Digitized by Google

MANVALE

Siue (ut aiunt) Breuiarium iuxta ritum Ambrosianæ ecclesiæ nuper recognitum per Michaelem Souicũ sacerdotẽ Mediolanensem, nuncque primo mendis purgatum innumeris ac locupletatum in lucẽ prodijt.

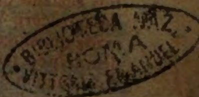

Cum priuilegio Imperiali ad decennium,

MEDIOLANI M. D. XLIX.

OTANDVM quod omnes uigiliæ ac festiuitates rubro colore in calendario designatę, atque signo crucis eisdem pariter adiuncto, intelliguntur esse sub præcepto ecclesiæ: cæterę uero quamuis eodem colore notatæ, uerum sine crucis signaculo, uel ex consuetudine populi, uel ex deuotione fieri noscuntur. Sed quia non omnes quæ sub ecclesiæ præcepto continentur, in calendario propter earum mobilitatem describi non possunt: ideo (ut & earum habeatur cognitio) ad satisfationem sacerdotum (si qui forte sint) non ita peritorum hic subnotare curaui.

Pascha resurrectionis cum duobus diebus mox sequentibus.

Ascensio domini quæ uigiliam non habet quo ad ieiunium.

Pentecoste cum uigilia sua, deinde duo dies mox sequentes festum corporis Christi, uigilia tamen eius nō cadit sub præcepto, sed sub indulgētia, quēadmodū & uigilia uisitatiōis licet festū nō sit ex pręcepto. Similiter & quatuor tempora quantum ad ieiunium sub ecclesiæ decreto continentur. que fiunt primo die Mercurij Veneris & Sabbathi primæ hebdomadę quadragesimę, primo similiter post pentecostē deinde post festū sancti Matthęi, & sanctę Lucię. Ad ieiunium litaniarum nullus est arctandus sed potius hortandus.

Ianuarius habet dies. xxxi.

Aur. num.				Dies.	
iii	A	Calendis		1	Circuncisio dñi. fol. 235
	b	iiij	no.	2	Octa. s. Stephani. 237
xi	c	iij	no.	3	Octa. s. Ioannis euang. 238
	d	prid.	no.	4	Octa. s. Innocentum. 240
xix	e	Nonis		5	Octa. s. Iacobi. Vigil. 241
viii	f	viij	id.	6	Epiphania domini. 242
	g	vij	id.	7	fit de. s. Xpoph. m. ut in 3. 485
xvi	A	vj	id.	8	fit de. s. Martiniano archiep.
v	b	v	id.	9	fit de. s. Paulo primo eremita.
	c	iiij	id.	10	Pauli. j. eremitę. & Ioãnis bõi
xiii	d	iij	id.	11	Igini papæ & mar. (archiepi.
ii	e	prid.	id.	12	
	f	Idibus		13	Hilarij episcopi & doctoris.
x	g	xix	cal. F.	14	Datij archiepiscopi. 263
	A	xviii	cal.	15	Mauri ebbatis.
xvi	b	xvij	cal.	16	Marcelli papæ & mar.
vii	c	xvi	cal.	17	Antonij abbatis
	d	xv	cal.	18	Priscę uirginis & mar.
xv	e	xiiij	cal.	19	Basiani episcopi Laudensis.
iiij	f	xiij	cal.	20	Sebastiãi & Solutoris m. 263
	g	xij	cal.	21	Agnetis uirginis & mar. 264
xii	A	xj	cal.	22	Vincentij leuitæ & mar. 266
i	b	x	cal.	23	Emerentianæ uirg. & mar.
	c	ix	cal.	24	Babilę & triũ paruul. m. 268
ix	d	viij	cal.	25	Conuersio. s. Pauli apos. 269
	e	vij	cal.	26	Policarpi episcopi & mar.
xv	f	vi	cal.	27	Ioãnis Chrysostomi põtificis
vi	g	v	cal.	28	(& docti.
	A	iiij	cal.	29	Aquilini presbiteri & mar.
xiii	b	iij	cal.	30	Geminiani episcopi.
iij	c	prid.	cal.	31	Iulij presbiteri. 271

Februarius habet dies. xxviii.
In bissexto. xxix.

Aur. num.				Dies.	
	d	Calendis		1	Seueri epiſ.&Brigidę. 271
xi	e	iiij	no.	2	Purifica. btē Marię. ✠ 272
xix	f	iij	no.	3	Blaſij epiſcopi & mar.
viij	g	prid.	no.	4	Veronice matronę.
	A	Nonis		5	Agathæ uirg. & mar. 274
xvj	b	viij	id.	6	Dorothęę ṽ. et m̄. vig. ✠ 276
v	c	vij	id	7	Mathię ap. ✠ 276. Mſanē
	d	vj	id	8	Eugenię uir. & m̄. (ſib⁹ ſolū
xiij	e	v	id.	9	Apolloniæ uirg. & mar.
ij	f	iiij	id.	10	Scholaſtice uirg.
	g	iij	id.	11	Euphroſinæ uirginis
x	A	prid.	id.	12	Eulaliæ uirg. & mar.
	b	Idibus		13	
xviij	c	xvj	cal. M.	14	Valentini presb. & mar.
vij	d	xv	cal.	15	Fauſtini & Iouitæ mar.
	e	xiiij	cal.	16	Iulianæ uirg. & mar.
xv	f	xiij	cal.	17	Sauini epiſcopi
iiij	g	xij	cal.	18	Simeonis epiſc. & mar.
	A	xj	cal.	19	Gabinij presb. & mar.
xij	b	x	cal.	20	
j	c	ix	cal.	21	Victoria s. Ambroſij. 277
	d	viij	cal.	22	Cathedra s. Petri. 278
ix	e	vij	cal.	23	Policarpi presbiteri
	f	vi	cal.	24	hęc litera legitur bis biſſexi
xvij	g	v	cal.	25	Victorini & ſoc. m̄. (occur.
vi	A	iiij	cal.	26	Honorati arc. Alexādri ep.
	b	iij	cal.	27	fit de. ſ. Alexādro ut ſupra.
xiiij	c	prid.	cal.	28.	

Martius habet dies. xxxi.

Aur.num.			Dies:	
iij	d	Calendis	1	Albini episcopi
	e	vi no.	2	
xi	f	v no.	3	
	g	iiij no.	4	Lucij papæ & mar.
xix	A	iij no.	5	
viij	b	prid. no.	6	
	c	Nonis	7	Thomę aquinatis sac. & doct
xvi	d	viij id.	8	
v	e	vij id.	9	Quadraginta militũ mar.
	f	vi id.	10	
xiij	g	v id.	11	
ij	A	iiij id.	12	Gregorij papæ & doct.
	b	iij id.	13	
x	c	prid id.	14	Lazari archiepiscopi
	d	Idibus	15	
xviij	e	xvij cal. A.	16	
vij	f	xvi cal.	17	
	g	xv cal.	18	
xv	A	xiiij cal.	19	Ioseph confessoris.
iiij	b	xiij cal.	20	
	c	xij cal.	21	Benedicti abbatis.
xij	d	xi cal.	22	
i	e	x cal.	23	
	f	ix cal.	24	
ix	g	viii cal.	25	Annunt. btē Marię. ℟. 280
	A	vij cal.	26	
xvij	b	vi cal.	27	
vi	c	v cal.	28	
	d	iiij cal.	29	
xiiij	e	iij cal.	30	
iij	f	prid. cal.	31	Mauricilli archiepiscopi.

Aprilis habet dies. xxx.

Aur. num.		Dies.		
	g	Calendis	1	
xi	A	iiii no.	2	
	b	iii no.	3	
xix	c	prid no.	4	
viij	d	Nonis	5	Depositio.s.Ambrosij arch.
xvi	e	viij id.	6	✠ Mediolanēsi⁹ tātū & celebratur semper feria.5.post
v	f	vii id.	7	(pascha.
	g	vi id.	8	
xiij	A	v id.	9	
ij	b	iiii id.	10	
	c	iii id.	11	
x	d	pri. id.	12	
	e	Idibus	13	
xviii	f	xviii cal.M.	14	Tiburtij & Valeriani mar.
vij	g	xvii cal.	15	(fratrum.
	A	xvi cal.	16	
xv	b	xv cal.	17	Aniceti papæ & mar.
iiii	c	xiiii cal.	18	Depositio.s.Galdini archie.
	d	xiij cal.	19	(445
xij	e	xii cal.	20	
i	f	xi cal.	21	
	g	x cal.	22	
ix	A	ix cal.	23	Maroli archiepis.(Corōę m̄.
	b	viii cal.	24	Georgij m̄.446.Victoris &
xvii	c	vii cal.	25	Marci euāgelistę & m 446
vi	d	vi cal.	26	fit de.s.Victore et Corōa utf.
	e	v cal.	27	fit de.s.cleto pa.et m̄.fuit eri
xiiij	f	iiii cal.	28	Vitalis & Valerię m̄. 447.
iij	g	iii cal.	29	Petri mar. ordinis prędicat.
	A	prid cal.	30	

Maius habet Dies. xxxi.

Aur.num.				Dies	
xi	b	Calendis		1	Philippi et Iacobi ap. ✠ 448
	c	vi	no.	2	Athanaſij epiſ. & doctoris
xix	d	v	no.	3	Inuētionis ſ. crucis ✠ 449
viij	e	iiii	no.	4	Gotardi epiſcopi.
	f	iii	no.	5	Geruntii archiepiſcopi
xvi	g	prid	no.	6	Venerij arch. & Ioānis dama
v	A	Nonis		7	ſceni preſ. et doct. fit de. ſ. Ioā.
	b	viii	id.	8	Victoris m̄. 450. (Dam. utſ.
xiii	c	vii	id.	9	
ij	d	vi	id.	10	Trāslat. ſ. Nazarij m̄. 452
	e	v	id.	11	Maioli abbatis
x	f	iiij	id	12	Pancratij mar.
	g	iij	id.	13	Natalis archiepiſcopi
xviij	A	prid	id.	14	Trāslat. ſ. Victoris & Fœlicis & Fortunati mar. 453.
vii	b	Idibus		15	Iſidori mar.
	c	xvij	cal. Iu.	16	Peregrini presb. & mar.
xv	d	xvi	cal.	17	Trāslatio. ſ. Syri epiſcopi
iiii	e	xv	cal.	18	Venantij mar.
	f	xiiii	cal.	19	Petri Cœleſtini papæ.
xii	g	xiii	cal.	20	Bernardini cōf. & ſacerdot.
i	A	xii	cal.	21	Timothei & ſociorū mar.
	b	xi	cal.	22	
ix	c	x	cal.	23	Deſiderij epiſcopi & mar.
	d	ix	cal.	24	Donatiāi & Rogatiani mar.
xvii	e	viii	cal.	25	Dioniſij arch. 454. & Vrba
vi	f	vii	cal.	26	ni papę & m̄. fit de. ſ. Vrbano
	g	vi	cal.	27	Bedæ preſ. & doct. (utſup.
xiiii	A	v	cal.	28	Senatoris archiepiſcopi
iij	b	iiii	cal.	29	Siſinij Martyrii & Alexādri
	c	iii	cal.	30	Fœlicis papę & m̄. (m̄ 455
xi	d	prid	cal.	31	Petronillę uirginis

Iunius habet dies. xxx.

Aur. num.				Dies.	
[illegible]	e	Calendis.		1	
xix	f	iiii	no.	2	Petri & Marcellini m̃. Eras-
viii	g	iii	no.	3	mi epi. & m̃. fit de. s. Eras. uts.
xvi	A	prid.	no.	4	Quirini & Nicomedis m̃.
v	b	Nonis		5	
	c	viii	id.	6	Bustorgij. ij. arch. Artemij. m̃
xiii	d	vii	id.	7	fit de. s. Artemio. utsupra.
ii	e	vi	id.	8	Primi & Fœliciani m̃. frũm.
	f	v	id.	9	fit de. s. Maxtmino ut infra.
x	g	iiii	id.	10	Maximini epis. Pãtaleõis m̃.
	A	iii	id.	11	Barnabe ap. ✠ Med. tãtũ 456
xviii	b	prid.	id.	12	Cyrini Naboris et Basilidis
vii	c	Idibus		13	Antonij de pad. cõf. (mar.
	d	xviii cal. Iu.		14	Cantianorũ m̃. fratrũ. 457
xv	e	xvii cal.		15	Viti Modesti et Cres. m̃. 458
iiii	f	xvi	cal.	16	Fereoli presb. & mar.
	g	xv	cal.	17	
xii	A	xiiii	cal.	18	Marci & Marcelliãi m̃. frat.
i	b	xiii	cal.	19	Protasii et Ger. m̃. (uig 459
	c	xii	cal.	20	Siluerii papæ & mar.
ix	d	xi	cal.	21	Albani mar.
	e	x	cal.	22	Iuliani m̃. 461 Paulini epis. fit
xvii	f	ix	cal.	23	de. s. Paul. ep. uts. uig. ✠ 462
vi	g	viii	cal.	24	Natiuitas s. Ioannis Bapt ✠
	A	vii	cal.	25	Febrõię uirg. & m̃. Eligii & (Prosperi episcop.
xiiii	b	vi	cal.	26	Ioãnis & Pauli m̃. 466. Vig.
iii	c	v	cal.	27	epis. et m̃. fit de s. Eligio. utsu.
	d	iiii	cal.	28	fit de. s. Vigilio. uts. Vig. ✠
xi	e	iii	cal.	29	Petri & Pauli apo ✠ (467
	f	prid.	cal.	30	Martialis episcopi.

Iulius habet dies. xxxi.

Aur. num.			Dies.	
xix	g	Calendis	1	Processi & Martiniani m̃.
viij	A	vi no.	2	Visitatio beatę Marię. 469
	b	v no.	3	Translatio s. Thome. 475
xvi	c	iiij no.	4	Vderici epis. & Arderici ar-
v	d	iij no.	5	Margaritę uir. & m̃. (chiep.
	e	prid no.	6	Tranquillini mar.
xiij	f	Nonis	7	
ij	g	viij id.	8	Ampeli archiepiscopi.
	A	vii id.	9	
x	b	vi id.	10	Septem fratrũ martyrũ.
	c	v id.	11	fit de s. Vderico ut supra.
xviij	d	iiij id.	12	Naboris & Fœlicis m̃. 475
vij	e	iij id.	13	fit de s. Margarita ut supra.
	f	prid id.	14	fit de s. Trãquillino utsup.
xv	g	Idibus	15	fit de s. Ampelo utsupra.
iiij	A	xvij cal. A.	16	Quirici & Iulitę mar. 477
	b	xvi cal.	17	Marcellinę uirg. 478
xii	c	xv cal.	18	Materni archiepis. 479
i	d	xiiij cal.	29	Arsenij abbatis
	e	xiii cal.	20	
ix	f	xii cal.	21	Praxedis uirg.
	g	xi cal.	22	Mariæ Magdalenæ. 480
xvij	A	x cal.	23	Apollinaris epis. & m̃. 482
vi	b	ix cal.	24	Christinę uir. m̃. uirg. 484
	c	viij cal.	25	Iacobi ap. ✠ xp̃ori. m̃. 485
xiiij	d	vii cal.	26	Annę mr̃is M. v. matrõ. 485
iij	e	vi cal.	27	Septẽ Dormientiũ m̃. frũm.
	f	v cal.	28	Nazarij & Celsi mar. 485
xi	g	iiij cal.	29	Marthæ uirginis, 489
xix	A	iii cal.	30	Abdon & Sennen mar.
	b	prid. cal.	31	Calimeri archie. & m̃. 490

Augustus habet dies. xxxi.

Aur. num		Dies.		(ſebit epi & m̃. 491
viii	c	Calendis	1	Machabeorũ m̃ frũm, & Bu
xvi	d	iiii no.	2	fit de.ſ. Gaudẽtię ut infra
v	e	iii no.	3	Inuẽtio.ſ.Steph.protom̃.493
	f	prid no.	4	Perpetuę matr. (Gaudẽtii ep.
xiii	g	Nonis	5	Marię ad niu.fit de.ſ.Xiſ.494
ii	A	viii id.	6	Trãsfi.dñi.496.et xiſtipa.m̃.
	b	vii id.	7	Dõati et Carpophorim̃.499
x	c	vi id.	8	Cyriaci Largi & ſmaragdi.m̃.
	d	v id.	9	Firmi et ruſtici m̃.vig ✠ 500
xviii	e	iiii id.	10	Laurẽtii leuitę & m̃. ✠
vii	f	iii id.	11	Radegũdę reg.matrõę. 503
	g	prid id.	12	Euſebii arch. Clarę uirg.
xv	A	Idibus	13	Hippoliti & Caſsiãi m̃. 504
iiii	b	xix cal.S.	14	fit de ſ.Simplicião 505 vig ✠
	c	xviii cal.	15	Aſſump btę Marię ✠ 507
				Simpliciani archiepiſcopi.
xii	d	xvii cal.	16	Rochi confeſſoris
i	e	xvi cal.	17	Mãmetis & Agapeti m̃.509
	f	xv cal.	18	Helenę matronę.
ix	g	xiiii cal.	19	
	A	xiii cal.	20	Bernardi abbatis & doct.
xvii	b	xii cal.	21	Luxorii ceſilli &camerini m̃
vi	c	xi cal.	22	Timothei preſ.& mar.
	d	x cal.	23	Zachęi epiſcopi. Vig. ✠ 510
xiiii	e	ix cal.	24	Bartholomęi apoſtoli ✠
iii	f	viii cal.	25	Geneſii mar. 511
	g	vii cal.	26	Alexandri mar. 512
xi	A	vi cal.	27	Rufi mar.
xix	b	v cal.	28	Auguſtini epiſ.& doct. 513
	c	iiii cal.	29	Decollatio.ſ.Ioãnis Bap.514
viii	d	iii cal.	30	Fœlicis & Adaucti m̃. Terẽ-
	e	prid cal.	31	tiãi ep.& m̃.fit de.ſ.Terẽtião

September habet dies xxx.

Aur. num.				Dies		
xvi	f	Calendis		1	Ægidij abbatis	
v	g	iiii	no.	2	Antonini mar, (Marini cōf.	
	A	iii	no.	3	Auxani arch. Leonis pres. &	
xiii	b	prid.	no.	4	fit de. s. Leone utsupra.	
ij	c	Nonis		5	fit de s. Marino utsupra.	
	d	viii	id.	6		
x	e	vii	id.	7	Ioannis mar. Vigil.	516
	f	vi	id.	8	Natiuitas btē Mariæ. ✠	516
xviii	g	v	id.	9	Adriani mar.	
vii	A	iiij	id.	10	Nicolai Tolētinatis sacerd.	
	b	iii	id.	11	Proti & Hiacynti mar.	
xv	c	prid	id.	12		
iiii	d	Idibus		13	Maurilij episcopi.	
	e	xviii	cal.	14	Exaltatio. s. crucis & Cornelij & Cypriani mar.	518
xii	f	xvij	cal.	15	Nicomedis presb. & mar.	
i	g	xvi	cal.	16	Euphemiæ uirg. & m̄.	519
	A	xv	cal.	17	Satyri confessoris.	519
ix	b	xiiij	cal.	18	Eustorgij archiep.	521
	c	xiii	cal.	19	fit de. s. Eustachio ut infra.	
xvii	d	xii	cal.	20	Clicerii arch. Eustachii & sociorum mar. Vigil. ✠	
vi	e	xi	cal.	21	Mathei apo. & euan. ✠	522
	f	x	cal.	22	Mauritii & sociorū m̄.	523
xiiii	g	ix	cal.	23	Lini papæ & mar.	
iii	A	viii	cal.	24	Teclæ uirg. & mar.	525
	b	vii	cal.	25	Anathalonis archiep.	526
xi	c	vi	cal.	26	Cypriani & Iustinæ mar.	
xix	d	v	cal	27	Caii archiepiscopi.	527
	e	iiii	cal.	28		
viii	f	iii	cal.	29	Dedic. s. Michaelis. ✠	528
	g	prid	cal.	30	Hieronymi sacerd. & doct.	

Aur. num.			Dies	
xvi	A	Calendis	1	Remigij episcopi
v	b	vi no.	2	Leodegarij ep. et m̃. Eleut. m̃
xiii	c	v no.	3	fit de. s. Eleuterio utsupra.
ii	d	iiii no.	4	Francisci cõf. Petronij epis.
	e	iii no.	5	fit de. s. Petronio ut supra.
x	f	prid. no.	6	Fidis uirg. & mar.
	g	Nonis	7	Marci papę. Sergii & Bacchi
xviii	A	viii id.	8	fit de. s. Sergio utsup. (mar.
vii	b	vii id.	9	Dõnini m̃. 531. Diõisii Rusti-
	c	vi id.	10	ci & Eleuterii m̃. fit de. s. Dio
xv	d	v id.	11	(nisio Rustico &c. utsup.
iiii	e	iiii id.	12	Monæ archiepiscopi. 531
	f	iii id.	13	
xii	g	prid. id.	14	Calisti papæ & mar.
i	A	Idibus	15	
	b	xvii cal. N.	16	Galli abbatis
ix	c	xvi cal.	17	
	d	xv cal.	18	Lucæ euangelistæ. 533
xvii	e	xiiii cal.	19	
vi	f	xiii cal.	20	fit de. s. Vrsula ut infra
	g	xii cal.	21	Vrsulę ꝟ. & m̃. Hilariõis ab.
xiiii	A	xi cal.	22	Cosmæ & Damiãi m̃. 534
iii	b	x cal.	23	
	c	ix cal.	24	Fœlicis episcopi & mar.
xi	d	viii cal.	25	Crispini & Crispiniani mar.
xix	e	vii cal.	26	Euaristi papæ & mar.
	f	vi cal.	27	Vigil. ✠ 535
viii	g	v cal.	28	Simõis & Iudę apo. ✠ Fide-
	A	iiii cal.	29	lis m̃. fit de. s. Fideli utsupra.
xvi	b	iii cal.	30	Saturnini mar.
v	c	prid. cal.	31	Antõini arch. Vigil. ✠ 536.

Nouember habet dies. xxx.

Aur. num.		Dies.		
	d	Calendis	1	Omniũ sãctorũ ✠ Magni arc.
xiii	e	iiii no.	2	Cõmem. defunct. fit de. s. Ma-
ii	f	iii no.	3	(gno utsupra.
	g	prid. no.	4	Vitalis & Agricolæ m̃. 539
x	A	Nonis	5	Fœlicis presb. & mar.
	b	viii id.	6	Leonardi cõfessoris. (infra
xviii	c	vii id.	7	fit de quatuor Coronatis. ut
vii	d	vi id.	8	Quatuor Corõat. m̃. Claudij
	e	v id.	9	Aurelii epis. (& sociorũ m̃.
xv	f	iiii id.	10	Theodori m̃. Vigil. 97
iiii	g	iii id.	11	Martini episcopi. ✠ 98
	A	prid. id.	12	
xii	b	Idibus	13	Antonini m̃ Britii epis. 103
i	c	xviii cal. D.	14	fit de. s. Britio. utsu. (suis m̃.
	d	xvii cal.	15	Fœlicis episc. & m̃. cũ sociis
ix	e	xvi cal.	16	Fidẽtij epi. & m̃. Tharsillæ ui
	f	xv cal.	17	duæ fit de. s. Tharsilla utsup.
xvii	g	xiiii cal.	18	Romãi sacerdotis & m̃. 103
vi	A	xiii cal.	19	Elisabeth reginæ uiduæ
	b	xii cal.	20	Benigni archiepiscopi.
xiiii	c	xi cal.	21	Presentatiõis btẽ Mariæ. 105
iii	d	x cal.	22	Ceciliæ uirg. & mar. 108
	e	ix cal.	23	Clemẽtis papæ & mar. 110
xi	f	viii cal.	24	Protasii archiepiscopi.
xix	g	vii cal.	25	Catharinæ uirg. & mar. 112
	A	vi cal.	26	
viii	b	v cal.	27	Iacobi intercisi mar.
	c	iiii cal.	28	
xvi	d	iii cal.	29	Chrysanthi & Dariæ m̃. 116
				Vi[illegible] 118
v	e	prid. cal.	30	Andreæ apo. ✠ [illegible] (sancti Ambrosii

December habet Dies. xxxi.

Aur. num.		Dies.		
xiii	f	Calendis	1	Castritiani archiepiscopi. 122
ii	g	iiii no.	2	Bibianę uirg. & mar.
	A	iij no	3	Mirocletis archiepiscopi.
x	b	prid. no.	4	Barbare uirg & mar.
	c	Nonis	5	Dalmatij mar.
xviii	d	viii id.	6	Nicolai epi. 124. Vig. 126
vij	e	vii id.	7	Ambrosij arch. ✠ Mediolanensibus tantum.
	f	vi id.	8	Cōceptio uir. Zenōis ep. 129
xv	g	v id.	9	Syri episcopi 130
iiii	A	iiii id.	10	
	b	iii id.	11	
xij	c	prid. id.	12	
i	d	Idibus	13	Lucię uirg. & mar. 131
	e	xix cal. Ia.	14	Matroniani confessoris.
ix	f	xviii cal.	15	
	g	xvii cal.	16	
xvii	A	xvi cal.	17	
vi	b	xv cal.	18	
	c	xiiii cal.	19	
xiiii	d	xiii cal.	20	Vigil. ✠ 134
iii	e	xii cal.	21	Thomæ apostoli. ✠ 134
	f	xi cal.	22	
xi	g	x cal.	23	
xix	A	ix cal.	24	Vigil. ✠ 214
	b	viii cal.	25	Natiuitas dñi. ✠ 214
viii	c	vii cal.	26	Stephani protomar. ✠ 221
	d	vi cal.	27	Ioannis euāgelistæ. ✠ 223
xvi	e	v cal.	28	Innocentium mar. ✠ 226
v	f	iiii cal.	29	Ordinatio. s. Iacobi. 228
	g	iii cal.	30	Eugēij ep. Martiniāi arc. 230
xiii	A	prid. cal.	31	Syluestri papæ. 231

ITEM aduertendum, quod ubicunque reperiuntur descripti sancti sub titulo archiepiscopi, intelliguntur dumtaxat archiepiscopi ecclesiæ Mediolanensis non autem alius ecclesiæ.

SEQVITVR tabula paschalis per septem columnas distincta, ut patet intuenti, in quarū prima ponitur numerus annorum, incipiendo ab anno 1549. usque ad complementum, 1600. In altera columna figitur numerus aureus, in tertia, litera dominicalis: mox in quarta ponitur septuagesima, deinde in sequenti, dominica in capite quadragesimę, in penultima uero pascha resurrectionis: porro in ultima, festum pentecostes: ulterius nō procedendo: siquidem festo ipsius pentecostes habito, facile scitur quoto die & mense uenerit festum corporis Christi. Ponere dominicam aduentus mihi quidem superuacaneum uidetur, quandoquidem illa semper celebratur post festum diui Martini.

Tabula pasche vsque ad annum. 1600.

Num. annorū	Aur. num.	Litera dñica	Septuagesima.	In capite xl'a.	Pascha.	Pentecoste.
1549	11	f	17 Feb.	10 Mar.	21 A	9 Iun.
1550	12	e	2 Feb.	23 Feb.	6 A	25 Mai
1551	13	d	25 Ian.	15 Feb.	29 M	17 Mai
1552	14	c b	14 Feb.	6 Mar.	17 A	5 Iun.
1553	15	A	29 Ian.	19 Feb.	2 A	21 Mai
1554	16	g	21 Ian.	11 Feb.	25 M	13 Mai
1555	17	f	10 Feb.	3 Mar.	14 A	2 Iun.
1556	18	e d	2 Feb.	23 Feb.	5 A	24 Mai
1557	19	c	14 Feb.	7 Mar.	18 A	6 Iun.
1558	1	b	6 Feb.	27 Feb.	10 A	29 Mai
1559	2	A	22 Ian.	12 Feb.	26 M	14 Mai
1560	3	g f	11 Feb.	3 Mar.	14 A	2 Iun.
1561	4	e	2 Feb.	23 Feb.	6 A	25 Mai
1562	5	d	25 Ian.	15 Feb.	29 M	17 Mai
1563	6	c	7 Feb.	28 Feb.	11 A	30 Mai
1564	7	b A	30 Ian.	20 Feb.	2 A	21 Mai
1565	8	g	18 Feb.	11 Mar.	22 A	10 Iun.
1566	9	f	10 Feb.	3 Mar.	14 A	2 Iun.
1567	10	e	26 Ian.	16 Feb.	30 M	18 Mai
1568	11	d c	15 Feb.	7 Mar.	18 A	6 Iun.
1569	12	[illegible]	6 Feb.	27 Feb.	10 A	29 Mai
1570	13	A	22 Ian.	12 Feb.	26 M	14 Mai
1571	14	g	11 Feb.	4 Mar.	15 A	3 Iun.
1572	15	f e	3 Feb.	24 Feb.	6 A	25 Mai
1573	16	d	18 Ian.	8 Feb.	22 M	10 Mai
1574	17	c	7 Feb.	28 Feb.	11 A	30 Mai

Tabula pasche vsque ad annum. 1600.

nn. norũ	Aur. nu.	Litera dñica	Septuagessima.	In capite xl'æ.	Pascha.	Pentecoste.
575	18	b	30 Ian.	20 Feb.	3 A	22 Mai
576	19	A g	19 Feb.	11 Mar.	22 A	10 Iun.
577	1	f	3 Feb.	24 Feb.	7 A	26 Mai
578	2	e	26 Ian.	16 Feb.	30 M	18 Mai
579	3	d	15 Feb.	8 Mar.	19 A	7 Iun.
580	4	c b	31 Ian.	21 Feb.	3 A	22 Mai
581	5	A	22 Ian.	12 Feb.	26 M	14 Mai
582	6	g	11 Feb.	4 Mar.	15 A	3 Iun.
583	7	f	27 Ian.	17 Feb.	31 M	19 Mai
584	8	e d	16 Feb.	8 Mar.	19 A	7 Iun.
585	9	c	7 Feb.	28 Feb.	11 A	30 Mai
586	10	b	30 Ian.	20 Feb.	3 A	22 Mai
587	11	A	12 Feb.	5 Mar.	16 A	4 Iun.
588	12	g f	4 Feb.	25 Feb.	7 A	26 Mai
589	13	e	26 Ian.	16 Feb.	30 M	18 Mai
590	14	d	15 Feb.	8 Mar.	19 A	7 Iun.
591	15	c	31 Ian.	21 Feb.	4 A	23 Mai
592	16	b A	23 Ian.	13 Feb.	26 M	14 Mai
593	17	g	11 Feb.	4 Mar.	15 A	3 Iun.
594	18	f	27 Ian.	17 Feb.	31 M	19 Mai
595	19	e	16 Feb.	9 Mar.	20 A	8 Iun.
596	1	d c	8 Feb.	29 Feb.	11 A	30 Mai
597	2	b	23 Ian.	13 Feb.	27 M	15 Mai
598	3	A	12 Feb	5 Mar.	16 A	4 Iun.
599	4	g	4 Feb.	25 Feb	8 A	27 Mai
600	5	f e	20 Ian.	10 Feb.	23 M	11 Mai

SEQVITVR TABVLA
Psalmorum canticorum & hymnorum illorũ qui fere quotidie recitantur.

Sequitur tabula dominicarum & festiuitatum illarum quæ in calendario reponi nō potuerunt.

Sequuntur officia cõmunia sanctorum, feriarum cõmunium & mortuorũ.

Reliqua officia propria sanctorum & aliarum festiuitatum patent in calendario vbi ponitur numerus e regione festi.

MICHAELIS SOVICI Sacerdotis Mediolanẽsis ad Reuerendũ Clerum Mediolanensem in Manuale seu Breuiarium nuper recognitum, Præfatio.

VLCHRE quidem ac recte nos admonet quidam: ut si quando nobis contingat minime consequi quod cupimus, saltem simus hac sorte contenti, uidelicet, ut id tantummodo uelimus appetere quod possumus. Proinde nemo fœlix, nisi qui plus impetrat quam optet: quamuis in hac uita nunquã fieri possit, ut quis ualeat de eiusmodi fœlicitate gloriari. En offertur uobis Reuerendi Sacerdotes enchiridion: non quale optabam, sed quale mihi ad id officij minus idoneo licuit repurgare. Equidem mihi tot curarum fluctibus obruto nunquam fuit in animo facinus subire tam arduum: quandoquidem innumeri longe peritiores, ac fœliciori præstantes ingenio, in omnibus etiam honestis absolutissimi disciplinis possunt inueniri, qui accuratius huiusmodi negotiũ ad umbilicum perduxissent. Atqui sors cecidit super me, nescio quo fato: quanquã sępius rogatus, ut rem aggrederer, me id facturum acerrime semper recusaui: uerũtamen rogatu multiplici permotus, quin hoc a me fieret, refutare non potui. Verum clitellas quas dorso meo passus sum imponi, nunc agnosco plane

mihi inepte conueniſſe: ſiquidem ingenue fateor me ſub tali ſarcina, pluſquam credi poſsit, mirum in modum laboraſſe. Iam enim annus eſt, & eo amplius: quum audax profecto negotium ſum aggreſſus: qui licet curarum quotidie diſcruciarer moleſtia, nunquam tamen deſtiti, nunquam conquieui: adeo ut etiam totum codicem ad uerbum deſcripſerim. Itaque tametſi quædā perfunctorie caſtigarim, nonnulla uariauerim, pleraque reſecauerim, plurima itidem adiunxerim: nequiui tamen tam exacte opus abſoluere, ut non etiam corrigenda quam plurima, necnō amputanda, pariter & addenda remanſerint. Nullum ſiquidem opus extat ab omni mendo tam purgatum, quin obelis plerunque nō indigeat & aſteriſcis: præſertim in primo operis fœtu nec ſatis maturo: immo nō raro euenit, ut quo leuiores fuerint errores, eo facilius & incircunſpectius uel lapſu oculorum, uel obliuione, uel alia quauis prætereantur incuria. Itaque hunc laborem, qualiſcunque ſit obſecro boni conſulatis: nō ut (quaſi mercedem in hoc ſæculo recepturus) uel auram popularem uidear ambire, uel ab aliquo ueſtrum appetam meritum compenſari: ſed ut ſaltem ad præclara facinora fiam poſteris incentiuū. Spero enim deum maximū Abrahæ filios ſuſcitaturū, qui huiuſmodi negotio conſideratius manum ſupremam adiungent. Sufficiat tantūmodo mihi uiā ſtruiſſe, faceſque cæteris pariter incendiſſe: uenient peritiores me poſt me, qui ſua fœliciori lima opus hoc impolitum dignabuntur: ſiquidē quæque ſalebroſa amanter leuigabunt, tortuoſa corrigent, totum

que mendis omnibus repurgabunt. Si quid igitur aliquorum uotis nõ ita plene respondeat, nõ idcirco rabulas imitentur: sed potius fræno modestiæ linguæ suæ petulantiam cohibeant: ne tanquã improbi sicophantæ a cæteris criminentur. Quis enim ignorat me hominẽ esse? Si homo sum, errare quidẽ possum, sicut & reliqui: proinde nõ inficiabor quo minus in multis hallucinari potuerim. Cæterum forte obuenire poterit nostrũ hunc laborẽ nõ omnibus fore gratũ, præcipue ijs qui in ritu ueteri ita cõsenuerunt, ut existimẽt capitale flagitiũ admitti, qui a prisco ritu modicũ discesserit: quũ uiderint nõnulla in hac editione a prioribus discrepare. Si cui igitur nõ arriserit ista posterior, recurrãt ad priores: nõ enim hęc euulgata est, ut cæteræ prorsus extinguantur. Si quid igitur erraui fratres, quęso syncere corrigite: si quid obiurgandũ offenderitis, amanter obiurgate: si quid eluendũ occurrerit, placide admonete: amice cõsulite: modo citra liuorem, & ex animo ista faciatis. Denique si quis opinetur me quicquã perperam posuisse, præpostere mutasse, minus proprie castigasse: ne uereatur scriptis suis me (modeste tamen) lacessere: pro uiribus equidẽ conabor citra rixam facere sibi satis. Id quod si nequiuero, uel ob errorẽ aliquẽ manifestariũ, uel ob aliud perperam positũ uel intellectum: polliceor me de erratis quibuscunque palinodiam caniturum.

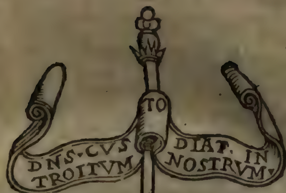
TO
DNS·CVS TROITVM
DIAT· IN NOSTRVM·

NŌ·NOBIS DOMINE
SED·NŌĪNI TVO·DA GLORIAM

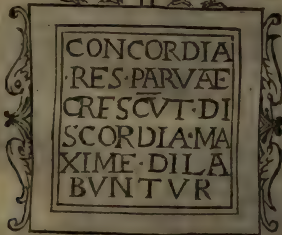
CONCORDIA
·RES·PARVAE
CRESCV̄T·DI
SCORDIA·MA
XIME·DILA
BVNTVR

¶ Hic est Hymnus dialogicus beatissimo. doctorum Ambrosij, & Augustini.

TE deum laudamus. Te dominũ confitemur. Te ęternum Patrem omnis terra ueneratur. Tibi omnes angeli, tibi cœli & uniuersæ potestates. Tibi Cherubim & Seraphim incessabili uoce proclamant. Sanctus. Sanctus. Sanctus dominus Deus sabaoth. Pleni sunt cęli & terra maiestatis gloriæ tuæ. Te gloriosus apostolorum chorus. Te prophetarũ laudabilis numerus. Te martyrum candida tus laudat exercitus. Te per orbem terrarũ sancta confitetur Ecclesia. Patrem immensę maiestatis. Venerandum tuum uerum & unicum filium Sanctũ quoqꝫ paracletum spiritum. Tu rex gloriæ Christe. Tu patris sempiternus es filius. Tu ad liberandum hominem, non horruisti uirginis uterum. Tu deuicto mortis aculeo, aperuisti credentibus regna cœlorum. Tu ad dexteram dei sedes, in gloria patris. Iudex crederis esse uenturus. Te ergo quęsumus famulis tuis subueni, quos precioso sanguine redemisti. Æterna fac cũ sanctis tuis in gloria numerari. Saluum fac populum tuũ domine, & benedic hęreditati tuę. Et rege eos, & extolle illos usqꝫ in æternum. Per singulos dies benedicimus te. Et laudamus nomen

suum in æternum, & in seculum seculi.
D ignare domine die isto sine peccatis nos cu stodire.
M iserere nostri domi ne, miserere nostri.
F iat domine misericor dia tua super nos: quem admodum sperauimus in te.
I n te domine sperauit non confundar in æter num.

Incipit Psalterium se cundũ morem diui Am brosij ecclesiæ doctoris irrefragabilis, qui crea tus fuit Episcopus Me diolani Anno natiuitatis Domini. ccclxv. seditq; annis. xxvj. mẽsibus. 4. diebus. 5. & obijt Ar chiepiscopus. 391.
Die lune feria secun da inchoatur.
Benedictus es deus. ℟. Amen.
In primo nocturno añ. In lege domini.
In tempore paschali pro primis Nocturnis non premittitur añ. sed abso lute inchoatur Psalmus.

Psalmus I.

B Eatus uir qui nõ abijt in consilio impiorum: & in uia peccatorum non stetit.
E t in cathedra pestilen tiæ non sedit: sed in lege domini fuit uolũtas eius.
E t in lege eius medita bitur die ac nocte: et erit tanquam lignum quod plantatum est secus de cursus aquarum.
Q uod fructum suum dabit in tempore suo, & folium eius non defluet: & omnia quæcunque fecerit prosperabun tur.
N on sic impij non sic: sed tanquam puluis quẽ proijcit uentus a facie terræ.
I deo non resurgunt im pij in iudicio: neque pec catores in concilio iu storum.

Quoniam nouit dominus uiam iustorum: & iter impiorum peribit.

Psal. 2.

Quare fremuerunt gentes: & populi meditati sunt inania.

Astiterunt reges terræ, & principes conuenerunt in unum: aduersus dominum & aduersus christum eius.

Dirumpamus uincula eorum: & proijciamus a nobis iugum ipsorum.

Qui habitat in cœlis irridebit eos: & dominus subsannabit eos.

Tunc loquetur ad eos in ira sua: & in furore suo conturbabit eos.

Ego autem constitutus sum rex ab eo super Sion montem sanctum eius: prædicans præceptum domini.

Dominus dixit ad me, ✠ filius meus es tu: ego hodie genui te.

Pete a me & dabo tibi gentes hæreditatē tuam: & possessionē tuam terminos terræ.

Reges eos in uirga ferrea: & tanquam uas figuli confringes eos.

Et nunc reges intelligite: erudimini qui iudicatis terram.

Seruite domino in timore: & exultate ei cum tremore.

Apprehendite disciplinam nequando irascatur dominus: & pereatis de uia iusta.

Cum exarserit in breui ira eius: beati omnes qui confidunt in eo.

Psal. 3.

Domine quid multiplicati sunt qui tribulant me: multi insurgunt aduersum me.

Multi dicunt animæ meæ: non est salus illi in deo eius.

Tu autem domine susceptor meus es: gloria mea & exaltans caput meum.

Voce mea ad dominum clamaui: & exaudiuit me de monte sancto suo.

Ego dormiui & quieui

Sequitur tabula dominicarum & festiuitatum illarum quæ in calendario reponi nõ potuerunt.

Sequuntur officia cōmunia sanctorum, feriarum cōmunium & mortuorū.

Reliqua officia propria sanctorum & aliarum festiuitatum patent in calendario vbi ponitur numerus e regione festi.

MICHAELIS SOVICI Sacerdotis Mediolanẽsis ad Reuerendũ Clerum Mediolanensem in Manuale seu Breuiarium nuper recognitum, Præfatio.

VLCHRE quidem ac recte nos admonet quidam: ut si quando nobis contingat minime consequi quod cupimus, saltem simus hac sorte contenti, uidelicet, ut id tantummodo uelimus appetere quod possumus. Proinde nemo fœlix, nisi qui plus impetrat quam optet: quamuis in hac uita nunquã fieri possit, ut quis ualeat de eiusmodi fœlicitate gloriari. En offertur uobis Reuerendi Sacerdotes enchiridion: non quale optabam, sed quale mihi ad id officij minus idoneo licuit repurgare. Equidem mihi tot curarum fluctibus obruto nunquam fuit in animo facinus subire tam arduum: quandoquidem innumeri longe peritiores, ac fœliciori præstantes ingenio, in omnibus etiam honestis absolutissimi disciplinis possunt inueniri, qui accuratius huiusmodi negotiũ ad umbilicum perduxissent. Atqui sors cecidit super me, nescio quo fato: quanquã sępius rogatus, ut rem aggrederer, me id facturum acerrime semper recusaui: uerũtamen rogatu multiplici permotus, quin hoc a me fieret, refutare non potui. Verum clitellas quas dorso meo passus sum imponi, nunc agnosco plane

mihi inepte conueniſſe: ſiquidem ingenue fateor me ſub tali ſarcina, pluſquam credi poſsit, mirum in modum laboraſſe. Iam enim annus eſt, & eo amplius: quum audax profecto negotium ſum aggreſſus: qui licet curarum quotidie diſcruciarer moleſtia, nunquam tamen deſtiti, nunquam conquieui: adeo ut etiam totum codicem ad uerbum deſcripſerim. Itaque tametſi quædã perfunctor e caſtigarim, nonnulla uariauerim, pleraque reſecauerim, plurima itidem adiunxerim: nequiui tamen tam exacte opus abſoluere, ut non etiam corrigenda quam plurima, necnõ amputanda, pariter & addenda remanſerint. Nullum ſiquidem opus extat ab omni mendo tam purgatum, quin obelis plerunque nõ indigeat & aſteriſcis: præſertim in primo operis fœtu nec ſatis maturo: immo nõ raro euenit, ut quo leuiores fuerint errores, eo facilius & incircunſpectius uel lapſu oculorum, uel obliuione, uel alia quauis prætereantur incuria. Itaque hunc laborem, qualiſcunque ſit obſecro boni conſulatis: nõ ut (quaſi mercedem in hoc ſæculo recepturus) uel auram popularem uidear ambire, uel ab aliquo ueſtrum appetam meritum compenſari: ſed ut ſaltem ad præclara facinora fiam poſteris incentiuũ. Spero enim deum maximũ Abrahæ filios ſuſcitaturũ, qui huiuſmodi negotio conſideratius manum ſupremam adiungent. Sufficiat tantũmodo mihi uiã ſtruiſſe, faceſque cæteris pariter incendiſſe: uenient peritiores me poſt me, qui ſua fœliciori lima opus hoc impolitum dignabuntur: ſiquidẽ quæque ſalebroſa amanter leuigabunt, tortuoſa corrigent, totum

que mendis omnibus repurgabunt. Si quid igitur aliquorum uotis nõ ita plene respondeat, nõ idcirco rabulas imitentur: sed potius fræno modestiæ linguæ suæ petulantiam cohibeant: ne tanquã improbi sicophantæ a cæteris criminentur. Quis enim ignorat me hominẽ esse? Si homo sum, errare quidẽ possum, sicut & reliqui: proinde nõ inficiabor quo minus in multis hallucinari potuerim. Cæterum forte obuenire poterit nostrũ hunc laborẽ nõ omnibus fore gratũ, præcipue ijs qui in ritu ueteri ita cõsenuerunt, ut existimẽt capitale flagitiũ admitti, qui a prisco ritu modicũ discesserit: quũ uiderint nõnulla in hac editione a prioribus discrepare. Si cui igitur nõ arriserit ista posterior, recurrãt ad priores: nõ enim hęc euulgata est, ut cæteræ prorsus extinguantur. Si quid igitur erraui fratres, quęso syncere corrigite: si quid obiurgandũ offenderitis, amanter obiurgate: si quid eluendũ occurrerit, placide admonete: amice cõsulite: modo citra liuorem, & ex animo ista faciatis. Denique si quis opinetur me quicquã perperam posuisse, præpostere mutasse, minus proprie castigasse: ne uereatur scriptis suis me (modeste tamen) lacessere: pro uiribus equidẽ conabor citra rixam facere sibi satis. Id quod si nequiuero, uel ob errorẽ aliquẽ manifestariũ, uel ob aliud perperam positũ uel intellectum: polliceor me de erratis quibuscunque palinodiam caniturum.

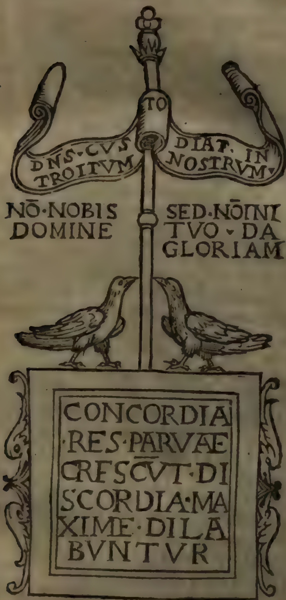
TO
DNS·CVS DIAT· IN
TROITVM NOSTRVM
NŌ·NOBIS DOMINE
SED·NŌINI TVO·DA GLORIAM
CONCORDIA
·RES·PARVAE
CRESCVT·DI
SCORDIA·MA
XIME·DILA
BVNTVR

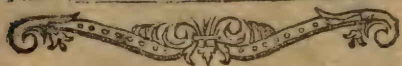

¶ Hic est Hymnus dialogicus beatissimo. docto-
rum Ambrosij, & Augustini.

TE deum lau
damus.
Te dominũ
confitemur.
Te ęternum Patrem
omnis terra uenera-
tur.
Tibi omnes angeli, tibi
cœli & uniuersæ pote-
states.
Tibi Cherubim & Se
raphim incessabili uo-
ce proclamant.
Sanctus. Sanctus. San
ctus dominus Deus sa-
baoth.
Pleni sunt cęli & terra
maiestatis gloriæ tuæ.
Te gloriosus apostolo
rum chorus.
Te prophetarũ lauda-
bilis numerus.
Te martyrum candida
tus laudat exercitus.
Te per orbem terrarũ
sancta confitetur Ec-
clesia.
Patrem immensę maie
statis.
Venerandum tuum ue-
rum & unicum filium
Sanctũ quoq; paracle-
tum spiritum.
Tu rex gloriæ Christe.
Tu patris sempiternus
es filius.
Tu ad liberandum ho-
minem, non horruisti
uirginis uterum.
Tu deuicto mortis acu
leo, aperuisti credenti-
bus regna cœlorum.
Tu ad dexteram dei se
des, in gloria patris.
Iudex crederis esse uen
turus.
Te ergo quęsumus fa-
mulis tuis subueni, quos
precioso sanguine re-
demisti.
Æterna fac cũ sanctis
tuis in gloria numerari
Saluum fac populum
tuũ domine, & benedic
hęreditati tuę.
Et rege eos, & extolle
illos usq; in æternum
Per singulos dies be-
nedicimus te.
Et laudamus nomen

tuum in æternum, & in seculum seculi.
D ignare domine die isto sine peccatis nos cu stodire.
M iserere nostri domine, miserere nostri.
F iat domine misericordia tua super nos: quemadmodum speravimus in te.
I n te domine speravit non confundar in æternum.

¶ Incipit Psalterium secundũ morem divi Ambrosij ecclesiæ doctoris irrefragabilis, qui creatus fuit Episcopus Mediolani Anno nativitatis Domini. ccclxv. seditque annis. xxvj. mẽsibus. 4. diebus. 5. & obijt Archiepiscopus. 391.
¶ Die lune feria secunda inchoatur.
Benedictus es deus. ℞. Amen.
In primo nocturno. añ. In lege domini.
In tempore paschali pro primis Nocturnis nõ premittitur añ. sed absolute inchoatur Psalmus.

Psalmus. I.

B Eatus uir qui nõ abijt in consilio impiorum: & in uia peccatorum non stetit.
E t in cathedra pestilentiæ non sedit: sed in lege domini fuit uolũtas eius.
E t in lege eius meditabitur die ac nocte: et erit tanquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum.
Q uod fructum suum dabit in tempore suo, & folium eius non defluet: & omnia quæcunque fecerit prosperabuntur.
N on sic impij non sic: sed tanquam pulvis quẽ proijcit uentus a facie terræ.
I deo non resurgunt impij in iudicio: neque peccatores in concilio iustorum.

Quoniam nouit domi- nus uiam iustormm: & iter impiorum peribit.

Psal. 2.

Quare fremuerunt gentes: & populi meditati sunt inania.

Astiterunt reges terræ, & principes conuene- runt in unum: aduersus dominum & aduersus christum eius.

Disrumpamus uincula eorum: & proijciamus a nobis iugum ipsorum.

Qui habitat in cœlis irridebit eos: & domi- nus subsannabit eos.

Tunc loquetur ad eos in ira sua: & in furore suo conturbabit eos.

Ego autem constitutus sum rex ab eo super Sion montem sanctum eius: prædicans præce- ptum domini.

Dominus dixit ad me, filius meus es tu: ego hodie genui te.

Pete a me & dabo tibi gentes hæreditatẽ tuam: & possessionẽ tuam teri minos terræ.

Reges eos in uirga fer- rea: & tanquam uas figu li confringes eos.

Et nunc reges intelli- gite: erudimini qui iudi- catis terram.

Seruite domino in timo re: & exultate ei cum tremore.

Apprehendite discipli nám nequando irascatur dominus: & pereatis de uia iusta.

Cum exarserit in breui ira eius: beati omnes qui confidunt in eo.

Psal. 3.

Domine quid multi- plicati sunt qui tri- bulant me: multi insur- gunt aduersum me.

Multi dicunt animæ meæ: non est salus illi in deo eius.

Tu autem domine su- sceptor meus es: gloria mea & exaltans caput meum.

Voce mea ad domi- num clamaui: & exau- diuit me de monte san- cto suo.

Ego dormiui & quieui

& surrexit quoniam dominus suscepit me.

Non timebo milia populi circundantis me: exurge salua me domine deus meus.

Quoniam tu percussisti omnes aduersantes mihi sine causa: dentes peccatorū contriuisti.

Domini est salus: & super populum tuum benedictio tua. Psal. 4.

Cum inuocarem te exaudisti me: deus iustitię meę.

In tribulatione dilatasti mihi: miserere mei, & exaudi orationē meā.

Filij hominum usquequo graui corde: ut quid diligitis uanitatem, & quæritis mendacium.

Et scitote quoniā mirificauit dominus sanctū suum: dominus exaudiet me cum clamauero ad eum.

Irascimini & nolite peccare: quę dicitis in cordibus uestris & in cubilibus uestris compungimini.

Sacrificate sacrificium iustitiæ: & sperate in domino.

Multi dicunt quis ostendit nobis bona: signatū est super nos lumen uultus tui domine.

Dedisti lętitiam in corde meo: a tempore frumenti uini & olei sui multiplicati sunt.

In pace in idipsum obdormiam & requiescam: quoniam tu domine singulariter in spe constituisti me. Psal. 5.

Verba mea auribus percipe domine, intellige clamorem meum: intende uoci orationis meę rex meus & deus meus.

Quoniam ad te orabo domine: mane exaudies uocem meam.

Mane astabo tibi & uidebo: quoniam non uolens Deus iniquitatem tu es.

Non habitabit iuxta te malignus: neque permanebunt iniusti ante oculos tuos.

O disti omnes qui operantur iniquitatem: & perdes eos qui loquuntur mendacium.
V irum sanguinum & dolosum: abominabitur dominus.
E go autem in multitudine misericordiæ tuæ introibo in domum tuam, adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.
D omine deduc me in tua iusticia: propter inimicos meos.
D irige in conspectu tuo uiam meam, quoniam non est in ore eorum ueritas: cor eorum uanum est.
S epulchrũ patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant: iudica illos deus.
D ecidant a cõsilijs suis, secũdum multitudinem impietatum eorum expelle eos: quoniam exacerbauerunt te Domine.
L ætentur omnes qui sperant in te, in æternũ exultabunt & habitabis in eis: & gloriabuntur in te omnes qui diligunt nomen tuum.
Q uoniã tu benedices iustum, domine ut scuto bonæ uoluntatis tuæ coronasti nos. Psal. 6.
D Omine ne in ira tua arguas me: neq; in furore tuo corripias me.
M iserere mei Domine: quoniam infirmus sum, sana me domine quoniã cõturbata sunt ossa mea: & anima mea turbata est ualde & tu domine usquequo.
C onuertere domine & eripe animam meam: salua me propter misericordiam tuam.
Q uoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi.
L aboraui in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meũ: lachrymis stratũ meum rigabo.
T urbatus est præ ira oculus meus: inuetera-

ni inter omnes inimicos meos.
D iscedite a me omnes qui operamini iniquitatem: quoniam exaudiuit dñs uocem fletus mei.
E xaudiuit dominus deprecationem meam: dominus orationem meam suscepit.
C onfundantur & conturbentur omnes inimici mei: auertãtur retrorsum & cõfundantur ualde uelociter.

Psal. 7.

DOmine deus meus in te speraui: salua me ab omnibus persequentibus me & eripe me.
N equando rapiat ut leo animam meam: dum non est qui redimat neq͞ qui saluum faciat.
D omine deus meus si feci istud, si est iniquitas in manibus meis: si reddidi retribuentibus mihi mala.
D ecidam merito ab inimicis meis inanis, persequatur inimicus animam meam: comprehẽdat & conculcet in terrã uitam meam et gloriam meam in puluerem deducat.
E xurge domine in ira tua: & exaltare in finibus inimicorum tuorũ.
E xurge domine deus meus in præcepto quod mandasti: & synagoga populorum circundabit te.
E t propter hanc in altum regredere, domine iudica populos: iudica me domine secundum iustitiam meam & secundum innocentiam manuum meatũ super me.
C onsumetur uero nequitia peccatorum: & dirige iustum.
S crutans corda & renes deus iustus, adiutorium meum a domino: qui saluos facit rectos corde.
D eus iudex iustus fortis & longanimis: & non iram adducens per singulos dies.
N isi conuertamini gla

dium suum uibrauit, ar-
cum suum tetendit &
parauit illum: & in ipso
parauit uasa mortis.
S agittas suas ardenti-
bus effecit, ecce partu-
rit iniustitiam: concepit
dolorem & peperit ini-
quitatem.
L acum fodit & effodit
eum: & incidit in foueã
quam fecit.
C onuertetur dolor eius
in caput eius: & in uer-
ticem eius iniquitas eius
descendet.
C onfitebor domino se
cundum iustitiam eius:
& psallam nomini domi
ni altissimi.

Psalmus 8.

D Omine dominus
noster: quam admi
rabile est nomen tuum
in uniuersa terra.
Q uoniam eleuata est
magnificentia tua super
cœlos: ex ore infantium
& lactentium perfecisti
laudem.
P ropter inimicos tuos:
ut destruas inimicum &
defensorem.
Q uoniam uidebo cœ-
los tuos opera digitorũ
tuorum: lunam & stel-
las quas tu fundasti.
Q uid est homo quod
memor es eius: aut filius
hominis quoniam uisitas
eum?
M inorasti eum paulo-
minus ab angelis, gloria
& honore coronasti
eum: & constituisti eum
super opera manuũ tua-
rum.
O mnia subiecisti sub pe
dibus eius, oues & bo-
ues uniuersas: insuper
& pecora campi.
V olucres cœli & pi-
sces maris: qui perambu
lant semitas maris.
D omine dominus no-
ster: quam admirabile
est nomen tuum in uni-
uersa terra.
G loria Patri. Añ. In le
ge domini meditabor die
ac nocte. tẽpore pasce.
Alleluia, K. K. K. Bñs es
deus. ℟. Amen.
Et sic dicitur in fine cæ-

Insuper añã. In secundo nocturno. añ. Narrabo. In tempore paschali. añ Alla. Psalmus 9

Confitebor tibi Domine in toto corde meo: narrabo omnia mirabilia tua.

Letabor & exaltabo in te: psallã nomini tuo altissime.

In convertendo inimicus meus retrorsum: infirmabũtur, & peribunt a facie tua.

Quoniam fecisti iudicium meum & causam meã: sedisti super thronum qui iudicas iustitiã.

Increpasti gentes & periit impius: nomen eorũ delesti in eternum & in seculum seculi.

Inimici defecerunt frameae in finem: & ciuitates eorum destruxisti.

Periit memoria eorum cum sonitu, & dominus in eternum manet.

Parauit in iudicio thronum suum: & ipse iudicabit orbem terre in iustitia.

Iudicabit populos in equitate: & factus est dominus refugium pauperum.

Adiutor in opportunitatibus in tribulatione: & sperent in te qui nouerunt nomen tuum.

Quoniam non dereliques querentes te domine: psallite domino qui habitat in Sion.

Annunciate inter gentes studia eius, quoniam requirens sanguinem eorum memoratus est: & non est oblitus clamorem inopum.

Miserere mei domine, uide humilitatem meam de inimicis meis: qui exaltas me de portis mortis.

Vt annunciem omnes laudes tuas: in portis filiae Sion.

Exultabo in salutari tuo, infixe sunt gentes in interitu quem fecerunt: in laqueo isto quem occultauerunt comprehẽsus est pes earum.

Cognoscetur dominus

Iudicia faciens: in operibus manuum suarum cōprehēsus ē peccator.

Conuertantur peccatores in infernum: omnes gentes quae obliuiscuntur deum.

Quia non in finem obliuiscetur pauperum: patientia pauperum non peribit in eternum.

Exurge domine non confortetur homo: iudicentur gentes in conspectu tuo.

Constitue domine legislatorem super eos: ut sciant gentes quoniam homines sunt.

Vt quid domine recessisti longe: despicis in opportunitatibus in tribulatione.

Dum superbit impius incenditur pauper: comprehenduntur in cogitationibus suis quas cogitant.

Quoniam laudatur peccator in desiderijs animę suę: & qui iniqua gerit benedicitur.

Irritauit dominum peccator: secundum multitudinem irę suę non inquiret.

Non est deus in conspectu eius: contaminantur uię eius in omni tempore.

Auferuntur iudicia tua a facie eius: omnium inimicorum suorum dominabitur.

Dixit enim in corde suo: non mouebor a generatione in generationem sine malo.

Cuius maledictione os plenum est & amaritudine & dolo: sub lingua eius labor & dolor.

Sedet in insidijs cum diuitibus: in occultis ut interficiat innocentem.

Oculi eius in pauperē respiciunt: insidiatur in occultis sicut leo in cubili suo.

Insidiatur ut rapiat inopem, rapere pauperem dum attrahit eum: in laqueo suo humiliabit eū.

Inclinabit se & cadet: dum dominabitur pauperum.

D ixit enim in corde suo oblit⁹ est deus: auertit faciem suam ne uideat usque in finem.
E xurge domine deus meus, & exaltetur manus tua: ne obliuiscaris pauperum in finem.
P ropter quid irritauit impius deum? dixit enim in corde suo non inquiret.
V ides quoniam tu laborem & dolorem consideras: ut tradas eos in manus tuas.
T ibi derelictus est pauper: pupillo tu eris adiutor.
C ontere brachiū peccatoris & maligni: requiretur peccatum eius nec inuenietur.
R egnabit dominus in æternum & in seculum seculi: peribitis gentes de terra eius.
D esiderium pauperum exaudisti domine: præparationes cordis eorū inspexit auris tua.
I udicare pupillo & humili: ut non adijciat adhuc magnificare se homo super terram.

Psalmus 10.

IN domino confido: quomodo dicitis animæ meæ transmigra in montem sicut passer.
Q uoniam ecce peccatores intenderunt arcū: parauerunt sagittas suas in pharetra.
V t sagittent in obscuro rectos corde, quoniam quæ tu perfecisti ipsi destruxerunt: iustus autem quid fecit
D ominus in templo sancto suo: dominus in cœlo sedes eius.
O culi eius in pauperem respiciūt: palpebrę eius interrogāt filios hominum.
D ominus interrogat iustum & impium: qui autem diligit iniquitatem odit animam suam.
P luit super peccatores laqueos: ignis sulphur & spiritus procellę pars calicis eorum.
Q uoniam iustus dominus iustitiā dilexit: equi-

tatem uidit uultus eius.

Psalmus 11

SAlua me domine quoniam defecit san-ctus: quoniam diminutę sunt ueritates a filijs ho-minum.

V ana locuti sunt unus-quisque ad proximum suum: labia dolosa in cor-de & corde locuti sunt mala.

D isperdat dominus u-niuersa labia dolosa: & linguam magniloquam.

Q ui dixerunt linguam nostrã magnificabimus, labia nostra a nobis sunt: quis noster domi-nus est

P ropter miseriam ino-pum & gemitum pau-perum: nunc exurgam dicit dominus.

P onam in salutari: fidu-cialiter agam in eo.

Eloquia domini eloquia casta, argẽtum igne exa-minatum: probatum ter-rę purgatum septuplum.

T u domine seruabis nos: & custodies nos a generatione hac in ęter-num.

I n circuitu impij ambu-lant: secundum altitudi-nem tuam multiplicasti filios hominum.

Psalmus 12

VSquequo domine obliuisceris me in fi-nem: quousq; auertis fa-ciem tuam a me.

Q uandiu ponam consi-lium in anima mea: dolo-rẽ in corde meo per diẽ.

V sque quo exaltabitur inimicus meus super me: respice, & exaudi me do-mine deus meus.

I llumina oculos meos ne unquam obdormiam in morte: ne quando di-cat inimicus meus, prae-ualui aduersus eum.

Q ui tribulant me exul-tabunt si motus fuero: ego autem in tua miseri-cordia speraui.

E xultauit cor meum in salutari tuo, cantabo do-mino qui bona tribuit mihi: & psallam nomini domini altissimi. añā.

N arrabo omnia mirabi-lia tua domine. Tempo-

[illegible]. Alla all. K. K. K. Benedictus es deus. ℟. Amen. In 2 noctur: Añ. Deus de celo respice. In tempore paschali Añ. All. Psal. 13.

Dixit insipiens in corde suo non est deus: corrupti sunt & abominabiles facti sunt in uolũtatibus suis.

Nõ est qui faciat bonũ: non est usq ad unum.

Dominus de celo prospexit super filios hominum: ut uideret si est intelligens aut requirens deum.

Omnes declinauerunt, simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonũ, non est usq ad unum.

Sepulchrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant: uenenum aspidum sub labijs eorum.

Quorum os maledictiõe & amaritudine plenum est: ueloces pedes eorum ad effundendum sanguinem.

Contritio & infelicitas in uijs eorum: & uiam pacis non cognouerũt.

Non est timor dei ante oculos eorum, nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem: qui deuorant plebem meam tanq̃ cibum panis: deum non inuocauerunt.

Illic trepidauerunt timore ubi non erat timor: quoniam deus in generatione iusta est.

Consilium inopis confudistis: quoniam dominus spes eius est.

Quis dabit ex sion salutare Israel: cum conuertendo dñs captiuitatem plebis suæ, letabitur Iacob et exultabit Israel.

Psalmus 14.

Domine quis habitabit in tabernaculo tuo: aut quis requiescet in mõte sancto tuo.

Qui ingreditur sine macula: & operatur iustitiam.

Qui loquitur ueritatem in corde suo, qui nõ egit dolũ in lingua sua:

nec fecit proximo suo malum.
Et opprobrium non accepit aduersus proximũ suum, ad nihilum deductus est in cõspectu eius malignus: timentes autem dominum magnificat.
Qui iurat proximo suo & non decipit, qui pecuniam suam non dedit ad usurã: & munera super innocentem non accepit.
Qui facit hęc: non mouebitur in eternum.

Psalmus 15.

Conserua me domine quoniã in te speraui, dixi domino deus meus es tu: quoniam bonorum meorum non eges.
Sanctis qui in terra sunt eius: mirificauit omnes uoluntates meas inter illos.
Multiplicatę sunt enim infirmitates eorum: postea accelerauerunt.
Non congregabo conuenticula eorum de sanguinibus: nec memor ero nominum illorum per labia mea.
Dominus pars hęreditatis meę & calicis mei: tu es qui restitues hæreditatem meam mihi.
Funes ceciderunt mihi in pręclaris: & enim hęreditas mea pręclara est mihi.
Benedicam dominum qui mihi tribuit intellectũ: insuper & usque in noctem increpuerunt me renes mei.
Prouidebam dominum in conspectu meo sẽper: quoniam a dextris meis est, ut non commouear.
Propter hoc delectatũ est cor meum, & exultauit lingua mea: insuper et caro mea requiescet in spe.
Quoniam non derelinques animam meam in inferno: nec dabis sanctum tuum uidere corruptionem.
Notas mihi fecisti uias uitę, adimplebis me lętitia cũ uultu tuo, delecta

tio in dextera tua usque in finem.

Psalmus. 16.

Exaudi domine iustitiam meam: intende deprecationem meam.
Auribus percipe orationem meam: non in labijs dolosis.
De uultu tuo iudicium meum prodeat: oculi tui uideant equitatem.
Probasti cor meum & uisitasti nocte: igne me examinasti & non est inuenta in me iniquitas.
Ut non loquatur os meum opera hominum: propter uerba labiorũ tuorũ ego custodiui uias duras.
Perfice gressus meos in semitis tuis: ut non moueantur uestigia mea.
Ego clamaui quoniam exaudisti me deus: inclina aurem tuam mihi & exaudi uerba mea.
Mirifica misericordias tuas: qui saluos facis sperantes in te.
A resistentibus dextere tue custodi me domine ut pupillam oculi: sub umbra alarum tuarum protege me.
A facie impiorum qui me afflixerunt, inimici mei animã meam circumdederunt: adipem suum concluserunt: os eorum locutum est superbiam.
Proijcientes me nunc circundederunt me: oculos suos statuerunt declinare in terram.
Susceperunt me sicut leo paratus ad prædam: & sicut catulus leonis habitans in abditis.
Exurge domine preueni eos & subuerte illos: eripe animam meam ab impio frameam tuam ab inimicis manus tuæ.
Domine a paucis de terra dispartire eos in uita ipsorum: & de absconditis tuis adimpletus est uenter eorum.
Saturati sunt filij eorũ: & reliquerũt quæ super fuerunt paruulis suis.
Ego autem cum iustitia apparebo in conspectu tuo: satiabor dum mani

Ffestabitur mihi gloria tua. Añ. Deus de cœlo respice super filios hominum. tēpore pascę. Alla. alla. alla. K. K. K. Benedictus es deus. ℟. Amen.
¶ Feria tertia die martis. In 1. noctur. Añ. Firmamentum meum.

Psalmus. 71.

Diligam te domine uirtus mea: dominus firmamētum meum & refugium meum & liberator meus.
Deus meus adiutor meus: & sperabo in eum.
Protector meus & cornu salutis meæ: & susceptor meus.
Laudans inuocabo dominum: & ab inimicis meis saluus ero.
Circundederunt me gemitus mortis: & torrentes iniquitatis conturbauerunt me.
Dolores inferni circundederunt me: præuenerunt me laquei mortis.
Et cum tribularer inuocaui dominum: & ad deum meum clamaui.
Et exaudiuit de tēplo sancto suo uocē meam: & clamor meus in conspectu eius introiuit in aures eius.
Commota est & contremuit terra, fundamenta montium conturbata sunt & commota sunt: quoniam iratus est eis deus.
Ascendit fumus in ira eius: & ignis a facie eius exarsescit.
Carbones succensi sunt ab eo, & inclinauit cœlos & descendit: & caligo sub pedibus eius.
Et ascēdit super Cherubim & uolauit: uolauit super pennas uētorum.
Et posuit tenebras latibulum suum: in circuitu eius tabernaculum eius.
Tenebrosa aqua in nubibus aëris: præ fulgore eius in cōspectu eius nubes transierunt.
Grando & carbones ignis, et intonuit de cœlo dominus: & altissimus dedit uocem suam.

Misit sagittas suas et dis-sipauit eos: fulgura mul-tiplicauit & conturba-uit eos.
Et apparuerunt fontes aquarũ: & reuelata sunt fundamenta orbis ter-re.
Ab increpatione tua do-mine: ab inspiratione spi-ritus irę tuę.
Misit de summo & ac-cepit me: & assumpsit me de multitudine aqua-rum.
Eripuit me de inimicis meis fortissimis, & ab ijs qui oderunt me quia cõ-fortati sunt super me.
Preuenerunt me in die afflictionis meę; & fa-ctus est dominus prote-ctor meus.
Et eduxit me in latitudi-nem: liberauit me quoni-am uoluit me.
Et retribuit mihi domi-nus secundum iustitiam meam: & secundum in-nocentiam manuũ mea-rum retribuit mihi.
Quoniã custodiui uias domini; nec impie gessi a deo meo.
Quoniã omnia iudicia eius in conspectu meo sunt semper: & iustitias eius non repuli a me.
Et ero immaculatus cũ eo, & obseruabo me ab iniquitate mea.
Et retribuit mihi domi-nus secundum iustitiam meam; & secundum in-nocentiam manuũ mea-rum in conspectu ocu-lorum eius.
Cum iusto iustus eris, & cum uiro innocente in-nocens eris: & cum ele-cto electus eris, & cum peruerso subuerteris.
Quoniam tu populum humilem saluum facies domine: & oculos su-perborum humiliabis.
Quoniam tu illuminas lucernam meam domi-ne: deus meus illumina tenebras meas.
Quoniam in te eripiar a tentatione: & in deo meo transgrediar mu-rum.
Deus meus impolluta uia eius, eloquia domini

igne

igne examinata: prote-
ctor est omnium sperantium in eum.
Q uoniã quis deus pręter dominum: aut quis deus praeter deum nostrum.
Deus qui praecinxit me uirtute: & posuit immaculatam uiam meam.
Q ui perficit pedes meos tanquam ceruis: & super excelsa statuit me.
Q ui docet manus meas ad pręlium: & posuisti ut arcum aereum brachia mea.
Et dedisti mihi protectionẽ salutis tuę, & dextera tua suscepit me: & disciplina tua stabiliuit me in finem, & disciplina tua ipsa me docebit.
D ilatasti gressus meos subtus me: & non sunt infirmata uestigia mea.
P ersequar inimicos meos & comprehendam illos: & non conuertar donec deficiãt.
C onfringam illos nec poterunt stare; cadent subtus pedes meos.
E t pręcinxisti me uirtute ad bellum, supplantasti omnes insurgentes in me subtus me: & inimicos meos dedisti mihi dorsum, & odientes me disperdidisti.
C lamauerunt nec erat qui saluaret ad dominum: nec exaudiuit eos.
E t comminuam eos ut puluerem ante faciem uenti: ut lutum platearum delebo eos.
E ripies me de contradictionibus populi: cõstitues me in caput gentium.
P opulus quem non cognoui seruiuit mihi: ob auditu auris obediuit mihi.
F ilij alieni mentiti sunt mihi: filij alieni inueterauerunt, & claudicauerunt a semitis suis.
V iuit dominus & benedictus Deus meus: & exaltetur Deus salutis meae.
Deus qui das uindictam

mihi: & subdidisti populum meum sub me.
Liberator meus de gentibus iracundis, & ab insurgentibus in me exaltabis me: a uiro iniquo eripies me.
Propterea confitebor tibi in gentibus domine: & nomini tuo psallam.
Magnificans salutaria regis ipsius, & faciens misericordiam Christo suo Dauid: & semini ei⁹ usque in eternum.

Psalmus 18.

CEli enarrant gloriā dei: & opera manuum eius annunciat firmamentum.
Dies diei eructat uerbum: & nox nocti indicat scientiam.
Non sunt loquelę neq; sermones quorum non audiantur uoces eorum.
In omnem terram exiuit sonus eorum: & in fines orbis terrę uerba eorum.
In sole posuit tabernaculum suum: & ipse tanquam sponsus procedēs de thalamo suo.
Exultauit ut gigas ad currendam uiam, a summo cęlo egressio eius: & occursus eius usque ad summum eius.
Et non est qui se abscōdat a calore eius: lex domini irreprehensibilis conuertens animas.
✠ Testimonium domini fidele: sapientiam prestans paruulis.
Iustitię domini rectę lętificantes corda: praeceptum domini lucidum illuminans oculos.
Timor domini sanctus permanet in seculum seculi.
Iudicia dei uera iustificata in semetipsa, desiderabilia super aurum & lapidem preciosum multum: & dulciora super mel & fauum.
Etenim seruus tuus custodit ea, in custodiendo illa retributio multa: delicta quis intelligit.

Ab occultis meis munda me domine: & ab alienis parce seruo tuo.
Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero: & emundabor a delicto maximo.
Et erunt ut complaceant eloquia oris mei: & meditatio cordis mei in conspectu tuo semper.
Domine adiutor meus: & redemptor meus.

Psalmus 19.

Exaudiat te dominus in die tribulationis: protegat te nomen dei Iacob.
Mittat tibi auxiliū de sancto: & de Sion suscipiat te.
Memor sit omnis sacrificij tui: & holocaustum tuum pingue fiat.
Tribuat tibi dominus secundum cor tuum: & omne consiliū tuum confirmet.
Laetabimur in salutari tuo: & in nomine domini dei nostri magnificabimur.
Impleat dominus omnes petitiones tuas: nūc cognoui quoniam saluū fecit dominus Christum suum.
Exaudiet eum de coelo sancto suo: in potentatibus salus dexterę eius.
Hi in curribus & hi in equis: nos autem in nomine domini dei nostri inuocabimus.
Ipsi obligati sunt & ceciderunt: nos uero surreximus, & erecti sumus.
Domine saluum fac regem: & exaudi nos in quacunq; die inuocauerimus te.

Psalmus 20.

Domine in uirtute tua letabitur rex: & super salutare tuū exultabit uehementer.
Desiderium cordis eius tribuisti ei: & uoluntate labiorum eius non fraudasti eum.
Quoniam pręuenisti eū in benedictione dulcedinis: posuisti in capite eius coronam de lapide precioso.
Vitam petijt a te: & tri-

buisti ei longitudinẽ die/rum in seculum seculi.
Magna gloria eius in salutari tuo: gloriam & magnum decorem im/pones super eum.
Quõm dabis eum in bene dictionẽ in seculum secu li: lętificabis eum in gau dio cum uultu tuo.
Quoniam rex sperat in domino: & in miseri/cordia altissimi non cõ/mouebitur.
Inueniatur manus tua omnibus inimicis tuis: dextera tua inueniat o/mnes qui te oderunt.
Quoniam pones eos ut clibanum ignis: in tem/pore uultus tui.
Dominus in ira sua con turbabit eos: & deuora bit eos ignis.
Fructum eorum de ter ra perdes: & semen eo/rum a filijs hominum.
Quoniã declinauerũt in te mala: cogitauerunt consilium quod non po tuerunt stabilire.
Quoniam pones eos dorsum: in reliquijs tuis preparabis uultum illo/rum.
Exaltare domine in uir tute tua: cantabimus & psallemus uirtutes tuas.
Añ Firmamentum me/um & refugium meum dominus. tẽpore pasce. Alla. K. Benedictus es deus. Amen. In 2 noc/turno. Nota quod quo/tiescunq; antiphona est de principio psalmi, in/choatur psalmus a uer/bo quod sequitur anti/phonam, ut hic uidelicet añ. Deus deus meus in p/cip. Quare me dereli/quisti. In tẽpore pascha/li añ Alla. Psal 21.
Deus deus meus re/spice in me: quare me dereliquisti.
Lõge a salute mea: uer ba delictorum meorum.
Deus me° clamabo per diem ad te nec exaudi/es: & nocte & nõ ad in/sipientiam mihi.
Tu autem in sancto habitas laus Israel, in te sperauerunt patres no/stri: sperauerunt & li/

berasti eos.
Ad te clamauerunt & salui facti sunt: in te sperauerunt & non sunt confusi.
Ego autem sum uermis & non homo: opprobrium hominū & abiectio plebis.
Omnes qui conspiciebant me aspernabantur me: locuti sunt labijs & mouerunt caput.
Sperauit in domino eripiat eum: saluum faciat eum qm̄ uult eum.
Quoniam tu es qui abstraxisti me de uentre: spes mea ab uberibus matris meę.
In te proiectus sum ex utero: de uentre matris meę deus meus es tu.
Ne discedas a me quoniam tribulatio proxima est: quoniam non est qui adiuuet.
Circundederunt me uituli multi: tauri pingues obsederunt me.
Aperuerūt in me os suum sicut leo rapiens & rugiens: sicut aqua effusa sunt & dispersa sunt omnia ossa mea.
Factum est cor meum tanquā cera liquescens: in medio uentris mei.
Exaruit tanquam testa uirtus mea, & lingua mea adhæsit faucibus meis: & in puluerē mortis deduxisti me.
Quoniam circundederunt me canes multi: cōcilium malignātium obsedit me.
Foderunt manus meas & pedes meos: dinumerauerunt omnia ossa mea.
Ipsi uero considerauerunt & cōspexerūt me, diuiserunt sibi uestimenta mea: & super uestem meam miserunt sortem.
Tu autem Domine ne elongaueris auxiliū tuū a me: ad defensionem meam inspice.
Eripe a framea animā meam: & de manu canis unicam meam.
✠ Salua me ex ore leonis: & a cornib⁹ unicornium humilitatē meam.

N arrabo nomen tuum fratribus meis: in medio ecclesiæ laudabo te.
Q ui timetis dominum laudate eum: uniuersum semen Iacob glorificate eum.
T imeat eum omne semen Israël: quoniam nõ spreuit neque despexit deprecationes pauperũ.
N eq; auertit faciẽ suam a me: & cum clamarem ad eum exaudiuit me.
A pud te laus mihi in ecclesia magna: uota mea domino reddam in conspectu timentium eũ.
M anducabunt pauperes & saturabuntur: & laudabunt dominum qui requirunt eum.
V iuent corda eorum in seculum seculi: reminiscentur & conuertentur ad dominum uniuersi fines terrę.
E t adorabunt in conspectu eius omnes patriæ gentium: quoniam domini est regnum: & ipse dominabitur gentium.
M anducauerunt & adorauerunt omnes diuites terrę: in conspectu eius procident omnes qui descendunt in terram.
E t anima mea illi uiuet: & semen meum seruiet ipsi.
E t annunciabitur domino generatio uentura, & annunciabunt cœli iustitiam eius: populo qui nascetur quem fecit dominus.

Psalmus 22

D Ominus regit me & nihil mihi deerit: in loco pascuę ibi me collocauit.
S uper aquam refectionis educauit me animam meam conuertens: deduxit me super semitas iustitię propter nomen suum.
N am & si ambulem in medio umbrę mortis: nõ timebo mala quoniam tu mecum es.
V irga tua & bacul⁹ tuus: ipsa me cõsolata sunt.
P arasti in cõspectu meo mensam: aduersus eos qui tribulant me.

Impinguasti in oleo caput meum: & poculum tuum inebrians quã præclarum est.
Et misericordia tua subsequatur me: omnibus diebus uitę meæ.
Et ut inhabitẽ in domo domini: in longitudinem dierum. Psal. 23.

Domini est terra & plenitudo eius: orbis terrarum & uniuersi qui habitant in eo.
Ipse super maria fundauit eum: & super flumina præparauit eum.
Quis ascendet in montẽ domini: aut quis stabit in loco sancto eius.
Innocens manibus & mundo corde, qui non accepit in uano animam suam: nec iurauit in dolo proximo suo.
Hic accipiet benedictionem a domino: & misericordiã a deo salutari suo.
Hæc est generatio quærentium dominum: quærentium faciẽ dei Iacob.
Tollite portas principis uestri, & eleuamini portę æternales: et introibit rex glorie.
Quis est iste rex glorie? ✠ dominus fortis & potens: dominus potens in prælio.
Tollite portas principis uestri, et eleuamini portę æternales: & introibit rex glorię.
Quis est iste rex glorię: dominus uirtutum ipse est rex gloriæ.

Psalmus 24.

Ad te domine leuaui animam meã: deus meus in te confido non erubescam.
Neq; irrideant me inimici mei: etenim uniuersi qui te expectãt non confundentur.
Confundantur iniqua gerẽtes superuacue, uias tuas domine notas fac mihi: & semitas tuas edoce me.
Dirige me in ueritate tua & doce me: quia tu es deus salutaris meus: & te sustinui tota die.
Memento miserationũ tuarum domine: et miseri

cordis tuę quæ a seculo sunt.

Delicta iuuentutis meę & ignorantias meas: ne memineris.

Secundum misericordiam tuam memor esto mei tu: propter bonitatem tuā domine, dulcis & rectus dominus.

Propter hoc legem statuet delinquentibus in uia, diriget mansuetos in iudicio docebit mites uias suas.

Vniuersæ uiæ dn̄i misericordia & ueritas: requirentibus testamentū eius & testimonia eius.

Propter nomen tuum Domine propitiaberis peccato meo: copiosum est enim.

Quis est homo qui timeat dominum: legem statuet ei in uia quā elegit.

Anima eius in bonis demorabitur: & semē eius hæreditabit terram.

Firmamentum est dominus timentibus eum: & testamētum ipsius ut manifestetur illis.

Oculi mei sēper ad dominum: quoniam ipse euellet de laqueo pedes meos.

Respice in me & miserere mei: quoniam unicus & pauper sum ego.

Tribulationes cordis mei multiplicatę sunt: de necessitatibus meis eripe me.

Vide humilitatem meā & laborem meum: & dimitte omnia peccata mea.

Respice inimicos meos quoniā multiplicati sūt: & odio iniquo oderunt me.

Custodi animam meam & eripe me: non confundar quoniam speraui in te.

Innocentes & recti adhęserunt mihi: quia sustinui te domine.

Redime deus Israel: ab omnibus angustijs eius.

Psalmus 25.

IVdica me domine quoniam ego in innocentia mea ingressus

sum: et in domino spe rans non infirmabor
Proba me domine et tēta me: ure renes meos et cor meum.
Quoniam misericordia tua ante oculos meos est: et complacui in ueritate tua.
Non sedi in cōcilio uanitatis: & cū iniqua gerentibus non introibo.
Odiui ecclesiam malignātium: & cum impiis non sedebo.
Lauabo inter innocētes manus meas: & circundabo altare tuum domine.
Ut audiam uocem laudis tuæ: & enarrem uniuersa mirabilia tua.
Domine dilexi decorē domus tuæ: & locū habitationis gloriæ tuæ.
Ne perdas cum impiis animam meam: & cum uiris sanguinū uitā meā.
In quorū manibus iniquitates sunt: & dextera eorum repleta ē muneribus.
Ego autem in innocentia mea ingressus sum: libera me & miserere mei.
Pes meus stetit in uia recta: in ecclesiis benedicam te domine. Aña.
Deus deus meus respice in me. tēpore pascę. Alla alla. V. Benedictus es deus. R. Amē. In ii nocturn. añ. Adiutor meus. In tempore pasche añ. Alla. Psal. 26.
Dominus illuminatio mea & salus mea: quem timebo
Dñus protector uitæ meę: a quo trepidabo?
Dum appropiāt ad me nocentes: ut edant carnes meas.
Qui tribulant me inimici mei: ipsi infirmati sunt & ceciderunt.
Si consistant aduersum me castra non timebit cor meum: & si insurgat in me prœliū in hoc ego sperabo.
Unam petij a domino hanc requiram: ut inhabitem in domo domini omnib⁹ dieb⁹ uitę meę.

V t uideam uolupta-
tem domini: & ut uisitē
templum eius.
Q uoniam abscōdit me
in tabernaculo suo: in
die malorum meorum.
P rotexit me in abscon-
dito tabernaculi sui: in
petra exaltauit me.
E t ecce nunc exaltauit
caput meum: super ini-
micos meos.
C ircuiui & immolaui
in tabernaculo eius ho-
stium iubilationis: canta
bo, & psalmum dicam
domino.
E xaudi domine uocem
meam qua clamaui: mise
rere mei & exaudi me.
T ibi dixit cor meum
dominum requiram, ex-
quisiuit te uultus meus:
uultum tuum domine re
quiram.
N e auertas faciē tuam
a me: & ne declines in
ira a seruo tuo.
A diutor meus esto ne
derelinquas me: neq; de
spicias me deus salutaris
meus.
Q uoniam pater meus
& mater mea dereliqua
runt me: dominus autē
assumpsit me.
L egem mihi constitue
domine in uia tua: &
dirige me in semitam re-
ctam propter inimicos
meos.
N e tradideris me in
animas tribulantiū me-
quoniā insurrexerūt in
me testes iniqui: & men
tita est iniquitas sibi.
C redo uidere bona do
mini: in terra uiuentium.
S ustine dominum uiri-
liter age: & confortetur
cor tuum, et expecta do
minum.

Psalmus 27.

A D te domine clama
bo: deus meus ne si-
leas a me.
N e unquā sileas a me:
& ero similis descēden-
tibus in lacum.
E xaudi domine uocem
deprecationis meę: dum
oro ad te.
D um extollo manus
meas ad templum san-
ctum tuum, ne simul tra
das me cum peccatori-

bus: & cum operātibus iniquitatem ne perdide-ris me.

C um ijs qui loquūtur pacem cū proximo suo: mala autem in cordibus eorum.

D a illis secundum ope ra ipsorum: & secun-dum nequitiam studio-rum ipsorum.

E t secūdum opera ma-nuum eorum tribue il-lis: redde retributionem eorum ipsis.

Q uoniam non intelle-xerūt opera domini, & in opera manuum eius: destrues illos nec ædifi-cabis eos.

B enedictus dominus: quoniam exaudiuit uo-cem deprecationis meę.

D ominus adiutor meus & protector meus: & in ipso sperauit cor meum & adiutum est.

E t refloruit caro mea: & ex uoluntate mea cō-fitebor illi.

D ominus fortitudo ple bis suę: & protector salu tarium Christi sui est.

S alua plebem tuam, & benedic hæreditatē tuā: & rege illos & extolle illos usq; in æternum.

Psalmus 28.

A fferte domino filij dei: afferte domino filios arietum.

A fferte domino gloriā & honorem: afferte do-mino gloriam nomini eius.

A dorate dominum in atrio sancto eius; uox domini super aquas: de⁹ maiestatis intonuit dominus super aquas multas.

V ox domini in uirtu-te: uox domini in magni ficentia.

V ox domini confrin-gentis cedros, & con-fringet dominus cedros libani: & cōminuet eos tāquam uitulum libani & dilectus sicut filius unicornium.

✠ V ox domini inter-cidentis flammam ignis, uox domini concutien-tis solitudinem: & com-mouebit dominus deser

tum cades.

V ox domini perficiē-
tis ceruos, & reuelabit
condensa: & in templo
eius omnes dicent glo-
riam.

D ominus diluuium in-
habitat & sedebit domi
nus rex in æternum.

D ominus uirtutem po
pulo suo dabit: dominus
benedicet populo suo
in pace. Psalmus 29.

E Xaltabo te domine
quoniam suscepisti
me: & non delectasti ini
micos meos super me.

D omine deus meus cla
maui ad te: et sanasti me.

D omine abstraxisti ab
inferno animam meam:
saluasti me a descenden
tibus in lacum.

P sallite domino sancti
eius: & confitemini me
morię sanctitatis eius.

Q uoniam ira in furore
eius: & uita in uolunta-
te eius.

A d uesperum demora-
bitur fletus: & ad matu
tinum lætitia.

E go autem dixi in mea
abundantia: non moue-
bor in æternum.

D omine in uoluntate
tua prestitisti decori
meo uirtutem.

A uertisti autem faciem
tuam a me: & factus sum
conturbatus.

A d te domine clama-
bo: & ad deum meum
deprecabor.

Q uæ utilitas in sangui
ne meo: dum descendo
in corruptionem.

N unquid confitebitur
tibi puluis: aut annuncia
bit ueritatem tuam

A udiuit dominus & mi
sertus est mihi: dominus
factus est adiutor meus.

C onuertisti planctum
meum in gaudium mihi:
conscidisti saccum meū-
& pręcinxisti me lętitia

V t cantem tibi gloria
mea & non compun-
gar: domine deus meus
in æternum confitebor
tibi. Psalmus 30.

I N te domine spera
ui: non confundar in
eternum.

I n tua iustitia libera me

& eripe me.
Inclina ad me aurem tuam: accelera ut eripias me.
Esto mihi in deum protectorem, & in domum refugij: ut saluum me facias.
Quia fortitudo mea & refugium meum es tu: & propter nomen tuũ educabis me & pasces me.
Educes me de laqueo hoc quem statuerunt mihi: quoniã tu es protector meus, in manus tuas commendo spiritum meum.
Redemisti me domine deus ueritatis: Odisti obseruantes uanitatem superuacue.
Ego aũt in domino sperabo: exultabo & lætabor in tua misericordia.
Quoniam respexisti humilitatem meam: saluam fecisti de necessitatibus animam meam.
Nec cõclusisti me in manus inimici: statuisti in loco spacioso pedes meos.
Miserere mei domine quoniam tribulor: conturbatus est in ira oculus meus anima mea et uenter meus.
Quoniam defecit in dolore uita mea: & anni mei in gemitibus.
Infirmata est in paupertate uirtus mea: & ossa mea conturbata sunt.
Præ omnibus inimicis meis factus sum opprobrium uicinis meis nimium: & timor notis meis.
Qui uidebant me, oras fugiebant a me, exiui tã ꝙ mortuus a corde: & factus sum sicut uas perditum.
Quoniã audiui uituperationem multorum: circumhabitantium.
In eo dum conuenirẽt simul aduersum me: ut acciperent animam meam consiliati sunt.
Ego autem in te domine speraui, dixi tu es deus meus: in manibus tuis sortes meç.
Libera me de manibus inimicorum meorum: et

a persequentibus meis.
Illumina faciem tuam super seruum tuum : & saluum me fac in tua misericordia.
Domine nō cōfundar: quoniam inuocaui te.
Erubescāt impij & deducantur in infernum; muta efficiātur labia dolosa: quæ loquuntur aduersus iustū iniquitatem in superbia & abusione.
Quam magna multitudo dulcedinis tuæ domine, quam abscondisti timentibus te: & perfecisti sperantibus in te.
In conspectu filiorum hominū, abscondes eos in abdito uultus tui a cōtradictione hominum.
Proteges eos in tabernaculo tuo : a contradictione linguarum.
Benedictus dominus: quoniam mirificauit misericordiam suam in ciuitate circunstantiæ.
Ego autem dixi in pauore meo: proiect⁹ sum a conspectu oculorum tuorum.
Ideo exaudisti domine uocem orationis meæ: in eo dum clamarem ad te.
Diligite dominum omnes sancti eius, quoniam ueritatē requiret dominus: & retribuet ijs qui abundanter faciunt superbiam.
Viriliter agite & cōfortetur cor uestrū : omnes qui speratis in domino.
Añ. Adiutor meus esto deus ne derelinquas me. tempore pascha. Alleluia alleluia alleluia. Benedictus es deus. Amen.
Die mercurij. ¶ Feria quarta. In primo nocturno. Antiphona. Sperantes. Psalmus 31.

Beati quorum remissę sunt iniquitates : & quorū tecta sunt peccata.
Beatus uir cui nō imputauit dominus peccatū: nec est in ore eius dolus.
Quoniam tacui inueterauerunt ossa mea : dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte: grauata est super me manus tua.
Conuersus sum in erumna: dum confringitur mihi spina.
Delictum meum cognitum tibi feci: & iniustitiã meam non abscondi.
Dixi eloquar aduersum me iniustitiã meam domino: & tu remisisti impietatem cordis mei.
Pro hac orabit ad te omnis sanctus: in tẽpore opportuno.
Ueruntamen in diluuio aquarum multarum: ad illum non approximabunt.
Tu es mihi refugium a tribulatione: quæ circundedit me.
Exultatio mea libera me: a circundãtibus me.
Intellectum dabo tibi, & instruam te in uia hac qua gradieris: firmabo super te oculos meos.
Nolite fieri sicut equus & mulus: quibus non est intellectus.
In freno & camo maxillas eorum cõstringe: qui non approximant ad te.
Multa flagella peccatorum: sperantes autem in domino misericordia circundabit.
Lætamini in domino & exultate iusti: & gloriamini omnes recti corde.

Psalmus 32.

Gaudete iusti in domino: rectos decet collaudatio.
Confitemini domino in cithara: in psalterio decem chordarum psallite ei.
Cantate ei cãticum nouum: bene psallite ei in iubilatione.
Quia rectũ est uerbum domini: & omnia opera eius in fide.
Diligit misericordiam & iudicium dominus: misericordia domini plena est terra.
Uerbo domini cœli firmati sunt: & spiritu oris eius omnis uirtus eorum.
Congregãs sicut in utre

aquas maris: ponens in thesauris abyssos.

Timeat dominum omnis terra: ab ipso autem commoueantur omnes inhabitantes orbem.

Quoniam ipse dixit & facta sunt: ipse mandauit & creata sunt.

Dominus dissipauit consilia gentium, reprobat aūt consilia populorum: spernit cōsilia principum.

Consilium autem domini manet in eternum: cogitationes cordis eius a generatione & progenie.

Beata gens cuius est dominus deus eorū: populus quem elegit in hereditatem sibi.

De celo respexit dominus: & uidit omnes filios hominum.

De preparato habitaculo suo: respexit super omnes qui inhabitāt terram.

Qui fingit singillatim corda eorum: qui intelligit omnia opera eorum.

Non saluatur rex per multitudinē uirtutis sue: & gigas nō saluabitur in multitudine uirtutis sue.

Falsus equus ad salutē: in abundantia autem uirtutis sue non saluabitur.

Ecce oculi domini super timentes eum: & in eis qui sperant super misericordia eius.

Ut eripiat de morte animas eorum: & alat eos in fame.

Quia anima nostra sustinet dominum: quoniam adiutor & protector noster est.

Quia in ipso letabitur cor nostrum: & in nomine sancto eius sperauimus.

Fiat domine misericordia tua super nos: sicut sperauimus in te.

Psalmus 33.

Benedicam dominū in omni tēpore: semper laus eius in ore meo.

In domino laudabitur anima mea: audiant mansueti & letentur.

Magni-

Magnificate dominum mecum : & exaltemus nomen eius in inuicem.
Inquisiui dominum & exaudiuit me: & ex omnibus tribulationibus meis eripuit me.
Accedite ad eum & illuminamini: & uultus uestri non erubescent.
Iste pauper clamauit & dominus exaudiuit eũ: & ex omnibus tribulationibus eius liberauit eum.
Immittet angelus domini in circuitu timẽtium eum : & eripiet eos.
Gustate & uidete quoniam suauis est dominus: beatus uir qui sperat in eum.
Timete dominum omnes sancti eius: quoniam nihil deest timẽtibus eũ.
Diuites eguerunt & esurierunt: inquirentes autẽ dominum non deficient omni bono.
Venite filij audite me: timorem domini docebo uos.
Quis est homo qui uult uitam: & cupit uidere dies bonos?
Cohibe linguam tuam a malo: & labia tua ne loquantur dolum.
Declina a malo & fac bonum: inquire pacem & sequere eam.
Oculi domini super iustos: & aures eius in preces eorum.
Vultus autem domini super facientes mala: ut perdat de terra memoriam eorum.
Clamauerunt iusti & dominus exaudiuit eos: & ex omnibus tribulationibus eorum liberauit eos.
Iuxta est dominus ijs qui tribulato sunt corde: & humiles spiritu saluabit.
Multe tribulationes iustorum: & de omnibus ijs liberauit eos dominus.
Custodit dominus omnia ossa eorum : unum ex ijs non conteretur.
Mors peccatorum pessima: & qui oderunt iustum delinquent.

Redimet dominus animas seruorum suorum: & non delinquent omnes qui sperant in eo.
Gloria patri & filio: & spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nunc & semper: & in sæcula sæculorũ amen.

Antiphona. Sperantes autem in domino misericordia circundabit.
tempore pascæ.
Alleluia. Kirie-eleyson. Kirie-eleyson. Kirie-eleyson.
Benedictus es deus.
In secundo nocturno. antiphona.
Dic animę meę.
In tempore paschali. Antiphona.
Alleluia.

Psalmus 34

Iudica domine nocentes me: & expugna impugnantes me.
Apprehende arma & scutum: & exurge in adiutorium mihi.
Effunde frameam: & conclude aduersus eos qui me persequuntur.
Dic animę meę domine: salus tua ego sum.
Confundantur & reuereantur: qui quærunt animam meam.
Auertantur retrorsum & confundantur: qui cogitant mihi mala.
Fiant tanꝗ̄ puluis ante faciem uenti: & angelus domini affligens eos.
Fiant uiæ eorum tenebrę & lubricum: & angelus domini persequens eos.
Quoniam gratis ab-

Texerunt mihi inte‑
ritum laquei sui: uane
exprobrauerunt ani‑
mam meam.

Veniat illis laqueus
quem ignorant, & ca‑
ptio quam occultaue‑
runt apprehendat eos:
& in laqueum incidant
in ipsum.

✠ Anima autem mea
exultabit in domino: et
delectabitur super salu
tare eius.

Omnia ossa mea di‑
cent: domine quis simi‑
lis tibi.

Eripiens inopem de
manu fortioris eius: ege
num & pauperem a di‑
ripientibus eum.

Assurgentes testes ini‑
qui: quæ ignorabam in‑
terrogabant me.

Retribuebãt mihi ma
la pro bonis: sterilitatẽ
animę meę.

Ego autem dum mihi
molesti essent induebã
me cilicium, & humilia
bam in ieiunio animam
meam: & oratio mea in
sinum meum conuer‑
tetur.

Sicut ad proximum
& sicut ad fratrem no‑
strum ita complace‑
bam: tanquam lugens
& contristatus sic hu‑
miliabar.

Aduersum me lętati
sunt & conuenerunt:
congregata sunt in me
flagella & ignorabam.

Dissoluti sunt nec cõ‑
puncti sunt: tentaue‑
runt me, & deriserunt
me derisu.

Striderunt in me den‑
tibus suis: domine quan
do respicies.

Restitue animã meam
a malefactis eorum:
libera a leonibus uni‑
cam meam.

Confitebor tibi do‑
mine in ecclesia magna:
in populo graui lauda‑
bo te.

Non insultent in me
qui aduersantur mihi
inique: qui oderunt me
gratis & annuebant o‑
culis.

Quoniam mihi quidē pacifice loquebātur:& super iram dolose cogitabant.
Dilatauerunt in me os suum:dixerunt euge euge uiderunt oculi nostri
Vidisti dn̄e ne sileas:domine ne discedas a me.
Exurge domine et intēde ad iudiciū meū: deus meus & dominus meus in causam meam.
Iudica me secundum iustitiam tuam domine deus meus: & non insultēt in me inimici mei.
Non dicant in cordib⁹ suis euge euge animę nostrę: nec dicant absorbuimus eum.
Erubescant & reuereātur simul qui gratulantur malis meis:induantur pudore & reuerentia qui magna loquuntur super me.
Exultent & lætentur qui uolunt iustitiam meam: & dicāt semper magnificetur dominus qui uolunt pacem serui eius.
Et lingua mea meditabitur iustitiam tuam:tota die laudem tuam.

Psalmus. 35.

Dixit iniustus ut delinquat sibi: nō est timor dei ante oculos eius.
Quoniam dolose egit in conspectu eius:ut inueniatur iniquitas eius & odium.
Verba oris eius iniquitas & dolus:noluit intelligere ut bene ageret.
Iniquitatem meditatus est in cubili suo,astitit omni uię non bonę:maliciam autem non odiuit.
Domine in cœlo misericordia tua:et ueritas tua usq; ad nubes.
Iustitia tua sicut montes dei:iudicia tua abyssus multa.
Homines & iumenta saluos facies domine:quā multiplicasti misericordiam tuam deus.
Filij autem hominum in protectione alarum tuarum sperabunt.
Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ: & tor

rente uoluptatis tuę potabis illos.

Quoniam apud te est fons uitæ: & in lumine tuo uidebimus lumen.

Prætende misericordiam tuam sciētibus te: & iustitiam tuā ijs qui recto sunt corde.

Non ueniat mihi pes superbię: & manus peccatoris nō moueat me.

Ibi ceciderunt omnes qui operantur iniquitatem: expulsi sunt nec potuerunt stare.

Psalmus 36.

NOli ęmulari inter malignantes: neq̧ ęmulatus fueris facientes iniquitatem.

Quoniam tanq̄ fœnū uelociter arescent: & sicut olera herbarum cito decident.

Spera in domino, & fac bonitatem: & inhabita terram, & pasceris in diuitijs eius.

Delectare in domino: & dabit tibi petitiones cordis tui.

Reuela domino uiam tuam: & spera in eum: & ipse faciet.

Et educet sicut lumen iustitiam tuam: & iudicium tuum sicut meridiem.

Subditus esto domino & obsecra eū, ne ęmulatus fueris eum qui prosperatur in uia sua: in homine faciente iniquitatem.

Desine ab ira & derelinque furorem: ne ęmuleris ut nequiter facias.

Quoniam qui nequiter agunt exterminabuntur: nam qui expectant dominum ipsi hæreditate possidebūt terram.

Et adhuc pusillum & non erit peccator: & quæres locum eius, & non inuenies.

Mansueti autem possidebunt terram: & delectabuntur in multitudine pacis.

Obseruabit peccator iustum: & fremet super eum dentibus suis.

Dominus autem irri-

debit eum: quoniam prospicit quod ueniet dies eius.
Gladium euaginauerunt peccatores, intenderunt arcum suum ut deijciant inopē & pauperem: ut trucident rectos corde.
Framea eorum intret in cor ipsorū: & arcus eorum confringatur.
Melius est modicum iusto: super diuitias peccatorum multas.
Quoniā brachia peccatorum conterentur: confirmat autem iustos dominus.
Nouit dominus uias immaculatorum: & hæreditas eorum in æternum erit.
Non confundentur in tempore malo: & in diebus famis saturabūtur.
Quoniam peccatores peribunt, inimici autem domini statim ut honorabuntur & exaltabuntur: deficientes sicut fumus deficient.
Mutuatur peccator & non soluit: iustus autem miseretur & retribuit.
Quoniam benedicentes eum hæreditabunt terram: maledicentes autem illū disperibunt.
Apud dominū gressus hominis dirigetur: & uiam eius cupiet ualde.
Cum ceciderit iustus non cōturbabitur: quoniam dominus firmat manum eius.
Iunior fui & senui, & non uidi iustum derelictum: nec semen eius quærens panem.
Tota die miseretur & commodat iustus: & semen eius in benedictione erit.
Declina a malo & fac bonum: & inhabita in sæcula sęculorum.
Quoniam dominus amat iudiciū, & nō derelinquet sanctos suos: in æternum conseruabuntur.
Iniusti autem punientur: et semen impiorum peribit.
Iusti hæreditate pos-

sidebunt terram: & inhabitabunt in sæcula, sæculorum super eam.
O s iusti meditabitur sapientiã: & lingua eius loquetur iudicium.
L ex dei eius in corde ipsius: & non supplantabuntur gressus eius.
C onsiderat peccator iustum: & quærit occidere eum.
D ominus autẽ nõ derelinquet eũ in manib⁹ eius: nec condẽnabit eũ cum iudicabitur illi.
S ustine dominũ & custodi uias eius: & exaltabit te, ut hæredites terram.
I n eo dum pereunt peccatores uidebis: uidi impium superexaltatum & eleuatum super cedros libani.
T ransiui & ecce non erat: quæsiui eum & nõ est inuentus locus eius.
C ustodi innocentiam & uide æquitatem: quoniam sunt reliquiæ homini pacifico.
I niusti autẽ punientur: simul reliquiæ impiorũ peribunt.
S alus autem iustorum a domino: & protector eorum est in tempore tribulationis.
E t adiuuabit eos dominus & liberabit eos, & eripiet eos a peccatoribus: & saluos faciet eos quoniã sperauerũt in eum. Añ. Dic animæ meæ dñe salus tua ego sum. tempore pascæ. Alla. all. K. Bñses deus. Amen. In iii. noct. añ. Intende in adiutorium. tẽpore paschali. añ. All.

Psalmus 37.

D Omine ne in ira tua arguas me: neq; in furore tuo corripias me.
Q uoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi: & cõfirmasti super me manum tuam.
N ec est sanitas in carne mea a uultu iræ tuæ: & non est pax ossibus meis a facie peccatorũ meorum.

Q uoniam iniquitates meę superposuerũt caput meũ: & sicut onus graue grauatę sunt super me.
C omputruerũt & putruerunt liuores mei: a facie insipientiæ meæ.
M iserijs afflictus sum: & curuatus sum usque in finem ualde.
T ota die contristatus ingrediebar, quoniam anima mea cõpleta est illusionibus: & non est sanitas in carne mea.
I ncuruatus sum & humiliatus sum nimis: rugiebam a gemitu cordis mei.
D omine ante te omne desiderium meũ: & gemitus meus non est absconditus a te.
C or meum conturbatum est in me, & dereliquit me uirtus mea: & lumen oculorum meorum non est mecum.
A mici mei & proximi mei aduersum me appropiauerunt & steterunt: & proximi mei a longe steterunt.
E t uim faciebant qui quęrebant animã meã, & qui inquirebant mala mihi locuti sunt uanitates: & dolos tota die meditabantur.
E go autem uelut surdus non audiebam: & sicut mutus qui nõ aperit os suum.
E t factus sum sicut homo non audiẽs: & non habens in ore suo increpationes.
Q uoniam in te domine speraui: tu exaudies me domine deus meus.
Q uoniam dixi, ne aliquando insultent in me inimici mei: & dũ commouerẽtur pedes mei super me magna locuti sunt.
Q uoniam ego ad flagella paratus sum: & dolor meus ante me est semper.
Q uoniam iniquitatem meã ego pronunciabo: & cogitabo pro peccato meo.
I nimici autem mei ui-

runt & confirmati sunt super me: & multiplicati sunt qui me oderunt iniquae.

Qui retribuunt mala pro bonis detrahebant mihi: quia subsequebar iustitiam.

Ne derelinquas me domine deus meus: ne discesseris a me.

Intēde in adiutorium meum: domine deus salutis meae.

Psalmus 38.

Dixi custodiam uias meas: ut non delinquam in lingua mea.

Posui ori meo custodiam: dum consistit peccator aduersum me.

Obmutui & humiliatus sum, et silui a bonis: & dolor meus renouatus est.

Concaluit cor meum intra me: & in meditatione mea exardescit ignis.

Locutus sum in lingua mea, notū mihi fac domine finem meum: et numerum dierum meorum, quis est: ut sciam quid desit mihi.

Ecce ueteres posuisti dies meos: et substantia mea tanq̄ nihil ante te est.

Veruntamen uniuersa uanitas: omnis homo uiuens.

Quanq̄ in imagine transeat homo: tamen uane conturbatur.

Thesaurizat & ignorat cui congregabit ea. & nunc quae est expectatio mea nonne dominus? & substantia mea ante te est.

Ab omnibus iniquitatibus meis eripe me: opprobrium insipiēti dedisti me.

Obmutui & non aperui os meum: quoniam tu fecisti.

Amoue a me plagas tuas: a fortitudine enim manus tuae ego defeci.

In increpationibus super iniquitatem erudisti hominem: & tabescere fecisti sicut araneam animam eius.

V erumtamen uane cũ turbatur omnis homo. exaudi orationẽ meam domine: & deprecationem meam auribus percipe.
L achrymis meis ne sileas, quia incola ego sum apud te: & peregrinus sicut omnes patres mei.
R emitte mihi ut refrigerer: priusq̃ abeam & amplius iam non ero.

Psalmus 39.

E Xpectans expectaui dominum & respexit me: & exaudiuit deprecationem meam.
E t eduxit me de lacu miserię: & de luto fecis.
S tatuit supra petram pedes meos: & direxit gressus meos.
E t misit in os meum canticum nouum: hymnum deo nostro.
V idebunt multi & timebunt: & sperabunt in domino.
B eatus uir cuius est nomen domini spes ipsius: & non respexit in uanitates & insanias falsas.
M ulta fecisti tu domine deus meus mirabilia tua: & cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi.
A nnunciaui & locutus sum: multiplicati sunt super numerum.
S acrificium & oblationem noluisti: corpus autem perfecisti mihi.
H olocausta & pro delicto non postulasti, tũc dixi ecce uenio: in capite libri scriptum est de me.
V t faciam uoluntatem tuam deus meus uolui: & legem tuam in medio uentris tui.
B ene annunciaui iustitiam tuam in ecclesia magna: ecce labia mea non prohibebo domine tu cognouisti.
I ustitiam tuam non abscõdi in corde meo: ueritatem tuam & salutare tuum dixi.

Non celaui misericordiam tuam & ueritatẽ tuam:a synagoga multorum.

Tu autem domine ne longe facias misericordias tuas a me: misericordia tua & ueritas tua semper susceperunt me.

Quoniam circundederunt me mala quorum non est numerus, comprehenderunt me iniquitates meæ: & nõ potui ut uiderem.

Multiplicati sunt super capillos capitis mei: & cor meum dereliquit me.

Complaceat tibi domine ut eripias me:domine in auxilium meũ respice.

Confundantur & reuereantur simul qui quærunt animã meam: ut auferant eam.

Auertantur retrorsum & confundantur: qui uolunt mihi mala.

Ferant confestim confusionem suam: qui dicunt mihi euge euge.

Exultent & lætentur in te omnes qui quærunt te domine: & dicant semper magnificetur dominus qui diligunt salutare tuum.

Ego autem egenus & pauper sum: dominus curam habet mei.

Adiutor meus & protector meus es tu: deus meus ne tardaueris.

Psalmus 40.

Beatus qui intelligit super egenũ & pauperem: in die mala liberabit eum dominus.

Dominus conseruet eum & uiuificet eum: et beatum faciat eum super terram.

Et non tradat eum in manibus inimicorum eius, dominus adiuuet eum super lectum doloris eius: uniuersum stratum eius uersasti in infirmitate eius.

E go dixi domine mi-
serere mei: sana animã
meã quia peccaui tibi.
I nimici mei dixerunt
mala mihi: quando mo-
rietur & peribit nomẽ
eius?
E t si ingrediebatur ut
uideret, uana loqueba-
tur cor eius: cõgregauit
iniquitatem sibi.
E grediebatur foras et
loquebatur in idipsum,
aduersum me susurra-
bant omnes inimici mei
aduersum me cogitabãt
mala mihi.
V erbum iniquum sta-
tuerunt aduersum me:
nunquid qui dormit nõ
adijciet ut resurgat?
E tenim homo pacis
meæ in quo speraui: qui
edebat panes meos ad-
ampliauit aduersum me
supplantationem.
T u autem domine mi
serere mei, & resuscita
me: & retribuam illis.
I n hoc cognoui quo-
niam uoluisti me: quo-
niam non gaudebit ini-
micus meus super me;
M e autem propter in-
nocentiam meam susce-
pisti: & confirmasti me
in conspectu tuo in æter
num.
B enedictus dominus
deus Israël, a sæculo &
in sæculum: fiat fiat. añ.
Intende in adiutorium
meum domine deus sa-
lutis meæ. tẽpore pascę.
Alla. alla. alla. Bñs es
deus. ℟. Amen.
¶ Feria quinta die. Io-
uis. In primo noct. Añ.
Desiderat. Psal. 41.
S Icut ceruus desi
derat ad fontes
aquarũ: ita de-
siderat anima
mea ad te deus.
S itiuit anima mea ad
deum uiuum: quãdo ue
niam & apparebo ante
faciem dei?
F uerunt mihi lachry-
mę meæ panis die ac no
cte; dum dicitur mihi
quotidie ubi est deus
tuus?
H ec memoratus sum
& effudi in me animam
meam: quoniam ingre-

diar in locum taberna-
culi admirabilis usque
ad domum dei.
In uoce exultationis
& confessionis : sonus
epulantis.
Quare tristis es anima
mea: & quare contur-
bas me?
Spera in deum quoniã
confitebor illi: salutare
uultus mei et deus me⁹.
Ad me ipsum anima
mea turbata est: pro-
pterea memor ero tui
domine de terra Iorda-
nis & Hermonim a mõ
te modico.
Abyssus abyssum in-
uocat: in uoce catarrha
ctarum tuarum.
Omnia excelsa tua &
fluctus tui: super me
transierunt.
In die mãdauit domi-
nus misericordiã suam:
& nocte canticum eius
apud me.
Apud me oratio deo
uitæ meæ, dicam deo su
sceptor meus es: quare
me oblitus es?
Quare tristis incedo,
dũ affligit me inimicus:
dum cõfringuntur ossa
mea: et exprobrauerũt
mihi inimici mei.
Dum ipsi dicerent mi
hi per singulos dies: ubi
est deus tuus?
Quare tristis es anima
mea: & quare contur-
bas me?
Spera in Deum quo-
niam confitebor illi: sa-
lutare uultus mei &
deus meus.

Psalmus 42.

Iudica me deus, & di
scerne causam meam
de gente non sancta: ab
homine iniquo & dolo
so eripe me.
Quia tu es deus forti-
tudo mea: quare me re-
pulisti? quare tristis in-
cedo dũ affligit me ini-
micus?
Emitte lucẽ tuam &
ueritatem tuam: ipsa me
deduxerunt & addu-
xerunt in montẽ sanctũ
tuum & in tabernacu-
la tua.
Introibo ad altare dei:
ad deum qui lætificat iu

uentutem meam.
Confitebor tibi in cithara deus deus meus: quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?
Spera in deum quoniã confitebor illi: salutare uultus mei, & deus meus.
Psalmus 43.
Deus auribus nostris audiuimus: patres nostri annunciauerunt nobis.
Opus quod operatus es in diebus eorum: in diebus antiquis.
Manus tua gentes disperdidit & plãtasti eos: afflixisti populos & expulisti eos.
Non enim in gladio suo possederunt terram: & brachium ipsorum non liberauit eos.
Sed dextera tua & brachium tuum, & illuminatio uultus tui; quoniam complacuisti in eis.
Tu es ipse rex meus & deus meus: qui mandas salutem Iacob.
In te inimicos nostros uentilabimus: & in nomine tuo spernemus insurgentes in nos.
Non enim in arcu meo sperabo: & gladius meus non faciet me saluum.
Liberasti enim nos ex affligẽtibus nos: & eos qui oderunt nos confudisti.
In deo laudabimur tota die: & in nomine tuo confitebimur in secula.
Nunc autem repulisti & cõfudisti nos: & non egredieris in uirtutibus nostris.
Auertisti nos retrorsum præ inimicis nostris: & qui oderũt nos diripiebant sibi.
Dedisti nos tanq̃ oues escarum: & in nationibus dispersisti nos.
Vendidisti populum tuum sine precio: & nõ fuit multitudo in commutationibus nostris.
Posuisti nos in oppro-

brium uicinis nostris: illusionem & derisum iis qui sunt in circuitu nostro.

Posuisti nos in similitudinem gentibus: commotionem capitis in plebibus.

Tota die uerecundia mea contra me est: & cõfusio uultus mei operuit me.

A uoce exprobrantis & obloquentis: a facie inimici & persequentis.

Hæc omnia uenerunt super nos, & nos non obliti sumus te: & inique non egimus in testamento tuo, & non recessit retro cor nostrum.

Et declinasti semitas nostras a uia tua, quoniam humiliasti nos in loco afflictionis: & operuit nos umbra mortis.

Si obliti sumus nomẽ dei nostri: & si expandimus manus nostras ad deum alienum.

Nonne deus requiret ista: ipse enim nouit occulta cordis.

Quoniam propter te morte affligimur tota die: ęstimati sumus ut oues occisionis.

Exurge quare obdormis domine? exurge, et ne repellas nos usque in finem.

Quare faciem tuam auertis: obliuisceris inopię nostrę, & tribulationis nostræ?

Quoniã humiliata est in puluere anima nostra: hæsit in terra uenter noster.

Exurge domine adiuua nos: & libera nos propter nomen tuum.

Añã. Desiderat anima mea ad te deus tẽpore pascæ. alla. ℟. Bñs es deus. Amen. In ij. noct. añã. Sedes tua. Tempore paschali an. Alleluia.

Psalmus 44.

ERuctauit cor meũ uerbum bonũ: dico ego opera mea regi.

Lingua mea calamus scribae: uelociter scribentis.
Speciosus forma prae filijs hominum, diffusa est gratia in labijs tuis: propterea benedixit te deus in aeternum.
Accingere gladiũ tuũ circa femur potẽtissime specie tua & pulchritudine tua intende prospera & regna.
Propter ueritatem & mansuetudinem & iustitiam: deducet te mirabiliter dextera tua.
Sagittae tuae acutae potentissime: populi sub te cadent in corde inimicorum regis.
Sedes tua deus in saeculum saeculi: uirga recta est uirga regni tui.
Dilexisti iustitiam & odisti iniquitatẽ: propterea ✠ unxit te deus deus tuus oleo laetitiae prae consortibus tuis.
Myrrha gutta & casia a uestimentis tuis: a gradibus eburneis ex quibus te delectauerũt.
Filiae regum in honore tuo, astitit regina a dextris tuis: in uestitu deaurato circumamicta uarietate.
Audi filia & uide, & inclina aurem tuam: & obliuiscere populũ tuũ & domum patris tui.
Quoniam concupiuit rex speciem tuam: quia ipse est dominus deus tuus.
Et adorabunt eum filiae Tyri in muneribus: uultum tuum deprecabuntur omnes diuites plebis.
Omnis gloria filiae regis ab intus: in fimbrijs aureis circumamicta uarietate.
Afferentur regi uirgines, post eam proximae eius afferentur tibi in laetitia & exultatione: adducentur in templũ regis.
Pro patribus tuis nati sunt tibi filij: constitues eos principes super omnem terram.
Memores erunt nomi

nis

nis tui domine: in omni generatione & progenie.

P ropterea populi cõfitebuntur tibi in ęternũ: & in sæculũ sæculi.

Psalmus 45.

D Eus noster refugiũ & uirtus: adiutor in tribulationibus quæ inuenerunt nos nimis.

P ropterea non timebimus dum conturbabitur terra: & transferentur mõtes in cor maris.

S onuerunt & turbatę sunt aquę eorum: turbati sunt montes a fortitudine eius.

F luminis impetus lætificat ciuitatem dei: sanctificauit tabernaculũ suum altissimus.

D eus in medio eius non cõmouebitur: adiuuabit eam deus a matutino in matutinum.

C onturbatæ sunt gentes & inclinata sunt regna: dedit uocem suam altissimus, & mota est terra.

D ominus uirtutũ nobiscum: susceptor noster deus Iacob.

V enite & uidete opera dei, quæ posuit prodigia super terram: auferens bella usq; ad fines terræ.

A rcum conteret & confringet arma: & scuta comburet igni.

V acate & uidete quoniam ego sum deus: exaltabor inter gentes, & exaltabor in terra.

D ominus uirtutũ nobiscum: susceptor noster deus Iacob.

Psalmus 46.

O Mnes gentes plaudite manibus: iubilate deo in uoce exultationis.

Q uoniã dominus excelsus terribilis: & rex magnus super omnem terram.

S ubiecit populos nobis: & gentes sub pedibus nostris.

E legit nos hæreditatẽ suam: speciẽ Iacob quã dilexit.

A scendit deus in iubi-

latione: & dominus in uoce tubæ.
P sallite deo nostro psallite:psallite regi nostro psallite.
Q uoniam rex omnis terræ deus: psallite sapienter.
R egnauit deus super omnes gentes:deus sedet super sedem sanctam suam.
P rincipes populi conuenerunt cum deo Abraham : quoniam dij fortes terræ nimium eleuati sunt. Aña. Sedes tua deus in sæculum sæculi. Tempore paschæ. Alla. alla. R. Benedictus es deus. Amen. In iij. noct. añ. M agnus dominus. Incipe. psal. In ciuitate dei nostri. tēpore paschali.añ. Alla.

Psalmus 47.

M Agnus dominus & laudabilis nimis:in ciuitate dei nostri in monte sancto eius.
D ilatans exultationes uniuersæ terræ: mons Sion latera aquilonis ciuitas regis magni.
D eus in gradibus eius dignoscetur:cum suscipiet eam.
Q uoniam ecce reges terræ congregati sunt: & cōuenerunt in unū.
I psi uidentes ita admirati sunt, conturbati sunt & commoti sunt: tremor apprehendit eos.
I bi dolores sicut parturientis:in spiritu uehementi conteres naues Tharsis.
✠ S icut audiuimus ita & uidimus in ciuitate domini uirtutum:in ciuitate dei nostri deus fundauit eam in æternum.
S uscepimus deus misericordiam tuam : in medio plebis tuæ.
S ecundum nomē tuū deus:ita & laus tua in fines terræ.
I ustitia plena est dextera tua,lætetur mōs Sion & exultent filiæ

Iudæ: propter iudicia
tua domine.
C ircundate Sion &
complectimini eam:
narrate in turrib⁹ eius.
P onite corda uestra
in uirtute eius, & di-
stribuite gradus eius:
ut enarretis in proge-
nie altera.
Q uoniam hic est deus
noster in æternũ, & in
sæculum sæculi: & ipse
reget nos in sæcula.

Psalmus 48.

A Vdite hæc omnes
gẽtes: auribus per-
cipite omnes qui habi-
tatis orbem.
Q uique terrigenæ &
filij hominum: simul in
unum diues & pauper.
O s meum loquetur sa
pientiam: & meditatio
cordis mei prudẽtiam.
I nclinabo ad similitu-
dinem aurem meam:
aperiã in psalterio pro-
positionem meam.
V t quid timebo in die
mala: iniquitas calcanei
mei circundabit me.
Q ui confidunt in uir-
tute sua: & in abun-
dantia diuitiarum suarũ
gloriantur.
F rater non redimit
redimet homo, non da-
bit deo repropitiatio-
nem suam: & precium
redemptionis animæ
suæ.
L aborabit in æter-
num & uiuet in finem:
non uidebit interitum
cum uiderit sapientes
morientes.
S imul insipiens &
stultus peribunt: & re-
linquent alienis diuitias
suas.
S epulchra eorum do-
mus eorum in æter-
num: tabernacula eo-
rum in generatione &
progenie.
I nuocauerunt nomina
eorum in terris ipso-
rum, & homo inhono-
re cum esset non in-
tellexit: comparatus
est iumentis insipienti-
bus & similis factus
est illis.

Hæc uia eorum scandalum ipsis: & postea in ore suo bene prospe rabuntur.

Sicut oues in inferno positi mors depascet eos: & dominabuntur super eos qui recto sũt corde a matutino.

Et auxilium eorũ ueterasset in inferno: & a gloria suà expulsi sunt.

✠ Veruntamen deus liberabit animã meam de manu inferi: cum acceperit me.

Ne timueris cũ diues factus fuerit homo: aut cum multiplicata fuerit gloria domus eius.

Quoniam cum morietur nõ recipiet omnia: neque simul descendet cum eo gloria eius.

Quoniam anima eius in uita ipsius benedicetur: confitebitur tibi cũ benefeceris ei.

Introibit usq; in progenies patrum suorum: & usq; in æternũ non uidebit lumen.

Et homo in honore cũ esset non intellexit, cõparatus est iumẽtis insipientibus: & similis factus est illis.

Psalmus 49.

DEus deorum dominus locutus est: & uocauit terram.

A solis ortu usq; ad occasum: ex Sion species decoris eius.

Deus manifeste ueniet: deus noster & non silebit.

Ignis in cõspectu eius ardebit: & in circuitu eius tempestas ualida.

Aduocauit cœlum sursum & terrã: ut discerneret populum suum.

Congregate illi sanctos eius: qui ordinant testamentum eius super sacrificia.

Et annunciabunt cœli iustitiam eius: quoniã deus iudex est.

Audi populus meus & loquar: Israël & testificabor tibi.

Deus deus tuus sum ego: & non super sacri-

ncia tua arguam te.
Holocausta autem tua in conspectu meo sunt semper, non accipiā de domo tua uitulos: neq̄ de gregib⁹ tuis hircos.
Quoniam meæ sunt omnes feræ syluarum: iumenta in montibus & boues.
Cognoui omnia uolatilia cœli: species agri mecum est.
Si esuriero non dicam tibi: meus est enim orbis terræ & plenitudo eius.
Nunquid manducabo carnes taurorum: aut sanguinem hircorū potabo?
Immola deo sacrificiū laudis: & redde altissimo uota tua.
Inuoca me in die tribulationis tuæ: eripiam te & magnificabis me.
Peccatori autem dixit deus, quare tu enarras iustitias meas? & assumis testamētum meum per os tuum?
Tu uero odisti disciplinam: & proiecisti sermones meos post te.
Si uidebas furē simul currebas cum eo: & cū adulteris portionē tuā ponebas.
Os tuum abundauit nequitia: & lingua tua concinnauit dolum.
Sedens aduersus fratrem tuum detrahebas: & aduersus filium matris tuæ ponebas scandalum.
Hæc fecisti & tacui: existimasti iniquitatem quod ero tibi similis.
Arguam te: & statuā contra faciē tuam peccata tua.
Intelligite hæc qui obliuiscimini deū: nequā do rapiat & non sit qui eripiat.
Sacrificium laudis honorificabit me: & illic iter quo ostendam illi salutare dei.

Psalmus 50.

Miserere mei deus: secundum magnā misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum: dele iniquitatē meam:

Et multū laua me ab iniustitia mea: & a delicto meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego agnosco: & delictum meum contra me est semper.

Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: ut iustificeris in sermonibus tuis, & uincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: et in delictis peperit me mater mea,

Ecce enim ueritatem dilexisti: incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo & mundabor: lauabis me & super niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium & lætitiam: et exultabunt ossa humiliata.

Auerte faciem tuam a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me deus: & spiritum rectum innoua in uisceribus meis.

Ne proijcies me a facie tua: & spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi lætitiam salutaris tui: & spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos uias tuas: & impij ad te conuertentur.

Libera me de sanguinibus deus deus salutis meæ: & exaltabit lingua mea iustitiā tuam.

Domine labia mea aperies: & os meum annunciabit laudem tuam.

Quoniam si uoluisses sacrificiū dedissem utique: holocaustis et non delectaberis.

Sacrificium deo spiritus cōtribulatus: cor contritum & humilia-

tum deus non spernit.
B enigne fac domine in bona uoluntate tua Sion: ut ædificentur muri Hierusalem.
T unc acceptabis sacrificium iustitiæ oblationes & holocausta: tunc imponent super altare tuum uitulos.
Aña. Magnus dominus & laudabilis nimis.
Tẽpore paschæ. Alla. alla. alla. ℣. Benedictus es deus. ℟. Amen.
¶ Feria sexta die ueneris. In primo nocturno. aña. Speraui in misericordia.

Psalmus 51.

Q Vid gloriaris in malicia: qui potens es in iniquitate?
T ota die iniustitiam cogitauit lingua tua: sicut rasorium acutum fecisti dolum.
D ilexisti malitiam super benignitatẽ: iniquitatem magis ꝙ loqui æquitatem.
D ilexisti omnia uerba præcipitationis: & linguam dolosam.
P ropterea destruet te deus in finem, euellet te & emigrabit te de tabernaculo tuo: & radicem tuam de terra uiuentium.
V idebunt iusti & timebunt: & super eum ridebunt & dicent.
E cce homo qui non posuit deum adiutorem suum, sed sperauit in multitudine diuitiarum suarum: & præualuit in uanitate sua.
E go autem sicut oliua fructifera in domo dei: speraui in misericordia dei in æternum.
C onfitebor tibi in sæculum quia fecisti: & expectabo nomen tuũ, quoniam bonũ est ante conspectum sanctorum tuorum. Psal. 52.

D Ixit insipiẽs in corde suo nõ est deus. Corrupti sunt & abominabiles facti sunt in iniquitatibus suis.

Non est qui faciat bo-
num: non est usque ad
unum.
Deus de cœlo prospe
xit super filios homi-
num: ut uideret si est in
telligens aut requirens
deum.
Omnes declinauerũt
simul inutiles facti sũt:
nõ est qui faciat bonũ
non est usq; ad unum.
Non est timor ante
oculos eorum, nonne
cognoscent omnes qui
operantur iniquitatem:
qui deuorant plebem
meam tanq̃ cibum pa-
nis, deum non inuoca-
uerunt.
Ibi timebant timore
ubi nõ erat timor: quo-
niam deus dissipauit os-
sa hominum sibi pla-
centium.
Confusi sunt quoniã
deus spreuit eos, quis
dabit ex Sion salutare
Israël? in conuertendo
dominus captiuitatem
plebis suæ, exultabit
Iacob & lætabitur Is-
raël.

Psalmus 53.

Deus in nomine tuo
saluum me fac: &
in uirtute tua libera me
Deus exaudi oratio-
nem meã: auribus per-
cipe uerba oris mei.
Quoniam alieni insur
rexerunt super me: &
fortes quæsierunt ani-
mam meam.
Non proposuerunt
deum ante conspectum
suum, ecce enim deus
adiuuat me: et dñs susce
ptor est animæ meæ.
Auerte mala inimicis
meis: & in ueritate tua
disperde illos.
Voluntarie sacrifica-
bo tibi: & confitebor
nomini tuo dñe quoniã
bonum est.
Quoniam ex omni tri
bulatione eripuisti me:
& super inimicos meos
respexit oculus meus.

Psalmus 54.

Exaudi deus oratio-
nem meã, & ne de-
spexeris deprecationẽ
meam: intende in me et
exaudi me.

C ontristatus sum in exercitatione mea, & conturbatus sum a uoce inimici: & a tribulatione peccatoris.
Q uoniam declinauerunt in me iniquitates: & in ira molesti erant mihi.
C or meum conturbatum est in me: & formido mortis cecidit super me.
T imor & tremor uenerunt super me: & cõtexerunt me tenebræ.
E t dixi, quis dabit mihi pennas sicut colũbe: et uolabo et requiescã?
E cce elongaui fugiẽs, & mansi in solitudine: expectabam deum qui saluaret me a pusillanimo & a tempestate.
P recipita domine & diuide linguas eorum: quoniam uidi iniquitatem & cõtradictionem in ciuitate.
D ie ac nocte circũdabit eam super muros eius, iniquitas & labor in medio eius: & iniustitia in medio eius.
E t non defecit de plateis eius: usura & dol⁹.
Q uoniam si inimicus meus maledixisset mihi supportassem utiq;: & si is qui oderat me super me magna locutus fuisset, abscõdissem me utiq; ab eo.
T u uero homo unanimis dux meus & notus meus, qui simul mecum dulces capiebas cibos: in domo dei ambulauimus cũ cõsensu.
✠ V eniat mors super illos: & descendant in infernum uiuentes.
Q uoniam nequitia in hospitijs eorum: in medio eorum.
E go ad deum clamaui, & dominus exaudiuit me: uespere mane & meridie enarrabo & annunciabo, & exaudiet uocem meam.
L iberabit in pace animam meam ab ijs qui appropiant mihi: quoniam in multis erant mecum.

E xaudiet deus & humiliabit eos: qui est ante secula.
N on est enim illis cõmutatio, & non timuerunt deum: extẽdit manum suã in retribuẽdo.
C ontaminauerunt testamentum eius, diuisi sunt ab ira uultus eius: et appropiauit cor ei⁹.
M ollierunt sermones suos super oleũ: & ipsi sunt iacula.
I acta in deum cogitatum tuum: & ipse te enutriet.
N on dabit in æternũ fluctuationem iusto: tu uero deus deduces eos in puteum interitus.
V iri sanguinũ & dolo, si non dimidiabũt dies suos: ego autẽ domine semper in te sperabo.
Aña. Speraui in misericordia dei in æternũ. tempore pascæ. Alla. K.K.K. Benedictus es deus. ℟. Amen. In secundo noct. an. Miserere mei deus. In tempore paschali. añ.

Psalmus 55.

M Iserere mei deus quoniam conculcauit me homo: tota die bellans tribulauit me.
C onculcauerunt me inimici mei tota die: quoniam multi qui debellant me.
A b altitudine diei nõ timebo: quia ego in te sperabo.
I n deo laudabo sermones meos, in deo sperabo: non timebo quid faciat mihi caro.
T ota die uerba mea execrabantur: aduersum me omnia consilia eorum in malum.
I nhabitabũt & abscõdent: ipsi calcaneum meum obseruabunt.
S icut expectauerunt animam meã, pro nihilo saluos facies eos: in ira populos cõfringes.
D eus uitam meam annunciaui tibi, posuisti lachrymas meas in conspectu tuo: sicut in promissione tua.

Tunc cōuertentur inimici mei retrorsum, in quacunq; die inuocauero te: ecce agnoui quoniam deus meus es tu.
In deo laudabo uerbū, in domino laudabo sermonem: in deo sperabo non timebo quid faciat mihi homo.
In me sunt deus uota quae reddam laudationis tibi, quoniam eripuisti animā meā de morte: oculos meos a lachrymis pedes meos a lapsu.
Vt placeam corā domino: in lumine uiuentium.

Psalmus 56.

MIserere mei deus miserere mei: quoniam in te confidit anima mea.
Et in umbra alarum tuarum sperabo: donec transeat iniquitas.
Clamabo ad deum altissimum: deum qui benefecit mihi.
Misit de coelo & liberauit me: dedit in opprobrium conculcantes me.
Misit deus misericordiam suam & ueritatē suam: & eripuit animā meam de medio catulorum leonum.
Dormiui cōturbatus, filij hominum dentes eorum arma & sagittae: & lingua eorū machaera acuta.
Exaltare super coelos deus: & super omnem terram gloria tua.
Laqueum parauerūt pedibus meis: & incuruauerunt animam meam.
Foderunt ante faciem meam foueam: & ipsi inciderunt in eam.
Paratum cor meum deus, paratū cor meū: cantabo & psalmū dicam domino.
Exurge gloria mea, exurge psalterium & cithara: exurgam diluculo.
Confitebor tibi in po

pulis domine: & psalmum dicam tibi inter gentes.
Q uoniam magnificata est usque ad cœlos misericordia tua: & usque ad nubes ueritas tua.
E xaltare super cœlos deus: et super omnem terram gloria tua.

Psalmus 57.

SI uere utique iustitiã loquimini: recte iudicate filij hominũ.
E tenim in corde iniquitates operamini in terra: iniquitates manus ueſtræ concinnant.
A lienati sunt peccatores ab utero, errauerũt a uẽtre: locuti sunt falsa.
F uror illis secundũ similitudinẽ serpẽtis: & sicut aspidis surdæ & obturantis aures suas.
Q uæ nõ exaudiet uoces incantãtiũ: & ueneſici incãtantis sapiẽter.
D eus conteret dentes eorum in ore ipsorum: molas leonum cõfringet dominus.
A d nihilum deuenient uelut aqua decurrens, intendit arcũ suum donec infirmentur: sicut cera liquefacta auferentur.
C ecidit ignis super eos: & nõ uiderũt solẽ.
P riusque producant spinæ ueſtræ rhamnum: sicut uiuentes sic in ira absorbet eos.
L ætabitur iuſtus cum uiderit uindictã: manus suas lauabit in sanguine peccatorum.
E t dicet homo si utique est fructus iuſto: utique est deus iudicans eos in terra. Aña. Miserere mei deus quoniam conculcauit me homo. Tẽpore paſcæ. Alla. alla. Benedictus es deus. R. Amen. In tertio noctur no añ. Ab insurgentibus. Tempore paschali añ. Psal. 58.

E Ripe me de inimicis meis deus me': & ab insurgentibus in me libera me.
E ripe me de operãti-

bus iniquitatem: & de uiris sanguinum libera me.

Q uia ecce captauerũt animam meã: irruerunt in me fortes.

N eque iniquitas mea neq; peccatum meum domine: sine iniquitate cucurri & direxi.

E xurge in occursum mihi & uide: & tu domine deus uirtutũ deus Israël.

I ntende ad uisitandas omnes gentes: non misereaťis omnibus qui operantur iniquitatem.

C onuertentur ad uesperum & famẽ patientur ut canes: & circuibunt ciuitatem.

E cce ipsi loquentur in ore suo, & gladius in labijs eorum: quoniam quis audiuit?

E t tu domine deridebis eos: et pro nihilo habebis omnes gentes.

F ortitudinem meam apud te custodiam, quia tu deus susceptor meus es: deus meus misericordia eius præueniet me.

D eus meus ostẽde me inter inimicos meos: & ne occideris eos nequã do obliuiscantur legis tuæ.

D isperge illos in uirtute tuã: & destrue eos protector meus dñe.

D elicta oris eorum sermones labiorum ipsorum, & comprehendantur in superbia sua: & de execratione & mendacio compellentur.

I n consummatione in ira consummationis & non erũt: & scient quia deus dominabitur Iacob & finium terræ.

C onuertentur ad uesperum & famẽ patientur ut canes: & circuibunt ciuitatem.

I psi dispergentur ad manducandum: si uero non saturabũtur et murmurabunt.

E go autem cantabo uirtutem tuam: & exaltabo mane misericordiam tuam.

Quia factus es susce-ptor meus: & refugium meum in die tribulationis meæ.

Adiutor meus tibi psallam, quia tu deus susce-ptor meus es: deus meus misericordia mea.

Psalmus 59.

DEus repulisti nos & destruxisti nos: iratus es & misertus es nobis.

Commouisti terrã & conturbasti eam: sana contritiones eius quoniam mota est.

Ostendisti populo tuo dura: potasti nos uino compunctionis.

Dedisti metuẽtibus te significationem: ut fugiant a facie arcus.

Vt liberentur dilecti tui: salua dextera tua & exaudi me.

Deus locutus est in sancto suo, lætabor & partibor Sichimam: & conuallem tabernaculorũ metibor.

Meus est Galaad & meus est Manasses: & Ephraim fortitudo capitis mei.

Iuda rex meus, Moab olla spei meæ: in Idumæam extẽdam calciamentum meum: mihi alienigenæ subditi sunt.

Quis deducet me in ciuitatem circunstantiæ: aut quis deducet me usque in Idumæam?

Nonne tu deus qui repulisti nos: & non egredieris deus in uirtutibus nostris?

Da nobis auxilium de tribulatione: & uana salus hominum.

In deo faciemus uirtutem: & ipse ad nihilum deducet tribulantes nos.

Psalmus 60.

EXaudi deus deprecationem meã: intende orationi meæ.

A finibus terræ ad te clamaui: dum anxiaretur cor meum in petra exaltasti me.

Deduxisti me quia factus es spes mea: turris

Fortitudinis a facie inimici.
Inhabitabo in tabernaculo tuo in æternum: protegar in uelamento alarum tuarum.
Quonia tu deus exaudisti orationem meam: dedisti hæreditatem metuentibus nomen tuũ.
Dies super dies regis adijcies: annos ei⁹ usq; in diem generationis & progeniei.
Permanet in æternum in conspectu dei: misericordiam & ueritatem eius quis requiret.
Sic psallã nomini tuo in æternum: ut reddam uota mea de die in diem. Añ. Ab insurgentibus in me libera me domine. tempore pascæ Alla. allã. alla. Benedictus es deus. ℟. Amen.

¶ Feria secunda, hebdomadæ secundæ. In primo noctur. Aña. deus auxilij mei.

Psalmus 61.

Nonne deo subdita erit anima mea? ab ipso enim salutare meum.
Etenim ipse est deus meus & salutaris me⁹: susceptor meus nõ mouebor amplius.
Quousq; irruitis in hominem? interficitis omnes uos?
Sicut parieti inclinato & maceriæ impulsæ: ueruntamen honorẽ meũ cogitauerũt repellere.
Cucurri in siti, ore suo benedicebãt: & corde suo maledicebant.
Veruntamen deo subdita esto anima mea: quoniam ab ipso est patientia mea,
Quia ipse est deus meus & salutaris meus: susceptor meus non emigrabo.
In deo salutare meũ & gloria mea: deus auxilij mei & spes mea in deo est.
Sperate in eo omnis conuentus plebis, effun

dite coram illo corda ueftra: quia deus adiutor nofter eft.
V eruntamen uani filij hominum, mẽdaces filij hominum in ftateris: ut decipiant ipfi de uanitate in idipfum.
N olite fperare in iniquitate: & in rapinis nolite concupifcere.
D iuitiæ fi affluant nolite cor apponere: femel locutus eft deus: duo hæc audiui.
Q uia poteftas dei eft, & tibi domine mifericordia: quia tu reddes unicuiq; fecundum opera eius.

Pfalmus 62.

DEus deus meus ad te de luce uigilo: fitiuit in te anima mea.
Q uam multipliciter tibi & caro mea: in terra deferta in inuio & inaquofo.
S ic in fancto apparui tibi: ut uiderem uirtutẽ tuam & gloriam tuam.
Q uia melior eft mifericordia tua fuper uitas: labia mea laudabunt te.
S ic benedicam te in uita mea: & in nomine tuo leuabo man⁹ meas.
S icut adipe & pinguedine repleatur anima mea: & labia exultationis laudabunt nomẽ tuum.
S i memor fui tui fuper ftratum meum, in matutinis meditabor in te: quia factus es adiutor meus.
E t in uelamento alarum tuarum exultabo, adhęfit anima mea poft te: me autẽ fufcepit dextera tua.
I pfi uero in uanũ quęfierunt animam meam, introibunt in inferiora terræ: tradentur in manus gladij partes uulpium erunt.
R ex uero lætabitur in deo, & laudabuntur omnes qui iurant in eo: quia obftructum eft os loquentium iniqua.

Pfalmus

Psalmus 63.

E Xaudi deus uocem meam cum depre- cor: a timore inimici eripe animam meam.

P rotege me a conuersatione malignantium: & a multitudine operantium iniquitatem.

Q uia exacuerunt ut gladium linguas suas: intenderunt arcũ suum rem amaram.

V t sagittent in occultis immaculatum: subito sagittabunt eum & non timebunt.

F irmauerunt sibi uerbum malum, disposuerunt ut absconderent laqueos: dixerunt quis uidebit eos?

P erscrutati sunt iniquitates: defecerũt scrutantes scrutinium.

A ccedet homo ad cor altum: & exaltabitur deus.

S agittæ paruulorum factæ sunt plagę eorum: & infirmatæ sunt in ipsis linguæ eorum.

C onturbati sunt omnes qui uidebant eos, et timuit omnis homo: & annunciauerunt opera dei & facta eius intellexerunt.

L ætabitur iustus in domino, sperabit in eo: & laudabuntur omnes recti corde.

Psalmus 64.

T E decet hymnus deus in Sion: & tibi reddetur uotum in Ierusalem.

E xaudi orationẽ meã: ad te omnis caro ueniet.

V erba iniquorũ præualuerunt super nos: & impietatibus nostris tu propitiaberis.

B eatus quem elegisti et assumpsisti: habitabit in atrijs tuis.

R eplebimur in bonis domus tuæ: sanctum est templum tuum mirabile in æquitate.

E xaudi nos deus salutaris noster: spes omniũ finium terræ & in mari longe.

P ræparans montes in uirtute tua: accinctꝰ po

tentia.

Qui conturbas fundũ maris: sonum fluctuum eius quis sustinebit?

Turbabuntur gentes: & timebunt qui habitant fines terræ, a signis tuis.

Exitus matutini & uesperæ delectabis, uisita sti terram & inebriasti eam: multiplicasti locu pletare eam.

Flumen dei repletum est aqua, parasti cibum illorum: quia ita est præ paratio tua.

Riuos eius inebrians: multiplicans generatio nes eius.

In stillicidijs suis lætabitur cũ exorietur, benedices coronam anni benignitatis tuę: & cam pitui replebũtur ubertate.

Pinguescent fines deserti: & exultatione colles accingentur.

Induti sunt arietes ouium, & cõualles abundabunt frumento: etenim clamabunt & hymnum dicet. Añ. Deus auxilij mei & spes mea in deo est. Tempore paschæ. Alla. K. Benedictus es deus. Amen. In secundo noctur. añ. Iubilate deo. Tempore paschali. añ. Alla.

Psalmus 65.

Iubilate deo omnis terra, psalmũ dicite nomini eius: date gloriã laudi eius.

Dicite deo ꝙ terribilia sunt opera tua: in multitudine uirtutis tuæ men tientur tibi inimici tui.

Omnis terra adoret te & psallat tibi: psalmum dicat nomini tuo altissime.

Venite & uidete opera dei: ꝙ terribilis in consilijs super filios hominum.

Qui cõuertit mare in aridam: flumina pertrã sibunt pede.

Ibi lętabimur in ipso: qui dominatur in uirtu te sua in æternum.

Oculi eius super gentes respiciũt: qui in ira pro-

uocant non exaltentur in se.

B enedicite gentes deũ nostrum: & obaudite uoci laudis eius.

Q ui posuit animã meã ad uitã: & non dedit cõmoueri pedes meos.

Q uoniã probasti nos deus, igne nos examinasti: sicut igne examinatur argentum.

I nduxisti nos in laqueum, posuisti tribulationes super dorsum nostrum: imposuisti homines super capita nostra.

T ransiuimus per ignẽ & aquam: & induxisti nos in refrigerium.

I ntroibo in domũ tuã in holocaustis: reddam tibi uota meã quę distinxerunt labia mea.

L ocutum est os meum in tribulatione mea, holocausta medulata offeram tibi cũ incenso & arietibus: offeram tibi boues cũ hircis.

V enite & audite, & enarrabo uobis omnes qui timetis deum: quanta fecerit animæ meæ.

A d ipsum ore meo clamaui: et exaltaui sub lingua mea.

I niquitatem si conspexi in corde meo: non exaudiet me dominus.

P ropterea exaudiuit me deus: & intendit uoci orationis meæ.

B enedictus deus: qui non amouit orationem meam & misericordiã suam a me.

Psalmus 66.

D Eus misereatur nobis & benedicat nos: illuminet uultum suum super nos & misereatur nostri.

V t cognoscamus in terra uiam tuam: in omnibus gentibus salutare tuum.

C onfiteantur tibi populi deus: confiteantur tibi populi omnes.

L ætentur & exultent gentes, quoniam iudicabis populos in æquitate: & gentes in terra diriges.

Confiteantur tibi populi deus: confiteantur tibi populi omnes.
Terra dedit fructum suum, benedicat nos deus deus noster: benedicat nos deus: & metuant eum omnes fines terræ.

Psalmus 67.

Exurgat deus et dissipetur inimici eius: & fugiant a facie eius qui oderunt eum.
Sicut deficit fumus deficiant, sicut defluit cera a facie ignis: sic pereant peccatores a facie dei: & iusti epulentur.
Exultent in conspectu dei: delectentur in lætitia.
Cantate deo psalmum dicite nomini eius: iter facite ei qui ascendit super occasum: dominus nomen est ei.
Exultate in conspectu eius: turbabuntur a facie eius patris orphanorum & iudicis uiduarū.
Deus in loco sancto suo: deus habitare facit unius moris in domo.
Qui educit uinctos in fortitudine, similiter & eos qui in ira prouocant: qui habitant in sepulchris.
Deus dū egredereris coram populo tuo: dū transgredereris in deserto.
Terra mota est, etenim cœli distillauerunt a facie dei qui est in Sina: a facie dei Israël.
Pluuiam uoluntariam segregans deus hæreditati tuæ: & infirmata est: tu uero perfecisti eam.
Animalia tua habitabunt in ea: parasti in dulcedine tua pauperi deus.
Dominus dabit uerbum euangelicantibus uirtute multa.
Rex uirtutum dilecti: species domus diuidet spolia,
Si dormiatis inter medios cleros: ibi pennę columbæ deargentatę:

et posteriora dorsi eius in pallore auri.
Dum discernit cœlestis reges: super eam niue dealbabuntur in Selmon.
Montem dei montem uberem: mons coagulatus mons uber,
Vt quid suspicitis mõtem uberem, mons in quo beneplacitum est deo habitare in eo: etenim dominus habitabit usq; in finem.
Currus dei decem milium multiplex: milia lætantium.
Dominus in illis in Sina in sancto, ascendisti in altum cœpisti captiuitatem: accepisti dona in homines.
Etenim non credẽtes inhabitare dominum deum: benedictus dominus de die in diem.
Prosperum iter faciet nobis deus salutaris noster, deus noster deus saluos faciendi: & domini domini exit⁹ mortis.
Veruntamẽ deus conquassabit capita inimicorum suorum: uerticẽ capilli perambulantiũ in delictis suis.
Dixit domin⁹ ex basan conuertar: conuertar in profundũ maris.
Vt intingatur pes tuus in sanguine: lingua canum tuorum ex inimicis ab ipso.
Visi sunt gressus tui deus: gressus dei mei regis qui est in sancto.
Præuenerũt principes coniuncti psallentibus: in medio iuuenum tympanistriarum.
In ecclesijs benedicite deum dominum: de fontibus Israël.
Ibi Beniamin adolescẽtior in pauore, principes Iuda duces eorũ: principes Zabulon & principes Nephthalim
Manda deus uirtutem tuã: confirma hoc deus quod operatus es in nobis.
A templo tuo in Hierusalem: tibi offerent

reges munera.
Increpa feras syluę: conciliũ taurorũ inter uaccas populorum.
Vt excludantur ij qui probati sunt argẽto: dissipa gentes quæ bella uolunt.
Venient legati ex Ægypto; Æthiopia præueniet manus suas deo.
Regna terræ cantate deo, psallite domino: cãtate deo qui ascendit super coelos coelorum ad orientem.
Ecce dabit uocẽ suam, uocem uirtutis suæ, date gloriam deo super Israël: magnificentia eius et uirtus eius in nubib⁹.
Mirabilis deus in sanctis suis, deus Israël ipse dabit uirtutem & fortitudinem plebi suę: benedictus deus. Añ. Iubilate deo omnis terra: psalmũ dicite nomini eius.
Tempore paschę. Alla. alla. K. Benedictus es deus. Amen. In iij. noct. añ. Intende animę meę.
Tempore paschali. an.
Alla.
Psalmus 68.
SAlua me deus: quoniã introierũt aquæ usq; ad animam meam.
Infixus sum in limo profundi: & nõ est substantia.
Veni in altitudinẽ maris: & tempestas demersit me.
Laboraui clamãs, raucæ factæ sunt fauces meæ: defecerunt oculi mei dum spero in deo meo.
Multiplicati sunt super capillos capitis mei: qui oderunt me gratis.
Confortati sunt qui me persequuntur inimici mei iniustæ: quæ nõ rapui tunc exsoluebam.
Deus tu scis insipientiam meam: & delicta mea ad te non sunt abscondita.
Non erubescant in me qui te expectant domine deus uirtutũ: non reuereantur super me qui quærunt te deus Israël.

Quoniam propter te supportaui impropetium: operuit irreuerentia faciem meam.
Exter factus sum fratribus meis: & hospes filijs matris meae.
Quoniam zelus domus tuae comedit me: & opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me.
Et operui in ieiunio animam meam: & factum est mihi in opprobrium.
Et posui uestimentum meum cilicium: & factus sum illis in parabolam.
Aduersum me exercebantur qui sedebant in porta: & in me psallebant qui bibebant uinum.
Ego uero orationem meam ad te domine: tẽpus beneplaciti deus.
In multitudine misericordiae tuae exaudi me: in ueritate salutis tuae.
Salua me a luto ut non inhaeream: libera me ex odientibus me, & de profundo aquarum.
Non me demergat tempestas aquae, neq; absorbeat me profundũ: neq; urgeat super me puteus os suum.
✠ Exaudi me domine quoniam benigna est misericordia tua: secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me.
Ne auertas faciem tuã a puero tuo: quoniam tribulor uelociter exaudi me.
Intende animę meae & libera eam: propter inimicos meos eripe me.
Tu enim scis impropetium meum: confusionem & uerecundiam meam.
✠ In conspectu tuo sunt omnes tribulantes me: improperium expectauit anima mea & miseriam.
Et sustinui qui simul contristaretur & non fuit: consolantem me & non inueni.

E t dederunt in escam meam fel: & in siti mea potauerunt me aceto.
F iat mensa eorum coram ipsis in laqueum: & in retributionem & in scandalum.
O bscurentur oculi eorum ne uideant: & dorsum ipsorum semper incurua.
E ffunde super eos irã tuam; & indignatio iræ tuæ apprehendat eos.
F iat habitatio eorum deserta: & in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.
Q uoniam quẽ tu percussisti ipsi persecuti sunt; & super dolorem uulnerum eorum addiderunt ipsi.
A ppone iniquitatem super iniquitatem ipsorum: & non intrent in tuam iustitiam.
D eleantur de libro uiuentium: & cum iustis non scribantur.
P auper & dolens ego sum: & salus tua deus suscepit me.
✠ L audabo nomẽ dei cum cantico: & magnificabo eum in laude.
E t placebit deo super uitulum nouellum: cornua producentem & ungulas,
V ideant pauperes & lætentur: quærite deum & uiuet anima uestra.
Q uoniam exaudiuit pauperes dominus: & uinctos suos non annullauit.
L audant eum cœli & terra: mare & omnia quæ in eis sunt.
Q uoniam deus saluã faciet Sion: & ædificabuntur ciuitates Iudæ.
E t inhabitabunt ibi et hæreditabunt eam, & semen seruorum eius possidebit eam: & qui diligunt nomen eius habitabunt in ea.

Psalmus 69.

D Eus in adiutorium meum intende: domine ad adiuuandũ me festina.
C onfundantur & reuereantur; qui quærunt

animam meam.
A uertantur retrorsum & confundantur: qui uolunt mihi mala.
A uertãtur statim erubescentes: qui dicunt mihi euge euge.
E xultent & lætentur in te omnes qui quærunt te domine: & dicant semper magnificetur dominus qui diligunt salutare tuum.
E go uero egenus & pauper sum: deus adiuua me.
A diutor meus & liberator meus es tu: domine ne tardaueris.

Psalmus 70.

D Eus in te speraui domine: non confundar in æternum.
I n tua iustitia libera me: & eripe me.
I nclina ad me aurem tuam: & salua me.
E sto mihi in deũ protectorem & in locum munitum: ut saluum me facias.
Q uoniam firmamentum meum et refugium meũ es tu, deus meus libera me de manu peccatoris: & de manu contra legem agentis & iniqui.
Q uoniam tu es patientia mea domine: domine spes mea a iuuentute mea.
I n te cõfirmatus sum ex utero: de uentre matris meæ tu es meus protector.
I n te decantatio mea semper, tanq̃ prodigium factus sum multis: & tu adiutor fortis.
R epleatur os meum laude tua, ut possim cãtare gloriam tuam: tota die magnificentiã tuã.
N e proijcias me in tẽpore senectutis: cum defecerit uirtus mea deus ne derelinquas me.
Q uia dixerunt inimici mei mihi: & qui custodiebãt animã meam consilium fecerunt in unum.
D icentes deus dereliquit eum, persequimini

& comprehēdite eum: quia non est qui eripiat eum.

✠ Deus ne elonges a me: deus meus in auxilium meum respice.

Confundantur & deficiant detrahentes animæ meę: operiātur confusione & pudore qui quærunt mala mihi.

Ego autem semper in te sperabo: & adijciam super omnē laudē tuā.

Os meum pronunciabit iustitiam tuam: tota die salutem tuam.

Quia nō cognoui negociationes: introibo in potentias domini.

Domine memorabor iustitiæ tuæ solius: deus qui docuisti me a iuuentute mea.

Et usq; nunc pronunciabo mirabilia tua: & usq; in senectam & senium deus ne derelinquas me.

Donec annunciem brachium tuum generationi uenturæ: potentiam tuum & iustitiam tuam.

Deus usq; in excelsis quæ fecisti magnalia: deus quis similis tibi?

Quantas ostendisti mihi tribulationes multas & malas, & conuersus uiuificasti me: et de abyssis terræ iterum reduxisti me.

Multiplicasti iustitiam tuam super me, & conuersus exortatus es me: & de abyssis terræ iterum reduxisti me.

Et ego confitebor tibi in populis domine: & in uasis psalmorum ueritatem tuam deus.

Psallam tibi in cithara sanctus Israēl, exultabunt labia mea cū psallam tibi: & anima mea quam redemisti.

Insuper & lingua mea meditabitur iustitiam tuam: cum cōfusi & reueriti fuerint qui quærunt mala mihi. Aña. Intende animæ meæ domine & libera eam. Tempore paschæ. Alla alla. alla. ℟. Benedictus es deus. Amen.

¶ Feria tertia, hebdomadæ secundæ. In primo nocturno. Aña.
Parce domine.

Psalmus 71.

DEus iudicium tuum regi da: & iustitiã tuã filio regis.
Iudicare populũ tuum in tua iustitia: & pauperes tuos in iudicio.
Suscipiant montes pacem populo tuo: & colles iustitiam.
Iudicabit pauperes populi: & saluos faciet filios pauperum.
Humiliabit calumniatorem, & permanebit cum sole & ante lunam: in sæcula sæculorum.
Et descẽdet sicut pluuia in uellus: & sicut stillicidia stillãtia super terram.
Orietur in diebus eius iustitia & abundantia pacis: donec extollatur luna.
Et dominabitur a mari usq; ad mare: & a flumine usq; ad terminos terræ.
Coram illo procident Æthiopes: & inimici eius terram lingent.
✠ Reges Tharsis & insulæ munera offerent: reges Arabum & Saba dona adducent.
Et adorabunt eum omnes reges terræ: omnes gẽtes seruient ei.
Quia liberabit paupere rem a potente: & inopẽ cui non erat adiutor.
✠ Parcet pauperi & inopi: & animas pauperum saluas faciet.
Ex usuris & iniquitate liberabit animas eorum: & præclarum nomen eius coram ipsis.
Et uiuet & dabitur ei de auro Arabiæ: & orabunt pro ipso semper.
Tota die benedicent eum: & erit firmamentum in terra in summis montium.

Super extolletur super libanum fructus eius: & florebunt de ciuitate sicut fœnum terræ.

Et erit nomen eius benedictum in sæcula, ante solem permanebit nomen eius: & ante lunam sedes eius.

Et benedicētur in ipso omnes tribus terræ: omnes gentes beatificabunt eum.

Benedictus dominus deus Israël: qui facit mirabilia solus.

Et benedictum nomē maiestatis eius in æternum: & in sæculum sæculi.

Et replebitur maiestate eius omnis terra: fiat fiat. Psalmus 72.

Quam bonus deus Israël rectis corde, mei autem pene moti sunt pedes: pene effusi sunt gressus mei.

Quia celaui super iniquos: pacem peccatorum uidens.

Quia non est declinatio morti eorum: & firmamētum in plaga eorum.

In laboribus hominū non sunt: & cum hominibus non flagellabuntur.

Ideo tenuit eos superbia eorum in finem: operti sunt iniquitate & impietate sua.

Prodijt quasi ex adipe iniquitas eorum: transierunt in dispositionē cordis.

Cogitauerunt & locuti sunt nequitiam: iniquitatem in excelso locuti sunt.

Posuerunt in cœlo os suum: & lingua eorum transijt super terram.

Ideo reuertetur huc populus meus: & dies pleni inuenietur in eis.

Et dixerunt quomodo scit deus: & si est scientia in excelso.

Ecce ipsi peccatores: & abundantes in sæculo: obtinuerūt diuitias.

Et dixi ergo sine causa iustificaui cor meū,

& laui inter innocentes manus meas: & fui flagellatus tota die: & iudex meus in matutinis.
Si dicebã narrabo sic: ecce nationem filiorũ tuorum cui disposui.
Et si existimabam ut cognoscerẽ, hoc labor est ante me donec intrẽ in sanctuarium dei: & intelligam in nouissimis eorum.
Veruntamen propter dolositatem posuisti illis mala: deiecisti eos dum extollerentur.
Quomodo facti sunt in desolationem, repente defecerunt & perierunt propter iniquitates suas: uelut somnum exurgentis.
Domine in ciuitate tua: imagines ipsorum ad nihilum rediges.
Quia exarsit cor meum, & renes mei immutati sunt: & ego ad nihilum redactus sum & nesciui.
Velut iumẽtum factus sum apud te: & ego semper tecum.
Tenuisti manum dexterae meae, & in uoluntate tua deduxisti me: & cum gloria assumpsisti me.
Quid enim mihi restat in cœlo: & a te quid uolui super terram?
Defecit cor meum & caro mea: deus cordis mei & pars mea deus in saecula.
Quia ecce qui elongant se a te peribunt: perdidisti omnes fornicantes abs te.
Mihi autem adhaerere deo bonum est: & ponere in deo spem meã.
Vt annunciem omnes laudes tuas: in portis filiae homo.

Psalmus 73

VT quid deus repulisti in finẽ: iratus est animus tuus super oues gregis tui?
Memento congregationis tuae: quam creasti ab initio.
Liberasti uirgam hae-

reditatis tuæ: montem Sion in quo habitasti.
E leua manus tuas in superbiam eorum in finem, quãta malignatus est inimicus in sanctis tuis: & gloriati sunt qui te oderunt in medio solemnitatis tuæ.
P osuerunt signa sua signa & nõ cognouerũt: sicut in exitu desuper.
Q uasi in sylua lignorũ: securibus exciderũt ianuas eius in idipsum.
I n bipenni & ascia deiecerunt eam, incenderunt igni sanctuarium tuum: in terra polluerunt tabernaculum nominis tui.
D ixerunt in corde suo cognatio eorum in idipsum: uenite comprimamus omnes dies festos dei de terra.
S igna nostra non uidimus, iam non est propheta: & nos non agnoscet amplius.
V sque quo deus improperabit inimicus: irritat aduersarius nomen tuũ in finem.
V t quid auertis manum tuam & dexteram tuam: de medio sinu tuo in finem.
D eus autẽ rex noster ante sæcula: operatus est salutem in medio terræ.
T u confirmasti in uirtute tua mare: tu contribulasti capita draconum super aquas.
T u confregisti caput draconis: et dedisti eum in escã populis Æthiopum.
T u irrupisti fontes & torrentes: tu siccasti flumina Ethan.
T uus est dies & tua est nox, tu præparasti lunam & solem: tu fecisti omnes terminos terræ æstatem & uer tu fecisti ea.
M emor esto huius, inimicus improperauit domino: & populus insipiens exacerbauit nomen tuum.
N e tradas bestijs animas confitentium tibi:

animas pauperum tuorum ne obliuiscaris in finem.

R espice in testamētum tuum: quia repleti sunt qui obscurati sunt terrę domibus iniquitatum.

N e auertatur humiliatus & confusus: pauper & inops laudabunt nomen tuum.

E xurge deus iudica causam tuā: memor esto improperiorum tuorū quæ ab insipiente sunt tota die.

N e obliuiscaris uoces supplicum tuorū: superbia eorū qui te oderunt ascendat ad te semper.

Psal. mus 74.

C Onfitebimur tibi deus confitebimur tibi: & inuocabimus nomen tuum.

N arrabo omnia mirabilia tua: cum accepero tempus ego iustitias iudicabo.

L iquefacta est terra & omnes habitātes in ea: ego confirmaui columnas eius.

D ixi iniquis nolite inique agere: & delinquētibus nolite exaltare cornu.

N olite extollere in altum cornu uestrū: nolite loqui aduersus deum iniquitatem.

Q uoniā neq; ab oriēte neq; ab occidēte neq; a desertis mōtibus: quoniam deus iudex est.

H unc humiliat & hunc exaltat: quia calix in manu dñi uini meri plenus est mixto.

E t inclinauit ex hoc in hoc, uerūtamē fex eius non est exinanita: bibēt oēs peccatores terræ.

E go autem in sæcula gaudebo: psallam deo Iacob.

E t omnia cornua peccatorum cōfringam: & exaltabuntur cornua iusti. Psal. 75.

N Otus in Iudæa deus: in Israël magnum nomen eius.

F actus est in pace locus eius: & habitatio eius in Sion.

Ubi confregit potesta-tes: arcum scutum & gladium & bellum.
Illuminans tu mirabi-liter a montibus æter-nis, turbati sunt omnes insipientes corde: dor-mierũt somnum suum & nihil inuenerunt o-mnes uiri diuitiarum in manibus suis.
Ab increpatione tua deus Iacob: dormitaue runt qui ascenderunt equos.
Tu terribilis es: & quis resistet tibi contra faciem tuam?
Ex tunc ira tua de cœlo auditum fecisti iudi-cium.
Terra tremuit & quie uit cum resurgeret in iud cũ deus: ut saluos faceret omnes quietos terræ.
Quia cogitatio homi-nis confitebitur tibi: & reliquiæ cogitationis diem festum agent tibi.
Vouete & reddite do mino deo uestro: om-nes qui in circuitu eius sunt offerent munera terribili.
Terribili & ei qui au-fert spiritum principũ terribili apud reges ter ræ. Añ. Parce domine pauperi & inopi. Tempore paschali. añ. Alla. ℟. Versus. Benedictus es deus; ℟. Amen. In secundo nocturno. Añ. Memor fui dei. Tempore paschali. añ. Alla.

Psalmus 76.

Voce mea ad domi num clamaui: uox mea ad deum & respe-xit me.
In die tribulationis meæ deum exquisiui manibus meis coram eo nocte: & nõ sum de-ceptus.
Negauit consolari ani ma mea: memor fui dei & delectatus sum.
Exercitatus sum: & defecit paulisper spiri-tus meus.
Anticipauerunt uigi-lias oculi mei: turbatus sum & non sum locu-tus.

Cogitaui

C ogitaui dies antiquos: & annos ęternos in mente habui, & me ditatus sum.
N octe cũ corde meo exercitabam: & uentilabam spiritum meum.
N unquid in æternum proijciet dominus: & non apponet ut beneplacitum sit adhuc?
A ut in finem misericordiam suam abscondet: & complebit uerbum a generatione in generationem?
A ut obliuiscetur misereri deus: aut continebit in ira misericordiam suam?
E t dixi nunc cœpi: hæc mutatio dexteræ excelsi.
M emor fui operum domini: quia memor ero ab initio mirabiliũ tuorum.
E t meditabor in omnibus operibus tuis: & in obseruationibus tuis exercebor.
D eus in sancto uia tua, quis deus magnus sicut deus noster: tu es deus qui facis mirabilia solus.
N otam fecisti in populis uirtutem tuam: liberasti in brachio tuo populum tuum, filios Iacob & Ioseph.
V iderũt te aquæ deus, uiderunt te aquæ & timuerunt: turbatæ sunt abyssi.
A multitudine sonitus aquarum: uocem dederunt nubes.
E tenim sagittę tuę trãsierũt: uox tonitrui tui in rota.
I lluxerũt fulgura tua orbi terræ: cõmota est & contremuit terra.
I n mari uiæ tuæ, & semitæ tuæ in aquis multis: & uestigia tua non cognoscentur.
D eduxisti sicut oues populum tuum: in manu Moysi & Aaron.

Psalmus 77.

A Ttendite populus meus legẽ meam: inclinate aurem uestrã in uerba oris mei.

Aperiam in parabolis os meũ: loquar propositiones ab initio.
Quãta audiuimus & cognouimus ea: & patres nostri narrauerũt nobis.
Non sunt occultata a filijs eorum: in generatione altera.
Narrantes laudes domini & uirtutes eius: & mirabilia eius quæ fecit.
Et suscitauit testimonium in Iacob: & legẽ posuit in Israël.
Quę mandauit patribus nostris, ut nota facerent ea filijs suis: ut cognoscat generatio altera.
Filij qui nascentur exurgẽt: & narrabũt ea filijs suis.
Vt ponãt in deo spẽ suam, & non obliuiscantur operum dei: & mãdata eius exquirãt.
Ne fiant sicut patres eorum, genus prauũ & peramarũ: genus quod non direxit cor suum: nec est creditus cum deo spiritus eius.
Filij Ephraim intendentes & mittẽtes arcum: conuersi sunt in die belli.
Non custodierunt testamẽtũ dei: & in lege eius noluerunt ambulare.
Et obliti sunt benefactorũ eius: & mirabiliũ eius quæ ostendit eis.
Coram patribus eorũ fecit mirabilia in terra Ægypti: in campo Taneos.
Interrupit mare et perduxit eos: statuit aquas quasi in utre.
Et deduxit eos in nube diei: & tota nocte in illuminatione ignis.
Interrupit petrã in deserto: & adaquauit eos uelut in abysso multa.
Et eduxit aquam de petra: & deduxit tanq̃ flumina aquas.
Et apposuerunt adhuc peccare ei: & exacerbauerũt excelsum in siccitate.

E t tentauerunt deum in cordibus suis: ut peterẽt escas animab⁹ suis.

E t male locuti sunt de deo & dixerũt: nũquid poterit deus parare mẽsam in deserto?

Q uia percussit petram & fluxerunt aquæ: & torrẽtes inundauerunt.

N unquid & panem poterit dare: aut parare mensam populo suo?

I deo audiuit dominus & distulit: & ignis accẽsus est in Iacob & ira ascendit in Israël.

Q uia non crediderunt in deum: nec sperauerũt in salutare eius.

E t mandauit nubibus desuper, & ianuas cœli aperuit: & pluit illis mãna ut manducarent.

P anem cœli dedit eis: panem angelorum manducauit homo.

F rumentationem misit eis in abundãtia, & excitauit Austrum de cœlo: & induxit in uirtute sua Africum.

E t pluit super eos sicut puluerem carnes: et sicut arenam maris uolatilia pennata.

E t ceciderunt in medio castrorum eorum: circa tabernacula eorum.

E t mãducauerunt et saturati sunt nimis: et desiderium eorũ attulit eis.

N on sunt fraudati a desiderio suo, adhuc esca eorum erat in ore ipsorum: & ira dei ascendit in eos.

E t occidit plurimos eorum: & electos Israël impediuit.

I n omnibus his peccauerunt adhuc: & nõ crediderunt in mirabilibus eius.

E t defecerunt in uanitate dies eorũ: & anni eorum cum festinantia.

C um occideret eos tũc quærebant eum: & conuertebãtur ante lucem & ueniebant ad eum.

E t rememorati sunt quia deus adiutor eorum est: & deus excelsus liberator eorum est.

Et dilexerunt eum in ore suo: & lingua sua mentiti sunt ei.
Cor autem eorum nō erat rectū cum eo: nec fides habita est illis in testamento eius.
Ipse autem est misericors & pius, & propitius fiet peccatis eorū: & non disperdet.
Et abundauit ut auerteret iram suam: & nō accendit omnem iram suam.
Et rememoratus est quia caro sunt: spiritus uadens & non rediens.
Quoties exacerbauerunt eum in deserto: in ira concitauerunt eum in terra sine aqua?
Et conuersi sunt & tentauerunt deum: & sanctum Israël exacerbauerunt.
Non sunt rememorati manus eius: qua die liberauit eos de manu tribulantium.
Sicut posuit in Ægypto signa sua: & prodigia sua in campo Taneos.
Et conuertit in sanguinem flumina eorū: & pluuiales aquas eorum ne biberent.
Immisit in eos muscā caninā & comedit eos: & ranam & exterminauit eos.
Et dedit ærugini fructus eorum: & labores eorum locustę.
Et occidit in grandine uineas eorū: & moros eorum in pruina.
Et tradidit grandini iumenta eorum: & possessiones eorū in ignē.
Immisit in eos iram indignationis suæ, indignationem iram & tribulationes: immissiones per angelos malos.
Viam fecit semitæ iræ suæ, & non pepercit a morte animabus eorū: & iumenta eorum in mortem conclusit.
Et percussit omne primogenitum in terra Ægypti: primitias omnis laboris ipsorum in

tabernaculis Cham:
Et abstulit sicut oues populum suum: et perduxit eos tanquam gregem in deserto.
Et deduxit eos in spe & non timuerunt: & inimicos eorum operuit mare.
Et induxit eos in montem sanctificij sui: montem hunc quem acquisiuit dextera eius.
Et eiecit a facie eorum gentes: & sorte diuisit eis terram in funiculo distributionis.
Et habitare fecit in tabernaculis eorum: tribus Israël.
Et tentauerunt & exacerbauerunt deum excelsum: & testimonia eius non custodierunt.
Et auerterunt se, & non obseruauerunt pactum: quemadmodum patres eorum.
Et conuersi sunt in arcum peruersum, in iram concitauerunt eum in collibus suis: & in sculptilibus suis æmulati sunt eum.
Et audiuit deus & spreuit: & ad nihilum redegit nimis Israël.
Et repulit tabernaculum Silo: tabernaculum in quo habitauit inter homines.
Et tradidit in captiuitatem uirtutes eorum: & pulchritudines eorum in manus inimici.
Et conclusit in gladio populum suum: & hæreditatem suam spreuit.
Iuuenes eorum comedit ignis: & uirgines eorum non sunt lamentatæ.
Sacerdotes eorum in gladio ceciderunt: & uiduæ eorum non plorabantur.
Et excitatus est tanquam dormiens dominus: tanquam potens crapulatus a uino.
Et percussit inimicos suos in posteriora: opprobrium sempiternum dedit eis.
Et repulit tabernaculum Ioseph, & tribum

Ephraim non elegit: sed elegit tribum Iuda.
Montem Sion quem dilexit, & ædificauit sicut unicornium sanctificium suum: in terra quã fundauit in sæcula.
Et elegit Dauid seruũ suum, & sustulit eum de gregibus ouium: & de post fœtantes accepit eum.
Pascere Iacob seruum suum: & Israël hæreditatem suam.
Et pauit eos sine malitia cordis sui: & in sensu manuum suarum deduxit eos. Añ. Memor fui dei & delectat⁹ sum. Tẽpore paschæ. Alla. alla. K. K. K. Benedictus es deus. ℟. Amen. In tertio noctur. añ. Propitius esto peccatis. Tẽpore paschali. Aña. Alla.

Psalmus 78.

DEus uenerunt gentes in hæreditatem tuam: coinquinauerunt templum sanctũ tuum.
Posuerunt Hierusalem uelut pomorum custodiam: posuerunt mortalia seruorum tuorum escas uolatilibus cœli.
Carnes sanctorum tuorum: bestijs terræ.
Effuderunt sanguinem eorum sicut aquam in circuitu Ierusalem: & non erat qui sepeliret.
Facti sumus in opprobrium uicinis nostris: in illusionem & derisum ijs qui sunt in circuitu nostro.
Vsquequo domine irasceris in finem: accendetur uelut ignis zelus tuus?
Effunde iram tuam in gentes quæ te non nouerunt: & in regna quæ non inuocauerunt nomen tuum.
Quia comederunt Iacob: & locum eius desolauerunt.
Ne memineris iniquitates nostras antiquas, cito nos anticipet misericordia tua: quia pauperes facti sumus nimis.

Adiuua nos deus salutaris noster, propter honorem nominis tui domine: libera nos: & propitius esto peccatis nostris propter nomen tuum.

Nequando dicant gentes ubi est deus eorum? & innotescat in nationibus coram oculis nostris.

Vindica sanguinẽ seruorum tuorum: qui effusus est.

Intret in cõspectu tuo gemitus cõpeditorum: secundum magnitudinẽ brachij tui posside filios morte punitorum.

Redde uicinis nostris septuplum in sinu eorum: improperium ipsorum quod improperauerunt tibi domine.

Nos autem populus tuus & oues gregis tui: cõfitebimur tibi deus in saecula.

In generatione & progenie: narrabimus laudem tuam.

Psalmus 79.

Qui regis Israel intende: qui deducis uelut ouem Ioseph.

Qui sedes super Cherubim appare: coram Ephraim & Beniamin & Manasse.

Excita potentiã tuam & ueni: ut saluos facias nos.

Deus uirtutũ conuerte nos: & ostende faciem tuam & salui erimus.

Domine deus uirtutum: quousq; irasceris in orationem serui tui?

Cibabis nos pane lachrymarum: & potum dabis nobis in lachrymis in mensura.

Posuisti nos in contradictionem uicinis nostris: & inimici nostri deriserunt nos.

Domine deus uirtutum conuerte nos: & ostẽde faciem tuam & salui erimus.

✠ Vineam de Ægypto transtulisti: eiecisti gentes & plãtasti eam.

V iam fecisti in cõspe-
ctu eius: & plantasti ra
dices eius & repleuit
terram.
O peruit montes um-
bra eius: et arbusta eius
cedros dei.
E xtẽdisti palmites ei⁹
usq; ad mare: & usque
ad flumen propagines
eius.
V t quid deposuisti ma
ceriam eius: & uinde-
miant eam omnes qui
transeunt uiam?
E xterminauit eã aper
de sylua: & singularis
ferus depastus est eam.
D eus uirtutum cõuer
tere, respice de cœlo &
uide: & uisita uineam
istam.
E t dirige eam quam
plantauit dextera tua:
& super filium homi-
nis quem confirmasti
tibi.
I ncensa igni & effossa
manu: ab increpatione
uultus tui peribunt.
F iat manus tua super
uirum dexteræ tuæ: &
super filiũ hominis quẽ
confirmasti tibi.
E t non discedimus a
te: uiuificabis nos: &
nomen tuum inuocabi-
mus.
D omine deus uirtutũ
conuerte nos: & osten-
de faciem tuam & salui
erimus.

Psalmus 80.

E Xultate deo adiu-
tori nostro: iubila-
te deo Iacob.
S umite psalmum & da
te tympanum: psalteriũ
iocũdum cum cithara.
C anite in initio mensis
tuba: in die insignis so-
lemnitatis uestræ.
Q uia præceptum in
Israël est: & iudicium
deo Iacob.
T estimoniũ in Ioseph
posuit illud: dũ exiret
de terra Ægypti.
L inguam quã non no-
uerat audiuit: diuertit
ab oneribus dorsum
eius.
M anus eius in cophi-
no seruierunt: in tribu-
latione inuocasti me &
liberaui te.

E xaudiui te in abscondito tempestatis: probaui te ad aquas contradictionis.
A udi populus meus & testificabor tibi: Israël si me exaudias.
N on erit in te deus recens: neq adorabis deũ alienum.
E go enim sum dominus deus tuus, qui eduxi de terra Ægypti: dilata os tuum & adimplebo illud.
E t non audiuit populus meus uocẽ meam: & Israël non intendit mihi.
E t dimisi illos secundũ desideria cordis eorũ: & ibunt in uolũtatibus suis.
S i plebs mea audisset me, Israël si in uijs meis ambulasset: ad nihilum inimicos eorum humiliassem: & super tribulantes eos misissem manum meam.
I nimici domini mentiti sunt ei: & erit tẽpus eorum in æternum.
C ibauit eos ex adipe frumenti: & de petra melle satiauit eos. Aña. Propitius esto peccatis nostris domine. Tempore paschæ. Alla alla alla. ℣. Benedictus es deus. ℟. Amen.
¶ Feria iiij. hebd. ij. In primo noct. añ. Tu hæreditabis.

Psalmus 81.

D Eus stetit in synagoga deorum: in medio autem deos discernit.
Q uousq iudicatis iniquitatem: & personas peccatorum sumitis?
I udicate pupillo & egeno: humilem & pauperem iustificate.
E ripite pauperem & egenum: de manu peccatorum liberate eos.
N escierunt neq intellexerunt: in tenebris ambulant.
M ouebũtur omnia fundamẽta terræ, ego dixi dij estis: & filij excelsi omnes.

Vos autem tanq̃ homines moriemini: & sicut unus de principibus cadetis.

Exurge, deus iudica terram: quoniã tu hæreditabis in omnibus gentibus.

Psalmus 82.

DEus quis similis tibi? ne tacueris neq̃ cõpescaris deus.

Quoniam ecce inimici tui sonuerunt: & qui te oderunt extulerunt caput.

In plebem tuam dolose cogitauerunt consilium: & cogitauerunt aduersus sanctos tuos.

Dixerunt, uenite disperdamus eos ex gente: & non memoretur nomen Israël amplius.

Quoniam cogitauerunt cõsensum in unũ: aduersus te testamentum dispoſuerunt.

Tabernacula Idumæorũ & Ismaelitæ, Moab & Agareni: Gebal & Amon & Amalec & alienigenæ cum habitantibus Tyrum.

Etenim Assur simul uenit cũ illis: facti sunt in susceptionem filijs Loth.

Fac illis sicut Madian & Sisare: sicut Iabin in torrente Cison.

Disperierunt in Endor: facti sunt sicut stercus terræ.

Pone principes eorũ sicut Oreb & Zeb: & sicut Zebeæ & Salmana omnes principes eorum.

Qui dixerunt: hæreditate possideamus nobis sanctuarium dei.

Deus meus pone eos ut rotam: sicut stipulã ante faciem uenti.

Sicut ignis qui comburit syluas: ueluti flãma cõburens montes.

Ita persequeris eos in tẽpestate tua: & in ira tua conturbabis eos.

Imple facies eorum ignominia: & quærent nomen tuum domine.

Confundantur & conturbentur in sæculũ sæ

culi: & reuereantur & pereant.
Et sciant quia nomen tibi dominus: tu solus altissimus super omnem terram.
Psalmus 83.
QVam amabilia sūt tabernacula tua: domine uirtutum.
Concupiscit & deficit anima mea: in atria domini.
Cor meū & caro mea: exultauerunt in deum uiuum.
Etenim passer inuenit sibi domum: & turtur nidum sibi, ubi reponat pullos suos.
Altaria tua domine uirtutum: rex meus & deus meus.
Beati qui habitant in domo tua: in sæcula sæculorum laudabunt te.
Beatus uir cuius est auxilium abs te, ascensus in corde eius disposuit in conualle fletus: in locum quem posuit.
Etenim benedictionē dabit qui legem dedit, ambulabūt de uirtute in uirtutem: uidebitur deus deorum in Sion.
Domine deus uirtutū exaudi orationē meā: auribus percipe deus Iacob.
Protector noster aspice deus: & respice in faciem Christi tui.
Quia melior est dies una in atrijs tuis: super milia.
Elegi abiectus esse in domo dei: magis q̄ habitare in tabernaculis peccatorum.
Quia misericordiam & ueritatē diligit dominus: deus gratiā & gloriam dabit.
Dominus non priuabit bonis: ambulantes in innocentia.
Domine deus uirtutum: beatus homo qui sperat in te.

Psalmus 84.
BEnedixisti domine terram tuam: auertisti captiuitatem Iacob.

Remisisti iniquitatem plebis tuæ: operuisti omnia peccata eorum.

Mitigasti omnem iram tuam: auertisti ab ira indignationis tuæ.

Conuerte nos deus salutaris noster: & auerte iracundiam tuam a nobis.

Ne in æternum irascaris nobis: aut extendas iram tuam a generatione & progenie.

Deus tu conuertens uiuificabis nos: et plebs tua lætabitur in te.

✠ Ostende nobis domine misericordiã tuã: & salutare tuum da nobis,

Audiam quid loquatur in me dominus deus, quoniam loquetur pacem in plebẽ suam: & super sanctos suos & in eos qui conuertũt cor ad ipsum.

Veruntamen prope timẽtes eum salutare ipsius: ut inhabitet gloria in terra nostra.

Misericordia & ueritas obuiauerunt sibi: iustitia & pax complexæ sunt se.

Veritas de terra orta est: & iustitia de cœlo prospexit.

Etenim dominus dabit benignitatem: & terra nostra dabit fructum suum.

Iustitia ante eum ambulabit: & ponet in uia gressus suos. Añ. Tu hereditabis in omnibus gentibus. Tẽpore paschæ. Alla. ℣. Benedictus es deus. ℟. Amen. In secundo nocturno. Añ. Custodi animam. Tempore paschali. añ. Alla.

Psalmus 85.

Inclina domine aurẽ tuam & exaudi me: quoniã egenus & pauper sum ego.

Custodi animã meam quoniã sanctus sum: saluum fac seruum tuum deus meus sperantem in te.

Miserere mei domine: quoniam ad te clamaui tota die.

Letifica animam serui tui: quoniam ad te domine leuaui animam meam.
Quoniam tu domine suauis ac mitis es: & copiosus in misericordia omnibus inuocantibus te.
Auribus percipe domine orationē meam: & intende uoci deprecationis meæ.
In die tribulationis meæ clamaui ad te: quoniam exaudisti me.
Non est similis tibi in diis domine: & non est secundum opera tua.
Omnes gentes quascunque fecisti uenient: & adorabūt coram te domine.
Et honorificabunt nomen tuum, quoniā magnus es tu: & faciēs mirabilia tu es deus solus.
Deduc me domine in uia tua: & ingrediar in ueritate tua.
Lætetur cor meum: ut timeat nomen tuum.
Confitebor tibi domine deus meus in toto corde meo: & glorificabo nomen tuū in æternum.
Quia misericordia tua magna est super me: & eruisti animā meam ex inferno inferiori.
Deus iniusti insurrexerunt super me: & synagoga potentium quæsierunt animam meam.
Non proposuerunt te in conspectu suo, & tu domine de⁹ misericors & miserator: lōganimis & multum misericors & uerax.
Respice in me & miserere mei, da potestatem puero tuo: & saluū fac filium ancillæ tuæ.
Fac mecum signum in bonum, ut uideant qui oderunt me & confundantur: quoniam tu domine adiuuisti me, & consolatus es me.

Psalmus 86.

Fundamenta eius in montibus sanctis: diligit dominus portas Sion super omnia ta-

bernacula Iacob.
G loriosa dicta sunt de te ciuitas dei: memor ero Raab & Babilonis scientium me.
E cce alienigenæ & Tyrus & populus Æthiopum: hi fuerunt illic.
M ater Sion dicet homo, & homo factus est in ea: & ipse fundauit eam altissimus.
D ominus narrabit scripturas populorum: & principum horum qui fuerunt in ea.
S icut lætantibus omnibus nobis: habitatio est in te.

Psalmus 87.

D Omine deus salutis meæ: in die clamaui et nocte coram te.
I ntret oratio mea in conspectu tuo: inclina aurem tuam ad precem meam domine.
Q uia repleta est malis anima mea: & uita mea ad infernum appropiauit.
Æ stimatus sum cũ descendentibus in lacum: factus sum sicut homo sine adiutorio inter mortuos liber.
S icut uulnerati dormientes in monumẽtis, quorum non meministi amplius: & ipsi de manu tua expulsi sunt.
P osuerunt me in lacu inferiori: in tenebrosis & in umbra mortis.
I n me confirmata est ira tua: & omnes elationes tuas super me induxisti.
E longasti notos meos a me: posuerunt me in abominationem sibi.
T raditus sum & non egrediebar: oculi mei infirmati sunt præ inopia.
C lamaui ad te domine: tota die expandi manus meas ad te.
N unquid mortuis facies mirabilia: aut medici suscitabunt & confitebuntur tibi?
N unquid enarrabit aliquis in sepulchro misericordiam tuam: aut ueritatem tuam in perdi-

tione?

N unquid cognoscentur in tenebris mirabilia tua: aut iustitia tua in terra obliterata?

E t ego domine ad te clamaui: et mane oratio mea præueniet te.

V t quid domine repulisti animā meam: auertis faciem tuam a me?

A genus sum ego & in laboribus a iuuentute mea: exaltatus autem humiliatus sum & confusus.

I n me pertransierunt iræ tuæ: & terrores tui conturbauerunt me.

C ircundederūt me sicut aqua tota die: circundederunt me simul.

E longasti a me amicum & proximum: & notos meos a miseria mea. Aña. Custodi animam meā domine quoniam sanctus es. Tempore paschæ. Alla. alla.

℟ Benedictus es deus. ℟ Amē. In iij. noct. añ. In cœlis præparabitur. Tēpore pasch. añ. All.

Psalmus 88.

M Isericordias tuas domine: in æternū cantabo.

I n generatione & progenie: pronunciabo ueritatem tuā in ore meo.

Q uoniam dixisti in æternum misericordia ædificabitur: in cœlis præparabitur ueritas tua.

D isposui testamentum electis meis: iuraui Dauid seruo meo.

V sq; in æternum præparabo semen tuum: & ædificabo in generatione & progenie sedem tuam.

C onfitebūtur cœli mirabilia tua domine: & ueritatem tuam in ecclesia sanctorum.

Q uoniam quis in nubibus æquabitur domino: aut quis similis erit deo inter filios dei?

D eus qui glorificatur in consilio sanctorum: magnus & metuendus super omnes qui in circuitu eius sunt.

Domine deus uirtutũ quis similis tibi? potens es domine, & ueritas tua in circuitu tuo.

Tu dominaris potestati maris: motum autem fluctuum eius tu mitigas.

Tu humiliasti sicut uulneratum superbum: & in uirtute brachij tui dispersisti inimicos tuos.

Tui sunt cœli & tua est terra: orbem terrarum & plenitudinem eius tu fundasti.

Aquilonem & mare tu creasti: Thabor & Hermon in nomine tuo exultabunt.

Tuum brachium cum potentia: firmetur manus tua, & exaltetur dextera tua.

Iustitia & iudiciũ preparatio sedis tuæ: misericordia & ueritas præuenient ante faciẽ tuã.

Beatus populus qui scit iubilationem: domine in lumine uultus tui ambulabunt.

Et in nomine tuo exultabunt tota die: & in tua iustitia exaltabuntur.

Quoniam gloria uirtutis eorum tu es: & in tua iustitia exaltabitur cornu nostrum.

Quia domini est assumptio nostra: & sancti Israël regis nostri.

Tunc locutus es in aspectu filijs tuis: & dixisti posui adiutorium super potentem.

Et exaltaui electum de populo meo, inueni Dauid seruũ meũ: oleo sancto meo unxi eum.

Manus enim mea auxiliabitur ei: & brachium meum confortabit eum.

Nihil proficiet inimicus in eo: & filius iniquitatis non adijciet nocere ei.

Et concidam a facie eius inimicos eius: & odientes eum in fugam conuertam.

Et ueritas mea & misericordia mea: cũ eo: & in

& in nomine meo ex-
altabitur cornu eius.
Et ponam in mari ma-
num eius: & in flumini-
bus dexteram eius.
Ipse inuocabit me
pater meus es tu: deus
meus & susceptor salu
tis mee.
Et ego primogenitum
ponam illum: excelsum
prae regibus terre.
In aeternum custodiam
illi misericordiam meã:
& testamentum meum
fidele ipsi.
Et ponam in saeculum
saeculi semen eius: & se-
dẽ eius: sicut dies c li.
Si dereliquerint filij
eius legem meam: & in
iudicijs meis non ambu
lauerint.
Si iustitias meas profa-
nauerint: & mandata
mea non custodierint.
Visitabo in uirga ini-
quitates eorũ: & in fla-
gellis peccata eorum.
Misericordiam autem
meam non disperdam
ab eis: neq nocebo eis
in ueritate mea.
Sed neque profanabo
testamentum meum: &
quae procedunt per la-
bia mea nõ faciã irrita.
Semel iuraui in sancto
meo: si Dauid mentiar.
Semen eius in aeternũ
manebit, & sedes eius si
cut sol in cõspectu meo:
& sicut luna perfecta in
eternum - & testis in coe
lo fidelis.
Tu autem expulisti
& spreuisti nos, distuli-
sti Christum tuum: auer
tisti testamentum serui
tui - profanasti in terra
sanctitatem eius.
Destruxisti omnes ma
cerias eius: posuisti mu-
nitiones eius in formidi
nem.
Diripuerũt eum omnes
transeuntes uiam: factus
est in opprobrium uici-
nis suis.
Exaltasti dexteram ini
micorũ eius: laetificasti
omnes inimicos eius,
Auertisti adiutoriũ gla
dii eius: & non es auxi-
liatus ei in bello.
Dissoluisti eum ab emũ

datione: & sedem eius in terra collisisti.

Minorasti dies tempo ris eius: perfudisti eum confusione.

Vsquequo domine auer teris in finem? exarde scet sicut ignis ira tua?

Memorare quę mea su bstātia: nūquid uane cō stituisti filios hominum?

Quis est homo qui ui uit & non uidebit mor tem: eripiens animam suam de manu inferi?

Vbi sunt misericordiæ tuæ antiquæ domine: quas iurasti Dauid in ueritate tua?

Memor esto domine opprobrij seruorū tuo rum: quod continui in sinu meo multarum gē tium.

Quod exprobauerūt inimici tui domine: quo exprobauerūt commu tationem Christi tui.

Benedictus dominus in æternum: fiat fiat.

Psalmus 89

DOmine refugiū fa ctus es nobis: a ge neratione & progenie.

Priusq̄ montes fierent aut formaretur orbis terræ: a sęculo & in sæ culum tu es.

Ne auertas hominem in humilitatem: & dixi sti conuertimini filij ho minum.

Quoniam mille anni ante oculos tuos, sicut hesterna dies que pręte rijt: & sicut custodia in nocte.

Quia pro nihilo habē tur anni eorum, mane si cut herba transeat: ma ne floreat & pertranse at, uespere decidat in duret & arescat.

Quoniam defecimus in ira tua: & in furore tuo cūturbati sumus.

Posuisti iniquitates no stras in conspectu tuo: sęculum nostrū in illu minatione uultus tui.

Quoniam omnes dies nostri defecerunt & in ira tua defecimus.

Anni nostri sicut aranea meditabuntur: dies an norum nostrorum in ip

ctis septuaginta annis
Si autem in potentatibus octoginta ãni: & amplius eorũ labor & dolor
Quoniam superuenit mansuetudo super nos: & corripiemur.
Quis nouit potestatẽ iræ tuæ et aut præ timore iram tuẽ dinumerare?
Dexteram tuam sic notam fac: & eruditos corde in sapientia.
Conuertere domine aliquãtulũ: & deprecabilis esto super seruos tuos.
Repleti sumus mane misericordia tua: & exultauimus & delectati sumus in oibus diebus nostris.
Delectati sumus pro diebus quibus nos humiliasti: annis quibus uidimus mala.
Et respice in seruos tuos & in opera tua: dirige filios eorum.
Et sit splendor dñi dei nostri super nos, & opera manuũ nostrarũ dirige super nos: & opus manuum nostrarum dirige.
Psalmus. 90.

QVi habitat in adiutorio altissimi: in protectione dei cœli cõmorabitur.
Dicet dño susceptor meus es & refugium meum: deus meus sperabo in eum.
Quoniam ipse liberabit me de laqueo uenantiũ: & a uerbo aspero.
Scapulis suis obumbrabit tibi: & sub pennis eius sperabis.
Scuto circundabit te ueritas eius, nõ timebis a timore nocturno: & a iaculo uolante per diẽ,
A negotio perambulante in tenebris: a ruina & demonio meridiano.
Cadẽt a latere tuo mille, & dena milia a dextris tuis: ad te autem nõ approximabunt.
Uerũtñ oculis tuis cõsiderabis: & retributionem peccatorũ uidebis.
Quoniam tu es domine spes mea: altissimum posuisti refugium tuũ.
Non accedent ad te mala: & flagellũ nõ appro

pinquabit tabernaculo tuo.
Quoniam angelis suis mandauit de te: ut custodiant te in omnibus uiis tuis.
In manibus portabunt te: nequãdo offendas ad lapidem pedem tuum.
Super aspidem & basiliscum ambulabis: & cõculcabis leonem & draconem.
Quoniam in me sperauit liberabo eum: protegam eum quoniam cognouit nomen meum.
Inuocabit me & ego exaudiam eum: cũ ipso sum in tribulatione.
Eripiam eum & glorificabo eum, longitudinẽ dierum adimplebo eũ: & ostendam illi salutare meum.
Aña. In cœlis præparabitur ueritas tua domine. Tempore paschæ. All'a al.al. K. Benedictus es deus. Amen. ¶ Feria v. die iouis hebd. ii. In I. nocturno. Aña. Bonũ est. Psalmus. 91.

Bonum est confiteri domino: & psallere nomini tuo altissime.
Ad annunciandũ mane misericordiã tuã: & ueritatem tuam per noctẽ.
In decachordo psalterio: cum cantico & cithara.
Quia delectasti me domine in factura tua: & in operibus manuũ tuarum exultabo.
Quã magnificata sunt opera tua domine: nimis profundæ factæ sunt cogitationes tuæ.
Vir insipiens non cognoscit & stultus non intelligit ea.
Cum exorientur peccatores sicut fœnum: & prospexerint omẽs qui operantur iniquitatem.
Vt intereant in sæculũ sæculi: tu autem altissimus in æternum dñe.
Quoniam ecce inimici tui domine, quoniã ecce inimici tui peribunt: & dispergentur omnes qui operantur iniquitatem.

Et exaltabitur sicut uni cornis cornu meum: & senectus mea in miseri- cordia uberi.
Et respexit oculus me us inimicos meos: & in surgentes in me mali- gnātes audit auris mea.
Iustus ut palma flore- bit: sicut cedrus quæ est in Libano multiplicabi tur.
Plantati in domo do- mini: in atriis domus dei nostri florebunt.
Adhuc multiplicabun- tur in senecta uberi: & bene patientes erunt ut annuncient.
Quoniam iustus domi nus deus noster: & non est iniquitas in eo.

Psalmus. 92

Dominus regnauit decorem induit: in- duit dominus fortitudi- nem, & precinxit se uir tutem.
Etenim firmauit orbē terræ: qui non commo- uebitur.
Parata sedes tua deus: extunc a seculo tu es.
Eleuauerūt flumina do mine, eleuauerunt flu- mina uoces suas: a uoci bus aquarum multarū.
Mirabiles elatiōes ma ris: mirabilis in altis do minus.
Testimonia tua credi- bilia facta sunt nimis: do mum tuam decet sancti ficatio domine in longi tudinem dierum.

Psalmus. 93.

Deus ultionum dn̄s: deus ultionum li- bere egit.
Exaltare qui iudicas terram: redde retribu- tionem superbis.
Usquequo peccatores domine: usquequo pecca tores gloriabuntur.
Pronunciabunt & lo- quentur iniquitatem: lo quentur omnes qui ope rantur iniquitatem.
Populum tuum domi- ne humiliauerunt: & hæreditatem tuam ue- xauerunt.
Viduam & pupillos in terfecerunt: & adue- nam occiderunt.

Et dixerunt non uidebit dominus: neq intelliget deus Iacob.
Intelligite nunc insipiẽtes in populo: & stulti aliquando sapite.
Qui plantauit aurem nonne audiet? aut qui finxit oculum nonne considerat?
Qui corripit gentes nõne arguet? qui docet hominem scientiam.
Dominus scit cogitationes hominum quoniam uanę sunt.
Beatus homo quem tu erudieris domine: & de lege tua docueris eum.
Vt mitiges eum a dieb⁹ malis: donec fodiatur peccatori fouea.
Quia non repellet dominus plebem suam: & hæreditatem suam non derelinquet.
Quoadusq iustitia cõuertatur in iudicium: & continent eam omnes qui recto sunt corde.
Quis exurget mihi aduersus malignantes: aut quis stabit mecũ aduersus operãtes iniquitatẽ?
Nisi quia dominus adiuuabat me: paulominus habitasset in inferno anima mea.
Si dicebam motus est pes meus: misericordia tua dñe adiuuabat me.
Secundum multitudinẽ dolorum meorũ in corde meo: exhortationes tuæ delectauerunt animam meam.
Nunquid adhæret tibi sedes iniquitatis: qui fingis dolorẽ in pręcepto.
Captabunt animam iusti: & sanguinem innocẽtem condemnabunt.
Et factus est mihi dominus in refugium: & deus meus in auxilium spei meæ.
Et reddet illis secundũ iniquitatem ipsorum: & secundum malitiam eorum disperdet eos dñs deus noster. Aña. Bonum est confiteri domino deo nostro. Tempore paschæ. Alla. K. Benedict⁹ es de⁹. ℟. Añ. In .ɪ. noc. añ. Iubilem⁹

deo. Tempore pas. añ. Alla. Psalmus. 94

Venite exultemus domino: iubilemus deo salutari nostro.

Præueniam⁹ faciẽ eius in cõfessione: & in psalmis iubilemus illi.

Quoniã deus magnus dominus: & rex magn⁹ super omnes deos.

Quõ in manu ei⁹ sunt oẽs fines terræ: & altitudines mõtiũ ipsi⁹ sunt.

Quõ ipsius est mare & ipse fecit illud: & aridã fundauerunt manus ei⁹.

Venite adorem⁹ & procidam⁹ ante eũ: plorem⁹ corã dño qui fecit nos: Quia ipse ẽ dñs de⁹ noster: nos aũt populus eius & oues manus eius.

Hodie si uocem eius audieritis: nolite obdurare corda uestra sicut in exacerbatione.

Secundum diem tentationis in deserto, ubi tentauerunt me patres uestri: probauerunt & uiderunt opera mea.

Quadraginta ãnis proxim⁹ fui gñatiõi huic: & dixi sẽper hi errãt corde

Ipsi uero non cognouerũt uias meas, quib⁹ iuraui in ira mea: si introibũt in requiẽ meã. ps 95

Cantate dño canticũ nouum: cantate domino omnis terra.

Cantate domino benedicite nomen eius: bene annunciate de die in diẽ salutare eius.

Annũciate inter gentes gloriã ei⁹: in omnib⁹ populis mirabilia eius.

Quõ magn⁹ dñs & laudabilis ualde: terribilis est super omnes deos.

Quõ omnes dij gentium dæmonia: deus aũt noster cœlos fecit.

Confessio & species in conspectu eius: sanctitas & magnificentia in sanctificatione eius.

Afferte dño patriæ gẽtiũ, afferte dño gloriam & honorem: afferte dño gloriam nomini eius.

Tollite hostias et introite in atria eius: adorate dñm in atrio sctõ eius.

Commoueatur a facie eius omnis terra, dicite in nationibus quia dominus regnauit: & enim correxit orbem terræ qui non cōmouebitur.

Iudicabit populos in æquitate: lætentur cœli & exultet terra.

Moueatur mare & plenitudo eius: gaudebunt campi & omnia quæ in eis sunt.

Tunc exultabunt omnia ligna syluarum ante faciem domini quoniā uenit: quoniam uenit iudicare terram.

Iudicabit orbem terræ in æquitate: & populos in ueritate sua.

Psalmus. 96.

Dominus regnauit exultet terra: lætētur insulæ multæ.

Nubes & caligo in circuitu eius: iustitia & iudicium correctio sedis eius.

Ignis in conspectu eius præcedet: & inflammabit in circuitu inimicos eius.

Illuxerunt fulgura eius orbi terræ: uidit & cōmota est terra.

Montes sicut cæra fluxerunt a facie domini: a facie dñi omnis terra.

Annunciauerūt cœli iustitiam eius: & uiderunt omnes populi gloriam eius.

Confundantur omnes qui adorant sculptilia: qui gloriantur in simulacris suis.

Adorate eum omnes angeli eius: audiuit & læta est Sion,

Et exultauerunt filiæ Iudæ: propter iudicia tua domine.

Quoniam tu es dominus altissim⁹ super oēm terram: nimis exaltatus es super omnes deos.

Qui diligitis dominū odite malignitatem, custodit dominus animas seruorum suorum: & de manu peccatorum liberabit eos.

Lux orta est iusto: & rectis corde lætitia.

Lætamini iusti in do-

mino; & cōfitemini memoriæ sanctitatis eius.
Aña. Iubilemus deo salutari nostro. Tempore paschæ. Alla. alla. ℟. Benedictus es deus. ℟. Amen. In tertio noct. aña. Iubilate. Tempore paschali. aña. Alleluia.

Psalmus. 97.

Cantate domino canticum nouum : quia mirabilia fecit dominus
Saluauit eum dextera eius : & brachium sanctum eius.
Notum fecit dominus salutare suum: ante conspectum gentuum reuelauit iustitiam suam.
Memor fuit misericordiæ suæ Iacob: & ueritatis suæ domui Israel.
Viderunt omnes fines terræ salutare dei nostri, iubilate deo omnis terra : cantate & exultate & psallite.
Psallite domino in cithara : in cithara & in uoce psalmi.
In tuba abietum & uoce tubæ corneæ: iubilate in conspectū regis domini.
Moueatur mare & plenitudo eius: orbis terrarum & uniuersi qui habitant in eo.
Flumina plaudent manibus in idipsum, montes exultabunt ante faciem domini quoniam uenit : quoniā uenit iudicare terram.
Iudicabit orbem terræ in iustitia: & populos in æquitate.

Psalmus. 98.

Dominus regnauit irascantur populi: qui sedes super Cherubim moueatur terra.
Dominus in Sion magnus: & excelsus super omnes populos.
Confiteantur omnes nomini tuo magno, quia terribile & sanctum est: & honor regis iudiciū diligit.
Tu parasti æquitatem: iudicium & iustitiam in Iacob tu fecisti.
Exaltate dominū deū

nostrum: & adorate sca bellum pedum ei⁹ quoniam sanctum est.
Moyses & Aaron in sacerdotibus eius: & Samuel inter eos qui inuocant nomen eius.
Inuocabant dominum & ipse exaudiebat eos: & in columna nubis loquebatur ad eos.
Quia custodiebant testimonia eius: & praecepta ei⁹ quae dederat illis.
Domine deus noster tu exaudiebas eos, de⁹ tu propitius fiebas illis: & ulciscens in omnia studia eorum.
Exaltate dominũ deũ nostrum, & adorate in monte sancto eius: qm̃ sanctus est dñs deus noster. Psalmus. 99.
Iubilate deo omnis terra: seruite domino in laetitia.
Introite in conspectu eius in exultatione: scitote quoniam dominus ipse est deus.
Ipse fecit nos & nõ ipsi nos: nos autem populus eius & oues pascuae eius.
Intrate portas eius in confessione: atria eius in hymnis.
Confitemini ei laudate nomen eius, quoniã suauis est dominus: in aeternum misericordia eius & usq; in saeculum saeculi ueritas eius.
Psalmus. 100
Misericordiãm & iudicium cantabo tibi domine, psallam & intelligã in uia immaculata: qñ uenies ad me.
Perambulabam in innocentia cordis mei: in medio domus meae.
Non proponebam ante oculos meos rem iniustam: facientes praeuaricationes odiui.
Non adhaesit mihi cor prauum: declinantem a me malũ nõ agnoscebã
Detrahentẽ in occulto aduersus proximum suum: hunc persequebar.
Superbo oculo & insatiabili corde: cum hoc simul non edebam.

Oculi mei super fideles terræ:ut simul sedeant hi mecum.
Ambulans in uia immaculata hic mihi deseruiebat.
Non habitab't in medio domus meæ faciens superbiam:loquens iniusta non direxit ante oculos meos.
In matutinis interficiebam omnes peccatores terræ:ad exterminandū de ciuitate domini oēs qui operantur iniquitatem. Aña. Iubilate in cō spectu regis domini. Tēpore paschæ. Alla alla alla. ℟. Bñdictus es deus ℟. Amen. ¶ Feria vi. die uen. hebd. ij. In primo noct. aña. Clamor noster. ps. 101.

Domine exaudi orationē meam: & clamor meus ad te perueniat.
Ne auertas faciem tuā a me:in quacunque die tribulor inclina aurem tuam ad me.
In quacūq; d'e inuocauero te:cito exaudi me
Quia defecerūt sicut fumꝰ dies mei:& ossa mea sicut in frixorio confrixa sunt.
Percussus sum sicut fænū & aruit cor meum: qm̄ oblitus sum manducare panem meum.
A uoce gemitus mei: adhæsit os meū carni meæ
Similis factus sum pellicano in solitudine: & factus sum sicut nycticorax in domicil o.
Vigilaui: & factus sum sicut passer singularis in ædificio.
Tota die exprobrabāt me inimici mei: & qui laudabāt me aduersum me iurabant.
Quia cinerē sicut panē mādūcaui:& potū meū cum fletu miscebam.
A facie iræ tuæ & indignationis tue: quoniam extollens elisisti me.
Dies mei sicut umbra declinauerunt: & ego uelut fænum arui.
Tu autem domine in

æternum manes: & memoriale tuum in generatione & progenie.
Tu exurgens misereberis Sion, quoniam tēpus miserendi eius: quoniam uenit tempus.
Quoniā beneplacitos habuerunt serui tui lapides eius: & pulueris ei9 miserebuntur.
Et timebunt gentes nōmen domini: & omnes reges terræ gloriā tuā.
Quia ædificauit dominus Sion: & uidebitur in maiestate sua.
Et respexit in orationes humilium: & non spreuit preces eorum.
Scribantur hec in generatione altera: & populus qui creabitur laudabit dominum.
Quoniā prospexit ex alto sancto suo: domin9 de cælo in terram prospexit.
Vt audiret gemitum uinculatorum: ut soluat filios morte afflictorum.
Vt annuncietur in Siō nomen domini: & laus eius in Hierusalem.
In conueniendo populos in unum: & reges ut seruiant domino.
Et respondit illi in uia uirtutis suæ: paucitatem dierum meorum annuncia mihi.
Ne educas me in dimidium dierum meorum: in generatione & generatione anni tui.
Ab initio terram tu fūdasti domine: & opera manuum tuarum sunt cœli.
Ipsi peribunt tu autē permanes, & omnes sicut uestimentum ueterascent: & tanquam opertorium mutabis eos & mutabuntur.
Tu autem idē ipse es: & anni tui non deficiēt.
Filii seruorum tuorum habitabunt in ea: & semen ipsorum in æternū dirigetur. ps. 102.
Benedic anima mea dominū: & omnia interiora mea nomen sanctum eius.
Benedic anima mea do

minum: & noli obliuisci oẽs retributiones eius.
Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis: qui sanat omnes languores tuos.
Qui liberat de interitu uitam tuam: qui coronat te in misericordia & miseratione.
Qui implet in bonis desiderium tuum: renouabitur sicut aquilae iuuentus tua.
Faciens misericordias dominus: & iudicium omnibus iniuriam patientibus.
Notas fecit uias suas Moysi: filijs Israel uoluntates eius.
Misericors & miserator dominus: patiens & multae misericordiae.
Nõ in finem irascetur: neq; in aeternum indignabitur.
Non secundum peccata nostra fecit nobis: neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis.
Quia secundum altitudinem coeli a terra: confirmauit dominus misericordiam suam super timentes eum.
Quãtum interiacet ab ortu & occasu: elongauit a nobis iniquitates nostras.
Sicut miseretur pater filijs: ita misertus est dominus timentibus eum.
Quia ipse cognouit figmentum nostrum: memor fuit quoniam puluis sumus.
Homo tanq; foenum dies eius: & sicut flos agri ita florebit.
Quoniam spiritus pertrãsibit in eo & nõ erit: & non cognoscetur amplius locus eius.
Misericordia uero domini a seculo & in seculum: super timentes eũ.
Et iustitia eius super filios filiorum, custodientibus testamentum eius: & memoria tenentibus mandata eius ut faciant ea.
Dominus in coelo parauit sedem suam: & re

gnum eius omnibus dominabitur.

Benedicite dominum omnes angeli⁹ eius, potentes uirtute: facientes uerbum eius: ad audiendã uocẽ sermonũ eius.

Benedicite dominum omnes uirtutes eius: ministri eius qui facitis uoluntates eius.

Benedicite dominum omnia opera eius: in omni loco dominationis eius benedic anima mea dominum.

Psalmus. 103.

Benedic anima mea dominum: domine deus meus magnificatus es ualde.

Confessionem & speciem induisti: circumamictus es lumine sicut uestimento.

Extendẽs cœlum sicut pellem: qui tegit aquis superiora eius.

Qui ponit nubẽ ascensum suum: qui ambulat super pennas uentorum.

Qui facit angelos suos spiritus: & ministros suos ignem ardentem.

Qui fundauit terram super stabilitatem eius: non inclinabitur in sæculum sæculi.

Abyssus sicut uestimentũ opertoriũ eius: super mõtes stabunt aquæ.

Ab increpatione tua fugient: a uoce tonitrui tui formidabunt.

Ascendunt montes & descendunt cãpi: in locũ quem fundasti eis.

Terminum posuisti quẽ non preteribunt: neq; auertẽtur operire terrã.

Qui emittit fontes in conuallibus: inter medium montium pertransibunt aquæ.

Potabũt omnes bestiæ agri: & expectabũt onagri in siti sua.

Super ipsa uolatilia cœli habitabunt: de medio petrarũ dabunt uoces.

Rigans montes de superioribus suis: a fructu operum tuorum satiabitur terra.

Producens fœnum pecoribus: & herbam ser-

uirtuti hominum.
Ad producendum panem de terra: & uinum lætificet cor hominis.
Ut exhilaret uultum in oleo: & panis cor hominis confirmet.
Saturabuntur ligna campi: & cedri libani quas plantauit.
Ibi passeres nidificabũt: herodii domus ducatum eis prebet.
Mõtes excelsi ceruis: petra refugiũ, Erinacijs.
Fecit lunam in tempore, sol agnouit occcasũ suum: posuisti tenebras & facta est nox, in ipsa pertransibunt omnes bestiæ syluarum.
Catuli leonum rugientes ut rapiant: & querat a deo escam sibi.
Ortus est sol & congregati sunt: & in cubilibus suis cubabunt.
Exibit hõ ad op᷒ suum: & ad operationem suã usq; ad uesperum.
Quam magnificata sũt opera tua domine, omnia in sapientia fecisti: repleta est terra creatura tua.
Hoc mare magnum & spaciosum: ibi repentia quorum non est numerus.
Animalia pusilla cum maioribus: illic naues perambulant.
Draco hic quẽ finxisti ad illudendũ ei, omnia a te expectant: ut des escam illis in tempore opportuno.
Dante autem te sibi colligent: aperiente te manum tuam adimplebuntur iocunditate.
Auertente autem te faciem tuam turbabũtur, auferes spiritum ipsorũ & deficiẽt: & in puluerẽ suum conuertentur.
Emittes spiritum tuũ & creabuntur: & renouabis faciem terræ.
Sit gloria domini in æternum: lætabitur dominus in operibus suis.
Qui aspicit super terram & facit eam tremere: qui tangit montes & fumigabunt.

Cantabo domino in uita mea: psallam deo meo quandiu ero.
Suauis sit ei disputatio mea: ego uero delectabor in domino.
Deficiant peccatores a terra, & iniusti ita ut nō sint: benedic anima mea dominum. Aña. Clamor noster domine ad te perueniat. Tempore paschæ. Alla. K. Benedictus es deus. Amen.
In secundo nocturno.
Aña. Letetur cor. Tēpore pascha. Aña Alla.
Palmus. 104
Confitemini domino: & inuocate nomen eius.
Annunciate inter gentes opera eius, cantate illi & psallite ei: narrate omnia mirabilia eius.
Laudamini in nomine sancto eius: lætetur cor quærentium dominum.
Quærite dominum & confirmamini: quærite faciem eius semper.
Mementote mirabiliū eius quæ fecit: prodigia eius & iudicia oris ei⁹.
Semen Abraham serui eius: filij Iacob electi eius.
Ipse dominus deus noster: in uniuersa terra iudicia eius.
Memor fuit in sæculuз testamēti sui: uerbi quod mandauit in mille generationes.
Quod disposuit ad Abraham: & iuramēti sui Isaac.
Statuit illud Iacob in præceptum: & Israel in testamentum æternum.
Dicens tibi dabo terrā Chanaan: funiculum hæreditatis uestræ.
Cuз essent numero breui: paucissimi & incolæ in ea.
Et pertransierunt de gente in gentem: & de regno ad populum alterum.
Non permisit hominē nocere eis: & corripuit pro eis reges.
Nolite tāgere Christos meos: & in prophetis meis nolite malignari.

E t uocauit famem su-
per terram: & omne fir
mamentum panis con-
triuit.
M isit ante eos homi-
nem: in seruum uenun-
datus est Ioseph.
H umiliauerunt in com
pedibus pedes eius, fer-
rum pertransiuit animã
eius: donec ueniret uer-
bum eius.
E loquium domini ussit
eum, misit rex & soluit
eum: princeps populo-
rum & dimisit eum.
C onstituit eum domi-
num domus suæ: & prin
cipem omnis possessio-
nis suæ.
V t erudiret principes
suos sicut se: & seniores
suos prudentiam doce-
ret.
E t intrauit Israel in Æ
gyptum: & Iacob habi-
tauit in terra Cham.
E t auxit populum su-
um nimis: & firmauit eũ
super inimicos eius.
C onuertit cor eorũ ut
odirent populum suum:
& dolum facerent in ser
uos eius.
M isit Moysen seruum
suum: & Aaron quem
elegit ipsum.
P osuit in eis uerba si-
gnorum suorum: & pro
digiorum in terra Chã.
M isit tenebras & ob-
scurauit eos: quia exa-
cerbauerũt uerbũ eius.
C onuertit aquas eoruz
in sanguinem: & occidit
pisces eorum.
M isit terra eorum ra-
nas: in penetralibus re-
gum ipsorum.
D ixit & uenit musca
canina: & cyniphes in
omnibus finibus eorũ.
P osuit pluuias eorum
grandinem: ignem com-
burentem in terra ipso-
rum.
E t percussit uineas eo-
rum & ficulneas eorũ:
& contriuit omne lignũ
finium eorum.
D ixit & uenit locu-
sta & bruchus cuius nõ
erat numerus: & come-
dit omnem fructum ter
ræ eorum.
E t percussit omne pri-

mogenitũ in terra Ægypti: primitias omnis laboris ipsorum.
Et eduxit eos in argento & auro: & non erat in tribubus eorum infirmus.
Lætata est Ægyptus in profectione eorum: quia cecidit timor eorum super eos.
Expandit nubẽ in protectionem eorum: & ignem ut luceret eis per noctem.
Petierunt & uenit coturnix: & pane cœli saciauit eos.
Dirupit petram & fluxerunt aque & abierũt in siccis flumina.
Quia memor fuit uerbi sancti sui: quod fuit ad Abrahã seruum suum.
Et eduxit populũ suũ in exultatione: & electos suos in lætitia.
Et dedit eis regiones gentium: & labores populorum possidere fecit eos.
Ut custodiant iustificationes eius: & legẽ eius requirãt. ps. 105.
Confitemini domino quoniã bonus: quoniam in sęculum misericordia eius.
Quis loquetur potentias domini: auditas faciet oẽs laudes eius?
Beati qui custodiunt iudicium: & faciunt iustitiam in omni tempore.
Memento nostri domine in beneplacito populi tui: uisita nos in salutari tuo.
Ad uidendum in bonitate electorum tuorum, ad lætandum in lætitia gentis tuæ: ut lauderis cum hæreditate tua.
Peccauimus cum patribus nostris: iniuste egimus, iniquitatẽ fecimus
Patres nostri in Ægypto nõ intellexerũt mirabilia tua: nõ fuerunt memores multitudines misericordiæ tuæ.
Et irritauerunt ascendẽtes in rubrum mare, & liberauit eos propter nomen suum: ut notam faceret potentiam suam.

Et increpuit mare rubrum & siccauit: & eduxit eos in aquis multis sicut in deserto.

Et liberauit eos de manu odientium: & redemit eos de manu inimicorum.

Operuit aqua tribulantes eos: unus ex eis non remansit.

Et crediderunt in uerbis eius: & cantauerunt laudes eius.

Cito obliti sunt operū eius: & non sustinuerūt consilium eius.

Et concupierunt concupiscentiam in deserto: & tētauerunt deum in siccitate.

Et dedit eis petitiones ipsorum: & misit saturitatem in animas eorum.

Et irritauerunt Moysen in castris: & Aaron sanctum domini.

Aperta est terra & deglutiuit Dathan: & operuit super synagogam Abiron.

Et exarsit ignis in synagoga eorū: flamma combussit peccatores.

Et fecerunt uitulum in Choreb: & adorauerūt sculptile.

Et immutauerunt gloriam suam: in similitudinem uituli manducantis fœnum.

Obliti sunt deum qui liberauit eos, qui fecit magnalia in Ægypto: mirabilia in terra Chā, terribilia in mari rubro.

Et dixit ut disperderet eos, si non Moyses electus eius stetisset in confractione in cōspectu eius: ut auerteret irā eius ne disperderet eos.

Et pro nihilo habuerūt terram desiderabilē: & non crediderunt in uerbis eius.

Et murmurauerūt in tabernaculis suis: & non exaudierunt uocem domini.

Et eleuauit manum suam super illos, ut disperderet eos in deserto: & ut deijceret semen eorū in nationibus: & disper geret eos in regionibus.

Et consecrati sunt Beelphegor: & mãducauerunt sacrificia mortuorum.
Et irritauerunt eum in obseruationibus suis: & multiplicata est in eis ruina.
Stetit Phinees & exorauit: & cessauit quassatio.
Et reputatum est illi ad iustitiam: in generatione & generationẽ usq; in sæculum.
Et irritauerunt eum ad aquas contradictionis: & uexatus est Moyses propter eos.
Quia exacerbauerunt spiritum eius: & distinxit in labijs suis.
Non disperdiderunt gẽtes quas dixit dominus illis, & commixti sunt inter gentes: & didicerunt opera ipsorum.
Et seruierũt sculptilib⁹ eorum & factum est illis in scandalum.
Et immolauerunt filios suos: & filias suas demonijs.
Et effuderunt sanguinẽ innocentem, sanguinem filiorum suorum & filiarum suarum: quas sacrificauerunt sculptilibus Chanaan.
Et interfecta est terra in sanguinibus: & contaminata est in operibus eorum.
Et fornicati sunt in studijs suis, & iratus est animo dominus super populum suum: & abominatus est hæreditatẽ suam.
Et tradidit eos in manus nationum: & dominati sunt eis qui oderunt eos.
Et tribulauerũt eos inimici ipsorum: & humiliati sunt sub manibus eorum.
Sæpe liberauit eos, ipsi autem exacerbauerunt eum in consilijs suis: & humiliati sunt in iniquitatibus suis.
Et respexit eos dominus cum tribularentur: cum exaudiret orationes eorum.

Et memor fuit testamẽti sui: & penituit eum secundum multitudinem misericordiæ suæ.
Et dedit eos in misericordias: in cõspectu omnium qui illos ceperãt.
Salua nos domine deus noster: & congrega nos de nationibus.
Vt confiteamur nomini sancto tuo: & gloriemur in laude tua.
Benedictus dominus deus Israel: a sæculo & usq; in sæculum.
Et dicet omnis populus: fiat fiat.

Antiphona.

Lætetur cor quer ẽtium dominum. Tempore paschæ. Alleluia. Alleluia. Kirie eleyson. Benedictus es deus. ℟. Amen. In tertio nocturno Antiphona.
Confiteantur domino. In tempore paschali.

Antiphona.

Alleluia.

Psalmus. 106.

Confitemini domino quoniã bonus: quoniam in sæculum misericordia eius.
Dicant qui redempti sunt a domino, quos redemit de manu inimicorum: & de regionibus congregauit eos.
A solis ortu & occasu: ab aquilone & mari.
Errauerunt in solitudine in siccitate: uiam ciuitatis habitaculi nõ inuenerunt.
Esurientes & sitientes: anima eorum in ipsis defecit.
Et clamauerunt ad dominum cum tribularentur: & de necessitatibus eorum eripuit eos.
Et deduxit eos in uiam rectam: ut irent in ciuitatem habitationis.
Confiteantur domino misericordiæ eius: & mirabilia eius filijs hominum.
Quia satiauit animam inanem: & animam esurientem satiauit bonis.
Sedentes in tenebris &

Et consecrati sunt Beelphegor: & mãducauerunt sacrificia mortuorum.
Et irritauerunt eum in obseruationibus suis: & multiplicata est in eis ruina.
Stetit Phinees & exorauit: & cessauit quassatio.
Et reputatum est illi ad iustitiam: in generatione & generationẽ usq; in sæculum.
Et irritauerunt eum ad aquas contradictionis: & uexatus est Moyses propter eos.
Quia exacerbauerunt spiritum eius: & distinxit in labijs suis.
Non disperdiderunt gẽtes quas dixit dominus illis, & commixti sunt inter gentes: & didicerunt opera ipsorum.
Et seruierũt sculptilib⁹ eorum & factum est illis in scandalum.
Et immolauerunt filios suos: & filias suas demonijs.
Et effuderunt sanguinẽ innocentem, sanguinem filiorum suorum & filiarum suarum: quas sacrificauerunt sculptilibus Chanaan.
Et interfecta est terra in sanguinibus: & contaminata est in operibus eorum.
Et fornicati sunt in studijs suis, & iratus est animo dominus super populum suum: & abominatus est hæreditatẽ suam.
Et tradidit eos in manus nationum: & dominati sunt eis qui oderunt eos.
Et tribulauerũt eos inimici ipsorum: & humiliati sunt sub manibus eorum.
Sæpe liberauit eos, ipsi autem exacerbauerunt eum in consilijs suis: & humiliati sunt in iniquitatibus suis.
Et respexit eos dominus cum tribularentur: cum exaudiret orationes eorum.

Et memor fuit testamẽti sui: & penituit, cum secundum multitudinem misericordiæ suæ.
Et dedit eos in misericordias: in cõspectu omnium qui illos ceperãt.
Salua nos domine deus noster: & congrega nos de nationibus.
Vt confiteamur nomini sancto tuo: & gloriemur in laude tua.
Benedictus dominus deus Israel: a sæculo & usq; in sæculum.
Et dicet omnis populus: fiat fiat.

Antiphona.

Lætetur cor querẽtium dominum. Tempore paschæ. Alleluia. Alleluia. Kirie eleyson. Benedictus es deus. ℟. Amen. In tertio nocturno Antiphona.

Confiteantur domino. In tempore paschali.

Antiphona.

Alleluia.

Psalmus. 106.

Confitemini domino quoniã bonus: quoniam in sæculum misericordia eius.
Dicant qui redempti sunt a domino, quos redemit de manu inimicorum: & de regionibus congregauit eos.
A solis ortu & occasu: ab aquilone & mari.
Errauerunt in solitudine in siccitate: uiam ciuitatis habitaculi nõ inuenerunt.
Esurientes & sitientes: anima eorum in ipsis defecit.
Et clamauerunt ad dominum cum tribularentur: & de necessitatibus eorum eripuit eos.
Et deduxit eos in uiam rectam: ut irent in ciuitatem habitationis.
Confiteantur domino misericordiæ eius: & mirabilia eius filijs hominum.
Quia satiauit animam inanem: & animam esurientem satiauit bonis.
Sedentes in tenebris &

umbra mortis : uincu-lis ligatos in inopia & in ferro.

Quia exacerbauerunt eloquium domini: & cõsilium altissimi irritauerunt.

Et humiliatum est in laboribus cor eorum: infirmati sunt nec fuit qui adiuuaret.

Et clamauerunt ad dominum cum tribularentur: & de necessitatibus eorum liberauit eos.

Et eduxit eos de tenebris & umbra mortis: uincula eorũ dirupit.

Confiteantur dño misericordię eius: & mirabilia eius filijs hominum.

Quia contriuit portas ereas: & uectes ferreos confregit.

Suscepit eos de uia iniquitatis ipsorum: propter iniustitias enim suas humiliati sunt.

Omnem escam abominata est anima eorum: & appropiauerunt usq; ad portas mortis.

Et clamauerunt ad dominum cum tribularentur: & de necessitatibus eorum liberauit eos.

Misit uerbũ suum & sanauit eos : & eripuit eos de corruptionibus eorum.

Confiteantur domino misericordiæ eius: & mirabilia ei⁹ filijs hominũ.

Et sacrificent sacrificiũ laudis : & pronuncient opera eius in exultatione.

Qui descendunt mare in nauibus: facientes operationem in aquis multis.

Ipsi uiderũt opera domini: & mirabilia eius in profundo.

Dixit & stetit spiritus procellæ : & exaltati sunt fluctus eius.

Ascendunt usq; ad cœlos & descendunt usq; ad abyssos : anima eorũ in malis tabescebat.

Turbati sunt & moti sunt sicut ebrius : & omnis sapientia eorum deglutita est.

Et clamauerunt ad do

minum cum tribularen-tur: & de necessitatibus eorum eduxit eos.

Et percussit procellā & stetit in auram: & si-luerunt fluctus eius.

Et lætati sunt quod si-luerunt: & deduxit eos in portum uolūtatis eo rum.

Confiteantur domino misericordiæ eius: & mi rabilia eius filijs homi-num.

Exaltent eum in ec-clesia plebis: & in ca-thedra seniorum lau-dent eum.

Posuit flumina in de-sertum: & exitus aqua-rum in sitim.

Terram fructiferam in salsuginē: a malitia in-habitantium in ea.

Posuit desertum in sta-gna aquarum: & terrā sine aqua in exitus a-quarum.

Et collocauit illic esu-rientes: & constituerūt ciuitatem habitationis.

Et seruerunt agros & plantauerunt uineas: & fecerunt fructum nati-uitatis.

Et benedixit eis & multiplicati sunt nimis: & iumenta eorum non sunt minorata.

Pauci facti sunt: & ue xati sunt a tribulatione malorum & dolore.

Effusa est contentio su per principes eorum: et seduxit eos in inuio & non in uia.

Et adiuuit pauperem de inopia: & posuit si-cut oues familias.

Videbunt recti & læta būtur: & omnis iniqui-tas obturauit os suum.

Quis sapiens & intel-liget hæc: & intelliget misericordias domini.

Psalmus 107.

PAratum cor meum deus paratum cor meum: cantabo & psal lam in gloria mea.

Exurge gloria mea, exurge psalterium & cithara: exurgam dilu-culo.

Confitebor tibi in gen tibus domine: & psallā

gnum eius omnibus do minabitur.

Benedicite dominum omnes angeli⁹ eius, potentes uirtute facientes uerbum eius: ad audiendā uocē sermonū eius.

Benedicite dominum omnes uirtutes eius: ministri eius qui facitis uoluntates eius.

Benedicite dominum omnia opera eius: in omni loco dominationis eius benedic anima mea dominum.

Psalmus. 103.

BEnedic anima mea dominum: domine deus meus magnificatus es ualde.

Confessionem & speciem induisti: circumamictus es lumine sicut uestimento.

Extendēs cœlum sicut pellem: qui tegit aquis superiora eius.

Qui ponit nubē ascensum suum: qui ambulat super pennas uentorum

Qui facit angelos suos spiritus: & ministros suos ignem ardentem.

Qui fundauit terram super stabilitatem eius: non inclinabitur in sæculum sæculi.

Abyssus sicut uestimentū opertoriū eius: super mōtes stabunt aquæ.

Ab increpatione tua fugient: a uoce tonitrui tui formidabunt.

Ascendunt montes & descendunt cāpi: in locū quem fundasti eis.

Terminum posuisti quē non preteribunt: neq̃ auertētur operire terrā.

Qui emittit fontes in conuallibus: inter medium montium pertransibunt aquæ.

Potabūt omnes bestiæ agri: & expectabūt onagri in siti sua.

Super ipsa uolatilia cœli habitabunt: de medio petrarū dabunt uoces.

Rigans montes de superioribus suis: a fructu operum tuorum satiabitur terra.

Producens fœnum pecoribus: & herbam ser-

uirtuti hominum.
Ad producendum pa-nem de terra: & uinum lætificet cor hominis.
Vt exhilaret uultum in oleo: & panis cor hominis confirmet.
Satiabuntur ligna campi: & cedri libani quas plantauit.
Ibi passeres nidificabūt: sturni domus ducatum eis prebet.
Mōtes excelsi ceruis: petra refugiū, Erinacijs.
Facit lunam in tempore, sol agnouit occasum suum: posuisti tenebras & facta est nox, in ipsa pertransibunt omnes bestiæ syluarum.
Catuli leonum rugientes ut rapiant: & querant a deo escam sibi.
Ortus est sol & congregati sunt: & in cubilibus suis cubabunt.
Exibit hō ad opus suum: & ad operationem suā usque ad uesperum.
Quam magnificata sūt opera tua domine, omnia in sapientia fecisti: repleta est terra creatura tua.
Hoc mare magnum & spaciosum: ibi repentia quorum non est numerus.
Animalia pusilla cum maioribus: illic naues perambulant.
Dracho hic quē finxisti ad illudendū ei, omnia a te expectant: ut des escam illis in tempore opportuno.
Dante autem te sibi colligent: aperiente te manum tuam adimplebuntur iocunditate.
Auertente autem te faciem tuam turbabūtur, auferes spiritum ipsorū & deficiēt: & in puluerē suum conuertentur.
Emittes spiritum tuū & creabuntur: & renouabis faciem terræ.
Sit gloria domini in æternum: lætabitur dominus in operibus suis.
Qui aspicit super terram & facit eam tremere: qui tangit montes & fumigabunt.

Cantabo domino in uita mea: psallam deo meo quandiu ero.
Suauis sit ei disputatio mea: ego uero delectabor in domino.
Deficiant peccatores a terra, & iniusti ita ut nõ sint: benedic anima mea dominum. Aña. Clamor noster domine ad te perueniat. Tempore paschæ. Alla. ℟. Benedictus es deus. Amen.
In secundo nocturno.
Aña. Letetur cor. Tempore pascha. Aña. Alla.
Palmus. 104
Confitemini domino: & inuocate nomen eius.
Annunciate inter gentes opera eius, cantate illi & psallite ei: narrate omnia mirabilia eius.
Laudamini in nomine sancto eius: lætetur cor quærentium dominum.
Quærite dominum & confirmamini: quærite faciem eius semper.
Mementote mirabiliũ eius quæ fecit: prodigia eius, & iudicia oris ei⁹.
Semen Abraham serui eius: filij Iacob electi eius.
Ipse dominus deus noster: in uniuersa terra iudicia eius.
Memor fuit in sæculuʒ testamẽti sui: uerbi quod mandauit in mille generationes.
Quod disposuit ad Abraham: & iuramẽti sui Isaac.
Statuit illud Iacob in præceptum: & Israel in testamentum æternum.
Dicens tibi dabo terrã Chanaan: funiculum hæreditatis uestræ.
Cuʒ essent numero breui: paucissimi & incolæ in ea.
Et pertransierunt de gente in gentem: & de regno ad populum alterum.
Non permisit hominẽ nocere eis: & corripuit pro eis reges.
Nolite tãgere Christos meos: & in prophetis meis nolite malignari.

Et uocauit famem super terram: & omne firmamentum panis contriuit.
Misit ante eos hominem: in seruum uenundatus est Ioseph.
Humiliauerunt in compedibus pedes eius, ferrum pertransiuit animã eius: donec ueniret uerbum eius.
Eloquium domini ussit eum, misit rex & soluit eum: princeps populorum & dimisit eum.
Constituit eum dominum domus suæ: & principem omnis possessionis suæ.
Ut erudiret principes suos sicut se: & seniores suos prudentiam doceret.
Et intrauit Israel in Aegyptum: & Iacob habitauit in terra Cham.
Et auxit populum suum nimis: & firmauit eũ super inimicos eius.
Conuertit cor eorũ ut odirent populum suum: & dolum facerent in seruos eius.
Misit Moysen seruum suum: & Aaron quem elegit ipsum.
Posuit in eis uerba signorum suorum: & prodigiorum in terra Chã.
Misit tenebras & obscurauit eos: quia exacerbauerũt uerbũ eius.
Conuertit aquas eorũ in sanguinem: & occidit pisces eorum.
Misit terra eorum ranas: in penetralibus regum ipsorum.
Dixit & uenit musca canina: & cyniphes in omnibus finibus eorũ.
Posuit pluuias eorum grandinem: ignem comburentem in tetra ipsorum.
Et percussit uineas eorum & ficulneas eorũ: & contriuit omne lignũ finium eorum.
Dixit & uenit locusta & bruchus cuius nõ erat numerus: & comedit omnem fructum terræ eorum.
Et percussit omne pri

mogenitũ in terra Ægypti: primitias omnis laboris ipsorum.

E t eduxit eos in argento & auro: & non erat in tribubus eorum infirmus.

L ætata est Ægyptus in profectione eorum: quia cecidit timor eorum super eos.

E xpandit nubẽ in protectionem eorum: & ignem ut luceret eis per noctem.

P etierunt & uenit coturnix: & pane cœli saciauit eos.

D irupit petram & fluxerunt aque & abierũt in siccis flumina.

Q uia memor fuit uerbi sancti sui: quod fuit ad Abrahã seruum suum.

E t eduxit populũ suũ in exultatione: & electos suos in lætitia.

E t dedit eis regiones gentium: & labores populorum possidere fecit eos.

V t custodiant iustificationes eius: & legẽ eius requirãt. ps. 105

C Onfitemini domino quoniã bonus: quoniam in sęculum misericordia eius.

Q uis loquetur potentias domini: auditas faciet oẽs laudes eius?

B eati qui custodiunt iudicium: & faciunt iustitiam in omni tempore.

M emento nostri domine in beneplacito populi tui: uisita nos in salutari tuo.

A d uidendum in bonitate electorum tuorum, ad lætandum in lætitia gentis tuæ: ut lauderis cum hæreditate tua.

P eccauimus cum patribus nostris: iniuste egimus iniquitatẽ fecimus

P atres nostri in Ægypto nõ intellexerũt mirabilia tua: nõ fuerunt memores multitudines misericordiæ tuæ.

E t irritauerunt ascendẽtes in rubrum mare, & liberauit eos propter nomen suum: ut notam faceret potentiam suam.

Et increpuit mare rubrum & siccauit: & eduxit eos in aquis multis sicut in deserto.

Et liberauit eos de manu odientium: & redemit eos de manu inimicorum.

Operuit aqua tribulantes eos: unus ex eis non remansit.

Et crediderunt in uerbis eius: & cantauerunt laudes eius.

Cito obliti sunt operũ eius: & non sustinuerũt consilium eius.

Et concupierunt concupiscentiam in deserto: & tẽtauerunt deum in siccitate.

Et dedit eis petitiones ipsorum: & misit saturitatem in animas eorum.

Et irritauerunt Moysen in castris: & Aaron sanctum domini.

Aperta est terra & deglutiuit Dathan: & operuit super synagogam Abiron.

Et exarsit ignis in synagoga eorũ: flamma combussit peccatores.

Et fecerunt uitulum in Choreb: & adorauerũt sculptile.

Et immutauerunt gloriam suam: in similitudinem uituli manducantis fœnum.

Obliti sunt deum qui liberauit eos, qui fecit magnalia in Ægypto: mirabilia in terra Chã, terribilia in mari rubro.

Et dixit ut disperderet eos, si non Moyses electus eius stetisset in confractione in cõspectu eius: ut auerteret irã eius, ne disperderet eos.

Et pro nihilo habuerũt terram desiderabilẽ: & non crediderunt in uerbis eius.

Et murmurauerũt in tabernaculis suis: & non exaudierunt uocem domini,

Et eleuauit manum suam super illos, ut disperderet eos in deserto: & ut deijceret semen eorũ in nationibus: & dispergeret eos in regionibus.

Et consecrati sunt Beelphegor: & mãducauerunt sacrificia mortuorum.
Et irritauerunt eum in obseruationibus suis: & multiplicata est in eis ruina.
Stetit Phinees & exorauit: & cessauit quassatio.
Et reputatum est illi ad iustitiam: in generatione & generationẽ usq; in sæculum.
Et irritauerunt eum ad aquas contradictionis: & uexatus est Moyses propter eos.
Quia exacerbauerunt spiritum eius: & distinxit in labijs suis.
Non disperdiderunt gẽtes quas dixit dominus illis, & commixti sunt inter gentes: & didicerunt opera ipsorum.
Et seruierũt sculptilib⁹ eorum & factum est illis in scandalum.
Et immolauerunt filios suos: & filias suas demonijs.
Et effuderunt sanguinẽ innocentem, sanguinem filiorum suorum & filiarum suarum: quas sacrificauerunt sculptilibus Chanaan.
Et interfecta est terra in sanguinibus: & contaminata est in operibus eorum.
Et fornicati sunt in studijs suis, & iratus est animo dominus super populum suum: & abominatus est hæreditatẽ suam.
Et tradidit eos in manus nationum: & domi nati sunt eis qui oderunt eos.
Et tribulauerũt eos inimici ipsorum: & humiliati sunt sub manibus eorum.
Sæpe liberauit eos, ipsi autem exacerbauerunt eum in consilijs suis: & humiliati sunt in iniquitatibus suis.
Et respexit eos dominus cum tribularentur: cum exaudiret orationes eorum.

Et memor fuit testamẽti sui: & penituit eum secundum multitudinem misericordiæ suæ.
Et dedit eos in misericordias: in cõspectu omnium qui illos ceperãt.
Salua nos domine deus noster: & congrega nos de nationibus.
Vt confiteamur nomini sancto tuo: & gloriemur in laude tua.
Benedictus dominus deus Israel: a sæculo & usq; in sæculum.
Et dicet omnis populus: fiat fiat.
Antiphona.
Lætetur cor querẽtium dominum. Tempore paschæ. Alleluia. Alleluia. Kirie eleyson.
Benedictus es deus. ℞. Amen. In tertio nocturno Antiphona.
Confiteantur domino. In tempore paschali.
Antiphona.
Alleluia.

Psalmus. 106.

Confitemini domino quoniã bonus: quoniam in sæculum misericordia eius.
Dicant qui redempti sunt a domino, quos redemit de manu inimicorum: & de regionibus congregauit eos.
A solis ortu & occasu: ab aquilone & mari.
Errauerunt in solitudine in siccitate: uiam ciuitatis habitaculi nõ inuenerunt.
Esurientes & sitientes: anima eorum in ipsis defecit.
Et clamauerunt ad dominum cum tribularentur: & de necessitatibus eorum eripuit eos.
Et deduxit eos in uiam rectam: ut irent in ciuitatem habitationis.
Confiteantur domino misericordiæ eius: & mirabilia eius filijs hominum.
Quia satiauit animam inanem: & animam esurientem satiauit bonis.
Sedentes in tenebris &

umbra mortis: uincu-lis ligatos in inopia & in ferro.

Quia exacerbauerunt eloquium domini: & cõsilium altissimi irritauerunt.

Et humiliatum est in laboribus cor eorum: infirmati sunt nec fuit qui adiuuaret.

Et clamauerunt ad dominum cum tribularentur: & de necessitatibus eorum liberauit eos.

Et eduxit eos de tenebris & umbra mortis: uincula eorũ dirupit.

Confiteantur dño misericordię eius: & mirabilia eius filijs hominum.

Quia contriuit portas ereas: & uectes ferreos confregit.

Suscepit eos de uia iniquitatis ipsorum: propter iniustitias enim suas humiliati sunt.

Omnem escam abominata est anima eorum: & appropiauerunt usq; ad portas mortis.

Et clamauerunt ad dominum cum tribularentur: & de necessitatibus eorum liberauit eos.

Misit uerbũ suum & sanauit eos: & eripuit eos de corruptionibus eorum.

Confiteantur domino misericordiæ eius: & mirabilia ei⁹ filijs hominũ.

Et sacrificent sacrificiũ laudis: & pronuncient opera eius in exultatione.

Qui descendunt mare in nauibus: facientes operationem in aquis multis.

Ipsi uiderũt opera domini: & mirabilia eius in profundo.

Dixit & stetit spiritus procellæ: & exaltati sunt fluctus eius.

Ascendunt usq; ad cœlos & descendunt usq; ad abyssos: anima eorũ in malis tabescebat.

Turbati sunt & moti sunt sicut ebrius: & omnis sapientia eorum deglutita est.

Et clamauerunt ad do

minum cum tribularentur: & de necessitatibus eorum eduxit eos.

Et percussit procellā & stetit in auram: & siluerunt fluctus eius.

Et lætati sunt quod siluerunt: & deduxit eos in portum uolūtatis eorum.

Confiteantur domino misericordiæ eius: & mirabilia eius filijs hominum.

Exaltent eum in ecclesia plebis: & in cathedra seniorum laudent eum.

Posuit flumina in desertum: & exitus aquarum in sitim.

Terram fructiferam in salsuginē: a malitia inhabitantium in ea.

Posuit desertum in stagna aquarum: & terrā sine aqua in exitus aquarum.

Et collocauit illic esurientes: & constituerūt ciuitatem habitationis.

Et seruerunt agros & plantauerunt uineas: & fecerunt fructum natiuitatis.

Et benedixit eis & multiplicati sunt nimis: & iumenta eorum non sunt minorata.

Pauci facti sunt: & uexati sunt a tribulatione malorum & dolore.

Effusa est contentio super principes eorum: et seduxit eos in inuio & non in uia.

Et adiuuit pauperem de inopia: & posuit sicut oues familias.

Videbunt recti & lætabuntur: & omnis iniquitas obturauit os suum.

Quis sapiens & intelliget hæc: & intelliget misericordias domini?

Psalmus 107.

PAratum cor meum deus paratum cor meum: cantabo & psallam in gloria mea.

Exurge gloria mea, exurge psalterium & cithara: exurgam diluculo.

Confitebor tibi in gentibus domine: & psallā

tibi in nationibus.
Quia magna est super cœlos misericordia tua: & usq; ad nubes ueritas tua.
Exaltare super cœlos deus: & super omnem terram gloria tua.
Ut liberētur dilecti tui: salua dextera tua & exaudi me.
Deus locutus est in sancto suo: letabor & diuidam Sichimam: & conuallem tabernaculorum dimetiar.
Meus est Galaad & meus est Manasses: & Ephraim susceptio capitis mei.
Iuda rex meus Moab olla spei mee, in Idumæam extendam calciamētum meum: mihi alieni genæ subditi sunt.
Quis deducet me in ciuitatem munitā: aut quis deducet me usq; in Idumeam?
Nonne tu deus qui repulisti nos: & non egredieris in uirtutibus nostris?
Da nobis auxilium de tribulatione: & uana salus hominum.
In deo faciemus uirtutē: & ipse ad nihilum rediget inimicos nostros.

Psalmus. 108

Deus laudem meam ne tacueris: quia os peccatoris & os dolosi apertum est super me.
Locuti sunt aduersum me lingua dolosa, & sermonibus odij circundederunt me: & expugnauerunt me gratis.
Pro eo ut me diligerent detrahebant mihi: ego autem orabam.
Posuerunt aduersum me mala pro bonis: & odium pro dilectione mea.
Constitue super eū peccatorem: & diabolus stet a dextris eius.
✠ Cum iudicatur exeat condemnatus: & oratio eius fiat in peccatum.

Fiant dies eius pauci: & episcopatum eius accipiat alter.
Fiant filij eius pupilli: & uxor eius uidua:
Commoti amoueantur filij eius & mendicent & eijciantur de habitationibus suis.
Perscrutetur fœnerator omnem substantiam eius: & deripiant alieni labores eius.
Non sit illi adiutor: nec sit qui misereatur pupillis eius.
Fiant nati eius in interitum: in generatione una deleatur nomen eius.
In memoriam redeat iniquitas patrum eius, in conspectu domini: & peccatum matris eius non deleatur.
Fiant contra dominum semper: & dispereat de terra memoria eorum.
Pro eo quod uon est recordatus facere misericordiam, & persecutus est hominem pauperem & egenum: & compunctum corde morti tradidit.
Et dilexit maledictionem & ueniet ei: noluit benedictionem & prolongabitur ab eo.
Et induit se maledictionem sicut uestimentum, & intrauit sicut aqua in interiora eius & sicut oleum in ossibus eius.
Fiat ei sicut uestimentũ quo operitur: & sicut zona qua semper præcingitnr.
Hoc opus eorum qui detrahunt mihi apud dominum: & qui loquũtur mala aduersus animam meam.
Et tu domine domine fac mecum misericordiam propter nomen tuũ: quia suauis est misericordia tua libera me.
Quia egenus & pauper sum ego: & cor meũ conturbatum est in me.
Sicut umbra cũ declinat sublatus sum: & excussus sũ sicut locusta:
Genua mea infirmata sunt a ieiunio: & caro mea immutata est pro-

pter oleum.
Et ego factus sum opprobrium illis: uiderunt me & mouerunt capita sua.
Adiuua me domine de⁹ meus: & salua me propter misericordiam tuã.
Et sciant quia manus tua hæc est: & tu domine fecisti eam.
Maledicent illi & tu benedices, qui insurgunt in me confundantur: seruus autem tuus lætabitur.
Induantur qui detrahunt mihi irreuerentia: & operiant se sicut diploide confusione sua.
Confitebor domino nimis in ore meo: & in medio multorum laudabo eum.
Qui astitit a dextris pauperis: ut saluam faceret a persequentibus animam meam. Aña. Confiteantur domino misericordię eius. Tempore pasche. Alla alla alla
℟. Benedictus es deus.
℟. Amen. ℭ Ad uesperas in dominicis. Aña. Dixit dominus. Incip. psalmus. Donec ponã. Tempore pascha Alla. Psalmus. 109

Dixit dominus domino meo, sede a dextris meis: donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.
Virgã uirtutis tuæ emittet dominus ex Sion: dominaberis in medio inimicorum tuorum.
Tecum principium in die uirtutis tuæ, in splendoribus sanctorum: ex utero ante luciferum genui te.
Iurauit dominus & nõ penitebit eum: tu es sacerdos in eternum secũdum ordinẽ Melchisedech.
Dominus a dextris tuis: cõfregit in die iræ suę reges.
Iudicabit in nationibus implebit ruinas: cõquassabit capita super terrã multorum.

De torrēte in uia bibet: propterea exaltabit caput. Añ Dixit dñs dño meo sede a dextris meis. Tēpore paschę Alla alla alla. aña Magna opera. Tēpore pasch. all.

Psalmus 110.

COnfitebor tibi domine in toto corde meo: in consilio rectorum & congregatione magna opera domini.

Exquisita in omnes uoluntates eius, confessio & magnificentia opus eius: & iustitia eius manet in sæculū sæculi.

Memoriam fecit mirabiliū suorū misericors & miserator dominus: escā dedit timētibus se.

Memor erit in sæculū testamenti sui: uirtutem operum suorum annunciabit populo suo.

Vt det illis hæreditatē gentium: opera manuū eius ueritas & iudiciū.

Fidelia omnia mandata eius, confirmata in sæculum sæculi: facta in ueritate & æquitate.

Redemptionem misit populo suo, mandauit in æternum testamentum suum: sanctum & terribile nomen eius.

Initium sapientiæ est timor domini, intellectus autem bonus omnibus facientibus eū: laudatio eius manet in sæculum sæculi. Añ Magna opera domini. Tēpore paschæ Alla alla.

Añ Misericors. Tēpore paschæ Alla.

Psalmus 111.

BEatus uir qui timet dominum: in mandatis eius cupiet nimis.

Potens erit in terra semen eius: generatio rectorum benedicetur.

Gloria & diuitiæ in domo eius: & iustitia eius manet in sæculum sæculi.

Exortum est in tenebris lumen rectis corde: misericors & miserator & iustus dominus deus.

Iocundus homo qui mi

feretur & commodat, disponit sermones suos in iudicio: quoniam in seculũ nõ cõmouebitur

In memoria æterna erit iustus: ab auditu malo non timebit.

Paratum cor eius sperare in domino, confirmatum est cor eius non cõmouebitur: donec uideat inimicos suos.

Dispersit dedit pauperibus: iustitia eius manet in sæculum sæculi.

Cornu eius exaltabitur in gloria, peccator uidebit & irascetur: dentibus suis fremet & tabescet, desiderium peccatorum peribit.

Aña. Misericors & miserator & iustus dñs. Tempore paschæ. Alle Alla. Alla: Aña. Sit nomen domini. Tempore paschæ. Cuius liuore. Psalmus. 112.

Laudate pueri dominum: laudate nomẽ domini.

Sit nomen domini benedictum: ex hoc nũc & usq; in sæculum.

A solis ortu usq; ad occasum: laudate nomen domini.

Excelsus super omnes gentes dominus: & super coelos gloria eius.

Quis sicut dominus deus noster qui in altis habita: & humilia respicit in coelo & in terra?

Suscitans a terra inopem: & destercore erigens pauperem.

Ut collocet eum cum principibus: cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo: matrem filiorum lætantem.

Aña. Sit nomen domini benedictũ in secula. Tẽpore paschæ. Cuius liuore sanati sumus. Alla, alla. alla. Sequẽs aña. pro psal. sequẽti dicitur in dñica in cuius hebdomada precedẽte inchoatũ est psalteriũ. Aña. Nomini tuo. In alia dñica post finitũ psalteriũ dicitur. Aña. Nos qui uiuimus.

In tempore pasch. psalmus absolute inchoatur

Psalmus. 113

In exitu Israel ex Aegypto: domus Iacob de populo barbaro.

Facta est Iudaea sanctificatio ei⁹: Israel potestas eius.

Mare uidit & fugit: Iordanis conuersus est retrorsum.

Montes exultauerunt ut arietes: & colles sicut agni ouium.

Quid est mare quod fugisti: & tu iordãis quare cõuersus es retrorsum?

Montes quare exultastis ut arietes: & colles uelut agni ouium?

A facie domini mota est terra: a facie dei Iacob.

Qui conuertit petram in stagna aquarum: & rupem in fontes aquarũ.

Non nobis domine nõ nobis: sed nomini tuo da gloriam.

Super misericordiã tuã & ueritatem tuam: nequando dicant gentes ubi est deus eorum?

Deus autem noster in celo sursum, in celo & super terram: omnia que cunque uoluit fecit.

Simulacra gentium argentum & aurum: opera manuum hominum.

Os habent & non loquentur: oculos habent & non uidebunt.

Aures habent & non audient: nares habent & non odorabunt.

Manus habent & non palpabunt: pedes habẽt & non ambulabunt.

Non clamabunt in gutture suo: neq; est spirit⁹ in ore ipsorum.

Similes illis fiant qui faciunt ea: & omnes qui confidunt in eis.

Domus Israel sperauit in domino: adiutor eorum & protector eorũ est.

Domus Aaron sperauit in domino: adiutor eorum & protector eorum est.

Qui timent dominum sperauerunt in domino: adiutor eorum & pro-

tector eorum est.

Dominus memor fuit nostri & benedixit nos, benedixit domũ Israel: benedixit domũ Aarõ.

Benedixit omnes timẽte dominum: pusillos cum maioribus.

Adijciat dominus super uos: super uos & super filios uestros.

Benedicti uos a domino qui fecit cœlũ & terrã,

Cœlum cœli domino: terram autem dedit filijs hominum.

Non mortui laudabũt te domine: neq; oẽs qui descendunt in infernũ.

Sed nos qui uiuimus benedicimus dominũ: ex hoc nunc & usq; in sæculum. *Euouae.* Ecce nunc *Ps.* Laudate dominum.

Añа. Nomini tuo da gloriam domine. *In alia dñica añ.* Nos qui uiuimus benedicimus dominum. *Tempore paschę.* Alla alla alla. ¶ *Feria secunda ad uesperã. añа.* In diebus.

Psalmus Dauid. 114

Dilexi quia audiet domin⁹: uocem orationis meę.

Quia inclinauit aurem suam mihi: & in diebus meis inuocabo eum.

Circundederunt me dolores mortis: pericula inferni inuenerunt me.

Tribulationem & dolorem inueni: & nomẽ domini inuocabo.

O domine libera animã meã, misericors domin⁹ & iustus: & deus noster miseretur.

Custodiẽs paruulos dominus: humiliatus sum & saluum me fecit.

Conuertere anima mea in requiem tuã: quia dominus benefecit tibi.

Quia eripuit animam meam de morte, oculos meos a lachrymis: pedes meos a lapsu.

Complacebo domino in regione uiuorum.

añа. In diebus meis inuocabo dominum. *Añа.* Credidi propter.

Psalmus Dauid. 115

C Redidi propter quod locut⁹ sum: ego autem humiliatus sum nimis.
E go dixi in excessu mentis meæ: omnis homo mendax.
Q uid retribuam domino: pro omnib⁹ quæ retribuit mihi.
C alicem salutaris accipiam: & nomen domini inuocabo.
P reciosa in conspectu dñi: mors sanctorũ eius.
O domine ego seruus tuus: ego seruus tuus & filius ancillæ tuæ.
D irupisti uincula mea: tibi sacrificabo hostiam laudis.
V ota mea domino red dam: in conspectu omnis populi eius.
I n atrijs domus domini: in medio tui Ierusalẽ.
Aña. Credidi propter quod locutus sum. Añ. Veritas domini.

Psalmus 116.

L Audate dominũ omnes gentes: & col laudate eum omnes populi.
Q uoniam confirmata est super nos misericordia eius: & ueritas domini manet in æternum.
Añ. Veritas domini manet in æternum.
Hic quando dicitur de ferta sequitur psalmus Ad dñm cũ tribularer.

Psalmus 117.

C Onfitemini domino quoniã bonus: quoniam in sæculum misericordia eius.
D icat nunc domus Israël quoniã bonus: quoniam in sæculum misericordia eius.
D icat nũc domus Aaron quoniã bonus: quoniam in sæculum misericordia eius.
D icant nunc omnes qui timent dominum quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia eius.
I n tribulatione inuocaui dominum: & exaudiuit me in latitudine.

Dominus mihi adiutor: & non timebo quid faciat mihi homo.
Dominus mihi adiutor: & ego uidebo super inimicos meos.
Bonum est confidere in domino: q̃ confidere in homine.
Bonum est sperare in domino: q̃ sperare in principibus.
Omnes gentes circundederunt me: ego autẽ in nomine domini ultus sum eos.
Circundantes circundederunt me: ego autẽ in nomine domini ultus sum eos.
Circundederunt me sicut apes, & exarserunt sicut ignis in spinis: ego autem in nomine domini ultus sum eos.
Impulsus uersatus sum ut caderem: & dominus suscepit me.
Virtus mea & laus mea dominus: & factus est mihi in salutem.
Vox exultationis & salutis: in tabernaculis iustorum.
Dextera domini fecit uirtutẽ, dextera domini exaltauit me: dextera domini fecit uirtutem.
Non moriar sed uiuã: & enarrabo opera dñi.
Castigans castigauit me dominus: & morti nõ tradidit me.
Aperite mihi portas iustitiæ: & ingressus in eas confitebor domino.
Hec porta domini: iusti ingredientur per eam.
Confitebor tibi domine quoniã exaudisti me: & factus es mihi in salutem.
Lapidem quem reprobauerunt ædificantes: hic factus est in caput anguli.
A domino factũ ẽ istud: & est mirabile in oculis nostris.
Hec dies quam fecit dominus: exultemus & lætemur in ea.
O domine salua nunc: o domine bene prospera nunc.
Benedictus qui uenit in

in nomine domini, benediximus uos de domo domini: deus dominus & illuxit nobis.
Constituite solennitatem in confrequentationibus: usque ad cornu altaris.
Deus meus es tu & confitebor tibi: deus meus es tu & exaltabo te.
Confitebor tibi domine quoniam exaudisti me: & factus es mihi in salutem.
Confitemini domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia eius.
In sabbatis ad matutinũ pro secundo nocturno. ãña. Beati qui scrutantur. psal. Beati immaculati. Et est psalmus ad primam psal. 118.
Beati immaculati in uia: qui ambulant in lege domini.
Beati qui scrutantur testimonia eius: in toto corde exquirunt eum.
Non enim qui operantur iniquitatem: in uijs eius ambulauerunt.
Tu mandasti mandata tua: custodire nimis.
Vtinam dirigantur uiæ meæ: ad custodiendas iustificationes tuas.
Tunc non cofundar: in respiciendo me in omnia mandata tua.
Confitebor tibi in directione cordis: cum didicero iudicia iustitiæ tuæ.
Iustificationes tuas custodiam: non me derelinquas usque quaque.
Psalmus.
In quo corrigit iunior uiam suam: in custodiendo sermones tuos.
In toto corde meo exquisiui te: ne repellas me a mandatis tuis.
In corde meo abscondi eloquia tua: ut non peccem tibi.
Benedictus es dñe: doce me iustificationes tuas.
In labijs meis pronunciaui: omnia iudicia oris tui.
In uia testimoniorum

tuorum delectatus sum: sicut in omnib⁹ diuitijs.
I n mandatis tuis meditabor: & considerabo uias tuas.
I n tuis iustificationib⁹ meditabor: & non obliuiscar sermones tuos.
Ad primam hic dicitur.
Gloria patri.
Psalmus
R Etribue seruo tuo ut uiuam: & custodiam sermones tuos.
R euela oculos meos: & considerabo mirabilia de lege tua.
I ncola ego sum in terra: non abscondas a me mandata tua.
C oncupiuit anima mea desiderare iudicia tua in omni tempore.
I ncrepasti superbos: maledicti qui declinant a mandatis tuis.
A ufer a me opprobriū & contemptum: quia testimonia tua exquisiui.
E tenim sederunt principes, & aduersum me loquebantur: seruus autem tuus exercebatur in tuis iustificationibus.
N am & testimonia tua meditatio mea est: & cōsilia mea iustitiæ tuæ.

Psalmus

A Dhæsit pauimento anima mea: uiuifica me secundum uerbum tuum.
V ias meas pronunciaui & exaudisti me: doce me iustificationes tuas.
V iam iustificationum tuarum fac ut intelligā: & exercebor in mirabilibus tuis.
D ormitauit anima mea præ tedio: confirma me in sermonibus tuis.
V iam iniquitatis amoue a me: & de lege tua miserere mei.
V iam ueritatis elegi: iudicia tua non sum oblitus.
A dhęsi testimonijs tuis domine: noli me cōfundere.
V iam mandatorū tuorum cucurri: cum dilatares cor meum.

Ad primam hic dicitur. Gloria patri. Ad tertiã.

Psalmus

Legem pone mihi domine, uiã iustificationum tuarũ: et exquiram eam semper.

Da mihi intellectũ & scrutabor legem tuam: & custodiam eam in toto corde meo.

Deduc me in semitam mandatorum tuorum: quia ipsam uolui.

Inclina cor meũ in testimonia tua: & non in auaritiam.

Auerte oculos meos ne uideãt uanitatem: in uia tua uiuifica me.

Statue seruo tuo eloquium tuum: in timore tuo.

Amputa opprobrium meum quod suspicatus sum: quia iudicia tua iocunda.

Ecce concupiui mandata tua: in iustitia tua uiuifica me. Psal.

Et ueniat super me misericordia tua domine: salutare tuum secundum eloquiũ tuum.

Et respondebo exprobrãtibus mihi uerbum: quia speraui in sermonibus tuis.

Et ne auferas de ore meo uerbum ueritatis usquequaque: quia in iudicijs tuis speraui.

Et custodiam legem tuam semper: in æternũ & in sæculum sæculi.

Et ambulabam in latitudine: quia mãdata tua exquisiui.

Et loquebar de testimonijs tuis in cõspectu regum: & non confundebar.

Et meditabor in mandatis tuis: quæ dilexi uehementer.

Et leuaui manus meas ad mandata tua quæ dilexi: & exercebor in iustificationibus tuis.

Ad tertiam hic dicitur. Gloria patri.

Psalmus

Memento uerbi tui seruo tuo: in quo mihi spem dedisti.

Hæc me consolata est in humilitate mea: quia eloquium tuum uiuificauit me.
Superbi inique agebãt usquequaque: a lege autem tua non declinaui.
Memor fui iudiciorũ tuorũ a sæculo domine: & consolatus sum.
Tedium tenuit me: a peccatoribus derelinquentibus legem tuam.
Cantabiles mihi erant iustificationes tuæ: in loco peregrinationis meæ
Memor fui nocte nominis tui domine: & custodiui legem tuam.
Hęc mihi facta est: quia iustificationes tuas exquisiui. Psalmus
Portio mea es tu domine: dixi custodire legem tuam.
Deprecatus sum uultum tuum in toto corde meo: miserere mei secũdum eloquium tuum.
Quia cogitaui uias tuas: et auerti pedes meos in testimonia tua.
Paratus sum & non sum turbatus: ut custodiam mandata tua.
Funes peccatorum circumplexi sunt me: legẽ autem tuam non sum oblitus.
Media nocte surgebam ad confitendum tibi: super iudicia iustitiæ tuæ.
Particeps sum ego omnium timẽtium te: & custodientium mandata tua.
Misericordia tua domine plena est terra: iustificationes tuas doce me. Ad tertiam hic dicitur Gloria patri. Ps.
Bonitatem fecisti cũ seruo tuo domine: secundum uerbũ tuum.
Bonitatem & disciplinam & scientiam doce me: quia in mãdatis tuis credidi.
Priusq̃ humiliarer ego deliqui: propterea eloquium tuum ego custodiui.
Bonus es tu domine: & in bonitate tua doce me iustificationes tuas.
Multiplicata est super

me iniquitas superbo-rum: ego autem in toto corde meo scrutabor mandata tua.
Coagulatũ est sicut lac cor eorum: ego uero legem tuã meditatus sum.
Bonum mihi quod humiliasti me: ut discerem iustificationes tuas.
Bonum mihi lex oris tui: super milia auri & argenti. Psalmus
Manus tuæ fecerũt me & plasmauerunt me: da mihi intellectum ut discam mandata tua.
Qui timent te uidebũt me & lætabuntur: quia in uerbis tuis speraui.
Cognoui domine quia iusta iudicia tua: et in ueritate tua humiliasti me.
Fiat uero misericordia tua ut exhortetur me: secũdum eloquiũ tuum seruo tuo.
Veniãt mihi miserationes tuæ & uiuam: quia lex tua meditatio mea est.
Confundantur superbi quia iniuste iniquitatem fecerunt super me: ego autem meditabor in mãdatis tuis.
Conuertãtur mihi qui timent te: & qui nouerunt testimonia tua.
Fiat cor meum immaculatum in iustificationibus tuis: ut non confundar. Ad tertiam hic dicitur. Gloria patri.

Ad sextam.

Defecit in salutare tuum anima mea: & in uerbis tuis speraui.
Defecerunt oculi mei in eloquium tuũ: dicentes quando consolaberis me.
Quia factus sum sicut uter in pruina: iustificationes tuas non sum oblitus.
Quot sunt dies serui tui: quãdo facies de persequẽtibus me iudiciũ?
Narrauerunt mihi iniqui fabulationes: sed nõ sicut lex tua domine.
Omnia mãdata tua ue-

ritas: iniqui persecuti sunt me adiuua me.
P aulo minus consummauerunt me in terra: ego autem nõ dereliqui mandata tua.
S ecundum misericordiam tuam uiuifica me: & custodiã testimonia oris tui. Aña. Beati qui scrutantur testimonia eius. Añ. Fiat manus.

psalmus

I N æternum domine: uerbum tuum permanet in cœlo.
I n generatione & progenie: ueritas tua.
F undasti terrã & permanet in æternum, ordinatione tua permanet dies: quia omnia seruiũt tibi.
N isi quod lex tua meditatio mea est: tunc forsitan perissem in humilitate mea.
I n æternum non obliuiscar iustificationes tuas: quia in ipsis uiuificasti me:
T uus sum ego saluum me fac: quoniam iustificationes tuas exquisiui.
M e expectauerũt peccatores ut perderẽt me: testimonia tua intellexi.
O mnis consummatio nis uidi finẽ: latum mandatum tuum nimis.

Ad sextam hic dicitur. Gloria patri.

Psalmus

Q Vomodo dilexi legem tuam domine: tota die meditatio mea est.
S uper inimicos meos sapere me fecisti præceptum tuum: quia in æternum mihi est.
S uper omnes docẽtes me intellexi: quia testimonia tua meditatio mea est.
S uper seniores intellexi: quia mandata tua exquisiui.
A b omni uia mala prohibe pedes meos: ut custodiam mandata tua.
A iudicijs tuis non declinaui: quia tu legem posuisti mihi.

Quam dulcia faucibus meis eloquia tua: super mel & fauum ori meo.
A mandatis tuis intellexi: propterea odiui omnem uiam iniquitatis quoniam tu legem constituisti mihi. Psalmus
LVcerna pedibus meis uerbum tuum domine: & lumen semitis meis.
Iuraui & statui: custodire iudicia iustitię tuę.
Humiliatus sum usque quaque domine: uiuifica me secundum uerbum tuum.
Voluntaria oris mei bene prospera nunc domine: & iudicia tua doce me.
Anima mea in manib⁹ tuis semper: & legē tuā non sum oblitus.
Posuerūt peccatores laqueos mihi: & a mādatis tuis non erraui.
Hereditate acquisiui testimonia tua in æternum: quia exultatio cordis mei sunt.
Inclinaui cor meum ut facerem iustificationes tuas in æternum: propter retributionem.
Ad sextam hic dicitur Gloria patri. psalmus
INiquos odio habui: & legem tuā dilexi.
Adiutor meus & susceptor meus es tu: & in uerbis tuis speraui.
Declinate a me maligni: & scrutabor mandata dei mei.
Suscipe me secundum eloquium tuum et uiuā: & ne confundas me ab expectatione mea.
Adiuua me & saluus ero: & meditabor in iustificationibus tuis semper.
Spreuisti omnes discedentes a iustificationibus tuis: quia iniusta cogitatio eorum est.
Præuaricantes reputaui omnes peccatores terræ: ideo dilexi testimonia tua semper.
Infige clauis a timore tuo carnes meas: a iudicijs enim tuis timui.

Psalmus

F Eci iudicium & iustitiam: non tradas me nocentibus me.
E lige seruum tuum in bonum: ut non calumnientur me superbi.
O culi mei defecerunt in salutare tuum: & in eloquium iustitiæ tuæ.
F ac cum seruo tuo secundum misericordiam tuam: & iustificationes tuas doce me.
S eruus tuus sum ego da mihi intellectum: ut sciam testimonia tua.
T empus faciendi domine: dissipauerunt iniqui legem tuam.
I deo dilexi mandata tua: super aurum & topacium.
P ropterea ad omnia mandata tua dirigebar: omnem uiam iniquam odio habui. Ad sextam dicitur Gloria patri.

Ad nonam psalmus.

M Irabilia testimonia tua: ideo scrutata est ea anima mea.
D eclaratio sermonum tuorum illuminat: & intellectum dat paruulis.
O s meum aperui & attraxi spiritum: quia mādata tua exquisiui.
R espice in me & miserere mei: secundum iudicium diligētium nomen tuum.
G ressus meos dirige secundum eloquiū tuū: & non dominetur mihi omnis iniquitas.
R edime me a calūnijs hominum: ut custodiam mandata tua.
F aciem tuam illumina super seruum tuum: & doce me iustificationes tuas.
E xitus aquarum transierunt oculi mei: quia non custodierunt legem tuam.

Psalmus

I Vstus es domine: & rectū iudiciū tuum.
M andasti iustitiam testimonia tua: & ueritatem tuam nimis.
T abefecit me zelus tuus: quia obliti sunt

uerborum tuorum inimici mei.

Ignitum eloquiũ tuum uehementer: & seruus tuus dilexit illud.

Iunior sum ego & contemptus: iustificationes tuas non sum oblitus.

Iustitia tua iustitia in æternum: & lex tua ueritas.

Tribulatio & necessitas inuenerunt me: mandata autem tua meditatio mea est.

Iustitia testimonia tua in æternum: intellectũ da mihi & uiuifica me.

Ad nonam hic dicitur: Gloria patri. psalmus

Clamaui in toto corde meo, exaudi me domine: iustificationes tuas requiram.

Clamaui ad te saluum me fac: ut custodiã mandata tua.

Præuenit in immaturitate & clamaui: & in uerbis tuis speraui.

Præuenerunt oculi mei ad te diluculo: ut meditarer eloquia tua.

Vocem meam exaudi secundum misericordiam tuam domine: secundum iudicium tuum uiuifica me.

Appropiauerunt qui persequebantur me iniquitati: a lege autẽ tua longe facti sunt.

Prope es tu domine: & omnia mandata tua ueritas.

Ab initio cognoui de testimonijs tuis: quia in æternum fundasti ea.

Psalmus

Vide humilitatem meã & eripe me: quia legem tuam non sum oblitus.

Iudica iudicium meum & redime me: propter eloquium tuum uiuifica me.

Longe est a peccatoribus salus: quia iustificationes tuas non exquisierunt.

Miserationes tuę multę domine: secundum iudicium tuum uiuifica me.

Multi qui persequuntur me & qui tribulant

me testimonijs tuis non declinaui.

Vidi non seruantes pactum & tabescebã: quia eloquia tua non custodierunt.

Vide quoniam mandata tua dilexi domine: & in misericordia tua uiuifica me.

Principium uerborum tuorum ueritas: in æternum omnia iudicia iustitiæ tuæ. Ad nonam hic dicatur. Gloria patri.

Psalmus

PRincipes persecuti sunt me gratis: & a uerbis tuis formidauit cor meum.

Lætabor ego super eloquia tua: sicut qui inuenit spolia multa.

Iniquitatem odio habui & abominatus sum: legem autem tuã dilexi.

Septies in die laudem dixi tibi: super iudicia iustitiæ tuæ.

Pax multa diligẽtibus legem tuam: & non est illis scandalum.

Expectabam salutare tuum domine: & mandata tua dilexi.

Custodiuit anima mea testimonia tua: & dilexit ea uehementer.

Custodiui mandata tua & testimonia tua: quoniam omnes uiæ meæ in conspectu tuo domine.

Psalmus

APpropiet oratio mea in conspectu tuo domine: secundum eloquium tuum da mihi intellectum.

Intret postulatio mea in conspectu tuo domine: secundum eloquium tuum eripe me.

Eructabunt labia mea hymnum: cum docueris me iustificationes tuas.

Annunciabit lingua mea eloquia tua: quia omnia mandata tua iustitia.

Fiat manus tua ut saluum facias me: quia mãdata tua elegi.

Concupiui salutare tuum domine: & lex tua meditatio mea est.

Viuet anima mea &

laudabit te: & iudicia tua adiuuabunt me.
Erraui sicut ouis quæ perierat, require seruũ tuum: quia mandata tua non sum oblitus. Gloria patri. Añ. Fiat manus tua domine ut saluos facias nos. Añ. Domine libera.
Psalmus 119.
Ad dominum cum tribularer clamaui: & exaudiuit me.
Domine libera animã meam a labijs iniquis: & a lingua dolosa.
Quid detur tibi aut quid apponatur tibi: ad linguam dolosam?
Sagittæ potẽtis acutæ: cum carbonibus desolatorijs.
Heu me quod incolatus meus prolongatus ẽst: habitare cum habitantibus Cedar.
Multũ incola fuit anima mea, cum ijs qui oderunt pacem eram pacificus: cũ loquebar illis impugnabãt me gratis.
Añ. Domine libera animam meam. Añ. Auxilietur nobis.
Psalmus 120.
Leuaui oculos meos ad montes: unde ueniet auxilium mihi.
Auxilium meum a domino: qui fecit cœlum & terram.
Non det in cõmotionem pedẽ tuum: neq; obdormiet qui custodit te.
Ecce non dormitabit neq; obdormiet: qui custodit Israël.
Dominus custodiat te, dominus protectio tua: super manum dexteræ tuæ.
Per diem sol non uret te: neque luna per noctem.
Dominus custodiat te ab omni malo: custodiat animam tuam dominus.
Dominus custodiat introitum tuum & exitũ tuum: ex hoc nunc & usq; in sæculum. Añ. Auxilietur nobis dextera tua dñe. ¶ Feria iiij. ad ... Añ. Fiat pax

Psalmus 121

LÆtatus sum in iis quæ dicta sũt mihi: in domum domini ibimus.
Stantes erant pedes nostri: in atriis tuis Hierusalem.
Hierusalem quæ ædificatur ut ciuitas: cuius participatio eius in idipsum.
Illuc enim ascẽderunt tribus tribus domini, testimonium Israël: ad cõfitendũ nomini domini.
Quia illic sederunt sedes in iudicio: sedes super domum Dauid.
Interrogate quæ ad pacem sunt Hierusalem: et abũdãtia diligẽtibus te.
Fiat pax in uirtute tua: & abundantia in turribus tuis.
Propter fratres meos & proximos meos: loquebar pacem de te.
Propter domum domini dei nostri: exquisiui bona tibi. Añ. Fiat pax domine in uirtute tua.

Añ. Qui habitas.

Psalmus 122

AD te leuaui oculos meos: qui habitas in cœlo.
Ecce sicut oculi seruorum: in manibus dominorum suorum.
Sicut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ: ita oculi nostri ad dominum deum nostrum donec misereatur nobis.
Miserere nobis domine miserere nobis: quia multum repleti sumus contemptione.
Et multum repleta est anima nostra: opprobrium abundantibus & despectio superbis. Añ. Qui habitas in cœlo miserere nobis. Añ. Adiutorium nostrum.

Psalmus 123

NIsi quod dominus erat in nobis: dicat nunc Israël nisi quod dominus erat in nobis.
Cum insurgerent homines in nos: forsitan ui uos deglutissent nos.
Cum irasceretur ani-

mus eorum aduersum nos: forsitan ut aquam absorbuissent nos.

Torrentem pertransiuit anima nostra: forsitan pertransisset anima nostra aquã immensam.

Benedictus dominus: qui non dedit nos in capturam dẽtibus eorum.

Anima nostra sicut passer erepta est: de laqueo uenantium.

Laqueus contritus est: & nos liberati sumus.

Adiutorium nostrũ in nomine domini: qui fecit cœlum & terrã. Añ.

Adiutorium nostrũ in nomine domini. Añ. Benefac domine.

Psalmus 124

Qui confidunt in domino, sicut mons Sion non cõmouebitur in æternum qui habitat in Hierusalem.

Montes in circuitu eius, & dominus in circuitu populi sui: ex hoc nunc & usq; in sæculũ.

Quia non remittet dominus uirgam peccatorum: super sortem iustorum.

Et non extendant iusti ad iniquitatem manus suas: benefac domine bonis & rectis corde.

Declinantes autem ad obligationem, adducet dominus cum operantibus iniquitatem: pax super Israël. Añ. Benefac domine bonis & rectis corde. Añ. Cõuerte.

psalmus 125.

In conuertendo dominus captiuitatem Sion: facti sumus sicut consolati.

Tunc repletum est gaudio os nostrum: & lingua nostra exultatione.

Tunc dicent inter gentes magnificauit dominus facere cum illis, magnificauit dominus facere nobiscũ: facti sumus lætantes.

Conuerte domine captiuitatem nostram: sicut torrens in austro.

Qui seminãt in lachrymis in gaudio metent: euntes ibant & flebant

mittentes semina sua.
V enientes autem ueniēt in exultatione: portantes manipulos suos.
Añ. Conuerte domine captiuitatem nostram sicut torrens in austro.
¶ Feria quarta ad uesperas. añ. Nisi tu.
Psalmus 126.
N Isi dominus ædificauerit domum: in uanum laborant qui ædificant eam.
N isi dominus custodierit ciuitatem: in uanum uigilant qui custodiunt eam.
I n uanum est uobis ante lucem surgere, surgite postquam sederitis: qui manducatis panem doloris.
C um dederit dilectis suis somnum: ecce hæreditas domini filij merces fructus uentris.
S icut sagittæ in manu potentis: ita filij excussorum.
B eatus qui impleuit desiderium suū ex ipsis: non confundetur cum loquetur inimicis suis in porta. Añ. Nisi tu domine seruaueris nos: in uanum uigilāt oculi nostri. Añ. Beati omnes.
Psalmus 127.
B Eati oēs qui timent dominum: qui ambulant in uijs eius.
L abores fructuum tuorum manducabis: beatus es & bene tibi erit.
V xor tua sicut uitis abundans: in lateribus domus tuæ.
F ilij tui sicut nouellæ oliuarum: in circuitu mensæ tuæ.
E cce sic benedicetur omnis homo: qui timet dominum.
B enedicat te dominus ex Sion: & uideas quæ bona sunt Hierusalem omnibus diebus uitæ tuæ.
E t uideas filios filiorum tuorum: pax super Israēl. Añ. Beati omnes qui timent dominū.
Añ. Benedictio domini.
Psalmus 128.

SÆpe expugnauerunt me a iuuẽtute mea: dicat nũc Israël sæpe expugnauerunt me a iuuentute mea.
Etenim non potuerũt mihi: supra dorsum meum fabricauerunt peccatores.
Prolongauerunt iniquitates suas: dominus iustus concidet ceruices peccatorum,
Confundantur & auertãtur retrorsum: omnes qui oderunt Sion.
Fiant sicut fœnum ædificiorum: quod priusq̃ euellatur arescit.
De quo non implebit manum suam qui metit: nec sinum suum qui manipulos colligit.
Et non dixerunt prætereuntes benedictio domini super uos: benediximus uos in nomine domini. Añ. Benedictio domini super uos: benediximus uos in nomine domini. Añ. Fiant domine.

Psalmus 129.

DE profundis clamaui ad te domine: domine exaudi uocẽ meã.
Fiant aures tuæ intendentes: in uocem orationis meæ.
Si iniquitates obseruaueris domine: domine quis sustinebit?
Quia apud te propitiatio est: & propter nomen tuum sustinui te domine.
Sustinuit anima mea in uerbo tuo: sperauit anima mea in domino.
A uigilia matutina usq; ad noctem: speret Israël in domino.
Quia apud dominum misericordia est: & copiosa apud eũ redẽptio.
Et ipse redimet Israël ab omnibus iniquitatibus eorum. Añ. Fiant domine aures tuæ intendentes in uocem orationis meæ. Añ. Speret Israël.

Psalmus 130.

DOmine nõ est exaltatum cor meum: neq; elati sunt oculi mei

N eque ambulaui in magnis: neque in mirabilibus super me.
S i non humiliter sentiebam: sed exaltaui animam meam.
S icut ablactatus super matrem suam: ita retribues in anima mea.
S peret Israël in domino: ex hoc nunc & usque in saeculum. An. Speret Israël in domino ex hoc nūc & usque in saeculum. ¶ Feria quinta ad uesperum. añ. Memento domine.

Psalmus 131.

M Emento domine Dauid: & omnis mãsuetudinis ei⁹
S icut iurauit domino: uotũ uouit deo Iacob.
S i introiero in tabernaculum domus meae: si ascendero super lectum stratus mei.
S i dedero somnũ oculis meis, aut palpebris meis dormitationẽ: aut requiẽ tẽporibus meis.
D onec inueniam locũ domino: tabernaculum deo Iacob.
E cce audiuimus eam in Ephrata: inuenimus eam in campis syluae.
I ntroibimus in tabernaculum eius: adorabimus in loco ubi steterunt pedes eius.
E xurge domine in requiem tuam: tu & arca sanctificationis tuae.
S acerdotes tui induantur iustitia: & sancti tui exultent.
P ropter Dauid seruũ tuum: non auertas faciem Christi tui.
I urauit dominus Dauid ueritatem: & non frustrabitur eum.
D e fructu uentris tui: ponam super sedẽ tuã.
S i custodierint filij tui testamentum meum: & testimonia mea quae docebo eos.
E t filij eorum usque in aeternum: sedebunt super sedem tuam.
Q uia elegit dominus Sion: praeelegit eam in habitaculum sibi.

Haec

Hæc requies mea in sæculum sæculi: hic habitabo quoniã præelegi eam.
Viduam eius benedicens benedicam: pauperes eius saturabo panibus.
Sacerdotes eius induã salutare: & sancti eius exultatione exultabũt.
Illuc producam cornu Dauid: paraui lucernã Christo meo.
Inimicos eius induam cõfusione: super ipsum autem florebit sanctificatio mea. Añ. Memento domine Dauid: & omnis mãsuetudinis eius.
Aña Bonũ & iocundũ.
Psalmus 132.
Ecce q̃ bonũ & q̃ iocundum: habitare fratres in unum.
Sicut unguentum in capite: quod descendit in barbam barbã Aaron.
Quod descẽdit in orã uestimẽti eius: sicut ros Hermon qui descẽdit in montem Sion.
Quia illic mandauit dominus benedictionem: & uitam usq; in sæculũ.
Psalmus 133.
Ecce nũc benedicite dominum: omnes serui domini.
Qui statis in domo domini: in atrijs domus dei nostri.
In noctibus extollite manus uestras in sanctã: & benedicite dominũ.
Benedicat te dominus ex Sion: qui fecit cœlũ & terram. Añ. Bonum & iocundum est laudare dominum. Añ. Laudate nomen. Ps. 134
Laudate nomen domini: laudate serui dominum.
Qui statis in domo domini: in atrijs domus dei nostri.
Laudate dominũ quoniã bonus est dominus: psallite nomini eius quoniam bonus.
Quoniam Iacob elegit sibi dominus: Israël in hæreditatem sibi.
Quia ego cognoui quod magnus dominus:

& deus noster præ omnibus dijs.
Omnia quæcunq; uoluit domin⁹, fecit in cœlo & in terra: in mari & in omnibus abyssis.
Educens nubes ab extremo terræ: fulgura in pluuiam fecit.
Qui producit uentos de thesauris suis, qui percussit primitiua Ægypti: ab homine usq; ad pecus.
Et misit signa & prodigia in medio tui Ægypte: in Pharaonem & in omnes seruos eius.
Qui percussit gentes multas: & occidit reges potentes.
Seon regem Amorrhæorum & Og regem Basan: & omnia regna Chanaan.
Et dedit terram eorũ hæreditatem: hæreditatem Israël seruo suo.
Domine nomen tuum in æternum: & memoriale tuum in generatione & progenie.
Quia iudicabit dominus plebem suam: & in seruis suis consolabitur.
Simulacra gentium argẽtum & aurum: opera manuum hominum.
Os habent & non loquentur: oculos habent & non uidebunt.
Aures habent & non audient: nares habẽt & non odorabunt.
Manus habent, & non palpabunt: pedes habẽt & non ambulabunt.
Non clamabunt in gutture suo: neq; enim est spiritus in ore ipsorum.
Similes illis fiant qui faciũt ea: & omnes qui confidunt in eis.
Domus Israël benedicite dño: domus Aaron benedicite domino.
Domus Leui benedicite dño: qui timetis dñm benedicite domino.
Benedictus domin⁹ ex Sion: qui habitat in Hierusalem. Añ. Laudate nomen domini laudate serui domin⁹ m.
Quoniam in sæculum.

Confitemini domino quoniã bonus: quoniam in sæculũ misericordia eius.
Confitemini deo deorum: quoniam bonus.
Confitemini dño dñorum: quoniam bonus.
Qui fecit mirabilia magna solus: quoniam bonus.
Qui fecit cœlos in intellectu: quoniã bonus.
Qui firmauit terrã super aquas: qm̃ bonus.
Qui fecit luminaria magna solus: qm̃ bon⁹.
Solem in potestatem diei: quoniam bonus.
Lunam & stellas in potestatem noctis: quoniã bonus.
Qui percussit Ægyptum cum primitiuis eorum: quoniam bonus.
Et eduxit Israël de medio eorum: quoniam bonus.
In manu forti & brachio excelso: quoniam bonus.
Qui diuisit mare rubrũ in diuisiones aquarum: quoniam bonus.
Et perduxit Israël per medium eius: quoniam bonus.
Et excussit Pharaonẽ & omnẽ potẽtiam eius in mari rubro: quoniam bonus.
Qui perduxit populum suum per desertũ: quoniam bonus.
Qui percussit reges magnos et occidit reges fortes: quoniam bonus.
Seon regẽ Amorrheorum & Og regem Basan: quoniam bonus.
Et dedit terram eorum hæreditatem, hæreditatẽ Israël seruo suo: quoniam bonus.
Quoniã in humilitate nostra memor fuit nostri dñs: quoniã bonus:
Et eripuit nos ab inimicis nostris qui dat escã omni carni: qm̃ bonus.
Confitemini deo cœli quoniã bonus: quoniã in sæculũ misericordia eius. Añ. Quoniam in sæculum misericordia eius. Añ. In salicibus.

Psalmus 136.

SVper flumina Babylonis illic sedimus & fleuimus: dum recordaremur tui Sion.

In salicibus in medio eius: suspendimus organa nostra.

Quia illic interrogauerunt nos qui captiuos duxerunt nos: uerba cãtionum.

Et qui abduxerũt nos: hymnum cantate nobis de canticis Sion.

Quomodo cãtabimus canticum domini: in terra aliena?

Si oblit⁹ fuero tui Hierusalẽ: obliuiscatur me dextera mea.

Adhæreat lingua mea faucibus meis: si nõ me minero tui.

Si non proposuero tui Hierusalẽ: in principio letitiæ meæ.

Memẽto domine filiorum Edom: in die Hierusalem.

Qui dicunt exinanite exinanite: usq; ad fundamentum in ea.

Filia Babylonis misera:

Beatus qui retribuet tibi retributionem tuã: quam retribuisti nobis.

Beatus qui tenebit paruulos suos: & allidet ad petram. Añ. In salicibus in medio eius suspẽdimus organa nostra.

¶ Feria sexta ad Vesperas. añ. Opera manuũ tuarum. Psal. 137.

COnfitebor tibi domine in toto corde meo: quia exaudisti omnia uerba oris mei

Et in conspectu angelorum psallam tibi, adorabo ad templum sanctum tuum: & confitebor nomini tuo.

Super misericordiam tuam & ueritatẽ tuam: quia magnificasti super omnia nomen sanctum tuum.

In quacunque die inuocauero te: cito exaudi me.

Multiplicabis me in anima mea: in uirtute tua

Confitebuntur tibi do-

mine omnes reges terrae: quia audierunt omnia uerba oris tui.
E t cantent in uijs domini: quia magna est gloria domini.
Q uoniã excelsus dñs & humilia respicit: & alta a longe agnoscit.
S i ambulauero in medio tribulationis: uiuificabis me.
S uper iram inimicorũ meorum extendisti manum tuam: & saluũ me fecit dextera tua.
D omine retribue pro me, domine misericordia tua in æternum: opera manuum tuarum ne despicias. Aña. Opera manuum tuarum ne despicias domine. Añ. Domine probasti me.

Psalmus 138.

D Omine probasti me & cognouisti me: tu cognouisti sessionem meam & resurrectionem meam.
I ntellexisti cogitationes meas a longe, semitam meam & funẽ meũ tu inuestigasti: & omnes uias meas præuidisti.
Q uia non est dolus in lingua mea: ecce tu domine cognouisti omnia nouissima & antiqua.
T u formasti me: & posuisti super me manum tuam.
M irificata est scientia tua ex me: confortata est & nõ potero ad eã.
Q uo ibo a spiritu tuo: et quo a facie tua fugiã?
S i ascendero in cœlos tu illic es: & si descendero in infernum ades.
S i assumpsero pennas meas a matutino: & habitauero in extremis maris.
E tenim illuc man⁹ tua deducet me: & apprehendet me dextera tua.
E t dixi forsitan tenebræ conculcabunt me: & nox illuminatio in epulatione mea.
Q uia tenebræ non obscurabũtur a te: & nox sicut dies illuminabitur
S icut tenebræ eius ita & lumen eius, quoniam

tu domine possedisti re
nes meos: suscepisti me
de utero matris meæ.
C onfitebor tibi domi-
ne quia terribiliter miri
ficatus es, mira opera
tua: & anima mea co-
gnoscit ualde.
N on est occultatum os
meum a te quod fecisti
in obscuro: & substātia
mea in inferioribus ter-
ræ.
I noperatum meū uide
rūt oculi tui: & in libro
tuo omnes scribentur.
P er diem formabūtur
& nullus in ipsis, mihi
autem nimis honorādi
sunt amici tui deus: ual-
de confortatus est prin-
cipatus eorum.
D inumerabo eos: &
super arenam multipli-
cabuntur.
E t surrexi & adhuc te
cum sum: si occideris
deus peccatores.
V iri sanguinum decli-
nare me: quia contentio
si estis in cogitationibus
A ccipient in uanitate
ciuitates suas, nonne o-
dientes te domine odi-
ui: & super inimicos
tuos tabescebam.
P erfecto odio oderam
eos: & inimici facti sunt
mihi.
P roba me domine &
scito cor meum: afflige
me & scito uias meas.
E t uide si est uia iniqui
tatis in me: & deduc
me in uia æterna. Aña.
Domine probasti me,
& cognouisti me. Aña.
A uiro iniquo.
Psalmus 139.
E Ripe me domine ab
homine malo: & a
uiro iniquo libera me.
Q ui cogitauerunt ini-
quitates in corde: tota
die constituebāt prælia.
A cuerunt linguas suas
sicut serpentes: uenenū
aspidum sub labijs eo-
rum.
C ustodi me domine de
manu peccatoris: & a
uiro iniquo libera me.
Q ui cogitauerunt sup
plantare gressus meos:
absconderunt superbi
laqueos mihi.

Et funibus prætende-runt laqueum pedibus meis: detinētes semitas scandalum apposuerūt mihi.
Dixi domino deus me' es tu: auribus percipe domine uocem depre-cationis meæ.
Domine domine uirt' salutis meæ: obumbra-sti super caput meū in die belli.
Non tradas me domi-ne: a desiderio meo pec catori.
Cogitauerunt aduer-sum me non me derelin quas: nequando exal-tentur.
Caput circuitus eorū: labor labiorum ipsorū operiet eos.
Cadent super eos car-bones ignis, in ignem deijcies eos: in miserijs non subsistent.
Vir linguosus non di-rigetur super terram: uirum iniustū mala ca-pient in interitum.
Cognoui quod faciet dominus iudicium ino-pum: & uindictam pau-perum.
Veruntamen iusti con fitebuntur nomini tuo: & habitabunt recti cum uultu tuo. Aña. A ui-ro iniquo libera me do mine. Añ. Domine cla-maui.

Psalmus 140.

Domine clamaui ad te exaudi me: in-tende uoci orationis meæ dum clamauero ad te.
Dirigatur oratio mea sicut incensum in con-spectu tuo: eleuatio ma-nuum mearum sacrifi-cium uespertinum.
Pone domine custo-diam ori meo: & ostium circūstantię labijs meis.
Non declines cor meū in uerba malitiæ: ad ex-cusandas excusationes in peccatis.
Cum hominibus ope-rantibus iniquitatem: et non communicabo cū electis eorum.

Corripiet me iustus in misericordia & arguet me: oleum autem pecca toris non impinguet ca put meum.

Quia adhuc oratio mea in beneplacitis eo rum, absorti sunt conti nuati petrae iudices eo rum: audiēt uerba mea quoniam potuerunt.

Sicut crassitudo terrae eructat super terrā: dis persa sunt ossa nostra se cus infernum.

Quia ad te domine do mine oculi mei: in te spe raui non auferas animā meam.

Custodi me a laqueo hoc quem statuerunt mi hi: & a scandalis operan tium iniquitatem.

Cadēt in retia eius pec catores: singulariter sū ego donec trāseam. añ. Domine clamaui ad te exaudi me. Añ. Effun dam in conspectu.

Psalmus 141.

Voce mea ad domi num clamaui: uoce mea ad deum depreca tus sum.

Effundam in cōspectu eius deprecationē meā: tribulationem meā antè ipsum pronuncio.

In deficiendo in me spi ritum meum: & tu co gnouisti semitā meam.

In uia hac qua ambu labam: absconderunt su perbi laqueos mihi.

Considerabam a dex tris & uidebam: & non erat qui cognosceret me.

Perijt fuga a me: & nō est qui requirat animam meam.

Clamaui ad te domine, dixi tu es spes mea: por tio mea in terra uiuen tium.

Intende ad deprecatio nem meam: quia humi liatus sum ualde.

Eripe me de persequē tibus me: quoniam prae ualuerunt super me.

Educ de carcere ani mam meam: ad cōfiten dum nomini tuo.

Me expectant iusti: do nec retribuas mihi. Añ. Effundam in conspectu

tuo precem meam : domine libera me.

Psalmus 142.

Domine exaudi orationem meam: auribus percipe deprecationem meam in ueritate tua.

Exaudi me in tua iustitia: & non intres in iudicium cum seruo tuo.

Quoniam nõ iustificabitur in conspectu tuo: omnis uiuens.

Quia persecutus est inimicus animã meam: humiliauit in terra uitã meam.

Collocauit me in tenebris sicut mortuos sæculi: & anxiatus est super me spiritus meus.

In me cõturbatum est cor meum, memoratus sum dierum antiquorũ: & meditatus sum in omnibus operibus tuis: & in factis manuũ tuarum meditabor.

Expandi manus meas ad te: anima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me domine: defecit spiritus meus.

Ne auertas faciem tuã a me: & ero similis descendentibus in lacum.

Auditam mihi fac mane misericordiam tuam: quia in te speraui domine.

Notam mihi fac domine uiam in qua ambulẽ: quoniã ad te leuaui animam meam.

Eripe me de inimicis meis deus meus: quia ad te confugi.

Doce me facere uoluntatem tuam: quia tu es deus meus.

Spiritus tuus bonus: deducet me in terram rectam.

Propter nomen tuum domine uiuificabis me in iustitia tua: & educes de tribulatione animam meam.

Et in misericordia tua disperdes inimicos meos, et perdes omnes qui tribulant animam meã: quia ego seruus tuus sum.

¶ Sabbato ad uesperas.
añã. Benedictus dominus. Psal. 143.

Benedictus dominus deus meus qui docet manus meas ad prælium: & digitos meos ad bellum.
Misericordia mea, & refugium meum: susceptor meus & liberator meus.
Protector meus & in ipso speraui: qui subdit populum meũ sub me.
Domine quid est homo quod innotuisti ei: aut filius hominis quoniam cogitas eum?
Homo uanitati assimilatus est: dies eius sicut umbra transeunt.
Domine inclina cœlos tuos & descende: tange montes & fumigabũt.
Corusca coruscationes tuas & dissipabis eos: emitte sagittas tuas & conturbabis eos.
Emitte manum tuam de alto, eripe me & libera me de aquis multis: & de manu filiorum alienorum.
Quorum os locutũ est uanitatẽ: & dextera eorũ dextera iniquitatis.
Deus canticum nouũ cantabo tibi: in psalterio decem chordarum psallam tibi.
Qui das salutem regibus, qui liberas Dauid seruum tuum de gladio maligno: eripe me & libera me de aquis multis & de manu filiorum alienornm.
Quorum os locutum est uanitatẽ: & dextera eorum dextera iniquitatis.
Quorum filij sicut nouellæ plãtationes: stabilitæ a iuuentute sua.
Filiæ eorum decoratæ: circumornatæ ut similitudo templi.
Promptuaria eorum plena: eructãtia ex hoc in hoc.
Oues eorũ fœtosæ abũdãtes in itineribus suis: boues eorum crassæ.
Non est ruina maceriæ

neq; transitus: neq; clamor in plateis eorum.
B eatificauerunt populum cuius sunt ista: beatus populus cuius est dominus deus eorum.
Añ. Benedictus dominus deus meus. Aña. Per singulos dies.
Psalmus 144.
E Xaltabo te de' rex meus, & benedicã nomẽ tuum in æternũ: & in sæculum sæculi.
P er singulos dies benedicã te: & laudabo nomen tuum in æternum & in sæculum sæculi.
M agnus dominus & laudabilis nimis: & magnitudinis eius non est finis.
G eneratio & generatio laudabit opera tua: & uirtutem tuam pronunciabunt.
M agnificẽtiam gloriæ sanctitatis tuæ loquentur: & mirabilia tua enarrabunt.
E t uirtutẽ terribilium tuorum dicent: & mirabilia tua annunciabunt.
M emoriam multitudinis suauitatis tuæ eructabunt: & iustitia tua exultabunt.
M isericors & miserator dominus: patiens & multæ misericordiæ.
S uauis dominus in omnibus: & miserationes eius super omnia opera eius.
C onfiteãtur tibi domine omnia opera tua: & sancti tui benedicent te.
G loriam regni tui dicent: & potẽtiam tuam loquentur.
V t notam faciant filijs hominũ potentiam tuã: & gloriam magnificentiæ regni tui.
R egnum tuum domine regnũ omniũ sæculorũ: & dominatio tua in omni generatione & progenie.
F idelis dominus in omnibus uerbis suis: & sanctus in omnibus operibus suis.
C onfirmat dñs oẽs ruẽtes: & erigit oẽs elisos.

Oculi omnium in te sperant domine: & tu das escam illis in tempore opportuno.
Aperis tu manum tuā: & adimples omne animal benedictione.
Iustus dominus in omnibus uijs suis: & sanctus in omnibus operibus suis.
Prope est dominus omnibus inuocantibus eum: omnibus qui inuocant eum in ueritate.
Voluntatē timentium se faciet: & orationes eorum exaudiet: & saluabit eos.
Custodit dominus omnes diligentes se: & omnes peccatores disperdet.
Laudationem domini loquetur os meum, & benedicat omnis caro nomen sanctum eius: in æternum & in sæculum sæculi. Aña Per singulos dies benedicamus domino. Aña Psallam deo.

Psalmus. 145.

Lauda anima mea dominum, laudabo dominum in uita mea: psallam deo meo q̄diu ero.
Nolite cōfidere in principibus neq; in filijs hominum: in quibus non est salus.
Exibit spiritus eorum & reuertetur in terrā suam: in illa die peribūt omnes cogitationes eorum.
Beatus cuius deus Iacob adiutor eius, spes eius in dño deo ipsius: qui fecit cœlum & terrā: mare & omnia quæ in eis sunt.
Qui custodit ueritatē in sæculum, faciens iudicium iniuriam patientibus: dat escam esurientibus.
Dominus soluit compeditos: dominus erigit elisos.
Dominus illuminat cecos: dominus diligit iustos.
Dominus custodit aduenam, orphanum & ui

quam suscipiet: & uiam peccatorum exterminabit.
R egnabit dominus in æternũ: deus tuus Sion in sæculum sæculi. Añ. Psallam deo meo q̃ diu ero. Aña. Deo nostro.

Psalmus 146.

L Audate dominum quoniam bonus est psalmus: deo nostro iocunda sit laudatio.
Æ dificans Hierusalem dominus: dispersiones Israel congregabit.
Q ui sanat contritos corde: & alligat contritiones eorum.
Q ui numerat multitudinẽ stellarũ: & omnibus eis nomina uocãs.
M agnus dominus noster, et magna uirtus eius: & sapientiæ eius nõ est numerus.
S uscipit mansuetos dominus: humiliat autem peccatores usq; ad terram.
I ncipite domino in confessione: psallite deo nostro in cithara.
Q ui operit cœlum nubibus: & parat terræ pluuiam.
Q ui producit in montibus fœnum: & herbã seruituti hominum.
Q ui dat pecoribus escam illorum: & pullis coruorum inuocãtibus eum.
N on in uiribus equi uoluntatem habebit: neq; in tibialibus uiri beneplacebit ei.
B eneplacitum est domino super timẽtes eũ: & in eis qui sperant super misericordia eius.
Aña. Deo nostro iocunda sit laudatio. añ. Quia confortauit.

Psalmus 147.

L Auda Hierusalem dominũ: lauda deũ tuum Sion.
Q uia cõfortauit seras portarum tuarum: benedixit filios tuos in te
Q ui ponit fines tuos pacem: & adipe frumẽti satiat te.
Q ui emittit eloquium suum terræ: uelociter

currit sermo eius.
Qui dat niuem sicut lanam: & nebulam sicut cinerem spargit.
Mittet cristallū suum tanquam frusta panis: contra faciem frigoris eius quis subsistet?
Mittet uerbū suum & liquefaciet ea: flabit spiritus eius & fluēt aquę.
Qui annūciat uerbum suum Iacob: iustitiam et iudicium Israël.
Non fecit taliter omni genti & iudicia sua non demonstrauit eis. Añ.
Quia confortauit seras portarum tuarum.

Ad lau. quotidianas.
Psalmus 148.

Laudate dominum de cœlis: laudate eū in excelsis.
Laudate eū omnes angeli eius: laudate eum omnes uirtutes eius.
Laudate eum sol & luna: laudate eum omnes stellæ & lumen.
Laudate eum cœli cœlorum: & aquæ omnes quæ super cœlos sunt laudēt nomen dominī.
Quia ipse dixit & facta sunt: ipse mandauit & creata sunt.
Statuit ea in æternum & in sæculū sæculi: præceptum posuit & non præteribit.
Laudate dominum de terra: dracones & omnes abyssi.
Ignis grando nix glacies: spiritus procellæ qui faciunt uerbū eius.
Montes & omnes colles: ligna fructifera & omnes cedri.
Bestiæ & omnia iumenta: serpētes & uolucres pennatæ.
Reges terræ & omnes populi: principes & omnes iudices terræ.
Iuuenes & uirgines seniores cum iunioribus: laudent nomen domini.
Quia exaltatum est nomen eius solius, confessio eius super cœlum & terram: & exaltauit cornu populi sui.
Hymnus omnibus sanctis eius: filijs Israël po-

pulo appropinquanti sibi.

Psalmus 149.

CAntate domino canticum nouũ: laudatio eius in ecclesia sanctorum.

Lætetur Israel in eo qui fecit ipsum: & filiæ Sion exultent super regem suum.

Laudent nomen eius in choro: in tympano & psalterio psallant ei.

Quia beneplacitũ est domino in populo suo: & exaltauit mansuetos in salutem.

Exultabunt sancti in gloria: lætabũtur in cubilibus suis.

Exultationes dei in faucibus eorum: & gladij bis acuti in manibus eorum.

Ad faciendam uindictam in nationibus: increpationes & in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus: & nobiles eorũ in uinculis ferreis.

Vt faciant in eis iudicium conscriptum: gloria hæc est omnibus sanctis eius.

Psalmus 150.

LAudate deũ in sanctis eius: laudate eũ in firmamento uirtutis eius.

Laudate eum in potentatibus eius: laudate eum secundum multitudinem magnitudinis eius.

Laudate eum in sono tubæ: laudate eum in psalterio & cithara.

Laudate eum in tympano & choro: laudate eum in chordis & organo.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus, laudate eum in cymbalis iubilationis, omnis spiritus laudet dominum. Laudate dominum omnes gentes.

Ad matutinum præmittitur prius Oratio dominica. Pater noster. Idem fit ad uesperas: quamuis etiam ad alias horas modo fiat, intercallum mos idem seruetur: dicta oratione sequitur. Domine labia mea aperies: & os meũ annunciabit laudẽ tuã. Secreto deinde sequitur ℣. Deus in adiutorium meum intende. ℟. Domine ad adiuuandũ me festina. ℣. Gloria patri & filio & spiritui sancto. Sicut erat in principio & nũc & semper: & in sæcula sęculorum amen. alleluia. In quadragesima. Laus tibi domine rex æternę glorię. Sequitur hymnus qui quotidie dicitur ad matutinum in principio.

Aeterne terũ conditor, noctem diẽq; qui regis: et temporum das tempora, ut alleues fastidium.

Præco diei iam sonat, noctis profundæ peruigil: nocturna lux uiãtibus a nocte noctem segregans.

Hoc excitatus lucifer, soluit polum caligine: hoc omnis errorum chorus uias nocendi deserit.

Hoc nauta uires colligit, pontique mitescunt freta: hoc ipsa petra ecclesiæ canente, culpam diluit.

Surgam⁹ ergo strenue: gallus iacẽtes excitat, et somnolentos increpat: gallus negantem arguit.

Gallo canẽte spes redit, ægris salus refunditur, mucro latronis conditur, lapsis fides reuertitur.

Iesu cadentes respice: & nos uidẽdo corrige: si respicis, lapsus cadunt: fletuque culpa soluitur.

Tu lux refulge sensibus: mentisque somnũ discute: te nostra uox

primum sonet, & ore psallamus tibi.
Gloria tibi domine, gloria unigenito: una cum sancto spiritu, in sempiterna sęcula. amē.
Post hymnum statim sequitur Responsorium, deinde a festo resurrectionis usque ad primam dominicam Octobris quotidie loco antiphone imponitur. Laudabilis. sequitur hymnus.

Benedictus es domine deus patrum nostrorum: & laudabilis.
Et benedictum nomē gloriae tuae: quod est sanctum & laudabile.
Benedictus es in tēplo sancto glorię tuae: & laudabilis.
Benedictus es super sedem sanctā deitatis tuę: & laudabilis.
Benedictus es super thronum sanctum regni tui: & laudabilis.
Benedictus es super sceptra diuinitatis tuae: & laudabilis.
Benedictus es qui sedes super Cherubim et Seraphim: et laudabilis.
Benedictus es qui ambulas super pennas uentorum, & super undas maris: & laudabilis.
Benedicant te omnes angeli, & sancti tui: & laudabilem.
Benedicant te coeli terra mare, & omnia quae in eis sunt. & laudabilē.
Gloria patri & filio, et spiritui sancto. & laudabili.
Sicut erat in principio & nunc & semper: & in saecula saeculorum amen. & laudabilis. loco antiphonae. Benedictus es domine deus patrū nostrorum, & laudabilis & gloriosus in saecula. Kirie. Kirie. Kirie el.
℣. Benedict' es deus.
℟. amen. A prima dominica Octobris, usque ad Resurrectionem domini, in dominicis diebus & alijs festis solemnibus hic hymnus dicitur hoc modo ut infra pro antiphona. Bene-

dictus es. sequitur hymnus trium puerorum.

Et benedictum nomen gloriae tuae quod est sanctũ: & laudabile & gloriosum in saecula.

Benedictus es in templo sancto gloriae tuae: & laudabilis & gloriosus in saecula.

Benedictus es super sedem sanctã deitatis tuę: & laudabilis & gloriosus in saecula.

Benedictus es super thronum sanctum regni tui: & laudabilis & gloriosus in saecula.

Benedictus es super sceptra diuinitatis tuae: & laudabilis & gloriosus in saecula.

Benedictus es qui sedes super Cherubim & Seraphim: & laudabilis & gloriosus in saecula.

Benedictus es qui ambulas super pennas uentorum, & super undas maris: & laudabilis & gloriosus in saecula.

Benedicant te omnes angeli, & sancti tui: & laudabilem & gloriosum in saecula.

Benedicant te coeli terra mare, & omnia quae in eis sunt: & laudabilẽ & gloriosum in saecula.

Gloria patri & filio & spiritui sancto: & laudabili & glorioso in saecula.

Sicut erat in principio & nũc & semper: & in saecula saeculorũ amen. & laudabili & glorioso in saecula. loco antiphonae Benedictus es domine deus patrum nostrorũ & laudabilis & gloriosus in sęcula. K. K. K.

℣. Benedictus es deus.

℟. amen.

Canticũ Esaiae prophetae. Esaiae 26.

De nocte uigilat spiritus meus: ad te deus.

Quia lux est pręcepta tua: super terram.

Iustitiam discite qui habitatis terram: cessauit enim impius.

Omnis qui non didi-

cerit iustitiam: super terram ueritatem non faciet.

Tollatur impius: ne uideat maiestatem domini.

Domine excelsum est brachium tuum & nesciérũt: dum autem adueneris confundentur.

Zelus apprehendit populum ineruditum: & nunc ignis aduersarios consumit.

Domine deus noster pacem da nobis: omnia enim reddidisti nobis.

Domine deus noster possíde nos, domine præter te alium nõ nouimus: nomen tuum nominamus.

Mortui autem uitam non uidebunt: neq; medici suscitabunt.

Ideo super induxisti: & perdidisti omnẽ masculum eorum.

Adde illis mala domine: adde mala omnibus gloriosis terræ.

Domine in tribulatione memor fui tui: in tribulatione modica eruditio tua est nobis.

Et sicut parturiens proxima ut pariat in dolore suo exclamauit: ita facti sumus in dilecto?

Propter timorem tuũ domine in utero accepimus & doluimus, & peperimus spiritum salutis tuæ: & fecimus super terram.

Non cademus: sed cadent qui inhabitant super terram.

Exurgent mortui, & resurgent qui in monumentis sunt: & lætabuntur qui sunt super terram.

Ros enim qui abs te est sanitas est illis: terra uero impiorum peribit.

Ambula popul⁹ meus: & intra in recessus tuos.

Claude ostium tuum, & absconde te post illud aliquantulum: donec transeat ira domini.

Gloria patri &c.

Canticum Annę matris Samuelis prophetæ. I. Regum secundo.

C Onfirmatū est cor meum in domino: & exaltatum est cornu meum in deo meo.
D ilatatum est os meū super inimicos meos: lætor ego in salute tua.
Q uoniam non est sanctus quomodo dominus, & non est iustus quomodo deus noster: & non est sanctus præter te.
N olite gloriari superbe, nolite loqui excelsa: & non exeat uerbū magnum ex ore uestro.
Q uoniam deus scientiæ dominus: & deus qui præparat uoluntates suas.
A rcum potentium infirmauit dominus: & infirmos præcinxit uirtutem.
P leni panibus minorati sunt: & esurientes trā sierunt terram.
S terilis peperit septē: & fortosa in filijs infirmata est.
D ominus mortificat et uiuificat: deducit ad inferos & reducit.
D ominus pauperes & diuites facit: humiliat & exaltat.
S uscitat a terra pauperem: & de stercore suscitat inopem.
E t sedere facit eum cū potentibus plebis: & sedem gloriæ possidere facit eum.
D ans uotum orātis & benedicens annos iusti.
Q uia nō in uirtute sua potens est uir, dominus infirmum facit aduersarium suū: dominus sanctus.
N on glorietur sapiens in sapiētia sua, neq; glorietur potens in uirtute sua: neq; glorietur diues in diuitijs suis.
S ed in hoc glorietur qui gloriatur, scire & intelligere dominum: & facere iudici m & iustitiam super terram.
D ominus ascendit in cœlos & tonuit: & ipse

iudicabit extrema terræ quia sanctus est.
Dans uirtutem regibus nostris: & exaltabit cornu Christi sui.
Gloria patri &c.
Cãticum Habacuc prophetæ Habacuc tertio I
Domine audiui auditionem tuam: & timui.
Consideraui opera tua: & expaui.
In medio duorum animalium innotesces, dũ appropinquauerint anni cognosceris: dum aduenerit tempus ostenderis.
In turbatione animæ meæ: in ira misericordię memoraberis.
Deus ab Austro ueniet: & sanctus de monte umbroso & opaco.
Operuit cœlos maiestas eius: & laude eius plena est terra.
Splendor eius sicut lumẽ erit: cornua sunt in manibus eius.
Posuit dilectionem firmam uirtutis suæ, ante faciem eius ibit uerbũ: & exibit in campum ante pedes eius.
Stetit & commota est terra: respexit & defluxerunt gentes.
Confracti sunt montes uehementer: & defluxerũt colles æternales.
Itinera sæcularia eius pro laboribus uidi, tabernacula Æthiopum expauescent: & tabernacula terræ Madian.
Nunquid in fluminib⁹ irasceris domine, aut in fluminibus ira tua? aut in mari impetus tuus?
Quoniam ascendes super equos tuos: & æquitatus tuus sanitas.
Intendens extẽdes arcum tuũ super sceptra: dicit dominus.
Fluminum rumpetur terra: uidebũt te & dolebunt populi.
Aspergẽs aquas itineris, dedit abyssus uocẽ suam: altitudo phantasiæ suæ.
Eleuatus est sol: & luna stetit in ordine suo.

I n lumine iacula tua ibunt: in splendore fulgoris armorum tuorũ.
I n cõminatione minorabis terrã: & in furore tuo deduces gentes.
E xisti in salutem populi tui: ut saluos facias christos tuos.
M isisti in capita inimicorum mortem: excitasti uincula usq; ad ceruicem in finem.
P ræcidisti in pauore capita potentium: mouebuntur in eo.
A dauerient ora sua: sicut edẽs pauper in absconso.
M isisti in mare equos tuos: turbantes aquas multas.
C ustodiui & expauit uẽter meus: a uoce obsecrationis labiorũ meorum.
E t introiuit tremor in ossa mea: & subtus me turbata est uirtus mea.
E t requiescam in die tribulationis meæ: ut ascendam ad populum transmigrationis meæ.
Q uoniam ficus non afferet fructum: & non erit generatio in uineis.
M entietur opus oliuæ: & campi non facient escas.
D efecerunt ab esca oues: & nõ sunt ad præsepia boues.
E go autem in domino exultabo: gaudebo in deo salutari meo.
D ominus deus fortitudo mea: statuet pedes meos in consumationem.
S uper excelsa imponet me: ut uincam in gloria eius.
G loria patri &c.

Canticum Ionæ prophetæ, cap. secundo.

C Lamaui ad dominũ deum meum: in tribulatione mea.
E t exaudiuit de uẽtre inferni clamorem meũ: & exaudisti uocẽ meã.
P roiecisti me in altitudinem cordis maris: & flumina me circumdederunt.

Omnes altitudines tuæ & fluctus tui: super me transierunt.
Et ego dixi expulsus sum ab oculis tuis: forsitan adijciam ut uideam templum sanctū tuum.
Circumfusa est mihi aqua usq; ad animā meā abyssus circuiuit me.
Postremum est caput meum in scissuris montium: descendi in terrā cuius uectes sunt continentes æterni.
Et ascendit corruptio uitæ meæ: ad te domine deus meus.
Cum deficeret anima mea a me: domini me moratus sum.
Et ueniat ad te oratio mea, ad templū sanctū tuum: obseruantes uana & falsa misericordiam suam derelinquent.
Ego autem cum uoce confessionis & supplicationis: immolabo tibi.
Quæcunque uoui reddam tibi: saluatori meo domino.
Gloria patri &c.

Canticum Zachariæ prophetæ patris sancti Ioannis Baptistæ, Lucæ primo.

Benedictus dominus deus Israël: quia uisitauit & fecit redemptionem plebis suæ.
Et erexit nobis cornu salutis: in domo Dauid pueri sui.
Sicut locutus per os sanctorum: & prophetarum suorum qui ab æuo sunt.
Dare salutare de inimicis nostris: & de manu omnium qui oderūt nos.
Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: & memorare testamenti sancti sui.
Iusiurandum quod iurauit ad Abraham patrem nostrum daturum se nobis: ut sine timore de manu inimicorū nostrorum liberati.
Seruiamus illi in sanctitate & iustitia coram ipso: omnibus diebus nostris.

Et tu puer propheta altissimi uocaberis: prę ibis enim ante faciē domini parare uias eius.

Ad dandam scientiam salutis plebi eius: in remissionem peccatorum eorum.

Per uiscera misericordiæ dei nostri in quibus uisitauit nos oriens ex alto.

Illuminare eos qui in tenebris & umbra mortis sedent: ad dirigēdos pedes nostros in uiam pacis.

Gloria patri &c.

Canticum Mosis prophetæ. Deutero. 32.

Attende cœlum & loquar: & audiat terra uerba ex ore meo.

Expectetur sicut pluuia pronunciatio mea: & descendant sicut ros uerba mea.

Sicut imber super gramen, & sicut nix super fœnum: quoniam nomē domini inuocabo.

Date magnitudinē deo nostro, dei uera sunt opera: & omnes uiæ eius iudicia.

Deus fidelis & non est iniquitas in eo: iustus & sanctus dominus.

Peccauerunt nonne ei filij maculati: natio praua & peruersa: hæc domino retribuisti?

Sic populus stultus & non sapiens, nonne hic ipse tuus est pater: qui possedit te: & fecit te: & creauit te?

Et rememoramini dierum sæculi: intelligite annos generationis & generationum.

Interroga patrē tuum & indicabit tibi: seniores tuos & dicent tibi.

Cum dispartiretur excelsus gentes: ut dissemināret filios Adam.

Constituit fines gentiū: secundum numerū angelorum dei.

Et facta est pars domini populus eius Iacob: funicul⁹ hæreditatis ipsius Israel.

Sufficientem fecit eum in terra deserta: in siti ca

ſoris ubi non erat aquæ.
C ircunduxit eum & erudiuit eum: & custodiuit eum ſicut pupillã oculi.
S icut aquila tegit nidũ ſuum: & ſuper pullos ſuos circumblanditur.
E xpandit pennas ſuas & accepit eos: & eleuauit eos ſuper ſcapulas ſuas.
D ominus ſolus ducebat eos: & non erat cũ eis deus alienus.
P erduxit eos in uirtute terræ: ſatiauit eos fructibus agrorum.
S uxerũt mel de petra: & oleũ de ſolida petra.
B utyrum boum & lac ouium, cum adipe agnorum & arietum: filiorũ taurorum & hircorũ.
C um adipe renum tritici: & ſanguinem uuæ bibit uinum.
M anducauit Iacob & ſatiatus eſt: & recalcitrauit dilectus.
I mpinguatus eſt & incraſſatus eſt: & dilatatus,
E t dereliquit deũ qui fecit eum: & receſſit a deo ſalutari ſuo.
E t incitauerunt me in alienis: in abominationibus ſuis in ira compulerunt me.
I mmolauerunt dæmonijs & nõ deo, dijs quos non nouerant: noui & recentes uenerũt, quos neſcierunt patres eorũ.
D eum qui te genuit dereliquiſti: & oblitus es deum qui nutriuit te.
V idit dominus & zelatus eſt: & exacerbatus eſt præ ira filiorum ſuorum & filiarum.
E t dixit auertam faciẽ meam ab eis: & oſtendam quid erit eis in nouiſſimis diebus.
Q uia generatio peruerſa eſt: filij in quibus non eſt fides.
I pſi in zelum compulerunt me in non deo: in iram concitauerunt me in idolis ſuis.
E t ego ad zelum compellam eos in non gẽte: in gente inſipiente in

iram concitabo eos.
Quia ignis accensus ab ira mea: & ardebit usque ad inferos deorsum.
Comedet terram & nascentia eius: concremabit fundamenta montium.
Congeram in ipsis mala: & sagittae meae consument eos.
Tabescēt fame & esca erunt auium: retrotensio neruorum insanabilis.
Dentes bestiarum immittam in eos: cū furore trahentium ad terram.
Foris interficiet natos eorum gladius: & in domicilijs timor.
Iuuenes cum uirgine: lactētes mamillam cum stabilito seniore.
Et dixi disperdā illos: & tollā ex hominibus memoriam eorum.
Nisi propter iram inimicorum ne longo tempore sint, & ne conuertantur aduersarij & dicant: manus nostra excelsa est, & dominus non fecit haec omnia.
Quia gens perdito cōsilio est: & nō est in eis disciplina.
Non sapuerunt intelligere: haec omnia persequentur uos in futuro tempore.
Quomodo persequitur unus mille: & duo transmouent decem milia?
Nisi quia deus subdidit eos: & dominus tradidit illos.
Quia non est deus noster sicut dij illorum: inimici autem nostri insensati.
De uite enim Sodomorum uinum eorum: uitis eorum uitis Gomorrhae.
Vua eorum uua fellis: botrus amaritudinis in ipsis.
Furor draconū uinum eorum: & ira aspidum insanabilis.
Nonne haec omnia cōgregata sunt apud me: & signata sunt in thesauris meis?

In die ultionum retribuam illis: in tempore cum lapsus fuerit pes eorum.

Quoniam prope est dies perditionis eorum: & erunt parata uobis.

Quia iudicabit dominus plebem suam: & in seruis suis consolabitur.

Vidit enim eos dissolutos & fatigatos in abductione: & dissolutos.

Et dixit dominus ubi sunt dij eorum: in quibus confidebatis?

Quorum adipem sacrificiorum edebatis: & bibebatis uinum libationum eorum.

Surgant nunc & adiuuent uos: & fiant uobis protectores.

Videte uidete quoniã ego sum: & nõ est alius deus præter me.

Ego occidam & uiuere faciam, percutiam & ego sanabo: & non est qui eripiat de manibus meis.

Quia tollam in cœlum manum meam, & iurabo per dexteram meam: & dicã uiuo ego in æternum.

Quia exacuam sicut fulgur gladium meum: & suscipiet iudiciũ manus mea.

Et retribuam ultionẽ inimicis: & odientibus me reddam.

Inebriabo sagittas meas sanguine: & gladius meus manducabit carnes.

A sanguine uulneratorum & captiuitate: a capite principum inimicorum.

Lætamini cœli simul cum eo: & adorent eum omnes angeli dei.

Lætamini gentes cum plebe eius: & adorent eum omnes filij dei.

Quoniam sanguis filiorum eius defendetur & uindicabit: & retribuet ultionem inimicis & odientibus eum reddet.

Et emũdabit dominus terram populi sui.

Gloria patri &c.

Canticum Mosis post submersionem Pharaonis. Exodi 15.

C Antemus domino: gloriose enim honorificatus est.
E quum & ascensorem: proiecit in mare.
A diutor & protector: factus est mihi in salutē.
H ic deus meus & honorificabo eū: deus patris mei et exaltabo eū.
D ominus conterens bella: dominus nomen est ei.
C urrus Pharaonis & exercitū eius: proiecit in mare.
E lectos ascensores ter nos stantes: demersit in rubrum mare.
P elagus operuit eos: merserunt in profundū tanquam lapis.
D extera tua domine glorificata est in uirtute: dextera manus tua domine confregit inimicos.
E t per multitudinem gloriae tuae: contriuisti aduersarios.
M isisti iram tuam & comedit eos tanquā stipulam: & per spiritum irae tuae diuisa est aqua.
G elauerunt tanquam murus aquae: gelauerūt fluctus in medio mari.
D ixit inimicus persequens comprehēdam, partibor spolia: & replebo animam meam.
I nterficiā gladio meo: & dominabitur manus mea.
M isisti spiritum tuum & operuit eos mare: merserunt tanquā plūbum in aquam ualidissimam.
Q uis similis tibi in dijs domine: aut quis similis tibi gloriosus in sanctis?
M irabilis in maiestatibus faciens prodigia: extendisti dexterā tuā & deuorauit eos terra.
G ubernasti iustitia tua populum tuum hunc: quem liberasti.
E xhortatus es uirtute tua: in refectione sancta tua.

Audierunt gentes & iratæ sunt: dolores apprehenderũt omnes inhabitantes Philistim.
Tunc festinauerũt duces Edom: & principes Moabitarum.
Apprehendit eos tremor: defluxerũt omnes inhabitantes Chanaan.
Decidat super eos timor & tremor: magnitudine brachij tui fiant tanquam lapis.
Donec transeat populus tuus domine: donec transeat populus tuus hic quem acquisisti.
Induc & planta eos in monte hæreditatis tuæ, in præparato habitaculo tuo quod præparasti dñe: sanctuarium quod præparauerunt manus tuæ.
Dominus regnans in æternum: & super sæculum & adhuc.
Quoniã introiuit equitatus Pharaonis cũ curribus & ascẽsoribus in mare: & induxit super eos dominus aquas maris.
Filij autem Israël ambulauerunt per aridam in medio mari.
Gloria patri &c.

Canticum trium puerorum. Danielis tertio.

Benedicite omnia opera domini domino.
Benedicite cœli domino.
Benedicite angeli domini domino.
Benedicite aquæ omnes quæ super cœlos sunt domino.
Benedicite omnes uirtutes domini domino.
Benedicite Sol & luna domino.
Benedicite stellæ cœli domino.
Benedicite omnis imber & ros domino.
Benedicite omnis spiritus domino.
Benedicite ignis & æstus domino.
Benedicite noctes & dies domino.
Benedicite lumen & tenebræ domino.

Benedicite frigus & æstus, domino.
Benedicite pruina & niues, domino.
Benedicite fulgura & nubes, domino.
Benedicat terra, domino.
Benedicite montes & colles, domino.
Benedicite omnia nascētia in terra, domino.
Benedicite maria & flumina & fontes, domino.
Benedicite Cete & omnia quæ mouentur in aquis, domino.
Benedicite uolucres cœli, domino.
Benedicite bestiæ & omnia iumenta, domino.
Benedicite filij hominum, domino.
Benedicat Israël, domino.
Benedicite sacerdotes domini, domino.
Benedicite serui domini, domino.
Benedicite spiritus & animæ iustorum, domino.
Benedicite sancti & humiles corde, domino.
Benedicite Anania Azaria & Misael, domino.
Benedicamus patrem & filium, & sanctum spiritum.
Hymnum dicamus, & superexaltemus eum in secula.

Laus angelorum matutinalis.

Gloria in excelsis deo: & in terra pax hominibus bonæ uoluntatis.
Laudamus te, hymnum dicimus tibi, benedicimus te, adoramus te, glorificamus te: gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam.
Domine deus rex cœlestis deus pater omnipotens: Iesu Christe, sancte spiritus domine deus filius patris.

Agnus dei qui tollis peccata mundi suscipe deprecationem nostram: qui sedes ad dexteram patris miserere nobis.

Miserere nobis, subueni nobis, dirige nos, conserua nos, munda nos, pacifica nos: libera nos ab inimicis.

A tentationibus, ab hæreticis, ab arrhianis, a schismaticis, a barbaris: quia tu solus sanctus, tu solus dominus, tu solus altissimus.

Iesu Christe in gloria dei patris: cum sancto spiritu in sæcula sæculorum amen.

Per singulos dies benedicimus te: & laudamus nomen tuum in æternum & in sæculum sæculi.

Dignare domine die isto sine peccatis nos custodire: benedictus es domine doce me iustificationes tuas.

Vide humilitatem meã & laborem meum: & dimitte omnia peccata mea.

Eructabunt labia mea hymnum: hymnum deo nostro.

Viuet anima mea & laudabit te: & iudicia tua adiuuabunt me.

Erraui sicut ouis quæ perierat: require seruum tuum quia mandata tua non sum oblitus.

Cito nos anticipet misericordia tua domine, quia pauperes facti sumus nimis: adiuua nos deus salutaris noster.

Benedictus es domine deus patrum nostrorum: & laudabilis & gloriosus in sæcula sæculorum amen.

Gloria & honor deo patri & filio & spiritui sancto: sicut erat in principio & nunc & semper & per omnia sæcula sæculorum amen.

Hymnus quotidie ad laudes, nisi fiat de sanctis aut alijs solennitatibus.

S Plendor paternæ gloriæ, de luce lucem proferens, lux lucis & fons luminis, dies dierum illuminans.

V erusq; sol illabere, micans nitore perpeti: iubarque sancti spiritus infunde nostri sensibus.

V otis uocemus & patrem, patrem perennis gloriæ: pater potentis gratiæ culpam religet lubricam.

C onfirmet actus strenuos: dentem retundat inuidi: casus secundet asperos: donet gerendi gratiam.

M entem gubernet & regat, casto fideli corpore: fides calore ferueat, fraudis uenena nesciat.

C hristusq; nobis sit cibus, potusq; noster sit fides: læti bibamus sobriam, ebrietatem spiritus:

L ætus dies hic transeat, pudor sit ut diluculum: fides uelut meridies, crepusculū mens nesciat.

A urora cursus prouehit, aurora totus prodeat: in patre tot⁹ filius, & totus in uerbo pater.

G loria tibi dñe. &c.

Ad primam hymnus quotidie.

I Am lucis orto sydere, deum precemur supplices: ut in diurnis actibus nos seruet a nocentibus.

L inguam refrenans temperet, ne litis horror insonet: uisum fouēdo cōtegat, ne uanitates hauriat.

S int pura cordis intima, absistat & uecordia: carnis terat superbiam, potus cibiq; parcitas,

V t cum dies abscesserit, noctemq; sors reduxerit: mundi per abstinentiam, ipsi canamus gloriam.

D eo patri sit gloria, eiusq;

eiusq; soli filio: cum paracleto spiritu & nunc & in perpetuum. amen. psal. Deus in nomine tuo. cum. Gloria patri. fol. 28. psal. Beati immaculati. In quo corrigit deinde Gloria patri. fol. 65. ps. Retribue seruo tuo. Adhæsit pauimento. in fine Gloria patri &c. fol. 65. All. Epistola.

m.
d.

FRatres, Nox præcessit, dies autem appropinquauit: abijciamus ergo opera tenebrarum, & induamur arma lucis: sicut in die honeste ambulem⁹. ℟. Deo gratias. ℟. Viam iniquitatis amoue a me domine. Item Viam iniquitatis amoue a me domine: allel. allel. ℣. Et de lege tua domine ℟. allel. all. ℣. Gloria patri & filio, & spiritui sancto. ℟. Viam iniquitatis amoue a me domine: allel. all. Item Viam iniquitatis amoue a me domine. ℟. allel. allel.

Iste ordo seruatur quotidie sic quando fit de sanctis & in dominicis diebus & omnib⁹ solennitatibus, preterquã in dominicis quadragesimę tũc enim dicitur sic. ℟. Viã iniquitatis amoue a me domine. Item Viã iniquitatis amoue a me domine: Laus tibi domine. ℣. Et de lege tua domine. ℟. Rex æternæ gloriæ. ℣. Gloria patri & filio & spiritui sancto, &c. Quando uero fit de feria & in ferialibus quadragesimæ dicitur sic. ℟. Viã iniquitatis amoue a me domine. Item Viam iniquitatis amoue a me domine: Et miserere mei. ℣. Et de lege tua domine. ℟. Et miserere mei. ℣. Gloria patri & filio & spiritui sancto. ℟. Viã iniquitatis amoue a me domine: Et miserere mei. Item. Viã iniquitatis amoue a me domine. ℟. Et miserere mei.

Sequitur Symbolum Athanasij, episcopi Alexandriæ.

Qvicunque uult saluus esse: ante omnia opus est ut teneat catholicam fidem.

Quam nisi quisque integram inuiolatamque seruauerit: absque dubio in æternum peribit.

Fides autem catholica hæc est: ut unum deum in trinitate & trinitatem in unitate ueneremur.

Neque confundentes personas: neq̧ substantiam separantes.

Alia est enim persona patris alia filij: alia spiritus sancti.

Sed patris & filij & spiritus sancti una est diuinitas: æqualis gloria coæterna maiestas.

Qualis pater talis filius: talis spiritus sanctus.

Increatus pater increatus filius: increatus spiritus sanctus.

Immensus pater immensus filius: immensus spiritus sanctus.

Æternus pater æternus filius: æternus spiritus sanctus.

Et tamen non tres æterni: sed unus æternus.

Sicut non tres increati, nec tres immensi: sed unus increatus & unus immensus.

Similiter omnipotens pater omnipotēs filius: omnipotēs spiritus sanctus.

Et tamen non tres omnipotentes: sed unus omnipotens.

Ita deus pater deus filius: deus spiritus sanctus.

Et tamen non tres dij: sed unus est deus.

Ita dominus pater dominus filius: dominus spiritus sanctus.

Et tamen non tres domini: sed unus est dominus.

Quia sicut singillatim unamquamque perso-

nam deum ac domi-num confiteri, Chri-stiana ueritate compel-limur: ita tres deos aut tres dominos dicere catholica religione pro hibemur.

P ater a nullo est fa-ctus: nec creatus nec genitus.

F ilius a patre solo est: non factus nec creatus sed genitus.

S piritus sanctus a pa-tre & filio: non factus nec creatus nec geni-tus sed procedens.

V nus ergo pater non tres patres, unus filius non tres filij: unus spi-ritus sanctus non tres spiritus sancti.

E t in hac trinitate ni-hil prius aut posterius, nihil maius aut minus: sed totæ tres personæ coæternæ sibi sunt & coæquales.

I ta ut per omnia (si-cut iam supra di-ctum est) & unitas in trinitate: & trinitas in unitate ueneranda sit.

Q ui uult ergo saluus esse: ita de trinitate sen-tiat.

S ed necessarium est ad æternam salutem: ut incarnationem quo-que domini nostri Ie-su Christi unusquisque fideliter credat.

E st ergo fides recta, ut credamus & con-fiteamur: quia domi-nus noster Iesus Chri-stus dei filius deus & homo est.

D eus est ex substan-tia patris ante sæcula genitus: & homo est ex substantia matris in sæculo natus.

P erfectus deus perfe-ctus homo: ex anima rationali & humana carne subsistens.

Æ qualis patri secun-dum diuinitatem: minor patre secundum huma-nitatem.

Q ui licet deus sit & homo: non duo ta-men sed unus est Chri-stus.

Sequitur Symbolum Athanasij, episcopi Alexandriae.

Quicunque uult saluus esse: ante omnia opus est ut teneat catholicam fidem.

Quam nisi quisque integram inuiolatamque seruauerit: absque dubio in aeternum peribit.

Fides autem catholica haec est: ut unum deum in trinitate & trinitatem in unitate ueneremur.

Neque confundentes personas: neque substantiam separantes.

Alia est enim persona patris alia filij: alia spiritus sancti.

Sed patris & filij & spiritus sancti una est diuinitas: aequalis gloria coaeterna maiestas.

Qualis pater talis filius: talis spiritus sanctus.

Increatus pater increatus filius: increatus spiritus sanctus.

Immensus pater immensus filius: immensus spiritus sanctus.

Aeternus pater aeternus filius: aeternus spiritus sanctus.

Et tamen non tres aeterni: sed unus aeternus.

Sicut non tres increati, nec tres immensi: sed unus increatus & unus immensus.

Similiter omnipotens pater omnipotēs filius: omnipotēs spiritus sanctus.

Et tamen non tres omnipotentes: sed unus omnipotens.

Ita deus pater deus filius: deus spiritus sanctus.

Et tamen non tres dij: sed unus est deus.

Ita dominus pater dominus filius: dominus spiritus sanctus.

Et tamen non tres domini: sed unus est dominus.

Quia sicut singillatim unamquamque perso-

nam deum ac dominum confiteri, Christiana ueritate compellimur: ita tres deos aut tres dominos dicere catholica religione prohibemur.

P ater a nullo est factus: nec creatus, nec genitus.

F ilius a patre solo est: non factus, nec creatus, sed genitus.

S piritus sanctus a patre & filio: non factus, nec creatus, nec genitus, sed procedens.

V nus ergo pater non tres patres, unus filius non tres filij: unus spiritus sanctus, non tres spiritus sancti.

E t in hac trinitate nihil prius aut posterius, nihil maius aut minus: sed totæ tres personæ coæternæ sibi sunt, & coæquales.

I ta ut per omnia (sicut iam supra dictum est) & unitas in trinitate: & trinitas in unitate ueneranda sit.

Q ui uult ergo saluus esse: ita de trinitate sentiat.

S ed necessarium est ad æternam salutem: ut incarnationem quoque domini nostri Iesu Christi unusquisque fideliter credat.

E st ergo fides recta, ut credamus & confiteamur: quia dominus noster Iesus Christus dei filius, deus & homo est.

D eus est ex substantia patris ante sæcula genitus: & homo est ex substantia matris in sæculo natus.

P erfectus deus perfectus homo: ex anima rationali, & humana carne subsistens.

Æ qualis patri secundum diuinitatem: minor patre secundum humanitatem.

Q ui licet deus sit & homo: non duo tamen, sed unus est Christus.

Vnus autem non conuersione diuinitatis in carnem: sed assumptione humanitatis in deū.
Vnus omnino nō confusione substantiæ: sed in unitate personæ.
Nam sicut anima rationalis & caro unus est homo: ita de⁹ et homo unus est Christus.
Qui passus est pro salute nostra, descēdit ad inferos: tertia die resurrexit a mortuis.
Ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram dei patris omnipotentis: inde uenturus est iudicare uiuos & mortuos.
Ad cuius aduentum, omnes homines resurgere habent cum corporibus suis: & reddituri sunt de factis proprijs rationem.
Et qui bona egerunt, ibunt in uitam æternā: qui uero mala in ignem æternum.
Hæc est fides catholica quam nisi quisq; fideliter firmiterq; crediderit: saluus esse non poterit.
Gloria patri &c. Capitulum. Exurge Christe adiuua nos. ℟. Et libera nos propter nomen tuum. all. K. K. K. in quadragesima: Laus tibi. K. K. K. Sequitur Pater nostr. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos a malo. ℣. Adiutorium nostrum in nomine domini. ℟. Qui fecit cœlum & terram. Sequitur. Credo in deum. ℣. Carnis resurrectionem. ℟. uitam æternā amen. ℣. uiuet anima mea & laudabit te. ℟. Et iudicia tua adiuuabunt me. ℣. Erraui sicut ouis quæ perierat. ℟. Require seruū tuum quia mandata tua non sum oblitus. ℣. Beati qui habitant in domo tua domine. ℟. In sæcula sæculorum laudabūt te. ℣. Perfice gressus meos in semitis tuis. ℟. ut non moueantur ue-

stigia mea. ℣. Ego clamaui quoniam exaudisti me deus. ℟. Inclina aurem tuam mihi & exaudi uerba mea.
℣. Mirifica misericordias tuas. ℟. Qui saluos facis sperantes in te.
℣. A resistentibus dexteræ tuæ custodi nos domine ut pupillã oculi. ℟. Sub umbra alarum tuarũ protege nos allel. all. in quadragessima Laus tibi domine rex æternæ gloriæ.
℣. Et respice in seruos tuos. ℟. Et in opera tua domine dirige filios eorum. ℣. Et sit splendor domini dei nostri super nos. ℟ Opera manuum nostrarum dirige super nos: & opus manuum nostrarũ dirige.
℣. Gloria patri & filio & spiritui sancto. ℟ Sicut erat &c. allelluia. in quadragessima laus tibi domine rex æternę gloriæ. Oratio.

Oremus, dirigere custodire sanctificare regere & gubernare digneris omnipotens æterne de⁹, rex & creator cœli & terræ: hodie & semper corda & corpora nostra, sensus & sermones nostros, actus et cogitationes nostras, in uia & in lege tua, & in operibus mandatorũ tuorũ: ut possim⁹ placere in conspectu tuo, & angelus tuus bon⁹ semper comitetur nobiscũ, ad dirigendos pedes nostros, in uiam pacis & salutis: ut hic & in æternum per te domine, & per tuam gratiam semper salui & liberi esse mereamur Iesu Christe mundi saluator. Qui cũ patre & spiritu sancto uiuis & regnas deus, per omnia sæcula sæculorum. amen.
℣. Saluum fac seruum tuũ: ℟ Deus meus sperantem in te.
℣. Saluum fac populũ tuum domine: ℟ Et benedic in pace hæreditati tuæ: & rege eos, &

Benedicite frigus & æstus,domino.
Benedicite pruina & niues, domino.
Benedicite fulgura & nubes,domino.
Benedicat terra,domino.
Benedicite montes & colles,domino.
Benedicite omnia nascẽtia in terra,domino.
Benedicite maria flumina & fontes, domino.
Benedicite Cete & omnia quæ mouentur in aquis, domino.
Benedicite uolucres cœli,domino.
Benedicite bestiæ & omnia iumenta, domino.
Benedicite filij hominum,domino.
Benedicat Israël, domino.
Benedicite sacerdotes domini,domino.
Benedicite serui domini,domino.
Benedicite spiritus & animæ iustorum,domino.
Benedicite sancti & humiles corde,domino.
Benedicite Anania Azaria & Misael,domino.
Benedicamus patrem & filium,& sanctum spiritum.
Hymnum dicamus,& superexaltemus eum in secula.

Laus angelorum matutinalis.

Gloria in excelsis deo:& in terra pax hominibus bonæ uoluntatis.
Laudamus te, hymnum dicimus tibi, benedicimus te, adoramus te, glorificamus te: gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam.
Domine deus rex cœlestis deus pater omnipotens: Iesu Christe, sancte spiritus domine deus filius patris.

Agnus dei qui tollis peccata mundi suscipe deprecationem nostram: qui sedes ad dexteram patris miserere nobis.

Miserere nobis, subueni nobis, dirige nos. conserua nos, munda nos, pacifica nos: libera nos ab inimicis.

A tentationibus, ab hæreticis, ab arrhianis, a schismaticis, a barbaris: quia tu solus sanctus, tu solus dominus, tu solus altissimus.

Iesu Christe in gloria dei patris: cum sancto spiritu in sæcula sæculorum amen.

Per singulos dies benedicimus te: & laudamus nomen tuum in æternum & in sæculum sæculi.

Dignare domine die isto sine peccatis nos custodire: benedictus es domine doce me iustificationes tuas.

Vide humilitatem meã & laborem meum: & dimitte omnia peccata mea.

Eructabunt labia mea hymnum: hymnum deo nostro.

Viuet anima mea & laudabit te: & iudicia tua adiuuabunt me.

Erraui sicut ouis quæ perierat: require seruum tuum quia mandata tua non sum oblitus.

Cito nos anticipet misericordia tua domine, quia pauperes facti sumus nimis: adiuua nos deus salutaris noster.

Benedictus es domine deus patrum nostrorum: & laudabilis & gloriosus in sæcula sæculorum amen.

Gloria & honor deo patri & filio & spiritui sancto: sicut erat in principio & nunc & semper & per omnia sæcula sæculorum amen.

Hymnus, quotidie ad laudes, nisi fiat de sanctis aut aliis solennitatibus.

SPlendor paternæ gloriæ, de luce lucem proferens, lux lucis & fons luminis, dies dierum illuminans.

Verusq; sol illabere, micans nitore perpeti: iubarque sancti spiritus infunde nostri sensibus.

Votis uocemus & patrem, patrem perennis gloriæ: pater potentis gratiæ culpam religet lubricam.

Confirmet actus strenuos: dentem retundat inuidi: casus secundet asperos: donet gerendi gratiam.

Mentem gubernet & regat, casto fideli corpore: fides calore ferueat, fraudis uenena nesciat.

Christusq; nobis sit cibus, potusq; noster sit fides: læti bibamus sobriam, ebrietatem spiritus:

Lætus dies hic transeat, pudor sit ut diluculum: fides uelut meridies, crepusculũ mens nesciat.

Aurora cursus prouehit, aurora totus prodeat: in patre tot⁹ filius, & totus in uerbo pater.

Gloria tibi dñe.&c.

Ad primam hymnus quotidie.

IAm lucis orto sydere, deum precemur supplices: ut in diurnis actibus nos seruet a nocentibus.

Linguam refrenans temperet, ne litis horror insonet: uisum fouẽdo cõtegat, ne uanitates hauriat.

Sint pura cordis intima, absistat & uecordia: carnis terat superbiam, potus cibiq; parcitas,

Vt cum dies abscesserit, noctemq; sors reduxerit: mundi per abstinentiam, ipsi canamus gloriam.

Deo patri sit gloria, eiusq;

eiusq; soli filio: cum pa racleto spiritu & nunc & in perpetuum. amen. psal. Deus in nomine tuo. cum Gloria patri. fol. 28. psal. Beati immaculati. In quo corrigit deinde Gloria patri. fol. 65. ps. Retribue seruo tuo. Adhæsit pauimento. in fine Gloria patri &c. fol. 65. All. Epistola.

om.
s. d.

FRatres, Nox præcessit, dies autem appropinquauit: abijciamus ergo opera tenebrarum, & induamur arma lucis: sicut in die honeste ambulem⁹. ℟. Deo gratias. ℟. Viam iniquitatis amoue a me domine. Item Viam iniquitatis amoue a me domine: allel. allel. ℣. Et de lege tua domine ℟. allel. all. ℣. Gloria patri & filio, & spiritui sancto. ℟. Viam iniquitatis amoue a me domine: allel. all. Item Viam iniquitatis amoue a me domine. ℟. allel. allel.

Iste ordo seruatur quotidie sic quando fit de sanctis & in dominicis diebus & omnib⁹ solennitatibus, preterquã in dominicis quadragesimę tũc enim dicitur sic. ℟. Viã iniquitatis amoue a me domine. Item Viã iniquitatis amoue a me domine: Laus tibi domine. ℣. Et de lege tua domine. ℟. Rex æternæ gloriæ. ℣. Gloria patri & filio & spiritui sancto, &c. Quando uero fit de feria & in ferialibus quadragesimæ dicitur sic. ℟. uiã iniquitatis amoue a me domine. Item Viam iniquitatis amoue a me domine: Et miserere mei. ℣. Et de lege tua domine. ℟. Et miserere mei. ℣. Gloria patri & filio & spiritui sancto. ℟. Viã iniquitatis amoue a me domine: Et miserere mei. Item. Viã iniquitatis amoue a me domine. ℟. Et miserere mei.

Sequitur Symbolum Athanasij, episcopi Alexandriæ.

Quicunque uult saluus esse: ante omnia opus est, ut teneat catholicam fidem.

Quam nisi quisque integram inuiolatamque seruauerit: absque dubio in æternum peribit.

Fides autem catholica hæc est: ut unum deum in trinitate, & trinitatem in unitate ueneremur.

Neque confundentes personas: neque substantiam separantes.

Alia est enim persona patris alia filij: alia spiritus sancti.

Sed patris & filij & spiritus sancti una est diuinitas: æqualis gloria, coæterna maiestas.

Qualis pater talis filius: talis spiritus sanctus.

Increatus pater increatus filius: increatus spiritus sanctus.

Immensus pater immensus filius: immensus spiritus sanctus.

Æternus pater æternus filius: æternus spiritus sanctus.

Et tamen non tres æterni: sed unus æternus.

Sicut non tres increati, nec tres immensi: sed unus increatus, & unus immensus.

Similiter omnipotens pater omnipotēs filius: omnipotēs spiritus sanctus.

Et tamen non tres omnipotentes: sed unus omnipotens.

Ita deus pater deus filius: deus spiritus sanctus.

Et tamen non tres dij: sed unus est deus.

Ita dominus pater dominus filius: dominus spiritus sanctus.

Et tamen non tres domini: sed unus est dominus.

Quia sicut singillatim unamquamque perso-

tam deum ac dominum confiteri, Christiana ueritate compellimur: ita tres deos aut tres dominos dicere catholica religione prohibemur.

Pater a nullo est factus: nec creatus, nec genitus.

Filius a patre solo est: non factus, nec creatus, sed genitus.

Spiritus sanctus a patre & filio: non factus, nec creatus, nec genitus, sed procedens.

Vnus ergo pater non tres patres, unus filius non tres filij: unus spiritus sanctus, non tres spiritus sancti.

Et in hac trinitate nihil prius aut posterius, nihil maius aut minus: sed totæ tres personæ coæternæ sibi sunt, & coæquales.

Ita ut per omnia (sicut iam supra dictum est) & unitas in trinitate: & trinitas in unitate ueneranda sit.

Qui uult ergo saluus esse: ita de trinitate sentiat.

Sed necessarium est ad æternam salutem: ut incarnationem quoque domini nostri Iesu Christi unusquisque fideliter credat.

Est ergo fides recta, ut credamus & confiteamur: quia dominus noster Iesus Christus dei filius, deus & homo est.

Deus est ex substantia patris ante sæcula genitus: & homo est ex substantia matris in sæculo natus.

Perfectus deus perfectus homo: ex anima rationali, & humana carne subsistens.

Æqualis patri secundum diuinitatem: minor patre secundum humanitatem.

Qui licet deus sit & homo: non duo tamen, sed unus est Christus.

Unus autem non conuersione diuinitatis in carnem: sed assumptione humanitatis in deum.
Unus omnino nõ confusione substantiæ: sed in unitate personæ.
Nam sicut anima rationalis & caro unus est homo: ita de⁹ et homo unus est Christus.
Qui passus est pro salute nostra, descẽdit ad inferos: tertia die resurrexit a mortuis.
Ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram dei patris omnipotentis: inde uenturus est iudicare uiuos & mortuos.
Ad cuius aduentum, omnes homines resurgere habent cum corporibus suis: & reddituri sunt de factis proprijs rationem.
Et qui bona egerunt, ibunt in uitam æternã: qui uero mala in ignem æternum.
Hæc est fides catholica quam nisi quisq; fideliter firmiterq; crediderit: saluus esse nõn poterit.
Gloria patri &c. Capitulum. Exurge Christe adiuua nos. ℟. Et libera nos propter nomen tuum. all. K. K. K. in quadragesima: Laus tibi. K. K. K. Sequitur Pater noster. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos a malo. ℣. Adiutorium nostrum in nomine domini. ℟. Qui fecit cœlum & terram. Sequitur. Credo in deum. ℣. Carnis resurrectionem. ℟. uitam æternã amen. ℣. uiuet anima mea & laudabit te. ℟. Et iudicia tua adiuuabunt me. ℣. Erraui sicut ouis quæ perierat. ℟. Require seruũ tuum quia mandata tua non sum oblitus. ℣. Beati qui habitant in domo tua domine. ℟. In sæcula sæculorum laudabũt te. ℣. Perfice gressus meos in semitis tuis. ℟. ut non moueantur ue-

ftigia mea. ℣. Ego clamaui quoniam exaudisti me deus. ℟. Inclina aurem tuam mihi & exaudi uerba mea.
℣. Mirifica misericordias tuas. ℟. Qui saluos facis sperantes in te.
℣. A resistentibus dexteræ tuæ custodi nos domine ut pupillã oculi. ℟. Sub umbra alarum tuarũ protege nos allel. all. in quadragessima Laus tibi domine rex æternæ gloriæ.
℣. Et respice in seruos tuos. ℟. Et in opera tua domine dirige filios eorum. ℣. Et sit splendor domini dei nostri super nos. ℟. Opera manuum nostrarum dirige super nos: & opus manuum nostrarũ dirige.
℣. Gloria patri & filio & spiritui sancto. ℟. Sicut erat &c. allelluia. in quadragessima laus tibi domine rex æternę gloriæ. Oratio.

ORemus, dirigere custodire sanctificare regere & gubernare digneris omnipotens æterne de⁹, rex & creator cœli & terræ: hodie & semper corda & corpora nostra, sensus & sermones nostros, actus et cogitationes nostras, in uia & in lege tua, & in operibus mandatorũ tuorũ: ut possim⁹ placere in conspectu tuo, & angelus tuus bon⁹ semper comitetur nobiscũ, ad dirigendos pedes nostros, in uiam pacis & salutis: ut hic & in æternum per te domine, & per tuam gratiam semper salui & liberi esse mereamur Iesu Christe mundi saluator. Qui cũ patre & spiritu sancto uiuis & regnas deus, per omnia sæcula sæculorum. amen.
℣. Saluum fac seruum tuũ: ℟. Deus meus sperantem in te.
℣. Saluum fac populũ tuum domine: ℟. Et benedic in pace hæreditatĩ tuæ: & rege eós, &

extolle illos usque in æternum.

℣. Domine saluum fac regẽ. ℟. Et exaudi nos in quacunq; die inuocauerimus te.

℣. Fiat domine misericordia tua super nos: ℟. Sicut sperauimus in te.

℣. Fiat pax in uirtute tua: ℟. Et abundantia in turribus tuis.

℣. Eripe me domine ab homine malo: ℟. Et a uiro iniquo libera me.

℣. Eripe me de inimicis meis deus: ℟. Et ab insurgentibus in me libera me.

℣. Eripe me de operantibus iniquitatẽ: ℟. Et de uiris sanguinum salua me.

℣. Ab occultis meis mnnda me domine. ℟. Et ab alienis parce seruo tuo.

℣. Mitte nobis domine auxiliũ de sancto. ℟. Et de Sion tuere nos.

℣. Domine deus uirtutum cõuerte nos: ℟. Et ostende faciem tuam & salui erimus.

℣. Dominus uirtutum nobiscũ: ℟. Susceptor noster deus Iacob.

℣. Domine exaudi orationem nostrã. ℟. Et clamor noster ad te perueniat.

℣. Exurge Christe adiuua nos: ℟. Et libera nos propter nomẽ tuũ.

ps. Miserere mei deus. cũ Gloria patri fo. 27. In dominicis diebus & aliis solennitatibus modo non fiat de sanctis loco Miserere mei deus dicitur ps. Confitemini domino quoniã &c. Dicat nunc domus Israel. cũ Gloria patri. all fol. 64. in quadragesima Laus tibi domine &c.

℣. Domine auerte faciẽ tuam a peccatis nostris. ℟. Et omnes iniquitates nostras dele. ℣. Dñs uobis. ℟. Et cum spiritu tuo. uel si solus fuerit. Domine exaudi orationem meam: Et clamor meus ad te perueniat.

Oratio.

DEus qui ad principiũ huius diei nos peruenire fecisti, per intercessionẽ beatę & gloriosæ semperq; uirginis dei genitricis Mariæ, & beatissimi patris nostri Ambrosij, & omnium sanctorũ tuorũ: tua nos hodie quæsumus salua uirtute. Vt in hac die ad nullũ declinem⁹ peccatũ, nec ullũ incurramus periculũ: sed semper ad tuam iustitiã faciẽdam, nostra cuncta procedãt eloquia, dirigantur cogitationes nostræ & opera. Oratio.

DOmine deus omnipotens, qui nos in hanc horam incolumes peruenire fecisti, cõserua nos hodie per omniũ horarũ spatia & momẽta tẽporũ: & in tua sancta gratia fac nos sẽper permanere illęsos. Oratio.

ACtiões nostras quę sum⁹ dñe aspirãdo præueni, & adiuuando prosequere, ut omnis nostra oratio & cuncta bona operatio a te semper incipiat et per te cœpta finiatur. Per dñm. ℣. Dñs uobis. ℟. Et cũ spũ tuo. ℟. sol. Dñe exaudi orat. &c. K. K. K. ℣. Bñdicamus dño. ℟. Deo gratias. Iste finis seruatur sic ad tertiã sextam & nonã. In dieb⁹ dominicis & omnibus solẽnitatib⁹ nisi fiat de sanctis. Ad tertiã hymn⁹.

IAm surgit hora tertia qua Christus ascẽdit crucem: nil insolẽs mẽs cogitet, intendat affectũ precis.

Qui corde Christum suscipit, innoxium sensum gerit: uotisq; præstat sedulis sanctũ mereri spiritum.

Hæc hora quæ finẽ dedit, diri ueterno criminis: mortisq; regnum diluit, culpamq; ab æuo sustulit.

Hinc iam beata tẽpora Christi cœpere gratiam: fide repleuit ueritas, totum per orbem ecclesias,

Celso triumphi uertice matri loquebatur suæ; en filius mater tuus, apostole en mater tua.
Prætenta nuptæ fœdera alto doces mysterio, ne uirginis partus sacer matris pudorẽ læderet.
Cui fidẽ in cœlestibus Iesus dedit miraculis: nec credidit pleb impia, qui credidit saluus erit.
Nos credimus natum deum, partumq; uirginis sacræ: peccata qui mundi tulit, ad dexterã sedens patris.
Gloria tibi dñe &c.
Hymnus alius ad tertiã quotidie & in festis sanctorum.
NVnc sancte nobis spiritus, unum patri cum filio, dignare promptus ingeri nostro refusus pectori.
Os, lingua, mens, sensus, uigor, cõfessionem personent: flammescat igne charitas, accendat ardor proximos.
Præsta pater piissime, per Iesum Christum dominum: qui tecum in perpetuum regnat cum sancto spiritu. Amen.
Ad sextam hymnus.
REctor potens uerax deus, qui temperas rerũ uices, splendore mane instruis, & ignibus meridiem.
Extingue flammas litium, aufer calorem noxium, confer salutem corporum, ueramq; pacem cordium.
Præsta pater &c. ut supra ad tertiam.
Ad nonam hymnus.
RErum deus tenax uigor, immotus in te permanens lucis diurnæ tempora successibus determinans.
Largire clarum uespere, quo uita nusquam decidat: sed præmiũ mortis sacræ perennis instet gloria.
Præsta pater &c.
Ad uesperas quotidie quando fit de feria, & in diebus dominicis hymnus.

Deus creator omnium, poliq; rector, uestiens diem decoro lumine, noctem soporis gratia.
Artus solutos ut quies reddat laboris usui: mentesque fessas alleuet: luctusque soluat anxios.
Grates peracto iam die & noctis exortu preces uotis (reos ut adiuues) hymnum canētes soluimus.
Te cordis ima concinant, te uox sonora concrepet: te diligat castus amor, te mens adoret sobria.
Vt cū profunda clauserit diem caligo noctium, fides tenebras nesciat: & nox fide reluceat.
Dormire mentem ne sinas, dormire culpa nouerit: castos fides refrigerās, somni uaporem temperet.
Exuta sensu lubrico te cordis alta somniēt: ne hostis inuidi dolo pauor quietos suscitet.

Christum rogemus & patrem, Christi patrisq; spiritum: unum potens per omnia, foue precantes trinitas.
Gloria tibi &c.

Canticū beatissimæ uirginis Mariæ ad Vesperas. Lucæ primo.

Magnificat anima mea dominum.
Et exultauit spiritus meus: in deo salutari meo.
Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: ecce enim ex hoc beatā me dicent omnes generationes.
Quia fecit mihi magna qui potens est: & sanctum nomen eius.
Et misericordia eius a sæculo & in sæculū: super timentes eum.
Fecit potentiam in brachio suo: dissipauit superbos mēte cordis eorum.
Deposuit potentes de sede: & exaltauit humiles.
Esurientes satiauit bo-

nis: & diuites dimisit inanes:
Suscepit Israël puerum suum: memor misericordiæ suæ.
Sicut locutus est ad patres nostros: Abraham & semini eius usque in æternum.
Gloria patri &c.
Ad completorium hymnus.
TE lucis ante terminum, rerũ creator poscimus: ut solita clementia, sis præsul ad custodiam.
Procul recedant somnia, & noctium phãtasmata: hostemq́ nostrũ comprime ne polluantur corpora:
Præsta pater &c.
Ad cõpletorium alius hymnus in quadragesima tantum.
CHriste qui lux es et dies, noctis tenebras detegis: lucifer lucem proferens, uitam beatam tribue.
Precamur sancte domine, defende nos in hac nocte: sit nobis in te requies, quietam noctem tribue.
Ne grauis somnus irruat, nec hostis nos surripiat, ne caro illi consentiat, & ne nos reos statuat.
Oculi somnũ capiant, cor ad te semper uigilet, dextera tua protegat, famulos qui te diligunt.
Defensor noster aspice, insidiantes reprime: guberna tuos famulos, quos sanguine mercatus es.
Memento nostri dñe in isto graui corpore: qui es defensor animæ adesto nobis domine.
Non sis oblitus domine orationes pauperũ: ad te clamamus domine, noli nos derelinquere.
Tu deus sancte domine Christe saluator omnium in manus tuas domine cõmendo meũ spiritum.
Deo patri &c.

Sed duo ultimi uersus, hoc est. Non sis oblitus & Tu deus sancte domine: additi fuerunt à quodam Do. Gabriele Crucio, olim ni fallar Vicario ac ordinario ecclesiæ Mediolanensis: ut hymnus reduceretur ad formã & mensuram aliorũ hymnorũ: propterea quod hymnus iste sex tantũmodo uersibus cõstat, cęteri uero præsertim hymni diui Ambrosij, nõ tamẽ oẽs, octo uersus cõtinẽt singuli: tamen hoc nõ erat necessariũ, siquidẽ hymnus iste nihil minus prę sefert quã phrasim Ambrosij. Præterea nullus hymnorũ cõpositor ulla lege arctatur, ut hymnos quoscunq; fecerit sub ogdoade cõcludat: nã Iam lucis orto sidere. & Iesu corona uirginum & cęteri ad alias horas nõ sũt octonarij: qui tamẽ sunt uere Ambrosiani: uolui tamen hoc dixisse, nõ ut quicquam tãto uiro derogare uelim: sed ut dixi nõ erat necessaria ista apposi tio quãtũ ad sensum & ad perfectã hymni sententiam: quãdoquidem perfectissime cõcludit, licet quo ad metrũ non ita integre seruet rationem uel modum.

Ad completorium.

Conuerte nos deus salutaris noster: ℟. Et auerte iracundiã tuã a nobis. ℣. Deus in adiutoriũ &c. ut supra. ad matu. hymnus. Te lucis ante terminũ. fol. 95. in quadragessima. Christe qui lux es & dies. psal. Cũ inuocarẽ, fol. 2. psal. In te dñe speraui usque ad. Odisti obseruantes fol. 14. ps. Qui habitat. singuli cũ Gloria patri fo. 50. ps. Ecce quã bonũ. Ecce nũc benedicite dñm. fol. 73. laudate dñm oẽs gentes. isti tres sub uno Gloria patri in fine all. fol. 64. in quadragessima. laus tibi domine. &c. Epistola.

nis: & diuites dimisit inanes:
Suscepit Israel puerum suum: memor misericordiæ suæ.
Sicut locutus est ad patres nostros: Abraham & semini eius usque in æternum.
Gloria patri &c.
Ad completorium hymnus.
TE lucis ante terminum, rerũ creator poscimus: ut solita clementia, sis præsul ad custodiam.
Procul recedant somnia, & noctium phãtasmata: hostemq́ nostrũ comprime ne polluantur corpora:
Præsta pater &c.
Ad cõpletorium alius hymnus in quadragesima tantum.
CHriste qui lux es et dies, noctis tenebras detegis: lucifer lucem proferens, uitam beatam tribue.
Precamur sancte domine, defende nos in hac nocte: sit nobis in te requies, quietam noctem tribue.
Ne grauis somnus irruat, nec hostis nos surripiat, ne caro illi consentiat, & ne nos reos statuat.
Oculi somnũ capiant, cor ad te semper uigilet, dextera tua protegat, famulos qui te diligunt.
Defensor noster aspice, insidiantes reprime: guberna tuos famulos, quos sanguine mercatus es.
Memento nostri dñe in isto graui corpore: qui es defensor animæ adesto nobis domine.
Non sis oblitus domine orationes pauperũ: ad te clamamus domine, noli nos derelinquere.
Tu deus sancte domine Christe saluator omnium in manus tuas domine cõmendo meũ spiritum.
Deo patri &c.

Illi duo ultimi uersus, hoc est. **Non sis oblitus** & **Tu deus sancte domine**, additi fuerunt à quodam Do. Gabriele Crucio, olim ni fallar, Vicario ac ordinario ecclesiæ Mediolanensis: ut hymnus reduceretur ad formã & mensuram aliorũ hymnorũ, propterea quod hymnus iste sex tantũmodo uersibus cõstat, cæteri uero præsertim hymni diui Ambrosij, nõ tamẽ oẽs octo uersus cõtinẽt singuli: tamen hoc nõ erat necessariũ, siquidẽ hymnus iste nihil minus præsefert quã phrasim Ambrosij. Præterea nullus hymnorũ cõpositor ulla lege arctatur, ut hymnos quoscunq; fecerit sub ogdoade cõcludat: unã **Iam lucis orto sidere.** & **Iesu corona uirginum** & cæteri ad alias horas nõ sũt octonarij: qui tamẽ sunt uere Ambrosiani: uolui tamen hoc dixisse, nõ ut quicquam tãto uiro derogare uelim: sed ut dixi, nõ erat necessaria ista appẽdix quãtũ ad sensum & ad perfectã hymni sententiam: quãdoquidem perfectissime cõcludit, licet quo ad metrũ non ita integre seruet ratiõnem uel modum.

Ad completorium.

Conuerte nos deus salutaris noster. ℟. **Et auerte iracundiã tuã a nobis.** ℣. **Deus in adiutoriũ &c.** ut supra, additur. hymnus. **Te lucis ante terminũ.** fol. 95. in quadragesima. **Christe qui lux es & dies.** psal. **Cũ inuocarẽ,** fol. 2. psal. **In te dñe speraui** usque ad. **Odisti obseruantes** fol. 14. ps. **Qui habitat.** singuli cũ **Gloria patri** fo. 50. ps. **Ecce quã bonũ. Ecce nũc benedicite dñm.** fol. 73. **laudate dñm oẽs gentes,** sit tres sub uno **Gloria patri** in fine all. fol. 64. in quadragesima. **laus tibi domine, &c.** Epistola.

1.Cor 16.c. Fratres: uigilate, orate, state in fide: uiriliter agite, & confortamini in domino: & omnia uestra in charitate fiant.
℟.Deo gratias. ℟.Pax multa diligētibus. item Pax multa diligētibus: Legem tuam domine. ℣.Et non est illis scandalum. ℟.legem tuam domine. ℣.Gloria patri. item Pax multa. añ.Salua nos.
Canticū Simeonis prophetæ. Lucæ.2.
NVnc dimittis domine seruū tuum: secundum uerbū tuum in pace.
Quia uiderunt oculi mei: salutare tuum.
Quod parasti: ante faciem omnium populorum.
Lumen ad reuelationem gētium: & gloriam plebis tuæ Israel.
Gloria patri &c. item Nunc dimittis domine seruum tuum: secūdum uerbum tuum in pace.

añ.Salua nos domine uigilantes, custodi nos dormiētes: ut uigilemus in Christo, & requiescamus in pace.
Capitulū Custodi nos domine ut pupillā oculi. ℟.Sub umbra alarū tuarū protege nos al. in quadragesima lau tibi. K.K.K. Preces Pater noster. ℣.Et ne nos inducas. ℟.Sed libera nos. ℣.In pace in idipsum: ℟.Obdormiam & requiescā Sequitur Credo in deum: ℣.Carnis resurrectionem: ℟.Vitam æternam amen.
℣.Ego dixi domine miserere mei. ℟.Sana animam meā quia peccaui tibi. ℣.Conuertere domine aliquantulum. ℟.Et deprecabilis esto super seruos tuos. ℣.Ostende nobis domine misericordiam tuā. ℟.Et salutare tuū da nobis.
℣.Dominus uirtutum nobiscū. ℟.Susceptor noster deus Iacob.

℣. Domine exaudi orationem nostram. ℟. Et clamor noster ad te perueniat.
℣. Exurge Christe adiuua nos. ℟. Et libera nos propter nomẽ tuũ.
Sequitur ps. Vsquequo domine obliuiſceris. cũ Gloria patri in fine all. fol. 6. in quadrageſſima. laus tibi domine &c.
℣. Domine auerte faciem tuam a peccatis noſtris. ℟. Et omnes iniquitates noſtras dele.
℣. Dominus uobiſcũ.

Orationes.

Illumina quæſumus domine tenebras noſtras: et totius noctis inſidias tu a nobis ſemper repelle propitius.

Noctem iſtam illumina quęſumus domine ſancte pater omnipotens æterne deus: & fac nos famulos tuos ſine peccatis obdormire, & uirtutibus angelorum excitari: ut ad diem clarum te auxiliante ſalui & protecti peruenire mereamur.

Viſita quæſumus domine habitationẽ iſtam: & omnes inſidias inimici ab ea longe repelle: & angeli tui boni habitantes in ea nos in pace cuſtodiant, & benedictio tua ſit ſuper nos ſemper.

Veritas tua domine ſemper luceat in cordibus noſtris: & omnis falſitas inimici deſtruatur. Per dominum noſtrum. ℣. Dominus uobi. ℟. Et cũ. K. K. K.
℣. Benedicat & exaudiat nos deus. amen.
℣. Dormiamus in pace. ℟. uigilem⁹ in Chriſto. ℣. Benedicam⁹ domino. ℟. Deo gratias. oratio. Pater noſter.
℣. Et ne nos induc. ℟. Sed libera. ℣. Noctem quietam & finem perfectum tribuat nobis diuina maieſtas. ℟. amen.
Sequitur aña.

Salue regina miſericordiæ, uita dulcedo & ſpes noſtra ſalue.

Ad te clamam⁹ exules filij Euæ. Ad te suspiramus gemẽtes & flentes in hac lachrymarũ ualle. Eia ergo aduocata nostra illos tuos misericordes oculos ad nos cõuerte. Et Iesum benedictum fructũ uẽtris tui nobis post hoc exilium ostẽde. O clemẽs, o pia, o dulcis uirgo maria. ℣. Dignare me laudare te uirgo sacrata. ℟. Da mihi uirtutem cõtra hostes tuos. Oratio.

Omnipotens sempiterne de⁹, qui gloriosæ uirginis matris Mariæ corpus & animam, ut dignum filij tui habitaculũ effici mereretur, spiritu sancto cooperante præparasti: da ut cuius dulci commemoratione lætamur, ei⁹ pia intercessione ab instantibus periculis, & a morte perpetua liberemur. Per eundem Christum dominum. amen.

Sequitur ordo lectionũ [illegible] quotidie ad matutinum ex ueteri & nouo testamento, iuxta ritum antiquum Mediolanensis ecclesiæ, imo etiam & Romanæ, ambæ siquidem eundẽ ritum olim seruabãt, quãtum ad recitãdas lectiones ut patet etiam 15. distinct. c. sancta Romana. & est talis.

In septuagesima inchoatur eptaticum. Ij sunt quinque libri Moysi, Genesis, Exodi, Leuitici, Numeri, Deuteronomij. Sequitur Iosue & Ruth, usq; ad mediam quadragesimã. Deinde legitur Hieremias, usq; ad sabbatũ oliuarum. Ab octaua paschæ leguntur Actus Apostolorum. postea Apocalypsis & septem epistolę canonicæ usq; ad octauam pẽtecosten. Deinde leguntur libri Regum: & Paralipomenon. usq; ad primam dominicã Augusti. Deinde leguntur quattuor libri Solomonis [illegible]

cet. Sapientia. Parabolę. Ecclesiastes. & Cantica cãticorũ: usq; ad primam dominicam Septẽbris. Postea legitur Iob, Tobias, Iudith, Hester, Esdra usq; dedicationem ecclesiæ. Deinde leguntur libri Machabeorũ: & post Ezechiel & Daniel, & duodecim minores prophetæ, usq; ad festum sancti Andreę. Deinde legitur Esaias usq; ad hebdomadam in qua homelię legendę sunt. ante natalem domini. Ab Epiphania usq; ad septuagesimam leguntur epistolæ Pauli.

Sed nescio quo instinctu quis introduxerit, ut in ecclesia Ambrosiana postpositis lectionibus sacrarum literarum quas nobis scrutandas Christus proposuit, Inquit.n. Scrutamini scripturas, quoniã illæ sunt quæ testimonium perhibent de me: potius legantur historiæ sanctorum, quarũ multæ sunt non solum apocryphæ, sed indignæ quæ legantur in ecclesia dei: non dãno sanctos, neq; sanctitati eorum quicquam detraho: sed nonnullarũ historiarũ scriptoribus: quos in gratiã alicuius diui nõ puduit erronea multa describere, sed etiã fortassis mẽtiri. ideo si plerasq; historias resecaui relinquendo dũtaxat quę authẽticę censentur: idcirco feci ne omnino sacræ lectiones omittãtur: quas & si breuiores reposuerim quã par sit: alias fortassis prolixiores si deo placuerit describẽtur: sufficit nunc iter fecisse, qui prolixiores optat, petat ex biblijs.

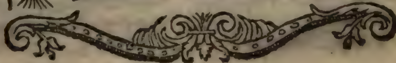

In uigilia ſancti Martini pontificis Ad uesperas primum dicitur Pater noſter, ut ſupra, deinde ſequitur. ℣. Dominus uobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo. Si ſolus fuerit uel laicus, dicis ℣. Domine exaudi orationem meam: Et clamor meus ad te perueniat. Lucernarium. Lux orta eſt. ℣. Dominus regnauit. Añ. in choro Lætabitur iuſtus. ut in communi pontificum. ℣. Dominus uobiſ. Hymnus.

Bellator armis inclyt9 Martinus actu nobilis, quæ geſſerit miraculis hymnis canamus debitis.

Qui frigoris ſub tempore, dum chlamyde nudum tegit: mox Chriſto ipſam conſcidit, ſe ueſte tectum prodidit.

Tres arte ſancta pallidos, reſuſcitauit mortuos: de febre catechumenum, & alterum ſuſpendio.

Orationis ambitu, latro ſepultus proditur: qua non cadebat impetu, pinus reflexa ducitur.

Profana dum ſuccenderet, aëre flammã repulit: quo extincta ſunt incendia, imber fuit præſentia.

Humore de paralysi curat puellam debilē: morbiq; rasit fomitem, sancti liquoris unguine.

Pacem leproso dans uiro, sordes fugauit ulcerū: & quo lauaret morbidum, Iordanis est in osculo.

His idem per orbem cognitis ingentibus miraculis, possessor alti spiritus, nūc regnat in coelestibus.

Gloria &c.

Sequitur. ℣. Dominus uobiscū. ℟. in choro cū infantib⁹. Vicarius apostolis Martinus decus ecclesię. Orbem terrae sanctificans diuisa cum Christo ueste. Iterū Vicarius apostol⁹. ℣. Ex ore infantiū & lactētiū Martinus laudem dei perfecit. Orbem terrae. ℣. Dominus uobiscū. antiph. Refloruit caro mea. psal. Ad te domine clamabo. fol. 13. ps. Ecce nunc. fo. 73. psal. Laudate dominum omnes. fol. 74. in fine Gloria patri. &c. añ. & Refloruit caro mea, & ex uoluntate mea confitebor dño. K.K.K. ℣. Dominus uobiscū.

Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, maiestatem tuam supplices exoram⁹. Vt nobis per intercessionē sancti antistitis tui Martini propitius ac placatus peccata nostra indulgeas, & gloriam primae resurrectionis tribuas, & a secunda morte defendas. Per dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum uiuit & regnat in unitate spiritus sancti deus: per omnia saecula saeculorū. ℟. Amen. ℣. Dominus uob. añ. Dispersit dedit. ps. Beatus uir qui timet. fol. 62. cum Gloria patri. añ. Dispersit dedit pauperibus, iustitia eius manet in sęculū sęculi. K.K.K. ℣. Dominus uobiscū.

Oratio.

DA quęsumus omnipotens deus, beati pontificis tui Martini meritis immensæ nos tuæ pietatis misericordiam consequi. Quatenus eius interuenientibus precibus, nostra queant deleri facinora. Per dominum nostrum. ℣. Dominus uobiscū. Añ. Beatus ille seruus. canticum. Magnificat anima, cum Gloria patri. fol. 93. deinde resumitur uersiculus. Magnificat anima mea dominum. Añ. Beatus ille seruus quem quum uenerit dominus eius inuenerit uigilātē. K.K.K. ℣. Dominus uobiscum.

Oratio.

DEus qui conspicis quod nos ex nulla nostra uirtute subsistimus: cōcede propitius: Vt intercessione beati pontificis tui Martini, contra omnia aduersa muniamur. Per dn̄m. ℣. Dominus uobiscum. psallēda. Dixerūt discipuli ad beatū Martinū, cur nos pater deseris, aut cui nos desolatos relinquis? inuadent enim gregem tuum lupi rapaces. Gloria patri &c. Sicut erat in &c. Item Dixerunt discipuli. cōple. Sancti tui domine, semper benedicent te gloriam regni tui dicēt semper. allel. allel. a.. ut compl. Benedictus es domine, deus patrum nostrorum & laudabilis & gloriosus in sæcula. K.K.K.

Oratio.

ADesto quæsumus domine plebi tuæ: & intercessione beati pontificis tui Martini confidenter tribue consequi, quod sperare donasti. Per dominū. &c. ℣. Dominus uobiscū. ℟. Et cum spiritu tuo. K.K.K. ℣. Benedicat & exaudiat nos deus. ℟. Amen. ℣. Procedamus cū pace. ℟. In nomine Christi. ℣. Bene-

dicamus dño. sequitur. Pater noster. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos a malo. ℣. Sancta trinitas nos semper saluet & benedicat. ℟. Amen. Isto ritu dicuntur uespere per totum annum, quando fit de sanctis.

Ad matutinū. Pater noster. deinde Deus in adiutorium. ut dictum est supra fol. 80. Hymnus. Æterne rerū conditor. f. 80. ℟. post hym. Ecce magnum & uerū sacerdotem, ecce bonum dispensatorem. Qui chlamydem dans pauperi, Christū uidere meruit. ℣. Gloria & diuitiæ in domo eius, & iustitia eius manet in sæculum sęculi. Qui chlamydem. quo finito statim dicitur Benedictus es. sequitur canticum. Et benedictū nomen. ut supra fo. 81. Deinde dicitur decuria quæ illo die occurrerit, ut ponitur in psalterio. Si ueneris festum in die sabbati, post canticum Et benedictum. dicitur an. Gloriosus in sanctis. canticum Cātemus dño. fol. 86. deinde alia añ. Beati qui scrutantur. ps. Beati immaculati. cum reliquis usque ad psalmū Ad dñm quū tribularer. fol. 65. quibus finitis dicitur Iube domine benedicere. benedictio ut infra in communi pontificum.

Turonis Depositio sancti Martini episcopi. Lectio. i.

MArtinus Sabariæ Pannoniorum oppido oriundus fuit: sed intra Italiam Ticini alitus est, parentibus secundum sæculi dignitatem non infimis, gentilibus tamen. Quumque esset annorum decē, inuitis parentibus ad ecclesiam confugit: seque catechumenum fieri postulauit. Mox totus in dei opere cōuersus quū esset annorum duodecim eremum cōcupiuit:

fecissetque uotis satis, nisi ætatis infirmitas obstitisset. Sed quũ edictũ esset a regibus, ut ueteranorum filij ad militiã scriberẽtur, quum esset annorum quindecim captus sacramentis militaribus est implicat⁹: uno tantũ seruo comite contentus, cui tamen uersa uice dominus seruiebat, adeo ut plerunq; ei calceamenta ipse detraheret ac detergeret: quũque cibum pariter caperent sæpius ministraret. Triennium fere ante baptismum in armis fuit, integer tamen ab ijs uitijs quib⁹ illud hominum genus solet implicari. Quodam uero tempore, quũ nihil præter arma & simplicem militiæ uestitum haberet, media hyeme (quæ solito asperior inhorruerat, adeo ut plerosq; uis algoris extingueret) obuium habuit in porta Ambianensium ciuitatis pauperem nudum. Qui cum prætereũtes ut sui misererentur oraret, omnesque miserum præterirent, intellexit uir deo plenus illũ sibi alijs misericordiam nõ præstantibus reseruari. Nihil tamẽ præter chlamydẽ qua indutus erat habebat: iam enim reliqua in opus simile consumpserat. Arrepto itaque ferro quo accinctus erat, mediam diuidit, partemq; eius pauperi tribuit: reliqua rursus induitur. Nocte igitur insecuta quum se sopori dedisset, uidit Christũ chlamydis suæ qua pauperem texerat parte uestitum: intueri diligentissime dominum, uestemq; quam dederat iubetur agnoscere. Mox ad angelorum circumstantium multitudinem audit Iesum clara uoce dicẽtem, Martinus adhuc catechumenus hac me ueste contexit. Quo uiso uir beatissimus non in gloriam elatus huma

nam sed dei bonitatem in opere suo cognoscens, quum esset annorũ duodeuiginti ad baptismum cõuolauit. Tu autẽ dñe nostri miserere. ℞. Deo gratias. ℞. Beati Martini meritum factumq; laudam⁹ pauperem nudũ chlamyde indutũ audit Iesum clara uoce dicentẽ. Martinus adhuc catechumenus hac me ueste contexit. ℣ Vere memor dominus dictorũ suorũ qui ante prędixerat: quãdiu fecistis uni ex minimis istis mihi fecistis. Martinus adhuc. item Iube domine benedicere. benedictio ij: ut in cõmuni pontificũ. Lectio ij.

Math. 15.d.

Exinde relicta militia sanctũ Hilarium Pictauæ ciuitatis episcopum expetiuit: & aliquandiu apud eum cõmoratus est. Quẽ quũ diaconatus officium repudiasset, exorcistã demum Hilarius esse præcepit. Nec multo post admonitus per soporẽ ut patriam parentesque uisitaret, quos adhuc gẽtilitas detinebat ex uolũtate sancti Hilarij profectus est: cõtestatus fratribus multa se aduersa passurum. Primum etenim inter alpes deuia secutus, incidit in latrones: quumque unus securim in caput eius uibrasset, ictum ferientis alter sustinuit: uinctis tamen post tergum manibus uni custodiẽdus traditur. Qui quum eum ad remotiora duxisset, percunctantique ab eo quisnã esset, Martinus se Christianum esse respondit. Ingressusque disputationẽ euangelicam uerbũ dei latroni prædicabat: latro credidit, ac Martinum uię reddidit, orans ut pro se dominũ precaretur: qui postea religiosam uitam duxit. Igitur Martinus inde progressus quũ Mediolanũ præterisset, diabolus in itinere humana

specie assumpta, se ei ob uium tulit: quo tenderet quærens. Quumq́ id a Martino responsi accepisset se tẽdere quo dñs uocaret, ait ad eũ. Quocunq́ ieris, uel quæcũq́ tentaueris, diabolus tibi aduersabitur. Tunc ei prophetica uoce respõ-
Psal. 17. dit. Dñs (inquit) mihi adiutor est, & nõ timebo quid faciat mihi homo; statimq́ de conspectu ei9 inimic9 euanuit. Itaq́ ut animo ac mẽte cõceperat, matrẽ gẽtilitatis soluit errore: patre in malis perseuerante. Denique quum hæresis Arrhiana per totũ orbẽ pullulasset (quũ aduersus perfidiã sacerdotũ solus acerrime repugnaret, multisq́ supplicijs esset affect9, nã publice uirgis cæsus est, & ad extremũ de ciuitate exire cõpulsus) Italiã repetens, quũ intra Gallias discessum quoque sancti Hilarij, quẽ ad exiliũ hæreticorum uis coegerat, cõperisset, Mediolani sibi monasterium statuit. Ibi quoq́ eũ Auxẽtius episcop9 Arrhianus grauissime insectat9 est: multisq́ affectũ iniurijs de ciuitate exturbauit. Qui ad insulã Gallinariã secedẽs comite quodam presbytero ibi aliq́diu radicib9 uixit herbarũ. Nec multo post quũ audisset S. Hilario cõcessã fuisse redeũdi ptãtẽ, tẽtauit ei occurrere: sed quũ Hilari9 iã præterisset, eũ uestigijs est prosecutus. Quũq́ ab eo fuisset gratissime suscept9, haud lõge ab oppido monasteriũ sibi collocauit. Ab eo tẽpore beati uiri nomẽ enituit: ut qui sanct9 iã ab hominib9 habebatur, potẽs etiã miraculis & uere apostolic9 haberetur. Sub idẽ fere tẽp9 ad episcopatũ Turonicæ ecclesiæ Martin9 petebatur. Vna siquidem erat omniũ uoluntas ac sentẽtia, Martinum esse episcopatu dignissimũ.

Nonnulli tamē ex episcopis qui ad constituendum antistitem conuenerant impie repugnabant: dicentes contemptibilem esse personā indignum esse episcopatu hominem uultu despicabilem, ueste sordidum, crine deformem. Inter episcopos tamen qui affuerant, præcipue Defensor quidā dicitur restitisse. Vnde animaduersum est, grauiter illū prophetica lectione tūc notatū. Nam quum fortuitu lector (cui legendi eo die officium erat) nō adesset, unus e circumstantibus sumpto psalterio quem primū uersum inuenit arripuit: uersus autem hic erat.
Psal. 8. Ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem: propter inimicos tuos, ut destruas inimicum & defensorē. Quo lecto clamor populi tollitur, pars aduersa confunditur, ita ut diuino nutu testimonium operis sui Defensor audiret, & ostensus pariter & destructus esset inimicus. Iam uero sumpto episcopatu, eadē in corde humilitas, eadem in uestitu uilitas erat, atque ita plenus autoritatis & gratiæ, episcopi dignitatem implebat. Tu autē domine. ℞. Lex ueritatis fuit. ℣. Manus enim mea. in communi pontificū. Iube domine. benedictio in comuni ut supra Lectio tertia.

MArtinus igitur obitum suū longe ante præsciuit: dixitque fratribus dissolutionem sui corporis imminere. Interea causa extitit, quæ Cōdatensem diœcesim uisitaret: nam (clericis ecclesiæ illius inter se diffidentibus) pacem cupiens reformare, licet finem dierum suorum non ignoraret proficisci tamen ob istiusmodi causam non recusauit. Aliquandiu ergo in ecclesia ad quam ierat cō

moratus (pace inter clericos restituta) quũ iam regredi ad monasteriũ cogitaret, corporis uiribus cœpit repente destitui: conuocatisq; discipulis indicat se iam resolui. Tum uero luctus omnium uox una plangẽtium cur nos pater deseris, aut cui nos desolatos relinquis? inuadent enim gregẽ tuũ lupi rapaces. Tunc ille motus his flẽtibus conuersus ad dominũ orauit. Domine si adhuc sum populo tuo necessarius non recuso laborem: fiat uoluntas tua. Itaque quũ iam per aliquot dies ui febrium teneretur, nõ tamen a dei opere cessabat. Pernox in orationibus & uigilijs, fatiscentes artus spiritui seruire cogebat: nobili illo stratu suo in cinere & cilicio recubans. Et quum a discipulis rogaretur, ut saltẽ uilia sibi sineret stramẽta supponi, non decet (inquit) filij Christianũ nisi in cinere mori. Quũ etiam a presbyteris qui tunc ad eum confluxerant rogaretur, ut corpusculum lateris mutatione releuaret, sinite (inquit) me fratres cœlũ potius respicere quàm terram: & suo iam itinere iturus ad dominum spiritus dirigatur. Hæc locutus diabolum uidit prope assistere: quid (inquit) astas cruenta bestia? nihil in me funesti reperies: Abrahæ me sinus recipit. Cum hac ergo uoce spiritum cœlo reddidit. Eodem tempore beatus Ambrosius ciuitati Mediolanensi prçerat episcopus. Quo celebrãte festa diei dominice ista erat cõsuetudo, ut ueniens lector cum libro non antea legere præsumeret, quam sanctus nutu iussisset. Factum est autem ut illa die dominica (prophetica lectione iam lecta) staret ante altare qui

lectionem beati Pauli proferret: beatissimus uero antistes Ambrosius super sanctum altare dormiebat. Quod uidentes multi quũ nullus eum penitus excitare presumeret trans se re duarum aut trium horarum spatium excitauerunt dicẽtes. Iam hora præterijt, iubeat dominus lectionẽ legere, expectat enim populus ualde iam lassus. Respõdens autem beatus Ambrosius, nolite (inquit) turbari, multum enim ualet sic obdormisse, quum tale miraculum dominus mihi dignatus sit ostendere: nam noueritis fratrem meum Martinum sacerdotem egressum de corpore, me autem funeri eius obsequium præbuisse. Peractoq; ex more seruitio capitellum tãtum uobis excitantibus non expleui. Tunc illi stupefacti pariter & admirantes, diem tempusq; notant sollicite requirentes: qui diem tempusque reperiunt, quo beatus Ambrosius dixerat se eius exequijs deseruisse. Tu autẽ domine. &c. sequitur. Te deum laudamus. fol. 1. quo finito sequitur aña. O uirum ineffabilem. canticum. Benedictus dominus deus Israël. cũ Gloria patri. fo. 8 4. aña. O uirum ineffabilẽ nec labore uictum, nec morte uincendum, qui nec mori timuit nec uiuere recusauit. K.K.K. Aña ad crucẽ. Iustus in perpetuum uiuet. ut in cõmuni unius apostoli. Oratio secreta. Deus qui populum tuum, infra. aña. Gloriosus in sanctis. canticum. Cantemus domino. fol 8 6. Oratio secreta. Deus qui tribus pueris. ℣. Dominus uobiscũ. aña. Oculis ac manibus. canticum. Benedicite omnia. fol. 8 7. aña. Oculis ac manibus in ce-

ſum ſemper intentos, inuictum ab oratione ſpiritum nō relaxabat. K. K. K. ℣. Dominus nobiſcum.

Oratio.

Exaudi domine populum tuū tota tibi mente ſubiectū: & beati Martini pontificis tui ſupplicatione cuſtodi. Vt corpore & corde protectus, quod pie credidit appetat, & quod iuſte ſperat obtineat. Per dominū noſtrum. ℣. Dominus uobiſcū. añ. Diſperſit dedit. ps. Laudate dominum de cœlis. fol. 79. ps. Cantate domino canticum. fol. 52. ps. Laudate deū in. fol. 80. ps. Laudate dominū omnes. fo. 64. omnes ſub uno. Gloria patri. Capitellum antequam dicatur añā. Cornu eius exaltabitur in gloria. añ. Diſperſit dedit ut ſupra in ueſper. K. K. K. ℣. Dominus uobiſcum. ps. directus. Beatus uir qui timet. cum Gloria patri. fol. 62. ſequitur. Gloria in excelſis deo, fol. 87. hymnus. Bellator armis inclytus. ut in ueſperis. fol. 97. K. xij. ℣. Dominus uobiſcū. pſallendā. O quantus luctus hominum, quantaque precipue lamenta monachorū & uirginū chorus, quia & pium eſt gaudere Martino, & pium eſt flere Martinum. Gloria patri. etc. item O quantus luctus. completorium. Iuſtus ut palma florebit, ſicut cedrus quæ eſt in libano multiplicabitur. Kirie el. Kirie el. Kirie.

Oratio.

Præſta quæſumus domine. Vt ſicut diuina laudamus in ſancto Martino pontifice tuo magnalia, ſic indulgentiam tuam pijs eius precibus aſſequamur. Per dominū noſtrum. ℣. Dominus uobiſcū. ℟. Et cum ſpiritu tuo. Kirie el. Kirie el. Kirie.

℣. Benedicat. &c. & si mitur eo ordine quo su pra in uesperis. sic etiam isto ordine dicuntur o mnia matutina de san ctis per totum annum.
Ad tertiã epistola. Plu res facti sunt sacerdo tes. require in cõmuni pontificum. infra ora tio Exaudi domine po pulum tuum. ut in ma tutino.
Ad sextã. oratio Præ sta qçæsumus domine. ut in matut.
Ad nonam. Oratio. Adesto quæsumus do mine plebi tuæ. ut su pra in uesperis.
Eodem die ad uespe ras. Lucern. Exortum est. ℣. Beatus uir. in fra in communi unius apostoli. aña. in choro. Lætabitur iustus. ibi dem hymnus Bellator armis. ut supra. ℟. in choro. Beati Martini. ℣. Vere memor. ut in matut. aña. O uirum in effabilem. ps. Dilexi. fol. 63 Ecce nunc. lau date. fo. 78. Orat Exau di domine populũ tuũ. aña. Oculis ac mani bus. ps. Credidi pro pter. fo. 64. Orat Præ sta quæsumus domine. omnia require supra in matut. aña. in Magnifi cat. Martinus Abrahę sinu lætus excipitur, Martinus hic pauper & modicus cœlum di ues ingreditur, hymnis cœlestibus honoratur.
Oratio Adesto quæsu mus domine. require in primis uesperis. psallen da O quantus luctus. cum Gloria patri. su pra in matut. complet. Sancti tui domine. aliud complet Benedictus es domine. Oratio.

DEum cuius cultui deputatur quic quid sanctis eius hono ris impenditur, intenta oratione poscimus. Vt hunc diem quem sancti ac præcipui uiri Marti ni episcopi illustrat ex cessio, celebrem nobis & posteris indulgeat,

tribuatque: ut cuius ueneratores sumus, imitatores esse mereamur: Per dominum nostrum Iesum Christum filium suum, qui secũ uiuit & regnat in unitate spiritus sancti deus. Per omnia sæcula sęculorum. ℟. Amen, sequitur cõmemoratio sancti subsequentis. & sic finiuntur uesperæ prout supra in uigilia. Siquis autem uoluerit potius facere. de sancto sequenti cum commemoratione sancti Martini, faciat ut sibi placuerit.

Notandum quod si festũ sancti Martini uenerit in sabbato primo ad uentus, fiunt uesperę de aduentu cum psallenda sancti Martini O quantus luctus. Oratio Exaudi domine populum tuum. & sic finiuntur uesperæ, nisi in ecclesijs ubi fit festum ipsius sancti.

In sancti Antonini Martyris omnia in cõmuni de uno martyre pręter quàm istas duas orationes. Oratio.

MAiestati tuæ nos quæsumus domine beati martyris tui Antonini supplicatio ueneranda cõciliet. Vt qui incessanter actibus nostris offendimus, continuis eius precibus expiemur. Per dominum nostrum. Oratio.

DEus qui sanctã nobis huius diei solennitatem pro beati martyris tui Antonini passione fecisti, adesto familiæ tuę precib⁹ & das: Vt cuius hodie festa celebramus, eius meritis & intercessionibus adiuuemur. Per dominũ.

Ad matutinũ lectiones dicuntur de Ezechiele propheta si festum uenerit ante primam dominicam aduentus: si autẽ uenerit post primã dominicã aduentus. lectiones dicuntur de Daniele propheta, eius feria qua uenerit dictum fe-

dicamus dño. sequitur. Pater noster. ℣. Et ne nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos a malo. ℣. Sancta trinitas nos semper saluet & benedicat. ℟. Amen. Isto ritu dicuntur uespere per totum annum, quando fit de sanctis.

Ad matutinũ. Pater noster. deinde Deus in adiutorium. ut dictum est supra fol. 8 o. Hymnus. Æterne rerũ conditor. f. 8 o. ℟. post hym. Ecce magnum & uerũ sacerdotem, ecce bonum dispensatorem. Qui chlamydem dans pauperi, Christũ uidere meruit. ℣. Gloria & diuitiæ in domo eius, & iustitia eius manet in sæculum sęculi. Qui chlamydem. quo finito statim dicitur Benedictus es. sequitur canticum. Et benedictũ nomen. ut supra fo. 8 1. Deinde dicitur decuria quæ illo die occurrerit, ut ponitur in psalterio. Si uenerit festum in die sabbati, post canticum Et benedictum. dicitur an. Gloriosus in sanctis. canticum Cãtemus dño. fol. 8 6. deinde alia añ. Beati qui scrutãtur. ps. Beati immaculati. cum reliquis usque ad psalmũ Ad dñm quũ tribularer. fol. 65. quibus finitis dicitur Iube domine benedicere. benedictio ut infra in communi pontificum.

Turonis Depositio sancti Martini episcopi. Lectio. 1.

MArtinus Sabariæ Pannoniorum oppido oriundus fuit: sed intra Italiam Ticini alitus est, parentibus secundum sæculi dignitatem non infimis, gentilibus tamen. Quumque esset annorum decẽ, inuitis parentibus ad ecclesiam confugit: seque catechumenum fieri postulauit. Mox totus in dei opere cõuersus quũ esset annorum duodecim eremum cõcupiuit:

fecissetque uotis satis, nisi ætatis infirmitas obstitisset. Sed quũ edictũ esset a regibus, ut ueteranorum filij ad militiã scriberẽtur, quum esset annorum quindecim captus sacramentis militaribus est implicat⁹: uno tantũ seruo comite contentus, cui tamen uersa uice dominus seruiebat, adeo ut plerunq; ei calceamenta ipse detraheret ac detergeret: quũque cibum pariter caperent sæpius ministraret. Triennium fere ante baptismum in armis fuit, integer tamen ab ijs uitijs quib⁹ illud hominum genus solet implicari. Quodam uero tempore, quũ nihil præter arma & simplicem militiæ uestitum haberet, media hyeme (quæ solito asperior inhorruerat, adeo ut plerosq; uis algoris extingueret) obuium habuit in porta Ambianensium ciuitatis pauperem nudum. Qui cum prætereũtes ut sui misererentur oraret, omnesque miserum præterirent, intellexit uir deo plenus illũ sibi alijs misericordiam nõ præstantibus reseruari. Nihil tamẽ præter chlamydẽ qua indutus erat habebat: iam enim reliqua in opus simile consumpserat. Arrepto itaque ferro quo accinctus erat, mediam diuidit, partemq; eius pauperi tribuit: reliqua rursus induitur. Nocte igitur insecuta quum se sopori dedisset, uidit Christũ chlamydis suæ qua pauperem texerat parte uestitum: intueri diligentissime dominum, uestemq; quam dederat iubetur agnoscere. Mox ad angelorum circumstantium multitudinem audit Iesum clara uoce dicẽtem, Martinus adhuc catechumenus hac me ueste contexit. Quo uiso uir beatissimus non in gloriam elatus huma

nam sed dei bonitatem in opere suo cognoscens, quum esset annorũ duodeuiginti ad baptismum cõuolauit. Tu autẽ dñe nostri miserere. ℞. Deo gratias. ℞. Beati Martini meritum factumq́ laudamᵘ pauperem nudũ chlamyde indutũ audit Iesum clara uoce dicentẽ. Martinus adhuc catechumenus hac me ueste contexit. ℣ Vere memor dominus dictorũ suorũ qui ante prędixerat: quãdiu
Math. 15.d. fecistis uni ex minimis istis mihi fecistis. Martinus adhuc, item Iube domine benedicere. benedictio ij. ut in cõmuni pontificũ. Lectio ij.

EXinde relicta militia sanctũ Hilarium Pictauæ ciuitatis episcopum expetiuit: & aliquandiu apud eum cõmoratus est. Quẽ quũ diaconatus officium repudiasset, exorcistã demum Hilarius esse præcepit. Nec multo post admonitus per soporẽ, ut patriam parentesque uisitaret, quos adhuc gẽtilitas detinebat, ex uolũtate sancti Hilarij profectus est: cõtestatus fratribus multa se aduersa passurum. Primum etenim inter alpes deuia secutus, incidit in latrones: quumque unus securim in caput eius uibrasset, ictum ferientis alter sustinuit: uinctis tamen post tergum manibus uni custodiẽdus traditur. Qui quum eum ad remotiora duxisset, percunctantique ab eo quisnã esset, Martinus se Christianum esse respondit. Ingressusque disputationẽ euangelicam uerbũ dei latroni prædicabat: latro credidit, ac Martinum uię reddidit, orans ut pro se dominũ precaretur: qui postea religiosam uitam duxit. Igitur Martinus inde progressus quũ Mediolanũ præterisset, diabolus in itinere humana

specie assumpta, se ei obuium tulit: quo tenderet quærens. Quumq; id a Martino responsi accepisset se tẽdere quo dñs uocaret, ait ad eũ. Quocunq; ieris, uel quęcũq; tentaueris, diabolus tibi aduersabitur. Tunc ei prophetica uoce respõdit. Dñs (inquit) mihi adiutor est, & nõ timebo quid faciat mihi homo; statimq; de conspectu ei⁹ inimic⁹ euanuit. Itaq; ut animo ac mẽte cõceperat, matrẽ gẽtilitatis soluit errore: patre in malis perseuerante. Denique quum hæresis Arrhiana per totũ orbẽ pullulasset (quũ aduersus perfidiã sacerdotũ solus acerrime repugnaret, multisq; supplicijs esset affect⁹, nã publice uirgis cæsus est, & ad extremũ de ciuitate exire cõpulsus) Italiã repetens, quũ intra Gallias discessum quoque sancti Hilarij, quẽ ad exiliũ hęreticorum uis coegerat, cõperisset, Mediolani sibi monasterium statuit. Ibi quoq; eũ Auxẽtius episcop⁹ Arrhianus grauissime insectat⁹ est: multisq; affectũ iniurijs de ciuitate exturbauit. Qui ad insulã Gallinariã secedẽs, comite quodam presbytero, ibi aliquãdiu radicib⁹ uixit herbarũ. Nec multo post quũ audisset S. Hilario cõcessã fuisse redeũdi ptãtẽ, tẽtauit ei occurrere: sed quũ Hilari⁹ iã præterisset, eũ uestigijs est prosecutus. Quũq; ab eo fuisset gratissime suscept⁹, haud lõge ab oppido monasteriũ sibi collocauit. Ab eo tẽpore beati uiri nomẽ enituit: ut qui sanct⁹ iã ab hominib⁹ habebatur, potẽs etiã miraculis & uere apostolic⁹ haberetur. Sub idẽ fere tẽp⁹ ad episcopatũ Turonicæ ecclesiæ Martin⁹ petebatur. Vna siquidem erat omniũ uoluntas ac sentẽtia, Martinum esse episcopatu dignissimũ.

Psal. 117.

Nonnulli tamē ex episcopis qui ad constituendum antistitem conuenerant impie repugnabant: dicentes contemptibilem esse personā, indignum esse episcopatu hominem uultu despicabilem, ueste sordidum, crine deformem. Inter episcopos tamen qui affuerant, præcipue Defensor quidā dicitur restitisse. Unde animaduersum est, grauiter illū prophetica lectione tūc notatū. Nam quum fortuitu lector (cui legendi eo die officium erat) nō adesset, unus e circumstantibus sumpto psalterio quem primū uersum inuenit arripuit: uersus autem hic erat.

Psal.8. Ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem: propter inimicos tuos, ut destruas inimicum & defensorē. Quo lecto clamor populi tollitur, pars aduersa confunditur, ita ut diuino nutu testimonium operis sui Defensor audiret, & ostensus pariter & destructus esset inimicus. Iam uero sumpto episcopatu, eadē in corde humilitas, eadem in uestitu uilitas erat, atq; ita plenus autoritatis & gratiæ, episcopi dignitatem implebat. Tu autē domine. ℟. Lex ueritatis fuit. ℣. Manus enim mea. in communi pontificū. Iube domine. benedictio in comuni ut supra Lectio tertia.

MArtinus igitur obitum suū longe ante præsciuit: dixitq; fratribus dissolutionem sui corporis imminere. Interea causa extitit, qua Cōdatensem diœcesim uisitaret: nam (clericis ecclesiæ illius inter se diffidentibus) pacem cupiens reformare, licet finem dierum suorum non ignoraret, proficisci tamen ob istiusmodi causam non recusauit. Aliquandiu ergo in ecclesia ad quam ierat cō

moratus(pace inter cle ricos restituta)quũ iam regredi ad monasteriũ cogitaret, corporis uiri bus cœpit repente de stitui: conuocatisq; di scipulis indicat se iam resolui. Tum uero lu ctus omnium uox una plangẽtium cur nos pa ter deseris, aut cui nos desolatos relinquis? in uadent enim gregẽ tuũ lupi rapaces. Tunc ille motus his flẽtibus con uersus ad dominũ ora uit. Domine si adhuc sum populo tuo neces sarius non recuso labo rem: fiat uoluntas tua. Itaque quũ iam per ali quot dies ui febrium te neretur, nõ tamen a dei opere cessabat. Pernox in orationibus & uigi lijs, fatiscentes artus spi ritui seruire cogebat: nobili illo stratu suo in cinere & cilicio recu bans. Et quum a disci pulis rogaretur, ut saltẽ uilia sibi sineret stramẽ ta supponi, non decet (inquit) filij Christianũ nisi in cinere mori. Quũ etiam a presbyteris qui tunc ad eum confluxe rant rogaretur, ut cor pusculum lateris muta tione releuaret, sinite(inquit)me fratres cœlũ potius respicere quam terram: & suo iam itine re iturus ad dominum spiritus dirigatur. Hæc locutus diabolum uidit prope assistere: quid(in quit)astas cruenta be stia? nihil in me funesti reperies: Abrahæ me si nus recipit. Cum hac er go uoce spiritum cœlo reddidit. Eodem tempo re beatus Ambrosius ciuitati Mediolanensi præerat episcopus. Quo celebrãte festa diei do minice ista erat cõsue tudo, ut ueniens lector cum libro non ante le gere præsumeret, quam sanctus nutu iussisset. Factum est autem ut illa die dominica (prophe tica lectione iam lecta) staret ante altare qui

lectionem beati Pauli proferret: beatissimus uero antistes Ambrosius super sanctum altare dormiebat. Quod uidentes multi quũ nullus eum penitus excitare presumeret, trans sese duarum aut trium horarum spatium excitauerunt dicẽtes, Iam hora præterijt, iubeat dominus lectionẽ legere, expectat enim populus ualde iam lassus. Respõdens autem beatus Ambrosius, nolite (inquit) turbari, multum enim ualet sic obdormisse, quum tale miraculum dominus mihi dignatus sit ostendere: nam noueritis fratrem meum Martinum sacerdotem egressum de corpore, me autem funeri eius obsequium præbuisse. Peractoq; ex more seruitio capitellum tãtum nobis excitantibus non expleui. Tunc illi stupefacti pariter & admirantes, diem tempusq; notant sollicite requirentes: qui diem tempusque reperiunt, quo beatus Ambrosius dixerat se eius exequijs deseruisse. Tu autẽ domine. &c. sequitur. Te deum laudamus. fol. 1. quo finito sequitur aña. O uirum ineffabilem. canticum. Benedictus dominus deus Israël. cũ Gloria patri. fol. 14. aña. O uirum ineffabilẽ nec labore uictum, nec morte uincendum, qui nec mori timuit nec uiuere recusauit. K.K.K. Aña. ad crucẽ. Iustus in perpetuum uiuet. ut in cõmuni unius apostoli. Oratio secreta. Deus qui populum tuum, infra. aña. Gloriosus in sanctis. canticum. Cantemus domino. fol 36. Oratio secreta. Deus qui tribus pueris. ℣. Dominus uobiscũ. aña. Oculis ac manibus. canticum. Benedicite omnia. fol. 87. aña. Oculis ac manibus in cœ-

ſum ſemper intentos, inuictum ab oratione ſpiritum nõ relaxabat. K. K. K. ℣. Dominus uobiſcum.

Oratio.

Exaudi domine populum tuũ tota tibi mente ſubiectũ: & beati Martini pontificis tui ſupplicatione cuſtodi. Vt corpore & corde protectus, quod pie credidit appetat, & quod iuſte ſperat obtineat. Per dominũ noſtrum. ℣. Dominus uobiſcũ. añ. Diſperſit dedit. ps. Laudate dominum de cœlis. fol. 79. ps. Cantate domino canticum. fol. 52. ps. Laudate deũ in. fol. 80. ps. Laudate dominũ omnes. fo. 64. omnes ſub uno. Gloria patri. Capitellum antequam dicatur añã. Cornu eius exaltabitur in gloria. añ. Diſperſit dedit ut ſupra in ueſper. K. K. K. ℣. Dominus uobiſcum. ps. directus. Beatus uir qui timet. cum Gloria patri. fol. 62. ſequitur. Gloria in excelſis deo. fol. 87. hymnus. Bellator armis inclytus. ut in ueſperis. fol. 97. K. xij. ℣. Dominus uobiſcũ. pſallendã. O quantus luctus hominum, quantaque precipue lamenta monachorũ & uirginũ chorus, quia & pium eſt gaudere Martino, & pium eſt flere Martinum. Gloria patri. etc. item O quantus luctus. completorium. Iuſtus ut palma florebit, ſicut cedrus quæ eſt in libano multiplicabitur. Kirie el. Kirie el. Kirie.

Oratio.

Præſta quæſumus domine. Vt ſicut diuina laudamus in ſancto Martino pontifice tuo magnalia, ſic indulgentiam tuam pijs eius precibus aſſequamur. Per dominũ noſtrum. ℣. Dominus uobiſcũ. ℟. Et cum ſpiritu tuo. Kirie el. Kirie el. Kirie.

℣. Benedicat. &c. & sic sequitur eo ordine quo supra in uesperis. sic etiam isto ordine dicuntur omnia matutina de sanctis per totum annum.

Ad tertiã epistola. Plures facti sunt sacerdotes. require in cõmuni pontificum. infra oratio Exaudi domine populum tuum. ut in matutino.

Ad sextã. oratio Præsta qæsumus domine. ut in matut.

Ad nonam. Oratio. Adesto quæsumus domine plebi tuæ. ut supra in uesperis.

Eodem die ad uesperas. Lucern. Exortum est. ℣. Beatus uir. infra in communi unius apostoli. aña. in choro. Lætabitur iustus. ibidem hymnus Bellator armis. ut supra. ℟. in choro. Beati Martini. ℣. Vere memor. ut in matut. aña. O uirum ineffabilem. ps. Dilexi. fol. 63 Ecce nunc. laudate. fo. 78. Ora. Exaudi domine populũ tuũ. aña. Oculis ac manibus. ps. Credidi propter. fo. 64. Ora. Præsta quæsumus domine. omnia require supra in matut. aña. in Magnificat. Martinus Abrahę sinu lætus excipitur. Martinus hic pauper & modicus cœlum diues ingreditur, hymnis cœlestibus honoratur. Oratio Adesto quæsumus domine. require in primis uesperis. psallenda O quantus luctus. cum Gloria patri. supra in matut. complet. Sancti tui domine. aliud complet. Benedictus es domine. Oratio.

Deum cuius cultui deputatur quicquid sanctis eius honoris impenditur, intenta oratione poscimus. Vt hunc diem quem sancti ac præcipui uiri Martini episcopi illustrat excessio, celebrem nobis & posteris indulgeat,

tribuatque: ut cuius ue neratores sumus, imitatores esse mereamur: Per dominum nostrum Iesum Christum filium suum, qui secū uiuit & regnat in unitate spiritus sancti deus. Per omnia sæcula sęculorum. R. Amen. sequitur cōmemoratio sancti subsequentis. & sic finiuntur uesperæ prout supra in uigilia. Siquis autem uoluerit potius facere. de sancto sequenti cum commemoratione sancti Martini, faciat ut sibi placuerit.

Notandum quod si festū sancti Martini uenerit in sabbato primo aduentus, fiunt uesperę de aduentu cum psallenda sancti Martini. O quantus luctus. Oratio Exaudi domine populum tuum, & sic finiuntur uesperæ, nisi in ecclesijs ubi fit festum ipsius sancti.

In sancti Antonini Martyris omnia in cōmuni de uno martyre pręterquā istas duas orationes. Oratio.

MAiestati tuæ nos quæsumus domine beati martyris tui Antonini supplicatio ueneranda cōciliet. Vt qui incessanter actibus nostris offendimus, continuis eius precibus expiemur. Per dominum nostrum. Oratio.

DEus qui sanctā nobis huius diei solennitatem pro beati martyris tui Antonini passione fecisti, adesto familiæ tuę precib9 & das Vt cuius hodie festa celebramus, eius meritis & intercessionibus adiuuemur. Per dominū.

Ad matutinū lectiones dicuntur de Ezechiele propheta si festum uenerit ante primam dominicam aduentus: si autem uenerit post primā dominicā aduentus. lectiones dicuntur de Daniele propheta, eius feriæ qua uenerit dictum: se-

Sum. Ad tertiam Oratio. Maiestati tuæ. Ad sextam Oratio. Deus qui sanctam, ut supra. Ad nonam Oratio. Vt tibi domine placere. infra in communi & sic in omnibus festis habentibus duas tantum orationes.

In sancti Romani sacerdotis & martyris. Ad vesperas super. Exortum est. añ in choro. Lætabitur iustus. hymnus. Deus tuorum militum. Ꝝ in choro. Dominus

Isaiæ 50.b. mihi dat linguam eruditionis allel. Vt sciam quando oporteat me dicere allel. allel. Bene dictus dominus deus meus, qui dedit mihi linguam nõ carnalem sed spiritualem. Vt sciam quando. añ. Os meum loquetur sapientiam, & meditatio cordis mei prudentiam. ps. Audite hæc omnes gentes. fol. 26. & dicitur totus ps. Ecce nunc. fol. 73.

Oratio.

Plebs tua domine beati sacerdotis & martyris tui Romani te glorificatione magnificet: & eodem semper precante, te mereatur habere rectorem. Per dominum. añ. Lingua mea meditabitur iustitiam tuam. ps. Deus in te speraui. fol. 37.

Oratio.

Preces populi tui quæsumus domine clementer exaudi. Vt beati sacerdotis & martyris tui Romani precibus adiuuemur, cuius passione lætamur. Per dominum nostrum. Añ. in magnificat. Si linguę membrum abscideris, tacentem deus audit. Oratio. Beati sacerdotis & martyris tui Romani nos quæsumus domine præclara. in communi martyris. psal. Exultabunt labia mea dum cantauero tibi, & anima mea quam redemisti domine. complet.

Sancti tui. Vel Oratio. Vt tibi domine placere. in communi ut supra. Ad matutinum ℟. post hymnum Iustus ut palma. ℣. Bonum est confiteri. in communi ut supra.

Antiochiæ passio sancti Romani sacerdotis & martyris. benedictiones de uno martyre.

Lectio prima.

Asclepiades præfectus quum in ecclesiam impetum facere uellet, ut Christianos euerteret: Romanus monachus collectis Christianis inquit: uiri fratres quasi fortes uiri fide Christi domini nostri armati, stemus aduersum hostem nostrum, nec sinamus eum ecclesiam dei introire. Quidam hoc audientes nunciauerunt Præfecto dicentes. Quidam nomine Romanus persuasit populo & omnibus ecclesiasticis: ut resistentes prohibeant te ecclesiam introire. Capitur Romanus illico, & ad forum ductus est coram Præfecto. Cui Præfectus ait. Dic mihi, quid cogitasti ut mihi resisteres? Ad quem Romanus. Non est iustum ut ecclesiam domini ingressus, agere præsumas impie quicquam in illa. Tunc Præfectus, ergo te timens non introibo? Profecto igni te tradam, ut fias exemplum cæteris quibus persuasisti ut mihi obsisterent. Minas tuas non timeo inquit Romanus, sed scito hoc nutu dei factum esse, ut propositũ tuum minime impleueris. Tu autem domine. ℟. Dominus mihi dat, ut supra in uesperis.

Lectio secunda.

Iratus Asclepiades iussit Romanum in equuleo suspẽdi: sed quũ audisset illum esse uirũ

ciuitatis Antiochiæ primarium, protinus eum de equuleo tolli præcepit) Tunc cœperunt ambo simul disputare, quumque diu uicissim cõtendissent Romanus pro fide Christi, ille uero pro cultura deorum: tandem Præfectus dixit. Statuerunt diui Imperatores omnes Christianos aut dijs immolare, aut igne cremari. Peior te inueniar Romanus respõdit, si derelinquẽs dominum cœli & terræ conditorem, lapides & ligna adorauero. Tunc Asclepiades beato Romano iussit os percuti dicens. Ne tam insolenter respondeas, memento te publice astare. Cui Roman⁹. Per Christum, me torquendo nihil proficies. Ego enim præco sum ueritatis, proinde stultitiæ uestræ nequaquam obtemperabo. Ergo (Præfectus inquit) stulte agunt Imperatores deos adorantes? Ad hæc Romanus. Sapientia uestra stultitia est apud deum scriptura dicente: Sapientia huius mundi, stultitia est apud deum. Tu autem domine. ℟. Posuisti domine infra in cõi mart.

Lectio tertia.

ADiurauit præterea Romanus Asclepiadem, ut induceretur infans, & de huiuscemodi quid puer sentiret interrogaretur. Rapitur puer de platea, interrogaturque utrum iustius sit deũ adorare, an deos qui fiũt ab hominibus? Iustũ est respondit puer deum potius adorare, qui creauit omnia per filium suum: dij enim facture sunt hominum, & lapides & ligna. Cæditur infans, & quis sibi hoc suaserit iterum interrogatur. Nemo sane respondit puer me docuit, sed hæc a matre mea tantũ audiui. Tunc Præfectus iussit puerũ cum Romano recludi

simul

simul in carcere, deinde pyram magnam extra ciuitatem construi, necnon & succendi, ut in ea ambo pariter consumerentur: sed pluuia repẽte cœlitus descendens, ignem prorsus extinxit. Præfectus autem his uisis gladio puerum iussit interfici: Romano uero linguam abscindi. Abscisa itaque lingua Romanus nihilominus deo gratias agere non cessabat: Asclepiadi quoque pariter dicebat. Si linguæ membrũ absciderís, tacentẽ deus audit: imo sine lingua possum etiam sine intermissione deum laudare. Multa insuper sacra documenta sanguine suo Romanus scripsit in charta, quæ circũstantibus dedit. Quumque diuino miraculo nullo pacto loqui cessaret, Asclepiades quę gesta fuerant contra eum Maximiano Imperatori describsit: quem Imperator mandauit in carcere laqueo suffocari. Tu autem domine. Añã. In benedictus. Si linguæ membrum In benedictus añ. Os meum. Oratio. Plebs tua domine. In laudate aña. Linguá mea. cap. Posuisti domine. ps. directus Beatus uir qui. fo. 62. Gloria in excelsis deo fol. 87. hymnus Deus tuorum militũ infra. psal. Exultabunt labia. complet. Iustus ut palma. Oratio. Preces populi tui, ut supra.

In uigilijs Præsentationis beatæ Mariæ uirginis. Ad uesperas lucern. Quoniam tu illuminas. Aña. in choro. Vnam petij a domino hanc requirã, ut inhabitem in domo domini: quoniam pater meus & mater mea dereliquerunt me, dominus autem assumpsit. Hymnus. Psal. 26.

SAcræ parentes uirginis, diu manentes steriles, dono superni

numinis, concipiunt feliciter.

Vt uota soluant, filiam ad sacra templi limina ducunt placentem hostiam: ibi deoq; deferũt

Infantulæ tam teneræ, uirtus micat & gratia: cõplens in omni opere, summi patris obsequia.

Spiritus almi regitur, domestico dictamine; uirtutis omnis penitus fulget decus in uirgine.

Sensus quoque maturitas, uiget in alma uirgula: & panditur per opera, intus manens diuinitas.

Deuota docta strenua, honoreque spectabilis: prælata cunctis sed humilis, uirtute scandit ardua.

Sic cõditoris munere, ornata miris dotibus: digna fuit ut pareret, castis deum uisceribus.

Mens lingua caro spiritus, sensus affectus actio, monstrant electam cœlitus, dei parẽtẽ filij.

Gloria tibi domine, qui natus. R. in choro cum infantibus. Hodie præsentatio beatæ Mariæ uirginis ex semine Abrahæ ortę, de tribu Iuda, ex familia Dauid celebratur. Cuius uita inclyta lucem dedit sæculo. ℣. Cum gaudio beatæ Mariæ præsentationẽ celebremus, ut ipsa pro nobis intercedat ad dominũ Iesum Christũ. Cuius uita inclyta. Añã. Anna dedit fructum suum uirginẽ Mariam: per quam benedicat nos deus noster. ps. Deus misereatur nobis. fol. 34. ps. Ecce nunc fol. 73. ps. Laudate dominum. fol. 64.

Oratio.

Deus qui sanctam filij tui genitricem templum sancti spiritus fieri, & post triennium in templo prẹsentari uoluisti, præsta quæsumus. Vt qui præsentationis eius festa ueneramur, ipsi templum in quo habitare digneris effici

mereamur. Per eundem Christum dominum nostrum, eiusdem spiritus. Aña. Adducetur beata uirgo Maria in templũ domini in lętitia & exultatione allel. ps. Eructauit cor meũ. fo. 2 4.

Oratio.

DEus qui beatã uirginem Mariam tibi in templo præsentari uoluisti, atque docente spiritu sancto cœlestium charismatum aulam fieri decreuisti, da nobis ita sub tua manu potenti humiliter proficere, quatenus templi cœlestis mereamur introitum. Per dominum. eiusdem spiritus. Aña. in Magnificat. Nascetur uobis filia, quæ Maria uocata super omnes mulieres erit benedicta: & seruitio domini mãcipata a templo eius non discedet alleluia.

Oratio.

LÆtetur ecclesia tua quæsumus domine beatæ Mariæ semper uirginis præsentatione gloriosa: atque eius intercessione sacris deuota proficiat institutis. Per dominum nostrum. psal. Beata Maria in templo domini ieiunijs & orationibus deo seruiet: ac sola uirgo generabit dominum & saluatorem mundi. complet. Quoniam tu illuminas. aliud complet. Benedictus es domine.

Oratio.

ADsint nobis quæsumus domine beatæ Mariæ semper uirginis sacra patrocinia: quibus & mundi huius discrimina ualeamus transcurrere, & in templo pacis perpetuæ præsentari mereamur. Per dominum nostrum. Ad matutinum. ℞. post hymnum. Beata & gloriosa uirgo Maria de regia & familia Dauid oriunda, in ciuitate Nazareth nata: Hierosolymis in templo domini nutrita fuit.

℣. Pater eius Ioachim, mater uero Anna dicebatur: domus paterna in Galilęa erat, ex ciuitate Nazareth. Hierosolymis in templo.

Ex tractatu sancti Hieronymi, de præsentatione uirginis Mariæ. Lectio prima.

Qvum trium annorum circulus uolueretur, & ablactationis tempus cōpletum fuisset ad templum domini uirginem Mariam cum oblationibus parentes adduxerunt. Erant autem circa tēplum quindecim gradus ascensionis, iuxta quindecim graduū psalmos. Nam quia templum erat in monte constitutum, altare holocausti, quod forinsecus erat adiri nisi gradibus non ualebat. In horū itaque uno beatam uirginem Mariam constituerunt. Tu autē domine. ℟. Angelus domini apparuit Ioachim dicens: noli timere, ego enim missus sum a domino ut annunciem tibi preces tuas exauditas. Vidit enim sterilitatis opprobrium non recte tibi obiectum. ℣. Anna uxor tua pariet tibi filiam: quę ab infantia sua erit domino consecrata, & in tēplo erit conuersatio eius. Vidit enim. Lectio secunda.

Qvumque ipsi uestimenta quae in itinere habuerant exuerent, & cultioribus ex more uestibus ac mūdioribus se induerent, uirgo domini cunctos sigillatim gradus sine ducentis & leuantis manu ita ascendit: ut perfectæ ætati in hac duntaxat causa nihil deesse putares. Iam quippe dominus in uirginis suæ infantia magnum quid operabatur: & quāta futura esset huius miraculi inditio præmonstrabat. Tu autem domine. ℟. Quū trium annorum circulus uolueretur, ad templū do-

mini uirginem cum oblationibus adduxerunt: & in uno gradu constituerunt. sed Virgo domini sine ducentis aut leuantis manu cunctos sigillatim gradus ascendit. ℟. Iam dominus in uirginis suæ infantia magnum quid operabatur: & quanta futura esset, huius miraculi inditio præmonstrabat. Virgo domini. Lectio tertia.

IGitur sacrificio secũdum consuetudinem legis celebrato & uoto suo perfecto, uirginẽ intra septa templi cũ alijs uirginibus educandam parentes dimiserũt: ipsi uero domum regressi sunt. Virgo autem domini cum ætatis processu & uirtutibus proficiebat: & iuxta psalmistã
Psal. .6. pater & mater dereliquerunt eam, dominus autem assumpsit eam. Quotidie namq; ab angelis frequentabatur: quotidie uisione diuina fruebatur: quæ eam a malis omnibus custodiebat, & bonis omnibus redũdare faciebat. Tu autem domine. In benedictus aña. Completo ablactationis tempore parentes ad templum domini uirginem Mariam cum oblationibus adduxerunt. Aña. ad crucem Ante multum temporis. require in festo uisitationis. infra. In cantemus aña. Beata progenies unde Christus natus est, quã gloriosa est uirgo quæ cœli regẽ genuit. In benedicite aña Dignus es domine deus noster accipere gloriam & honorem. Oratio. Deus qui sanctam filij. supra, In laudate aña Laudabilis uirgo quæ meruisti portare in tuo utero dominum & saluatorẽ mundi. cap. Pulchra facie & pulchrior fide beata es uirgo. ps. directus. Fundamenta eius. fol. 47. hym Sacræ parentes uirginis. psallens.

Quotidie uiſione diui-
na fruebatur, quotidie
ab angelis frequenta-
batur, qui eam a malis
omnibus cuſtodiebant,
& bonis omnibus re-
dundare faciebant. cō-
ple: ſit ſplendor domi-
ni. Oratio. Deus qui
beatam uirginem. ut in
ueſperis. Epiſtolæ ad
horas dicantur ut in na
tiuitate Virginis præter
orationes. Ad tertiam
oratio. Deus qui ſanctā.
Ad ſextā. Lætetur ec-
cleſia. Ad nonam. Ad-
ſint nobis quæſumus.
quamuis omnes potius
faciant de aduentu: ſed
uiderint ipſi qui conue-
niat dicere matutinum
& ueſperas de ſancto,
ad cæteras autem horas
de feria. Aiunt ſic eſſe
conſuetudinem, ego uē-
ro magis cenſeo maxi-
mam corruptellam &
abuſum: ſed de hoc a-
lias, unuſquiſq; tamen
faciat ut ſibi libitū fue-
rit.

Eodem die ad ueſperas
Lucernar. Quoniam
aña in choro O uirgo
uirginum quomodo fiet
iſtud? quia nec primam
tui ſimilem uiſa es nec
habere ſequentem: filiæ
Hieruſalem quid me ad-
miramini? diuinum eſt
myſterium hoc quod
cernitis. hymnus. Sa-
cræ parentes uirginis.
℟. in choro. Quum
trium annorum. ſupra
in matutino. Añ. Com-
pleto ablactationis. ſu-
pra in benedictus. ps.
Dilexi quia. fol. 63 ps.
Ecce nunc. benedici-
te dominum. fol. 78.
Oratio. Deus qui ſan-
ctam filij. aña. Reddi-
derunt domino uota ſua
parentes uirginis, in a-
trijs domus domini dei
noſtri. ps. Credidi pro-
pter. fol. 64. Oratio.
Deus qui beatam uir-
ginem. aña. in magnifi-
cat. Celebrato ſecun-
dum conſuetudinem le-
gis ſacrificio & uoto
perfecto, parentes in
templo domini uirgi-

nem dimiserunt? quæ præ cæteris cum ætatis processu uirtutibus pro ficiebat] alleluia. Oratio. Lætetur ecclesia tua. psal. Quotidie uisione diuina, supra in matuti complet. Quoniam tu illuminas. al. Benedictus es. Oratio. Adsint nobis quæsumus domine. qua finita fine. Dominus uobiscum. fit commemoratio sanctæ Ceciliæ. Cantantibus organis. Oratio. Deus cui beata Cecilia, ut infra. Si quis autem noluerit dicere uesperas de beata Cecilia; finita ultima oratione, potest facere commemorationē sanctæ Mariæ Quotidie uisione diuina. Oratio. Deus qui sanctam filij, ut supra; faciat iuxta deuotionē, nullū enim in hoc committit errorem.

Suprascriptum officium compositum fuit anno domini 1585. per quendam sacerdotem Mediolanensem: rogatu Reuerendi domini Andreæ Vicomercati Ordinarij ecclesiæ Mediolanensis, & nonullorum aliorum. Quod quidam hortatu quorundam æditum est, ut sic religioni eorum pie satisfieret: quod an recte factum sit, doctiores utrique sanioris iudicij deposito tamen liuore facile iudicare poterunt, & amanter corrigere.

In sanctæ Ceciliæ uirginis & martyris, ad uesperas lucernarium. Lucerna, aña. in choro. Ornauit me. hymnus. Iesu corona uirginum, omnia in communi uirginum. ℟. in choro. Domine Iesu Christe pastor bone seminator casti consilij, suscipe seminum fructus: quos in Cecilia seminasti. Cecilia famula tua quasi ouis tibi argumentosa deseruit.

℣. Nam spōsum quem quasi leonem ferocē acceepit, ad te quasi agnum māsuetissimum destinauit. Cecilia famula tua. añ. Ego autē. ps. Deus in nomine tuo. fol. 28. Oratio.

DEus cui beata Cecilia ita deuotione placuit castitatis, ut coniugem suum Valerianū, affinemq; Tyburtium tibi fecerit consecrari: nam (& angelo deferente micātium odoriferas florum coronas) palmā martyrij perceperunt: tribue quesumus. Vt ipsa pro nobis intercedēte, beneficia tui muneris percipere mereamur. Per dominum. añ. Propter ueritatem. ps. Eructauit cor meum. fol. 24. Oratio.

BEatæ Ceciliæ martyris tuæ nos quæsumus domine festiuitas sancta commēdet. Quæ ita ad palmam martyrij uenire uoluit, ut de societate placeret qua Valerianū & Tyburtium, cōsecrationibus per angelū suū tua misericordia coronauit. Per dñm. Añ. in magnificat. Quia respexit. Oratio.

COncede quæsumus omnipotens deus. Vt hac festiuitate beatę martyris tuæ Ceciliæ qua ad cœlestia meruit euocari præmia, cōiunctis sibi Valeriano & Tyburtio sicut credimus & speramus, eorū suffragijs adiuuemur. Per dominum. psallen. Cātātibus organis Cecilia domino decantabat dicens, fiat cor meū immaculatū ut non confundar. cōp. Sancti tui &c. Oratio.

SAnctæ uirginis & martyris tuæ Ceciliæ domine supplicationibus tribue nos foueri. Vt cuius uenerabilē solennitatem deuoto celebramus obsequio, eius intercessionibus commendemur & meritis. Per dominum nostrum.

Ad matut. R. post hymnum. Audi filia. ℣. Quoniam con. Romae passio sanctae Ceciliae uirginis & martyris. Lectio prima.

CEcilia uirgo clarissima Euangelium Christi semper gerebat absc̄oditum in pectore: & non diebus non noctibus a colloquijs diuinis et oratione cessabat. Haec Valerianum quendam iuuenem habebat sp̄osum: qui in amorem uirginis urgens animum, diem constituit nuptiarum. Cecilia uero subtus carnem cilicio induta, desuper auratis uestibus tegebatur. Venit dies nuptiarum, cantantibusque organis, illa in corde suo dec̄atabat dicens: fiat cor meum & corpus meum immaculatum ut non c̄ofundar. Biduanis quoque ac triduanis ieiunijs or̄as c̄omm̄edabat domino quod timebat. Venit nox in qua una cum sponso suo ingressa cubiculi secreta sic eum alloquitur. O dulcissime iuuenis est secretum mihi quod tibi confitebor, si modo iuraueris te omnino illud obseruaturum. Iurat Valerianus se nulla ratione illud proditur̄u. Tunc illa: angelum dei habeo amatorem, qui nimio zelo custodit corpus meum. Hic si senserit quod tu polluto amore me c̄otingas, protinus c̄otra te furorem suum excitabit: & ita florem amittes tuae gratissimae iuuentutis. Si autem uirginitatem meam illibatam custodieris, te diliget sicut & me: ostendetque tibi gratiam suam. Ostende mihi ipsum angelum respondit Valerianus, qui si uere sit angelus dei faciam quod hortaris: sin aut̄e deprehendero te alium uirum diligere, gladio te feriam & illum. Cecilia uero: necesse est ut prius sacro fonte purificeris,

credasq́ unũ esse deum in cœlis uiuum & uerum. Et quis me purificabit inquit Valerianus, dei angelum ut uideam? Est senior respõdit Cecilia, qui nouit purificare homines. Vade igitur in tertium milliarium in uia Appia, inuenies ibi uirum sanctum nomine Vrbanum: indicabisq́ ei omnia uerba mea. Tu autem domine. ℟. Domine Iesu Christe. ut supra.

Lectio secunda.

PErrexit itaque Valerianus, inuenitq́ sanctum Vrbanũ episcopum inter sepulchra martyrum latitantem: cui quum retulisset omnia uerba Ceciliæ, expandit manus suas ad cœlum dicens. Domine Iesu Christe seminator casti consilij, suscipe seminum fructus quos in Cecilia seminasti: Cecilia famula tua quasi ouis tibi argumẽtosa deseruit. Nam sponsum suum quem quasi leonem ferocem accepit, tibi quasi agnum mansuetissimum destinauit: iste enim nisi crederet, huc utique nõ uenisset. Hæc orante sancto Vrbano apparuit senior, titulũ aureis literis scriptũ tenens in manibus, scriptura autẽ talis erat. Vnus deus, una fides, unũ baptisma: unus deus & pater omnium, qui super omnes est. Valerianus autẽ nimio terrore correptus, quasi mortuus cecidit in terrã. Surge inquit senior, noli timere sed lege: ut & purificari, & angelũ dei uidere merearis, sicut promisit tibi Cecilia. Quumq́ legisset Valerianus uoce magna dixit. Nõ est aliud sub cœlo, quod uerius credi possit: statimque senior ille ab oculis eorũ ablatus est. Tũc baptizauit eum sanctus Vrbanus, & in fide diligenter instructum remisit ad Ce- Ad e 4.a.

ciliam. Inuenit autē Valerianus Ceciliam in cubiculo orantem, & angelum domini stantem iuxta illam fulgentibus pennis alas habentem: duasq; coronas manib⁹ tenentem rosis & lilijs coruscantes: quarū unā Ceciliæ alterā Valeriano dedit & dixit. Istas coronas immaculato corde & corpore custodite: nam e paradiso dei ad uos eas attuli: et quia tu Valeriane cōsilio Ceciliæ consensisti, idcirco filius dei ad te me misit: ut quamcunq; petitionē precatus fueris ab ipso ualeas obtinere. Hæc ille quū audisset adorauit & dixit. Nihil mihi dulcius est in hac uita, quā unicus mei fratris affectus: proinde precor, ut fratrem meum Tyburtium sicut & me liberare dignetur: & faciat nos ambos in sui nominis confessione perfectos. Angelus respondit. Sicut te per Ceciliam dominus lucratus est, ita per te lucrabitur fratrem tuum: & cum eodem ad martyrij palmam pertinges. Tu autē dñe. ℟. Circundedit me. Lectio. iij.

Almachius autē urbis Romæ præfectus, missis apparitoribus Ceciliā quasi Valeriani cōiugē, ut ipsa dijs tura poneret sicut & alij, pręcepit arctari. Illa uero, mihi quidē gloriosum est omnia pro Christi cōfessione tormenta perferre: sed uestrā uicē uehementer doleo, quia sollicite facitis quicquid uobis ab iniusto fuerit iudice mandatū. Tunc ministri flere cœperūt, quod tam elegās & sapiens ac nobilis puella optaret etiā occidi. Quibus Cecilia dixit. Ite dicite Almachio me inducias petere, et nō urgeat Passionem meā: & huc faciam uenire qui etiam uos omnes uitæ faciat æternæ participes.

Venit autē sanctus Vrbanus, & baptizauit in domo eius plusquā qua dringētos promiscui sexus: domum quoque ipsam in ecclesiam consecrauit. Iratus Almachius iussit eā in domo propria balnearibus flā mis comburi: quæ tota nocte illa quasi in frigido loco permansit illæsa, ita ut nec in membris eius uisum fuerit signum aliquod sudoris. Quo audito Præfectus iussit eā ibidē decollari. Quę tertio percussa est: caput uero eius amputari non potuit. At illa per triduum uiuens, nō cessabat omnes mulieres quæ secum nutritæ fuerant in fide domini confirmare: easque sancto Vrbano commendauit & dixit. Ad hoc enim triduanas poposci indutias, ut istas tibi traderem: & domū meam consecrares. Sanctus uero Vrbanus corp⁹ eius auferens cum diaconis, nocte inter martyres sepeliuit. Tu autem dñe. Ad laudes omnia dicuntur ut in communi uirginum. Orationes ut supra in uesperis. psallen. Cātātibus organis & c. In sancti clementis papæ & martyris. ad Vespe. Lucer. Exortū est. aña. in choro. Lætabitur iustus. hym. Æterna Christi munera. in fra. ℟. in choro. Orante Clemente apparuit agnus: de sub cuius pede fons uiuus emanabat. Vidētes populi laudem dicebant, fluminis impetus lætificat ciuitatem dei. ℣. Quoniam percussit petram & fluxerunt aquę. Videntes. aña Posuisti dominę. ps. Domine in uirtute. fol. 10. Oratio.

POntificis & martyris tui Clementis quæsumus domine in conspectu diuinæ maiestatis tuę pro nobis ascē dat oratio: cui beatam societatem cum tuis de

nare iussisti apostolis & martyribus. Per dñm nñz. Lætabitur iustus. ps. Exaudi deus uocē. fo. 33. Oratio.

BEati pontificis & martyris tui Clemētis natalitia ueneranda quæsumus domine ecclesia tua deuota suscipiat, & magnæ glorificationis efficiatur amore deuotior. Per dominum. añ. in magnificat. Oremus omnes ad dominum nostrum Iesum Christum, ut confessoribus suis fontis uenas aperiat. Oratio.

PRæsta quæsumus omnipotens deus. Vt beati pontificis & martyris tui Clementis adiuuemur auxilio: cui in deserto populus ut crederet, admirabilem contulisti potentiam. Vt sitiētib^ ex tumulis quos eis terra negabat, fantiū liquores produceret. Per dominum nostrū. psallen. Lætabitur iustus in domino allel. ℣. Sancti. &c. Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui in omnium sanctorum tuorum es uirtute mirabilis: da nobis in beati Clemētis annua solēnitate lætari. Qui filij tui martyr & pōtifex quod mysterio gessit, testimonio comprobauit: & quod ore prædicauit, confirmauit exemplo. Per dominum. Ad matutiñ. ℟. post hymnum Iustus ut palma. ℣. Bonum est confiteri.

Passio sancti Clementis papæ & martyris. Lectio prima.

CLemens huius nominis papa primus, natione Romanus, Cletique successor, quū Sisinium Neruæ Imperatoris amicū & uxorem eius Theodoram baptizasset cum multis alijs, nobiliū multitudo per Sisinium ad fidem Christi conuertebantur. Comes autem sacrorum uidens innumeram popu

si multitudinē ad Christi fidem conuerti, inuidia ductus seditionem contra Clementem excitauit. Mamertino igitur urbis Romæ præfecturam ministrante, facta est seditio populi Romani non modica de nomine Clemētis eiusdem urbis episcopi. Alij siquidem dicebāt: quid mali fecit, aut quid boni nobis non fecit? Quicunque æger ab eo uisitari potuit saluus effectus est: nulli unquam nocuit, omnibus semper profuit. Alij uero magicis artibus eū ista facere cōtendebāt, culturamque deorum euacuare: ita ut oēs deos dicat aut demones esse, aut pessimos homines extitisse. Tunc Mamertinus seditionem populi non sustinens, ad se iussit adduci Clementem: cui & dixit. Nobili stirpe te progenitū tota ciuitas Romana testatur: sed te in errorem incidisse non patitur, quia nescio quem Christum te colere dicunt: ideo ista uana superstitio est a te deponenda. Cui clemens. Seditio ab imperitis exorta, ostendit se nihil habere certi nec ueri. Quumque multa cum præfecto pie disputasset, cœpit Præfectus furere contra seditionis autores, missaque est relatio ad Imperatorem de seditione contra Clementem ab imperitis concitata. Rescripsit Traianus Clementem aut sacrificijs deorum consentire, aut subire trans mare Ponticum exilium. Mamertinus autem cœpit agere cum Clemente, ne tale uellet exilium suscipere. Beatus uero Clemens nitebatur Præfectum ad fidem Christi conuertere, ostendens se tale exilium non timere. Tantam quoque gratiam Clementi dominus infudit, ut Mamer-

tinus fleret ac diceret. Deus quē tu colis puro corde, in hac relegatione te adiuuet. Delegauitque Clementi nauem omnib⁹ necessarijs onustam & dimisit eū, secutique sunt eum multi religiosi uiri. Tu autē domine. ℟. Orante Clemente, ut supra. Lectio secunda.

QVum uero peruenissent ad locū, inuenerunt ibi duo milia Christianorum ad secanda saxa damnatorum. Qui uidentes Clementem Romanū pontificē omnes flere cęperunt. Quibus quum cognouisset illos pro Christi nomine dānatos dixit. Non meis meritis ad uos misit me dominus, ut passionis uestræ particeps efficiar & consolationis: hortabaturque eos uerbis sanctissimis ad patientiam. Quumq̄ uidisset quod a sexto milliario aquā sibi suis humeris apportarēt dixit. Oremus omnes ad dominum Iesum Christum, ut confessoribus suis in isto loco fontis uenas aperiat. Oratione facta, circumspiciens uidit super quendam collem agnum stantem: qui erecto pede dextro quasi locum Clementi ostenderet. Quumque solus ipsum uideret, perrexit ad locum & ait. Hic in nomine patris & filij & spiritus sancti fodere incipite. Sed quum nullus locum ubi stabat agnus, contingeret, ipse sarculo arrepto ictu leui percutiens locum agni, fontem effluentibus aquis aperuit: qui emanans suo impetu fluuium fecit. Videntes uniuersi cum Clemente gaudentes dixerunt: fluminis impetus lætificat ciuitatem dei. Tu autem domine. ℟. Posuisti domine in capite.

Lectio tertia.

Quotidie uiſione diui-na fruebatur, quotidie ab angelis frequenta-batnr, qui eam a malis omnibus cuſtodiebant, & bonis omnibus re-dundare faciebant. cõ-plet ſit ſplendor domi-ni. Oratio. Deus qui beatam uirginem. ut in ueſperis. Epiſtolæ ad horas dicuntur ut in na-tiuitate Virginis præter orationes. Ad tertiam oratio. Deus qui ſanctã. Ad ſextã. Lætetur ec-cleſia. Ad nonam. Ad-ſint nobis quæſumus. quamuis omnes potius faciant de aduentu: ſed uiderint ipſi qui conue-niat dicere matutinum & ueſperas de ſancto, ad cæteras autem horas de feria. Aiunt ſic eſſe conſuetudinem, ego ue-ro magis cenſeo maxi-mam corruptellam & abuſum: ſed de hoc a-lias, unuſquiſque tamen faciat ut ſibi libitũ fue-rit.

Eodem die ad ueſperas Lucernar. Quoniam aña in choro O uirgo uirginum quomodo fiet iſtud? quia nec primam tui ſimilem uiſa es nec habere ſequentem: filiæ Hieruſalem quid me ad-miramini? diuinum eſt myſterium hoc quod cernitis. hymnus. Sa-cræ parentes uirginis. ℟. in choro. Quum trium annorum. ſupra in matutino. Añ. Com-pleto ablactationis. ſu-pra in benedictus. ps. Dilexi quia. fol. 63 ps. Ecce nunc. benedici-te dominum. fol. 73. Oratio. Deus qui ſan-ctam filij. aña. Reddi-derunt domino uota ſua parentes uirginis, in a-trijs domus domini dei noſtri. ps. Credidi pro-pter. fol. 64. Oratio. Deus qui beatam uir-ginem. aña. in magnifi-cat. Celebrato ſecun-dum conſuetudinem le-gis ſacrificio & uoto perfecto, parentes in templo domini uirgi-

nem dimiserunt: quæ præ cæteris cum ætatis processu uirtutibus proficiebat] alleluia. Oratio. Lætetur ecclesia tua. psal. Quotidie uisione diuina, supra in matuti complet. Quoniam tu illuminas. al. Benedictus es. Oratio. Adsint nobis quæsumus domine. qua finita fine. Dominus uobiscum. fit commemoratio sanctæ Ceciliæ. Cantantibus organis: Oratio. Deus cui beata Cecilia, ut infra. Si quis autem noluerit dicere uesperas de beata Cecilia; finita ultima oratione, potest facere commemorationē sanctæ Mariæ Quotidie uisione diuina. Oratio. Deus qui sanctam filij. ut supra, faciat iuxta deuotionē, nullū enim in hoc committit errorem.

Suprascriptum officium compositum fuit anno domini 1585. per quendam sacerdotem Mediolanensem: rogatu Reuerendi domini Andreæ Vicomercati Ordinarij ecclesiæ Mediolanensis, & nonnullorum aliorum. Quod quidam hortatu, quorundam editum est, ut sic religioni eorum pie satis fieret: quod an recte factum sit, doctiores uirique sanioris iudicij deposito tamen liuore facile iudicare poterunt, & amanter corrigere.

In sancte Ceciliæ uirginis & martyris, ad uesperas lucernarium. Lucerna. añr. in choro. Ornauit me. hymnus. Iesu corona uirginum. omnia in communi uirginum. ℟. in choro. Domine Iesu Christe pastor bone seminator casti consilij, suscipe seminum fructus: quos in Cecilia seminasti. Cecilia famula tua quasi ouis tibi argumentosa deseruit.

℣. Nam spõsum quem quasi leonem ferocẽ accepit, ad te quasi agnum mãsuetissimum destinauit. Cecilia famula tua. añ. Ego autẽ. ps. Deus in nomine tuo. fol. 28. Oratio.

Deus cui beata Cecilia ita deuotione placuit castitatis, ut coniugem suum Valerianũ affinemq́; Tyburtium tibi fecerit consecrari: nam (& angelo deferente micãtium odoriferas florum coronas) palmã martyrij perceperunt: tribue quesumꝰ. Ut ipsa pro nobis intercedẽte, beneficia tui muneris percipere mereamur. Per dominum. añ. Propter ueritatem. ps. Eructauit cor meum. fol. 24. Oratio

Beatæ Ceciliæ martyris tuæ nos quæsumus domine festiuitas sancta commẽdet. Quæ ita ad palmam martyrij uenire uoluit, ut de societate placeret qua Valerianũ & Tyburtium, cõsecrationibus per angelũ suũ tua misericordia coronauit. Per dñm. Añ. in magnificat. Quia respexit. Oratio.

Concede quæsumus omnipotens deus. Ut hac festiuitate beatę martyris tuæ Ceciliæ qua ad cœlestia meruit euocari præmia, cõiunctis sibi Valeriano & Tyburtio sicut credimus & speramus, eorũ suffragijs adiuuemur. Per dominum. psallen. Cãtãtibus organis Cecilia domino decantabat dicens, fiat cor meũ immaculatũ ut non confundar. cõp. Sancti tui &c. Oratio.

Sanctæ uirginis & martyris tuæ Ceciliæ domine supplicationibus tribue nos foueri. Ut cuius uenerabilẽ solennitatem deuoto celebramꝰ obsequio, eius intercessionibus commendemur & meritis. Per dominum nostrum.

Ad matut. R. post hymnum. Audi filia. ℣. Quoniam con. Romae passio sanctae Ceciliae uirginis & martyris. Lectio prima.

CEcilia uirgo clarissima Euangelium Christi semper gerebat absc͂oditum in pectore: & non diebus non noctibus a colloquijs diuinis et oratione cessabat. Haec Valerianum quendam iuuenem habebat spōsum: qui in amorem uirginis urgens animum diem constituit nuptiarum. Cecilia uero subtus carnem cilicio induta, desuper auratis uestibus tegebatur. Venit dies nuptiarum, cantantibusque organis, illa in corde suo dec͂atabat dicens: fiat cor meum & corpus meum immaculatum ut non cōfundar. Biduanis quoque ac triduanis ieiunijs orãs cōmẽdabat domino quod timebat. Venit nox in qua una cum sponso suo ingressa cubiculi secreta sic eum alloquitur. O dulcissime iuuenis, est secretum mihi quod tibi confitebor, si modo iuraueris te omnino illud obseruaturum. Iurat Valerianus se nulla ratione illud proditurũ. Tunc illa: angelum dei habeo amatorem, qui nimio zelo custodit corpus meum. Hic si senserit quod tu polluto amore me cōtingas, protinus cōtra te furorem suum excitabit: & ita florem amittes tuae gratissimae iuuentutis. Si autem uirginitatem meam illibatam custodieris, te diliget sicut & me: ostendetque tibi gratiam suam. Ostende mihi ipsum angelum respondit Valerianus, qui si uere sit angelus dei, faciam quod hortaris: sin autẽ deprehendero te alium uirum diligere, gladio te feriam & illum. Cecilia uero: necesse est ut prius sacro fonte purificeris,

credasq; unũ esse deum in cœlis uiuum & uerum. Et quis me purificabit inquit Valerianus, dei angelum ut uideam? Est senior respõdit Cecilia, qui nouit purificare homines. Vade igitur in tertium milliarium in uia Appia, inuenies ibi uirum sanctum nomine Vrbanum: indicabisq; ei omnia uerba mea. Tu autem domine. ℟. Domine Iesu Christe. ut supra.

Lectio secunda.

Perrexit itaque Valerianus, inuenitq; sanctum Vrbanũ episcopum inter sepulchra martyrum latitantem: cui quum retulisset omnia uerba Ceciliæ, expandit manus suas ad cœlum dicens. Domine Iesu Christe seminator casti consilij, suscipe seminum fructus quos in Cecilia seminasti: Cecilia famula tua quasi ouis tibi argumẽtosa deseruit. Nam sponsum suum quem quasi leonem ferocem accepit, tibi quasi agnum mansuetissimum destinauit: iste enim nisi crederet, huc utique nõ uenisset. Hæc orante sancto Vrbano apparuit senior, titulũ aureis literis scriptũ tenens in manibus, scriptura autẽ talis erat. Vnus deus, una fides, unũ baptisma: unus deus & pater omnium, qui super omnes est. Valerianus autẽ nimio terrore correptus, quasi mortuus cecidit in terrã. Surge inquit senior, noli timere sed lege: ut & purificari, & angelũ dei uidere merearis, sicut promisit tibi Cecilia. Quumq; legisset Valerianus uoce magna dixit. Nõ est aliud sub cœlo, quod uerius credi possit: statimque senior ille ab oculis eorũ ablatus est. Tũc baptizauit eum sanctus Vrbanus, & in fide diligenter instructum remisit ad Ce-

Ad ep 4.

ciliam. Inuenit autē Valerianus Ceciliam in cubiculo orantem, & angelum domini stantem iuxta illam fulgentibus pennis alas habentem: duasq; coronas manibꝰ tenentem rosis & lilijs coruscantes: quarũ unã Ceciliæ alterã Valeriano dedit & dixit. Istas coronas immaculato corde & corpore custodite: nam e paradiso dei ad uos eas attuli: et quia tu Valeriane cõsilio Ceciliæ consensisti, idcirco filius dei ad te me misit: ut quamcunq; petitionẽ precatus fueris ab ipso ualeas obtinere. Hæc ille quũ audisset adorauit & dixit. Nihil mihi dulcius est in hac uita, quã unicus mei fratris affectus: proinde precor, ut fratrem meum Tyburtium sicut & me liberare dignetur: & faciat nos ambos in sui nominis confessione perfectos. Angelus respondit. Sicut te per Ceciliam dominus lucratus est, ita per te lucrabitur fratrem tuum: & cum eodem ad martyrij palmam pertinges. Tu autẽ dñe. R. Circundedit me. Lectio. iij.

Almachius autẽ urbis Romæ præfectus, missis apparitoribus Ceciliã quasi Valeriani cõiugẽ ut ipsa dijs tura poneret sicut & alij, pręcepit arctari. Illa uero, mihi quidẽ gloriosum est omnia pro Christi cõfessione tormenta perferre: sed uestrã uicẽ uehementer doleo, quia sollicite facitis quicquid uobis ab iniusto fuerit iudice mandatũ. Tunc ministri flere cœperũt, quod tam elegãs & sapiens ac nobilis puella optaret etiã occidi. Quibus Cecilia dixit. Ite dicite Almachio me inducias petere, et nõ urgeat passionem meã: & huc faciam uenire qui etiam uos omnes uitæ faciat æternæ participes.

Venit autē sanctus Vrbanus, & baptizauit in domo eius plusquā quadringētos promiscui sexus: domum quoque ipsam in ecclesiam consecrauit. Iratus Almachius iussit eā in domo propria balnearibus flāmis comburi: quæ tota nocte illa quasi in frigido loco permansit illæsa, ita ut nec in membris eius uisum fuerit signum aliquod sudoris. Quo audito Præfectus iussit eā ibidē decollari. Quę tertio percussa est: caput uero eius amputari non potuit. At illa per triduum uiuens, nō cessabat omnes mulieres quæ secum nutritæ fuerant in fide domini confirmare: easque sancto Vrbano commendauit & dixit. Ad hoc enim triduanas poposci indutias, ut istas tibi traderem: & domū meam consecrares. Sanctus uero Vrbanus corp⁹ eius auferens cum diaconis, nocte inter martyres sepeliuit. Tu autem dñe.

Ad laudes omnia dicuntur ut in communi uirginum. Orationes ut supra in uesperis. psallen. Cātātibus organis & c.

In sancti clementis papæ & martyris. ad Vespe. Lucer. Exortū est. aña. in choro. Lætabitur iustus. hym. Æterna Christi munera. in fra. ℟. in choro. Orante Clemente apparuit agnus: de sub cuius pede fons uiuus emanabat. Vidētes populi laudem dicebant, fluminis impetus lætificat ciuitatem dei. ℣. Quoniam percussit petram & fluxerunt aquę. Videntes. aña Posuisti dominę. ps. Domine in uirtute. fol. 1 o. Oratio.

Pontificis & martyris tui Clementis quæsumus domine in conspectu diuinæ maiestatis tuę pro nobis ascē dat oratio: cui beatam societatem cum tuis do

nare iussisti apostolis & martyribus. Per dñm. añ. Lætabitur iustus. ps. Exaudi deus uocẽ. fo. 33. Oratio.

BEati pontificis & martyris tui Clemẽtis natalitia ueneranda quæsumus domine ecclesia tua deuota suscipiat, & magnæ glorificationis efficiatur amore deuotior. Per dominum. añ. in magnificat. Oremus omnes ad dominum nostrum Iesum Christum, ut confessoribus suis fontis uenas aperiat. Oratio.

PResta quæsumus omnipotens deus. Vt beati pontificis & martyris tui Clementis adiuuemur auxilio: cui in deserto populus ut crederet, admirabilem contulisti potentiam. Vt sitiẽtib^9 ex tumulis quos eis terra negabat, sanctiũ liquores produceret. Per dominum nostrũ. psallen. Lætabitur iustus in domino allel. ℣. Sancti. &c. Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui in omnium sanctorum tuorum es uirtute mirabilis: da nobis in beati Clemẽtis annua solẽnitate lætari. Qui filij tui martyr & põtifex quod mysterio gessit, testimonio comprobauit: & quod ore prædicauit, confirmauit exemplo. Per dominum. Ad matutinũ. R. post hymnum Iustus ut palma. ℣. Bonum est confiteri.

Passio sancti Clementis papæ & martyris. Lectio prima.

CLemens huius nominis papa primus, natione Romanus, Cletique successor, quũ Sisinium Neruæ Imperatoris amicũ & uxorem eius Theodoram baptizasset cum multis alijs, nobiliũ multitudo per Sisinium ad fidem Christi conuertebantur. Comes autem sacrorum uidens innumeram popu

li multitudinē ad Christi fidem conuerti, inuidia ductus seditionem contra Clementem excitauit. Mamertino igitur urbis Romæ præfecturam ministrante, facta est seditio populi Romani non modica de nomine Clemētis eiusdem urbis episcopi. Alij siquidem dicebāt: quid mali fecit, aut quid boni nobis non fecit? Quicunque æger ab eo uisitari potuit saluus effectus est: nulli unquam nocuit, omnibus semper profuit. Alij uero magicis artibus eū ista facere cōtendebāt: culturamque deorum euacuare: ita ut oēs deos dicat aut demones esse, aut pessimos homines extitisse. Tunc Mamertinus seditionem populi non sustinens, ad se iussit adduci Clementem: cui & dixit. Nobili stirpe te progenitū tota ciuitas Romana testatur: sed te in errorem incidisse non patitur, quia nescio quem Christum te colere dicunt: ideo ista uana superstitio est a te deponenda. Cui clemens. Seditio ab imperitis exorta, ostendit se nihil habere certi nec ueri. Quumque multa cum præfecto pie disputasset, cœpit Præfectus furere contra seditionis autores, missaque est relatio ad Imperatorem de seditione contra Clementem ab imperitis concitata. Rescripsit Traianus Clementem aut sacrificijs deorum consentire, aut subire trans mare Ponticum exilium. Mamertinus autem cœpit agere cum Clemente, ne tale uellet exilium suscipere. Beatus uero Clemens nitebatur Præfectum ad fidem Christi conuertere, ostendens se tale exilium non timere. Tantam quoque gratiam Clementi dominus infudit, ut Mamer-

tinus fleret ac diceret. Deus quē tu colis puro corde, in hac relegatione te adiuuet. Delegauitque Clementi nauem omnibꝰ necessarijs onustam & dimisit eū, secutique sunt eum multi religiosi uiri. Tu autē domine. ℞. Orante Clemente, ut supra. Lectio secunda.

QVum uero peruenissent ad locū, inuenerunt ibi duo milia Christianorum ad secanda saxa damnatorum. Qui uidentes Clementem Romanū pontificē omnes flere cœperunt. Quibus quum cognouisset illos pro Christi nomine dānatos dixit. Non meis meritis ad uos misit me dominus, ut passionis uestræ particeps efficiar & consolationis: hortabaturque eos uerbis sanctissimis ad patientiam. Quumq; uidisset quod a sexto milliario aquā sibi suis humeris apportarēt dixit. Oremus omnes ad dominum Iesum Christum, ut confessoribus suis in isto loco fontis uenas aperiat. Oratione facta, circumspiciens uidit super quendam collem agnum stantem: qui erecto pede dextro quasi locum Clementi ostenderet. Quumque solus ipsum uideret, perrexit ad locum & ait. Hic in nomine patris & filij & spiritus sancti fodere incipite. Sed quum nullus locum ubi stabat agnus, contingeret, ipse sarculo arrepto ictu leui percutiens locum agni, fontem effluentibus aquis aperuit: qui emanans suo impetu fluuium fecit. Videntes uniuersi cum Clemente gaudentes dixerunt: fluminis impetus lætificat ciuitatem dei. Tu autem domine. ℞. Posuisti domine in capite.

Lectio tertia.

AD hanc famam tota illa prouincia concurrit, & ad doctrinam Clementis cõuertebantur omnes ad dominum Iesum Christũ. Quo audito Traianus direxit illuc ducẽ nomine Aufidianum: qui multos Christianos occidit. Quum uideret autem omnes ad mortem alacriter conuolare, cessit multitudini: solum uero Clementem ad sacrificandum cogebat. Sed quum omnino mutari non posset, iussit anchoram ad collum eius ligari: & ita in medio mari præcipitari. Quod quum factũ fuisset, Cornelius ac Phœbus Clementis discipuli cæteris flentibus dixerunt. Oremus dominum ut ostendat nobis martyris sui exuuias: orantibus autẽ illis, recessit mare per tria fere milliaria: ingressique per siccũ inuenerunt habitaculum in modum marmorei templi factum, ibique in arca saxea corpus sancti Clementis cõditum, & anchoram iuxta sepulchrum positam. Tu autem domine. In benedictus aña. Vidi supra montem agnum stãtem de sub cuius pede fons uiuus emanabat. Cætera omnia de uno martyre ut infra in cõi. psal. Fluminis impetus lætificat ciuitatem dei, & in medio eius dominus nõ commouebitur. compl. Iustus ut palma. Orationes ut supra in uespe. In sanctæ Catharinæ uirginis & martyris ad uesperas Lucerna. Lucerna pedibus. aña. in choro. Ornauit me ornamento. Hymnus.

PAnge sanctæ Catharinæ, gloriosa prælia: imitatrix Christi matris, moribusq; fulgida

Et cum ipsa regno poli, sociata uirgine: quæ resplendet super solem, glorioso lumine.

Regi regum desponsata, ma

ta, magno censu sanguinis: & honore circuncincta, laudibus uirgineis.
Hæc Tyranni iussa regis, despicit cum idolis: amplexando uerba natum, Christi cum apostolis.
Hæc cœlesti plena rore, docta linguis omnibus: uicit uires uitiorũ, regem cum rhetoribus.
Cum Augusta multos duxit, ad regna cœlestia: regi Christo præmittendo, duplicata munera.
Angelorum dominicę uisitata famine, minas ensem spreuit rotas, uerbera cum carcere.
Cuius caput quũ truncatur, lac fudit pro sanguine: & in monte deportatur, Sinai ab angelis.
Et pro nobis preces fudit, charitate feruida: ut deus eam colẽdo, nostra demat crimina.
Trinitati summæ laudes referamus debitas: ut deuote quas rogauit, nobis donet gratias. Amen. ℟. in choro.
Egregia uirgo & martyr Catharina omnibus linguis atque doctrinis gratia sancti spiritus erudita: rhetores cũ Augusta. Cõuertit ad deũ. ℣. Porphyrium quoq; cũ militibus multis præmisit ad Christum sacro martyrio consecratos. Conuertit. Añ. Ego autem. ps. Deus in nomine. fol. 2. 8.

Oratio.

Deus qui dedisti legem Moysi in summitate montis Sinai, & in eodem loco corpus beatæ Catharinæ uirginis & martyris tuæ per angelos tuos mirabiliter collocasti, præsta quæsumus. Ut eius meritis & intercessione, ad mõtem qui Christus est peruenire ualeamus. Per eundem dominum. añã. Propter ueritatem. ps. Eructauit cor meũ. fol. 2. 4. Oratio.

O Mnipotens sempiterne de⁹, qui corpus beatę Catharinę uirginis & martyris tuæ in montem Sinai deferri iussisti, concede quæsumus eius obtētu nos ad arcem uirtutum proue hi, quo uisionis tuæ claritatem sine fine mereamur intueri. Per dominum. añã in magnificat. Vox de cœlis sonuit, ueni dilecta mea ueni: per tuam gratiam uenerantes nomen tuum saluabuntur.

Oratio.

D Eus qui in sua prudentia temere gloriantes, per os ancillæ tuæ Catharinæ loquendo confudisti, concede nobis eius intercessione sapientiam mūdi declinare, ut ad te qui es uera sapientia ualeamus peruenire. Per dominū. ãsallen. Decollata pro Christi nomine beata Catharina, corpus eius sublatum ab angelis in Sinai uertice collocatur: ex quo sacer liquor effluens cunctorum sanat mēbra lauguētium.

Oratio.

O Mnipotens sempiterne deus, maiestatem tuam supplices deprecamur. Vt sicut liquor de membris beatæ Catharinæ uirginis & martyris tuæ iugiter manans languidorū corpora sanat: sic eius oratio cunctas a nobis iniquitates expellat. Per dominum Ad matutinum. ℟. post hymnum Audi filia. ℣. Quoniam concupi. Alexandriæ passio sanctæ Catharinæ uirginis & martyris.

Lectio prima.

R Egnāte impio Maxentio Cæsare, facta est ingens in Christianos persecutio: uolensq; culturā deorum augere, edixit per literas, ut omnes imperio suo subditi, ad sui præsentiam conuenirent: quatenus cum ipso diis immortalibus sacrifi-

cium facerent. Factoq; cõuentu in Alexandria ciuitate, omnes toto conatu oues ac boues, diuersasq; uolucrum species obtulerunt. Eodem tempore erat in eadem ciuitate Catharina Costi regis filia: quæ post mortem patris cum magna substantia ac familia multa nimis in palatio remanserat. Hæc omnium philosophorum rhetorum ac dialecticorum scientias plene didicerat. Quæ audiens in palatio multitudinis strepitum, uoces animalium, chorosque cãtantium, quumq; intellexisset quidnã hoc esset ualde obstupuit: ac signo crucis se muniens templũ adiuit, cernẽsq; multos Christianos plorantes ad sacrificia cõpelli uehemẽter doluit. Ingressa itaque templũ stans ante ianuas nulla salutatione præmissa philosophice dialectice que multa Cum Cæsare disputauit. Post hæc uero sermone simplici Cæsarem sic est allocuta. Quare o Imperator tantam multitudinem ad colẽdam idolorum stultitiam congregasti? Miraris hoc templum extructum manibus artificum, miraris ornamenta præciosa: mirare potius cœlum & terram & omnia quæ in eis sunt: mirare cœlorũ ornatum, solem scilicet lunam & stellas, eorumque famulatum: & quum hęc animaduerteris, disce quis sit horum omnium patrator. Stupefactus Cæsar nihil respondit: sed rogauit eam ut sineret cõpleri sacrificium, & postmodum ei responderet. Iussit tamen eam ad palatium duci, diligenterque custodiri, admirãs singularem eius prudentiam & corporis uenustatem: erat enim decora facie ac ueneratione insignis.

Peracto sacrificio sibi fecit eam præsentari, ac de nomine eiusque pro genie requisiuit. Respō dit se filiam Costi regis fuisse, uocarique Catharinam: & quamuis esset omnibus liberalibus disciplinis, ac philosophorum eruditione clarissima, omnia tamen tanquā uana propter Christum contempsit: deos etiam quos Cæsar adorabat, nec se nec alios posse iuuare subiunxit. Quumq̄ differendo cū Cæsare deos gentium confutasset, & ille sapientiæ uirginis nō posset obsistere, edicto mādauit rhetores ac philosophos quotquot inueniri possent Alexandriam properarent. Tu autem domine. ℟. Egregia uirgo & martyr. ut supra. Lectio secunda.

Conuenerunt igitur ad Cæsarem oratores quinquaginta: qui cognita causa riserunt, quod ob unam mulierculam Cæsar tot sapientes iusserit conuenire. Adducitur itaque beata uirgo, quæ uidens certamen sibi cum sapientibus instare, se humiliter domino commendauit. Angelus autem domini eam confortauit, quia non solum ab eis superari non poterit, sed potius eos uictos per martyrium Christo destinabit. Dissertissime igitur cum illis disputauit deos dæmones esse ita comprobans, ut illi non habentes quid responderent, stupefacti pariter ac muti penitus remanserint. Iratus Cæsar iussit omnes in medio ciuitatis igne consumi: illi uero a uirgine in fide Christi edocti, baptismum sollicite expetebant: at illa ne hæsitarent admonuit, siquidē erant in proprio sanguine baptizandi. Omnes itaque signo crucis se munientes in ignem missi animas domino red-

diderunt: quorum cor-pora, nec capillus, nec uestimenta ullo pacto sunt adusta. Post hæc cœpit Tyrannus solli-citare uirginem ad sa-crificia deorum, polli-cens eam post Reginam fore secundam, imaginē quoque ipsius erigen-dam, & ut dea adoran-dam ab omnibus. Quæ uirgo acriter obiurga-uit, ut talia nefanda lo-qui uel etiam cogitare desisteret: quum alium præter Christum ipsa haudquaquã adoraret. Tunc iussit eam scor-pionibus cædi, cæsam in carcerem conijci: & ibi septem diebus fame tabescere. Imperatrix interim absente Cæsa-re cum Porphyrio mi-litum principe accessit ad carcerem: uidentes autem faciem uirginis ut sol coruscantem, ad pedes eius ceciderunt. Qui ne timerent a Ca-tharina roborati, eis fi-dem Christi prædicauit, martyrijque coronam prædixit. Regina itaque cum Porphyrio ac du-centis militibus fidem Christi suscepit. Interea Christus uirginem refe-cit cibo per columbam cœlitus demisso: & cũ multitudine angelorum apparens ut cõstanter perseueraret eam horta tus est. Tu autem domi-ne. ℟ Circundedit me uernantibus. infra in cõ muni uirginum. Lectio tertia.

Reuersus Cæsar co ram se fecit eam adduci: cernensque minime tabescentem, quam existimabat tan-to ieiunio defecturam custodes torqueri præ-cepit: illa uero se a Chri sto cœlitus enutritam dicebat. Quæ quũ ite-rum cogente Cæsare sa crificare nollet, suaden-te quodã præfecto qua-tuor rotæ gladijs acutis circumseptæ fabrican-tur: ut tam horribili tor mento ad terrorē alio-

rum virginis membra fruſtatim lacerarentur. Beata uero Catharina dominũ orauit, ut eandem machinam diſsiparet. Et ecce angelus domini tanto impetu eam deſtruendo concuſsit: ut quatuor milia gentilium interemerit, multi uero ad fidem conuerſi ſunt. Regina etiam amplius non ſuſtinens, Cæſarem de tãta crudelitate increpauit: ſeque Chriſtianã eſſe confeſſa eſt, quam extra ciuitatem duci iuſsit, & ibidem decollari: unguibus ferreis eius mamillis prius euulſis. Quæ quum duceretur Catharinam rogauit, ut pro ſe dominum precaretur: quæ ab ipſa in fide confirmata alacris properauit ad mortem: cuius corpꝰ Porphyrius quũ ſepeliſſet, profeſſus eſt ſecũ militibus ſuis eſſe Chriſtianos: qui omnes capite damnati ſunt. Cęſar demum Catharinæ propoſuit, ut uel dijs immolaret, uel capite puniretur: quæ omnino renuens decollari iubetur. Ipſa uero ducta ad locum paſsionis cũ lachrymis orauit ad dominum: ut omnes ipſius memoriam uenerantes, omnium rerum abundantiam, morborum ſanitatem, omniumq; ſuorum ueniam obtineant delictornm. Illico uox de cœlo ſonuit, ueni dilecta ueni: iam enim ianuæ cœli tibi apertæ ſunt, per tuam gratiam uenerantes nomen tuũ ſaluabuntur. Decollata itaque ex eius corpore lac pro ſanguine emanauit: eius uero corpus ab angelis per aëra mirabiliter ſubleuatũ ac delatum in uertice mõtis Sinai honorifice cõdiderũt. Ex cuius ſepulchro oleũ effluit, cunctorũq; ſanat mẽbra lãguentiũ. Tu autẽ domine. In benedictus añ. Vox de cœlis ſonuit, ut ſupra. cqtes

ra omnia ut in cõmuni uirginum. ps. directus. Fũdamẽta eius fol. 47. hymnus. Pange ſanctæ Catharinę pſallen. Decollata pro Christi. ut ſupra. complet. Audi filia &c. Orationes ut ſupra in ueſperis.

In ſanctorum martyrum Chryſanthi & Dariæ ad ueſperas, omnia de cõmuni martyrum, preter iſtas orationes.

Oratio.

BEatorum martyrũ tuorũ domine Chryſanti & Dariæ adſit nobis oratio. Vt quos obſequio ueneramur, pio iugiter expiemur auxilio. Per dominum noſtrum.

Oratio.

PRæſta, quæſumus domine. Vt ſicut nobis ſanctorum martyrum tuorum Chryſanthi & Dariæ natalitia celebranda non deſunt, ita iugiter ſuffragijs comitentur. Per dominum noſtrum Ieſum Christum. Ad matut. Iuſtorum animę.

Romæ paſſio ſanctorum martyrum Chryſanthi & Dariæ.

Lectio prima.

POlemius uir illuſtris urbis Alexandriæ cum filio Chryſantho Romam uenit: a Senatu Romano ſuſceptus, & a Numeriano Imperatore magnis honoribus illuſtratus, cathedram in curia Romana ſuſcepit. Hic filium ſuum omnibus liberalibus artibus ac philoſophorum ſtudijs fecit erudiri: qui quum diuerſa uolumina curioſius legendo diſcuteret, ad libros euangelicos uenit: & fingens curioſitatis ſuæ curſum ad ſemetipſum ait. Tandiu te decuit Chryſanthe librorum tenebris frena laxare, quandiu pertingeres ad lumen ueritatis.

Matth. 7,a. Legi enim deum præcepisse, quærite & inuenietis: sicut quæsiuimus & inuenimus, si ideo quæsiui ut inuenirem, ideo inueni ut teneam: iam non patiar mihi eripi quod inueni. Quærere itaque cœpit quis esset diuinarum literarum expositor, audiuit autē quendam Carpophorū nomine uirum eruditū & sanctum, sed ob persecutionem in quadam spelunca latitantem. Ad quem quū peruenisset, ita diuinis literis instructus est, ut statim post septem dies baptismatis sui Iesum Christum dei filiū uoce publica prædicaret. Iratus pater eius fecit eum in squalido loco recludi, paucissimoque cibo horis refici uespertinis: Chrysanthus autem ad exercitationē magis quam ad supplicium hæc sibi dicebat inferri. Vnus uero patri persuasit, ut magis delicijs ac uoluptatibus filium occuparet, & ita alicuius formosissimæ puellæ traderet coniugio, ut dū didicerit esse marit9, obliuiscatur esse Christianus. Tu credis illi inferre supplicium, sed Christiani hæc sibi ad laudem & gloriam existimāt euenire. Iubet pater Chrysanthū educi de carcere, ac uestib9 indui preciosis: quinque etiam uirgines pulcherrimas uarijs ornamentis compositas cum filio constituit, ut suis iocis & amplexib9 ipsum ab intentione sua reuocarent. Chrysanthus inter hæc ludibria stabat immobilis, delicias quasi stercora contemnebat, puellas quasi uiperas perhorrebat, earum amplexus & oscula quasi sagittas scuto fidei excipiens, dominū precabatur dicens.
Psal. 34 Exurge domine in adiutorium mihi: quis enim pugnam istam excitatam a diabolo uin-

cere prævalet, nisi dextera tua pro eo dimicauerit? Errat, qui se putat castitatem perfectã suis uiribus obtinere. Tu autem domine. R. Vidi sanctos. Lectio ij.

ORãte Chrysantho grauis somnus ita eas oppresit, ut nisi extra triclinium non possent excitari: ingressæ uero iterum super eas sopor irruebat. Quo audito pater eius cœpit filium quasi iam mortuũ deflere, existimabat enim eum per magicam artẽ hæc operari. Vnus autem ex amicis illi dixit. Quære puellã aliquam eruditam, quæ ad libitum suum posit filium tuũ inclinare. Vbi nam inueniam inquit pater talem fœminam quę ualeat hæc implere? Est inter uirgines uestales respondit ille quædam pulcherrima uirgo Daria nomine, quæ iam ad nubiles annos attingit: adeo sapiens, cum ipsa quippe agere poterimus, ut tibi filium reddat, sibique maritum accipiat. Adeũt uirginem narrant illi quæcunque facere decreuerunt, assentit puella, geminis ornatur & auro: ingreditur ad iuuenem, tantaque arte utitur ingenij, ut si quis ferro durior aqua mollior redderetur. Chrysanthus illico spiritum sanctum postulans, ut inter se & illam fieret medius, suisque alloquijs sic eã aggreditur. Si mihi homini mortali exhibes tãtam pulchritudinem, tantamq; sermonis dulcedinem ostendis spe temporalis cõnubij, ut credas animum meum retrahere alijs amoribus iam occupatum, & cogere mentem uelle quod non uult, quanto magis amãtẽ te immortalem dei filiũ poteris si uolueris obtinere? Cui si corporis tui integritatem custodias, si-

cui pulchra es corpo-re, ita pulchrior fias & mente. Hæc & alia multa his similia prosequẽte Chrysantho, Daria uirgo cõpuncta tãdem credidit, & simulantes, inter se cõiugii nomen sumpserunt: ambo tamen in dei timore & castitate perdurarunt. Chrysanthus autem fecit Dariam intra domũ suam baptizari, & sic facta est uirgo Christi. Et sicut per Chrysanthum uirorum multitudo, ita per Dariam innumeræ fœminæ ad Christũ concurrebãt. Quapropter non parua seditio excitata est in urbe. Iuuenes clamabant per Dariam sponsas nostras amittimus, mulieres uero spõsos nostros perdimus per Chrysanthum. Tu autem domine. R. Exultabunt sancti.

Lectio tertia.

TUnc Celerin' præfectus seditionẽ cupiens extinguere, apprehendi iussit utrunque: diuersisque penis interfici, si sacrificare contemnerent. Traditur itaque Chrysanthus Claudio tribuno. Claudius uero septuaginta militibus, quibus & dixit. Ducite eum ad fanum Herculis, & cogite sacrificare, si recusauerit diuersis eum penis affligite. Verum quum immolare nollet Chrysanthus, crudis neruis eum ligauerunt, at uincula dicto citius soluebantur: coarctant præterea eum in cippũ nodosum, qui repente cõuertitur in puluerem. Irati adhæc milites lotio putentissimo totum perfundunt, fœtor autẽ ille suauissimus odor efficitur. Quumque milites nihil proficerent, Claudio cũcta significãt, qui quum peruenisset ad Chrysanthum, cœpit eũ de superstitione ac maleficiis reprehendere. Cui Chrysanthus: si es-

ret (inquit) in te aliqua scintilla prudentiæ, cognosceres utique me nõ maleficijs, sed diuino adiuuari subsidio. Tunc Claudius iussit eũ fustibus cædi: qui quũ cederetur uirgis durissimis, papyro fiebant molliores. Claudius ista cõspiciens, Chrysanthi genibus aduolutus orauit dicẽs: nũc uere cognosco deũ tuũ esse uerũ deũ. Proinde precor, ut ad noticiã ipsi⁹ aliquo modo me facias peruenire. Chrysanthus autem: ad deũ si peruenire desideras, nõ pedibus tibi sed corde pergendum est: tantũ eñ unicuiq; præsens est de⁹, quãtũ mẽtis fide quis eum quęsierit. Credidit Claudius cum uxore ac filiis: crediderũt amici eius ac septuaginta milites illi, qui oẽs uno die baptizati sunt a Chrysantho. Hoc audito Numerian⁹ Imperator mãdauit Chrysãthũ in carcere Tulliano demitti, in quo erat fœtor intollerabilis: Dariã uero in publico meretricũ contubernio collocari. Interim lux diuina odorque fragrantissimus Chrysantho præstatur, ad cellã quoq; Dariæ a deo leo custos dirigitur, quam semper tutabatur insiliens cõtra eos qui obsceni operis causa ad eam introibãt. Tandem iussu Numeriani ambo in fide cõstãtes ac sacrificare dijs penitus renitẽtes, in uia salaria uiui psallentes & orãtes deiecti in foueã, lapidibus ac terra obruti sunt: qui sicut fuerant mẽte coniuges, ita in sancta uolũtate persistẽtes, in fouea quasi in uno lecto migrauerunt ad dominũ. Tu autem domine. Cætera cõmuni de pluribus martyribus.

In uigilijs sancti Andreę Apostoli ad uesperas Lucern. Lux orta. aña in choro. Lætabitur iustus. Hymnus.

Post Petrum primū principem Andreas est apostolus: uerbū salutis prædicans, Achaia in prouincia.
Captus in Patra oppido, diro traditur carceri, ferali pœna cæditur: tortor calet uesania.
Dilaniatus ictibus, ligno crucis suspenditur: non cessat uiuens biduo fidem docere populū.
Clamor plebis attollitur, charus deo exposcitur: reddi pius & innocens, sanctus bonusque quæritur.
Fallax tunc ad patibulum quasi solutum properat: deuotus martyr in pœnis, orat ne arctioribus
Loris resoluat impius, diuinis dēptus munijs: frater instigat iurgijs, iustisque quærimonijs
Erant tecum quæ tua sunt, Ægea o durissime: completa eius passio, deuicto hoste callido,
Imploret ergo meritis suis, pro nostris actib⁹: ut mereamur consequi, in fine sancta præmia.
Gloria tibi domine. R. in choro cum infantib.
Dum perambularet dominus iuxta mare secus littus Galileæ, uidit Petrum & Andream retia mittentes in mare: Vocauit eos dicens, uenite post me faciā uos piscatores hominū. ℣. Exaudi deus deprecationem meam, intende orationi meæ: a finibus terræ. Vocauit eos. añ. Matth. 4. 2. Psal. 60.
Vnus ex duobus qui secuti sunt dominū erat Andreas frater Simonis Petri. ps. Omnes gentes. fol. 25.

Oratio.

Apostolicis nos quæsumus domine attolle præsidiis. Vt cuius solennia præuenimus, eius precibus adiuuemur. Per dominum nostrum. añ. Iustus homo & amicus dei ducitur ad mortem. ps. Domine probasti me. fol. 75. Oratio.

DA nobis quęsumus domine deus noster, beati apostoli tui Andreæ intercessionibus subleuari. Vt per quem ecclesiæ tuæ superni muneris rudimenta donasti, per eum subsidia perpetuæ salutis impendas. Per dominũ nostrum. añ. in magnificat. Suscipe beata crux humilem propter deũ, suscipe discipulum eius qui pependit in te.

Oratio.

BEati apostoli tui Andreæ supplicatione quæsum⁹ domine plebs tua benedictionem percipiat. Vt de eius meritis fideliter glorietur, et sempiternis ualeat consortiis sociata lætari. Per dominum nostrum. psallen. Andreas Apostolus exclamauit dicẽs, salue crux quæ diu fatigata requiescis expectans me: certissime enim scio gaudere te, suscipe discipulũ eius qui pependit in te. compl. Sancti tui. &c. Oratio.

EXaudi domine populum tuum, cum sancti apostoli tui Andreæ patrocinio supplicantem. Vt tuo semper auxilio, secura tibi possit deuotione seruire. Per dominum. pro sancto Ambrosio psallen. Inueni Dauid seruum meum, oleo sancto meo unxi eum. com. Sancti tui. &c. Oratio.

DEus qui per sanctũ baptismum beatũ Ambrosiũ tui nominis confessorem esse signasti, præsta quęsumus. Vt eius meritis protegamur, in cuius festiuitate annua deuotione lætamur. Per dominum. Ad matut. ℟. post hymnũ. Suscipe beata crux humilem propter deum, Suscipe discipulum eius qui pependit in te. Andreas apostolus exclamauit dicẽs, salue crux quæ diu fatigata requiescis expectans me. Suscipe discipulum.

Lectio prima.

AEgeas proconsul Patras ciuitatē ingressus, cœpit compellere credentes in Christum ad sacrificia idolorum. Cui occurrens sanctus Andreas dixit. Oportebat quidem ut tu (qui iudex hominū esse comprobaris) iudicem deum qui est in cœlis agnosceres, agnitū coleres, & colendo eum qui uerus est deus, ab ijs qui ueri dij non sunt animū reuocares. Aegeas dixit Tu es Andreas ille qui destruis templa deorū, & suades hominibus superstitiosam sectā, quā nuper delatam Romani principes exterminari iusserunt? Andreas respondit. Romani principes nondū cognouerūt ueritatem, nā dei filius docuit ista idola non solum deos nō esse, sed dęmonia pessima humano generi inimica, quę docēt homines unde offendatur deus, & dū offensus fuerit auertatur & non exaudiat, & non exaudiendo teneantur ipsi diabolo captiui. Ista uana sunt uerba inquit Aegeas: nā Iesus uester dum hęc prędicaret, Iudęi crucis patibulo illū affixerunt. Andreas uero. Pro restauratiōe nostra hoc crucis patibulū nō inuitus sed spōte suscepit. Cui Aegeas. Quū traditus sit a discipulo suo, & a Iudęis tentus, ad eorū quoq; petitionē a militibus crucifixus, quomodo tu dicis sponteneum crucis subijsse patibulum? Tunc Andreas ideo dixi spontaneum, quia antequā traderetur, prędixit nobis quod tradēdus esset & crucifigēdus pro salute hominū. Miror te prudentem uirū Aegeas respondit, istū uelle sectari: quē quocūque pacto siue sponte siue inuitū cruci tamen fateris affixū. Cui Andreas. Hoc est mirum, quod me di-

xisse iam retines magnũ esse crucis mysteriũ. Respõdit Ægeas. Misteriũ dici nõ potest sed suppliciũ. Ipsum suppliciũ Andreas rñdit, mysterium eẽ (si me patiẽter audias) cõprobabis. Tũc Ægeas. Ego quidẽ te patiẽter audiã, sed si mihi nõ obtẽperaueris, crucis mysteriũ in temetipsum excipies. Ego inquit Andreas si crucis patibulũ expauescerẽ, crucis mysteriũ nõ prędicarẽ. Tu autẽ dñe. ℟. Homo dei ducebatur ut crucifigerẽt, populus autẽ clamabat dicẽs. Innocẽs & iustus sine causa dãnatur. ℣. Vidẽtes populi irruerunt in impiũ iudicẽ clamãtes & dicẽtes. Innocẽs & iustus. Lectio .i.

IRatꝰ Ægeas iussit eũ in carcerem recludi, tũc uenit ad eũ pene totius populi multitudo, ita ut Ægeam occidere uellẽt, Andreã uero fractis ianuis liberare: Andreas autẽ rogabat eos dicens. Nolite quietem dñi nostri Iesu Christi in diabolicã seditionem excitare: nã traditus dominus omnẽ patiẽtiam præbuit, non clamauit, non cõtendit; habete silẽtium & pacẽ, meumq; nolite martyriũ impedire, sed quasi athletas dñi etiã uos ipsos pręparate. Hęc & alia multa populũ apostolo per totã noctem admonẽte, lux diei sequentis erupit. Tunc Ægeas iussit eũ ad se adduci, cui et dixit Existimaui te nocturna cogitatione animũ tuũ ab hac stultitia reuocare, & a Christi tui laude cessare: ut nobiscũ possis non amittere gaudia uitę. Gaudiũ tecũ haberẽ Andreas rñdit, si credẽs Christo culturã idolorũ cõtẽneres Christꝰ. eñ ad hãc prouinciã me misit, in qua non paruũ populũ dño acquisiui. Iõ te sacrificare cõpello inquit Ægeas, ut isti qui per te sunt decepti,

relinquant tuæ doctri-
næ uanitatē & ipse dijs
offeras grata libamina,
sin autem pro defensio-
ne deorum diuersa pa-
tieris supplicia. Tunc
Andreas. Tanto enim
meo regi ero acceptior,
quanto pro eius nomi-
ne fuero permanens in
tormētis cōfessor. Tūc
Ægeas iussit eum in e-
quuleo suspendi ac cæ-
di tormentis, cæsumq;
iterum ad se adduci, di-
xitque ei. Audi me An-
drea & ab effusione san
guinis consilium reuo-
ca: quod si non feceris,
crucis te faciam interi-
re supplicio. Ego Chri-
sti seruus sum Andreas
respondit, proinde cru-
cis trophæū optare de-
beo magis quā timere.
Indignatus Ægeas cru-
ci eum præcepit affigi,
ligatisque manibus ac
pedibus extendi, ne cla
uis affixus cito defice-
ret, sed potius cruciare-
tur longo cruciatu. Qui
quum duceretur ad cru
cem, factus est concur-
sus populorum claman
tium & dicentium: Iu-
stus homo & amic⁹ dei
quid fecit ut ducatur
ad crucē? Andreas ue-
ro populum rogabat,
ne passionem eius im-
pediret, gaudens enim
ibat, & a doctrina non
cessabat. Tu autem do-
mine. ℟. Beatus An-
dreas sui nominis digni
tatem perfecit doctor
gentium & magister ue
ritatis dominū prædica
uit. Et ad martyrij pal-
mam peruenit. ℣. Su-
scipe beata crux humi-
lem propter deum su-
scipe discipulū eius qui
pependit in te. Et ad
martyrii palmā perue.

Lectio tertia.

VIdens autē crucem
a longe beatus An
dreas exclamauit & di-
xit. Salue crux pretio-
sa, quæ in corpore Chri
sti dedicata es, gaudens
uenio ad te ut tu exul-
tans suscipias me disci-
pulum eius qui pepen-
dit in

dit in te. O bona crux quae decorem & pulchritudinem de mēbris domini suscepisti diu desiderata redde me magistro meo, ut per te me recipiat, qui per te me redemit. Tunc expoliauit se, leuaueruntque eū in cruce astantibus turbis & clamantibus iniusto iudicio uirum sanctū hæc pati. Sanctus uero Andreas cōfortabatur in domino docēs populum, nihil esse dignum passionis ad remunerationem æternam. Interea omnes ad Ægeam properauerunt ac dixerunt, uirum iustum deponendum esse de cruce, nam biduo in cruce positus ueritatem prædicare non cessat. Porro Ægeas populum expauescens perrexit ad Andream una cum populo, promittens eū de cruce deponi: quem uidens Andreas inquit. Quid ad nos Ægea, nunquid soluere me uenisti, aut forte pœnitentia ductus credere desideras? Si uero tantum ad hoc uenisti ut me soluas, ego penitus de ista cruce uiuens in corpore deponi non potero: iam enim regem meum uideo iam adoro, iam in conspectu eius assisto. Stupebant itaque brachia carnificum, quicunque extendissent manū ad soluendū illum: Andreas uero clamabat ne permittas domine famulum tuū ab homine corruptibili humiliari, neq; de ista cruce deponi: sed suscipe spiritū meū magister meus Christe, quem uidi quē retineo, quem cernere desidero. Quumque hæc dixisset, splēdor magnus circundedit eum, ita ut humani oculi minime possent eum aspicere: ipse autem emisit spiritum, simulque cum ipso lumine perrexit ad Christum. Maximilla autem senatrix cum re-

rum' uirginis membra frustatim lacerarentur. Beata uero Catharina dominũ orauit, ut eandem machinam dissiparet. Et ecce angelus domini tanto impetu eam destruendo concussit: ut quatuor milia gentilium interemerit, multi uero ad fidem conuersi sunt. Regina etiam amplius non sustinens, Cæsarem de tãta crudelitate increpauit: seque Christianã esse confessa est, quam extra ciuitatem duci iussit, & ibidem decollari: unguibus ferreis eius mamillis prius euulsis. Quæ quum duceretur Catharinam rogauit, ut pro se dominum precaretur: quæ ab ipsa in fide confirmata alacris properauit ad mortem: cuius corpus Porphyrius quũ sepelisset, professus est se cũ militibus suis esse Christianos: qui omnes capite damnati sunt. Cęsar demum Catharinæ proposuit, ut uel diis immolaret, uel capite puniretur: quæ omnino renuens decollari iubetur. Ipsa uero ducta ad locum passionis cũ lachrymis orauit ad dominum: ut omnes ipsius memoriam uenerantes, omnium rerum abundantiam, morborum sanitatem, omniumq; suorum ueniam obtineant delictornm. Illico uox de cœlo sonuit, ueni dilecta ueni: iam enim ianuæ cœli tibi apertæ sunt, per tuam gratiam uenerantes nomen tuũ saluabuntur. Decollata itaque ex eius corpore lac pro sanguine emanauit: eius uero corpus ab angelis per aëra mirabiliter subleuatũ ac delatum in uertice mõtis Sinai honorifice cõdiderũt. Ex cuius sepulchro oleũ effluit, cunctorũq; sanat mẽbra lãguentiũ. Tu autẽ domine. In benedictus añ. Vox de cœlis sonuit, ut supra. cętera

ra omnia ut in cõmuni uirginum. ps, directus. Fũdamẽta eius. Fol. 47. hymnus. Pange sanctæ Catharinę, psallen. Decollata pro Christi, ut supra, complet. Audi filia &c. Orationes ut supra in uesperis.

In sanctorum martyrum Chrysanthi & Dariæ ad uesperas, omnia de cõmuni martyrum, preter illas orationes.

Oratio.

Beatorum martyrũ tuorũ domine Chrysanti & Dariæ adsit nobis oratio. Vt quos obsequio ueneramur, pio iugiter expiemur auxilio. Per dominum nostrum.

Oratio.

Præsta quæsumus domine. Vt sicut nobis sanctorum martyrum tuorum Chrysanthi & Dariæ natalitia celebranda non desunt, ita iugiter suffragijs comitentur. Per dominum nostrum Iesum Christum. Ad matutinũ, Iustorum animę.

Romæ passio sanctorum martyrum Chrysanthi & Dariæ.

Lectio prima.

Polemius uir illustris urbis Alexandriæ cum filio Chrysantho Romam uenit: a Senatu Romano susceptus, & a Numeriano Imperatore magnis honoribus illustratus, cathedram in curia Romana suscepit. Hic filium suum omnibus liberalibus artibus ac philosophorum studijs fecit erudiri: qui quum diuersa uolumina curiosius legendo discuteret, ad libros euangelicos uenit: & fingens curiositatis suæ cursum ad semetipsum ait. Tandiu te decuit Chrysanthe librorum tenebris frena laxare, quandiu pertingeres ad lumen ueritatis.

Matth. 7. a. Legi enim deum præcepisse, quærite & inuenietis: sicut quæsiuimus & inuenimus, si ideo quæsiui ut inuenirem, ideo inueni ut teneam: iam non patiar mihi eripi quod inueni. Quærere itaque cœpit quis esset diuinarum literarum expositor, audiuit autē quendam Carpophorū nomine uirum eruditū & sanctum, sed ob persecutionem in quadam spelunca latitantem. Ad quem quū peruenisset, ita diuinis literis instructus est, ut statim post septem dies baptismatis sui Iesum Christum dei filiū uoce publica prædicaret. Irat⁹ pater eius fecit eum in squalido loco recludi, paucissimoque cibo horis refici uespertinis: Chrysanthus autem ad exercitationē magis quam ad supplicium hæc sibi dicebat inferri. Vnus uero patri persuasit, ut magis delicijs ac uoluptatibus filium occuparet, & ita alicuius formosissimæ puellæ traderet coniugio, ut dū didicerit esse marit⁹, obliuiscatur esse Christianus. Tu credis illi inferre supplicium, sed Christiani hæc sibi ad laudem & gloriam existimāt euenire. Iubet pater Chrysanthū educi de carcere, ac uestib⁹ indui preciosis: quinque etiam uirgines pulcherrimas uarijs ornamentis compositas cum filio constituit, ut suis iocis & amplexib⁹ ipsum ab intentione sua reuocarent. Chrysanthus inter hæc ludibria stabat immobilis, delicias quasi stercora contemnebat, puellas quasi uiperas perhorrebat, earum amplexus & oscula quasi sagittas scuto fidei excipiens, dominū precabatur dicens. Exurge domine in adiutorium mihi: quis enim pugnam istam excitatam a diabolo uin- Psal. 34.

cere prævalet, nisi dextetera tua pro eo dimicaverit? Errat, qui se putat castitatem perfectã suis uiribus obtinere. Tu autem domine. R. Vidi sanctos. Lectio .ij.

Orãte Chrysantho grauis somnus ita eas oppressit, ut nisi extra triclinium non possent excitari: ingressæ uero iterum super eas sopor irruebat. Quo audito pater eius cœpit filium quasi iam mortuũ deflere, existimabat enim eum per magicam artẽ hæc operari. Vnus autem ex amicis illi dixit. Quære puellã aliquam eruditam, quæ ad libitum suum possit filium tuũ inclinare. Vbi nam inueniam inquit pater talem fœminam quę ualeat hæc implere? Est inter uirgines uestales respondit ille quædam pulcherrima uirgo Daria nomine, quæ iam ad nubiles annos attingit: adeo sapiens, cum ipsa quippe agere poterimus, ut tibi filium reddat, sibique maritum accipiat. Adeũt uirginem narrant illi quæcunque facere decreuerunt, assentit puella, geminis ornatur & auro: ingreditur ad iuuenem, tantaque arte utitur ingenij, ut si quis ferro durior aqua mollior redderetur. Chrysanthus illico spiritum sanctum postulans, ut inter se & illam fieret medius, suisque alloquijs sic eã aggreditur. Si mihi homini mortali exhibes tãtam pulchritudinem, tantamq; sermonis dulcedinem ostendis spe temporalis cõnubij, ut credas animum meum retrahere alijs amoribus iam occupatum, & cogere mentem uelle quod non uult, quanto magis amãtẽ te immortalem dei filiũ poteris si uolueris obtinere? Cui si corporis tui integritatem custodias, si

cut pulchra es corpore, ita pulchrior fias & mente. Hæc & alia multa his similia prosequẽte Chrysantho, Daria uirgo cõpuncta tãdem credidit, & simulantes, inter se cõiugii nomen sumpserunt: ambo tamen in dei timore & castitate perdurarunt. Chrysanthus autem fecit Dariam intra domũ suam baptizari, & sic facta est uirgo Christi. Et sicut per Chrysanthum uirorum multitudo, ita per Dariam innumeræ fœminæ ad Christũ concurrebãt. Quapropter non parua seditio excitata est in urbe. Iuuenes clamabant per Dariam sponsas nostras amittimus, mulieres uero spõsos nostros perdimus per Chrysanthum. Tu autem domine. ℟. Exultabunt sancti.

Lectio tertia.

TVnc Celerin' præfectus seditionẽ cupiens extinguere, apprehendi iussit utrunque: diuersisque penis interfici, si sacrificare contemnerent. Traditur itaque Chrysanthus Claudio tribuno, Claudius uero septuaginta militibus, quibus & dixit. Ducite eum ad fanum Herculis, & cogite sacrificare, si recusauerit diuersis eum penis affligite. Verum quum immolare nollet Chrysanthus, crudis neruis eum ligauerunt, at uincula dicto citius soluebantur: coarctant præterea eum in cippũ nodosum, qui repente cõuertitur in puluerem. Irati adhæc milites lotio putentissimo totum perfundunt, fœtor autẽ ille suauissimus odor efficitur. Quumque milites nihil proficerent, Claudio cũcta significãt, qui quum peruenisset ad Chrysanthum, cœpit eũ de superstitione ac maleficiis reprehendere. Cui Chrysanthus: si es-

ſet (inquit) in te aliqua ſcintilla prudentiæ, cognoſceres utique me nõ maleficijs, ſed diuino ad iuuari ſubſidio. Tunc Claudius iuſsit eũ fuſtibus cædi: qui quũ cæderetur uirgis duriſsimis, papyro fiebant molliores. Claudius iſta cõſpiciens, Chryſanthi genibus aduolutus orauit dicẽs: nũc uere cognoſco deũ tuũ eſſe uerũ deũ. Proinde precor, ut ad noticiã ipſi⁹ aliquo modo me facias peruenire. Chryſanthus autem: ad deũ ſi peruenire deſideras, nõ pedibus tibi ſed corde pergendum eſt: tantũ em̃ unicuiq; præſens eſt de⁹, quãtũ mẽtis fide quis eum quęſierit. Credidit Claudius cum uxore ac filiis: crediderũt amici eius ac ſeptuaginta milites illi, qui oẽs uno die baptizati ſunt a Chryſantho. Hoc audito Numerian⁹ Imperator mãdauit Chryſãthũ in carcere Tulliano demitti, in quo erat fœtor intollerabilis: Dariã uero in publico meretricũ contubernio collocari. Interim lux diuina odorque fragrantiſsimus Chryſantho præſtatur, ad cellã quoq; Dariæ a deo leo cuſtos dirigitur, quam ſemper tutabatur inſiliens cõtra eos qui obſceni operis cauſa ad eam introibãt. Tandem iuſſu Numeriani ambo in fide cõſtãtes ac ſacrificare dijs penitus renitẽtes, in uia ſalaria uiui pſallentes & orãtes deiecti in foueã, lapidibus ac terra obruti ſunt: qui ſicut fuerant mẽte coniuges, ita in ſancta uolũtate perſiſtẽtes, in fouea quaſi in uno lecto migrauerunt ad dominũ. Tu autem domine. Cætera omnia de pluribus martyribus.

In uigilijs ſancti Andreæ Apoſtoli ad ueſperas [illegible]. Lux orta. [illegible] In choro. Lætabitur iuſtus. Hymnus.

Post Petrum primũ principem Andreas est apostolus: uerbũ salutis prædicans, Achaia in prouincia.
Captus in Patra oppido, diro traditur carceri, ferali pœna cæditur: tortor calet uesania.
Dilaniatus ictibus, ligno crucis suspenditur: non cessat uiuens biduo fidem docere populũ.
Clamor plebis attollitur, charus deo exposcitur: reddi pius & innocens, sanctus bonusque quæritur.
Fallax tunc ad patibulum quasi solutum properat: deuotus martyr in pœnis, orat ne arctioribus
Loris resoluat impius, diuinis dẽptus munijs: frater instigat iurgijs, iustisque quærimonijs
Sant tecum quæ tua sunt, Ægea o durissime: completa eius passio, deuicto hoste callido,
Imploret ergo meritis suis, pro nostris actib': ut mereamur consequi, in fine sancta præmia.
Gloria tibi domine. R. in choro cum infantib.
Dum perambularet dominus iuxta mare secus littus Galileæ, uidit Petrum & Andream retia mittentes in mare: Vocauit eos dicens, uenite post me faciã uos piscatores hominũ. V. Exaudi deus deprecationem meam, intende orationi meæ: a finibus terræ. Vocauit eos. aña. Vnus ex duobus qui secuti sunt dominũ erat Andreas frater Simonis Petri. ps. Omnes gentes. fol. 25.

Matth. 4.

Psal. 60.

Oratio.

Apostolicis nos quæsumus domine attolle præsidiis. Vt cuius solennia præuenimus, eius precibus adiuuemur. Per dominum nostrum. añ. Iustus homo & amicus dei ducitur ad mortem. ps. Domine probasti me. fol. 75. Oratio.

DA nobis quęsumus domine deus noster, beati apostoli tui Andreæ intercessionibus subleuari. Vt per quem ecclesiæ tuæ superni muneris rudimenta donasti, per eum subsidia perpetuæ salutis impendas. Per dominũ nostrum. añ. in magnificat. Suscipe beata crux humilem propter deũ, suscipe discipulum eius qui pependit in te.

Oratio.

BEati apostoli tui Andreæ supplicatione quæsum⁹ domine plebs tua benedictionem percipiat. Vt de eius meritis fideliter glorietur, et sempiternis ualeat consortiis sociata lætari. Per dominum nostrum. psallen. Andreas Apostolus exclamauit dicẽs, salue crux quæ diu fatigata requiescis expectans me: certissime enim scio gaudere te, suscipe discipulũ eius qui pependit in te. compl. Sancti tui. &c. Oratio.

EXaudi domine populum tuum, cum sancti apostoli tui Andreæ patrocinio supplicantem. Vt tuo semper auxilio, secura tibi possit deuotione seruire. Per dominum. pro sancto Ambrosio psallen. Inueni Dauid seruum meum, oleo sancto meo unxi eum. com. Sancti tui. &c. Oratio.

DEus qui per sanctũ baptismum beatũ Ambrosiũ tui nominis confessorem esse signasti, præsta quęsumus. Vt eius meritis protegamur, in cuius festiuitate annua deuotione lætamur. Per dominum. Ad matut. ℟. post hymnũ. Suscipe beata crux humilem propter deum, Suscipe discipulum eius qui pependit in te. Andreas apostolus exclamauit dicẽs, salue crux quæ diu fatigata requiescis expectans me. Suscipe discipulum.

Lectio prima.

AEgeas proconsul Patras ciuitatē ingressus, cœpit compellere credentes in Christum ad sacrificia idolorum. Cui occurrens sanctus Andreas dixit. Oportebat quidem ut tu (qui iudex hominū esse comprobaris) iudicem deum qui est in cœlis agnosceres, agnitū coleres, & colendo eum qui uer⁹ est deus, ab ijs qui ueri dij non sunt animū reuocares. Æ geas dixit Tu es Andreas ille qui destruis templa deorū, & suades hominibus superstitiosam sectā, quā nuper delatam Romani principes exterminari iusserunt? Andreas respondit. Romani principes nondū cognouerūt ueritatem, nā dei filius docuit ista idola non solum deos nō esse, sed dęmonia pessima humano generi inimica, quę docēt homines unde offendatur deus, & dū offensus fuerit auertatur & non exaudiat, & non exaudiendo teneantur ipsi diabolo captiui. Ista uana sunt uerba inquit Æ geas: nā Iesus uester dum hęc prędicaret, Iudęi crucis patibulo illū affixerunt. Andreas uero. Pro restauratiōe nostra hoc crucis patibulū nō inuitus sed spōte suscepit. Cui Æ geas. Quū traditus sit a discipulo suo, & a Iudęis tentus, ad eorū quoq; petitionē a militib⁹ crucifix⁹, quomodo tu dicis spontaneum crucis subijsse patibulum? Tunc Andreas ideo dixi spontaneum, quia antequā traderetur, prędixit nobis quod tradēdus esset & crucifigēdus pro salute hominū. Miror te prudentem uirū Æ geas respondit, istū uelle sectari: quē quocūque pacto siue sponte siue inuitū cruci tamen fateris affixū. Cui Andreas. Hoc est mirum, quod me di-

xisse iam retines magnũ esse crucis mysteriũ. Respõdit Ægeas. Misteriũ dici nõ potest sed suppliciũ. Ipsum suppliciũ Andreas rñdit, mysterium eẽ (si me patiẽter audias) cõprobabis. Tũc Ægeas. Ego quidẽ te patiẽter audiã, sed si mihi nõ obtẽperaueris, crucis mysteriũ in temetipsum excipies. Ego inquit Andreas si crucis patibulũ expauescerẽ, crucis mysteriũ nõ prędicarẽ. Tu autẽ dñe. R. Homo dei ducebatur ut crucifigerẽt, populus autẽ clamabat dicẽs. Innocẽs & iustus sine causa dãnatur. V. Vidẽtes populi irruerunt in impiũ iudicẽ clamãtes & dicẽtes. Innocẽs & iustus. Lectio i.

Irat⁹ Ægeas iussit eũ in carcerem recludi, tũc uenit ad eũ pene totius populi multitudo, ita ut Ægeam occidere uellẽt, Andreã uero fratris ianuis liberare: Andreas autẽ rogabat eos dicens. Nolite quietem dñi nostri Iesu Christi in diabolicã seditionem excitare: nã traditus dominus omnẽ patiẽtiam præbuit, non clamauit, non cõtendit: habete silẽtium & pacẽ, meumq; nolite martyriũ impedire, sed quasi athletas dñi etiã uos ipsos pręparate. Hęc & alia multa populũ apostolo per totã noctem admonẽte, lux diei sequentis erupit. Tunc Ægeas iussit eũ ad se adduci, cui et dixit Existimaui te nocturna cogitatione animũ tuũ ab hac stultitia reuocare, & a Christi tui laude cessare: ut nobiscũ possis non amittere gaudia uitę. Gaudiũ tecũ haberẽ Andreas rñdit, si credẽs Christo culturã idolorũ cõtẽneres Christ⁹ eñi ad hãc prouinciã me misit, in qua non paruũ populũ dño acquisiui. Iõ te sacrificare cõpello inquit Ægeas, ut isti qui per te sunt decepti,

relinquant tuæ doctri-
næ uanitatē & ipse dijs
offeras grata libamina,
sin autem pro defensio-
ne deorum diuersa pa-
tieris supplicia. Tunc
Andreas. Tanto enim
meo regi ero acceptior,
quanto pro eius nomi-
ne fuero permanens in
tormētis cōfessor. Tūc
Ægeas iussit eum in e-
quuleo suspendi ac cæ-
di tormentis, cæsumq;
iterum ad se adduci, di-
xitque ei. Audi me An-
drea & ab effusione san
guinis consilium reuo-
ca: quod si non feceris,
crucis te faciam interi-
re supplicio. Ego Chri-
sti seruus sum Andreas
respondit, proinde cru-
cis trophæū optare de-
beo magis quā timere.
Indignatus Ægeas cru-
ci eum præcepit affigi,
ligatisque manibus ac
pedibus extendi, ne cla
uis affixus cito defice-
ret, sed potius cruciare-
tur longo cruciatu. Qui
quum duceretur ad cru
cem, factus est concur-
sus populorum claman
tium & dicentium: Iu-
stus homo & amic⁹ dei,
quid fecit ut ducatur
ad crucē? Andreas ue-
ro populum rogabat,
ne passionem eius im-
pediret, gaudens enim
ibat, & a doctrina non
cessabat. Tu autem do-
mine. ℟. Beatus An-
dreas sui nominis digni
tatem perfecit doctor
gentium & magister ue
ritatis dominū prædica
uit. Et ad martyrij pal-
mam peruenit. ℣. Su-
scipe beata crux humi-
lem propter deum su-
scipe discipulū eius qui
pependit in te. Et ad
martyrii palmā perue.

Lectio tertia.

V Idens autē crucem
a longe beatus An
dreas exclamauit & di-
xit. Salue crux pretio-
sa, quæ in corpore Chri
sti dedicata es, gaudens
uenio ad te ut tu exul-
tans suscipias me disci-
pulum eius qui pepen-
dit in

dit in te. O bona crux quæ decorem & pulchritudinem de mēbris domini suscepisti diu desiderata redde me magistro meo, ut per te me recipiat, qui per te me redemit. Tunc expoliauit se, leuaueruntque eū in cruce astantibus turbis & clamantibus iniusto iudicio uirum sanctū hæc pati. Sanctus uero Andreas cōfortabatur in domino docēs populum, nihil esse dignum passionis ad remunerationem æternam. Interea omnes ad Ægeam properauerunt ac dixerunt, uirum iustum deponendum esse de cruce, nam biduo in cruce positus ueritatem prædicare non cessat. Porro Ægeas populum expauescens perrexit ad Andream una cum populo, promittens eū de cruce deponi: quem uidens Andreas inquit.

Quid ad nos Ægea, nunquid soluere me uenisti, aut forte pœnitentia ductus credere desideras? Si uero tantum ad hoc uenisti ut me soluas, ego penitus de ista cruce uiuens in corpore deponi non potero: iam enim regem meum uideo iam adoro, iam in conspectu eius assisto. Stupebant itaque brachia carnificum, quicunque extendissent manū ad soluendū illum: Andreas uero clamabat ne permittas domine famulum tuū ab homine corruptibili humiliari, neq; de ista cruce deponi: sed suscipe spiritū meū magister meus Christe, quem uidi quē retineo, quem cernere desidero. Quumque hæc dixisset, splēdor magnus circundedit eum, ita ut humani oculi minime possent eum aspicere: ipse autem emisit spiritum, simulque cum ipso lumine perrexit ad Christum. Maximilla autem senatrix cum re-

uerentia depoſuit corpus eius, conditumque aromatibus honorifice ſepeliuit. Ægeas iratus contra populum diſponebat conteſtationem publicam facere, contraque Maximillam ad Cæſarem accuſationem deferre: ſed coram omnibus in medio foro arreptus a diabolo expirauit. Quumque nunciatum eſſet fratri eius Ægeam miſerabiliter uitæ ſuæ finem feciſſe: ſic ait. Quæ tua ſunt tecũ pergant Ægea in perditionem, mihi ſufficit unus dominus Ieſus Chriſtus, quem cognoui per famulum eius Andreã. Tu autem domine. Te deum laudamus. añа. in benedictus. Dum penderet beatus Andreas in cruce non ceſſabat prædicare uerbum dei die ac nocte, uidẽtes populi irruerunt in impiũ iudicem clamantes & dicentes, ſolue hominẽ iuſtum dimitte hominẽ innocentem, ut & nos mereamur ſalutem, & omnis Patra habeat pacem. aña ad crucem. Iuſtus in perpetuũ. In cantemus añ. Glorioſus in ſanctis. require infra in cõmuni unius apoſtoli. In benedicite añ. Biduo uiuens pendebat in cruce pro Chriſti nomine beatus Andreas, & docebat populum.

Oratio.

Deus qui hũc diem beati apoſtoli tui Andreæ martyrio conſecraſti, da nobis de ei⁹ feſtiuitate lætari. Vt apud tuam miſericordiã & exemplis eius adiuuemur & meritis. Per dominum noſtrum. aña in laudate. Quid ad nos Ægea, nunquid ſoluere me ueniſti: aut forte pœnitentia ductus credere deſideras. Capitulum. Ne permittas domine famulum tuũ Andream ab homine corruptibili humiliari. ps. directus. Beatus uir qui

timet. [illegible] hymnus. Post Petrum primum principem. supra. psallenda. Suscipe spiritum meum magister meus Christe quē uidi quem retineo, quem cernere desidero. complet. Iustus ut palma.

Oratio.

DA tuorum quæsumus habitator æternæ sanctorum: Vt beati apostoli tui Andreæ preciosa natalitia non solum ministerio corporali, sed & mentis ueneremur affectu. Per dominum nostrum. pro sancto Ambrosio psallen. Vnxit te deus deus tuus oleo lætitiæ præ consortibus tuis. complet. Iustus ut palma. Oratio.

DEus qui per undas regenerationis beatum confessorem tuum Ambrosium a cōtagione uetusti criminis diluisti, ablutumque purificationis lauacro doctorem precipuum atq; catholicæ fidei propugnatorē efficere dignatus, præsta quæsumus. Vt ipso pro nobis intercedente, uitiorū possimus abluere maculas, & tibi domino sinceris mentibus deseruire. Per dominum nostrum.

Ad horas possunt dici epistolæ unius apostoli cum orationibus ad tertiam. Deus qui hunc diem. in matut. ad sextam. Da tuorum quæsumus. ut supra. ad nonam. Beati apostoli tui. supra in uesperis. tamen si quis uoluerit dicere de aduentu, seruet ritum solitum ut uoluerit. Eodem die ad uesperas lucer. Exortū est. Añ. in choro. Lætabitur iustus. infra in communi unius apostoli. hymnus. Post Petrum primum principem. supra. R. in choro. Hic est beatus Andreas qui per omnē Patrā prædicauit uerbum dei, propterea meruit patibulū crucis.

Vt lætus ascenderet ad dominum Iesum Christum. ℣. Expandit manus suas tota die in cruce ad populum non credentem sed cõtradicentem sibi. Vt lætus ascenderet. añ. Biduo uiuẽs. ps. Omnes gentes. fol. 25. Oratio. Deus qui hunc diem. aña. Quid ad nos Ægea. ps. Domine probasti me. fol. 75. Oratio. Da tuorum quæsumus. omnia ut supra in matut. aña. in magnificat. Videns mirabatur præsentium multitudo cœleste certamen & spiritale præmium apostolnm domini fuisse uictorem, qui uoce libera in agone suo fuit lætus, ac liber pugnauit & uicit. Oratio. Beati apostoli tui Andreæ. supra in primis uesperis psallenda. Suscipe spiritum meum. supra in matut. Oratio. Exaudi domine populum. supra in primis uesperis. pro sancto Ambrosio. Vnxit te deus. Oratio. Deus qui per undas. supra in matut. deinde fit commemoratio sancti Castriciani pontificis. omnia in communi unius pontificis. Si quis prius tim uoluerit dicere uesperas sancti Castriciani cum psallen. sancti Andreæ. Suscipe spiritum. Oratio. Deus qui hunc diem. & psal. sancti Ambrosij. Vnxit te deus. Oratio. Deus qui per undas. faciat ad libitum suum, non enim poenaliter quis errabit.

In sancti Castriciani Archiepiscopi Mediolani, omnia de uno põtifice. Ad matut. Mediolani. Depositio sancti Castriciani episcopi. Lectio prima.

Nterfecto impio Domitiano Romanorũ Imperatore, ac Nerua ei in imperium substituto, cuncta quæ ille rapuerat, quosue inique profligauerat, ex Senatusconsulto imo potius

superno iudicio resti-
tuuntur: quique exula-
uerant ad sedes pro-
prias reuertuntur. Paca
to itaque persecutionis
turbine plures Medio-
lanensium incolarū qui
in cauernis montiū de-
litescēdo, relicta patria,
domo, ac parentibus,
pro nomine Christi per
secutorum manus eua-
serāt, facta potestate ala
cres ad sua reuersi sunt:
inter quos uir sanctissi-
mus Castricianus cum
aliquot ex clero & po-
pulo regressus est a lati-
bulis in quibus aliquā-
diu sese occultauerat, ut
Tyranni furentis rabiē
declinaret, ad maximū
tutamen Christi fideliū.
Quem dignæ memo-
riæ sanctus Caius bonæ
indolis iuuenem cōspi-
ciens cœtui clericorum
asciuit, qui in breui sa-
cris studijs imbutus li-
cet neophitus gradum
leuiticum suscepit: de-
mum ob fidei probita-
tem ad sacerdotale cul-
men euectus est. Hunc
igitur uniuersus clerus
ac populus uno pariter
consensu sibi presulem
(postquā Christi eccle-
sia a rabie Tyrānorum
aliquantulū respiraret)
ut pote dignissimum po
stulabat. Ille uero (ut
erat mitissimus) se indi-
gnum semper oppone-
bat. Porro plebs fideliū
eum fore dignum clami
tabat: quid enim profuit
omnes dicebāt gregem
luporum incursibus di-
spersum aggregasse? si
reducto ad caulas tuo-
rum deneges pascua mo
nitorum. Talibus aduer
sus uirum sanctum quæ
rimonijs cūctorum ora
quotidie personabant.
Ille uero duobus men-
sibus sic permāsit post-
quam reuersus est, ca-
thedræ pastoralis indi-
gnum semper se iudi-
cans. Veruntamen dis-
ponēte deo tandem in-
uitus capitur uolēs no-
lensq; trahitur, simulq;
pastor ecclesiæ consti-

tuitur. Tu autem domine.

Lectio secunda.

PErtractus itaque ad tantum culmen Castricianus, mox adunato cœtu populi Christiani cœpit admonere dicens. Ecce ut cernitis fratres temporum serenitas seruis Christi nunc est restituta: proinde properate quamprimũ ut fidelis populus non iam sub dio ut hactenus, sed in ecclesiæ septis perceptæ fidei sacramenta conficiat. Itaque domum Philippi in qua sanctus Caius sepultus iam fuerat, Castricianus in domum conuertit orationis, ut ibi quotidianas preces Christique sacramenta coram fidelibus immolaret: tantaque fuit consecrationis amplitudo, ut non modo credentibus sed etiam ipsis gentilibus patesceret ab eo die salutem cœlitus superfusam ciuitati: aduecti namque non tantum ex urbis menibus, sed etiam ex suburbanis ac uiculis infirmi sanitatis beneficium reportabant. Quin etiam ipse beatus uir signo crucis lumen cæcis, surdis auditum, mutisque loquelã præstabat: ipsos quoque dęmones non tam ab obscessis corporibus, quam ab ipsis idolorum templis longe positus expellebat & cruciabat. Rogatus insuper a plebe duas iterum nõ procul ab ea quam sacrauerat orationis ędes benedixit & consecrauit, alteram Portianam alteram uero Faustam a duorum Philippi filiorum nominibus sic appellatas. Tu autem domine. Lectio tertia.

DEnique quum obitum suum appropinquare cerneret, dispositis peritissimis qui Dauidicos hymnos ore ac puro corde concinerent, ipsos in pręsen

siarum astantes sic allocutus est. Adhuc modicum ultra quam credi possit persecutionis durissime turbo concitabitur aduersum ecclesiam dei: uos autem induti lorica fidei hostis antiqui tela contemnite, reminiscentes martyrum agonias & laude dignas uictorias. Nosse quoque uos cupio, nocte hesterna in ipsius mediae noctis silentio mihi in oratione prostrato ac pro pace ecclesiarum deprecanti Caium institutorem meum apparuisse, arridensque iussit ut illum prosequerer: quocirca noueritis me ad eius obsequium festinaturũ, me autem exitu quo deus iusserit sublato corpus meũ in terra deponite in altũ defossa: futurum est enim ut nõ solum uiuos sed & mortuos persequãtur, ipsosque tumulos fundo tenus subruentes. Quum que eleuatis ad cœlum oculis paululum orationi incubuisset, ultimum uale dicens astantibus uir sanctissimus migrauit ad dominum, decem fere lustris in ecclesiasticis officijs trãsactis. Obijt autẽ die Kalendarum decembrium sepultus a discipulis in cœmiterio quod dicitur Romano, ea scilicet uia qua Romam tenditur non procul ab arcu triũphali. Tu autem domine nostri.

In sancti Nicolai pontificis omnia de uno põtifice ad matutinum. Ordinatio sancti Nicolai episcopi.

Lectio prima.

NIcolaus ex illustri prosapia ortus ciuis fuit Patare urbis nobilissimae in Lycia prouincia. Qui quum adhuc lacte matris aleretur, cœpit in hebdomada quarta scilicet & sexta feria semel bibere mammas:

& hac uice contentus tota die sic permanebat. Vbi autem utroque parente orbatus est, sæpius illud euangelicum ante suæ mentis oculos ducebat: nisi quis renũciauerit omnibus quæ possidet, nõ potest meus esse discipulus. Talia eo cogitante, accidit ut quidam conuicinus eius nimium locuples, ad tã tam uenisset inopiã, ut nec necessaria uitæ haberet: ingruenteq; inedia tres uirgines quas habebat filias, fornicari constituit: ut earum saltem infami commercio infœlicẽ ageret uitam. Quod ubi sanctus Nicolaus reperit, homini miserrimo cõdoluit: atque uirginum execrãs stuprum, decreuit omnino ex suis abundantijs earum supplere inopiam: ne puellæ nobilibus ortæ natalibus lupanari macularẽtur infamia. Sed quum nollet alium in suis factis nisi Christum habere contemplatorem, cœpit explorare temporum uices, quo id sic operaretur, ut etiam lateret eos quibus benefaceret. Inuẽta ergo cuiusdam noctis hora sumens nõ modicum aurum, ligansq; in panno domum uiri perrexit: qui undique circumspiciens per fenestram quæ competẽs uidebatur, clam introiecit, clamque discessit. Tu autem domine.

Lucæ 14.g.

Lectio secunda.

MAne itaque facto quum surrexisset homo aurumque repe risset, diriguit primum: deinde multas deo gratias egit. Celebratis igitur ex more primogenitæ suæ nuptijs cœpit homo diligenter inquirere quis esset, qui tantam inopiæ suæ præstitisset humanitatẽ: quumque diu talia moliretur, Nicolaus haud multo post opus simile peregit. Vbi uero dies red

dita est, & homo prosi-liuit de stratu suo, inuenit fului pōdo metalli prioris æquale, qui immenso exultans gaudio orauit ad dominum sic dicens. Domine ostēde mihi illum qui tanta bona erga me non desinit exhibere, ut cognoscā famulum tuum, & glorificem nomen tuum benedictum in sæcula. Interea paucis admodum diebus euolutis, ecce Nicolaus tertium æquale duorum iactauit talentum: cuius sonitu excitatus homo statim egressus, correptoq; spatio per umbras Nicolaum agnouit, moxque humi prostratus uolebat osculari pedes eius: quod sanctus fieri prohibuit, sed exegit ab illo, ne cuiquam dum uiueret, Nicolaum huius rei indicaret autorem. Tu autem domine.

Lectio tertia.

His ita transactis Myrra ciuitas metropolis episcopo suo orbata est: cæteri uero episcopi quum in unum conuenissent rogauerūt dominum ut illi ecclesiæ idoneum præsulem prouideret. Illis autem orantibus quidam episcopus uocem de cælo sibi dicentem audiuit, ut egrederetur & staret ante ianuas ecclesiæ, & quem primum hora matutina uenire conspiceret, ipsum consecraret episcopum: addidit etiā illum uocari Nicolaū. Tunc ille facta hac reuelatione ante ianuas cæteris in oratione persistētibus forinsecus excubabat. Eadem itaque hora Nicolaus ad ecclesiam primus accessit, episcopus uero iniecta manu eum apprehēdit, & qui uocaretur blāde sciscitatus est: qui simpliciter respondens, uocor inquit Nicolaus. Tunc episcopus, fili ueni mecum est aliquid secreti quod tibi fari de-

beam: mox introgressus cœpit clamare, uere ait dominus quodcunq; petieritis in nomine meo fiet nobis: en fratres habemus quod petiuimus, ecce adest de quo nostra charitas flagitauit. Quo uiso omnes dederunt ad sydera uoces laudantes pariter saluatoris clementiam. Nicolaus uero licet plurimum renitens obstiterit, ad ultimum tamen super thronum impositus est, & sicut mos est pontificalem infulã accepit. Cœpit igitur multis coruscare miraculis, ut non tantum sui sed & alieni quibuslibet oppressi angustijs inuocato nomine eius leuamen sentirent. Tu autem domine nostri.

In Vigilijs sancti Ambrosij ad uesperas Lucer. Lux orta est: aña. in choro. Lætabitur iustus. Hymnus.

Miraculum laudabile nunc canite omnes populi: quod fluctuãti ecclesiæ donatum est in sæculo.

Ambrosium uatem magnum prædestinatum a deo, quo tempore diabolus fœdauerat templa dei.

Christus qui nunquam deserit suo redemptos sanguine: uirum direxit inclytum, ut Arrhium destrueret.

Dum infulas fert sæculi, acquisijt paradisi: ius atque portans gladii suscepit euangelij.

Misterium incognitum altissimus quod nouerat: nondum ablutus lauacro, episcopus eligitur.
Ingressus est ecclesiam plebem sedare turbidã: cunctorum ora consonant Ambrosium episcopum.
Tunc Arrhii perfidia purgatur ex ecclesia, cuncta strepunt & agmina, nec desunt Christi munera.
Nox tetra cedat lumini, pellantur & hæretici: tantum adest piissimus, mentes qui purget infidas.
Virtus ex alto data est Ambrosio in baptismate: nam statim ut renatus est cœpit fugare dæmones
Suscepit is ecclesiam, quam rexit & intrepidus: confessor esse meruit, dum Arrhianis nõ cedit.
Gloria tibi domine. &c. ℟. in choro cum infantibus. Disposui testamẽtum electis meis, iuraui Dauid seruo meo. Præparabo & ædificabo in sæculum sæculi sedem tuam. ℣. Pronunciabo ueritatem tuam in ore meo quoniam dixisti. Præparabo &c. añ. Tu es sacerdos in æternum secũdum ordinem Melchisedec. ps. Dixit dominus domino. fol. 6. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui ecclesiam tuam beati sacerdotis tui Ambrosij & pontificatus officio, & fidei munere sublimasti, tribue supplicibus tuis. Vt quicquid peccati contagione cõtractũ est, ipso pro nobis summo antistite intercedente soluatur. Per dominũ añ. Ordinatione tua domine permanet dies, quia omnia seruiunt tibi. ps. In æternum domine. fol. 67. Oratio.

Aeterne omnipotẽs deus, qui beatum Ambrosium tui nomi-

nis confessorem, non solum huic ecclesiæ sed omnibus per mundum diffusis ecclesijs doctorem dedisti: præsta. Vt quod ille diuino affatus spiritu docuit, nostris iugiter stabiliatur in cordibus. Et quem patronum te donante amplectimur, eum apud tuam misericordiam defensorem habeamus. Per dominum nostrum. In magnificat. Posui adiutorium super potentem, & exaltaui eũ dicit dominus.

Oratio.

DEus qui beatũ Ambrosium pontificẽ sanctorum meritis coæquasti, concede propitius. Vt qui ordinationis eius festa percolimus, uitæ quoque imitemur exempla. Per dominum nostrũ. psallen. Exaltent eum in ecclesia plebis, & in cathedra seniorum laudent eum. cõplet Sancti tui. &c. Oratio.

EXaudi domine preces nostras: & intercessione beati pontificis tui Ambrosij nos tuere ubique præsidiis. Per dominum nostrum. Ad matut. R. post hymnum Super quẽ requiescam dicit dominus nisi super humilem & mansuetum Trementẽ uerba mea. Inueni Dauid seruum meum oleo sancto meo unxi eum. Trementem uer. Mediolani Ordinatio sancti Ambrosij archiepiscopi.

Lectio prima.

POsito in administratione præfecturæ Galliarũ patre eius Ambrosio natus est Ambrosius. Qui in area prætorij in cunis positus quũ dormiret aperto ore, subito examen apum adueniens faciem eius atque ora compleuit: ita ut ingrediendi in os egrediendique frequentarent uices. Quę pater qui prope cũ matre uel filia deambula-

bat, ne abigerentur ab ancilla quæ curam nutriendi infantis susceperat prohibens (sollicita enim erat ne infanti nocerent) expectabat tamen patrio affectu quo fine illud miraculum clauderetur. At illæ post aliquandiu euolantes in tantam aeris altitudinem subleuatæ sunt, ut humanis oculis minime uiderentur: quo facto territus pater ait. Si uixerit infantulus iste aliquid magni erit. Postea uero quum adoleuisset, & esset in urbe Roma constitutus cum matre uidua & sorore quæ uirginitatē fuerat iam professa comite alia uirgine cuius uirginis soror Candida, & ipsa est eiusdē professionis quæ nunc Carthagine degit iam anus, quum uideret sacerdotibus a domestica sorore uel matre manus osculari, ipse ludens offerebat dexteram dicens & sibi id ab ea fieri oportere: siquidem episcopum se futurum esse memoraret: illa uero ut adolescentem & nescientem quid diceret respuebat. Sed postquam doctus liberalibus disciplinis ex urbe egressus est, professusq̧ in auditorium prefecturæ prætorij ita splendide causas perorauit, ut eligeretur a uiro illustri Probo tunc præfecto prætorij ad consilium tribuendum. Post quod consularitatis suscepit insignia, ut regeret liguriam Æmiliamque prouincias, uenitque Mediolanum. Tu autem domine. ℟. Directus est uir inclytus ut Arrhium destrueret, splendor ecclesiæ claritas uatum. Infulas dum gerit sæculi acquisiuit paradisi. ℣. Dictū enim fuerat proficiscenti uade age nō ut iudex sed ut episcop⁹. Infulas dum gerit. Lectio. ij.

PEr idem tẽpus mortuo Auxentio Arrhianæ perfidiæ episcopo, qui Dionysio beatæ memoriæ in exilium destinato, incubabat ecclesiam, quum populus ad seditionem surgeret in petendo episcopum, essetq; illi cura sedandę seditionis: ne populus in periculũ sui conuerteretur perrexit ad ecclesiam. Ibiq; quũ alloqueretur plebẽ, uox fertur infantis in populo sonuisse Ambrosiũ episcopũ: ad cuius uocis sonitũ totius populi ora cõuersa sunt acclamantis Ambrosium episcopũ. Itaque qui ante turbulentissime dissidebant, quia & Arrhiani sibi, et catholici episcopũ cupiebant, superatis alterutris ordinari repente hunc unum mirabili & incredibili cõcordia cõsenserunt. Quo ille cognito egressus ecclesiã tribunal sibi parari fecit: tũc cõtra cõsuetudinem suã tormẽta personis iussit adhiberi, quod quũ faceret, popul⁹ nihilominus acclamabat peccatũ tuũ super nos. Tunc ille turbatus reuersus domum, philosophiam profiteri uoluit: quod ubi ne faceret reuocat⁹ est, publicas mulieres publice ad se ingredi fecit ad hoc tantũ ut uisis his populi intentio reuocaretur. At uero popul⁹ magis magisque clamabat, peccatũ tuum super nos. At ille quũ uideret nihil sua intẽtione posse proficere fugã parauit. Egressus noctis medio ciuitate; quũ Ticinũ se pergere putaret, mane ad portã ciuitatis quæ Romana dicitur inuenitur: qui inuẽt⁹ quũ custodiretur a populo, missa est relatio ad clementissimũ imperatorẽ tũc Valẽtinianũ: qui summo gaudio accepit, quod iudices a se directi ad sacerdotiũ peterentur: lætabatur etiam.

Probus præfectus, quia uerbũ eius impleretur in Ambrosio, dixerat enim proficiscẽti quum mandata ab eodem darentur (ut moris est) uade age non ut iudex sed ut episcopus. Tu autem domine. ℞. Erit dominus adiutor tuus inter omnes inimicos tuos, et sicut argentũ igne probatum mundum faciet te tu coram domino habebis fiduciam. Et dum oraueris ad eum exaudiet te. ℣. Exaltauit te dominus in uirtute brachij sui, & dedit tibi nomen sanctum gloriæ. Et dum oraueris.

Lectio tertia.

PEndente itaque relatione iterũ fugam parauit, atque in possessione cuiusdam Leontii uiri clarissimi aliquãdiu latuit. Sed ubi responsum est relationi ab eodem Leontio proditur: præceptum enim erat uicario ut insisteret rebus perficiendis. Qui iniuncta sibi quum uellet implere, proposito edicto conuenit omnes, ut si uellent sibi consulere rebusque suis, proderent uirum. Proditus itaque & adductus Mediolanum quum intelligeret circa se dei uoluntatem, nec se diutius posse resistere, postulauit non se nisi ab episcopo catholico baptizari: sollicitam enim habebat perfidiam Arrhianorum. Baptizatus itaque fertur omnia ecclesiastica officia impleuisse, atq; octauo die episcopus ordinat⁹ est summa cum gratia & lætitia cunctorũ. Tu autem domine. Te deum laudamus. &c. Aña in benedictus. Vox infantis sonuit dignus Ambrosius hic erit episcopus, ad cuius uocis sonitum faucẽs exultat populus. aña ad crucem. Iustus in perpetuũ. in cantemus: Gloriosus in sanctis, infra in communi pontificis.

ficia.aña: in benedicite. Benedixit dominus annos iusti, qui gloriatur in domino glorietur.

Oratio.

DEus mundi autor & cōditor, qui hodiernæ festiuitatis diem beati Ambrosij sacerdotij electione cōsecrasti, præsta populo tuo. Vt cuius annua celebritate deuotis exultat obsequijs, eius suffragijs tuæ pietatis cōsequatur auxilium. Per dominū nostrum. In laudate añ. Exaltauit dominus mansuetos in salutem, cantate deo psallite domino capitulum. Et exaltauit cornu populi sui. ps. directus. Beatus uir qui timet. fol 62. hymnus. Miraculum laudabile. supra psallenda. Dicit dominus super quem requiescam super humilem & māsuetum trementem uerba mea. complet. Iustus ut palma.

Oratio.

CReator & cōditor omnium deus, qui per summum sacerdotem atque pontificem filium tuum dominum nostrum Iesum Christum sacerdotale culmen & pontificale sceptrum super seruum tuum beatum Ambrosium hodierno die consecrasti, consecrationis eius solennia ipso intercedente sanctifica: et plebem tuam benedicere dignare de cœlesti tuæ gloriæ regno. Per eūdem dominum. Eodem die ad uesperas Lucer. Exortum est. Añ. in choro. Sicut fui cum Moyse ita ero tecum dicit dominus confortare populum meū ne timeas, ecce dominus deus tuus ante te est & non te derelinquet. hymnus. Miraculum laudabile. supra. R. in choro. Dignum te sacerdotem sibi omnipotens deus elegit æterno pro nomine &

merito dignam. In te contulit gloriam Christus dominus. ℣ Bonitatem fecisti cum seruo tuo domine, bonitatem & disciplinam & scientiam. In te contulit. aña. Tu es sacerdos. ps. Dixit dominus. ut supra folio 61. Oratio. Deus mundi autor & conditor. ut supra in matut. aña. Ordinatione. ps. In æternum. ut in uigil. fol. 67. Oratio Creator & conditor. supra in matuti. in magnificat. Posui adiutorium. Oratio. Deus qui beatum. ut in primis uesperis. psall. Vox infantis sonuit. supra in matut. Oratio. Exaudi domine preces. supra in uigil. deinde fit commemoratio sancti Zenonis. Alij faciunt de conceptione uirginis ut in natiuitate eius cum psallen. sancti Ambrosij, & psallen. sancti Zenonis, unusquisque iuxta deuotionem suam faci. t.

In festo conceptionis beatæ Mariæ omnia ut infra in natiuitate uirginis.

In sancti Zenonis pontificis omnia de uno põtifice præter istas orationes.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui beatum Zenonem confessorem tuum pontificalibus infulis decorasti, fac nos quęsum⁹ eius exemplo & magnifico interuentu mundi gloriam mente despicere, & cœlũ semper ambire. Per dominum.

Oratio

DEus qui pręsentem diem beati Zenonis exitu glorioso fecisti solennem, præsta ipsius apud te nos adiuuari suffragijs, & intercessionibus iugiter con foueri. Per dominum.

Ad mat. primæ duæ lectiones legũtur de Isaia propheta. Lectio. tertia. Depositio sancti Ze

nonis episcopi.

ZEno quũ apud Veronam de monasterio egressus esset ad piscandum, uidit quendam hominẽ in plaustro cũ bobus subiunctis actis a dęmone tanta uelocitate ad flumen festinare ut in illo mergerẽtur, quod uir dei cognouit factum esse diaboli: leuataque manu signo crucis facto dixit, reuertere Satan et noli perdere hominem quem deus creauit: statimq; dęmon euanuit, qui palatium Galieni Imperatoris ingressus filiam eius unicã ac uirginem uexare cœpit: sesque non egressurum dicebat, nisi Zeno episcopus adueniret. Tunc Imperator nuncios misit ad requirendũ eum: qui Veronam quum uenissent, inuenerunt illum piscantem in flumine. Quumque rem pro qua missi fuerant indicassent, surrexit Zeno factaque oratione Romam profectus est: ingressusque palatium signo crucis facto dæmon clamare cœpit se amplius ibi non posse manere, Zeno autem filiam regis tunc liberauit: cui Imperator pro mercede coronam quam gestabat in capite donauit, quam Zeno pauperibus erogauit. Veronam igitur reuersus uerbum dei securus prædicabat, idola destruebat, ecclesias erigebat. Post hæc regressus ad monasterium non post multum tempus dormiuit in pace. Quidam autem timens deum in honorem Zenonis iuxta fluuium Athesim ecclesiam fabricauit. Quumque in die natalis eius populus ad missarum solennia conuenisset, Athesis tanta inundatione excreuit, ut aqua usque ad fenestras ecclesiæ pertingeret: quæ tamen

neque per fenestras, neque per apertas ianuas introiuit. Qūumq; multitudo populi intus collecta sitim pateretur, ad ianuas ecclesiæ aquam ad bibendū hauriebant, quæ tamen ut aqua defluere intro non ualebat. Tu autem domine.

In sancti Syri episcopi omnia de uno pontifice præter istas orationes.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, tribue nos semper & ubique gloriosi pontificis tui Syri muniri suffragijs: Ut eius opitulantibus meritis, famulatus nostri tibi placere possint obsequia. Per dominum. Oratio.

POpuli tui precibus annuæ quæsumus clementissime deus. Et quos diei præsentis lætari fecisti tripudio, beatissimi antistitis tui Syri supplicationibus exoratus, æterno fac sanctorum tuorum interesse consortio. Per dominū.

Ad matut. Papiæ depositio beatissimi pontificis Syri. Lectio prima.

SYrus beati Hermagoræ aquilegiensis episcopi discipul⁹ fuit: qui ab eodē episcopus ordinatus Papiam ciuitatem missus est ad prædicandum fidem Christi iuncto sibi Iuuentio discipulo. Qui proficiscentes in urbe Veronensi filium unicum matronæ cuiusdam nobilissimæ defunctū suscitauit, quem cum matre ac familia multa baptizauit. Qūumq; Papiā tenderet, antequam ingrederetur ciuitatē ciuium multitudo eidem occurrit, omnesq; clamabant, ut reuocaret errantes, imperitos doceret. liberaretq; quos captiuos detinebat hostis. Ingressus itaque urbem uerbum dei populo prædicabat, multosque conuertebat & ba-

ptizabat. Quumq; beati martyres Prothasius & Geruasius martyrio uitam finissent, quidam nomine Liberius de reliquijs eorum beato Syro detulit, quas ipse suscipiens, multas uirtutes in eis operatus est: qua propter extra urbis mœnia ecclesiã domino in honorem eorũ erexit. Tu autem domine. Lectio secunda.

QVadam uero die quum missarum solennia celebraret quidam Iudæus inter turbas fidelium astuit ut corpus dominicum de manu beati Syri susciperet, ad hoc ut in sterquilinium illud proijceret, quo suscepto digna ultione percussus est, nam statim clamare cœpit, nec labia iũgere ualebat nec uerba proferre, & quasi iaculũ ignitum in ore sentiens magnis torquebatur doloribus. Tunc uir dei manum extendit, eucharistiæq; sacramentum ex ore sacrilego resumpsit dicens, ecce nunc liberatus es, decetero caue ne tam nefanda patrare præsumas: Iudæus uero in Christo credens cum multis alijs Iudæis baptizat⁹ est. Instituit prætera Inuentiũ & Pompeium diaconos, Chrysanthum uero & Fortunatum sacerdotes ordinauit: egressus autẽ quadam die, dum uicos uillasque eiusdem ciuitatis prædicãdo uisitaret, quidam uir ad genua eius prosternitur clamans se habere filium mutum & surdum, cui rogabat loquendi audiendique facultatem cõdonaret: iubet puerũ beatus Syrus præsentari, factaque oratione statim apertæ sunt aures eius et lingua soluta, ita ut clara uoce loqueretur puer, quo uiso multi crediderunt in Iesum & baptizati sunt. Tu autẽ domine.

Lectio tertia.

Exorta autẽ in Christianos persecutione, quidã uiri impij accesserunt ad Syrum dicentes, quis dedit tibi hanc potestatem persuadendi omnibus ut Christum quem Iudęi crucifixerunt tanquam dei filium adorẽt, deos uero quos Romanorũ colit religio detestẽtur? Quibus beatus Syrus benigne respõdẽs, suadebat illis ne in antiquo errore permanerent, neque colerẽt simulachra astu dęmonis inuenta, adeoque sancte illis fidẽ prędicauit, ut omnes baptismi gratiam postularẽt, Quadam etiam die Brixianam ciuitatẽ ingressus puerum a dæmone arreptum liberauit. In oppido quoq; laudensi cæcum a natiuitate illuminauit. Regressus denique Papiam accersito ad se Inuentio manifestauit illum post obitum suum fore tertium qui ad eiusdem officij honorem pertingeet: hortabaturque eum ut uiriliter ageret, qui tandem expleto uitæ suæ cursu fœliciter migrauit ad dominum. Tu autem domine nostri.

In sanctæ Luciæ uirginis & martyris, omnia de una martyre præter istas orationes.

Oratio.

DEus qui beatæ Luciæ pro gemina uirginitatis & martyrij uictoria binam laureolam tua gratia contulisti, da quæsumus. Vt de hostibus mũdo, carne, & diabolo triumphantes, cœlestem gloriam consequamur. Per dominum.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui beatam Luciam diræ passionis, & uirginalis munditię meritis beatis uirginibus & martyribus aggregasti, da quæsumus. Vt quam festiuis honoribus ueneramur, fidei & sanctorum ope-

rum gressib⁹ imitemur. Per dominum nostrum. Ad mat. Syracusis passio sanctae Luciae uirginis & martyris.

Lectio prima.

QVum Syracusanus populus per quadraginta milliaria ad urbem Catanensem pergeret, ut sanctae Agathae uirginis sepulchrum uisitaret, contigit & Luciam uirginem Syracusanam uenire cū matre Eutitia, quae per annos quatuor sanguinis fluxum passa, nullo pacto poterat medicamentorum remedio liberari. Dum igitur euangelij lectio recitaretur de muliere, quae tactu fimbriae uestimenti domini a fluxu sanguinis sanata fuerat, Lucia dixit matri suae. Si credis mater ijs quae leguntur, continge sepulchrum beatae Agathe, & sic liberaberis: peractisq; solennijs, ambae prostrauerūt se ante sepulchrū uirginis eius, flagitantes suffragium. Interea somnus Luciā arripuit, uiditque beatam Agathen in medio angelorum gemmis ornatam stantem, sibique dicentem. Soror mea Lucia quid a me petis quod tu continuo praestare potes? nam matri tuae fides tua subuenit & ecce sanata est: & sicut per me ciuitas Catanensium sublimatur, sic per te ciuitas Syracusana decorabitur. His auditis expergefacta lucia inquit matri suae. Mater mea ecce sanata es, precor te per eam quae te sanauit, ne tu mihi sponsum aliquando nomines: sed omnia quę mihi datura es eunti ad hominē mortalem, da mihi eunti ad dominum Iesum Christum. Cui Euticia. Tege pri⁹ oculos, & quodcunque tibi placuerit de facultatib⁹ facito. Lucia dixit.

Non est deo charus, qui illi dat quo ipse perfrui nõ potest: si uis deo gratum esse hoc illi da quo nunc potes uti, moriẽs enim nihil tecũ deferre poteris: & quod das ideo das quia tecũ ferre non præuales. Reuersæ igitur Syracusas fiebat rerum distractio, necessitatibus pauperũ impendẽtes. Omnibus itaque pene distractis pauperibusque uiduis & orphanis erogatis, sponsus quum hæc audisset iratus proposuit litem in iudicio Pascasij consularis dicens sponsam suam christianam esse, neque secundum leges Augustorum uiuere. Tu autem domine.

Lectio secunda.

TVnc Paschasius fecit eam cõprehendi, quam ad sacrificia dæmonum inuitabat. Cui Lucia. Sacrificium uerum apud deum est uisitare uiduas & orphanos in tribulatione eorum. Ego autem quia nihil habeo quod sacrificem, meipsam offero in sacrificium hostiam uiuentem deo. Hæc uerba respõdit Paschasius christiano tibi simili narrare poteris, mihi uero qui mãdata principum custodio ista frustra prędicas. Tu principum tuorum Lucia inquit gesta custodies, ego legem dei mei die noctuq; seruabo: tu illis placere desideras, ego ut soli Christo placeam concupisco. Facito ergo quicquid tibi uidetur utile, ego agam quæ mihi prosint ad salutem animæ meæ. Tunc Paschasius. Patrimonium tuum cũ corruptoribus expendisti, & ideo quasi meretrix loqueris. Ego patrimonium meum loco tuto constitui Lucia inquit, corruptores autẽ mentis meæ uel corporis nunquã suscepi. Qui sunt corruptores mentis & corporis Pascha-

sius dixit. At illa, corruptores mentis uos estis, qui suadetis animas hominum meretricari, discedere a deo uero, ac sequi dæmonia surda ac cæca; corruptores uero corporis sunt qui temporalem delectationem præponunt epulis sempiternis. Cui Paschasius. Cessabunt uerba, quum peruentum fuerit ad uerbera. Verba dei cessare non possunt respondit Lucia. Paschasius ait. Ergo deus es tu? Illa uero, dei summi sum ancilla, quia ipse dixit. Quum steteritis ante reges & prę sides propter nomen meum, nolite cogitare quomodo aut quid loquamini, dabitur enim uobis in illa hora quid loquamini: non enim uos estis qui loquimini, sed spiritus patris uestri qui loquitur in uobis. Cui Paschasius: in te ergo est spiritus sanctus? Qui caste & pie uixerint in hoc sæculo ait Lucia templum dei sunt, & spiritus sanctus habitat in eis. Tunc Paschasius. Ego te faciam ad lupanar duci, & quum scortata fueris fugiet a te spiritus sanctus. Cui Lucia. Nunquam inquinatur corpus, nisi de consensu mentis: si enim me inuitam uiolari feceris, castitas mihi duplicabitur ad coronam. Paschasius inquit, faciam te ibi sub omni turpitudine deficere, nisi ceremonijs Augustorum consenseris. Tu nunquam poteris Lucia respõdit, uoluntatem meã ad consensum peccati prouocare: ecce corpus meũ paratum est ad omne supplicium, incipe ergo pœnarum tuarũ in me desideria exercere. Tu autem domine.

Lectio tertia.

TVnc Paschasius iussit lenones uenire quibus & dixit: ite inuitate omnes, & tandiu

eam illudi facite, quandiu mihi mortua nuncietur. Quum itaque eã trahere uellent ad lupanar, tanto põdere fixit eam spiritus sanctus, ut omnino moueri nõ posset. Tunc miserunt funes ad manus eius & pedes, trahereque conabãtur, quæ fixa & immobilis permanebat. Porro Paschasius angustiari cœpit ac mœrore deficere: uocatisque magis & haruspicibus, superstitionibus suis eam mouere nitebãtur. Paschasius etiam lotio eã perfundi fecit, credẽs eam maleficijs stare immobilem. Adducta sunt præterea multa paria boũ, nec sic eam mouere ualuerunt. Tunc inquit Paschasius. Quæ sunt ista maleficia tua? Lucia respondit. Ista non sunt maleficia, sed dei beneficium. Paschasius uero magis torquebatur, præcepitque ignem copiosum circa eam accendi adiunctis oleo pice ac resina ut celerius consumeretur. At illa stãs immobilis dicebat, ego rogaui dominum meum Iesum Christum ut ignis iste mihi nõ dominetur, ut credentibus in domino timorem auferam passionis. Tunc uidentes Paschasium angustiantẽ amici eius, iusserũt gladium in gutture eius mergi: quę percussa nõ cessabat orare & astantibus dicebat. Annũcio uobis pacem Diocletiano de regno eiecto, & Maximiano hodie mortuo: sciatisque me ciuitati Syracusanæ a domino datã interuentricẽ, quemadmodũ & Catanẽsibus beata Agatha. Hæc dicente beata Lucia, ante oculos eorum repẽte ducitur uinctus Paschasius, accusatus enim fuerat ad Cæsarem totam deprędatũ fuisse prouinciã, confestimque redijt relatio, ut uinctus corã Senatu prę

sentaretur. Qui adductus Romam & auditus a Senatu, & conuictus, capitis damnatus est. Beata uero Lucia neque de loco in quo percussa fuit mota est, neque emisit spiritum nisi postquã sacerdotes uenerũt & dederunt ei sacramẽtorũ mysteria, totaque plebe rñdẽte amẽ, sic emisit spiritũ. Tu autẽ dñe nostri. In uigilijs sãcti Thomę apostoli ad uespe. lucer. Lux orta est. añ. in choro. Iętabitur iustus. hymnus. Æterna Christi. ℞. in choro cum infans Clarus apostol⁹. ꝟ. Beatus uir. añ. Subiecit. ps. Omnes gentes. omnia ista require infra in festo unius apostoli.

Oratio.

Deus tuorum gloria sanctorũ præsta quæsumus. Vt beati apostoli tui Thomę cuius festa gerimus, sentiamus auxilium. Per dominum nostrum. añ. Nimis honorãdi sunt. ps. Domine probasti me. fol. 75. Oratio.

Adiuuet familiã tuã quæsumus tibi dñe supplicando uenerãdus Thomas apostolus: & pius interuentor efficiatur, qui tui nominis extitit prædicator. Per dominũ. añ. in magnificat Quia uidisti me Thoma credidisti, beati qui nõ uiderunt & crediderũt allel. Oratio.

Esto quæsumus domine plebi tuæ sanctificator & custos. Vt apostoli tui Thomę munita præsidijs, & cõuersatione tibi placeat, & secura mente deseruiat. Per dominum nostrum. psallenda. Misi digitum meum in fixuram clauorum, & manus meas in latus eius dixi dominus meus, & deus meus. complet. Sancti tui. &c. Oratio. Maiestatem tuam supplices exoramus. infra in cõi unius apostoli. Ad matuti. ꝟ. post hymnum

Iustus ut palma.

Passio sancti Thomae apostoli, lectio prima.

THomas qui dicitur Dydimus quum apud Cęsaream prædicaret, apparuit ei dominus Iesus & dixit ei. Gundaphorus rex Indorum misit ad Syriam ut quærat hominem in architectura peritū, ueni igitur & mittam te ad eum. Cui Thomas, domine quouis mitte me præterquam ad Indos. Cui dominᵛ. Vade quia tecum ero & non te deseram, quumque Indos mihi acquisieris, uenies ad me cum corona martyrij. Hæc eo dicente, Abanes missus a rege quærebat in foro homines architectores, interrogatus quæ a domino quid quæreret, respōdit se missum a rege Indorum, ut conducat homines qui opere Romano construant ei palatium, Cui dominus mittam te cum seruum meum in huiusmodi arte peritū, & tradidit ei Thomam. Quum uero nauim cō scēdissent, Abanes Thomā interrogauit de domino eius an rex esset: & de peritia ipsius in tali arte. Tunc multa narrauit Thomas de excellentia domini sui quod rex sit, & de peritia sua in eiusmodi arte. Septimo itaque die per uenerunt ad ciuitatem Andrinopolim ubi rex ciuitatis illius filiā suam nuptui tradebat, qui per præcones edixerat ut omnes tā ciues quā aduenæ ad nuptias filię suæ conuenirent, quapropter necesse fuit Thomam & Abanem eisdem nuptijs interesse. Interea quædā puella ut conuiuas lætificaret tibia singulis laudē canebat: quumq; uidisset Thomam neq; manducantem neque bibentem, cognouit illum hebræum esse (nā & ipsa erat hebræa) cœpitque

canere hebraice: unus deus Hebræorum qui creauit omnia, ipse fecit cœlum & terrã & fundauit maria: apostolus uero puellam hortabatur ut idem sæpius repeteret. Tunc Pincerna alapã in faciem Thomę dedit propterea quod non manducaret nec biberet. Apostolus uero hebraice prædixit manũ eius qua ipsum percusserat a canibus in cõuiuio deportãdam: quẽ sermonem nullus intellexit, nisi sola puella. Porro egressus Pincerna ut aquam deferret e fonte, a leone illico occisus est: canis uero niger manum eius detulit ad cõuiuas. Tunc puella proiecta tibia procidit ad pedes apostoli, dixitque omnibus: hic homo propheta est & apostolus dei, nam quicquid prædixit contra pincernam qui eum percussit euenit: dixit enim hinc non exurgam, donec a canibus manus tua in conuiuium deportetur. Stupentibus cunctis rex accersiuit ad se apostolum rogauitque ut benediceret filiã suã una cum sponso, qui cũ rege thalamũ ingressus benedixit illis, quos in fide Christi eruditos cũ rege baptizauit: & sic cum Abane profectus est. Tu autem domine. R. Coronam gloriæ.

Lectio secunda.

Ingressus itaq; Abanes ad regem, præsentauit ei apostolum, cui rex dixit. Poteris tu mihi ædificare palatium? Promisit ei Thomas se extructurum mirabile palatium: designataque per ordinem structura quũ regi ualde placuisset, copiosam pecuniam dedit ei statimque rex ad aliam profectus est prouinciam. Tunc apostolus cœpit uerbũ dei per ciuitates prędicare, multumque populum conuertit ad Christum

& baptizauit, erogata pauperibus pecunia. Regressus rex quum deprehēdisset quicquid Thomas fecisset, iratus iussit illum cum Abane in carcerem trudi, cogitās eos uiuos excoriare & sic flammis cōburi: uerum interfectionem eorum distulit propter Gad fratrem suum qui infirmabatur ad mortem. Interim moritur Gad, qui dum sepulchrum marmoreum ei extruitur, mortuꝰ quarto die surrexit coram omnibus stupētibus ac fugiētibus, dixitq; regi. Homo quem tu quęris perdere, dei omnipotentis cui angeli seruiūt est amicus: animam nanq; meam duxerunt in cœlum, ostēderuntq; mihi palatium quod tibi homo iste fabricauit, simulque dixerunt. Frater tuus eo palatio se fecit indignum, si uis in illo manere eme illud a fratre, & sic reddes ei pecuniam quam se existimat perdidisse. His dictis cucurrit ad carcerem, & ad pedes apostoli prostratus ueniam pro fratre postulabat, solutisq; uinculis egressus est Thomas, cui occurrit & ipse rex, ad pedesque eius ueniam petebat. Quibus Thomas dixit, Multum præstitit uobis dominus Iesus ut ostenderet uobis secreta sua. Quumque simul contenderent de palatio quod uiderat in cœlis regis frater, qui asserebat illud obtinuisse ab angelis, Thomas dixit: hoc in potestate fratris est tui. Tunc Rex, quod mihi fabricatum est meum erit, si aliud fabricari non potest, hoc unum sufficiat nobis ambobus. Tunc dixit illis apostolus. Multa sunt in cœlo palatia constructa & ab initio mūdi parata, quæ pretio fidei & eleemosynis comparantur: per

mittite ergo diuitias ue- stras seruire peregrinis tribulatis infirmis uidu- is & orphanis, & sic eri tis securi diuitieque no strae multiplicabuntur in cælis. Petijt prӕterea a rege apostolus, ut om- nes regionis ægrotos per unum mensem face ret congregari, quibus congregatis stans in me dio eorum apostolus, orauit pro eis domi- num: facta oratione ue- nit super eos splendor maximus sicut fulgur de cœlo, tunc omnes nimio terrore prostrati per unam fere horam iacuerũt super terram. apostolus uero horta- tus est eos ut surgerent & dicebat. Dominus Iesus uenit, surgite quia uos sanauit, qui omnes sani surrexerũt, quibus tunc fidem prædicauit, nouemque milia homi- num ad fidem cõuertit exceptis mulieribus & paruulis, quos omnes cum rege ac fratre eius baptizauit. Tu autem domine. R. Regnum dei.

Lectio tertia.

POst hæc profectus est Thomas per re- uelationem in Indiam superiorem; multaque signa faciebat: cæcos il- luminabat, pellebat dӕ- mones, omnesque sana- bat infirmos: nam & Synticen amicam Mig- doniæ sororis reginӕ cæ cam illuminauit. Migdo nia uero Carisij uxor uidens apostolum tot miracula facientem prӕ dicantemque audiens ad fidem conuersa fa- ctaque eius discipula, uiro adhærere cessauit: Carisius autem rogabat regem ut mitteret regi- nam quӕ Migdoniæ sua deret ad uirum reuerti, illa uero auditis aposto- li miraculis, ad fidẽ con uersa thorũ cœpit regis abhorrere. Tunc Rex Carisio queri cœpit, quod propter uxorem

Exorta autē in Christianos persecutione, quidā uiri impij accesserunt ad Syrum dicentes, quis dedit tibi hanc potestatem persuadendi omnibus ut Christum quem Iudęi crucifixerunt tanquam dei filium adorēt, deos uero quos Romanorū colit religio detestētur? Quibus beatus Syrus benigne respōdēs, suadebat illis ne in antiquo errore permanerent, neque colerēt simulachra astu dęmonis inuenta, adeoque sancte illis fidē prędicauit, ut omnes baptismi gratiam postularēt. Quadam etiam die Brixianam ciuitatē ingressus puerum a dæmone arreptum liberauit. In oppido quoq; laudensi cæcum a natiuitate illuminauit. Regressus denique Papiam accersito ad se Inuentio manifestauit illum post obitum suum fore tertium qui ad eiusdem officij honorem pertinget: hortabaturque eum ut uiriliter ageret, qui tandem expleto uitæ suæ cursu fœliciter migrauit ad dominum. Tu autem domine nostri.

In sanctæ Luciæ uirginis & martyris, omnia de una martyre præter istas orationes.

Oratio.

Deus qui beatæ Luciæ pro gemina uirginitatis & martyrij uictoria binam laureolam tua gratia contulisti, da quæsumus. Vt de hostibus mūdo, carne, & diabolo triumphantes, cœlestem gloriam consequamur. Per dominum.

Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui beatam Luciam diræ passionis, & uirginalis munditię meritis beatis uirginibus & martyribus aggregasti, da quæsumus. Vt quam festiuis honoribus ueneramur, fidei & sanctorum ope-

rum gressib⁹ imitemur. Per dominum nostrum.

Ad mat. Syracusis passio sanctæ Luciæ uirginis & martyris.

Lectio prima.

QVum Syracusanus populus per quadraginta milliaria ad urbem Catanensem pergeret, ut sanctæ Agathæ uirginis sepulchrum uisitaret, contigit & Luciam uirginem Syracusanam uenire cũ matre Butitia, quæ per annos quatuor sanguinis fluxum passa, nullo pacto poterat medicamentorum remedio liberari. Dum igitur euangelij lectio recitaretur de muliere, quæ tactu fimbriæ uestimenti domini a fluxu sanguinis sanata fuerat, Lucia dixit matri suæ. Si credis mater ijs quæ leguntur, continge sepulchrum beatæ Agathę, & sic liberaberis: peractisq; solennijs, ambæ prostrauerũt se ante sepulchrũ uirginis eius, flagitantes suffragium. Interea somnus Luciã arripuit, uiditque beatam Agathen in medio angelorum gemmis ornatam stantem, sibique dicentem. Soror mea Lucia quid a me petis quod tu continuo præstare potes? nam matri tuæ fides tua subuenit & ecce sanata est: & sicut per me ciuitas Catanensium sublimatur, sic per te ciuitas Syracusana decorabitur. His auditis expergefacta Lucia inquit matri suæ. Mater mea ecce sanata es, precor te per eam quæ te sanauit, ne tu mihi sponsum aliquando nomines: sed omnia quę mihi datura es eunti ad hominẽ mortalem, da mihi eunti ad dominum Iesum Christum. Cui Buticia. Tege pri⁹ oculos, & quodcunque tibi placuerit de facultatib⁹ facito. Lucia dixit.

Non est deo charus, qui illi dat quo ipse perfrui nō potest: si uis deo gratum esse hoc illi da quo nunc potes uti, moriēs enim nihil tecū deferre poteris: & quod das ideo das quia tecū ferre non prævales. Reuersæ igitur Syracusas fiebat rerum distractio, necessitatibus pauperū impendētes. Omnibus itaque pene distractis pauperibusque uiduis & orphanis erogatis, sponsus quum hæc audisset iratus proposuit litem in iudicio Pascasij consularis dicens sponsam suam christianam esse, neque secundum leges Augustorum uiuere. Tu autem domine.

Lectio secunda.

TVnc Paschasius fecit eam cōprehendi, quam ad sacrificia dęmonum inuitabat. Cui Lucia. Sacrificium uerum apud deum est uisitare uiduas & orphanos in tribulatione eorum. Ego autem quia nihil habeo quod sacrificem, meipsam offero in sacrificium hostiam uiuentem deo. Hæc uerba respōdit Paschasius christiano tibi simili narrare poteris, mihi uero qui mādata principum custodio ista frustra prędicas. Tu principum tuorum Lucia inquit gesta custodies, ego legem dei mei die noctuq; seruabo: tu illis placere desideras, ego ut soli Christo placeam concupisco. Facito ergo quicquid tibi uidetur utile, ego agam quæ mihi pro sint ad salutem animæ meæ. Tunc Paschasius. Patrimonium tuum cū corruptoribus expendisti, & ideo quasi meretrix loqueris. Ego patrimonium meum loco tuto constitui Lucia inquit, corruptores autē mentis meæ uel corporis nunquā suscepi. Qui sunt corruptores mentis & corporis Pascha-

sius dixit. At illa, corruptores mentis uos estis, qui suadetis animas hominum meretricari, discedere a deo uero, ac sequi dæmonia surda ac cæca: corruptores uero corporis sunt qui temporalem delectationem præponunt epulis sempiternis. Cui Paschasius. Cessabunt uerba, quum peruentum fuerit ad uerbera. Verba dei cessare non possunt respondit Lucia. Paschasius ait. Ergo deus es tu? Illa uero, dei summi sum ancilla, quia ipse dixit. Quum steteritis ante reges & præsides propter nomen meum, nolite cogitare quomodo aut quid loquamini, dabitur enim uobis in illa hora quid loquamini: non enim uos estis qui loquimini, sed spiritus patris uestri qui loquitur in uobis. Cui Paschasius: in te ergo est spiritus sanctus? Qui caste & pie uixerint in

Matth. 10.

hoc sæculo ait Lucia templum dei sunt, & spiritus sanctus habitat in eis. Tunc Paschasius. Ego te faciam ad lupanar duci, & quum scortata fueris fugiet a te spiritus sanctus. Cui Lucia. Nunquam inquinatur corpus, nisi de consensu mentis: si enim me inuitam uiolari feceris, castitas mihi duplicabitur ad coronam. Paschasius inquit, faciam te ibi sub omni turpitudine deficere, nisi ceremonijs Augustorum consenseris. Tu nunquam poteris Lucia respõdit, uoluntatem meã ad consensum peccati prouocare: ecce corpus meũ paratum est ad omne supplicium, incipe ergo pœnarum tuarũ in me desideria exercere. Tu autem domine.

Lectio tertia.

Tunc Paschasius iussit lenones uenire quibus & dixit: ite inuitate omnes, & tandiu

eam illudi facite, quandiu mihi mortua nuncietur. Quum itaque eã trahere uellent ad lupanar, tanto põdere fixit eam spiritus sanctus, ut omnino moueri nõ posset. Tunc miserunt funes ad manus eius & pedes, trahereque conabãtur, quæ fixa & immobilis permanebat. Porro Paschasius angustiari cœpit ac mœrore deficere: uocatisque magis & haruspicibus, superstitionibus suis eam mouere nitebãtur. Paschasius etiam lotio eã perfundi fecit, credẽs eam maleficijs stare immobilem. Adducta sunt præterea multa paria boũ, nec sic eam mouere ualuerunt. Tunc inquit Paschasius. Quæ sunt ista maleficia tua? Lucia respondit. Ista non sunt maleficia, sed dei beneficium. Paschasius uero magis torquebatur, præcepitque ignem copiosum circa eam accendi adiunctis oleo pice ac resina ut celerius consumeretur. At illa stãs immobilis dicebat, ego rogaui dominum meum Iesum Christum ut ignis iste mihi nõ dominetur, ut credentibus in domino timorem auferam passionis. Tunc uidentes Paschasium angustiantẽ amici eius, iusserũt gladium in gutture eius mergi: quę percussa nõ cessabat orare & astantibus dicebat. Annũcio uobis pacem Diocletiano de regno eiecto, & Maximiano hodie mortuo: sciatisque me ciuitati Syracusanæ a domino datã interuentricẽ, quemadmodũ & Catanẽsibus beata Agatha. Hæc dicente beata Lucia, ante oculos eorum repẽte ducitur uinctus Paschasius, accusatus enim fuerat ad Cæsarem totam deprędatũ fuisse prouinciã, confestimque redijt relatio, ut uinctus corã Senatu prę

sentaretur. Qui adduct⁹ Romam & auditus a Senatu, & conuictus, capitis damnatus est. Beata uero Lucia neq; de loco in quo percussa fuit mota est, neq; emisit spiritum nisi postquã sacerdotes uenerũt & dederunt ei sacramẽtorũ mysteria, totaq; plebe rñdẽte amẽ, sic emisit spiritũ, Tu autẽ dñe nostri. In uigilijs sãcti Thomę apostoli ad uespe. lucer. Lux orta est. añ. in choro. lętabitur iustus. hymnus. Æterna Christi. ℟. in choro cum infans Clarus apostol⁹. ℣. Beatus uir. añ. Subiecit. ps. Omnes gentes omnia ista require infra in festo unius apostoli. Oratio.

DEus tuorum gloria sanctorũ præsta quæsumus. Vt beati apostoli tui Thomę cuius festa gerimus, sentiamus auxilium. Per dominum nostrum. añ. Nimis honorãdi sunt. ps. Domine probasti me. fol. 75. Oratio.

ADiuuet familiã tuã quæsumus tibi dñe supplicando uenerãdus Thomas apostolus: & pius interuentor efficiatur, qui tui nominis extitit prædicator. Per dominũ. añ. in magnificat Quia uidisti me Thoma credidisti, beati qui nõ uiderunt & crediderũt allel. Oratio.

ESto quæsumus domine plebi tuæ sanctificator & custos. Vt apostoli tui Thomę munita præsidijs, & cõuersatione tibi placeat, & secura mente deseruiat. Per dominum nostrum. psallenda. Misi digitum meum in fixuram clauorum, & manus meas in latus eius dixi dominus meus, & deus meus. complet. Sancti tui. &c. Oratio. Maiestatem tuam supplices exoramus. infra in cõi unius apostoli. Ad ma. tuti. ℟. post hymnum

Iustus ut palma.

Passio sancti Thomę apostoli. Lectio [illegible].

THomas qui dicitur Dydimus quum apud Cęsaream prędica ret, apparuit ei dominus Iesus & dixit ei. Gundaphorus rex Indorum misit ad Syriam ut quęrat hominem in architectura peritũ, ueni igitur & mittam te ad eum. Cui Thomas, domine quouis mitte me pręterquam ad Indos. Cui domin⁹. Vade quia tecum ero & non te deseram, quumque Indos mihi acquisieris, uenies ad me cum corona martyrij. Hęc eo dicente, Abanes missus a rege quęrebat in foro homines architectores, interrogatus quę a domino quid quęreret, respõdit se missum a rege Indorum, ut conducat homines qui opere Romano construant ei palatium, Cui dominus mittam te cum seruum meum in huiusmodi arte peritũ, & tradidit ei Thomam. Quum uero nauim cõscẽdissent, Abanes Thomã interrogauit de domino eius an rex esset: & de peritia ipsius in tali arte. Tunc multa narrauit Thomas de excellentia domini sui quod rex sit, & de peritia sua in eiusmodi arte. Septimo itaque die per uenerunt ad ciuitatem Andrinopolim ubi rex ciuitatis illius filiã suam nuptui tradebat, qui per pręcones edixerat ut omnes tã ciues quã aduenę ad nuptias filię suę conuenirent, quapropter necesse fuit Thomam & Abanem eisdem nuptijs interesse. Interea quędã puella ut conuiuas lętificaret tibia singulis laudẽ canebat: quumq; uidisset Thomam neq; manducantem neque bibentem, cognouit illum hebręum esse (nã & ipsa erat hebręa) cœpitque

canere hebraice? unus deus Hebræorum qui creauit omnia;ipse fecit cœlum & terrã & fundauit maria: apostolus uero puellam hortabatur ut idem sæpius repeteret. Tunc Pincerna alapã in faciem Thomę dedit propterea quod non manducaret nec biberet. Apostolus uero hebraice prædixit manũ eius qua ipsum percusserat a canibus in cõuiuio deportãdam: quẽ sermonem nullus intellexit, nisi sola puella. Porro egressus Pincerna ut aquam deferret e fonte, a leone illico occisus est: canis uero niger manum eius detulit ad cõuiuas. Tunc puella proiecta tibia procidit ad pedes apostoli, dixitque omnibus: hic homo propheta est & apostolus dei, nam quicquid prædixit contra pincernam qui eum percussit euenit: dixit enim hinc non exurgam, donec a canibus manus tua in conuiuium deportetur, Stupentibus cunctis rex accersiuit ad se apostolum rogauitque ut benediceret filiã suã una cum sponso, qui cũ rege thalamũ ingressus benedixit illis, quos in fide Christi eruditos cũ rege baptizauit: & sic cum Abane profectus est. Tu autem domine. ℟. Coronam gloriæ.

Lectio secunda.

INgressus itaqꝫ Abanes ad regem, præsentauit ei apostolum, cui rex dixit. Poteris tu mihi ædificare palatium? Promisit ei Thomas se extructurum mirabile palatium: designataque per ordinem structura quũ regi ualde placuisset, copiosam pecuniam dedit ei statimque rex ad aliam profectus est prouinciam. Tunc apostolus cœpit uerbũ dei per ciuitates prędicare, multumque populum conuertit ad Christum.

& baptizauit, erogata pauperibus pecunia. Regressus rex quum deprehēdisset quicquid Thomas fecisset, iratus iussit illum cum Abane in carcerem trudi, cogitās eos uiuos excoriare & sic flammis cōburi: uerum interfectionem eorum distulit propter Gad fratrem suum qui infirmabatur ad mortem. Interim moritur Gad, qui dum sepulchrum marmoreum ei extruitur, mortuus quarto die surrexit coram omnibus stupētibus ac fugiētibus, dixitq; regi, Homo quem tu quęris perdere, dei omnipotentis cui angeli seruiūt est amicus: animam nanq; meam duxerunt in cœlum, ostēderuntq; mihi palatium quod tibi homo iste fabricauit, simulque dixerunt. Frater tuus eo palatio se fecit indignum, si uis in illo manere eme illud a fratre, & sic reddes ei pecuniam quam se existimat perdidisse. His dictis cucurrit ad carcerem, & ad pedes apostoli prostratus ueniam pro fratre postulabat, solutisq; uinculis egressus est Thomas, cui occurrit & ipse rex, ad pedesque eius ueniam petebat. Quibus Thomas dixit, Multum præstitit uobis dominus Iesus ut ostenderet uobis secreta sua. Quumque simul contenderent de palatio quod uiderat in cœlis regis frater, qui asserebat illud obtinuisse ab angelis Thomas dixit: hoc in potestate fratris est tui. Tunc Rex, quod mihi fabricatum est meum erit, si aliud fabricari non potest hoc unum sufficiat nobis ambobus. Tunc dixit illis apostolus. Multa sunt in cœlo palatia constructa & ab initio mūdi parata, quæ pretio fidei & eleemosynis comparantur: per

mittite ergo diuitias ue- stras seruire peregrinis tribulatis infirmis uidu- is & orphanis, & sic eri tis securi diuitieque no stræ multiplicabuntur in cœlis. Petijt preterea a rege apostolus, ut om- nes regionis ægrotos per unum mensem face ret congregari, quibus congregatis stans in me dio eorum apostolus, orauit pro eis domi- num: facta oratione ue- nit super eos splendor maximus sicut fulgur de cœlo, tunc omnes nimio terrore prostrati per unam fere horam iacuerũt super terram. apostolus uero horta- tus est eos ut surgerent & dicebat. Dominus Iesus uenit, surgite quia uos sanauit, qui omnes sani surrexerũt, quibus tunc fidem prædicauit, nouemque milia homi- num ad fidem cõuertit exceptis mulieribus & paruulis, quos omnes cum rege ac fratre eius baptizauit. Tu autem domine. R. Regnum dei.

Lectio tertia.

POst hæc profectus est Thomas per re- uelationem in Indiam superiorem; multaque signa faciebat: cæcos il- luminabat, pellebat de- mones, omnesque sana- bat infirmos: nam & Synticen amicam Mig- doniæ sororis reginę cæ cam illuminauit. Migdo nia uero Carisij uxor uidens apostolum tot miracula facientem prę dicantemque audiens ad fidem conuersa fa- ctaque eius discipula, uiro adhærere cessauit. Carisius autem rogabat regem ut mitteret regi- nam quę Migdoniæ sua deret ad uirum reuerti, illa uero auditis aposto- li miraculis, ad fidẽ con uersa thorũ cœpit regis abhorrere. Tunc Rex Carisio queri cœpit, quod propter uxorem

eius suam etiam amisisset. Igitur cõsulente Carisio rex apostolũ manibus ligatis corã se fecit adduci, cui & dixit. Quis est iste deus tuus, qui per te separat a nobis nostras uxores? ego misi reginam uxorem meam ut Migdoniã sororem suam a præcipicio liberaret, & tu magicis artibus animos earum separasti a coniugum suorum consortio. Iratus itaque rex laminas ferri ignitas iussit afferri, & super eas nudis pedibus apostolum sisti: sed illico aqua erũpens laminas extinxit. Mittitur deinde in fornacẽ ardentẽ, sed Thomas die sequenti exiuit incolumis. Tunc suadẽte Carisio rex præcepit apostolũ sacrificare simulachro Solis, ut sic dei sui posset iram incurrere: introducitur in tẽplum Solis apostolus, uidensq; simulachrnm Solis præcepit demoni (quẽ solus ipse uidebat, loquebaturq; cum illo hebraice) ut quũ primũ ipse genua flecteret, simulachrum ipsum dæmon comminueret: ille autẽ rogabat apostolũ ut permitteret etiã templum dirui, ut sic omnes interficeret: Thomas uero hoc illi nequaquã cõcedere noluit, sed imperauit illi in nomine Christi ne alicui noceret, & tantummodo simulachrum euerteret. Positis ergo genibus hebraico sermone Thomas Iesum adorauit, statimque idolum Solis sicut cera liquefactũ est. Tunc mugientibus sacerdotibus põtifex templi in uindictam dei sui gladio transuerberauit apostolum: Christiani uero tulerunt corpus eius, & cũ aromatibus honorifice cõdiderunt. Tu autem domine. Te deum laudamus. aña in benedictus. Quia uidisti, ut supra in uesperis.

Cætera

Cætera ut infra unius apoſtoli. Oratio. poſt benedicite. **Deus tuorum gloria.** ſupra in ueſperis pſallen. **O Thoma didyme per Chriſtū quem meruiſti tangere, te precibus rogamus altiſſonis ſucurre nobis miſeris, ne damnemur cum impijs in aduentu iudicis.** complet **Iuſtus ut** oratio. **Adiuuet familiam tuam.** Eodem die ad ueſperas lucer. **Exortum,** añā in choro. **Lætabitur.** hymnus. **Æterna Chriſti.** R. in choro. **Coronam gloriæ.** Cætera omnia ut in uigilia, pſallen. **O Thoma didyme.** ut ſupra in mat. Si natiuitas domini uenerit in die dominico officium ſancti Thomæ incipit in die ſancti Zenonis ad ueſperas, ſed quia aliqui faciunt de conceptione uirginis, ideo in ſecundis ueſperis cōceptionis. fit commemoratio ſancti Thomæ. **Miſſ digitum meū** uel dicuntur ueſperę de uigil. ſancti Thomæ cū commemoratione conceptionis, & ita perditur officium ſancti Zenonis. In die ueneris ſequentis uel dicuntur ueſperæ ſancti Thomæ ut in die ipſius notatur, uel fit de feria communi. Ad matut. uero fit de ſexta feria de aduētu & ita perditur officiū ſancti Syri. Si uero natiuitas domini uenerit in die lunæ, officium ſanctorum Zenonis, Syri, Luciæ Matroniani & Thomæ perdūtur, quia a ſexta feria. quartę hebdomadæ uſque ad natiuitatem quotidie fit de feria propter repetitionem dominicarū. Si uenerit in die martis, perditur officium vj. feriæ hebdomadę quartę propter feſtum ſancti Ambroſij eadem feria concurrens. feſta etiam prædictorum ſanctorū perduntur. Si in die mercurij, dominica quarta de

aduentu ad uesperas dicitur psallen. de sancto Syro. officiũ sancti Ambrosij nõ perditur. licet ueniat in quarto sabbato de aduentu, officium sancti Thomae fit inter festum sancti Syri & Luciae, similiter festum sancti Matroniani. Si autem in die Iouis, officium sancti Ambrosij aut anticipatur aut trãsfertur in diem sequentem. officia sanctorum Thomae Luciae & Matroniani fiunt post festum sancti Syri. de sancto Zenone nihil fit.

Quum autem in die ueneris, festa sanctorum Thomae & Luciae fiunt post festum sancti Syri, officium sancti Matroniani perditur. Si autem in die sabbati. officium sancti Thomae fit post festum sancti Syri. Luciae & Matroniani perduntur.

Officium aduentus semper incipit ad uesperas in sabbato ante primam dominicam de aduentu. ideo in omnibus sabbatis dicuntur uesperae de aduentu nisi occurrat aliqua solennitas. In dominicis de aduentu ad uesperas fit commemoratio sancti occurrentis in die lunae sequenti. Olim etiam per totum aduentum fiebat officium dominicae praeteritae, ut signatur in sabbatis, seruando tamen quae ad feriam pertinet, nisi in illis diebus in quibus ponitur officiũ proprium de aduentu.

Sabbato primo de aduentu ad uesperas. Lucer. Quoniam tu illuminas. aña in choro. Laudans inuocabo. quo iure debeat dici uiderint alij. hymnus. Deus creator omnium. fol. 95. Rs. in choro. Reuela oculos meos & considerabo mirabilia, De lege tua domine. ℣. Beati qui scrutantur testimonia eius, in toto corde exquirunt eum. De le-

ge, aña. Benedictus dominus, ps. Qui docet manus, fol. 77. aña. Per singulos, ps. Exaltabo te deus. aña. Psallã deo. ps. Lauda anima. aña. Incipite domino in confessione, psallite deo nostro in cithara, quia de⁹ noster manifeste ueniet. ps. Laudate dominum quoniam. aña. Quia confortauit. ps. Lauda Ierusalem dominum. Orationes ut infra in sabbato feriali. aña in magnifi. Suscepit Israël puerum suum recordatus dominus misericordiæ suæ. ℟ in bapt. Spera in domino, cum aña: & iiij. uersiculis & complenue in sabbato feriali. In sabbatis quando fit de feria nunquam dicũtur uesperæ mortuorum.

Dominica prima de aduentu quæ semper est prima post festum sancti Martini. Ad mat. ℟. post hymnum. Leuaui oculos meos ad mõtes. Vnde ueniet auxilium mihi. ℣. Auxiliũ meũ a domino qui fecit cœlum & terram. Vnde ueniet. aña. Dum aduene ris domine, excelsum brachium tuum nescientes confundentur. Canticum. De nocte uigilat, fol. 81. aña. Exaltatum est cornu nostrum, quia uenit dominus saluare populum suum. Canticum. Confirmatum est cor meum. fol. 82. aña. Consideraui & expaui uirginem parituram dominum. Canticum. Domine audiui. fol. 83. Iube domine benedicere. benedictio. Benedictione perpetua benedicat nos pater æternus. amen. Vel sic. Sancti euangelij lectio sit peccatorum nostrorum remissio, amen.

Lectio prima
Euangelium secundum Matthæum.

IN illo tempore. Egressus dominus Iesus de templo ibat: & accesserunt ad eum di.

scipuli eius ut ostenderent ei ædificationes tẽpli. & reliqua. Ex tractatu sancti Ambrosij episcopi.

INterrogatus dominus quãdo templi futura destructio, & quod signum esset aduentus eius: de signis docet, de tempore non putat intimandũ. Sed Matthęus interrogationem tertiã addidit, ut & tẽpli tempora destruendi, & signum aduentus, & consumationis sæculi, a discipulis quæreretur. Verborum cœlestium nulli magis quam nos testes sumus, quos mundi finis inuenit. Quanta, enim prælia, & quas opiniones accepim⁹ præliorum? Hunni in Alanos, Alani in Gotthos, Gotthi in Sarmatas insurrexerunt. Nos quoque in Illyrico exules patria, Gotthorum exilia fecerunt: & nõdum est finis. Quæ omnium fames, lues pariter bouũ atque hominũ, cæterisq; pecoris? ut etiã nos qui bellum nõ pertulimus, debellatis tamen pares nos fecerit pestilentia. Tu autem domine. ℞. Annũcietur in Sion nomẽ domini, & laus eius In Ierusalẽ. ℣. In conueniendo populos in unum & regna ut seruiant domino. In. Ierusalem Iube domine benedicere. benedictio. Per euangelica dicta deleantur nostra delicta. amen. uel sic. Deus dei filius sit nobis salus & propitius. Lectio.ij.

ERgo quia in occasu sæculi sumus, præcedunt quædam ægritudines mundi. Ægritudo mundi est fames, ægritudo mundi est pestilẽtia, ægritudo mundi est persecutio. Sunt & alia bella quæ uir sustinet christianus: diuersarum quoque prœlia cupiditatum, studiorumq; conflictus: multoque grauiores domestici hostes quam ex

ftanel. Nunc auaritia ftimulat,nunc accendit libido, nunc metus terret,nunc iracūdia exagitat, nunc ambitio mouet,nunc terrere tētant fpiritalia nequitiæ quæ funt in cœleftibus. Itaque quafi quibufdā urgetur prælijs, & quibufdam terremotibus quatitur mobilis animi nutantis affectus. Sed fortior dicit. Si confiftant aduerfum me caftra,non timebit cor meum:& fi exurgat in me prælium,in hoc ego fperabo. Tu autem. ℟. Omnipotentis dei fpiritus illuminator eft,& fic illuminat eos qui recto funt corde. Et ficut lucifer orietur a parte meridiei. ℣. Excelfus dominus fuper omnes gentes,& fuper cœlos gloria eius. Et ficut. Iube domine benedicere. benedictio. Verba fancti Euangelij doceat nos filius dei uiui. uel fic Spiritus fancti gratia illuminet fenfus & corda noftra. Lectio tertia.

Pfal. 26.

ABominatio defolationis execrabilis aduētus Antichrifti eft, eo quod facrilegijs infauftis mentium interiora contaminet, fedens iuxta hiftoriam in templo,ut fibi diuinæ uendicet folium poteftatis. Iuxta interpretationem autem fpiritualem pulchre inducitur ftare, eo quod in affectibus fingulorum ueftigium perfidiæ fuæ confirmare de fideret: ex fcripturis difputans effe fe Chriftū. Tunc appropinquabit defolatio:quoniā a uera religione plerique lapfi defcifcēt. Tunc erit domini dies, quod etiam apoftolus euidenter expofuit dicens: obferuandum effe nobis quafi inftet dies domini,ne quis uos feducat ullo modo: quia nifi uenerit difceffio primū, & reuelatus fuerit homo peccati filius perditionis, qui ad-

2. Theff. 2.

uersatur & extollitur supra omne quod dicitur deus aut quod colitur, ita ut in templo dei sedeat, ostendens se tanquam sit deus. Tu autem. Te deum laudamus. nõ dicitur añ. Deus fidelis & nõ est iniquitas in eo. canticum. Attende cœlum. fol. 8 4. añ. ad crucem. Ante colles ego parturiebar, adhuc terram non fecerat: quando parabat cœlos aderam, dum uallaret maris terminos & legẽ poneret aquis ego eram. K.K.K. añ. Ante colles K.K.K. item. Ante colles ut supra. Gloria patri & filio & spiritui sancto. item. Ante colles. Sicut erat in principio. & iterum Ante colles. K.K.K. tamẽ si quis priuatim dixerit hanc antẽ ter duntaxat, ut dicuntur cæteræ, arbitrarer illum non admodum delinquere. Oratio secreta. Deus qui populum tuum ex Ægypto tenebrarũ diris operibus aggrauatũ Moyse famulo tuo duce liberare dignatus es, nos quoque famulos tuos de huius sæculi caligine liberatos, promissam patribus requiem introire permittas. Per dominũ nostrũ Iesum Christum filium tuum, qui tecum uiuit & regnat. hic eleuatur uox dicendo. una cum sancto spiritu in sæcula sæculorum. ℟. amen. In cantemus aña. Inuocate nomen domini, annunciate inter gentes magnalia eius.

Oratio secreta.

DEus qui tribus pueris in camino ignis positis quartus adesse dignatus es, cui facillimũ est ignium temperare naturas, & extinguere flammarum impetus, eãdem domine ad protegendas & liberandas animas nostras extende uirtutem tuam. Per dominum nostrum. & finitur ut oratio præce-

ãns. ℣. Dominus uobiscum. In benedicite aña. Expectamus nomen tuum domine, quoniam bonum est.

Oratio.

DEus qui in tuo unigenito nouam creaturam nos tibi esse fecisti, respice propitius in opera misericordiæ tuę: & in eius aduentu ab omnibus nos maculis uetustatis emunda. Per eundem dominum. In laudate aña. Annuncietur in Sion nomen domini, & laus eius in Ierusalem. cap. In conueniendo populos in unū, & reges ut seruiant domino. ps. directus. Dominus regnauit. fol. 5 t. hymnus: Splendor paternæ. fol. 88. psallen. Vt cognoscamus in terra uiam tuam, in omnibus gentibus salutare tuum domine. comple. Dominus in cœlo parauit sedem suam, & regnum eius omnium dominabitur. K.

Oratio.

EXcita potētiam tuā deus & ueni. Vt ij qui in tua pietate confidunt, ab omni inimici aduersitate liberentur. Qui cum patre & spiritu. &c. alia psallen. Septies in die laudem dixi tibi domine super iudicia iustitię tuę: quia pax multa diligentibus aduentum tuum domine. cōplet. Sit splendor domini dei nostri super nos. K.

Oratio.

FEstina quęsumus domine ne tardaueris, ut & peccata nostra deleas: & quæ nobis sunt aduersa depellas. Qui cum patre.

Epistola ad tertiam.

GRatias agere debem⁹ semper pro uobis dilecti a deo, quod elegerit nos deus primitias in salutem, in sanctificatione spiritus & fide ueritatis. ℟. Deo gratias. ℣. Emitte agnū dñe dominatorē terræ.

Emitte agnum. &c. all. allel. ℣. De petra deserti ad montem filiæ Sion. Allel. all. ℣. Gloria patri & filio, & spiritui sancto. ℟. Emitte. &c. capitulũ. Vox clamantis in deserto parate uiam domini rectas facite semitas dei nostri allel. K.K.K. sequũtur preces. Pater noster. Et ne nos. &c. oratio. Festina quæsumus domine. &c. ut supra in matut. Notãdum quod in aduentu ad tertiam sextam & nonam epistolæ semper dicuntur de aduentu nisi fiat de sanctis, quamuis mos inoleuerit in contrariũ, hoc an recte fiat aliorũ esto iudicium. Supradicta epistola dicitur ad tertiam per totam primam hebdomadã. Ad sextam epistola.

Ecce aduenìet dominator dominus, & regnum in manu eius et potestas & imperium in æternum. ℟. Deo gratias. ℣. Veni ad liberandũ nos domine deus uirtutum. ℟. Veni ad liberandum. &c. allel. all. ℣. Et ostende faciem tuam & salui erimus. ℟. allel. allel. ℣. Gloria patri. ℟. Veni ad liber. allel. allel. ℣. Veni ad libe. ℟. allel. allel. cap. Ostende nobis domine misericordiam tuam, & salutare tuum da nobis allel. ℟. Pater noster. Oratio. Redemptor noster. infra in uesperis. Ad nonam epistola.

Non auferetur sceptrũ de Iuda, nec dux de femoribus eius donec ueniat qui mittendus est, ipse erit expectatio gẽtium. ℟. Deo gratias. ℣. Super te Ierusalem orietur dominus. ℟. Super te Ierusa. allel. allel. ℣. Et gloria eius in te uidebitur. ℟. allel. all. ℣. Gloria patri &c. ℟. Super te Ieru. allel. allel. &c. capitulũ. Orietur de terra misericordia domini, quia sa-

ſus mūdi ueniet redemptor ſeculi.allel. ℟. Pater noſter.&c.Oratio. Adiuua quæſumus domine plebem. infra in ueſper. Supradictę duæ epiſtolę nunquā mutantur quando fit de aduentu.In diebus ferialibus ſi fiat de feria reſpōſoria poſt epiſtolas dicuntur ſic, ad tertiā.℟. Emitte agnum domine. ℟. Emitte agnum domine. Dominatorē terræ. ℣. De petra deſerti ad montem filiæ Sion. ℟. Dominatorē terræ. ℣. Gloria patri. &c. ℣. Emitte agnum. &c. ℟. Dominatorem terræ. cap. Vox clamātis.Pater noſter. ℣. Et ne nos inducas in tētationem. ℟. Sed libera nos a malo. ℣. Ego dixi. &c. ut ſupra in completorio. fol.94.ſequitur.Miſerere mei deus ſecundū. &c.& dicitur totus cū. Gloria patri. &c. allel. ℣. Domine auerte faciem tuā a peccatis noſtris. ℟. Et omnes iniquitates noſtras dele. ℣. Dominus uob.oratio: Feſtina quæſumus, ut ſupra ad ſextam. ℟. Veni ad liberandū nos domine. Deus uirtutū. ℣. Et oſtende faciem tuam & ſalui erimus. Deus uirtutum. ℣. Gloria patri. ℟. Veni ad liberandū. &c. Deus uirtutum. &c.cap. Oſtende nobis domine. ut ſupra.preces ut ſupra. ps. Miſerere mei deus miſerere mei. fol. 30. cum Gloria patri. ℣. Domine auerte. ut ſupra. ℣. Dominus uob. Oratio. Redemptor noſter. ut infra in ueſperis. Ad nonam. ℟. Super te Ieruſalē. Orietur dominus. ℣. Et gloria eius in te uidebitur. ℟. Orietur. ℣. Gloria patri. ℟. Super te Ieruſalem. &c. cap. Orietur de terra. &c. preces ut ſupra. ps. Inclina domine aurem tuam. fol. 46. cū Gloria. ℣. Domine auerte.

℟. ut supra. Oratio. Adiuua quæsumus domine. Eodem die ad uesperas lucer. Quoniam tu illuminas. añ. in choro Laudate dominum quoniam bonus est psalmus. allel. all. hymnus. Deus creator omnium. fol. 93. ℟. in choro. In quacunque die inuocauero te. Velociter exaudi me domine. ℣. Ne auertas faciem tuam a puero tuo quoniam tribulor. Velociter. añ. Dixit dominus. ps. Domino meo. fol. 61. cum alijs psalmis dominicalibus. Oratio. Deus qui in tuo unigenito. supra in mat. añ. in magnificat. Anima mea magnificat deum, quia respexit humilitatem meã. Oratio. Excita potẽtiam supra. psallen. Qui emittit eloquium suum terræ, uelociter currit sermo eius. ℣. Dominus uob. ℟. in bapt. Pacẽ tuam da nobis, & posside nos domine. Quia præter alium nescimus. ℣. Domine deus noster pacem tuam da nobis, omnia enim reddidisti nobis. Quia præter. Oratio. Festina quæsumus. supra. añ. Lætetur cor. psalmus.

Confitemini domino: & inuocate nomen eius.

Annunciate inter gentes opera eius, cantate illi & psallite ei: narrate omnia mirabilia eius.

Laudamini in nomine sancto eius: lætetur cor quærentium dominum.

Quærite dominum & confirmamini: quærite faciem eius semper.

Gloria patri. añ. Lætetur cor quærentium dominum. complet. Regnum tuũ domine. allel. & dominatio tua in omni generatione & progenie all. all. aliud Benedictus es domine, deus patrum nostrorũ & laudabilis & gloriosus in sæcula. K. K. K. Oratio.

Redemptor noster aspice deus: & ueni ad liberādū nos de profundo iniquitatis, & dona ecclesiæ tuæ perpetuā tranquillitatē, & pacem. Qui cum patre &. psall. Sicut fulgur uenit ab oriente & paret usq; in occidentē, sic erit & aduentus filij hominis: uigilate omnes et orate, nescitis diem neq; horā quādo dominus noster sæculi finē ponat. cōpl. Quoniam tu illuminas lucernā meam domine deus meus illumina tenebras meas. aliud Benedictus. Oratio.

Adiuua quęsum' domine plebē tuam: & ad natiuitatē unigeniti filij tui tribue nos pariter peruenire gaudentes. Qui tecum uiuit &. &c. Sequuntur lectiones intra hebdomadam primā aduentus legēdę, iuxta rubricā lectionū legendarū superius descriptam fol. [illegible] Die lunæ sequenti. Ad mat. Libri Danielis prophetæ. Lectio prima.

Anno tertio regni Ioacim regis Iuda, uenit Nabuchodonosor rex Babylonis in Ierusalem, & obsedit eā. Et tradidit dominus in manu eius Ioacim regē Iuda, & partē uasorum domus dei & asportauit ea in terrā Sennaar in domū dei sui, & uasa intulit in domum thesauri dei sui. Et ait rex Aspenez prępositō eunuchorum, ut introduceret de filijs Israēl, & de semine regio, & principū pueros in quibus nulla esset macula, decoros forma, & eruditos omni sapientia, cautos sciētia, & doctos disciplina, et qui possēt stare in palatio regis, ut doceret eos literas & linguā Chaldęorum. Et cōstituit eis rex annonā per singulos dies de cibis suis, & de uino unde bibebat ipse: ut enutriti tribus annis postea starēt in cōspectu regis.

Lectio secunda.

FVerunt ergo inter eos de filijs Iuda Daniel, Ananias, Misael, et Azarias: et imposuit eis præpositus eunuchorũ nomina: Danieli Baltasar, Ananiæ Sidrach, Misaeli Misach, et Azariæ Abdenago. Proposuit autẽ Daniel in corde suo ne pollueretur de mensa regis, neq; de uino potus eius: & rogauit eunuchorum præpositum, ne contaminaretur. Dedit autẽ deus Danieli gratiam & misericordiam in cõspectu principis eunuchorum: & ait princeps eunuchorum ad Danielem. Timeo ego dominum meum regem, qui cõstituit uobis cibum & potum: qui si uiderit uultus uestros macilentiores præ cæteris adolescẽtibus coæuis uestris, condemnabitis caput meum regi. Et dixit Daniel ad Malasar, quem cõstituerat princeps eunuchorum super Danielem, Ananiam, Misaelem, & Azariam: tenta nos obsecro seruos tuos diebus decẽ, & dentur nobis legumina ad uescendum, & aqua ad bibendum: & contemplare uultus nostros, & uultus puerorũ qui uescuntur cibo regio, & sicut uideris facies cum seruis tuis: qui audito sermone huiuscemodi tentauit eos diebus decem.

Lectio tertia.

POst dies autem decem apparuerunt uultus eorum meliores & corpulentiores præ omnibus pueris qui uescebantur cibo regio. Porro Malasar tollebat cibaria & uinum potus eorum, dabatque eis legumina. Pueris autẽ his dedit deus scientiam & disciplinam in omni libro & sapientia: Danieli uero intelligẽtiam omnium uisionũ & somniorum. Completis itaque diebus post quos

dixerat rex ut introdu cerētur, introduxit eos præpositus eunuchorū in conspectu Nabucho donosor: quumque eis locutus fuisset rex, non sunt inuenti tales de uniuersis, ut Daniel, Ananias, Misael et Azarias: & steterunt in cōspectu regis. Et omne uerbum sapientiæ & intellectus quod sciscitatus est ab eis rex, inuenit in eis decuplum super cunctos ariolos & magos qui erant in uniuerso regno eius. Die martis Lectio prima.

IN anno secūdo regni Nabuchodonosor, uidit Nabuchodonosor somnium, & conterritus est spiritus eius, & somnium eius fugit ab eo: præcepit autem rex ut cōuocarentur arioli, magi, malefici, & Chaldæi, ut indicarent regi somnia sua. Qui quum uenissent steterunt corā rege, & dixit ad eos rex: uidi somnium, & mente confusus ignoro quid uiderim. Responderuntque Chaldæi Syriace: Rex in sempiternum uiue: dic somnium seruis tuis, & interpretationem eius indicabimus. Et respōdens rex ait Chaldæis: sermo recessit a me, nisi indicaueritis mihi somniū & coniecturam eius, peribitis uos & domus uestræ publicabūtur: si autem somnium & coniecturam eius narraueritis, præmia & dona & honorem multum accipietis a me, somniū igitur & interpretationem eius indicate mihi.

Lectio secunda.

REspōderūt secūdo & dixerūt: rex somniū dicat seruis suis, & interpretationē eius indicabimus. Respondit que rex, & ait. Certe noui quod tempus redimitis, sciētes quod recesserit a me sermo. Si ergo somnium non indicaueritis mihi, una est

de uobis sñtia, quod interpretationem quoq; fallacem & deceptione plenam composueritis ut loquamini mihi donec tempus pertrãseat. Somnium itaque dicite mihi, ut sciam quod interpretationem quoque eius ueram loquamini. Respondẽtes ergo Chaldæi coram rege dixerunt: non est homo super terram qui sermonem tuum rex possit implere: sed neque regum quisquam magnus & potens uerbum huiuscemodi sciscitatur ab omni ariolo, et mago, et Chaldæo: sermo enim quem tu quæris rex grauis est: nec reperietur quisquã qui indicet illum in cõspectu regis, exceptis dijs, quorum nõ est cum hominibus conuersatio. Lectio iij.

QVo audito rex in furore & in ira magna præcepit ut perirẽt omnes sapientes Babylonis: & egressa sententia sapientes interficiebantur, quærebaturque Daniel & socij eius ut perirent. Tunc Daniel requisiuit de lege & sententia ab Arioch principe militiæ regis, qui egressus fuerat ad interficiendos sapientes Babylonis. Et interrogauit eum qui a rege potestatem acceperat, quã ob causam tam crudelis sententia a facie regis esset egressa. Quum ergo rẽ indicasset Arioch Danieli, Daniel ingressus rogauit regem ut tẽpus daret sibi ad solutionem indicandã regi: & ingressus est domum suam, Ananięq;, & Misaeli, & Azariæ, sociis suis indicauit negotiũ: ut quærerent misericordiam a facie dei cœli super secreto isto, & non perirent Daniel & socii eius cum cęteris sapientibus Babylonis.

Die mercurii. Lectio j.

TVnc Danieli mysterium per uisionem

nocte reuelatum est, & benedixit Daniel deum cœli & loquutus ait: sit nomen domini benedictum a sæculo & usque in sæculum, quia sapientia & fortitudo eius sunt. Et ipse mutat tempora & ætates, transfert regna & constituit: dat sapientiam sapientibus, & scientiam intelligentibus disciplinam. Ipse reuelat profunda & abscondita: & nouit in tenebris constituta, & lux cum eo est. Tibi deus patrum meorum confiteor, teque laudo, quia sapientiam & fortitudinē dedisti mihi: & nunc ostendisti mihi quæ rogauimus te, quia sermonem regis aperuisti nobis. Post hęc Daniel ingressus ad Arioch, quem constituerat rex ut perderet sapientes Babylonis, sic ei loquutus est: sapientes Babylonis ne perdas, introduc me in conspectu regis, & solutionem regi narrabo.

Lectio secunda.

TUnc Arioch festinus introduxit Danielē ad regē, & dixit ei: inueni hominē de filiis transmigrationis Iudæ, qui solutionē regi annūtiet. Rñdit rex, & dixit Danieli cui⁹ nomē Baltasar: putasne uere potes mihi indicare sōniū quod uidi, & interpretationē eius? Et respōdēs Daniel coram rege, ait: mysterium quod rex interrogat, sapiētes, magi, arioli, & aruspices nequeūt indicare regi: sed est de⁹ in cœlo reuelās mysteria, qui indicauit tibi rex Nabuchodonosor, quę uentura sunt in nouissimis tēporib⁹. Sōnium tuū & uisiones capitis tui in cubili tuo huiuscemodi sunt. Tu rex cogitare cœpisti in stratu tuo, quid esset futurum post hæc: & qui reuelat mysteria, ostendit tibi quæ uētura sunt. Mihi quoq; nō in sapientia

quæ eſt in me pluſquam in cunctis uiuentibus, ſacramentum hoc reuelatum eſt: ſed ut interpretatio regi manifeſta fieret, & cogitationes mẽtis tuæ ſcires. Lectio iij.

TV rex uidebas, & ecce quaſi ſtatua una grãdis: ſtatua illa magna & ſtatura ſublimis ſtabat cõtra te, & intuitus eius erat terribilis. Huius ſtatuæ caput ex auro optimo erat: pectus autem & brachia de argento, porro uẽter & femora ex ære. Tibiæ autem ferreæ: pedũ quædam pars erat ferrea, quædam autem fictilis. Videbas ita, donec abſciſſus eſt lapis de mõte ſine manibus, & percuſsit ſtatuam in pedibus eius ferreis & fictilibus, & cõminuit eos. Tunc contrita ſunt pariter ferrum, teſta, æs, argentum, & aurum, & redacta quaſi in paleam æſtiuæ areæ, quæ rapta ſunt uento, nullusque locus inuentus eſt eis: lapis autem qui percuſſerat ſtatuam factus eſt mons magnus, & impleuit uniuerſam terram.

Die Iouis. Lectio. j.

HOc eſt ſomnium: interpretationem quoque eius dicemus coram te, rex. Tu rex regum es, & deus cœli regnum & fortitudinẽ & imperium et gloriam dedit tibi: & omnia in quibus habitant filij hominum & beſtiæ agri, uolucres quoque cœli dedit in manu tua, & ſub ditione tua uniuerſa conſtituit: tu es ergo caput aureum. Et poſt te conſurget regnum aliud minus te: & regnũ tertium aliud æreum, quod imperabit uniuerſæ terrę, & regnũ quartum erit uelut ferreum: quomodo ferrum comminuit & domat omnia, ſic comminuet & conteret omnia hæc. Porro quia uidiſti pedum & digitorum partem te-

ſteam

ficam figuli, & partem ferream, regnũ diuisum erit: quod tamẽ de plantario ferri orietur, secũdum quod uidisti ferrũ mistum testæ ex luto. Et digitos pedum ex parte ferreos & ex parte fictiles, ex parte regnum erit solidum, & ex parte contritum.

Lectio secunda.

QVod autem uidisti ferrum mistum testæ ex luto, commiscebuntur quidem semine humano, sed non adhęrebunt sibi: sicuti ferrũ misceri nõ potest testæ. In diebus autem regnorum illorum suscitabit deus cœli regnum quod in æternum non dissipabitur, & regnum eius alteri populo non tradetur: cõminuet autem & consumet omnia regna ista, & ipsum stabit in æternum. Secundum quod uidisti, quod de monte abscissus est lapis sine manibus, & cõminuit testam, ferrum, æs, argẽtum, & aurum, deus magnus ostendit regi quæ uentura sunt post hæc: & uerum est somnium, & fidelis interpretatio eius.

Lectio tertia.

TVnc rex Nabuchodonosor cecidit in faciem suam, & adorauit Danielem: & hostias, & incẽsum præcepit ut sacrificarent ei. Loquens ergo rex ait Danieli: uere deus uester, deus deorum est, & dominus regum reuelans misteria: quoniã tu potuisti aperire hoc secretũ. Tunc rex Danielem in sublime extulit, & munera multa & magna dedit ei: & constituit eum principem super omnes prouincias Babylonis, & pręfectum & magistrum super cunctos sapientes Babylonis. Daniel autem postulauit a rege, & constituit super opera prouinciæ Babylonis, Sydrach, Misach &

Abdenago: ipse autem Daniel erat in foribus regis. Die ueneris. Lectio prima.

BAlsazar rex fecit grande conuiuium optimatibus suis mille: & unusquisque secundum suam bibebat aetatem. Praecepit ergo iam temulentus ut afferrentur uasa aurea & argentea quae asportauerat Nabuchodonosor pater eius de tẽplo quod fuit in Ierusalem, ut biberent in eis rex & optimates eius, uxores eius & cõcubinae. Tũc allata sunt uasa aurea quae asportauerat de tẽplo quod fuerat in Ierusalem: & biberunt in eis rex & optimates eius, uxores & concubinae eius. Bibebant uinum, & laudabant deos suos aureos & argenteos, aereos, ferreos, ligneos & lapideos. In eadem hora apparuerunt digiti quasi manus hominis scribentis contra candelabrum in superficie parietis aulae regiae: & rex aspiciebat articulos manus scribentis.

Lectio secunda.

TVnc facies regis commutata est, & cogitationes eius cõturbabant eum: & compages renum eius soluebantur, & genua eius ad seinuicem collidebãtur. Exclamauitq; rex fortiter ut introducerent magos Chaldaeos & aruspices: & proloquens rex ait sapientibus Babylonis. Quicunque legerit scripturam hanc, & interpretationẽ eius manifestã mihi fecerit, purpura uestietur, & torquem aureã habebit in collo eius, et tertius in regno meo erit. Tunc ingressi oẽs sapientes regis nõ potuerunt nec scripturam legere, nec interpretationem eius regi indicare. Vnde rex Balsazar satis conturbatus est, & uultus illius immutatus

est, sed et optimates eius turbabantur.

Lectio tertia.

REgina autem pro re quæ acciderat regi & optimatib⁹ eius, domum cōuiuij ingressa est: & proloquēs ait. Rex in æternum uiue: non te conturbent cogitationes tuę, neque facies tua immutetur. Est uir in regno tuo, qui spiritum deorum sanctorū habet in se, & in diebus patris tui scientia & sapientia inuētæ sunt in eo: nam & rex Nabuchodonosor pater tuus principem magorū, incantatorum, Chaldęorum & aruspicum constituit eum, pater inquā tuus o rex: quia spiritus amplior, & prudentia intelligentiaque, interpretatio somniorum & ostensio secretorum, ac solutio ligatorum inuētę sunt in eo, hoc est in Daniele: cui rex posuit nomen Baltasar: nunc itaque Daniel uocetur, & narrabit interpretationem.

Sabbato secundo aduentus. Ad matutinum. ℟. post hymnum. Leuaui oculos meos. ℣. Auxilium meū. in cantemus aña. Inuocate nomen. omnia ista require supra in dominica præterita fol 138. aña. Beati qui scrutantur. ps. Beati immaculati. fol. 65. usque ad psalmum. Ad dominum quum.

Lectio prima.

IGitur introductus est Daniel coram rege: ad quem prefatus rex ait: tu es Daniel de filijs captiuitatis Iudę, quem adduxerat pater meus rex de Iudæa? Audiui de te quod spiritū deorum sanctorum habeas, & sciētia, & intelligētia atque sapientia ampliores inuentæ sunt in te. Et nūc introgressi sunt in conspectu meo sapientes magi, ut scripturam hanc legerent, &

interpretationem eius indicarent mihi: & non potuerunt interpretationem sermonis edicere. Porro ego audiui de te quod possis obscura interpretari, & ligata dissolueres: si ergo uales scripturam legere, & interpretationem eius iudicare mihi, purpura uestieris, & torquem aureum circa collũ tuum habebis, & tertius in regno meo princeps eris. Tu autem domine. ℟. Anuuncietur in Sion. ℣. in conueniendo.

Lectio secunda.

AD quæ respondens Daniel ait coram rege: munera tua sint tibi, & dona tua alteri da: scripturã tamen legam tibi rex, & interpretationem eius ostendam tibi. O rex, deus altissim⁹ regnum & magnificentiam, gloriam & honorem dedit Nabuchodonosor patri tuo: & propter magnificẽtiam quã dederat ei, omnes populi, tribus & linguæ tremebant, & metuebant eum: quos uolebat occidebat, & quos uolebat percutiebat, & quos uolebat exaltabat, et quos uolebat humiliabat. Quando autem eleuatum est cor eius, & spiritus eius obfirmatus est ad superbiam, depositus est de solio regni sui: & gloria eius ablata est. A filijs quoque hominum eiectus est, & cor eius cum bestijs positum est, & cum onagris erat habitatio eius: herbam ut bos comedebat, & rore cœli corpus eius infectũ est, donec cognosceret quod potestatem habeat altissimus in regno hominum, & quemcunq; uoluerit suscitabit super illud. Tu autem. ℟. Omnipotẽtis dei. ℣. Excelsus super.

Lectio tertia.

TV quoque Balsazar filius eius non humiliasti cor tuũ, quũ

fcires hæc omnia: fed aduerfum dominatorē cœli eleuatus es,& uafa dom⁹ eius allata funt coram te,& tu & optimates tui, uxores tuæ & concubinæ tuæ uinū bibiftis in eis:deos quoque argēteos & aureos, æreos, ferreos, ligneos & lapideos qui non uident, neq; audiunt, neque fentiunt, laudafti: porro deum qui habet flatum tuū in manu fua & omnes uias tuas,non glorificafti. Idcirco ab eo miffus eft articulus manus qui fcripfit hoc quod exaratum eft:mena mena thecel upharfin.Et hæc eft interpretatio fermonis.mena numera, numerauit deus regnum tuum & compleuit illud. Thecel appende, appenfus es in ftatera, & inuentus es minus habens. Pharfin diuidentes, diuifum eft regnum tuum & datum eft Medis & Perfis. Tunc iubente Balfazar indutus eft Daniel purpura, & circundata eft torques aurea collo ei⁹: & prædicatum eft de eo quod haberet poteftatem tertius in regno fuo. Eadem nocte interfectus eft Balfazar rex Chaldæus, & Darius Medus fuccefsit in regnum, annos natus fexagintaduos. Tu autem domine. añ, in benedictus. Deus fidelis fupra in dominica prçteritа in attende. Oratio fecreta. Protege nos deus, infra in fabbato communi in confitemini aña. Expectamus nomen. Oratio. Deus qui in tuo unigenito. añ in laudate. Annuncietur in Sion. Cap. In conueniendo. omnia require in dominica prç terita. fol.13 8. ps. directus. Domine refugium. fol.4 9. hymnus. Splendor paterne, fol 88. R. in bapt. Sit fplēdor domini dei noftri fuper nos. ℣. Domine refugium factus es nobis a

generatione & progenie. Dei nostri. Oratio. Excita potentiam. supra. aña. In cœlis præparabitur. quatuor uersiculi.

Misericordias tuas domine: in ęternū cātabo. In generatione & progeniem: pronunciabo ueritatem tuā in ore meo. Quoniam dixisti in æternū misericordia ędificabitur: in cœlis præparabitur ueritas tua. Disposui testamentum electis meis: iuraui Dauid seruo meo. Gloria patri. &c. aña. In cœlis pręparabitur ueritas tua domine. cōplet. Repleti sumus mane misericordia tua, & exultauimus & delectati sumus. K. Oratio. Festina quęsumus domine. supra in dominica. post matuti. dicitur. pro mortuis. aña. In iniquitatibus. cum suis psalmis & añt. ut infra in officio mortuorum. Eodem die ad uesp. lucer. Quoniam tu illuminas. añ. in choro. Laudate dominum quoniā. supra in dominica pręterita. hymnus. Deus creator omnium. fol. 93. R. in choro. Reuela oculos, in sabbato primo aduentus. fol 137. añ. Benedictus dominus. cum suis psalmis ut infra in sabbato cōi. Oratio. Deus qui in tuo unigenito. supra in dominica pręterita. añ. in magnifi. Suscepit Israēl. in sabbato pręterito. Oratio. Excita potētiā tuā. R. in bap. Pacem tuā. ñ. Lętetur cor. iiij. uersiculi. Confitemini dño. supra in dñica pręterita. compl. Quoniam. aliud Benedictus es. Oratio. Redēptor noster. supra in dñica pręterita in uespe. Dñica ij. aduentus. ad mat. R. Sperent in te qui nouerūt nomē tuū. Quia non derelinques querētes te domine. ℣. Confitebor tibi dñe in toto corde meo, narra-

bo omnia mirabilia tua. Quia. añ. Ros eñ dñe qui abs te est sanitas est nobis. cantu. De nocte uigilat. fo. 81. añ. In hoc glorietur qui gloriatur intelligere & cognosce re dñm. cant. Cõfirma tum est. fol 82 añ. Dũ appropinquauerint an ni cognosceris dñe, in aduentu temporis osten deris. canticum. Domi ne audiui. fol. 89. Euan gelium secundum Lucam. Homilia beati Gregorij papae. Lectio prima.

R Edemptoris prae cursor quo tempo re uerbum pr ędicatio nis acceperit, memora to. Romano reipublicę principe, & Iudaeę regi bus, designatur quũ di citur. Anno quintodeci mo imperij Tyberij Cę saris, procurante Põtio Pilato Iudęã, tetrarcha autẽ Galilaeę Herode, Philippo autem fratre eius tetrarcha Ituraeę & Trachonitidis regio nis, & Lysania Abilinę tetrarcha, sub principi bus sacerdotũ Anna & Caipha: factũ est uerbũ domini super Ioannem Zachariae filiũ in deser to. Quia enim illũ prae dicare ueniebat qui ex Iudaea quosdam, & mul tos ex gentibus redem pturus erat, per regem gentiũ & principes Iu daeorum praedicationis eius tempora designan tur. Tu autem domine. ℟. Erit radix Iessae qui ueniet iudicare gentes, in eo gentes sperabunt, & erit nomen eius Be nedictum in saecula. ℣. Laudate pueri domi num, laudate nomẽ do mini. Benedictum in.

Lectio secunda.

Q Via autem gentili tas colligẽda erat, & Iudaea pro perfidiae culpa dispergenda: ipsa quoque descriptio ter reni principatus osten dit. Quoniam & in Romana republica u nus praefuisse describi tur, & in Iudaeę regno

per quartã partem pluvinii principabatur. Voce etenim redemptoris nostri dicitur, omne regnum in seipsum diuisum desolabitur. Liquet igitur quod ad finem regni Iudæa peruenerat, quæ tot regibus diuisa subiacebat. Aperte quoque non solum sub quibus regibus, sed sub quibus etiam sacerdotibus actum sit demonstratur. Vt quia illum Ioannes Baptista prędicaret, qui simul rex & sacerdos existeret: Lucas euangelista prędicationis eius tempora per regnũ & sacerdotiũ designaret. Et uenit in omnem regionem Iordanis prædicans baptismum pœnitentiæ in remissionem peccatorũ. Tu autem. ℟. Qui sedes super Cherubim appare corã Ephraim & Beniamin & Manasse, excita potentiam tuã Et ueni domine ut saluos facias nos. ℣. Deus uirtutum cõuerte nos respice de cœlo & uide. Et ueni domine. Lectio tertia.

Cunctis legentibus liquet quod Ioannes baptismum pœnitentiæ non solum prædicauit, uerũ etiam quibusdam dedit: sed tamẽ baptismum suum in remissionem peccatorum dare non potuit. Remissio etenim peccatorum in solo nobis baptismate Christi tribuitur. Notandum itaque quod dicitur prædicans baptismum pœnitentiæ in remissionem peccatorũ, quoniam baptismũ qui peccata solueret, quia dare non poterat prædicabat. Vt sicut incarnatum uerbum patris præcurrebat uerbo prędicationis, ita baptismum pœnitentiæ quo peccata soluuntur præcurreret suo baptismate quo peccata solui non possunt. Omnis uallis implebitur, & omnis mons & collis humilia-

bitur. Quid hoc loco uallium nomine nisi humiles, quid montium & collium nisi superbi homines designantur? In aduentu igitur redemptoris nostri ualles impletę sunt, montes uero & colles humiliati sunt: quia iuxta uocem eiusdem, omnis qui se exaltat humiliabitur, & qui se humiliat exaltabitur. Tu. añ. Ostende nobis domine misericordiam tuam, & salutare tuum da nobis. Cãticum. Attende cœlum. fol. 84. aña ad crucem. Ante multum temporis prophetauit Ezechiel, uidi portam clausam & te deum ante sæcula ex ea procedentem pro salute mũdi, & erit semper clausa: demonstrans uirginem quia post partũ permanet uirgo. & dicitur eo ordine quo supra in dominica præterita, orationes secretæ ut in eadem dominica. In cantemus aña. Canite tuba fundamenta terræ, clamate montes in aduentu domini. In benedicite aña. Terra nostra dabit fructum suum benedicat nos deus. Oratio.

Dona quæsumus omnipotẽs deus cũctæ familiæ tuę hanc uoluntatem Christo filio tuo domino nostro uenienti in operibus iustis apte occurrere, ut eius dexteræ sociati regnũ mereãtur possidere cœleste. Per eundem. aña in laudate Rorate cœli desuper & nubes pluãt iustum, aperiatur terra & germinet saluatorẽ. capitulũ Et iustitia eius oriatur simul dicit dominus. ps. directus. Dominus regnauit decorẽ. fol. 51. hymnus. Splendor paternæ. psallenda. Quærite dominum & cõfirmamini quærite faciem eius semper. R. de baptis. Paratus esto Israel in occursum domini dei tui, quia ipse firmans montes & creans Amos 4

spiritus & annuntians hominibus Christũ uenturum ℣. Cœli enarrant gloriã dei, & opera manuum eius annuntiant, Christum uenturum.

Oratio.

Tribue quæsumus domine sperantibus fidei & charitatis augmentum. Vt quod ueritatis tuæ dono promittitur, tua gratia compleatur. Per dominum. aña. Exultent & lætentur. iiij. uersiculi.

Deus in adiutoriũ meũ intende: domine ad adiuuandum me festina.

Confundãtur & reuereantur omnes: qui quęrunt animam meam.

Auertantur retrorsum & cõfundantur: qui uolunt mihi mala.

Auertantur statim erubescentes: qui dicũt mihi euge euge.

Gloria patri. &c. aña. Exultent & lętentur in te omnes qui quærunt te domine. compl. Dominus in cœlo.

Oratio.

Verbi tui nos quæsumus domine aduentus illuminet: & a sordibus peccatorũ clementer emundet. Qui tecum uiuit. psall. Extollite signum in nationibus dicite filiæ Sion, ecce saluator noster ueniet cũ potentia. compl. Sit splendor. Oratio.

Excita potentiã tuã deus. & ueni: & quod ecclesiæ tuæ usq; in finem sæculi promisisti benignus operare. Qui cum patre.

Ad tertiam epistola, & per totam hebdomadam.

Deus autem spei repleat uos omni gaudio & pace in credẽdo, ut abũdetis in spe, in uirtute spiritus sancti. ℟. Deo gratias. ℣. Emitte agnum domine. &c. ut in dominica præterita. Similiter ad sextam & nonam, ut in eadem dominica. Eodem die ad

Ro[m] 15.

uesperas. lucernarium.
Quoniam tu, aña in choro. Annuntiabitur domino generatio uentura, & annuntiabunt cœli iustitiam eius populo qui nascetur, quē fecit dominus. hymnus. Deus creator omnium. fol. 93. ℞. in choro. Mitte domine manum tuam de alto: Et libera nos de manu filiorum alienorū. ℣. Qui das salutem regibus, qui liberas Dauid seruum tuum de gladio maligno. Et libera nos. psalmi dominicales. Oratio. Dona quæsumus omnipotens, ut supra. aña. in magnificat. Iustitia ante eum ambulabit, & ponet in uia gressus eius. Oratio. Tribue quæsumus. psallēda. Domine deus uirtutum deus Israël,
Iere. 31. intende ad uisitandas omnes gentes. ℞. in baptis. Audite uerbū domini gentes & annuntiate illud in finibus terræ. Et in insulis quæ longe sunt dicite saluator noster aduenient. ℣. Vox clamantis in deserto parate uiam domini rectas facite semitas dei nostri. Et in insulis. Oratio. Verbi. tui nos. aña. Nam qui expectant. iiij. uersiculi.
Noli æmulari inter malignantes: neque æmulatus fueris faciētes iniquitatem.
Quoniam tāquam fœnum uelociter arescent: & sicut olera herbarum cito decident.
Spera in domino & fac bonitatem: & inhabita terram & pasceris in diuitijs eius.
Delectare in domino: & dabit tibi petitiones cordis tui.
Gloria patri & filio. &c. aña. Nam qui expectant dominum ipsi hæreditabunt terrā. completo. Regnum tuum. aliud. Benedictus. Oratio. Excita potentiam.

non populus meus, & ego non ero uester. Et erit numerus filiorum Israël quasi arena quæ sine mensura est, & non numerabitur: & erit in loco ubi dicetur eis, nõ populus meus uos: dicetur eis filij dei uiuentis. Et congregabuntur filij Iuda, & filij Israël pariter: & ponent sibimet caput unũ, & ascendẽt de terra: quoniã magnus dies Iizrezel.

Lectio tertia.

DIcite fratribus uestris, populus meus: & sororibus uestris, misericordiam consecuta. Iudicate matrem uestrã iudicate: quoniam ipsa non uxor mea, & ego non uir eius. Auferat fornicationes suas a facie sua, & adulteria sua de medio uberum suorum: ne forte expoliem eam nudam, & statuam eam secundum diem natiuitatis suæ: & ponam eam quasi solitudinem, & statuã eam uelut terram inuiam, & interficiam eam siti. Et filiorũ eius nõ miserebor, quoniam filij fornicationũ sunt: quia fornicata est mater eorum, confusa est quæ concepit eos: quia dixit, uadam post amatores meos qui dãt mihi panem & aquas meas, lanam meam & linum meum, oleũ meum & potum meum. Propter hoc ecce ego sepiam uiam tuam spinis, & sepiam eã maceria: & semitas suas non inueniet. Et sequetur amatores suos: & non apprehendet eos: quæret eos & non inueniet, & dicet: uadam & reuertar ad uirum meũ priorem, quia melius mihi erat tunc, quam nunc.

Die martis. Lectio prima, Ioelis prophetæ.

VErbum dñi quod factum est ad Ioel filium Phatuel. Audite hæc senes, & auribus percipite omnes habitatores terræ: si factũ est

istud in diebus uestris, aut in diebus patrum uestrorum? Super hoc filijs uestris narrate, & filij uestri filijs suis, & filij eorum generationi alteræ. Residuum erucæ comedit locusta, & residuum locustæ comedit bruchus, & residuũ bruchi comedit rubigo. Expergiscimini ebrij et flete, & ululate omnes qui bibitis uinũ in dulcedine, quoniam perijt ab ore uestro. Gẽs enim ascendit super terram meam, fortis & innumerabilis: dentes eius ut dentes leonis, & molares eius ut catuli leonis. Posuit uineam meam in desertum, & ficũ meam decorticauit, nudãs spoliauit eam & proiecit, albi facti sunt rami eius.

Lectio secunda.

PLange quasi uirgo accincta sacco super uirũ pubertatis suę. Perijt sacrificium & libatio de domo domini, luxerũt sacerdotes ministri domini. Depopulata est regio, luxit humus: quoniam deuastatum est triticum, confusum est uinum, elanguit oleum. Cõfusi sunt agricolæ, ululauerunt uinitores super frumento & hordeo, quia perijt messis agri. Vinea aruit & ficus succisa est, malogranatum, palma, malus, & omnia ligna agri aruerunt: quia cõfusum est gaudium a filijs hominum.

Lectio tertia.

ACcingite uos & plangite sacerdotes, ululate ministri altaris: ingredimini, cubate in sacco ministri dei mei: quoniam interijt de domo dei uestri sacrificium & libatio. Sanctificate Ieiunium, uocate cœtum, cõgregate senes omnes habitatores terræ in domum domini dei uestri: & clamate ad dominum, ah diei, quia prope est dies domini, &

quasi uastitas ab omni potente ueniet. Nunquid non coram oculis uestris alimenta perierunt de domo dei nostri, lętitia & exultatio? Computruerunt iumenta in stercore suo, demolita sunt horrea, dissipatæ sunt apothecæ, quoniam confusum est triticum. Quid ingemuit animal, mugierunt greges armenti? quia non est pascua eis: sed & greges pecorum disperierunt.

Die mercurij. Amos prophetæ. Lectio prima.

VErba Amos qui fuit in pastoribus Thecuæ, quæ uidit super Israël in diebus Oziæ regis Iuda, & in diebus Ieroboam filij Ioas regis Israël, ante duos annos terræmotus. Et dixit. Dominus de Sion rugiet, & de Ierusalem dabit uocem suam: & luxerunt speciosa pastorum, & exiccatus est uertex Carmeli. Hæc dicit dominus. Super tribus sceleribus Damasci, & super quatuor non conuertam eum: eo quod triturauerint in plaustris ferreis Galaad. Et mittam ignem in domum Azael, & deuorabit domos Benadad. Et conteram uectem Damasci, & disperdam habitatorē de ualle Auen, & tenentem sceptrum de domo Eden: & transferetur populus Syriæ Cyrenem dicit dominus.

Lectio secunda.

HÆc dicit dominus. Super tribus sceleribus Gazæ, & super quatuor non conuertam eam, eo quod transtulerint captiuitatem perfectam, ut concluderent eam in Idumæa. Et mittam ignem in murum Gazæ & deuorabit ædes eius. Et disperdam habitatorem de Azoto, & tenentem sceptrum de-

Ascalone: & cõuertam manum meã super Accaron, & peribunt reliqui Philistinorum dicit dominus deus. Hæc dicit dominus deus. Super tribus sceleribus Tyri, & super quatuor non cõuertam eum, eo quod concluserint captiuitatem perfectam in Idumæa, & non sunt recordati fœderis fratrum. & mittam ignem in murum Tyri, & deuorabit ædes eius.

Lectio tertia.

HÆc dicit dominus deus. Super tribus sceleribus Iuda, & super quatuor non cõuertam eum: eo quod abiecerit legem domini, & mandata eius non custodierit, deceperunt enim eos idola sua post quæ abierant patres eorum. Et mittam ignem in Iudam, & deuorabit ædes Ierusalem. Hæc dicit dominus. Super tribus sceleribus Israël, & super quatuor non cõuertam eum: pro eo quod uendiderit pro argento iustum, & pauperem pro calceamentis. Qui conterunt super puluerem terræ capita pauperum, & uiam humilium declinant: & filius & pater ierunt ad puellam, ut uiolarent nomen sanctum meum. Et super uestimentis pignoratis accubuerunt iuxta omne altare: & uinũ damnatorum bibebant in domo dei sui.

Die Iouis, Abdiæ prophetæ. Lectio prima.

VIsio Abdiæ. Hæc dicit domin⁹ deus ad Edom: auditum audiuimus a domino, & legatum misit ad gẽtes: surgite, & consurgamus aduersus eum in præliũ. Ecce paruulum dedi te in gentibus: contemptibilis tu es ualde. Superbia cordis tui extulit te, habitantem in scissuris petrarum, exaltantem solium tuum, qui dicis in corde tuo, quis

detrahet

petrahet me in terram? Si exaltatus fueris ut aquila, & si inter sydera posueris nidũ tuum, inde detraham te, dicit dominus. Si fures introissent ad te, si latrones per noctem, quomodo conticuisses? nonne furati essent sufficientia sibi? si uindemiatores introissent ad te, nunquid saltem racemum reliquissent tibi? Quomodo scrutati sunt Esau, inuestigauerunt abscondita eius? usque ad terminum emiserunt te omnes uiri fœderis tui, illuserunt tibi: inualuerunt aduersum te uiri pacis tuæ, qui comedunt tecum ponent insidias subter te: non est prudentia in eo.

Lectio secunda.

Nunquid non in die illa dicit dominus perdã sapientes de Idumæa, & prudentiam de monte Esau? Et timebunt fortes tui a meridie, ut intereat uir de monte Esau. Propter interfectionẽ & propter iniquitatem in fratrem tuum Iacob operiet te confusio, & peribis in æternum. In die quum stares aduersus eũ, quãdo capiebãt alieni exercitum eius, & extranei ingrediebantur portas eius, & super Ierusalem mittebant sortẽ: tu quoque eras quasi unus ex eis. Et non despicies in die fratris tui, in die alienationis eius, & nõ lætaberis super filios Iuda in die perditionis eorũ, & non magnificabis os tuum in die angustiæ.

Lectio tertia.

Quomodo enim bibistis super montẽ sanctum meum, bibent omnes gentes iugiter: & bibent & absorbebunt, & erunt quasi nõ sint. Et in monte Sion erit saluatio, & erit sanctus: & possidebit domus Iacob possessiones suas. Et erit domus Iacob ignis, & domus Io-

seph flamma, & domus Esau stipula: & succendetur in eis, & deuorabunt eos: & non erunt reliquiæ domus Esau, quia dominus locutus est. Et hæreditabunt ij qui ad Austrum sunt montem Esau, & qui in cāpestribus Philisthijm: & possidebunt regionem Ephraim, & regionem Samariæ, & Beniamin possidebit Galaad. Et transmigratio exercitus huius filiorum Israël, omnia loca Chananæorum usq; ad Sarephtam: & transmigratio Ierusalem quæ est in Sepharad possidebit ciuitates Austri. Et ascendent saluatores in montem Sion iudicare montem Esau, & erit domino regnum.

Die ueneris. Michææ prophetæ. Lectio prima

VErbū domini quod factum est ad Michæam Morasthiten in diebus Ioathā, Achaz & Ezechiæ regum Iuda: quod uidit super Samariam et Ierusalem. Audite populi omnes, & attendat terra & plenitudo eius: & sit dominus deus uobis in testem, dominus de templo sancto suo. Quia ecce dominus egredietur de loco sancto suo: & descendet, & calcabit super excelsa terræ. Et consumentur montes subtus eum: & ualles scindentur sicut cæra a facie ignis, sicut aquæ quæ decurrunt in præceps. In scelere Iacob omne istud, & in peccatis domus Israël. Quod scelus Iacob? nonne Samaria? & quæ excelsa Iudæ? nonne Ierusalem? Et ponam Samariam in aceruum lapidum in agro quum plantatur uinea: & detraham in uallem lapides eius, & fundamenta eius reuelabo.

Lectio secunda.

SVper hoc plangam & ululabo, uadam spoliatus & nudus: faciam plãctum uelut draconum, & luctum quasi struthionum: quia desperata est plaga eius, quia uenit usque ad Iudam, tetigit portam populi mei usque ad Ierusalem. In Geth nolite annunciare, lachrymis ne ploretis: in domo pulueris puluere uos conspergite. Et transite uobis habitatio pulchra, confusa ignominia: non est egressa quae habitat in exitu, planctum domus uicinae accipiet ex uobis, quae stetit sibimet. Quia infirmata est propter bonũ quae habitat in amaritudinibus, quia descendit malũ a domino in portã Ierusalem. Tumultus quadrigę stuporis habitanti Lachis: principium peccati est filiae Sion, quia in te inuenta sunt scelera Israel.

Lectio tertia.

VÆ qui cogitatis iniquitatem & operamini malũ in cubilibus uestris, in luce matutina faciunt illud: quoniã contra deum est manus eorum. Et cõcupierunt agros, & uiolenter tulerunt, rapuerũt domos, & calumniabantur uirum & domum eius, uirum & hæreditatẽ eius. Idcirco haec dicit dominus. Ecce ego cogito super familiam istam malum, unde non auferetis colla uestra: & nõ ambulabitis superbi quoniam tempus pessimum est. In die illa sumetur super uos parabola, & cantabitur canticũ cum suauitate dicentium. Depopulatione uastati sumus, pars populi mei commutata est: quomodo recedet a me, quum reuertatur qui regiones nostras diuidat? Propter hoc non erit tibi mittens funiculum sortis in coetu domini.

Sabbato tertio aduentus ad mat. ℟. post hymnũ. Sperent in te. ℣. Confitebor tibi. In canticis ãña. Canite tuba. supra in dominica præterita. Lectiones item de Michæa propheta.

Lectio prima.

HÆc dicit dominus super prophetas qui seducunt populum meum, qui mordẽt dentibus suis & prædicant pacem: & si quis non dederit in ore eorum quippiam, sanctificãt super eum prælium. Propterea nox uobis pro uisione erit, & tenebræ uobis pro diuinatione: & occumbet sol super prophetas, & obtenebrabitur super eos dies. Audite hæc principes dom' Iacob, & iudices domus Israël: qui abominamini iudicium, & omnia recta peruertitis. Qui ædificatis Sion in sanguinibus, & Ierusalem in iniquitate. Principes eius in muneribus indicabant, & sacerdotes eius in mercede docebant, & prophetæ eius in pecunia diuinabant: & super dominũ requiescebant, dicẽtes: nunquid non dominus in medio nostri? non uenient super nos mala. Propter hoc causa uestri Sion quasi ager arabitur, & Ierusalem aceruus lapidũ erit: & mons templi in excelsa syluarũ. ℟. Erit radix Iessæ.

Lectio secunda.

ET erit, in nouissimo dierum erit mõs domus domini pręparatus in uertice montium, & sublimis super colles: & fluent ad eũ populi. Et properabunt gentes multæ, & dicent: uenite ascendamus ad mõtem domini, & ad domum dei Iacob: & docebit nos de uijs suis, & ibimus in semitis eius: quia de Sion egredietur lex, & uerbũ domini de Ierusalem. Et iudicabit inter populos multos, &

corripiet gentes fortes usq; in longinquum: & concident gladios suos in uomeres, & hastas suas in ligones: non sumet gens aduersus gentem gladium, & non discent ultra belligerare. Et sedebit uir subtus uineam suam, & subtus ficum suam, & non erit qui deterreat: quia os domini exercituum loquutum est. Quia omnes populi ambulabūt, unusquisque in nomine dei sui: nos autem ambulabimus in nomine domini dei nostri, in æternū & ultra. ℟. Qui sedes super. in dominica præterita. Lectio iij.

ET tu Bethlehem Ephrata paruulus es in millibus Iuda, ex te mihi egredietur qui sit dominator in Israël: & egressus eius ab initio a diebus æternitatis. Propter hoc dabit eos usq; ad tempus quo parturiens pariet: & reliquiæ fratrum eius conuertentur ad filios Israël. Et stabit & pascet in fortitudine domini, in sublimitate nominis domini dei sui: & conuertentur quia nunc magnificabitur usque ad terminos terræ. Hic erit pax: Assyrius quum uenerit in terram nostrā, & quando calcauerit in domibus nostris, suscitabim⁹ super eum septem pastores, & octo p imates homines. Et pascent terrā Assur in gladio, & terram Nemrod in lanceis suis, & liberabit ab Assur quum uenerit in terram nostram, & quum calcauerit in terminis nostris. In benedictus aña. Ostende nobis supra in dominica præterita. Oratio secreta.

Protege nos deus, infra in sabbato feriali communi. In cōfiteminiañ. Terra nostra. Oratio. Dona quæsumus. In laudate aña. Rorate cœli. cap. Et iustitia. omnia ut in dominica præteri-

ps. 89. directus Domine refugium. fol. 49. hymnus Splendor paternæ. fol. 88. R. in baptis. Paratus esto. Oratio. Tribue quęsumus. aña. Exultent &c. iiii. uersiculi. Deus in adiutoriū omnia in dominica prę terita, complet Repleti sumus. oratio. Verbi tui nos. supra. Eodem die ad uesperas. lucernar. Quoniam tu. aña. in choro. Israel aduentum Christi suscipe, quoniam ipse ueniet & saluos nos faciet. hymnus. Deus creator. fol. 93. R. in choro. Quoniam rex omnis terræ deus ueniet. Psallite sapienter. ℣. Omnes gẽtes plaudite manibus, iubilate deo in uoce exultationis. Psallite. psalmi ut in sabbato feriali. Oratio. Dona quę sumus. aña in magnificat. Iustitia ante. R. in baptis. Audite uerbum. aña. Nam qui expectant. quatuor uersiculi Noli æmulari. omnia & orationes require supra in dominica prætérita. completo. Quoniam. aliud Benedictus es. &c.

Dominica tertia aduentus ad matutinum. R. post hymnum. Lapides qui sunt in uia remouete, ecce dominus noster. Veniet cum salute. ℣. Venite exultemus in domino, iubilemus deo salutari nostro. Veniet cum. aña. Domine excelsum est brachium tuum & nescierũt, dum autem adueneris confundentur. canticum De nocte. fol. 81. aña. Deus noster iudicium retribuet, ipse ueniet & saluos nos faciet. canticum. Cõfirmatum est. fol. 82. aña. Ante faciem eius ibit uerbum, & exibit in campum ante pedes eius. canticum. Domine audiui. fol. 83. Euangelium secundum Matthæum.

2 IN illo tempore. Ioannes quum audisset in uinculis opera Christi, missis duobus ex discipulis suis ait illi. Tu es ille qui uenturus es an alium expectamus? Et reliqua.

Homilia beati Gregorij. Lectio prima.

QVærendum nobis est fratres charissimi, Ioannes propheta & plusquam propheta, qui uenientem ad Iordanis baptisma dominum ostendit dicens, ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi: qui & humilitatem suam & diuinitatis eius potentiam considerans dixit, qui de terra est de terra loquitur: qui autem de cœlo uenit, super omnes est. Cur in carcere positus mittens discipulos requirit, tu es qui uenturus es an alium expectamus? tanquã si ignoret quem ostenderat; & an ipse nesciat, quem ipsum esse prophetando, baptizando, ostendendo, clamauerat. Tu autem. ℟. Sicut mater consolatur filios suos Isaiæ 66.
ita consolabor uos dicit dominus: & de Ierusalem ciuitate quam elegi ueniet uobis saluator. Et uidebitis & gaudebit cor uestrum. ℣. Et dominabitur a mari usque ad mare, & a flumine usque ad terminos terræ. Et uidebitis.

Lectio secunda.

SEd hæc citius quæstio soluitur, si gestæ rei tempus & ordo pensetur. Ad Iordanis enim fluenta positus, quia ipse redemptor mundi esset, asseruit. Missus uero in carcerem utrum alium expectent, an ipse ueniat, requirit. Non quia ipsum esse mundi redemptorem dubitet: sed quærit ut sciat si is qui per se in mundum uenerat, per se etiam

ad inferni claustra descendat. Quem enim præcurrẽs mundo nuntiauerat, hunc moriendo, & ad inferos descẽdẽdo præcurrebat. Ait ergo. Tu es qui uenturus es, an alium expectamus? Ac si aperte dicat, sicut pro hominib⁹ nasci dignatus es, an etiam pro hominibus mori digneris insinua: ut qui natiuitatis tuæ præcursor extiti, mortis etiã præcursor fiam, & uenturum inferno te nunciem, quem iam uenisse mundo nuntiaui. Tu autẽ. ℟. Aspiciens a longe ecce uideo dei potentiam uenientẽ, & nebulam totam terram tegentem: ite obuiam ei & dicite. Nuntia nobis si tu es ipse, qui regnaturus es in populo Israël. ℣. Qui regis Israël intende, qui deducis uelut ouem Ioseph: qui sedes super cherubim. Nuntia nobis.

Lectio tertia.

Unde & inquisitus dominus enumeratis potentiæ suæ miraculis, de mortis suæ protinus humilitate respondit dicens. Cæci uident, claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgũt, pauperes euangelizantur. Et beatus est qui nõ fuerit scandalizatus in me. Visis tot signis tantisque uirtutibus non scandalizari quisquam potuit, sed admirari. Sed infidelium mens graue scandalum in illo pertulit, quum eum morientem post tot miracula uidit. Unde & Paulus dicit. Nos autem prædicamus Christum crucifixum, Iudæis quidẽ scandalum, gentibus autem stultitiam. Stultũ quippe hominib⁹ uisum est, ut pro hominibus autor uitæ moreretur: & inde contra eum homo scandalum sumpsit, unde ei amplius debitor fieri debuit. Tu autem.

1. Corin.

aña. Descēdat sicut ros dñe misericordia tua super nos. cant. Attende cœlum. fol.84. aña ad crucem. Transite trā site per portas domini, planū facite iter & erigite lapides, & eleuate signum in gentes: ecce enim dominus auditum fecit ab extremo terræ, dicite filiabus Sion, ecce uobis saluator adueniet. & dicitur ut in dominica prima aduentus. In cantemus aña. Lapides qui sunt in uia remouete, ecce dominus noster ueniet cum salute. Orationes secrete ut in dominica prima aduentus. In benedicite aña. Letare uirgo filia Sion ecce rex tuus uenit. Oratio.

Omnipotens Christe filius dei in die natiuitatis tuę propitius ad saluandum in te populum ueni. Vt benignitate solita, ab omni dubietate & metu temporis nos iubeas liberari. Qui cum patre. &c. In laudate añ. Paratus esto Israel in occursum domini dei tui. capitulū. Quia ipse firmans mōtes & creans spiritus, et annuncians hominibus Christum uēturum. psa. directus. Dominus regnauit. fol.51. hymnus. Splendor paternæ fol. 88. psallen. Erit radix Iessæ & qui exurget regere gentes in eo gentes sperabunt. R. in baptis. De radice Iessæ exiet uirga & flos de radice eius ascendet. Et erit iustitia cingulum lumborum eius, & fides cinctorium renum eius. ℣. Et dominabitur a mari usque ad mare: & a flumine usq; ad terminos terræ. Et erit. Isaiæ ij.

Oratio.

Domine sancte pater omnipotēs ęterne deus, creator humanæ substantiæ qui uerbum tuum in uirginis uterum uenire uoluisti, supplicantium tibi pre-

ces benignus intende. Per eundem. añ. Psallam & intelligam. iiij. uersiculi.

Misericordiam & iudicium cantabo tibi domine: psallam & intelligã in uia immaculata, quando uenies ad me.

Perambulabam in innocentia cordis mei: in medio domus meæ.

Non proponebam ante oculos meos rem iniustam: facientes præuaricationes odiui.

Non adhæsit mihi cor prauum: declinantem a me malum non agnoscebam.

Gloria patri. añ. Psallam & intelligam quando uenies domine. cõplet. Dominus in cœlo.

Oratio.

Præueniat nos quæsumus omnipotens deus tua semper gratia & subsequatur. Vt per aduentum unigeniti filii tui quem summo cordis desiderio sustinemus, & præsentis uitæ subsidia, & futuræ consequi mereamur. Per eundem. psallen. Gaude Sion in domino: lætare & exulta Ierusalem: quia rex tuus ueniet Christus sanare cõtritos corde. complet. Sit splendor. Oratio.

Respice in nos misericos deus: & mentibus clemẽter humanis nascente Christo summæ ueritatis lumen ostende. Qui tecum uiuit. Ad tertiã Epistolã.

Veniet ex Sion qui eripiat & auertat impietatẽ ab Iacob. Isaiæ 59.
℟. Deo gratias. ℟. Emitte agnum. ut supra in prima dominica aduentus & dicitur per totã hebdomadã si fiat de feriã. Eodẽ die ad uesperas lucer. Quoniã tu. añ. in choro. Quis est iste qui uenit ex Edom? Isaiæ 63.
dñs fortis & potẽs ipse est rex gloriæ. hymnus. Deus creator. ℟. in choro. Exiet uirga de radice Iesse. Et implebit

Isaiæ 2.

terrā maiestas dñi. Et qui exurget regere gentes in eo gentes spe rabūt, & flos de radice eius ascendet. Et implebit. psalmi dominicales. Oratio. Omnipotens Christe. supra in matu. In magnific. añ. Excita potētiam tuam & veni dñe ut nos saluos facias. Oratio. Dñe sancte pater. psallen. Intende qui regis Israël, super cherubim qui sedes appare. ℞. in bapt. Protector noster ueni & libera nos de manibus eorum qui te non nouerunt. Ne forte dicant ubi est deus eorum. ℣. Redde uicinis nostris septuplū in sinu eorū, improperium ipsorum. Ne forte. Oratio. Præueniat nos quæsumus. añ. Mitte uerbū tuum. iiii. uersiculi.

Confitemini domino quoniam bonus: quoniam in sæculum misericordia eius.

Dicant qui redempti sunt a domino, quos redemit de manu inimicorum: & de regionibus congregauit eos.

A solis ortu & occasu: ab aquilone & mari.

Errauerunt in solitudine in siccitate: uiam ciuitatis habitaculi non inuenerunt.

Gloria patri. añ. Mitte uerbum tuum & sana nos domine. compl. Regnum tuum. aliud. Benedicti. Oratio. Respice in nos. psallenda. Lætare Jerusalem propter quod ecce ego uenio, & commorabor in medio tui dicit domin⁹. compl. Quoniam tu. Zachar 2.

Oratio.

Præsta quęsumus omnipotens deus, ut redēptionis nostræ uentura solennitas, & præsentis uitæ nobis subsidia conferat, & æternę beatitudinis præmia largiatur. Per dominū.

Die lunæ sequenti ad matutinū. Nahum prophetæ.

Lectio prima.

ONus Niniue: liber uisionis Nahum Elcesæi. Deus æmulator & ulciscens dominus, ulciscēs dominus & habens furorem, ulciscens dominus in hostes suos, & irascens ipse inimicis suis. Dominus patiens & magnus fortitudine, & mundans non faciet innocentem: dominus in tēpestate & turbine uiæ eius, & nebulæ puluis pedum eius. Increpans mare & exiccans illud, & omnia flumina ad desertum deducens. Infirmatus est Basan, & Charmel, et flos Libani elanguit. Montes commoti sunt ab eo, & colles desolati sunt: & contremuit terra a facie eius, & orbis, & omnes habitantes in eo. Ante faciē indignationis eius quis stabit? & quis resistet in ira furoris eius? Indignatio eius effusa est ut ignis: & petræ dissolutæ sunt ab eo.

Lectio secunda.

BOnus dominus & confortans in die tribulationis: & sciens sperantes in se. Et in diluuio prætereunte consumationem faciet loci eius: & inimicos eius persequentur tenebræ. Quid cogitatis contra dominum? consummationem ipse faciet: non consurget duplex tribulatio. Quia sicut spinæ seinuicem complectuntur: sic conuiuium eorū pariter potantium, consumentur quasi stipula ariditate plena. Ex te exibit cogitans contra dominū malitiam, mente pertractans præuaricationem. Hæc dicit dominus, si perfecti fuerint, & ita plures, sic quoque attondentur, & pertransibit: afflixi te, & nō affligam tu ultra.

Lectio tertia.

VÆ ciuitas sanguinū, uniuersa mēdacij dilaceratione plena, nō recedet a te rapina.

Vox flagelli, & uox impetus rotae, & equi frementis, & quadrigae salientis, & equitis ascendentis, & micantis gladij, & fulgurantis hastę: & multitudinis interfectę, & grauis ruinae: nec est finis cadauerum, & corruent in corporibus suis. Propter multitudinem fornicationum meretricis speciosae, & gratae, & habētis maleficia, quae uendidit gentes in fornicationibus suis, & familias in maleficijs suis. Ecce ego ad te dicit dominus exercituum: & reuelabo pudēda tua in facie tua, & ostēdam in gentibus nuditatem tuam, & regnis ignominiam tuā. Et proijciam super te abominationes, & contumelijs te afficiam, & ponam te in turpitudinem. Et erit omnis qui uiderit te, resiliet a te, & dicet. Vastata est Niniue, quis cō dolebit ei, unde quaerā consolatorem tibi?

Die Martis Habacuc prophetae, Lectio prima.

Onus quod uidit Habacuc propheta. Vsquequo domine clamabo, & non exaudies? uociferabor ad te uim patiens & non saluabis? Quare ostēdisti mihi iniquitatem & laborem, uidere praedam & iniustitiam cō:ra me? & factum est iudicium & contradictio potentior? Propter hoc lacerata est lex, & non peruenit usque ad finem iudicium, quia impius pręualet aduersus iustum, propterea egreditur iudicium peruersum. Aspicite in gentibus & uidete, & admiramini, & obstupescite, quia opus factum est in diebus uestris quod nemo credet quum narrabitur. Quia ecce ego suscitabo Chaldaeos gentem amaram & uelocem, ambulantem super latitudinem terrae, ut possideat ta-

Sabbato tertio aduētus ad mat. ℟. post hymnū. Sperent in te. ℣. Confitebor tibi. In cantemus aña. Canite tuba. supra in dominica praeterita. Lectiones item de Michaea propheta.

Lectio prima.

HAEc dicit dominus super prophetas qui seducunt populum meum, qui mordēt dentibus suis & praedicant pacem: & si quis non dederit in ore eorum quippiam, sanctificāt super eum praelium. Propterea nox uobis pro uisione erit, & tenebrae uobis pro diuinatione: & occumbet sol super prophetas, & obtenebrabitur super eos dies. Audite haec principes dom⁹ Iacob, & iudices domus Israël: qui abominamini iudicium, & omnia recta peruertitis. Qui aedificatis Sion in sanguinibus, & Ierusalem in iniquitate. Principes eius in muneribus indicabant, & sacerdotes eius in mercede docebant, & prophetae eius in pecunia diuinabant: & super dominū requiescebant, dicētes: nunquid non dominus in medio nostri? non uenient super nos mala. Propter hoc causa uestri Sion quasi ager arabitur, & Ierusalem acervus lapidū erit: & mons templi in excelsa syluarū. ℟. Erit radix Iessae.

Lectio secunda.

ET erit, in nouissimo dierum erit mōs domus domini pręparatus in uertice montium, & sublimis super colles: & fluent ad eū populi. Et properabunt gentes multae, & dicent. uenite ascendamus ad mōtem domini, & ad domum dei Iacob: & docebit nos de uijs suis, & ibimus in semitis eius: quia de Sion egredietur lex, & uerbū domini de Ierusalem. Et iudicabit inter populos multos, &

corripiet gentes fortes usq; in longinquum: & concident gladios suos in uomeres, & hastas suas in ligones: non sumet gens aduersus gentem gladium, & non discent ultra belligerare. Et sedebit uir subtus uineam suam, & subtus ficum suam, & non erit qui deterreat: quia os domini exercituum loquutum est. Quia omnes populi ambulabũt, unusquisque in nomine dei sui: nos autem ambulabimus in nomine domini dei nostri, in æternũ & ultra. ℟. Qui sedes super. In dominica præterita. Lectio iij.

ET tu Bethlehem Ephrata paruulus es in millibus Iuda, ex te mihi egredietur qui sit dominator in Israël: & egressus eius ab initio a diebus æternitatis. Propter hoc dabit eos usq; ad tempus quo parturiens pariet: & reliquiæ fratrum eius conuertentur ad filios Israël. Et stabit & pascet in fortitudine domini, in sublimitate nominis domini dei sui: & conuertentur quia nunc magnificabitur usque ad terminos terræ. Hic erit pax: Assyrius quum uenerit in terram nostrã, & quando calcauerit in domibus nostris, suscitabim⁹ super eum septem pastores, & octo p imates homines. Et pascent terrã Assur in gladio, & terram Nemrod in lanceis suis, & liberabit ab Assur quum uenerit in terram nostram, & quum calcauerit in terminis nostris. In benedictus aña. Ostende nobis supra in dominica præterita. Oratio secreta.

Protege nos deus, infra in sabbato feriali communi. In cõfitemini aña. Terra nostra. Oratio. Dona quæsumus. In laudate aña. Rorate cœli. cap. Et iustitia. omnia ut in dominica præteri-

ps. os. directus Domine refugium. fol. 49. hymnus Splendor paternæ. fol. 88. R. in baptis. Paratus esto. Oratio. Tribue quęsumus. aña. Exultent &c. iiii. uersiculi. Deus in adiutoriũ omnia in dominica præterita, complet Repleti sumus. oratio. Verbi tui nos. supra. Eodem die ad uesperas. lucernar. Quoniam tu. aña. in choro. Israël aduentum Christi suscipe, quoniam ipse ueniet & saluos nos faciet. hymnus. Deus creator. fol. 93. R. in choro. Quoniam rex omnis terræ deus ueniet. Psallite sapienter. ℣. Omnes gẽtes plaudite manibus, iubilate deo in uoce exultationis. Psallite. psalmi ut in sabbato feriali. Oratio. Dona quę sumus. aña. in magnificat. Iustitia ante. R. in baptis. Audite uerbum. aña. Nam qui expectant. quatuor uersicu-

li Noli æmulari. omnia & orationes require supra in dominica præterita. completo. Quoniam. aliud Benedictus es. &c.

Dominica tertia aduentus ad matutinum. R. post hymnum Lapides qui sunt in uia remouete, ecce dominus noster. Veniet cum salute. ℣. Venite exultemus in domino, iubilemus deo salutari nostro. Veniet cum. aña. Domine excelsum est brachium tuum & nescierũt, dum autem adueneris confundentur. canticum De nocte. fol. 81. aña. Deus noster iudicium retribuet, ipse ueniet & saluos nos faciet. canticum. Cõfirmatum est. fol. 82. aña. Ante faciem eius ibit uerbum, & exibit in campum ante pedes eius. canticum. Domine audiui. fol. 83. Euangelium secundum Matthæum.

Math. 11 IN illo tempore. Ioannes quum audisset in uinculis opera Christi, missis duobus ex discipulis suis ait illi. Tu es ille qui uenturus es an alium expectamus? Et reliqua.

Homilia beati Gregorii. Lectio prima.

QVærendum nobis est fratres charissimi, Ioannes propheta & plusquam propheta, qui uenientem ad Iordanis baptisma dominum ostendit dicens, ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi: qui & humilitatem suam & diuinitatis eius potentiam considerans dixit, qui de terra est de terra loquitur: qui autem de cœlo uenit, super omnes est. Cur in carcere positus mittens discipulos requirit, tu es qui uenturus es an alium expectamus? tanquã si ignoret quem ostenderat: & an ipse nesciat, quem ipsum esse prophetando, baptizando, ostendendo, clamauerat. Tu autem. ℞. Sicut mater consolatur filios suos Isaiæ 66. ita consolabor uos dicit dominus: & de Ierusalem ciuitate quam elegi ueniet uobis saluator. Et uidebitis & gaudebit cor uestrum. ℣. Et dominabitur a mari usque ad mare, & a flumine usque ad terminos terræ. Et uidebitis.

Lectio secunda.

SEd hæc citius quæstio soluitur, si gestæ rei tempus & ordo pensetur. Ad Iordanis enim fluenta positus, quia ipse redemptor mundi esset, asseruit. Missus uero in carcerem utrum alium expectent, an ipse ueniat, requirit. Non quia ipsum esse mundi redemptorem dubitet: sed quærit ut sciat si is qui per se in mundum uenerat, per se etiam

ad inferni claustra descendat. Quem enim præcurrēs mundo nunciauerat, hunc moriendo, & ad inferos descēdēdo præcurrebat. Ait ergo. Tu es qui uenturus es, an alium expectamus? Ac si aperte dicat, sicut pro hominib⁹ nasci dignatus es, an etiam pro hominibus mori digneris insinua: ut qui natiuitatis tuæ præcursor extiti, mortis etiā præcursor fiam, & uenturum inferno te nunciem, quem iam uenisse mundo nuntiaui. Tu autē. ℟. Aspiciens a longe ecce uideo dei potentiam uenientē, & nebulam totam terram tegentem: ite obuiam ei & dicite. Nuntia nobis si tu es ipse, qui regnaturus es in populo Israēl. ℣. Qui regis Israēl intende, qui deducis uelut ouem Ioseph: qui sedes super cherubim. Nuntia nobis.

Lectio tertia.

Vnde & inquisitus dominus enumeratis potentiæ suæ miraculis, de mortis suæ protinus humilitate respondit dicens. Cæci uident, claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgūt, pauperes euangelizantur. Et beatus est qui nō fuerit scandalizatus in me. Visis tot signis tantisque uirtutibus non scandalizari quisquam potuit, sed admirari. Sed infidelium mens graue scandalum in illo pertulit, quum eum morientem post tot miracula uidit. Vnde & Paulus dicit. Nos autem prædicamus Christum crucifixum, Iudæis quidē scandalum, gentibus autem stultitiam. Stultū quippe hominib⁹ uisum est, ut pro hominibus autor uitæ moreretur: & inde contra eum homo scandalum sumpsit, unde ei amplius debitor fieri debuit. Tu autem.

1. Co rin. 1

aña. Descẽdat sicut ros dñe misericordia tua super nos. cant. Attende cœlum. fol. 84. aña ad crucem. Transite transite per portas domini, planũ facite iter & erigite lapides, & eleuate signum in gentes: ecce enim dominus auditum fecit ab extremo terræ, dicite filiabus Sion, ecce uobis saluator adueniet. & dicitur ut in dominica prima aduentus. In cantemus añas Lapides qui sunt in uia remouete, ecce dominus noster ueniet cum salute. Orationes secretę ut in dominica prima aduentus. In benedicite aña. Lætare uirgo filia Sion ecce rex tuus uenit. Oratio.

Isaiæ 62.

Omnipotens Christe filius dei in die natiuitatis tuę propitius ad saluandum in te populum ueni. Vt benignitate solita, ab omni dubietate & metu temporis nos iubeas liberari. Qui cum patre. &c. In laudate añ. Paratus esto Israel in occursum domini dei tui. capitulũ. Quia ipse firmans montes & creans spiritus, et annuncians hominibus Christum uẽturum. psal. directus. Dominus regnauit. fol. 51. hymnus. Splendor paternæ fol. 88. psallen. Erit radix Iessæ & qui exurget regere gentes in eo gentes sperabunt. ℟. in baptis. De radice Iessæ exiet uirga & flos de radice eius ascendet. Et erit iustitia cingulum lumborum eius, & fides cinctorium renum eius. ℣. Et dominabitur a mari usque ad mare: & a flumine usq; ad terminos terræ. Et erit.

Isaiæ ij.

Oratio.

Domine sancte pater omnipotẽs ęterne deus, creator humanæ substantiæ: qui uerbum tuum in uirginis uterum uenire uoluisti, supplicantium tibi pre-

ces benignus intende. Per eundem. añ. Psallam & intelligam. iiij. uersiculi.

Misericordiam & iudicium cantabo tibi domine: psallam & intelligã in uia immaculata, quando uenies ad me.

Perambulabam in innocentia cordis mei: in medio domus meæ.

Non proponebam ante oculos meos rem iniustam: facientes præuaricationes odiui.

Non adhæsit mihi cor prauum: declinantem a me malum non agnoscebam.

Gloria patri. añ. Psallam & intelligam quando uenies domine. cõplet. Dominus in cœlo.

Oratio.

Præueniat nos quæsumus omnipotens deus tua semper gratia & subsequatur. Vt per aduentum unigeniti filii tui quem summo cordis desiderio sustinemus, & præsentis uitæ subsidia, & futuræ consequi mereamur. Per eundem. psallen. Gaude Sion in domino: lætare & exulta Ierusalem: quia rex tuus ueniet Christus sanare cõtritos corde. complet. Sit splendor. Oratio.

Respice in nos misericors deus: & mentibus clemẽter humanis nascente Christo, summæ ueritatis lumen ostende. Qui tecum uiuit. Ad tertiã Epistola.

Veniet ex Sion qui eripiat & auertat impietatẽ ab Iacob. Isaiæ 59.
Deo gratias. R. Emitte agnum. ut supra in prima dominica aduentus & dicitur per totã hebdomadã si fiat de feriã. Eodẽ die ad uesperas lucer. Quoniã tu. añã. in choro. Quis est iste Isaiæ
qui uenit ex Edom? 63.
dñs fortis & potẽs ipse est rex gloriæ. hymn9. De9 creator. R. in choro. Exiet uirga de radice Iesse. Et implebit

terrā maieſtas dñi.
Iſaiæ 2. Et qui exurget regere
gentes in eo gentes ſperabūt, & flos de radice
eius aſcendet. Et implebit. pſalmi dominicales.
Oratio. Omnipotens
Chriſte. ſupra in matu.
In magnific. añ. Excita
potētiam tuam & ueni
dñe ut nos ſaluos facias. Oratio. Dñe ſancte
pater. pſallen. Intende
qui regis Iſraël, ſuper
cherubim qui ſedes appare. ℞. in bapt. Protector noſter ueni & libera nos de manibus eorum qui te non nouerunt. Ne forte dicant
ubi eſt deus eorum. ℣.
Redde uicinis noſtris
ſeptuplū in ſinu eorū,
improperium ipſorum.
Ne forte. Oratio. Præueniat nos quæſumus.
añ. Mitte uerbū tuum.
iiii. uerſiculi.
Confitemini domino
quoniam bonus: quoniam in ſæculum miſericordia eius.
Dicant qui redempti
ſunt a domino, quos redemit de manu inimicorum: & de regionibus
congregauit eos.
A ſolis ortu & occaſu:
ab aquilone & mari.
Errauerunt in ſolitudine in ſiccitate: uiam ciuitatis habitaculi non
inuenerunt.
Gloria patri. añ. Mitte uerbum tuum & ſana nos domine. compl.
Regnum tuum. aliud.
Benedict. Oratio. Reſpice in nos. pſallenda.
Lætare Ieruſalem propter quod ecce ego uenio, & commorabor in
medio tui dicit dominꝰ. Zacha. 2.
comple. Quoniam tu.
Oratio.
Præſta queſumus omnipotens deus, ut
redēptionis noſtræ uentura ſolennitas, & præſentis uitæ nobis ſubſidia conferat, & æternę beatitudinis præmia
largiatur. Per dominū.
Die lunæ ſequenti ad
matutinū: Nahum prophetæ.

Lectio prima.

ONus Niniue: liber uisionis Nahum Elcesæi. Deus æmulator & ulciscens dominus, ulciscẽs dominus & habens furorem, ulciscens dominus in hostes suos, & irascens ipse inimicis suis. Dominus patiens & magnus fortitudine, & mundans non faciet innocentem: dominus in tẽpestate & turbine uiæ eius, & nebulæ puluis pedum eius. Increpans mare & exiccans illud, & omnia flumina ad desertum deducens. Infirmatus est Basan, & Charmel, et flos Libani elanguit. Montes commoti sunt ab eo, & colles desolati sunt: & contremuit terra a facie ei⁹, & orbis, & omnes habitantes in eo. Ante faciẽ indignationis eius quis stabit? & quis resistet in ira furoris eius? Indignatio eius effusa est ut ignis: & petræ dissolutæ sunt ab eo.

Lectio secunda.

BOnus dominus & confortans in die tribulationis: & sciens sperantes in se. Et in diluuio prætereunte consumationem faciet loci eius: & inimicos eius persequentur tenebræ. Quid cogitatis contra dominum? consummationem ipse faciet: non consurget duplex tribulatio. Quia sicut spinæ seinuicem complectuntur: sic conuiuium eorũ pariter potantium, consumentur quasi stipula ariditate plena. Ex te exibit cogitans contra dominũ malitiam, mente pertractans præuaricationem. Hæc dicit dominus, si perfecti fuerint, & ita plures, sic quoq; attondentur, & pertransibit: afflixi te, & nõ affligam tu ultra.

Lectio tertia.

VÆ ciuitas sanguinũ, uniuersa mẽdacij dilaceratione plena, nõ recedet a te rapina.

Vox flagelli & uox impetus rotæ, & equi frementis, & quadrigæ saltantis, & equitis ascendentis, & micantis gladij, & fulgurantis hastę: & multitudinis interfectę, & grauis ruinæ: nec est finis cadauerum, & corruent in corporibus suis. Propter multitudinem fornicationum meretricis speciosæ, & gratæ, & habẽtis maleficia, quæ uendidit gentes in fornicationibus suis, & familias in maleficijs suis. Ecce ego ad te dicit dominus exercituum: & reuelabo pudẽda tua in facie tua, & ostẽdam in gentibus nuditatem tuam, & regnis ignominiam tuã. Et proijciam super te abominationes, & contumelijs te afficiam, & ponam te in turpitudinem. Et erit omnis qui uiderit te, resiliet a te, & dicet. Vastata est Niniue, quis cõdolebit ei, unde quærã consolatorem tibi?

Die Martis Habacuc prophetæ. Lectio prima.

Onus quod uidit Habacuc propheta. Vsquequo domine clamabo, & non exaudies? uociferabor ad te uim patiens & non saluabis? Quare ostẽdisti mihi iniquitatem & laborem, uidere prædam & iniustitiam cõtra me? & factum est iudicium & contradictio potentior? Propter hoc lacerata est lex, & non peruenit usque ad finem iudicium, quia impius pręualet aduersus iustum, propterea egreditur iudicium peruersum. Aspicite in gentibus & uidete, & admiramini, & obstupescite, quia opus factum est in diebus uestris quod nemo credet cum narrabitur. Quia ecce ego suscitabo Chaldæos gentem amaram & uelocem, ambulantem super latitudinem terræ, ut possideat ta-

bernacula non sua.

Lectio secunda

HOrribilis & terribilis est: ex semetipsa iudicium & onus egredietur. Leuiores pardis equi eius, & acriores lupis uespertinis, & diffundentur equites eius: equites namque eius de longe uenient, uolabunt quasi aquila festinans ad comedendum. Omnes ad prædam uenient, facies eorum uentus urens, & congregabit quasi arenam captiuitatem. Ipse de regibus triumphabit, & tyranni ridiculi eius erunt: ipse super omnem munitionem ridebit, & comportabit aggerem, et capiet eam. Tunc mutabitur spiritus & pertransibit, & corruet, hæc est fortitudo dei sui. Nunquid nõ tu a principio domine deus meus, sancte meus, & non moriemur? Domine in iudicium posuisti eum: & fortem ut corriperes fundasti eum. Mundi sunt oculi tui, ne uideas malum, & respicere ad iniquitatem non poteris.

Lectio tertia.

QVare non respicis super iniqua agentes, & taces deuorante impio iustiorem se? Et fecisti homines quasi pisces maris, & quasi reptile non habens principem. Totũ in hamo subleuauit, traxit illud in sagena suã, & congregauit in rete suum. Super hoc lætabitur & exultabit, propterea immolabit sagenæ suæ, & sacrificabit reti suo, quia in ipsis incrassata est pars eius & cibus eius electus. An non propterea euacuat sagenam suam, & semper interficere gentes non cessat? Et respondit mihi dominus, & dixit. Scribe uisum & explana eum super tabulas: ut percurrat qui legerit eum. Quia ad-

huc uisus procul & apparebit in finem; & non mentietur, si moram fecerit expecta illum: quia ueniens ueniet & non tardabit. Ecce qui incredulus est non erit recta anima eius in semetipso, iustus autem in fide sua uiuet.

Die mercurii Sophoniæ prophetæ. Lectio.i.

VErbum dñi quod factum est ad Sophoniam filium Chusi filij Godoliæ, filij Amariæ, filij Ezechiæ, in diebus Iosiæ filij Amon regis Iudę. Congregans congregabo omnia a facie terræ dicit dominus, congregans hominem & pecus, congregans uolatilia cœli, & pisces maris, & ruinæ impiorum erunt: & disperdam homines a facie terræ dicit dominus. Et extendam manum meam super Iudam, & super omnes habitātes Ierusalem: & disperdam de loco isto reliquias Baal, & nomina ministrorum cum sacerdotibus: & eos qui adorant super tecta militiam cœli, & adorant, & iurant in domino, & iurant in Melchom: & qui auertuntur post tergum domini, & qui non quæsierunt dominum, nec inuestigauerunt eū. Silete a facie domini dei: quia iuxta est dies domini, quia præparauit dominus hostiā, sanctificauit uocatos suos.

Lectio secunda.

ET erit in tempore illo scrutabor Ierusalem in lucernis, & uisitabo super uiros defixos in fecibus suis: qui dicunt in cordibus suis, non faciet dominus bene, & nō faciet male. Et erit substantia eorum in direptionem, & domus eorum in desertum: & ædificabunt domos & non habitabūt, & plantabunt uineas, & non bibent uinum

earum. Iuxta est dies domini magnus, iuxta est & uelox nimis: uox diei domini amara, tribulabitur ibi fortis. Dies iræ dies illa, dies tribulationis & angustiæ, dies calamitatis & miseriæ, dies tenebrarũ & caliginis, dies nebulæ & turbinis, dies tubæ & clangoris super ciuitates munitas, & super turres excelsas. Et tribulabo homines, & ambulabũt ut cæci quia domino peccauerũt: & effundetur sanguis eorum sicut humus, & corpora eorum sicut stercora. Lectio tertia.

Quærite dominum omnes mãsueti terræ, qui iudicium eius estis operati: quærite iustitiam quærite humilitatem, si quomodo abscondamini in die furoris domini. Quia Gaza destructa erit, & Ascalon in desertum, Azotũ in meridie eijcient, & Accaron eradicabitur. Væ prouocatrix & redempta ciuitas columba, Non audiuit uocem neque suscepit disciplinam: in domino non est confisa, ad deum suum non appropinquauit. Principes eius in medio eius quasi leones rugiẽtes: iudices eius lupi uespertini, non relinquebant in mane. Prophetæ eius uesani, uiri infideles, sacerdotes eius polluerunt sanctũ, egerunt contra legem. Dominus iustus in medio eius non faciet iniquitatem, mane mane iudiciũ suum dabit in lucem & non abscondetur, iniquus autem nesciuit cõfusionem.

Die Iouis. Aggæi prophetæ. Lectio prima.

IN anno secundo Darij regis, in mense sexto, in die una mensis: factum est uerbum domini in manu Aggæi prophetæ ad Zorobabel filium Salathiel ducem Iuda, & ad Iesum

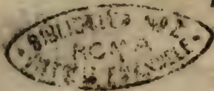

filium Iosedec sacerdotem magnum, dicens. Hæc ait dominus exercituum, dicẽs: populus iste dicit. Nondum uenit tempus domus domini ædificandæ. Et factum est uerbum domini in manu Aggæi prophetæ, dicens: nunquid tempus uobis est ut habitetis in domibus uestris laqueatis, & domus ista deserta? Et nũc hæc dicit dominus exercituum: ponite corda uestra super uias uestras. Seminastis multum, & intulistis parũ: comedistis, & non estis satiati: bibistis, & non estis inebriati: operuistis uos, & non estis calefacti: & qui merces congregauit, misit eas in sacculum pertusum.

Lectio secunda.

HÆc dicit dominus exercituum: ponite corda uestra super uias uestras. Ascendite in montem ut afferatis ligna, & ædificate domum, & acceptabilis mihi erit, & glorificabor dicit dominus. Et audiuit Zorobabel filius Salathiel, & Iesus filius Iosedec sacerdos magnus, & omnes reliquiæ populi uocem domini dei sui, & uerba Aggæi prophetæ, sicut misit eum domin9 deus eorum ad eos: & timuit populus a facie domini. Et dixit Aggæus nuntius domini de nuntijs domini, populo dicens: Ego uobiscum sum dicit dominus. Et suscitauit dominus spiritũ Zorobabel filij Salathiel ducis Iuda, & spiritum Iesu filij Iosedec sacerdotis magni, & spiritũ reliquorũ de omni populo: & ingressi sunt, & faciebant opus in domo domini exercituum dei sui.

Lectio tertia.

ET nunc confortare Zorobabel, dicit dominus: & confortare

Iesu fili Iosedec sacerdos magne, & conforta re omnis populus terræ dicit dominus exercituum: & facite (quoniam ego uobiscũ sum, dicit dominus exercituum) uerbũ quod pepigi uobiscum quum egrederemini de terra Ægypti & spiritus meus erit in medio ueſtrũ, nolite timere. Quia hęc dicit dominus exercituum, adhuc unum modicum eſt, & ego commouebo cœlum & terram, & mare, & aridã. Et commouebo omnes gentes, & ueniet desideratus cunctis gentibus: & implebo domũ iſtam gloria, dicit dominus exercituum. Meũ eſt argentum, & meum eſt aurum, dicit dominus exercituum. Magna erit gloria domus iſtius nouiſsimæ plus quam primæ, dicit dominus exercituum: & in loco iſto dabo pacẽ, dicit dñs exercituum.

Die ueneris. Zachariæ prophetæ. Lectio prima.

IN menſe octauo, in anno ſecundo Darij, factum eſt uerbum domini ad Zachariam filium Barachiæ filij Addo prophetam dicens. Iratus eſt dominus ſuper patres ueſtros iracundia. Et dices ad eos: hæc dicit dominus exercituum: conuertimini ad me, ait dominus exercituum: & conuertar ad uos dicit dominus exercituum. Ne ſitis ſicut patres ueſtri, ad quos clamabant prophetæ priores dicentes, hæc dicit dominus exercituum: conuertimini de uijs ueſtris malis, & de cogitationibus ueſtris peſsimis: & non audierunt, neque attenderunt ad me dicit dominus. Patres ueſtri ubi ſunt? & prophetæ nunquid in æternum uiuent? Veruntamen uerba mea, et legitima mea

quæ mandaui seruis me is prophetis, nunquid non comprehenderunt patres uestros, & conuersi sunt & dixerunt: sicut cogitauit dominꝰ exercituum facere nobis secundum uias nostras, & secundum adinuentiones nostras fecit nobis.

Lectio secunda.

HÆc dicit dominus exercituum: zelatusꝰ sum Ierusalem & Sion zelo magno. Et ira magna ego irascor super gentes quietas, quia ego iratus sum parum, ipsi uero adiuuerunt in malum. Propterea hæc dicit dominus: reuertar ad Ierusalem in misericordijs, domus mea ædificabitur in ea, dicit dominus exercituum: & perpendiculum extendetur super Ierusalem. Adhuc clama dicens, hæc dicit dominus exercituum: adhuc affluent ciuitates meæ bonis, & consolabitur adhuc dominus Sion, & eliget adhuc Ierusalē. Et leuaui oculos meos, & uidi: & ecce quatuor cornua. Et dixi ad angelum qui loquebatur in me, quid sunt hæc? Et dixit ad me: hæc sunt cornua quæ uentilauerūt Iudā, & Israël, & Ierusalem.

Lectio tertia.

O Sion fuge quæ habitas apud filiā Babilonis, quia hæc dicit dominus exercituum: post gloriam misit me ad gentes quæ spoliauerunt uos: qui enim tetigerit uos, tangit pupillam oculi eius: quia ecce ego leuo manum meam super eos, & erunt prædæ ijs qui seruiebāt sibi: & cognoscetis quia dominus exercituum misit me. Lauda & lętare filia Sion: quia ecce ego uenio, & habitabo in medio tui, ait dominus. Et applicabūtur gētes multę ad dominum in die illa, & erūt

mihi in populum, & habitabo in medio tui: & scies quia dominus exercituũ misit me ad te. Et posſidebit dominus Iudam partem suam in terra sanctificata, & eliget adhuc Ierusalem. Sileat omnis caro a facie domini: quia consurrexit de habitaculo sancto suo. Sabbato iiii. aduentus, ad matut. ℟. post hymnũ. Lapides qui sunt, in cantemus. Lapides qui sunt, require supra in dominica tertia. aña. Beati qui scrutantur, ut in altjs sabbatis aduentus. Malachiæ prophetæ. Lectio prima.

ONus uerbi domini ad Israël in manu Malachiæ prophetæ. Dilexi uos dicit dominus: & dixistis, in quo dilexisti nos? Nõne frater erat Esau Iacob, dicit dominus, & dilexi Iacob? Esau autẽ odio habui, & posui montes eius in solitudinem, & hæreditatem eius in dracones deserti. Quod si dixerit Idumæa destructi sumus, sed reuertentes ædificabimus quæ destructa sunt: hęc dicit dominus exercituum, isti ædificabunt, & ego destruam: & uocabuntur termini impietatis, & populus cui iratus est dominus usque in æternum. Et oculi uestri uidebũt: & uos dicetis, magnificetur dominus super terminum Israël. Filius honorat patrem, & seruus dominũ suũ: si ergo pater ego sum, ubi est honor meus? & si dominus ego sum, ubi est timor meus, dicit dominus exercituum ad uos o sacerdotes, qui despicitis nomẽ meum. ℟. Sicut mater consolatur. Lectio ii.

ET nunc ad uos mãdatum o sacerdotes. Si nõ audieritis me, & si non posueritis super cor ut detis gloriã nomini meo, ait domi-

nus exercituū: mittam in uos maledictionem, & maledicam benedictionibus uestris, & maledicam illis: quia non posuistis super cor. Ecce ego proijciam uobis brachium, & dispergā stercus super uultum uestrum, stercus solennitatum uestrarum, & assumet uos ad se. Et scietis quia misi ad uos mandatum istud: ut esset pactum meum cum Leui, dicit dominus exercituum. Pactū meum fuit cum eo uitæ & pacis, & dedi ei timorem, & timuit me, & a facie nominis mei pauebat. Lex ueritatis fuit in ore eius, & iniquitas nō est inuēta in labijs eius: in pace & in æquitate ambulauit mecum, & multos auertit ab iniquitate. ℟. Aspiciens a longe. Lectio iij.

ECce ego mitto angelum meū, & præparabit uiam ante faciē meam, & statim ueniet ad templum suum dominator quem uos quæritis, & angelus testamenti quem uos uultis: ecce uenit dicit domin⁹ exercituum. Et quis poterit sustinere diem aduentus eius, & quis stabit quum apparuerit ille? Ipse eñ quasi ignis conflans, & quasi herba fullonum: & sedebit conflans, & emundans argentum, & purgabit filios Leui, & collabit eos quasi aurū, & quasi argētum: & erunt domino offerentes sacrificia in iustitia. Et placebit domino sacrificium Iuda & Ierusalem, sicut dies sæculi & sicut anni antiqui. Et accedam ad uos in iudicio, & ero testis uelox maleficis, & adulteris & periuris, & qui calumniantur mercedē mercenarij, & humiliant uiduas & pupillos, & opprimunt peregrinum, nec timuerunt me, dicit dominus exercituum. In benedictus.

Descendat sicut. in dominica præterita. Oratio secreta. Protege nos deus, in sabbato secundo aduentus. In confitemini. Lætare uirgo. Oratio, Omnipotens Christe filius. in laudate aña. Paratus esto Israël. capit. Quia ipse. ps. directus Domine refugium factus. fol. 49. hymnus. Splendor paternæ. fol. 88. ℞. in baptist. De radice Iesse. Oratio. Domine sancte pater. aña. Psallam & intelligam. iiii. uersicu. Misericordiam omnia require in matut. dominicæ præteritæ. compl. Repleti sumus ut in sabbato secundo. Oratio. Præueniat nos quæsumus domine. in prædicta dominica. Eodẽ die ad uesper. lucer. Quoniam tu. aña. in choro. Eleuate signum in gentes, dicite filiabus Sion, ecce uobis saluator adueniet. hymnus. Deus creator. fol. 93. ℞. in choro. Exiet uirga. aña. Benedictus dominus. fol. 77. cum alijs psalmis sabbati. Orationes ut in dominica præcedenti. In magnificat. Excita potẽtiam. ℞. in baptist. Protector noster aña. Mitte uerbũ. iiij. uersiculi. Confitemini. ut supra completo. Quoniam tu illuminas. Dominica quarta aduentus ad matu. ℞. post hymnum. Veni domine & noli tardare, dimittere peccata Plebi tuæ. ℣. Deus In adiutorium meum intende, domine ad adiuuãdum me festina. Plebi. ℣. Confundantur & reuereantur omnes qui quærunt mala. Plebi. aña. Veniat super nos deus tua misericordia. canticum. De nocte uigilat. fol. 81. aña. Parate uiã domini, rectas facite semitas dei nostri. canticum. Confirmatum est. fol. 82. aña. Deus noster ab austro ueniet,

& replebit terram maiestas domini. cãticum. Domine audiui. fol. 83. Euangelium secundum Matthæum. Lectio prima.

cap. 21. IN illo tẽpore. Quum appropinquasset dominus Iesus Hierosolymis, & uenisset Bethphage ad montem Oliueti: tunc misit duos discipulos dicens eis. Ite in castellum quod contra uos est, & statim inuenietis asinam alligatam, & pullum cum ea, Et reliqua.

Homilia Bedæ.

BEthphage quæ interpretatur domus maxillarum, est uilla in monte Oliueti: qui sacerdotum uiculus fuit. Mons Oliueti sanctam significat ecclesiam, ubi lumen fidei & scientiæ, ubi laborum & dolorum requies. Vel certe mons Oliueti celsitudinem dominicæ dilectionis, qua nos misericorditer illustrare, ac saluare dignatus est insinuat: non solum quia olei natura lucis ministra est, & laborum dolorumque solamen, uerumetiam quia cunctis quibus miscetur solet excellere liquoribus. Et apostolus de charitate locuturus, 1. Cor. 12. adhuc inquit excellentiorem uiam uobis demonstro. Tu autem. ℞. Hæc dicit dominus, Michee. 5. & tu Bethlehem nequaquam minima uocaberis in ciuitatibus Iuda, ex te enim egredietur Dux qui regat populum meum Israël. ℣. Clama in fortitudine qui annuntias pacem in Ierusalem, dic ciuitatibus Iuda, ecce quem expectabamus ueniet Dux qui.

Lectio secunda.

DVos ad exhibenda iumenta misit discipulos: ut significaret in utroque populo

(circuncisionis scilicet & præputij) prædicatores esse destinãdos. Vel certe duos misit, ut eosdem prædicatores doctrina simul & operatione perfectos esse moneret: ne uel erroris uerba indocti ueritati miscerent, uel ea quæ recte docuissent, peruerse uiuẽdo negarent. Recte autem duo mittuntur: siue propter scientiam ueritatis, siue propter gemine dilectionis dei uidelicet & proximi sacramentum toto orbe prædicandum. Tu autem domine. ℟. Audi Israël ecce uenio ego dominus, Et absoluo peccata plebi tuæ. ℣. Israël si me audieris nõ erit in te deus recens, neque adorabis deum alienum. Et absoluo.

Lectio tertia.

Ite in castellũ quod contra uos est. Misit in castellum discipulos quod contra eos erat, hoc est doctores, qui indocta ac barbara toti orbis loca quasi cõtra semetipsos positi castelli mœnia euangelizando prædicarent, destinauit. Et statim inuenietis asinam alligatam & pullum cum ea, soluite & adducite mihi: pullum quoque alligatum alij euangelistæ testantur, uterque enim populus funibus peccatorũ erat astrictus, & solutione diuina opus habebat. Asina quippe quæ subiugalis fuit, & edomita, synagogam quæ iugum legis traxerat, pullus asinæ lasciuus & liber, populum nationum significat. Ista lege quam acceperat male utẽdo, ille nunquam accipiendo peccauerunt. Tu autem. aña. Expectetur sicut pluuia pronũtiatio mea, & descẽdant sicut ros uerba mea. canticum. Attende cœlum. aña. ad crucem. Ecce iã aperti sunt cœli a descensu archangeli, qui

factus est nũtius uerbi: ut aure concipiat, quod uterum impleat, & pudor prædam non sentiat: ut per uirginis partum suscipiamus natũ Christum dominũ. all. eodem ritu ut in dominicis præteritis. In cantemus aña. Vox a libano audita est, ecce saluator ueniet, & saluabit contritos corde. In benedicite aña. Gaudete filiæ Sion, ecce rex aduenit uobis, & auferet iugũ captiuitatis uestræ.

Oratio.

PRæsta quęsumus omnipotẽs deus. Vt aduentus gloriosissimi filij tui & peccata nostra abluat, & populo tuo pacem conferat & salutem. Per eundem. In laudate aña. Ecce mitto angelum meum & prospiciet uiam ante faciem tuam. capitulum. Laudate dominum de cœlis, quẽ expectamus iudicem uenturũ. ps. directus. Dominus regnauit decorẽ. fol. 51. hymnus Splendor paternę. psallenda. Audi Israël, ecce uenio ego dominus, & absoluo peccata plebis tuæ. ℟. in baptist. Sperent in te omnes qui nouerunt nomen tuum, quoniam non derelinques. Quærentes te domine. ℣. Tibi domine derelictus est pauper, pupillo tu eris adiutor. Quærentes. Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui per aduentum unigeniti filij tui domini nostri noua luce radiare dignatus es, concede quæsumus. Vt sicut eum per uirginis partũ in forma nostri corporis meruimus habere participẽ, ita & in regno gratiæ eius mereamur esse consortes. Qui tecum. aña. Ostende faciem. iiij. uersiculi.

Qui regis Israël intende: qui deducis uelut ouem Ioseph.

Qui sedes super cherubim: appare coram Ephraim, Beniamin, & Manasse.

Excita potẽtiam tuam & ueni: ut saluos facias nos.

Deus uirtutum cõuerte nos: & ostende faciẽ tuam & salui erimus.

Gloria patri. &c. aña. Ostende faciem tuam domine, & salui erim⁹. completo Dominus in cœlo. Oratio.

Largire quæsumus domine famulis tuis fidei & securitatis augmentum. Vt qui natiuitate domini nostri gloriantur, & aduersa mundi te gubernante non sentiant, & quæ temporaliter celebrare desiderant, sine fine percipiant. Per eundem. psallen. Qui regis Israel intende, qui sedes super cherubim manifestare: respice de cœlo, & ueni domine. completo. Sit splendor.

Oratio.

Excita quæsumus domine potentiam tuã & ueni. Vt ab imminẽtibus peccatorum nostrorũ periculis, te mereamur protegente eripi, & te liberante saluari. Qui cum patre.

Ad tertiam epistola. & per totam hebdomadã.

Qui uenturus est ueniet & non tardabit, iustus autem meus ex fide uiuet. cætera omnia ut prima dominica aduentus. Eodẽ die ad uesperas Lucern. Quoniam tu illu. aña. in choro. Clama in fortitudine qui annuntias pacem in Ierusalem, dic ciuitatibus Iuda & habitatoribus Sion, ecce deus noster manifeste ueniet. hymnus. Deus creator. fol. 93. R. in choro. Non auferetur sceptrum de Iuda, nec dux de femorib⁹ eius, donec ueniat qui mittendus est. Ipse erit expectatio gentium. ℣. Ecce adueniet uobis

rex mansuetus, sedens super pullum nouellũ subiugalis. Ipse erit. psalmi dominicales. Orationes ut in matutino. añ. in magnificat. Omnes gentes plaudite manibus, quia deus noster manifeste ueniet. psall. Bethlehem terra Iuda ex te egredietur dux qui regat populũ meũ Israël. ℞. in baptist. Ecce dominus ueniet de Sion, Et saluabit populum suum ℣. Orietur stella ab Iacob, & exurget homo ex Israël. Et saluabit. añ. Mitte manum tuam. iiij. uersicu. Benedictus dominus deus me⁹ qui docet manus meas ad præliũ: & digitos meos ad bellũ. Misericordia mea & refugiũ meũ: susceptor me⁹ & liberator meus. Protector me⁹ & in ipso speraui: qui subdidit populum meũ sub me. Domine quid est homo quod innotuisti ei: aut filius hominis quoniam

Zacha. 9.

Micheę 5.

Numeri 24.

cogitas eum. Gloria patri. &c. aña. Mitte manum tuam & libera nos domine de⁹ noster. comple. Regnũ tuũ. &c. psal. Exaltare Ierusalem ne timeas. dic ciuitatibus Iuda ecce deus noster, ecce dominus cum uirtute adueniet. complet. Quoniam tu. &c. Oratio.

INdignos nos quæsumus domine famulos tuos (quos actionis propriæ culpa contristat) unigeniti filij tui aduẽtu lætifica. Qui tecũ uiuit.

Die lunæ. Isaiæ prophetæ. Lectio prima.

VIsio Isaiæ filij Amoz, quã uidit super Iudã & Ierusalem, in diebus Ozię, Ioathã, Achaz, & Ezechiæ regũ Iuda. Audite cœli, et auribus percipe terra, quoniam dñs loquutus est. Filios enutriui & exaltaui: ipsi aũt spreuerunt me. Cognouit bos possessorẽ suũ, & asin⁹ præsepe dñi sui: Israël

autem non cognouit, & populus meus non intellexit. Væ genti peccatrici, populo graui iniquitate, semini nequam, filiis sceleratis: dereliquerunt dominũ, blasphemauerũt sanctũ Israël, abalienati sunt retrorsum. Super quo percutiam uos ultra, addẽtes præuaricationem? Omne caput languidũ, & omne cor mœrens. A planta pedis usque ad uerticem non est in eo sanitas: uulnus & liuor, & plaga tumens: nõ est circumligata, nec curata medicamine, neque fota oleo.

Lectio secunda.

Terra uestra deserta, urbes uestrę succensæ sunt igni, regionem uestram coram uobis alieni deuorant, & desolabitur sicut in uastitate hostili. Et derelinquetur filia Siõ sicut umbraculum in uinea, & sicut tugurium in cucumerario, sicut ciuitas deuastata. Nisi dominus exercituũ reliquisset nobis semen, quasi Sodoma fuissemus, & quasi Gomorrha similes essemus. Lect. iij.

Audite uerbum domini principes Sodomorum, percipite auribus legem dei nostri populus Gomorrhæ. Quo mihi multitudo uictimarum uestrarum dicit dominus? plenus sum holocaustis arietũ, & adipe pinguium: & sanguinem uitulorum, & agnorum, & hircorũ nolui. Quum ueneritis ante conspectũ meum, quis quęsiuit hæc de manibus uestris: ut ambularetis in atrijs meis? Ne offeratis ultra sacrificium frustra, incẽsum abominatio est mihi: neomeniam, & sabbathũ, & festiuitates alias non feram, iniqui sunt cœtus uestri. Calendas uestras, & solennitates uestras odiuit anima mea, facta sunt mihi molesta:

laboraui sustinens. Et quum extenderitis manus uestras, auertam oculos meos a uobis: & quum multiplicaueritis orationem, non exaudiam: manus uestræ sanguine plenæ sunt.

Die martis. Lectio j.

LAuamini, mũdi estote auferte malũ cogitationum uestrarũ ab oculis meis. Quiescite agere peruerse, discite benefacere, quærite iudicium, subuenite oppresso, iudicate pupillo, defendite uiduã. Venite obsecro & arguite me dicit dominus: si fuerint peccata uestra ut coccinum, quasi nix dealbabũtur: & si fuerint rubra ut uermiculus, uelut lana alba erunt. Si uolueritis & audieritis, bona terræ comedetis. Et si nolueritis, & me ad iracundiam prouocaueritis, gladius deuorabit uos: quia os domini loquutum est.

Lectio secunda.

QVomodo facta est meretrix ciuitas fidelis, plena iudicij? iustitia habitauit in ea, nunc autem homicidæ. Argẽtum tuum uersum est in scoriam: uinũ tuũ mistum est aqua. Principes tui infideles, socij furum: omnes diligunt munera, sequuntur retributiones: pupillo nõ iudicant, & causa uiduæ non ingreditur ad eos.

Lectio tertia.

PRopter hoc ait dñs deus exercituum fortis Israël: heu consolabor super hostibus meis, & uindicabor de inimicis meis. Et cõuertam manũ meam super te, & excoquam ad purum scoriam tuam, & auferam omne stannum tuum. Et restituam iudices tuos ut fuerunt prius, & cõsiliarios tuos sicut in principio: post hæc uocaberis ciuitas iusti, urbs fidelis. Sion in iudicio redimetur, & reducent eam in

iustitia. Et conteret scelestos, & peccatores simul: & qui dereliquerunt dominum, consumentur. Confundentur enim ab idolis quibus sacrificastis: & erubescetis super hortis, quos elegeratis: quum fueritis uelut quercus defluentibus folijs, & uelut hortus sine aqua Et erit fortitudo uestra ut stuppa, & opus uestrū quasi scintilla: & succēdetur utrunque simul, & non erit qui extinguat.

Die mercurij. Lectio j.

ET apprehendent septem mulieres uirum unum in die illa, dicentes: panem nostrum comedemus, & uestimētis nostris operiemur: tātummodo inuocetur nomē tuum super nos, aufer opprobrium nostrum. In die illa erit germen domini in magnificentia & gloria, & fructus terræ sublimis, & gloria ijs qui saluati fuerint de Israël. Et erit qui relictus fuerit in Sion, & residuus in Ierusalē, sanctus uocabitur, omnis qui scriptus in uita in Ierusalem. Si ablucrit dn̄s sordē filiarū Sion, & sanguinem Ierusalem lauerit de medio eius in spiritu iudicij, & spiritu ardoris. Et creabit dominus super omnem locū montis Sion, & ubi inuocatus est, nubē per diem, & fumū, & splēdorem ignis flammantis in nocte: super omnem enim gloriam protectio. Et obumbratio erit in umbraculum diei ab æstu, & in securitatē, & absconsionem a turbine & a pluuia.

Lectio secunda

CAntabo nunc dilecto meo canticum amici mei de uinea sua: uinea facta est dilecto meo in cornu filio olei. Et sepiuit eam, & lapides elegit ex ea, & plantauit uineā electam: & ædificauit turrim in me

dio eius, & torcular extruxit in ea: & expectauit ut faceret uuas, & fecit labruscas. Nūc ergo habitatores Ierusalem, & uiri Iuda, iudicate quæso inter me & inter uineam meā. Quid est quod debui ultra facere uineæ meæ, & non feci ei? quare expectaui ut faceret uuas, & fecit labruscas? Et nunc ostendam uobis quid ego faciam uineę meæ: auferam sepem eius, & erit in direptionem: diruam maceriam eius, & erit in conculcationem. Et ponam eam desertam, non putabitur & nō fodietur: & ascendent super eam uepres & spinę, & nubibus mādabo ne pluāt super eā imbrē. Vinea enim domini exercituū, domus Israēl est: & uir Iuda: germen eius delectabile: & expectaui ut faceret iudicium, & ecce iniquitas: & iustitiā & ecce clamor.

Lectio tertia.

VÆ qui coniungitis domum ad domū, & agrū agro copulatis usque ad terminū loci: nūquid habitabitis uos soli in medio terræ? In auribus domini exercituum sunt hæc, nisi domus multæ desertæ fuerint, grādes & pulchræ absque habitatore. Væ qui cōsurgitis mane ad ebrietatem sectandā, & potandum usque ad uesperā, ut uino æstuetis. Cithara, & lyra, & tympanum, & tibia, & uinū in conuiuijs uestris: & opus domini non respicitis, nec opera manuū eius nō cōsideratis. Væ qui dicitis malū bonū, & bonum malum: ponētes tenebras lucē, & lucē tenebras: ponētes amarū in dulce, & dulce in amarū. Qui iustificatis impiū pro muneribus, & iustitiam iusti aufertis ab eo. Propter hoc sicut deuorat stipulam lingua ignis,

Descendat sicut. in dominica præterita. Oratio secreta. Protege nos deus, in sabbato secundo aduentus. In confitemini. Lætare uirgo. Oratio, Omnipotens Christe filius. In laudate aña. Paratus esto Israël. capit. Quia ipse. ps. directus Domine refugium factus. fol. 49. hymnus. Splendor paternæ. fol. 88. ℟. in baptist. De radice Iesse. Oratio. Domine sancte pater. aña. Psallam & intelligam. iiii. uersicu. Misericordiam omnia require in matut. dominicæ præteritæ. compl. Repleti sumus ut in sabbato secundo. Oratio. Præueniat nos quæsumus domine. in prædicta dominica. Eodē die ad uesper. lucer. Quoniam tu. aña. in choro. Eleuate signum in gentes, dicite filiabus Sion, ecce uobis saluator adueniet. hymnus. Deus creator. fol. 93. ℟. in choro. Exiet uirga. aña. Benedictus dominus. fol. 77. cum alijs psalmis sabbati. Orationes ut in dominica præcedenti. In magnificat. Excita potētiam. ℟. in baptist. Protector noster aña. Mitte uerbū. iiij. uersiculi. Confitemini. ut supra completo. Quoniam tu illuminas.

Dominica quarta aduentus ad matu. ℟. post hymnum. Veni domine & noli tardare, dimittere peccata Plebi tuæ. ℣. Deus in adiutorium meum intende, domine ad adiuuādum me festina. Plebi. ℣. Confundantur & reuereantur omnes qui quærunt mala. Plebi. aña. Veniat super nos deus tua misericordia. canticum. De nocte uigilat. fol. 81. aña. Parate uiā domini, rectas facite semitas dei nostri. canticum. Confirmatum est. fol. 82. aña. Deus noster ab austro ueniet,

& replebit terram maiestas domini. cāticum. Domine audiui. fol. 83. Euangelium secundum Matthæum. Lectio prima.

cap. 21. IN illo tēpore. Quum appropinquasset dominus Iesus Hierosolymis, & uenisset Bethphage ad montem Olíueti: tunc misit duos discipulos dicens eis. Ite in castellum quod contra uos est, & statim inuenietis asinam alligatam, & pullum cum ea, Et reliqua.

Homilia Bedæ.

BEth phage quæ interpretatur domus maxillarum, est uilla in monte Olíueti: qui sacerdotum uiculus fuit. Mons Olíueti sanctam significat ecclesiam, ubi lumen fidei & scientiæ, ubi laborum & dolorum requies. Vel certe mons Olíueti celsitudinem dominicæ dilectionis, qua nos misericorditer illustrare, ac saluare dignatus est insinuat: non solum quia olei natura lucis ministra est, & laborum dolorumque solamen, uerumetiam quia cunctis quibus miscetur solet excellere liquoribus. Et apostolus de charitate locuturus, adhuc inquit excellentiorem uiam uobis de monstro. Tu autem. ℟. 1. Cor. 12.

Hæc dicit dominus, & tu Bethlehem nequaquam minima uocaberis in ciuitatibus Iuda, ex te enim egredietur Dux qui regat populum meum Israël. ℣. Clama in fortitudine qui annuntias pacem in Ierusalem, dic ciuitatibus Iuda, ecce quem expectabamus ueniet Dux qui. Micheę. 5.

Lectio secunda.

DVos ad exhibenda iumenta misit discipulos: ut significaret in utroque populo

(circumcisionis scilicet & præputij) prædicatores esse destinados. Vel certe duos misit, ut eosdem prædicatores doctrina simul & operatione perfectos esse moneret: ne uel erroris uerba indocti ueritati miscerent, uel ea quæ recte docuissent, peruerse uiuendo negarent. Recte autem duo mittuntur: siue propter scientiam ueritatis, siue propter gemine dilectionis dei uidelicet & proximi sacramentum toto orbe prædicandum. Tu autem domine. ℟. Audi Israël ecce uenio ego dominus, Et absoluo peccata plebi tuæ. ℣. Israël si me audieris nō erit in te deus recens, neque adorabis deum alienum. Et absoluo.

Lectio tertia.

Ite in castellū quod contra uos est. Misit in castellum discipulos quod contra eos erat, hoc est doctores, qui indocta ac barbara toti' orbis loca quasi cōtra semetipsos positi castelli mœnia euangelizando prædicarent, destinauit. Et statim inuenietis asinam alligatam & pullum cum ea, soluite & adducite mihi: pullum quoque alligatum alij euangelistæ testantur, Marci.ij. uterque enim populus funibus peccatorū erat astrictus, & solutione Luc. 19. diuina opus habebat. Asina quippe quæ subiugalis fuit, & edomita, synagogam quæ iugum legis traxerat, pullus asinæ lasciuus & liber, populum nationum significat. Ista lege quam acceperat male utēdo, ille nunquam accipiendo peccauerunt. Tu autem. añ. Expectetur sicut pluuia pronūtiatio mea, & descēdant sicut ros uerba mea. canticum. Attende cœlum. aña. ad crucem. Ecce iā aperti sunt cœli a descensu archangeli, qui

factus est nūtius uerbi: ut aure concipiat, quod uterum impleat, & pudor prædam non sentiat: ut per uirginis partum suscipiamus natū Christum dominū. all. eodem ritu ut in dominicis præteritis. In cantemus aña. Vox a libano audita est, ecce salua tor ueniet, & saluabit contritos corde. In benedicite aña. Gaudete filiæ Sion, ecce rex adueniet uobis, & auferet iugū captiuitatis uestræ.

Oratio.

PRæsta quęsumus omnipotēs deus. Vt aduentus gloriosissimi filij tui & peccata nostra abluat, & populo tuo pacem conferat & salutem. Per eundem. In laudate aña. Ecce mitto angelum meum & prospiciet uiam ante faciem tuam. capitulum. Laudate dominum de cœlis, quē expectamus iudicem uenturū. ps. directus. Dominus regnauit decorē. fol. 51. hymnus Splendor paternę. psallenda. Audi Israël, ecce uenio ego dominus, & absoluo peccata plebis tuæ. R. in baptist. Sperent in te omnes qui nouerunt nomen tuum, quoniam non derelinques. Quærentes te domine. ℣. Tibi domine derelictus est pauper, pupillo tu eris adiutor. Quærentes. Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui per aduentum unigeniti filij tui domini nostri noua luce radiare dignatus es, concede quæsumus. Vt sicut eum per uirginis partū in forma nostri corporis meruimus habere participē, ita & in regno gratiæ eius mereamur esse consortes. Qui tecum. aña. Ostende faciem. iiij. uer siculi.

Qui regis Israël inten de: qui deducis uelut ouem Ioseph.

Qui ſedes ſuper cherubim: appare coram Ephraim, Beniamin, & Manaſſe.
Excita potẽtiam tuam & ueni: ut ſaluos facias nos.
Deus uirtutum cõuerte nos: & oſtende faciẽ tuam & ſalui erimus.
Gloria patri. &c. añа. Oſtende faciem tuam domine, & ſalui erimus. completo Dominus in cœlo. Oratio.

Argire quæſumus domine famulis tuis fidei & ſecuritatis augmentum. Vt qui natiuitate domini noſtri gloriantur, & aduerſa mundi te gubernante non ſentiant, & quæ temporaliter celebrare deſiderant, ſine fine percipiant. Per eundem. pſalleu. Qui regis Iſraël intende, qui ſedes ſuper cherubim manifeſtare: reſpice de cœlo, & ueni domine. completo. Sit ſplendor.

Oratio.

Excita quæſumus domine potentiam tuã & ueni. Vt ab imminẽtibus peccatorum noſtrorũ periculis, te mereamur protegente eripi, & te liberante ſaluari. Qui cum patre.

Ad tertiam epiſtola. & per totam hebdomadã.

Qui uenturus eſt ueniet & non tardabit, iuſtus autem meus ex fide uiuet. cætera omnia ut prima dominica aduentus. Eodẽ die ad ueſperas Lucern Quoniam tu illu. añа. in choro. Clama in fortitudine qui annuntias pacem in Ieruſalem, dic ciuitatibus Iuda & habitatoribus Sion, ecce deus noſter manifeſte ueniet. hymnus. Deus creator. fol. 93. R. in choro. Non auferetur ſceptrum de Iuda, nec dux de femoribus eius, donec ueniat qui mittendus eſt. Ipſe erit expectatio gentium. ℣. Ecce adueniet uobis

Zacha. 9.
rex mansuetus, sedens super pullum nouellũ subiugalis. Ipse erit. psalmi dominicales. Orationes ut in matutino. añ. in magnificat. Omnes gentes plaudite manibus, quia deus noster manifeste ueniet. psall.
Michee 5.
Bethlehem terra Iuda ex te egredietur dux qui regat populũ meũ Israël. ℞. in baptist. Ecce dominus ueniet de Sion, Et saluabit populum suum ℣. Orietur
Numeri 24.
stella ab Iacob, & exurget homo ex Israël. Et saluabit. añа. Mitte manum tuam. iiij. uersicu.
Benedictus dominus deus me⁹ qui docet manus meas ad præliũ: & digitos meos ad bellũ.
Misericordia mea & refugiũ meũ: susceptor me⁹ & liberator meus.
Protector me⁹ & in ipso speraui: qui subdidit populum meũ sub me.
Domine quid est homo quod innotuisti ei: aut filius hominis quoniam cogitas eum.
Gloria patri. &c. aña.
Mitte manum tuam & libera nos domine de⁹ noster. comple. Regnũ tuũ. ℣c. psal. Exaltare Ierusalem ne timeas. dic ciuitatibus Iuda ecce deus noster, ecce dominus cum uirtute adueniet. complet. Quoniam tu. &c. Oratio.

Indignos nos quæsumus domine famulos tuos (quos actionis propriæ culpa contristat) unigeniti filij tui aduẽtu lætifica. Qui tecũ uiuit.

Die lunæ. Isaiæ prophetæ. Lectio prima.

Visio Isaiæ filij Amoz, quã uidit super Iudã & Ierusalem, in diebus Oziç, Ioathã, Achaz, & Ezechiæ regũ Iuda. Audite cœli, et auribus percipe terra, quoniam dñs loquutus est. Filios enutriui & exaltaui: ipsi aũt spreuerunt me. Cognouit bos possessorẽ suũ, & asin⁹ præsepe dñi sui: Israël

autem non cognouit, & populus meus non intellexit. Væ genti peccatrici, populo graui iniquitate, semini nequam, filiis sceleratis: dereliquerunt dominũ, blasphemauerũt sanctũ Israël, abalienati sunt retrorsum. Super quo percutiam uos ultra, addẽtes præuaricationem? Omne caput languidũ, & omne cor mœrens. A planta pedis usque ad uerticem non est in eo sanitas: uulnus & liuor, & plaga tumens: nõ est circumligata, nec curata medicamine, neque fota oleo.

Lectio secunda.

TErra uestra deserta, urbes uestræ succensæ sunt igni, regionem uestram coram uobis alieni deuorant, & desolabitur sicut in uastitate hostili. Et derelinquetur filia Siõ sicut umbraculum in uinea, & sicut tugurium in cucumerario, sicut ciuitas deuastata. Nisi dominus exercituũ reliquisset nobis semen, quasi Sodoma fuissemus, & quasi Gomorrha similes essemus. Lect. iij.

AVdite uerbum domini principes Sodomorum, percipite auribus legem dei nostri populus Gomorrhæ. Quo mihi multitudo uictimarum uestrarum dicit dominus? plenus sum holocaustis arietũ, & adipe pinguium: & sanguinem uitulorum, & agnorum, & hircorũ nolui. Quum ueneritis ante conspectũ meum, quis quæsiuit hæc de manibus uestris: ut ambularetis in atrijs meis? Ne offeratis ultra sacrificium frustra, incẽsum abominatio est mihi: neomeniam, & sabbathũ, & festiuitates alias non feram, iniqui sunt cœtus uestri. Calendas uestras, & solennitates uestras odiuit anima mea, facta sunt mihi molesta:

laboraui sustinens. Et quum extenderitis manus uestras, auertam oculos meos a uobis: & quum multiplicaueritis orationem, non exaudiam: manus uestræ sanguine plenæ sunt.

Die martis. Lectio j.

LAuamini, mũdi estote auferte malũ cogitationum uestrarũ ab oculis meis. Quiescite agere peruerse, discite benefacere, quærite iudicium, subuenite oppresso, iudicate pupillo, defendite uiduã. Venite obsecro & arguite me dicit dominus: si fuerint peccata uestra ut coccinum, quasi nix dealbabũtur: & si fuerint rubra ut uermiculus, uelut lana alba erunt. Si uolueritis & audieritis, bona terræ comedetis. Et si nolueritis, & me ad iracundiam prouocaueritis, gladius deuorabit uos: quia os domini loquutum est.

Lectio secunda.

QVomodo facta est meretrix ciuitas fidelis, plena iudicij? iustitia habitauit in ea, nunc autem homicidæ. Argẽtum tuum uersum est in scoriam: uinũ tuũ mistum est aqua. Principes tui infideles, socij furum: omnes diligunt munera, sequuntur retributiones: pupillo nõ iudicant, & causa uiduæ non ingreditur ad eos.

Lectio tertia.

PRopter hoc ait dñs deus exercituum fortis Israël: heu consolabor super hostibus meis, & uindicabor de inimicis meis. Et cõuertam manũ meam super te, & excoquam ad purum scoriam tuam, & auferam omne stannum tuum. Et restituam iudices tuos ut fuerunt prius, & cõsiliarios tuos sicut in principio: post hæc uocaberis ciuitas iusti, urbs fidelis. Sion in iudicio redimetur, & reducent eam in

iustitia. Et conteret sceleftos, & peccatores simul: & qui dereliquerunt dominum, consumentur. Confundentur enim ab idolis quibus sacrificastis: & erubescetis super hortis, quos elegeratis: quum fueritis uelut quercus defluentibus folijs, & uelut hortus sine aqua Et erit fortitudo uestra ut stuppa, & opus uestrũ quasi scintilla: & succẽdetur utrunque simul, & non erit qui extinguat.

Die mercurij. Lectio j

ET apprehendent septem mulieres uirum unum in die illa, dicentes: panem nostrum comedemus, & uestimẽtis nostris operiemur: tãtummodo inuocetur nomẽ tuum super nos, aufer opprobrium nostrum. In die illa erit germen domini in magnificentia & gloria, & fructus terræ sublimis, & gloria ijs qui saluati fuerint de Israël. Et erit qui relictus fuerit in Sion, & residuus in Ierusalẽ, sanctus uocabitur, omnis qui scriptus in uita in Ierusalem. Si ablucrit dñs sordẽ filiarũ Sion, & sanguinem Ierusalem lauerit de medio eius in spiritu iudicij, & spiritu ardoris. Et creabit dominus super omnem locũ montis Sion, & ubi inuocatus est, nubẽ per diem, & fumũ, & splẽdorem ignis flammantis in nocte: super omnem enim gloriam protectio. Et obumbratio erit in umbraculum diei ab æstu, & in securitatẽ, & absconsionem a turbine & a pluuia.

Lectio secunda

CAntabo nunc dilecto meo canticum amici mei de uinea sua: uinea facta est dilecto meo in cornu filio olei. Et sepiuit eam, & lapides elegit ex ea, & plantauit uineã electam: & ædificauit turrim in me

dio eius, & torcular extruxit in ea: & expectauit ut faceret uuas, & fecit labruscas. Nũc ergo habitatores Ierusalem, & uiri Iuda, iudicate quæso inter me & inter uineam meã. Quid est quod debui ultra facere uineæ meæ, & non feci ei? quare expectaui ut faceret uuas, & fecit labruscas? Et nunc ostendam uobis quid ego faciam uineę meæ: auferam sepem eius, & erit in direptionem: diruam maceriam eius, & erit in conculcationem. Et ponam eam desertam, non putabitur & nõ fodietur: & ascendent super eam uepres & spinę, & nubibus mãdabo ne pluãt super eã imbrẽ. Vinea enim domini exercituũ, domus Israël est: & uir Iuda: germen eius delectabile: & expectaui ut faceret iudicium, & ecce iniquitas: & iustitiã & ecce clamor.

Lectio tertia.

VÆ qui coniungitis domum ad domũ, & agrũ agro copulatis usque ad terminũ loci: nũquid habitabitis uos soli in medio terræ? In auribus domini exercituum sunt hæc, nisi domus multæ desertæ fuerint, grãdes & pulchræ absque habitatore. Væ qui cõsurgitis mane ad ebrietatem sectandã, & potandum usque ad uesperã, ut uino æstuetis. Cithara, & lyra, & tympanum, & tibia, & uinũ in conuiuijs uestris: & opus domini non respicitis, nec opera manuũ eius nõ cõsideratis. Væ qui dicitis malũ bonũ, & bonum malum: ponẽtes tenebras lucẽ, & lucẽ tenebras: ponẽtes amarũ in dulce, & dulce in amarũ. Qui iustificatis impiũ pro muneribus, & iustitiam iusti aufertis ab eo. Propter hoc sicut deuorat stipulam lingua ignis,

& calor flammæ exurit, sic radix eorũ quasi putredo erit, & germẽ eorum ut puluis ascendet. Die Iouis. Lectio prima.

ET factum est in diebus Achaz filij Ioatham, filij Oziæ regis Iuda, ascẽdit Rasin rex Syriæ & Phacee filius Romeliæ rex Israël, in Ierusalem, ad præliandum contra eam: & nõ potuerũt debellare eã. Et nũtiauerunt domui Dauid, dicentes: requieuit Syria super Ephraim, & commotum est cor eius, & cor populi eius, sicut mouentur ligna syluarum a facie uenti. Et dixit dominus ad Isaiam, egredere in occursum Achaz tu, & Sear Iasub filius tu⁹, ad extremum aquæductus piscinæ superioris in uia agri fullonis, & dices ad eũ: uide & sile; noli timere & cor tuum ne formidet a duabus caudis titionum fumigãtium istorum in ira furoris Rasin regis Syriæ, & filij Romeliæ: eo quod consilium inierit contra te Syria in malum, Ephraim & filius Romeliæ, dicentes. Ascendamus ad Iudam, & suscitemus eum, & auellamus eum ad nos, & ponamus regem in medio eius filium Tabeel. Lectio ij.

HÆc dicit dominus deus: non stabit & non erit istud. Sed caput Syriæ Damascus, & caput Damasci Rasin: & adhuc sexaginta & quinque anni, & desinet Ephraim esse populus. Et caput Ephraim Samaria, & caput Samarię filius Romeliæ: si non credideritis non permanebitis.

Lectio tertia.

ET adiecit dominus loqui ad Achaz dicens: pete tibi signum a domino deo tuo in profundum inferni, siue in excelsum supra. Et dixit

xit Achaz: non petam, & non tentabo dominum. Et dixit: Audite ergo domus Dauid, nũquid parũ uobis est molestos esse hominibus, quia molesti estis et deo meo? Propter hoc dabit dominus ipse uobis signum: ecce uirgo concipiet & pariet filium, & uocabitur nomen eius Immanuel. Butyrũ et mel comedet, ut sciat reprobare malũ & eligere bonum. Quia antequam sciat puer reprobare malum & eligere bonum, derelinquetur terra quam tu detestaris a facie duorũ regum suorum. Adducet dominus super te, & super populum tuũ, & super domum patris tui dies, qui non uenerunt a diebus separationis Ephraim a Iuda cũ rege Assyriorum.

Feria sexta hebdomadæ quartæ ad matut. ℟. post hymnum. Veni domine & noli tardare, relaxa facinora plebi tuę. Et reuoca singulos in terram suam. ℣. Deus uirtutũ cõuerte nos, & ostende faciem tuam & salui erimus. Et reuoca.

Lectio prima.

ET egredietur uirga de radice Iesse, & flos de radice eius ascẽdet. Et requiescet super eum spiritus domini, spiritus sapientiæ & intellectus, spiritus consilij & fortitudinis, spiritus sciẽtiæ & pietatis: Et replebit eũ spiritus timoris domini. Non secundum uisionem oculorum suorũ iudicabit, neq; secũdum auditum aurium arguet: sed iudicabit in iustitia pauperes, & arguet in æquitate pro mansuetis terræ. Et percutiet terram uirga oris sui, & spiritu labiorum suorum interficiet impiũ. Et erit iustitia cingulum lumborum eius, & fides cinctorium renum eius. ℟. Ecce dominus egredie

tur de loco suo, & ueniet & saluabit populũ suum. Vt eripiat eũ de manibus inimicorũ suorum. ℣. A solis ortu usque ad occasum, ex Sion species decoris eius: deus noster manifeste ueniet. Vt eripiat.

Lectio secunda.

HAbitabit lupus cũ agno, et pardus cũ hœdo accubabit: uitulus, & leo, & ouis simul morabuntur, & puer paruulus minabit eos. Vacca & ursus pascentur, simul requiescẽt catuli eorum: & leo quasi bos comedet paleas. Et delectabitur infans ab ubere super foramine aspidis: & in cauernam reguli qui ablactat⁹ fuerit manum suam mittet. Non nocebunt neque occidẽt in uniuerso mõte sancto meo: quia repleta est terra scientia domini, sicut aqua maris operientis. ℟. Ecce dominator dominus ueniet. Et nomen eius altissimi filius. ℣. Hic est saluator quẽ prophetæ dixerũt, & hic est agn⁹ quem dixit Isaias. Et nomen.

Lectio tertia.

IN die illa radix Iesse qui stat in signũ populorum, ipsum gentes deprecabuntur: & erit sepulchrum eius gloriosum. Et erit in die illa, adijciet dominus secundo manũ suam ad possidẽdum residuum populi sui, quod relinquetur ab Assyrijs, & ab Ægypto, & a Phetros, & ab Æthiopia, & ab Elam, & a Sennaar, & ab Emath, & ab insulis maris. Et leuabit signũ in nationes, & congregabit profugos Israël, & dispersos Iuda colliget a quatuor plagis terræ. Et auferetur zelus Ephraim, & hostes Iuda peribunt: Ephraim non emulabitur Iudam, & Iudas non pugnabit cõ

tra Ephraim. In benedictus añt. Gaude & lætare uirgo filia Sion, ecce rex tuus uenit.

Oratio secreta

Exurge domine ser opem nobis, & diabolicas a nobis semper repelle nequitias. Per dominum nostrum. In miserere aña. In Israël orietur princeps firmamentum pacis. Orationes ut in dominica præterita. In laudate aña. Laudemus nomen domini in choro, quia ipse ueniet, & saluos nos faciet. capitulum. Cantemus domino, gloriose enim honorificatus est. ps. directus Domine exaudi orationem meam: auribus percipe. hymnus. Splendor paternæ. ℟. in baptist. Qui uenturus est ueniet & non tardabit, Quia ipse est redemptor noster & saluator mundi. ℣. Deus manifeste ueniet; deus noster & non tardabit. Quia ipse, aña. Osten de faciem. iiij. uersiculi. Qui regis Israël. ut supra in matutinum dominicæ præteritæ. completo. Exurge domine adiuua nos, & libera nos propter nomen tuum, Kirieeleyson.

Eodem die ad uesperas totum fit de feria communi. Sabbato quinto aduentus, ad matutinum, ℟. post hymnum. Veni domine & noli. ℣. Deus in adiutorium. ℣. Confundantur. in cãtemus añ. Vox a libano. omnia re quire in dominica præterita aña. Beati qui scrutantur. ps. Beati immaculati. ut in sabbatis præteritis.

Lectio prima.

Ecce dñs ascendet super nubem leuem & ingredietur Ægyptum, & commouebuntur simulachra Ægypti, & cor Ægypti

tabescet in medio eius. In die illa erunt quinque ciuitates in terra Ægypti, loquentes lingua Chanaan, & iurantes per dominum exercituum: ciuitas solis uocabitur una. In die illa erit altare domini in medio terræ Ægypti, & titulus domini iuxta terminum eius: & erit in signum, & in testimoniũ domino exercituum in terra Ægypti. Clamabunt enim ad dominũ a facie tribulantis, & mittet eis saluatorem et propugnatorem qui liberet eos. Et cognoscetur dominus in Ægypto, & cognoscent Ægyptij dominum in die illa, & colent eum in hostijs & muneribus, uouebuntque uotum domino & reddẽt. ℟ Hęc dicit dominus. In dominica præterita. Lectio secunda.

Domine de⁹ me⁹ es tu, exaltabo te, & confitebor nomini tuo, quoniã fecisti mirabilia: quia factus es fortitudo pauperi, fortitudo egeno in tribulatione sua, spes a turbine, umbraculũ ab æstu. Præcipitabit mortem in sempiternũ, & auferet dñs omnẽ lachrymã ab omni facie, & opprobriũ populi sui de uniuersa terra: quia dominus loquutus est. Et dicet in die illa: ecce deus noster iste, expectauimus eũ, & saluabit nos: iste dominus, sustinuimus eũ, & exultabimus, & lætabimur in salutari eius. ℟ Audi Israël.

Lectio tertia.

In die illa uisitabit domin⁹ in gladio suo duro magno & forti Leuiathan serpẽtem fugacem, & super Leuiathan serpentem tortuosum: & occidet cetum qui est in mari. In die illa uinea meri cantabit ei. Ego dominus seruo eam, repente irrigabo eam; ne forte uisitetur

cõtra eam, nocte & die seruo eam. Indignatio non est mihi: quis dabit me spinam & ueprem in prælio, gradiar super eam, succēdam eam pariter? An poti⁹ tenebit fortitudinem meam, faciet pacem mihi, pacem faciet mihi? Qui egrediuntur impetu a Iacob florebit & germinabit Israël, & implebunt faciem orbis terræ semine. In benedictus. aña. Expectetur sicut. in dominica præterita. Oratio secreta. Protege nos deus. in sabbato secundo aduētus. In confitemini aña. Gaudete filiæ. orationes ut in dominica præterita. In laudate aña. Ecce mitto. cap. Laudate dominū. ps. directus. Domine refugium. fol. 49. hymn. Splendor paternæ. fol. 88. ℟. in baptis. Sperēt in te. aña. Ostende faciem. iiij. ℣. Qui regis. omnia in dominica præterita. complet. Repleti sumus. ut in sabbato secundo aduentus. Eadem die ad uesp. lucer. Quoniam tu. añ. in choro. Qui sedes super cherubim appare, excita potētiam tuam & ueni ut liberes nos. hymnus. Deus creator. ℟. in choro. Non auferetur. in dominica præterita. In magnificat aña. Omnes gentes. ℟. in baptis. Ecce dominus ueniet. aña. Mitte manū. iiij. uersic. Benedictus dominus. omnia in dominica præterita. cõpla Quoniam tu illuminas. Orationes ut in eadem dominica.

Dominica quinta aduētus ad matut. ℟. post hymnū. Ecce dominator dominus ueniet. Et regnum in manu eius, & potestas & imperium. ℣. Venite exultemus in domino: iubilemus deo salutari nostro. Et regnum in ma. aña. Suscipiant domine mōtes & colles populo tuo.

pacem. canticũ. De nocte fol. 81. añã. Orietur de terra misericordia, quia salus mũdi ueniet redẽptor sæculi. canticum. Confirmatum est. fol. 82. añã. Veni domine in salutẽ plebis tuæ. canticum. Domine audiui. fol. 83. Euangeliũ secundum Ioannem.

Lectio prima.

Cap. 1. IN illo tempore. Ioannes Baptista testimonium perhibet de dño Iesu, & clamat dicens. Hic erat quem dixi uobis, qui post me uenturus est, ante me factus est. Et reliqua.

Homilia beati Gregorij papæ.

EX huius nobis lectiõis uerbis fratres charissimi, Ioannis humilitas commendatur. Qui quũ tantæ uirtutis esset, ut Christus credi potuisset: elegit solide subsistere in se, ne humana opinione raperetur inaniter super se. Nam cõfessus est & nõ negauit: cõfessus est, quia nõ sum ego Christus. Sed qui dixit, non sum: negauit plane quod non erat, sed non negauit quod erat: ut ueritatem loquens eius membrũ fieret, cuius sibi nomen fallaciter nõ usurparet. Quũ ergo nõ uult appetere nomen Christi, factus est mẽbrũ Christi: quia dum infirmitatẽ suam studuit humiliter agnoscere, illius celsitudinem meruit ueraciter obtinere. Tu autem. ℟. Intuimini quãtus sit iste qui ingreditur ad saluãdũ populũ, iste est rex iustitię: Cuius generatio nõ habet finẽ. ℣. Tollite portas principis uestri, & eleuamini portæ æternales: ut introeat rex gloriæ. Cuius generatio.

Lectio ij.

SEd quũ ex lectione alia, redẽptoris nostri sentẽtia ad mẽtem reducitur, ex huius nobis lectiõis uerbis quæstio ualde implexa gñã-

tur. Alio quippe in loco inquisit⁹ a discipulis dominus de Eliȩ aduentu, respondit: Elias iam uenit, & nõ cognouerunt eum: sed fecerunt in eũ quæcũq; uoluerunt. Et si uultis scire, Ioannes ipse est Elias. Requisit⁹ autem Ioãnes dicit, nõ sum Elias. Quid est hoc fratres charissimi: quia quod ueritas affirmat, hoc propheta ueritatis negat? Valde nanque inter se diuersa sunt, ipse est, & non sum. Quomodo ergo propheta ueritatis est, si eiusdẽ ueritatis sermonibus cõcors non est? Sed si subtiliter ueritas ipsa requiratur, hoc quod inter se contrarium sonuit, quomodo contrarium non sit inuenitur. Tu autem. ℟. Montes Israël ramos uestros expandite, germinate: & fructus uestros offerte populo meo Israël: ecce ego uenio Dicit dominus: ℣. Transite per portas domini, & iter facite popule meus Israël, prope est ut ueniam. Dicit.

Ezechie. 36.

Lectio tertia.

AD Zachariam nanque de Ioãnis promissione angelus dixit: ipse præibit ante illum, in spiritu & uirtute Eliæ. Qui idcirco uenturus in spiritu & uirtute Eliæ dicitur: quia sicut Elias secũdum domini aduentum præueniet, ita Ioannes prȩuenit primum. Sicut ille præcursor uenturus est iudicis, ita iste præcursor factus est redemptoris. Ioannes igitur in spiritu Elias erat, in persona Elias non erat. Quod ergo dominus fatetur de spiritu, Ioannes denegat de persona. Quia & iustum sic erat, ut discipulis dominus spiritualem de Ioanne sententiam diceret: &

Ioãnes idem turbis carnalibus non de suo spiritu, sed de corpore respõderet. Contrarium ergo uidetur esse ueritati quod Ioãnes sonuit, sed tamen a ueritatis tramite non recessit. Tu autem. añ. Expectetur sicut ros saluator mundi, & descendat in uterum uirginis sicut imber super gramen. canticum. Attẽde cœlum. fol. 84. aña ad crucem. Missus est angelus Gabriel ad Mariam uirginem desponsatam Ioseph, nuntians angelus uirgini, & expauescit uirgo de lumine: ne timeas Maria, inuenisti gratiam apud dominũ: ecce concipies & paries, & uocabitur altissimi filius. & dicitur eo ordine quo cæteræ in dominicis præteritis. aña. Ecce uirgo in utero concipiet & pariet filium, & uocabitur nomen eius magni cõsilij angelus. canticum. Cantemus domino. fol. 86. In benedicite aña. Aue uirgo Maria gratia plena dominus tecum.

Oratio.

Preces populi tui quæsumus domine clementer exaudi. Vt qui de aduentu unigeniti filij tui secundum carnem lætantur, in secundo quum uenerit in maiestate sua, premium uitæ capiant æternæ. Per eũdem. In laudate aña. Et tu Bethlehem nõ es minima inter principes Iuda, ex te enim exiet dux qui regat populum meũ Israël. cap. Et egressus eius ab initio: a diebus ęternitatis. ps. directus. Dominus regnauit decorem. fol. 51. hymnus. Splendor paternæ. fol. 88. psall. De radice Iesse exiet uirga, & regni eius non erit finis. ℟. in baptist. Lætetur cor quærentium dominum, quærite dominum & confortamini, quærite faciem,

eius.femper. ℣. Confitemini domino & inuocate nomen eius:annuntiate inter gentes gloriã eius, cantate & psallite nomini. Eius semper.
Oratio.

DEus qui hominem delapsum in mortem conspiciens, unigeniti tui aduentu redimere uoluisti, præsta quæsumus. Vt qui eius gloriosam incarnationem fatentur, ipsius etiam redemptoris cõsortia mereantur. Qui tecum uiuit. aña. Deus manifeste. iiij. uersiculi.

Deus deorum dominus loquutus est: & uocauit terram.
A solis ortu usque ad occasum: ex Sion species decoris eius.
Deus manifeste ueniet: deus noster & non silebit.
Ignis in conspectu eius ardebit: & in circuitu eius tempestas ualida.
Gloria patri. &c. aña. Deus manifeste ueniet, deus noster & non tardabit. complet. Dominus in cœlo. Oratio.

PReces populi tui quæsumus domine clementer exaudi. Vt qui iuste pro peccatis nostris affligimur, pietatis tuæ uisitatione consolemur. Per dominũ. psallen. Ecce adueniet dominator dominus, & regnum in manu eius, & potestas & imperiũ in æternum. compl. Sit splendor. Oratio.

COncede quæsum' omnipotens deus. Vt magnæ festiuitatis uentura solenniá prospero celebremus effectu: pariterque reddamur & intenti cœlestibus disciplinis, & de nostris temporibus lætiores. Per dominum.
Ad tertiam Epistola.

LÆtare sterilis quæ non paris, erũpe & clama quę nõ parturis: quia multi filij desertę, magis quã eius quę habet uirum. ℟. Deo gra

tias. cætera omnia ut in prima dominica de aduentu. Eodem die ad uesperas. Lucer. Quoniam tu. aña. in choro. Pleni sunt cæli & terra gloria maiestatis tuæ domine: benedictus qui uenit in nomine domini rex Israël, ut hymnum dicamus nomini tuo domine. hymnus. Deus creator omnium. fol.

Apocalypsis. 19. 93. R. in choro. Ecce apparebit dominus super nubem candidam, & cum eo sanctorũ milia. Et habebit in femore suo scriptum, rex regum & dominus dominantium. ℣ Dominus cum uirtute ueniet, & brachium eius cum dominatione. Et habebit. psalmi dominicales. Orationes ut supra in matu. añ. in magnificat Qui regis Israël intende, & ueni domine ut nos saluos facias. psall.

Ezechielis 44. Portam hanc quam uidetis solus dominus ueniet, & egredietur per eam, & erit semper clausa. R. in baptist. Gaudete filiæ Sion, ecce rex adueniet uobis. Et ipse auferet iugum captiuitatis uestræ. ℣. Rorate cæli desuper, & nubes pluant iustum, aperiatur terra, & germinet saluatorem. Et ipse. Oratio ut supra. aña. Intende domine. quatuor uersiculi.

Eructauit cor meum uerbum bonum: dico ego opera mea regi.

Lingua mea calamus scribe: uelociter scribentis.

Speciosus forma præ filijs hominum, diffusa est gratia in labijs tuis: propterea benedixit te deus in æternum.

Accingere gladium tuum circa femur potentissime: specie tua & pulchritudine tua intende prospera & regna.

Gloria patri. &c. aña Intende domine, pro

ſpera & regna. com-
pleto. Regnum tuum.
&c. Oratio ſupra: pſal-
Iſaiæ 55. lenda. Montes & col-
les cantabunt coram
deo laudem, & omnia
ligna ſyluarum plau-
dēt manibus: quoniam
ueniet dominus domi-
nator in ſignum æter-
num, quoniam ipſe eſt
deus. complet. Quo-
niam tu. &c.

Oratio.

MEntes noſtras quæſumus domi-
ne lumine tuæ uiſitatio-
nis illuſtra. Vt eſſe te
largiente mereamur &
inter proſpera humi-
les, & inter aduerſa ſe-
curi. Per dominum no-
ſtrum.

Die lunæ: Lectio pri-
ma. Item de Iſaia pro-
pheta.

IN die illa erit domi-
nus exercituum co-
rona gloriæ, & ſertum
exultatiōis reſiduo po-
puli ſui: & ſpiritus iu-
dicij ſedenti ſuper iudi-
cium, & fortitudo re-
uertentibus de bello ad
portam. Verum hi quo
que præ uino errauе-
runt, & præ ebrietate
errauerunt. Sacerdos
& propheta neſcierunt
præ ebrietate, abſorpti
ſunt a uino, errauerunt
in ebrietate, errauerunt
in uiſione, ignorauerūt
iudicium. Omnes enim
menſæ repletæ ſunt uo
mitu & ſordibus, ita ut
non eſſet ultra locus.
Quem docebit ſcien-
tiam? & quem intelli-
gere faciet auditum? ab
lactatos a lacte, auulſos
ab uberibus. Quia mā
da remanda, manda re-
manda, expecta reex-
pecta, expecta reexpe-
cta, modicum ibi mo-
dicum ibi.

Lectio ſecunda.

IN loquela enim la-
bij, & lingua alte-
ra loquetur ad popu-
lum iſtum: cui dixit.
Hæc eſt requies mea,
reficite laſſum, &

hoc est meum refrigerium: & noluerunt audire. Et erit eis uerbū domini, Manda remanda, manda remanda, expecta, reexpecta, expecta reexpecta, modicū ibi, modicum ibi: ut uadant, & cadant retrorsum, & conterantur, & illaqueentur, & capiantur. Propter hoc audite uerbum domini uiri illusores, qui dominamini super populū meum qui est in Ierusalem. Dixistis enim, percussimus foedus cū morte, & cū inferno fecimus pactū. Flagellum inūdans quū transierit, non ueniet super nos: quia posuimus mendacium spem nostram, & mendacio protecti sumus. Lect. iij.

IDcirco hęc dicit dn̄s deus: ecce ego mittā in fundamentis Sion lapidem lapidē probatū, angularem pretiosum, in fundamento fundatum. Qui crediderit, non festinet. Et ponam in pondere iudicium, & iustitiam in mensura: & uerret grando spem mēdacij, & protectionem aquæ inundabūt. Et delebitur foedus uestrum cum morte, & pactum uestrū cum inferno nō stabit: flagellū inundās quum trāsierit, eritis ei in cōculcationem. Quādocunque pertrāsierit, tollet uos, quoniam mane diluculo pertransibit in die & in nocte: & tantūmodo sola uexatio intellectum dabit auditui. Die martis. Lectio prima.

LÆtabitur deserta et inuia, & exultabit solitudo, et florebit quasi lilium Germinās germinabit, & exultabit lętabūda & laudans: gloria Libani data est ei, decor Carmeli & Saron: ipsi uidebunt gloriam domini, & magnificentiā dei nostri. Confortate manus dissolutas, & genua debilia roborate. Dicite pusillani

mis, confortamini, nolite timere, ecce deus uester ultionem adducet retributionis: deus ipse ueniet, & saluabit uos. Lectio secunda.

TVnc aperiētur oculi cæcorū, & aures surdorum patebūt. Tūc saliet sicut ceruus claudus, & aperta erit lingua mutorum: quia scissæ sunt in deserto aquę, & torrētes in solitudine, etquę erat arida erit in stagnū, & sitiens in fontes aquarum. In cubilib⁹ in quib⁹ prius dracones habitabant, orietur uiror calami & iunci: & erit ibi semita & uia, & uia sancta uocabitur: non transibit per eā pollutus, & hęc erit uobis directa uia, ita ut stulti non errent per eam. Non erit ibi leo, & mala bestia non ascendet per eam, nec inuenietur ibi. Et ambulabunt qui liberati fuerint, & redempti a domino conuertentur & uenient in Sion cum laude, & lætitia sempiterna super caput eorum, gaudium & lætitiam obtinebunt, & fugiet dolor & gemitus.

Lectio tertia.

COnsolamini consolamini popule me⁹, dicit deus uester. Loquimini ad cor Ierusalem, & aduocate eam: quoniam completa est militia eius, dimissa est iniquitas: suscepit enim de manu domini duplicia pro omnibus peccatis suis. Vox clamantis in deserto, parate uiam domini, rectas facite in solitudine semitas dei nostri. Omnis uallis exaltabitur, et omnis mōs & collis humiliabitur, & erunt praua in directa, & aspera in uias planas. Et reuelabitur gloria dñi, & uidebit omnis caro pariter quod os domini loquutū est. Vox dicētis, clama: & dixi, quid clamabo? omnis caro fœnum, &

omnis gloria eius quasi flos agri. Exiccatum est fœnum, & cecidit flos, quia spiritus domini sufflauit in eo: uere fœnũ est populus. Exiccatũ est fœnum, & cecidit flos: uerbũ autẽ dei nostri manet in æternum.

Die mercurij. Lectio prima.

SVper montem excelsum ascende tu quæ euangelizas Sion, exalta in fortitudine uocem tuam, quæ euangelizas Ierusalem: exalta, noli timere. Dic ciuitatibus Iudæ, ecce deus uester, ecce dominus deus in fortitudine ueniet, & brachium eius dominabitur: ecce merces eius cũ eo, & opus illius coram illo. Sicut pastor gregem suum pascet: in brachio suo congregabit agnos, & in sinu suo leuabit, fœtas ipse portabit. Quis mẽsus est pugillo suo aquas, & cœlos palmo ponderauit? Quis appendit tribus digitis molem terræ, & librauit in pondere mõtes, & colles in statera? Quis adiuuit spiritum domini, aut quis consiliarius eius fuit, & ostẽdit illi? Cum quo iniit consilium, & instruxit eum, & docuit eum semitam iustitiæ, & erudiuit sciẽtia, & uiam prudentiæ ostendit illi?

Lectio secunda.

ECce seruus meus, suscipiam eum, electus meus complacuit sibi in illo anima mea: dedi meum super eum, iudicium gentibus proferet. Non clamabit, neque accipiet personam, nec audietur uox eius foris. Calamum quassatum non conteret, & linum fumigans non extinguet: in ueritate educet iudicium. Non erit tristis, neque turbulentus, donec ponat in terra iudicium: & legem eius insulæ expectabunt. Hæc dicit do

minus deus creans cœlos, & extendens eos: firmans terram, & quæ germinant ex ea: dans flatum populo, qui est super eam, & spiritum ambulantibus in ea. Ego dominus uocaui te in iustitia, & apprehendi manum tuam, & seruaui te. Et dedi te in fœdus populi, in lucem gentium: ut aperires oculos cæcorum, & educeres de conclusione uinctum, de domo carceris, sedentes in tenebris.

Lectio tertia.

EGo dominus, hoc est nomen meum: & gloriam meam alteri non dabo, & laudem meã sculptilibus. Quæ prima fuerunt ecce uenerunt, noua quoque ego annuntio: antequã oriantur, audita uobis faciam. Cãtate domino canticum nouum, laus eius ab extremis terræ, qui descenditis in mare, & plenitudo eius: insulæ & habitatores earum. Lætetur desertum, & ciuitates, in domibus habitabit Cedar, laudate habitatores Petræ, de uertice montium clamabunt. Ponent domino gloriam, & laudem eius in insulis nuntiabunt. Dominus sicut fortis egredietur, sicut uir prælia tor suscitabit zelum: uociferabitur, & clamabit: super inimicos suos confortabitur.

Die Iouis. Lectio prima.

EGo dominus, & nõ est alter: formans lucem, & creans tenebras: faciens pacem, & creans malum: ego dominus faciens omnia hæc. Rorate cœli desuper, & nubes pluant iustum, aperiatur terra & germinet saluatorem: & iustitia oriatur simul, ego dominus creaui eum. Ego suscitaui eum ad iustitiam, & omnes uias

eius dirigam: ipse ædificabit ciuitatem meam, & captiuitatem meam dimittet, non in pretio, neque in muneribus dicit dominus exercituũ. Hæc dicit dominus, labor Ægypti, & negotiatio Æthiopię, & Sebaim uiri sublimes ad te transibũt, & tui erũt. Post te ambulabũt, uincti manicis pergent, & te adorabunt, teque deprecabuntur: tantum in te est deus, & nõ est ultra preter deũ. Lec. ij.

VEre tu es deus absconditus, deus Israël saluator. Confusi sunt & erubuerunt omnes, simul abierunt in confusionem fabricatores sculptilium. Israël saluatus est in domino salute æterna: non confundemini, & non erubescetis usque in sæculum sæculi. Quia hæc dicit dominus creãs cœlos, ipse deus forrmans terram, & faciens eam, ipse plastes eius: non in uanum creauit eam, ut habitetur formauit eã, ego dominus & non est alius. Non in abscondito loquutus sum, in loco terræ tenebroso: nõ dixi semini Iacob, frustra quærite me, ego dominus loquens iustitiã, annuncians recta.

Lectio tertia.

COngregamini & uenite, & accedite simul qui saluati estis ex gẽtibus: nescierunt qui leuant lignum sculpturæ suæ, & rogant deum non saluantem. Annunciate & uenite, & consiliamini simul: quis audi tum fecit hoc ab initio, extunc prædixit illud, nunquid non ego dominus, & non est ultra deus absque me? Deus iustus & saluans nõ est præter me. Connertimini ad me & salui eritis omnes fines terræ: quia ego deus, & nõ est ali⁹. Per meipsum iuraui, egredietur de ore meo iustitiæ uerbum, & non

reuertetur:

reuertetur: quia mihi curuabitur omne genu, et iurabit omnis lingua. Certe in domino dicet me ęsunt iustitiæ, & for titudo: usque ad eũ per ueniet, & confundẽtur omnes qui repugnant ei. In domino iustifica bitur, & laudabitur o mne semen Israël.

Feria sexta hebdoma dæ quintæ, ad matut. ℟. post hymnũ. Ecce do minus iudicium retri buet. Ipse ueniet & sal uos nos faciet. ℣. Ve nite exultemus domi no, iubilemus deo salu tari nostro. Ipse ueniet.

Isaiæ 35.

Sermo uenerabilis Bedæ præsbyteri. Lect. j.

MAgnificat anima mea dominum, & exultauit spiritus meus in deo salutari meo. Ma ter Christi primo sibi dona specialiter conces sa confitetur: deinde ge neralia dei bñficia qui bus generi humano in æternum consulere nõ destitit enumerat. Eius anima dominum magni ficat, qui omnes inte rioris hominis affectus diuinis laudibus ac ser uitijs mancipat, qui per obseruãtiam præcepto rum dei semper eius po tentiam maiestatis se co gitare demonstrat. Eius spiritus in deo salutari suo exultat, quẽ in ter renis quibuslibet nulla caducarũ rerum afluen tia emollit, nulla aduer sitas frangit: sed sola il lius (a quo salus spera tur) æterna sui condito ris memoria delectat. ℟. Ecce dominus egre dietur de loco suo, & ueniet & saluabit popu lum suum. Vt eripiat eũ de manibus inimicorũ suorum. ℣. A solis or tu usq; ad occasum ex Sion species decoris e ius deus noster manife ste ueniet. Vt eripiat eum de. Lectio ij.

EXultauit spiritus meus, in deo saluta ri meo. Hæc quũ omni bus perfectis uerba re

cte cõueniant, maxime tamen ea beatam dei genitricẽ proferre de-cebat: quæ merito pri-uilegij singularis specia li ipsius dilectione fla-grabat, cuius cõceptio-ne corporali gaudebat. Quæ uere in Iesu id est saluatore suo specia li præ cæteris sanctis gaudio potuit exultare: quia quem perpetuæ sa lutis autorem nouerat, hunc ipsum temporali ortu de sua carne nasci turum esse sciebat: quã-uis in una eademq; per-sona ueraciter suus & filius esset & dominus. Sequẽtibus quoq; uer-bis qualia de seipsa dei uirgo senserit edocet: et quod omne quicquid boni meriti habuit, hoc superna gratia largiẽte perceperit dicẽs. Quia respexit humilitatẽ an-cillæ suæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Exodi 4. Tu autem. ℟. Obsecro domine mitte quẽ mis-surus es, & uide affli-ctionem populi tui. Si-cut loquutus es ueni & libera nos.. ℣. Deus uir tutum conuerte nos, & ostende faciem tuam & salui erimus. Sicut lo-quutus.

Lectio tertia.

HVmilem quippe Christi ancillam suo iudicio se fuisse de-monstrat: sed respectu gratiæ cœlestis se repen te sublimatam pronun-tiat, atque in tantũ glo-rificatam, ut sua beatitu do pręcipua merito cũ-ctarum gẽtium uoce mi retur. Addit etiam ad-huc diuinæ pietatis mu nera, quę mirabiliter ac cepit digna gratiarum-actione collaudãs: quia fecit (inquit) mihi ma-gna qui potẽs est, & san ctum nomen eius. Nihil ergo suis meritis tri-buit, quæ totam suã ma gnitudinem ad illius do num refert, qui essentia liter potens & magnus existens, fideles suos de

paruis & infirmis fortes facere consueuit & magnos. Bene autē addit & sanctum nomen eius, ut admoneret audiētes, quinimo omnes (ad quos eius uerba per uenirent) instrueret ad fidem, & inuocationem eiusdem nominis aduolare: quatenus & sanctitatis æternæ, ac salutis ueræ possent esse participes. Tu autem. In benedictus aña. Gaude & lætare uirgo filia Sion, ecce rex tuus uenit. Oratio secreta. Exurge domine fer opem. require in feria sexta præterita. In miserere aña. In Israël orietur princeps firmamentum pacis.

Oratio in matut. dominicæ præteritæ. In laudate añ. Laudemus nomen domini in choro, quia ipse ueniet & saluos nos faciet. capitul. Cantemus domino, gloriose enim honorificatus est. ps. directus. Domine exaudi oratiōnem meā, auribus. fol. 77. hymnus Splendor paternæ. fo. 88. ℟. in baptist. Vere ueniet Christus. Quem Ioānes prædicabat agnū esse uenturum. ℣. Et in manu eius pietas & misericordia. Quem Ioannes. aña Deus manifeste. quatuor uersicu. Deus deorū. ut in dominica præterita. orationes in eadem dominica comple. Exurge domine. ut in feria sexta præterita. Eodem die ad uesperas lucerna Dominus illuminatio. ℣ Dominus protector. ut infra in feriis cōmunibus hymn⁹. Deus creator. fol. 93. ℟. in choro Ecce apparebit. aña in magnificat. Qui regis Israël. ℟. in baptist. Gaudete filiæ Sion. aña Intende domine. iiij. uersiculi. Eructauit cor. omnia require in dominica præcedenti, similiter & orationes.

Sabbato sexto, aduentus ad matut. ℞. post hymnum. Ecce dominator dominus. In cantemus aña. Ecce uirgo in utero. omnia in dominica præterita. Euangelium secũdum Lucam.

Lectio prima

IN illo tempore. Exurgens Maria abijt in montana cum festinatione in ciuitatem Iuda, & intrauit in domum Zachariæ & salutauit Elisabeth. & reliqua.

Homilia Bedæ presbyteri.

LEctio quam audiuimus sancti euangelij & redemptionis nostræ nobis semper primordia prædicat, & salutaria semper imitãdæ humilitatis remedia commendat. Nam quia superbiæ peste attactum genus humanum perierat, decebat ut medicamẽtum humilitatis quo sanaretur, prima mox incipientis salutis tempora prætenderent. Et quia per temeritatem seductæ mulieris mors in mundum introierat, congruum fuit ut indicium uitæ reuertentis mulieres deuotæ humilitatis inuicem ac humilitatis se præuenirent obsequijs. Prior ergo nobis beata dei genitrix ad sublimitatẽ patriæ cœlestis iter ostendit humilitatis, non minus religionis quam castitatis exemplo uenerabilis. Siquidem gloriam uirginei & intemerati corporis qualis sit uita superne ciuitatis ad quam suspiramus insinuat: ubi neque nubẽt, neq; nubentur, sed sunt sicut angeli dei in cœlis. ℞. Intuimini quantus sit. in dominica præterita. Lectio ij.

VIrtutem uero mentis eximiã qua ad hanc pertingere debeamus indicat, nam sicut præcedente sancti euangelij lectione cognouimus, postquã an-

gelica uisione & allocutione meruit sublimari, postquam se cœlesti honestandam partu didicit, nequaquam se de donis cœlestibus quasi hæc a se essent extulit: sed ut magis magisque donis esset apta diuinis, in custodia humilitatis gressum mentis fixit dicens ecce ancilla domini fiat mihi secundum uerbum tuum. Vt uero ex hodierna lectione audiuimus, eãdem quã angelo exhibuerat humilitatem, hominibus quoque curauit exhibere: & (quod maioris est uirtutis) hoc etiam minoribus. Quis enim nesciat uirginẽ deo consecratam, mulierẽ deo dicatam gradum habere potiorem? Quis dubitet matrẽ regis æterni, iure matri militis esse præferendam? Attamen ipsa memor scripturæ præcipiẽtis quãto magnus es humilia te in omnibus, mox ut angelus qui loquebatur ei ad cœlestia rediijt, surgit, ac montana cõscendit. ℟. Montes Sion ramos. ℣. Transite transite. Lectio tertia.

Intrat ergo domum Zachariæ, atque Elisabeth quam seruũ ac præcursorẽ domini pariturã nouerat, salutat: non quasi dubia de oraculo quod acceperat, sed ut gratulatura de dono quod conseruam acce pisse didicerat. Non ut uerbum angeli mulieris attestatione probaret, sed ut mulieri prouectæ ætatis uirgo iuuencula ministerium sedula impenderet. Et factum est ut audiuit salutationem Mariæ Elisabeth, exultauit infans in utero eius, & repleta est spiritu sancto Elisabeth. Aperiẽte os suũ ad salutandũ beata Maria, repleta est mox spiritu sancto Elisabeth, repletus est et Ioannes, atque uno eodemque

spiritu ambo edocti. Illa salutantem quae esset agnouit, & sicut matrẽ domini debita cum benedictione uenerata est: ille ipsum esse dominũ qui in utero uirginis portaretur intellexit, & quia lingua necdum ualuit animo exultante salutauit. In benedictus antip. Expectetur sicut ros. In cõfitemini anti. Aue uirgo Maria. In laudate. Et tu Bethlehem. cap. Et egressio eius. ps. directus. Dñe refugiũ factus. fol. 49. hym. Splẽdor. fol. 88. ℟. in bapt. Lętetur cor quęrẽtiũ. ℣. Cõfitemini añ. Deus manifeste. iiij. uersicu. Deus deorum. omnia & orationes require in dominica pręterita. Eodem die ad uesperas Lucernar. Quoniam tu. antiph. in choro Ex Sion species decoris eius deus manifeste ueniet, deus noster & non tardabit, hymnus

MYsterium ecclesię hymnum Christo referimus: quem genuit puerpera uerbum patris in filio.

Sola in sexu fœmina electa es in sæculo, quae meruisti dominum sancto portare in utero.

Vates antiqui temporis prædixerat, quod factum est: quia uirgo conciperet, & pareret Emmanuel.

Mysteriũ hoc magnũ est, Mariæ quod cõcessum est: ut deũ per quẽ omnia, ex se uideret prodere.

Vere gratia plena es, & gloriosa permanes: quia ex te nat[us] est Christus, per quem facta sunt omnia.

Pastores qui audierãt, cãtare deo gloriam: cucurrerunt in Bethlehem, natum uidere dominum.

Sic magi ab ortu solis, per syderis inditium, typum ferentes gentiũ, primi obtulerunt mu-

nera.

R ogemus ergo populi dei matrem & uirginem: ut ipsa nobis impetret pacem & indulgentiam,

G loria tibi domine, qui natus es de uirgine: cum patre & sancto spiritu in sempiterna sæcula. Amen. ℟. in choro. Sicut cedrus exaltata sum in Libano, & sicut cypressus in monte Sion, quasi myrrha electa dedi Suauitatis odorem. ℣. Myrrha gutta & casia a uestimentis tuis, a gradibus eburneis, ex quibus te delectauerunt. Suauitatis. añt. Aue uirgo Maria gratia plena dominus tecum. ps. Dilexi quia. fol. 63.

Oratio.

A Spice de cœlo deus & ueni, & multiplica fidem populi tui. Vt per te sequatur augmẽtum, per quem sumpsit initium. Qui uiuis. In magnificat aña. Ecce ancilla domini fiat mihi secũdum uerbum tuum.

Oratio.

E Xcita domine corda nostra ad præparandas unigeniti tui uias, ut per eius aduentum purificatis tibi mentibus seruire mereamur. Qui tecum uiuit, psallenda. Spiritus sanctus in te descẽdet Maria, ne timeas habebis in utero filium dei. cõplet. Quoniam tu illu. &c.

Oratio.

P Rotege quæsumus domine famulos tuos subsidijs pacis: Et beatæ Mariæ patrocinijs confidentes, a cunctis hostibus nos redde securos. Per dominum.

Dominica sexta aduentus ad matutinum. ℟. post hymnum. Ecce annuntio uobis gaudium magnum. Quod erit in uniuersa terra.

℣. Venite exultemus domino: iubilemus deo salutari nostro. Quod erit. añ. Ecce dominus noster cum uirtute ueniet, & brachio excelso. canticum. De nocte uigilat. fol. 81. aña. Salus nostra cito ueniet, & comminuet iugũ captiuitatis nostræ. canticum. Confirmatum est cor. fol. 82. aña. Eleuate signum in cœlo, quoniam prope est redemptor sæculi. canticum. Domine audiui. fo. 83.

Euangelium secundum Lucam.

Lucæ 1. IN illo tempore. Missus est Gabriel angelus a deo in ciuitatẽ Galilææ, cui nomen Nazareth: ad uirginem despõsatam uiro cui nomen erat Ioseph, de domo Dauid: & nomen uirginis Maria. Et reliqua.

Homilia Bedæ. Lect. j.

EXordium nostræ redemptionis fratres charissimi, hodierna nobis sancti euangelij lectio commendat. Quæ angelum de cœlis a deo missum narrat ad uirginem: ut nouam in carne natiuitatem filij dei prędicaret, per quam nos abiecta uetustate noxia renouari, atque inter filios dei computari possimus. Vt ergo ad promissæ salutis mereamur dona pertingere, primordium eius intenta curemus aure percipere: missus est (inquit) angelus Gabriel a deo in ciuitatem Galilæę. Tu autem. ℟. Portam hanc quam uidetis. Solus dominus ueniet & egredietur per eam & erit semper clausa. ℣. Vidi portam in domo domini clausam dicit ad me angelus. Solus dominus. Lectio ij.

APtum profecto humanæ restaurationis principium, ut angelus a deo mitteretur ad uirginem partu consecrandam diuino. Quia prima perditionis hu-

manæ causa fuit, quum serpens a diabolo mitteretur ad mulierem spiritu superbiæ dicipiendam. Immo in ipso serpente diabolus ueniebat, qui humanū genus deceptis parētibus primis immortalitatis gloria denudaret. Quia ergo mors intrauit per fœminam, apte rediijt & uita per fœminam. Illa a diabolo seducta per serpentem, uiro gustum necis obtulit: hæc edocta a deo per angelum, mundo autorem salutis edidit. Missus est ergo angelus Gabriel a deo: raro autē legimus, quia apparentes hominibus angeli, designantur ex nomine. Tu autem. ℞. Beatus uterus Mariæ uirginis, qui portauit inuisibilem: quem septem throni capere non possunt in eo habitare dignat⁹ est. Et portabat leuē in sinu suo. ℣. Dabit illi dominus sedem Dauid patris sui, & regnabit in domo Iacob in æternum: cuius regni non erit finis. Et portabat. Lectio. iij.

GAbriel nanque fortitudo dei dicitur: & merito tali nomine præfulget, qui nascituro in carne domino testimonium perhibet: de quo propheta in psalmo dicit. Dominus fortis & potens, dominus potens in prælio: illo nimirum prælio, quo potestates aëreas debellaret: & ab eadem tyrannide ueniebat mundum eripere. Ad uirginē desponsatam uiro, cui nomen Ioseph, de domo Dauid: & nomen uirginis Maria. Quod dicitur de domo Dauid, nō tantum ad Ioseph pertinet, sed etiam ad Mariam. Legis nanq; erat præceptum, ut de sua quisq; tribu ac familia duceret uxorem: apostolo attestante, qui ad Timotheū scribens ait. Memor esto dominum

Iesum Christum resurrexisse a mortuis ex semine Dauid, secundum euangelium meum. Tu autem. añt. Videbit omnis caro salutare dei. canticum. Attende cælum. fol. 84. añt. ad crucem. Missus est Gabriel archangelus ad salutandum uirginem Mariam, aue gratia dei repleta, tu sola in mulieribus benedicta: quæ inducis in sæcula saluatorem mundi. K. K. K. item Missus est. Gloria patri. &c. iterum Missus est. K. K. K. & dicitur solũ ter, ut aliæ per totum annum. In cantemus. Parati estote similes hominibus expectantibus dominũ quando reuertatur a nuptijs. Orationes secretas require in prima dominica aduentus. In benedicite añt. Gaudete in domino, iterum dico gaudete, dominus prope est.

Oratio.

Preces populi tui quæsumus domine clementer exaudi: & concede propitius. Vt gloriosum unigeniti tui aduentum per intercessionem beatæ & gloriosæ semperque uirginis Mariæ, cũ omni pace & gaudio celebrem⁹. Per eundem dominũ. In laudate añ. Canticum nouum cantabunt dño filij Israël, dño appropinquanti. capit. Laudatio eius in ecclesia sanctorum. ps. directus. Dñs regnauit decorẽ. fo. 51. hymnus. Mysteriũ ecclesię, ut supra, psallen. Sicut iurasti domine ad Abrahã patrem nostrũ fac redemptionẽ populo tuo. ℟. in bapt. Tollite portas principis uestri & eleuamini portæ æternales. Et introibit rex gloriæ. ℣. Domini est terra & plenitudo eius: orbis terrarum & uniuersi qui habitant in eo. Et introibit.

Oratio.

DEus qui beatæ Mariæ uirginis partũ sine humana concupiscentia procreatum in filij tui membra uenientis, paternis fecisti præiudiciis non teneri, præsta quæsumus. Vt huius creaturæ nouitate suscepta, uetustatis antiquæ contagijs exuamur. Per eundem. añ. Veni domine, iiij. uersi.

D eus in adiutoriũ meũ intende: domine ad adiuuandum me festina.

C onfundantur & reuereantur omnes: qui quęrunt animam meeam.

A uertantur retrorsum & confundãtur: qui uolunt mihi mala.

A uertantur statim erubescentes: qui dicũt mihi euge euge.

G loria patri. &c. añа. Veni domine & noli tardare. complet. Dominus in cœlo.

Oratio.

COnsciẽtias nostras quæsumus omnipotens deus quotidie uisitando purifica. Vt ueniens filius tuus dominus noster, paratam sibi in nobis inueniat mãsionem. Qui tecũ. psal. Spiritus sanctus in te descendet Maria, ne timeas habebis in utero filium dei. comple. Sit splendor domini.

Oratio.

DEus qui de beatę Mariæ uirginis utero, uerbum tuum angelo nuntiante carnem suscipere uoluisti, præsta supplicibus tuis. Vt qui uere eam dei genitricem cognouimus: eius apud te intercessionibus adiuuemur. Per eundem dominum nostrum.

Ad tertiam Epistola.

GAudete in domino semper, iterũ dico gaudete: modestia uestra nota sit omnibus hominibus, dominus prope est nihil solliciti sitis. ℟. Deo gratias. ℣. Colos. 4.

Emitte agnum domine,

&c. ut in prima dominica, & dicitur per totam sextam hebdomadam.
Eodem die ad uesperas. lucer. Quoniã tu.
Baruch 5. añ. in choro. Ierusalem surge & sta in alto, & uide iucunditatem quae ueniet tibi a deo tuo. hymnus. Misterium ecclesiae. ut supra. ℟. in choro. Per Gabrielis angeli os, nuntiatum est uirgini Mariae, & uerbum concepit e coelo. Et illum suscepit modicus uterus, cui paruus fuerat mundus. ℣. Spiritus sanctus in te ingredietur, & uirtus altissimi obumbrabit tibi. Et illum. aña. Ecce dominus sedet super nubẽ leuem, & ueniet in Aegyptum. ps. In exitu Israel. Ecce nunc. Laudate. Oratio. Preces populi tui. quere in matuti. In magnificat aña. Beata es Maria quę credidisti, perficientur in te quae dicta sunt a domino. oratio. Deus qui beatae Mariae. ut supra psallẽ. Veniet ex Sion saluator omnium, qui eripiat & auertat impietatẽ ab Iacob. ℟. in baptist. Ecce ueniet dominus protector sanctus Israel. Coronam regni habens in capite suo. ℣. Ex Sion species decoris eius, deus noster manifeste ueniet. Coronã regni. Oratio. Cõscientias nostras. aña. Vniuersi domine. quatuor uersiculi.

Ad te domine leuaui animam meam: deus meus in te confido non erubescam.

Neque irrideant me inimici mei: etenim uniuersi qui te expectant non confundentur.

Confundantur iniqua gerentes superuacue, uias tuas domine notas fac mihi: & semitas tuas edoce me.

Dirige me in ueritate tua & doce me: quia tu es deus salutaris meus

& te sustinui tota die. Gloria patri. &c. aña. Vniuersi domine, qui te expectant, non confundentur. complet. Regnum tuum. aliud Benedictus es. &c. Oratio. Deus qui de beatę. psallen. Veni domine & noli tardare, miserere nobis positus in saeculi finem. completo. Quoniam tu. &c.

Oratio.

Prope esto domine omnibus expectantibus te in ueritate: ut in aduētu filij tui dñi nostri placitus tibi actibus praesentemur. Qui tecum uiuit.

Sequitur offitiū de exceptato, quod celebratur prout disponit rubrica inferius descripta, quae incipit Beatitudinem: secundum occurrentiam natiuitatis domini.

Feria secunda de exceptato, ad matut. ℟. post hymnum. Ecce dominus iudicium retribuet. Ipse ueniet & saluos nos faciet. ℣. Venite exultem⁹ domino, iubilem⁹ deo salutari nostro. Ipse ueniet. antiphonae in psalmis Non derelinques quaerētes te domine. ps. Confitebor tibi domine in toto corde meo: narrabo. fol. 4. aña. ij. Isaiae 35.

Ego autem cum iustitia apparebo in conspectu tuo domine. ps. Exaudi domine iustitiā meā. fol. 7. aña. iij.

Qui te expectant domine non confundentur. ps. Ad te domine leuaui animam meam. fol. 12. aña quarta.

Accelera dñe ut nos saluos facias. ps. In te domine speraui. fo. 14. aña quinta.

Iuxta est dominus ijs qui tribulato sunt corde. ps. Benedicā dñm. fol. 16. añ. 6.

Nam qui expectāt dominū, ipsi haereditabūt terram. ps. Noli aemulari. fol. 19. añ. vij.

Intende domine prospe ra & regna. ps. Eructa uit cor meum. fol. 24.
Euangelium secundum Marcū. Lectio prima.
e.i. IN illo tempore. Fuit Ioānes in deserto ba ptizans, & prædicans baptismum p nitentię in remissionem pecca torum. Et reliqua.
Homilia Bedæ.
ADuentum dominicæ prædicationis Ioannes præueniens, sicut ex lectione sancti euangeli; fratres charissimi audistis, fuit Ioannes in deserto baptizās & prædicans baptismū p nitentiæ in remissionem peccatorum. Vbi solerter intuenda est distinctio uerborum, qua dicitur: quod fuit baptizans, & prædicans baptismum pœnitentiæ in remissionem peccatorum. Baptizabat nanq; ipse baptismo pœnitentiæ in confessionem & emendationem peccatorum. Tu autem. R.
Gaudete in dn̄o semper, iterum dico gaudete: modestia uestra nota sit omnibus hominibus. Dominus prope est nihil solliciti sitis.
Phil. 4. ℣. Sed in omni oratione & obsecratione, petitiones uestræ innotescant apud Deum. Dominus prope.
Lectio secunda.
ET prædicabat baptismum pœnitentiæ futurum in Christo in remissionem peccatorū: in cuius solo baptismate peccatorum nobis remissio donatur, Apostolo attestante, qui ait. V-
Eph. 4. nus dominus, una fides, unum baptisma, unus deus & pater omnium. Quod autem Ioānes in deserto baptisma suum dat, & baptisma Christi prædicat, imo totam a puero agit in deserto uitam: ideo fit, ut summus doctor quod uerbis prædicabat, exēplis instrueret, Et qui suos auditores a peccatis pœni

tendo discedere suadebat, ipse peccantium uitia non solum mūditia mentis, sed & corporis situ declinaret. Tu aūt. ℞. Ecce dominator dominus ueniet. Et nomē eius altissimi filius. ℣. Hic est saluator quem prophetæ dixerunt, & hic est agnus quē dixit Isaias. Et nomen eius.

Lectio tertia.

TYpice autem desertum in quo Ioānes manebat, segregatam a mundi illecebris uitam designat: qui siue solitarij, siue turbis admixti uiuant, tota semper intentione animi præsentis sæculi desideria spernūt: soli deo in abscondito cordis adhærere, & in illo spem suā ponere delectantur. Quam dilectissimam deo solitudinem mētis iuuante spiritus sancti gratia desiderabat adire qui dicebat. Quis dabit mihi pēnas sicut co-
Psal. 54. lūbæ, & uolabo & requiescā? Eādēq; mox domino iuuante se consecutum gratulatus adiungit. Ecce elongaui fugiens & mansi in solitudine. Tu autem domine. In benedictus añ. Gaude & lætare uirgo filia Sion ecce rex tuus uenit.

Oratio secreta.

MIserere nobis omnipotens deus: & lucem tuam nobis concede perpetuā. Per dominū nostrū Iesum Christum filiū tuū, qui tecum uiuit & regnat, una cū sancto spiritu in sæcula sæculorū, amen. ℣. Dñs uobis. &c. In miserere aña. In Israël orietur princeps firmamentum pacis. ℣. Dñs uobis. &c. Oratio.

EXcita quęsumus domine potētiam tuā & ueni. Vt ab imminētibus peccatorū nostrorum periculis, te mereamur protegēte eripi, & te liberante saluari. Qui cū patre. In laudate añ.

Laudemus nomen domini in choro, quia ipse ueniet & saluos nos faciet. capit. Cœli enarrant gloriā dei, & opera manuum eius annuntiat firmamentum. ps. directus. Deus in nomine tuo. fol. 28. hymn⁹. Splendor paternæ. fol. 88. ℞. in baptist. Qui uenturus est iam ueniet & non tardabit. Quia ipse est redemptor noster & saluator mundi. ℣. Deus manifeste ueniet, deus noster & nō tardabit. Quia ipse.

Oratio.

Festina quęsumus domine ne tardaueris: ut & peccata nostra deleas, & quæ nobis sunt aduersa depellas. Qui cum patre. aña. Exultent & lætētur. iiij. uersicul.

Deus in adiutorium meum intende: domine ad adiuuandum me festina.

Confundantur & reuereantur omnes: qui quærūt animam meam.

Auertantur retrorsum & cōfundantur: qui uolunt mihi mala.

Auertantur statim erubescentes: qui dicūt mihi euge euge.

Gloria patri. &c. aña. Exultent & lętentur in te omnes qui quærunt te domine. completo. Ostende nobis domine misericordiam tuam: & salutare tuum da nobis. K. K. K. Oratio

Excita potentiā tuā deus, & ueni: & quod usque in finem sæculi promisisti benign⁹ operare. Qui cū patre. Sequitur pro defunctis. aña. In iniquitatibus. ps. Miserere mei deus, secundum. fol. 27. cum alijs añt. & psalmis. ut infra in officio mortuorum. Eodē die post tertiam dicuntur Litaniæ. ℣. Dominus uobiscū.

Oratio.

Deus qui ad ineffabilis obseruātiam sacramenti, famulorum

tuorum

tuorum præparas uoluntates, donis tuis corda nostra purifica. Vt quod sancta est deuotione tractādum, synceris mentibus exequamur. Per dominum nostrū. ℣. Dominus uob. aña.

Conuertimini ad me in toto corde uestro dicit dominus: in ieiunio, fletu, & planctu: quia nolo mortem peccatoris, sed ut conuertatur & uiuat. aña.

Baruch 1.
Daniel 9.

Domine deus uirtutū deus Israël, qui eduxisti populum tuum de terra Ægypti, & fecisti tibi nomen gloriæ, peccauimus, impie egimus, iniquitatem fecimus: miserere nobis saluator mundi. aña.

Peccauim⁹ ante te de⁹: ne des nos in opprobrium propter nomen tuum: quia tu es dominus deus noster, quem propitium expectamus. aña.

Misereris omnium domine, & nihil odisti eorum quæ fecisti dissimulans peccata hominum propter pœnitētiam, & parcens illis: quia tu es dominus deus noster. aña.

Qui fecisti magnalia in Ægypto mirabilia in terra Cham, terribilia in mari rubro, non tradas nos in manus gentium, ne dominētur nobis qui oderūt nos. aña.

Circundederūt nos mala quorum non est numerus: da nobis auxilium de tribulatione: opera manuum tuarum ne despicias deus. aña.

Si fecissemus præcepta tua domine, habitassemus cum securitate & pace omni tempore uitæ nostræ: nunc quoniā peccauimus, superuenerunt in nos omnes tribulationes: pius es domine, miserere nobis: et dona remedium populo tuo. aña.

Iniquitates nostras agnoscimus domine: petimus deprecātes te, re-

mitte nobis: dimitte nobis domine peccata nostra. añ.
Vide domine afflictionem populi tui, quoniã amara est nimis: humiliati enim sumus pro peccatis nostris. Exaudi nos qui es in c lis: quia non est alius praeter te domine. añ. Liberator noster de gentibus iracundis, ab insurgentibus in nos libera nos domine. Sequitur. K. K. K. Domine miserere. ter. ℣. Christe libera nos. ℟. Saluator libera nos. ter.
Sancta Maria.
Intercede pro nobis.
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphael
Sancte Ioannes
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Iacobe
Sancte Ioannes
Sancte Philippe
Sancte Bartholomaee
Sancte Thoma
Sancte Matthaee
Sancte Iacobe
Sancte Simon
Sancte Thaddaee
Sancte Mathia
Sancte Barnaba
Sancte Marcae
Sancte Luca
Sancte Stephane
Sancte Line
Sancte Clete
Sancte Clemens
Sancte Nazari
Sancte Celse
Sancte Prothasi
Sancte Geruasi
Sancte Victor
Sancte Nabor
Sancte Foelix
Sancte Xiste
Sancte Laurenti
Sancte Vincenti
Sancte Sisini
Sancte Martyri
Sancte Alexander
Sancte Vitalis
Sancte Agricola
Sancte Canti
Sancte Cantiane
Sancte Cantianilla
Sancte Corneli
Sancte Cypriane
Sancte Babyla

Sancte Romane
Sancte Cosma
Sancte Damiane
Sancte Antonine
Sancte Christophore
Sancte Georgi
Sancte Mauriti
Sancta Tecla
Sancta Pelagia
Sancta Catharina
Sancte Galdine
Sancte Ambrosi
Omnes sancti
Intercedite pro nobis.
℣. Exaudi Christe. ℟. Voces nostras. ter.
℣. Exaudi deus. ℟. Et miserere nobis.
℣. Kyrie eleison. ter.
℣. Dominus uobisc.

Oratio.

Deus qui confitentium tibi corda purificas, & accusantem se cõscientiam ab omni uinculo iniquitatis absoluis, da indulgentiam reis: & medicinam tribue uulneratis. Vt exclusa dominatione peccati, liberis tibi mentibus seruiamus. Per dominum nostrũ. ℣. Dominus uobisc. añ.

Tu uir dei ora pro nobis ad dominũ, quia peccata nostra aduersantur nobis: ut faciat nobiscũ dominus secundũ magnam misericordiã suã, & recedãt a nobis. añ. 1. Reg. 12.

Ne auertas domine hominem in humilitatem: quoniam tu dixisti conuertimini ad me, & sanabo uos filij hominũ. aña. Ps. 89

Memento domine quoniam puluis sumus: propitiare omnibus iniquitatibus nostris. añ. Ps. 102

Fac nobiscum domine misericordiam tuam, quia multa sunt peccata nostra: libera nos deus in tempore tribulationis. aña.

Ciuitatem istã tu circũda domine, & angeli tui custodiant muros eius: populũ ad te clamantẽ exaudi misericors. añ.

Gemitus noster domine a te non est absconditus: cor nostrum cõtur- Ps. 37.

batum est in nobis, & deseruit nos fortitudo nostra: exurge Christe adiuua nos, & libera nos propter nomen tuum. aña.

Psal.59. Propter peccata nostra deus commouisti terrã, & conturbasti eam: sana domine contritiones eius quoniam mota est. aña.

Psal.2. Seruiamus domino in timore, & exultemus ei cum tremore: apprehẽdamus disciplinam, nequando irascatur nobis. aña.

Psal.26. Adiutor noster esto domine ne derelinquas nos: neq; despicias nos deus salutaris noster. aña.

4. Reg. 19. Dies tribulationis & iræ inuenerunt nos, cõfusio & improperium cecidit super nos, & nõ sumus obliti te: ex-

Psal.43. urge dñe adiuua nos, & libera nos propter nomen tuum. sequitur. Kirie eleyson. ter. ℣. Agnus dei qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Gloria patri & filio, &c. itẽ Agnus dei qui tollis peccata mundi miserere nobis. Suscipe deprecationem nostram, qui sedes ad dexteram patris. iterũ. Agn⁹ dei qui tollis peccata mũdi miserere nobis. Kyrie eleison. ter. ℣. Benedicamus domino. ℟. Deo gratias. Ordo iste seruatur sic in fine litaniarum, quotiescunq; fiunt litaniæ. Eodem die ad uesp. lucerna. Dominus illuminatio mea. Et salus mea quem timebo. ℣. Dominus protector uitæ meæ. Et salus. hymnus. Deus creator. fol. 93. ℟. in choro. Quoniam rex omnis terræ deus ueniet. Psallite sapienter. Omnes gẽtes plaudite manibus, iubilate deo in uoce exultationis. Psallite. aña. In diebus meis. ps. Dilexi quia audiet. fol. 63. cũ alijs psalmis secundæ

feriæ cõmunis. Oratio. Excita quæsumus. ut supra in matut. In magnificat aña. Iustitia ante eum ambulabit: & ponet in uia gressus ei⁹. uel potius dicitur aña. sequens, quæ est una ex añt. solennibus quæ debent dici in officio exceptato. nam aña supra dicta dicitur duntaxat quando replicantur dominicæ. añt. solennis.

O Adonai & dux domus Israël, qui Moysi in igne flammæ rubi apparuisti, & ei in Sina legem dedisti, ueni ad redimendum nos in brachio excelso. Oratio. Excita potentiam tuã. ultima supra in matut. & finitur cum xij. Kyrie eleison. Sequitur aña. ad uesperas mortuorum. Complacebo. ps. Dilexi quia. fol. 63. cum reliquis ut infra in Officio mortuorum.

Feria tertia de exceptato. ad matu. ℟. post hymnum. Veni domine & noli tardare, relaxa facinora plebi tuæ. Et reuoca singulos in terram suam. ℣. Deus uirtutum conuerte nos, & ostende faciem tuam & salui erimus. Et reuoca. aña.

Omnes gentes plaudite manibus, quia deus noster manifeste ueniet. ipsum. Iubilate deo in uoce. fol. 25. añ. Deus manifeste ueniet, deus noster & non tardabit. ps. Deus deorum dominus. fol. 26. aña.

Expectamus nomen tuum domine, quoniam bonum est. ps. Quid gloriaris in malitia. fol. 28. quamuis alij dicant Deus in nomine. fol. 28. aña.

Vt cognoscamus in terra uiam tuam, in omnibus gentibus salutare tuum. ps. Deus misereatur. fol. 34. aña.

Veni domine & noli tardare. ps. Deus in adiutoriũ. fol. 36. aña. Suscipiant domine mõ-

tes & colles populo tuo pacem. ps. Deus iudicium tuũ. fol.38. añ. Notam fac filijs hominum potentiam tuã domine. ps. Voce mea ad dominum clamaui: uox mea. fol.40.

Sermo sancti Ambrosij episcopi. Lectio j.

LÆtitia quanta sit, quantusque concursus, quum imperatoris mundi istius natalis celebrandus est, bene nostis: quemadmodum duces & principes, omnes etiam militantes, accurate sericis uestibus accincti, operosis cingulis auro fulgente preciosis, ambiunt solito nitidius in conspectu regis incedere. Credũt enim maius esse imperatoris gaudium, si uiderit maiorem suę apparationis ornatum: tantoque illũ lætum futurum, quanto ipsi fuerint in eius festiuitate deuoti: ut quia imperator tanquam homo corda non cõspicit, affectum eorum circa se probet uel habitũ contuendo: ita fit ut splendidius se accuret, quisquis regem fidelius diligit. Hæc autem ideo sollicite faciũt: quia maiorem sibi remunerationem pro hac sollicitudine sperãt futuram. Tu autem. ℞. Obsecro domine mitte quem missurus es, & uide afflictionem populi tui. Sicut loquutus es ueni & libera nos. ℣. Deus uirtutum conuerte nos, & ostẽde faciem tuam & salui erimus. Sicut loquutus es.

Lectio secunda.

SI ergo fratres, sæculi istius homines propter præsentis honoris gloriam terreni regis sui natalis diem tanta apparatione suscipiunt, qua nos accuratione æterni regis nostri Iesu Christi natalem, suscipere debemus? qui pro deuotione nostra non nobis

temporalem largietur gloriam, sed æternam: nec terreni honoris administrationem dabit, quæ successore finitur, sed cœlestis imperij dignitatem: quæ non habet successorem. Qualis autem nostra remuneratio sit futura, dicit propheta: Quæ oculus non uidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit: quæ præparauit deus diligentibus se. Quibus indumentis nos exornari oportet? Quod autem diximus nos, hoc est animas nostras: quia rex noster Christus non tam nitorem uestium, quam animarum requirit affectum: nec inspicit ornamenta corporū, sed cōsiderat corda meritorum: nec fragilis cinguli præcingentis lumbos operositatem miratur: sed fortis castimoniæ restringentis libidinem ad pudicitiam plus miratur

Tu autē. ℞. Ecce dñs ueniet de Sion. Et saluabit populum suum. ℣. Orietur stella ab Iacob, & exurget homo ex Israël. Et saluabit.

Lectio tertia.

AMbiamus ergo inueniri ante ipsum probati fide, compti misericordia, moribus accurati: & qui fidelius Christū diligit, nitidius se mādatorum eius obseruatione componat: ut uere nos in se credere uideat, quum ita in eius solennitate fulgemus: & lætus sit, quo nos perspexerit puriores. Atque ideo ante complures dies castificemus corda nostra, mundemus conscientiam, purificemus spiritum, ac nitidi & sine macula immaculati domini suscipiamus aduentum: ut cuius natiuitas per immaculatam uirginem constitit, eius natalis per immaculatos seruulos procuretur.

Suscepturi igitur fratres natalem domini, ab omni nos delictorũ fæce purgemus, repleamus thesauros eius diuersorum numerũ donis: ut in die sancta sit unde peregrini accipiant, reficiãtur uiduæ, pauperes uestiantur. Simus immitatores domini nostri: si enim ille pauperes in cœlesti gratia uoluit nobis esse cõsortes, cur nobis non sint in substantia terrena consortes? Nec extranei sint alimonijs, qui fratres sunt sacramentis. Tu autẽ. In benedictus añã. Ecce dominus sedet super nubem leuem, & uenit in Ægyptum.

Oratio secreta.

TV nos domine qui lux es, & ueritas, sancta fac cõuersatione fulgere. Per dominum nostrum. una cũ sancto. ℣ Dominus uobisc. In miserere añã Lætare uirgo filia Ierusalem, ecce rex tuus uenit, ℣. Dominus uobiscũ.

Oratio.

PRæsta quęsumus omnipotẽs deus. Vt filij tui uentura solennitas, & præsentis nobis uitæ remedia conferat, & præmia concedat æterna. Per eundem. In laudate. Paratus esto Israel in occursum Domini dei tui. capitulum. Quia ipse formans montes & creans spiritus, & annuntians hominibus Christum uenturum. ps. directus. Deus misereatur. fol. 34. hymnus. Splendor paternæ. fol. 88. ℟. in bapt. Paratus esto Israël in occursum domini dei tui, quia ipse formans montes & creans spiritus, & annuncians hominibus Christũ uenturum. ℣. Cœli enarrant gloriam dei, & opera manuum eius annuntiant Christũ. Oratio.

VErbi tui nos quæsumus domine ad

uentus illuminet, & a sordibus peccatorum clementer emundet. Qui tecum. aña. Nam qui expectant. iiij. uersiculi.

Noli æmulari inter malignantes: neque æmulatus fueris facientes iniquitatem.

Quoniam tanquã fœnum uelociter arescẽt: & sicut olera herbarũ cito decident.

Spera in domino & fac bonitatem: & inhabita terram & pasceris in diuitijs eius.

Delectare in domino: & dabit tibi petitiones cordis tui.

Gloria patri. &c. aña. Nam qui expectant dominum, ipsi hæreditabunt terram. complet. In matutinis dñe meditabor in te quia factus es adiutor meus. K,

Oratio.

Redemptor noster aspice deus: & ueni ad liberandum nos de profundo iniquitatis: & dona ecclesiæ tuæ perpetuam tranquillitatem & pacem. Qui uiuis & regnas. Sequitur aña. pro defunctis. In iniquitatibus ut supra in secunda feria. Eodem die ad litanias. ℣. post tertiam. Dominus uob. Oratio.

Domine deus omnipotens, qui timore sentiris, qui te diligentium ore caneris, confessione placaris, misericordiam tuam nobis ostende supplicibus. Vt qui de meritorum qualitate diffidimus, de tua semper potentia gloriemur. Per dominum nostrum. ℣. Dominus uobiscum. aña.

Cõuertamur unusquisque a uia sua mala: quis nouit si miserebitur deus, aut auertat irã suã a nobis & non pereamus? aña. Iona 3.

Quem deprecemur qui te mitiget omnium domine nisi ministros tuos misericors? Michaël

principem angelorum, Gabriel nuntium uirginis. Angelorũ chorus, iustorũ animæ intercedite pro nobis dicẽtes: miserere deus tuæ plasmæ: tuã imaginẽ ne despicias domine. añã.
In te sperauerũt patres nostri domine, sperauerũt et liberasti eos: ad te clamauerũt, & salui facti sunt: in te sperauerũt & nõ sunt confusi. añ.
Media uita in morte fũmus: quẽ quærimus adiutorẽ nisi te domine? qui pro peccatis nostris irasceris. Sancte deus, sancte fortis, sancte misericors, saluator amarę morti ne tradas nos. añ.
Anima mea cessa iã peccare: cogita de subitanea transpositione æterna tormẽta. Ibi enim nõ suscipitur pœnitentia, nec lucrifaciunt lachrymę: dum tempus adest cõuertere, clama dicẽs: deus me⁹ miserere mei. añã.
Peccauimus domine, peccatum nostrum contra nos est: petimus deprecãtes te, remitte nobis domine: ne simul perdas nos cũ peccatis nostris, qm̃ tu es deus pœnitentium. añ.
Aufer iram tuam a nobis deprecãtibus te: nõ sustinemus iram gloriæ tuæ: sancto spiritu tuo tu creasti omnia. Quia populi tui sumus, & opera manuum tuarum, dñe libera nos. añ.
Peccauimus peccauimus ante faciem tuam deus, cœli, terra, mare, testimonium dicunt aduersus peccata nostra: ne festines domine perdere imaginem tuam, quam dilexisti cũ patre super omnia. añã.
Domine si inquiras cordis nostri secreta, rea est ante te omnis cõsciẽtia: & si respexeris in nobis plasma tuũ, cito flecteris ut deus ad misericordiã. Et ideo clamat ad te omnis terra, peccauimus tibi: dona no-

bis indulgentiã. Kyrie eleiſon. ter.
Domine miſerere. ter.
Chriſte libera nos. ℟.
Saluator libera nos. ter.
Sancta Maria.
Intercede pro nobis.
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphaël
Sancte Ioannes
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Stephane
Sancte Anathalon
Sancte Cai
Sancte Caſtritiane
Sancte Calimere
Sancte Mona
Sancte Materne
Sancte Myrocles
Sancte Protaſi
Sancte Euſtorgi
Sancte Dionyſi
Sancte Simpliciane
Sancte Veneri
Sancte Marole
Sancte Dati
Sancte Martiniane
Sancte Cliceri
Sancte Lazare
Sancte Euſebi
Sancte Geruntĩ
Sancte Benigne
Sancte Senator
Sancte Magne
Sancte Antonine
Sancte Ampele
Sancte Syre
Sancte Gaudenti
Sancte Abundi
Sancte Hilari
Sancte Martine
Sancte Eugeni
Sancte Aureli
Sancte Vigili
Sancte Zeno
Sancte Baſsiane
Sancte Maurili
Sancte Seuere
Sancte Sylueſter
Sancte Auguſtine
Sancte Hieronyme
Sancte Gregori
Sancte Iuli
Sancte Satyre
Sancta Tecla
Sancta Catharina
Sancte Galdine
Sancte Ambroſi
Omnes ſancti. ℟.
Intercedite pro nobis.
Exaudi Chriſte. ℟.
Voces noſtras. ter.

Exaudi deus. ℟. Et misere nobis. *ter.*
Kyrie eleison. *ter.*
℣. Dominus uobis.

Oratio.

Deus qui sola nos miseratione reseruas, tribue quæsumus. Vt eam iugiter consequentes, austeritatem posimus euitare iudicij: quod nemo nisi per tuam gratiam securus ingreditur. Per dominum. ℣. Dominus uobiscum. aña.

In te domine speramus non confundamur in æternum: in tua iustitia libera nos, et eripe nos, ut non pereamus.

Domine nõ sum⁹ digni aspicere altitudinẽ cœli, præ multitudine iniquitatum nostrarum: ne perdas nos in finem cum peccatis nostris.

Domine si iratus fueris aduersum nos, quem ad iutorem quærimus, aut quis miserebitur infirmitatibus nostris? Chananeam & publicanum uocasti ad pœnitentiam: & Petrum lachrymãtem domine suscepisti: & nostram pœnitentiam suscipe misericors, & salua nos saluator mundi.

Muro tuo inexpugnabili circũcinge nos domine, & armis tuæ potentiæ protege nos semper: libera deus Israël clamantes ad te.

Peccauim⁹ domine peccauimus, parce peccatis nostris, & salua nos. Qui gubernasti Noë super undas diluuij, exaudi nos: qui Ionam de abysso uerbo reuocasti, libera nos: qui Petro mergẽti manum porrexisti, auxiliare nobis Christe filius dei. aña.

Erigat nos dextera tua, quos peccatorum pondus inclinat: & qui ad terram corruimus, tua domine misericordia subleuemur. aña.

Domine inclina aurem tuam & audi: respice

de cœlo, & uide gemitum nostrum: & de manu mortis domine libera nos. Kyrie eleison. ter. Agnus dei qui tollis. ut supra in secunda feria. & sic finiuntur. Eodem die ad uesper. lucer. Dominus illuminatio. ut supra in secunda feria. hymnus Deus creator. fol. 93. ℟. in choro. Exiet uirga de radice Iesse. Et implebit terrã maiestas domini. ℣. Et qui exurget regere gentes in eo gentes sperabũt, & flos de radice eius ascendet. Et implebit, psalmi feriales dicuntur cũ suis añt. Fiat pax. Lætatus sum in ijs fol. 70. cum reliquis. oratio. Presta quę sumus omnipotẽs deus. Vt filij tui. ut supra in matut. In magnific. aña. O radix Iesse qui stas in signum populorum, super quẽ continebunt reges os suum, quẽ gentes deprecabuntur, ueni ad liberandum nos: iam noli tardare. Oratio. Verbi tui nos quæsumus. ut supra in matutino. & finiũtur cũ xij. Kyrie eleison. pro defunctis. Complacebo. ut in secunda feria.

Feria quarta de exceptato, ad matut. ℟. post hymnum. Ecce dominator dominus ueniet, Et regnũ in manu eius & potestas, & imperiũ. ℣. Venite exultemus in domino, iubilemus deo salutari nostro. Et regnum in manu. aña. Ostende faciem tuã domine & salui erimus. ps. Qui regis Israël intende. fol. 44. aña. Videbitur deus deorũ in Sion. ps. Quam amabilia sunt. fol. 46 aña. Ostende nobis domine misericordiam tuã, & salutare tuum da nobis. ps. Benedixisti domine. fol. 46. aña. Psallam & intelligam quãdo uenies domine. ps. Misericordiam & iudicium. fol. 58. aña.

Annũtietur in Sion no mẽ domini, & laus eius in Ierusalem. ps. Domi ne exaudi orationem meã. Ne auertas faciẽ. fol. 54. aña.
Inuocate nomẽ dñi, annuntiate inter gẽtes magnalia eius. ps. Confitemini domino, & inuocate. fol. 56. aña.
Visita nos domine in salutari tuo. ps. Confitemini domino. Quis loquetur. fol. 57.

Sermo sancti Ambrosij episcopi. Lectio j.

Satis abũdeq; dixisse me credo superiore tractatu, quemadmodum cõpti & nitidi natalem dñi suscipere debeamus: & superuenientem festiuitatẽ eius omni ambitione retinere. Retinere (inquã) ut si dies natalis eius trãseat: apud nos tamen sanctificatiõis eius beatitudo permaneat. Hęc em̃ gratia natalis est dñi saluatoris: ut in futurum ad prædestinatos trãseat, in præteritum maneat ad deuotos. Oportet ergo nos esse sanctitate puros, mũdos pudicitia, nitidos honestate: ut quo diem festũ aduenire propinquius cernimus, accuratius incedamus. Si enim mulierculæ solent (aliquas ferias suscepturę) maculas uestiũ suarũ aqua diluere, cur nõ magis nos accepturi natalem dñi maculas animarum nostrarũ fletibus abluamus? Et ille quidẽ si adeo infectæ & obscuræ sordibus fuerint, ut maculas sola aqua non purget, addunt mollitiẽ olei: saponis etiam acrimoniam. Tu autem. ℟. Intuimini quantus sit iste qui ingreditur ad saluandum populũ, iste est rex iustitiæ. Cuius generatio non habet finem. ℣. Tollite portas principis uestri, & eleuamini portę æternales: ut introeat rex gloriæ. Cuius generatio.

Lectio secunda.

Nos quoque si tam graue peccatũ fuerit, ut minime solis fletibus abluatur: addamus misericordiæ oleũ, acrimoniamq; ieiunij. Nullum enim tam graue delictum est, quod nõ purgetur abstinentia: eleemosynis extinguatur. Ait enim sanctus propheta. Sicut aqua extinguit ignem, ita eleemosyna extinguit peccatũ.

Eccl. 3.

Magna ergo est eleemosyna, quæ ardentiũ criminum globos beneuolentiæ suæ fonte refrigerat, & quodã irriguo largitatis obruit incẽdia delictorũ: ut quãuis offensus deus, quãuis criminib⁹ prouocatus, cogatur liberare eleemosynis, quem disposuerat punire peccatis. Cogitur enim a nobis quodã modo, dum cõpellitur pro actibus nostris mutare sententiã, & in uno eodemq; homine nunc seueritate iudicis promoueri, nunc patris pietate blandiri. Pater enĩ nobis deus est quũ bene agim⁹, iudex noster est, quum peccamus. Tu autẽ. ℞. Gaudete filiæ Sion, ecce rex aduenier uobis. Et ipse auferet iugũ captiuitatis uestrę. ℣. Rorate cœli desuper, & nubes pluãt iustum, aperiatur terra & germinet saluatorẽ. Et ipse. Lectio iij.

Compellitur ergo operibus nostris dñs ut nobis sua misericordia largiatur: atq; ideo ipse in euangelio sancto dicit. A diebus Ioannis Baptistæ regnũ cœlorũ cogitur. Regnũ cœlorũ nõ nisi Christus est dñs, qui regnat in cœlis. Cogi autem uerbũ tunc solet dici: quũ res aliqua rarior, assidua operatione densatur. Ex quo ergo Ioannes Baptista saluatoris annuntiauit aduentũ, ex eo regnũ cœlorũ quod pri⁹ fluidũ et remissũ apud Iudęos iacebat, credẽtiũ populo

rum cœpit assiduitate densari: & omnis illa regni raritas prædicationum frequentatione solidari. Tam enim rarũ fuit apud Iudæos regnũ ut transiret ad gentes: tam fluidum, ut emanaret ad populos. Tu autem. In benedictus aña. Gaude & lætare uirgo filia Sion, ecce rex tuus uenit. Oratio secreta.

TV domine nobiscũ uirtutis dextera comitetur, et ab omni nos reatu nostri cordis absoluat. Per dominũ nostrum, una cum sancto. &c. ℣. Dominus uob. In miserere aña. Gaudete filię Sion, ecce rex adueniet uobis, & ipse auferet iugum captiuitatis nostræ. Oratio.

EXcita domine potentiam tuam & ueni: & magna nobis uirtute sucurre. Vt per auxilium gratiæ tuæ quod peccata nostra præpediunt, indulgentia tuæ propitiatiõis acceleret. Qui uiuis. In laudate aña. Ecce mitto angelum meum, qui prospiciet uiam ante faciẽ tuã. cap. Te decet hymnus deus in Sion, & tibi reddetur uotum in Ierusalem. ps. direct. Deus in adiutorium. fol. 36. hymnus. Splendor paternæ. fol 88. ℟. in baptuit. De radice Iesse exiet uirga, & flos de radice eius ascendet. Et erit iustitia cingulũ lumborum eius & fides cinctoriũ renum eius. ℣. Et dominabitur a mari usque ad mare, & a flumine usq; ad terminos terræ. Et erit. Oratio.

INdignos nos quæsumus domine famulos tuos quos proprię actionis culpa contristat, unigeniti tui aduentu lætifica. Per dominum. aña. Ostende faciem. quatuor uersiculi.

Qui regis Israël intende: qui deducis uelut ouem Ioseph.

Qui sedes super cherubim

rubim appare: coram Ephraim Beniamin & Manaſſe.

Excita potentiam tuā & ueni: ut nos ſaluos facias.

Deus uirtutum cōuerte nos: & oſtende faciē tuam & ſalui erimus.

Gloria patri. &c. aña. Oſtende faciem tuā domine & ſalui erimus. comple. Domine exaudi orationem noſtram, & clamor noſter ad te perueniat. K. Oratio.

Reſpice in nos omnipotens deus, & mentibus clementer humanis naſcente Chriſto ſummæ ueritatis lumen oſtende. Qui tecum uiuit. Sequitur pro defunctis. In iniquitatibus ut ſupra in ſecunda feria. Ad Litanias. ℣. Dominus uob.

Oratio.

Preces populi tui quæſumus domine clementer exaudi. Vt quos cōſcientiæ reatus accuſat, indulgentia tuę uirtutis abſoluat. Per dominū. ℣. Dominus uobiſcum. aña.

Dei genitrix quæ archangeli gaudium ſuſcepiſti, & deum in utero portaſti ſanctum, quem uidere (ut eſt) non præſumunt angeli: cherubim & ſeraphim multis luminibus inceſſabili cū uoce glorificant. Quem tu portaſti, ipſum deprecare donare nobis magnam miſericordiam deprecamur. aň.

Sicut promiſiſti omnipotēs in ſcripturis, ego occidam & uiuificabo, qui quærunt me inuenient me: in die tribulationis clamabūt, & ego exaudiam. Ecce tēpus promiſsiōis, tribulatos exaudi & miſerere. aň.

Illuxit domine dies in qua iuſte corripuiſti nos, & ideo cū timore omnes ſupplicamus dicētes, ſancte, ſancte, ſancte, domine ſaluator mūdi miſerere nobis. aň.

Exaudi domine uocem

fletus nostri, exaudi domine preces populi tui: suscipe domine orationem nostram. añ.
Exodi 3. Videns uidi afflictionẽ populi mei, & clamorẽ eorum audiui: & descendi ut liberem eos dicit dominus, añ.
Propitiare peccatis nostris dñe: neqñ dicant gẽtes, ubi est deus eorũ? & innotescat in nationibus corã oculis nostris.
Gemitum populi tui domine exaudi, & angustias quas patimur uide: & celeriter miserere.
Peccauimus deus, malũ coram te fecimus, respice, ut pius pater: parce & indulge nobis. Kyrie eleison. ter. Domine miserere. ter. Christe libera nos. ℟. Saluator libera nos. ter.
Sancta Maria
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphael
Sancte Ioannes
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Stephane
Sancte Vite
Sancte Modeste
Sancta Thecla
Sancta Pelagia
Sancta Cecilia
Sancta Agatha
Sancta Lucia
Sancta Apollonia
Sancta Agnes
Sancta Eugenia
Sancta Christina
Sancta Columba
Sancta Daria
Sancta Euphemia
Sancta Iustina
Sancta Iuliana
Sancta Fides
Sancta Margarita
Sancta Eulalia
Sancta Catharina
Sancta Valeria
Sancta Fœlicitas
Sancta Perpetua
Sancta Mustiola
Sancta Anastasia
Sancta Candida
Sancta Matrona
Sancta Grata
Sancta Aphra
Sancta Petronilla
Sancta Veronica

Sancta Sauina
Sancta Marcellina
Sancta Scholastica
Sancta Brigida
Sancta Helena
Sancta Radegunda
Sancta Martha
Sancta Maria Magda.
Sancte Galdine
Sancte Ambrosi
Omnes sancti. ℞.
Intercedite pro no.
Exaudi Christe. ℞.
Voces nostras. ter.
Exaudi deus ℞.
Et miserere nobis.
Kyrie eleison
Kyrie eleison
Kyrie eleison. ℣.
Dñs uob. Oratio.

Miserere iam quæsumus domine intercedente beata & gloriosa semperq; uirgine dei genitrice Maria populo tuo: & continuis tribulationibus laborãtẽ, celeri propitiatione læti fica. Per eundem dñm.

℣. Dominus uob. añ.

an. Nunc sequimur te toto corde nostro: & timemus te domine: quęrimus faciem tuam ne confundas nos. añ.

Desiderium pauperum exaudi domine, & oratio populi tui intret in cõspectu glorię tuę. añ.

Nisi acceleraueris Christe liberare nos, simul peribimus cũ peccatis nostris: angustiati per singulos dies deprecamur te domine, miserere nobis. añ.

Non expandimus manus nostras ad deũ alienũ: exurge dñe adiuua nos, & libera nos deus noster. añ.

Inclina dñe aurem tuã, & exaudi nos: respice de cœlo deus, & uide afflictionẽ populi tui: propitiare domine, & esto placabilis, añ.

Respice in seruos tuos, & in opera tua domine. añ.

Exurge libera nos deus de manu mortis: & ne infernus rapiat ut leo animas nostras. añ.

Ascendant ad te domine preces nostræ: & ad

aures misericordiæ tuæ supplicãtium uota perueniant. aña.
Christe tuis famulis subueni, quos magno precio redemisti: cœlesti defende protectione, quia pius es. aña.
Miserere nostri domine miserere nostri: quia multum apud te propitiatio est. aña.
Non est aliud refugium nisi in te sperare Christe: precibus sanctorum tuorum libera nos domine. aña.
Ne obliuiscaris domine uoces famulorum tuorum: intende, & libera quos redemisti sanguine tuo. aña.
Deus qui cõteris bella, adiutor & protector esto nobis: & cõfringe inimicos nostros. aña.
Libearti feruiamus domino deo nostro in sanctitate. Kyrie eleison. ter. Agnus dei qui tollis, ut supra in secunda feria. In fine. Benedicat & exaudiat nos deus. ℟. Amen. ℣. Procedamus cum pace. ℟. In nomine Christi. ℣. Benedicamus domino. ℟. Deo gratias. Eodẽ die ad uesperas Lucernar. Dominus illuminatio. ut supra in secunda feria. hymnus. Deus creator omnium. fol. 93. ℟. in choro. Non auferetur sceptrum de Iuda, nec dux de femoribus eius, donec ueniat qui mittendus est. Ipse erit expectatio gẽtium. ℣. Ecce adueniet uobis rex mansuetus, sedens super pullum nouellum subiugalis. Ipse erit. añt. Nisi tu domine. ps. Nisi dominus ædificauerit. fol. 71. cũ reliquis. Oratio Excita domine potentiam tuam & ueni. ut supra in matut. In magnifi. añ: O clauis Dauid & sceptrũ domus Israël, qui aperis & nemo claudit, claudis et nemo aperit, ueni, & educ uinctos de domo carceris

sedentes in tenebris & umbra mortis. Oratio. Indignos nos quæsumus domine. ut supra. cum iij. Kyrie eleison. pro defunctis añt. Complacebo. ps. Dilexi. fol. 63. cum reliquis.

Feria quinta de exceptato ad matu. R. post hymnum. Ecce dominus iudicium. ℣. Venite exultemus. quære supra in secunda feria de exceptato, psalmi dicũtur, ut in rubrica demonstrabitur.

Sermo sancti Leonis papæ. Lectio prima.

EXultemus in domino dilectissimi, & speciali iucunditate lætemur: quia illuxit dies redemptionis nouæ, reparationis antiquæ, fœlicitatis æternæ. Reparatur enim nobis salutis nostræ annua reuolutione sacramẽtum, ab initio promissum, in fine redditum, sine fine mansurum. In quo dignũ est nos sursum erectis cordibus diuinum adorare mysterium: ut quod magno dei munere agitur, magnis ecclesiæ gaudijs celebretur. Tu autẽ. R. Protector noster ueni, & libera nos de manibus eorum, qui te non nouerunt. Ne forte dicant ubi est deus eorũ. ℣. Redde uicinis nostris septuplum in sinu eorũ improperium ipsorum. Ne forte.

Lectio secunda.

DEus enim omnipotens & clemẽs, cuius natura bonitas, cuius uolũtas potentia, cuius opus misericordia est, statim ut nos diabolica malignitas ueneno suæ mortificauit inuidiæ, præparata renouandis mortalibus pietatis suæ remedia, inter ipsa mundi primordia præsignauit: denuntians serpenti futurum semen mulieris, quod noxij capitis eleuationẽ sua uirtute compelleret: Christum scilicet in carne

deum hominemque si-
gnificans: qui natus ex
uirgine uiolatorem hu-
manæ propaginis incor
rupta natiuitate damna
ret. Tu autem. ℟. Ecce
ueniet dominus prote-
ctor noster sanct⁹ Israël.
Coronam regni habens
in capite suo. ℣. Ex
Siō species decoris ei⁹,
deus noster manifeste
ueniet. Coronam.

Lectio tertia.

NAm quia gloriaba
tur diabolus homi
nem sua fraude deceptū
diuinis caruisse muneri
bus, & immortalitatis
dote nudatū, durā mor-
tis subijsse sententiam:
secꝫ in malis suis quod-
dam de præuaricatoris
consortio inuenisse so-
latium: deum quocꝫ (iu-
stæ seueritatis exigente
ratione) erga hominem
quem tāto honore con
diderat, antiquam mu-
tasse sententiā: opus fuit
dilectissimi secreti dispē
satione consilij. Vt in-
commutabilis deus (cu-
ius uoluntas non potest
sua benignitate priuari)
primam pietatis suæ di-
spositionem sacramētō
occultiore compleret,
& homo diabolicæ ini-
quitatis uersutia actus
in culpam, contra dei
propositum nō periret.
Tu autem. In benedi-
ctus añ. Parati estote si-
miles hominibus expe-
ctantibus dominū, quan
do reuertatur a nuptijs.

Oratio secreta.

MIserere nobis o-
mnipotens deus,
secundum tuæ miseri-
cordiam pietatis. Vt ma
gna calamitas delictorū,
magnæ miserationis re-
leuetur auxilio. Per do-
minū. Vna cum sancto.
℣. Dñs uo. In miserere
añ. Gaudete in domino
semper: iterū dico gau-
dete: dñs prope est nihil
solliciti sitis. Oratio.

PReces populi tui
quæsumus dñe cle-
menter exaudi. Vt qui
pro peccatis nostris iu-
ste affligimur, pietatis

tuæ uisitatione consolemur. Per dñm. In laudar. Canticũ nouũ cantabũt dño filij Israël dño appropinquanti. capit. Laudatio ei⁹ in ecclesia sanctorũ. ps. directue. Laudate pueri dominũ. fol. 62. hymn. Splendor paternæ. folio 88. ℟ in b. n. Vere ueniet Christus. Quẽ Ioãnes prædicabat agnũ esse uẽturũ. ℣ Et in manu eius pietas & misericordia. Quẽ Ioannes. Oratio.

PRope esto domine omnibus expectãtibus te in ueritate: ut in aduentu filij tui domini nostri placitis tibi actib⁹ præsentemur. Per eũdẽ. añ. Veni domine. iiij ℣. Deus in adiutoriũ. quære in dominica vj. prętęrita in mat. fo. 182. cõo. Benedicam dominũ in omni tempore, semper laus eius in ore meo. K. Oratio.

MEntes nostras quę sumus domine lumine tuæ uisitatio illustra. Vt esse te largiente mereamur, & inter prospera humiles, & inter aduersa securi. Per dñm. pro defunctis a. 1. In iniquitatibus. ps. Miserere mei. fol. 27. cum reliquis. Eodem die ad uesper. lucer. Dominus illuminatio mea. ut in feria secunda de excepta to. hymnus. Deus creator omnium. fol. 93. ℟ in choro. Ecce apparebit dominus super nubem candidam, & cũ eo sanctorum milia. Et habebit in uestimento & in femore suo scriptum, rex regum & dominus dominantium. ℣ Dominus cum uirtute ueniet, & brachium eius cum dominatione. Et habebit. aña. Non demus somnum oculis, aut requiem temporibus, donec inueniamus locum domino. ps. Memento domine Dauid. fol. 72. cum reliquis, præterquam in ultimo ubi ponitur añt.

Quomodo cantabimus canticum domini in terra aliena. ps Super flumina Babylonis. Oratio. Preces populi tui quæsumus domine. supra in mat. In magnifi. añ. O oriens splendor lucis æternæ, sol iustitię & creator omnium, ueni & illumina in te credentes. Oratio. Prope esto domine. ut supra. ℞. in bapt. Gaudete filiæ Sion, ecce rex aduenict uobis. Et ipse auferet iugum captiuitatis uestræ. ℣. Rorate cœli desuper & nubes pluāt iustum, aperiatur terra & germinet saluatorē. Et ipse auferet. Oratio. Mentes nostras quæsumus domine lumine. supra in mat. añ. Intende domine.. quatuor uers. Eructauit cor. quęre in dominica quinta aduentus in uesperis fo. 173. comple. Benedictus es domine. Oratio.

PRæsta quęsumus omnipotēs deus. Vt filij tui uentura solennitas, & præsentis nobis uitæ remedia conferat, & præmia cōcedat æterna. Per eundem. pro defunctis añ Complacebo. ps. Dilexi quia. fol. 63. cum reliquis.

Feria sexta de excepta to quando natiuitas domini uenit in die dominico & in die lunæ. ad matu. ℞. post hymnum. Veni domine & noli. quære in feria tertia de exceptato psalmi dicū tur, ut infra in rubrica declarabitur.

Sermo sancti Leonis papæ. Lectio j.

SEmper quidem dilectissimi diuersis modis, multis que mensuris humano generi bonitas diuina consuluit: & plurima prouidentię suę munera omnibus retro sæculis clementer impertijt. Sed in nouissimis tēporibus omnem abundantiam solitæ bonitatis excessit: quādo

in Christo ipsa ad peccatores misericordia, ipsa ad errantes ueritas, ipsa ad mortuos uita descendit. Tu autem. R. Gaudete in dño semper. quære supra in secunda feria de excepiato. Lectio ij.

VT uerbũ illud coæternum & coæquale genitori in unitate deitatis suæ naturam nostræ humanitatis assumeret: & deus de deo natus, idem etiã homo de homine nasceretur. Promissum quidẽ hoc a constitutione mundi, & multis significationibus rerum atque uerborum semper fuerat prophetatum. Tu autẽ. R. Ecce dominator. supra in eadem feria secunda.

Lectio tertia.

SEd quantam hominum portionem figuræ illæ & mysteria obumbrata saluarent, nisi longa & occulta promissa aduentu suo Christus impleret. Vt quod tunc paucis credentibus profuit faciendum, iam innumeris fidelibus prodesset effectum. Iam ergo nos non signis non imaginibus ad fidem ducimur, sed euangelica historia cõfirmati, quod factũ credimus adoramus: accedentibus ad eruditionẽ nostram propheticis instrumentis, ut nullo modo habeam⁹ ambiguũ, quod Abrahę dominus ait. In semine tuo benedicentur omnes gentes. Hinc Dauid promissiones dei prophetico spiritu canit dicens. Iurauit dominus Dauid ueritatem, & nõ frustrabitur eum: de fructu uentris tui, ponam super sedem tuam. Tu autem. In benedictus. Gaude & lætare uirgo filia Sion, ecce rex tuus uenit.

Oratio secreta.

EXurge domine fer opem nobis, & diabolicas a nobis semper repelle nequitias. Per

dominum. In miserere. In Israël orietur princeps firmamentum pacis.

Oratio.

COncede quæsumus omnipotens deus. Vt magnæ festiuitatis uentura solennia prospero celebremus effectu: pariterque reddamur & intenti cœlestibus disciplinis, & de nostris temporibus lætiores. Per dominũ. In laudate. Laudemus nomẽ domini in choro: quia ipse ueniet et saluos nos faciet. capit. Cantemus domino, gloriose enim honorificatus est. [illegible] rectus. Domine exaudi orationẽ meã: auribus. fol. 77. hymnus. Splendor paternæ. fol. 88. [illegible] in bapt. Qui uenturus est ueniet & non tardabit. Quia ipse est redemptor noster & saluator mundi. ℣. Deus manifeste ueniet, deus noster & non tardabit.

Oratio.

LArgire famulis tuis quæsumus domine fidei & securitatis augmentum, Vt qui natiuitate domini nostri gloriantur, & aduersa mundi te gubernante nõ sentiant: & quæ temporaliter celebrare desiderãt, sine fine percipiant. Per eundem. añt. Vniuersi domine. in [illegible]. Ad te domine leuaui, quæ supra in uesperis sextæ dominicę aduentus, complet. Exurge domine adiuua nos, & libera nos propter nomen tuum. K.

Oratio.

PRæsta quæsumus omnipotens deus. Vt redẽptionis nostræ uentura solennitas, & præsentis uitæ nobis subsidia conferat, & æternæ beatitudinis præmia largiatur. Per dñm nostrũ. pro defunctis añ. In iniquitatibus. &c. Eodem die ad uesper. lucet. Dominus illuminatio. ut supra in ii. feria de excę-

ptato.hymn. Deus creator omnium. fol.93.R. in choro. Suscipe uerbum uirgo Maria quod tibi per angelum a domino transmissum est, concipies & paries deũ pariter & hominẽ, Vt benedicta dicaris inter omnes mulieres. ℣. Spiritus sanctus in te descẽdet Maria ne timeas habebis in utero filiũ dei. Vt benedicta. ℟. Opera manuũ. cũ alijs ant. & psalmis sextæ feriæ. Oratio. Cõcede quęsumus omnipotens deus. supra in mat. In magnificat añt. O Emmanuel rex & legifer noster, expectatio gentium & saluator earum, ueni ad saluandum nos domine deus noster. Oratio. Largire famulis tuis. supra in matut. ℟. in bapt. Ecce ueniet dominus de Sion. Et saluabit populum suum. ℣. Orietur stella ab Iacob, & exurget homo ex Israël. Et saluabit. Oratio. Præsta quæsumus omnipotens deus. supra in mat. añ. Mitte manum. iiij. uersicu. Benedictus dominus deus, quære in uesperis dominicæ iiij. aduentus. fol 166. comple. Benedictus es domine. &c.

Oratio.

Concede quæsumus omnipotens deus. Vt quos sub peccati iugo uetusta seruitute deprimimur, unigeniti tui noua natiuitate liberemur, Qui tecum uiuit. pro defunctis añ. Cõplacebo domino. &c. Sabbato quando natiuitas domini uen t in die lunæ, ad mat, ℟. post hymnum, Ecce annuntio uobis. in dominica sexta aduentus. In can temus añt. Parati estote. in eadem dominica, añt. Beati qui scrutantur. cum suis psalmis usque Ad dominum quum tribularer.

Lectiones ex Isaia.

Lectio prima.

HÆc dicit domin⁹, In tempore placito exaudiui te, & in die salutis auxiliatus sum tibi. Et seruaui te, & dedi te in fœdus populi, ut suscitares terram & possideres hæreditates dissipatas: ut diceres ijs qui uincti sunt, exite: & ijs qui in tenebris reuelamini. Super uias pascẽtur, & in omnibus excelsis pascua eorũ. Nõ esurient neque sitient, & non percutiet eos æstus & sol: quia miserator eorum reget eos, & ad fontes aquarum portabit eos. Et ponam omnes montes in uiam, & semitæ meæ exaltabuntur. Ecce isti de longe uenient, & ecce illi ab aquilone & mari, & isti de terra australi. Laudate cœli, & exulta terra: iubilate mõtes laudem: quia consolatus est dominus populũ suum, & pauperum suorum miserebitur. Tu autem. ℞. Portam hanc quam. quære supra in dominica sexta aduentus in mat. Lectio ij.

COnsolabitur ergo dominus Sion, & consolabitur omnes ruinas eius, & ponet desertum eius quasi delicias, & solitudinem eius quasi hortum domini. Gaudium & lætitia inuenietur in ea, gratiarum actio, & uox laudis. Attendite ad me popule meus, & tribus mea audite me: quia lex a me exibit, et iudicium meũ in lucem populorũ requiescet. Prope est iustus meus, egressus est saluator meus, & brachia mea populos iudicabunt: me insulæ expectabunt, & brachiũ meum expectabũt. Leuate oculos uestros & uidete sub terra deorsum: quia cœli sicut fumus liquescent, & terra sicut uestimentũ atteretur, & habitatores eius sicut hęc interibũt: salus autem mea in sem

piternum erit, & iustitia mea non deficiet. Tu autem. ℞ Beatus uterus Mariæ uirginis. supra in eadem dominica

Lectio tertia.

LAuda sterilis quæ non paris, decanta laudē & hinni quæ nō pariebas: quoniam multi filij desertę, magis quā eius quæ habebat uirū, dicit dominus. Dilata locum tentorij tui, & pelles tabernaculorum tuorum extēde, ne parcas: longos fac funiculos tuos, & clauos tuos consolida: ad dexteram enim & leuam penetrabis: & semen tuum gentes hæreditabit, & ciuitates desertas inhabitabit. Noli timere, quia non confunderis, neq; erubesces: non enim te pudebit, quia confusionis adolescētiæ tuæ obliuisceris, & opprobrij uiduitatis tuæ nō recordaberis amplius. Quia dominabitur tui qui fecit te, Dominus exercituum nomen eius: & rēdemptor tuus sanctus Israēl, Deus omnis terræ uocabitur. Tu autē. In benedictus. Videbit omnis. quære in dominica præterita. Oratio secreta Protege nos deus salutaris. in sabbato feriali communi. In cōfitemini. Gaudete in domino, in eadem dominica. Oratio

ASpice de cœlo deus & ueni, & multiplica fidem populi tui. Vt per te sequatur augmentum, per quem sumpsit initium. Qui uius. In laudate. Canticum nouum. capitu. Laudatio eius. ut supra in dicta dominica. ps. directus. Domine refugium. fol. 49. hymnus. Splēdor paternæ. fol. 88. ℞. in baptist Tollite portas principis. supra.

Oratio.

EXcita domine corda nostra ad præparādas unigeniti tui uias. Vt per eius aduentum

purificatis tibi mētibus seruire mereamur. Per eundem. añ. Veni domi ne. iiij. uersus. Deus in adiutorium. supra compl. Repleti sumus, ut in sabbato ij. fol. 147. Oratio.

Conscientias nostras quæsumus omnipotens deus quotidie uisitando purifica. Vt ueniens filius tuus dominus noster, paratam sibi in nobis inueniat mãsionē. Qui tecū uiuit. pro defunctis. añ. In iniquitatibus. cum reliquis. Eodem die ad uesperas lucer. Quoniam tu. añt. in choro. Ex Sion species. quære in sabbato sexto præterito. hymn. Deus creator. fol. 93. ℟. in choro. Per Gabrielis angeli. añ. Ecce dominus sedet. ps. In Exitu in dominica præterita. alij uolunt ut dicātur psalmi feriales Sabbati. Oratio Aspice de cœlo. supra in mat. In magnificat añ. O rex gentium & desideratus earū, lapisque angularis qui facis utraque unum: ueni salua hominem quē de limo plasmasti. Oratio. Excita potentiam. ut supra in matut. ℟. in bapt. Ecce ueniet. in dominica præterita. Oratio. Conscientias nostras. supra. añ. Vniuersi domine. iiij. uersi. Ad te domine leuaui. in eadē dominica. compl. Quoniam tu illuminas &c. Oratio. Prope esto domine. in dicta dominica.

Rubrica reiterandi siue (ut dicitur) recapitulandi dominicas aduentus.

Dominicæ aduētus semper repetuntur in quinta hebdomada, nisi quãdo natiuitas domini uenerit in die martis: tunc enim replicãtur in quarta hebdomada.

In secunda itaque feria post quartam dominicam uel v. fit de prima dominica, & ad mat. ℟. post hymnum dicitur. Leuaui oculos. ℟. Au

xilium meum. Nocturnũ dicitur iuxta occurrẽtiam natiuitatis domini, ut designatur in rubricã illius diei, in quo ipsa natiuitas occurrerit. Lectiones uero dominicarum non resumũtur, sed leguntur lectiones Isaiæ prophetæ quæ habentur in illa hebdomada in qua dominicæ ipsæ replicantur, siue quarta siue quinta fuerit ut dictũ est. R. inter lectiões. Annũtietur in Sion. R. Omnipotẽtis dei. In benedict. Deus fidelis. Oratio secreta. Miserere nobis omnipotens. quære in feria ij. de excepto. In miserere. Expectamus nomen. Oratio Deus qui in tuo unigenito In laudate. Annũtietur in Sio. cap. In cõueniendo. ps. dire. Deus in nomine fol. 28. hymn. Splẽdor paternę fol. 83. R. in bapt. Declara super. Declaratio sermonũ. añ. Rex meus. iiij. uersi. Verba mea. Compl. Ostende nobis domine. omnia illa require infra in feria ij. commuunt in fine libri ubi ponũtur feriæ communes. Orationes ut in dominica prima aduentus. sequitur pro defunctis añt. In iniquitatibus. Epistolæ ad tertiã nunquam replicantur sed dicitur tantum epistola illius dominicæ quæ occurrerit. Cæterũ 3. 6. 9. dicuntur ordine feriali ut dictum est supra fol. 141. Eodem die ad uesperas. uicer. Dominus illuminatio. hymnus Deus creator. folio 93. R. in choro. In quacunque die. fol. 141. ãñ. In diebus. ps. Dilexi fol. 63. cum cæteris psalmis secundæ feriæ. Orationes ut ponuntur in uesperis primæ dominicę. In magnificat. Anima mea. R. in baptis. Pacem tuam. añt. Lætetur cor. uersor uere. Confitemini. complet.

Benedictus es domine. &c. Pro mortuis añ. Complacebo. ps. Dilexi. &c. ut infra in officio mortuorum.

Feria tertia pro dominica secũda ad mat. ℞. post hymnum. Sperent in te. ℣. inter lectiones. Erit radix Iesse. ℞. ij. Qui sedes super. In benedictus. Ostende nobis. Oratio secreta. Tu nos domine. in tertia feria de excceptato. fol. 188. In miserere. Terra nostra. Orationes. ut in mat. ij dominicæ. In laudate. Rorate cœli. cap. Et iustitia. ps. directus Deus misereatur. fol. 34. hymnus Splẽdor. fol. 88. ℞. in bap. Paratus esto. aña. Exultent & lætentur. quatuor uers. Deus in adiutorium. comple. In matutinis domine. in tertia feria de excceptato. fol. 189 pro defunctis. &c. Eodem die ad uesperas lucer. Domin⁹ illuminatio. hymnus Deus creator. fol. 93. ℞. in choro. Mitte domine manum. añt. Fiat pax. ps. Lætatus sum. fol. 70. cum reliquis feriæ tertiæ. Orationes. ut in uesperis secundæ dominicæ. In magnific. añ. Iustitia ante eum. ℞. in bapt. Audite uerbũ domini. añ. Nam qui expectant. quatuor uersi. Noli æmulari. compl. Benedictus es domine. &c. pro defunctis uts.

Feria quarta pro tertia dominica ad mat. ℞. post hymnum. Lapides qui sunt. ℞. inter lect. Sicut mater consolatur. ℞. ij. Aspiciens a longe. In benedictus. Descendat sicut ros. Oratio secreta. Tuę domine nobiscũ uirtutis. supra in quarta feria de exceptato. fol. 192. In miserere. Lętare uirgo. Orationes ut in matut. iij dominicæ. In laudate. Paratus esto. capit. Quia ipse formãs. ps. directus

directus. Deus in adiutorium. fol. 36 hymn⁹. Splendor paternæ. fol. 88. ℞. in bapt. De radice Iesse. añ. Psallam & intelligam. iiij. uersicu. Misericordiam & iudicium. compl. Domine exaudi orationem nostram & clamor noster ad te perueniat. K. pro defunctis uts. Eodē die ad uesperas. Lucernar. Dominus illuminatio. hymnus. Deus creator. fol. 93. ℞. in choro. Exiet uirga. añ. Nisi tu domine. ps. Nisi dominus ædificauerit. fol. 71. cū alijs iiij. feriæ. Orationes ut in uesperis tertię dominicæ. In magni. Excita potētiam. ℞. in bapt. Protector noster añ. Mitte uerbum. iiij. uersi. Confitemini domino. complet. Benedictus es domine. &c. pro defunctis ut supra.

FEria 5. pro dominica 4. ad ma. ℞. post hymnum. Veni dñe & nolī. ℣. Deus in ℣. Confundantur. ℞. inter lect. Hæc dicit domin⁹ & tu. ℞. Audi Israel. In benedictus. Expectetur. Oratio secreta. Miserere nobis omnipotens deus. in feria v. de exceptato. fol. 195. In miserere. Gaudete filiæ. Orationes ut in matut. iiij. dominicæ. In laudate. Ecce mitto angelum. capit. Laudate dominum. ps. directus. Laudate pueri. hymn. Splendor paternæ. fol. 88. ℞. in bapt. Sperent in te. añ. Ostende faciē. iiij. uersi. Qui regis Israel. complet. Benedicam dominum in omni tempore, semper laus eius in ore meo. Kyrie. &c. pro defunctis uts. Eodem die ad uesper. lucer. Dominus illuminatio. hymnus. Deus creator. fol. 93. ℞. in choro. Non auferetur sceptrum. añ. Memento domine. fol. 72. cū reliquis psalmis ferię v. Orationes ut in uespe-

ris dominicæ quartæ. In magnificat. **Omnes gentes.** ℟. in bap. **Ecce dominus ueniet.** aña. **Mitte manum.** iiij. uers. **Benedictus dominus.** complet. **Benedictus es domine.** &c. pro defunctis ut supra.

FEria sexta nulli rei plicatur dominica, sed fit officium sextæ feriæ quartę hebdomadę. si natiuitas domini uenerit in die Martis ut supra dictum est uel quintæ: istæ siquidem duæ feriæ semper habent officium proprium. Officiũ sextæ ferię hebdomadę 4. quęre supra fol. 169. Officium uero vj. feriæ hebdomadę 5. fol. 177. Sabbato sequẽti, fit officium uel sabbati quinti si est hebdomada 4. uts. fol. 170. uel sabbati vj. quod est **Exurgens.**

RVbrica dicẽdi psalterium cũ ant. propriis ad suos psalmos. Notandũ quod ubi concurrerit aliqua aña propria loco communis in principio nocturni, aña cõis non debet amplius repeti post aña. propria, quia propria seruit toti illi nocturno cui præponitur: similiter si sumatur aña propria ex aliquo psalmo quotuscunque fuerit, siue in medio siue in fine, illa aña debet poni in loco añt. cõis illius nocturni, & sic omnes psalmi eiusdẽ nocturni debẽt dici sub illa aña propria, quia omnes computantur pro uno psalmo, terminãtur enim oẽs sub uno **Gloria patri.** Si autẽ conuenerint duæ añe proprię in eodem nocturno, tũc alia dabitur regula, ut patebit in feriæ antiphonarum & psalmorum: dicant alij quicquid uelint, ego arbitror, hunc esse ritum proprium dicendi huiusmodi antiphonas.

IN principio itaque psalterij, ad primum psalmum imponitur ant

tiphona cōmunis quia nulla alia occurrit.añt.
In lege domini. ps.
Beatus uir qui. ps.
Quare fremuerūt. ps.
Domine quid multipli-cati. ps.
Verba mea. ps.
Domine ne in ira. ps.
Domine deus meus, ps.
Domine dominus noster, cum Gloria patri, ps. Quum inuocarem, de iure dici non debet, quia quotidie dicitur ad completorium, nam omnes psalmi qui quotidie ad alias horas dicuntur, in nocturnis dici nō debent, ut patebit.
In secundo nocturno omittitur aña. Narrabo, sed loco eius ponitur añt.
Non derelinques quærentes te domine. ps.
Cōfitebor tibi dñe, ps.
In domino confido, ps.
Salua me domine, cum Gloria patri. &c. añt. cōis nō resumitur, neq; Vsquequo dñe, dicitur, quia dicitur quotidie ad completorium.
In iij. nocturno, pro aña cōmuni. Deus de cœlo, ponitur aña propria.
Ego autem cū iustitia apparebo in conspectu tuo domine, ps.
Dixit insipiens, ps.
Domine quis habitabit, ps.
Cōserua me domine, ps.
Exaudi domine iustitiā. & sic finitur prima decuria.

IN ij. decuria feriæ tertiæ, ad primū nocturnum, añt. communis.
Firmamentū meū, ps.
Diligam te domine, cū toto, j. nocturno.
In ij. nocturno, aña propria.
Qui te expectāt dñe, non confundentur, ps.
Deus deus meus, cum alijs psalmis, ij. nocturni
In iij. nocturno, aña propria.
Accelera domine ut nos saluos facias, ps.
Dominus illuminatio, cum reliquis usque ad finem decuriæ.

IN tertia decuria feriæ quartæ, in primo nocturno, añ. propria.
Iuxta est domin⁹ iis qui tribulato sũt corde. ps.
Beati quorum remissæ. cũ cæteris. j. nocturni.
In ij. nocturno. añ. propria.
Nam qui expectant dominum, ipsi hæreditabunt terram. ps.
Iudica domine nocẽtes. cum aliis ij. nocturni.
In tertio nocturno añt. communis.
Intende in. cũ suis psalmis, usque ad finem.

IN quarta decuria feriæ quintæ, in primo nocturno, añ. cõmunis.
Desiderat.
Sicut ceruus. cũ psalmis primi nocturni.
In secundo nocturno, aña propria.
Intende domine prospera & regna. ps.
Eructauit. ps.
Deus noster refugium. cum Gloria patri. &c.
sequitur aña añ. propria in eodem nocturno.
Omnes gentes plaudite manibus, quia deus noster manifeste ueniet ps.
Iubilate deo in uoce. cũ Gloria patri. &c.
In tertio nocturno aña propria.
Deus manifeste ueniet, deus noster & non tardabit. ps.
Magnus dominus. cum aliis duobus. Miserere non dicitur quia dicitur ad primam.

IN quinta decuria feriæ sextæ, in j. nocturno añ. propria.
Expectamus nomẽ tuũ domine quoniã bonum est. ps.
Quid gloriaris. ps
Dixit insipiens. ps.
Exaudi deus orationẽ. cum Gloria patri &c.
ps. De⁹ in nomine tuo. non dicitur, quia quotidie dicitur ad primam.
In secundo nocturno & tertio dicũtur ut in psalterio.

IN sexta decuria feriæ secundæ, in j. no-

cturno añ. communis.
Deus auxilij, ps.
Nonne deo. cum reliquis primi nocturni.
In secũdo nocturno añ. propria.
Vt cognoscamus in terra uiam tuam, in omnibus gentibus salutare tuum domine, ps.
Iubilate deo, et alij duo.
In tertio nocturno añ. propria.
Veni domine & noli tardare. ps.
Salua me deus. cũ alijs duobus.

IN septima decuria feriæ tertiæ, aña propria, in primo nocturno
Suscipiant domine montes et colles populo tuo pacem. ps.
Deus iudicium tuũ. cũ cæteris primi nocturni.
In secundo nocturno, aña propria.
Notam fac filijs hominum potentiam tuã domine.
Voce mea ad dominũ, cum altero.
In tertio nocturno aña propria.
Ostende faciem tuã domine & salui erim⁹. ps.
Deus uenerunt gentes. & reliqui usque ad finẽ.

IN octaua decuria in primo nocturno, aña propria.
Videbitur deus deorũ in Sion. ps.
Deus stetit. ps.
Deus quis similis. ps.
Quã amabilia, cum gloria patri, &c.
In secũdo nocturno añ. propria.
Ostende nobis domine misericordiam tuam, & salutare tuum da nobis.
Benedixisti domine. cũ omnibus psalmis secundi nocturni.
In tertio nocturno ãnt. communis ut in psalterio. ps. Qui habitat, nõ dicitur.

IN nona decuria. in primo nocturno, & secundo, dicuntur omnia ut in psalterio.
In tertio nocturno ãnt. propria.
Psallam & intelligam,

quando uenies dñe: ps. Cantate domino, quia mirabilia, & alii usque ad finem.

IN decima decuria, in primo nocturno aña propria.

Annuntietur in Sion nomē domini, & laus eius in Ierusalem.

Domine exaudi, & duo sequentes.

In secūdo nocturno, añ. propria.

Inuocate nomen domini, annuntiate inter gentes magnalia eius. ps. Confitemini domino, & inuocate, cum Gloria patri, &c.

In tertio nocturno añt. propria.

Visita nos in salutari tuo domine. ps. Confitemini domino. Quis loquetur, cum omnib⁹ alijs psalmis tertij nocturni usque ad finem decuriæ.

Sequuntur rubricæ speciales quomodo celebrari debeat officiū singulo die, iuxta occurrentiam diei natiuitatis dñi. Beatitudinem &c.

SI natiuitas domini uenerit in die Dominico, Matutina & uespere dominicarū aduētus repetuntur in 5. hebdomada cum lectionibus Isaiæ prophetæ.

In sexta uero feria eiusdem hebdomadæ legitur Homilia. Magnificat. In sabbato Exurgens ad mat. & ad uniftam. ℣. in alle. Deus manifeste. In die dominico

In sexta hebdomada fit de exceptato cum homilia in secunda feria Fuit Ioannes in deserto. & in alijs ferijs leguntur sermones subsequentes:

In 2, 3, & 4. feria istius hebdomadæ fiunt litaniæ. missæ istis tribus diebus dicuntur sine canticis, ut fit in tribus diebus litaniarum. siue dicantur de dominicis prateritis siue de exceptato, uariant circa hoc opi

niones: ſed quia in quarta feria contingit feſtum ſancti Thomæ, ideo cenſerem in ſecunda feria & tertia, miſſas dici de exceptato ſine canticis ut ſupra: in quarta uerò feria de S. Thoma: in 5. & 6. ad libitum de dominicis præteritis 5. & 6. cum ſuis canticis & allel. **Deus manifeſte,** modo in ſexta dicatur miſſa **Exurgens.**

In ſabbato de Vigilia natiuitatis. **Chriſti generatio.**

Si pſalterium finierit in quarta hebdomada, tūc in quinta hebdomada et ſexta dicitur totum pſalterium cū ſuis aũt. proprijs ut ſupra in rubrica pſalterij ponitur, ſi paſcha domini uenerit diebus 25, & 26, Martij, & 8, 9, 22, & 23. Aprilis: quia tūc ab Epiphãnia uſque ad ſeptuageſſimam hebdomadæ ſemper ſunt pares: & ideo poſt Epiphaniam incipit pſalterium **Beatus uir.**

Si uerò paſcha uenerit, 15, 15, & 16, Aprilis, tunc in quinta hebdomada dicitur pſalterium uſque ad **Nonne deo,** ſine aũt. proprijs: in ſexta uero hebdomada dicuntur pſalmi de exceptato, ut patet ſupra feria ſecūda tertia & quarta de exceptato: hoc pacto. In ſecūda feria quatuor, in 3, quatuor, in 4, quinque, in 5. quinque, in 6. **Domine exaudi** cum duobus **Confitemini** in ſabbato **Cãtemus** cum. **Beati immaculati.** & poſt Epiphaniam dicitur **Nonne deo.** quia hebdomadæ ſemper ſunt impares.

Si uero pſalterium finierit in quinta hebdomada, in ſexta pſalmi dicũtur de exceptato ordine quo ſupra, ſi poſt Epiphaniam hebdomadæ fuerint pares: ſi uero impares, incipiatur pſalterium cum ſuis aũt.

proprijs usq; ad Nonne deo. deinde post Epiphaniam dicitur Nonne deo.
Dominica post natiuitatem semper celebratur post Epiphaniam, quando pascha uenerit 22. & 23. Aprilis, quia tūc sunt sex dominicæ ab Epiphania usque ad septuagesimam: & semper quando pascha uenerit 22, 23, 24, et 25. Aprilis, dominica post natiuitatem celebratur post Epiphaniam, quando uero sunt quinq; dominicæ uel pauciores, nunquam dominica natiuitatis fit post Epiphaniam, quia illæ habent missas proprias: sed uel celebratur a natiuitate usq; ad Epiphaniam inclusiue, si ipsa dominica celebrari possit: sin minus omittitur.

SI natiuitas domini uenerit in die lunæ, Matutina & uesperę dominicarum præteritarū replicātur in quinta hebdomada ut supra ponitur in rubrica dominicarum, cum lectionibus Isaiæ prophetę, in sexta feria eiusdem hebdomadæ legitur ad matutinū. Magnificat. In sabbato ad matut. & ad missam. Exurgens. ℣. in allelu. Deus manifeste ueniet In dominica Missus est. In secunda feria sextæ hebdomadis, homilia Fuit Ioannes in deserto. in cæteris deinceps sermones qui sequuntur faciendo officiū de exceptato litaniæ fiunt in istis tribus diebus & missæ dominicarum dicuntur sine canticis: in quinta feria dicitur missa Sancti Thomę, in sexta feria, missa quintæ dominicæ, & in sabbato sextæ dominicæ cū suis canticis & ℣. in allelu. Deus manifeste.
Si psalterium finierit in quarta hebdomada, & pascha uenerit die 24. & 25. Martij, & 7, 8, 21, & 22. Aprilis, in 5

& sexta hebdomada totum psalterium dicitur cum suis añt. proprijs, & post Epiphaniam incipit psalterium, **Beatus uir**, quia hebdomadæ sunt pares.
Si autem uenerit pascha 31. Martij, & 1, 14, 15. Aprilis, in 5. hebdomada dicitur psalteriũ usq; ad **Nonne deo.** sine añt. proprijs, in 6, antẽ psalmi de exceptato diuidũtur ordine quo supra in rubrica diei præcedẽtis: post Epiphaniã dicitur **Nonne deo,** nã sunt impares.
Quum uero psalteriũ finierit in 5. hebdomada, seruatur idem ordo ut in rubrica diei præcedentis.
Dominica post natiuitatem celebratur post Epiphaniam quando pascha fuerit die 22. Aprilis, quia sunt sex dominicæ ab Epiphania usq; ad septuagesimam: in illis diebus celebratur suo die, hoc est in festo sancti Syluestri:

SI natiuitas dñi uenerit die Martis, Matutina & uesperæ dominicarum resumuntur in quarta hebdomada cũ lectionibus Isaiæ prophetæ quæ ponuntur in eadem hebdomada. In quinta hebdomada fit de exceptato, cũ homilia **Fuit Ioannes in deserto,** & reliquis sermonibus succedẽtibus. In 6. **Magnificat.** in sabbato ad matut. & ad missam **Exurgens.** ℣. in allelu. **Deus manifeste.** in die dominica **Missus est.** Litaniæ fiũt in ista hebdomada, missæ dominicarũ in illis tribus diebus dicuntur sine cãticis, in 5. feria dicitur missa de dominica quarta cum suis canticis, sed cũ ℣. in alla **Deus manifeste**: in 6. feria missa de sancto Thoma.
Si psalterium terminauerit in 4. hebdomada, psalmi de exceptato dicuntur in 5. hebdomada

hoc pacto, in 2. feria tres, in 3, tres: in 4, quatuor: in 5, quatuor: in 6. quatuor: in sabbato, **Cãtemus**, cum **Beati immaculati.** In uigilia natiuitatis. **Domine exaudi** cũ duobus **Cõfitemini**, si pascha uenerit 23, & 24, Martij, et 6, 7, 20, & 21, Aprilis, quia tũc hebdomadæ sunt pares ab Epiphania usque ad septuagesimam.

Sed si uenerit 30, & 31, Martij, 13, & 14, Aprilis, tunc in 5. hebdomada incipietur psalteriũ cum ãn. proprijs, usque ad **Nonne deo**, post Epiphaniam uero **Nonne deo:** quia hebdomadæ sunt impares.

Si autem finẽ fecerit in 5. hebdomada, & hebdomadę sunt pares post Epiphaniam, tunc in 4. hebdomada incipietur psalteriũ, & dicetur totum cũ suis añ. proprijs, si autem fuerint impares prior pars psalterij dicetur in 4, hebdomada sine añt. proprijs. in 5. uero psalmi de excepto dicẽtur ac diuidẽtur uts. post Epiphaniã dicitur altera pars. **Nonne deo.**

Dominica post natiuitatem celebratur semper suo die, hoc est in festo S. Eugenij, nunquã post Epiphaniam,

SI natiuitas domini uenerit die Mercurij. Matutina & uesperæ dominicarum repetuntur in quinta hebdomada cum homilia **Fuit Ioannes in deserto.** & cæteris sermonibus sequentibus, in sexta feria **Magnificat**, in sabbato **Exurgens.** ad missam de sancto Thomas In dominica **Missus est.** Litaniæ fiunt in ista hebdomada, & primę tres missæ dominicarum dicuntur sine canticis, in quinta & sexta feria, missæ dicuntur cum canticis suis & cum uersic. in alleluia. **Deus manifeste.** Vesperæ dominica-

rum in istis tribus diebus litaniarum, dicũtur sine ℟. in baptist. & finiuntur, ut uesperæ de exceptato: in quinta & sexta feria dicuntur responsoria in Bapt.

In secunda feria post sextam dominicam fit de exceptato lectiones dicuntur ex Isaia quæ ponuntur infra post prę sentem rubricam diei Mercurij. Vesperæ de exceptato fiunt ut supra in secunda feria de exceptato. folio 186. Missa dicitur de exceptato cum ℣. in allel. **Deus manifestè.**

Si psalterium finierit in quarta hebdomada, & pascha uenerit die 22, 23, Martij. 5, 6, 19, & 20, Aprilis, in quinta hebdomada psalmi dicuntur de exceptato hoc ordine partiti, in secunda feria tres, in 3, tres, in 4, quatuor, in 5, quatuor, in 6, quatuor, in sabbato, **Cantemus** cum **Beati immaculati**, in secunda feria post festum Sanctæ Mariæ. **Beatus uir qui** usque ad **Diligam** cum suis antiphonis proprijs secundum quosdam, In uigilia natiuitatis **Domine exaudi**, cum duobus **Confitemini.** Post Epiphaniam dicitur **Diligam**, quia hebdomadæ sunt pares.

Quando uero pascha uenerit 29, & 30, Martij & 12, 13, Aprilis. Tūc in 5. hebdomada incipitur psalteriū cū suis añt. proprijs in 2. feria post festum S. Mariæ dicuntur octo psalmi cū suis añt. de exceptato uidelicet añt. **Vt cognoscamus.** ps **Deus misereatur**, usque ad **Domine exaudi**, ut supra in feria 4. de exceptato. In uigilia **Domine exaudi**, cum duobus **Confitemini.** Post Epiphaniam. **Deus iudicium tuum.** si quidem hebdomadæ sunt impares.

Si autem finiatur psalte rium in quinta hebdomada, tunc psalteriũ inchoandum est in quarta hebdomada, & est dicẽdum totũ cum suis añt. proprijs, quãdo hebdomadę ueniunt pares ab Epiphania ad septuag. In secunda feria itidem post festũ S. Mariæ incipiẽdum est a **Beatus uir qui non,** cum añt proprijs usque ad **Diligam.** In uigilia natiuitatis **Domine exaudi,** ut supra. Post Epiphaniam. sequitur

Quum uero hebdomadæ fuerint impares, psalterium quidem incipiendum est in 4. hebdomada sine añt. proprijs, sed dicẽdum solum usq; ad **Nõne deo,** quia in 5. hebdomada psalmi dicuntur de excepta to diuisi ut supra. In 2. uero feria post festum S. Mariæ dicitur **Nonne deo,** cum añt. proprijs, in uigilia **Domine exaudi** ut supra Post Epiphaniam dicitur.

Dominica post natiuitatem semper celebratur in octaua S. Iacobi, quæ uenit in uigilia Epiphaniæ, & in matutino ipsius dominicæ fit cõmemoratio S. Iacobi. In sabbato præcedenti cãtatur missa Epiphaniæ cum suis lectionibus, ad uesperas fit de S. Iacobo. In dominica fit matutinum & missa de eadem cum cõmemoratione S. Iacobi. Ad uesperas fit de uigilia Epiphaniæ, & dicitur añt. in choro **Ierusalem surge,** in sexta dominica aduentus, & psallendã **Virgo uerbum concepit,** in dominica post natiuitatẽ. Verum ego non uideo cur binæ uesperæ dicãtur isto die, quandoquidem ambę sunt officium domini: præterea si Circuncisio domini uenerit in die lunæ, in dominica præcedente quæ est eadem cum ista non dicã-

tur uesperæ de dominica, & de Circuncisione. sed dicuntur uesperæ de Circuncisione tantum: quocirca existimo idē fieri in ista dominica.

Sequuntur lectiones ex Isaia, quæ legendæ sunt die lunæ post sextam dominicam aduentus, quando natiuitas domini uenit in die Mercurij

Lectio prima.

OMnes sitientes uenite ad aquas: & qui non habetis argentum, properate, emite, & comedite: uenite, emite absque argento, & absque ulla commutatione uinū & lac. Quare appenditis argentum non in panibus: & laborem uestrum non in saturitate? Audite audientes me, & comedite bonum: & delectabitur in crassitudine anima uestra. Inclinate aurem uestram, & uenite ad me: audite, & uiuet anima uestra: & feriā uobiscū pactum sempiternū, misericordias Dauid fideles. Ecce testem populis dedi eum: ducem ac præceptorem gētibus. Ecce gētem quam nesciebas, uocabis: & gentes quæ te non cognouerūt, ad te current propter dominum deum tuum, & sanctum Israël: quia glorificauit te. Tu autem.

℟. Gaudete in domino. quere in secunda feria de exceptato. fol. 183.

Lectio secunda.

IN lętitia egrediemini & in pace deducemini: montes & colles cātabunt coram uobis laudem, & omnia ligna regionis plaudent manu. Pro spina ascēdet abies, & pro urtica crescet myrtus: & erit dominus nominatus in signū æternum quod non auferetur. Et timebunt qui ab occidente nomen domini, & qui ab ortu solis gloriam eius: quum uenerit quasi fluuius hostis, quem spiritus domini cogit: & uenerit ad

Sion redemptor, & ad eos qui redeunt ab iniquitate In Iacob dicit dominus. Hoc fœdus meum cum eis dicit dñs: spiritus me⁹ qui est in te, & uerba mea quę posui in ore tuo, non recedent de ore tuo, & de ore seminis tui, & de ore seminis seminis tui, dicit dominus: amodo & usque in sempiternum. Tu autem. ℟. Ecce dominus dominator, supra in eadem feria. Lectio iij.

IVrauit dominus in dextera sua, & in brachio fortitudinis suæ: si dedero triticum tuum ultra cibũ inimicis tuis, & si biberint filij alieni uinũ tuum in quo laborasti, Quia qui congregabũt illud, comedent, & laudabũt dominum: & qui congregant illud bibent in atrijs sanctis meis. Transite transite per portas, præparate uiam populo, planũ facite iter, & remouete lapides, & eleuate signũ ad populos. Ecce dominus auditũ fecit in extremis terræ, dicite filiæ Sion: ecce saluator tu⁹ uenit, ecce merces eius cũ eo, & opus eius coram illo. Et uocabũt eos populũ sanctũ, redẽptos a dño. Tu autẽ uocaberis quæsita ciuitas, & nõ derelicta. Tu autẽ. reliqua omnia ut in dicta 2. feria de exceptato. Oratiões dicũtur de sabbato præterito, hoc est. Aspice de cœlo deus &c. quæ habentur in uesp. ipsius sabbati. Eodẽ uero die ad uesperas omnia dicũtur de eadẽ feria de exceptato, nisi quod dicuntur orationes sabbati ut supra & ℟. in bapt. Ecce ueniet dominus protector. & iiij. uersi. Ad te dñe leuaui cũ sua añ. quę in dominica 6. prętèrita querẽda sũt, fo. 18 2 & finiũtur uesperę cũ 3. Kirie eleyson. deinde uesperæ mortuorum.

SI natiuitas domini uenerit in die Iouis.

Matutina missæ & ue-spere dominicarū resumuntur in 5. hebdomada, legiturque homilia **Fuit Ioannes in deserto** cū cæteris sermonibus mox sequentibus. In 6. feria **Magnificat.** In sabbato ad mat. & ad missā **Exurgēs.** cū ℣. in allel. **Deus manifeste ueniet.** In dominica, **Missus est.** cum cōmemoratione S. Thomæ. Missæ dominicarū dicūtur omnes cū suis cāticis & ℣. in alle. **Deus manifeste ueniet.** quia in ista hebdomada non dicūtur litaniæ, sed in tribus diebus post 6. dominicā, in quib⁹ etiā fit officiū de exceptato quāuis in uigilia natiuitatis fiat de uigilia.

Si psalterium cōpletum fuerit in 4. hebdomada & pascha contigerit die 22. Martij, 4, 5, 18, & 19. Aprilis, in 5. hebdomada dicētur psalmi de exceptato diuisi eo ordine ut supra in rubrica diei mercurij: in 2. uero feria, & 3. post 6. dominicam, incipiatur psalterium. f. **Beatus uir,** & **Diligā.** cū ant. proprijs: In uigilia. **Domine exaudi.** cum duobus &c. Deinde post Epiphaniā **Beati quorū.** siquidem hebdomadæ pares semper inueniuntur. Missæ in primis duabus ferijs dicuntur (ut uolunt) de dominica præterita sexta, hoc est missa **Exurgēs.** uerum sine canticis propter litanias. Atqui ego non uideo cur non possit etiam dici missa de exceptato in tertia feria, sine canticis tamen: quum missa dominicæ semel replicata sit.

Si uero pascha eueniat die 28, & 29. Martij, similiter 11, & 12. Aprilis, in quinta hebdomada incipiatur iterum psalterium sine ant. proprijs, præterea in 2, 3, & 4. feria post sextam dominicam dicantur psalmi de exceptato

ordine quo descripti sunt supra in 2,3,& 4. feria de exceptato: quia post Epiphaniã hebdomadæ pares nõ ueniũt, ideo dicetur decuria **Deus stetit in synagoga** Quum autem psalteriũ absolutũ fuerit in 5. hebdomada tunc in 2,3, & 4 feria post sextam dominicã, dicentur psalmi exceptati ut designãtur in tribus ferijs hebdomadæ exceptatæ, hebdomadibus paribus post Epiphaniam existentibus. & sic ab Epiphania inchoabitur psalterium a **Beati quorũ.** idẽ ordo seruabitur quã do inęquales extiterint, nisi quod post Epiphaniã mox sequetur **Deus stetit.**

Dominica post natiuitatem celebrabitur semper in octaua innocentum. In sabbato præcedenti fiunt uesperæ innocentum, in matut. dominicæ fit commemoratio innocentum, similiter ad missam, in uesperis dominicæ fit cõmemoratio S. Iacobi.

Sequuntur lectiones dicendæ in 5. feria post festum S. Mariæ, quotiescunque natiuitas domini uenerit in die Iouis. Ex Isaia propheta.

Lectio prima.

Ecce ego creo Ierusalem exultationẽ, & populum eius gaudium: & exultabo in Ierusalem, & gaudebo in populo meo: & non audietur in ea ultra uox fletus & uox clamoris. Non erit ibi amplius infans dierum, & senex qui non impleat dies suos: quoniam puer centũ annorum morietur, & peccator centum annorum maledictus erit. Et ædificabunt domos, & inhabitabunt: & plantabunt uineas, & comedent fructum earũ. Nõ laborabũt frustra, neq; generabunt in conturbatione: quia semen benedictorum domini est,

& nepotes eorum cum eis. Lupus & agnus pascentur simul, & leo ut bos comedet paleam, & serpenti puluis panis eius: non nocebunt, neque occident in omni monte sancto meo, dicit dominus. Tu autem. ℞. & omnia alia quære in tertia feria de excepta-to. Lectio secunda.

LÆtamini cum Ierusalem, & exultate in ea omnes qui diligitis eam: gaudete cũ ea gaudio uniuersi qui lugetis super eam: ut sugatis, & satiemini ab uberibus consolationis eius: ut mulgeatis & delectemini a splendore glorię eius. Quia hęc dicit dominus: ecce ego declinabo super eam quasi fluuium pacem, & quasi torrentem inundantem gloriam gentium, & sugetis: ad latus portabimini, & super genua blãdientur uobis. Quomodo si cui mater blandiatur, ita ego consolabor uos: & in Ierusalem cõsolabimini. Videbitis & gaudebit cor uestrum, & ossa uestra quasi herba germinabunt: & cognoscetur manus domini seruis eius, & indignabitur inimicis suis. Tu autem. Lectio iij.

ET mittã ex eis qui saluati fuerint ad gẽtes in mare, in Aphricã & Lydiam tenentes sagittã: in Italiam & Græciam, ad insulas longe, ad eos qui non audierunt de me, & non uiderunt gloriam meam. Et annuntiabunt gloriã meam gentibus, & adducẽt omnes fratres uestros de cunctis gentibus donum domino, in equis, & in quadrigis, et in lecticis, & in mulis, & in carrucis ad montem sanctum meum Ierusalem dicit dominus: quomodo si inferant filij Israël munus in uase mundo in domum domini. Et assumam ex eis in sacerdotes & leuitas

dicit dominus: quia ſicut cœli noui & terra noua, quæ ego facio ſtare coram me dicit dominus deus: ſic ſtabit ſemen ueſtrum & nomen ueſtrum. Tu autem.

SI natiuitas domini ceciderit in die Veneris, matutina & miſſę Veſperæque dominicarum repeti debent in 5. hebdomada cum lectionibus Iſaiæ prophetæ, in cuius ſexta feria dicitur **Magnificat**, in ſabbato. **Exurgens**: & ad miſſam cum ♰. in alle. **Deus manifeſte ueniet.** In dominica **Miſſus eſt.** In ſecũda feria poſt ſextam dominicã homilia **Fuit Ioannes**, cum ſermonibus ſequentibus. fit etiam de exceptato in iſta ſexta hebdomada, cum litaniis in iſtis tribus feriis, & miſſæ dicuntur ſine canticis, uerum in ſecunda feria dicitur miſſa S. Thomæ. in 3, de exceptato, in 4, miſſa **Exurgens**, ambæ ſine canticis.

Si pſalterium perficiatur in quarta hebdomada, cõtingatque paſcha die, 27, & 28, Martii, necnon 10, 11, 24, & 25, Aprilis.

In quinta hebdomada inchoatur iterum pſalterium ſed ſine antiphonis propriis, in ſexta uero hebdomada pſalmi dicuntur excerpti, & hoc ordine diſtincti: in qualibet ſiquidem feria dicuntur ſex pſalmi, relicto ad uſiliam natiuitatis **Domine exaudi** cum duobus **Confitemini**. tranſacta uero Epiphania mox ſequitur decuria, **Bonum eſt confiteri domino**, propter hebdomadum inæqualitatem. Quum uero paſcha inciderit die 3, & quarto, ſimiliter 17, & 18, Aprilis, tunc in quinta hebdomada pſalmi exceptati dicentur, ſed modo iſto partiti, uidelicet, in ſecun

da feria tres, in tertia tres in quarta, quatuor, in quinta, quatuor, in sexta, itidem quatuor; in sabbato, **Cantemus** cum **Beati immaculati.** deinde in sexta hebdomada legitur **Beatus uir qui non abijt.** usque ad Sicut ceruus **desiderat ad fontes aquarum.** in uigilia postmodum natiuitatis dicitur **Domine exaudi.** cum duobus **Confitemini.** Tum uero post apparitionem sequitur illico. **Sicut ceruus desiderat.** tunc enim hebdomadæ semper sunt æquales.

Completo uero psalterio in quinta hebdomada, in sexta hebdomada psalmi semper dicuntur de exceptato diuisi ut supra, hoc est, In secunda feria sex; in tertia feria sex, in quarta feria similiter sex. In uigilia uero natiuitatis domini, **Domine exaudi.** cum duobus **Confitemini,** siue hebdomadæ pares fuerint siue impares. Post Epiphaniam autem sequitur. **Bonum est confiteri,** quando hebdomadæ fuerint inæquales; si uero fuerint æquales tunc dicitur. **Sicut ceruus desiderat.** ut supra dictum est in partitione dierum.

Dominica post natiuitatem semper celebratur post Epiphaniam, modo pascha ueniat die 24, & 25, Aprilis: aliter perditur.

SI natiuitas domini inciderit die Sabbati, Matutina, missæ cum Vesperis dominicarum in quinta replicatur hebdomada cum lectionibus Isaiæ prophetæ, uerum in sexta feria eiusdem, legitur Homilia **Magnificat,** In sabbato ad matutinum & ad Missam **Exurgens Maria,** cum uersu in alleluia **Deus manifeste ueniet.**

D 2

In dominica **Missus est.** In secunda feria post missus est, legitur homilia **Fuit Ioannes in deserto.** cum reliquis sermonibus succedētibus. Litaniæ in ista fiunt hebdomada, missæ quoq; in illis tribus ferijs dicuntur absque canticis, licet in tertia feria dicatur missa sancti Thomę, in cæteris duabus, missa exceptata. In 5. postea feria, missa dominicę prę teritę, hoc est. **Exurgēs.** cum canticis. ℣. tamen in allel. erit **Deus manifeste.**

Si contingat psalterium finiri in 4. hebdomada, & pascha simul uenire die 26, & 27. Martij: 9, quoq; 10, 23, ac 24 Aprilis: in 5. hebdomada inchoabitur psalterium, sine aňt. proprijs, in 6. autem psalmi dicentur exceptati hoc ordine diuisi. In 2. feria quatuor in 3. similiter quatuor: in 4, quinque, in 5, itidem quinque: in 6, **Domine exaudi** cum duobus **Confitemini.** Post stellam **Domine exaudi orationem meā** in ultima decuria, propter hebdomades quæ concurrunt inæquales. Quum uero pascha uenerit die, 2, 3, 16, 17. Aprilis: totum psalteriū cum aňt. proprijs atque communibus dicetur in 5, & 6, hebdomada: & sic post festum Stellæ sequetur decuria. **Quid gloriaris,** hebdomadæ nanque semper ueniunt æquales.

Quoties uero psalterium finem habuerit in 5. hebdomada, tunc psalmi dicentur exceptati in 6, hebdomada ordine quo supra: siue pares fuerint hebdomadæ siue non, Post apparitionē tamen dicetur, **Quid gloriaris,** si pares extiterint, sin impares. **Domine exaudi orationem.** Dominica post natiuitatem celebratur semper post festum Stellæ, si pa

sca uenerit die 23, & 24, Aprilis, in alijs autē diebus suprascriptis, fit semper in octaua S. Stephani, uel omittitur secundum nonnullos: quia nunquam celebranda est post Epiphaniā, quando sunt tantū quinque dominicæ uel pauciores.

IN Vigilia Natiuitatis domini ad mat. ℟. post hymnū. Iuxta est dominus ijs qui tribulato sunt corde. Et humiles spiritu saluabit. ℣. Multæ tribulationes iustorum: & de omnibus ijs liberabit eos dominus. Et humiles. Si uenerit in die Sabbati dicitur hæc añt. in Cantemus. Parati estote similes hominibus expectantibus dominū quando reuertatur a nuptijs.

Cæterum psalmi dicuntur ut assignantur in rubrica de die natiuitatis, eius diei qua uenerit.

Euangelium secundum Matthæum. Lectio j.

CHristi generatio sic erat. Quum esset desponsata mater eius Maria, Ioseph, antequā conuenirent inuenta est in utero habens de spiritu sancto. Et reliqua.

Homilia Bedæ.

NAtiuitatem domini & saluatoris nostri Iesu Christi, qua æternus ante sæcula dei filius, hominis ex tempore filius apparuit, Matthæus euangelista breui quidē sermone, sed plana ueritate describit. Qui quum patrum generationes ab Abrahā usque ad Ioseph uirum Mariæ perduxisset, omnesque communi humanæ creationis ordine genitos simul & generantes ostendisset: mox de ipsa loquuturus, quātum eius generatio distaret a cæteris aperuit. Tu autem. ℟. Ecce dominus egredietur de loco suo, & ueniet & saluabit populum suum. Vt eripiat eum de manibus

inimicorũ suorũ. ℣. A solis ortu usq; ad occasum, ex Sion species decoris eius: deus noster manifeste ueniet. Vt eripiat eum. Lectio ij.

QVia uidelicet cęteri per cõiunctionẽ maris & fœminę solitã, ipse autẽ per uirginẽ ut pote dei filius nasceretur in mũdũ. Et quidem decebatur omnimodis, ut quũ deus homo propter homines fieri uellet, nõ ex alia quã de uirgine matre nasceretur: quũ uirginẽ generare cõtingeret, nõ aliũ quã qui deus esset, filiũ procrearet. Quo ordine, uel in qua ciuitate sit celebrata cõceptio, Lucas Euãgelista sufficienter exponit: ideo paucis dicẽdũ est de ijs quæ Matthęus scribit. Notandũque in primis in eo quod ait antequã cõuenirẽt, uerba cõueniẽdi nõ ipsum cõcubitũ, sed nuptiarũ quæ pręcedere tempus insinuat: quãdo ea quæ prius spõsata fuerat cõiunx esse incipit. Ergo antequã cõuenirẽt dicit antequã nuptiarũ solennia rite celebrarent, inuenta est in utero habẽs de spiritu sancto. Tu autẽ. ℟. Obsecro domine mitte quẽ missurus es et uide afflictionẽ populi tui. Sicut loquut⁹ es ueni & libera nos. ℣. De⁹ uirtutũ cõuerte nos, & ostẽde faciẽ tuã & salui erimus. Sicut loquutus.

Lectio tertia.

VIdens Ioseph sponsam suã cõcepisse, quã bene nouerat a nullo uiro esse attactã (quũ esset iustus, & iuste uellet omnia agere) optimum duxit: ut nec hoc alijs proderet, neq; ipse eã acciperet uxorẽ: sed mutato occulte nuptiarum proposito in cõditione eã sponsæ manere pateretur, ut erat. Nam in Isaia legerat uirginem de domo Dauid esse cõcepturam & parituram dominum. De qua etiã

domo nouerat genus du xisse Mariam: atq; ideo non discredebat in ea prophetiam hanc esse cōplendam. Sed si eam occulte dimitteret, neq; acciperet coniugem, & illa sponsa pareret: nimirum pauci essent, qui eā uirginem, & non potius autumarent esse meretricem. Tu autem domine. In benedictus añt. Iam surgit oriens, iam aduentus domini illuminat mundum. Oratio secreta in feria communi secūdum occurrentiam diei. In miserere. Ecce iam ueniet dies quo procedet dominus de utero uirginis. Si erit dies sabbati dicitur Cōfitemini.

Oratio.

DEus qui hūc diem sacratissimum per incarnationem uerbi tui & partum Marię uirginis consecrasti, da populis tuis in hac celebritate consortium. Vt qui tua gratia sunt redēpti, tua sint protectione securi. Per eundem dominum. In laudate. Sanctificamini & estote parati in mane, iam enim ascēdit dominus in montem Sion. capitulum. Venite exultemus domino: iubilemus deo salutari nostro. ps. directus, de feria communi secūdum occurrentiam diei. hymnus. Splendor paternæ. fol. 88. ℟. in capituler. Vere ueniet Christus: Quem Ioannes prædicabat agnum esse uenturum. ℣. Et in manu eius pietas & misericordia. Quem Ioannes.

Oratio.

DEus qui humanæ substantiæ dignitatem mirabiliter condidisti, & mirabilius reformasti, da nobis Iesu Christi filij tui diuinitatis esse consortes: qui humanitatis nostræ dignatus est fieri particeps. Qui tecum uiuit & regnat. añt. Veni domine. iij. uersicu.

Deus in adiutoriũ quære in fol.182. complet. secundum occurrẽtiam diei. Oratio.

Concede quæsumus omnipotens deus. Vt unigeniti tui noua per carnem natiuitas liberet, quos sub peccati iugo uetusta seruitus tenet. Qui tecum. Sequitur pro defunctis In iniquitatibus, ut in alijs diebus.

SI Vigilia natiuitatis uenerit die dominico ordo iste seruandus est ad matu. ℞. post hymnum. Iuxta est dominus ijs. ut supra. In De nocte Ecce dominus. In Confirmatum Salus nostra. In domine audiui. Eleuate signum. supra fol.180. Lectiones Christi generatio ut supra ℞. post lectiones Ecce dominus egredietur. ℞. ij. Obsecro domine. In benedictus. Iã surgit. ad crucem Missus est Gabriel. In cantemus Parati estote. quę re in dominica præterita fol.181. In benedicite. Ecce iam. Oratio Deus qui hunc diem. In laudate Sanctificamini &. capit. Venite exultemus. ps. directus Dominus regnauit. fol.51. hymnus Splendor. fol. 88. psal. Sicut iurasti fol.181. ℞. in bapt. Vere ueniet. Oratio Deus qui humanæ. añt. Veni domine. iiij. uersi Deus in adiutorium. comple. Dominus in cœlo. Oratio. Concede quęsumus omnipotens deus. psal. Spiritus sanctus. cõple. Sit splendor. Oratio. Deus qui de beatæ. fol. 182. Ad missam dicuntur cãtica dominicæ pręteritæ, hoc est de Exurgens. ℣. in allel. Venite exultemus. Eodem die ad Vesperas lucer. Paraui lucernam. ut infra. antiph. in choro. Ierusalem surge. fol.182. hymnus Intende qui regis. ℞. in choro. Presepe iam fulget tuum. añt.

Veniet ex Sion. ps. Benedixisti domine. usque ad Ostende nobis, fol. 46. cum Ecce nunc benedicite. &c. Oratio Tribue nobis, antiph. Veni redemptor. ps. Ostende. in prædicto ps. fol. 46. Oratio. Da quæsumus domine populo. In magnif. Hodie scietis. Oratio.

DEus qui salutem generis humani in uerbi tui incarnatione fundasti, da populis tuis misericordiam quã deposcũt. Vt sciant omnes nationes non esse aliud sanctum, quam nomen unigeniti tui sub cœlo: quod debeant inuocare. Qui tecũ. psal. Veniet ex Siõ. fo. 182. complet. Regnũ tuum domine. &c. Oratio Deus qui nos redẽptionis. ut infra. alia psal. Veni domine & noli. cõple. Quoniam. &c. Oratio. Prope esto domine. supra fol. 183.

In Vigilia natiuitatis domini ad Vesperas lucern.

Paraui lucernam Christo meo, inimicos eius induam confusione. Super ipsum autem florebit sanctificatio mea. ℣. Memento domine Dauid, & omnis mansuetudinis eius. Super ipsum. hymnus.

Intende qui regis Israël: super cherubim qui sedes, appare Ephrem coram: excita potentiam tuam & ueni.

Veni redemptor gentium, ostende partũ uirginis miretur omne sæculum, talis decet partus deum.

Non ex uirili semine, sed mystico spiramine, uerbum dei factum est caro: fructusque uentris floruit.

Aluus tumescit uirginis, claustrum pudoris permanet: uexilla uirtutum micant, uersatur in templo deus.

Procedit e thalamo suo, pudoris aula regia, geminæ gigas substantiæ alacris ut currat uiam.

Egressus eius a patre, regressus eius ad patrẽ: excursus usque ad inferos, recursus ad sedem dei.

Æqualis æterno patri carnis trophæo cingere, infirma nostri corporis uirtute firmans perpeti.

Prę̨sepe iam fulget tuũ: lumenq; nox spirat nouum, quod nulla nox interpolet: fideque iugi luceat.

Gloria tibi domine qui natus es de uirgine: cum patrẽ & sancto spiritu, in sempiterna sæcula. Amen. ℟. in choro. Prę̨sepe iam fulget tuũ, lumenque nox spirat nouum. Veni redemptor gentium ostende partum uirginis. ℣. Non ex uirili semine, sed diuino spiramine. Veni redemptor. antiph. Veniet ex Sion qui eripiat & auertat impietatem

ab Iacob. ps. Benedixisti domine. usque ad Ostende nobis domine fol. 46. nõ dicitur. Ecce nunc. Oratio.

TRibue nobis quæsumus omnipotens deus. Vt qui Vnigenitũ tuum manentem in tua gloria deum, in carne nostri corporis natum, per sacrosanctã Mariã uirginẽ cõfitẽtur: nulla posſint aduerſa ſchiſmaticorũ opinione peruerti. Per eundẽ. añt. Veni redemptor gẽtium, ostẽde partum uirginis, ps. Ostende nobis dñe, in prędicto ps. 46. Orat.

DA quæſumus domine populo tuo inuiolabilis fidei firmitatem. Vt qui Vnigenitũ tuum in tua gloria tecũ ſempiternum, in ueritate nostri corporis natũ de matre uirgine confitentur, & a pręſentibus liberentur aduerſis: & manſuris gaudijs inſerantur, Per eundem. In magnificat antiph. Hodie ſcietis quia ueniet dominus, & mane uidebitis gloriam eius.

DEus qui nos redemptionis nostræ annua expectatione lætificas, præsta. Vt unigenitum tuum quem redemptorem lęti ſuſcipimus, uenientem quoque iudicem ſecuri uideamus. Qui tecum uiuit. & finitur cum tribus Kyr. Ad Matut. R. post hymnum. Lux lucis uerbum patris lucet in uirgine: qui ante ſæcula cũ patre fecit omnia. Ipſe hodie nobis natus eſt. ℣. Venite exultemus in domino, iubilemus deo ſalutari nostro. Ipſe hodie, ℣. Præueniamus faciem eius in confeſsione, & in pſalmis iubilemus illi. Ipſe hodie. ℣. Quoniam deus magnus dominus, & rex magnus ſuper omnes deos. Ipſe hodie. In primo nocturno añ. A ſummo cœlo egreſsio domini, & occurſus eius

usque ad summum eius. ps. Cæli enarrant. fol. 9. usq; ad testimonium domini. & non dicitur Kyrie eleison, neq; Benedictus es deus. nisi in fine nocturni, añ. Tunc dixi ecce uenio in capite libri scriptum est de me. ps. Expectans expectaui. fol 21. añ Dominus dixit ad me, filius meus es tu, ego hodie genui te. ps. Quare fremuerunt. fol. 2. añt No tum fecit dominus salutare suum. ps. Cantate domino, quia mirabilia fol. 53. añt. dupla quam alij dicunt quater. hoc est semel ante psalmũ, deinde in fine psalmi ante Gloria patri. itẽ post Gloria patri. deinde sequitur Sicut erat. quo dicto iterum replicatur añt. Lætare nũc sterilis quæ sitiebas, & exultet deserta. ℣. Et gaudete solitudines Iordanis, quia dominus noster uenit & redemit nos. ps. Omnes gentes. fol. 25. alij dicunt eam tantummodo bis, semel ante psalmum totam, & semel in fine, utri horum rectius faciant, non est meum dijudicare. añt. Descendit sicut pluuia in uellus, & sicut stillicidia stillantia super terrã ps. Deus iudicium, usq; ad Parcet pauperi. fol. 38. añt. Tu es uia, tu es ueritas, tu es uita mundi domine. canticum. De nocte uigilat. folio 81. Kyrie eleison ter. ℣. Benedictus es deus: ℟. Amen. Iube domine benedicere. benedictio. Nos regat in pace, natus de uirgine matre. Amen. Euangeliũ secũdũ Lucam. Lectio j.

IN illo tẽpore. Exijt edictum a Cæsare Augusto, ut describeretur uniuersus orbis. Hæc descriptio prima facta est a præside Syriæ Cyrino. Et reliqua. C. 2.

Homilia Bedæ.

AVdiuimus ex lectione euãgelica fratres

charissimi, quia nascituro in mūdo redemptore mūdi deo domino nostro Iesu Christo, exijt edictum a Cæsare Augusto: qui tunc mundani regni apicem tenebat, ut mundus describeretur uniuersus. Quod non casu contigisse putandum est, sed certissima dispensatione eiusdem nostri redēptoris intelligendum est esse prouisum. Tu autē. ℞.

Prouerbiorum 8. In principio deus antequam terram faceret, priusquam abyssos constitueret, priusquam produceret fontes aquarū, antequam montes collocarentur, ante omnes colles Generauit me dominus. ℣. In principio uirtutis suæ, in splendoribus sanctorum suorū, ex utero ante Luciferum Generauit. Iube. benedicere. Verbum caro factum perducat nos ad sanctissimum regnum. Amen.

Lectio secunda.

Ipse etenim mediator dei & hominum sicut matrem sibi diuinitus quam uoluit prȩuidit, de qua nasceretur quando uellet humanitus, ita etiam tempora natiuitatis quæ uoluit, elegit: immo ipse qualia uoluit esse donauit. Talia uidelicet, in quibus sublato turbine bellorum, noua pacis insolitæ tranquillitas totum contegeret orbem. Tu autem. ℞. Congratulamini mihi omnes qui diligitis dominū, quia dum essem famula placui altissimo, Et per mea uiscera genui deum & hominem. ℣. Clausa parentis uiscera cœlestis intrat gratia, uēter puellæ baiulat secreta quæ nō nouerat. Et per mea. Iube. benedicere. Verbum factum caro nos absoluat ab omni malo. Amen.

Lectio tertia.

QVod enim maius in hac uita potuit

esse pacis indicium, quã ab uno homine orbem describi uniuersum, atque unius census numismate concludi? Matrem quippe elegit uirginem: quia nõ aliter dei filium nasci in carne, quam de intemerata genitrice decebat. Tempus quando nasceretur summæ pacis elegit: quia hæc nimirum ei nascendi in mundo causa fuit, ut genus humanum ad supernæ pacis dona reduceret. Hinc etenim scriptum est. Ipse est enim pax nostra, qui fecit utraque unum: idest qui de angelis & hominibus unã dei domum pius mediator & reconciliator instituit. Tu autem. In secundo nocturno ãña. Ipse tanquam sponsus procedens e thalamo suo. ps. Testimonium domini. quære in Cœli enarrant. fol. 9. antiph. Redemptionem misit dominus populo suo. ps. Confitebor tibi domine, in consilio. fol. 62. antiph. Ego primogenitum ponam te altissimũ super reges terræ. ps. Misericordias tuas. usque ad. Tu autem expulisti. fol. 48. ãnt dupla. Spiritus domini super me, propter quod unxit me euangelizare pauperibus. ℣. Misit me sanare contritos corde, prædicare aduentum domini quoniã uenit. ps. Vnxit te deus. in Eructauit. fol. 24. ãnt. Ego sum dominus qui loquor iustitiam, annuntio ueritatem. ps. Domine dñs noster. fo. 4. ãnt. Annuntiauerunt cœli iustitias domini, & uiderunt omnes populi gloriam dei. ps. Dominus regnauit exultet. fol. 52. antipho. Non est sanctus quomodo dominus, & non est iustus quomodo deus noster. canticum. Confirmatum est. fol. 82. Iube benedicere.

Deus factus homo repleat nos suæ gratiæ dono. Amen.

Lectio quarta.

Pacis ergo temporibus natus est dominus noster, ut etiam statum temporis ipsum se esse doceret de quo pręmissa prophetia dicebat. Multiplicabitur eius imperium, & pacis non erit finis: unde bene idē propheta alias quū incarnationem eius ac nostræ redemptionis sacramenta mystico sermone describeret dixit. Et erit in nouissimis diebus præparatus mons domus domini in uertice montium, & eleuabitur super omnes colles, & fluent ad eū omnes gentes. Tu autem ℟. Beata uiscera Mariæ uirginis quæ portauerunt æterni patris filiū: & beata ubera quæ lactauerūt Christum dominū. Qui hodie pro salute mundi ex uirgine nasci dignatus est. ℣. Dedit illi dominus sedem Dauid patris eius, & regnabit in domo Iacob in æternū. Qui hodie, iube Benedictio Virgineus partus semper nostros dirigat actus. Amen.

Isaię 9.

2.

Lectio quinta.

Serenitatem quoq; pacis quæ tunc esset futura, manifeste designauit dicens. Et cōflabunt gladios suos in uomeres, & lanceas suas in falces: non leuabit gens contra gentem gladium, nec exercebūtur ultra ad prælium: propter quod & mox exhortando subiunxit. Domus Iacob uenite & ambulemus in lumine domini. Præmisit ergo tēpora pacis, & sic apparens in carne ipse autor pacis, & temporū conditor, primo domui Iacob, id est plebi Israëliticæ: deinde cunctis gentibus ad se cōfluentibus ianuam lucis aperuit, ac pacis æternę gaudia prędicauit. Tu autem ℟.

Contremuerunt omnia membra mea, dum nunciaretur mihi partus: & ingrediēte in me spiritu dei refloruit caro mea. Quia germinauit germen iustitiae saluatorem mundi. ℣. Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Quia germinauit. Iube. benedic. Sui gregis oues faciat nos uirginea proles. Amen.

Lectio sexta.

NEc praetereūdum, quod eiusdem pacis aeternae serenitas, nato regi coelesti non solum testimonium gratiae perhibuit, sed & obsequium impendit: quia praedicatoribus uerbi illius peragrandi orbem facultatē tribuit, & ubicunque uellent, euangelij gratiam disseminādi: quod fieri minime posset, si non totus orbis uno regeretur imperio. Sed & ipsa totius orbis descriptio, quae a terreno rege facta memoratur, coelestis opera regis manifeste designat: qui ad hoc nimirum apparuit in mūdo, ut de cunctis per orbem nationibus electos in unitatem fidei suae colligeret, ac nomina eorū sicut ipse promisit in aeternū scriberet in coelo. Tu autē domine. In tertio nocturno aāt. Ex utero ante luciferum genui te. ps. Dixit dominus domino. fol. 61 aāt. Coeli terra mare, & omnia quae in eis sunt date gloriam deo. ps. Laudabo nomen dei. quere in Salua me deus. fol. 35. aāt. dupla. Quis est iste qui uenit ex Edom, rubor uestimentorum eius ex Bossor. ℣. Et sic speciosus in stola candida, quare rubicunda sunt uestimenta tua? ps. Dominus fortis & potens, quaere in Domini est terra. fol. 12. aāt. Veritas de terra orta est, & iustitia de coelo prospexit. ps. Benedixisti do- Isaiae 63.

mine. fol.46.añ.dupla. Hic eſt ſaluator quem prophetæ dixerunt, & hic eſt agnus quē dixit Iſaias: ℣ Hoc annūtiauit Gabriel uirgini, ipſum adoremus, & ei ſeruiam⁹. ps. Venite exultem⁹. fo.52.aña Adorabūt eum omnes reges terræ, omnes gentes ſeruient ei. ps Parcet pauperi, quære ii Deus iudicium. fol.38.aña Operuit cœlos maieſtas domini, & laude eius plena eſt terra. canticū. Domine audiui. fol.83. Kyr. ter. ℣ Benedict⁹ es deus. Amen. Iube. benedicere Qui natus eſt de uirgine, purget nos ab omni crimine. Amen Lectio. vj.

HOc quoque quod ad edictū Auguſti ibant omnes ut profiterentur ſinguli in ſuā ciuitatem, in noſtri regis nobis ſeruitio ſpirituali ter agendum eſt. Noſtra quippe ciuitas eccleſia ſancta eſt: quæ partim adhuc peregrinatur a domino in terris, partim iam cū domino regnat in cœlis: & poſt finem huius ſæculi, perfecta in æternum tota cum illo regnabit. In hanc ergo ciuitatem debemus omnes ire, nullum a tam ſalubri itinere oportet excuſari. Omnes denique nos neceſſe eſt nato regi debitum impēdere cēſum: hoc eſt, & in unitate nunc eccleſiæ præſentis iuſsis obtemperare diuinis, & ad ingreſſum patriæ cœleſtis infatigabili bonorum operum curſu properare. Dabatur autem in profeſsione cēſus denarius, qui decem numorum in ſe pondus habebat: Cæſaris imaginē & nomen cōtinens: quod nos quoque ſpecialiter oportet imitari. Tu autem. ℟. Virginitas regalem nobis hodie partum diuina uirtute operata eſt: qua ſola puerpera æternæ puritatis gloria ful-

get. Agnum dei Christum mundi protulit redemptorem. ℣. Vere gratia plena es, & gloriosa permanes: quia ex te nobis hodie natus est Christus: per quem facta sunt omnia. Agnum dei. Iube. benedicere. Nobis cœli fores reseret sanctissima proles.

Lectio octaua.

SOluimus enim regi nostro denarium, quum decem præcepta legis implere satagimus: in quo uidelicet denario nomen eiusdem regis nostri quasi scriptũ gestamus, quum in cunctis actibus nostris meminerimus nós a Christo Christianos uocari: ac dignitatem nominis ipsius intemeratam in nobis conseruare curamus. Imaginem quoque eius in eodem denario bonæ nostræ conuersationis exprimere debemus: illam utique quã ipse docuit dicens. Sancti estote, quia & ego sanctus sum dominus deus uester. Ascendit autem & Ioseph a Galilæa de ciuitate Nazareth, in ciuitatem Dauid quæ uocatur Bethlehem, cum Maria desponsata sibi uxore pregnante. Tu autem. ℟. Tu rex gloriæ Christe, tu patris sempiternus es filius. Tu ad liberandũ hominem non horruisti uirginis uterum. ℣. Tibi omnes angeli tibi & archangeli: tibi cœli & uniuersæ potestates hymnum canentes dicunt. Tu ad liberandum. Iube. benedicere. Per natiuitatem domini nostri Iesu Christi, lætemur in die sui iudicij. Amen. Leuit. 20.

Lectio nona.

SOluit tributum Cæsari, ut nobis perpetuæ libertatis gratiã donaret. Seruiuit dei filius in homine regi, qui diuinæ seruitutis ignorabat obsequium: ut nobis per hoc etiam

humilitatis formam tribueret, insinuans uidelicet, quantum per charitatem seruire debeamus inuicem: quum ipse non despexerit ei qui uerae charitatis erat inscius impendere seruitium. Vbi hoc quoque demonstrauit exemplo, quod postmodum apostolorum princeps erat uerbo docturus. Subditi (inquit) estote omni humanae creaturae propter deum: siue regi quasi praecellenti, siue ducibus tanquam ab eo missis. Tu autem domine.

1. Petri 2.

Sequitur. Te deum laudamus. fol. 1. añt. dupla. Attende coelum & loquar, date magnitudinē deo nostro: iustus & sanctus dominus. ℣. Sanctus sanctus sanctus dominus. canticum. Et audiat terra. fol. 8. 4. añt. ad crucem. Hodie nobis coelorum rex per uirginem natus aduenit: ut hominem perditum ad regna coelestia reuocaret: gaudet exercitus angelorū, quia salus aeterna humano generi aduenit allel. quae dicitur ter. Oratio secreta.

PRaesta misericors deus. Vt natus hodie saluator mūdi sicut diuinae nobis generationis est autor, ita & immortalitatis sit ipse largitor. Qui tecum una cum sancto spiritu. &c. In cantemus. Hic deus meus & honorificabo eum, deus patris mei & exaltabo eum: quia factus est nobis in salutē.

Oratio secreta.

INsonuit domine benedictio trinitatis in camino ignis, psallentibus tribus pueris de natiuitate tua. Et ideo petimus misericordiā tuā: ut sicut illos eripuisti de camino ignis ardentis, ita & nos eripias ab incendio peccatorum. Qui uiuis. una cū sancto spiritu. &c. In benedicite. Angeli domini & filij hominū hymnū

dicite, gloria in excelsis deo: quia natus est nobis hodie Christus dominus deus noster.

Oratio.

DEus cui cæli & terra non sufficiũt, uirginis uiscera ingressus, templum habitationis tibi dedicare dignatus es: oramus supplices pietatem tuam. Vt huius sacramenti mysterio, populum tuum peruigili protectione custodias. Qui uiuis &. In laudate. Hodie in Bethlehem puer natus est, & nomẽ eius sanctum & terribile. capit. Cuius initium factus est principatus super humerũ eius, & uocabitur nomen eius magni consilij angelus. ℣. Dominus uobis. ℞. ad cornu altaris. Ex utero ante luciferũ. Genui te. ℣. Dixit dominus domino meo sede a dextris meis. Genui te. ps. directus. Dominus regnauit. fol. 51. Gloria in excelsis. fol. 87. hymnus. Intẽde qui regis. psalṁ. Iurauit ad Abraham patrem nostrũ daturum se nobis, uisitauit nos benedict⁹ dominus. ℞. in bapt. Ecce annuntio uobis gaudium magnũ quod erit omni populo. Quia natus est hodie saluator mũdi allel. ℣. facta est multitudo angelorum laudantium deũ & dicẽtium, gloria in altissimis deo, & in terra pax. Quia nat⁹ est.

Oratio.

PRæsta quęsumus omnipotẽtis deus: ut unigeniti tui natiuitatis diem puro corde, & mẽtibus celebremus illesis. Qui tecum uiuit. añt. Ecce ipse est. quatuor uersiculi.

Benedictus dñs deus Israël: quia uisitauit & fecit redemptionem plebis suæ.

Et erexit nobis cornu salutis: in domo Dauid pueri sui

Sicut loquutus est per os sanctorũ: & prophe-

tarum suorum qui ab æuo sunt.
Dare salutare de inimicis nostris: & de manu omnium qui oderunt nos.
Gloria patri.añ. Ecce ipse est qui uēturus est, cuius uirga floruit de radice Iesse. complet. Dominus in cœlo.

Oratio.

TE deprecamur omnipotens deus. Vt cuius natiuitatē hodie celebramus in terris, ipsius misericordia conseruemur in cœlis. Qui tecum. psallenda. Per uiscera misericordię suæ uisitauit nos dominus in domo Dauid pueri sui. ℣. Ad faciendā. item Per uiscera. ℣. Iusiurandum. & sic repetitur psall. ad omnes uersus usque ad finem cum Gloria patri. &c. complet. Sit splendor.

Oratio.

REspice in nos misericors deus, & mentibus clementer humanis nato Christo summæ ueritatis lumen ostende. Qui tecum. &c. Ad primā dicitur Confitemini. Ad tertiā hymnus Iam surgit & per totam octauam. Epistola ad tertiam

PVer natus est nobis, & filius datus est nobis, & factus est principatus super humerum eius: & uocabitur nomen eius magni consilij angelus. ℟. Deo gratias. ℣. Puer natus est nobis ℟. Puer natus &c. allel. allel. ℣. Et filius datus est nobis. ℟. Allel. allel. ℣. Gloria patri, &c. ℟. Puer natus est nobis. allel. allel. item. Puer natus est nobis. ℟. allel. allel. capitulum. Hodie in Beth-lehem puer natus est, & nomen eius sanctū & terribile. alle. K. K. K. preces Pater noster &c. Oratio. Præsta quęsumus misericors deus. ut supra in matut.

Isai. 9.

Ad sextam epistola.

Joã.1 Vidimus gloriã dei, gloriã quasi unigeniti a patre plenũ gratiæ & ueritatis. ℟. Deo gratias. ℣. Hodie in Bethlehem puer natus est. ℟. Hodie in. &c. all. all. ℣. Et nomen eius sanctũ & terribile. ℟. all. all. ℣. Gloria patri. &c. item Hodie in. &c.

Gal. 4. cap. Misit deus uerbũ suum, uerbũ caro factũ est & habitauit in nobis allelu. K. K. K. preces Pater noster. &c. Oratio. Præsta quæsumus omnipotens deus. supra in matut. Ad nonam epistola.

Misit deus filiũ suũ factum ex muliere, factũ sub lege: ut eos qui sub lege erant redimeret, ut adoptionẽ filiorum reciperemus. ℟. Deo gratias. ℣. Verbũ caro factum est. ℟. Verbum caro. &c. all. alle. ℣. Et habitauit in nobis. ℟. all. all. ℣. Gloria patri. &c. item Verbum caro. &c. capitul. Notum fecit dominus salutare suum, ante conspectum gentiũ reuelauit iustitiam suam, allel. K. K. K. preces. Pater noster. &c. Oratio. Te deprecamur omnipotens deus. supra in mat. Prædictæ epistolæ dicũtur quotidie per octauam, quamuis ex inducto more dicantur usq; ad Epiphaniam.

Eodem die ad Vesperas lucer. Quoniam tu. añt. in choro Lætamini cœli simul cum eo, & adorent eum omnes angeli dei. hymnus Intende qui regis. ut supra in Vigilia ℟. in choro. Hodie nobis dominus aduenit. Venite populi collaudemus filiũ dei. ℣. Illuxit nobis lux ueritatis parens in mundo unigeniti. Venite populi. In magnifica Beata es quę credidisti.

Oratio.

Natum nobis domine hodie filiũ tuũ

annua festiuitate celebrantes, præsta quæsumus. Vt cuius in terris gaudemus aduentu, in sempiterna eius exultemus gloria. Qui tecum. psallen. Ioseph conturbatus est de utero uirginis, uerbum caro factũ est, & habitauit in nobis: complet. Quoniam tu illuminas, &c.

Oratio.

CONcede quęsumus omnipotens deus, Vt salutare tuum noua cœlorum luce mirabili, quod ad salutem mundi hodierna festiuitate processit, nostris semper innouandis cordibus oriatur. Qui tecum uiuit. de sancto Stephano Stephanus est: ut infra in suis uesperis. Oratio.

PRæsta quæsumus omnipotens deus. Vt ecclesia tua cõpetenter post natiuitatem domini nostri Iesu Christi solennitate beati Stephani gratuletur. Quem primũ cognouit confessum sui potentiam saluatoris. Qui tecum. Multi uero solet finitis uesperis natiuitatis, mox uesperas S. Stephani subiungere ob quasdam rubricas ad hoc nos astringentes, quod an recte precipiant, aliorum esto iudicium: uerum de hoc alias si deo placuerit. Præterea ne quicquam deficiat ad quorundam satisfactionem, sequuntur aliæ uesperæ natiuitatis quas reperi descriptas in quodã uetustissimo codice amanuẽsi: ubi assignatur has uesperas dici in natiuitate, suprascriptas uero per octauam dici cum cõmemorationibus sanctorũ intra octauã, licet matutina dicantur de sanctis in octaua ut describuntur in manuali. Ad uesperas lucern. ut supra. aãt. in choro O admirabile commercium creator generis humani animatum corpus sumens de uirgine nasci digna-

tus est: & procedens ho mo sine semine, largitus est nobis suam deitatẽ. In magnificat. Facta est multitudo angelorum laudantium deum & di centium, gloria in altissi mis deo & in terra pax allel. allel. psallen. Nesciens mater uirgo uirũ peperit: sine dolore saluatorẽ sęculorũ, ipsum regem angelorum sola uirgo lactabat ubere de cœlo pleno. cætera omnia ut in prioribus uesperis. Hæc posita sunt, non ut quis spretis solitis uesperis, posteriores amplectatur, sed ut unusquisque circa hæc suum proferat iudicium.

In festo S. Stephani ad uesperas lucer. Exortũ est. ant. in choro. Domine sine causa tradiderũt morti animam meam, & miserunt super me lapides. hymnus.

Stephani primi martyris, cantemus nouum canticũ: quod dulce sit psallẽtibus, opem ferat credentibus.

Psallamus hoc discipuli, laudem dicamus martyri qui primus post redemptorem, Christi sequutus est crucem.

Hic enim per apostolos probatus in laudẽ dei, uexilla mortis rapuit, ut pręferretur omnib9.

O præferenda gloria, beata o uictoria: quod meruisset Stephanus, ut sequeretur dominum.

Ipse martyr egregius amore Christi prędicãs, sancto repletus spiritu uultum gerẽs angelicũ.

Ille leuatis oculis uidit patrem cum filio: monstrans in cœlis uiuere, quem plebs quærebat perdere.

Iudæi magis sæuiunt, saxisque prẽsis manibus currebãt ut occiderent Christi sacratũ militem.

Ille paratus uertice, gaudens suscepit lapides: rogans pro illis dominum, cœlo tradidit spiritum.

Gloria tibi domine, glo

ria unigenito &c. ℞. in choro.

Coronam gloriæ ponā super caput eius dicit dominus: & induā illū stola cādida, quia seruauit mādata mea. Et propter nomen meum effusus est sanguis eius in terra. ℣. Man⁹ enim mea auxiliabitur ei, & brachium sanctum meum cōfortabit eum. Et propter añ. Coronauit te dominus corona iustitiæ, & dedit tibi nomē sanctum gloriæ. ps. Dilexi quia audiet. fo. 63.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui primitias martyrum in sancti leuitæ Stephani sanguine dedicasti, tribue quæsumus. Vt pro nobis intercessor existat, qui pro suis etiam persequutoribus exorauit. Dominum nostrum Iesum Christum filium. &c. añt. Calicem salutaris accipiam & nomen domini inuocabo. ps. Credidi propter. folio 64. Oratio.

MInistrantium tibi deus eruditor & doctor, qui ecclesiæ tuę primordia beati leuitæ Stephani ministerio, & precioso martyri sanguine decorasti, da quæsumus. Vt in excessu nostro ueniam consequentes, mereamur eius exēplis imbui, & intercessionibus adiuuari. Per dominum. In magnific. Coronam gloriæ ponā super caput eius.

Oratio.

DEus qui beato leuitæ Stephano lapidātibus ueniam poscere tribuisti, quæsumus. Vt bona pro malis reddere tuo possimus auxilio, quod primi martyris docemur exemplo. Per dominum nostrū. psall. Stephanus est plen⁹ gratia & uirtute, faciens signa & prodigia magna in populo. compl. Sancti tui. &c.

Oratio.

DA nobis quæsum' dñe imitari quod colimus. Vt discamus inimicos diligere: quia eius natalitia celebramus, qui nouit etiã pro persequutoribus exorare: Per dominum nostrum. &c.

Eodem die ad matut. ℞ post hymnum. Beata et uenerabilis uirgo quæ sine tactu pudoris mater inuenta est saluatoris. Iacebat in præsepio & fulgebat in cœlo. ℣. Cœli, terrę, maris, & inferni creator, & autor perpetuus dominus immensæ maiestatis. Iacebat in. añt. Gloria & honore coronasti sanctum tuum domine. ps. Domine dominus noster. fol. 4. añt. Testimonia tua domine credibilia facta sunt nimis. ps. Dominus regnauit decorem. fol. 51. añt. Qui coronat te in misericordia & miseratione. ps. Benedic anima, fo. 54. añt. Posuisti domine in capite eius coronam de lapide precioso. ps. Domine in uirtute. fol. 10. añt. Coronauit te. supra in uesperis. ps. Beatus uir qui. fol 62. añt. Calicem salutaris. ps. Credidi. fol. 64. ut supra. añt. Testis in cœlo fidelis. ps. Misericordias tuas. fol. 48.

Sermo sancti Fulgentij episcopi.

Lectio prima.

FRatres charissimi. Hesterna die celebrauimus temporalem regis nostri natalem: hodie celebramus triumphalem militis passionem. Heri enim rex noster trabea carnis indutus, de aula uteri uirginalis egrediens, uisitare dignatus est mundum: hodie miles de tabernaculo corporis exiens, triũphator migrauit ad cœlum. Ille sempiternæ deitatis maiestate seruata, seruile tentorium carnis,

in huius sæculi campo pugnaturus intrauit: iste depositis corruptibilibus corporis indumentis, ad cœli palatiũ perẽniter regnaturus ascendit. Ille descendit carne uelatus, iste ascendit capite coronatus. Tu autem. ℟. Coronam gloriæ. ℣. Manus enim, supra in uesperis. Lectio secunda. S. Augustini.

BEne ergo hesternæ solennitatis festiuitas hodierna coniuncta est: ut illam credentes eueheret ad uitam, hanc confitentes duceret ad coronam. Omni ergo ecclesiæ beatus Stephanus datus est ad profectum. Adhuc laicus diaconatus meruit electionem: & leuita martyrij obtinuit principatum. In plebe adhuc positus erat, sed iam uirtutibus eminebat: humilis erat loco, sed celsus fide: discipulus erat ordine, sed factus est magister exẽplo. Quo sequebatur deuotione fidei, præcessit uelocitate martyrij. Tu autem. ℟. Lapidauerunt Stephanum sanctum inuocantem & dicentem, domine ne statuas illis hoc peccatũ: Quia nesciunt quid faciunt. ℣. Hoc opus eorum qui detrahunt mihi apud dominum, & qui loquũtur mala aduersus animam meam: sed tu domine domine fac mecum misericordiam. Quia nesciunt.

Lectio tertia.

SCriptũ est enim de eo in actis apostolorum, quod ad ministeriũ uiduarum sit ab apostolis deputat⁹. In hoc etiã quod prępositus sit fœminis, testimonium meruit syncerissimæ castitatis. Beatus erit fratres charissimi, qui hunc sectatus fuerit, qui hunc imitatus fuerit: & pudicitiæ palmam, & martyrij consequetur coronam. De quo & lectio apostolorum quę nobis

lecta est dilectissimi fratres, quum plurimũ habeat in ipsa specie admirationis, non minus tamen continet in mysterio dignitatis. Tu autem domine. Te deum laudamus. In benedictus. Ecce uideo cœlos apertos, & filium hominis stãtem a dextris dei. añ. ad cruc. Hodierni diei solennitas celebratur, uirginalibus mẽbris recipitur deus natus ex ingenito patre, ut cœlestẽ germinet florem, transit maiestas per intacti corporis uiam allel. Oratio secreta. Deus qui populum. In cantemus Hic deus meus. supra in mat. natiuitatis. Oratio secreta. Deus qui tribus. In benedicite. Dom[9] Leui bñdicite dño, qui timetis dñm bñdicite dño. Oratio. Omnipotens sempiterne deus qui primitias. supra in uesperis. In laudate. Leuita de tribu sacra minister altaris dei, capi. Qui suum sanguinem martyrio consecrauit & peruenit ad palmam uictoriæ. ps. dixit. rectus. Dominus regnauit. fol. 51. hymnus Intende qui regis. supra in uig. natiuitatis. psallens. Lapides torrentis illi dulces fuerunt, ipsum sequũtur omnes homines iusti. R. in bapt. Venite & uidete magnum mysterium dei. Deus uenit per uirginem ut redimeret mũdum. ℣. Hic est saluator quem prophetæ dixerunt, & hic est agnus quẽ dixit Isaias. Deus uenit. compl. Dominus in cœlo. Oratio. Te deprecamur omnipotens. supra in matut. natiuitatis folio 219. psallen. Ierusalem Ierusalem quæ occidis prophetas, & lapidas eos qui ad te missi sunt. cõplet. Sit splendor domini. Oratio Ministrantiũ tibi deus. supra in uesp. Eodem die ad Vesperas fit de natiuitate, ut

supra, deinde psallem. S. Ioānis Non moriar sed uiuā. Oratio. Deus qui per os beati apostoli. ut infrà in uesperis.

In festo Sancti Ioannis Euangelistæ ad Vesperas Lucer. Exortum est. antiph. in choro In principio erat uerbum, & uerbum erat apud deum, alleluia, & deus erat uerbum, allelu. hoc erat in principio apud deum alleluia.

Hymnus.

AMore Christi nobilis, & filius tonitrui, arcana Ioannes dei fatu reuelauit sacro.

Captis solebat piscibus patris senectam pascere: turbante dum nātat salo, immobilis fide stetit.

Hamum profundo merserat, piscatus est uerbum dei: iactauit undis retia: uitam leuauit hominum.

Piscis bonus pia est fides, mundi supernatans salum: subnixa Christi pectore, sancto loquuta spiritu.

In principio erat uerbum, & uerbum erat apud deū, & deus erat uerbū, hoc erat in principio apud deum.

Omnia per ipsum facta sunt, sed ipse laude resonet: & laureatus spiritu, scriptis coronetur suis.

Commune multis passio, cruorque delictum lauans: hoc morte præstat martyrum, quod fecit esse martyres.

Vinctus tamen ab impijs calente oliuo dicitur, tersisse mundi pulverem, stetisse uictor æmuli.

Gloria tibi domine. Ⅴ. & ℟. in choro Hic est discipulus, qui dignus fuit esse inter secreta dei ipse solus meruit diuina inspiratione dicere, in principio erat uerbum, & uerbum erat apud deū. Et deus erat uerbum. Ⅴ. Misit deus uerbum suum: uerbum

caro factum est, & habitauit in nobis: & de plenitudine eius nos omnes accepimus & gratiam pro gratia. Et deus erat. ant. Hic est discipulus qui dignus fuit esse inter secreta dei. ps. Dilexi quia. fol. 63.

Oratio.

DEus qui per os beati apostoli tui Ioannis euangelistæ uerbi tui nobis arcana reserasti, præsta quæsumus. Vt quod ille nostris auribus excellenter infudit, intelligentiæ competentis eruditione capiamus. Per eundem. ant. Principium uerborum tuorum ueritas. ps. Vide humilitatem. fol. 69. Oratio.

PRæsta quæsumus omnipotens deus. Vt excellentiam uerbi tui quam euangelista Ioannes asseruit, & conuenienter intelligere ualeam⁹, & ueraciter profiteri. Per eundem. In magnificat. Sic eum uolo manere donec ueniã.

Oratio.

ECclesiam tuam quæsumus domine benignus illustra. Vt apostoli tui Ioannis euangelistæ illuminata doctrinis, ad dona perueniat sempiterna. Per dominum nostrũ. psallen. Non moriar sed uiuam & enarrabo opera dñi. cap. Sancti tui. Oratio.

PRæsta quæsumus omnipotens deus. Vt uerbũ caro factũ, quod beatus euangelista Ioannes prædicauit, per hoc sui mysterium, habitet semper in nobis. Qui tecum uiuit.

Ad mat. R. post hymnũ. Ecce uir splẽdidus amictus est lumine, habens in capite suo coronã iustitiæ. Et cinctus est zona castitatis. ℣. Beatus uir qui non abijt in consilio impiorum, & in uia peccatorum non stetit. Et cinctus est. ant. Principium uerborum tuorum ueritas.

ps. Vide humilitatem. fol. 69. añt. In deo laudabo uerbum, & in domino laudabo sermonẽ. ps. Miserere mei, quoniam conculcauit. fol. 29. añt. Vox tonitrui tui domine in rota. ps. Voce mea, uox mea. fo. 40. añt. Diffusa est gratia in labijs tuis, propterea bñdixit te deus. ps. Eructauit cor. fol. 24. añt. Dominus dabit uerbum euãgelizantibus uirtutes multas. ps. Exurgat deus. fol. 34. añt. Castigans castigauit me dominus, & morti non tradidit me. ps. Confitemini domino. fol. 64. K. K. K. ℣. Benedictus es deus. ℟. Amen. Euangelium secundum Ioannem.

Lectio prima.

IN illo tẽpore. Dixit Iesus Simoni Petro. Sequere me. Et reliqua.

Homilia Bedæ.

LEctio sancti Euangelij quæ modo lecta est fratres charissimi, tãto maiori nobis intentione debet per singula uerba pensari, quanto magna supernæ gratiæ dulcedine redundat. Cõmendat enim nobis beatissimus euangelista, & apostolus Ioannes priuilegium amoris præcipui, quo cæteris amplius a domino meruit honorari. Commendat testimonium euangelicæ descriptionis, quod ueritate diuina subnixum: nullus fidelium dubitare permittitur. Cõmendat placidam suæ carnis resolutionem, quam domino specialiter se uisitante percepit. Tu autem domine. ℟. Hic est discipulus. ℣. Misit deus. ut supra in uesperis.

Lectio secunda.

TRadunt nanque hystoriæ, quod eum de nuptijs uolentem nubere dominus uocauerit. Et propterea quem a carnali uoluptate retraxerat, potiore sui amoris dulcedine donauit.

Denique

Denique huic moriturus in cruce matrem suam commendauit: ut uirginem uirgo seruaret. Et ipso post mortē ac resurrectionem coelos ascendente, non deesset eius genitrici filius: cuius castam uitam castis tueretur obsequijs. Ponit & aliud suæ personæ beatus Ioānes indicium, subiungens: qui & recubuit in cœna super pectus eius, & dixit: domine quis est qui tradet te? Hoc quomodo gestum sit, superiora huius euāgelij loca plenius ostendunt. Tu autem domine. ℞. In conspectu potentium admirabilis factus es, facies principum mirabantur te. Ideo accepisti claritatem & honorem a domino. ℣. Certamen bonum certasti, cursum cō sumasti: reposita est tibi corona iustitiæ. Ideo accepisti. Lectio iii.

QVod autem discipulus ille super pectus magistri recubuit, non præsentis solummodo dilectionis, sed & futuri erat signum mysterij. Figurabatur etenim iam tunc euangelium quod idem discipulus scripturus erat, uberius atque altius cæteris sacræ scripturæ paginis arcana diuinæ maiestatis esse cōprehensurum. Quia enim in pectore Iesu sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ abscōditi, merito super pectus eius recubat: quem maioris cæteris sapientiæ & scientiæ singularis munere donat. Tu autem domine. Te deum laudamus. In benedictus, Hic est discipulus quē in cruce dominus constitutus, uirginis filium subrogauit. añt. ad crucem Magnificatum est cor uirginis quando diuinum mysterium angelo narrāte cognouit: tunc speciosum forma præ filijs hominum castis concepit ui-

sceribus: & benedicta in æternum deum nobis protulit & hominem. In cantemus. Hic deus meus. supra in natiuitate. fol 218. In benedicite. Dilectus discipulus domini, cui matrem cōmendans dixit: apostole ecce mater tua, Maria en filius tuus. Oratio Deus qui per os beati. ut supra in uesperis. In laudate. Hic est discipulus qui dign⁹ fuit esse inter secreta dei: ipse solus meruit diuina inspiratiōe dicere, in principio erat uerbū, & uerbum erat apud deum, et deus erat uerbum, hoc erat in principio apud deum. cap. Missus sum apostolus a domino prędicare hominibus uiam salutis. ps. directus. Dominus regnauit. fol. 51. hymnus. Intende qui regis. psallen. Iste est Ioannes qui supra pectus domini recubuit, dilectus discipulus cui reuelata sunt secreta cœlestia. cōplet. Dominus in cœlo. &c. Oratio. Præsta quæsumus omnipotens deus. Vt excellētiam. supra in uesperis. psall. Per uiscera misericordiæ. complet. Sit splendor. Oratio Te deprecamur omnipotēs. &c. ut supra in matut. natiuitatis. fol. 219.

Eodem die ad uesperas. ut in natiuitate. añt. in magnificat. Maria autem conseruabat omnia uerba hæc conferens in corde suo. psallen. Nesciens mater uirgo. ut supra fol. 221. psallen. pro innocētibus. Vox in rama audita est. complet. Sancti tui. &c. infra in uesperis. Oratio.

Deus cuius hodierna die præconiūin nocentes martyres non loquēdo sed moriendo confessi sunt, omnia in nobis uitiorū mala mortifica. Vt fidem tuam quam lingua nostra loquitur, moribus etiā uita fateatur. Per dominū

noſtrum. &c.
In feſto Innocentum ad Veſperas lucer. Timete dominum ſancti. &c. antiph. in choro. Innocentes & recti adhæſerunt mihi, quia ſuſtinui te domine. hymnus Intēde qui regis. R. in choro. Miſit Herodes rex ad perdēdum puerum. non inuenerunt eum: quia nūtius domini apparuit Ioſeph dicens: uade in Ægyptum. ℣. Ex Ægypto uocaui filium meū: defuncti ſunt enim qui quærebant animam pueri. Et nō inuenerunt. añt. Innocentes & recti adhæſerunt mihi, quia ſuſtinui te domine. ps. Ad te domine leuaui. fol. 12.

Oratio.

DEus qui donis tuis infantium quoque neſcia ſacramenti corda præcedis, tribue quæ ſumus. Vt qui noſtræ conſcientiæ fidutiā non habemus, indulgentia nos ſemper copioſa pręueniat. Per dominum. ant. Sagittæ paruulorum factæ ſunt plagæ eorum. ps. Exaudi deus uocem meam. fol. 33.

Oratio.

ANnue quæſumus omnipotens deus. Vt ſicut eos quorum natalitia celebramus per tuam gratiam beneplacitos acta fecerunt innoxia, ſic nos tuæ pietati ſaluatoris humilitas præſtet acceptos. Per eundem dominum. in magnificat antiph. Reſpexit dominus ad humilitatem ſanctorū ſuorum.

Oratio.

LÆtetur quæſumus domine eccleſia tua de tuorum celebritate infantum, & miſericordiæ tuæ iugiter experiatur effectum. Quo & fragilitas humana ſubſiſtat, & diuina ſupplicantibus redemptio non negetur. Per dominum. pſallenda.

Ierem. 31. Vox in Rama audita est fletus & ululatus, Rachel plorans filios suos, et noluit consolari quia non sunt. comple. Sancti tui. Oratio.

TRibue quęsumus omnipotēs deus. Vt innocentum synceritatem posśimus imitari, quorum tibi dicatam ue neramur infantiam. Per dominum nostrum.

Ad mat. R. post hymnū. Ab initio domine tu es cum patre, & in fine mū di assumpsisti carnem De uirgine sine semine Maria matre. ℣. Iusiu rādum quod iurauit ad Abraham patrem nostrum, daturū se nobis. De uirgine. añt. Testimonia tua domine credibilia facta sunt nimis. ps. Dominus regnauit. fol 51 añt Testimoniū domini fidele sapientiā præstans paruulis. ps. Cœli enarrant. folio 9. añt. Innocētes & recti. ps. Ad te domine. supra in uesperis. fol. 12. añt. Lauabo inter inno centes manus meas, & circūdabo altare tuum domine. ps. Iudica me domine quoniā. fol 12. añt Sagittæ paruulorū. ps. Exaudi deus uocē. supra in uesperis. fo. 33. añt. Ex ore infantium & lactentium domine perfecisti laudem. ps. Domine dominus noster. fol. 4. añt. Declaratio sermonū tuorum illuminat domine, & intellectum dat paruulis. ps. Mirabilia testimonia. fol. 68. añt. Quam magna multitudo dulce dinis tuæ, te laudamus domine. ps. In te domi ne speraui. fol. 14 K. K. K. ℣. Benedictus es deus. ℟. Amen.

Euangelium secundum Matthæum. Lectio j.

IN illo tempore. Angelus domini apparuit in somnis Ioseph dicens. Surge & accipe puerum & matrē eius, & fuge in Ægyptum: & esto ibi usque dum C.

dicam tibi. Et reliqua.
Homilia Bedæ.

DE morte preciosa martyrum Christi innocentũ, sacra nobis est fratres charissimi euangelij lectio recitata. In qua tamen omnium Christi martyrum preciosa est mors designata. Quod enim paruuli occisi sũt, significat per humilitatis meritum, ad martyrij perueniẽdum gloriam. Et quia nisi cõuersus fuerit quis, & effectus ut paruulus, non possit animã dare pro Christo. Tu autem domine. ℟. In circuitu tuo domine splendor magnus est. Vbi sunt lucidissimæ mansiones, ubi requiescunt sanctorum animæ. ℣. Dilatãs exultationes uniuersæ terræ, mons Sion latera aquilonis, ciuitas regis magni. Vbi sunt lucidissimæ. Lectio secunda.

QVod in Beth-lehẽ & in omnibus finibus eius occisi sunt, ostendit non solum in Iudæa, unde ecclesiæ cœpit origo, sed in omnibus eiusdem ecclesiæ finibus quacunque per orbem diffusa est persecutionem sæuiturã perfidorum: & piorum patientiam esse coronandam. Qui bimi occisi sunt, doctrina & operatione perfectos indicãt: qui uero infra, simplices uel idiotas, fidei tamen non fictę, constantia fortes æque denuntiant. Quod illi quidem occisi sunt, sed Christus qui quærebatur uiuus euasit, insinuat corpora quidem ab impijs posse perimi, sed Christũ pro quo persecutio tota sæuit, nullatenus eis uel uiuẽtibus, uel occisis posse auferri: sed eos ueraciter cõtestari, quia siue uiuimus, domino uiuimus: siue morimur, domino morimur: Siue enim uiuimus, siue morimur domini sumus. Tu autem. ℟. Cœlum do-

mine fulget, & terra purpurata resplendet a sanguine sanctorum tuorum. ℣. Effuderũt sanguinem eorũ sicut aquã in circuitu Ierusalem, & nõ erat qui sepeliret sanguinem Sanctorum.

Lectio tertia.

QVod Rachel plorasse dicitur filios suos, nec consolari quia non sunt, significat ecclesiam plorare quidem sanctorum de hoc sæculo ablationem, sed non ita uelle cõsolari: ut qui sæculũ morte uicerunt, rursus ad sæculi certamina secum toleranda redeant. Quia nimirum non sunt ultra reuocandi in mundum, de cuius erumnis semel euaserũt coronandi ad Christum. Rachel namque quæ ouis, aut uidens deum dicitur, ecclesiam figurate demonstrat: cuius tota intentio; ut uidere deum mereatur inuigilat. Tu aurẽ. Te deum In benedictus Ecce ipse est. supra in natiuitate. fo. 219. añ. ad crucẽ. Vide domine quoniam tribulor, uenter meus turbatus est a fletu meo: cor meum cõturbatum est in me: quia interfecit natos meos gladius. Audite obsecro, quia suspiro ego: & non est qui consoletur me. In cantemus. Hic deus meus supra in natiuitate. folio 218. In benedicite. Sub throno dei omnes sancti clamant, uindica sanguinem nostrum qui effusus est. Oratio Deus qui donis tuis. supra in uesperis. In laudate. Filij Israel uenient in montem sanctum meum, & reddent mihi honorem & laudem. capit. Mirabilis deus in sanctis suis. ps. directus. Dominus regnauit. folio 51. hymnus. Intende qui regis. psallenda. Sub altare dei uidi animas interfectorũ propter uerbum dei: & clamabant uoce magna dicentes.

quousque domine sanctus ac uerax non iudicas & uindicas sanguinem nostrum. R. in baptister. Ex Ægypto uocaui filium meum. Defuncti sunt enim qui quærebant animam pueri. ℣. Angelus domini apparuit Ioseph dicens: surge tolle puerum & matrem eius, & uade in terram Israël. Defuncti sunt. complet. Dominus in cœlo. Oratio Te deprecamur. supra in natiuitate. psallenda. Sanguis sanctorum martyrum pro Christo effusus est in terra, ideo adepti sunt munera sempiterna. cōplet. Sit splendor. Oratio. Tribue quæsumus omnipotens deus. supra in Vesperis.

Eodem die ad Vesperas ut in natiuitate. pro sancto Iacobo psallen. Protegat te nomen. Oratio. Omnipotens sempiterne deus. qui huius. ut infra in Vesperis.

In festo sancti Iacobi apostoli ad Vesperas lucernarium. Exortum est. antipho. in choro. Iacob puer meus quem elegi, electus meus in quo bene complacuit anima mea. hymnus. Intende qui regis. R. in choro. Verbum misit in Iacob, & auditum est in Israël. Ecce dominus noster quem expectabamus aduenit. ℣. Dicite pusillanimis confortamini, & iam nolite timere. Ecce dominus. antipho. Iacob puer meus quem elegi, electus meus in quo bene complacui. ps. Deus noster refugium. folio 25.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui huius diei uenerandam sanctamq; lætitiam beati apostoli tui Iacobi festiuitate tribuisti, da ecclesiæ tuæ quæsumus, & amare quod

credidit, & prædicare quod docuit. Per dominum. añt. Elegit nos dominus hereditatem suã, speciem Iacob quam dilexit. ps. Omnes gentes plaudite. fol. 25.

Oratio.

PRæsta nobis quæsumus domine beati apostoli tui Iacobi doctrinis & precibus adiuuari. Vt quod præsentibus celebramus officijs, perpetuæ saluationis gaudijs assequamur. Per dominum. In magnificat Per os apostoli sui dominus loquutus est. Oratio.

TRibue quęsumus omnipotẽs deus. Vt cuius doctrina populus tuus ad confessionem deitatis tuæ est institutus, eius suffragantibus meritis, diuinæ seruiat unitati. Per dominum. psallen. Protegat te nomen dei Iacob, mittat tibi auxilium de sancto. comple. Sancti tui. &c.

Oratio.

PRæsta quęsumus domine ecclesiæ tuæ sub tantis gaudere principibus. Vt intellectu capere ualeat, quod deuotione sectatur. Per dominum nostrum.

Ad ma. ℟. post hymnũ. Claruit magnitudo dei, & uirtus apparuit per uirginem: quoniam sic uoluit nasci excelsus humilis. Vt in ipsa humilitate ostenderet maiestatem. ℣. Altissimi filius dei uenit per uirginem, nunquid non erat? sed nasci uoluit. Vt in ipsa. añt. Lætetur Iacob & exultet Israël. ps. Dixit insipiens. fol. 6. antipho. Elegit nos. ps. Omnes gentes. fol. 25. supra in uesper. añt. Dominus uirtutum nobiscũ, susceptor noster deus Iacob. ps. Deus noster refugiũ. fol. 25. antiph Tu es ipse rex meus, & deus meus qui mundas salutem Iacob. ps. Deus auribus. folio 23. añt. Hæc est genera

tio quærentium dominum, quærentiū faciem dei Iacob. ps. Domini est terra. fol. 12. aīt. Protegat te nomen dei Iacob, mittat tibi auxilium de sancto. ps. Exaudiat te dominus. fol. 10. aīt. Exultate deo adiutori nostro, iubilate deo Iacob. ps. Sumite psalmum. fol. 44. aīt. Impulsus uersatus sum ut caderem, & dominus suscepit me. ps. Confitemini domino. fo. 64. K.K.K. ℣. Benedictus es deus. ℟. Amen.

Ex tractatu S. Hieronymi. Lectio prima.

IAcobus qui appellatur frater domini, cognomento iustus. post passionem domini statim ab apostolis Ierosolymorum episcopus ordinatus est. Hic de utero matris sanctus fuit: uinum & siceram non bibit: carnem nullam comedit: nunquam attonsus est, nec unctus unguēto, nec usus balneo. Huic soli licitū erat ingredi sancta sanctorum: siquidē uestibus laneis nō utebatur: sed lineis, solusque ingrediebatur templum, & fixis genibus pro populo deprecabatur: intātum ut camelorū duritiem traxisse eius genua crederentur. Tu autem domine. ℟. Beata & uenerabilis uirgo quib⁹ te laudibus præferam nescio. Quem cœli non capiūt tuis gremijs continetur. ℣. Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus uentris tui, qui est Christus dn̄s. Quem cœli non. Lec. ij.

MOrtuo uero Festo qui Iudæam regebat, missus est a Nerone successor eius Albinus: qui quum necdum ad prouinciā peruenisset, Ananus pontifex adolescens, Anani filius, de genere sacerdotali, accepta occasiōe anarchias, concilium congregauit, & compellens publice

Iacobum ut Christũ dei filium denegaret, contradicẽtem lapidari iussit. Qui quum praecipitatus de pinna templi confractis cruribus adhuc semiuiuus tendens ad coelum manus diceret, domine ignosce eis, quod enim faciunt nesciũt: fullonis fuste, quo rudia uestimenta extorqueri solent, in cerebro percussus interijt. Triginta itaque annos Ierosolymis rexit ecclesiam, usque ad annum Neronis septimum: & iuxta templum ubi praecipitatus fuerat sepultus est. Tu autem domine. ℟. Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus uentris tui. Qui est Christus dominus. ℣. Et beata quae credidisti, perficiẽtur in te quae dicta sunt a domino Qui est.

Lectio tertia.
Sermo sancti Ambrosij episcopi.

QVa gratia uel quibus laudibus diem natalis domini praedicemus prorsus ignoro. Sed quoniam dignã praedicationẽ exhibere non potest humana fragilitas, ad angelorum nos praeconia conferamus: hoc est in ea festiuitate eadẽ qua illi laetitia, nos sentẽtia persultemus dicentes. Gloria in excelsis deo, & in terra pax hominibus bonae uoluntatis. Digna plane & iusta sententia quae in natiuitate Christi, & deo honorem repraesentat in coelis, & hominibus pacem praesentat in terris. Non in quibuscunque hominibus, sed bonae uoluntatis hominibus: ut intelligas pacem Christi nõ debiti esse sed meriti. Pastores primi ortũ saluatoris ante omnes homines intimãtibus angelis cognouerũt. Non ergo iam mirandum est, si Christi gratiam ante scire meruerit innocẽtia

quam potestas: & prius cognoscere ueritatē simplex rusticatio, quā superba dominatio. Tu autē domine. Te deum laudamus. In benedictus Ecce ipse est. supra folio 219. aīt. ad crucem. Saluator mūdi intemerata sui conseruās uiscera templi, illæsum uacuauit iter, pro uirgine testis partus adest, clausa ingrediēs & clausa relinquens, In cantemus. Hic deus meus. folio 218. In benedicite. Domus Iacob benedicite domino, qui timetis dominū benedicite domino. Oratio. Omnipotēs sempiterne deus. ut supra in uesperis. In laudate. Iacob puer meus, supra in uesperis. capit. Missus sum apostolus a domino, prædicare hominibus uiam salutis. ps. direct. Dominus regnauit. fol. 51. hymnus. Intende qui regis. fol. 214. psallen. In sæcula gaudebo, psallā deo Iacob: & omnia cornua peccatorū confringam, & exaltabūtur cornua iusti. cōplet. Dominus in cœlo. Oratio. Præsta nobis quæsumus domine. supra in uesperis. psallē. Per uiscera misericordiæ. cōple. Sit splendor domini. Oratio. Te deprecamur omnipotens. supra in natiuitate.

In festo S. Eugenij. Eodem die ad uesperas. omnia ut in natiuitate præter duas orationes.

Oratio.

ADesto dñe supplicationibus nostris. Vt populus tuus qui te factore est cōditus, teque est reparatus autore, te etiam iugiter operante saluetur. Qui cū patre.

Oratio.

DEus qui unigenitū tuū per uterū uirginis Mariæ intactum in hūc mundū manifestare dignatus es, non desit famulis tuis pietatis tuæ inuictissima salus. Per eundem dominum.

De sancto Eugenio psal leda. Confessor sanctei &c. Oratio Da quæsumus, ut infra in communi pontificum. Siquis autem totum officium de eo facere uoluerit, seruet illud post Epiphaniam.

Ad ma. ℟. post hymnũ. Beata & uenerabilis. quære in mat. S. Stephani. fol. 222. ad nocturnum dicuntur omnes psalmi integri cum suis antiph ut in primo nocturno natiuitatis domini folio 214. nisi quod non dicitur ps. cum añt. dupla, neque De nocte uigilat cum sua añt. in fine nocturni dicitur ℟. ter cum ℣. Benedictus es deus. Euangelium secundum Lucam.

Lectio prima.

C.2. IN illo tempore. Pastores loquebãtur ad inuicem. Trãseamus usque Beth-lehem, & uideamus hoc uerbũ quod factum est. Et reliqua,

Homilia beati Ambrosij episcopi.

ET facta est cum angelo multitudo cœlestis exercitus laudantium deum & dicentiũ. Gloria in altissimis deo, & in terra pax hominibus bonę uoluntatis. Bene angelorum nominantur exercitus, qui ducẽ cœlestis militiæ sequebantur. Cui igitur laudem angeli nisi domino suo dicerẽt, iuxta quod scriptũ est. Laudate dominum de cœlis, laudate eum in excelsis. Laudate eum omnes angeli eius. Impleta igitur est prophetia. Laudatur de cœlis dominus, & uidetur in terris. De quo sanctus Marcus ait. Quia cum bestijs erat, & an- C.1. geli ministrabant ei. Vt in altero misericordiæ insigne, in altero diuinæ iudiciũ potestatis agnoscas. Tuum est quod bestias patitur, suum quod ab angelis prædicatur, Tu autem domine. ℟. In principio deus. quæ-

ge supra in primo no-
cturno natiuitatis domi-
ni fol.215. Lectio ij.
VIdeamus hoc uer-
bum quod factum
est, sicut dominus osten
dit nobis: & uenerũt fe
stinantes. Vides festina
re pastores: nemo enim
cum desidia Christum
requirit. Vides pastores
angelo credidisse, & tu
patri, filio, spiritui san-
cto, angelis, prophetis
& apostolis credere nõ
uis. Vide quam signan-
ter scriptura singulorũ
libret momenta uerbo-
rum: festinant (inquit)
uerbum uidere. Etenim
quum caro domini ui-
detur, uerbum uidetur
quod est filius. Non me
diocre fidei tibi hoc ui
deatur exemplum, non
uilis persona pastorum.
Certe quo uilior ad pru
dentiam, eo pretiosior
ad fidem. Tu autem. ℟.
Cõgratulamini mihi o-
mnes. ℣. Clausa paren
tis. ut supra in eodem
nocturno. Lectio tertia.

NOn gymnasia cho
ris referta sapien-
tium, sed plebem domi-
nus simplicem requisi-
uit: quæ phalerare audi-
ta, & fucare nesciret.
Simplicitas enim quæri-
tur, non ambitio deside
ratur. Nec contemnen
da putes quasi uerba ui-
lia pastorum: a pastori-
bus etiam Maria colli-
git: a pastoribus popu-
lus ad dei reuerentiam
cõgregatur: mirati sunt
enim de his quæ dicebã
tur a pastoribus ad ip-
sos. Maria autem con-
seruabat omnia uerba
hæc, cõferens in corde
suo. Discamus sanctę uir
ginis in omnibus castita
tem: quæ nõ minus ore
pudica quam corpore,
argumenta fidei confe-
rebat in corde. Tu au-
tẽ. Te deum laudamus.
In benedictus Ecce ip-
se est qui. añt. ad cruc.
Hodie nobis. Oratio se
creta Deus qui popu-
lum. In cantemus Hic
deus meus. Oratio se-

creta Deus qui tribus. In benedicite. Angeli domini. omnia ut in natiuitate. Oratio. Adesto dñe supplicationibus. supra in uesperis. In laudate Hodie in Beth-lehem. capit. Cuius initiũ. ps. directus. Dominus regnauit. fol. 51. hymn. Intende qui regis. psal. Iurauit ad Abrahã. cõpiet. Dominus in cœlo. Oratio. Deus qui unigenitum tuũ. supra in uesperis. psall. Per uiscera misericordiæ. complet. Sit splẽdor. Oratio. Te deprecamur omnipotens, in natiuitate: pro sancto Eugenio. Sacerdos & pontifex. ut in communi pontificum. Eodẽ die ad Vesperas. omnia ut in natiuitate domini, præter istas orationes. Oratio.

DEus qui restaurationem cõditionis humanę mirabiliter operaris, tribue quæsumus. Vt simul perficiatur in nobis, quod uerbi tui creauit dignatio, & quod eius hominis facti gloriosa natiuitas reformauit. Qui tecum uiuit. Oratio.

DEus qui humanum genus principaliter sauciatũ Christi tui natiuitate saluare dignat^s es, pręsta quęsumus. Vt nõ inhæreamus perditionis autori, sed ad redẽptoris nostri cõsortia transferamur. Qui tecũ uiuit. pro sancto Syluestro. psall. Confessor sancte. &c. ut infra in communi pontificum. Ad mat. ℞. post hymnũ. Ab initio domine tu es. ℣. Iusiurandum. quęre supra in mat. innocentũ. fol. 226. añt. Ipse tanquam sponsus. ps. Cœli enarrant. añt. Redemptionem misit. ps. Confitebor. añt. Ego primogenitum. ps. Misericordias tuas usque ad. Tu autẽ dñe. añt. Ego sum dñs. ps. Dñe dñs noster añ. Annũtiauerũt cœli. ps. Dominus regnauit.

omnia ista quære supra in mat. natiuitatis dñi in ij. nocturno. fol. 216. sequitur. K. ter. cum ℣. Benedictus es deus. ℟. amen. Euangelium secũdum Ioannem. Lectio j.

IN principio erat uerbum, & uerbum erat apud deũ, & deus erat uerbũ: hoc erat in principio apud deum. Et reliqua.

Homilia Bedæ.

QVia tẽporalem mediatoris dei & hominũ hominis Iesu Christi natiuitatem quæ hodierna die facta est, sanctorum uerbis euãgelistarum, Matthæi uidelicet & Lucæ manifestatam cognouimus: libet etiã de uerbi, id est natiuitatis eius æternitate in qua patri manet semper æqualis, beati Ioannis euangelistæ dicta scrutari. Qui singulari priuilegio meruit castitatis: ut cęteris miraculorũ Christi scriptoribus altius diuinitatis ipsius caperet simul & patefaceret arcanum. Neq; enim frustra in cœna mystica supra pect⁹ Iesu recubuisse perhibetur, sed per hoc uerissime docetur: quia cœlestis haustũ sapientiæ, cæteris excellẽtius de sanctissimo eiusdem pectoris fonte potauerit. Tu autẽ. ℟. Beata uiscera Marię. ℣. Dedit illi dominus. quęre in secundo nocturno natiuitatis. fol. 216.

Lectio secunda.

VNde & merito in figura quatuor animalium aquilæ uolanti comparatur: cunctis quippe auibus aquila celsius uolare, cunctis animantibus clarius solis radijs infigere consueuit obtutus. Ita beatus Ioannes sublimius æternæ natiuitatis Christi mysteria conspexit. Et cæteri euangelistæ quasi in terra ambulãt cum dño, qui temporalem eius generationem, pariter & temporalia

facta sufficienter exponentes, pauca de diuinitate dixerunt. Hic autē quasi ad cœlum uolat cū domino: qui perpauca de tēporalibus eius actis edisserens, æternā diuinitatis eius potentiā sublimius mente uolando, & limpidius speculando cognouit, ac nobis cognoscendam con tradidit. Ergo alij euangelistæ Christum ex tēpore natum describūt: Ioannes eundem in principio iam fuisse testatur dicens, in principio erat uerbum. Tu autem domine. ℟. Cōtremuerunt omnia. ℣. Ecce enim ex hoc. ut in eodē nocturno. Lectio tertia.

QVod duobus modis intelligitur: nā pater principium est, quasi dixisset, in patre est filius: quem uerbū nominauit iste euangelista. Si uero ad creaturarum uel temporum uelis referre principium, quod ait: in principio erat uerbum: quicquid creaturarum quodcūq; principiū quod habuit ut esset, erat tunc uerbū dei per quod facta sunt omnia. Alij euangelistæ inter homines eum subito apparuisse demonstrant: ille apud deum semper fuisse declarat dicens. Et uerbum erat apud deum. Alij eum uerum hominem affirmāt: ille ipsum uerum cōfirmat esse deum dicens, et deus erat uerbum. Alij hominem eum apud homines temporaliter cōuersatum: ille deū apud deum in principio manentem ostendit dicēs: hoc erat in principio apud deum. Alij magnalia quæ in homine gessit perhibent: ille quod omnem creaturam uisibilem & inuisibilem per ipsum deus pater fecerit docet dicens. Omnia per ipsum facta sunt: & sine ipso factum est nihil. Tu autē domine. Te deum laudamus.

Ad

Ad laudes omnia ut in natiuitate domini præter orationes secretas quæ dicuntur ut in alijs diebus. Oratio post benedicite Deus qui restaurationem. supra in Vesperis. psallen. Iurauit ad Abraham. cōpl. Dominus in cœlo. Oratio. Deus qui humanū genus. ut supra. psallen. Per uiscera misericordiæ. complet. Sit splendor. Oratio. Te deprecamur omnipotēs deus. Pro sancto Syluestro Sacerdos & pontifex, ut infra in cōmuni pontificum.

Dominica post natiuitatem, ad mat. post hymnum. Venite procidamus, & adoremus ante dominū. Quia ipse est deus noster. ℣. Venite exultemus in domino, iubilemus deo salutari nostro. Quia ipse est. In De nocte. Tu es uia tu es ueritas, tu es uita mundi domine. In confirmatum. Non est sanctus quomodo domin⁹, & non est iustus quomodo deus noster. In Domine audiui. Operuit cœlos maiestas domini, & laude eius plena est terra. K. &c.

Euangelium secundum Lucam.

IN illo tempore. Regressus est dominus Iesus in Galilæam, & fama exijt per uniuersam regionem de illo. Et reliqua. Homilia Bedæ.

Lectio prima.

VIrtutem spiritus, signa miraculorum dicit, sicut & alibi, Iudæi admirantes: unde (inquiunt) huic sapientia hęc & uirtus? Sapiētiam uidelicet ad doctrinam, uirtutem uero ad opera referentes. Quę utraq; pariter & in hoc loco iunguntur, dum Iesus & in uirtute spiritus regressus esse, & in synagogis eorum docuisse perhibetur. Vnde merito & magnificatus a pręsentibus, & per absen-

tes quoque fama uulgatus asseueratur: quod non utique nisi praecedentibus factorũ dictorumue fieri posset indicijs. Sed horum tempus & ordinem in Ioannis (ut dictum est) euangelio qui quaesierit inueniet. Tu autẽ. ℞. Quando firmos ponebat mõtes sub caelo, cũ patre eram componens: gratulabar autem orbe perfecto. ego sum cui pater congaudebat quotidie Allel. allel. ℣. Ante saecula fundauit me, priusquam montes fierent: ante omnes colles genuit me. Allellu.

Lectio secunda

ET uenit Nazareth ubi erat nutritus, & intrauit secundum consuetudinem suã die sabbati in synagogam. Synagoga graece, latine dicitur congregatio: quo nomine non solum affluentium turbarũ conuentum, sed & domum qua ad audiendũ, dicendumue dei uerbum conueniebant Iudaei appellare solebant. Vnde dominus ad Annam pontificem. Ego semper (inquit) docui in synagoga, & in templo, quo omnes Iudaei conueniũt: sicut & nos ecclesias fidelium & loca & choros uocitamus. Verum differt inter synagogam quae congregatio, & ecclesiam quę conuocatio interpretatur: quod ueteris instrumenti populus utroque uocabulo, noui autem tantum ecclesia nuncupatur. Tu autem. ℞. Placuit deo castitas & immaculata uirginitas. propterea in utero inuenta est tanta pietas: De quo sumpsit carnem: & ostẽdit rem mirabilem genuisse uirginem deum & hominem. ℣. In sole posuit tabernaculum suum, & ipse tanquã spõsus procedens de thalamo suo. De quo sumpsit.

Lectio tertia.

INtrauit ergo Iesus die sabbati in synagogam, ut ritum legis Mosaicæ cumulo gratię cœlestis adimpleret. Et surrexit legere, & traditus est illi liber Isaiæ prophetæ. Surrexit igitur legere Iesus: ut quos noua signorũ operatione non conuerterat, uel propheticæ lectionis attestatione corrigeret. Et ut reuoluit librum inuenit locum ubi scriptum erat. Spiritus dñi super me. Pulchre librũ prophetæ clausum accipit: sed reuolutũ legit: quia mysteriũ incarnationis suæ prophetarum uoce præscriptũ, & prius suscepit exhibendum, & post intelligendũ mortalibus aperuit. Tu autẽ. Te deum laudamus. In benedictus. In flore mater in partu uirgo, gaude & lætare uirgo mater domini. añt. ad crucem. Adueniens dominus abstulit omnem caliginẽ noctis: & ubi non erat lumen facta est claritas, & apparuit dies. In cãtemus. Beata progenies unde Christus natus est, quã gloriosa est uirgo quæ cœli regẽ genuit. In benedicite. Dignus es domine deus noster accipere gloriam et honorem. Oratio.

RESpice quæsumus dñe populum supplicantem misericordiã tuam ac dispone præsidijs. Vt te in omnibus rectore gratuletur, quia non habet nisi in tua tãtum pietate fidutiã. Per dominum. In laudate. Laudabilis uirgo quæ meruisti portare in tuo utero saluatorem mũdi. capit. Cantate domino canticum nouum, laudatio eius in ecclesia sanctorum. ps. directus. Dominus regnauit, folio 51. hymnus. Intende qui regis. Si uenerit post Epiphan. dicitur. Splẽdor paternę. psalt. Nobiscum deus scitote gentes, scitote gentes &

admiramini. ℟. in baptist. Misericordia tua dñe subsequatur me, Omnibus diebus uitæ meæ. ℣. Nam & si ambulem in medio umbræ mortis, non timebo mala quoniam tu mecũ es. Omnibus diebus.

Oratio.

Pateant aures misericordiæ tuæ domine precibus supplicantium. Et ut petentibus desiderata cõcedas, fac tibi eos quæ sunt placita postulare. Per dominum. añt. Melior est dominæ. iiij. uersiculi

Deus deus meus ad te de luce uigilo: sitiuit in te anima mea.

Quam multipliciter tibi & caro mea: in terra deserta in inuio & inaquoso.

Sic in sancto apparui tibi: ut uiderem uirtutẽ tuam & gloriam tuam.

Quia melior est misericordia tua super uitas: labia mea laudabũt te.

Gloria patri, &c. añt. Melior est dñe misericordia tua super uitas. cõplet. Dominus in coelo.

Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui in filij tui domini nostri natiuitate tribuisti totius religionis initium perfectionemque constare, da nobis quæsumus in eius portione censeri, in quo totius salutis humanæ summa consistit. Per eũdem. psallendas. Suscepimus deus misericordiam tuam, in medio plebis tuæ, secundũ nomen tuum. complet. Sit splendor. Oratio.

Deus qui salutis æternæ beatæ Mariæ uirginitate foecunda humano generi premia præstitisti, tribue quæsumus. Ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus autorem uitæ suscipere. Dominum nostrum Iesum, &c.

Eodem die ad Vesperas Lucet. Quoniam

tu illuminas. antiph. in choro. Deus misereatur nobis & benedicat nos, illuminet uultum suum super nos. hymn. Intēde qui regis Israël. Si uenerit post Epiphaniā dicitur. Deus creator. ℟ in choro. Pacē tuam da nobis domine, & possidc nos. Quia præter te alium nescimus. ℣. Domine deus noster pacem tuam da nobis omnia enim reddidisti nobis. Quia prę ter. aīi. Facta est Iudęa sanctificatio eius, Israël potestas eius. ps. In exitu. fol. 63. cum. Ecce nunc. Oratio Respice quæsumus domine. ut supra in mat. In magnific. Beatam me dicent generationes, quia ancillam humilem respexit deus. Oratio Pateant aures. ut supra psallen. Deus autem rex noster operatus est salutem in medio terræ. complet. Regnum tuum. Oratio. Omnipotens sempiterne deus. ut supra. psalm. Virgo uerbum concepit, uirgo permansit, uirgo genuit regem omniū regum. complet. Quoniam tu. Oratio Deus qui salutis æternæ. ut supra.

In uigilia Circuncisionis ad Vesperas lucer. Quoniam tu illuminas. aīt. in choro. Lætamini cœli. hymnus Inten de qui regis Israël. ℟. in choro. Domine libera nos in manu tua, & adiuua nō habentes auxilium. Præter te deus Israël. ℣. Quoniā non adorauimus deum alienum. Præter te. antiph. Omnes dij gentium dæmonia, deus autem noster cœlos fecit. ps. Cā tate domino. fol. 52.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui mē sæ tuæ participes a diabolico iubes abstinere conuiuio, da quæsumus plebi tuæ. Vt gustu mortiferæ profanitatis abie-

cto, puris mentibus ad epulas ęternæ salutis ac cedat. Per dominũ. ant. Cõfundãtur omnes qui adorãt idola, qui gloriã tur in simulachris suis. ps Dñs regnauit exultet. fol 52. Oratio.

Deus qui nobis nati saluatoris diem celebrare concedis octauum, fac nos quæsumus eius perpetua diuinitate muniri, cuius sumus carnali cõmercio reparati: Qui tecum uiuit. In magnificat. Domine in ciuitate tua imagines ipsorũ ad nihilum rediges.

Omnipotens sempiterne deus, qui in tuo unigenito nouam creaturam nos tibi esse fecisti, custodi opera misericordiæ tuæ: & ab omnibus nos maculis uetustatis emunda. Vt per auxilium gratiæ tuæ in illi⁹ inueniamur forma, in quo tecum est nostra substantia. Qui tecum uiuit. psallen. Tua est potentia, tuum regnum domine, tu es super omnes deos, libera nos in manu tua. complet. Regnum tuũ, &c. Oratio. Deus qui salutis ęternę. supra fol. 224. psallen. Virgo hodie fidelis, etsi uerbum genuit incarnatum, uirgo mãsit & post partum: quam laudãtes omnes dicimus benedicta tu in mulieribus. cõplet. Quoniam tu.

Oratio.

Te deprecamur omnipotens deus: ut cuius natiuitatis diem octauum celebramus in terris, ipsius misericordia conseruemur in cœlis. Qui tecum uiuit. Ad mat. ℞. post hymnũ. Adoremus dñm deum nostrum. In cuius manu sunt omnes fines terræ. ℣. Venite exultemus in domino, iubilemus deo salutari nostro. In cuius manu. añ. Omnes dij gentium. ut in uespe ris. cant. De nocte uigilat. folio 81. antiphe Confundantur omnes.

ps. Dominus regnauit, ut in uesperis. añt. Domine in ciuitate tua, ut supra. ps. Quam bonus deus Israël, fol. 38. añt. Simulachra gentium argẽtum & aurum, opera manuum hominũ. canticum. Confirmatum est. fol. 82. añt. Similes illis fiant qui faciunt ea, & omnes qui confidunt in eis. ps. Laudate nomẽ domini. fol. 75. añ. Nõ adorabis deum alienũ, ego enim sum dominus deus tuus. ps. Exultate deo. fol 44. añt. Quis deus præter dominum, aut quis deus præter deum nostrum. cantic. Domine audiui. fol. 83. K.K.K. ℣. Benedictus es deus. ℟. Amen.

Increpatio sancti Ambrosij episcopi ad populũ de calẽdis Ianuarijs.

Est mihi aduersus plerosque de uestris fratres querela non modica: de ijs loquor, qui nobiscum natalem domini celebrantes, gentiliũ ferijs dederunt, & post illud cœleste cõuiuium superstitiosis sibi prandium parauerunt: ut qui ante lætificati fuerant sanctitate, inebriarentur postea uanitate: ignorãtes quod qui uult regnare cũ Christo, nõ possit gaudere cum sæculo: & qui uult inuenire iustitiã, debeat declinare luxuriã. Alia eñ ratio est uitæ æternæ, alia desperatio uitę temporalis: ad illã uirtute ascẽditur: ad istam perditione descenditur. Atque ideo qui uult esse diuinorum particeps, non debet esse socius idolorum. Idoli enim portio est inebriare uino mentem, uentrem cibo distendere, saltationibus membra torquere, & ita prauis actibus occupari, ut cogaris ignorare quod deus est. Tu autem. ℟. Tua est potentia, tuũ regnũ domine, tu es super omnes deos. Da pacem dñe in diebus nostris.

℣. Confitebimur tibi deus, cõfitebimur tibi, & inuocabimus nomen tuum, Da pacem domine. Lectio secunda.

2 Cor. 4. Vnde sanctus apostolus hæc præuidens dicit. Quæ portio iustitiæ cum iniquitate, aut quæ societas luci cũ tenebris, qui autem consensus dei cũ idolis? Ergo si nos sumus templum dei, cur in templo dei colitur festiuitas idolorum, cur ubi Christus habitat, qui est abstinentia, temperãtia, castitas, inducitur comessatio ebrietas atque lasciuia?

Matth. 6. Dicit saluator. Nemo potest duobus dominis seruire, hoc est, deo & mammonæ. Ianus enim homo fuit unius conditor ciuitatis quæ Ianiculum nuncupatur: in cuius honore a gentibus calendæ sunt Ianuariæ nuncupatæ: unde qui calendas Ianuarias colit, peccat: quoniam homini mortuo defert diuinitatis obsequium. Inde est quod ait apostolus. Dies obseruatis, & menses, & tẽpora, & annos: timeo ne sine causa laborauerim in uobis Tu autem domine. ℟. Domine miserere nobis, & libera nos: quia alium deum nescimus præter te. Tu propiti⁹ esto plebi tuæ Israël. ℣. Qui regis Israel intende, qui deducis uelut ouem Ioseph: qui sedes super cherubim. Tu propiti⁹.

Euangelium secundum Lucam. Lectio tertia.

Postquam cõsumati sunt dies octo, ut circuncideretur puer, uocatum est nomen eius Iesus, quod uocatũ est ab angelo, priusquam in utero conciperetur.

Homilia Bedæ.

Redemptor noster sine peccato uenit in mundum, ut peccata mundi tolleret: & circuncisione quam suscepit, non sua quæ nulla erant admissa purgauit,

sed nostræ in se naturæ uetustatem docuit innouandam. Vnde cõgrue Iesus octauo die circuncisus asseritur: quod nõ facile in ueteri testamento de quoquã legimus actum, quamuis sæpissime de omnibus iussum, absque solo duntaxat Isaac: qui quasi filius promissionis primus octauo die circuncisionẽ accepisse perhibetur. Et uocatum est nomẽ eius Iesus, quod uocatum est ab angelo, priusquam in utero conciperetur. Iesus saluator interpretatur, cuius nominis etiã fideles & electi quique, in utraque sua circuncisione participes existere gaudent: ut sicut a Christo Christiani, ita etiam a saluatore saluati nuncupentur: nunc quidem spe salui facti per fidem, tũc autem re ipsa per uisionẽ gloriæ, quæ est in Christo Iesu domino nostro. Tu autem domine. Te deum laudamus. In attẽde añ. duplex. Videte uidete quoniã ego sum, & non est aliꝰ deus præter me. ℣. Ego occidam & uiuere faciam, percutiam & ego sanabo. añ. ad crucem. Venite & uidete in Beth-lehem regem procedẽtem, quem cœli non capiunt, uirgo in utero habuit: uenite populi collaudemꝰ qui natus est propter genus hominum, saluator gloria tibi. In can-emus. Non est similis tibi in dijs domine, & non est secũdum opera tua. In benedicite Sciant gentes quia nomen tibi dominus. Oratio. Omnipotẽs sempiterne deus, ut supra in uesperis. In laudate. Tu solus altissimus in omni terra dominus. cap. Cantate domino. ps. directus. Dominus regnauit. fol. 51. hymnus. Intende qui regis. psall. Si expãdimus manus nostras ad deum alienum, nonne deus re

℣. Confitebimur tibi deus, cõfitebimur tibi, & inuocabimus nomen tuum, Da pacem domine. Lectio secunda.

2 Cor. 4. Vnde sanctus apostolus hæc præuidens dicit. Quæ portio iustitiæ cum iniquitate, aut quæ societas luci cũ tenebris, qui autem consensus dei cũ idolis? Ergo si nos sumus templum dei, cur in templo dei colitur festiuitas idolorum, cur ubi Christus habitat, qui est abstinentia, temperãtia, castitas, inducitur comessatio ebrietas atque lasciuia?

Matth. 6. Dicit saluator. Nemo potest duobus dominis seruire, hoc est, deo & mammonæ. Ianus enim homo fuit unius conditor ciuitatis quæ Ianiculum nuncupatur: in cuius honore a gentibus calendæ sunt Ianuariæ nuncupatæ: unde qui calendas Ianuarias colit, peccat: quoniam homini mortuo defert diuinitatis obsequium. Inde est quod ait apostolus. Dies obseruatis, & menses, & tẽpora, & annos: timeo ne sine causa laborauerim in uobis Tu autem domine. ℟. Domine miserere nobis, & libera nos: quia alium deum nescimus præter te. Tu propiti⁹ esto plebi tuæ Israël. ℣. Qui regis Israel intende, qui deducis uelut ouem Ioseph: qui sedes super cherubim. Tu propiti⁹.

Euangelium secundum Lucam. Lectio tertia.

Postquam cõsumati sunt dies octo, ut circuncideretur puer, uocatum est nomen eius Iesus, quod uocatũ est ab angelo, priusquam in utero conciperetur.

Homilia Bedæ.

Redemptor noster sine peccato uenit in mundum, ut peccata mundi tolleret: & circuncisione quam suscepit, non sua quæ nulla erant admissa purgauit,

ſed noſtræ in ſe naturæ uetuſtatem docuit innouandam. Vnde cõgrue Ieſus octauo die circuncicíſus aſſeritur: quod nõ facile in ueteri teſtamento de quoquã legimus actum, quamuis ſæpiſsime de omnibus iuſſum, abſque ſolo duntaxat Iſaac: qui quaſi filius promiſsionis primus octauo die circunciſionẽ accepiſſe perhibetur. Et uocatum eſt nomẽ eius Ieſus, quod uocatum eſt ab angelo, priuſquam in utero conciperetur. Ieſus ſaluator interpretatur, cuius nominis etiã fideles & electi quique, in utraque ſua circunciſione participes exiſtere gaudent: ut ſicut a Chriſto Chriſtiani, ita etiam a ſaluatore ſaluati nuncupentur: nunc quidem ſpe ſalui facti per fidem, tũc autem re ipſa per uiſionẽ gloriæ, quæ eſt in Chriſto Ieſu domino noſtro. Tu autem domine. Te deum laudamus. In attẽde añ. duplex. Videte uidete quoniã ego ſum, & non eſt ali⁹ deus præter me. ℣. Ego occidam & uiuere faciam, percutiam & ego ſanabo. añt. ad crucem. Venite & uidete in Beth lehem regem procedẽtem, quem cœli non capiunt, uirgo in utero habuit: uenite populi collaudem⁹ qui natus eſt propter genus hominum, ſaluator gloria tibi. In cantemus. Non eſt ſimilis tibi in dijs domine, & non eſt ſecũdum opera tua. In benedicite Sciant gentes quia nomen tibi dominus. Oratio. Omnipotẽs ſempiterne deus, ut ſupra in ueſperis. In laudate. Tu ſolus altiſſimus in omni terra dominus. cap. Cantate domino. ps. directus. Dominus regnauit. fol. 51. hymnus. Intende qui regis. pſall. Si expãdimus manus noſtras ad deum alienum, nonne deus re

quiret ista? ipse enim nouit occulta cordis. ℟ in baptist. Canite in initio mensis tuba. In die insignis solennitatis uestræ. ℣ · Exultate deo adiutori nostro, iubilate deo Iacob. In die. ℣ · Sumite psalmũ & date tympanum psalteriũ iucundum cũ cithara. In die. Oratio Deus qui nobis ut in uesperis. ant Ecce ipse est. iiij. uersi. Benedictus dominus deus Israel. ut in mat. nat. in fine. fol. 219. Oratio. Omnipotens sempiterne deus. qui in tuo. supra in uesperis. psaller. Tua est potẽtia. supra in uesperis. comple. Sit splendor. Oratio. Deus qui salutis æternæ. &c. Eodem die ad uesperas omnia ut in primis uesperis ut supra. in fine de sancto Stephano. Stephanus est plenus. Oratio Omnipotens sempiterne deus, qui primitias. ut supra in suo festo. fol. 221. In Octaua Sancti Stephani.

In Octaua sancti Stephani, ad Matu. ℟. post hymnum. Iustus ut palma. ℣ · Bonum est. in cõmuni unius martyris. añt. & psalmi dicuntur ut supra in festo. fol 222. in fine. K. ter. cum ℣. Benedictus es deus. ℟. amen. Ex actis apostolorum. Lectio prima.

IN diebus illis, crescente numero discipulorum, factũ est murmur Græcorum aduersus Hebræos, eo quod despicerentur in ministerio quotidiano uiduę eorum. Conuocantes autem duodecim multitudinem discipulorum dixerunt. Non est ęquum nos derelinquere uerbũ dei, & ministrare mẽsis. Cõsiderate ergo fratres uiros ex uobis boni testimonij septem plenos spũ sancto, & sapientia, quos cõstituamus super hoc opus: nos uero orationi & ministerio uerbi incũbemus. Et placuit

sermo coram omni mul titudine. Et elegerunt Stephanum uirũ plenũ fide ac spiritu sancto: & Philippum, & Prochorũ, & Nicanorem, et Timonem, & Parmenam, & Nicolaũ proselytum Antiochenum. Hos statuerunt ante conspectũ apostolorum: & quum orassent imposuerũt illis manus. Et sermo dei crescebat, & multiplicabatur numerus discipulorũ in Ierusalem ualde: multa etiam turba sacerdotum obediebat fidei. Tu autẽ dñe. ℞. Coronã gloriae, quaere supra in festo. fo. 221. Lect. ij

STephan⁹ autẽ plen⁹ gratia & fortitudine, faciebat prodigia & signa magna in populo. Surrexerunt autẽ quidã de synagoga quae appellatur Libertinorum, & Cyrenensiũ, & Alexandrinorum, & eorũ qui erant a Cilicia, & Asia, disputãtes cum Stephano, & non poterãt resistere sapientiae & spiritui qui loquebatur. Tũc submiserũt uiros, qui dicerent se audiuisse eũ dicentem uerba blasphemiae in Moysen & deũ. Cõmouerunt itaq; plebem, & seniores, & scribas, & cõcurrentes rapuerũt eum, & adduxerũt in conciliũ: & statuerũt falsos testes qui dicerent. Homo iste nõ cessat loqui uerba blasphema aduersus locũ sanctũ & legẽ. Audiuimus eñ eum dicentem, quod Iesus Nazarenus iste destruet locũ istũ, & mutabit traditiones quas tradidit nobis Moyses. Et intuentes eũ omnes qui sedebãt in cõcilio, uiderunt faciẽ eius tanquã faciẽ angeli. Tu autẽ. ℞. Lapidauerũt Stephanũ ut supra. Lectio tertia.

QVum autem esset plenus spiritu sancto, intendens in caelum uidit gloriam dei, & Iesum stantem a dextris dei. Et ait: ecce

uideo cœlos apertos, & filiũ hominis ſtantem a dextris dei. Exclamãtes autem uoce magna continuerũt aures ſuas, & impetũ fecerũt unanimiter in eum: & eijcientes eum extra ciuitatem lapidabant, & teſtes depoſuerunt ueſtimenta ſua ſecus pedes adoleſcentis, qui uocabatur Saulus. Et lapidabant Stephanum inuocantem & dicentem: domine Ieſu ſuſcipe ſpiritum meũ. Poſitis autem genibus clamauit uoce magna dicens. Domine ne ſtatuas illis hoc peccatũ, quia neſciunt quid faciunt. Et quum hoc dixiſſet obdormiuit in domino. Saulus autem erat conſentiens neci eius. Facta eſt autem in illa die perſecutio magna in eccleſia quæ erat Hieroſolymis, & omnes diſperſi ſunt per regiones Iudææ, & Samariæ præter apoſtolos. Curauerunt autem Stephanum uiri timorati, & fecerũt plãctum magnum ſuper eũ. Tu autem domine. In benedictus. Ecce uideo. ut in feſto ant. ad crucem Iuſtus in perpetuum. ut in communi unius martyris. In cantechus Glorioſus. In benedicite. Domus Læui Oratio. Omnipotens ſempiterne deus. In laudate. Leuita de tribu ſacra. capit. Qui ſuum ſanguinem. omnia ut ſupra in feſto. ps directus. Beatus uir qui. fol 62. hymnus. Stephani primi martyris. ſupra. pſal. Lapides torrentis. complet. Iuſtus ut palma. Oratio Deus qui beato leuite. ſupra. Eodẽ die poſſunt dici ad tertiam, ſextam & nonam epiſtolæ unius martyris. cũ orationibus S. Stephani. licet contrarium fiat ab omnibus.

Eodẽ die ad Veſperas fit de ſancto Ioãne Euãgeliſta, omnia ut in feſto ipſius. Ad mat. ſimi-

siter. ℟. post hymnum,
añt. & psalmi dicuntur
ut in festo, præter lectio
nes sequentes. Lect. j.

SEcundam post Ne-
ronem persecutio-
nem Christianorum Do
mitianus Cæsar exer-
cuit. Huius temporibus
Ioannes apostolus &
euãgelista apud urbem
Ephesum a proconsule
comprehensus admone
batur, ut (iuxta Cæsaris
edictum) a Christi præ-
dicatione cessaret. Cui
Ioannes respondebat.
Obedire oportet deo
magis, quã hominibus.
Commotus proconsul
iussit eum ueluti Cæsa-
ris rebellem in arcta re-
cludi custodia: simulq;
de eo ad Cæsarem dire-
xit epistolam. Qua le-
cta, Domitianus procon
suli rescripsit, ut uinctũ
illum Romam adduce-
ret. Quumque addu-
ctus esset, iussu Cæsaris
ante portam latinam in
feruentis olei doliũ mis-
sus est, sed dei gratia eũ
protegente illæsus exi-
uit. Stupefactus procon
sul eum libertati reddi-
disset, nisi timuisset Cæ-
saris mandato cõtraire,
mandauerat enim Cæ-
sar eum in insulam quæ
Patmos dicitur relega-
ri, in qua apocalypsim
diuinitus sibi præosten-
sam descripsit. Tu autẽ
℟. Hic est discipulus qui,
quære supra in uesperis
fol. 223. Lectio ij.

INterfecto uero Do-
mitiano, & actis eius
ob nimiã crudelitatem
a Senatu rescissis, Ioan-
nes maximo cum hono
re Ephesum reuersus
est: cui occurrit totus
populus exultans & di
cens. Benedictus qui ue
nit in nomine domini.
Porro quum esset urbẽ
ingressus, Drusiana ip-
sius discipula effereba-
tur defuncta: & uidens
parẽtes ac mulieres flen
tes, iussit feretrum depo
ni, & coram omnibus
uoce clara dixit. Surgẽ
Drusiana, excitet te do

minus Iesus Christus. Ad hanc uocem Drusiana surrexit: & illico factus est clamor magnus populi dicentis. Vnus est deus quẽ prædicat Ioannes: & unus est dominus Iesus Christus. Rogatus autem ab Asiæ episcopis scripsit euãgelium aduersus Cerinthum aliosque hæreticos, & maxime Ebionitarum dogma, asserentium Christum ante Mariam non fuisse. Inter cęteras autem ipsius uirtutes tanta fuit signorum magnitudo, ut uirgas ligneas mutarit in aurum. Lapides etiam in gemmas conuertit: gemmarum itidem fragmina in naturam propriam reformauit. Bibens lætiferum haustum, non solum euasit periculum: sed eodem ueneno prostratos tactu suæ uestis reparauit ad uitam. Tu autem ℟. In conspectu potentium. ut supra in festo.

Lectio tertia.

ANno autem sexagesimo octauo post passionem domini, quũ iam esset confectus senio, apparuit ei dominus Iesus cum discipulis suis & dixit. Veni ad me: quia tempus est, ut epuleris in conuiuio meo cum fratribus tuis. Qui quum transmigrationis suæ diem sibi sentiret imminere, die dominica perrexit ad ecclesiam: conuocatisque discipulis iussit iuxta altare foueam quadratam fieri, terramque proijci extra ecclesiam: peractis autem mysterijs coram populo, descendit in foueam, expansisque manibus orauit dicens. Inuitatus ad conuiuium tuum uenio gratias agens, quia me dignatus es domine Iesu Christe ad tuas epulas inuitare. Facta oratione deo reddidit spiritum: tam a dolore

mortis factus extraneus, quam erat a corruptione carnis alienus. Lux etiam tanta super tumulum apparuit per unam fere horam: ut nullus eam aspectus sustineret: inuentaque est præterea fouea illa plena, nil aliud in se habens nisi manna. Tu autem domine. In benedictus & in reliquis omnia ut supra in festo. añt ad crucem Iustus in perpetuū uiuet in communi unius apostoli. Inuitatorium cantemus. Gloriosus. ps. directus. Beatus uir. qui. folio 61. hymnus. Amore Christi nobilis. &c. ut supra complet. Iustus ut palma. &c.

Ad horas epistolæ possunt dici de uno apostolo, licet &c.

In Octaua innocentum ad Vesperas omnia ut supra in festo eorum. fol. 226.

Ad matutinum. ℟. post hymnum. Iustorum animæ, ut infra in communi martyrum.

Ad nocturnum antiph. & psalmi dicuntur ut supra in festo eorum. fol. 226. Lectio prima.

Sermo sancti Augustini episcopi.

HOdie fratres charissimi natalem illorum infantium colimus, quos ab Herode crudelissimo rege interfectos euangelij textus loquitur. Et ideo cum summa exultatione gaudeat terra nostra, cœlestium militum & tantarū parens fœcūda uirtutum. Ecce prophanus hostis nūquam beatis paruulis tantum prodesse potuisset obsequio, quātum profuit odio. Nā sicut sacratissima præsentis diei festa manifestāt, quātū cōtra beatos paruulos iniquitas abundauit, tantum in eis gratia benedictionis effulsit. Beata es o Bethlehem terra Iuda, quæ Herodis regis

immanitatem in puerorum extinctione perpessa es: quae sub uno tempore cādidatam plebem imbecillis infantię deo offerre meruisti. Tu autem. R. In circuitu tuo domine, quaere supra in eorum festo.

Lectio secunda.

DIgne tamen natalē illorum colimus, quos beatius aeternae uitae mūdus edidit: quam quos maternorum uiscerum partus effudit. Siquidem ante uitae perpetuae adepti sunt dignitatem, quam usum uitae praesentis acciperent. Aliorū quidem pretiosa mors martyrum laudem in confessione promeruit: horum in consummatione cōplacuit. Quia in incipientis uitae primordijs, ipse eis occasus gloriae dedit initium, qui praesenti uitae terminū imposuit, quos Herodis impietas lactētes matrū uberibus abstraxit. Qui iure dicuntur martyrum flores, quos in medio frigore infidelitatis, ueluti primas erumpentes gemmas quaedam persequutionis pruina decoxit. Tu autem. R. Caelum domine fulget, ut in festo.

Lectio tertia.

ET ideo dignum est interfectis pro Christo infantibus honorū impendere cęremonias, non dolorum sacramentis dare uota nō lachrymis. Quia ipse illis fuit causa poenae, qui extitit & coronae: ipse odij causa, qui & premij. Parante autem Herode paruulis necem, Ioseph per angelum monetur: ut Christum dominū transferat in Aegyptum: Aegyptum nempe regionē idolis plenam. Iam post Iudaeorum persecutionem, & ad occidendum Christum prophanę plebis assensum, Christus ad gentes idolis deditas transire dignatur: & Iudaeam relinquens ignoranti

ranti sæculo colendus infertur. Tu autem. in benedict'. Gaudete sancti. infra in cōmuni martyrum. añt. ad crucem: Vide domine quoniam tribulor. ut supra in festo. in cantemus Gloriosus. reliqua ut in festo. ps. directus. Beati oēs qui. fol. 71. hymnus. Intende qui regis. psallen. Sub altare dei. Exultabunt sancti in gloria, lętabuntur in cubilibus suis. &c. Ad horas possunt dici epistolæ plurimorum martyrum cum orationibus tamen innocentum.

In octaua S. Iacobi apostoli ad uesperas, omnia ut in eius festo. Ad mat. R. post hymnum. Iustus ut palma florebit. infra in communi unius apostoli. psalmi & añt. ad nocturnum dicuntur ut in festo. Lectiones similiter ut in festo. R. ij. Verbū misit in Iacobi ut supra in uesperis festi. R. post ij. lectionem. Regnum dei præparatū est, ut infra in cōmuni unius apostoli. In benedictus Per os apostoli. añt ad crucem Iustus in perpetuum in cōmuni unius apostoli. in Cantemus Gloriosus in sanctis. In Benedicite & Laudate ut in festo. ps. direct' Beatus uir qui. fol. 62 hymnus Intēde qui regis. psallenda. In sæcula gaudebo. comple. Iustus ut. &c. ut supra. Ad horas possunt dici epistolæ unius apostoli, cum orationibus tamen proprijs.

In Vigilijs Epiphaniæ ad Vesperas Lucernar.
Apud te domine fons est uitæ: & in lumine tuo uidebimus lumen. Prætende misericordiã tuã sciẽtibus te. ℣ Nõ ueniat mihi pes superbiæ, & manus peccatoris non moueat me. Prętende misericordiam.

Hymnus.

ILluminans altissime micantium astrorum globos, pax, uita, lumẽ, ueritas, Iesu: faue precantibus.

Seu mystico baptismate, fluenta, Iordanis retro cõuersa quondam, tertio præsenti sacraris die.

Seu stella partum uirginis cœlo micãs signauerit: & hoc adoratum die præsepe magos duxerit.

Vel hydrijs plenis aquæ uini saporem infuderis: hausit minister cõscius, quod ipse non impleuerat.

Aquas colorari uidẽs, inebriare flumina, mutata elemẽta stupet, trãsire in usus alteros.

Sic quinque milibus uiris dum quinque panes diuidunt, edentium sub dentibus in ore crescebat cibus.

Multiplicabatur magis dispẽdio panis suo: quis hæc uidens mirabitur iuges meatus fontium?

Inter manus frangentium panis rigatur profluus: intacta quæ non fregerãt, fragmenta subrepunt uiri.

Gloria tibi domine qui apparuisti hodie, cũ patre, ℞. in choro. Interrogabat magos Herodes, quod signum uidistis super natum regem. Stellam magnã fulgentem cognouimus, & uenimus adorare eũ allel. ℣. Magi uenerunt ab oriente Hierosolymam dicentes, ubi est qui natus est rex Iudæorum? Stellam magnam. ãnt. Illuminatio mea et salus

mea dominus quem timebo? ps. Dominus illuminatio mea. fol.12. fine Ecce nũc. Oratio.

ANnue nobis quæsumus omnipotens deus. Vt ficut fcrutantibus magis hodie latẽter eft cognitus dominꝰ nofter Iefus Chriftus, & adoratus a cunctis gentibus: ita & fenfibus noftris manifeftus adueniat, et omni homini innotefcat. Qui tecũ uiuit. &c. añt. Apud te domine fons eft uitæ, & in lumine tuo uidebimus lumen. ps. Domine in cœlo. quære in Dixit iniuftus. fol.18.

Oratio.

DEus qui hodierna die unigenitũ tuum gentibus ftella duce reuelafti, concede propitius. Vt qui iam te ex fide cognouimus: ufque ad contemplandam fpeciẽ celfitudinis tuæ perducamur. Per eundem dominũ. In magni. añt. Orietur ftella ab Iacob, & exurget homo ex Ifraël. Oratio.

PRæfta quæfumus omnipotens deus. Vt faluatoris mundi ftella duce manifeftata celebritas, mentibus noftris reueletur femper & crefcat. Per eundem dñm. Ad matut. ℞. poft hymnum. Benedictus dominus deus Ifraël qui facit mirabilia folus: & benedictum nomen maieftatis eius. In æternũ & in fæculum fæculi. ℣. Deus iudicium tuũ regi da, & iuftitiã tuam filio regis. In æternum. ℣. ij. Iudicare populũ tuũ in tua iuftitia, & pauperes tuos in iudicio. In ęternũ. ℣. iij. Adorabũt eũ oẽs reges terræ, omnes gentes feruient ei. In æternũ. añt. Quia lux eft pręcepta tua domine. cantic. De nocte uigilat. fol.81. añt. Fluminis impetus lætificat ciuitatem dei, & in medio eius dominus nõ commouebitur. ps.

Deus noster refugium. fol. 25. antipho. Multa fecisti tu domine deus mirabilia solus. ps. Expectans expectaui. fol. 21. antiph. duplex. Laetare nũc sterilis. ℣. Et gaudete. ps. Omnes gẽtes. quaere in primo nocturno natiuitatis domini. fol. 21. antiph. Ponam in mari manũ eius, & in fluminibus dexteram eius. ps. Ipse inuocabit me. quaere in Misericordias tuas fo. 48. usque ad Tu autem expulisti & spreuisti nos. antiph. duplex. Spiritus sanctus uenit in columba, uox patris audita est. ℣. Hic est filius meus dilectus in quo bene complacui. ps. Dominus dixit ad me. quaere in. Quare fremuerũt. fol. 1. antiph. Vox dñi super aquas deus maiestatis intonuit, dominus super aquas multas. ps. Afferte domino. fol. 14. K.K.K. ℣. Benedictus es deus. P. Amen. Iube domine benedicere. benedic. Nos defendat a poenis inferni, cui tulerunt munera magi. Euangelium secundum Matthaeum.

Qum natus esset dominus Iesus in Bethlehem Iudae, in diebus Herodis regis: ecce magi uenerũt ab oriente Hierosolymã dicentes. Vbi est qui natus est rex Iudaeorum. Et reliqua. C.2.

Homilia beati Gregorij papae. Lectio j.

Sicut ex lectione euangelica fratres audistis: coeli rege nato, rex terrae turbatus est: quia nimirum terrena altitudo confunditur, quum celsitudo coelestis aperitur. Sed quaerendum nobis est, quid nam sit, quod redẽptore nato pastoribus in Iudaea angel⁹ apparuit: atque ad adorandũ hũc ab oriente magos non angelus, sed stella perduxit? Quia uidelicet

Iudæis tanquam ratione utentibus rationale animal (ideſt angelus) prædicare debuit, Gentiles uero (quia uti ratione neſciebant) ad cognoſcēdum dominum, nō per uocem, ſed per ſigna perducūtur. Quia & illis prophetiæ tanquam fidelibus non infidelibus, & iſtis ſigna tāquam infidelibus, nō fidelibus data ſunt. Vnde etiam per Paulū dicitur. Prophetiæ fidelibus, non infidelibus: ſigna autem infidelibus, non fidelibus. ℞. Ecce domin⁹ faciet noua quę nūc orientur: & cognoſcetis quod fecit dominus in deſerto uiam & flumina, Vbi non erat aqua. ℣. Quoniā percuſsit petram & fluxerunt aquæ, & torrentes innundauerunt. Vbi nō Iube. benedi. Per apparitionem ſtellæ, perducat nos dominus ad gaudia uitæ.

1. Cor. 14.

Lectio ſecunda.

ET notandum quod redemptorem noſtrum, quum iam perfectæ eſſet ætatis, eiſdem gentibus apoſtoli prædicant: eumque paruulum, & necdum per humani corporis officium loquentem ſtella gentibus denūtiat: quia nimirum rationis ordo poſcebat, ut iam loquentem dominum loquentes nobis prædicatores innoteſcerent: & necdum loquētem elementa muta prædicarent. Sed in omnibus ſignis, quæ uel naſcente domino, uel moriente monſtrata ſunt, conſiderandum nobis eſt, quanta fuerit in quorundam Iudæorum corde duritia: qui hunc neq; per prophetiæ donum, neque per miracula crediderunt. ℞. Magi uenerūt ab oriente inquirentes faciem domini, ut offerant ei munera ſua. Aurum, thus, & myrrham. ℣. Reges Tharſis, &

Insulae munera offeret: reges Arabũ & Saba, dona adducẽt. Aurum. Iube. benedic. Christus lux lucis, det nobis gau dia pacis.

Lectio tertia.

OMnia quippe elemẽta autorem suũ uenisse testata sunt: Vt enim de his quædã humano usu loquar, deum hunc cœli esse cognouerunt: quia protinus stellã miserũt. Mare cognouit: quia sub plãtis eius se calcabile præbuit. Terra cognouit: quia eo moriẽte cõtremuit. Sol cognouit: quia lucis suæ radios abscondit. Saxa & parietes agnouerũt: quia tẽpore mortis suæ scissa sunt. Infernus agnouit: quia quos tenebat mortuos reddidit. Tu autem domine. In ij. nocturno antipho. Illuminans dominus tu mirabiliter a montibus. æternis. ps Notus in Iudea deus. fol. 40. añ. duplex Magi stellã uidentes dixerũt adinuicem: hoc signum magni regis est. ℣. Venite adoremus eũ, & offeramus illi munera, aurũ, thus, & myrrham. ps Reges Tharsis & insulæ. quære in. Deus iudicium tuum. fol. 38. añt. Ipse super maria fundauit eũ, & super flumina prę parauit eum. ps. Domini est terra. fol. 12. añt. dupla. Viderũt te aquę deus, uiderunt te aquæ & timuerunt: turbatæ sunt abyssi. A multitudine sonitus aquarum uocẽ dederunt nubes altissimo. ps. Voce mea. uox. fol. 40. usque ad Deus in sancto. antiph. Notam fecisti in populis uirtutem tuam domine. ps Deus in sancto. añt Hodie in cœlo stella magna apparuit: quã magi adorauerunt, & obtulerunt domino aurum, thus, & myrrham. ps Magnus dominus. fol. 25. usque ad Sicut audiuimus. añt Non

est sanctus quomodo dominus: & non est iustus, quomodo deus noster. canticum. Confirmatum est cor. fol. 82. K.K.K. ℣. Benedictus es deus. ℟. amen. Iube. benedic. Qui in Iordane est baptizatus, nostros deleat ipse reatus.

Lectio quarta.

ET tamen hunc quē deum omnia insensibilia elementa senserunt, adhuc infidelium Iudaeorum corda deum esse minime cognoscūt: & duriora saxis scindi ad poenitentiam nolūt. Eumque cōfiteri abnegāt: quem elementa (ut diximus) aut signis, aut scissionibus deum clamant. Qui etiam ad dānationis suae cumulum eum quem natum despiciunt, nasciturum ante longe praesciuerunt. Et non solum quia nascere tur nouerant, sed etiam ubi nasceretur. Nam ab Herode requisiti locū natiuitatis eius exprimunt: quem scripturae autoritate didicerunt. Et testimoniū proferūt: quod Bethlehem honorari natiuitate noui ducis ostenditur: ut ipsa eorum scientia, & illis fieret ad testimoniū damnationis, & nobis ad adiutoriū credulitatis. ℟. Tria sunt munera pretiosa quae obtulerūt magi domino deo nostro, & habent in se diuina mysteria. In auro uide regis potentiam, in thure sacerdotem magnum cōsidera, in myrrha dominicam sepulturā. ℣. Reges Tharsis, & insulae munera offerēt, reges Arabū, & Saba dona adducēt. In auro uide. Iube. bene. Filius dei uiui, faciat nos per omnia placere sibi.

Lectio quinta.

QVos profecto bene Isaac quū bene diceret Iacob filiū suum designauit. Qui & caligantibus oculis, & prophetans in praesenti

filium suum non uidit, cui tamen multa in posterum prçuidit. Quia nimirum Iudaicus populus prophetiæ spiritu plenus & cçcus, eum de quo multa in futuro prçdixit, in præsenti positum non agnouit. Sed natiuitate regis nostri cognita, Herodes ad callida argumenta conuertitur: ne terreno regno priuaretur. Renuntiari sibi ubi puer inueniretur postulat: adorare se uelle simulat, ut quasi hunc si inuenire possit extinguat. ℟. Gaudebunt campi & omnia quæ in eis sunt, Ante faciem domini quoniam uenit allel. ℣. Adorate eum omnes angeli eius, audiuit & lætata est Sion. Ante faciem. Iube, benedic. Christus rex regum nos faciat uiuere secum.

Lectio sexta.

SEd quãta est humana malitia cõtra cõsilium diuinitatis. Scriptum quippe est. Non est sapientia, nõ est prudentia, non est consiliũ contra dominum. Nam stella quæ apparuit, ea magos perducit, natum regem reperiunt, munera deferunt: & ne redire ad Herodẽ debeant, in somnis admonẽtur. Sicq́ fit: ut Iesum quem quærit Herodes, inuenire non possit. Cuius in persona, qui alij quã Hypocritæ designãtur: qui dum ficte quærunt, inuenire deum non merentur. Tu autẽ. In tertio nocturno, añt. Annuntiauerunt cœli iustitias dñi, & uiderũt oẽs populi gloriam dei. ps. Dominus regnauit exultet. fol. 52. antiph. duplex. Magi interrogauerunt ubi est rex qui natus est? stellam eius uidimus, & adorare uenimus. ℣. Venite & uidete positum in præsepio, & adorate eum hymnis spiritalibus. ps Sicut audiuimus, quçre in

Magnus dominus. fol. 25. antiph. Notum fecit dominus salutare suũ. ps. Cantate dño. quia. fol. 53. antipho. Cœli terra, mare, & omnia quę in eis sunt, date gloriam deo. ps. Laudabo nomen dei. quære in Salua me deus. fol. 35 antiph. duplex. Venite omnis creatura adoremus dominum, qui illuxit nobis: quem prædicauerunt prophetæ usque ad Ioannem baptistam. ℣. Hodie apparuit Christus, deus de deo, lumen de lumine. ps. Venite exultemus, fol. 52. antiph. Adorabunt eum omnes reges terræ, omnes gentes seruient ei. ps. Deus iudicium. fol. 38. usque ad, Reges Tharsis. antiph. Splendor eius sicut lumen erit, cornua in manibus ipsius sunt. canticũ Dñe audiui. fol. 83. K. K. K. Iube, bene. Qui fecit ex aqua uinum perducat nos ad sanctissimum regnum.

Lectio septima.

MAgi uero aurum, thus, & myrrham deferunt. Aurum quippe regi congruit, thus uero in dei sacrificio ponebatur, myrrha autem mortuorum corpora condiuntur. Eum ergo magi quem adorant, etiam mysticis muneribus prædicant: auro regem, thure deum, myrrha mortalẽ. Sunt nonnulli hæretici qui hunc credunt deum, sed ubique regnare nequaquã credunt; hi profecto ei thus offerunt, sed offerre aurum nolũt. Et sunt nonnulli qui hunc regem existimant, sed deũ negãt: hi uidelicet ei aurum offerunt, sed thus offerre nolunt. Et sunt nonnulli, qui hunc & deum & regem fatentur, sed assumpsisse carnem mortalem negant: hi nimirum ei aurum et thus offerunt sed offerre myrrham assumptæ

mortalitatis nolunt. ℟. In præsepio Iumentorũ plaustra mirabantur in pannis. Quem in excelsis subditi uenerantur angeli. ℣. Cœli enarrant gloriam dei, & opera manuum eius annunciat firmamentũ. Quem in excelsis. Iube. bene. Qui pauit quinque milia hominũ, tribuat nobis omne bonum.

Lectio octaua.

NOs itaque nato domino offeram⁹ aurum, & hunc ubiq; regnare fateamur: offeramus thus, & credamus quod is qui in tempore homo apparuit, deus ante tempora extitit. Offeramus myrrham, ut eum quem credimus in sua diuinitate impassibilem, credamus etiã in nostra carne fuisse mortalem. Quamuis in auro, thure, & myrrha, potest & aliud intelligi. Auro namque sapientia designatur, attestãte Salomone qui ait. Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapiẽtis. Thure autem quod deo incenditur, uirtus orationis exprimitur: psalmista testante qui dixit. Dirigatur oratio mea sicut incensum in cõspectu tuo. Per myrrham uero carnis nostræ mortificatio figuratur. Vnde & sancta ecclesia de suis operarijs usque ad mortem pro deo certãtibus dicit. Manus meę distillauerũt myrrham. ℟. Pastores uigilantes super gregem suum uiderunt mirabilia: choros angelorum psallentes, gloria in excelsis deo: quia natus est Nobis saluator & redemptor mundi. ℣. Herodes quid formidas? rex regum est, quem times: fulgentem uidi stellam, lux lucis & rex regum uere quia natus est. Nobis saluator. Iube. benedictio. Iesus deus no

ps.7

Cãt.

ster, benedicat nos & nunc & semper.

Lectio nona.

NAto igitur regi nostro aurum offerimus, si in conspectu illius, claritate supernæ sapientię resplẽdemus. Thus offerimus, si cogitatiões carnis per sancta orationum studia in ara cordis incendimus: ut suaue aliquid deo per cœleste desiderium redolere ualeamus. Myrrham offerimus, si carnis uitia per abstinentiam mortificamus. Per myrrham namque (ut diximus) agitur, ne mortua caro putrefiat. Mortuam uero carnem putrescere, est hoc mortale corpus fluxui luxuriæ deseruire. Tu autẽ. statim dicitur. In excelsis omnis creatura, omnis spiritus de terra date gloriam deo: quia lux nobis illuxit. deinde. Te deum laudamus. alij dicunt prius Te deum deinde añt. In excelsis. quæ siue dicatur prior, siue posterior, nõ existimidquenquam in hoc capitaliter errare. añtip. duplex. Attende cœlum & loquar, date magnitudinem deo nostro: iustus & sanctus dominus. ℣. Sanctus, sanctus, sanctus dominus. canticum. Et audiat terra. in Attende cœlum. fol 84 añt. ad crucem. Videntes stellam gauisi sunt gaudio magno magi, intrantes domum inuenerunt puerũ cum Maria matre eius: & aperientes thesauros suos, obtulerunt ei munera, aurum, thus, & myrrham.

Oratio secreta.

DEus illuminator omnium gẽtium, da populis tuis perpetua pace gaudere. Et illud lumen splendidum infunde cordibus nostris, quod trium magorum mentibus aspersisti. Per dominum nostrũ.

Vna cum sancto, &c. In cantemus, Omnis prophetia impleta est hodie, creatura exultat: Christus natus est: uenite adoremus.

Oratio secreta.

ILlumina quæsumus domine populū tuū: & splendore gratię tuæ cor eorum semper accēde. Vt saluatoris mūdi stella famulante manifestata natiuitas, mentibus nostris reueletur semper & crescat. Per eūdem. In benedicite. Maria, flumina, & fontes, hymnum dicite domino.

Oratio.

DEus qui hūc diem electionis gentium primitijs consecrasti, et per luminis tui stellam manifestū te nobis ostēdisti, tribue quæsumus. Vt noua cœlorum mirabilis claritas, in nostris semper cordibus perseueret. Qui cum patre. In laudate. Laudate dominum omnes angeli eius, laudate eum omnes uirtutes eius, cui magi ab oriente munera offerunt. capitulum. Omnes de Saba uenient aurum & thus deferentes, & laudem domino annūtiantes. ℣. Dominus uobis. ℟. ad cornu altaris. Deus dominus. Et illuxit nobis. ℣. Constituite solennitatē in confrequentationibus, usque ad cornu altaris. Et illuxit. ps. directus. Dominus regnauit. fol. 51 hymnus. Illuminās altissime. uts. in uigilia. psal. O oriēs ex alto, illumina eos qui in tenebris & umbra mortis sedent. ℟. in baptist. Viderunt te aquæ deus, uiderunt te aquæ & timuerunt, multitudo sonitus aquarū. Vocem dederūt nubes altissimo, allel. all. Illuxerunt fulgura tua orbi terræ, uidit & commota est terra. Vocem dederunt.

Oratio.

TRibue quæsumus omnipotens deus. Vt sicut omnes natiões ueniunt gaudentes adorare Christum regẽ dominum;natũ, ita & hæc præclara lux habitet semper in nobis. Qui tecum. antiph. Benedictus dominus iiij.uersi. Et fecit redemptionẽ plebis suæ.

Et erexit nobis cornu salutis: in domo Dauid pueri sui.

Sicut loquutus est per os sanctorũ:& prophetarum suorum qui ab euo sunt.

Dare salutare de inimicis nostris: & de manu omniũ qui oderũt nos.

Gloria patri. &c.añt. Benedictus dñus deus Israël,qui facit mirabilia solus. complet. Dominus in cœlo. Oratio.

OMnipotens sempiterne deus,qui uerbi tui incarnationẽ præclari testimonio syderis indicasti,quod uidentes magi oblatis maiestati tuæ muneribus adorauerunt:cõcede. Vt semper in mentibus nostris tuæ appareat stella iustitiæ, & noster in tua sit confessione thesaurus. Per eundem. psalli. Illuminare illuminare Ierusalem, uenit enim lux tua: & maiestas domini in te exorta est.

℣. Ad faciendam misericordiam. &c.añ. Illuminare. & sic ad omnes uersus, ut in natiuitate domini. completo. Sit Splendor. Oratio.

ADesto domine supplicationibus nostris:Et populo tuo quẽ tibi ex omnibus gentib⁹ elegisti,ueritatis tuæ lumen ostende.Per dominum nostrũ. Eodem die ad primam. Confitemini domino. Ad terriã. Iam surgit hora tertia.

Epistola.

APparuit gratia saluatoris nostri omnibus hominibus erudiẽs nos:ut abnegantes impietatem, & secularia

desideria, sobrie, & iuste, & pie uiuamus in hoc sæculo: expectãtes beatam spem, & aduentũ glorie magni dei, & saluatoris nostri Iesu Christi. ℟. Deo gratias. ℣. Apparuit gratia saluatoris nostri, allel. all. ℣. Et uidimus gloriam dei. allel. allel. ℣. Gloria patri & filio. &c. capit. Vidimus stellam eius in oriente, & uenimus adorare eum allel. K. K. K. pater noster. &c. Oratio. Deus illuminator. supra in mat.

Ad sextam Epistola.

OMnes de Saba uenièt, aurũ, & thus deferentes, & laudem domino annuntiantes. ℟. Deo gratias. ℣. Magi uenerunt ab oriente allel. allel. ℣. Hierosolymam dicentes. all. all. ℣. Gloria patri. &c capit. Adorabunt eum omnes reges terræ, oẽs gentes seruient ei. allel. K. Pater noster. &c. Oratio. Illumina quæsum⁹ domine. ut supra.

Ad nonam Epistola.

VIderunt te aquæ deus, uiderũt te aquæ & timuerunt, turbatæ sunt abyssi, a multitudine sonit⁹ aquarũ. ℟. Deo gratias. ℣. Illuxerũt fulgura tua orbi terrę. allel. allel. ℣. Vidit & commota est terra, allel. allel. ℣. Gloria patri. &c. capitulum. Omnis prophetia impleta est hodie, creatura exultat: Christus natus est, uenite adoremus. allel. K. Pater noster &c. Oratio Adesto dñe supplicationibus. ut supra in mat.

Eodem die ad uesperas lucer. Quoniam. añt. in choro Omnes patriarchæ præclamauerũt te, & omnes prophetæ annũtiauerũt te, pastoribus angeli ostẽderũt te: cæli per stellã declarauerunt te: & omnes iusti cum gaudio susceperũt te. hymnus. Illuminans altissime. ut in ul

gilijs. ℟. in choro. Ecce conpleta sunt omnia, quae praedicta sunt Mariae uirgini ab angelo domini: natus est puer, in praesepio positus, a pastoribus demonstratus, & in coelis a patre clamatus. Hic est filius meus in quo bene complacui. ℣. Ego autem constitutus sum rex ab eo super Sion montem sanctum eius praedicans praeceptum domini: dominus dixit ad me. Hic est filius. añ. Apparuit gratia saluatoris nostri, & uidimus gloriam dei. ps Benedixisti domine. fo. 46. Oratio. Deus qui hunc diem. supra in matu. In magnificat. Ecce completa sunt quae praedicta sunt ab angelo uirgini Mariae. Oratio. Tribue quaesumus omnipotẽs. supra in matu. psallen. Apparuit in mundo cuius principium nescitur in caelo: de uirgine nasci dignatus est, qui omnia creauit. ℟. in baptister. Vidimus stellam eius in oriente, cuius splendor illuminat mundum. Et nos cum muneribus uenimus adorare eum. ℣. Magi uenerunt ab oriente Hierosolymam dicentes, ubi est qui natus est rex Iudaeorum? Et nos cum. Oratio. Omnipotens sempiterne deus. supra. antipho. Benedictus dominus. quatuor uersiculi. Et fecit redemptionem. ut in matutino. completo. Regnum tuum. &c. Oratio. Illumina, quaesumus domine. in matut. psallen. Videntes stellam magi gauisi sunt gaudio magno ualde: & intrãtes domum obtulerunt domino aurum, thus, & myrrham. compl. Quoniam. &c. Oratio. Adesto domine. ut supra. fit commemoratio de festo sequẽti: quanquam est quaedam regula praecipiens

quotieſcunque dicitur, R. in baptiſt. nunquam debere fieri commemoratio de ſanctis: quod an recte præcipiatur, cõſuluerint alij.

Die prima poſt Epiphaniam quando ipſa uenerit die dominico. Ex epiſtola Pauli apoſtoli ad Romanos. Lect. j.

PAulus ſeruus Ieſu Chriſti, uocatus apoſtolus, ſegregatus in euangeliũ dei, quod ante promiſerat per prophetas ſuos in ſcripturis ſanctis de filio ſuo, qui factus eſt ei ex ſemine Dauid ſecũdum carnem, qui prędeſtinatus eſt filius dei in uirtute, ſecundum ſpiritum ſanctificationis, ex reſurrectione mortuorum Ieſu Chriſti domini noſtri, per quem accepimus gratiam & apoſtolatũ ab obediendum fidei in omnibus gentibus pro nomine eius, in quibus eſtis & uos uocati Ieſu Chriſti: omnibus qui ſunt Romæ dilectis dei, uocatis ſanctis, gratia uobis & pax a deo patre & domino noſtro Ieſu Chriſto. Lectio ij.

PRimum quidẽ gratias ago deo meo per Ieſum Chriſtũ pro omnibus uobis, quia fides ueſtra annuntiatur in uniuerſo mundo. Teſtis enim mihi eſt deus, cui ſeruio in ſpiritu meo, in euangelio filij eius, quod ſine intermiſſione memoriam ueſtri facio ſemper in orationibus meis obſecrans, ſi quomodo tandem aliquando proſperum iter habeam in uolũtate dei ueniendi ad uos: deſidero enim uidere uos. ut aliquod impartiar uobis donũ ſpirituale, ad cõfirmandos uos: id eſt ſimul cõſolari in uobis per eã quæ inuicem eſt fidem ueſtrã atq; meã.

Lectio tertia.

NOlo autem ignorare fratres quod ſæpe propoſui uenire

ad uos

ad uos & præpeditus sum usque adhuc, ut aliquem fructum habeam & in uobis, sicut & in cæteris gentibus. Græcis ac barbaris, sapientibus & insipientibus debitor sum: ita quod in me prõptum est, & uobis qui Romæ estis euãgelizare. Non enim erubesco euangelium. Virtus enim dei est, in salutem omni credenti, Iudæo primum & Græco. Iustitia enim dei in eo reuelatur ex fide in fidem sicut scriptũ est.

acuc Iustus autem ex fide uiuet. Die secunda post Epiphaniam. Lectio j.

REuelatur enim ira dei de cœlo super omnem impietatem & iniustitiam hominũ eorũ qui ueritatem dei in iniustitia detinent: quia quod notum est dei manifestũ est in illis, deus enim illis manifestauit. Inuisibilia enim ipsius a creatura mundi per ea quæ facta sunt intellecta cõspiciũtur: sempiterna quoque eius uirtus & diuinitas ita ut sint inexcusabiles. Quia quum cognouissent deum, nõ sicut deum glorificauerunt, aut gratias egerunt: sed euanuerunt in cogitationibus suis.

Lectio secunda.

PRopter quod inexcusabilis es o homo omnis qui iudicas: in quo enim iudicas alterũ, teipsum cõdemnas: eadem enim agis qui iudicas. Scimus aũt quod iudicium dei est secundum ueritatem in eos qui talia agunt. Existimas autem hoc o homo qui iudicas eos qui talia agunt, & facis ea: quod tu effugies iudiciũ dei? An diuitias bonitatis eius & patientiæ, & longanimitatis contemnis? ignorans quod benignitas dei ad pœnitentiam te adducit?

Lectio tertia.

SEcundũ autem duritiam tuam & im-

pœnitens cor thesaurizas tibi iram in die iræ & reuelationis iusti iudicij dei, qui reddet unicuique secundum opera sua: his quidem qui secundum patientiã boni operis, gloriã, & honorem, & incorruptionem quærunt: uitam æternã. ijs uero qui sunt ex contentione, & non acquiescũt ueritati, credunt autem iniquitati: ira & indignatio, tribulatio, & angustia in omnem animã hominis operantis malum, Iudęi primum & Græci.

Die tertia post Epiphaniam. Lectio

GLoria autem & honor, & pax omni operãti bonum, Iudæo primum & Græco: non enim est personarum acceptio apud deum. Quicunque enim sine lege peccauerunt, sine lege & peribũt: & quicunque in lege peccauerunt, per legem iudicabũtur. Non enim auditores legis iusti sunt apud deum: sed factores legis iustificabuntur. Quum enim gẽtes quæ legem nõ habent, naturaliter ea quæ legis sunt faciunt, hæ legem nõ habẽtes, ipsi sibi sunt lex: qui ostendũt opus legis scriptũ in cordib⁹ suis, testimoniũ illis reddente conscientia ipsorum.

Lectio secunda.

SI autem tu Iudæus cognominaris, et requiescis in lege, & gloriaris in deo, & nosti uolũtatem eius, & probas utiliora instructus per legẽ, cõfidis teipsum esse ducem cæcorũ, lumẽ eorum qui in tenebris sunt, eruditorẽ insipientium, magistrũ infantiũ, habentẽ formã scientię & ueritatis in lege. Qui ergo alium doces, teipsum nõ doces: qui prædicas nõ furandũ, furaris: qui dicis nõ mœchãdũ, mœcharis: qui abominaris idola, sacrilegiũ facis: qui in lege gloria-

ris, per præuaricationē legis deum inhonoras.

Lectio tertia.

Circuncisio quidem prodest, si legē obserues: si autē præuaricator legis sis, circuncisio tua præputiū facta est. Si igitur præputiū iustitias legis custodiat, nonne prēputiū illius in circuncisionem reputabitur? Et iudicabit id quod ex natura est præputium legē perficiens, te qui per literā & circuncisionem præuaricator es legis. Non enim qui in manifesto Iudęus est, neq; quae in manifesto in carne est circuncisio: sed qui in occulto, Iudęus est: & circūcisio cordis in spiritu non in litera: cuius laus, nō ex hominibus, sed ex deo est.

Die quarta post Epiphaniam. Lectio j.

Quid ergo amplius Iudæo est, aut quę utilitas circuncisionis? Multum per omnē modum. Primū quidē quia credita sunt illis eloquia dei. Quid enim, si quidam illorū non crediderunt? Nunquid incredulitas fidē dei euacuabit? Absit. Est enim deus uerax, omnis autem homo mendax: sicut scriptum est. Vt iustificeris in sermonibus tuis, & uincas quum iudicaris.

Lectio secunda.

Si autem iniustitia nostra iustitiam dei cōmendat, quid dicemus? Nunquid iniquus est deus qui infert iram? secundum hominem dico. Absit. Alioquin quomodo indicabit Deus mundum? Si enim ueritas dei in meo mendacio abūdauit in gloriam ipsius, quid adhuc & ego tanquam peccator iudicor, & non (sicut blasphemamur, & sicut aiunt quidam) faciamus mala, ut ueniant bona: quorum damnatio iusta est.

Lectio tertia.

VBi est ergo gloriatio tua? Exclusa est. Per quam legem? factorum? Non, sed per legẽ fidei. Arbitramur enim iustificari hominem per fidem sine operibus legis. An Iudæorum deus tantũ? Nonne & gentium? Immo & gentium, Quoniam quidem unus est deus qui iustificat circuncisionem ex fide, & præputium per fidem. Legem ergo destruimus per fidem? Absit: sed legem statuimus.

Die quinta post Epiphaniam. Lectio prima.

QVid ergo dicemus inuenisse Abrahã patrem nostrum secundum carnem? Si enim Abraham ex operibus iustificatus est, habet gloriã sed non apud deum. Quid enim dicit scriptura? Credidit Abraham deo, & imputatum est ei ad Iustitiam. Ei autem qui operatur merces non imputatur secundum gratiam, sed secundum debitum. Ei uero qui nõ operatur, credenti autem in eũ qui iustificat impium, imputatur fides eius ad iustitiam secundum propositum gratiæ dei.

Lectio secunda.

SIcut & Dauid dicit beatitudinem hominis, cui deus imputat iustitiam sine operibus. Beati quorum remissæ sunt iniquitates, & quorum tecta sunt peccata: Beatus uir, cui non imputauit dominus peccatũ. Beatitudo ergo hæc in circũcisione tantum manet, an etiam in præputio? Dicimus enim quod imputata est Abrahæ fides ad iustitiã.

Lectio tertia.

QVomodo ergo imputata? in circuncisione, an in præputio? Non in circuncisione, sed in præputio. Et signum accepit circuncisionis signaculum iustitiæ fidei quæ est in præ

putio: ut sit pater omnium credētium, per praeputium, ut imputetur & illis ad iustitiam: & sit pater circuncisionis, non ijs tantum qui sunt ex circuncisione, sed et ijs qui sectantur uestigia fidei, quae est in praeputio patris nostri Abrahae. Die sexta.

Lectio prima.

VT quid enim Christus quum adhuc infirmi essemus, secundum tēpus pro impijs mortuus est? Vix enim pro iusto quis moritur, nam pro bono forsitan quis audeat mori. Commendat autem charitatem suā deus in nobis: quoniam quum adhuc peccatores essemus, secundum tempus Christus pro nobis mortuus est. Multo igitur magis nunc iustificati in sanguine ipsius, salui erimus ab ira per ipsum. Si ēm quum inimici essemus, reconciliati sumus deo per mortem filij eius, multo magis reconciliati, salui erimus in uita ipsius. Lectio ij.

NOn solum autem, sed et gloriamur in deo per dominum nostrum Iesum Christum, per quem nunc reconciliationem accepimus. Propterea sicut per unum hominem peccatū in hunc mundum intrauit, & per peccatum mors: & ita in omnes homines mors pertransijt, in quo omnes peccauerunt. Vsque ad legem enim peccatū erat in mundo, peccatum autem non imputabatur, quum lex non esset. Sed regnauit mors ab Adā usque ad Moysen, etiā in eos qui non peccauerunt in similitudinē preuaricatiōis Adae qui est forma futuri.

Lectio tertia.

SEd non sicut delictum, ita & donum: si ēm unius delicto multi mortui sunt, multo magis gratia dei & do

num, in gratia unius ho minis Iesu Christi in plures abundauit. Et nō sicut per unū peccātem, ita & donum: nam iudicium quidem ex uno in cōdemnationem: gratia autem ex multis delictis, in iustificationem. Si enim unius delicto mors regnauit per unū: multo magis abundātia gratiæ, & donationis, et iustitiæ accipientes, in uita regnabunt per unū Iesum Christum.

Feria ij. post dominicā natiuitatis domini, quādo celebratur post Epiphaniam. Ex epistola Pauli ad Romanos.

Lectio prima.

QVid ergo dicemus? Manebimus in peccato, ut gratia abundet? Absit. Qui em̄ mortui sumus peccato quomodo adhuc uiuemus in illo? An ignoratis fratres, quod quicūque baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus? Consepulti enim sumus cum illo per baptismū in mortem: ut quomodo Christus surrexit a mortuis per gloriam patris, ita & nos in nouitate uitæ ambulemus.

Lectio secunda.

SI enim complantati facti sumus similitudini mortis eius, simul & resurrectionis erimus: hoc scientes, quod uetus homo noster simul crucifixus est, ut destruatur corpus peccati, ut ultra non seruiamus peccato. Qui enim mortuus est, iustificatus est a peccato. Si autem mortui sumus cum Christo, credim⁹ quod & uiuemus cum illo: scientes quod Christus resurgens ex mortuis iam non moritur, mors illi ultra non dominabitur.

Lectio tertia.

NOn ergo regnet peccatum in ue-

ſtro mortali corpore, ut obediatis concupi-ſcentijs eius. Sed neque exhibeatis membra ueſtra arma iniquitatis peccato: ſed exhibete uos deo tanquam ex mortuis uiuentes: & membra ueſtra arma iuſtitiæ deo. Peccatum enim uobis non domi-nabitur: non enim eſtis ſub lege, ſed ſub gratia. Quid igitur? Peccabimus, quoniam non ſumus ſub lege, ſed ſub gratia? Abſit. An neſcitis quod cui exhibetis uos ſeruos ad obediendum, ſerui eſtis eius cui obeditis, ſiue peccati ad mortem, ſiue obeditionis ad iuſtitiam?

Feria tertia. Lectio j.

QVid ergo dicem⁹? Lex peccatū eſt? Abſit. Sed peccatum non cognoui, niſi per legem: nam concupi-ſcentiam neſciebā niſi lex diceret, non concupiſces. Occaſione autem accepta peccatum per mandatum operatū eſt in me omnem con-cupiſcentiam. Sine lege enim peccatū mortuū erat: ego autem uiue-bam aliquando ſine le-ge. Sed quum ueniſſet mandatum, peccatum reuixit. Ego autē mortuus ſum: & inuentum eſt mihi mandatū quod erat ad uitam, hoc eſſe ad mortem. Nam peccatum occaſione accepta ſeduxit me, et per illud occidit.

Lectio ſecunda.

ITaque lex quidem ſancta, & mandatum ſanctum, & iuſtum, & bonum. Quod ergo bonum eſt, mihi factū eſt mors? Abſit. Sed ut peccatum appareat peccatum, per bonum operatum eſt mihi mortē: ut fiat ſupra modum peccans peccatū per mādatum. Scimus enim quod lex ſpiritualis eſt: ego autem carnalis ſum, ue-nundatus ſub peccato. Quod enim operor

non intelligo, nõ enim quod uolo bonum hoc ago: sed quod odi malum, illud facio. Si autẽ nolo, illud quod facio, consentio legi, quoniã bona est. Lectio iij.

NVnc autẽ iam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum. Scio enim quod nõ habitat in me, hoc est in carne mea bonum. Nam uelle adiacet mihi, perficere autẽ bonum non inuenio. Non enim quod uolo bonum hoc facio, sed quod nolo malum hoc ago. Si autem quod nolo, illud facio: iam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum. Inuenio igitur legem uolenti mihi facere bonum, quoniam mihi malum adiacet: condelector enim legi dei secundũ interiorem hominem. Video autem aliam legem repugnantem legem mentis meę, & captiuum me ducentem in lege peccati quæ est in membris meis.

Feria 4. Lectio j.

NIhil ergo nunc est dãnationis ijs qui sunt in Christo Iesu: qui non secundum carnem ambulant, sed secundũ spiritum. Lex enim spiritus uitæ in Christo Iesu liberauit me a lege peccati, et mortis. Nam quod impossibile erat legis in quo infirmabatur per carnem: deus filium suum mittens in similitudinem carnis peccati, & de peccato damnauit peccatum in carne, ut iustificatio legis impleretur in nobis, qui non secundum carnem ambulamus sed secundum spiritum.

Lectio secunda.

ERgo fratres debitores sumus, nõ carni ut secundum carnem uiuamus. Si enim secundum carnem uixeritis, moriemini: si autem spiritu, facta carnis mortificaueritis: uiuetis. Qui

cunque enim spiritu dei agũtur. hi sunt filij dei. Nõ enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore: sed accepistis spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus abba pater. Ipse enim spiritus testimoniũ reddit spiritui nostro, quod sumus filij dei. Si autem filij dei, & hæredes: hæredes quidẽ dei, cohæredes autem Christi. Lectio tertia.

Scimus autem quod diligentibus deum, omnia cooperantur in bonum, ijs qui secundum propositum uocati sunt. Nam quos præsciuit, & prædestinauit conformes fieri imaginis filij sui: ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Quos autem prędestinauit, hos & uocauit: & quos uocauit, hos & iustificauit: quos autem iustificauit, illos & magnificauit. Quid ergo dicemus ad hæc? Si deus pro nobis quis contra nos? Qui proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.

Feria quinta. Lect. j.

Veritatem dico in Christo Iesu, non mentior, testimoniũ mihi perhibente conscientia mea in spiritu sancto, quoniam tristitia mihi est magna & continuus dolor cordi meo. Optabam enim ego ipse anathema esse a Christo pro fratribus meis, qui sunt cognati mei secundum carnem: qui sunt Israëlytæ, quorum adoptio est filiorum, & gloria, & testamenta, & legislatio, & cult⁹, & promissiones: quorum patres, & ex quibus Christus secundum carnem, qui est super omnia de⁹ benedictus in sæcula, amen. Nõ autem quod exciderit uerbum dei. Nõ enim omnes qui ex Israël sunt, ij sunt Israëlitæ: neque quia semen sunt Abrahæ, omnes fi-

lij dei:sed in Isaac uoca
bitur tibi semen.

Lectio secunda.

Gen. 18. PRomissionis enim
uerbum hoc est: se-
cũdum tempus hoc ue-
niam, & erit Saræ filius.
Non solum autem illa,
Gen. 25. sed & Rebecca ex uno
concubitum habẽs Isa-
ac patre nostro. Quum
enim nondum nati fuis-
sent, aut aliquid boni
egissent aut mali, ut se-
cũdum electionem pro-
positum Dei maneret:
non ex operibus, sed
ex uocante deo dictum
est ei: quod maior ser-
Malach. 1. uiet minori, sicut scri-
ptum est. Iacob dilexi,
Esau autem odio habui.
Quid ergo dicemus? Nũ
Exo. 33. quid iniquitas apud de-
um? Absit. Moysi e-
nim dicit. Miserebor cu
ius misereor, & miseri-
cordiam præstabo cu-
ius miserebor.

Lectio tertia.

Exo. 9 IGitur non est uolen-
tis, neque currentis,
sed miserentis est Dei.
Dicit enim scriptura
Pharaoni. In hoc ipso
excitaui te, ut ostẽdam
in te uirtutem meam: &
ut annuntietur nomen
meum in uniuersa terra.
Ergo cui uult misere-
tur, & quem uult indu-
rat. Dicis itaque mihi:
quid adhuc queritur, uo
luntati enim eius quis
resistit? O homo tu quis
es qui respondeas deo?
Nunquid dicit figmen- Isai. 45
tum ei qui se finxit, quid
me fecisti sic? An non
habet potestatem figu-
lus luti, ex eadem mas-
sa facere aliud quidem
uas in honorem, aliud
uero in contumeliam?

Feria sexta. Lectio j.

FRatres. Volũtas qui
dem cordis mei &
obsecratio ad Deum fit
pro illis in salutem. Te-
stimonium enim perhi-
beo illis, quod æmula-
tionem quidem dei ha-
bent, sed non secũdum
scientiam. Ignorantes e-
nim iustitiam dei, & suã
quærentes statuere, iu-

ftitiæ dei non sunt sub-
iecti. Finis enim legis
Christus, ad iustitiam o-
it. mni credenti. Moyses
enim scripsit iustitiam
quæ ex lege est: quod
qui fecerit homo ea, ui-
uet in eis.

Lectio secunda.

ut. QVæ autem ex fide
est iustitia, sic di-
cit. Ne dixeris in corde
tuo, quis ascẽdet in cœ-
lum? hoc est Christũ de
ducere. Aut quis descẽ-
det in abyssum. hoc est,
Christum a mortuis re-
uocare. Sed quid dicit
ut. scriptura? Prope est
uerbũ in ore tuo, & in
corde tuo: hoc, est uer-
bũ fidei quod prædica-
mus. Quia si confitearis
in ore tuo dñm Iesum,
& in corde tuo credi-
deris, quod deus illũ su-
scitauit a mortuis saluus
eris: corde enim credi-
tur ad iustitiam, ore au-
tem confessio fit ad sa-
lutem. Lectio iij.

53. SEd non omnes obe
diũt euãgelio: Isaias
enĩ dicit. Domine quis
credidit auditui nostro?
Ergo fides ex auditu,
auditus autẽ per uerbũ
Christi. Sed dico, nun-
quid non audierunt? Et Ps.18.
quidem in omnẽ terrã
exiuit sonus eorũ, & in
fines orbis terræ uerba
eorũ. Sed dico, nunquid
Israël nõ cognouit? Pri
mus Moyses dicit: Ego Deut.
ad æmulationẽ uos ad- 32.
ducam in nõ gentem, in
gẽtem insipientẽ: in irã
uos mittã. Isaias autem Isaiæ
audet & dicit. Inuentus 65.
sum a non quærentibus
me: palã apparui ijs qui
me non interrogabant.

Die sabbati. Lectio pri-
ma.

AVdacius autẽ scri-
psi uobis fratres ex
parte, tanquã in memo
riã uos adducens: pro-
pter gratiã quæ data est
mihi a deo, ut sim mini-
ster Christi Iesu in gen
tibus: sanctificãs euãge
lium dei, ut fiat oblatio
gentiũ accepta & sancti
ficata in spiritu sancto.

Habeo igitur gloriam in Christo Iesu ad deũ. Nõ enim audeo aliquid loqui eorum quæ per me non effecit Christus in obediẽtiam gentium, uerbo & factis, in uirtute signorum & prodigiorum, in uirtute spiritus sancti: ita ut ab Ierusalem per circuitum usque ad Illyricum repleuerim euangelium Christi. Lectio secunda.

SIc autem prædicaui euangeliũ hoc, non ubi nominatus est Christus, ne super alienum fundamentũ ædificarẽ: sed sicut scriptum est.
Isaiæ 52. Quibus non est annuntiatum de eo uidebunt: & qui non audierũt de eo, intelligent. Propter quod et impediebar plurimum uenire ad uos: & prohibitus sum usq; adhuc. Nunc uero ulterius locum non habẽs in his regionibus, cupiditatem autem habens ueniendi ad uos ex multis iam præcedentibus annis: quum in Hispaniam proficisci cœpero, uidebo uos: & a uobis deducar illuc, si uobis primum ex parte fruitus fuero.

Lectio tertia.

ROgo autẽ uos fratres ut obseruetis eos qui dissensiones & offendicula contra doctrinam quam uos didicistis faciũt: & declinate ab illis. Huiusmodi enim Christo domino nostro non seruiunt, sed suo uentri: & per dulces sermones & benedictiones, seducunt corda innocẽtium. Vestra enim obediẽtia in omni loco diuulgata est. Gaudeo igitur in uobis. Sed uolo uos sapientes esse in bono, & synceros in malo. Deus autem pacis cõterat Satan sub pedibus uestris uelociter. Gratia domini nostri Iesu Christi uobiscum.

Dominica prima post Epiphaniam ad matut. ℟. post hymnum, Do-

minator domine cœlorum & terræ, creator aquarum. Rex uniuersæ creaturæ tuæ exaudi orationem seruorum tuorum. ℣. Domine exaudi orationem nostram, & clamor noster ad te perueniat. Rex uniuersæ. In De nocte. De nocte spiritus meus ad te uigilat deus, quia lux est præcepta tua domine. In Cõfirmatum. Cõfirmatũ est cor meum in domino, qui gloriatur in domino glorietur. In Domine audiui. Auditum tuum domine audiui & timui.

Euangelium secundum Lucam.

QVum Iesus factus esset annorũ duodecim ascendentibus illis Hierosolymam secũdum consuetudinẽ diei festi, consumatisque diebus quum redirent. Et reliqua. Homilia Bedæ

QVi a natiuitate, immo a conceptione humana manifestis miraculorũ quia deus sit est approbatus indicijs, ipse etiam mox ubi tempus ætatis congruebat, utranque suam reuerenter pandere cœpit atque aperire substantiam: & quid uidelicet patri iuxta ueritatem diuinæ maiestatis, & quid iuxta assumptionis humanæ fragilitatem debeat matri. Nec absque prouidentia duodennis prima fidei suæ rudimenta reuelabat, quæ duodecim apostolorum ministerio cunctum erat reuelanda, & elucidanda per orbem. Tu autem.

℟. Dum tempus habemus operemur bonũ. Vt & bonum facientes non deficiamus. ℣. Si esurierit inimicus tuus ciba illum, & si sitierit potum da illi. Vt & bonum. Galat. 6.

Lectio ij

NOn igitur ociose suorũ perhibetur immemor extitisse parentum; sed ut nos instruat, quia non solum

antequam parētes ipsi, uerum etiam antequam Abrahā fieret ipse est. Et non cognouerūt parentes eius. Quæret aliquis, quomodo dei filius tanta parentū cura nutritus, his abeūtibus potuerit obliuiscēdo relinqui. Filijs Israël moris fuit, ut temporibus festis, uel Hierosolyma confluentes, uel ad propria redeūtes, seorsum uiri, seorsum autem fœmine choros ducentes incederent: infantesque uel pueri cū quolibet parente indifferēter ire potuerint. Ideoque beatam Mariam uel Ioseph uicissim putasse puerū Iesum quem se comitari non cernebant, cū altero parēte reuersum. Tu autem. ℟. Nihil intulimus in hunc mundum, ueruntamen nec auferre quid possumus. Thesaurizate uobis fructū bonū in uitam æternā. ℣. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis. Thesaurizate. Lectio tertia.

ET factum est post triduū, inuenerunt illū in templo sedētem in medio doctorū, audientem illos, & interrogantem. Quasi fons sapientię doctorū medius sedet, sed quasi exemplar humilitatis, audire prius & interrogare doctores, quam instruere quærit indoctos. Ne etenim paruuli a senioribus erubescant discere, & ipse ob ætatis humanæ cōgruentiā, hominibus obscultare nō erubescit deus. Ne infirmus docere quis audeat, & ille puer doceri interrogando uoluit: qui per diuinitatis potētiā, uerbū scientiæ ipsis suis doctoribus ministrauit. Tu autē. Te deum. In bene. Deus Israël libera nos de manu omniū qui nos oderūt. Ad crucē. Apparuit gratia saluatoris nostri, & uidimus gloriam eius: & dei

plenitudine eius accepimus gratiam allel. In Cantemus. Cantemus domino gloriose: quia factus est nobis in salutem. In benedi. Opera domini domino hymnũ dicite, & superexaltate eum in sæcula. Oratio.

Benedictio quęsum⁹ domine in tuos fideles copiosa descendat: & quam subiectis cordibus expetũt, largiter cõsequantur. Quoniam sicut superbis resistis, sic humilibus tuis gratiam benignus impẽdis. Per dñm. In laudate. Laudemus patrem de cœlis & filium in excelsis, laudate sanctũ spiritũ omnes uirtutes eius. capit. Cantate dño canticũ nouũ, laudatio eius in ecclesia sanctorum. ps direct Dominus regnauit. fol. 51 hymnus. Splendor paternæ. fol. 88. psal. Cõfirma hoc deus quod operatus es in nobis, & dona fortitudinem plebi tuæ. R. In bapt. Tabescere me fecit zelus domus tuæ. Quia obliti sunt uerba tua inimici tui. V. Ignitum eloquium tuũ uehementer, & seruus tuus dilexit illud. Quia obliti. Oratio.

Vota quæsumus domine supplicantis populi cœlesti pietate prosequere. Vt & quæ agenda sunt uideant, & adimplenda quæ uiderint conualescant. Per dominũ. añt. Domine deus. quatuor uersic. Benedic anima mea dominum: dñe deus meus magnificatus es ualde.

Confessionem & speciem induisti: circumamictus es lumine sicut uestimento.

Extendens cœlũ sicut pellem: qui tegit aquis superiora eius.

Qui ponit nubẽ ascensum suum: qui ambulat super pennas uentorũ.

Gloria patri. &c. añt. Dñe deus meus magnificatus es uehementer.

complet. Dominus in cœlo. oratio. Vide quę sumus domine infirmitates nostras, & celeri nobis tua pietate succurre. Per dominum. Psalleñ. Reges terre cõuenerũt in unũ: ipsi uidentes ita admirati, sunt sicut audiuimus, ita & uidimus. complet. Sit splendor. Oratio.

AD aures clementiæ tuæ de⁹ uox nostre supplicationis ascẽdat, & tua nos misericordia prosequatur. Per dominum. Ad horas Epistolæ communes dicuntur de dominicis. ad tertiam tamen potest dici oratio. Benedictio quæsumus domine. similiter ad sextam. Vota quæsumus domine supplicantis. ut habentur in matut. ad nonam uero dicitur communis uidelicet: Os nostrum domine. ut fit in aliis dominicis, quia nulla alia habetur propria, & iste ritus seruandus esset in omnibus dominicis habentibus duas orationes proprias. uel plures. tamen si quis ritum uetustum sequi uoluerit, sequatur: ad hunc enim non arbitror quenquã arctari.

Eodem die ad uesperas lucer. Quoniam tu. añt. in choro. Laudans inuocabo dominum, & ab inimicis meis saluus ero. hymn⁹. Deus creator omniũ fo 93. ℟. in choro. Domine deus miserator & misericors. Patiens & multum misericors & uerax, respice in nos & miserere nobis. ℣. Quoniã magnus es tu, & faciens mirabilia tu es deus solus. Patiẽs &, posset etiam dici. ℟. Nihil intulimus. ut in mat. psalmi dominicales. Dixit dominus domino. cum reliquis. fol 61. Oratio. Benedictio quæsumus domine. supra in mat. in magnificat. Rubum quem uiderat Moyses incombu-

incombustum, conseruatam agnouimus tuã laudabilem uirginitatẽ: dei genitrix intercede pro nobis. Oratio. Vota quæsumus domine. ut supra psallen Splendor tuus illuminauit nos, quia uenisti domine in salutẽ populi tui. ℞. in baptis. Custodite uos a murmuratione, et detractione: parcite linguæ. Quia os quod mẽtitur occidit animam. ℣. Cohibe linguã tuã a malo, & labia tua ne loquãtur dolum. Quia os. Oratio.

Fortitudo fidelium deus, uita & resurrectio mortuorum, prębe tuis fidelibus firmitatẽ: & restitue nobis dona salutis. Per dominũ. añ. Ad te de luce. iiij. uersi. Sitiuit in te anima mea. quære folio 234. añt. Ad te de luce uigilo deus, ut uideã uirtutem tuam. complet Regnũ tuum domine. &c. Oratio.

Exaudi nos misericors deus, & mentibus nostris gratiæ tuæ lumen ostende. Per dominum. psallen Oportet solem peruenire ad benedictionem tuam, et ab oriente lucis adorare te ibi. cõplet Quoniam tu. &c. Oratio. Sapien. 16.

Os nostrum domine gaudio repleatur, & in tua misericordia semper exultet. Per dominum. &c.

Feria secunda & per totam hebdomadam lectiones ad matu. sumuntur ex epistola prima Pauli ad Corinthios, quas idcirco prætermisi, ne manuale crescat in immẽsum: qui uolet, habeat Biblia præ manibus.

Dominica ij post Epiphaniam, ad matut. ℞. post hymnũ Oremus dominum ut conterat bella. Et donet pacem in uniuersa terra. ℣. A solis ortu & occasu, ab aquilone & mari. Et do

non intelligo, nõ enim quod uolo bonum hoc ago: sed quod odi malum, illud facio. Si autẽ nolo, illud quod facio, consentio legi, quoniã bona est. Lectio iij.

NVnc autẽ iam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum. Scio enim quod nõ habitat in me, hoc est in carne mea bonum. Nam uelle adiacet mihi, perficere autẽ bonum non inuenio. Non enim quod uolo bonum hoc facio, sed quod nolo malum hoc ago. Si autem quod nolo, illud facio: iam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum. Inuenio igitur legem uolenti mihi facere bonum, quoniam mihi malum adiacet: condelector enim legi dei secundũ interiorem hominem. Video autem aliam legem repugnantem legem mentis meę, & captiuum me ducentem in lege peccati quæ est in membris meis.

Feria 4. Lectio j.

NIhil ergo nunc est dãnationis ijs qui sunt in Christo Iesu: qui non secundum carnem ambulant, sed secundũ spiritum. Lex enim spiritus uitæ in Christo Iesu liberauit me a lege peccati, et mortis. Nam quod impossibile erat legis in quo infirmabatur per carnem: deus filium suum mittens in similitudinem carnis peccati, & de peccato damnauit peccatum in carne, ut iustificatio legis impleretur in nobis, qui non secundum carnem ambulamus sed secuudum spiritum.

Lectio secunda.

ERgo fratres debitores sumus, nõ carni ut secundum carnem uiuamus. Si enim secundum carnem uixeritis, moriemini: si autem spiritu, facta carnis mortificaueritis: uiuetis. Qui

eunque enim spiritu dei agũtur. hi sunt filij dei. Nõ enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore: sed accepistis spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus abba pater. Ipse enim spiritus testimoniũ reddit spiritui nostro, quod sumus filij dei. Si autem filij dei, & hæredes: hæredes quidẽ dei, cohæredes autem Christi. Lectio tertia.

SCimus autem quod diligentibus deum, omnia cooperantur in bonum, ijs qui secundum propositum uocati sunt. Nam quos præsciuit, & prædestinauit conformes fieri imaginis filij sui: ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Quos autem prędestinauit, hos & uocauit: & quos uocauit, hos & iustificauit: quos autem iustificauit, illos & magnificauit. Quid ergo dicemus ad hæc? Si deus pro nobis quis contra nos? Qui proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.

Feria quinta. Lect. j.

VEritatem dico in Christo Iesu, non mentior, testimoniũ mihi perhibente conscientia mea in spiritu sancto, quoniam tristitia mihi est magna & continuus dolor cordi meo. Optabam enim ego ipse anathema esse a Christo pro fratribus meis, qui sunt cognati mei secundum carnem: qui sunt Israëlytæ, quorum adoptio est filiorum, & gloria, & testamenta, & legislatio, & cult⁹, & promissiones: quorum patres, & ex quibus Christus secundum carnem, qui est super omnia deus benedictus in sæcula, amen. Nõ autem quod exciderit uerbum dei. Nõ enim omnes qui ex Israël sunt, ij sunt Israëlitæ: neque quia semen sunt Abrahæ, omnes fi-

lij dei: sed in Isaac uoca
bitur tibi semen.

Lectio secunda.

Gen. 18. Promissionis enim uerbum hoc est: secundum tempus hoc ueniam, & erit Sarę filius. Non solum autem illa, Gen. 25. sed & Rebecca ex uno concubitum habēs Isaac patre nostro. Quum enim nondum nati fuissent, aut aliquid boni egissent aut mali, ut secūdum electionem propositum Dei maneret: non ex operibus, sed ex uocante deo dictum est ei: quod maior seruiet minori, sicut scri- Malach. 1. ptum est. Iacob dilexi, Esau autem odio habui. Quid ergo dicemus? Nū- Exo. 33. quid iniquitas apud deum? Absit. Moysi enim dicit. Miserebor cuius misereor, & misericordiam præstabo cuius miserebor.

Lectio tertia.

Exo. 9 Igitur non est uolentis, neque currentis, sed miserentis est Dei. Dicit enim scriptura Pharaoni, In hoc ipso excitaui te, ut ostēdam in te uirtutem meam: & ut annuntietur nomen meum in uniuersa terra. Ergo cui uult miseretur, & quem uult indurat. Dicis itaque mihi: quid adhuc queritur, uoluntati enim eius quis resistit? O homo tu quis es qui respondeas deo? Nunquid dicit figmentum ei qui se finxit, quid Isaie 45. me fecisti sic? An non habet potestatem figulus luti, ex eadem massa facere aliud quidem uas in honorem, aliud uero in contumeliam?

Feria sexta. Lectio .j.

Fratres. Volūtas quidem cordis mei & obsecratio ad Deum fit pro illis in salutem. Testimonium enim perhibeo illis, quod æmulationem quidem dei habent, sed non secūdum scientiam. Ignorantes enim iustitiam dei, & suā quærentes statuere, iu-

ſtitiæ dei non ſunt ſubiecti. Finis enim legis Chriſtus, ad iuſtitiam omni credenti. Moyſes enim ſcripſit iuſtitiam quæ ex lege eſt: quod qui fecerit homo ea, uiuet in eis.

Lectio ſecunda.

QVæ autem ex fide eſt iuſtitia, ſic dicit. Ne dixeris in corde tuo, quis aſcẽdet in cœlum? hoc eſt Chriſtũ deducere. Aut quis deſcẽdet in abyſſum. hoc eſt, Chriſtum a mortuis reuocare. Sed quid dicit ſcriptura? Prope eſt uerbũ in ore tuo, & in corde tuo: hoc, eſt uerbũ fidei quod prædicamus. Quia ſi confitearis in ore tuo dñm Ieſum, & in corde tuo credideris, quod deus illũ ſuſcitauit a mortuis ſaluus eris: corde enim creditur ad iuſtitiam, ore autem confeſsio fit ad ſalutem. Lectio iij.

SEd non omnes obediũt euãgelio: Iſaias eñ dicit. Domine quis credidit auditui noſtro? Ergo fides ex auditu, auditus autẽ per uerbũ Chriſti. Sed dico, nunquid non audierunt? Et quidem in omnẽ terrã exiuit ſonus eorũ, & in fines orbis terræ uerba eorũ. Sed dico, nunquid Iſraël nõ cognouit? Primus Moyſes dicit: Ego ad æmulationẽ uos adducam in nõ gentem, in gẽtem inſipientẽ: in irã uos mittã. Iſaias autem audet & dicit. Inuentus ſum a non quærentibus me: palã apparui ijs qui me non interrogabant.

Ps. 18. Deut. 32. Iſaiæ 65.

Die ſabbati. Lectio prima.

AVdacius autẽ ſcripſi uobis fratres ex parte, tanquã in memoriã uos adducens: propter gratiã quæ data eſt mihi a deo, ut ſim miniſter Chriſti Ieſu in gentibus: ſanctificãs euãgelium dei, ut fiat oblatio gentiũ accepta & ſanctificata in ſpiritu ſancto.

Habeo igitur gloriam in Christo Iesu ad deũ. Nõ enim audeo aliquid loqui eorum quæ per me non effecit Christus in obediẽtiam gentium, uerbo & factis, in uirtute signorum & prodigiorum, in uirtute spiritus sancti: ita ut ab Ierusalem per circuitum usque ad Illyricum repleuerim euangelium Christi. Lectio secunda.

SIc autem prædicaui euangeliũ hoc, non ubi nominatus est Christus, ne super alienum fundamentũ ædificarẽ: sed sicut scriptum est.
Isaiæ 52. Quibus non est annuntiatum de eo uidebunt: & qui non audierũt de eo, intelligent. Propter quod et impediebar plurimum uenire ad uos: & prohibitus sum usq; adhuc. Nunc uero ulterius locum non habẽs in his regionibus, cupiditatem autem habens ueniendi ad uos ex multis iam præcedentibus annis: quum in Hispaniam proficisci cœpero, uidebo uos: & a uobis deducar illuc, si uobis primum ex parte fruitus fuero.

Lectio tertia.

ROgo autẽ uos fratres ut obseruetis eos qui dissensiones & offendicula contra doctrinam quam uos didicistis faciũt: & declinate ab illis. Huiusmodi enim Christo domino nostro non seruiunt, sed suo uentri: & per dulces sermones & benedictiones, seducunt corda innocẽtium. Vestra enim obediẽtia in omni loco diuulgata est. Gaudeo igitur in uobis. Sed uolo uos sapientes esse in bono, & synceros in malo. Deus autem pacis cõterat Satan sub pedibus uestris uelociter. Gratia domini nostri Iesu Christi uobiscum.

Dominica prima post Epiphaniam ad matut, ℞ post hymnum, Do-

minator domine cælorum & terræ, creator aquarum. Rex uniuersæ creaturæ tuæ exaudi orationem seruorum tuorum. ℣. Domine exaudi orationem nostram, & clamor noster ad te perueniat. Rex uniuersæ. In De nocte. De nocte spiritus meus ad te uigilat deus, quia lux est præcepta tua domine. In Cōfirmatum. Cōfirmatū est cor meum in domino, qui gloriatur in domino glorietur. In Domine audiui. Auditum tuum domine audiui & timui.

Euangelium secundum Lucam.

QVum Iesus factus esset annorū duodecim ascendentibus illis Hierosolymam secūdum consuetudinē diei festi, consumatisque diebus quum redirent. Et reliqua. Homilia Bedæ

QVi a natiuitate, immo a conceptione humana manifestis miraculorū quia deus sit est approbatus indicijs, ipse etiam mox ubi tempus ætatis congruebat, utranque suam reuerenter pandere cœpit atque aperire substantiam: & quid uidelicet patri iuxta ueritatem diuinæ maiestatis, & quid iuxta assumptionis humanæ fragilitatem debeat matri. Nec absque prouidentia duodennis prima fidei suæ rudimenta reuelabat, quæ duodecim apostolorum ministerio cunctum erat reuelanda, & elucidanda per orbem. Tu autem. ℟. Dum tempus habemus operemur bonū. Vt & bonum facientes non deficiamus. ℣. Si esurierit inimicus tuus ciba illum, & si sitierit potum da illi. Vt & bonum. Lectio ij

NOn igitur ociose suorū perhibetur immemor extitisse parentum; sed ut nos instruat, quia non solum

Galat. 6.

antequam parētes ipsi, uerum etiam antequam Abrahā fieret ipse est. Et non cognouerūt parentes eius. Quæret aliquis, quomodo dei filius tanta parentū cura nutritus, his abeūtibus potuerit obliuiscēdo relinqui. Filijs Israël moris fuit, ut temporibus festis, uel Hierosolyma confluentes, uel ad propria redeūtes, seorsum uiri, seorsum autem fœmine choros ducentes incederent: infantesque uel pueri cū quolibet parente indifferēter ire potuerint. Ideoque beatam Mariam uel Ioseph uicissim putasse puerū Iesum quem se comitari non cernebant, cū altero parēte reuersum. Tu autem. ℟. Nihil intulimus in hunc mundum, ueruntamen nec auferre quid possumus. Thesaurizate uobis fructū bonū in uitam æternā. ℣. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis. Thesaurizate. Lectio tertia.

ET factum est post triduū, inuenerunt illū in templo sedētem in medio doctorū, audientem illos, & interrogantem. Quasi fons sapientię doctorū medius sedet, sed quasi exemplar humilitatis, audire prius & interrogare doctores, quam instruere quærit indoctos. Ne etenim paruuli a senioribus erubescant discere, & ipse ob ætatis humanæ cōgruentiā, hominibus obscultare nō erubescit deus. Ne infirmus docere quis audeat, & ille puer doceri interrogando uoluit: qui per diuinitatis potētiā, uerbū scientiæ ipsis suis doctoribus ministrauit. Tu autē. Te deum. In ſtene. Deus Israël libera nos de manu omniū qui nos oderūt. Ad cru cē. Apparuit gratia saluatoris nostri, & uidimus gloriam eius: & dei

plenitudine eius accepimus gratiam allel. In Cantemus. Cantemus domino gloriose: quia factus est nobis in salutem. In benedi. Opera domini domino hymnū dicite, & superexaltate eum in sæcula. Oratio.

Benedictio quęsum⁹ domine in tuos fideles copiosa descendat: & quam subiectis cordibus expetūt, largiter cōsequantur. Quoniam sicut superbis resistis, sic humilibus tuis gratiam benignus impēdis. Per dñm. In laudate. Laudemus patrem de cœlis & filium in excelsis, laudate sanctū spiritū omnes uirtutes eius. capit Cantate dño canticū nouū, laudatio eius in ecclesia sanctorum. ps direct Dominus regnauit. fol. 51 hymnus. Splendor paternæ. fol. 88. psal. Cōfirma hoc deus quod operatus es in nobis, & dona fortitudinem plebi tuæ. R. in bapt. Tabescere me fecit zelus domus tuæ. Quia obliti sunt uerba tua inimici tui. ℣. Ignitum eloquium tuū uehementer, & seruus tuus dilexit illud. Quia obliti. Oratio.

Vota quæsumus domine supplicantis populi cœlesti pietate prosequere. Vt & quæ agenda sunt uideant, & adimplenda quæ uiderint conualescant. Per dominū. añt. Domine deus. quatuor uersic. Benedic anima mea dominum: dñe deus meus magnificatus es ualde. Confessionem & speciem induisti: circumamictus es lumine sicut uestimento. Extendens cœlū sicut pellem: qui tegit aquis superiora eius. Qui ponit nubē ascensum suum: qui ambulat super pennas uentorū. Gloria patri. &c. añt. Dñe deus meus magnificatus es uehementer.

complet. Dominus in cœlo. oratio. Vide quę sumus domine infirmitates nostras, & celeri nobis tua pietate succurre. Per dominum. Psallen. Reges terre cõuenerũt in unũ: ipsi uidentes ita admirati, sunt sicut audiuimus, ita & uidimus. complet. Sit splendor. Oratio.

AD aures clementiæ tuæ de⁹ uox nostre supplicationis ascẽdat, & tua nos misericordia prosequatur. Per dominum. Ad horas Epistolæ communes dicuntur de dominicis. ad tertiam tamen potest dici oratio. Benedictio quæ sumus domine. similiter ad sextam. Vota quæsumus domine supplicantis, ut habentur in matut. ad nonam uero dicitur communis: uidelicet: Os nostrum domine. ut fit in aliis dominicis, quia nulla alia habetur propria, & iste ritus seruandus esset in omnibus dominicis habẽtibus duas orationes proprias. uel plures. tamen si quis ritum uetustum sequi uoluerit, sequatur: ad hunc enim non arbitror quenquã arctari.

Eodem die ad uesperas, lucer. Quoniam tu. añt. in choro. Laudans inuocabo dominum, & ab inimicis meis saluus ero. hymn⁹. Deus creator omniũ fo 93. ℟. in choro. Domine deus miserator & misericors. Patiens & multum misericors & uerax, respice in nos & miserere nobis. ℣. Quoniã magnus es tu, & faciens mirabilia tu es deus solus. Patiẽs &, posset etiam dici. ℟. Nihil intulimus. ut in mat. psalmi dominicales. Dixit dominus domino. cum reliquis. fol. 61. Oratio. Benedictio quæsumus domine. supra in mat. in magnificat. Rubum quem uiderat Moyses incombu-

incombustum, conseruatam agnouimus tuã laudabilem uirginitatẽ: dei genitrix intercede pro nobis. Oratio. Vota quæsumus domine. ut supra psallen Splendor tuus illuminauit nos, quia uenisti domine in salutẽ populi tui. ℟. in baptiſt Custodite uos a murmuratione, et detractione: parcite linguæ. Quia os quod mẽtitur occidit animam. ℣. Cohibe linguã tuã a malo, & labia tua ne loquãtur dolum. Quia os. Oratio.

FOrtitudo fidelium deus, uita & resurrectio mortuorum, prębe tuis fidelibus firmitatẽ: & restitue nobis dona salutis. Per dominũ. añ. Ad te de luce. iiij. uersi. Sitiuit in te anima mea. quære folio 234. añt. Ad te de luce uigilo deus, ut uideã uirtutem tuam. complet Regnũ tuum domine. &c. Oratio.

EXaudi nos misericors deus, & mentibus nostris gratiæ tuæ lumen ostende. Per dominum. psallen Oportet solem peruenire ad benedictionem tuam, et ab oriente lucis adorare te ibi. cõplet Quoniam tu. &c. Oratio. Sapien. 16.

OS nostrum domine gaudio repleatur, & in tua misericordia semper exultet. Per dominum. &c.

Feria secunda & per totam hebdomadam lectiones ad matu. sumuntur ex epistola prima Pauli ad Corinthios, quas idcirco prætermisi, ne manuale crescat in immẽsum: qui uolet, habeat Biblia præ manibus.

Dominica ij post Epiphaniam, ad matut. ℟. post hymnũ Oremus dominum ut conterat bella. Et donet pacem in uniuersa terra. ℣. A solis ortu & occasu, ab aquilone & mari. Et do

nelu De nocte. Spiritus meus ad te uigilat deus, quia lux est praecepta tua super terram. In Confirmatū. Cōfirma deus cor nostrū in timore tuo: quia nō est sanctus alius praeter te. In Dñe audiui. Auditionem tuā audiui & timui dñe. Euangelium secundum Ioannem.

IN illo tempore. Nuptiae factae sunt in Cana Galilaeę: & erat mater Iesu ibi. Et reliqua.

C.2.

Homilia Bedae. Lect. j j

QVod dñs ac saluator noster ad nuptias uocatus, non solū uenire, sed & miraculū ibidem quo cōuiuas laetificaret facere dignat⁹ est: exceptis sacramentorū caelestium figuris etiam iuxta literā, fidē recte credentium confirmat. Porro Taciani, Marciani, caeterorūq; qui nuptijs detrahunt, perfidia quā sit dānabilis insinuatu. Quod est in corde hominis oculi tui uident dñe, & in libro tuo omnia scribuntur. Homo uidet in facie, deus autē in corde. Maledictus homo qui in corde suo fabricat malū, et de labijs suis loquitur benigne. Homo uidet. Lectio ij.

SI enim toro immaculato, & nuptijs debita castitate celebratis culpa inesset, nequaquā dñs ad has uenire, nequaquā eas signorū suorū initijs cōsecrare uoluisset. Nunc autem quia bona castitas cōiugalis, melior cōtinentia uidualis, optima perfectio uirginalis, ad comprobandum omniū electionem graduū & discernendū tamen meritum singulorum, ex intemerato Mariae uirginis utero nasci dignatus est. Verbū iniquum & dolosum longe fac a me domine, diuitias & paupertatem ne dederis mihi. Sed tantū uictui meo tribue necessa

rium℟. Ne dum satiatus fuero diuitijs, aut paupertate cõpulsus dicam quis es dñe? Sed tantum. Lectio tertia.

A Prophetico Annæ uiduæ ore mox natus benedicitur, a nuptiarũ celebratoribus iam iuuenis inuitatur, et hos suæ præsentia uirtutis honorat: sed altior est cœlestium lætitia figurarum. Miracula nãque facturus dei filius uenit ad nuptias, ut ipsum se esse doceret: de quo sub typo solis psalmista præcinuit. Et ipse tanquam spõsus procedens de thalamo suo. Te deum. In benedic. Memorare domine testamenti sancti tui, & fac nobiscũ redemptionem. Ad crucem. In uoluntate tua domine uniuersa sunt posita: & non est qui possit resistere uoluntati tuæ: tu enim fecisti omnia, cœlum & terram, & uniuersa, quæ cœli ambitu continentur, dominus uniuersorum tu es. In Cantemus. Equum & ascensorẽ demersit dñs Pharaonem in mare: liberauit populum suum Israël de iugo seruitutis. In benedic. Tres in camino ignis deambulabãt, & collaudabãt dominum regem: canẽtes ex uno ore, & dicentes hymnum deo. Oratio.

O Mnipotens sempiterne deus, qui cœlestia simul & terrena moderaris: supplicationes populi tui clementer exaudi: & pacẽ tuã nostris concede tẽporibus. Per dñm. In laudate. De cœlis dominum laudemus, cuius regnũ regnũ sempiternũ est. capit. Cantate domino. &c. ps. directus, & hymnus ut in dominica præcedenti psall. Magnus dñs & laudabilis nimis, ipse liberauit nos in sæcula. Comple. Dominus in cœlo &c.

Oratio.

ADesto domine supplicationibus nostris: & in tua misericordia cõfidentes, ab omni nos aduersitate custodi. Per dominum. psal. Regnũ tuum domine, regnum omnium sæculorũ, & dominatio tua in æternum. compl. Sit splendor. Oratio. Ad aures clementiæ. ut in dominica præterita.

Eodẽ die ad Vesperas. añt. in choro. Ad uesperum demoretur fletus domine, & ad mat. lætitia. ℞. in choro. Ostẽde in me domine bonitatem tuam, quoniam indignum me saluabis. Et laudabo te per omnes dies uitæ meæ. ℣. Quoniam te laudat omnis uirtus cœlorum, & tua est gloria in sæcula sæculorum. Et laudabo te. uel dicitur. ℞. Verbum iniquũ &c. ut in matutin. Oratio. Omnipotens sempiterne deus. ut in matut. In magnificat. Humilitatẽ meam respexit deus, anima mea magnifica deum. Oratio. Adesto domine supplicationibus nostris. ut in mat. psal. Salua nos domine deus noster, salua nos, & congrega nos de nationibus. comple. Regnum. Oratio. Fortitudo fidelium. fol. 257. psall. Nec obseruauimus nec fecimus quæ præcepisti nobis, ut bene nobis esset: peccauimus domine miserere nobis. compiet. Quoniã. Oratio. Os nostrũ domine. in dominica præterita. Feria secunda legitur secunda epistola ad Corinthios, usq; ad feriam sextam, feria uero sexta & sabbato sequenti legitur epistola ad Galatas.

Dominica tertia post Epiphaniam ad mat. ℞. post hymnum. Dominator domine cœlorũ. quære supra fol. 255. In De nocte. Iustitiam discite qui habitatis ter

ram. In Confirma. Læ tor ego domine in salu te tua, quia confirmatũ est cor meũ in domino. In Domine audiui. Cõ sideraui domine opera tua & expaui.

Euangelium secundum Ioannem.

IN illo tempore. Erat quidã regulus cuius filius infirmabatur Capharnaum. Et reliqua.

Homilia beati Gregorij papæ. Lectio j.

LEctio sancti euangelij quam modo fratres audistis, expositione non indiget. Sed ne hanc tacite præterisse uideamur, exhortãdo potius, quam exponendo in ea aliquid loquamur. Cur is qui ad salutem petendam uenerat, audiuit? nisi signa & prodigia uideritis, non creditis. Qui enim salutẽ quærebat filio, proculdubio credebat. Neque enim ab eo quæreret salutem, quem non crederet saluatorem. R. Vis nõ timere potestatem? Bonum fac, & habebis ex ea laudem. ℣. Tu uero permane in ijs quæ didicisti, & credita sunt tibi. Bonum fac.

Lectio secunda.

QVare ergo dicitur, nisi signa & prodigia uideritis non creditis, qui ante credidit quam signum uideret? Sed mementote quid petijt: & aperte cognoscetis quia in fide dubitauit. Poposcit nãque ut descenderet & sanaret filium eius. Corporalem ergo præsentiam domini quærebat, qui per spiritum nusquã deerat. Minus itaque in illum credidit, quem non putauit posse salutem dare, nisi præsens esset & corpore. Si enim perfecte credidisset, proculdubio sciret: quia locus nõ esset, ubi non esset deus. R. Sum in tribulatione positus, ne derelinquas me deus. Vt omnes qui in

te credunt, exaltentur in te domine. ℣ Et in umbra alarum tuarum ſperabo, donec trãſeat iniquitas. Vt omnes.

Lectio tertia.

SEd quid eſt, quod regulus rogat: ut ad eius filium ueniat: & tamen ire corporaliter recuſat? Ad ſeruum uero centurionis non inuitatur, & tamen ſe corporaliter ire pollicetur? Reguli filio per corporalem præſentiam dedignatur adeſſe: centurionis ſeruo non dedignatur occurrere. Quid eſt hoc? niſi quod ſuperbia noſtra retũditur: qui in hominibus nõ naturã, qua ad imaginem dei facti ſunt, ſed honores & diuitias ueneramur. Te deum. In benedictus. Sine timore inimicorũ ſeruiamus domino. Ad crucem. Repleatur os meum laude tua, ut hymnum dicã gloriæ tuę, tota die magnificẽtiam tuã: noli me proijcere in tempore ſenectutis, quum defecerit uirtus mea de⁹ ne derelinquas me. In Cant. Gelauit mare, gelauerũt & undę, dum tranſiret populus magnificantes deũ. In benedicite Tres ex uno ore cantabant regi magno gloriam, & benedicebant deum in ſæcula. Oratio.

OMnipotens ſempiterne deus, infirmitates noſtras propitius reſpice: atque ad protegendum nos dexteram tuæ maieſtatis extẽde. Per dominum. In laudate Laudate deũ cœli cœlorum, & aquæ omnes. cap. Cantate domino. pſal. Dñe deus ſalutis meæ in die clamaui & nocte corã te. complet. Dominus in cœlo. Oratio.

VOx clamantis eccleſiæ quæſumus dñe ad aures tuæ maieſtatis aſcendat. Vt percepta uenia peccatorũ, te fiat operãte deuota,

& te protegẽte secura. Per dominum. psallen. Si memor fui tui deus meus super stratũ meũ, in matutinis meditabor in te. cõplet Sit splendor. Oratio. Ad aures. &c.

Eodem die ad uesperas ãnt. in choro Ego ad dominum clamaui, & exaudiuit me uespere mane & meridie. ℟. in choro Erat quidam regulus cuius filius infirmabatur, hic uenit ad Iesum dicens: domine ueni salua filium meũ. Cui Iesus dixit, uade filius tuus uiuit. Et saluus factus est ex illa hora. ℣. Occurrerũt ei pueri eius dicentes, quia heri hora septima reliquit eum febris. Et saluus. Oratio. Omnipotens sempiterne deus. ut in mat. In magnificat Magnificemus honoremus regẽ cœli, quia omnes ambulãtes in superbia potens est humiliare. Oratio Vox clamãtis ecclesię, ut in mat. psal. Hoc secundum signum fecit Iesus in Cana Galilææ, credidit ei regulus & domus eius tota. complet ℟egnũ. Oratio Fortitudo fidelium. psal. Exurge dñe non preualeat homo, tibi derelictus est egenus & pauper. cõpl Quoniã. Oratio Os nostrũ dñe. &c. Feria ij. legitur Epistola ad Ephesios usque ad quartã feriã in qua recitatur illa ad Philippẽ. usq; ad 6. in sexta uero ad Colossenses & in sabbato seq̃enti.

Dñica iiij. post Epipha. ad mat. ℟. post hymnũ. Orem' dñm ut cõterat quære supra fol. 257. In De nocte. Tollatur impi' ne uideat maiesta tem dñi. In Confirma. Non exeat uerbũ magnũ ex ore uestro, quia deus est sciẽtiæ dñs. In Dñe au. Cõsideraui opera tua deus & expaui, quia metuendus es. Euangel. secundũ Ioan.

IN illo tempore, Dixit Iesus discipulis suis. Sic enim dilexit deus mundum, ut unigenitum suum daret. Et reliqua. Homilia sancti Augustini episcopi.

Lectio prima.

QVantum in medico est, sanare uenit ęgrotum. Ipse se interimit, qui præcepta medici non uult obseruare. Venit saluator ad mundum. Quare saluator dictus est mundi? Nisi ut saluet mundum, non ut iudicet mũdum. Si saluari nõ uis ab ipso ex teipso iudicaberis. Vide quid ait. Qui credit in eum non confundetur. Qui autem non credit, quid dicturũ speras, nisi iudicatur? Adдиturus erat iam iudicatus est. ℟. Media nocte surgebam tibi domine, Ad cõfitẽdũ super iudicia iustitiæ tuæ. ℣. Portio mea deus, deprecatus sum faciem tuã. Ad confitendum. Lect. ij.

NOndum apparuit iudicium, sed iam factũ est iudicium. Nouit enim dominus qui sunt eius. Nouit qui permaneant ad coronam, & qui permaneant ad flammã. Nouit in area sua triticũ, nouit & paleam: nouit segetem, nouit zizania. Iam iudicatus est, qui non credit quare iudicat⁹ est? quia nõ credit in nomine unigeniti filij dei. ℟. In toto corde meo exquisiui te deus meus, nõ repellas me a mandatis tuis. In quo corrigit iunior uiam suam. ℣. In corde meo abscondi eloquia tua dñe. ut non peccem tibi. In quo corrigit.

Lectio tertia.

HOc est autem iudicium, quia lux uenit in mundum, & dilexerunt homines magis tenebras, quam lucem: erant enim eorum mala opera. Fratres mei quorũ opera bona inuenit dominus? Nullo-

rum. Omnia enim opera mala inuenit. Quomodo ergo quidam fecerunt ueritatem, & uenerũt ad lucem? Et hoc enim sequitur. Qui autem facit ueritatem uenit ad lucem, ut manifestentur opera eius, quia in deo facta sunt. Te deum. In benedictus Memorare domine testamẽti sancti tui, & fac nobiscum redemptionem. ad crucem. Dicẽt inter gentes magnificauit dominus facere cum illis, facti sumus lætantes, domine cõuerte captiuitatem nostrã sicut torrẽs in austro. In Cãtemus. Decidat super eos timor & tremor, magnitudine brachij tui dñe fiãt tãquã lapis. In benedi. Filij hominum benedicite domino, & hymnum dicite deo nostro. Oratio.

Conserua quęsumus dñe familiam tuam, & benedictionum tuarum propitius ubertate purifica: Vt eruditionibus tuis semper multiplicetur & donis. Per dominum. In laudate. Cœli cœlorum laudate filium dei, quia ipse dixit & omnia facta sunt. capit. Cantate domino. psall. Exaudi nos deus salutaris noster, spes omnium finium terræ. completo. Dominus in cœlo.

Oratio.

Familiam tuam quæ sumus domine dextera tua perpetuo circũdet auxilio. Vt ab omni prauitate defensa, bonis cœlestib⁹ prosequatur. Per dominũ. psall. Peccauimus tibi deus, fac misericordiã: & antequam pereamus, libera nos in manu tua. cõplet. Sit splendor. Oratio. Ad aures. &c.

Eodem die ad Vesperã ãnt. in choro. Laudans inuocabo dominum, & ab inimicis meis saluus ero. R. in choro. Domine deus miserator. quæ

re supra fol.256. Oratio Cõserua quæsumus ut in mat. In magnific. Magnificemus Christũ regem dominum, qui superbos humiliat, et exaltat humiles. Oratio. Familiam tuam. In mat. psall. Tibi derelict⁹ est pauper, pupillo tu eris adiutor. oratio Fortitudo. psall Peccata mea domine sicut sagittæ infixa sunt in me: antequam uulnera generẽt in me, sana me medicamento penitentiæ. oratio Os nostrum. &c.

Feria ij. & iij leguntur Epistolæ ad Thessalonicenses: iiij. uero & 5. ad Timotheum: demũ 6. & die sabbati ad Titum & Philemonem.

Dominica quinta post Epiphaniam, ad matut.

R. post hymnũ Dominator domine. fo.255. In Nocte Pacem tuã da nobis, et posside nos domine. In Confirma Arcum potentium infirmauit dominus, & infirmos præcinxit uirtutẽ. In Domine audiui. In turbatione animæ meę, in ira misericordię memorare dñe. Euangeliũ secundum Matthæum.

In illo tempore. Accessit ad dominũ Iesum quidam homo genibus prouolutus ante eum dicens. Et reliqua. C.1

Homilia Bedæ.

Lectio prima.

NOtandum autem quod loca semper rebus cõgruunt. In mõte dominus orat transformatus, discipulis arcana suæ maiestatis aperit: in inferiora descendens, turbæ occursu excipitur: miseriarum fletu pulsatur. Sursum discipulis mysteria regni referat: deorsum turbis peccata infidelitatis exprobrat. Sursum patris uocem ijs qui sequi poterant pandit: deorsum spiritus malos ab ijs qui uexabantur expellit.

R. Nocte cum corde meo cogitabam exer-

citabam & uentilabam spiritum meum, Et dixi nunquid in æternum proijciet deus. ℣ Cogitaui dies antiquos, & annos æternos in mente habui. Et dixi.

Lectio secunda.

QVi etiam nūc pro qualitate meritorum alijs ascēdere, alijs uero descendere non desistit. Nam carnales adhuc & incipiētes quasi ima petens confortat, docet, & castigat. Perfectos autem quorum conuersatio in cœlis est, sublimius extollendo glorificat, liberius de æternis instruit: & sæpe quæ a turbis proferuntur, ne audire quidem uelint docet. ℟ Domine clamaui ad te & sanasti me. Domine abstraxisti ab inferis animam meam, saluasti me a descendentibus in lacum. ℣ Exaltabo te domine quoniam suscepisti me, nec delectasti inimicos meos super me. Dñe abstraxisti.

Lectio tertia.

DEmoniacū autem hunc quem descendens de mōte dominus sanauit: Marcus quidē surdū mutumq; : Matthæus uero lunaticum fuisse cōmemorat. Significat autē eos de quib9 scriptum est. Stultus ut luna mutatur. Qui nūquā in eodem statu permanentes, nunc ad hæc, nunc ad illa uitia mutati crescunt, atque decrescunt: qui muti sunt nō augēdo fidē. Te deum. In benedictus Deus Israël libera nos de manu omnium qui nos oderunt. ad crucem Bonum est cōfidere in dño quā confidere in homine, bonū est sperare in domino quā sperare in principibus: cōfitebor tibi deus quoniam exaudisti me, & factus es mihi in salutem. In Cantemus. Filij Israël transierunt mare quasi per aridam terram,

aqua illis murus erat, dextera leuaque. In benedi. Tribus pueris in camino ignis, quartus apparuit cum rore cœli: una uoce psallebant & dicebant benedictus es. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, dirige actus nostros in beneplacito tuo. Ut in nomine dilectissimi filij tui, mereamur bonis operibus abundare. Per eũdem. In laudate. Cœli cœlorum sol & luna dominũ laudate, omnes stellæ & lumen laudate deum. capit. Cãtate domino. psallen. Magnus dominus. fol. 258. complet. Dominus in cœlo Oratio.

Propitiare misericors deus supplicationibus nostris: & populum tuum tua protectione custodi. Ut qui unigenitũ tuum in carne nostri corporis deũ natũ esse fatentur, nulla possint diaboli falsitate corrumpi. Per eundem. psallen. Solliciti estote & uigilate: quia aduersarius uester inimicus tanquam leo rugiens circuit quærens quem deuoret. compl. Sit splendor. Oratio. Ad aures. &c.

Eodem die ad uesperas ant. in choro. Deus misereatur supra fol. 235. R. in choro. Veniãt mihi domine miserationes tuæ ut uiuam. Quia lex tua meditatio mea est. ℣. Manus tuæ domine fecerunt me & plasmauerunt me: da mihi intellectum. Quia lex. Oratio. Omnipotens sempiterne. ut in matu. In magnificat. Sicut loquutus es ad patres nostros domine, recordare misericordiæ tuæ. Oratio. Propitiare misericors deus. ut in matut. psallen. Populum humilem saluum facies domine, & oculos superborum humiliabis. complet. Regnũ tuum.

Oratio. Fortitudo, psal len. Fratres sit nobis cor unum in deo, & anima una: autor pacis rex æterne, ab omni malo tu nos defende. comp. Quoniã. Oratio. Os nostrum. &c.

Notãdum quod officiũ huius dominicæ iuxta communem ritum nunquam omittitur. In hebdomada sequenti legitur Epistola ad Hebręos. Sequitur officium sanctorum, inter Epiphaniam & quadragesimam.

In sancti Datij archiepiscopi Mediolani. omnia de uno pontifice, ad matut. Lectio j.

Ex tractatu sancti Gręgorij.

Dia go. i. 4. QVum Datius Mediolanensis urbis episcopus, causa fidei exactus, ad Cõstantinopolitanã urbem pergeret, Corinthum deuenit. Qui dum largam domum ad hospitãdum quæreret, quæ comitatum eius totũ ferre potuisset, et uix inueniret, aspexit eminus domũ congruentis magnitudinis, eamque sibi parari iussit. Quum uero eius loci incolæ dicerent in ea hunc manere nõ posse, quia multis iam annis hanc diabolus inhabitaret, atque ideo uacua remaneret. Immo in ea ideo debemus hospitari Datius respondit: ut indignus spiritus effugatus, domum hominibus iterum habitandam relinquat. Lectio ij.

IN ea igitur sibi parari fecit, securusq; hostis antiqui certamina toleraturus intrauit. Noctis itaque silentio, dum uir dei quiesceret, diabolus immẽsis uocibus cœpit imitari rugitus leonum, balatus pecorum, mugitus boum, ruditus asinorum, sibila serpentum, porcorum stridores & soricũ. Repente Datius tot bestiarum uocibus excitatus,

ſurrexit uehemēter iratus: & cōtra demonem magnis uocibus cœpit clamare dicens.

Lectio tertia.

Bene tibi cōtigit miſer, qui dixiſti. Ponam ſedem meam ab aquilone, & ero ſimilis altiſsimo: ecce ſuperbia tua porcis & aſinis ſimilis factus es. Et qui deum indigne imitari uoluiſti, ecce (ut dignus es) beſtias imitaris. Ad quā uocem ſpiritus malignus erubuit: eandemque domū ad exhibenda monſtra quæ conſueuerat ulterius nō intrauit. Sicque poſtmodum facta eſt habitaculum fidelium.

In ſancti Sebaſtiani & Solutoris mart. ad Veſperas lucer. Timete dominum hymnus. Æterna Chriſti munera. in choro. Veruntamen iuſti. ſtra in communi martyrum. aῆt. Sebaſtianus martyr dixit ad Marcellianum, diſcant nunc milites Chriſti fide armari non ferro. ps. Cōfitebor tibi. quia. fol. 74. Oratio.

Multiplica quæſumus domine benedictionem tuā ſuper populum tuū: & (quos ſanctorū martyrum tuorū Sebaſtiani & Solutoris frequētibus cōſolaris officijs) beneficiorū largitate proſequere. Vt & donis cœleſtibus erudiri, & cōpetētibus ſe gaudeant ſubſidijs adiuuari. Per dominum nr̄m. Angelus domini uenit ad Chromatium dicens: miſit me dominus curare uulnera tua. ps. Credidi propter. fol 64. Oratio.

Concede quæſumus domine deus noſter. Vt inter aduerſa quæ pro delictorum debito ſuſtinemus, quod fiducia noſtra non obtinet, beatorum martyrū tuorum Sebaſtiani & Solutoris interceſsio conſequatur. Per dominū

In magnificat. A uoce angeli sanissimus factus est Chromatius: cœpit pedibus currere, & laudare dominum.

Oratio.

DEus qui beatos martyres tuos Sebastianũ & Solutorem uirtute constantiæ in passione roborasti, ex eorum nobis imitatione tribue pro amore tuo prospera mũdi despicere, & nulla eius aduersa formidare. Per dominũ

psall. Sebastianus dixit Marcelliano et Marco, non uos seducãt blandimẽta mulierũ, sed erigite trophæũ gloriosi certaminis uestri cõplet. Sancti tui, &c. oratio, ut in cõmuni martyrũ. Ad ma Rꝶ post hymnũ. Iustorũ animæ. omæ passio faul Sebastian.

Lectio prima.

HIc Christianissim⁹ fuit Narbonensis genere, Mediolani eruditus & ciuis, Diocletiano & Maximiano imperatoribus ita charus erat, ut principatum ei primæ cohortis traderent, & suo conspectui iuberent semper assistere. Militarẽ quoq; habitum ad hoc tantũ ferebat: ut Christianorũ animos quos in tormentis uidebat deficere cõfortaret. Dũ autẽ Marcus & Marcellianus gemini fratres, Trãquillini filij, iussu Chromatij præfecti decollari deberẽt, ad eos parentes adueniunt, ut ipsorũ animos a suo proposito reuocarent. Vidi sanctos. in communi martyrũ.

Lectio secunda.

QVumque parentũ uxorum ac filiorum lachrymis & suspirijs eorum corda cœpissent mollescere, Sebastianus qui ibi aderat, erumpens in medio dixit. O fortissimi milites, discat nunc militũ fortitudo fide potius

armari quã ferro, Non uos seducãt blandimenta mulierum, sed erigite tropheum uestri gloriosi certaminis. Sed & parentibus eorum dixit. Nolite timere, filij uestri non separabuntur a uobis. Tũc de uita æterna & contemptu uitæ præsentis, ibidem prolixam quum habuisset orationem: non solum Christi milites in fide confirmauit, uerũ etiam parentes eorum cũ astãtibus conuertit ad Christum. ℟. Exultabũt sancti. Lectio tertia.

QVod quum audisset Imperator, de ingratitudine quam erga deos & imperatores habuerat acriter redarguit, Ille uero pro statu imperij semper orasse respondit. Quem Diocletianus in medio campi ligari, & quasi signũ a militibus sagittari præcepit: qui eum sagittis ita impleuerũt, ut quasi ericius uideretur. Existimantes autem illum mortuũ abierũt. Quem Hirene Castuli mater ut sepeliret noctu abijt, ac uiuum inueniẽs, domũ suam adduxit atque curauit. Qui intra paucos dies cõualuit, stansque super gradus Heliogabali, uenientes imperatores de impietate corripuit. Tunc Diocletianus eum in palatium duci fecit, & tandiu fustibus cædi, donec spiritũ exhalaret. In benedict. Sebastianus martyr. In benedicite Angelus domini. In laudate A uoce angeli. capit. Mirabilis deus. psal. Sebastianus dixit. Orationes ut supra, reliqua in commum martyrum.

In sanctæ Agnetis uirginis & martyris. ad Vesperas l. cern. Lucerna pedibus. aña. in choro. Ornauit me. hymnus.

AGnes beatæ uirginis natalis est, quo spiritum cœlo refudit debitum, pio sacrata sanguine.

guine.

Matura martyrio fuit, matura nõdum nuptijs: nutabat in uiris fides: cedebat & fessus senex.

Metu parentes territi, claustrũ pudoris auxerant: soluit fores custodiæ fides teneri nescia.

Prodire quis nuptum putet: sic læta uultu ducitur: nouas uero ferẽs opes, dotata censu sanguinis.

Aras nefandi numinis adolere telis cogitur: respondet, haud tales faces sumpsere Christi uirgines.

Hic ignis extinguit fidem: hæc flãma lumen eripit: hic hic ferite, ut profluo cruore restinguam focos.

Percussa quam põpam tulit? nam ueste se totã tegens, curam pudoris præstitit, ne quis retectam cerneret.

In morte uiuebat pudor: uultumq́ texerat manu: terram genu flexo petit, lapsu uerecundo cadens.

Gloria tibi domine. R in choro: Anno Christum, pro cuius amore thalamum introibo: cuius mater uirgo est, cuius pater fœminam nescit, cuius mihi organa modulatis uocibus cantant. Quem quũ amauero casta sum, quũ tetigero munda sum, quũ accepero uirgo sum. ℣. Mel & lac ex eius ore suscepi: & sanguis eius ornauit genas meas. Quem quum. añ. Discede a me pabulum mortis, quia iam ab alio amatore præuenta sum. ps. Dilexi quia. fo. 63.

Oratio.

Deus qui ut humanum genus ad confessionem tui nominis prouocares, etiã in fragili sexu perfecisti conditionem martyrij: præsta quæsumus. Vt ecclesia tua hoc exemplo commonita, nec pati pro te metuat, & cœlestis premij gloriã con-

L

cupiscat. Per dominũ. ant. Posuit signũ in faciem meam, ut nullum præter eum amatorem admittam. ps. Credidi. fol. 64. Oratio.

DA nobis quæsum⁹ domine beatæ uirginis & martyris tuæ Agnetis cõfidenter honorare infantiam: quæ in puellari cõsistẽs ætate, mortem pro tua confessiõe calcauit. Per dominum. In magni. Mel & lac ex eius ore suscepi, & sanguis eius ornauit genas meas. Oratio.

PRæsta quęsum⁹ dñe mẽtibus nostris cũ exultatione profectũ. Vt beatæ Agnetis uirginis tuæ cuius diẽ passionis annua deuotione recolimus, etiã fidei cõstantiam subsequamur. Per dñm. ptall. Agnes famula dei nec terrore concutitur, nec blandimẽtis seducitur: ideoq; quia in Christo habet fiduciam. complet. Sancti. Oratio.

SAnctę nos uirginis & martyris tuæ Agnetis precatio sancta cõmendet. Vt quod nostris meritis nõ ualem⁹, eius precibus assequamur. Per dominũ. &c. Ad mat. R. post hymnũ Audi filia. Romæ passio sanctę uirginis Agnetis. Lectio prima.

TErtio decimo ætatis suæ anno dum a scholis reuertitur, a prę fecti urbis filio adamatur. Cœpitque per seipsum & amicos, & notos, aures uirginis appellare, omnesque diuitias mundi repromittere, si cõsensum suũ eius coniugio non negaret. Cui Agnes respondit. Discede a me pabulum mortis, quia iam ab alio amatore præuẽta sum: qui anulo fidei suæ subarrauit me, & ornauit me inęstimabili dextrocherio. Ipsi soli seruo fidem, ipsi me tota deuotione committo. R. Circundedit me uernan

tibus, infra in commu ni uirginum.

Lectio secunda.

AVdiens insanus Iuuenis amore carpitur cæco, & inter angustias animi anhelo cruciabatur spiritu. Inter hæc lecto prosternitur, & per alta suspiria amor medicis aperitur. Fiunt nota patri quæ a medicis inuenta fuerũt: & eadem paterna uoce quæ iam dicta fuerant a filio ad petitionem uirginis reuoluuntur. Abnegat Agnes beatissima, & se nullo pacto prioris asserit sponsi fœdera uiolare. Tunc cœpit pręfectus inquirere, quis esset spõsus, de cuius se Agnes potestate iactaret. Audiẽs autem quod Christiana esset, & sacrificare deæ uestæ contemneret: iratus iussit eam expoliari, & nudam ad lupanar duci. ℟. Dexteram meam, ut in commun.

Lectio tertia.

INgressa Agnes turpitudinis locum, angelum domini præparatum inuenit: qui eã immenso lumine circũdedit. Apparuit autẽ ante oculos eius stola candidissima, quã apprehendit & induit se. Præfecti uero filius audacter ingressus, priusquã uirginem contingeret, præfocatus a diabolo expirauit. Quem angelus suscitauit, & egressus foras clamare cœpit. Vnus deus in cœlo & in terra, qui est deus Christianorum. Tunc Aspasius uicarius iussit eam in medio flammarum iactari: flammæ uero in partes diuisæ, hinc atque illinc populum exurebant, Agnetem autem penitus in nullo cõtingebat incendium. Tunc uicarius in guttur eius gladium mergi præcepit: atque hoc exitu Christus ipsam sibi sponsam & martyrẽ consecrauit. Tu benedi.

Ingressa Agnes turpitudinis locum, angelum domini præparatum inuenit. ad crucem. ut in communi. In bene. Benedico te pater colende, quia per filium tuum euasi minas impiorum, & impolluto calle transiui, ad te uenio. Oratio ut supra. In laudate. Stans a dextris eius agnus niue cādidior Christus, sibi sponsam & martyrem consecrauit. capit. Pulchra facie. ps. direct. Fundamenta eius fo. 47. hymnus Agnes beatæ. psallen. Rogat sanctas uirgines parumper gradum figere, stans suis parentibus beata Agnes dixit: congaudete mihi & cōgratulamini: quia cum his omnibus lucidas sedes accepi. complet. Audi filia. In secundis uespe ris ubi fit festum in magnifi. aīt. Beata Agnes in medio flammarū expansis manibus orabat: te deprecor uenerāde colēde pater metuēde: quia per filium tuum minas euasi sacrilegi tyranni, & carnis spurcitias immaculato calle transiui: ecce uenio ad te quem amaui, quem quæsiui, quem semper optaui. seruatis omnib⁹ ut dictum est in sancto Martino.

In S. Vincentij leuitę & martyris ad Vesp. luc. Exortū est. aīe. in choro. Lætabitur. hymn⁹.

Beate martyr prospera diem triūphalem tuum: quo sanguinis merces tibi corona Vincenti datur.

Hic te ex tenebris sæculi tortore uicto & iudice, euexit ad cœlum dies: Christoque ouantem reddidit.

Nunc angelorum particeps, colluces insigni stola: quam testis indomabilis riuis cruoris laueras.

Leuita de tribu sacra, minister altaris dei: septem ex columnis la-

ctis, martyr triumpho nobilis.

Tu solus orbis inclyte, solus brauium dupli cas: palmas tulisti tu duas, simul parasti laureas.

In morte uictor aspera, dum deinde post mortē pari uictor triumpho, proteris solo latronem corpore.

Per uincla, flammas, ungulas, per carceralē stipitem, per fragmen illud testeum, quo parta creuit gloria.

Adesto nunc & percipe uoces præcantū sup plices, nostri reatus effi cax orator ad thronum patris.

Gloria tibi domine. R. in choro. Sanctus Vin centius cuius palma tenetur, uiuit in Christo. Gemma sacerdotum, dux urbis, atque magister, tendit ad cœlestia regna. ℣. Leuita de tri bu sacra, minister altaris dei. Gemma, antiph. Immola deo sacrificiū laudis, & reddē altissimo uota tua. ps. Deus deorum, usque ad Inuoca me. fol 26. Oratio.

DA nobis quęsumus omnipotens deus aduersa mundi inconcussa mentis stabilitate transcurrere: qui beatū Vincētium in passione sua, nec minis terreri nec pœnis passus es superari. Per dominum. añt. Sacrificium laudis honorificauit me dominus. ps. Inuoca me. in Deus deorum. Oratio.

AVxiliū quæsumus dñe maiestati tuæ tribue, potestatiq; subiectis. Vt quicquid actibus nostris non meremur accipere, beati leuitę & martyris tui Vin centij precibus assequamur. Per dominum. In magnificat. Calicem salutaris accipiam, & nomen domini inuocabo.

Oratio.

PRæsta quęsumus omnipotēs deus. Vt sicut interuentu beati

leuitæ & martyris tui Vincentij mūdana prosperitate lætamur, ita et deuotiores efficiamur cœlestib⁹ institutis. Per dominū. psallē. Sanctū Vincentium Cæsar torqueri iubet, Christiani uero uulnera eius oscu labantur: alij autem pro salutis remedio, sanctū eius sanguinem suis ma nibus excipiebant. cōplet Sancti. Oratio.

ADesto quęsum⁹ domine supplicationi bus nostris. Vt qui ex iniquitate nostra nos reos esse cognoscimus, beati leuitæ et martyris tui Vincentij intercessione liberemur. Per dominū. Ad matu. R. post hymnum. Iustus ut pal ma. Passio sancti martyris Vincentij.

Lectio prima.

VIncentius nobilissimis parētibus ortus, a pueritia literarum studijs traditus, (diuina prouidente clementia) diuina scientia atq; humana efficacissime clar uit, sub Valerio Cęsar ę augustę episcopo, a quo & archidiaconus ordinatus est. Datianus Hispaniarum præses eandem ciuitatem ingressus, Vincentium una cū Valerio detineri fecit, quos secum Valentiam usque catenis uinctos trahi fecit, & sub carcerali custodia recludi, quousq; fame & inedia deficerent. Postmodum uero putans eos fame consumptos sibi iussit præsentari, cumque cerneret illos sanos ac fortes in nullo quoque afflictos: iratus Valerium in exiliū misit: Vincentius uero in equuleo distentus, membris omnibus dissipatus est. R. Sanctus Vincentius. ut in Vesperis.

Lectio secunda

INter hæc Datianus ait. Dic mihi Vincēti ubi cōspicis tuum nunc miserum corpus? Vincentius subridens re-

spondit. Hoc est quod semper optaui. Tu solus meis maxime uotis concordas. Videbis me dei uirtute plus posse dum torqueor: quam possis ipse qui torques. Iratus Datianus cœpit contra tortores & carnifices fustibus desæuire, eo quod ipsum in torquendo deficerent. Tunc carnifices pectines ferreos usque ad intima costarum fixerunt, ita ut de toto corpore sanguis efflueret. Vincentius uero in omnibus inuictus permanens, o me fœlicem inquit: quanto enim mihi irasci te grauius putas, tanto melius incipis misereri. ℟. Posuisti domine in capite. in communi unius martyris.

Lectio tertia.

POrro iubente Datiano Vincentius ex equuleo depositus ad ignis patibulum raptus, tortores præueniens alacriter properabat. Quumque lectum ferreum ultro conscendisset, ibidem torquetur, tunditur, flagellatur, exuritur. Sal in ignem spargitur, minutiæ per membra dissiliunt: sanctus uero manens immotus erectis in cœlum luminibus dominum precabatur. Post hæc in carcere teterrimo reclusus, pedes eius diuaricatis cruribus in ligno constringuntur, & super aspera testarum fragmina relinquitur. Verum pœna illa in gloriam mutatur, nam tenebræ carceris diuina luce fugantur, testarum asperitas in florum suauitatem uertitur, pedes soluuntur, martyr psalmos domino canens & hymnos, lætus exultat. Demum iussu præsidis ad lectum defertur: ut stramentis mollibus refectus,

tormentis denuo trade-
retur. Atqui Vincẽtius
quum in lecto paululũ
quieuisset, spiritum cœ-
lo reddidit. In benedic.
Vincentius sanctus stra
mẽtis mollioribus iam
defectus, psalmos domi
no canit, & hymnis le-
tus exultat. In benedi-
cite. Domus leui bene
dicite domino, qui time
tis dominum benedici-
te domino. oratio ut su
pra. In laudate. Leuita
de tribu sacra, minister
altaris dei. capit. Qui
suum sanguinem marty
rio consecrauit, & per-
uenit ad palmam uicto-
riæ. psallen. Sanctum
Vincentium. ut in uesp.
In sanctorum Babilę &
trium paruulorum ad
Vesperas Incer. Signa-
tum est. uel. Timete.
añt. in choro. Iusti epu
lentur hymnus Æter-
na Christi munera. ℟.
in choro. Traditi sum⁹
regi iniquo & pessimo,
qui tribulat pastorẽ &
dominum nostrum. Per
quem saluati sumus, &
coronati a deo. ℣. An
tiochiæ uates bonus Ba
bilas erat uerbo potẽs.
Per quem. añt. Ex ore
infantium & lactẽtium
domine perfecisti lau-
dem. ps. Domine do-
minus noster. fol. 4.

Oratio.

SAnctorum nos quę sumus domine Ba-
bilæ & trium paruulo-
rum natalitia nos tuean
tur. Quia tãto fiducia-
lius tuo nomini suppli-
camus, quanto frequen
tius martyrum benedi-
ctionibus confouemur.
Per dominum. añt. De
claratio sermonum tuo
rum illuminat dominẽ,
& intellectum dat par-
uulis. ps. Mirabilia te
stimonia. fol. 68.

Oratio.

MArtyrum tuorum Babile & triũ par
uulorũ nos quæsumus
domine interuentio glo
riosa commendet. Ut
quod nostris actibus nõ
meremur, eorum pręci

bus assequamur. Per dominum. In magnificat. Ecce ego & pueri mei quos mihi dedit dominus. psallen. Babilas dixit Numeriano regi, ego quidem homo sum deo humilis, sed cõplacuit ei ordinare me pastorem populi sui. cætera ut in communi martyrum. Ad mat. ℟. post hymnum. Gaudete iusti. ℣. Cõfitemini. Antiochie passio sanctorũ Babilæ & trium paruulorum. Lectio j.

NVmerianus rex cũ uellet ecclesiã Christi ingredi: Babilas episcopus stans prohibuit eum dicens: nõ intrabis habens manus coinquinatas. Tũc iussit rex eum custodiri in crastinum. Altera uero die introducitur Babylas corã rege, cui & dixit. Miser homo, cur ausus fuisti mihi obsistere? An ignoras quod rex tibi loquitur. Per Astarthen, non effugies manus meas: Videbimus si iuuabit tibi deus tuus. ℟. Traditi sum⁹. ut in uesperis. Lect. ij.

EGo quidem respondit Babylas homo sum deo humilis, sed cõplacuit ei ordinare me pastorẽ populi sui. Proinde uidens lupum uenientem, festinaui ut nõ perdam aliquem ex grege, & reddam rationem deo meo. Cui Numerianus. Ergo lupus existimatus sum apud te, & non rex? Secundũ concessionem dei Babilas (inquit) rex es, secũdũ peccata nostra lup⁹, ut uel sic lacerati cõuertamur. Numerianus nõ sustinens iussit catenas ferreas circa collum & pedes eius imponi, & sic duci per ciuitatem, ut ab omnibus uideretur. ℟. Exultabunt sancti. Lectio tertia.

ALtera die Numerianus iratus dedit sententiam contra Babilam & tres pueros.

Lata sententia, adiurauit Babilas per dominum astantes dicens. Ponite me cum uinculis quae sunt in collo & in pedibus meis in testimonium tyranni huius. Exiens autem per portam ciuitatis psallebat domino cum pueris dicens. Saluasti nos ex affligentibus nos, & eos qui nos oderunt confudisti. Rogauit insuper eum qui exierat ut decollaret eos, ut prius infantes percuteret, deinde se. Videns uero consumptos paruulos dixit. Benedictus deus qui fecit nobiscum secundum magnam misericordiam suam. Et ipsius incisum est caput: & positus est cum paruulis & uincusis suis in pace. In benedictus. Ecce ego. In benedicite. Sacerdotes domini benedicite domino, serui domini hymnum dicite deo nostro. In laudate. In sanctis eius. capitulũ. Mirabilis. &c. psallenda. Babilas dixit. ut in uesperis.

In conuersione sancti Pauli apostoli. ad uesperas Lucernarium. Lux orta. antiphona in choro Laetabitur. hymnus. Apostolorum passio. infra in festo apostolorum Petri & Pauli. ℟. in choro.

Qui operatus est Petro in apostolatum, operatus est & mecum inter gentes. Et cognouerunt gratiam dei quae data est mihi. ℣. Missus sum apostolus a domino, praedicare euangelium inter gentes. Et cognouerunt. antiphona. Subiecit. in communi unius apostoli. ps. Omnes gentes. fol. 25.

Oratio.

Deus qui uniuersum mundum beati Pauli apostoli praedicatione docuisti, da no

bis quæsumus. Vt qui eius hodie conuersionem colimus, per eius ad te exempla gradiamur. Per dominum. añ. Nimis honorandi sunt. ps. Domine probasti me. fol 75. Oratio.

PRęsta quęsumus domine populo tuo cõsolationis auxilium. Vt diuturnis calamitatibus laborantes, beati apostoli tui Pauli intercessione a cunctis tribulationibus eruamur. Per dominum. In magnificat. Gratia dei sum quod sum, & gratia eius egena in me non fuit. Oratio.

DEus qui conspicis quod ex nulla nostra actiõe subsistimus, concede propitius: Vt contra omnia aduersa doctoris gentium protectione muniamur. Per dominũ. psal. Vt cognosceres me spirit⁹ patris mei manifestauit tibi dicit dñs, & ego dicã tibi, tu es Petr⁹, tibi eñ trado claues regni cœlorũ: Paulus uero uas electionis est mihi all. cõm. Sancti tui. Oratio. Maiestatem tuam. in cõmuni. Ad mat. R. post hymnũ. Iustus ut palma. Ex actis apostolorum. Lectio prima.

SAulus adhuc spirãs minas & cædem in discipulos domini, accessit ad principem sacerdotum, & petijt ab eo epistolas in Damascum ad Synagogas: ut si quos inuenisset huius uiæ uiros ac mulieres, uinctos perduceret in Ierusalem. Et quum iter faceret, contigit ut appropinquaret Damasco: & subito circunfulsit eum lux de cœlo: & cadens in terram, audiuit uocem dicentem sibi. Saule Saule, quid me persequeris? Qui dixit. Quis es domine? Et dominus dixit. Ego sum Iesus quem tu persequeris: durum est tibi contra stimulum

calcitrare. Et tremens ac stupens dixit. Domine quid me uis facere? Et dominus ad eum. Surge & ingredere ciuitatem, & dicetur tibi quid te oporteat facere. ℟. Qui operatus, ut supra. Lectio secunda.

SVrrexit autem Saulus de terra, apertisque oculis nihil uidebat Manu autem illum ducentes, introduxerunt Damascum. Et erat tribus diebus nõ uidens, & non manducauit, neque bibit. Erat autem quidam discipulus Damasci, nomine Ananias: & dixit ad illum in uisu dominus. Anania. At ille ait. Ecce ego domine. Et dominus ad eum. Surge & uade in uicum qui uocatur rectus: & quære in domũ Iudæ, Saulum nomine, Tharsensem, ecce enim orat. Respondit autem Ananias. Domine audiui a multis de uiro hoc, quanta mala fecerit sanctis tuis in Ierusalem: & hic habet potestatem a principibus sacerdotũ, alligandi omnes qui inuocãt nomen tuum. ℟. Regnum dei præparatum. Lectio tertia.

DIxit autẽ dominus ad eum. Vade quoniam uas electionis est mihi iste, ut portet nomen meum coram gentibus, & regibus, & filijs Israël. Et abijt Ananias, & introiuit in domum: & imponens ei manus dixit. Saule frater, dominus misit me qui apparuit tibi in uia qua ueniebas, ut uisum recipias, & implearis spiritu sancto. Et confestim ceciderunt ab oculis eius tãquã squamę, & uisum recepit, & surgens baptizatus est. In benedictus. Paule apostole Christi, & sapiens doctor gentium, fiduciã habes, intercede pro animab⁹ nostris. reliqua ut in cõmuni unius apostoli, psallen. Vt cogno

fceres. Epistole ad horas de uno apostolo.

In sancti Iulij sacerdotis ad Vesperas lucernar. Exortũ: añt. in choro. Letabitur. hymnus. Iesu corona celsior. ℟. in choro. Dum exissem de terra mea rogaui dominum, & deduxit me in portũ uoluntatis suę. Gubernauit me peregre, & dedit mihi gratiã in terra aliena. ℣. Dominus regit me & nihil mihi deerit, in loco pascue ibi me collocauit, Gubernauit. cætera omnia de uno confessore, præter duas orationes.

Deus qui nos beati Iulij sacerdotis annua solẽnitate lætificas, concede propitius. Vt cuius natalitia colimus, per eius apud te exẽpla gradiamur. Per dominum.

Omnipotens sempiterne deus, qui nos sancti Iulij sacerdotis annua festiuitate lætificas, præsta. Vt cuius cõmemoratione gaudemus, eius præsidio muniamur. Per dominum.

Ad matut. ℟. post hymnum. Beatus homo, lectiones & reliqua omnia ut in cõmuni confessorum.

In sancti Seueri episcopi ad uesperas. ℟. in choro Domine deus uirtutum, Beatus homo qui sperat in te. ℣. Domine deus uirtutum exaudi precem meam, auribus percipe deus Iacob: protector noster aspice deus & respice. Beatus. omnia ut in communi pontificis, præter istas Orationes.

Omnipotens sempiterne deus, cui cuncta famulantur elementa, intercedente pro nobis beato pontifice tuo Seuero exaudi propitius orationem nostram: & tribue nobis misericordiam tuam. Et quæcunque præcipis ut agamus, ipse adiuua ut im-

plere possimus. Per dominum. Oratio.

MIsericordiam tuã nobis quæsumus domine interueniente beato pontifice tuo Seuero clementer impende: & nobis peccatoribus ipsi⁹ propitiare suffragijs. Per dominum.

Ad mat. omnia de uno pontifice præter istas lectiones, Euangelium secundum Lucam.

IN illo tempore. Dixit Iesus discipulis
C.12. suis. Omnis qui dicit uerbum in filium hominis remittetur illi, qui autem in spiritum sanctũ blasphemauerit nõ remittetur ei. Et reliqua. Homilia Bedæ. Lectio prima.

QVi scandalizatur carne mea hominem tantum arbitrans, quod filius sim fabri, & fratres habeã Iacobũ, & Ioseph, & Iudam, & homo uorator ac uini potator sim: talis opinio atque blasphemia quamuis culpa non careat erroris, tamen habet ueniã propter corporis uilitatem. Qui autem manifeste intelligens opera dei, quũ de uirtute negare nõ possit, eadem stimulatus inuidia calumniatur, & Christum dei uerbũ & opera spiritus sancti dicit esse Beelzebub: isti non dimittetur neq; in præsenti sæculo, neque in futuro. ℟. Domine deus uirtutũ. ut supra. Lectio secunda.

SOla autem blasphemia in spiritum sanctum, qua quisque in similitudinem diaboli & angelorum eius contra conscientiam suam, maiestatem diuinitatis oppugnare non trepidat, nõ habet remissionem in æternũ: sed reus erit delicti ęterni. Sicut Euãgelista Marcus euidenter exponit, qui posito hoc domini testimonio subiũxit atque ait. Quoniam dicebãt spiritum

immundum habet. ℟. Lex ueritatis.

Lectio tertia.

QVapropter principes Iudæorum & quique similis inuidiæ peste corrupti maiestatem blasphemant sine fine peribunt. Quū autem inducent uos in synagogas, & ad magistrat⁹, et potestates, nolite solliciti esse, quid respōdeatis. Quum ergo propter Christū ducimur ad iudices, uoluntatem tantū nostrā pro Christo debemus offerre, cæterum ipse Christus qui in nobis habitat loquitur pro se: & spiritus sancti gratia in respondendo ministrabitur. &c.

In festo purificationis. lucer. Quoniam. añt in choro. Lætamini cœli. fol. 220. hymnus. Mysteriū ecclesiæ. fo 179. ℟. in choro. Suscipiens Iesum in ulnas suas Simeon, exclamauit & dixit. Tu es uere lumē ad reuelationem gentium: Et gloriam plebis tuæ Israel. ℣. Nūc dimittis domine seruum tuū secundum uerbū tuum in pace: quia uiderūt oculi mei salutare tuū. Et gloriā. añ. Aue uirgo Maria gratia plena domin⁹ tecum. ps Dilexi quia audiet. fol. 63. Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, maiestatem tuā supplices exoram⁹. Vt sicut unigenit⁹ fili⁹ tu⁹ hodierna die cū nostræ carnis substātia in tēplo est presentatus, ita nos facias purificatis tibi mētib⁹ presentari. Per eundē. In mag. Responsum accepit Simeon a spiritu sancto non uisurū se mortem, nisi prius uideret Christum domini. Oratio.

PErfice in nobis quę sumus domine gratiam tuam: qui iusti Simeonis expectationem implesti. Vt sicut ille mortem nō uidit priusquā dūm Christū uidere

mereretur: ita & nos uitam obtineamus aeternam. Per eundem. psal. Senex puerũ portabat, puer autem senem regebat: quem uirgo concepit, & post partum uirgo permãsit: ipsum quẽ genuit adorauit. cõple. Quoniam. Oratio.

ERudi quaesumus domine plebem tuam. & quae extrinsecus annua tribuis deuotione uenerari, interius assequi gratiae tuae luce concede. Per dominũ. Ad mat. ℟. post hymnum. Beata et uenerabilis. fo. 222. añt. ad cãtica quaere in dominica post natiuitatem fol. 233.

Euangelium secundum Lucam.

C.2 POstquã impleti sunt dies purgatiõis beatae Mariae secundum legem Moysi, tulerunt illum in Ierusalem. Et reliqua. Homilia Bedae.

Lectio prima.

DEcretum quidẽ legis erat, paruulum post tricesimum tertiũ circuncisionis diem ad templũ domini deferri, darique hostiam pro eo: primogenitũ autem masculum, sanctum domino fieri: mystice insinuans, neminem nisi circuncisum uitijs, dominicis dignum esse cõspectibus. Verum si diligentius legis ipsius uerba inspexeris, profecto reperies, quod non solum dominus incarnatus quãtum a peccati contagione, tantum a conditione legis fuerit liber, quam ob hoc magis suscipere dignatus est: ut eam sanctam iustam ac bonã esse probaret, & nos ab eius seruitute ac timore fidei gratia liberaret: sed etiam ipsa dei genitrix sicut ab admixtione uirili, sic & a legali iure fit immunis. ℟. Adorna thalamum tuum Sion, & suscipe regem Christum. Quem uirgo concepit, uirgo peperit: uirgo post partũ quem genuit

nuit adorauit. ℣. Accepit Simeon puerũ in manibus, gratias agens benedixit dominum. Quem uirgo.

Lectio secunda.

MVlier igitur (sicut præcipit lex) si suscepto semine pepererit masculum, immũda erit septem diebus, die uero octauo circuncidetur infans: ipsa triginta tribus diebus ab ingressu templi se abstinebit, omne sanctum non tanget, donec impleantur dies purificationis suæ. Non igitur omnis mulier pariens, sed illa solum quæ suscepto semine pepererit designatur immunda, rituque legis docetur esse mundãda: ad distinctionem uidelicet illius quæ uirgo cõcepit, & peperit filium. Non ergo filius qui cũ homine deus est, nõ mater quæ spiritu sancto operante peperit, uictimis hostiarum quibus purgaretur indigebat: sed ut nos a legis uinculo solueremur, sicut dominus Christus, ita & beata Maria legi est sponte subiecta. ℟. Senex puerum portabat, puer autẽ senem regebat. Quem uirgo concepit, uirgo peperit, uirgo post partum, quem genuit adorauit. ℣. Accepit Simeon puerum in manibus suis, gratias agens benedixit dominum. Quem uirgo.

Lectio tertia.

PRæcipit nanque dominus in lege, ut qui possint, agnum pro filio uel filia simul & turturem siue columbam offerrent: qui uero non sufficerent ad offerendum agnum, duos iam turtures, uel duos columbæ pullos offerrẽt. Sed libet paulisper intueri, cur hæ maxime uolucres in hostiam domini iubentur offerri? Nam & Abraham patriarcha tanto tempore ante legem, has in ho-

locaustum domini legitur obtulisse. Columba ergo simplicitatem, turtur indicat castitatem: ita ut si coniugem perdiderit, non aliam ultra quaerere curet. Unde & in laudibus ecclesiae loquitur dominus. Pulchrae sunt genae tuae sicut turturis, oculi tui columbarũ. Te deum laudamus. In benedictus. Responsum accepit. ut supra ad crucẽ. Venite & uidete. folio 237. In Cantemus, benedicite, & laudate omnia in dominica post nat. fol. 234. Orationes ut in uesperis. psal. Senex puerum ut supra complet. Sit splendor: &c. Ad primam Confitemini. Ad tertiam. Iam surgit: Epistola.

Cant. Cant. 1. & 4.

Ad Roma. 8.

Deus filium suum mittens in similitudinẽ carnis peccati, & de peccato dãnauit peccatum in carne: ut iustificatio legis impleretur in nobis, qui non secundum carnem ambulamus, sed secundũ spiritũ. ℟. Deo gratias. ℣. Responsum accepit Simeon a spiritu sancto. allel. allel. ℣. Non uisurum se mortem nisi prius uideret Christum domini allel. allelu. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Accepit Simeon puerũ in manibus suis, gratias agẽs benedixit deũ, all. K. Oratio Omnipotẽs sempiterne. ut in uespe. Ad sextam.

Qui enim secundũ carnem sunt, quae carnis sunt sapiunt: qui uero secundum spiritũ, quae sunt spiritus sentiunt. ℟. Deo gratias. ℣. Accepit Simeõ puerum in manibus suis. allel. allel. ℣. Gratias agens benedixit deum. allelu. allel. ℣ Gloria patri. capitulũ. Senex puerum portabat, puer autem senem regebat allel. K. Oratio. Perfice in nobis quaesumus.

Ad nonam.

Vos autem nõ estis in carne sed in spiritu, si tamen spiritus dei habitat in uobis. R. Deo gratias. V. Senex puerum portabat, alleluia alleluia. V. Puer autem senem regebat. alleluia allelu. V. Gloria patri. capitulum. Adorna thalamum tuum Sion, & suscipe regem Christum dominũ natum, allel. K. Oratio. Erudi quæsumus domine.

Eodem die ad uesperas antiphona in choro. O uirgo uirginum quo modo fiet istud folio 107. R. in choro. Senex puerum portabat, ut in matut. cætera omnia ut in primis uesperis, cum cõmemoratione sancti Blasij martyris.

In sancto Blasio omnia de uno martyre.

In sanctæ Agathæ uirginis & martyris ad Vesperas lucernarium, Lucerna. añt. in choro. Ornauit me. hymnus.

Agathæ sacratæ uirginis festum diem nunc colimus: in quo tyrannũ superans, palmam tulit martyrij.

Nam Quintianus perfidus, consularis Siciliæ: famam audiẽs mox uirginis, frendere cœpit inuidus.

Et uitiorum affectibus mentem excitabat inuidam: deo dicatam uirginem diro furore ut perderet

Statim adeunt miserrimi eius uolentes pandere religionem solidam quam tenet ab infantia.

Sisti iubet tunc martyrem suis præ tribunalibus, eamque sic alloquitur, ut dijs ceruicem flecteret.

Sed nil ualens insania, torquet mamillam uirginis, testas & acutissimas igni succensas adhibet.

Cuius medendis artubus, sanctus adest apostolus: uerboque curat uulnera quæ carnifex infixerat.

Dehinc ad sepulchrũ aduenit, amictus albis iuuenis, mentemq; sanctam prædicat: patriæ salutem plurimam.

Gloria tibi domine. ℟. in choro. Si feras mihi immittas, audito Christi nomine mansuescent: si ignẽ adhibeas, de cœlo mihi rorem saluificũ angeli ministrabunt: si plagas & uerbera, habeo intra me spiritum sanctum: Per quem uniuersa tua tormenta despiciam. ℣. Ego autem Christum confiteor labijs, & corde inuocare non cesso. Per quem. añt. Ingenua sum & e spectabili genere, ut omnis mea parentela testatur. ps. Dilexi. fol. 63. Oratio.

INtercessionibus beatæ uirginis & martyris tuæ Agathæ fructũ clementiæ tuæ sentiant supplicantes. Cuius orationibus in sancta tua ecclesia efficiantur etiã deuotæ mentes eorum. Per dominũ. añt. Summa ingenuitas ista est, in qua seruitus Christi comprobatur. ps. Credidi. fol 64. Oratio.

AVxiliũ nomini tuo domine subdita poscũt corda fidelium. Vt quia sine te nihil possunt implere quod iustum est, intercessione beatæ uirginis & martyris tuæ Agathæ & quæ recta sunt apprehendant, & omnia sibi profutura percipiant. Per dominum. In magnificat. Ancilla Christi sum, ideo me seruilẽ ostendo habere personam. Oratio.

TRibue quæsumus omnipotens deus. Vt sanctæ uirginis & martyris tuæ Agathæ solennitate lætemur, & tantæ fidei & castitatis proficiamus exemplo.

Per dominum. psallen. Filiæ regum. Oratio.

HVnc nobis sacratissimum diem tribuente te domine beata uirgo & martyr tua Agatha semper illustret. Vt meritis eius fruamur, & gaudijs participemus. Per dominũ. Ad matut. R. post hymnum. Non eris inter uirgines fatuas dicit dominus: sed eris inter prudentes adijcientes oleũ lætitiæ lampadibus suis obuiantes obuiã sponso. Cum palma uirginitatis. ℣. Media nocte clamor factus est, ecce sponsus uenit: surgite exite obuiam ei. Cum palma. Passio beatæ uirginis & martyris Agathæ. Lectio j.

HÆc apud ciuitatẽ Catanẽsem Siciliæ passa est tempore Decij, sub Quintiano consulari. Qui audita fama uirginis cupiebat ad eam multiplici intentione pertingere, eo quod nobilissimis esset orta natalibus. fecit itaque eam comprehendere: quam tradi fecit cuidam fœmine Aphrodisiæ nomine, nouem filias turpissimas habenti: ut per dies triginta, animum eius immutarent, uel blandiendo, uel per aspera deterrendo: sperabat enim mẽtem uirginis a bono proposito reuocare. Aphrodisia uero mentem eius immobilẽ persistere uidens, abijt ad Quintianum & dixit. facilius possunt saxa molliri, & ferrum in plumbi mollitiem conuerti, quã ab intentione Christiana mens istius reuocari. Iratus Quintianus iussit eam ad suum secretarium duci, sedens que pro tribunali, cuius conditionis esset interrogauit. Sed uidens eã in Christi confessione permanere, iussit alapis cędi, deinde ad carcerẽ trahi R. Dum torque-

retur in mamilla beata Agatha ait ad iudicem: o crudelis impie & dire tyranne. Quare nõ es cõfusus hoc amputare in fœmina, quod in matre suxisti. ℣. Ego habeo mamillas integras intus in anima mea, ex quibus nutrio oẽs sensus meos. Quare non es. Lectio secũda.

SEquenti die, quum dijs sacrificare contemneret, fecit eam in equuleo suspẽdi, & torqueri: sancta uero Agatha dicebat. Nisi diligẽter feceris corpus meũ a carnificibus attrectari, non potest anima in paradisum domini cum palma intrare martyrij. Audiens hæc Quintianus iussit illam in mãma torqueri, & tortam diu iussit eam abscidi Tum Agatha respõdit. Crudelissime tyranne non es confusus amputare in fœmina quod in matre suxisti? Porro Quintianus iussit eam iterum in carcerem duci, & ut nulli medicorum liceret ad eam introire, & neque panem neque uinũ ei ministrari. ℟. Quis es tu qui uenisti ad me curare uulnera mea? ego sum apostolus Christi, nihil in me dubites filia. Ipse me misit ad te quem dilexisti mente & puro corde. ℣. Ecce senior uenit, qui se medicum esse cõmemorat: his uerbis alloquebatur eam dicens. Ipse me.

Lectio tertia.

CIrca medium uero noctis uenit ad eam quidã senex qui se medicum esse asserebat, quẽ antecedebat puer lumen portans: qui dixit uirgini. Quum paterеris ego aderam, & consideraui quod mamilla tua possit suscipere salutem. Cui Agatha Medicinam carnalem meo corpori nunquam exhibui, sed habeo dominum Iesum qui solo

sermone restaurat uniuersa. Tunc senior subridens dixit. Ipse me misit: nam & ego apostolus eius sum, & in nomine eius scias te esse saluandam: his dictis ab oculis eius sublatus est. Post quatuor dies iussit Quintianus testas acutas & carbones spargi, & nudo corpore eã uolutari. Tũc terremotus factus est magnus, & pars parietis cecidit, oppressis duob⁹ Quintiani consiliarijs: ille uero iussit iterũ uirginem in carcerẽ reduci. Quæ ingressa, oratione ad dominum facta, cũ ingenti uoce spiritũ emisit. In benedictus. Nisi diligenter feceris corpus meum a carnificibus attrectari, non potest anima mea in paradisum domini cũ palma intrare martyrij. ad crucem. ut in communi uirginũ. In benedicite. Nolo me uerearis filia, nam & ego apostolus eius sum. Oratio. Intercessionib⁹. In laudate. Ego autem adiuta a domino, perseuerabo in cõfessione eius qui me saluam fecit. capit. Pulchra facie. ps dixe. Fundamẽta. fol. 47. hym. Agathę sacratę uirginis psal. Mentam sanctam spõtaneã, honorẽ deo, & patriæ liberationem. cõp. Audi filia. Oratio Auxiliũ nomi tuo. &c. In sancti Mathiæ apostoli ad uesperas omnia de uno apostolo prætter duas orationes.

Oratio.

DEus qui beatũ Mathiam apostolorũ tuorũ collegio sociasti, tribue quæsumus. Vt eius intercessione, tuæ circa nos pietatis uiscera semper sentiamus. Per dñm. Oratio.

DEus qui nos beati apostoli tui Mathiæ meritis & intercessione lætificas, concede propitius. Vt qui eius beneficia poscimus,

dono tuæ gratiæ conse quamur. Per dominum.

Ad mat omnia de uno apostolo. Ex actis apostolorum. Lect. j.

IN diebus illis exurgens Petrus in medio discipulorum dixit. (erat autem turba hominum simul, fere centum uiginti.) Viri fratres, oportuit impleri scripturam hanc, quam prædixit spiritus sanctus, per os Dauid, de Iuda qui fuit dux ijs qui comprehenderunt Iesum: qui connumeratus erat in nobis, & sortit⁹ erat sortem ministerij huius. Et hic quidē possedit agrum de mercede iniquitatis, & suspensus crepuit medius: & diffusa sunt omnia uiscera eius. Lect. ij.

ET notum factū est omnibus habitantibus Ierusalē: ita ut appellaretur ager ille, lingua eorum Haceldema, hoc est ager sanguinis. Scriptum est enim in libro psalmorū. Fiat cōmoratio eius deserta, & non sit qui inhabitet in ea. Et episcopatum ei⁹ accipiat alter. Oportet ergo ex his uiris qui nobiscum sunt congregati, in omni tempore quo intrauit & exiuit inter nos domin⁹ Iesus, incipiens a baptismate Ioannis, usque in diem qua assumptus est a nobis, testem resurrectionis eius nobiscum fieri unum ex istis.

Lectio tertia.

ET statuerunt, duos Ioseph qui uocatur Barsabas, qui cognominatus est iustus: & Mathiam. Et cū orassent dixerunt. Tu domine qui nosti corda omniū, ostende quem elegeris ex his duobus unum accipere sortem ministerii, huius & apostolatus, de quo præuaricatus est Iudas, ut abiret in locum suum. Et dederunt sortes eis: & cecidit sors super mathi-

ām, & annumeratus est cum undecim apostolis. reliqua omnia de uno apostolo.

In sancti Ambrosij pro eius uictoria ad uesperas lucer. Exortum. an ti. in choro. Lætabitur. hymnus. Miraculum laudabile. fol. 126. ℟. in choro, Erit dominus adiutor tuus. fol. 128 añt. Tu es sacerdos. ps. Dixit dominus. fol. 61. ut fol. 126. Orationes ut in communi pontificum añt. Benedices coronam anni benignitatis tuæ, & campi tui replebuntur ubertate. ps. Te decet hymnus fol. 33. In magnificat. Posui adiutorium fol. 126. psallen. Sicut fui cum Moyse. fol. 129. Ad mat. ℟. post hymnū. Beatus homo quē. in communi pōtificum. Euangelium secundum Ioannem.

Lectio prima.

10 In illo tempore dicebat dominus Iesus discipulis suis. Ego sum pastor bonus. & reliqua. Homilia beati Gregorij papæ.

Quis sit pastor an mercenarius, cognosci ueraciter nō potest, si occasio necessitatis deest. Tranquillitatis enim tempore, plerunque ad gregis custodiā, sicut uerus pastor, sic etiam mercenarius stat. Sed lupus ueniens indicat, quo quisque animo super gregis custodiam stabat. Lupus etenim super oues uenit, quum quilibet iniustus & raptor, fideles quosque atque humiles opprimit. Sed is qui pastor esse uidebatur, & non erat, relinquit oues & fugit: quia dum sibi ab eo periculū metuit, resistere eius iniustitiæ non præsumit. Fugit autem non mutādo locū, sed subtrahendo solatium. ℟. Erit dominus adiutor. ut in uesperis.

Lectio secunda.

SEd est alius lupus qui sine cessatione quotidie non corpora sed mentes dilaniat: malign⁹ uidelicet spiritus, qui caulas fidelium insidians circuit, & mortes animarum quærit. De quo lupo mox subditur: & lupus rapit & dispergit oues. Lupus uenit, & mercenarius fugit: quia malignus spiritus mentes fidelium in tentatione dilaniat, & is qui locum pastoris tenet, curam sollicitudinis non habet. Animæ pereunt, & ipse de terrenis commodis lætatur. Quasi ergo gregem lupus dissipat, quũ fidelium populum diabolus necat. ℟. Posui adiutorium super potentem, & exaltaui electum de plebe mea. Manus enim mea auxiliabitur ei. ℣. Nihil proficiet inimicus in eo, & filius iniquitatis nõ nocebit ei. Manus enim.

Lectio tertia.

SOla ergo causa est ut mercenarius fugiat, quia mercenarius est: ac si aperte diceretur. Stare in periculo ouium non potest, qui in eo quod ouibus pręest, non oues diligit, sed lucrum terrenum quærit. Dum enim honorem amplectitur, dum temporalibus commodis lætatur, opponere se contra periculũ trepidat: ne hoc quod diligit amittat. Sed quia redemptor noster culpas ficti pastoris innotuit, iterum formam cui debeamus imprimi ostendit dicens. Ego sum pastor bonus, & cognosco meas, & cognoscunt me meæ. In benedictus. Apparuit thesaurus Ambrosius in mundo, dignetur rogare pro nobis filium dei. cætera omnia ut in festo ipsius. fol. 129. præter orationes quæ sumuntur de communi unius pontificis. ut

etiam in uesperis. psallenda. Ecce mitto angelum meum qui præcedat te, & custodiat semper: conserua & audi uocem meam, & præcedet te angelus meus. completo. Iustus ut palma.

Epistolæ ad horas dicuntur de uno pontifice.

In cathedra sancti Petri ad Vesperas lucernarium. Exortum est: antipho. in choro. Lætabitur. hymnus. Apostolorum passio, ut infra in festo eiusdem. R. in choro. Tu es pastor ouium princeps apostolorum. Tibi tradidit dominus claues regni cœlorum. ℣. Beatus uir qui non abijt in consilio impiorum, & in uia peccatorum non stetit. Tibi tradidit. antipho. Tu es pastor ouium princeps apostolorum, tibi tradidit dominus claues regni cœlorum, ps. Omnes gen fol. 25.

Oratio.

DEus qui beato Petro apostolo tuo collatis clauibus regni cœlestis animas ligandi atque soluendi pontificium tradidisti, cõcede quæsumus. Vt intercessionis eius auxilio, a peccatorum nostrorũ nexibus liberemur. Per dominum. añt. Petre amas me, domine tu scis quia amo te. ps. Domine probasti me. fol. 75.

Oratio.

DEus qui hodierna die beati apostoli tui Petri pontificiũ consecrasti, da ecclesiæ tuæ toto orbe diffusæ eius semper magisterio gubernari, per quem sum psit religionis exordiũ. Per dominum. In magnificat. Beatus es Simon Bar iona, quia caro & sanguis non reuelauit tibi, sed pater meus qui in cœlis est.

Oratio.

DEus qui confiten-
tium tibi redem-
ptor es animarum, qua
rũ piscator beatus Pe-
trus apostolus atque
ouium pastor tua præ-
ceptione cognoscitur,
annue misericors preci
bus nostris: & populo
tuo pietatis tuæ dona
cõcede. Per dñm. psall.
Tu es Petrus, & super
hanc petram ædificabo
ecclesiã meam. compl.
Sancti tui. Oratio.

ECclesiæ tuæ preces
quæsumus dñe bea
ti Petri apostoli tui cõ-
mendet oratio. Vt quic
quid pro illius gloria ce
lebramus, nobis prosit
ad ueniam. Per dñm.
Ad mat. R. post hymnũ
Tu es pastor ouium. ut
in uesperis. Sermo san-
cti Augustini episcopi.

Lectio prima.

INstitutio solẽnitatis
hodiernæ a seniorib9
nostris cathedræ nomẽ
accepit: ideo quod pri-
mus apostolorũ Petrus
hodie episcopatus ca-
thedram suscepisse refe
ratur. Recte ergo eccle
siæ natalem sedis illius
colunt, quam apostolus
pro ecclesiarum salute
suscepit: dicente dño.
Tu es Petrus, & super
hanc petrã ædificabo
ecclesiam meam. Petrũ
itaque fundamentũ ec-
clesię nominauit: & i-
deo digne hoc funda-
mentum ecclesia colit,
supra quod ecclesiasti-
ci ædificij altitudo con
surgit. R. Si diligis me
Simõ Petre pasce oues
meas, dñe tu nosti quia
amo te. Et animã meam
ponam pro te. ℣. Et si
oportuerit me mori te-
cum non te negabo. Et
animam. Lectio ij.

VNde cõuenienter
psalmista dicit. Ex
altent eum in ecclesia
plebis, & in cathedra
seniorum laudent eum.
Bene ergo eum dñs in
ecclesia exaltari præce
pit: quia dignum est, ut
fundamentũ hoc in ec-
clesia honoretur, per

quod in cœlum ascendi tur: quod natale ergo cathedræ hodie colitur sacerdotale honoratur officium. Sibi in hoc ec clesię præstant: quũ tan tum necesse est plus ha beãt dignitatis, quantũ sacerdotale officiũ plus honoris. ℟. Principa tum & potestatem dedi tibi pascere oues meas Dicit dominus. ℣. Et ecce posui te pastorem populi, & tibi tradidi claues regni cœlorum. Dicit. Sermo sancti Ambrosij episcopi.

Lectio tertia.

TV es Petrus, & su per hanc petram ędificabo ecclesiã meã. Petra dicitur eo quod primus in nationibus fi dei fundamenta posue rit, & tanquam saxum immobilẽ totius operis christiani cõpagem mo lemque cõtineat. Petra ergo pro deuotione Pe trus dicitur: & petra pro uirtute dñs nuncu patur: sicut ait aposto lus. Bibebant autem de spirituali cõsequẽti eos petra, petra autem erat Christus. Recte consor tium meretur nominis, qui consortiũ meretur & operis. In benedict. Ego pro te rogaui Pe tre, ut non deficiat fides tua, & tu aliquãdo con uersus cõfirma fratres tuos. In bened Petre a mas me. ut in uesperis. In laudate. Dic mi Pe tre si amas me, domine tu scis tu nosti, quia a mo te. cap Missus sum apostolus. psallenda. Qui regni claues & curam mandat ouilis, sic hominũ curam man dauit & Petro. compl. Iustus ut.

Ep stolæ ad horas di cũtur de uno apostolo, uel de uno pontifice ut facit romana ecclesia cum orationibus tamen proprijs ut supra.

In annuntiatione beatæ Mariæ. ad Vesp. lucer. Quoniã. ant. in choro. O uirgo uirginum. fol. 107. hym. Mysterium ecclesiæ. fol. 179. R. in choro Per Gabrielis angeli. fo. 182. aña. Aue uirgo. fo. 180. ps. Dilexi. fol 63. Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui coæternum tibi filiũ hodie pro mũdi salute secũdũ carnẽ spiritu sancto concipiendũ angelico ministerio beatę Mariæ semper uirgini declarasti, adesto propiti⁹ populo tuo. Vt ad eius natiuitatẽ pace cõcessa, liberioribus animis occurramus. Per eundẽ. eiusdẽ. In magni. Ecce ancilla. fol. 180. Oratio.

EXaudi nos domine sancte, pater omnipotẽs, æterne deus. Qui per beatæ Mariæ sacri uteri diuinæ gratiæ obumbrationẽ uniuersum mundum illuminare dignatus es, maiestatem tuam suppliciter exoramus. Vt quod nostris meritis non ualemus, eius adipisci præsidijs mereamur. Per dominũ psall. Spiritus sanctus. fol. 180.

Oratio.

GRatiam tuam quæsumus domine mẽtibus nostris infunde. Vt qui (angelo nuntiante) Christi filij tui incarnationem cognouimus, per passionem eius & crucem, ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem. In secundis Vesperis nihil mutatur. hoc autem officium solum positũ est propter ecclesias ubi fit festum, ad illud tamen nullus priuatim tenetur quandoquidem idem officium celebratur in dominica sexta aduentus. Ad horas nõ ponuntur epistolæ propriæ quia istud festum, semper uenit in quadragessima, uel intra octauam paschæ.

Dominica in lxx. ad mat. R. post hymnum. Dominator domine. fo. 255. In De nocte. Præter te domine alium nō nouimus, domine deus noster pacem tuam da nobis. In Confirmatum. Non exeat. fol. 260. In Dñe audiui. Consideraui opera tua deus. fol 260.

Euangelium secundum Matthæum.

IN illo tempore. Dixit Iesus discipulis suis parabolam hanc.
C.20. Simile est regnum cœlorum homini patrifamilias, qui exijt primo mane conducere operarios in uineam suam, Et reliqua. Homilia sancti Gregorij papæ: Lect j.

REgnum cœlorum patrifamilias simile dicitur, qui ad colendam uineam suam operarios conducit. Quis uero patrisfamilias similitudinē rectius tenet, quam conditor noster? qui regit quos condidit: & electos suos sic in hoc mūdo possidet, quasi subiectos dominus in domo. Qui habet uineam uniuersam scilicet ecclesiam, quæ ab Abel iusto usque ad ultimum electum, qui in fine mundi nasciturus est: quot sanctos protulit, quasi tot palmites emisit. Hic itaque pater familias ad excolendā uineam suam, mane, hora tertia, sexta, nona, & undecima operarios cō ducit: quia a mundi huius initio usque ad finē, ad erudiendam plebem fidelium prædicatores cōgregare non desistit. R. Misericordia tua domine adiuuabat me, secundum multitudinem dolorum meorū in corde meo. Consolationes tuæ domine lætificaueru nt animā meam. V. Et factus est mihi dominus in refugiū, & deus meus in auxilium spei meæ. Consolationes.

Lectio secunda.

Mane

MAne etenim mundi, fuit ab Adam usque ad Noe: hora uero tertia a Noe usque ad Abraham: sexta quoque ab Abraham usque ad Moysen: nona a Moyse usque ad aduentũ domini: undecima uero ab aduentu domini usque ad finem mundi. In qua prędicatores sancti apostoli missi sunt, qui mercedem plenam & tarde uenientes acceperunt. Ad erudiendã ergo dominus plebem suã nullo tempore destitit operarios mittere, quia & pri⁹ per patres, & postmodũ per legis doctores & prophetas: ad extremum uero per apostolos dum plebis suæ mentes excoluit, quasi per operarios in uineæ cultura magnopere laborauit: quãuis in quolibet modulo uel mensura quisquis cum fide recta bonæ actionis extitit: huius uineæ operarius fuit. ℟. Domine clamaui ad te & sanasti me: Domine abstraxisti ab inferis animã meã, saluasti me a descendentibus in lacũ. ℣. Exaltabo te domine quoniã suscepisti me, nec delectasti inimicos meos super me. Domine abstraxisti. Lectio tertia.

POssumus uero & easdem diuersitates horarũ, etiam ad unumquemque hominẽ per ætatum momenta distinguere. Mane quippe intellect⁹ nostri pueritia est: hora autem tertia, adolescentia potest intelligi: quia quasi sol iam in altum proficiscitur, dum calor ætatis crescit. Sexta uero iuuentus est: quia uelut in centro sol infigitur, dũ in ea plenitudo roboris solidatur. Nona autem senectus intelligitur: in qua uelut sol ab alto axe descendit, quia ea ætas a calore iuuentutis deficit. Vndecima uero hora est ea ætas

quæ decrepita uel uetez rana dicitur, Mores er go uestros fratres aspi cite: & si iam dei opera rij estis uidete. Te deũ laudamus. In benedi. Voca operarios & redde illis mercedẽ suã, dicit dñs. ad crucẽ In uolũtate tua. fol. 258. In Cãtemus. Deus qui cõteris bella, adiutor & protector esto nobis, et confringe inimicos nostros. in bene. Tribus pueris. fo. 262. Oratio.

PReces populi tui quęsumus dñe clementer exaudi. Vt qui pro peccatis nostris iuste affligimur, pro tui nominis gloria misericorditer liberemur. Per dñm. In laud. Cœli cœlorũ sol. fol 261. psal. Dñe de⁹. fo 259. Orat.

FAmiliam tuã quæsumus dñe continua pietate custodi. Vt quę in sola spe gratiæ cœlestis innititur, tua sẽper protectione muniatur. Per dñm. reliqua oĩa ut in 5. dñica post epiphaniã. fol 262. Ad tertiã & sextã supra scriptæ duę orationes debe rẽt dici ut alias dictũ est. Ad uespe añ. in choro. In multitudine magnitudinis eius laudate dñm, in sono tubę laudate eũ. ℞. in choro. Erraui sicut ouis quæ perierat Require seruũ tuũ dñe. ℣. Declinate a me maligni & scrutabor mãdata dei mei, Require. Oratio Preces populi tui ut s. in mat. In mag Voca operarios. ut in mat. Oratio Familiã tuã. ut supra. psal Fac nobiscũ dñe signũ in bonũ, ut uideãt qui oderũt nos & cõfundantur. cõpl. Regnum tuũ &c. Oratio. Fortitudo fideliũ. psal. Pax in cœlo pax in terra, pax in oñi populo, pax sacerdotibus ecclesiarũ dei. cõp. Quoniã. Oratio Os nostrũ. &c. Feria ij. sequẽti inchoatur liber Genesis, & legitur usque ad Q. uin

quagesimam.
Dominica in lx. ad mat. ℞. post hymnum. Deus deus me⁹ ad te de luce uigilo. Et in nomine tuo leuabo man⁹ tuas. ℣. Sitiuit in te anima mea, quã multipliciter tibi & caro mea. Et in nomine. In De nocte. Tollatur impius ne uideat maiestatem dñi. In Confirmatum. Arcum potentiũ infirmauit dominus, & infirmos præcinxit uirtute. In Dñe audiui. Ego autem in dño exultabo, gaudebo in deo salutari meo.
Euangelium secundum Matthæum.
C.13. IN illo tẽpore. Dixit Iesus discipulis suis parabolam hanc & turbis Iudæorũ. Ecce exijt qui seminat seminare. Et reliqua. Homilia beati Gregorij papæ.
Lectio prima.
LEctio sancti euangelij quam modo fratres charissimi audistis, expositione non indiget, sed admonitione. Quam enim per semetipsum ueritas exposuit, hanc discutere humana fragilitas non præsumit. Sed est quod sollicite in hac ipsa expositione dominica pensare debemus. Quia si nos uobis semen uerbum, agrum mundum, uolucres dæmonia, spinas diuitias significare diceremus: ad credendũ nobis mẽs forsitan uestra dubitaret. Vnde & idem dñs per semetipsum dignatus est exponere quod dicebat: ut sciatis rerũ significationes quærere in ijs etiam quæ per semetipsum noluit explicare. ℞. Conuertimini ad me dicit dominus & conuertar ad uos, agite pœnitentiam & uiuetis coram me. Quia ego dominus auxiliabor uobis. ℣. Attendite populus meus legem meã inclinate aurem uestrã in uerba oris mei. Quia.

Lectio secunda.

Exponendo ergo quod dixit, figurate se loqui innotuit: quatenus certos nos redderet, quum uobis nostra fragilitas uerborũ illius figuras aperiret. Quis enim mihi unquã crederet, si spinas diuitias interpretari uoluissem, maxime quum illę pũgant, istæ delectent? Et tamen spinæ sunt: quia cogitationum suarum punctionibus mentes lacerant: & quum usque ad peccatum pertrahunt, quasi inflicto uulnere cruentãt. Quas bene in alio loco (euangelista testante) nequaquam domin⁹ diuitias, sed fallaces diuitias appellat. ℟ Hæc dicit dominus, non cessabo benefacere populo meo, timorem meum dabo in corda eorum: & ut non discedant a me. Lętabor in illis dum benefecero eis. ℣ Si custodierint filij tui testamentum meum, & testimonia mea quæ docebo eos. Lætabor.

Lectio tertia.

Fallaces etenim sũt, quæ nobiscum diu permanere nõ possunt. Fallaces sunt, quæ mentis nostræ inopiam non expellunt. Solæ autem diuitiæ ueræ sunt: quæ nos diuites uirtutibus faciunt. Si ergo fratres charissimi diuites esse cupitis, ueras diuitias amate. Si culmen ueri honoris quęritis, ad cœleste regnum tendite. Si gloriam dignignitatum diligitis: in illa superna angelorum curia ascribi festinate. Curate ergo, ut accept⁹ sermo in cordis aure remaneat: curate ne semẽ iuxta uiã cadat, ne malignus spiritus ueniat, & a memoria uerbum tollat. Te deum. In benedictus. Vestri autem beati oculi quia uident, & aures uestræ quia audiunt. ad crucem. In

medio crepidinis altaris plorabūt sacerdotes dicētes, parce parce domine populo tuo. In Cātemus. Domine qui regnas semper, in æternum & usque adhuc miserere nobis. In benedicite. Tres pueri iussu regis in fornace missi sunt, non timentes flammam ignis dicebant benedictus es. Oratio.

AVxiliare domine populo tuo. Vt sacræ deuotionis proficiens incremētis, & tuo semper munere gubernetur, & ad redemptionis ęternæ perueniat te deducente consortium. Per dominum. In laudate. Reges terre & oēs populi, date gloriā deo. capit. Cantate. ps. directus. Dominus regnauit. folio 51. hymnus. Splendor. psal. Saluum fac populum tuum domine, & benedic in pace hæreditati tuæ. R. in bapt. Dirumpam uincula populi mei dicit dominus, & disperdam omnia mala quę induxi super eos. Vt auferam uniuersum dolorē a facie terræ & a ciuitate ista. ℣. Israël si me audieris, nō erit in te deus recens, neque adorabis deum alienum. Vt auferam. Oratio.

COncede quæsumus omnipotens deus præsidia militiæ Christianæ sanctis inchoare Ieiunijs. Vt contra spiritales nequitias pugnaturi, continentiæ salutaris muniamur auxilijs. Per dominū. añt. Melior est domine. iiij. uer sicu. Deus deus meus, fol. 234. Oratio. Vide quæsum⁹ domine. psal. Audite me qui sectamini iustitiam, & quæritis dominum: aspicite & uidete, quia ego sum, & non est alius deus præter me. cōple. Sit splendor. Oratio. Ad aures. Ad Vesperas. antiph. in choro. Salus uultus tui deus suscepit me, & lau

dabo nomen dei cum cãtico, & magnificabo eum in laude. ℟. in choro. In quacunque die. fol 141. Oratio Auxiliare dñe populo tuo ut supra. In magnificat. Vestri autem beati. ut in mat. Oratio. Concede quæsumus domine. ut supra psallen Exurge dñe adiuua nos, & libera nos deus noster. ℟. in bapt Domine ne obliuiscaris pauperum in finem. Quia tibi derelicti sunt egeni, & pupillo tu eris adiutor. ℣. Desiderium pauperum exaudiuit domin⁹, præparationes cordis eorũ exaudiuit auris tua. Quia tibi. Oratio Fortitudo. antip. Domine deus. quatuor uersicu Benedic anima mea. fol. 256 complet. Regnum. Oratio. Exaudi nos, misericors. psallẽ. Erudimini omnes qui iudicatis terram, seruite domino in timore. cõplet. Quoniam.

Ora. Os nostrum.

Dominica in Quinquagesima, Ad mat. ℟. post hymnum. Quoniam magnus dominus. Venite adoremus. ℣. Venite exultemus in domino, iubilemus deo salutari nostro: præueniamus faciem eius in confessione, & in psalmis iubilemus illi. Venite. In De nocte Domine in tribulatiõe eruditio tua est nobis. In Confirmatũ Dominus pauperes & diuites facit, humiliat & exaltat. In Domine audiui Domine deus uirtus mea stare pedes meos in consumatione. Euangelium secundum Matthæum. Lectio i.

IN illo tempore, loquutus est dominus Iesus parabolam hanc ad turbas & ad discipulos suos dicens. Simile est regnum cœlorũ homini qui seminauit bonum semen in agro suo. Et reliqua.

Homilia beati Hieronymi.

HÆc secunda parabola est cum sua iuterpretatione non statim posita, sed interiectis alijs parabolis edisserta. Hic enim proponitur, & postea dimissis turbis uenit in domum. Et accedunt ad eum discipuli eius interrogātes, Edissere nobis parabolam zizaniorum agri. Non ergo debemus propere intelligendi desiderio ante eius notitiam quærere, quam ad nos differatur. Qui respondens ait. Qui seminat bonum semen est filius hominis, perspicue exposuit quod ager mundus sit, sator filius hominis, bonum semen filij regni, zizania filij pessimi, zizaniorum sator diabolus, messis consumatio sæculi, messores angeli dei. Omnia scandala referuntur ad zizania, iusti reputantur in filios regni. ℟. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua domine. Super mel & fauum ori meo. ℣. Quomodo dilexi legem tuam domine, tota die meditatio mea est. Super mel.

Lectio secunda.

ERgo quæ exposita sunt a dño, ijs debemus accōmodare fidē: quæ autem tacita, & nostræ intelligentiæ derelicta perstringenda sunt breuiter. Homines qui dormiūt, magistros ecclesiarum intellige: seruos patris familias, nec alios acccipias quā angelos qui quotidie uident faciem patris. Diabolus autē, propterea inimicus homo appellatur: quia deus esse desijt. Et in nono psalmo scriptū est de eo. Exurge domine non cōfortetur homo. Quāobrem nō dormiat, qui ecclesię prępositus est: ne per illam negligentiā inimicꝰ homo superseminet

gizania, hoc est hæreticorũ dogmata. ℟. Tu es patientia mea domine, & spes mea a iuuentute mea: in te decantatio mea semper. Tu es me⁹ protector. ℣ De⁹ ne elonges a me, deus meus in auxilium meũ respice. Tu es.

Lectio tertia.

QVod autẽ dicitur ne forte colligentes zizania, eradicetis simul & triticum: datur locus pœnitẽtiæ, & monemur ne cito amputemus fratrem: quia fieri potest, ut ille qui hodie noxio deprauatus est dogmate, cras resipiscat: & defendere incipiat ueritatẽ. Illud quoque quod sequitur, sinite utraque crescere usque ad messem, ideo dixit: quia inter triticum & zizania quod nos appellamus lolium. quandiu herba est, & necdũ culmus uenit ad spicã, grandis similitudo est: & in descernendo aut nulla, aut perdifficilis substãtia. Pręmonet ergo domin⁹, ne ubi quid ambiguum est, cito sentẽtiam proferamus: sed deo iudici reseruemus. Te deum. In benedictus. Messis uero consumatio sæculi est, messores autem angeli dei. ad crucem. Misereris omnium domine, & nihil odisti eorum quæ fecisti, dissimulans peccata hominum propter pœnitentiam, & parcẽs illis: quia tu es domin⁹ deus noster. In Cantemus. Populum quem acquisisti guberna, & libera domine. In benedicite. Tres pueri Hebræi facti sunt filij dei: missi sunt in fornace, & benedicebant deum patrem. Oratio.

SVbdita tibi domine plebis tuæ corda sanctifica. Vt benedictionem tuam quam ieiunijs expetit, te donante percipiens, & pręsentibus gaudeat consola-

tionibus & futuris. Per dominum. In laudate. Dominum de cœlis laudate omnes angeli eius. Cap. Cantate. psallen. Seruite domino in timore, ne pereatis de uia iusta iudices terræ. ℞. in bap. Audi popul⁹ me⁹ & loquar, deus deus tuus ego sum: inuoca me. In die tribulationis. eripiam te, & magnificabis me. ℣. Intelligite hæc qui obliti estis deũ, ne quando rapiat, & nõ sit qui eripiat. In die.

Oratio.

DEus qui non despicis contritos corde, & afflictos miserijs, populum tuum ieiunij ad te deuotione clamantem propitiatus exaudi. Vt quos humiliauit aduersitas, attollat tuæ reparationis prosperitas. Per dominum. añt. Domine deus meus. iiij. uersicu. Benedic anima. folio 256. Oratio. Vide quę sumus domine. psallen. Domine ambulantem me in peccatis liberet dextera tua, quia solus redemisti mundũ. complet. Sit splendor. Oratio. Ad aures clementiæ. Ad uesperas añt. in choro. Ad Vesperũ demoretur. folio 258. ℞. in choro. Quã dulcia faucibus meis eloquia tua domine. Super mel & fauum ori meo. ℣. Quomodo dilexi legem tuam domine, tota die meditatio mea est. Super. Oratio. Subdita tibi domine. ut in mat. In magnifi. Messis uero. ut supra. Oratio Deus qui non despicis. supra. psall. Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris mei dicit dominus. ℞. in bapt. Domine ne auertas faciẽ tuã a me, & ne declines in ira a Seruo tuo. ℣. Exaudi domine uocẽ meã qua clamaui ad te, miserere mei, & exaudi me. Seruum. Oratio. Fortitudo fidelium. añt. Et

clamor meus, quatuor uersiculi

D omine exaudi orationem meam: & clamor meus ad te perueniat.

N e auertas faciē tuā a me: in quacunque die tribulor inclina aurem tuam ad me.

I n quacunque die inuocauero te: cito exaudi me.

Q uoniam defecerunt sicut fumus dies mei: & ossa mea sicut in frixorio confrixa sunt.

G loria patri. añt. Et clamor meus ad te perueniat domine. compl. Regnũ tuum. &c. Oratio. Exaudi nos misericors. psallen. Audite hæc omnes gentes, auribus percipite omnes qui habitatis orbem, simul in unum diues & pauper. comple. Quoniam. &c. Oratio Os nostrum. &c.

Feria secunda, & per totam hebdomadam legitur de Exodo.

Sabbato ante dominicam quadragesimæ ad Vesperas. ℞. in choro. Reuela oculos. In magnificat. Suscepit. cætera omnia de sabbato communi. ut infra,

Dominica in capite Quadragesimæ ad matutinum. ℞. post hymnum. Laudabo dominum in uita mea. Psallam deo meo quan diu ero. ℣. Nolite confidere in principibus, neque in filijs hominū, in quibus non est salus. Psallam. In Deno ctе. Confirmatum. & Domine audiui, omnia ut in secunda dominica post Epiphaniam. fol 257.

Euangelium secundum Matthæum.

IN illo tempore. Ductus est dominus Iesus in desertum a spiritu, ut tentaretur a diabolo. Et reliqua. C.4

Homilia beati Gregorij papæ.

Lectio prima.

DVbitari a quibusdam solet, a quo spiritu ductus est Iesus in desertum, propter hoc quod subditur: assumpsit eum diabolus in sanctam ciuitatem, & rursum assumpsit eum in montem excelsum. Sed uere, & absque ulla quæstione cõuenienter accipitur: ut a sancto spiritu in desertum ductus credatur: ut illuc eum suus spiritus duceret, ubi hunc ad tentandum spiritus malignus inueniret. Sed ecce quum dicitur deus homo, uel in excelsum mõtem, uel in sanctam ciuitatem a diabolo assumptus, mens refugit humana, hoc audire aures pauescunt. Cui tamen non esse incredibilia ista cognoscimus, si in illo & alia facta pensamus. ℟. Angelis suis mandauit de te dñs ut custodiãt te in omnibus uijs tuis: in manib9 portabunt te. Ne unquã offendas ad lapidẽ pedem tuum. ℣. Super aspidem & basiliscum ambulabis, & conculcabis leonem & draconem. Ne unquam.

Lectio secunda.

CErte iniquorum omnium diabolus caput est, & huius capitis membra, sunt omnes iniqui. An non diaboli membrum Pilatus? An non diaboli membrum Iudæi persequentes, & milites Christum crucifigentes fuerunt? Quid ergo mirum, si se ab illo permisit in montem duci & tentari: qui se pertulit etiam a membris illius crucifigi? Nõ est ergo indignum redemptori nostro quod tentari uoluit, qui uenerat occidi. Iustũ quippe erat, ut sic tentationes nostras, suis tentationibus uinceret, sicut mortem nostram uenerat sua morte superare. ℟. Immutemur habitu in cinere & cilicio,

ieiunemus, & ploremus ante dominũ. Quia multum misericors est dimittere peccata nostra. ℣. Conuertimini ad me dicit dominus, & conuertar ad uos: agite pœnitentiam. Quia.

Lectio tertia.

SEd sciendum nobis est, quod tribus modis tentatio agitur, suggestione, delectatione, consensu. Et nos quum tentamur, plerunque in delectatione, aut etiam in consensu labimur. Quia de carnis peccato propagati, in nobis ipsis etiam gerimus, unde certamina toleram⁹. Deus uero qui in utero uirginis incarnatus, in mundũ sine peccato uenerat: nihil cõtradictionis in semetipso tolerabat. Tentari, ergo per suggestionẽ potuit, sed eius mẽtem peccati delectatio nõ momordit, atque ideo omnis diabolica illa tentatio foris nõ intus fuit. Antiquus hostis contra primum hominem parentem nostrum in tribus se tentationibus erexit: quia hunc uidelicet gula, uanagloria, auaritia tentauit: sed tentando superauit. Sed ijsdem modis a secundo homine uincitur, quibus primum hominem se uicisse gloriatur. Tu autem. Te deum. In benedict. Alleluia allel. allel. allelu. ad crucem. Allel. claude & signa sermonem alleluia, & requiescat in interioribus uestris allel. usque ad tempus constitutum: & cũ gaudio magno dicetis die illa qua uenerit allel. allel. allel. In Cantemus. Cantemus domino all. allel. allel. In benedici. Benedicite omnia opera domini domino, allel. allel.

Oratio.

PRæsta famulis tuis domine abundantiam protectiõis & gratiæ: da salutem mentis & corporis, da cõtinuæ

prosperitatis augmentum, & tibi fac semper esse deuotos. Per dominum. In laudate. Laudate dominum de cœlis allel. allel. cap. Cantate domino. ps. direct. Dominus regnauit. fo. 51. hymnus. Splendor paternæ. psallen. Magnus domin⁹. fol. 258. R. in bapt. Ecce nunc tempus acceptabile. Ecce nunc dies salutis. ℣. Cōmendemus nosmetipsos in multa patiētia, in ieiunijs multis. Ecce nunc. Oratio.

Familiæ tuæ quæsumus domine absolue peccata, mentesque purifica. Vt uenerabilis ieiunij dies congrua deuotione repetentes, quæ fideliter poscimus impetrare mereamur. Per dominū. añ. Tempus acceptabile, quatuor uersiculi.

Deus in adiutoriū meū intende: domine ad adiuuandum me festina.

Confundantur & reuereantur omnes: qui quærunt animā meam.

Auertantur retrorsum & confundātur: qui uolunt mihi mala.

Auertantur statim erubescentes: qui dicunt mihi euge euge.

Gloria patri. &c. añ. Tempus acceptabile dies pœnitētię, cum abstinentia seruiamus domino. complet. Dominus in cœlo. Oratio. Vide quæsumus. psall. Regnū tuum domine. fol. 258. complet. Sit splendor. Oratio. Ad aures. &c. Ad Vesperas añ. in choro. Laudate dominū. fol. 141. ℣. in choro. Conuertere domine aliquantulū, & deprecare super seruos tuos, allel. allel. ℣. Repleti sum⁹ mane misericordia tua, & exultauimus, & delectati sumus. Allel. añ. In exitu Israël ex Ægypto, domus Iacob de populo barbaro. allel. allelu. allel. Idem ps. fol. 68.

Oratio. Præsta famulis tuis. ut supra in matut. In magnificat. Recedente diabolo, ecce angeli dei accesserunt, & ministrabãt ei. Oratio. Familiæ tuæ. ut supra. psalli. Dominum deum tuum adorabis, & illi soli seruies. ℟. in bapt. Israël si me audieris alleluia. Dabo tibi terram fluentem lac & mel alleluia. ℣. Si custodieris mandata mea quæ ego præcipio tibi. Dabo. oratio. Fortitudo. añt. Tempus acceptabile. quatuor uersiculi. Deus in adiutorium. ut supra in matut. compl. Regnum tuum. oratio. Exaudi nos. misericors. psallenda. Non in solo pane uiuit homo, sed in omni uerbo, quod procedit de ore dei. Gloria, item Non in solo pane. aliud ℟. Quadraginta dies & noctes aperti sunt cœli, & omnes animæ habentes spiritum uitæ. Ingressæ sunt in arcam, & clausa est allelu. ℣. Patres nostri annunciauerũt nobis opus quod operatus es in diebus eorum, in diebus antiquis. Ingressæ. comple. Quoniam. oratio. Os nostrum. &c. Ad Completorium loco Allelu. dicitur. Laus tibi domine rex æternæ gloriæ. hymn. Christe qui lux es & dies. post psalmos dicitur Laus tibi dñe, ut supra. deinde hymn. Te lucis ante terminũ. ut habetur in completorio. & sic seruatur quotidie usque ad Sabbatum sanctum.

Feria secũda, hebdomadæ primæ xl. ad matut. ℟. post hymnum. Deus in nomine tuo saluum me fac & in uirtute tua libera me. Deus exaudi orationem meam. ℣. Quoniam alieni insurrexerũt super me, & fortes quæsierunt animam meam. Deus exaudi.

Sermo ſancti Ambroſij epiſcopi.

Lectio prima.

Rogo uos fratres chariſsimi, ut in iſto legitimo tempore, ac ſacratiſsimo, exceptis dominicis diebus, nullus ante nonã prandere præſumat: niſi forte ille quem ieiunare infirmitas non permittit: quia alijs diebus ieiunare, aut remedium eſt aut premium, in quadrageſima uero non ieiunare peccatum eſt. Alio tempore qui ieiunat, accipiet indulgentiam. ℟. Conuertimini ad me. fol. 281.

Lectio ſecunda.

IN quadrageſima qui poteſt, & non ieiunat: ſentiet pœnam. Et ipſe tamen qui ieiunare non præualet, ſecretus ſibi ſoli, aut ſit alius infirmus cum quo ſibi in domo ſua præparet quod accipiat. ℟. Tibi domine placeat ſeruitus noſtra, rogamus ſupplíciter. Vt non nos confundas dum ueneris iudicare terram. ℣. Rogamus te domine pie pater. Vt non nos.

Lectio tertia.

ET illos qui ieiunare præualent, ad prandium non inuitet, quia ſi hoc fecerit: non ſolum deus, ſed etiam homines poſſunt intelligere illum non pro infirmitate ieiunare nõ poſſe, ſed pro gula ieiunare non uelle. In benedictus antiphona. Benedictus dominus, infra in feria ſecunda communi. Oratio ſecreta. Miſerere nobis, infra. In Miſerere. Miſerere mei, quia peccaui tibi domine deus meus. Orationes. Deus autor lucis. Matutinas preces. Deus qui matutino, ut infra. antiphona. Beati qui ſcrutantur teſtimonia eius. pſalmus. Beati immaculati. folio 65. cum

Gloria patri, añ. In laudate. In excelsis angeli eius, laudate deũ. capit. Cœli enarrant. ps. directus. Deus in nomine. hymnus. Splendor paternæ. gradua. Conserua me domine quoniã in te speraui, conserua me domine. ℣. Dixi domino deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges. ℟. in bapt. Declara super ut infra. Oratio. A cũctis iniquitatibus. añt. Cor meum. iij uersicu. Quam amabilia. cõp. Ostẽde nobis. Oratio. Porrige nobis. &c pro defunctis dicitur. j. nocturnum cũ suis lectionibus &, ℟. j. Accepimus bona. ℟. ij. Antequam comedã. ad laudes, In iniquitatibus. cum reliquis, ut in officio mortuorum.

Ad tertiam Epistola.

Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis. in omnibus exhibeamus nos sicut dei ministros, in multa patiẽtia, ut nõ uituperetur ministeriũ nostrum. ℟. Deo gratias. ℣. Adiutor noster esto domine. Ne derelinquas nos. ℣. Neque despicias nos deus salutaris noster. ℟. Ne derelinquas nos. ℣. Gloria patri. &c. ℟. Adiutor noster. &c. cap. Angelis suis mãdauit de te, ut custodiãt te in omib⁹ uijs suis. Laus tibi. K. K. K. preces. Pater noster. &c. ℣. Ego dixi domine. cum reliquis ps. Miserere mei deus. fol. 27. cũ. Gloria patri. &c. ℣. Laus tibi domine rex æternæ gloriæ. ℣. Domine auerte faciem tuam a peccatis nostris. ℟. Et omnes iniquitates nostras dele. ℣. Domin⁹ uobiscum. Oratio die Lunæ.

A Cunctis iniquitatibus nostris exue nos domine, & in tua fac semper pace gaudere. Per

re. Per dominum.

Die Martis, Oratio.

VT tuã domine misericordiam consequi mereamur, fac nos tibi toto corde semper esse deuotos. Per dominum.

Die Mercurii, Oratio.

AD conditionẽ quæ sumus domine nostræ fragilitatis attende: & quia sine te subsistere non ualemus, potenti pietate succurre. Per dominum.

Die Iouis, Oratio.

CLamãtes ad te deus dignanter exaudi: ut nos de profundo iniquitatis eripias. Per dominum.

Die Veneris, Oratio.

TVa nos dñe gratia benedicat, & ad uitam perducat æternã. Per dominum.

Die Sabbati, Oratio.

INiquitates nostras ne respicias deus: sed sola nos tua misericordia prosequatur. Per dominum. Ad sextam

Epistola.

SAna me domine & sanabor, saluum me fac & saluus ero: quoniam laus mea tu es. ℟. Deo gratias. ℟. Deus misereatur nobis. Et benedicat nos. ℣. Illuminet uultum suum super nos, & misereatur nobis. ℟. Et bñdicat nos. ℣. Gloria patri. &c. ℣. Deus misereatur. &c. capitulum Scapulis suis obumbrabit tibi & sub pennis eius sperabis. Laus tibi. K. preces. Pater noster. uts. ps. Miserere mei deus miserere mei. fol. 30. ℣. Laus tibi domine. ut supra. ℣. Domine auerte. &c. ut supra.

Die Lunæ, Oratio.

POrrige nobis deus dexteram tuam, & auxilium nobis superne uirtutis impẽde. Per dominum.

Die Martis, Oratio.

COncede nobis quę sumus domine studia peruersa deponere:

& sanctam semper amare iustitiam. Per dominum.

Die Mercurij, Oratio

TVa nos dñe protectione defende, & ab omni semper iniquitate custodi. Per dominum.

Die Iouis, Oratio.

PRotector noster aspice deus: & tibi nos iugiter seruire concede. Per dominum.

Die Veneris, Oratio

ESto nobis domine auxiliator & rector: ut uiam tuam rectis mentibus ambulemus. Per dominum.

Die Sabbati, Oratio.

REspice in nos omnipotẽs deus: & preces nostras miseratus exaudi. Per dominum.

Ad nonam Epistola.

DEus pacis conterat satan sub pedibus nostris uelociter, & misereatur nostri. ℣. Deo gratias. ℟. Custodi nos domine. Vt pupillam oculi. ℣. Sub umbra alarum tuarum protege nos. ℟. Vt. ℣. Gloria patri, &c ℣. Custodi nos. &c. capitul Scuto circundabit te ueritas eius, nos timebis a timore nocturno. Laus tibi K. preces. Pater noster. ut supra ps. Miserere mei, ut ad tertiam.

Die Lunæ, Oratio.

VT cunctis nos domine foueas adiumentis, tuis apta propitius disciplinis. Per dominum.

Die Martis, Oratio.

INiquitates nostras ne respicias deus: sed sola nobis tua misericordia prosit indignis. Per dominum.

Die Mercurij, Oratio

FAc nos quæsumus domine deus noster in tua pace gaudere, quia perpetua est & plena fœlicitas, si bonorũ omnium tibi seruiamus autori. Per dominum.

Die Iouis, Oratio.

Concede nobis quæ sumus domine ueniam peccatorum nostrorum: Ut quod meritis non præsumimus, indulgentiæ tuæ celeri largitate percipiamus. Per dominum.

Die Veneris, Oratio.

Redemptor noster aspice deus, & tibi nos seruire cõcede. Per dominum.

Die Sabbati, Oratio.

Respice in nos omnipotens & misericors deus: & ab omnibus tribulatiõibus propitiat⁹ absolue. Per dominũ. Suprascriptæ epistolæ dicuntur quotidie in quadragesima, præter quam in dominicis ipsius quadragesimæ in quibus dicuntur epistolę sicut in aliis dominicis, Ad Vesperas lucerna. Dominus illuminatio. ut infra in feriis communibus. hymnus. Deus creator. folio 93. R. in choro. Sana domine de necessitatibus animas nostras, Et ne concludas nos in manus inimici. ℣. Statuisti in spatioso loco pedes meos, miserere mei domine quoniam tribulor. Et ne. antiphã In diebus. ps. Dilexi. folio 63. cum cæteris Orationes ut in feria ista cõmuni. In magni. Magnificat. R. in bapt. In adiutorium nostrũ. Tu intẽde dñe. ℣. Dñe ad adiuuãdum me festina. Tu intende. añt. In te speraui. quatuor uersi.

Ab omnibus persequẽtibus me & eripe me.

Ne quando rapiat ut leo animam meam: dum non est qui redimat, neque qui saluum faciat.

Domine deus meus si feci istud, si est iniquitas in manibus meis: si reddidi retribuentibus mihi mala.

Decidam merito ab inimicis meis inanis, persequatur inimicus animam meam: compre-

hendat & conculcet in terra uitam meam: & gloriam meam in puluerem deducat.
Gloria patri, &c. añt. In te speraui, salua me domine deus meus.
Qui habitat. fol. 50 totus cũ Gloria patri. comple. Benedictus es domine. &c. deinde oratio cum xij. K. & sic dicuntur quotidie excepris diebus Veneris & Sabbati usque ad ramos oliuarum. Sequuntur postea Vesperæ mortuorũ quæ itidem quotidie dicuntur nisi in sabbatis & dominicis.

Feria tertia hebdomadæ primæ, ad matut. R. post hymnum. Ne in ira tua, in feria tertia communi. De eodem sermone sancti Ambrosii episcopi. Lect. j.

SVfficiat illi quod ille ieiunare non ualet: & magis cum gemitu & suspirio, & cũ dolore manducet, pro eo quod alijs ieiunantibus ille abstinere nõ potest. Pro eo tamen quod nõ potest ieiunare, amplius potest erogare pauperibus: ut peccata quæ nõ potest ieiunando curare, possit per eleemosynas dãdas redimere. R. Rogamus te domine deus, quia peccauimus tibi: ueniam petimus, quam opere non meremur. Manum tuã porrige lapsis, qui latroni confitenti paradisi ianuas aperuisti. ℣. Vita nostra in dolore suspirat, & in opere nõ emẽdat: si expectas nõ corripimur, & si uindicas non duramus. Manum tuam. Lect. ij.

BOnum est ieiunare fratres, sed melius est eleemosynam dare. Si aliquis utrunque potest, duo sunt bona: si uero potest eleemosynam dare, si possibilitas non fuerit ieiunãdi, eleemosyna sufficit sine ieiunio. R. Peccãtem me quotidie, nec pœniten-

tem timor mortis conturbat me, & quia in inferno nulla est redemptio. Miserere mei de⁹ & salua me. ℣. Quoniam iniquitatem meã ego agnosco, & peccatum meum contra me est semper. Miserere.

Lectio tertia.

IEiunium sine eleemosyna non sufficit. Ergo si quis nõ potest ieiunare, eleemosyna sine ieiunio bona est. Ieiuniũ uero sine eleemosyna nullum bonũ est. Si uero præualet ieiunium cũ eleemosyna, duplex bonum est. In benedictus. Visitauit & fecit. Oratio secreta. Tu nos domine. In miserere. Patientiam habe in me domine: peccaui miserere mei. Oratiões. Deus cuius. Candidum & serenũ. Exaudi nos. añt. Non repellas me domine a mandatis tuis. ps. In quo corrigit. fol. 65. In laudate. Omnes angeli eius laudate deum. capit. Afferte domino. ps. direct. Deus misereatur. fol. 3 4. Graduale. Custodi me domine ut pupillam oculi. custodi me domine. ℣. Exaudi domine iustitiã meam: intende deprecationem meam. ℟. in baptist. Misereatur nobis. añt. Mane oratio. quatuor uersic. Dñe deus. cætera ut in feria cõmuni pro defunctis dicitur secundum nocturnum cũ lectionibus suis. ℟. ij. Induta est. ℟. ij. Paucitas. Et reliqua. Ad uesperas. ℟. in choro. In deo salutare meum, & gloria mea. Deus auxilij mei, & spes mea in deo est. ℣ Sperate in eo omnis cõuentus plebis, effundite coram illo corda uestra, quia deus adiutor noster est. Deus auxilij. añt Fiat pax. ps. Lætatus sum, cũ reliquis. In magnif. Respice domine humilitatem meam. ℟. in baptister. Respice in me

deus. Et miserere mei. ℣ Da potestatem puero tuo, & saluum fac filium ancillæ tuæ. Et miserere. añt. Quam admirabile. iiij. uerŝ. Domine dñs noster. quære infra in feria ij. cõi. ps. Qui habitat, ut supra in feria secunda, &c.

Feria iiij. hebdomadæ j. ad mat. ℣. post hymnũ. Adiutor noster esto domine, ne derelinquas nos, neq; despicias nos Deus salutaris noster. ℣ Exaudi dñe uocem meã qua clamaui, miserere mei, & exaudi me, Deus. De eodem sermone sancti Ambrosij.

Lectio prima.

SI forte ita sit aliquis pauper, qui non habeat omnino quod tribuat: huiusmodi qui nõ habuerit sufficiat uolũtas bona, secundũ illud quod scriptum est. Gloria in excelsis deo, et in terra pax hominibus bone uolũtatis. ℟. Cõuertamur ad dominum deum nostrũ, & effundamus coram ipso preces nostras cum lachrymis. Credo recordabitur & miserebitur nostri. ℣. Conuertamur unusquisque a uia nostra mala, & confiteamur peccata nostra cũ lachrymis. Credo.

Lectio secunda.

SEd quis est qui se poterit excusare, quum etiam pro calice aquæ frigidæ mercedẽ dominus reddíturũ se promiserit? Et quare frigidæ dixit. Ne forte se posslt aliquis pauper de lignorum penuria excusare, aut certe se uasculum ubi aquam calefaceret nõ habere. Denique & per beatum prophetam fratres charissimi dominus ita hortatur, & admonet eleemosynam fieri, ut forte nullus pauper sit, qui se ualeat excusare. ℟. Peccaui domine peccaui super numerũ arenæ maris. Flecto genua cordis

m ei:ne perdas me cum peccatis meis. ℣. Peccaui domine peccaui, & iniquitatẽ meã ego agnosco. Flecto.

Lectio tertia.

SIcut enim dixit per prophetam, hoc est ieiuniũ quod elegi: frange esurienti panẽ tuum. Non dixit ut integrũ daret, dũ forte pauper ille alium non haberet: sed frãge inquit: hoc est dicere. Etiam si tanta tibi sit paupertas, ut non habeas nisi unũ panem, ex ipso tamen tribue. In benedict. añt. Erexit nobis. Oratio secreta. Tuæ domine nobiscũ. ut in feria quarta cõmuni. In miserere Ego sum qui peccaui domine, & inique egi, munda me a peccatis meis, quia potens es, miserere mei. orationes. Deus a quo. Domine deus noster. Dona tua. añt. Viuam & custodiam sermones tuos dñe. ps. Retribue seruo. In laudate. Stellæ & lumẽ laudate deũ. cap. Te decet hymn⁹. ps direc. Deus in adiutorium. fol 56 gradua. Deprofundis clamaui ad te dñe, domine exau di uocem meã. ℣. Fiãt aures tuæ intendentes in uocẽ orationis meæ. ℟. in baptist. Tibi soli peccaui. & reliqua ut infra in feria iiij cõm. pro mortuis 3. nocturnum cũ suis lectionibus. ℟. i. Quis mihi hoc tribuat. ℟. ij. Scio domine quia, & reliqua.

Post tertiam ad litanias. ℣. Dominus uobiscum. Oratio. Deus qui ad ineffabilis, quære supra. fol. 184. añt. prima. Conuertimini ad me. antiph. Domine deus uirtutũ. añt. Peccauimus ante te deus. añt. Misereris omnium domine. añt. Qui fecisti. añt. Circundederũt. K. ter. Domine misere re. ter. Christe libera nos. ℟. Saluator libera nos. ter.

S ancta Maria
Intercede pro nobis.
S ancte Michael
S ancte Gabriel
S ancte Raphael
S ancte Ioannes
S ancte Petre
S ancte Paule
S ancte Andrea
S ancte Iacobe
S ancte Ioannes
S ancte Philippe
S ancte Bartholomee
S ancte Thoma
S ancte Matthæe
S ancte Iacobe
S ancte Simon
S ancte Thadæe
S ancte Mathia
S ancte Barnaba
S ancte Marce
S ancte Luca
S ancte Stephane
S ancta Tecla
S ancte Galdine
S ancte Ambrosi
O mnes Sancti
Intercedite pro nobis
E xaudi Christe
R. Voces nostras. ter.
E xaudi deus
R. Et miserere nobis. ter. K. ter. ℣. Domin⁹ uobisc. Oratio. Deus qui confitentium tibi. fol. 186. añt. Si fecissemus. añt. Iniquitates nostras. añt. Vide domine afflictionem añt. liberator noster. & finiuntur ut in feria secunda de exceptato, folio 186. Ad Vesperas. R. in choro. Saluus ero domine si me consolatus fueris. Quamuis indignus ego sim, credo quia saluabis me. ℣. Flecto genua cordis mei, peto ueniam magnitudinis tuæ. Quamuis. añ. Nisi tu domine. cum reliquis. In magni. Recordare post orationem. R. Miserere mei deus Secundum magnã misericordiam tuã. ℣. Et secundum multitudinem miserationũ tuarum dele iniquitatem meam. Secundum. R. ij. Peccata iuuentutis meę ne memor fueris domine. Quia tu domine suauis & rect⁹ es. ℣. Propter nomen tuum do-

mine propitiaberis pec cato meo, multum est enim. Quia ... Miserere mei domine, quoniam ad te clamaui Tota die. ℣. Lætifica animam serui tui, quia ad te domine animã meã. leuaui. Tota. Dominus uobisc. Oratio.

Opitulare deus inopibus, & paternũ destitutis prębe solatiũ. Vt qui priuamur humanis, diuinis pręsidijs adiuuemur. Per dominũ. ℟. in bapt. Adiuua me deus & saluus ero. Adiuua me domine. ℣. Et refloruit caro mea, & ex uoluntate mea confitebor illi Adiuua. añt. Iustus dominus, quatuor uersiculi.

In domino confido: quomodo dicitis animę meę transmigra in montem sicut passer?

Quoniam ecce peccatores intenderunt arcum: parauerunt sagittas suas in pharetra.

Vt sagittent in obscuro rectos corde, quoniam quæ tu perfecisti ipsi destruxerunt: iustus autẽ quid fecit?

Dominus in templo sancto suo: dominus in cœlo sedes eius.

Gloria patri, &c. añt. Iustus dominus iustitiã dilexit. ps. Qui habitat. & finitur ut supra.

Feria quinta, hebdomadæ primæ. Ad mat. ℟. post hymnum. Inclina ad me. De sermone sancti Ambrosij, Lectio prima.

Svnt nonnulli quibus quum ieiunium indicitur, de intemperie temporis se semper excusant. Dicũt enim æstiuis mensibus dies lõga est, torrentior sol est, sitim ferre nõ possumus: poculis nos refrigerare debemus. Hyemis uero tempore, graue frigus est, rigores sunt pessimi, algorẽ tolerare nequimus: escis calefieri nos oportet. ℟. Nunquid domine peccato-

rem sic emendas ut perdas, sed ut ad pœnitentiam conuertatur. Misericors expectas. ℣. Voce mea ad dominũ clamaui, uoce mea ad dominum deprecatus sum. Misericors.

Lectio secunda.

ITa homines quorum animus semper est in prandio, prandendi sibi causas inquirũt, & dum se a ieiunijs excusant, tempora creatoris accusant. Dic mihi delicate Christiane, qui æstatem ieiunãdo ferre non potes: nunquid æstus quã sustẽtatur⁹ es torrẽtior est gehenna? Nunquid hyems quibus retrudẽdus es horridior est tenebris. ℟. In te dñe sperabũt omnes animæ dicentes, cito deus miserebitur nostri: ipse dominus loquutus est dicens: gaudebo Super uno pœnitente, quã super nonaginta nouem iustis non indigentibus pœnitentia. ℣. Vere dico uobis, quod erit gaudium magnum in cœlo. Super

Lectio tertia.

IN exteriores enim tenebras abijcientur peccatores: ibi erit fletus & stridor dentium, sicut ait dominus. Stridor inquã dentium instar hyberni temporis erit in illis tenebris. Ergo sicut penetrante algore hyemis, toto homines corpore contremiscũt, ita & interueniente conscientia frigida delictorum, graui peccatores dentiũ stridore quatientur. Ita miser peccator, dum hic hybernum rigorẽ metuit, ibi tenebrarum frigus incurrit: dum hic æstum solis euitat, ibi gehennæ sustinebit ardorem. In benedictus. De manu omniũ. Oratio secreta. Miserere nobis omnipotens. In miserere. Peccator nimis ego sum domine, precor indignus miserere mei. orationes Deus

qui tenebras. Laudet te dñe. Domine deus misericors. añt. Viuifica me domine secundũ uerbũ tuum. ps. Adhæ sit pauimento. In lauda te. Quia ipse dixit & omnia facta sunt. capit. Laudate pueri. gradua Laudate nomen dñi. Laudate serui dñm. ℣. Qui statis in domo dñi in atrijs domus dei nostri. ℟. in bapt. Sit nomen. & cætera ut in feria quinta cõmuni pro mortuis. ℟. j. Libera me domine. ℟. ij. Non ne cognoscit. Ad Vesperas. ℟. in choro Saluũ me fac domine: quoniam intrauerunt aquæ Vsque ad animã meam. ℣. Infixus sum in limo profundi & non est substantia. Vsque. añt. Memento domine, cum reliquis. In magni. Exalta domine. ℟. in bap. Adiuua nos deus Salutaris noster. ℣. Propter honorem nominis tui domine libera nos, & propitius esto peccatis nostris propter nomen tuum. Salutaris. añt. Respice & exaudi me dñe deus meus. inj. uersicu. Vsquequo dñe. fol. 6. Qui habitat. &c.

Feria sexta, hebdomadæ primæ, ad matut. ℟. post hymnũ. Deus noster refugium & uirtus. Adiutor in tribulationibus. ℣. Propterea non timebimus dum conturbabitur terra, & trãsferentur mõtes in cor maris. Adiutor.

De eodem sermone sancti Ambrosij

Lectio prima.

Is autem ipsis hominibus, quum dixeris ut aliquid pauperibus largiantur: statim tibi obijciunt, necessitates infinitæ sunt, tributa sunt grauia: fiscalia explicare non possumus. Et tanta tibi ingerunt: ut quasi reũ te statuant. ℟. Dñe miserere no-

bis. fol. 236. in circuncisione. Lectio secũda.

QVur hoc ipsum illos uolueris commouere? Nõ intelligentes quod omnibus necessitatibus, salutis necessitas sit præferenda: & quod tributum reddere alij prodest, eleemosynã facere ipsi proficiat qui largitur. Tributi enim redditio illi præstat beneficium qui accipit: eleemosynę autem operatio, ei confert meritum qui ministrat. R. Quo ibo domine a spiritu tuo, & a facie tua Quo fugiam? ℣. Si ascendero in cœlos tu illic es, & si descendero in infernum ades. Quo. Lectio iij.

TRibuti inquã redditio detrimentum infert soluenti, eleemosynæ erogatio lucrum tribuit eroganti. Ditior enim fit uir misericors, posteaquam minus habere incipit pauperib⁹ largiendo. Beata igitur est eleemosyna, quæ & accipientem reficit, & lætificat erogantem. Hilarem enim datorem diligit deus: atque ideo melius est illi prius dare. In benedict. In sanctitate. Oratio secreta. Exurge domine ser. In miserere. Peccaui domine peccaui, & iniquitatem meam ego agnosco. Orationes. Omnipotẽs sempiterne deus. Gratias tibi agim⁹. Exaudi nos domine. ant. In uia tua uiuifica me domine. ps. Legem pone. In laudate. In potẽtatib⁹ eius laudate deũ. capit. Cantemus domino. graduale Ne derelinquas me domine de⁹ meus, ne derelinquas me. ℣. Domine ne in ira tua arguas me, neq; in furore tuo corripias me. In bapt. Mane oratio. & reliqua ut in feria sexta communi. pro mortuis. R. j. Scio domine. R. ij Desiderium meum. &c.

Ad litanias. Oratio.
PRopitiare domine iniquitatibus nostris, & exorabilis tuis esto supplicibus. Non extendatur super nos ira iustitiæ, nec differatur medicina misericordiæ. Vt concessa peccatorum uenia quam precamur, perpetuo maiestatis tuæ munere gloriemur. Per dominum. añ. Tu uir dei. fo.186. añt. Ne auertas. añt. Memento domine. añ. Fac nobiscum. añt Ciuitatem istam. añt. Gemitus noster. K. ter. Domine miserere. ter. Christe libera nos.
℟ Saluator. ter.
Sancta Maria
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphael
Sancte Ioannes
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Stephane
Sancte Line
Sancte Clete
Sancte Clemens
Sancte Xiste
Sancte Laurenti
Sancte Vincenti
Sancte Hippolyte
Sancte Casiane
Sancte Corneli
Sancte Cipriane
Sancte Apollinaris
Sancte Vitalis
Sancta Tecla
Sancte Galdine
Sancte Ambrosi
Omnes sancti
Exaudi Christe. ℟. Voces nostras. ter.
Exaudi deus. ℟. Et miserere nobis ter.
K. ter.
℣. Dominus uobis.

Oratio.
DOmine deus omnipotens, in cuius iudicio misericordia semper obtinet principatũ, tribue indulgentiã reis. Vt maiestatis tuæ parcente iam dextera, non iudicium sed indulgentiam sentiamus. Per dominum. añt Populus meus si in uijs meis ambulasset, ad nihilum

inimicos eorum humiliassem: & super tribulantes eos misissem manum meam. añt. Propter peccata. fol. 186. añ. Seruiamus dño. añ. Adiutor noster. antiph. Dies tribulationis. K. ter & finiũtur ut supra.

Ad Vesperas lucernar.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in cõspectu tuo, eleuatio manuũ mearum. Sacrificiũ uespertinum. ℣. Domine clamaui ad te exaudi me. intende uoci orationis meæ. Sacrificiũ ℣. Pone domine custodiã ori meo. Sacrificiũ. ℟. in choro. Adiutor me⁹ tibi psallam: quia deus susceptor me⁹ es Deus meus misericordia mea ℣. Eripe me de inimicis meis deus meus, & ab insurgentibus in me libera me. Deus. añ. Opera manuũ. ps. Cõfitebor, cum reliquis deinde dicitur oratio magnificat non dicitur. sed fi nitur cum xij. K. ut fit in alijs diebus. Vesperæ mortuorum similiter dicuntur si magnificat & sua añt. & sic fit in alijs diebus Veneris quadragesimæ.

Sabbato primo quadragesimæ, ad mat. ℟. post hymnum. Ab omni uia mala. In Cantemus. Dextera tua ut in sabbato communi. De sermone eiusdẽ sancti Ambrosij. Lectio prima.

LÆtus ergo & hilaris est, qui pauperibus subministrat. Recte plane lætus est, quia per nonnullos paucos, æternos thesauros sibi cœlestes acquirit: & contra semper tristis est & m[œ]stus, qui tributa desoluit. Nec immerito tristis est, qui ad solutionem non dilectione adducitur, sed terrore constringitur. ℟. Domine non secundũ peccata nostra retribuas nobis: quia tu scis figmentum nostrum. Recordare quia puluis su-

mus. ℣. Peccauimus cum patribus nostris, iniuste egimus: iniquitatem fecimus. Recordare. Lectio secunda.

CHristi enim debitor lætus, Cęsaris tristis est: quia illum ad soluendum amor cogit, hunc pœna cõpellit: ille premijs prouocatur, hic supplicijs coartatur. Dixit sanctus apostolus. Diuitibus huius sæculi præcipe non sublime sapere, & neque in incerto diuitiarum sperare. Vides ergo o diues, quod incertæ sunt diuitiæ tuæ. ℟. Transeat a me delictum meũ. Et ne irascaris peccatis meis domine. ℣. Auerte faciem tuam a peccatis meis, et omnes iniquitates meas dele. Et ne.

Lectio tertia

QVid ergo aurum congregas in quo nulla est certa fiducia? Auri tui auaritia cesset, & terra est. Solidorum tuorum cupiditas auferatur, & sordes sunt. Aurum enim & argentum uilis est & abiecta materies: ubi aurum increuit humana concupiscentia: tũc & his speciebus accreuit ambitio. Aurum enim & argentum non preciosum natura instituit: sed hominum uolũtas effecit. In benedictus Illumina domine. Oratio secreta Protege nos. In confitemini. Virtus mea. Orationes. Deus qui & lucẽ. Deus qui diem. Omnipotens sempiterne. In laudate. In cymbalis. capit. Venite. gra duale. Diligam te dñe uirtus mea, diligã te domine. ℣. Dominus firmamentum meũ & refugiũ meũ, & liberator meus. In baptist. Sit splẽdor. Tuus sum quatuor uersi. In æternum dñe. Et cũ in sabbato cõmuni. Pro mortuis. ℟. i Auditu auris. ℟. ij. Oculi mei.

im.

Ad Vesperas lucernar. Quoniã tu. ℟. in choro. Reuela. añt. Benedictus dominus. cum reliquis. In magni. Suscepit cætera ut in sabbato cõmuni. Vespere mortuorũ nunquam dicuntur in diebus sabbati.

Dominica Samaritanæ ad mat. ℟. post hymnũ. Dominator domine. fo. 254. In De nocte Iustitiam discite qui habitatis terram. In Confirma. Lætor ego domine in salute tua, quia cõfirmatum est cor meũ in domino. In Domine audiui. Cõsideraui dñe opera tua & expaui.

Euangelium secundum Ioannem.

C.4 In illo tempore. Venit dominus Iesus in ciuitatem Samariæ quę dicitur Sichar, iuxta prædiũ quod dedit Iacob Ioseph filio suo. Et reliqua.

Ex tractatu sancti Augustini.

Lectio prima.

Erat ibi fons Iacob, puteus erat: sed omnis puteus fons, non omnis fons puteus. Vbi ergo aqua de terra manat, & usui prębetur haurientibus, fons dicitur: sed si in promptu et superficie sit, fons tantum dicitur: si autem in alto & in profundo sit, ita puteus uocatur, ut fontis nomen non amittat. Iesus ergo fatigatus ex itinere sedebat sic super fontem: hora erat quasi sexta. Iam incipiunt mysteria. ℟. Paradisi portas aperuit nobis ieiunij tempus, suscipiamus ipsum orantes & deprecantes: Vt in die resurrectionis cum Christo gloriemur. ℣. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nũc dies salutis, commendemus nosmetipsos in ieiunijs multis. Vt in die.

Lectio secunda.

Non enim frustra fatigatur Iesus, nõ enim frustra fatigatur uirtus

uirtus dei: non enim frustra fatigatur, per quem fatigati recreantur. Nō enim frustra fatigatur, quo deserente fatigamur, quo præsente firmamur: fatigatur tamē Iesus, & fatigatur ab itinere, & sedet iuxta puteum: & hora sexta fatigat⁹ sedet. Omnia ista innuunt aliquid, & indicare uolunt aliquid: ut pulsemus hortātur. Ipse ergo aperiat nobis et uobis, qui dignatus est hortari ut diceret: pulsate & aperietur uobis. Ibi fatigatus est ab itinere Iesus. Inuenimus fortem Iesum, & inuenimus infirmum Iesum. R. Tu dixisti domine conuertimini filii hominum, quoniam mille anni ante oculos tuos. Sicut dies hesterna quæ præterijt. V. Mane sicut herba transeat, mane floreat & pertranseat: quoniā omnes dies nostri defecerunt. Sicut dies. Lectio tertia.

VIs uidere quā iste filius dei fortis sit? Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil, & sine labore facta sunt. Quid ergo illo fortius? Infirmum uis uidere? Verbum caro factum est, & habitauit in nobis. Fortitudo Christi te creauit, infirmitas Christi te recreauit. Fortitudo Christi fecit, ut quod non erat esset, infirmitas Christi fecit: ut quod erat nō periret: condidit nos fortitudine sua, quæsiuit nos infirmitate sua. Nutrit ergo ipse infirmus infirmos, tanquam gallina pullos suos, cui similem se fecit. Tu autē. Te deum, non dicitur in quadragesima. In benedictus. Sedebat Iesus sic super puteum, mulieri Samaritanæ aquam bibere postulabat. aña. ad crucem non dicitur. Oratio. Deus qui populum. In Cantemus. Domine qui regnas sem-

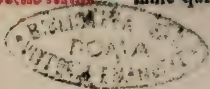

per in æternum, & adhuc miserere nobis, Oratio. Deus qui tribus. In benedicite Anania Azaria & Misael serui dei excelsi domino deo nostro hymnum dicite.

Oratio.

INchoata ieiunia quæ sumus domine ecclesiæ tuæ benigno fauore prosequere. Vt obseruantiam quam corporaliter exercemus, mentibus ualeamus implere synceris. Per dominum. alia oratio.

GRatias tibi agimus omnipotens deus: quia in te requieuimus in sopore, & ad te resurreximus post quietem: uigilet in nobis gratia tua, redeat spiritalis infusio sensib⁹ excitatis, totos quę nos splendor tuæ claritatis illustret. Vt qui ad lucem tendimus, lucis tuæ semitam cōsequi mereamur, Per dominum. Oratio.

EXcelsum nomē maiestatis tuę omnipotés deus ex toto corde ueneramur, & debita laude prosequimur: obsecrantes. Vt nostræ pusillitatis obsequio, matutino dignāter accepto, solita nos pietate prosequaris & foueas. Per dominum. In laudate In cymbalis benesonantibus domino cantate, angeli eius laudate deū. cap. Cantate domino. reliqua ut in aliis dominicis. psall. Ne memineris deus iniquitates nostras. cito nos anticipet misericordia tua dñe. P. in bapt. Cum timore & tremore seruiamus dño. Ne quando irascatur & pereamus, beati omnes qui confidunt in eo. ℣. Nunc reges intelligite, erudimini qui iudicatis terram, apprehēdite disciplinam. Ne quando. Oratio

ADesto domine supplicationibus nostris. Vt hoc solenne ieiunium quod animabus corporibusq; curandis

ſalubriter inſtitutũ eſt, deuoto ſeruitio celebremus. Per dominum. an. Melior eſt dñe. iiij. ver. Deus deus meus. folio 234. cõpl. Dñs in cœlo. Oratio. Vide quęſumus dñe. pſall. Indignũ me dñe ſaluũ facies ſecundum magnã miſericordiam tuam: quoniã peccaui ſuper numerũ arenæ maris. cõpl. Sit ſplẽdor Oratio. Ad aures clementiæ. Ad Veſperas añ. in choro. De⁹ miſereatur fol. 235. hymnus. Deus creator. R. in choro. In omnibus exhibeamus nos ſicut dei miniſtros, in multa patientia. Vt nõ uituperetur miniſteriũ noſtrũ. ℣. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies ſalutis: nemini dantes ullam offenſionem. Vt non. añt. Dixit dñs. cum reliquis. añt. Sedebat Ieſus. uts. ps. Laudate pueri. añt. In ſpiritu & ueritate ueri adoratores adorabunt patrem. ps. In exitu. Oratio. Inchoata ieiunia. ut ſupra in mag. Meus cibus eſt ut faciam uoluntatem eius qui miſit me dicit dñs. Oratio. Adeſto domine. ut ſupra. pſallen. Leuate oculos ueſtros & uidete regiones quia albæ ſunt iam ad meſſem. R. in bapt. Domine ne obliuiſcaris quære fol. 283. Oratio. Fortitudo. añt. Domine deus. quatuor uerſiculi. Benedic anima. fol. 256. Oratio. Exaudi nos miſericors. pſallen. Qui biberit aquã quam ego do dicit dominus Samaritanæ, fiet in eo fons aquæ ſalientis in uitam æternam. compl. Quoniam. Oratio. Os noſtrum.

Feria ſecunda, hebdomadæ ſecundæ, ad mat. R. poſt hymnum. Deus in nomine. fol. 287.

Sermo ſancti Ambroſij epiſcopi Lectio prima.

Nonnulli Chriſtianorum fratres exi

ſtimantes ſe diuinitatis præcepta religioſius obſeruare, prætermiſſa deuotione quadrageſimæ, quinquageſimam ſe facere mentiuntur: quum id neque in diuinis literis iubeatur, neque traditum ſit autoritate maiorum. Sola igitur hoc faciunt animi præſumptione: & dum putant ſe deuotius agere, superſtitioſius conuerſantur. Dicit ſe obſeruare quinquageſimam, qui quadrageſimam implere uix poſsit. ℟. Domine ſecundũ actum meũ noli me iudicare, nihil dignum in conſpectu tuo egi. Ideo deprecor tuã pietatem, ut tu deus deleas iniquitates meas. ℣. Peccaui domine peccaui, Ideo deprecor pietatem. Lectio ij.

Bonum eſt quidem cunctis temporibus ieiunare, ſed melius quadrageſimã ieiunare cũ Chriſto: hanc enim quadrageſimam nobis dominus ſuo ieiunio conſecrauit: ſuo dixi ieiunio non ieiunijs. Vnum enim domini ieiunium fuit: quia continuatis quadraginta diebus & noctibus, cibum omnino non ſumpſit. Quiſquis ergo Chriſtianus conſecratam ieiunando non impleuerit quadrageſimam, præuaricationis & contumaciæ reus tenebitur, quod legem diuinitus pro ſalute ſua datam, prandendo ipſe reſcindit. Reſcindis enĩ legem, qui exemplum ieiunij dominici nõ cuſtodis. ℟. Recordare domine teſtamenti tui, ut non deſoletur terra. Et non perdas omnem animã uiuam. ℣. Exaudi domine uoces ſeruorum tuorum, & ne facias cõſumationem. Et non. Lectio tertia.

Qualis autem Chriſtianus es, quum domino ieiunante tu prandes? Qualis Chriſtianus es, quum Chriſto

esuriente tu reficeris? Ille pro salute tua famē sustinet, tu pro peccatis tuis ieiunare formidas? Dicite enim mihi, interrogo uos qui in quadragesima prandetis: si non in consciētijs uestris rei estis, quod abstinēte toto populo, uos soli contra præceptū domini deuoratis. In benedictus, ut in feria communi &c. In miserere. Miserere mei deus, & a delicto meo munda me, quia tibi soli peccaui, post tres orationes Veniat super me misericordia tua domine. ps Et ueniat. reliqua omnia, ut in feria cōmuni. grad Conserua me. ut in feria secunda præterita. fol 288 añt. Rex meus. iiij. uersicu. Verba mea. in feria ij. communi. pro mortuis R. i Caligauerunt. R. ij. Remitte mihi. Ad Vesperas omnia, ut in feria secunda præterita. fol. 290. añ Timentes autem. iiij. uers. Dñe quis habitabit. quære infra in feria tertia cōi. &c.

Feria tertia hebdomadæ secundæ, ad mat. R. post hymnū. Ne in ira tua. quære in feria iij. communi. De eodem sermone &c. Lectio j.

SI non uobis rubor est quū exitis in publicum, ne quis uobis ieiunus occurrat? aut si non cogitatis, quum ad ecclesiam proceditis, quemadmodum pacem episcopo porrigatis, ne forte ipso spiritu osculi uestri uos reprobet? Quod si hæc non cogitatis forsitan, uehementer erratis. R. Scio culpas in me domine, Nō me tribulēt flagella tua misericors. V. Ego autem ad flagella paratus sum, & dolor meus ante me est semper. Non me. Lectio secunda.

SCire enim debetis, quum in quadragesimæ diebus ieiuno prāsus occurrit, non bene

de illo iudicat qui ieiunat. Hoc em̄ ideo, quia audio cōplures (quod grauius est) fideles alternis in quadragesima hebdomadis abstinere: & consecratum illum dierum numerum gula intemperāti uiolare: hoc est prandere septem dierū curriculo, & septem dierum spatio ieiunare. ℟ Cōmouisti domine terram, & conturbasti eam, sana contritiones eius. Vt liberentur dilecti tui dñe. ℣ Deus repulisti nos & destruxisti nos, iratus fuisti, & misertus es nobis. Vt liberentur.

Lectio tertia

QVibus hoc dico: cur etiā per illos septē dies fraudem sibi faciant ieiunādo: quum illis ieiunium tale non prosit? Quamuis enim abstineat quis certis diebus: quamuis ciborum dulciora alimenta non sumat: non tamen illi accepto fertur quadragesimæ ieiunium: quod non diebus quadraginta ieiunat. Pudet dicere, senes & aniculæ quadragesimam faciunt: iuuenes & iuuenculæ nō faciunt. In benedictus. Visitauit. In miserere. Iniquitatem meam domine ego agnosco, & peccatum meum cōtra me est semper, miserere mei deus. post orationes añ. Memento uerbi tui seruo tuo domine. ps In quo mihi spē dedisti. reliqua ut infra in feria tertia communi. Graduale. Custodi me domine. ut supra folio 291. & sic finitur ut ibidem pro mortuis. ℟ j. Relaxentur uincula. ℟ ij. Non timebis. Ad Vesperas omnia ut in feria tertia præterita. folio 291. antipho. Conserua. quatuor uersiculi

Dixi domino deus meus es tu: quoniam bonorum meorum non eges. Sanctis qui in terra

sunt eius: mirificauit omnes uoluntates meas inter illos.

Multiplicatę sunt enim infirmitates eorũ: postea accelerauerunt.

Non congregabo conuenticula eorum de sanguinibus: nec memor ero nominum illorum per labia mea.

Gloria patri. antipho. Conserua me dñe quoniam in te speraui. ps. Qui habitat, & reliqua.

Feria quarta, hebdomadæ secundæ, ad mat. ℟. post hymnũ. Adiutor noster, fol. 291.

Lectio prima, de eodem.

OMni igitur sollicitudine tempus sacratissimũ celebremus: non prætereat nos dies absque ieiunio: non nos transeat una hebdomada absque uigilijs. Ille enim facit quadragesimam: qui ieiunando & uigilando ascendit ad pascha. Nam sicut reliquo anno ieiunare premium est, ita in quadragesima nõ ieiunare peccatum est. Illa enim uoluntaria sunt, ista necessaria: illa de arbitrio ueniunt, ista de lege. Ad illa inuitamur, ad ista compellimur. ℟. Precamur domine ut audias uoces seruorum tuorum, & obliuiscaris Iniquitates nostras, & peccatum nostrum non recorderis. ℣. Nos quoque oramus ut seruis dei patris tui deleas Iniquitates nostras.

Gen. 50.

Lectio secunda.

SEd uideamus iste quadraginta dierũ sacratissimus numerus unde habere cœpit exordium. Legimus primum in ueteri testamento, Noe temporibus quũ omne genus humanum scelerata iniquitas occupasset: tot dierum numero patefactis catarrhactis cœli aquarum pluuias defluxisse, & mysterio quodã quadragesimę, inun

de illo iudicat qui ieiunat. Hoc em̃ ideo, quia audio cõplures (quod grauius est) fideles alternis in quadragesima hebdomadis abstinere: & consecratum illum dierum numerum gula intemperãti uiolare: hoc est prandere septem dierũ curriculo, & septem dierum spatio ieiunare.
R Cõmouisti domine terram, & conturbasti eam, sana contritiones eius. Vt liberentur dilecti tui dñe. V Deus repulisti nos & destruxisti nos, iratus fuisti, & misertus es nobis. Vt liberentur.

Lectio tertia

QVibus hoc dico: cur etiã per illos septẽ dies fraudem sibi faciant ieiunãdo: quum illis ieiunium tale non prosit? Quamuis enim abstineat quis certis diebus: quamuis ciborum dulciora alimenta non sumat: non tamen illi accepto fertur quadragesimæ ieiunium: quod non diebus quadraginta ieiunat. Pudet dicere, senes & aniculæ quadragesimam faciunt: iuuenes & iuuenculæ nõ faciunt. In benedictus. Visitauit. In miserere. Iniquitatem meam domine ego agnosco, & peccatum meum cõtra me est semper, miserere mei deus. post orationes añt. Memento uerbi tui seruo tuo domine. ps In quo mihi spẽ dedisti. reliqua ut infra in feria tertia communi. Graduale. Custodi me domine. ut supra folio 291. & sic finitur ut ibidem pro mortuis. R. j. Relaxentur uincula. R. ij. Non timebis. Ad Vesperas omnia ut in feria tertia præterita. folio 291. antipho. Conserua, quatuor uersiculi

D ixi domino deus meus es tu: quoniam bonorum meorum non eges.
S anctis qui in terra

ſunt eius: mirificauit omnes uoluntates meas inter illos.

Multiplicatę ſunt enim infirmitates eorū: poſtea accelerauerunt.

Non congregabo conuenticula eorum de ſanguinibus: nec memor ero nominum illorum per labia mea.

Gloria patri. antipho. Conſerua me dñe quoniam in te ſperaui. ps. Qui habitat, & reliqua.

Feria quarta, hebdomadæ ſecundæ, ad mat. R. poſt hymnū. Adiutor noſter. fol. 291.

Lectio prima, de eodem.

Omni igitur ſollicitudine tempus ſacratiſsimū celebremus: non prætereat nos dies abſque ieiunio: non nos tranſeat una hebdomada abſque uigilijs. Ille enim facit quadrageſimam: qui ieiunando & uigilando aſcendit ad paſcha. Nam ſicut reliquo anno ieiunare premium eſt, ita in quadrageſima nō ieiunare peccatum eſt. Illa enim uoluntaria ſunt, iſta neceſſaria: illa de arbitrio ueniunt, iſta de lege. Ad illa inuitamur, ad iſta compellimur. R. Precamur domine ut audias uoces ſeruorum tuorum, & obliuiſcaris Iniquitates noſtras, & peccatum noſtrum non recorderis. ℣. Nos quoque oramus ut ſeruis dei patris tui deleas Iniquitates noſtras. Gen. 50.

Lectio ſecunda.

Sed uideamus iſte quadraginta dierū ſacratiſsimus numerus unde habere cœpit exordium. Legimus primum in ueteri teſtamento, Noe temporibus quū omne genus humanum ſcelerata iniquitas occupaſſet: tot dierum numero patefactis catarrhactis cœli aquarum pluuias defluxiſſe, & myſterio quodā quadrageſimę, inun

datione orbi terrarum facta, nō tam diluuium, quam baptiſmum cōtigiſſe. R. Liberet nos domine manus tua, & adiuuet nos. Quia peccata noſtra multa ſunt. ℣. Peccauimus tibi domine, peccauimus tibi: remitte nobis. Quia.

Lectio tertia

BAptiſmū plane fuit, per quod in peccatoribus iniquitas ſublata eſt, Noe iuſtitia conſeruata. Ita ergo & modo nobis domin⁹ illius temporis quadrageſimiam dedit: ut conſtituto dierū numero, patefactis cœlis, pluuia nos miſericordię cœleſtis irroret: & inundatione facta per baptiſmum lauacri ſalutaris nos imber illuminet: & ſicut tunc factum eſt, aquarum fluctibus extinguatur in nobis delictorū iniquitas, uirtutum iuſtitia cōſeruetur. In benedict. Erexit. In miſerere. In iniquitatibus cōceptus ſum, & in delictis peperit me mater mea: a delicto meo munda me domine deus meus. post orationes. añt. Miſericordia domini plena eſt terra. ps. Portio mea es tu. reliqua ut in feria quarta communi. grad. Deprofundis. ut in feria quarta præterita. fo. 292. & ſic finitur ut ibidē. pro mortuis. R. i. Qui ſuſcitaſti. R. ij. In manus tuas.

Ad litanias. Oratio.

DEus cui nihil eſt impoſsibile, nihilque difficile, concede propitius. Ut ad omnipotentiæ tuæ beneficia dignę cōuerſatiōis prouocemur obſequio. Per dominū. añt. quære fol. 189 Conuertamur unuſquiſque. añt. Quem deprecemur. añt. In te ſperauerunt. añt. Media uita. antipho. Anima mea. ℣. Domine miſerere. ter. Chriſte libera nos. ter. Saluator. ter. [illegible]

Sancta Maria
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphael
Sancte Ioannes
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Stephane
Sancte Babila
Sancte Romane
Sancte Cosma
Sancte Damiane
Sancte Antime
Sancte Leonti
Sancte Euprepi
Sancte Vrsicine
Sancte Hermacora
Sancta Tecla
Sancte Galdine
Sancte Ambrosi
Omnes sancti. ℣. Exaudi Christe. ter. Exaudi deus. ter. K. ter.

Oratio

Conserua In nobis quæsumus domine maiestatis tuæ consuetudinem miserendi. Vt sicut humanitatē nostrā sine merito redemisti, ita redemptionis tuæ operam per nostram cassari non patiaris offensam. Per dominum. aūt. Peccauimus domine. folio 189. antiph. Aufer iram tuam. antiph. Peccauimus peccauimus. aūt. Domine si inquiras ℣. K. ter. Agnus dei. &c. Benedicamus domino. Ad Vesperas omnia ut in feria quarta præterita. fo. 292. præter hanc antiph. Benedicat te dn̄s ex Sion, et uideas quæ bona sunt Ierusalem. ps. Beati omnes. & reliqua. ℟. ij diac. Iniquitatem meā ego pronuntio, & cogitabo pro peccato meo. Ne derelinquas me domine deus meus. ℣. Quoniam iniquitates meæ superposuerunt caput meū, & sicut onus graue grauatæ sunt super me. Ne. ℟. ij. Abscondi tanquam aurum peccatum meum, & iniquitatem cælaui in sinu meo. Peccaui domine miserere mei. ℣. Auerte faciem tuam a pecca

tis meis, & omnes iniquitates meas dele. Peccaui, ℟.iij. Domine nõ secundum peccata nostra retribuas nobis, quia tu scis figmentum nostrũ. Recordare quia puluis sumus. ℣. Peccauimus cum patribus nostris, iniuste egimus, iniquitatem fecimus. Recordare. oratio. Opitulare: ℟. in baptist. Adiuua me deus. in feria quarta præterita fo. 294. añt. Ab occultis, quatuor uersic.

E t ab alienis parce seruo tuo.

S i mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero: & emundabor à delicto maximo.

E t erunt ut complaceant eloquia oris mei: & meditatio cordis mei in cõspectu tuo semper. Domine adiutor meus, & redemptor meus.

G loria patri. añt. Ab occultis meis mũda me domine. ps. Qui habitat, &c.

Feria quinta hebdomadæ secundæ, ℟. post hymnum in feria commum. Lect.j. de eodem.

Ipsa eñ quę sub Noe, & modo uertitur ratio. Baptismũ enim peccatori diluuium est: consecratio est fideli. Per lauacrum enim domini saluatur iustitia, necatur iniustitia: quod in uno eodemque factum uidemus apostolo Paulo, qui priusquam præceptis spiritualibus lauaretur, erat blasphemus, persecutor & Saulus. At ubi pluuia super eũ lauacris cœlestis influxit, necatur blasphemus, necatur persecutor, necatur & Saulus: uiuificatur apostolus, uiuificatur iustus, uiuificatur & Paulus. Vsque adeo autẽ perdidit ueterem cum actibus hominem: ut cum moribus mutaret & nomen. ℟. A facie furoris tui deus conturbata est omnis

terra. Sed miserere nobis, & ne facias consummationẽ. ℣ Dies mei sicut umbra declinauerunt, & ego uelut fœnum arui. Sed miserere.

Lectio secunda.

Quisquis ergo in hac deuotiõe quadragesimæ dominica mandata seruauerit, necabitur in eo diabolica impietas: apostolica autẽ reseruabitur gratia: & succedẽs quodãmodo sibi moritur ea parte qua peccator est, uiuificatur ex illa parte qua iustus est. Videam⁹ etiã si alibi in scripturis hũc mysticũ quadragesimæ numerum possimus inuenire. ℞ Includite eleemosynam in sinu pauperum, & ipsi orabũt pro nobis ad dñm. Quia sicut aqua extinguit ignẽ ita & eleemosyna purgat peccata. ℣ Bona est oratio cum ieiunio, & eleemosyna cum iustitia. Quia.

Lectio tertia.

Legimus quod sanctus Moyses in eremo quadraginta dierũ curriculo filios Israel cœlesti manna pauerit. Bonus ergo numerus, qui semper cœlũ aperit: bonus inquã numerus per quẽ iustitia Noe saluatur, & Israẽl filij saginãtur. Vnde & nos obseruemus hunc numerum, ut aperiantur nobis cœli: quatenus & pluuia nos gratiæ spiritualis irroret, & spiritualium sacramentorum manna reficiat. In benedictus. De manu omnium. In miserere. Asperges me dñe hyssopo & mundabor, lauabis me & super niuem dealbabor. post orationes ã Bonitatem & disciplinam & scientiam doce me dñe. ps. Bonitatem fecisti. reliqua ut in v. feria cõi, grad. Laudate nomẽ. ut in quinta feria præterita, fo. 294. pro mortuis. ℞. i. Accepimus ℞. ij Antequam.

Ad Vesperas. ℟. in choro. Benedictus dominus dominus domini mei Abraham, qui non abstulit misericordiam suã & ueritatem a domino meo. Et recto itinere me perduxit in domũ fratris domini mei. ℣. Cucurrit puella & nuntiauit in domo matris suæ omnia quæ audierat. Et recto. cætera ut in feria quinta prætẽrita, fo. 294. añ. In dño sperans. quatuor uersi.

Iudica me domine quoniam ego in innocentia mea ingressus sum: & in domino sperãs non infirmabor.

Proba me domine & tenta me: ure renes meos & cor meum.

Quoniam misericordia tua ante oculos meos est: & complacui in ueritate tua.

Non sedi in concilio uanitatis: & cum iniqua gerẽtibus nõ introibo.

Gloria patri. añ. In domino sperans nõ infirmabor. ps. Qui habitat. Et reliqua.

Feria sexta hebdomadæ secundæ, ℟. post hymn. Deus noster refugium. supra, fol. 294. Lectio prima, de eodem.

Instar enim patrum nostrorum hac obseruatione quadragesimæ & iustificamur & pascimur: iustificamur lauacro, pascimur sacramentis. Sed dicet aliquis filios Israël in eremo quã do manna saturati sunt, minime ieiunasse. Ego autem dico illos nõ nisi abstinentiæ tunc uacasse: atque ideo cœlestis alimoniæ gratiam meruisse. ℟. Angelus tuus domine circundet ciuitatem istam, & perambulet eam. Vt iam domine sit secura, & habitetur & requiescat. ℣. Noli claudere domine aurem tuam ad preces nostras, sed respice & uide afflictionem populi tui. Vt iam.

Lectio secunda.

PRimum quia desertum omne ieiunium est: quia anxietas solitudinis concupiscentiam repellit escarum. Deinde in eremo unde accuratæ epulæ, unde uina preciosa, unde quadraginta annorum tempore qualiscũque substantia? Intelligimus ergo ieiunasse filios Israël: quia cognoscimus illis escarum copiam defuisse: & tunc sumpsisse cibum, quando largienti domino placuisset. Satis autem diu ieiunat, qui cum Christi uoluntate se reficit. ℟. Fac nobiscum domine misericordiam, da ueniã. Da indulgentiam & miserere placatus. ℣. Domine exaudi orationẽ nostram, & clamor noster ad te perueniat. Da indulgentiam.

Lectio secunda.

VSqueadeo uero abstinentia filiorum Israël in eremo placuit saluatori: ut quorundã etiam inter ipsos intemperantia notaretur: ita ut quisquis auidior duplum mannæ sibi colligerat, hic hac iniuria feriretur, ut non tam cibũ sibi inueniretur seruasse quam uermes: scilicet, ut quia supra moderatã refectionem concupierat, uelut stimulis quibusdam conscientiæ in morem uermium urgeretur. In benedictus. In sanctitate, In miserere. Auditui nostro dona domine gaudium, & lætitia reple populum tuũ. post orationes añt. Veniant mihi miserationes tuæ domine. ps. Manus tuæ domine. reliqua, ut in feria sexta communi graduale. Ne derelinquas, supra in feria sexta præterita fol. 294. pro mortuis. ℟. Induta est. ℟. ij. Paucitas dierum.

Ad litanias. Oratio.

ADesto domine supplicationibus nostris: & sperantes in tua

misericordia, intercedẽtibus omnib⁹ apostolis tuis cœlesti protege benign⁹ auxilio. Per dñm. añt. In te dñe speramus fol. 190. añt. Dñe non sumus. añt. Domine si iratus. añt. Muro tuo. antip. Exaudi domine uoces seruorum tuorũ clamantium ad te & dicentium domine miserere nobis. ℣. Domine miserere. & reliqua

Sancta Maria
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphael
Sancte Ioannes
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Stephane
Sancte Nazari
Sancte Celse
Sancte Prothasi
Sancte Geruasi
Sancte Victor
Sancte Nabor
Sancte Fœlix
Sancte Georgi
Sancte Theodore
Sancte Faustine
Sancte Iouita
Sancta Tecla
Sancte Galdine
Sancte Ambrosi
Omnes sancti. ℣.
Exaudi Christe, ter.
Exaudi deus, ter.
K. ter. Oratio.

Deus qui diligentibus te facis cuncta prodesse, da cordib⁹ nostris inuiolabilis tuę charitatis affectũ, Vt desideria de tua inspiratiõe concepta, nulla possint tentatione mutari. Per dominum. añt. Peccauimus dñe. fol. 190. añt. Erigat nos dextera. añ. Domine inclina. ℣. K. ℣. Agnus. & cætera Ad Vesperas lucer. Dirigatur. uts. in feria vj. præterita. fo. 295. R. in choro Exaudi me dñe quoniã benigna est Misericordia tua. ℣. Secũdum multitudinẽ miserationum tuarũ respice in me. Misericordia. reliqua ut in feria sexta præterita fo. l. 295

Sabbato ij hebdomadę

secundæ, ad mat. R. post hymnum... in Sabbato cõi in Cãte mus. Gloriose &c.

Lectio i de eodem.

IGitur & nos fratres obseruantes quadragesimę quotidiana & moderata ieiunia, & tanquam in eremo cõstituti, nihil deliciarum sæcularium cogitemus: nulla nos cupiditatum corporalium dulcedo sollicitet. Simus sobrij, simus casti, habentes quidem conuersationem in urbibus, possideamus mẽte desertũ. Si ita abstinentes egerimus, erit ut cœlestis mannę reficiamur alimonia, & nullis uermium stimulis compungamur. R. Te deprecamur dñe, Qui es misericors & pius esto nobis propitius. V. Domine exaudi orationem nostram, & clamor noster ad te perueniat. Qui es.

Lectio secunda

ILla ergo esca nobis necessaria est, quæ uitam præstat, quæ animã pascit, post quã sequitur Christus, inimicus excluditur. Illã escã accipere debemus, quam saluator non diabolus subsequatur: quæ perceptione sui confessorem faciat non proditorem. Quam bene autem ieiuniorum tempore uerbũ dei dixit, eo quod refecit: ut ostẽderet ieiunia nostra nõ debere sęculi actibus occupari, sed sacris literis exerceri. R. Peccauimus tibi qui es in cœlis pater sancte. Patientiam habe in nobis. V. Quoniam mandatis tuis non obediuimus dñe, nec obseruauimus, nec fecimus quæ præcepisti nobis ut bene nobis esset. Patientiam.

Lectio tertia.

NEgligit enim famẽ corporis, qui pabula lectionis intẽdit: nec uentris curam habere poterit, qui alimentum uerbi cœlestis acquirit. Ipsa est enim

refectio quæ saginat animam, quæ impinguat uiscera, quum de diuinis scripturis cibũ eloquij perẽnis accipimus. Ipsa est esca, quæ uitam æternam tribuit, & insidias a nobis diabolicæ tentatiõis excludit. Quod autem sacrarum literarum lectio uita sit, dominus testatur dicẽs. Verba quæ ego loquutus sum uobis, spiritus & uita sunt. In benedictus Illumina domine. In cõfitemini. Bonum est cõfidere. reliqua ut in sabbato communi gradua. Diligam te domine. ut in sabbato præcedenti, fol. 296 antip. Tuus sum ego, quatuor uers. In æternum domine. in sabbato communi, pro mortuis. ℟. ij. Quis mihi. ℟. ij. Scio domine. Ad Vesperas lucerna. Quoniã tu. ℟. in choro. In omnibus. In magni. Meus cibus est. ut in dominica præterita fol. 297. cæteraus in sabbato communi.

Dominica de Abrahã, ad mat. ℟. post hymnũ.

Quum tribularer clamaui ad dominũ deum meum. & exaudiuit me de uentre inferni. Dum anxiaretur in me spiritus meus recordatus sum tui. ℣. Quæcunque uoui reddam tibi saluatori meo domino. Dum In De nocte. Tollatur impius. In Confirma. Non exeat. quære in dominica quarta post Epiphaniam fol 260. In Domine audiui. In turbatione animæ meę, in ira misericordiæ memorare domine.

Euangelium secundum Ioannem.

Ioan. 6

In illo tempore. Dixit Iesus ad eos qui crediderunt ei Iudæos. Si manseritis in sermone meo, uere discipuli mei eritis. Et reliqua.

Ex tractatu sancti Augustini. Lectio prima.

Quod lectionẽ pristinam sequitur, & de sancto

de sancto euangelio hodie nobis recitatum est, tunc distuli dicere, quoniam multa iam dixeram: & de libertate in quam nos uocauit gratia saluatoris, non prætereũdum neque negligenter differẽdum hinc hodie domino adiuuante statuimus loqui, uobis. Quibus enim loquebatur dominus Iesus Christus, Iudæi erãt ex magna parte inimici, sed etiam amici, ex quadã parte iam facti, & futuri. ℟. Conuertere domine & libera animam meam. Saluũ me fac propter misericordiam tuã. ℣. Sana me domine quoniam turbata sunt ossa mea, & anima mea turbata est ualde. Saluum.

Lectio secunda.

SI manseritis in uerbo meo uere discipuli mei eritis: quia eñ nunc credẽtes estis, manendo uidentes eritis. Ideo sequitur, & cognoscetis ueritatem. Veritas incommutabilis est, ueritas panis est, mentes reficit, non deficit: mutat uescentem, non ipsa in uescentem mutatur. Ipsa est ueritas uerbum dei, deus apud deum, unigenitus filius: hæc ueritas carne induta est propter nos, ut de Maria uirgine nasceretur, et impleretur prophetia: ueritas de terra orta est. Hæc ergo ueritas quum Iudęis loqueretur, latebat in carne, latebat autem nõ ut negaretur, sed ut differretur: differretur, ut in carne pateretur. ℟. Ignosce nobis domine, ignosce nobis cõfitentibus: quia ipse es testis Et iudex quẽ nemo potest fallere. ℣. Rex æterne domine, rerum creator omnium, qui eras ante sæcula semper cum patre filius. Lectio tertia.

MOuet enim me fratres hominũ uana superbia, qui etiam de

ipsa quã carnaliter intelligebant sua libertate mentiti sunt dicentes nemini seruiuimus unquam. Dominus autem quid eis respondit hæc potius & intentius audiam⁹, ne & nos ipsi serui inueniamur. Respondit enim eis Iesus. Amẽ amen dico uobis, quia omnis qui facit peccatum seruus est peccati: seruus est, sed utinã hominis & non peccati. Quis non sub his uerbis contremiscat? Præstet nobis domin⁹ deus noster, id est & mihi & uobis: ut pro sententia loquamur de hac libertate appetenda, & de illa seruitute fugienda. Tu autem. In benedictus. Caro nos læta traxit ad culpam, nunc afflicta reducat ad ueniã. In Cantemus. Currus Pharaonis & uirtutes eius proiecit in mare, hic est deus noster honoremus eum. In benedicite. Trium puerorum cantemus hymnũ, quem cantantes in camino ignem cõculcauerunt benedicẽtes deum nostrum. Oratio.

ADiuua quæsumus domine fragilitatem plebis tuæ ieiunij sacramento. Vt ad uotiuos paschalis celebritatis effectus, & corporaliter gubernata concurrat, & per tuam gratiam deuota perueniat. Per dominum. Oratio ij. Gratias tibi agimus. Oratio iij. Excelsum nomen. supra in dominica præterita folio 197. In laudate. In tympano & choro laudate dominum, in chordis & organo laudate deum. capitulum. Cantate domino, &c. psallenda. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis, pœnitentiam agite domus Israël. R. in baptiste. Ne proijcias me domine a a facie tua, cor contritum & humiliatũ Deus.

non spernit. ℣. Benigne fac domine in bona uoluntate tua Sion, ut ædificentur muri Ierusalem: tunc acceptabis sacrificium iustitiæ oblationes & holocausta. Deus non. Oratio.

SAnctifica quæsum⁹ domine propitius nostra ieiunia; & cunctarum nobis indulgentiam largire placatus culparum. Per dominum. añt. Et clamor. quatuor uersiculi. Domine exaudi orationẽ fol. 285. Oratio. Vide quęsumus domine. psallenda. Auerte faciem tuam a peccatis meis, & oẽs iniquitates meas dele. cõplet. Sit splendor. Oratio. Ad aures clementiæ. Ad Vesperas añt. in choro. Deus misereatur. fol. 235. ℟. in choro. Deprofundis clamaui ad te domine, Domine exaudi orationem meam. ℣. Quia apud te propitiatio est, & propter legem tuam sustinui te domine. Domine. Oratio. Adiuua quæsumus domine. ut supra. In magnificat. Ego gloriam meam nõ quæro, est qui quærat & iudicet. Oratio. Sanctifica quæsumus. ut supra, psallen. Si quis sermonem meum seruauerit, mortem non uidebit in æternum. ℟. in bapt. Propitiare domine iniquitatibus nostris, & libera de interitu uitã nostram. ℣. Homo tanq̃ f[illegible]num dies eius, & sicut flos agri ita florebit. Vita nostra. Oratio. Fortitudo. añt. Et clamor. iiij. uers. Dñe exaudi. ut in matut. Oratio. Exaudi nos misericors. psal. Abrahã pater uester exultauit ut uideret diem meũ, & gauisus est dicit dñs. Oratio. Os nostrum. 287. Feria ij. hebdomadę iiij. ℟. post hymnum. Deus in nomine. fol. [illegible] Sermo sancti Ambrosii [illegible] Lectio prima [illegible]

TEstimonium perhibet sanctus apostolus de prophetis dicēs. Tempore (inquit) acceptabili exaudiui te, & in die salutis adiuui: & subsequitur ipse. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis. Vnde & ego testificor uobis hos esse dies redemptionis: hoc esse tēpus cœlestis quodammodo medicinæ: in quo tempore omnium uitiorum nostrorum labem, & uniuersa uulnera peccatorū sanare poterimus: si medicū animarum nostrarum fideliter exoremus, ut prçcepta eius tanquam idonei minime dispernamus. ℟. Spē in alio nunquam habui, præter in te deus Israël, qui irasceris & clemēter ignoscis. Et omnia peccata hominum in tribulatione dimittis. ℣. Confitebimur tibi deus, confitebimur tibi. & inuocabimus nomen tuum. Et omnia.

Lectio secunda.

TVnc enim languidus ęgritudinis suæ inuenit medicinam, si omni sollicitudine medici mandata seruauerit: quod si aliud faciat, quā aliud iubetur: increscente morbo, nō medicus, sed præuaricator in culpa est. Medicus autem est dominus Iesus Christus, qui ait. Ego occidam, & uiuificabo: percutiam, & sanabo. Occidit enim quodammodo antequam uiuificet dominus. Occidit in nobis homicidia, adulteria, scelera, furta per baptismum: & sic nos tanquam nouos homines æternitatis immortalitate uiuificat. ℟. Abscondi tanquam. supra feria quarta. fol. 301.

Lectio tertia.

MOrimur ergo peccatis, uidelicet, per lauacrum, regeneramur autem uitæ per spiritum: sicut ait san-

ctus apostolus. Quoniam mortui estis delictis uestris, & uita uestra abscondita est cum Christo. Consepulti enim estis cum illo per baptismũ in mortem. Occidimur enim quodammodo, quum desinimus esse quod fuimus. In benedictus, & in reliquis, omnia ut in feria secunda fo. 288. In miserere. Cor mundum crea in me deus, & redde mihi lætitiã salutaris tui. post orationes. Iniqui persecuti sunt me, adiuua me domine. ps. Defecit in salutare. & cætera, ut in fo. 288. pro mortuis ℞. i. Libera me. ℞. ij. Nonne cognoscit. Ad Vesperas omnia ut in feria secunda fol. 290. antiph. Sedebit dominus. quatuor uersicu.

Afferte dño filij dei: afferte domino filios arietum.

Afferte domino gloriã & honorem: afferte domino gloriam nomini eius.

Adorate dominum in atrio sancto eius, uox domini super aquas: deus maiestatis intonuit dominus super aquas multas.

Vox domini in uirtute: uox domini in magnificentia.

Gloria patri. & c. añt. Sedebit dominus rex in æternum. ps. Qui habitat. & reliqua. Feria tertia, hebdomadæ tertiæ. ℞. post hymnum. Ne in ira tua. in feria tertia cõmuni. Lectio prima de eodẽ.

Nouo enim pietatis genere, in uno eodemque homine mors operatur & uita: moritur enim concupiscentia peccatorum, & uiuificatur ordo uirtutum. In uno namque eodem homine impius & adulter occiditur, ut misericors renascatur & castus. Interimitur idololatria, ut religio propagetur: fornicator & e-

briosus extinguitur, ut continens & sobrius procreetur. ℟. Domine nō posuisti pœnitentiā super iustos, sed super me peccatorem, Qui peccaui super numerū arenæ maris. ℣. Flecto genua cordis mei, peto ueniam magnitudinis tuæ. Qui peccaui.

Lectio secunda.

SIc ergo mortificat dominus, ut uiuificare faciat: sic occidit, ut prosit: sic uerberat, ut emendet. Hæc est igitur circa homines suos eius tota seueritas, ut in his peccata puniantur, anima conseruetur: auferantur detestanda uitia, uirtutes optimæ nutriantur. Vsqueadeo autem hac pia occasione domini, cernimus plerosque conuersos, intantum ad melius profecisse, sic de pessimis optimos factos, ut quum uideas eos credas renatos homines, quum nō uideas mutatas esse personas. ℟. Hæc dicit dominus. quære in lx. fol. 282.

Lectio tertia.

INtantum enim in nobis id quod prius eramus interimitur, aufertur, extinguitur: ut id quod postea sumus, denuo natum esse credamus: unde natiuitas hęc secunda, prioris uitæ finē iam fuisse significat. Quod autē ait, percutiā & ego sanabo: percutit plane præceptis suis peccatores, ut sanet: ieiunia præcipit, iudicium comminatur, & tristem gehennæ metum excutiēs, adhibet medicinā: ut dum futura pertimescimus, pręsentia corrigamus. In benedic. Visitauit. In miserere Redde mihi lætitiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me deus meus. post orationes añt. Tuus sum ego, saluum me fac domine. ps. In æternum domine. reliqua omnia ut in feria iij. hebdomadæ primæ.

fol 291. pro mortuis. ℞. i. Scio enim. ℞. ij. Desiderium meum. Ad Vesperas, omnia ut in feria iij. hebdomadæ j. fol 291. añt. Audiuit dominus. iiij uersi.

Dominus factus est adiutor meus.

Conuertisti planctum meũ in gaudium mihi: cõscidisti saccũ meum, & præcinxisti me lætitia.

Vt cantem tibi gloria mea & non compũgar: domine deus meus in æternum confitebor tibi.

Gloria patri. &c. añt. Audiuit dominus & misertus est mihi. ps. Qui habitat. &c.

Feria quarta, hebdomadæ tertiæ. ℞. post hymnum. Adiutor noster. in feria iiij. hebdomadæ primæ. fol. 291. De eodem.

Lectio prima.

SIc nanque Paulum apostolum percutiendo sanum reddidit. Quum enim esset persequutor, impi⁹, & blasphemus: & quidem dũ ad deuastandas ecclesias Damascum properaret, subito fulgoris cœlestis eũ terrore percussit, ut euãgelici splendoris eum luce perfunderet: & carnalium luminũ orbem mutauit, ut spiritalium oculorũ illuminaret aspectum: corporis eum debilitate perterruit, ut eum fidei deuotione saluaret.

℞. Sacerdotes & leuitæ, principes & seniores. Orate ad dominũ, ut sit propitius omnibus. ℣. Vniuersa multitudo populi gaudeat gaudio magno, cũ exultatione. Orate ad.

Lectio secunda.

SVrgẽs ergo a terra Paulus, exteriorib⁹ quidem oculis non uidebat homines, nõ aërem: sed mentis luminibus Christũ uidebat de cœlo. Denique intantũ profuit dñi ista percussio:

ut de Iudæo Christianus, de blasphemo apostolus, de Saulo Paulus existeret: & eousque mutauit ueterem cum moribus hominem, ut etiã mutaret & nomen. R. Pater peccaui in cœlũ & coram te, & iam non sum dignus uocari filius tuus, sed Fac me sicut unũ de mercenarijs tuis. V. Surgam & uadã ad patrem meum, & dicã illi. Fac me. Lect. iij.

HAbentes igitur huiusmodi medicũ, qui percutiendo sanat, mortificando uiuificat, subdamus ei cum omni patientia ad curandum: ut quicquid ulceribus fœtidum esse perspexerit, incidat, amputet, execet: ut resectis omnibus diaboli uulneribus, hoc solum in nobis faciat remanere quod dei est. In benedictus Erexit nobis. In miserere. Aperi dñe labia mea, ut possim cantare gloriam tuam. post oratio nes. ã Ab omni uia mala, prohibe pedes meos domine. ps. Quomodo dilexi, reliqua ut in feria quarta, hebdomadæ primæ, folio 202. pro mortuis. R. j. Auditu auris. R. ij. Oculi mei. Ad litanias. Dñs uobis. Oratio

DEus qui omnipotentiam tuam parcendo maxime & miserãdo manifestas, multiplica super nos gratiã tuã. Vt ad tua promissa currentes, cœlestiũ bonorum facias esse consortes. Per dominũ. añ. Cõuertere Israël ad dominum deum tuum, tollite uobiscum legem: dicite deo, potens es saluare nos deus noster. antipho. Conuertimini & agite pœnitentiam ab omnibus abominationibus uestris, quare moriemini domus Israël? quia nolo mortem moriẽtis, sed reuertimini & uiuetis, dicit dñs. añt.

De⁹ noſter exaudi nos peccatores: & oſtende in nobis miſericordiam tuam: & conforta ciuitatem iſtam miſericors: intercesſione genitricis tuæ ſalua plebem tuam. añt. Terribile eſt Chriſte iudicium tuum, ubi cherubim & ſeraphim contremiſcunt: ubi angeli tremũt, qui nõ peccauerunt: ubi iuſti terrentur, qui placuerunt corã te domine: illi ſplẽdore tuo ſatiantur: libera ſaluator, libera populum tuum de morte æterna. antipho. Rex ſanctorum deus conuerte nos: & in tempore malo non nos derelinquas. ℣. Domine miſerere. ter. Chriſte libera nos, ℟. Saluator, ter.

Sancta Maria
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphael
Sancte Ioannes
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Stephane
Sancte Firme
Sancte Ruſtice
Sancte Fœlix
Sancte Fortunate
Sancte Vigili
Sancte Siſini
Sancte Martyri
Sancte Alexander
Sancte Iuuenalis
Sancte Herculane
Sancte Caſsiane
Sancta Thecla
Sancte Galdine
Sancte Ambroſi
Omnes ſancti

Exaudi Chriſte, ter ℟. Voces noſtras, Exaudi deus, ter ℟. Et miſerere nobis
Kyrie eleyſon, ter
℣. Dominus uob.

Oratio.

Deus qui es mirabilis in operibus, iuſtus in iudicijs, largus in donis, multiplica ſuper nos gratiam tuam. Et quia tu nobis es bonorum cauſa meritorũ, cuſtodi quod tribuis: ut

ut de Iudæo Christianus, de blasphemo apostolus, de Saulo Paulus existeret: & eousq; mutauit ueterem cum moribus hominem, ut etiã mutaret & nomen. ℞. Pater peccaui in cœlũ & coram te, & iam non sum dignus uocari filius tuus, sed Fac me sicut unũ de mercenarijs tuis. ℣. Surgam & uadã ad patrem meum, & dicã illi. Fac me. Lect. iii.

HAbentes igitur huiusmodi medicũ, qui percutiendo sanat, mortificando uiuificat, subdamus ei cum omni patientia ad curandum: ut quicquid ulceribus fœtidum esse perspexerit, incidat, amputet, execet: ut resectis omnibus diaboli uulneribus, hoc solum in nobis faciat remanere quod dei est. In benedictus Erexit nobis. In miserere. Aperi dñe labia mea, ut possim cantare gloriam tuam. post orationes. ã Ab omni uia mala, prohibe pedes meos domine. ps. Quomodo dilexi. reliqua ut in feria quarta, hebdomadæ primæ, folio 202. pro mortuis. ℞. j. Auditu auris. ℞. ij. Oculi mei. Ad litanias. Dñs uobis. Oratio

DEus qui omnipotentiam tuam parcendo maxime & miserãdo manifestas, multiplica super nos gratiã tuã. Vt ad tua promissa currentes, cœlestiũ bonorum facias esse consortes. Per dominũ. añ. Cõuertere Israël ad dominum deum tuum, tollite uobiscum legem: dicite deo, potens es saluare nos deus noster. antipho.

Conuertimini & agite pœnitentiam ab omnibus abominationibus uestris, quare moriemini domus Israël? quia nolo mortem moriẽtis, sed reuertimini & uiuetis, dicit dñs. añt.

De' noster exaudi nos peccatores: & ostende in nobis misericordiam tuam: & conforta ciuitatem istam misericors: intercessione genitricis tuæ salua plebem tuam. añt. Terribile est Christe iudicium tuum, ubi cherubim & seraphim contremiscunt: ubi angeli tremũt, qui nõ peccauerunt: ubi iusti terrentur, qui placuerunt corã te domine: illi splẽdore tuo satiantur: libera saluator, libera populum tuum de morte æterna. antipho.

Rex sanctorum deus conuerte nos: & in tempore malo non nos derelinquas. ℣. Domine miserere. ter. Christe libera nos, ℟. Saluator, ter.

Sancta Maria
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphael
Sancte Ioannes
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Stephane
Sancte Firme
Sancte Rustice
Sancte Fœlix
Sancte Fortunate
Sancte Vigili
Sancte Sisini
Sancte Martyri
Sancte Alexander
Sancte Iuuenalis
Sancte Herculane
Sancte Cassiane
Sancta Thecla
Sancte Galdine
Sancte Ambrosi
Omnes sancti
Exaudi Christe, ter
℟. Voces nostras,
Exaudi deus, ter
℟. Et miserere nobis
Kyrie eleyson, ter
℣. Dominus uob.

Oratio.

Deus qui es mirabilis in operibus, iustus in iudicijs, largus in donis, multiplica super nos gratiam tuam. Et quia tu nobis es bonorum causa meritorũ, custodi quod tribuis: ut

inuenias quos corones. Per dominum. añt. Non despexisti multũ misericors deus in tribulatione clamantes ad te per genitricem tuã: sed nunc aduenisti ad saluandum populũ tuũ, rex ad captiuos, medicus ad infirmos, pastor ad errantes, uita desperatis: ideoq; clamamus ad te, reple domine gaudio animas nostras, & miserere nobis. añt. Propitiare domine creaturæ tuæ, quia de terra facti sumus: plasma tuũ domine suscepimus, sanguine tuo redempti sumus: ecce precamur sancte omnipotens in tempore angustiæ, subueni & miserere. añt. Dum indignaretur dominus populo suo, multum flendo non cessauit Moyses exclamare uoce magna & dicere: si iã domine dimittis peccata populo tuo, dimitte: si non, dele me de libro quem scripsit manus sua. añt. Super flumina Babylonis sedimus, & fleuimus, dum recordaremur tui Sion. hymnum cantemus deo domine inclina coelos & descende, libera nos de aquis multis, & de manu eorum qui nos persequuntur domine deus noster. K. ter Agnus dei. &c. Ad Vesperas o-mnia ut in feria iiij. hebdomadæ primæ. folio 292. R. j diac. Domine defecit in dolore uita mea, & anni mei in gemitibus cõsumati sunt. Libera me de manibus inimicorum meorũ. ℣. Illumina faciem tuã super seruum tuum, & saluum me fac in tua misericordia. Libera. R. ij. Deus meus confundor leuare faciem meam ad te, quoniã facinora mea cõduplicata sunt super me. Quia peccaui tibi. ℣. Miserere mei dñe, quoniã conculcauit me homo, toto die bellans

tribulauit me. Quia. R. iij. Vide humilitatem meam & laborem meũ dñe, & dimitte omnia peccata mea, Deus me⁹ quia te sustinui tota die, ℣. Ad te domine leuaui animam meam, deus meus in te confido non erubescam. Deus me⁹. oratio. Opitulare deus. ut in feria quarta, folio 293. & reliqua. añt. In tua iustitia. iiij. uersi. In te domine speraui. in feria quarta cõmuni. ps. Qui habitat. & reliqua. Feria quinta, hebdomadæ tertiæ. R. post hymnum. Inclina ad me. De eodem. Lectio prima.

Istud autem primum eius est præceptũ, ut his quadraginta diebus ieiunijs, orationibus, uigilijs opera commodemus. Ieiunijs enim lasciuia corporis castigatur, orationibus deuota saginatur anima: uigilijs diaboli inuidiæ depelluntur. Deinde quũ istis mandatorum obseruationibus fuerit hoc tempus impletum, tunc purgata & fatigata tot obseruationibus anima ad baptismum ueniens, spiritus sancti inũdatione reficitur, et cœlestis gratię rore perfunditur. R. Qui iudicas omnem mundum libera nos, Quia tu es redemptor noster & saluator mundi. ℣. Domine exaudi orationem nostram, & clamor noster ad te per ueniat. Quia.

Lectio secunda.

Vnde ponens ueteris hominis corruptelam nouæ indolem iuuentutis acquirit. Et mirum in modũ in uno eodẽq; homine delictis sanctitas, iniquitati iustitia, senectuti succedit infantia: nouo q; natiuitatis genere alter est qui renascitur, quũ ipse sit qui peccauit. Sic nanq; Elias quadraginta dierũ ac noctiũ curriculo continuato ieiunio totius

mundi longã ac nimiam ſiccitatem meruit imbrium rore reſtinguere, & ardentem terrarum ſitim cœleſtis pluuiæ largitate perfundere. ℟. Aſcẽdat domine oratio noſtra ad thronũ maieſtatis tuæ. Et ne uacua reuertatur ad nos poſtulatio noſtra. ℣. Domine exaudi orationem noſtram, & clamor noſter ad te perueniat. Et ne.

Lectio tertia.

QVod quidem in figuram noſtri factũ eſſe cognoſcimus: ut nos quoque horum quadraginta curriculo dierum ieiunantes ſpiritualem baptiſmatis pluuiam tribubus noſtris iam diu aridam terram cœleſtis deſuper imber infundat: & longam gentiliũ ſiccitatem lauacri inundatio ſalutaris irroret: ſiccitatem enim & ardorem animę ſuę patitur, quiſquis baptiſmi gratia nõ rigatur. In benedictus. De manu omnium. In miſerere. Sacrificium deo ſpiritus contribulatus, cor contritũ & humiliatũ deus non ſpernit. post orationes antipho. Lucerna pedibus meis uerbũ tuũ domine. ps. Et lumen ſemitis. reliqua omnia ut in feria quinta hebdomadæ primæ fo. 294. pro mortuis. ℟. i. Caligauerunt. ℟. ij. Remitte mihi. Ad Veſperas omnia ut in quinta feria fol. 294. antipho. Verbo domini. quatuor uerſic.

Gaudete iuſti in domino: rectos decet collaudatio.

Confitemini domino in cithara: in pſalterio decem chordarum pſallite ei.

Cantate ei canticũ nouum: bene pſallite ei in iubilatione.

Quia rectum eſt uerbum domini: & omnia opera eius in fide.

Gloria patri. añt. Ver

bo domini cœli firmati sunt. ps. Qui habitat.

Feria sexta, hebdomadæ tertiæ, ℞ post hymnum. Deus noster refugium. in feria sexta fol. 294 De eodem.

Lectio prima.

HOrum ergo dierū noctiumq; ieiunio Moyses sanctus meruit cum deo loqui, stare: et consistere: & de manu eius legis præcepta suscipere. Quamuis enim illum ab obtutibus dei conditio humana subtraheret, ieiuniorum tamen gratia proximum illum diuinitatis consortio faciebat. ℞ Peccata mea multa sunt domine, miserere mei deus: in irā cōcitaui te. Spem in alio non habui, præter in te deus Israël. ℣ Ego sum domine qui peccaui, & qui inique egi. Spem in.

Lectio secunda.

HÆc enim in nobis uirtutū portio dei est, ut ieiunemus frequenter, quoniam semper deus ipse ieiunat. In quocunque igitur plus operū suorum inesse perspexerit, ipsi magis familiaris intimus & amicus est: sicut scriptura dicit. Et Moyses loquebatur cum deo facie ad faciem, sicut quis loquitur cū amico suo. Exodi 33.

℞. Nolite tardare conuerti ad dominum, quia nescitis quid pariat superuentura dies. A mane usque ad uesperum mutabitur tempus. ℣ Nolite sperare in iniquitate, & in rapinis nolite concupiscere. A mane.

Lectio tertia.

VNde & dominus Iesus Christus resurrectionis gloriā percepturus, uirtutes suas quadraginta dierum noctiumque ieiunio dedicauit: ut ostenderet non panem esse uitam hominum. His itaque quadraginta dierum ieiunijs reconciliatur deus, ape-

riuntur cœli, inferna re-ferantur. Igitur, & nos fratres dilectissimi ieiunemus continue, & deuote hoc spatio temporis: ut propitietur nobis dominus, pateant nobis cœli, inferna contra nos non ualeant. In benedictus. In sanctitate. In miserere. Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, si deleueris deus iniquitates nostras. post orationes. Adiuua me domine & saluus ero. psalmus. Iniquos odio. cætera ut in feria sexta folio 294. pro mortuis. Relaxentur. R. ij. Non timebis.

Ad litanias.

Oratio.

DEus qui omnem animam confitentem tibi magis uis emẽdare quam perdere, auerte a nobis iram indignationis tuæ, & dimitte omnia peccata nostra. Per dominum. añt. Impetum inimicorum ne timueritis, memores estote quomodo salui facti sunt patres nostri in mari rubro: nunc ergo proclamemus ad dominum, & miserebitur nostri. añt. Peccata nostra diuiserunt inter nos & deum nostrum: & iniquitates nostræ auerterunt faciẽ eius ne uideret nos: & ideo supplices & extremi seruuli tui clamamus dicentes, parce domine populo tuo, & miserere nobis. añt. Propitiare domine populo tuo, quia peccauit tibi: & omnes iniquitates eorũ ne memineris: sed da eis misericordiã: exaudi eos in quibus inuocauerunt te domine. añt. In tribulatione nostra inuocamus te domine, libera nos propter nomen tuum, & super tribulãtes nos mitte manũ tuam Dñe miserere. ter Christe libera nos. R. Saluator. ter.

Sancta Maria
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphael
Sancte Ioannes
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Stephane
Sancte Mauriti
Sancte Candide
Sancte Victor
Sancte Exuperi
Sancte Quirice
Sancte Vite
Sancte Antonine
Sancte Vitalis
Sancte Agricola
Sancte Domnine
Sancta Thecla
Sancte Galdine
Sancte Ambrosi
Omnes sancti
Exaudi Christe. ter
Exaudi deus. ter
Kyrie eleison. ter
℣. Dominus uobis.

Oratio.

DEus apud quē nemo per se est innocens, nemo de suis meritis gloriosus, concede propitius. Vt quum nostra opera prodesse nō possunt, gloriosius tua misericordia succurrat indignis. Per dominum.

antipho.

Petite & accipietis, quærite dominum, & inuenietis, pulsate & aperietur uobis. añt.

Nolite timere quoniam deus in proximo ueniet, ut misereatur & præsit ciuitati, & populo flenti & gementi nimis, effundenti lachrymas ante dominū deum nostrum. añt.

Deprecamur te domine in omni misericordia tua, ut auferatur furor tuus & ira tua a ciuitate ista, & a domo sancta tua: quoniā peccauimus tibi. K. ter.

Agnus dei. &c. Ad Vesperas lucernarium.

Dirigatur. ut in feria sexta, hebdomadæ primæ. fo. 295. ℟. in choro. Orauit Iacob & dixit: domine qui dixisti mihi reuertere in terram natiuitatis tuæ.

Erue me de manu fratris mei, quia ualde eum timeo. ℣. Deus in cuius conspectu ambulauerunt patres mei, qui docuisti me a iuuentute mea. Erue me. & finiuntur ut in dicta feria sexta fol. 295.

Sabbato tertio quadragesimæ. ℟. post hymnũ. Ab omni uia. ut in sabbato communi. In Cantemus. Dextera tua.

Sermo sancti Ambrosij episcopi. Lectio prima.

Eccl. 9. Sicut aqua extinguit ignem, ita & eleemosyna extinguit peccata. Magna plane & cunctis ambienda sententia, quæ hominibus pene iam mortuis, & peccatorum suorum incendio arefactis, rediuiuum quoddam beneficium pollicetur: ut interueniente eleemosyna, miseri homines, qui in mortẽ peccatis aruerant, ad uitam reuiuiscant: sitque illis misericordia fons salutis, quibus auaritia fuerat mortis incendium: ut flammas quas sibi peccando incenderant, largiendo restinguant. ℟. Miserere domine. Supplicantibus, da nobis ueniam. ℣. Pacem rogamus domine. Supplicantibus.

Lectio secunda.

Li. 2. Dicit enim dominus ad discipulos suos: date eleemosynam, & omnia munda sunt uobis. Quamuis ergo pollutus, quãuis multis criminibus circunseptus, si eleemosynas feceris, innocens esse cœpisti. Abstergit enim eleemosyna quod auaritia polluebat: et maculã quam res alienas diripiendo contraxeras, tuas erogando purificas. Vide ergo quæ sit misericordiæ gratia, quæ una & sola uirtus cunctorum est redemptio peccatorum. ℟. Ne recorderis peccatum meum domine. Dum ueneris iudicare sæculum per ignem.

℣. Qui

℣ Qui monti dictu-rus sum in illa die, cade super me, & abscon de me. Dum. Lectio iij.

ITa igitur eleemosy-na extinguit pecca-ta, sicut aqua baptismi gehennæ extinguit in-cendium. Ergo eleemo syna quodãmodo ani-marum aliud est laua-crum. Nisi quod (salua fide dixerim) indulgen tior est eleemosyna quã lauacrum: lauacrũ enim semel datur, & ueniam pollicetur: eleemosynã uero quoties feceris, to ties ueniã promereris. In benedictus Illumina domine. In Cõfitemini. añt. Virtus mea. reli-qua ut in sabbato pri-mo folio 296 antipho In cœlis. quatuor uersi. Misericordias tuas. in sabbato cõi: pro mor-tuis. ℟ j. Qui suscita-sti. ℟ ij. In manus. Ad Vesperas ℟. in choro. Deprofundis. In magni ficat. Ego gloriam ut in dominica præterita, folio 306; cætera ut in sabbato communi.

Dominica de Cæco. ℟ post hymnum Oremus dominum. fol. 257. in De nocte. Pacem tuam In Confirmatum. Arcũ potentiũ. præterin quin ta dominica post Epi-phaniam folio 261. In Domine audiui. Consi-deraui opera. in domi-nica quarta. folio 260. Euangelium secundum Ioannem.

PRæteriens Iesus ui-dit hominem cæcũ a natiuitate. Et reliqua. C. 9.

Ex tractatu sancti Au-gustini. Lectio prima.

DE homine quẽ do-minus Iesus illumi nauit, qui cæcus natus fuit, prolixa lectio reci-tata est. Genus humanũ est iste cæcus: hæc enim cæcitas contigit in pri-mo homine per pecca-tum, de quo omnes ori-ginem duximus, non so lum mortis, sed etiam iniquitatis. Si enim cæ-citas est infidelitas, &

illuminatio fides: quem fidelem quando uenit Christus inuenit? Quandoquidem apostolus natus in gente prophetarum dicit, fuimus & nos aliquando natura filij iræ sicut & cæteri. Si filij iræ, filij & uindictæ, filij pœnæ, filij gehennæ. ℟. In cõspectu tuo domine posui lachrymas meas, ego uero in te sperabo. Non timebo quid faciat mihi homo. ℣. In domino laudabo uerbum, in domino laudabo sermonem, in deo sperabo. Non.

Lectio secunda.

Venit dominus: quid fecit? Magnũ mysterium commendauit: expuit in terram, de saliua sua lutũ fecit, quia uerbum caro factũ est, & inunxit oculos cæci: inunctus erat & nondum uidebat. Mittit illum ad piscinam, quæ uocatur Siloe. Pertinuit autem ad euangelistam commendare nobis nomen huius piscinæ, & ait, quod interpretatur missus. Iam quis sit missus agnoscitis. Nisi enim ille fuisset missus, nemo esset ab iniquitate dimissus. Lauit ergo oculos in ea piscina quæ interpretatur missus, baptizatus est in Christo. ℟. Immensa & inuestigabilis misericordia promissionis tuæ domine, tu dixisti nolo mortem peccatoris, sed ut conuertatur & uiuat. Qui Chananæam & publicanum uocasti ad pœnitentiam. ℣. Quoniam tu es dominus altissimus, longanimis, & multum misericors, patiens super malitias hominũ. Qui Chananæam.

Lectio tertia.

Me oportet operari opera eius qui misit me, donec dies est. Mementote quoniam uniuersam gloriam illi dat, de quo est: quia ille habet filium,

qui de illo sit: ipse non habet, de quo sit. Sed quare dixisti domine, donec dies est? Audi quare. Veniet nox quã do nemo potest operari. Nec tu domine, ita ne tantum ualebit illa nox, ut nec tu possis in illa operari? Cuius opus est nox? Puto eũ; immo non puto, sed credo atque confirmo, te ibi fuisse, quando dixit deus. fiat lux, & facta est lux. Si enim uerbo fecit, per te fecit: & ideo dictum est. Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil. Tu autem. [illegible] Tu credis in filiũ dei? credo domine; & procidens adorauit eũ. [illegible] Gubernasti iustitiam tuam, populum tuum libera domine. [illegible] Tres pueri testimoniũ trinitatis in se habentes, stabant in medio flammæ, & benedicebant deum in secula.

Oratio.

DEus qui homini ad imaginem tuã condito ideo das temporalia ut largiaris æterna, ecclesiam tuam spiritali fecunditate multiplica. Vt qui sunt generatione terreni, fiant regeneratione cœlestes, Per dominum. Gratial. Gratias tibi agimus. Oratio iij. Excelsum nomen. [illegible] Secundum multitudinem magnitudinis tuæ te laudamus domine. [illegible] Cantate. [illegible] In tribulatione dilatasti me, miserere mei, et exaudi me domine. [illegible] Reminiscere miserationum tuarum domine, & misericordiæ tuæ, Quæ a sæculo sunt. [illegible] Delicta iuuentutis meæ & ignorantias meas ne memor fueris domine. Quæ.

Oratio.

DEus in cuius prçci puis mirabilib⁹ est humana reparatio, solue opera diaboli, & mortifera peccati uincula disrumpe. Vt destructa malignitate quæ nocuit, uincat potius misericordia quæ redemit. Per dominum. antiph. Melior est domine. nsp. uersi. Deus deus meus fol. 234. Oratio. Vide quçsumus domine. psal ler. Ne proijcias me a facie tua, & spiritũ sanctum tuum ne auferas a me. complet. Sit splendor. Oratio. Ad aures clementiæ. Ad Vesperas añt. in choro. In multitudine. quære in septuagesima fol 281. ℟. in choro. Clamaui ad te de profundis exaudi me domine. Aures tuæ sint aperte in orationem meã. ℣. Quia apud te propitiatio est, & propter legem tuã sustinui te domine. Aures tuæ. ps. dominica. les. añt. Tu credis in filium. ut in matu. ps. In Exitu, Oratio. Deus qui homini. ut supra. In magnificat. Me oportet operari opera eius qui misit me donec dies est dicit dominus. Oratio. Deus in cuius. supra psallen. A sæculo non est auditum, quia quis aperuit oculos cæci nati. ℟ in bapt. Ne derelinquas me domine pater & dominator uitæ meæ, ut non corruã in cospectu aduersariorum meorum. Ne gaudeant de me inimici mei ℣. Pone domine custodiam ori meo, & circa labia mea signaculũ certum, ut non cadam: & lingua mea perdat me. Ne. Oratio. Fortitudo añt. Et clamor. quatuor uersicu Dominę exaudt orationem. quære in quinquagesima. fol. 285. Oratio Exąu di nos misericors. psallen Ille homo qui dicitur Iesus lutum fecit ex

sputo, liniuit oculos meos, & modo uideo. Oratio. Os nostrum. Feria secūda, hebdomadæ quartæ. R. post hymnū Deus in nomine. in feria secunda, folio 287.

INspicere debem⁹ fratres dilectissimi quæ sit huius forma ieiunij, ut respiciamus quanta sit eius utilitas. Est enim interdum inutile & inane ieiunium, quod licet uētrem & omnia uiscera succo saturitatis exhaurit, non tamen acceptum est deo: quia mentem & intimos sensus minime uinculo iniquitatis euacuat. Quid ēm prodest ieiunare uiscer ibus, & luxuriare uenatib⁹: abstinere cibis, errare peccatis: castigare corpora inedia, mentem exercere nequitia: uinum forte non bibere, & ebrium cogitationē malignitatis incedere? nisi quod facilior causa saturi siue tumulenti, quam iniqui pariter & ieiuni. R. Cōuertimini. fol 282.

Lectio secunda.

ILle enim peccare aliquando desinet, qui ebrius aliquando obdormit: hic autem errare non cessat, qui exercitatus malis, ieiunijs semper inuigilat. Vnde inutile & inane est tale ieiunium, quod inedia mēbra debilitat, & animam a perditione non liberat. De quo ieiunio dicit sanctus propheta ex persona domini. Vt quid mihi ieiunastis? nō tale ieiunium elegi dicit dominus. R. Tibi domine placeat. fol 288. Isaiæ 58.

Lectio tertia.

AN putatis illum ieiunare fratres, qui primo diluculo non ad ecclesiam uigilat, non beatorum martyrum loca sancta perquirit: sed surgens congregat seruulos, disponit retia, canes producit, saltus syluasque perlustrat? Ser

Ad Vesperas omnia ut in eadem fer. 3. fol. 291. ℟. in choro. Videns Iacob uestimenta Ioseph, scidit uestimenta sua cū fletu & dixit, Fera pessima deuorauit filium meum Ioseph. ℣. Congregatis autem cunctis liberis eius, ut lenirent dolorem patris, noluit consolationē recipere, sed ait. Fera. cætera ut in prædicta feria tertia, hebdomadę primæ. fol. 291. añt. Spera in domino. quatuor uersicu. Noli æmulari. ut in feria quinta communi ps. Qui habitat. &c. Feria quarta, hebdomadæ quartæ. ℟. post hymnum. Adiutor noster. ut in feria quarta hebdomadæ j. folio 291. De eodem. Lectio j.

HOrum tale ieiuniū est: quod ideo ieiunatum est, non ut diuinitatis misericordiam prouocaret, sed ut clamorem familiæ ingemiscētis effunderet. Quis autē cupit de deo misericordiam promereri, ipse debet prior esse misericors: scriptum est enim. Qua mensura mensi fueritis, eadem mensura remetietur & uobis. Et (quod magis dolendum est) christianus dominus christiano in his diebus seruo non parcit. ℞. Cōuertamur ad dominū. in feria iiij. hebdomade primæ. fol. 291. Lectio secunda.

NEc respicit quod & si seruus est cōditione, gratia tamē frater est: etenim similiter Christum induit, ijsdem participat sacramentis: eodem quo & tu utitur deo patre: cur te non utatur ut fratre? Sunt enim plerique qui de uenatibus redeuntes, magis canum quam seruorum curam gerūt: & faciunt eos iuxta se uel recumbere, uel dormire; quotidianum illis cibū sui præsentia ministrantes; qui utrum serui eius

famæ moriantur igno-rant, & (quod eſt gra-uius) niſi diligenter his præparatum fuerit, pro cane ſeruꝰ afficitur. ℟. Peccaui domine pecca-ui. ut feria quarta. folio 291. Lectio tertia.

Vides enim in non-nullorū domibus nitidos & craſſos canes diſcurrere, homines au-tem pallentes & titubā-tes incedere. Iſti ergo miſerebuntur aliquādo pauperibus, qui mini-me ſuis famulis & domi-bus miſerentur? Scire igitur debemus fratres, hoc acceptum deo eſſe ieiunium: non ſolum ut abſtinentia caſtigemus corpora, ſed etiam hu-militate animas indua-mus. Ad laudes omnia ut in quarta feria, he-bdomadæ i. fol. 292. poſt orationes antiph. Iuſtus es domine & re-ctum iudicium tuū. ps. Mandaſti iuſtitiam. In laudate. Cœli cœlorū laudate deum. cap. Te decet. &c. ut fol. 300. pro mortuis. ℟. Quis mihi. ℟. Scio domine. Ad litanias. Oratio.

Exaudi nos deus ſalu-taris noſter, & æter-nitatis tuæ nobis dona concede. Vt qui te to-tis ſenſibus cōfitemur, nulla fraude diaboli ca-piamur. Per dominum. añ. Conuertimini ad me. ut in feria quarta, hebdomadæ primæ, fo-lio 192. ℣.

Domine miſerere. ter
Chriſte libera nos. ter
Saluator. &c.
Sancta Maria
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphael
Sancte Ioannes
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Stephane
Sancte Anathalon
Sancte Cai
Sancte Caſtritiane
Sancte Calimere
Sancte Mona
Sancte Materne

Sancte Myrocles
Sancte Prothasi
Sancte Eustorgi
Sancte Dionisi
Sancte Simpliciane
Sancte Syre
Sancte Inuenti
Sancte Eusebi
Sancte Hilari
Sancte Martine
Sancte Iuli
Sancta Thecla
Sancte Galdine
Sancte Ambrosi
Omnes sancti. ℣. Exaudi Christe. ter. Exaudi deus. ter. K. ter. ℣. Dominus uobis.

Oratio.

Domine deus omnipotens in cuius iudicio misericordia semper obtinet principatũ, tribue indulgentiã reis. Vt maiestatis tuæ parcente iam dextera, non iudicium sed indulgentiam sentiamus. Per dominum. Si fecissemus. fol. 291. Kyrie. ter. Agnus dei. &c.

Ad Vesperas. omnia ut folio 291. antiphona. Benedicat te. ps. Beati omnes. in feria quarta, hebdomadæ secundæ, fol 201. R.j. diac.

In te speraui libera me domine. Ab omnibus persequentibus me tu eripe me. ℣. Ne quando rapiat ut leo animã meam, dum non est qui redimat, neque qui saluum faciat. Ab. R. ij. In tribulatione mea deus meus respõde pro me, ut non insultent in me Inimici mei. ℣. Cõfundantur & reuereantur qui gratulantur malis meis, induantur confusione & reuerentia. Inimici. R. iij. Domine deus uirtus salutis meę. obumbra caput meum, In die belli. ℣. Nõ tradas me domine a desiderio meo peccatori, cogitauerunt aduersum me, nõ me derelinquas. In die. Oratio. Opitulare. R. in bapt. Adiuua me. ut in feria iiij. hebdom. j. fol. 291 añt. Sana animam. iiij. uers.

Beatus qui intelligit super egenum & pauperem: in die mala liberabit eum dominus.
Dominus conseruet eũ & uiuificet eum: & beatum faciat eũ super terram.
Et non tradat eum in manus inimicorũ eius, dominus adiuuet eũ super lectum doloris eius: uniuersum stratum eius uersasti in infirmitate eius.
Ego dixi domine miserere mei: sana animam meam quia peccaui tibi
Gloria patri. añt. Sana animam meam domine, quoniã peccaui tibi. ps. Qui habitat. &c.
Feria quinta, hebdomadæ quartæ. R. post hymnum. Inclina ad me. in feria quinta cõmuni. De eodem.

Lectio prima.

Simus igitur ad seruulos mites, blandi ad extraneos, misericordes ad pauperes. Surgentes, primo diluculo ad ecclesiã festinemus, referamus deo gratias, peccatis ueniam postulemus, rogantes præteritis delictis indulgentiam, cautelam futuris. Tota die sit nobis uel oratio uel lectio. R. Nũquid domine. in quinta feria, hebdomadæ primæ, fol. 293.

Lectio secunda.

Qui literas nescit, sanctum uirum perquirens eius confabulatione pascatur: nulli actus sæculi, actus diuinitatis impediant: non ludus tabulæ mentẽ auocet, non uoluptas canũ sensus obducat, non negotij compendium animam auiditate peruertat. Quicquid enim aliud præter mandatum dei feceris, quamuis abstineas, non ieiunas. Hoc est enim salutare ieiunium: ut sicut abstineatur corpus ab epulis, & anima refrenetur a uitijs.

R. In te domine sperabunt. in dicta feria quinta fol. 293.

Lectio tertia.

Illud etiam fratres ad perfectionem ieiunij tacendum nō est, ut qui abstinemus, & minime prandemus, hoc tempore prandia nostra pauperibus prærogemus. Hæc est enim uera iustitia, si te esuriente de cibo tuo alius satietur, & tu prædictis tuis ieiunijs dominum roges, & ille pro te satiatus exoret: utrūque tibi proficiēs, & tua fames, & saturitas mendicorum. Ad laudes ut in feria quinta, hebdomadæ primæ fol.293. post orationes aña. Clamaui ad te saluum me fac domine. ps. Clamaui in toto. In laudate. Montes & omnes colles laudent nomen domini. cap. Laudate pueri dominū. reliqua & etiam pro mortuis ut in dicta feria v. fol.294. Ad Vesperas omnia ut in eadem feria fol. 294. antiph. Tu es deus. iiij. uersuc.

Iudica me deus, & discerne causam meā de gente non sancta: ab homine iniquo & doloso eripe me.

Quia tu es deus fortitudo mea, quare me repulisti? quare tristis incedo dum affligit me inimicus?

Emitte lucem tuam & ueritatem tuā: ipsa me deduxerunt & adduxerunt in montem sanctū tuum & in tabernacula tua.

Introibo ad altare dei: ad deum qui lætificat iuuentutem meam.

Gloria patri. & c. aāt. Tu es deus meus, & fortitudo mea. ps. Qui habitat.

Feria sexta, hebdomadæ quartæ R. post hymnum Deus noster refugium &. in feria sexta hebdomadæ j. fo.294. De eodem. Lectio prima.

VIdete ergo quæ ieiunij uirtus sit, quã tam homini suo præstet gratiam, quod tantam prestet alteri medicinã: quemadmodum proprium sanctificet hominem, quod ita purificet alienum. Mira enim res est, alter ieiunat, & alteri prodest ieiunãtis utilitas. Ergo fratres abstinentiæ arma minime deponamus, & quadraginta dierum ieiunia sine intermissione curemus: hic est enim perfectus numerus ad uincẽdum. ℞. Domine miserere nobis. ut in festo Circuncisionis fo. 236.

Lectio secunda.

QVam enim potest in altero diaboli improbitatem uincere, qui gulæ intemperantiã in seipso non uincit? Prius ergo o homo tui uictor esto, ut possis esse uictor alterius: sunt enim intra te proprij tibi hostes, qui quotidie te oppugnant. Ecce enĩ auaritia te diuitiarũ ambitione circumuenit, luxuria epularum suauitate captiuat, hæresis sciẽtiæ peruersitate peruertit. Vince ergo inimicos proprios, ut possis uincere alienos. ℞. Quo ibo. ut in sexta feria, folio [illegible].

Lectio tertia.

QVi dicit se in Christo manere, debet sicut ille ambulauit, & ipse ambulare. Si uis ergo Christianus esse, debes quod Christus. Ille qui peccatum non habebat, quadragesimam ieiunauit: tu non uis ieiunare qui peccas? Ille inquam peccatum nõ habebat, sed pro nostris ieiunauit peccatis. Qualis ergo apud conscientiam tuam Christianus es, quum Christo pro te esuriente tu prandes, quum saluatore pro te ieiunante tu reficeris? Non igitur (ut dixi) leue peccatum est, indictum uiolare ieiunium.

carnales hostes: ieiunemus igitur, ut eos & exercitus noster, & Saul superet & obtineat: nec in abstinentia positi declinemus ad fauum. Fauus enim quidam mundi est uoluptas seu uitia, quæ (sicut scriptum est) ad tempus quidem impinguant fauces, nouissima amariora sunt felle. Ad laudes omnia ut in sabbato primo. In cõfitemini. Bonum est cõfidere. &c añt. Nõ nos derelinquas. quatuor uersic. Beati immaculati. & reliqua. pro mortuis ut in dicto sabbato. Ad Vesperas ℞. in choro. Clamaui ad te. ut in dominica præterita. fol. 315 In magnific. Me oportet. cætera ut in sabbato communi.

Dominica Lazari. ℞. post hymnum. Tibi matutino tempore hymnũ deflẽtes canimus. Ignosce nobis domine, ignosce confitentibus. ℣. Quia ipse es testis & iudex, quem nemo potest fallere secreta conscientia. Ignosce. In De nocte. Præter te domine. in septuagesima fo 280. In Confirmatũ Arcum potentum infirma, & nos præcinge uirtute, ut in timore tuo exaltetur cor nostrum. In Domine audiui. Ego autem. in sexagesima. fol 282. Ex tractatu sancti Augustini episcopi. Super Ioannem.

Lectio prima.

INter omnia mirabilia quæ fecit dominus noster Iesus Christus, Lazari resurrectio præcipue prædicatur. Sed si attendamus quis fecerit, delectari potius debemus quam mirari. Ille suscitauit hominem, qui fecit hominem: ipse est enim unicus patris, per quem sicut nostis facta sunt omnia. Si ergo per illum facta sunt omnia, quid mirum est, si resurrexit unus per illum, quum tot quotidie

nascantur

nascantur per illum? Plus est homines creare quam resuscitare: dignatus est tamē & creare, & resuscitare: creare omnes, resuscitare quosdam. ℟ Saluum me fac deus quoniam intrauerunt aquæ usque ad animam meam, non auertas faciem tuam a me. Quoniam tribulor exaudi me domine deus meus. ℣ Laboraui clamans, raucæ factæ sunt fauces meæ, dum spero in deo meo. Quoniam.

Lectio secunda.

AVdistis quod dominus Iesus mortuum suscitauit: sufficit tibi ut scias, quod si uellet, omnes mortuos suscitaret: & hoc quidem sibi ad finem sæculi reseruauit. Nam quem audistis magno miraculo quatriduanum mortuum resuscitasse de sepulchro, ueniet hora (sicut ipse ait) quando omnes qui sunt in monumentis audient uocē eius, & procedent. Resuscitauit putentem, sed tamen in cadauere putētem: adhuc erat forma membrorū. Ille in nouissimo die ad unam uocem, & ad unā iussionem, cineres est redacturus in carnem. Sed oportebat, ut modo aliqua faceret, quibus datis, ueluti suæ uirtutis indicijs credamus in eum: & ad illam resurrectionē præparemur, quæ erit ad uitam non ad iudicium. ℟ Gloria mea erue me a tribulatione quæ circundedit me. Tu mihi es refugiū domine: quia sperantes in te misericordia circū dabit. ℣ Pro hac orabit ad te omnis sanctus in tēpore opportuno. Tu mihi.

Lectio tertia.

SEd si attendamus mirabiliora opera Christi, omnis qui credit resurgit. Si attendamus omnes, & intelligamus detestabiliores mortes, omnis qui peccat moritur. Sed mortē

Oratio.

DEus in cuius preci puis mirabilib⁹ est humana reparatio, solue opera diaboli, & mortifera peccati uincula disrumpe. Vt destructa malignitate quae nocuit, uincat potius misericordia quae redemit. Per dominum. antiph. Melior est domine. ui. uersi. Deus deus meus fol. 234. Oratio. Vide quęsumus domine. psal Ier. Ne proijcias me a facie tua, & spiritū sanctum tuum ne auferas a me. complet. Sit splendor. Oratio. Ad aures clementiae. Ad Vesperas añt. in choro. In multitudine. quaere in septuagesima fol. 281. ℟. in choro. Clamaui ad te de profundis exaudi me domine. Aures tuae sint apertę in orationem meā. ℣. Quia apud te propitiatio est, & propter legem tuā sustinui te domine. Aures tuae. ps. dominica. les. añt. Tu credis in filium. ut in matu. ps. In Exitu, Oratio. Deus qui homini. ut supra. In magnificat. Me oportet operari opera eius qui misit me donec dies est dicit dominus. Oratio. Deus in cuius. supra psallen. A saeculo non est auditum, quia quis aperuit oculos caeci nati. ℟ in bapt. Ne derelinquas me domine pater & dominator uitae meae, ut non corruā in cospectu aduersariorum meorum. Ne gaudeant de me inimici mei ℣. Pone domine custodiam ori meo, & circa labia mea signaculū certum, ut non cadam: & lingua mea perdat me. Ne. Oratio. Fortitudo añt. Et clamor. quatuor uersicu. Domine exaudi orationem. quę re in quinquagesima. fol. 285. Oratio Exaudi nos misericors. psallen. Ille homo qui dicitur Iesus lutum fecit ex

sputo, liniuit oculos me os, & modo uideo. Oratio. Os nostrum. Feria secūda, hebdomadæ quartæ. R. post hymnū Deus in nomine. in feria secunda, folio 287.

INspicere debem⁹ fratres dilectissimi quæ sit huius forma ieiunij, ut respiciamus quanta sit eius utilitas. Est enim interdum inutile & inane ieiunium, quod licet uētrem & omnia uiscera succo saturitatis exhaurit, non tamen acceptum est deo: quia mentem & intimos sensus minime uinculo iniquitatis euacuat. Quid ēm prodest ieiunare uisceribus, & luxuriare uenatib⁹: abstinere cibis, errare peccatis: castigare corpora inedia, mentem exercere nequitia: uinum forte non bibere, & ebrium cogitationē malignitatis incedere? nisi quod facilior causa saturi siue tumulenti, quam iniqui pariter & ieiuni. R. Cōuertimini. fol 282.

Lectio secunda.

ILle enim peccare aliquando desinet, qui ebrius aliquando obdormit: hic autem errare non cessat, qui exercitatus malis, ieiunijs semper inuigilat. Vnde inutile & inane est tale ieiunium, quod inedia mēbra debilitat, & animam a perditione non liberat. De quo ieiunio Isaiæ 58. dicit sanctus propheta ex persona domini. Vt quid mihi ieiunastis? nō tale ieiunium elegi dicit dominus. R. Tibi domine placeat. fol 288.

Lectio tertia.

AN putatis illum ieiunare fratres, qui primo diluculo non ad ecclesiam uigilat, non beatorum martyrum loca sancta perquirit: sed surgens congregat seruulos, disponit retia, canes producit, saltus syluasque perlustrat? Ser-

nullos inquam secum pertrahit, fortasse magis ad ecclesiam festinantes, ex uoluptatibus suis peccata accumulat aliena, nesciens reum se futurum tam de suo delicto, quam de perditione seruorum. ad laudes omnia ut in feria secunda, hebdomadæ primæ. fol. 288 post orationes añt. Seruus tuus sum ego domine, da mihi intellectum. ps. Feci iudiciũ. In laudate. Laudate dominum de cælis. capitul. Cæli enarrant. añt. Rex meus. iiij. uersic. Verba mea, in feria secũda communi. pro mortuis. ℞. j. Accepimus. ℞. ij. Antequã. Ad Vesperas. omnia ut in secũda feria. fo. 290 añt. Deus meus. quatuor uersiculi.

I udica domine nocentes me: & expugna impugnantes me.

A pprehende arma & scutum: & exurge in adiutorium mihi.

E ffunde frameã & conclude: aduersus eos qui me persequuntur.

D ic animæ meæ domine: salus tua ego sum.

G loria patri. añt. Deus meus & dominus meus in causam meam. ps. Qui habitat.

Feria tertia, hebdomadæ quartæ, ℞. post hymnum. Ne in ira tua. in feria tertia communi. De eodem.

Lectio prima.

Tota igitur die uenatibus immoratur, nunc clamorem immoderatum effert, nunc silentium latẽter indicit. Lætus si aliquid ceperit, iratus si id quod nõ habebat amiserit: & tanto studio gerit, quasi ideo indictum ieiunium fuerit ut uenetur. In his ergo luxurijs fratres dicite quis cultus sit dei, quæ mentis posſit esse deuotio, qui propterea ieiunat, non ut deo atq; orationibus uacet: sed ut tota die otiosus &

liber proprias exerceat uoluptates. ℟. Rogamus te domine. *In feria tertia, hebdomadæ primæ. fol. 290.*

Lectio secunda.

QVamuis igitur qui eiusmodi es frater uespere domū redeas, quamuis declinãte iam sole manduces: potes uideri tardius te refecisse, non tamen domino ieiunasse: non enim potes uideri uoluptatem tuam exercens, fecisse domini uolũtatem. Hæc enim uoluntas est domini, ut ieiunemus a cibis pariter & a peccatis. Abstinentiam indicamus corpori, ut a uitijs magis animam abstinere posśimus. Frenum enim quoddam est luxuriantis animæ corpus exhaustum. ℟. Peccantem me. *fol. 290.*

Lectio tertia.

QVisquis enim ieiunat & peccat, lucrum escarum fecisse uidetur, non salutis: & parcẽdo copijs repleuisse cellariū, non mentem saginasse uirtutibus. Nonnulli autem diuinorum immemores præceptorum, ita circa seruos suos & subditos sibi potestatem dominationis exercent, ut in his diebus non dubitent eos flagris cędere, pœnis afficere, compedibus præpedire, & si forte quum ad reficiendum uenitur tardius minister affuerit, statim eum uerberibus laniare, & prius se satiare seruuli sanguine, quam conuiuij uoluptate.

Ad laudes omnia ut in feria tertia, hebdomadæ primæ, folio 291. post orationes antiph. Respice in me deus & miserere mei. *ps.* Mirabilia. *In laudate.* Angeli eius laudate deum. *Capitulum.* Afferte domino. *reliqua ut in dicta feria tertia fol. 291.*

Ad Vesperas omnia ut in eadem fer. 2 fol. 291. ℟ in choro. Videns Iacob uestimenta Ioseph, scidit uestimenta sua cũ fletu & dixit, Fera pessima deuorauit filium meum Ioseph. ℣ Congregatis autem cunctis liberis eius, ut lenirent dolorem patris, noluit consolationẽ recipere, sed ait. Fera. cætera ut in prædicta feria tertia, hebdomadę primæ. fol. 291. añt. Spera in domino. quatuor uersicu. Noli æmulari. ut in feria quinta communi ps. Qui habitat. &c. feria quarta, hebdomadæ quartæ. ℟ post hymnum. Adiutor noster. ut in feria quarta. hebdomadæ j. folio 291. De eodem. Lectio j.

HOrum tale ieiuniũ est: quod ideo ieiunatum est, non ut diuinitatis misericordiam prouocaret, sed ut clamorem familiæ ingemiscẽtis effunderet. Quis quis autẽ cupit de deo misericordiam promereri, ipse debet prior esse misericors: scriptum est enim. Qua mensura mensi fueritis, eadem mensura remetietur & uobis. Et (quod magis dolendum est) christianus dominus christiano in his diebus seruo non parcit. ℟. Cõuertamur ad dominũ. an feria iiij. hebdomadę primæ. fol. 291. Lectio secunda.

NEc respicit quod & si seruus est cõditione, gratia tamẽ frater est: etenim similiter Christum induit, iisdem participat sacramentis: eodem quo & tu utitur deo patre: cur te non utatur ut fratre? Sunt enim plerique qui de uenatibus redeuntes, magis canum quam seruorum curam gerũt: & faciunt eos iuxta se uel recumbere, uel dormire; quotidianum illis cibũ sui præsentia ministrantes; qui utrum serui eius

famæ moriantur ignorant, & (quod eſt grauius) niſi diligenter his præparatum fuerit, pro cane ſeruꝰ afficitur. ℟. Peccaui domine peccaui. ut feria quarta. folio 291. Lectio tertia.

VIdes enim in nonnullorũ domibus nitidos & craſſos canes diſcurrere, homines autem pallentes & titubãtes incedere. Iſti ergo miſerebuntur aliquãdo pauperibus, qui minime ſuis famulis & domibus miſerentur? Scire igitur debemus fratres, hoc acceptum deo eſſe ieiunium: non ſolum ut abſtinentia caſtigemus corpora, ſed etiam humilitate animas induamus. Ad laudes omnia ut in quarta feria, hebdomadæ .i. fol. 292. post orationes antiph. Iuſtus es domine & rectum iudicium tuũ. ps. Mandaſti iuſtitiam. In laudate. Cœli cœlorũ laudate deum. cap. Te decet. &c. ut fol. 300. pro mortuis. ℟. i. Quis mihi. ℟. ij. Scio domine. Ad litanias. Oratio.

EXaudi nos deus ſalutaris noſter, & æternitatis tuæ nobis dona concede. Vt qui te totis ſenſibus cõfitemur, nulla fraude diaboli capiamur. Per dominum. añ. Conuertimini ad me. ut in feria quarta, hebdomadæ primæ, folio 192. ℣.

Domine miſerere. ter
Chriſte libera nos. ter
Saluator. &c.
Sancta Maria
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphael
Sancte Ioannes
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Stephane
Sancte Anathalon
Sancte Cai
Sancte Caſtritiane
Sancte Calimere
Sancte Mona
Sancte Materne

Sancte Myrocles
Sancte Prothasi
Sancte Bustorgi
Sancte Dionisi
Sancte Simpliciane
Sancte Syre
Sancte Inuenti
Sancte Eusebi
Sancte Hilari
Sancte Martine
Sancte Iuli
Sancta Thecla
Sancte Galdine
Sancte Ambrosi
Omnes sancti. ℣. Exaudi Christe. ter. Exaudi deus. ter. K. ter.
℣. Dominus uobis.

Oratio.

Domine deus omnipotens in cuius iudicio misericordia semper obtinet principatũ, tribue indulgentiã reis. Vt maiestatis tuæ parcente iam dextera, non iudicium sed indulgentiam sentiamus. Per dominum. Si fecissemus. fol. 191. Kyrie. ter. Agnus dei. &c.

Ad Vesperas. omnia ut folio 191. antiphona. Benedicat te. ps. Beati omnes. in feria quarta, hebdomadæ secundæ, fol. 201. ℟. j. diac. In te speraui libera me domine. Ab omnibus persequentibus me tu eripe me. ℣. Ne quando rapiat ut leo animã meam, dum non est qui redimat, neque qui saluum faciat. Ab. ℟. ij. In tribulatione mea deus meus respõde pro me, ut non insultent in me Inimici mei. ℣. Cõfundantur & reuereantur qui gratulantur malis meis, induantur confusione & reuerentia. Inimici. ℟. iij. Domine deus uirtus salutis meę: obumbra caput meum, In die belli. ℣. Nõ tradas me domine a desiderio meo peccatori, cogitauerunt aduersum me, nõ me derelinquas. In die. Oratio. Opitulare. ℟. in bapt. Adiuua me. ut in feria iiij. hebdom. j. fol. 193 añt. Sana animam. iiij. uersi.

Beatus qui intelligit super egenum & pauperem: in die mala liberabit eum dominus.
Dominus conseruet eũ & uiuificet eum: & beatum faciat eũ super terram.
Et non tradat eum in manus inimicorũ eius, dominus adiuuet eũ super lectum doloris eius: uniuersum stratum eius uersasti in infirmitate eius.
Ego dixi domine miserere mei: sana animam meam quia peccaui tibi
Gloria patri. añt. Sana animam meam domine, quoniã peccaui tibi. ps. Qui habitat. &c.
Feria quinta, hebdomadæ quartæ. R. post hymnum. Inclina ad me. in feria quinta cõmuni. De eadem.

Lectio prima.

SImus igitur ad seruulos mites, blandi ad extraneos, misericordes ad pauperes. Surgentes, primo diluculo ad ecclesiã festinemus, referamus deo gratias, peccatis ueniam postulemus, rogantes præteritis delictis indulgentiam, cautelam futuris. Tota die sit nobis uel oratio uel lectio. R. Nũquid domine. in quinta feria, hebdomadæ primæ, fol. 293.

Lectio secunda.

QVi literas nescit, sanctum uirum perquirens eius confabulatione pascatur: nulli actus sæculi, actus diuinitatis impediant: non ludus tabulæ mentẽ auocet, non uoluptas canũ sensus obducat, non negotij compendium animam auiditate peruertat. Quicquid enim aliud præter mandatum dei feceris, quamuis abstineas, non ieiunas. Hoc est enim salutare ieiunium: ut sicut abstinetur corpus ab epulis, & anima refrenetur a uitijs.

R. In te domine sperabunt. in dicta feria quinta fol. 293.

Lectio tertia.

Illud etiam fratres ad perfectionem ieiunij tacendum nõ est, ut qui abstinemus, & minime prandemus, hoc tempore prandia nostra pauperibus prærogemus. Hæc est enim uera iustitia, si te esuriente de cibo tuo alius satietur, & tu prædictis tuis ieiunijs dominum roges, & ille pro te satiatus exoret: utrũque tibi proficiẽs, & tua fames, & saturitas mendicorum. Ad laudes ut in feria quinta, hebdomadæ primæ fol. 293. post orationes aña. Clamaui ad te saluum me fac domine. ps. Clamaui in toto. In laudate. Montes & omnes colles laudent nomen domini. cap. Laudate pueri dominũ. reliqua & etiam pro mortuis ut in dicta feria v. fol. 294. Ad Vesperas omnia ut in eadem feria fol. 294. antiph. Tu es deus. iiij. uersus. Iudica me deus, & discerne causam meã de gente non sancta: ab homine iniquo & doloso eripe me.

Quia tu es deus fortitudo mea, quare me repulisti? quare tristis incedo dum affligit me inimicus?

E mitte lucem tuam & ueritatem tuã: ipsa me deduxerunt & adduxerunt in montem sanctũ tuum & in tabernacula tua.

Introibo ad altare dei: ad deum qui lætificat iuuentutem meam.

Gloria patri. & cañt. Tu es deus meus, & fortitudo mea. ps. Qui habitat.

Feria sexta, hebdomadæ quartæ. R. post hymnum Deus noster refugium & c. in feria sexta hebdomadæ j. fo. 294. De eodem. Lectio prima.

VIdete ergo quæ ieiunij uirtus sit, quã tam homini suo præstet gratiam, quod tantam pręstet alteri medicinã: quemadmodum proprium sanctificet hominem, quod ita purificet alienum. Mira enim res est, alter ieiunat, & alteri prodest ieiunãtis utilitas. Ergo fratres abstinentiæ arma minime deponamus, & quadraginta dierum ieiunia sine intermissione curemus: hic est enim perfectus numerus ad uincẽdum. ℟. Domine miserere nobis. ut in festo Circuncisionis fo. 236.

Lectio secunda.

QVam enim potest in altero diaboli improbitatem uincere, qui gulæ intemperantiã in seipso non uincit? Prius ergo o homo tui uictor esto, ut possis esse uictor alterius: sunt enim intra te proprij tibi hostes, qui quotidie te oppugnant. Ecce enĩ auaritia te diuitiarũ ambitione circumuenit, luxuria epularum suauitate captiuat, hæresis sciẽtiæ peruersitate peruertit. Vince ergo inimicos proprios, ut possis uincere alienos. ℟. Quo ibo. ut in sexta feria, fo lio 294.

Lectio tertia.

QVi dicit se in Christo manere, debet sicut ille ambulauit, & ipse ambulare. Si uis ergo Christianus esse, debes quod Christus. Ille qui peccatum non habebat, quadragesimam ieiunauit: tu non uis ieiunare qui peccas? Ille inquam peccatum nõ habebat, sed pro nostris ieiunauit peccatis. Qualis ergo apud conscientiam tuam Christianus es, quum Christo pro te esuriente tu prandes, quum saluatore pro te ieiunante tu reficeris? Non igitur (ut dixi) leue peccatum est, indictum uiolare ieiunium.

Ad laudes ut in feria sexta, hebdomadae primae, fol. 194. post orationes añt. Principium uerborum tuorum ueritas. ps. Vide humilitatem. In laudate. In firmamento uirtutis eius laudate deum. capitul. Cantemus domino, reliqua & etiam pro mortuis ut in dicta feria fol. 194. Ad litanias. ℣. Dominus uobis.

Oratio.

PRopitiare domine iniquitatib⁹ nostris, & exorabilis tuis esto supplicibus. Non extēdatur super nos ira iustitiae, nec differatur medicina misericordiae. Vt concessa uenia peccatorum quā precamur, perpetuo maiestatis tuae munere gloriemur. Per dominum. Tu uir dei. fol. 186. ℣. Domine miserere. ter. Christe libera nos. ter. &c.

Sancta Maria
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphael
Sancte Ioannes
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Stephane
Sancte Veneri
Sancte Marole
Sancte Martiniane
Sancte Cliceri
Sancte Lazare
Sancte Eusebi
Sancte Gerunti
Sancte Benigne
Sancte Senator
Sancte Magne
Sancte Dati
Sancte Auxane
Sancte Honorate
Sancte Antonine
Sancte Ampele
Sancte Germane
Sancte Zeno
Sancte Procule
Sancte Gaudenti
Sancta Thecla
Sancte Galdine
Sancte Ambrosi
Omnes sancti
Exaudi Christe. ter.
Exaudi deus. ter.
Kyr. ter.
℣. Dominus uobis

Oratio.

DEus qui confiten- tium tibi. fol. 186. aut Populus meus si in uijs. fol 295. cum reliquis. Kyrie. ter. Agnus dei. &c. Ad Vesperas Lucernariũ. Dirigatur domine. & cætera omnia ut in feria sexta, hebdomadæ primæ. fol. 295.

Sabbato quarto, hebdomadæ quartæ. R. post hymnũ. Ab omni uia. ut in sabbato communi. De eodem.

Lectio prima.

Reg. 14. LEgimus in libris Regum, quũ Saul rex Israël bellum contra Allophylos gereret, uniuerso eum exercitui indixisse ieiunium: & abstinentibus cunctis eum contra aduersarios pugnare cœpisse. Bonus plane rex, qui hostes suos non tam armis, quam deuotione uincebat: & plus dimicabat religione quam telis. R. Domine non secundum. ut in sabbato primo, fol. 295.

Lectio secunda.

QVum ergo Saul abstinentiam diei suis omnib' indixisset, & Ionathas eius filius præcepti nescius inter medias hostium acies uictor incedens, fauum mellis inuncta sceptri summitate gustasset, tanta indignatio repente commota est: ut & differretur uictoria, & diuinitas læderetur. Denique nec bello finis imponitur, nec regi responsum propheticum datur. Vnde intelligim' quod Saul hostes non tam uirtute militum, quam militum abstinentia superabat. V. Transeat a me delictum. ut fol. 295. Lectio tertia.

ERgo fratres statutum nobis custodiamus obseruatione ieiunium: ut hostes nostros spirituales carnalesque uincamus. Habemus enim (sicut nostris

carnales hostes: ieiunemus igitur, ut eos & exercitus noster, & Saul superet & obtineat: nec in abstinentia positi declinemus ad fauum. Fauus enim quidam mundi est uoluptas seu uitia, quæ (sicut scriptum est) ad tempus quidem impinguant fauces, nouissima amariora sunt felle. Ad laudes omnia ut in sabbato primo. In cōfitemini. Bonum est cōfidere. & c añ. Nō nos derelinquas. quatuor uersic. Beati immaculati. ℟ reliqua pro more suis ut in dicto sabbato. Ad Vesperas ℟. in choro. Clamaui ad te. ut in dominica præterita. fol. 315 In magnific. Me oportet. cætera ut in sabbato communi.

Dominica Lazari. ℟. post hymnum. Tibi matutino tempore hymnū deflētes canimus. Igno sce nobis domine, ignosce confitentibus. ℣. Quia ipse es testis & iudex, quem nemo potest fallere secreta conscientia. Ignosce. In Deo nocte. Præter te domine. in septuagesima fo 280. In Confirmatiū Arcum potentum infirma, & nos præcinge uirtute, ut in timore tuo exaltetur cor nostrum. In Domine audiui. Ego autem. in sexagesima. fol. 281. Ex tractatu sancti Augustini episcopi. Super Ioannem.

Lectio prima.

INter omnia mirabilia quæ fecit dominus noster Iesus Christus, Lazari resurrectio præcipue prædicatur. Sed si attendamus quis fecerit, delectari potius debemus quam mirari. Ille suscitauit hominem, qui fecit hominem: ipse est enim unicus patris, per quem sicut nostis facta sunt omnia. Si ergo per illum facta sunt omnia, quid mirum est, si resurrexit unus per illum, quum tot quotidie

nascantur

nascantur per illum? Plus est homines creare quam resuscitare: dignatus est tamē & creare, & resuscitare: creare omnes, resuscitare quosdam. ℟ Saluum me fac deus quoniam intrauerunt aquæ usque ad animam meam, non auertas faciem tuam a me. Quoniam tribulor exaudi me domine deus meus. ℣ Laboraui clamans, raucæ factæ sunt fauces meæ, dum spero in deo meo. Quoniam.

Lectio secunda.

AVdistis quod dominus Iesus mortuum suscitauit: sufficit tibi ut scias, quod si uellet, omnes mortuos suscitaret: & hoc quidem sibi ad finem sæculi reseruauit. Nam quem audistis magno miraculo quatriduanum mortuum resuscitasse de sepulchro, ueniet hora (sicut ipse ait) quando omnes qui sunt in monumentis audient uocē eius, & procedent. Resuscitauit putentem, sed tamen in cadauere putētem: adhuc erat forma membrorū. Ille in nouissimo die ad unam uocem, & ad unā iussionem, cineres est redacturus in carnem. Sed oportebat, ut modo aliqua faceret, quibus datis, ueluti suæ uirtutis indicijs credamus in eum: & ad illam resurrectionē præparemur, quæ erit ad uitam non ad iudicium. ℟ Gloria mea erue me a tribulatione quæ circundedit me. Tu mihi es refugiū domine: quia sperantes in te misericordia circūdabit. ℣ Pro hac orabit ad te omnis sanctus in tēpore opportuno. Tu mihi.

Lectio iij.

SEd si attendamus mirabiliora opera Christi, omnis qui credit resurgit. Si attendamus omnes, & intelligamus detestabiliores mortes, omnis qui peccat moritur. Sed mortē

carnis omnis homo timet, mortē animæ pauci. Pro morte carnis quæ sine dubio quando que uentura est, curant omnes ne ueniat: inde est quod laborant. Laborat ne moriatur homo moriturus: & non laborat, ne peccet homo in æternū lucturus. Et quum laborat ne moriatur, sine causa laborat, id enim agit, ut multū mors differatur, non ut euadatur. Si autē peccare noluerit, non laborabit & uiuet in ęternū. Tu autem. In benedict. Ad monumentum Lazari clamat Iesus dicēs, Lazare ueni foras. In Cantemus. Donec trāseat populus tuus domine, usque dum transeat populus tuus quē acquisisti. In benedicite. Benedictus deus Sidrach Misach & Abde nago: qui eruit seruos suos de camino ignis ardentis.

Oratio.

DA cordibus ecclesiæ tuæ quæsumus domine desideria terrenæ cōditionis abscindere, & cœlestis uitę spiritum sensibus eius largus infunde. Nec præualeat autor ille qui perdidit, sed uincat potius qui redemit. Vt a uetustatis lege mundata proficiat, & ad æternā perueniat tuo munere nouitatem. Per dominum. Oratio ij. Gratias tibi agimus. Oratio iij. Excelsum nomen. In laudate, Filij Israël uenient in montem sanctum meum, & reddent mihi laudem & honorem. capitulum. Cantate domino, & reliqua. psallenda. Si ambulauero in medio tribulationis, uiuificabis me domine. R. in baptister. Domine deus salutis meæ in die clamaui & nocte coram te. Intret oratio mea in conspectu tuo domine. ℣. Factus sum sicut homo sine adiu-

torio inter mortuos liber, traditus sum & nõ egrediebar. Intret.

Oratio.

DEus qui licet salutem hominum semper opereris, nunc tamen populum tuũ gratia abundantiore lætificas, respice propitius ad electionem nostram Et paternę protectionis auxilium, & regenerandos muniat & renatos. Per dominum. antiph. Melior est domine, quatuor uersic. Deus deus meus. fol. 234. Oratio Vide quæsumus domine, psallen. Quousque domine obliuisceris me in finem? respice & exaudi me, ne quando dicat inimicus prævalui aduersus eum, comple. Sit splendor, Oratio. Ad aures. Ad Vesperas añt. in choro, Ego ad dominum, fol. 260 ℟. in choro Domine dómine uirtus, in feria iiij. præterita folio 317. psal dominicales, añ. Ad monumẽtum, ut supra, ps. Laudate pueri, antiph. Dñe si fuisses hic frater meus non fuisset mortuus, ps. In exitu, Oratio. Da cordibus, ut supra. In magnific. Pater gratias tibi ago propter populum qui circunstat quia audisti me. Oratio Deus qui licet, supra psallenda. Lazarus amicus noster dormit, uadã ut resuscitem eũ, ℟. in bapt. Si ambulauero in medio tribulationis uiuificabis me domine, super iram inimicorum meorum extendisti manũ tuam. Et saluum me fecit dextera tua. ℣. In quacunque die inuocauero te exaudi me domine, multiplicabis in anima mea uirtutem tuam. Et saluum. Oratio. Fortitudo. antiphona. Martha surget frater tuus, scio dñe quia resurget in resurrectione in nouissimo

die. quatuor tert. Deus in adiutorium. fo. 287. Oratio. Exaudi nos mi sericors. psallen. Lazarum de monumẽto quatriduanum resuscitasti, ut in trinitate te magnificemus domine. cõpl. Quoniam. &c. oratio. Os nostrum dñe. &c.

Feria secunda, hebdomadæ quintæ. R. post hymnum. Deus in nomine tuo. fol. 287.

Ex tractatu sancti Ambrosij, de pœnitentia.

Lectio prima.

SCiuit Ieremias magnũ remedium esse pœnitentiæ quã in threnis suis suscepit pro Ierusalem, & ipsam inducit agentem Ierusalem dicens. Plorans plorauit in nocte, & lachrymę eius in maxillis eius: nec est qui consoletur, ab omnibus qui diligũt eam. Aduertimus quod hunc malorum suorum acerbissimũ cumulum arbitrabatur, quia deerat qui cõsolaretur mę rentem. R. Domine secundum actum. in feria secunda, hebdomadæ secundæ, fol. 298.

Lectio secunda.

SEd audiant qui agũt pœnitentiam, quomodo agere debeant, quo studio, quo affectu, qua mentis intentione, qua intimorum concussione uiscerum, qua cordis conuersione. Vide (inquit) domine quoniã tribulor, uenter meus turbat⁹ est a fletu meo: conuersum est cor meũ in me. Cognouisti intentionem animi, fidẽ mentis cognosce & habitũ corporis. R. Recordare domine, fol. 298.

Lectio tertia.

SEderunt (inquit) in terra, tacuerunt seniores filię Siõ, & impo suerũt terram super caput suũ, præcinxerũt se cilicio: deduxerũt in terram capita sua uirgines Ierusalem, defecerũt in lachrymis, oculi mei caligauerunt, turbatus est

uenter meus, effusa est in terra gloria mea. Sic fleuit & Niniue populus, & denuntiatum excidium ciuitatis euasit. Tãta est enim pœnitentiæ medicina, ut mutare uideatur suam deus sententiam. In benedict. ãn. Benedictus dominus. In miserere. Auditui nostro. in feria sexta hebdomadæ secundæ, fol. 303. post orationes añ. Pax multa diligentibus legem tuã domine. ps. Principes persecuti. &c. cætera omnia ut in feria ij. hebdomadæ primæ, fo. 288. pro mortuis. ℟. i. Caligauerunt. ℟. ij. Remitte mihi. Ad Vesperas omnia, ut in ij. feria hebdomadæ primæ, añt. Deus noster. iiij. uersic.

Adiutor in tribulationibus: quæ inuenerunt nos nimis.

Propterea non timebimus dum conturbabitur terra: & transferentur mõtes in cor maris.

Sonuerunt & turbatæ sunt aquæ eorum: turbati sunt montes a fortitudine eius.

Fluminis impetus lætificat ciuitatem dei: sanctificauit tabernaculum suum altissimus.

Gloria patri. añt. Deus noster refugium & uirtus. ps. Qui habitat. &c.

Feria tertia hebdomadæ quintæ. ℟. post hymnum. Ne in ira tua. in feria tertia communi. De eodem. Lectio j.

IN te igitur est ut euadas, uult se rogari dominus, uult de se sperari, uult sibi supplicari. Homo es, & uis rogari ut ignoscas: & putas deum tibi non roganti ignoscere? Ipse nos flere uult, ut euadere possimus: fleuit Dauid, & meruit ut mortem populi pereuntis diuina remoueret misericordia, quando tribus sibi propositis optionibus, eam tamen in qua maiorem domini miseratione experiretur elegit. ℟. Scio

2. Reg. 24.

culpas, in tertia feria, hebdomadæ secundæ, fol.299.

Lectio secunda.

QVid erubescis peccata tua flere, quũ deus prophetas iusserit flere pro populi? Denique & Ezechiel iussus est flere Ierusalem, & accepit librum in cuius capite scripta erant lamentatio & melos, & ue: duo tristia, & unum delectabile: quoniam ille saluus erit in futurum, qui in hoc sæculo plus fleuerit. Cor enim sapientium in domo luctus, & cor stultorum in domo epularum. Et ipse dominus ait, Beati qui nunc fletis, quia ridebitis. ℞. Commouisti domine terram. fol. 290.

Ezechiel. 2.

Ecclesiast. 7.

Lucæ.6.

Lectio tertia.

FLeamus igitur ad tempus, ut exultemus in æternum. Timeamus dominum, præueniamus eum confitendo peccata nostra. Corrigamus lapsus nostros, emendemus errorem: ne & de nobis dicatur. Heu me anima mea, quia periit timor tuus a terra, & qui corrigat in hominibus non est. Quid uereris apud bonum dominum tuas iniquitates fateri? Dic (inquit) iniquitates tuas ut iustificeris. Ille enim iustificatur, qui propriũ crimen sponte agnouerit: denique iustus in exordio sermonis accusator est sui. In benedictus. Visitauit. In miserere. Cor mũdum. in feria secunda, hebdomadæ tertię, fol 306. post orationes antiph. Fiat manus tua, ut saluos facias nos. ps. Appropiet oratio. cætera omnia ut in feria tertia, hebdomadæ primæ, fol 291. pro mortuis. ℞.i. Relaxentur. ℞.ij. Non timebis. Ad Vesperas. omnia ut in feria tertia, hebdomadæ primæ, fol 291. añt. Psallite deo. quatuor uersi.

Omnes gentes plaudite manibus: iubilate deo in uoce exultationis.
Quoniam dominus excelsus terribilis: & rex magnus super omnem terram.
Subiecit populos nobis: & gentes sub pedibus nostris.
Elegit nos hereditatem suam: speciem Iacob quam dilexit.
Gloria patri. añt. Psallite deo nostro psallite, psallite regi nostro psallite. ps. Qui habitat.
Feria quarta, hebdomadæ quintæ. ℟. post hymnum. Adiutor noster, ut in feria quarta, hebdomadæ primæ, folio 291.
De eodem.

Lectio prima.

Nouit omnia dominus, sed expectat uocem tuam: non ut puniat, sed ut ignoscat: non uult ut insultet tibi diabolus, & celantem peccata tua arguat. Præueni accusatorem tuum: si te ipse accusaueris, accusatorem nullum timebis: si te detuleris ipse, & si mortuus fueris, reuiuisces. Veniet ad monumentum Christus, & si uiderit flere pro te Martham boni fœminam ministerij: flere Mariam, quæ attente audiebat uerbum dei, quum uiderit in tuo obitu lachrymas plurimorum dicet: Vbi posuistis eum? hoc est in quo rerum statu est, in quo pœnitentium ordine? ℟. Precamur domine, in feria quarta, hebdomadæ secundæ fol. 300.

Lectio secunda.

Veniet itaque & leuari lapidem iubebit, quẽ ceruicibus peccatoris lapsus imposuit. Videt graue onus peccatoris, illachrymat Iesus, solam enim flere non patitur ecclesiam: compatitur dilectæ suæ & dicit

defuncto. Veni foras, hoc est, quid iaces in tenebris conscientiæ, & delictorum tuorum sordibus quodam reorum carcere? Exi foras, delictũ proprium prode, ut iustificeris. Ore confessio fit ad salutem. ℟. Liberet nos. fol 300.

Lectio tertia.

SI confessus fuerit a Christo uocat⁹, claustra rumpentur, & omnia soluentur uincula. Et si corruptelę corporeę fœtor grauis sit, quã tuslibet mortui fœtor sit, aboletur omnis, surgit defunct⁹, soluere iubentur eius uincula quę adhuc in peccato sunt: tollere uelamẽ de facie eius, quod ueritatẽ gratiæ quã acceperat obũbrabat. Sed quia uenia donatus est: reuelare faciem, aperire uultum iubetur: non habet enim quod erubescat, cui peccatum remissum est. In benedictus. Erexit. In miserere. Redde mihi, in feria tertia, hebdomadæ tertiæ, folio 307. post orationes antipho. Beati qui scrutantur testimonia eius. ps. Beati immaculati. reliqua omnia ut in feria quarta, hebdomadæ primæ fol. 292. pro mortuis. ℟. j. Qui suscitasti. ℟. ij. In manus. Ad litanias. Oratio. Deus cui nihil est impossibile. in feria quarta, hebdomadæ ij. fol. 300. añt. Conuertamur. añt. Quem deprecemur. añ. In te sperauerunt. añt. Media uita. añt. Anima mea. Peccauim⁹ domine. añt. Aufer iram tuam. añt. Peccauimus peccauimus. añt. Domine si inquiras. ut in feria tertia de exceptato. fol. 189. litaniæ ut in feria quarta, hebdomadæ primæ, fol. 292. Oratio. Conserua in nobis. folio 301. añt. In te domine speramus. fol. 190. Domine nõ sumus. añt. Domine si iratus. añt.

Muro tuo. añt. Exaudi domine uoces seruorum tuorũ clamantium ad te & dicentium, domine miserere nobis. añt. Peccauimus. añt. Erigat nos. añt. Domine inclina. ℣. K. ier. Agnus dei, &c. Ad Vesperas omnia ut in feria quarta, hebdomadæ primæ folio 292. ℞. diac. Discerne domine causam meã de gente non sancta, & ab homine iniquo & doloso libera me. Quia tu es deus salutaris meus. ℣. Confitebor tibi in cithara deus deus meus, quare tristis es anima mea, & quare cõturbas me? spera in deum quoniam confitebor illi. Quia. ℞. ii. Dominus mecum est tãquam bellator fortis: propterea persecuti sunt me, & intelligere non potuerũt: domine proba renes & corda. Tibi enim reuelaui causam meam. ℣. Exurge domine intende iudicium meũ, deus meus et dominus meus. Tibi. ℞. iii. Iudica causam meam domine defensor meus, tu nosti cogitationis illorũ aduersum me, Defende & iudica. ℣. Iudica me deus & discerne causam meã de gente non sancta, ab homine iniquo & doloso. Defende. Oratio. Opitulare. ℞. in bapt. Adiuua me deus. ut in feria quarta, hebdomade prime. fol. 293. añt. Et inuocabimus. quatuor uersi. Confitebimur tibi. in feria sexta communi. ps. Qui habitat.

Feria quinta, hebdomadæ quintæ. ℞. post hymnum. Inclina ad me. in feria quinta cõmuni. De eodem. Lectio i.

Quod igitur de Lazaro legimus, in uno quoque debemus cõuerso peccatore credere: qui licet fœtorem habeat, tamen fidei pretiosæ emẽdatur unguen

to. Tantum enim gratiæ fides habet: ut ubi ante diem fœtebat mortuus, illic bono odore tota domus repleatur. Ostende igitur medico uulnus tuum ut sanari possis: & si non monstraueris, nouit: sed a te expetit audire uocem tuam. Absterge lachrymis cicatrices tuas: sic mulier illa fœtorem sui erroris abstersit, dum Iesu pedes lachrymis lauit. ℞. A facie furoris. in feria quinta, hebdomadæ secundæ. fol. 301.

Lectio secunda.

AN quisquam ferat ut erubescas deum rogare, qui non erubescis rogare hominem, et pudeat te deo supplicare quem non lates, quũ te non pudeat peccata tua homini quem lates confiteri? Nihil ergo te reuocet pœnitẽtia, hæc tibi communis cum sanctis est. Vtinamque imitanda talis, qualis sanctorum deploratio. Dauid manducabat sicut panem cinerem, & potum suum lachrymis temperabat: ideo nunc amplius gaudet, qui amplius fleuit. ℞. Includite eleemosynam. fol. 302.

Lectio tertia.

BOna ergo pœnitentia, quæ si non esset, omnes ad senectutem differrẽt ablutionis gratiam. Eos autẽ qui differunt pœnitentiam, satis ipse dominus admonuit dicens. Pœnitentiam agite, appropinquauit enim regnum cœlorum. Nescimus qua hora fur ueniat: nescimus an proxima nocte a nobis reposcatur anima. Quid enim, quod differas, an ut plura peccata committas? Ergo quia deus bonus est, ideo tu malus, & diuitias bonitatis eius & patientiæ contemnis.

In benedictus De manu. In miserere. Aperi domine labia, in feria quarta, hebdomadæ tertiæ, folio 308. post orationes. Non repellas me domine a mandatis tuis. ps. In quo corrigit reliqua, ut in feria quinta, fol. 294. pro mortuis. ℟. j. Accepimus. ℟. ij. Antequam comedam. Ad Vesperas. ℟. in choro. Inclina domine aurem tuam & exaudi me, Quoniam egenus & pauper sum ego. ℣. Saluum fac seruum tuum deus meus sperantem in te, miserere mei domine. Quoniam. reliqua, ut in quinta feria, hebdomadæ primæ, fo. 294. añt. Vouete. iiij. uersiculi.

Notus in Iudæa deus: in Israël magnum nomen eius.

Factus est in pace locus eius: & habitatio eius in Sion.

Ibi confregit potestates: arcum scutum gladium & bellum.

Illuminans tu mirabiliter a montibus æternis, turbati sunt omnes insipientes corde: dormierunt somnum suum: & nihil inuenerunt omnes uiri diuitiarum in manibus suis.

Gloria patri. antipho. Vouete & reddite domino deo uestro. ps. Qui habitat.

Feria sexta, hebdomadæ quintæ. ℟. post hymnum. Deus noster refugium in feria sexta, hebdomadæ j. fo 294. Lamẽtationes Ieremiæ prophetæ.

Lectio prima.

QVomodo sedet sola ciuitas plena populo, facta est quasi uidua domina gentium, princeps prouinciarũ facta est sub tributo. Plorans plorauit in nocte, & lachrymæ eius in maxillis eius: non est qui consoletur eam ex omnibus charis

eius: omnes amici eius ſpreuerunt eam, & facti ſunt ei inimici. Migrauit Iudas propter afflictionem, & multitudinẽ ſeruitutis: habitauit inter gentes, nec inuenit requiem: omnes perſequutores eius apprehẽderunt eam, inter anguſtias. Viæ Sion lugent, eo quod nõ ſint qui ueniant ad ſolennitatem: omnes portæ eius deſtructæ, ſacerdotes eius gementes: uirgines eius ſqualidæ, & ipſa oppreſſa amaritudine. non dicitur in fine priorũ duarum lectionum hinc ad paraſceuen. Tu autem. ſed tantum in fine ultimæ, ut moris eſt ℟. Peccata mea. in feria ſexta, hebdomadæ tertiæ, fol 302.

Lectio ſecunda.

FActi ſunt hoſtes eius in capite, inimici eiꝰ locupletati ſunt: quia dominus loquutus eſt ſuper eam, propter multitudinem iniquitatum eius: paruuli eius ducti ſunt in captiuitatem, ante faciem tribulantis. Et egreſſus eſt a filia Sion omnis decor eius: facti ſunt principes eius uelut arietes, non inuenientes paſcua: & abierunt abſq; fortitudine, ante faciem ſubſequentis. Recordata eſt Ieruſalem dierũ afflictionis ſuæ, & præuaricationis omnium deſiderabiliũ ſuorum, quæ habuerat a diebus antiquis: quum caderet populus eius in manu hoſtili, & non eſſet auxiliator: uiderunt eam hoſtes, & deriſerũt ſabbatha eius. ℟. Fac nobiſcum domine. in feria ſexta, hebdomadæ ſecundæ, fol 303.

Lectio tertia.

PEccatum peccauit Ieruſalem, propterea inſtabilis facta eſt: omnes qui glorificabant eam ſpreuerunt illam, quia uiderunt ignominiam eius: ipſa autẽ gemens, & conuerſa eſt

retrorsum. Sordes eius in fimbrijs eius, nec recordata est finis sui: deposita est uehementer, non habens consolatorem. Vide domine afflictionem meam, quoniã erectus est inimicus. Manum suã misit hostis ad omnia desiderabilia eius: quia uidit gentes ingressas sanctuariũ suũ, de quibus præceperas ne intrarent in ecclesiã tuam. Tu autem. In benedictus. In sanctitate. In miserere Sacrificiũ deo. in feria quinta, hebdomadæ tertiæ, folio 310. post orationes añt. Viuam & custodiã sermones tuos domine. ps. Retribue seruo. cætera omnia ut in sexta feria, hebdomadæ primæ fol. 294. pro mortuis, R. Desiderium. R. ij. Caligauerunt. Ad litanias. Oratio. Adesto domine supplicationibus. in feria sexta, hebdomadæ secundæ, fol. 303, añt. Dei genitrix quæ. una cum alijs in feria quarta de exceptato. folio 193. ℣. Ky. ℣ Domine miserere. ter Christe libera nos. ter Saluator. &c.

Sancta Maria
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphael
Sancte Ioannes
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Stephane
Sancta Thecla
Sancta Pelagia
Sancta Cecilia
Sancta Agatha
Sancta Lucia
Sancta Agnes
Sancta Eugenia
Sancta Christina
Sancta Euphemia
Sancta Iustina
Sancta Margarita
Sancta Eulalia
Sancta Catharina
Sancta Valeria
Sancta Fœlicitas
Sancta Perpetua
Sancta Mustiola
Sancta Anastasia

die. quatuor tierf. Deus in adiutorium. fo. 287. Oratio. Exaudi nos misericors. psallen. Lazarum de monumēto quatriduanum resuscitasti, ut in trinitate te magnificemus domine. cōpl. Quoniam. &c. oratio. Os nostrum dñe. &c.

Feria secunda, hebdomadæ quintæ. ℞. post hymnum. Deus in nomine tuo. fol. 287.

Ex tractatu sancti Ambrosij, de pœnitentia.

Lectio prima.

SCiuit Ieremias magnū remedium esse pœnitentiæ quā in threnis suis suscepit pro Ierusalem, & ipsam inducit agentem Ierusalem dicens. Plorans plorauit in nocte, & lachrymę eius in maxillis eius: nec est qui consoletur, ab omnibus qui diligūt eam. Aduertimus quod hunc malorum suorum acerbissimū cumulum arbitrabatur, quia deerat qui cōsolaretur mę rentem. ℞. Domine secundum actum. in feria secunda, hebdomadæ secundæ, fol. 298.

Lectio secunda.

SEd audiant qui agūt pœnitentiam, quomodo agere debeant, quo studio, quo affectu, qua mentis intentione, qua intimorum concussione uiscerum, qua cordis conuersione. Vide (inquit) domine quoniā tribulor, uenter meus turbat⁹ est a fletu meo: conuersum est cor meū in me. Cognouisti intentionem animi, fidē mentis cognosce & habitū corporis. ℞. Recordare domine, fol. 298.

Lectio tertia.

SEderunt (inquit) in terra, tacuerunt seniores filię Siō, & imposuerūt terram super caput suū, præcinxerūt se cilicio: deduxerūt in terram capita sua uirgines Ierusalem, defecerūt in lachrymis, oculi mei caligauerunt, turbatus est

uenter meus, effusa est in terra gloria mea. Sic fleuit & Niniue populus, & denuntiatum excidium ciuitatis euasit. Tāta est enim pœnitentiæ medicina, ut mutare uideatur suam deus sententiam. In benedictus. Benedictus dominus. In miserere. Auditui nostro. in feria sexta, hebdomadæ secundæ, fol. 303. post orationes aū. Pax multa diligentibus legem tuā domine. ps. Principes persecuti. cætera omnia ut in feria ij. hebdomadæ primæ, fo. 288. pro mortuis. R. i. Caligauerunt. R. ij. Remitte mihi. Ad Vesperas omnia, ut in ij. feria hebdomadæ primæ. aūt. Deus noster. iiij. uersic.

Adiutor in tribulationibus: quæ inuenerunt nos nimis.

Propterea non timebimus dum conturbabitur terra: & transferentur mōtes in cor maris.

Sonuerunt & turbatæ sunt aquæ eorum: turbati sunt montes a fortitudine eius.

Fluminis impetus lætificat ciuitatem dei: sanctificauit tabernaculum suum altissimus.

Gloria patri. aūt. Deus noster refugium & uirtus. ps. Qui habitat. &c. Feria tertia hebdomadæ quintæ. R. post hymnum. Ne in ira tua. in feria tertia communi. De eodem. Lectio j.

IN te igitur est ut euadas, uult se rogari dominus, uult de se sperari, uult sibi supplicari. Homo es, & uis rogari ut ignoscas: & putas deum tibi non roganti ignoscere? Ipse nos flere uult, ut euadere possimus: fleuit Dauid, & meruit ut mortem populi pereuntis diuina remoueret misericordia, quando tribus sibi propositis optionibus, eam tamen in qua maiorem domini miseratione experiretur elegit. R. Scio

2. Reg. 24.

culpas, in tertia feria, hebdomadæ secundæ, fol.299.

Lectio secunda.

QVid erubescis peccata tua flere, quũ deus prophetas iusserit flere pro populi? Denique & Ezechiel iussus

Ezechiel. 2.

est flere Ierusalem, & accepit librum in cuius capite scripta erant lamentatio & melos, & ue: duo tristia, & unum delectabile: quoniam ille saluus erit in futurum, qui in hoc sæculo plus fleuerit. Cor enim

Ecclesiast. 7.

sapientium in domo luctus, & cor stultorum in domo epularum. Et ipse dominus ait, Beati

Lucæ.6.

qui nunc fletis, quia ridebitis. ℞. Commouisti domine terram. fol. 290. Lectio tertia.

FLeamus igitur ad tempus, ut exultemus in æternum. Timeamus dominum, preueniamus eum confitendo peccata nostra. Corrigamus lapsus nostros, emendemus errorem: ne & de nobis dicatur. Heu me anima mea, quia periit timor tuus a terra, & qui corrigat in hominibus non est. Quid uereris apud bonum dominum tuas iniquitates fateri? Dic (inquit) iniquitates tuas ut iustificeris.

Isa 4

Ille enim iustificatur, qui propriũ crimen sponte agnouerit: denique iustus in exordio sermonis accusator est sui.

Pr ue 18

In benedictus. Visitauit. In miserere. Cor mũdum. in feria secunda, hebdomadæ tertię, fol. 306. post orationes antiph. Fiat manus tua, ut saluos facias nos. ps. Appropiet oratio, cætera omnia ut in feria tertia, hebdomadæ primæ, fol 291. pro mortuis. ℞.i. Relaxentur. ℞.ij. Non timebis. Ad Vesperas. omnia ut in feria tertia, hebdomadæ primæ, fol 291. añt. Psallite deo. quatuor uersi.

Omnes gentes plaudite manibus: iubilate deo in uoce exultationis.
Quoniam dominus excelsus terribilis: & rex magnus super omnem terram.
Subiecit populos nobis: & gentes sub pedibus nostris.
Elegit nos hęreditatem suam: speciem Iacob quam dilexit.
Gloria patri. añt. Psallite deo nostro psallite, psallite regi nostro psallite. ps. Qui habitat.
Feria quarta, hebdomadæ quintæ. ℟. post hymnum. Adiutor noster, ut in feria quarta, hebdomadæ primæ, folio 291.
De eodem.
Lectio prima.
NOuit omnia dominus, sed expectat uocem tuam: non ut puniat, sed ut ignoscat: non uult ut insultet tibi diabolus, & celantem peccata tua arguat. Præueni accusatorem tuum: si te ipse accusaueris, accusatorem nullum timebis: si te detuleris ipse, & si mortuus fueris, reuiuisces. Veniet ad monumentum Christus, & si uiderit flere pro te Martham boni fœminam ministerij: flere Mariam, quæ attente audiebat uerbum dei, quum uiderit in tuo obitu lachrymas plurimorum dicet: Vbi posuistis eum? hoc est in quo rerum statu est, in quo pœnitentium ordine? ℟. Precamur domine. in feria quarta, hebdomadæ secunde fol. 300.
Lectio secunda.
VEniet itaque & leuari lapidem iubebit, quē ceruicibus peccatoris lapsus imposuit. Videt graue onus peccatoris, illachrymat Iesus, solam enim flere non patitur ecclesiam: compatitur dilectæ suæ & dicit

defuncto. Veni foras, hoc est, quid iaces in tenebris conscientiæ, & delictorum tuorum sordibus quodam reorum carcere? Exi foras, delictũ proprium prode, ut iustificeris. Ore confessio fit ad salutem. ℟. Liberet nos. fol 300.

Lectio tertia.

SI confessus fuerit a Christo uocat⁹, claustra rumpentur, & omnia soluentur uincula. Et si corruptelę corporeę fœtor grauis sit, quãtuslibet mortui fœtor sit, aboletur omnis, surgit defunct⁹, soluere iubentur eius uincula quę adhuc in peccato sunt: tollere uelamẽ de facie eius, quod ueritatẽ gratiæ quã acceperat obũbrabat. Sed quia uenia donatus est: reuelare faciem, aperire uultum iubetur: non habet enim quod erubescat, cui peccatum remissum est. In benedictus. Erexit. In miserere. Redde mihi, in feria tertia, hebdomadæ tertiæ, folio 307. post orationes antipho. Beati qui scrutantur testimonia eius. ps. Beati immaculati, reliqua omnia ut in feria quarta, hebdomadæ primæ fol. 292. pro mortuis. ℟. j. Qui suscitasti. ℟. ij. In manus. Ad litanias. Oratio. Deus cui nihil est impossibile. in feria quarta, hebdomadæ ij. fol. 300. añt. Conuertamur. añt. Quem deprecemur. añ. In te sperauerunt. añt. Media uita. añt. Anima mea. Peccauim⁹ domine. añ. Aufer iram tuam. añt. Peccauimus peccauimus. añt. Domine si inquiras. ut in feria tertia de exceptato. fol. 189. litaniæ ut in feria quarta, hebdomadæ primæ. fol. 292. Oratio. Conserua in nobis. folio 301. añt. In te domine speramus. fol. 190. Domine nõ sumus. añt. Domine si iratus. añt.

Muro tuo. añt. Exaudi domine uoces seruorum tuorũ clamantium ad te & dicentium, domine miserere nobis. añt. Peccauimus. añt. Erigat nos. añt. Domine inclina. ℣. K. ter. Agnus dei, &c. Ad Vesperas omnia ut in feria quarta, hebdomadæ primæ folio 292. ℞. diac. Discerne domine causam meã de gente non sancta, & ab homine iniquo & doloso libera me. Quía tu es deus salutaris meus. ℣. Confitebor tibi in cithara deus deus meus, quare tristis es anima mea, & quare cõturbas me? spera in deum quoniam confitebor illi. Quia. ℞. ij. Dominus mecum est tãquam bellator fortis: propterea persecuti sunt me, & intelligere non potuerũt: domine proba renes & corda. Tibi enim reuelaui causam meam. ℣. Exurge domine intende iudicium meũ, deus meus et dominus meus. Tibi. ℞. iij. Iudica causam meam domine defensor meus, tu nosti cogitationis illorũ aduersum me, Defende & iudica. ℣. Iudica me deus & discerne causam meã de gente non sancta, ab homine iniquo & doloso. Defende. Oratio. Opitulare. ℞. in bapt. Adiuua me deus. ut in feria quarta, hebdomadæ primæ, fol. 293. añt. Et inuocabimus. quatuor uersi. Confitebimur tibi. in feria sexta communi. ps. Qui habitat.

Feria quinta, hebdomadæ quintæ. ℞. post hymnum. Inclina ad me. in feria quinta cõmuni. De eodem. Lectio j.

QVod igitur de Lazaro legimus, in uno quoque debemus cõuerso peccatore credere: qui licet fœtorem habeat, tamen fidei pretiosæ emẽdatur unguen

to. Tantum enim gratiæ fides habet: ut ubi ante diem fœtebat mortuus, illic bono odore tota domus repleatur. Ostende igitur medico uulnus tuum ut sanari posſis: & si non monstraueris, nouit: sed a te expetit audire uocem tuam. Absterge lachrymis cicatrices tuas: sic mulier illa fœtorem sui erroris abstersit, dum Iesu pedes lachrymis lauit. ℞. A facie furoris. in feria quinta, hebdomadæ secundæ. fol. 301.

Lectio secunda.

AN quisquam ferat ut erubescas deum rogare, qui non erubescis rogare hominem, et pudeat te deo supplicare quem non lates, quũ te non pudeat peccata tua homini quem lates confiteri? Nihil ergo te reuocet pœnitẽtia, hæc tibi communis cum sanctis est. Vtinamque imitanda talis, qualis sanctorum deploratio. Dauid manducabat sicut panem cinerem, & potum suum lachrymis temperabat: ideo nunc amplius gaudet, qui amplius fleuit. ℞. Includite eleemosynam. fol. 302.

Lectio tertia.

BOna ergo pœnitentia, quæ si non esset, omnes ad senectutem differrẽt ablutionis gratiam. Eos autẽ qui differunt pœnitentiam, satis ipse dominus admonuit dicens. Pœnitentiam agite, appropinquauit enim regnum cœlorum. Nescimus qua hora fur ueniat: nescimus an proxima nocte a nobis reposcatur anima. Quid enim, quod differas, an ut plura peccata committas? Ergo quia deus bonus est, ideo tu malus, & diuitias bonitatis eius & patientiæ contemnis.

In benedictus De manu. In miserere. Aperi domine labia, in feria quarta, hebdomadæ tertiæ, folio 308. post orationes. Non repellas me domine a mandatis tuis. ps. In quo corrigit reliqua, ut in feria quinta, fol. 294. pro mortuis. ℟. i. Accepimus. ℟. ij. Antequam comedam. Ad Vesperas. ℟. in choro. Inclina domine aurem tuam & exaudi me, Quoniam egenus & pauper sum ego. ℣. Saluum fac seruum tuum deus meus sperantem in te, miserere mei domine. Quoniam. reliqua, ut in quinta feria, hebdomadæ primæ, fo. 294. añt. Vouete. iiij. uersiculi.

Notus in Iudæa deus: in Israël magnum nomen eius.

Factus est in pace locus eius: & habitatio eius in Sion.

Ibi confregit potestates: arcum scutum gladium & bellum.

Illuminans tu mirabiliter a montibus æternis, turbati sunt omnes insipientes corde: dormierunt somnum suum: & nihil inuenerunt omnes uiri diuitiarum in manibus suis.

Gloria patri. antipho. Vouete & reddite domino deo uestro. ps. Qui habitat.

Feria sexta, hebdomadæ quintæ. ℟. post hymnum. Deus noster refugium in feria sexta, hebdomadæ j. fo 294.

Lamẽtationes Ieremiæ prophetæ.

Lectio prima.

QVomodo sedet sola ciuitas plena populo, facta est quasi uidua domina gentium, princeps prouinciarũ facta est sub tributo. Plorans plorauit in nocte, & lachrymæ eius in maxillis eius: non est qui consoletur eam ex omnibus charis

eius: omnes amici eius spreuerunt eam, & facti sunt ei inimici. Migrauit Iudas propter afflictionem, & multitudinẽ seruitutis: habitauit inter gentes, nec inuenit requiem: omnes persequutores eius apprehẽderunt eam, inter angustias. Viæ Sion lugent, eo quod nõ sint qui ueniant ad solennitatem: omnes portæ eius destructæ, sacerdotes eius gementes: uirgines eius squalidæ, & ipsa oppressa amaritudine. non dicitur in fine priorũ duarum lectionum hinc ad parasceuen. Tu autem. sed tantum in fine ultimæ, ut moris est. ℟. Peccata mea. in feria sexta, hebdomadæ tertiæ, fol. 302.

Lectio secunda.

FActi sunt hostes eius in capite, inimici ei⁹ locupletati sunt: quia dominus loquutus est super eam, propter multitudinem iniquitatum eius: paruuli eius ducti sunt in captiuitatem, ante faciem tribulantis. Et egressus est a filia Sion omnis decor eius: facti sunt principes eius uelut arietes, non inuenientes pascua: & abierunt absq; fortitudine, ante faciem subsequentis. Recordata est Ierusalem dierũ afflictionis suæ, & præuaricationis omnium desiderabiliũ suorum, quæ habuerat a diebus antiquis: quum caderet populus eius in manu hostili, & non esset auxiliator: uiderunt eam hostes, & deriserũt sabbatha eius. ℟. Fac nobiscum domine. in feria sexta, hebdomadæ secundæ, fol. 303.

Lectio tertia.

PEccatum peccauit Ierusalem, propterea instabilis facta est: omnes qui glorificabant eam spreuerunt illam, quia uiderunt ignominiam eius: ipsa autẽ gemens, & conuersa est

retrorsum. Sordes eius in fimbrijs eius, nec recordata est finis sui: deposita est uehementer, non habens consolatorem. Vide domine afflictionem meam, quoniã erectus est inimicus. Manum suã misit hostis ad omnia desiderabilia eius: quia uidit gentes ingressas sanctuariũ suũ, de quibus præceperas ne intrarent in ecclesiã tuam. Tu autem. In benedictus. In sanctitate. In miserere. Sacrificiũ deo. in feria quinta, hebdomadæ tertiæ, folio 310. post oratiões añt. Viuam & custodiã sermones tuos domine. ps. Retribue seruo. cætera omnia ut in sexta feria, hebdomadæ primæ fol. 294. pro mortuis, R. Desiderium. R. Caligauerunt. Ad litanias. Oratio. Adesto domine supplicationibus. in feria sexta, hebdomadæ secundæ, fol. 303, añt. Dei genitrix quæ. una cum alijs in feria quarta de exceptato. folio 193. ℣. Ky. ℣. Domine miserere. ter. Christe libera nos. ter. Saluator. &c.

Sancta Maria
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphael
Sancte Ioannes
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Stephane
Sancta Thecla
Sancta Pelagia
Sancta Cecilia
Sancta Agatha
Sancta Lucia
Sancta Agnes
Sancta Eugenia
Sancta Christina
Sancta Euphemia
Sancta Iustina
Sancta Margarita
Sancta Eulalia
Sancta Catharina
Sancta Valeria
Sancta Fœlicitas
Sancta Perpetua
Sancta Mustiola
Sancta Anastasia

Sancta Sauina
Sancta Marcellina
Sancta M. Magdalena.
Sancte Galdine
Sancte Ambrosi
Omnes sancti
Exaudi Christe. ter
Exaudi deus. ter
Kyrieleison. ter
℣. Dominus uobis.
Oratio.

Miserere iam quæsumus domine fo. 194. añt. Nunc sequimur te cum reliquis. & finiuntur ut ibidem cum Benedicat & exaudiat. &c. Ad Vesperas lucer. Dirigatur domine. ℟. in choro. Precamur domine ut audias. in feria quarta, hebdomadæ secundæ, fol. 300. cætera ut in feria sexta, hebdomadæ primæ.

Sabbatho in traditio symboli, ℟. post hymnum. Ab omni uia mala. in sabbato communi. In Cantemus. Dextera tua. &c. Homilia Maximi episcopi. Lectio i

Venite filij audite me, timorem domini docebo uos. Gloriosissimus prophetarum idemque rex dominici populi beatus Dauid, qui omnes homines ad audienda uitæ purgatoris instituta concurrere generali adhortatione compellit dicens: uenite filij audite me, timorē domini docebo uos. Vere docendi peritissimus patriarcha uenerabilis, qui ut humanis mentibus timorem dei præceptis propheticæ ueritatis insinuet, internæ affectionis blandimenta præmittit. Subditos nanque ditioni suæ, filios appellat: ut eos nō tā terrore regiæ potestatis reuocet a peccatis, quam diligentis affectu cunctorum sensibus promptam bene uiuendi inserat uoluntatem. ℟. Te deprecamur. Sabbato secundo fol. 304.

Lectio secunda.

FRequenter em̄ quod non corrigit durioris increpationis asperitas, suauitas uerbi mollioris emendat. Timorem inquit domini docebo uos. Docet nos uir sanctus religiosum timorem: ut amorē aeterni iudicis acquiramus. Timorē domini docet, qui semper est salutaris: quia saepe timor hominis dei nutrit offensam. Sed iam uideamus quos doctor egregius diuini timoris faciat gradus: quasue regulas sanctioris instituat disciplinae. Cohibe linguam tuam a malo, & labia tua ne loquantur dolum. ℟ Peccauimus tibi qui es: fol. 304.

Lectio tertia.

PErfectus religiosae uitae magister linguam prae omnibus refrenat a culpa, quae ab exordio mundi, apud paradisum dei in serpente prima peccauit. Nam malignae linguae ministerium fuit, ut suaderetur Adae, in exitium generis sui interdictae arboris poma decerpere. Neque enim in aeternum lapsum diabolica pepulisset inuidia, si prudentioris consilio Eua linguam suam cohibere uoluisset a malo. Lingua igitur mala, ministra diaboli est, ac totius prauitatis ancilla. Lingua mala, acutissimi uice gladij non solum corpus, sed animam uulnerat innocentum. Lingua mala & inconsulta, contumelijs cor fraternum percutit: & pacata inuicem pectora perniciosa lite dissociat. In benedictus Illumina domine. In confitemini. Deus canticum nouum cātabo tibi, psallam nomini tuo deus in aeternum.

Oratio.

DEus qui humani generis ita es conditor, ut sis etiã reformator, propitiare populis adoptiuis: & nouo testamento sobolem nouæ prolis ascribe. Vt filij promissionis quod non potuerũt assequi per naturam, gaudeant se recepisse per gratiam. Per dominum. Oratio ij. Deus qui diem. Oratio iij. Omnipotens sempiterne deus. ut in sabbato cõmuni. In laudate. Venite filij audite me, timorem domini docebo uos. capitu. Venite exultem⁹ domino. &c. ps. directus. Afferte domino filij. fol. 14. grad. Diligam te domine. ut in sabbato primo, folio 206. ℟. in baptiste. Sit splendor domini. in sabbato communi. Oratio.

DA nobis obseruantiam domine legitimam, & deuotionem perfectam. Vt cum refrenatione carnalis alimoniæ, sancta tibi conuersatione placeamus. Per dominum. antiph. Tuus sum ego. iiij. uersicu. In æternum domine. in sabbato cõmuni. Oratio.

PRoficiat quæsumus domine plebs tibi dicata deuotionis affectu. Vt sacris actionib⁹ erudita, quanto maiestati tuæ fit gratior, tanto donis potioribus augeatur. Per dominum. pro mortuis. ℟. Libera me domine. ℟. ij. Non timebis. Ad Vesperas in cena. Quoniam. ℟. in choro Domine domine uirtus. in dominica præterita, fol. 321. añt. Quãta audiuimus & cognouimus ea, & patres nostri narrauerunt nobis. ps. Attendite populus. fol. 41. cum Ecce nunc. Oratio Deus qui humani generis. ut supra in mat. fol. 161. Sanctum nomen. in sabbato cõmuni. Oratio. Da nobis obseruantiã. ut supra

ut supra. ℟. in bapt. Spera in domino. Oratio. Proficiat quæsumus. ut supra. cætera ut in sabbato communi

Dominica Oliuarũ Ad mat. ℟. post hymnum. Cognoscat domine omnis ecclesia. Quia tu es qui redimis & liberas nos. ℣. Domine exaudi orationem nostrã, & clamor noster ad te perueniat. Quia tu es. In Denocte Confirmatũ, & Domine audiui. ut in quinquagesima. fol. 283. Euangelium secundum Ioannem

C.ij. PRoximum erat pascha Iudæorum, & multi ascenderunt Hierosolymam de regione ante pascha, ut sanctificarent seipsos. Et reliqua. Ex tractatu sancti Augustini. Lectio i.

IMminebat pascha, quo sanctificatũ quẽ que ac mũdum ad esum agni uenire oporteret. Et ipsi qui sanctificãdi ad templũ ascenderant, sordidiores iam de cõspiratione effundẽdi sanguinis discedebant. Curemus folerter: quia paschæ nobis tempus appropiat: ut illo iam ueniente sanctificati ad altare dominicum accedamus, nõ agni carnes comesturi, sed nostri redemptoris mysteria sancta sumpturi. Mundemus nos ab omni inquinamento carnis, spiritu perficientes sanctificationem in timore dei. ℟. Esto mihi in deum protectorem, & in domum refugij. Vt me saluum facias. ℣. Educes me de laqueo isto quem occultauerũt mihi: quoniã tu es protector meus domine. Vt me.

Lectio secunda.

NEmo domum orationis conuertens in speluncam latronũ, nemo membris Christi mortis laqueos apparans, nemo manens adhuc in morte, ad accipiẽda uitæ mysteria præ

ſumat accedere: qui enim non diligit, manet in morte. Diligamus Chriſtum in ſeipſo, diligamus in membris eius. Quæramus dominum, & uiuet anima noſtra. Quæramus autem eũ, non ſicut impij ad occidendum eum, ſed ut fideles perpetuo fruendum. Quærebant (inquit) Ieſum, & colloquebantur ad inuicem in templo ſtantes, Quid putatis, quia non uenit ad diem feſtũ ? ℟. Exaudi deus orationem meam dum tribulor, a timore inimici. Eripe animam meam domine. ℣. Diſcerne cauſam meam domine, ab homine iniquo & doloſo. Eripe.

Lectio tertia.

QVærebant enim Ieſum Iudæi, ſed male: quærebant eum, ut uenientem ad diem feſtum interficerent. Quæramus autem nos illum ſtantes in templo dei: & perſeuerantes unanimiter in oratione: colloquamur adinuicẽ pſalmis, hymnis, & canticis ſpiritalibus in gratia, poſtulantes ipſum ad diem feſtum noſtrũ: ut ſua nos præſentia illuſtrare, ſua ipſe nobis dona ſanctificare dignetur. Dederant autem pontifices & Phariſæi mandatum, ut ſi quis cognouerit ubi ſit, indicet ut apprehendant eum. In Benedictus. Benedictus qui uenit in nomine domini, hoſanna in excelſis. In Cantemus. Populum tuum quem acquiſiſti guberna, & libera domine. In benedicite. Tres uideo uiros deambulantes in medio ignis, & aſpectus quarti ſimilitudo eſt filij dei.

Oratio.

POpulum tuum quæſumus domine ad te toto corde conuerte. Quia quos defendis etiam delinquentes, ma-

iori pietate tueris syn-
cera mente deuotos.
Per dominum. In lau-
date. Canticum nouum
cantabant domino filij
Israël, domino appro-
pinquanti. capitulum.
Laudatio eius in eccle-
sia sanctorum. &c. psal.
Eripe me de inimicis
meis deus meus, & ab
insurgentibus in me li
bera me. R. in baptiste.
Eripe me de inimicis
meis deus meus, & ab
insurgentibus in me, Li
bera me. V. Quia fa-
ctus es adiutor meus,
in die tribulatiōis meæ.
Libera.

Oratio.

DA nobis quæsum⁹
domine tua digne
semper tractare myste-
ria. Vt miserationibus
tuis congruo tibi respō
deamus obsequio, & fi-
ducialius impetranda
poscamus. Per domi-
num. aṅt. Ab insurgen
tibus. quatuor uersi-
culi.
Eripe me de inimicis
meis deus meus: & ab
insurgentibus in me li-
bera me.
Eripe me de operanti-
bus iniquitatem: & de
uiris sanguinum libera
me.
Quia ecce captauerūt
animam meam: irruerūt
in me fortes.
Neque iniquitas mea
neq; peccatum meum:
domine sine iniquitate
cucurri & direxi.
Gloria patri. &c. aṅt.
Ab insurgentibus in me
libera me dn̄e. comple.
Dominus in cælo.

Oratio.

TVeatur quæsumus
dn̄e dextera tua po
pulum supplicantem: et
purificatum dignanter
erudiat. Vt consolatio-
ne præsenti, ad futura
bona proficiat. Per do-
minum. psallenda. Di-
scerne causam meam
de gente non sancta,
quia tu es deus fortitu-
do mea. completo. Sit
splendor, &c.

Oratio.

to. Tantum enim gratiæ fides habet: ut ubi ante diem fœtebat mortuus, illic bono odore tota domus repleatur. Ostende igitur medico uulnus tuum ut sanari possis: & si non monstraueris, nouit; sed a te expetit audire uocem tuam. Absterge lachrymis cicatrices tuas: sic mulier illa fœtorem sui erroris abstersit, dum Iesu pedes lachrymis lauit. ℟. A facie furoris. in feria quinta, hebdomadæ secundæ. fol. 301.

Lectio secunda.

AN quisquam ferat ut erubescas deum rogare, qui non erubescis rogare hominem, et pudeat te deo supplicare quem non lates, quũ te non pudeat peccata tua homini quem lates confiteri? Nihil ergo te reuocet pœnitẽtia, hæc tibi communis cum sanctis est. Vtinamque imitanda talis, qualis sanctorum deploratio. Dauid manducabat sicut panem cinerem, & potum suum lachrymis temperabat: ideo nunc amplius gaudet, qui amplius fleuit. ℟. Includite eleemosynam. fol. 302.

Lectio tertia.

BOna ergo pœnitentia, quæ si non esset, omnes ad senectutem differrẽt ablutionis gratiam. Eos autẽ qui differunt pœnitentiam, satis ipse dominus admonuit dicens. Pœnitentiam agite, appropinquauit enim regnum cœlorum. Nescimus qua hora fur ueniat: nescimus an proxima nocte a nobis reposcatur anima. Quid enim, quod differas, an ut plura peccata committas? Ergo quia deus bonus est, ideo tu malus, & diuitias bonitatis eius & patientiæ contemnis.

In benedictus De manu. In miserere. Aperi domine labia, in feria quarta, hebdomadæ tertiæ, folio 308. post orationes. Non repellas me domine a mandatis tuis. ps. In quo corrigit reliqua, ut in feria quinta, fol. 294. pro mortuis. ℟.j. Accepimus. ℟.ij. Antequam comedam. Ad Vesperas. ℟. in choro. Inclina domine aurem tuam & exaudi me, Quoniam egenus & pauper sum ego. ℣. Saluum fac seruum tuum deus meus sperantem in te, miserere mei domine. Quoniam. reliqua, ut in quinta feria, hebdomadæ primæ, fo. 294. añt. Vouete. iiij. uersiculi.

Notus in Iudæa deus: in Israël magnum nomen eius.

Factus est in pace locus eius: & habitatio eius in Sion.

Ibi confregit potestates: arcum scutum gladium & bellum.

Illuminans tu mirabiliter a montibus æternis, turbati sunt omnes insipientes corde: dormierunt somnum suum: & nihil inuenerunt omnes uiri diuitiarum in manibus suis.

Gloria patri. antipho. Vouete & reddite domino deo uestro. ps. Qui habitat.

Feria sexta, hebdomadæ quintæ. ℟. post hymnum. Deus noster refugium in feria sexta, hebdomadæ j. fo 294. Lamẽtationes Ieremiæ prophetæ.

Lectio prima.

Quomodo sedet sola ciuitas plena populo, facta est quasi uidua domina gentium, princeps prouinciarũ facta est sub tributo. Plorans plorauit in nocte, & lachrymæ eius in maxillis eius: non est qui consoletur eam ex omnibus charis

eius: omnes amici eius ſpreuerunt eam, & facti ſunt ei inimici. Migrauit Iudas propter afflictionem, & multitudinẽ ſeruitutis: habitauit inter gentes, nec inuenit requiem: omnes perſequutores eius apprehẽderunt eam, inter anguſtias. Viæ Sion lugent, eo quod nõ ſint qui ueniant ad ſolennitatem: omnes portæ eius deſtructæ, ſacerdotes eius gementes: uirgines eius ſqualidæ, & ipſa oppreſſa amaritudine. non dicitur in fine priorũ duarum lectionum hinc ad paraſceuen. Tu autem. ſed tantum in fine ultimæ, ut moris eſt. ℟. Peccata mea. in feria ſexta, hebdomadæ tertiæ, fol 302.

Lectio ſecunda.

FActi ſunt hoſtes eius in capite, inimici eiꝰ locupletati ſunt: quia dominus loquutus eſt ſuper eam, propter multitudinem iniquitatum eius: paruuli eius ducti ſunt in captiuitatem, ante faciem tribulantis. Et egreſſus eſt a filia Sion omnis decor eius: facti ſunt principes eius uelut arietes, non inuenientes paſcua: & abierunt abſq; fortitudine, ante faciem ſubſequentis. Recordata eſt Ieruſalem dierũ afflictionis ſuæ, & præuaricationis omnium deſiderabiliũ ſuorum, quæ habuerat a diebus antiquis: quum caderet populus eius in manu hoſtili, & non eſſet auxiliator: uiderunt eam hoſtes, & deriſerũt ſabbatha eius. ℟. Fac nobiſcum domine. in feria ſexta, hebdomadæ ſecundæ, fol. 303.

Lectio tertia.

PEccatum peccauit Ieruſalem, propterea inſtabilis facta eſt: omnes qui glorificabant eam ſpreuerunt illam, quia uiderunt ignominiam eius: ipſa autẽ gemens, & conuerſa eſt

retrorſum. Sordes eius in fimbrijs eius, nec recordata eſt finis ſui: depoſita eſt uehementer, non habens conſolatorem. Vide domine afflictionem meam, quoniã erectus eſt inimicus. Manum ſuã miſit hoſtis ad omnia deſiderabilia eius: quia uidit gentes ingreſſas ſanctuariũ ſuũ, de quibus præceperas ne intrarent in eccleſiã tuam. Tu autem. In benedictus. In ſanctitate. In miſerere. Sacrificiũ deo. in feria quinta, hebdomadæ tertiæ, folio 310, poſt oratiões añt. Viuam & cuſtodiã ſermones tuos domine. ps: Retribue ſeruo. cætera omnia ut in ſexta feria, hebdomadæ primæ fol. 294. pro mortuis, R. Deſiderium. R. Caligauerunt. Ad litanias. Oratio. Adeſto domine ſupplicationibus. in feria ſexta, hebdomadę ſecundæ, fol. 303, añt. Dei genitrix quæ. una cum alijs in feria quarta de exceptato, folio 193. ℣. Ky. ℣. Domine miſerere. ℣. Chriſte libera nos. ℣. Saluator. &c.

Threni.

Sancta Maria
Sancte Michael
Sancte Gabriel
Sancte Raphael
Sancte Ioannes
Sancte Petre
Sancte Paule
Sancte Andrea
Sancte Stephane
Sancta Thecla
Sancta Pelagia
Sancta Cecilia
Sancta Agatha
Sancta Lucia
Sancta Agnes
Sancta Eugenia
Sancta Chriſtina
Sancta Euphemia
Sancta Iuſtina
Sancta Margarita
Sancta Eulalia
Sancta Catharina
Sancta Valeria
Sancta Fœlicitas
Sancta Perpetua
Sancta Muſtiola
Sancta Anaſtaſia

S ancta Sauina
S ancta Marcellina
S ancta M. Magdalena.
S ancte Galdine
S ancte Ambrosi
O mnes sancti
E xaudi Christe. ter
E xaudi deus. ter
K yrie eleison. ter
℣. Dominus uobis.
Oratio.

MIserere iam quæsumus domine fo. 194. añt. Nunc sequimur te. cum reliquis. & finiuntur ut ibidem cum Benedicat & exaudiat. &c. Ad Vesperas lucer. Dirigatur domine. ℟. in choro. Precamur domine ut audias. in feria quarta, hebdomadæ secundæ, fol. 300. cætera ut in feria sexta, hebdomadæ primæ.

Sabbatho in traditio symboli. ℟. post hymnum. Ab omni uia mala. in sabbato communi. In Cantemus. Dextera tua. &c.

Homilia Maximi episcopi. Lectio i

VEnite filij audite me, timorem domini docebo uos. Gloriosissimus prophetarum idemque rex dominici populi beatus Dauid, qui omnes homines ad audienda uitæ purgatoris instituta concurrere generali adhortatione compellit dicens: uenite filij audite me, timorẽ domini docebo uos. Vere docendi peritissimus patriarcha uenerabilis, qui ut humanis mentibus timorem dei præceptis propheticæ ueritatis insinuet, internæ affectionis blandimenta præmittit. Subditos nanque ditioni suæ, filios appellat: ut eos nõ tã terrore regiæ potestatis reuocet a peccatis, quam diligentis affectu cunctorum sensibus promptam bene uiuendi inferat uoluntatem. ℟. Te deprecamur. Sabbato secundo fol. 304.

Lectio secunda.

FRequenter em̄ quod non corrigit durioris increpationis asperitas, suauitas uerbi mollioris emendat. Timorem inquit domini docebo uos. Docet nos uir sanctus religiosum timorem: ut amorē æterni iudicis acquiramus. Timorē domini docet, qui semper est salutaris: quia sæpe timor hominis dei nutrit offensam. Sed iam uideamus quos doctor egregius diuini timoris faciat gradus: quasue regulas sanctioris instituat disciplinæ. Cohibe linguam tuam a malo, & labia tua ne loquantur dolum. ℟ Peccauimus tibi qui es: fol. 304.

Lectio tertia.

PErfectus religiosæ uitæ magister linguam præ omnibus refrenat a culpa, quæ ab exordio mundi, apud paradisum dei in serpente prima peccauit. Nam malignæ linguæ ministerium fuit, ut suaderetur Adæ, in exitium generis sui interdictæ arboris poma decerpere. Neque enim in æternum lapsum diabolica pepulisset inuidia, si prudentioris consilio Eua linguam suam cohibere uoluisset a malo. Lingua igitur mala, ministra diaboli est, ac totius prauitatis ancilla. Lingua mala, acutissimi uice gladij non solum corpus, sed animam uulnerat innocentum. Lingua mala & inconsulta, contumelijs cor fraternum percutit: & pacata inuicem pectora perniciosa lite dissociat. In benedictus Illumina domine. In confitemini. Deus canticum nouum cātabo tibi, psallam nomini tuo deus in æternum.

Oratio.

DEus qui humani generis ita es conditor, ut sis etiã reformator, propitiare populis adoptiuis: & nouo testamento sobolem nouae prolis ascribe. Vt filij promissionis quod non potuerũt assequi per naturam, gaudeant se recepisse per gratiam. Per dominum. Oratio ij. Deus qui diem. Oratio iij. Omnipotens sempiterne deus. ut in sabbato cõmuni. in laudate. Venite filij audite me, timorem domini docebo uos. capitu. Venite exultem⁹ domino. &c. ps. directus. Afferte domino filij. fol. 14. grad. Diligam te domine. ut in sabbato primo, folio 296. R. in baptiste. Sit splendor domini. in sabbato communi Oratio.

DA nobis obseruantiam domine legitimam, & deuotionem perfectam. Vt cum refrenatione carnalis alimoniae, sancta tibi conuersatione placeamus. Per dominum. antiph. Tuus sum ego. iiij. uersicu. In aeternum domine. in sabbato cõmuni. Oratio.

PRoficiat quaesumus domine plebs tibi dicata deuotionis affectu. Vt sacris actionib⁹ erudita, quanto maiestati tuae fit gratior, tanto donis potioribus augeatur. Per dominum. pro mortuis. R. Libera me domine. R. ij. Non timebis. Ad Vesperas in cerna. Quoniam. R. in choro Domine domine uirtus. in dominica praeterita, fol. 321. añt. Quãta audiuimus & cognouimus ea, & patres nostri narrauerunt nobis. ps. Attendite popułus. fol 41. cum Ecce nunc. Oratio Deus qui humani generis. ut supra in mat. hi in sab. fi. Sanctum nomen. in sabbato cõmuni. Oratio. Da nobis obseruantiã. ut supra

ut supra. ℟. in bapt. Spera in domino. Oratio. Proficiat quæsumus. ut supra. cætera ut in sabbato communi.

Dominica Oliuarũ Ad mat. ℣. post hymnum.

Cognoscat domine omnis ecclesia. Quia tu es qui redimis & liberas nos. ℣. Domine exaudi orationem nostrã, & clamor noster ad te perueniat. Quia tu es. In. I. noct. Confirmatũ, & Domine audiui. ut in quinquagesima. fol. 283. Euangelium secundum Ioannem

C.ij. PRoximum erat pascha Iudæorum, & multi ascenderunt Hierosolymam de regione ante pascha, ut sanctificarent seipsos. Et reliqua. Ex tractatu sancti Augustini. Lectio I.

IMminebat pascha, quo sanctificatũ quẽque ac mũdum ad esum agni uenire oporteret. Et ipsi qui sanctificãdi ad templũ ascenderant, sordidiores iam de cõspiratione effundẽdi sanguinis discedebant. Curemus solerter: quia pascha nobis tempus appropiat: ut illo iam ueniente sanctificati ad altare dominicum accedamus, nõ agni carnes comesturi, sed nostri redemptoris mysteria sancta sumpturi. Mundemus nos ab omni inquinamento carnis, spiritu perficientes sanctificationem in timore dei. ℟. Esto mihi in deum protectorem, & in domum refugij. Vt me saluum facias. ℣. Educes me de laqueo isto quem occultauerũt mihi: quoniã tu es protector me domine. Vt me.

Lectio secunda.

NEmo domum orationis conuertens in speluncam latronũ, nemo membris Christi mortis laqueos apparans, nemo manens adhuc in morte, ad accipiẽda uitæ mysteria præ

sumat accedere: qui enim non diligit, manet in morte. Diligamus Christum in seipso, diligamus in membris eius. Quæramus dominum, & uiuet anima nostra. Quæramus autem eũ, non sicut impij ad occidendum eum, sed ut fideles perpetuo fruendum. Quærebant (inquit) Iesum, & colloquebantur ad inuicem in templo stantes. Quid putatis, quia non uenit ad diem festũ? ℟. Exaudi deus orationem meam dum tribulor, a timore inimici. Eripe animam meam domine. ℣. Discerne causam meam domine, ab homine iniquo & doloso. Eripe.

Lectio tertia.

QVærebant enim Iesum Iudæi, sed male: quærebant eum, ut uenientem ad diem festum interficerent. Quæramus autem nos illum stantes in templo dei: & perseuerantes unanimiter in orationes colloquamur adinuicẽ psalmis, hymnis, & canticis spiritalibus in gratia, postulantes ipsum ad diem festum nostrũ: ut sua nos præsentia illustrare, sua ipse nobis dona sanctificare dignetur. Dederant autem pontifices & Pharisæi mandatum, ut si quis cognouerit ubi sit, indicet ut apprehendant eum. In Benedictus. Benedictus qui uenit in nomine domini, hosanna in excelsis. In Cantemus. Populum tuum quem acquisisti guberna, & libera domine. In benedicite. Tres uideo uiros deambulantes in medio ignis, & aspectus quarti similitudo est filij dei.

Oratio.

POpulum tuum quæsumus domine ad te toto corde conuerte. Quia quos defendis etiam delinquentes, ma-

iori pietate tueris syn-
cera mente deuotos.
Per dominum. In lau-
date. Canticum nouum
cantabant domino filij
Israël, domino appro-
pinquanti. capitulum.
Laudatio eius in eccle-
sia sanctorum. &c. psal.
Eripe me de inimicis
meis deus meus, & ab
insurgentibus in me li
bera me. R. in baptiste.
Eripe me de inimicis
meis deus meus, & ab
insurgentibus in me, Li
bera me. ℣. Quia fa-
ctus es adiutor meus,
in die tribulatiõis meæ.
Libera.

Oratio.

DA nobis quæsum⁹
domine tua digne
semper tractare myste-
ria. Vt miserationibus
tuis congruo tibi respõ
deamus obsequio, & fi-
ducialius impetranda
poscamus. Per domi-
num. añt. Ab insurgen
tibus. quatuor uersi-
culi.
Eripe me de inimicis
meis deus meus: & ab
insurgentibus in me li-
bera me.
Eripe me de operanti-
bus iniquitatem: & de
uiris sanguinum libera
me.
Quia ecce captauerũt
animam meam: irruerũt
in me fortes.
Neque iniquitas mea
neq; peccatum meum:
domine sine iniquitate
cucurri & direxi.
Gloria patri. &c. añt.
Ab insurgentibus in me
libera me dñe. comple.
Dominus in cælo.

Oratio.

TVeatur quæsumus
dñe dextera tua po
pulum supplicantem: et
purificatum dignanter
erudiat. Vt consolatio-
ne præsenti, ad futura
bona proficiat. Per do-
minum. psallenda. Di-
scerne causam meam
de gente non sancta,
quia tu es deus fortitu-
do mea. completo. Sit
splendor. &c.

Oratio.

A Scendant ad te domine supplicũ preces. Vt qui diu pro nostris offensionibus castitati sumus, miserationis tuæ ueniam sentiamus. Per dominum.

Benedictio palmarum & oliuarũ post terciam. in prima missa.

B Enedic ✠ quæsumus dñe hos palmarum seu oliuarũ ramos, & præsta. Vt quod populus tuus tua ueneratione hodierna die corporaliter agit, hoc spiritualiter summa deuotione perficiat, de hoste uictoriam reportando, & opus misericordiæ summopere diligendo. Humiliter etiã domine deprecamur. Vt prædictarum arborum germina ita ✠ sanctificare digneris: Vt loca ad quæ deportata fuerint, sanctificata efficiantur, quo iniquitas omnis seu illusio dęmonum abscedat, & tua nos semper dextera protegere dignetur. Per dominũ. &c. Sequitur hymnus qui dici debet dum oliuę distribuãtur, qui etiam citra ullũ discrimen erroris capitalis posset dici in officio saltem in matutino.

Hymnus.

M Agno salutis gaudio lætetur omne sæculum: Iesus redemptor omniũ, sanauit orbem languidum.

S ex ante paschę ferias, aduenit in Bethaniam: ubi pie post triduum resuscitauit lazarum.

N ardi Maria pistici sumpsit libram mox optimi: unxit beatos domini pedes, rigando lachrymis.

P ost hæc iugalis asinæ Iesus supernus arbiter pullo sedebat, inclytam pergebat Hierosolymã.

O quam stupenda pietas, mira dei clementia: sessor aselli fieri dignatur autor sæculi.

O lim propheta præscius prædixit almo spiritu: exulta dicens filia

Sion satis, & iubila.
Rex ecce tuus humilis, noli timere ueniet, pullo iugalis residens tibi benignus patiens.
Ramos uirētes sumpserat palma recisos tenera, turba præcessit obuiam regi perenni plurima.
Cœtus sequens & præuius, sancto repletus spiritu, clamabat in altissimis hosanna Dauid filio.
Quidam solutis strophijs, uiam tegebant uestibus: pluresque flore candido iter parabant domino.
Ad cuius omnis ciuitas commota ingressum tremuit: hebræa proles aurea laudes ferebat debitas.
Nos ergo tanto iudici curramus oēs obuiam: palmas gerentes gloriæ mente canamus sobria.
Honor, uirtus, imperium, sit trinitati unicę: patri nato paraclito: per infinita sęcula. Amē

Eodem die ad Vesperas. añt. in choro. Quanta audiuimus & cognouimus ea, & patres nostri narrauerunt nobis, non sunt abscondita a filijs corū in generatione altera. R in choro: Exaudi me domine in tua iustitia. Et nō intres in iudicium cum seruo tuo domine. ℣ Eripe me de inimicis meis deus meus, quia ad te confugi, doce me facere uolūtatem tuam: quia tu es deus meus. Et non intres. De inimicis meis deus eripe me, ab insurgentibus in me libera me domine. ps. Eripe me de inimicis. folio 70. cum Ecce nunc. Oratio. Populum tuum. ut supra in matut. In magnificat. Mittens hæc mulier unguentum hoc in corpus meum, ad sepeliendum me fecit. Oratio. Da nobis quęsumus domine. ut supra. psallen. Obstrue domine os loquentium iniquitatem,

quia in uanum quærunt animam meam. ℞. in baptist. Custodi me domine de manu peccatoris, & ab hominibus iniquis libera me. Qui cogitauerunt supplantare gressus meos. ℣. Exaudi domine uocem orationis meæ, quia acuerũt ut gladium linguas suas: uenenum aspidum sub labijs eorum. Qui. Oratio. Tueatur quæsumus domine. añt. Ab insurgentibus. iiij. uersi. Eripe me de. ut in mat. Oratio. Ascendant ad te domine. supra. psal len. Domine quid multiplicati sunt qui tribulant me? multi insurgunt aduersum me: exurge salua me deus meus. cõpl. Quoniam &c. Oratio. Os nostrũ domine. &c.

Feria secunda authentica. ℞. post hymnum. Deus in nomine tuo, fo. 287. añt. A resistentibus dexteræ tuæ custodi me domine, ps. Exaudi domine iustitiam, fol. 7. añt. Expectabã deum qui me saluum faceret a pusillanimo, & a tempestate. ps. Exaudi deus orationem. fol. 28. añt. Non ueniat mihi pes superbiæ, & manus peccatoris non moueat me. ps. Dixit iniustus, fol. 18. añt. Non timebo mala domine, quoniam tu mecum es. ps. Dominus regit me. fo. 2. añt. Domine deus meus non insultent in me inimici mei. ps. Iudica domine nocentes me. fol. 17. añt. Adiuua me dñe deus meus. ps. Deus laudem, folio 60. non dicitur Kyrie eleison, nisi post ultimam añt.

Ex tractatu sancti Augustini.

Lectio prima.

PRoximũ ergo erat pascha Iudæorum. Illum diem festum Iudæi cruentum habere domini sanguine uoluerunt. Illo die festo oc-

cisus est agnus, qui nobis idem festum suo sanguine cōsecrauit. Ascenderunt ergo multi Hierosolymam de regione ante pascha, ut sanctificarent seipsos. Hoc faciebant Iudaei secundū praeceptum domini, per sanctum Moysen in lege mandatum: ut die festo quo pascha erat, omnes undique conuenirent, & illius diei celebratione sanctificarentur. ℟. Domine clamaui ad te, exaudi me, intende uoci orationis meae, Dum clamauero ad te. ℣. Quia ad te domine domine oculi mei, in te speraui non auferas animam meam. Dum

Lectio secunda.

SEd illa celebratio umbra erat futuri: quid est umbra futuri? prophetia Christi uenturi: prophetia pro nobis illa die passuri: ut transiret umbra, & lux ueniret: ut transiret significatio & ueritas teneretur. Habebant ergo Iudaei pascha in umbra, nos in luce. Quid enim opus erat? ut dominus eis praeciperet per ipsum diem festum ouē occidere? nisi quia ille erat de quo prophetatum erat. Sicut ouis ad immolādum ductus est. ℟. Custodi me domine ut pupillam oculi. Sub umbra alarum tuarum protege me. ℣. Mirifica misericordias tuas, qui saluos facis sperantes in te, a resistentibus dexterae tuae. Sub umbra.

Lectio tertia.

SAnguine occisi pecoris Iudaeorum postes signati sunt, sanguine Christi frontes nostrae signantur. Et illa signatio quae erat significatio data est ab omnibus signatis exterminatorem prohibere: & signum Christi

a nobis repellit exterminatorem: si cor nostrum recipiat saluatorem. Quare hoc dixi? Quia multi habent postes signatos, & intus non habent habitatorē sed agitatorem. Tu autem. Benedictus. nō dicitur in ista hebdomada neque pro mortuis, sed sequitur oratio secreta. Miserere nobis. ut in feria secunda communi. In miserere. Spiritu principali confirma cor meum dn̄e deus meus, ℣ Dominus uob. &c.

Oratio.

DA quæsumus omnipotēs deus. Vt qui in tot aduersis ex nostra infirmitate deficimus, intercedente unigeniti tui passione respiremus. Qui tecum uiuit. In laudate. In deo laudabo uerbum, & in domino laudabo sermonem. cap In deo sperabo, non timebo, quid faciat mihi homo. &c. finito hymno statim dicitur graduale. Custodi me domine ut pupillā oculi, custodi me domine. ℣ Exaudi domine iustitiam meam, intēde deprecationem meam. tunc dicuntur xij. Kyrie-el. deinde Bn̄dicat & exaudiat nos deus. ℣ Procedamus cū pace. &c. & sic fit in tota ista hebdomada. pro mortuis dicitur tantum. In iniquitatibus. ps. Miserere mei deus. cum reliquis, nisi quod non dicitur Benedictus. nec sua an̄t. Oratio quæ dicitur in mat. post miserere dicitur ad tertiam & sextam. Ad nonam uero dicitur illa quæ ponitur in uesperis. in istis diebus. Epistolæ ad horas quāuis ab omnibus dicantur de quadragesima, tamen possunt etiam dici epistolæ subsequentes, & uidentur magis cōgruere officio usque ad sabbatum sanctum.

Ad tertiam.

Isaiæ 50. DOminus deus aperuit mihi aurē, ego autem non contradico, retrorsum non abij: corpus meum dedi percutiētibus, & genas meas uellentibus, faciem meā non auerti ab increpātibus & conspuentibus in me. ℟. Deo gratias. ℣. Ne perdas cum impijs deus Animā meā. ℣. Et cum uiris sanguinum uitam meam. Animam meam. ℣. Gloria patri. ℟. Ne perdas. capit. Eripe me de inimicis meis deus meus, & ab insurgentibus in me libera me. laus tibi. &c. præces ut supra in alijs diebus cum. Miserere. & oratione ut in mat. Ad sextam.

Ierē. 2. DOmine demonstrasti mihi & cognoui: tu ostendisti mihi studia eorum, & ego quasi agnus mansuetus qui portatur ad uictimam. ℟. Deo gratias. ℣. Eripe me de inimicis meis. Deus meus. ℣. Et ab insurgentibus in me libera me. Deus. ℣. Gloria patri. Eripe me. & capit. Custodi me domine de manu peccatoris, & a uiro iniquo libera me. &c. Oratio. ut in mat. Ad nonam.

TV autem domine sabaoth qui iudicas iuste, & probas renes & corda: uideam ultionem tuam ex eis: tibi enim reuelaui causam meam. ℟. Deo gratias. Ierem. ij. ℣. Custodi me domine. De manu peccatoris. ℣. Et a uiro iniquo libera me. De manu. ℣. Gloria patri. &c. ℣. Custodi me domine. & c. capi. Eripe me domine de persequētibus me, quoniam præualuerunt super me. &c. Oratio ut in Vesperis. Ad Vesperas lucerna. Dominus illuminatio. ℟. in choro. Induta est caro. ut infra in officio mortuorum. añt. Apprehende arma & scutum, & exurge in adiu-

toriũ mihi.ps. Iudica domine nocentes.fol.17. fine Ecce nunc.

Oratio.

Adiuua nos deus salutaris noster. Et ad beneficia recolẽda quibus nos instaurare dignatus es tribue uenire gaudentes. Per dominum.cũ xij.Kyr. &c. Ad Vesperas mortuorum,ut in alijs diebus, nisi quod non dicitur Magnificat neque eius añt.

Feria tertia authentica. ℟.post hymnum. Non timebo mala quoniã tu mecum es. Virga tua & baculus tuus ipsa me domine consolata sunt.℣. Parasti in cõspectu meo mensam aduersus eos qui tribulãt me. Virga. añt. Ab insurgentibus in me libera me domine.ps. Eripe me de inimicis.fol.30.añ. Complace domine ut eripias me,domine in auxilium meum respice.ps. Expectans.fol.21. antiph. Deus ne elonges a me, ne simul tradas me cum peccatoribus.ps. Ad te domine clamabo.fo.13.añt. A timore inimici eripe animã meam dñe.ps. Exaudi deus uocem.fol.33.antiph. Eripe me domine ab homine malo, & a uiro iniquo libera me.ps. Qui cogitauerunt.fol.75.añt. Exurge domine non confortetur homo, iudicentur gentes in conspectu tuo.ps. Confitebor tibi, narrabo.fol.4.añt. Eripe me de inimicis meis deus, quia ad te confugi.ps. Domine exaudi orationem.fol.77.añ. Disperdat dominus uniuersa labia dolosa, & linguam magniloquam.ps. Salua me domine. fol.6.añt. Custodi me domine de manu peccatoris, & a uiro iniquo libera me.ps. Domine clamaui. folio 76.añt. Ab homine iniquo & doloso eripe animam

meam domine. ps. Iudica me deus. folio 23. Kyrie eleison, ter. ℣. Benedictus es deus. ℟. Amen.

Ex tractatu sancti Augustini.

Lectio prima.

COllegerunt pontifices & Pharisæi cōcilium aduersus Iesum & dicebant. Quid facimus, quia hic homo multa signa facit? Pōtifices & Pharisæi sibi consulebant, nec tamen dicebant, credamus. Plus enim perfidi homines cogitabant quomodo nocerent, ut perderent: quam quomodo sibi cōsulerent, ne perirent: & tamen timebāt, & quasi consulebant. Dicebant enim: quid facimus? quia hic homo multa signa facit. Si dimittimus eū sic, omnes credent in eum: & uenient Romani & tollēt locum nostrum & gentem. ℟. Vidisti domine ne sileas, ne discedas a me, intende. Vt non dicāt deuorauimus eum. ℣. Veniat illis laqueus quem ignorant, & captio quam occultauerunt apprehendat eos, & in laqueum cadant. Vt non.

Lectio secunda.

TEmporalia quidem perdere timuerūt, & uitam æternam non cogitauerunt: ac sic utrunque amiserūt. Nam & Romani post domini passionem, & glorificationem, tulerunt eis locum & gentem expugnando & transferendo. Et illud eos sequitur quod alibi dictum est. Filij autem regni ibunt in tenebras exteriores. Matth. 8. Hoc autem timuerunt, ne si omnes in Christum crederent, nemo remaneret qui aduersus Romanos ciuitatem dei templumque defenderet: quoniam contra ipsum templum, & cōtra suas paternas leges doctrinā

Christi esse sentiebant. ℟. Exaudiat te dominus in die tribulationis, protegat te Nomen dei Iacob. ℣. Mittat tibi auxilium de sancto, & de Sion tueatur te. Nomen. Lectio tertia.

VNus autẽ ex ipsis Caiphas nomine, quum esset pontifex anni illius, dixit illis. Vos nescitis quicquam, nec cogitatis: quia expedit uobis ut unus moriatur homo pro populo, & non tota gens pereat. Hoc autem a seipso non dixit: sed quum esset põtifex anni illius prophetauit. Hic docemur etiã homines malos prophetiæ spiritu futura prædicere: quod tamen Euãgelista diuino tribuit sacramento: quia põtifex fuit: id est summus sacerdos. Quid est ergo quod prophetauit Caiphas? quia Iesus moriturus erat pro gente, non tantum pro gẽte, sed ut filios dei qui erãt dispersi congregaret in unũ: hoc euangelista addidit, nam Caiphas de sola Iudæorum gente prophetauit, in qua erant oues de quibus ipse dominus ait. Non sum missus nisi ad oues quæ perierũt domus Israël. Sed nouerat euangelista alias oues, quæ non erant de hoc ouili, quas oportebat adduci, ut esset unũ ouile & un⁹ pastor. Tu autem. Oratio secreta. Tu nos domine. In secunda feria communi. In miserere. Vt iustificeris in sermonibus tuis domine, & uincas quũ iudicaris. Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, da nobis ita dominicę passionis sacramenta peragere, ut indulgentiam percipere mereamur. Per eundem. In laudate. Intende animæ meæ domine & libera eam. capit. Propter inimicos meos eripe me. ps. directus. Deus misereatur. folio

54. grad. Deprofundis clamaui ad te domine, domine exaudi uocem meam. ℣. Fiant aures tuæ intendentes in uocẽ orationis meæ. Kyrie. xij. ℣. Benedicat, &c. Ad tertiam & sextam oratio ut supra in mat. Ad nonam oratio ut in Vesperis. Ad Vesperas F. in choro. Paucitas dierũ. ut in offi cio mor tuorum. añt. Ab insurgentibus in me exaltabis me, a uiro iniquo libera me dñe. ps. Diligam te domine. fol. 8. fine. Ecce nunc.

Oratio.

TVa nos misericordia deus, et ab omni subreptione uetustatis expurget, & capaces sanctæ nouitatis efficiat. Per dominum. cum xij. Kyr. &c. ad Vesperas mortuorum ut supra in feria secunda.

Feria quarta authentica F. post hymnum. Non timebo milia populi circundantis me. Exurge salua me domine deus meus. ℣. Quoniã tu percussisti omnes aduersantes mihi sine causa, dentes peccatorum contriuisti. Exurge. a 1. Vt acciperent animam meam cõsiliati sunt. ps. In te domine. folio 14. añt. Astiterunt reges terræ, & principes conuenerunt in unum. ps. Quare fremuerũt. fo. 2 aũt. Operiantur confusione & pudore, qui quærunt mala mihi. ps. Deus in te speraui. fol. 37. añt. Aduersum me omnia consilia eorũ in malum. ps. Miserere mei deus, quoniam concalcauit. fol. 29. añt. Mollierunt sermones suos super oleũ, & ipsi sunt iacula. ps. Exaudi deus orationem. fo. 28. añt. Aduersum me læ tati sunt & conuenerũt in unum. ps. Iudica domine. fol. 17. añt. duplex. Principes sacerdotum consilium fecerunt, ut Iesum dolo te-

nerent,& occiderēt. ℣. Dicebant enim non in die festo,ne forte tumultus fieret in populo. Ps. Dominus dissipauit cōsilia. In Gaudete iusti. fol.16.añt. Labia dolosa in corde,& corde locuti sunt mala. Ps. Salua me domine quoniã. fol.6.añt. Disperge illos in uirtute tua,& destrue eos protector meus domine. Ps. Eripe me de inimicis. fol.30. ℟. ter. ℣ Benedictus. &c.

Ex tractatu sancti Augustini episcopi.

Lectio prima.

QVid uoluit dominus Iesus Christus fratres mei admonere ecclesiam suã, quando perditum inter duodecim habere uoluit? nisi ut malos toleremus,ne corpus Christi diuidamus.Ecce inter sanctos Iudas est, ecce fur est Iudas, & ne cōtemnas, fur & sacrilegus, non qualiscunque fur.Fur loculorum, sed dominicorum:loculorum, sed sacrorum.Si crimina discernuntur in foro qualiscunque furti & peculatus,peculatus enim dicitur furtum de republica. Et non iudicatur furtum rei priuatæ quo modo publicæ.Qui aliquid de ecclesia furatur, Iudæ perdito comparatur: talis erat iste Iudas,& tamē cum sanctis discipulis intrabat & exibat. ℟. Dum congregarentur inimici mei simul aduersum me, ut acciperēt animã meam consiliati sunt.Ego uero in te speraui domine ℣ In te domine speraui non confundar in æternum , in tua iustitia libera me & eripe me, Ego uero.

Lectio secunda.

AD ipsam cœnã dominicam pariter accessit, conuersari cum eis potuit,eos inquinare non potuit. De uno pane Petrus & Iudas

accepit: & tamen quæ pars fideli cum infideli? Petrus enim accepit ad uitam, Iudas ad mortem. Quomodo enim ille odor bonus, sic ille cibus bonus. Sicut ergo odor bonus, sic & cibus bonus, bonos uiuificat, malos mortificat. ℟. Præ omnibus inimicis meis factus sum opprobrium, qui uidebant me foras fugiebant a me; Domine non confundar quoniam inuocaui te. ℣. In eo dum conuenirent simul aduersum me, ut acciperent animam meam cõsiliati sunt, ego uero in te speraui. Domine non.

Lectio tertia.

VIdete fratres, non illi ait propter furta tua dicis ista: furem nouerat, & prodere nolebat: sed potius tolerabat: & ad perferendos malos in ecclesia nobis exemplum patientiæ demonstrabat. Dixit ergo eis Iesus. Sinite illam, ut in diē sepulturę meæ seruet illud. Moriturum se denuntiauit, sed quid est quod sequitur? Pauperes enim semper habetis uobiscum, me autem non semper habebitis. Me autem non semper habebitis quid sibi uult? quomodo intelligendum est? Nolite expauescere. Iudæ dictum est. Tu autem. Oratio secreta. Tuæ domine nobiscum. in feria quarta, cõmuni. In miserere. Doceam iniquos uias tuas, & impij ad te conuertentur.

Oratio, & ad tertiam & sextam.

PRæsta quæsumus omnipotens deus. Vt qui nostris excessibus incessanter affligimur, per unigeniti tui passionem liberemur. qui tecum. In laudate. Cogitauerunt aduersum me, non me derelinquas, ne quando

exaltentur. capit. Custodi me domine de manu peccatoris, & a uiro iniquo libera me. ps. directus. Deus in adiutorium. fol. 36. grad. Ne derelinquas me domine deus meus, ne derelinquas me. ℣. Domine ne in ira tua arguas me, neq; in furore tuo corripias me. Kyr. xii. &c. Benedicat &. &c. Ad nonam oratio in uesperis. Ad Vesperas. R. in choro. Desiderium meum, ut in ora. iio. mortuorum. añt. Deus ne elõges a me. deus meus in auxilium meum respice. ps. Deus in te speraui, folio 37. fine Ecce nunc, Oratio.

DEus qui pro nobis filium tuum crucis patibulum subire uoluisti, ut inimici a nobis expelleres potestatem: cõcede nobis famulis tuis: ut resurrectiõis eius gratiam consequamur. Per eundem. cum xii. Kyr. pro mortuis ut supra.

Feria quinta authẽtica. R. post hymnũ. Iniqui persequuti sunt me gratis. Libera me domine deus meus, ℣. Feci iudicium & iustitiam, nõ tradas me domine nocentibus me. Libera. añt. Exter factus sum fratrib⁹ meis, & hospes filijs matris meæ. ps. Salua me deus. fol. 51. añt. Muta efficiantur labia dolosa, quæ loquũtur aduersus iustum iniquitatem, ps. In te domine, folio 14. añ. Posuerunt aduersum me mala pro bonis, & odiũ pro dilectione mea, ps. Deus laudem, fol. 60. añt. Qui edebat panes meos adampliauit aduersum me supplantationem, ps. Beatus qui intelligit, folio 22. añt. Nõ tradas me domine nocentibus me, ps. Feci iudicium, fol. 68. añ. Verba oris eius iniquitas & dolus, noluit intelligere ut bene ageret ps. Dixit iniustus. folio 18. añt.

18.añt. Eripe a framea animam meã,& de ma nu canis unicã meã. ps. Deus deus meus. usque ad Salua me. fol.10.añt. Circundederunt me ca nes multi,conciliũ mali gnantiũ obsedit me. ps. Salua me ex ore. in pre dicto ps. añt. Cõsiderat pecctor iustũ, & quæ rit occidere eum, ps. Noli æmulari. fol.19. añt. Ecce ascendimus Hierosolymã,& cõple buntur omnia quæ scri pta sũt de filio hominis ps. Deus in adiutorium fol.36. Kyr. ter. &c. Ex tractatu sancti Hie ronymi. Lectio. j.

PRima die azymorũ accesserũt discipuli ad Iesum dicentes, ubi uis paremus tibi come dere pascha? Prima azy morum, quartadecima dies mensis primi est, quãdo agnus imolatur, & luna plenissima est, & fermentũ abijcitur. Inter eos aũt discipulos qui accesserunt ad dñm interrogãtes ubi uis pa remus tibi comedere pa scha? & Iudã fuisse exi stimo proditorẽ. At Ie sus dixit. Ite in ciuitatẽ ad quẽdam. Morem ue teris testamẽti noua scri ptura conseruat. Fre quenter legimus dixit ille illi,& in loco illo & illo: quod hebraicè di citur palmoni & almo ni. Et fecerunt discipuli sicut constituit illis Ie sus,& parauerũt pascha In alio euangelista scri ptum est,quod inuene runt cœnaculũ magnũ stratum atque munda tum,& ibi parauerunt ei. R. In monte Oliueti orauit Iesus & dixit,pa ter si fieri potest tran seat a me calix iste,spi ritus quidem prõptus est,caro autem infirma. Fiat uoluntas tua. ℣. Pater si non potest hic calix transire nisi bibã illum. Fiat. Lectio. ij.

VEspere autem fa cto discũbebat cũ duodecim discipulis su

is. Omnia sic agit Iudas, ut tollatur suspitio proditoris. Et edentibus illis dixit. Amen dico uobis, quia unus uestrum me traditurus est. Qui de passiõe prędixerat, de proditiõe prędicit, dãs locum pœnitentię, ut quũ intellixisset sciri cogitationes suas & occulta cõsilia, pœniteret eum facti sui: & tamen nõ designat specialiter, ne manifeste redargutus impudentior fieret. Mittit crimen in numero, ut agat conscius pœnitentiã. Et contristati ualde cœperunt singuli dicere. Nunquid ego sum dñe? Et certe nouerant undecim apostoli, quod nihil tale cõtra dñm cogitarẽt. Sed plus credunt magistro, quã sibi: & timentes fragilitatem suã tristes interrogant de peccato, cuius cõscientiã nõ habebãt. At ipse respondens ait. Qui intinxit mecum manũ in paropside: hic me tradet. ℟. Hęc dicit dñs, me tradet impius summis principibus sacerdotũ, & senioribus populi. Petrus autẽ sequebatur a longe. Vt uideret finẽ. ℣. Ingressus Petrus in atriũ principis sacerdotũ sedés ex spectabat. Vt uideret.

Lectio. iij.

Filius quidẽ hominis uadit, sicut scriptum est de illo: ue autẽ per quem filius hominis traditur. Nec primo nec secũdo correptus, a proditione retrahit pedẽ: sed patientia domini nutrit impudentiã suã: & thesaurizat sibi iram in die irae. Pœna prædicatur, ut quem pudor nõ uicerat, corrigant denũtiata supplicia. Quod autem sequitur, bonum erat ei si natus nõ esset homo ille: nõ ideo putandus est, ante fuisse quam nasceretur: quia nulli posset esse bene, nisi ei qui fuerit: sed simpliciter dictum est, mul

to melius esse nõ subsistere, quã male subsistere. Respondens autem Iudas qui tradidit eum dixit. Nũquid ego sum rabbi? Cęteri enim qui non erant pródituri dicunt, nunquid ego sum domine? iste qui proditurus erat, nõ dominũ sed magistrũ uocat: qua si excusationẽ habeat, si domino denegato saltem magistrũ prodiderit. Tu autem. oratio secreta. Miserere nobis omnipotẽs. in miserere Si uoluisses sacrificium dedissem utique, holocaustis nõ delectaberis.

Oratio.

DEus a quo & Iudas reatus sui poenã suscepit, & confessionis suę latro pręmium sumpsit, cõcede nobis tuę propitiatiõis effectũ Vt sicut in passione sua Iesus Christus dominus noster diuersa utrisque intulit stipendia meritorũ, ita ablato a nobis uetustatis errore, resurrectionis suę gratiã largiatur. Qui tecum. In laudate. Libera me dñe & pone me iuxta te: cuiusuis manus pugnet cõtra me. Cap. Eripe me domine ab homine malo, & a uiro iniquo libera me. ps. directus. Eripe me domine. fol. 75. Grad. Eripe me domine ab homine malo, eripe me domine. ℣. A uiro iniquo libera me, eripe me dñe. Kyr. xij. ℣. Benedicat &. &c. Ad tertiã. Oratio. Deus a quo. Ad sextam. Oratio.

COncede credentibus nobis misericors deus saluum de Christi passione remedium. Vt humanæ fragilitatis pręteritę culpę laqueos æternæ suffragio pietatis absoluat. Per eundem. Ad nonã.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui uitã humani gñris pro nobis filio tuo moriẽte saluasti

prȩsta quȩsumus. Vt in hac populi tui deuotione, fructus proueniat gaudiorum. Per eundē. Ad vesp. laudes. Quoniā tu illuminas. Hym.

Hymnū dicamus domino, laudes deo cum cantico: qui nos crucis patibulo, suo redemit sanguine.

Die decursa ad uesperam quā Christus morti traditur, ad cœnam uenit impius, qui erat Christi proditor.

Iesus futura nunciat cœnātibus discipulis: unus ex discumbētibus, ipse me traditurus est.

Iudas mercator pessimus osculo petit dominū: ille ut agn⁹ innocēs nō negat Iudȩ osculū.

Denariorum numero Christus Iudȩis traditur innocens & innoxius: quē Iudas tradit impi⁹.

Prȩsēs Pilatus proclamat, nullā culpā inuēio: ablutis aqua manibus, Christū Iudȩis tradidit.

Fallaces Iudȩi impij, latronem petunt uiuere: Christū accusant grauiter, crucifigatur reus est.

Et Barrabas dimittitur, qui reus mortis fuerat, uita mundi suspenditur, per quam resurgunt mortui.

Gloria tibi dñe. &c.

R. in choro. Omnes uos scandalū patiemini in me hac nocte dicit dominus (scriptum est enim). Percutiam pastorem & dispergētur oues gregis. ✠ Sic nō potuistis una hora uigilare qui exhortabamini mori mecum: uel Iudā uidete quomodo non dormit, sed festinat tradere me Iudȩis: surgite eamus, appropinquauit enim hora sicut scriptū est. Percutiam. An. Illi patri familias euntes dicite, magister dicit, apud te facio pasch⁹ cū discipulis meis. Ps. Deus in adiutoriū. fol. 3. & cūa Ecce nunc. Oratio.

Prȩsta quȩsumus omnipotens deus, sic

nos ab epulis abstinere carnalibus : ut a uitijs irruētibus pariter ieiunemus. Per. alia oratio.

Exaudi domine preces supplicum tuorum, pro quibus filium tuum dominū nostrum hominē esse uoluisti, ut inuisibilis a uisibilibus uideretur, & presta : ut hoc omnibus nobis ad ueniā, salutis proficiat. Per eundē. alia oratio.

PArce nobis omnipotens deus : ne nos sicut meremur affligas, sed ad bonū potius tua pietate conuertas. Per dominū. alia oratio.

DIsrumpe quęsumus dñe uincula peccatorū nostrorum : & ne dominentur nobis, potenti pietate succurre. Per dominum nostrū. &c. cū tribus Ky. ℣. Benedicat & exaudiat. &c. officium mortuorū amplius non dicitur. Feria sexta in parasceue ℟. post hymnū. Dirige me domine in ueritate tua & doce me, quia tu es deus salutaris meus. Et te sustinui tota die. ℣. Ad te domine leuaui animā meā, deus meus in te confido nō erubescam. Et te. aňt. Traditus sum & non egrediebar. ps. Domine deus salutis. fol. 48. aňt. Exter factus sum fratribus meis, & hospes filijs matris meæ. ps. Salua me deus. fol. 35. aňt. Considerabā a dextris & uidebam, & nō erat qui cognosceret me. ps. Voce mea ad dominū fol. 76. aňt. Dixerunt impij opprimamus uirū iustum, quoniam cōtrarius est operibus nostris. ps. Veniat mors in Exaudi deus orationem. fol. 18. aňt. Aduersum me omnia consilia eorum in malū. ps. Miserere, quoniā conculcauit. fol. 29. aňt. Ecce dico uobis : modo nō bibam de hoc genimine uitis, donec illud bibā nouū in regno pa

tris mei, dicit dñs. ps. Vineam de Ægypto in Qui regis Israël. fol. 44. añt. Insurrexerũt in me testes iniqui, & mẽtita est iniquitas sibi. ps. Dominus illuminatio mea. fol. 12. añ. Tibi dico Petre, prius quam gallus cãtet ter me negabis. ps. Dñe probasti me. fol. 75. añt. Os peccatoris & os dolosi apertum est super me. ps. Deus laudẽ. fol. 60. añ. duplex Simon dormis, nõ potuistis vna hora uigilare mecum. ℣. Vel Iudã videte, quomodo nõ dormit, sed festinat tradere me Iudęis. ps. Nisi dñs ædificauerit. fol. 71. añt. Ne perdas cũ impijs animã meam dñe. ps. Iudica me dñe, fol. 12. Kyrie eleison. ter. ℣. Benedictus es deus. ℟. Amẽ. Iube dñe bñdicere. Bñdictio Crux Christi uera sit salus et nostra tutela. Amẽ Ex tractatu sancti Hieronymi. Lectio. i.

MAne facto cõsiliũ inierunt oẽs principes sacerdotũ & seniores populi aduersus Iesum, ut eũ morti traderent. Et uinctũ adduxerunt & tradiderunt Pontio Pilato præsidi. Non solũ ad Pilatũ, sed etiã ad Herodẽ ductus est, ut uterque dño illuderet. Et cerne sollicitudinem sacerdotũ in malũ: tota nocte uigilarũt, ut homicidiũ facerẽt. Et uinctũ tradiderunt Pilato: habebãt enim hunc morẽ, ut quẽ iudicassent morti, ligatũ iudici traderent. Tunc uidẽs Iudas dñm adiudicatum morti pretiũ retulit sacerdotibus, quasi in potestate sua esset persequutorũ mutare sententiã. Si autẽ peccauit ille qui tradidit sanguinẽ iustũ, quãto magis peccauerũt Iudæi qui emerũt sanguinẽ iustũ, & offerendo pretiũ ad proditionẽ discipulũ prouocauerũt. At illi dixerũt:

Quid ad nos? Tu uideris. Et proiectis argẽteis in tẽplo recessit, et abiẽs laqueo se suspẽdit. Nihil profuit egisse pœnitẽtiã, per quã scelus corrigere nõ potuit. ℟. Vadis propitiator ad immolandũ pro omnibus, nõ tibi occurrit Petrus, qui dicebat pro te moriar: reliquit te Thomas qui clamabat dicẽs, oẽs cũ eo moriamur. Et nullus de ipsis, sed tu solus duceris, qui imaculatã me cõseruasti filius & deus meus. ℣. Venite & uidete deũ & hominẽ pendentem in ligno. Et nullus. Benedictio. Qui nos redemit in cruce, det nobis gaudia uitæ. Amen. Lectio. ii.

HOc est quod in psalmo de eodẽ in fęlicissimo Iuda dicitur. Et oratio eius fiat in peccatũ. Vt nõ solũ emẽdare nequiuerit proditionis nefas, sed ad prius scelus etiã propriũ homicidij crimẽ addiderit. Principes autẽ sacerdotum acceptis argenteis dixerunt. Nõ licet eos mittere in corbanam, quia pretium sanguinis est. Vere culicẽ liquantes, & camelũ glutientes. Si enim ideo pecuniam nõ mittunt in corbanam dei, quia pretiũ sanguinis est, cur ipse sanguis effunditur? Cõsilio autẽ init[o] ẽmerũt ex illis agrũ figuli i sepulturã peregrinorũ. Illi quidem fecerũt alia uolũtate: ut æternũ impietatis suę relinquerẽt ex agri emptiõe monumentũ, cæterũ nos qui peregrini eramus a lege & prophetis, praua eorũ studia suscepimus in salutẽ, & in pretio sanguinis ei⁹ requiescimus. Figuli autẽ ager appellatur, quia figul⁹ noster ẽ Christus. ℟. Vinea electa ego te plantaui dicit dñs: quomodo cõuersa es in amaritudine. Vt me crucifigeres, & Barrabam dimitteres? ℣.

Popule meus quid feci tibi, aut quid molestus fui? Vt me. Benedictio. Qui pependit in ligno defendat nos ab hoste maligno. Amen.

Lectio. iij.

Tunc impletum est quod dictũ est per Ieremiam prophetã dicentem. Et acceperunt triginta argenteos pretium appretiati: quem appretiauerunt a filijs Israël, & dederunt eos in agrũ figuli, sicut constituit mihi dñs. Hoc testimoniũ in Ieremia nõ inuenitur: in Zacharia uero, qui penultimus duodecim prophetarũ est, quædam similitudo fertur. Et quãquã sensus nõ multum discrepat, tamen & ordo, & sensus diuersa sunt. Iesus autẽ stetit ante præsidem. Et interrogauit eum præses dicens. Tu es rex Iudæorum? Pilato nihil aliud criminis interrogante, nisi utrũ rex Iudæorum sit, arguuntur impietatis Iudæi quod nec falso quidẽ inuenire potuerint quod obijcerent saluatori. Dicit ei Iesus, tu dicis. Sic respondit, ut & uerum diceret, & sermo eius calumniæ non pateret. Et cum accusaretur a principibus sacerdotũ & senioribus, nihil respõdit. Attendite quod Pilato qui inuitus promebat sẽtẽtiã aliqua ex parte responderit, sacerdotibus autẽ & principibus sacerdotũ rñdere noluerit, indignos suo sermone iudicãs. Tunc dicit illi Pilatus. Nõ audis quanta aduersum te dicũt testimonia? Iesus autem nihil respondere uoluit, ne crimen diluẽs dimitteretur a præside, & crucis utilitas differretur. Tu autẽ domine.

In secundo nocturno. añt. Vigilate & orate dicit dominus, ut nõ intreris in tentationẽ. ps. De⁹ misereatur fol. 34 añt. Assurgentes testes

iniqui, quæ ignorabam interrogabant me. ps. Iudica domine nocentes. usque ad, Anima autem mea. fol. 17. añt. Pater si non potest hic calix transire nisi bibã illum, fiat uolũtas tua. ps. Vt faciam uoluntatẽ. in Expectans. fol. 21. añt. Dissoluti sunt nec cõpuncti sunt, tentauerunt me, & derise runt me. ps. Anima autem. in Iudica domine fol. 17. añt. Dormite iam & requiescite, ecce uenit Iudas qui me traditurus est. ps. Deus noster refugiũ. fol. 25. añt. Circundederũt me uituli multi, tauri pingues obsederunt me. ps. Deus deus meus. fol. 10. añt. Ancilla dixit Petro, uere tu ex illis es, nam & loquela tua manifestum te facit. ps. Domine deus meus in te speraui. fol. 3. Kyr. ter. ℣. Benedictus. &c. Iube domine &c. Benedictio. Nos benedicat Christus Iesus; qui pro nobis est crucifixus. Amen.

Lectio iiii.

PEr diem autem solennem cõsueuerat præses dimittere populo unum uinctum quem uoluissent: habebat autem tunc uinctum insignẽ, qui dicebatur Barrabas. Iste in euangelio quod scribitur iuxta Hebræos, filius magistri interpretatur: qui propter seditionem & homicidiũ fuerat condemnatus. Offert autem eis optionem Pilatus dimittendi quẽ uellent, latronem an Iesum: nõ dubitans Iesum potius eligendũ, sciens eum propter inuidiã traditum. Igitur causa crucis manifeste est inuidia, Sedẽte autẽ illo pro tribunali, misit ad eũ uxor eius dicẽs. Nihil tibi et iusto illi: multa enim passa sum hodie per uisum propter eum. Respondẽs autẽ præses ait illis,

Quem uultis de duobus dimitti? Multas liberandi saluatoris Pilatus occasiones dedit, primum latronem iusto cōparans, deinde inferens, quid igitur faciam de Iesu qui dicitur Christus, hoc est qui uere rex est? Quumque responderent crucifigatur, non statim acquieuit, sed iuxta suggestionem uxoris quæ mandauerat, nihil tibi & iusto illi: ipse quoque respondit, quid enim mali fecit? Hoc dicendo Pilatus absoluit Iesum. At illi magis clamabant, crucifigatur: ut impleretur quod in uigesimoprimo psalmo dixerat. Circundederunt me canes multi, & congregatio malignantium obsedit. ℞. Circundederunt me uiri mendaces, sine causa flagellis ceciderunt me. Sed tu domine defensor iudica causam meam. ℣. Quoniam tribulatio proxima est, quoniam non est qui adiuuet. Sed tu. Benedictio. Qui obediuit patri usque ad mortem det nobis salutem & pacem. Amen.

Lectio v.

Videns autem Pilatus quod nihil proficeret, sed magis tumultus fieret: accepta aqua, lauit manus coram populo dicens. Innocens ego sum a sanguine huius iusti; uos uideretis. Non damnat Pilatus oblatum, sed arguit offerentes: iustum esse pronuntians qui crucifigendus est: uos inquit uideritis. Ego minister sum legum, uestra uox sanguinem fundit. Et respondens uniuersus populus dixit. Sanguis ei⁹ super nos & super filios nostros: perseurauitque in pręsentem dië hæc imprecatio super Iudæos, & sanguis domini non auferetur ab

eis, optimâque hæreditatem filijs reliquerunt. Tunc dimisit illis Barrabam, Iesum uero flagellatû tradidit eis ut crucifigeretur. Barrabas latro qui seditiones faciebat in turbis, qui homicidiorum autor erat, dimissus est populo Iudæorum, Iesus autem a Iudæis traditus, absoluitur ab uxore Pilati, & ab ipso præside iustus appellatur: & Centurio confitetur, quod uere filius dei sit. ℟. Omnes amici mei dereliquerunt me, & præualuerunt insidiantes mihi: tradidit me quem diligebam; & terribilibus oculis plaga crudeli percutiens. Aceto potauit me. ℣. Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, & in retributionem & in scandalum, quia dederunt in escam meam fel, Aceto. Benedictio. Per passionem domini nostri Iesu Christi, recipiat nos deus in gloria cœli. Amen.

Lectio. vi.

TRaditus est itaque Iesus militibus uerberandus, illudque sacratissimum corpus & pectus dei capax flagella secuerunt. Hoc autem factum est, ut (quia scriptum erat, multa flagella peccatorum) illo flagellato nos a uerberibus liberaremur, dicente scriptura ad uirum iustum: flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo. Tunc milites præsidis suscipientes Iesum in prætorio, congregauerunt ad eum uniuersam cohortem. Milites quidem (quia Rex Iudæorum erat appellatus, & ei scribæ & sacerdotes crimen obiecerant, quod sibi in populo Israël usurparet imperium) illudentes ei faciunt, ut nudatum pristinis uestibus induant chlamy-

dem coccineam, pro roseo limbo, quo reges ueteres utebantur: & pro diademate, ponunt ei coronam spineam, pro sceptro regali, dant calamum, & adorant quasi regem. Nos autem omnia hęc intelligimus mystice. In chlamyde coccinea, opera gentium cruenta sustentat, in corona spinea, maledictum soluit antiquũ: in calamo, uenenata occidit animalia: siue calamum tenebat in manu, ut sacrilegiũ scriberet Iudæorũ. Tu autem. Oratio secreta. Exurge domine fer opẽ. in feria. 6 cõis In miserere. Libera me de sanguinibus deus deus salutis meæ.

Oratio.

RESpice quæsumus domine super hãc familiam tuam, pro quã dominus noster Iesus Christus non dubitauit manibus tradi nocentũ, & crucis subire tormentum. Qui tecum. In Laudate. Quotidie apud uos eram in tẽplo docens, & nõ me tenuistis, & modo flagellatũ ducitis ad crucfigendũ. cap. Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueũ, & in retributionẽ & in scandalũ. psal. direct. Deus laudem. fol. 60. hymnus. Hymnum dicamus domino. ut supra. Grad. Deus deus meus ad te de luce uigilo. Deus deus meus. ℣. Sitiuit in te anima mea. Deus deus meus. Kyr. xij. Benedicat & exaudiat. &c. pro mortuis nihil dicitur. Ad tertiam. Oratio. Respice quæsumus domine. ut supra. Ad sextã & ad alias horas usque ad nonã sabbathi sanctiincla siue non dicitur. Deus in adiutoriũ. nec. Gloria patri. nec Gloria tibi domine. neque. Pręsta pater. nec. Kyrie eleyson. nec. Laus tibi domine. neque. Domi-

nus uobiscũ, sed loco Deus in adiutoriũ. &c. Dominus uobiscum, semper dicitur. Benedictus dominus qui uiuit & regnat in sæcula sæculorum. ℟. Amen. Pro ceteris nihil dicitur. Ad sextã. ℣. Benedictus dñs qui uiuit. &c. hymnus. Rector potẽs uerax. fine Præsta pater. psalmi ut in alijs diebus fine Gloria patri. Epistola cũ ℣. ut supra sine Gloria patri nec Laus tibi, nec. Kyriel. sed post capit. absolute dicuntur preces Pater noster. &c. ut in alijs diebus sequitur mox post psalmũ. Dñe auerte faciẽ. &c. ℣. Benedictus dominus qui. &c. Oratio

Præsta quæsumus omnipotens & misericors deus. Vt sicut in cõdẽnatione filii tui salus omniũ fuit piaculũ perfidorum, ita per misericordiam tuam cõmunis sit cultus iste credentium. Per eundem. ℣. Benedictus dominus. &c. ℣. Benedicamus domino. ℟. Deo gratias. Ad nonam idẽ ordo seruatur oratio. Largire sensibus. ut infra in uesperis. Ad uesperas. ℣. Benedictus dominus qui. &c. hymnũ. Hymnũ dicamus domino. fine Gloria tibi domine. ℟. in choro. Animæ impiorum fremebant aduersum me, & grauatũ est super eos cor meum: pro eo quod statuerũt pretium meũ triginta argenteos, quo appretiatus sum ab eis. ℣. Diuiserunt sibi uestimenta mea, & super uestem meã miserunt sortem. Triginta. ℣. Benedictus dominus qui. &c. añ. Diuiserunt sibi uestimenta mea, & super uestem meam miserunt sortem. ps. Deus deus meus. fol. 10. cũ Ecce nunc benedicite fine Gloria patri. ℣. Bñdictus dñs. Oratio

Largire sensibus nostris summe reparator omnipotens deus. Vt temporalem filij tui mortem, per opera sancta uitam perpetuā esse credamus. Qui tecum. ℣. Benedictus dominus. ℞. i. Eram quasi agnus innocens, ductus sum ad immolandum, & nesciebam, consiliū fecerunt inimici mei adversum me dicentes. Venite mittamus lignū in panem eius, & cōteramus eum de terra uiuentiū. ℣. Exurge domine præueni eos, & subuerte illos: qui cogitauerūt aduersum me dicentes. Venite. ℞. ij. Ierusalem luge & exue te uestibus iucūditatis, induere cinere cum cilicio. Quia in te est occisus saluator Israēl. ℣. Luctum unigeniti fac tibi planctum amarum. Quia. ℞. Velum templi scissum est, & omnis terra tremuit: latro de cruce clamabat dicens. Memento mei domine dum ueneris in regnum tuū. ℣. Miserere mei deus miserere mei, quoniam in te confidit anima mea. Memēto. ℣. Benedictus dñs qui. &c. ℣. Benedicat & exaudiat. &c. Et sic finiuntur Vesperæ aiij uolunt ut post Resp. mox dicatur. ℣. Flectamus genua. & tunc unusquisque dicere debet. Flecto genua ad patrē domini mei Iesu Christi, ex quo omnis paternitas in cœlo & in terra nominatur. saltē ad primā exhortationem, & sic flectunt genua.

Oremus dilectissimi nobis in primis pro ecclesia sancta dei. Vt eā deus & dñs noster pacificare, multiplicare, & custodire digne tur toto orbe terrarū, subijciēs ei principatus & potestates: detque nobis trāquillā & quietā uitā, de gentibus glorificare deū patrē omni

potentē. ℣. Leuate. tē- cō- rguunt. Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui gloriā tuā omnibus in Christo gentibus reuelasti, custodi opera misericordię tuę. Vt ecclesia tua toto orbe diffusa, stabili fide in cōfessione tui nominis perseueret. Per eundē Christū dn̄m nostrum. Amen. ℣. Flectamus genua.

ORemus & pro beatissimo papa nostro. N. ut deus & dn̄s noster qui elegit eū in ordine pontificatus, saluū atque incolumem custodiat ecclesiæ sanctæ suæ, ad regendā plebē & populū sanctū dei. ℣. Leuate. Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, cuius æterno iudicio uniuersa fundantur, respice propiti⁹ ad preces nostras, & electū nobis antistitē tua pietate conserua. Vt christiana plebs quę tali gubernatur autore, sub tanto pontifice credulitatis suę meritis augeatur. Per dn̄m nostrū. ℣. Flectamus genua.

ORemus & pro omnibus Episcopis, presbyteris, diaconis, subdiaconis, accolitis, exorcistis, lectoribus, ostiarijs, confessoribus, uirginibus, uiduis, orphanis, & pro omni populo sancto dei. ℣. Leuate. Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, cuius spiritu totū corpus ecclesię sanctificatur & regitur, exaudi nos pro uniuersis ordinibus supplicantes. Vt gratię tuę munere, ob omnibus tibi gradibus fideliter & munde seruiatur. Per dn̄m. ℣. Flectam⁹ gēua.

ORemus & pro christianissimo Imperatore nostro ill. ut deus omnipotens subditas sibi faciat oēs barbaras nationes, ad nostram perpetuā pacem. ℣. Leuate. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, in cuius manu sunt omnium potestates & omnium iura regnorum, respice ad Christianũ benignus imperium. Vt gentes quæ in sua feritate confidunt, potẽtiæ tuæ dextera cõprimantur. Per dominum nostrum. ℟. Flectamus genua.

Oremus & pro catechumenis nostris, ut deus omnipotẽs adaperiat aures præcordiorũ eorum, ianuã que misericordiæ. Vt per lauacrũ regenerationis accepta remissione omnium peccatorũ, & ipsi inueniantur in Christo Iesu domino nostro. ℟. Leuate. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui ecclesiam tuam noua semper prole fœcũdas, auge fidem, & intellectũ catechumenis nostris. Vt renati fonte baptismatis, adoptionis tuæ filijs aggregentur. Per dominum nostrum. ℟. Flectamus genua.

Oremus dilectissimi nobis deum patrẽ omnipotentẽ, ut cunctis mundũ purget erroribus, morbos auferat, famem depellat, aperiat carceres, uincula dissoluat, peregrinantibus reditum, infirmãtibus sanitatem, nauigantibus portũ salutis indulgeat. ℟. Leuate. Oratio.

Omnipotens & misericors deus, mœstorum consolatio, & laborantium fortitudo, perueniãt ad te preces de quacunque tribulatione clamantium: ut oẽs sibi in necessitatib⁹ suis misericordiã tuam gaudeant affuisse. Per dominum nostrum. ℟. Flectamus genua.

Oremus & pro hæreticis, & schismaticis: ut deus & dominus noster eruat eos ab erroribus uniuersis: atque ad sanctam matrem ecclesiã catholicam atque

que apostolicam reuocare dignetur. ℣. Leuate. Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui saluas omnes, & neminē uis perire, respice ad animas Diabolica fraude deceptas. Vt omni hæretica prauitate deposita, errantium corda resipiscant, & ad ueritatis tuæ redeant unitatem. Per dominum nostrū. hic non dicitur Flectamus genua.

ORemus & pro perfidis Iudęis, ut deus & dominus noster auferat uelamen de cordibus eorū: ut & ipsi cognoscant Iesum Christum dominum nostrū.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui etiā Iudaicam perfidiam a tua misericordia nō repellis, exaudi preces nostras quas pro illius populi obcæcatione deferimus. Vt agnita ueritatis tuę luce(quę Christus est) a suis tenebris eruantur. Per eundem dominum nostrum. ℣. Flectamus genua.

ORemus & pro paganis, ut deus omnipotens auferat iniquitatem a cordibus eorū: & relictis idolis suis cōuertantur ad deum uerum, & unicum filium eius Iesum Christū deum ac dominū nostrū, cum quo uiuit & regnat cum spiritu sancto in sæcula sæculorum. Amen. ℣. Leuate.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui nō mortem peccatorū sed uitam semper inquiris, suscipe propitius orationem nostram: & libera eos ab idolorum cultura, & aggrega ecclesiæ tuæ sanctæ, ad laudem & gloriam nominis tui. Per dominum nostrum Iesum Christū filiū tuū qui tecū &c. ℣. Benedictus dominus qui. &c. ℣. Bene-

dicat & exaudiat. &c. Ad cōplet. ℣. Cōuerte nos de⁹ salutaris noster. ℟. Et auerte iracū diā tuā a nobis. ℣. Benedict⁹ dñs qui. &c. hȳm. Christe qui lux. fine. Deo patri. psalmi fine. Gloria pat. & fine. La⁹ tibi dñe. hym. Te lucis ante. fine. Pręsta pater. Epist. Fratres uigilate. &c. Pax multa diligētibus. fine. Gloria patri. añ. Salua nos. cātic. Nūc dimittis. fine. Gloria patri. Cap. Custodi nos. fine. Laus tibi. & fine. Kyr. Pater noster. &c. ps. Vsquequo dñe fine Gloria patri. et fine Laus tibi dñe. ℣. Dñe auerte. &c. ℣. Benedict⁹ dñs qui. &c. oratio. Illumina quæsum⁹. &c. ℣. Benedictus dñs qui. &c. ℣. Benedicat. ℣. Dormiam⁹ in pace. ℣. Benedicamus dño. cū Pater noster. ℣. Noctē quietā. &c. Salue regīa. nō dicitur nec oratio. In sabbatho sancto ad matut. ℣. Benedict⁹ dñs qui. &c. hym. Æterne rerū. fine Gloria tibi. ℟. post hym. Exurge dñe adiuua nos. Et libera nos propter nomē tuū. ℣. Deus aurib⁹ nostris audiuimus, patres nostri annuntiauerunt nobis. Et libera. ℣. Opus quod operatus es in diebus eorū, in diebus antiquis. Et libera. ℣. Exurge quare obdormis dñe exurge adiuua nos. Et libera. sequitur. Benedictus es dñe deus patrū. totū fine Gloria pat. ℣. Bñdictus es de⁹. &c. am. sequuntur psalmi fine. Gloria pat. & fine. Ky. & fine Bñdictus es de⁹ Añt. Frater nō redemit redimet homo prętiū redēptionis animę suę. ps. Audite hæc. fol 20. añ. Factus sum sicut hō sine adiutorio, inter mortuos liber. ps. Dñe deus. fol 48. añ. Vidēs Iudas quia dānatus est, ait peccaui tradēs sanguinē iustū. ps. Quā iudicatur.

in Deus laudẽ. fol. 60. añt. Descendit in terrã, cui⁹ uectes sunt cõtinẽtes ęterni. cãt. Clamaui ad dñm. fol 83. añ. Pilatus dixit, man⁹ meas mũdas a sanguine hui⁹ iusti uos uideritis. ps. Dixit iniust⁹. fol. 18. añ. dupl. Posui uestimẽtũ meũ ciliciũ, & fact⁹ sum illis in parabolã. ℣. Aduersũ me exercebãtur qui sedebãt in porta, & in me psallebant qui bibebãt uinũ: ego uero orationẽ meã ad te dñe. ps. Salua me. usque ad Exaudi me. fol. 35. & dicitur sine Gloria patri, sed loco eius omittuntur duo ultimi. ℣. in ps. quibus singulis repetitur añt, ita ut quater dicatur, uel dicitur tantũmodo bis hoc est ante ps. tota & in fine iterum. añt. Exurge dñe in requiẽ tuã, tu et arca sanctitatis tuę. ps. Memento dñe. fol 72. añt. Propter miseriã inopũ, & gemitum pauperũ, nũc exurgã dicit dñs. ps. Salua me dñe. fol. 6. añ. Posuerũt super caput ei⁹ causã ipsi⁹ scriptã, Iesus Nazarenus rex Iudęorũ. ps. Dñs regnauit. fol. 51. añ. Quia contriuit portas ęreas, & uectes ferreos cõfregit. ps. Cõfitemini dño dicãt. fol. 59. añt. Zel⁹ dom⁹ tuę comedit me, et opprobria exprobrãtiũ tibi ceciderũt super me. ps. Exaudi. in Salua me. fol 35. añt. dupl. Abominãtes me lõge fugiãt a me, faciem meã expuere nõ uerentur. ℣. Pedes meos subneruauerũt, et oppresserũt semitã meã. ps. De⁹ ultionũ. fol. 51. añ. Exurgat de⁹ & dissipẽtur inimici ei⁹. ps. Et fugiãt. a. fol. 34. añ. Posui scapulas meas ad flagella, & faciẽ meã ad cõfusionẽ sputorũ. ps. Sępe exp. fol. 72. añt. Sicut ouis ad occisionẽ duct⁹ ẽ, & sicut agn⁹ corã tõdente se sine uoce, sic nõ aperuit os suũ i hũilitate. ps.

Vide humilitatem. fol. 69. añt. Inclinato capite Iesus reddidit spiritũ, & terra tremuit. ps. Adhęsit pauimẽto. fol. 65. añt Exurgens dñe misereberis Sion, quia uenit tempus miserendi eius. ps. Domine exaudi. fol. 54. añt. Ad defensionem meam inspice, eripe a framea animã meam, & de manu canis unicam meã, salua me domine de ore leonis. ps. Narrabo nomen. in. Deus deus meus. fol. 10. añt. dupl. Popule meus quid feci tibi, aut quid molestus fui, responde mihi. ℣. Quia eduxi te de terra Ægypti, parasti crucẽ saluatori tuo. ps. Exaudiui te in abscondito. fol. 44. in. Exultate deo. añt. Quum accepisset acetum dixit consumatum est, & inclinato capite reddidit spiritum. ps. In conspectu tuo fol. 35. in Salua me deus. añt. Cœlos horror inuasit; dies fuit in nocte, luna sanguineo colore fuscata est. ps. Dominus regnauit exultet. fol. 52. añ Terra tremuit & quieuit, quũ resurgeret in iudiciũ deus. ps. Notus in Iudęa. fol. 40. añ. Qui te tribulauerũt edãt carnes suas, & bibant ut uinum sanguinẽ suũ. ps. Veniat mors. in Exaudi deus orationem. fol. 28. añt. Multa corpora sanctorũ resurrexerunt, & apparuerunt in sanctã ciuitatẽ. ps. Beati quorũ. fol. 15. mox sequitur oratio secreta. Protege nos deus in sabbatho cõi. ℣. Benedictus dominus qui. &c. añt. Velum tẽpli scissum est, & omnis terra tremuit, sanctorum dormientiũ resurrexerunt corpora. ps. Cõfitemini dño. fol. 74. ℣. Benedictus dominus qui. &c. Oratio.

Purifica quæsumus dñe familiã tuam.

& ab omnibus cõtagijs uetustatis emunda. Vt redẽpta uasa dñi sui passione, nõ spiritus immũdus rursus inficiat, sed saluatio sempiterna possideat. Per eundẽ. ℣. Benedictus dominus. In Laudate. Sanctũ nomẽ dñi in cruce exaltatũ est, confessio eius super cœlũ & terrã. Cap. Venite exultemus dño. &c. ℟. Dominus pastor bonus animã suam ponit. Pro ouibus suis ℣. Vulneratus est propter peccata nostra, afflictus est propter scelera nostra, sicut ouis ad occisionẽ ductus ẽ. Pro ouibus. ℣. Benedictus dñs &c ps. directi. De⁹ deus meus ad te. ... fine. Gloria patri. ... tur hymnus. Hymnum dicamus dño. fine. Gloria tibi dñe. & fine. Kyr. ℣. Benedicat & exaudiat. &c. Ad primã. ℣. Benedictus dñs &c. hymnus. Iam lucis fine Gloria tibi dñe. psalmi fine. Gloria patri. & fine. Laus tibi dñe. &c. Epist. Fratres nox precessit. &c. ℣. Viã iniquitatis. &c. fine Gloria patri. Symbolũ Quicunque vult. fine. Gloria patri. Capitulũ. Exurge Christe. fine. Laus tibi. & fine. Kyr. preces Pater noster. cũ reliquis. Sub umbra alarũ tuarũ protege nos ℣. Et respice in seruos &c. fine. La⁹ tibi dñe. &c. Oremus dirigere. cũ cæteris. ps. Miserere mei deus. fine. Gloria patri. ℣. Dñe auerte faciẽ. &c. ℣. Benedictus domin⁹ qui. &c. orationes. Deus qui ad principiũ. ... ℣. Benedictus dñs. &c. Ad ternã. idẽ ordo seruatur. Epistola.

Vlneratus est propter peccata nostra, afflictus ẽ propter scelera nostra, sicut ouis ad occisionẽ ductus est. ℟. Deo gratias. ℣. Sanctũ nomen domini.

In cruce exaltatum est. ℣. Cōfessio eius super cœlū & terrā. In cruce item. ℣. Sanctū nomē. &c. cap. Velū templi scissum est, & omnis terra tremuit, sanctorū dormientiū resurrexerunt corpora. Pater noster. ℣. Ego dixi dñe. ps. Miserere mei. sine Gloria patri. & sine Laus tibi dñe. &c. ℣. Dñe auerte faciem. &c. ℣. Benedict⁹ dñs qui. &c. Oro. Purifica quęsum⁹ dñe familiā. ut supra in mat. Ad sextā idē ordo seruatur ut ad.iij. Epla.

Dominus pastor bonus aiam suā ponit pro ouibus suis. ℟. Deo grās. ℣. Inclinato capite Iesus. Reddidit spiritū. ℣. Et terra tremuit. ℟. Reddidit. ite. Inclinato capite. cap. Posuerūt super caput ei⁹ causam ipsius scriptā, Iesus Nazaren⁹ rex Iudęorū preces ut ad tertiā. ps. Miserere mei deus, miserere mei, &c. Oratio.

Reminiscere miserationū tuarū domine, & famulos tuos æterna protectione sanctifica: pro quibus Iesus Christus filius tuus per suū cruorem nobis instituit paschale mysterium. Qui tecum.

Ad nonam. Epistola.

Multa corpora sanctorū qui dormierant resurrexerunt, & apparuerunt in sanctā ciuitatem. ℟. Deo gratias. ℣. Quū accepisset acetum. Dixit consumatum est. ℣. Et inclinato capite reddidit spiritum. Dixit. item. Quum accepisset. capi. Exurge quare obdormis dñe, exurge et ne repellas nos usque in finē. preces &c. Oratio.

Omnipotens sempiterne de⁹, qui Christi tui beata passiōe nos reparas, cōserua in nobis opera misericordię tuę. Ut in huius celebritate mysterij, perpetua deuotione uiuamus.

Per eundē dñm. Eodē die ad vesperas lucer. Alleluia. ℣. Dominus illuminatio mea, & salus mea quem timebo. Alleluia. Hymnus.

HIc est dies uerus dei, sancto serenus lumine: quo diluit sanguis sacer probrosa mūdi crimina.

Fidē refundēs perditis, cęcosque visu illuminās quē nō graui soluit metu latronis absolutio ẽ

Qui prę miū mutās cruce, Iesum breui quęsit fide: iustosque pręuio gradu, pręuēit i regnū dei.

Opus stupēt & angeli, pœnā uidētes corporis Christo quę adhęrentē reū uitā beatā carpere.

Mysteriū mirabile, ut abluat mūdi luē, pecca ta tollat omniū, carnis uitia mundat caro.

Quid hoc potest subli mius, ut culpa quęrat gratiam metūque soluat charitas, reddatque mors uitam nouam ẽ

Hamū sibi mors deuoret, suisque se nodis liget: moriatur uita omnium, resurgat uita hoim.

Quum mors per oēs trāseat oēs resurgāt mortui: cōsumpta mors ictu suo perisse se solā gemat

Gloria tibi dñe, qui surrexisti a mortuis, cū patre & sancto spiritu in sempiterna sęcula. Am̄.

Iste hymnus dicitur quotidie usque ad ascensionē etiam quando fit de feria, cū eodē Gloria tibi dñe. R. in choro. Alleluia allel. allel. allel. ℣. Omnis terra adoret te & psallat tibi. Alleluia. añt. in mag. Allel. allel. allel. allel. Oratio.

DA uniuersis famulis tuis quæsumus dñe plenius atque perfectius omnia paschalis festiuitatis introire mysteria. Vt incunctanter pia corda cognoscant, quātū debeāt de cōfirmata in Christo creden tiū glorificatiōe gaudere. Per eundē. cū ℟. K. ✠ Bñdicat & ex. &c.

¶ In resurrectione Domini nostri Iesu Christi ad matut. ℟. post hym. Benedicam dominū in omni tempore. Semper laus ei9 in ore meo alleluia alleluia. ℣. In domino laudabitur anima mea, audiant mansueti & letentur. Semper. Añr. Laudabilis. Cãt. Benedictus es domine. in tono æstiuo, ut dictū supra fol. 81. Añt. Alleluia. Cãtic. De nocte. fol. 81. in fine dicitur tantū. Alleluia in Cōfirmatū. Añt. Alleluia alleluia. In Clamaui. Añt. Allel, allel. allel. Iube dñe. &c. Bñdictio. Per resurrectionē domini nostri Iesu Christi, perducat nos. &c. Euangelium secundum Ioannem. Lectio. i.

Cap. 20. IN illo tempore. Vna sabbathi Maria Magdalene uenit ad monumentum, quum adhuc tenebræ essent. Et reliqua. Homilia beati Gregorij Papę.

MAria Magdalene quæ fuerat in ciuitate peccatrix, amando ueritatem, lauat lachrymis maculas criminis: & uox ueritatis impletur, qua dicitur, dimissa sunt ei peccata multa, quia dilexit multum. Quæ enim prius frigida peccando remā serat, postmodū amando fortiter ardebat. Nā postquā uenit ad monumentū, ibique corpus dominicū non inuenit, sublatū credidit: atque discipulis nūciauit. Qui uenientes uiderunt, atque: ita esse ut mulier dixerat crediderunt: & de eis protinus scriptū est: abierunt ergo discipuli ad semetipsos. Tu autem ℟. Alleluia. ℣. Omnis terra, ut supra. Benedictio. Qui surrexit a morte, defendat nos hic & ubique.

Lectio. ij.

MAria autem stabat ad monumentum foris plorās. Vidit duos

angelos in albis seden-tes, unum ad caput & unum ad pedes. Quid est quod in loco dominici corporis duo angeli uidentur, unus ad caput & alius ad pedes sedēs? Nisi quod angelus nuntius dicitur: & ille ex passione sua nuntiādus erat, qui & deus est ante sæcula, & homo in fine sæculorū. Quasi ad caput sedet āgelus, quū per apostolos prædicatur, quia in principio erat uerbū, & uerbum erat apud deū, & deus erat uerbū. Et quasi ad pedes āgelus sedet, quū dicit: uerbum caro factum est, & habitauit in nobis. Tu autem. ℟. Alleluia allel. allel. ℣. Pax multa diligentibus legē tuā dñe, & nō est illis scandalū. Alleluia. Bñdictio. Nos cōpluat suo rore, qui nos redemit suo cruore. Lect. iij.

REquirunt Mariam angeli dicētes. Mulier quid ploras? Et dixit eis. Quia tulerunt dñm meū, & nescio ubi posuerunt eum. Ipsa nāque sacra eloquia quæ in nos lachrymas amoris excitant, easdem lachrymas consolantur, dum nobis redēptoris nostri speciē promittūt Sed notandū quod mulier nō ait tulerunt corpus domini mei, sed tulerunt dominum meū. Vsus namque sacri eloquij est, ut aliquādo ex parte totum, aliquando ex toto partē significet. Tu autē domine. Te deum laudamus. & dicitur per totam octauā. In benedictus. Alleluia allel. allel. allel. Añ. ad crucē. Vnde transgressio mortem intulit, inde gratia uitam reddidit: per lignum Adam deceptus est, & per crucē mundus redemptus est, per quē saluator noster primitiæ dormientium factus hodie surrexit a mortuis, uenite adoremus eū dicentes allel.

In Cāticis. Cantem⁹ dño alleluia allel. allel. In benedicite Benedicite omnia opera domini dño all. per singulos versus, in fine. All. all. per totā octauā. Oratio

DEus qui ad æternā uitam in Christi resurrectiōe nos reparas, da populo tuo fidei spei que cōstantiā. Vt nō dubitemus implenda, quæ te nouimus autore promissa. Per eundē. In laudate. Laudate dñm de cœlis all. all. cap. Cātate dño canticū nouū. &c. ps. direct. Dñs regnauit decorem. fol 51 Gloria in excel. fol. 87 hym. Hic est dies. psal. Maria stabat ad monumentū plorans, uidit angelū in albis sedentē, & sudariū quod fuerat super caput Iesu alleluia. ℟. in bapt. Pascha nostrū immolatus est Christus dñs deus noster. Itaque diem festū celebremus all. all. all. ℣. Ecce quā bonū & quā iucundū habitare frēs in unū. Itaque. cōpl. Dñs in cœlo. &c. Oratio.

DEus qui humanā naturam supra primæ originis reparas dignitatem, respice ad pietatis tuę ineffabile sacramentum. Vt quos regenerationis mysterio dignatus ex inouare, in ijs dona tuæ perpetis gratiæ benedictionisque cōferua. Per dñm. ps. l. All. all. all. all. Cōple. Sit splendor dñi. Oratio.

DEus qui per unigenitū tuū ęternitatis nobis aditū deuicta morte reserasti, erige ad te fidelium corda. Vt a terrenis cupiditatibus liberati, ad cœlestia desideria transeamus. Per eundē.

Ad tertiam Epistola.

CHristus resurgens a mortuis iam nō moritur, mors illi ultra nō dñabitur. ℟. Deo gras. Rom. 6.

℣. Resurrexit tanquā dormiens dñs. All. all.

℣. Tāquā potens crapulatus a uino. All. all.

℣. Gloria patri & filio
ite. Resurrexit tanquã
Cap. Cito euntes dicite discipulis eius quia surrexit dominus alleluia. K. K. K. Oratio.

D A misericors deus, ut in resurrectione domini nostri Iesu Christi percipiamus ueraciter portionẽ. Per eundẽ

Ad sextam. Epistola.

Rom. 14. IN hoc Christus mortuus est et resurrexit, ut & uiuorum & mortuorum dominetur. ℣. Noli flere Maria. Allel. allel. ℣. Resurrexit dominus. Allel. allel. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Maria noli me tãgere, nondũ enim ascendi ad patrẽ meũ alleluia. K.

Oratio.

P Aschalia nobis domine gaudia quæsumus futuræ salutis æternitate confirma. Per dominum nostrum.

Ad nonam. Epistola.

Col. 3. QVum Christus apparuerit uita nostra, tunc & uos apparebitis cum illo in gloria. ℣. Surrexit dominus uere. Allel. allel. ℣. Et apparuit Petro. allel. allel. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Vndecim discipuli in Galilæã uidẽtes dominũ adorauerũt alleluia. Kyr. Oratio.

D Eus qui nos fecisti paschalia festa celebrare, fac nos quæsumus in cœlesti regno gaudere. Per dominũ.

Suprascriptæ Epistolæ dicuntur usque ad ascẽsionem in dominicis diebus & quando fit de feria paschali. Ad vesperas lucern. Alleluia. ℣. Dominus illuminatio. ut in sabbatho sancto. Aña. in choro. Crediderunt in uerbis eius alleluia, & cantauerunt laudes eius, alleluia. Hymnus. Hic est dies. R. in choro. Resurrexit tanquã dormiẽs dominus, tanquã potens crapulat⁹ a uino. Allel. allel. ℣. Pascere Iacob populũ suum & Israël

hæreditatem suã. Allel. Potest etiã dici. Tulerunt dominum meum. vt infra in feria. iiij. & fortassis rectius. Añt. In exitu Israël ex Ægypto, domus Iacob de populo barbaro Alleluia allel. allel. ipsi Facta est Iudæa. Cã. Ecce nũc. &c. Oratio. Deus qui ad æternã uitã. ut ĩ matut. in magnificat. Scio quod Iesum quæritis crucifixum, surrexit alleluia. Oratio Deus qui per unigenitum tuũ vltima in matut. psal. Cito euntes dicite discipulis eius quia surrexit dominus alleluia. R. in bapt. Alleluia. ℣. Venite exultemus dño, iubilemus deo salutari nostro. Alleluia.

Oratio.

DEus qui credentes in te fonte baptismatis innouasti, hanc renatis in Christo cõcede custodiã. Vt nullo erroris incursu, gratiam tuæ benedictionis amittant. Per eundem. Oratios versiculi absolute.

Beati quorum remissæ sunt iniquitates: & quorum tecta sunt peccata.

Beatus uir cui non imputauit dominus peccatũ: nec ẽ in ore ei⁹ dol⁹.

Quoniam tacui inueterauerunt ossa mea: dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte: grauata est super me manus tua.

Gloria patri. &c. in fine. Allel. allel. Cõpl. Regnum tuum domine. &c. Oratio.

COncede quæsumus omnipotens deus. Vt qui resurrectiõis dominicæ solẽnia colimus, innouatione spiritus, a morte animæ resurgamus. Per eundem dñm. psalleri Alleluia allel. allel. allel. allel. Cõple. Quoniã tu. Oratio Deus qui nos fecisti paschalia. ut supra ad nonam. Ad cõpletorium loco. Salue regina. dicitur.

REgina cœli lætare alleluia. Quia quẽ meruisti portare allelu ia: resurrexit sicut dixit alleluia. Ora pro nobis deum alleluia. ℣. Ora pro nobis sancta dei ge nitrix alleluia. ℟. Vt di gni efficiamur promis sionibus Christi alleluia: oratio. Omnipotẽs sem piterne deus, ut supra in cõpletorio fol. 95. & dicitur usque ad ascen. Feria secunda in laudibus ad mat. ℟. post hymnũ. Benedicam dñm. &c. omnia ut in pascha. Euangelium secundum Lucam. Lectio. j

Cap. 24. VNa sabbathi ualde diluculo uenerunt mulieres ad monumen tum, portantes quæ pa rauerant aromata. Et re liqua. Homilia Bedę.

VNa sabbathi prima est dies post sabba thi diẽ, quã nunc ob re uerentiam dominicę re surrectionis, dominicã uocare solemus. Sicut etiam secunda sabbathi tertia sabbathi, & cæ teri ex ordine dies in scriptura sacra nomẽ a nũero sortiũtur. Quod autẽ mulieres dñm quę siturę ualde diluculo ue nerunt ad monumentũ, magnã sui amoris erga illũ deuotionẽ demon strant. Ad cuius obse quiũ mox ut noctis um bra discessit, ut luce ap parente facultas eundi dabatur, festinare con tendũt. ℟. Alleluia. ℣. Omnis terra. Lect. ii.

SEd & nobis typicũ prębent exemplũ: ut si dñm inuenire, si angelorũ præsentia de sideramus confortari, abijciamus opera tene brarũ, & induamur ar ma lucis, sic ut in die ho neste ambulemus. De cet autẽ nos sicut operũ bonorũ luce fulgidos, ita etiã spiritualiũ oratio nũ gratia refertos dñm quærere. Vnde bene mulieres quę diluculo ad monumẽtũ uenerũt, aromata quę parauerãt

secum portasse referuntur. Aromata etenim nostra uoces sunt orationum, quibus desideria cordis nostri dño cõmẽdamus: attestante apostolo Ioanne, qui mundissima sanctorũ pręcordia mystice describẽs, habebant inquit phialas aureas plenas odoramentorũ, quæ sunt orationes sanctorum. Quæ enim græce aromata, latine odoramenta dicũtur. ℟. Alleluia. ℣. Pax multa. Lect. iij.

Diluculo igitur aromata ad monumẽtum ferimus, quum memores passionis ac mortis, quã pro nobis suscepit, actionũ bonarũ proximis foras lucẽ monstramus, & suauitate purę cõpunctiõis intus feruemus in corde. Quod omnibus horis, & tunc maxime fieri oportet, quũ ecclesiam oraturi ingredimur, quũ appropinquamus altari, dñici corporis et sãguinis mysteria sumpturi. Si enim mulieres tanta cura corpus dñi mortuũ quęrebant, quãto magis cõuenit nos qui eum resurrexisse a mortuis, qui ad cœlos ascẽdisse, qui potentia diuinę maiestatis ubique præsentem esse cognouimus, cum omni reuerentia eius astare cõspectibus, & eius mysteria celebrare. Tu autem. In Benedictus. Alleluia, iiij. ad crucẽ. Angelus domini reuoluens lapidem sedebat super eum, & dixit ei Maria, ubi est dominus meus, in Galilæam præcedit, ibi eum uidebitis, ecce dixi uobis alleluia. cætera omnia ut in die paschæ, præter orationes. Oratio post benedicite.

Pręsta quęsum⁹ omnipotẽs deus. Vt hui⁹ paschalis festiuitatis mirabile sacramẽtũ, & tẽporalẽ nobis trãquillitatẽ tribuat, & uitã cõferat sẽpiternã. Per. psal.

Alleluia, noli flere Maria alleluia, resurrexit dominus, alleluia alleluia. R. in bapt. Laudemus filium dei deum nostrum Qui surrexit & redemit nos alleluia. ℣. Dicant qui redépti sunt a domino, quos redemit de manu inimici, Qui. Cōple. Dominus in cœlo. Oratio.

DEus qui populum tuum de hostis callidi seruitute liberasti, preces eius misericorditer respice, & aduersantes ei tua uirtute prosterne. Per dominum. psi. Alleluia allel. allel. allel. allel. Cōple. Sit splēdor. Oratio

PErfice domine benignus in nobis paschalium munerum uotiua cōmercia. Vt a terrenis affectibus liberati, ad cœleste desideriū trāsferamur. Per dñm. Ad vesperas. Lucern. Alleluia. ℣. Dominus illuminatio. vt in pascha. añt in choro. Alleluia, magnificemus resurrectionem saluatoris nostri, alleluia. R. in choro. Sic in sancto apparui tibi domine deus meus, ut uiderem uirtutem tuam & gloriam tuam. Alleluia alleluia. ℣. Quia melior misericordia tua super uitā, labia mea laudabunt te Alleluia. añt. Deus in nomine tuo saluum me fac, & in uirtute tua libera me. ipse cum. Ecce nunc. in fine alleluia alleluia. Oratio. Pręsta quęsumus omnipotens. vt in matut. In mag. Maria noli me tangere, nōdum enim ascendi ad patrem meū alleluia. Oratio. Perfice domine benignus. vltima in matut. psall. Alleluia, resurrexit dominus, alleluia, & uisus est a Simone, allel. allel. R. in bapt. Alleluia. ℣. Præueniamus faciē eius in cōfessione, & in psalmis iubilemus illi. Alleluia. Oratio.

Da

DA quęſumus omnipotens deus, ut eccleſia tua & ſuorum firmitate membrorum, & noua ſemper fœcunditate lętetur. Per dominũ.

iiij. Verſiculi.

Lætatus ſum in ijs quę dicta ſunt mihi: in domũ domini ibimus.

Stantes erant pedes noſtri: in atrijs tuis Ieruſalem.

Ieruſalem quæ ædificatur ut ciuitas: cuius participatio eius in idipſum.

Illuc enim aſcenderunt tribus tribus domini, teſtimonium Iſraël: ad cõfitendum nomini domini.

Gloria patri. &c. Alleluia alleluia. Cõple. Regnum tuum. &c.

Oratio.

PRęſta quęſumus omnipotens deus. Vt qui reſurrectionis dominice ſolennia colimus, redemptionis noſtræ lætitiam ſuſcipere mereamur. Per dominum.

pſallen. Alleluia allel. allel. allel. Cõple. Quoniam. &c. Oratio.

COncede quęſumus omnipotens deus. Vt qui paſchalis feſtiuitatis ſolennia colimus, in tua ſemper ſanctificatione uiuamus. Per dominum noſtrum.

Feria tertia in albis ad Matut. omnia ut in paſcha. Euangelium ſecundũ Matthæum. Lect. j.

MAria Magdalenę & altera Maria exierunt cito de monumento cum timore & gaudio magno. Et reliqua. Cap. 28.

Ex tractatu ſancti Hieronymi.

VEſpere ſabbathi quæ luceſcit in prima ſabbathi, uenit Maria Magdalene & altera Maria uidere ſepulchrum. Quod diuerſa tempora iſtarum mulierum in euangelijs deſcribuntur, non mendacij ſignũ eſt (ut impij obijciunt) ſed ſedulæ uiſitationis officia: dum

crebro abeūt ac recur
runt, & nō patiuntur a
sepulchro dñi diu abesse
uel lōgius. Et ecce terre
motus factus est magn⁹:
angelus enim dñi descē
dit de cœlo, & accedēs
reuoluit lapidē, & sede
bat super eū. ℞. Allel.
℣. Oīs terra. Lect. ij.
DOminus noster u-
nus atque idem fi-
lius dei & filius homi-
nis, iuxta utranque na
turam diuinitatis & car
nis: nunc magnitudinis
suæ, nunc humilitatis si
gna demonstrat. Vnde
& in præsenti loco,
quamuis hō sit qui cru
cifixus est, qui sepultus,
quē clausum tumulo la
pis appositus cohibet:
tamē quæ foris aguntur
ostendūt filium dei. Sol
fugiens, tenebrę ingruē
tes, terra cōmota, uelū
scissū, saxa dirupta, mor
tui suscitati, angelorū mi
nisteria, quę ab initio na
tiuitatis eius, dñm pro-
bant. ℞. Alleluia. ℣.
Pax multa. Lect. iij.

AD Mariam Gabriel
uenit, cum Ioseph
angelus loquitur, idem
pastoribus nuntiat, an-
gelorum postea auditur
chorus, gloria in ex-
celsis deo, & in terra
pax hominibus bonæ
uoluntatis. Tentatur in
solitudine, & post ui-
ctoriam statim seruiūt
angeli. Nunc quoque
angelus uenit custos do
minici sepulchri, & in
uestitu candido signat
gloriam triumphantis.
Necnon ascendente do
mino ad cœlos, duo an
geli in mōte olivueti cer-
nuntur, pollicētes apo-
stolis secundū saluato-
ris aduentū. Custodes
autē timore perterriti,
instar mortuorū stupe-
facti iacēt: & tamē ange
lus nō illos, sed mulie-
res cōsolatur. Nolite ti
mere uos, illi inquit ti-
meant: in ijs perseueret
pauor, in quibus perma
net incredulitas. Tu aūt
In benedictus Allel. iij.
Ad crucē Resurgēs Ie-

ſus dn̄s noſter ſtās in medio diſcipulorū ſuorū dixit pax uobis all. gauiſi ſunt diſcipuli uiſo dño, & edens corā eis, ſumēs reliquias dedit eis all. all. reliqua ut in die paſchę. Oratio ante laudate.

OMnipotens ſempiterne deus, qui populū tuū unigeniti tui sāguine redemiſti, ſolue opera diaboli, rūpe uincula peccati. Vt qui ęternā uitā in cōfeſſione tui nominis ſunt adepti, nihil debeāt mortis autori. Per eundē. pſal. All. Benedict⁹ dn̄s, alleluia, qui uēit & redemit nos, alleluia., cōple. Dn̄s in cœlo. &c. Oratio.

DEus qui eccleſiam tuā nouo ſemper fœtu multiplicas, cōcede famulis tuis. Vt ſacramentū uiuēdo teneant, quod fide perceperunt. Per dn̄m. pſal Alleluia all. all. all. all. [illegible] Sit ſplendor. [illegible]

EXaudi nos miſericors deus, & redēptionis noſtrę ſubſidia deuota nos effice sēper mēte tractare. Per dn̄m. Ad ueſperas lucer All. ℣ Dn̄s illuminatio an. in choro Alleluia, meditabor in mādatis tuis quæ dilexi nimis, allel. ℟ in cho. Tulerūt dn̄m meū, & neſcio ubi poſuerūt eum. Noli flere Maria, reſurrexit dn̄s, all. all. ℣ Venit Maria plorans uidere ſepulchrum, dicit ei angelus. Noli. ccl alterū Reſurrexit tāquā. ut in paſc. ānt All. all. all. ps. Beatus uir qui timet. fol. 62 cā Ecce nunc. Oratio Omnipotēs sēpiterne. ut in mat. In mag. Nōne ſic oportuit pati Chriſtū, & intrare in gloriā ſuā, allel. oratio Exaudi nos miſericors deus. [illegible] pſal Qui ſunt hi ſermones quos cōfertis ad inuicē ambulantes & eſtis triſtes alleluia allel. [illegible] Alleluia. ℣ Dn̄s regnauit decorē induit,

induit dominus fortitudinem, & præcinxit se uirtutem. Alleluia.

Oratio.

DEus qui renatis ex aqua & spiritu sancto cœlestis regni pandis introitum, auge super famulos tuos gratiam quam dedisti. Vt qui ab omnibus sunt purgati peccatis, nullis priuentur promissis. Per dominum nostrũ.

iiij. Versicul.

Domini est terra & plenitudo eius: orbis terrarum & uniuersi qui habitant in eo.

Ipse super maria fundauit eum: & super flumina pręparauit eum.

Quis ascendet in montem domini: aut quis stabit in loco sancto eius?

Innocens manibus & mundo corde, qui non accepit in uano animã suam: nec iurauit in dolo proximo suo.

Gloria patri. &c. Alleluia alleluia. Cõplet.

Regnum tuum. &c.

Oratio.

DEus qui conspicis familiam tuã omni humana uirtute destitui, paschali interueniente solennitate, tui eam brachij protectione custodi. Per dominum.

psall. Alleluia all. all. all. all. Cõplet. Quoniam. &c Oratio.

COncede nobis quęsumus omnipotens deus. Vt qui peccatorum nostrorum pondere premimur, a cunctis malis imminẽtibus per hæc paschalia festa liberemur. Per dominum.

Feria quarta in albis, omnia ut in pascha

Euangelium secundum Lucam. Lectio j.

DVo ex discipulis Iesu ibant in castellum quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab Ierusalẽ nomine Emaus. Et reliqua. Homilia beati Gregorij papę.

Cap. 24

ECce audistis fratres charissimi, quod

duobus discipulis ambulantibus in uia, non quidem credẽtibus, sed tamen de se loquentibus, dominus apparuit: sed eius speciem quam recognoscerent nõ ostẽdit. Hoc ergo egit foris dominus in oculis corporis: quod apud ipsos agebatur intus in oculis cordis. Ipsi nãque apud semetipsos intus & amabant, & dubitabant. Eis autem dñs foris & pręsens aderat, & quis esset nõ ostendebat. ℟. Alleluia. ℣. Omnis terra. Lectio. ii.

DE se ergo loquentibus pręsentiã exhibuit: sed de se dubitantibus, cognitionis suæ speciem abscondit. Verba quidem contulit, duritiam intellectus increpauit. Scripturæ sacræ mysteria quæ de ipso erant aperuit: & tamen quia adhuc in eorum cordibus peregrinus erat a fide, ire se longius finxit. Fingere namque cõponere dicimus: unde & cõpositores luti figulos uocamus. Nihil ergo simplex ueritas per duplicitatem fecit: sed talem se eis exhibuit in corpore, qualis apud illos erat in mente. Probandi autem erãt, si hi qui eum, & si necdũ ut deum diligerent, saltem ut peregrinum amare potuissent. ℟. Alleluia. ℣. Pax multa.

Lectio. iij.

SEd quia esse extranei a charitate non poterant, hi cum quibus ueritas gradiebatur, eum ad hospitium quasi peregrinum uocant. Cur autem dicimus uocant, quum illic scriptum sit, & coegerunt illũ? Ex quo nimirum exemplum colligitur: quia peregrini ad hospitium nõ solum inuitandi sunt, sed etiam trahendi. Mensam ponunt, cibos offerunt, & deum quem in scripturæ sacræ expositione

induit dominus fortitu- dinem, & præcinxit se uirtutem. Alleluia.

Oratio.

DEus qui renatis ex aqua & spiritu sancto cœlestis regni pandis introitum, auge super famulos tuos gratiam quam dedisti. Vt qui ab omnibus sunt purgati peccatis, nullis priuentur promissis. Per dominum nostrū.

iiij. Versiculi.

Domini est terra & plenitudo eius: orbis terrarum & uniuersi qui habitant in eo.

Ipse super maria fundauit eum: & super flumina pręparauit eum.

Quis ascendet in montem domini: aut quis stabit in loco sancto eius?

Innocens manibus & mundo corde, qui non accepit in uano animā suam: nec iurauit in dolo proximo suo.

Gloria patri. &c. Alleluia alleluia. Cōplet. Regnum tuum. &c.

Oratio.

DEus qui conspicis familiam tuā omni humana uirtute destitui, paschali interueniente solennitate, tui eam brachij protectione custodi. Per dominum.

psall. Alleluia all. all. all. all. Cōplet. Quoniam. &c Oratio.

COncede nobis quęsumus omnipotens deus. Vt qui peccatorum nostrorum pondere premimur, a cunctis malis imminētibus per hæc paschalia festa liberemur. Per dominum.

Feria quarta in albis, omnia ut in pascha

Euangelium secundum Lucam. Lectio j.

DVo ex discipulis Iesu ibant in castellum quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab Ierusalē nomine Emaus. Et reliqua. Cap 24

Homilia beati Gregorij papę.

ECce audistis fratres charissimi, quod

duobus discipulis ambulantibus in uia, non quidem credẽtibus, sed tamen de se loquentibus, dominus apparuit: sed eius speciem quam recognoscerent nõ ostẽdit. Hoc ergo egit foris dominus in oculis corporis: quod apud ipsos agebatur intus in oculis cordis. Ipsi nãque apud semetipsos intus & amabant, & dubitabant. Eis autem dñs foris & pręsens aderat, & quis esset nõ ostendebat. ℟. Alleluia. ℣. Omnis terra. Lectio. ij.

DE se ergo loquentibus pręsentiã exhibuit: sed de se dubitantibus, cognitionis suæ speciem abscondit. Verba quidem contulit, duritiam intellectus increpauit. Scripturæ sacræ mysteria quæ de ipso erant aperuit: & tamen quia adhuc in eorum cordibus peregrinus erat a fide, ire se longius finxit. Fingere namque cõponere dicimus: unde & cõpositores luti figulos uocamus. Nihil ergo simplex ueritas per duplicitatem fecit: sed talem se eis exhibuit in corpore, qualis apud illos erat in mente. Probandi autem erãt, si hi qui eum, & si necdũ ut deum diligerent, saltem ut peregrinum amare potuissent. ℟. Alleluia. ℣. Pax multa.

Lectio. iij.

SEd quia esse extranei a charitate non poterant, hi cum quibus ueritas gradiebatur, eum ad hospitium quasi peregrinum uocant. Cur autem dicimus uocant, quum illic scriptum sit, & coegerunt illũ? Ex quo nimirum exemplum colligitur: quia peregrini ad hospitium nõ solum inuitandi sunt, sed etiam trahendi. Mensam ponunt, cibos offerunt, & deum quem in scripturæ sacræ expositione

nõ cognouerãt, in panis fractione cognoscunt. Audiendo ergo præcepta dei illuminati non sunt, faciẽdo illuminati sunt: quia scriptũ est. Nõ auditores legis iusti sunt apud deũ, sed factores legis iustificabũtur. Ecce dominus nõ est cognitus dum loqueretur, & dignatus est cognosci dum pascitur. Tu autẽ. In benedict. Alleluia. iiij. Ad crucẽ. Visus est dñs in uia, & duo nuntiauerũt ad undecim dicẽtes alleluia, surrexit dominus manifeste, & agnitus est in fractione panis, all, all. Cætera ut in pascha. Oratio in Laudate.

DEus qui nos resurrectionis dominicę annua solennitate lætificas, concede propitius. Vt per temporalia festa quę agimus, ad æternã gaudia peruenire mereamur. Per dominum. psallen. Alleluia, benedictus dñs, alleluia, qui uenit & redemit nos, alleluia. Cõple. Dñs in cœlo. &c. Oratio.

TVere familiam tuã quęsumus domine paschali mysterio glori antẽ. Vt cuius salutarẽ fidei ueneratur originẽ, iugiter instituta custodiat. Per dñm. psallen. Alleluia. iiij. Cõple. Sit splendor. Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui resurgẽs a mortuis passione cassata, potentiorẽ te tuis discipulis reddidisti, cõcede propitius. Vt nos quoque resurrectionis tuæ mysteria celebrantes, præsentiæ diuinæ beneficia cõsequamur, Qui uiuis &c. Ad Vesperas lucer. Alleluia. ℣. Dñs illuminatio. añt in choro. Alleluia. Dñs memor fuit nostri & bñdixit nos, alleluia alleluia. ℟. in choro. Narrate alleluia in progenie altera, Quia hic est deus noster qui nos regit in sęcula allel.

℣. Ponite corda ueſtra in uirtute eius, & diſtribuite gradus eius, ut enarretis in progenie altera. Quia. añt. Alleluia. iiij. ps. Beatus qui intelligit. fol. 22. Ecce nunc. &c. Oratio.

Deus qui nos reſurrectionis ut in matutino.

In magni. Surrexit dñs uere, & apparuit Petro alleluia. Oratio. Omnipotẽs ſempiterne de⁹. ultima in matut. pſallẽ.

Alleluia, agnitus eſt domin⁹ alleluia, in fractione panis, alleluia allel. Cõple. Regnum tuum. &c. Oratio.

DEus cõditor totius creaturæ, famulos tuos quos fonte baptiſmatis renouaſti, quoſque gratiæ tuæ plenitudine ſolidaſti, in adoptionis ſorte facias dignanter aſcribi. Per dominũ. pſalle. Cito euntes dicite diſcipulis, quia ſurrexit dñs allel. Cõple Quoniã. &c. Oratio

DEus qui nos per paſchalia feſta lętificas, concede propitius. Vt ea quæ deuote agimus, te adiuuãte fideliter teneam⁹. Per dñm. Ad Veſperas ubi fit de ſancto Ambroſio. añt. in choro ut ſupra. Alleluia dñs. R. in choro.

De ore prudẽtis procedit mel & lac alleluia, dulcedo mellis eſt lingua ei⁹ alleluia, Fau⁹ diſtillãs labia eius all. all. ℣. Guſtate & uidete quã ſuauis eſt dñs, beatus uir qui ſperat in eũ. Fauus. añt. In exitu. ut in paſcha. Oratio.

DEus qui propter eccleſię tuę gubernacula diſponẽda ſic eius principes ſublimaſti, ut minimos quoſque nõ deferas: pręſta quęſumus. Vt apoſtolicę fidei doctrinęque ueſtigia uel lõge ſequamur imitando, quę licet infirmo comitamur officio. Per dñm. In mag Scio quod Ieſũ. ut in paſcha. Oratio.

SAncti Ambrosij nos quęsumus domine iugiter prosequatur oratio. Vt quod petitio nostra non impetrat: ipso pro nobis interueniente præstetur. Per dñm. psallen. Cito. euntes. ut supra. Cõple. Regnum tuũ. &c. oratio. Deus conditor totius. ut supra. psallen. Alleluia. iiij. Cõpl. Quoniã tu. &c. Oratio. Deus qui nos per. ut supra. Feria quinta in albis, omnia ut in pascha. Euangelium secundum Matthæum. Lectio. i.

Cap. 28. VNdecim discipuli abierunt in Galilæam, in montem ubi constituerat eis Iesus. Et reliqua. Homilia Bede presbyteri.

EVangelica lectio fratres charissimi, quã modo audiuimus, & iuxta literã gaudio plẽa refulget, quia triumphũ redemptoris nostri simul & redẽptionis nostræ dona plano sermone describit. Et si hanc enucleatius pertractare uelimus, gratiorem in litera fructum spiritali sensu indutum esse cõperimus. Sermo etenim dei aromatum more, quo subtilius quasi terendo & cernendo discutitur, eo maiorem internę suę uirtutis fragrantiã reddit. ℟. Alleluia. ℣. Omnis terra.

Lectio. ij.

PLanum nãque est & dulce ad audiendũ pijs mentibus, quod discipuli abierunt in Galilæam, in montem ubi cõstituerat illis Iesus: & uidentes eum adorauerunt. Sed nõ uacat a mysterio, quod dominus in Galilæa post resurrectionem, uel quod in monte discipulis apparuit. In mõte etenim apparuit, ut significaret, quia corpus quod de cõmuni humani generis terra nascendo susceperat, resurgẽdo iam super terrena omnia su

bleuatū cœlesti uirtute induerit. ℞. Allel. ℣. Pax multa. Lectio. iij.

IN monte igitur apparuit: ut admoneret fideles, si illic celsitudinem resurrectionis eius cupiunt uidere, hic ab infimis cupiditatibus ad superna studeant transire. Nomen ergo Galilææ quid mysterij salutaris contineat, crebra patrum expositiōe notissimum est. Sed nō ab re est sæpius uerbo repetere, quod semper necesse est animo retinere. Galilæa quippe transmigratio facta uel reuelatio dicitur. Tu autem. In benedictus. Alleluia. iiij. ad crucē. Vndecim discipuli abierunt in montem ubi cōstituit eis dominus alleluia, & uidentes eum adorauerunt alleluia, & dixit eis dominus, data est mihi potestas in cœlo & in terra, allel. reliqua ut in pascha. Oratio in laudate.

DEus qui nobis ad celebrandum paschale sacramentum liberiores animos præstitisti, doce nos & metuere quod irasceris, & amare quod præcipis. Per dominū. psall. Alleluia, noli flere Maria alleluia, resurrexit dominus, allel. allel. Cōple. Dñs in cœlo. &c. Oratio.

DEus qui diuersitatem gentium in cōfessione tui nominis adunasti, da ut renatis fonte baptismatis una sit fides mentiū, & pietas actionum. Per dñm. psall. Alleluia. v. cōpl. Sit splendor dñi. &c.

Oratio.

DEus qui ad æternā uitam in Christi resurrectiōe nos reparas, erige nos ad consedentem ad dexteram tuam nostræ salutis autorem. Vt qui propter nos iudicandus aduenit, pro nobis iudicaturus mitis adueniat. Qui tecum.

Ad Vesperas Lucer. Alleluia. ℣. Dominus illuminatio. añt. in cho. Alleluia, quis deus magnus sicut deus noster, alleluia. ℟. in choro. Demonstrans mihi angelus fontē aquæ uiuæ dixit mihi alleluia. Hic deū adora alleluia alleluia alleluia. ℣. Locutusque est dñs ad Moysen dicens, solue corrigiā calceamenti tui, locus enim in quo tu stas terra sācta est. Hic deū. añt. Exultate deo adiutori nostro, iubilate deo Iacob. psf. Sumite psalmū. fol. 44. cū Ecce nunc. in fine Alleluia. Oratio. Deus qui nobis ad. ut in matut. In magni. Vndecim discipuli in Galilæam uidentes dñm adorauerunt alleluia. Oratio. Deus qui ad æternam uitam. ultima in matut. psallē. Alleluia, resurrexit dñs alleluia, & uisus est a Simone allel. allel. ℟. in bapt. Alleluia. ℣. Ædificans Ierusalē dñs, & dispersiões Israël cōgregabit, alleluia. Oratio.

Clemētiā tuā supplices exoramus omnipotēs deus. Vt ecclesiā tuā quā sacro baptismate renouare dignatus es per hæc paschalia festa ad æternę uitę gaudia peruenire cōcedas. Per dominū. in. Versiculi.

Lauda Ierusalē dñm: lauda deū tuum Sion.

Quia cōfortauit seras portarum tuarū: benedixit filios tuos in te.

Qui ponit fines tuos pacē: & adipe frumēti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ: uelociter currit sermo eius.

Gloria patri. &c. in fine. Alleluia alleluia. cōple. Regnum tuum. &c. Oratio.

Concede quęsumus omnipotens deus. Vt festa paschalia quæ uenerādo colimus, etiā uiuendo teneamus. Per dñm. psallen. Alleluia.

℣. Cōple. Quoniā tu illuminas. &c. Oratio.

SOlita quęſumus domine quos ſaluaſti pietate cuſtodi. Vt qui tua paſsione ſunt redēpti, tua reſurrectione lętentur. Qui cū patre.

Feria ſexta in albis, ad Matut. omnia ut in paſcha. Euangelium ſecundum Marcum.

Lectio. i.

Cap. 16. MAria Magdalene, & Maria Iacobi, & Salome, abeuntes emerūt aromata, ut uenientes ungerēt Ieſum. Et reliqua. Homilia beati Gregorij papę.

AVdiſtis fratres chariſsimi, quod ſanctę mulieres, quæ dn̄m ſecutæ fuerant, cū aromatibus ad monumentum uenerunt: & ei quē uiuentē dilexerant, etiā mortuo ſtudio humanitatis obſequuntur. Sed res geſta aliquid in ſancta eccleſia gerendū ſignificat. Sic quippe neceſſe eſt ut audiam⁹ quę facta ſunt, quatenus cogitemus etiā quę nobis ſunt ex eorū imitatione faciēda. Et nos ergo in eū qui mortuus eſt credentes, ſi odore uirtutū referti, cū opinione bonorū operū dominū quærimus, ad monumētū profecto illius cū aromatibus uenimus. ℟. Allel. ℣. Omnis terra.

Lectio. ij.

ILlæ autem mulieres angelos uident, quæ cū aromatib⁹ uenerūt. Quia uidelicet illę mētes ſupernos ciues aſpiciunt: quæ cū uirtutū odoribus ad deū per deſideria ſancta proficiſcūtur. Notandum uero nobis eſt, quidnam ſit quod in dextris ſedere angelus cernitur: quid namque per ſiniſtram niſi uita præſens, quid uero per dextram, niſi perpetua uita ſignatur? Vnde ſcriptum eſt. Leua eius ſub capite meo, & dextera illius amplexabitur me.

Sinistram nãque dei ecclesia, prosperitatem uidelicet uitæ præsentis, quasi sub capite posuit, quam intentione summi amoris premit. Dextera uero dei eam amplectitur, quia sub æterna eius beatitudine tota deuotione continetur. ℟. Alleluia. ℣. Pax multa. Lectio. iij.

Quia ergo redemptor noster iam præsentis uitæ corruptionem transierat, recte angelus (qui nuntiare perennem eius uitã uenerat) in dextera sedebat. Qui stola candida coopertus apparuit, quia festiuitatis nostræ gaudia nuntiauit. Candida & enim uestis splẽdorem nostræ denũtiat festiuitatis. Nostræ dicamus an suæ? Sed ut fateamur uerius, & suæ dicamus & nostræ. Illa quippe redemptoris nostri resurrectio, & nostra festiuitas fuit, quia nos ad immortalitatem reduxit, & angelorum festiuitas extitit, quia nos reuocando ad cœlestia, eorum numerũ impleuit. Tu autem. In benedictus. Alleluia. iiij. ad crucem Cantate domino, benedicite nomen eius, alleluia, bene nuntiate de die in diem, alleluia, dicite in nationibus, dominus regnauit in æternũ, allel. reliqua omnia ut in paschia. Oratio in laudate.

Omnipotens sempiterne deus, qui paschale sacramentum in reconciliationis humanę fœdere contulisti, da mentibus nostris: ut quod professione celebramus, imitemur effectu. Per dominũ nostrũ. psallen. Alleluia, benedictus dñs alleluia, qui uenit & redemit nos allel. allel. Cõple. Dominus in cœlo. &c.

Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui populum tuũ quõdam Ios

dane transiecto terram fecisti promissionis intrare, pręsta quęsumus. Vt significationis antiquę & ueritatis patefacta mysteria, per sacramenta baptismatis adoptionis tuae filij regno coelesti mereantur ascribi. Per dominũ. psall. Alleluia. v. Cõpleto. Sit splendor domini. &c. Oratio.

DEus qui per unigenitum tuũ aeternitatis nobis aditum deuicta morte reserasti, perfice desiderium nostrũ ex tua inspiratione cõceptum. Vt in quo renati sumus, in ipso consortium resurrectionis habeamus. Qui tecum. Ad Vesperas lucerna. Alleluia. ℣. Dominus illuminatio. &c. añt. in choro. Laudabo dominum in uita mea, alleluia, psallam deo meo quam diu ero, alleluia. Respon. in cho. Congratulamini mihi omnes qui timetis dominum, quia quem quaerebam apparuit mihi: & dum flerẽ ad monumentum, uidi dominũ meũ. Alleluia alleluia. ℣. Dicit ei angelus, mulier quid ploras, quem quaeris? surrexit enim sicut dixit. Alleluia. añt. Alleluia. iiii. ps. Benedic anima mea dominũ, domine. fol. 55. cã. Ecce nunc. Oratio. Omnipotens sempiterne deus, qui paschale. ut supra in matut. In mag. Gauisi sunt discipuli uiso dño. alleluia. Oratio Deus qui per unigenitum tuũ. ultima in matut. psall. Alleluia agnitus est dñs alleluia, in fractione panis all. all. ℞. in bapt. Alleluia. ℣. Venite exultemus domino, iubilemus deo salutari nostro. Alleluia. Oratio.

DEus qui credentes in te populos gratię tuę largitate multiplicas, respice propitius ad electionem tuam. Vt qui sacramento baptis

matis sunt renati, regni cœlestis mercantur introitum. Per dominũ. iiij. Versiculi.

Laudate dominũ quoniã bonus est psalmus: deo nostro iucunda sit laudatio.

Aedificans Ierusalẽ dominus: dispersiões Israël congregabit:

Qui sanat cõtritos corde, & alligat contritiones eorum.

Qui numerat multitudinem stellarum: & omnibus eis nomina uocans.

Gloria patri. &c. añt. Alleluia alleluia. cõpl. Regnum tuũ dñe. &c.

Oratio.

PRęsta quęsumus omnipotens deus. Vt per hæc paschalia festa quę agimus, deuoti in tua semper laude uiuamus. Per dominũ. psall. Alleluia. ... Complet. Quoniã. ... Oratio.

DEus qui nobis paschalia festa celebrare concedis, fac nos unigeniti filij tui domini nostri resurrectiõis gloriã misericorditer cõsequi. Qui tecum.

Sabbatho in albis. Ad Matut. omnia ut in pascha. Euangelium secũdum Marcũ. Lectio. j.

MAnifestauit se iterum dñs Iesus ad mare Tiberiadis, manifestauit autẽ sic. Et reliqua. Cap. 21. Homilia beati Gregorij papę.

LEctio sancti euangelij quæ modo in auribus uestris lecta est fratres mei, quæstione animũ pulsat, sed pulsatione sua uim discretionis indicat. Quæri etenim potest, cur Petrus, qui piscator ante conuersionem fuit, post conuersionem ad piscationem redijt. Et quũ ueritas dicat, nemo mittens manum suam ad aratrum, & aspiciens retro, aptus est regno dei: cur repetijt quod reliquit? Sed si uirtus discretionis inspicitur,

Luc 9.

citius uidetur: quia nimirum negotium quod ante conuersionē sine peccato extitit, hoc etiā post conuersionē repetere culpa non fuit. ℟. Alleluia. ℣. Omnis terra. Lectio ij.

NAm piscatorē Petrum, Matthæum uero telonariū scimus: & post conuersionem suam ad piscationē Petrus rediit, Matthæus uero ad telonij negotium nō resedit. Quia aliud est uictum per piscationē quærere, aliud telonij lucris pecunias augere. Sunt enim pleraque negotia, quæ sine pcātis exhiberi aut uix aut nullatenus possunt. Quæ ergo ad peccatū implicant, ad hæc necesse est, ut post cōuersionem animus nō recurrat. Quæri etiā potest, cur discipulis in mari laborantibus post resurrectionē suam dominus in littore stetit, qui ante resurrectionē suam coram discipulis suis in fluctibus maris ambulauit? Cuius rei ratio festine cognoscitur, si ipsa quę tunc inerat causa pensetur. ℟. Alleluia. ℣. Pax multa. Lect. iij.

QVid enim mare nisi præsens sæculū designat, quod se causarū tumultibus & undis uitæ corruptibilis illidit? Quid per soliditatem littoris nisi illa perpetuitas quietis ęternæ signatur? Quia igitur discipuli adhuc fluctibus mortalis uitæ inerant, in mari laborabant. Quia autem redēptor noster iam corruptionē carnis excesserat, post resurrectionem suam in littore stabat: ac si ipsum resurrectionis suæ mysteriū rebus discipulis loqueretur dicēs. Iam uobis in mare nō appareo: quia uobiscū in perturbationis fluctibus non sum. Tu autē. In benedictis. Alleluia. iiij. ad cruce.

Gaude Ierusalem & lætare alleluia, quia ecce filij tui in circuitu altaris domini alleluia, candidati effecti sunt, & in ore eorum alleluia. reliqua ut in pascha. Oratio in laudate.

Concede quæsumus omnipotens deus. Vt qui paschalia festa uenerando egimus, per hæc pertingere ad gaudia æterna mereamur. Per dominum. psallen. Alleluia, resurrexit dominus, alleluia, & uisus est a Simone, alleluia alleluia. Cõpler. Dñs in cœlo. &c Oratio.

Deus humani generis reparator & rector, fac ecclesiam tuã noua prole semper augeri, & deuotione cunctorũ crescere filiorũ. Per dominum. psallen. Alleluia. v cõpler. Sit splendor domini. &c. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, quem docente spiritu sancto paterno nomine inuocare præsumimus, effice in nobis filiorum corda fidelium: ut hæreditatẽ promissam mereamur ingredi per debitã seruitutem. Per dominũ. Ad uesperas lucernar. Alleluia. ℣. Dominus illuminatio. añt in cho. Alleluia, ecce hæreditas domini filij merces fructus uentris alleluia. ℟. in choro. Suxerunt mel de petra alleluia, & oleũ de firma petra alleluia. Perduxit eos dominus in uirtute terræ alleluia allel. allel. ℣. Dominus solus ducebat eos, & nõ erat cũ eis deus alienus. Perduxit. añt In exitu. ut in pascha. Oratio. Concede quæsumus omnipotẽs. ut in matu. In mag. Scio quod Iesum. ut in pascha. Oratio. Omnipotẽs sempiterne deus quem. ultima in matut. psallen. Ecce hæreditas domini alleluia, filij merces fructus uentris, alleluia

Alleluia alleluia. ℟. In bapt. Alleluia. ℣. Prę ueniamus faciem eius in confessione, & in psal mis iubilemus illi. Alle luia. Oratio.

Deus per quem no bis & redēptio ue nit, & præstatur adop tio, respice in opera mi sericordiæ tuæ. Vt in Christo renatis & æter na tribuatur hæreditas, & uera libertas. Per eundem. iiij. uersiculi.

Exaudiat te dominus in die tribulationis: pro tegat te nomen dei Ia cob.

Mittat tibi auxiliū de sancto: & de Sion susci piat te.

Memor sit omnis sacri ficij tui: & holocaustū tuum pingue fiat.

Tribuat tibi dominus secundum cor tuum: & omne consilium tuum confirmet.

Gloria patri. &c. añt. alleluia alleluia alleluia. Cōple. Regnum tuum. &c. Oratio.

DA nobis quęsumus domine. Vt pascha lia gaudia quæ lætantes exequimur, perpetua uirtute nos tueantur & saluent. Per dominum. psallen. Dominus regit me & nihil mihi deerit alleluia alleluia. ℣. Glo ria in excelsis deo, & in terra pax alleluia al leluia. Sicut erat in prin cipio. &c. item. Dñs regit me. &c. cōplet. Quoniam tu. &c.

Oratio.

PRęsta quęsumus om nipotens deus. Vt qui paschale sacramen tum uera fide & deuo ta mente exequimur, æternæ uitæ gaudia per cipere mereamur. Per dominum nostrum.

Dominica prima post pascha ad matut. om nia ut in pascha.

Euangelium secundum Ioannem. Cap. 20.

QVum esset sero die illa una sabbatho rū, & fores essent clau sæ, ubi erant discipuli

cōgregati, propter me tum Iudæorum. Et reliqua. Homilia beati Gregorij papę.

PRima lectionis huius euangelicę quęstio animum pulsat, quomodo post resurrectionem corpus dominicū uerum fuit, quod ianuis clausis ad discipulos ingredi potuit. Sed sciendum nobis est, quod diuina operatio, si ratione cōprehenditur, non est admirabilis: nec fides habet meritū, ubi humana ratio prębet experimentū. Sed hæc ipsa redēptoris nostri opera, quæ ex semetipsis cōprehendi nequaquam possunt, ex alia eius operatione pensanda sunt: ut rebus mirabilibus fidem præbeant facta mirabiliora. ℟. Alleluia. ℣. Omnis terra, &c. Lectio. ij.

ILlud enim corpus domini intrauit ad discipulos ianuis clausis, quod uidelicet ad humanos oculos, per natiuitatē suā, clauso exiuit utero uirginis. Quid ergo mirum, si clausis ianuis, post resurrectionem suā, in æternū iā uicturus intrauit, qui moriturus ueniens, nō aperto utero uirginis exiuit? Sed quia illud corpus quod uideri poterat, fides intuentium dubitabat, ostendit eis protinus manus & latus. Palpandā carnem præbuit, quam ianuis clausis introduxit. ℟. Alleluia. ℣. Pax multa, &c. Lectio. iij.

QVa in re, duo mira & iuxta humanam rationem sibi ualde contraria ostendit: dum post resurrectionē suam corpus suum & incorruptibile, & tamē palpabile demōstrauit. Nā & corrūpi necesse est quod palpatur, & palpari nō potest, quod nō corrūpitur. Sed miro modo & inæstimabili, redemptor noster,

& incorruptibile post resurrectionem, & palpabile corpus exhibuit: ut monstrando incorruptibile inuitaret ad præmium, præbendo palpabile formaret ad fidem. Et incorruptibilem ergo se & palpabilem demonstrauit, ut profecto esse post resurrectionem ostenderet corpus suū, & eiusdem naturæ, & alterius gloriæ. Tu autē. In benedictus. Alleluia. iiij. Ad crucē. Decātabat populus Israël alleluia, & uniuersa multitudo Iacob colebant dñm legitime, & Dauid cū cātoribus cithara repercutiebat in domo dñi, & omnis populus clamabat Alleluia all. all. In cantemus ut in pascha. In Benedicite.

Benedicite omnia opera dñi dño alleluia, deū benedicite alleluia.

Oratio.

PRęsta quęsumus omnipotens deus. Vt qui paschalia festa peregimus, hæc te largiente moribus & uita teneamus. Per dominum. Reliqua ut in pascha. psallen. Clamaui ad te dñe deus meus tota die alleluia alleluia. cōple. Dñs in cœlo &c.

Oratio.

DEus innocentiæ restitutor & amator, dirige ad te tuorum corda famulorum. Vt quos de infidelitatis tenebris liberasti, nūquā a tuę ueritatis luce discedant. Per dominum. psallen. Alleluia. iiij. Cōple. Sit splendori &c. Oratio.

PRęsta quęsumus omnipotens deus. Vt qui gratiā dominicę resurrectiōis agnouimus, ipsi per amorem spiritus a morte animę resurgamus. Per eundē. Ad Vesperas. Lucerī. Quoniā tuaāt in cho. Laudate dñm quoniā bonus est psalmus alleluia alleluia. R. in cho.

Adduxi uos per desertum quadraginta annis ego dominus, nō sunt attrita uestimenta uestra. Manna de cœlo plui uobis, & obliti estis me alleluia. ℣. Popule meus qui feci tibi, aut quid molestus fui? responde mihi. Manna de cœlo. In Dixit. Alleluia. iiii. In Cōfitebor. alleluia alleluia. In Beatus Alleluia. iij. In Laudate. Cuius liuore sanati sumus alleluia all. all. añt. In exitu. ut in pascha. oratio. Pręsta quę sumus omnipotens. ut sup. in mat. In mag. Quia uidisti me Thoma credidisti, beati qui non uiderunt & crediderunt alleluia. oratio. Deus innocentiæ. ut in matut. psallen. Misit digitum meū in fixuram clauorū, & manus meas in latus eius, dixi dominus meus & deus meus, alleluia. Cōpletor. Regnum tuum. &c. Oratio. Pręsta quęsumus omnipotens deus. ut in matut. psallen. Stetit dominus in medio discipulorū suorū, & dixit eis alleluia, pax uobis, uidete quia ego sum alleluia alleluia. Cōple Quoniā tu. &c.

Oratio.

PEruenīant ad te domine supplicum preces. Vt quibus tuam clementiam nosce tribuisti, hanc eis facias iugiter nō deesse. Per dñm. Feria secunda albis depositis. ad matut. Resp. post hymnū. Alleluia alleluia alleluia. ℣. Ad te dñe leuaui animā meam, deus meus in te cōfido Alleluia. In primo nocturno. Beatus uir. ut signatur in psalterio tempore paschali. &c. Ex actis apostolorum.

Lectio prima.

PRimū quidē sermonē feci de omnibus o Theophile, quæ cœpit Iesus facere & docere, usque in diem qua

præcipiés apostolis per spiritũ sanctũ quos elegit assumptus est. Quibus & præbuit seipsum uiuum post passionem suam in multis argumẽtis, per dies quadraginta, apparens illis, & loquens eis de regno dei. ℟. Alleluia. ℣. Cantabo tibi domine in toto corde meo. Alleluia.

Lectio. ij.

ET conuescens præcepit eis, ab Hierosolymis ne discederẽt, sed expectarẽt promissionem patris, quam audistis (inquit) ex me: quia Ioãnes quidẽ baptizauit aqua, uos autẽ baptizabimini spiritu sancto nõ post multos hos dies. ℟. Alleluia alleluia alleluia. ℣. Cantate domino canticũ nouũ. Alleluia. Lectio. iij.

IGitur qui conuenerant interrogabãt eũ dicentes. Domine, num in tempore isto restitues regnũ Israeli? Dixit autem eis, Non est uestrũ nosse tempora uel momenta, quæ pater posuit in sua potestate: sed accipietis uirtutem superuenientis spiritus sancti in uos: & eritis mihi testes in Ierusalẽ, & in omni Iudæa, & Samaria: & usque ad ultimũ terræ. Tu autẽ. In benedictus. Alleluia. iij. oratio secreta. Miserere nobis omnipotẽs deus. infra in feria. ij. cõi. In miserere. Miserere mei deus secundũ magnam misericordiam tuam alleluia alleluia. Orationes quære in feria secunda in albis fol. 352. possunt etiã dici orationes dñicę primę præteritæ post pascha. Vt ponuntur in matut. & in Vesperis, per totam istam hebdomadã. In laudate. Alleluia alleluia. Cap. Cœli enarrant gloriã dei, & opera manuum eius annũtiat firmamentum. ps. direct. Deus in nomine. fol. 28. Resp. in bapt.

Alleluia alleluia. ℣. Cantate dño canticum nouũ, cantate dño omnis terra. Alleluia.

Oratio ut in dicta feria fol. 152. uel in dñica preterita. iiij. versiculi.

Dominus regit me & nihil mihi deerit: in loco pascuæ ibi me collocauit.

Super aquam refectionis educauit me animam meã conuertens: deduxit me super semitas iustitiæ propter nomen suum.

Nam & si ambulem in medio umbrę mortis: non timebo mala quoniam tu mecum es.

Virga tua & baculus tuus: ipsa me consolata sunt.

Gloria patri. &c. añt. Alleluia alleluia. cõple. Ostende nobis dñe misericordiã tuã, & salutare tuũ da nobis. Kyriel.

Oratio ut supra. nõ dicitur officium mortuorum nec ad tertiã sextam & nonã miserere.

Ad Vesperas. Lucern. Dominus illuminatio. ut in ferijs cõmunibus. ℟. in choro. Eructauit cor meũ uerbũ bonum Alleluia. ℣. Lingua mea calamus scribę uelociter scribẽtis. Allel. añt. In diebus. ps. Dilexi. cum reliquis fol. 63. orationes dicuntur ut dictum est in matut. In mag. Alleluia. iij. ℟. in bapt. Alleluia allel. ℣. Propter honorem nominis tui dñe libera nos, & propitius esto peccatis nostris. Allel.

Oratio. iiij. Versiculi.

Miserere mei deus miserere mei: quoniã in te cõfidit anima mea.

Et in umbra alarũ tuarũ sperabo: donec trãseat iniquitas.

Clamabo ad deum altissimũ: deũ qui benefecit mihi.

Misit de cœlo & liberauit me: dedit in opprobriũ cõculcantes.

Gloria patri. añt Allel. allel. cõple. Benedictus

es dñe. Oratio ut supra. Feria tertia albis depositis ad Matut. ℞. post hym. Alleluia alleluia alleluia. ℣. Afferte domino filij dei, afferte domino filios arietũ. allel. In. j. noctur. Diligã te. ut ĩ tẽpore paschali &c. Ex actis apostol. Lect. j

STans Petrus cum undecim leuauit uocẽ suã, & loquut⁹ est dicens. Viri Israëlitę, audite uerba hæc. Iesum Nazarenũ, uirũ approbatũ a deo erga uos uirtutibus & prodigijs & signis quæ fecit per illũ deus in medio uestri, sicut & ipsi scitis: hunc definito cõsilio & præsentia dei traditũ accipientes per manus iniquorũ affligentes interemistis: quẽ de⁹ suscitauit solutis dolorib⁹ mortis, eo quod impossibile erat teneri illum ab ea. Dauid enim dicit in eũ. Prouidebã dñm in cõspectu meo semper, quoniã a dextris est mihi ut nõ cõmouear. Propter hoc lætatũ est cor meum, & exultauit lingua mea: insuper & caro mea requiescet in spe. Quoniã nõ derelinques in inferno animã meã, nec dabis sanctum tuũ uidere corruptionẽ. ℞. Alleluia. ℣. Cantabo tibi. ut in feria præcedenti. Lectio. ij.

VIri fratres, liceat audẽter dicere ad uos de patriarcha Dauid, quod & defunctus est, & sepultus est, & sepulchrũ eius est apud nos usque in hodiernũ diẽ. Propheta igitur quũ esset, & sciret quod iure iurãdo iurasset illi deus, de fructu lumbi eius sedere super sedẽ eius, prę uidẽs loquutus est de resurrectiõe Christi, quia nõ est derelicta aia eius in inferno, neque caro eius uidit corruptionẽ. Hunc Iesum suscitauit deus, cuius nos testes sumus. ℞. Allel. ℣. Cantate dño. &c. Lect. iij.

DExtera igitur dei exaltatus, & promissione spiritus sancti accepta a patre effudit hoc quod nunc uos uidetis & auditis. Non enim Dauid ascendit in cœlos, dicit autē ipse. Dixit dominus domino meo, sede a dextris meis: donec ponam inimicos tuos, scabellum pedum tuorū. Certissime sciat ergo tota domus Israël, quod dominum & Christum deus fecit hunc Iesum quem uos crucifixistis. Tu autem. In benedictus. Alleluia. iiij. oratio feriata. Tu nos domine qui lux es. in feria. iij. communi. In miserere. Miserere mei deus alleluia alleluia. Orationes ut supra in feria. iij. in albis. fol. 353 uel de dominica præterita. In laudate. Alleluia alleluia. Cap. Afferte dño gloriam & honorem, afferte domino gloriam nomini eius. ps. direct. Deus misereatur. fol. 34. Resp. in bapt. Alleluia alleluia alleluia. ℣. Cantate dominō canticum nouum. Alleluia. Sequitur oratio iiij. Versiculi. Dñi est terra & plenitudo. quę re in Vesperis feriæ tertiæ in albis fol. 353. Cōplet. In matutinis domine, meditabor in te, quia factus es adiutor meus. Kyr. oratio. &c. Ad Vesperas. ℟. in choro. Cantate dño canticū nouū alleluia. ℣. Cantate domino benedicite nomen eius, bene annuntiate de die in diem salutare eius. Alleluia. añt. Fiat pax. ps. Lætatus sum. fol. 70. cum reliquis orationes ut dictum est in matut. In magnificat. Magnificat anima mea dominū alleluia alleluia. Oratio Resp. in bapt. Alleluia. ℣. Laudate dominum quoniam bonus est psalmus. Alleluia. Oratio. iiij. ℣. Lætatus sum in

ijs quæ dicta sunt mihi. In Vesperis feriæ. ij. in albis. fol. 352. Cõplet. Benedictus es domine. &c. Oratio.

Feria quarta albis depositis. Ad matut. Resp. post hymnũ. Alleluia. ℣. Ad te dñe. supra in feria. ij. fol. 361. In j. nocturno. Beati quorum. ut in tempore paschali. &c. Ex actis apostolorũ.

Lectio. j.

HIs autem auditis, cõpuncti sunt corde, & dixerunt ad Petrũ & ad reliquos apostolos. Quid faciemus uiri fratres? Petrus ait ad illos. Pœnitentiam agite; & baptizetur unusquisque uestrum in nomine Iesu Christi, in remissionẽ peccatorũ: & accipietis donũ spiritus sancti. Vobis enim facta est repromissio & filijs uestris, & omnibus qui lõge sunt, quoscũque aduocauerit dñs deus noster. Alijsque uerbis plurimis testificatus est, & exhortabatur eos dicens. Saluamini a generatione ista praua. ℟. Alleluia. ℣. Cantabo. in feria secunda precedenti. Lect. ij.

QVi ergo libenter receperunt sermone eius, baptizati sunt: & appositæ sunt in die illa animæ circiter tria milia. Erant autẽ perseuerãtes in doctrina apostolorũ, & cõmunicatiõe, & fractione panis, & orationibus, fiebat autem omni animæ timor, multaque prodigia & signa per apostolos fiebãt. ℟. Alleluia. ℣. Cantate domino.

Lectio. iij.

OMnes autem qui credebãt erant pariter, & habebãt omnia cõmunia. Possessionesque & substantias uendebant, & diuidebant illa omnibus, prout cuique opus erat. Quotidie quoque perdurãtes unanimiter in tẽplo, & frangentes circa domos pa-

nem sumebant cibū, cū exultatione & simplici tate cordis, collaudan tes deū, & habētes gra tiam ad totū populum. Dn̄s autē addebat qui salui fierent quotidie ec clesiæ. In benedictus. Alleluia. iiij. oratio se creta. Tuæ dn̄e nobis cū uirtutis infra in feria. iiij. cōi. In miserere Se cundū magnā misericor diā tuā alleluia alleluia.

Orationes quære supra in feria. iiij. in albis fol. 355. uel de dominica preterita. In Laudate, Alleluia allel. allel. cap. Te decet hymnus deus in Sion, & tibi redde tur uotū in Ierusalem. ps. directus. Deus in adiutoriū. fol 36 R. in bapt. Alleluia. ℣. Cā tate. ut supra. fol. 363. oratio. ut supra. iiij. ℣. Dn̄s regit me & nihil. supra in. ij. feria fol 343 cōple. Dn̄e exaudi ora tionē nostrā. & clamor noster ad te perueniat. Kyr. Oratio ut supra.

Ad uesperas. R. in cho. Laudate dn̄m. In chor dis & organo alleluia. ℣. Laudate eū in tym pano & choro, laudate eum. In chordis. an̄t. Nisi tu dn̄e. ps. Nisi do minus ædificauerit. cū reliquis. fol. 71. Ora tiōes ut dictū est in mat. In mag Quia fecit mihi magna qui potens est alleluia. Oratio. R. in bapt. Psallam deo meo. Quādiu fuero all. all. ℣. Lauda anima mea dn̄m, laudabo dominū in uita mea. Quādiu. iiij. Versiculi.

Lauda anima mea do minū, laudabo dominū in uita mea: psallā deo meo quādiu ero.

Nolite cōfidere in prin cipibus: neque in filijs hominū, in quibus nō est salus.

Exibit spiritus eorum & reuertetur in terrā suā: in illa die peribunt omnes cogitationes eo rum.

Beatus cuius deus Ia

cob adiutor eius, spes eius in domino deo ipsius: qui fecit cœlũ & terram mare & omnia quæ in eis sunt.

Gloria patri. añt. Alleluia alleluia. Cõplet. Benedictus es domine. &c.

Feria quinta albis depositis. Ad Matut. R. post hymnũ. Alleluia. ℣. Afferte domino. ut supra in feria. iij. fol. 364. In j. nocturno. Sicut ceruus. cũ reliquis ut in tempore paschali. Ex actis apostolorum. Lectio. j.

SImul autẽ Petrus & Ioãnes ascendebãt in templũ ad horã orationis nonã. Et quidam uir qui erat claudus ex utero matris suæ baiulabatur: quem ponebant quotidie ad portã templi, quæ dicitur speciosa, ut peteret eleemosynam ab introeuntibus in templũ. Is quũ uidisset Petrum & Ioannem ingressuros in templum, rogabat ut eleemosynã acciperet. Intuens autem in eum Petrus cum Ioanne dixit: aspice in nos. At ille intendebat in eos, sperans se aliquid accepturum ab eis. R. Alleluia. ℣. Cantabo. &c. ut in feria secunda.

Lectio. ij.

PEtrus autem dixit. Argentum & aurũ non est mihi, quod autẽ habeo, hoc tibi do. In nomine Iesu Christi Nazareni surge & ambula. Et apprehensa manu eius dextera, alleuauit eum: & protinus consolidatæ sunt bases eius & plantæ. Et exiliens stetit & ambulabat, & intrauit cum illis in templum, ambulans, & saliens, & laudans deum. Et uidit totus populus eum ambulantem & laudantẽ deum. R. Alleluia. ℣. Cantate domino. &c.

Lectio. iij.

A Gnoscebant que il lum, quod ipse erat qui ad eleemosynã sedebat ad speciosam portã templi. Et impleti sunt admiratiõe & stupore, in eo quod contingerat illi. Quum teneret autẽ qui sanatus fuerat claudus Petrum & Ioannẽ, cucurrit totus populus ad eos in porticu quæ appellatur Solomonis stupentes. Videns autẽ Petrus, respondit ad populum: uiri Israelitæ, quid miramini in hoc, aut nos quid intuimini, quasi nostra uirtute aut pietate fecerimus hunc ambulare. Tu autem. In benedictus. Alleluia. iiij. oratio secreta. Miserere nobis omnipotens deus secundum. Infra in feria v. cõmuni In miserere. Auditui meo domine dabis gaudium alleluia alleluia. Orationes ut in v feria in albis fol. 356. uel (ut dixi) de dominica præterita. In laudate. Alleluia alleluia. Cap. Laudate pueri dominum, laudate nomen domini. ps. direct. Laudate pueri dñm. fol. 62. R. in bapt. Alleluia iij. ℣. Cantate domino canticum nouum. Alleluia. Oratio ut supra. iiij. ℣. Domini est terra. in feria. iij. in albis fol. 358 Cõple. Benedicam dominũ in omni tempore, semper laus eius in ore meo. Kyr. Oratio. j Ad Vesperas. R. in choro. Eructauit cor. quere supra fol. 362 añt. Memẽto domine. ipse cõ reliquis. fol. 72. Oratiões ut dixi in mat. In mag. Recordare dñe misericordiæ tuæ alleluia. Oratio. Resp. in bapt. Laudabo dominum in uita mea. Psallam deo meo alleluia. ℣. Suauis sit ei disputatio mea, ego uero delectabor in domino. Psallam deo. Oratio. iiij. ℣. Laudate dominum quoniã bonus est. quære in feria

sexta in albis fol. 358.
Cõplet. Benedictus es domine. &c Oratio. Feria sexta albis depositis. ad mat. R. post hym. Alleluia. ℣. Ad te dñe. supra fol. 361. In j. noct. Quid gloriaris. cum re-liquis ut in tẽpore paschali. Ex actis apostolorum. Lectio. j.

DEus Abraham, & deus Isaac, & deus Iacob: deus patrum nostrorũ glorificauit filiũ suum Iesum, quem uos tradidistis, & negastis ante faciem Pilati, quũ ille iudicasset esse absoluendum. Vos autẽ sanctum & iustũ negastis, & petistis uirum homicidã donari uobis, autorem uero uitæ interfecistis, quem deus suscitauit a mortuis, cuius nos testes sumus: & in fide nominis eius hunc quẽ uos uidetis & nostis cõfirmauit nomen eius: & fides quæ per eum est, dedit ei integritatẽ istã in conspectu omniũ uestrum. R. Alleluia. ℣. Cantabo tibi. fol 362.

Lectio. ij.

ET nunc fratres, scio quod per ignorantiã fecistis, sicut & principes uestri. Deus autẽ quæ prænũtiauerat per os omnium prophetarum suorum passurum Christum sic impleuit. Pœniteat uos igitur, & conuertimini, ut deleantur peccata uestra: ut quũ uenerint tempora refrigerij a cõspectu domini, & miserit eum qui ante prędicatus est nobis Iesum Christum, quem oportet quidem cœlum suscipere, usque ad tempora restitutionis omniũ, quæ loquutus est deus, per os omnium sanctorum suorũ a sæculo prophetarum. R. Alleluia. ℣. Cãtate dño. fol. 361

Lectio. iij

MOyses quidem ad patres dixit: quoniam prophetam suscitabit uobis dominus deus

uester de fratribus ue-
stris, tãquã me, ipsum
audietis iuxta omnia
quæcũqueloquutus fue
rit uobis. Erit autẽ, om
nis anima quæ nõ audie
rit prophetã illũ, exter
minabitur de populo.
Et omnes prophetæ a
Samuele & deinceps
qui loquuti sunt, annun
ciauerunt dies istos. Tu
autem. In benedictus.
Alleluia. iiij. oratio se-
creta. Exurge dñe fer.
In feria sexta cõmuni.
In miserere. Auerte fa-
ciẽ tuã a peccatis meis
deus alleluia alleluia.
Orationes ut supra in
feria. vj. in albis fol. 359
Vel de dominica præte
rita. In laudate. Alleluia
iiij. cap. Cantemus dño
gloriose enim honorifi-
catus est. ps. directus.
Domine exaudi oratio
nẽ meã. fol. 77. R. in
bapt. Alleluia. ℣. Can
tate dño. supra fol. 363.
Oratio. iiij. ℣. Dñs re-
git me. supra fol. 363.
Cõplet. Exurge domi
ne adiuua nos, & libera
nos propter nomẽ tuũ.
Kyriel. Oratio,
Ad uesperas. R. in cho.
Cantate domino canti
cum. supra fol. 364.
ant. Opera manuum.
ps. Confitebor tibi.
cum reliquis. fol. 74.
Orationes. ut dictũ est
in matut. In magnificat.
Alleluia alleluia allel.
oratio. R. in bapt. Allel.
Laudate dominũ quo-
niã bonus est psalmus.
Alleluia. Oratio. iiij. ℣.
Lauda Ierusalẽ dñm.
supra feria quinta in al-
bis. fol. 357. Cõplet.
Benedictus es domine.
&c. Oratio.
Sabbatho primo albis
depositis. R. post hym.
Alleluia. ℣. Afferte do
mino filij. supra. fol.
364. In cantemus.
Cantemus dño alleluia
alleluia alleluia. ant.
Beati qui scrutantur.
ps. Beati immaculati.
usque ad finem. alij no-
lũt ut dicatur usque ad
In æternum domine.

in ista hebdomada: in altera uero. In æternũ domine, usque ad finé. unusquisque faciat pro ut hbitũ sibi fuerit, ego in hoc quid sentiã, proferre non intendo.

Ex actis apostolorum.

Lectio. j.

Vos estis filij prophetarũ, & testamenti, quod disposuit deus ad patres nostros, dicẽs ad Abrahã. Et in semine tuo benedicentur oẽs familiæ terræ. Vobis primũ deus susci tans filiũ suũ Iesum, mi sit eũ benedicentẽ uobis: ut cõuertat se unusquisque a nequitia sua. ℟. Alleluia. ℣. Cantabo tibi. supra fol. 363.

Lectio. ij.

Loquentibus autem illis ad populũ, superuenerũt illis sacerdotes & magistratus templi, & Sadducæi, dolentes quod docerent populũ, & annunciarent in Iesu resurrectionem ex mortuis: & iniecerunt in eos manus, posueruntque eos in custodiã in crastinũ: nã erat iã uespera. Multi uero eorũ qui audierãt uerbum crediderunt: & factus est numerus uirorum circiter quinque milia. ℟. Alleluia. ℣. Cantate domino. supra fol. 363.

Lectio. iij.

Factum est autẽ postero die ut cõgregarentur principes eorũ, & seniores, & scribæ in Ierusalẽ, & Annas, & Caiphas, & Ioãnes, & Alexander, & quot quot erant de genere sa cerdotali: Et statuentes eos in medio, interrogabant in qua uirtute, aut in quo nomine fecistis hoc uos? Tu autem domine. In benedictus. Alleluia. iiij. oratio secreta. Protege nos deus infra in sabbatho comuni. In Cõfitemini. Confitemini domino alleluia alleluia allel.

Orationes ut supra in sabbatho in albis fol. 359. uel de dñica prę terita, In laudare Laudate dominũ de cœlis, laudate eum in excelsis alleluia, alleluia. cap. Cantate domino canticum nouum, laudatio eius in ecclesia sanctorum. ps. direct. Domine refugium. fol 49. Resp. in bapt. Alleluia allel. allel. allel. ℣. Domine refugium factus es nobis a generatione & progenie. Alleluia allel. Oratio. iiij. Vers. Beati quorũ remissæ, ut in die paschæ fol. 351. Cõpl. Repleti sumus mane, misericordia tua, & exultauimus, & delectati sumus. Kyriel. Oratio. Ad Vesperas. Lucerna Quoniam tu illuminas. Resp. in choro. Alleluia allel. allel. ℣. Benedicam dñm in omni tẽpore, semper laus eius in ore meo, Alleluia. añ. Benedictus dominus. ipse cum reliquis. fol. 77. Orationes ut dictum est in matut. In mag. Alleluia. iiij. oratio Resp. in bapt. Alleluia alleluia. ℣. Delectare in domino & dabit tibi petitiones cordis tui. Alleluia. Oratio iiij. ℣. Exaudiat te dominus. in sabbatho in albis fol. 360. Cõple. Quoniam tu illuminas. alia Benedictus es dñe. &c. Oratio.

Dominica secũda post pascha. Ad matut. omnia ut in pascha.

Euangelium secundum Ioannem. Lectio. j.

IN illo tẽpore. Vidit Ioannes Iesum uenientem ad se & ait. Ecce agnus dei, ecce qui tollit peccatum mundi. Et reliqua. Cap. i

Homilia Bedæ.

IOannes Baptista & præcursor domini saluatoris, quem diu uenturum populis uerbo prædicauerat, ipsum iam uenientem ad se, sicut ex lectione sancti euangelij

gelij fratres modo quũ legeretur audistis, mox digito demonstrauit dicens. Ecce agnus dei, ecce qui tollit peccatũ mundi. Ecce innocens & ab omni peccato immunis: ut pote qui os quidẽ de ossibus Adã, idest de carne Adam: sed nullã de carne peccatrice traxit maculam culpae. R. Alleluia. V. Omnis terra, ut in pascha. Lectio. ij.

Ecce qui tollit peccatum mundi, ecce qui iustus inter peccatores, mitis inter impios: hoc est, quasi agnus inter lupos apparens, etiã peccatores & impios iustificandi habet potestatem. Quomodo autem peccata mundi tollat, quo ordine iustifi cet impios, apostolus Petrus ostẽdit, qui ait.
Pet. Nõ corruptibilibus auro uel argento redempti estis de uana uestra conuersatione paternae traditionis, sed pretioso sanguine quasi agni incõtaminati & immaculati Iesu Christi. Et in apocalypsi Ioãnes apostolus, qui dilexit nos (inquit) & lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. R. Alleluia. V. Pax multa. Lectio. iij.

Non solum autem lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo, quando sanguinem suũ dedit in cruce pro nobis, uel quando quisque nostrum mysterio sacrosanctae passionis eius baptismi aqua ablutus est: uerum etiam quotidie tollit peccata mundi, lauatque nos a peccatis nostris quotidianis in sanguine suo: quum eiusdem beatae passionis ad altare memoria replicatur, quũ panis & uini creatura in sacramentũ carnis & sanguinis eius ineffabili spiritus sanctificatiõe transfertur. Sicque corpus & sanguis illius, in

fideliū manibus ad per- nitiem suā funditur & occiditur: sed fidelium ore suā sumitur in salu- tem. Tu autē. In bene- dictus. Alleluia. iiij. ad crucem. Angelus dñi re uoluens. quære supra fol. 352. In Cantemus ut in pascha. In benedi cite. Benedicite oia ope ra dñi dño alleluia, & hymnū dicite dño deo nostro alleluia. Oratio.

MIsericors dñe fide- lium tuorū cōsola tor & doctor, auge in Ecclesia tua desideria quæ dedisti, & de intelli genda altitudine pro- missionū tuarum speran tium in te corda cōfir- ma. Vt oēs adoptionis filij lumen quod nōdū ostendis fidei oculis in- cūctanter intueantur, et patienter expectent. Per dñm. In laudate ut in pascha. psall. Clama- ui ad te dñe deus meus tota die alleluia alleluia. Cōplet. Dñs in cœlo. &c. Oratio.

DEus qui in filij tui humilitate iacentē mundum erexisti, fideli bus tuis perpetuā cōce de lętitiā. Vt quos a per petuæ mortis eripuisti casibus, gaudijs facias perfrui sempiternis. Per eundem. psallens. Alleluia. iiij. Cōplet. Sit splendor domini. &c. Oratio.

PRęsta quęsumus om nipotęns deus, spiri tualibus gaudijs nos re- pleri: ut quod actu geri mus mente sectemur. Per dñm. Ad Vesperas lucern. Quoniam tu. Añt. in choro. Alleluia, magnificem⁹. supra fol. 352. ℞. in choro. Hym num cantate nobis alle luia, quomodo cātabi- mus canticum domini. In terra aliena alleluia alleluia. ℣. In salicibus in medio eius suspen- dimus organa nostra, quia illic interrogaue- runt qui captiuos du- xerunt nos. In terra. Psalmi ut in dñica pr-

terita. Oratio. Misericors dñe. vt in matut. In mag. Alleluia. vii. oratio. Deus qui in filij. psallen. Inclina ad me aurem tuã & salua me, alleluia alleluia alleluia. Cõple. Regnum tuum. &c. Oratio. Presta que sumus omnipotens. psalleñ. Ioannes precursor uidit dominum & ait: ecce agnus dei, ecce qui tollit peccatum mundi alleluia alleluia. Cõplet. Quoniam tu. &c. Oratio. Deus qui nos fecisti.

In ista hebdomada & in cæteris sequentibus usque ad ascensionem si contingat fieri de feria, fit idem officium ut in hebdomada præcedenti, & nihil mutatur præterquã lectiones, & orationes quæ sumuntur de illa dominica que mox præcesserit, nisi quis uoluerit dicere orationes quæ signantur per octauam resurrectionis, vt dictũ est etiã in hebdomada præcedenti. Feria secũda hebdomadę.iij.post pascha. Ex actis apostolorum.

Lectio. i.

TVnc Petrus repletus spiritu sancto dixit ad eos. Principes populi, & seniores Israel, si nos hodie examinamur in benefacto hominis infirmi, in quo iste saluus factus est, notum sit omnibus uobis, & toti populo Israel: quod in nomine Iesu Christi Nazareni, quẽ uos crucifixistis, quem deus suscitauit a mortuis, per hunc iste astat corã uobis sanus. Hic est lapis ille, qui reprobatus est a uobis ædificantibus, qui factus est in caput anguli: & non est in alio aliquo salus. Nec enim aliud nomen est sub cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri.

Lectio. ij.

VIdentes autem Petri audaciã & Ioãnis, cõpertoque quod homines essent sine literis & idiotæ, admirabantur, & agnoscebant eos, quod cum Iesu fuissent, hominem quoque uidentes stantem cum eis qui sanatus fuerat, nihil poterant contradicere. Iusserunt autem illos extra concilium secedere, conferebantque adinuicẽ dicentes. Quid faciemus hominibus istis? Quoniam quidem notum signum factum est per eos omnibus habitantibus Ierusalem: manifestum est & nõ possumus negare.

Lectio. iii.

SEd ne amplius diuulgetur in populum, minaciter cõminemur eis, ne ultra loquantur in nomine hoc ulli hominũ. Et uocantes eos præceperunt, ne omnino loquerẽtur, neque docerent in nomine Iesu. Petrus uero & Ioannes respondentes dixerunt ad illos. Si iustum est in conspectu dei uos potius audire quam deum, iudicate. Non enim possumus, quæ uidimus & audiuimus non loqui.

Feria tertia. Ex actis, ut supra. Lectio. i.

AT illi cõminantes dimiserunt eos, nihil inuenientes, quomodo punirent eos, propter populũ: quia omnes glorificabant deũ, in eo quod acciderat. Annorũ enim erat amplius quadraginta homo, in quo factum fuerat signum istud sanitatis. Dimissi autem uenerunt ad suos, & annunciauerunt eis quęcũque ad eos principes sacerdotum & seniores dixissent. Qui quum audissent, unanimiter leuauerunt uocẽ ad deũ, & dixerunt.

Lectio. ij.

DOmine, tu es deus, qui fecisti cœlũ

& terram, mare & omnia quæ in eis sunt: qui per os patris nostri Dauid pueri tui dixisti. Quare fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania? Astiterunt reges terræ, & principes cõuenerunt in unũ, aduersus dominũ, & aduersus Christum eius. Conuenerunt enim uere in ciuitate ista aduersus sanctum puerum Iesum, quẽ unxisti, Herodes & Pontius Pilatus, cum gentibus & populis Israël, ad faciendum quæcunque manus tua & consilium tuũ prius decreuerunt fieri.

Lectio. iij.

ET nunc domine, aspice in minas eorũ, & da seruis tuis cũ omni fiducia loqui uerbũ tuum, in hoc manum tuam extendendo ad sanationem, & signa, & prodigia fieri per nomẽ sanctum filij tui Iesu. Et quũ orassent illi, motus est locus in quo erãt congregati: & repleti sunt omnes spiritu sancto, & loquebantur uerbum dei cum audacia.

Feria quarta, hebdomadæ. iij. post pascha.

Lectio. j.

MVltitudinis autem credentiũ erat cor unũ, & anima una: nec quisquã eorũ quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat: sed erant illis omnia cõmunia. Et uirtute magna reddebant apostoli testimonium resurrectionis domini Iesu: & gratia magna erat in omnibus illis. Neque enim quisquã egẽs erat inter illos.

Lectio. ij.

QVotquot enim possessores agrorũ aut domorũ erant, uendentes afferebant pretia eorum quę uendebant, & ponebant ante pedes apostolorum. Diuidebatur autem singulis prout cuique opus erat. Ioses uero qui cognominatus est Barna-

bas ab apostolis, quod est filius cõsolationis, Leuites, Cyprius genere, quũ haberet agrũ, uendidit eũ: & attulit pretiũ, et posuit ante pedes apostolorum.

Lectio. iij.

VIr autem quidã nomine Ananias, cũ Sapphira uxore sua uẽdidit agrũ, & fraudauit de pretio, cõscia etiam uxore sua: & afferens partẽ quãdã ad pedes apostolorũ posuit. Dixit autẽ Petrus. Anania, cur tentauit Satanas cor tuum ut mentireris spiritui sancto, & fraudares de pretio agri? Nõne manens tibi manebat, & uenundatus in tua erat potestate? Quare posuisti in corde tuo rem hanc? Nõ es mentitus hominibus, sed deo. Audiens autẽ Ananias hæc uerba, cecidit & expirauit. Et factus est timor magnus super oẽs qui audierunt. Surgentes autẽ iuuenes amouerunt eum, & efferentes illũ sepelierunt. Feria quinta hebdomadæ iij. post pascha. Lectio. j.

FActum est autẽ quasi horarum trium spatium, & uxor ipsius nesciens quod factum fuerat, introiuit. Dixit autẽ ei Petrus. Dic mihi mulier, si tanti agrum uendidistis? At illa dixit, etiã tanti. Petrus autem ait ad eã. Cur cõspirastis inter uos tentare spiritum dñi? Ecce pedes eorum qui sepelierunt uirum tuũ ad ostium, & efferent te. Cõfestim autem cecidit ad pedes eius, & expirauit. Intrãtes autẽ iuuenes inuenerunt illã mortuã, & extulerunt, & sepelierunt iuxta uirũ suũ. Et factus est timor magnus in uniuersa ecclesia, & in omnes qui audiebant hæc.

Lectio. ij.

PEr manus autẽ apostolorum fiebant si-

gna & prodigia multa in populo. Et erant omnes unanimiter in porticu Solomonis. Cæterorum autem nemo audebat ſe coniungere illis, ſed magnificabat eos populus. Magis autem augebatur credentium in domino multitudo uirorum àc mulierum: ita ut in plateas exportarent infirmos, & ponerent in lectulis & grabatis: ut uenien te Petro, ſaltem umbra illius obumbraret aliquem illorum. Concurrebat autem multitudo uicinarum ciuitatū Ieruſalem afferentes ægros & uexatos a ſpiritibus immundis, qui ſanabantur omnes.

Lectio. iij

EXurgens autē princeps ſacerdotum, & omnes qui cum illo erant, quæ eſt hæreſis Sadduceorum, repleti ſunt zelo: & iniecerunt manus in apoſtolos, & poſuerunt illos in cuſtodia publica. Angelus autem domini per noctem aperuit ianuas carceris, & educens eos dixit. Ite, & ſtantes loquimini populo omnia uerba uitæ huius. Qui quum audiſſent, intrauerunt diluculo in templum, & docebant.

Feria ſexta hebdomadæ tertiæ. Lectio. j.

ADueniens autē princeps ſacerdotum, et qui cum eo erant, conuocauerunt cōcilium, & totum ordinem ſeniorum filiorum Iſrael, miſeruntque ad carcerem, ut adducerentur. Quum autem ueniſſent miniſtri, nec inueniſſent illos in carcere, reuerſi nuntiauerunt dicentes. Carcerem quidem inuenimus clauſum cum omni diligentia, & cuſtodes foris ſtantes ante ianuas: aperientes autem neminem intus inuenimus.

Lectio. ij.

VT autem audierũt hos sermones magistratus templi, & principes sacerdotum, ambigebant de illis, quidnã fieret. Adueniens autẽ quidam nuntiauit eis: quod ecce uiri quos posuistis in carcere, sunt in templo stantes, & docẽtes populũ. Tunc abijt magistratus cum ministris, & adduxit illos sine ui: timebant enim populum, ne lapidarentur. Lectio. iii.

ET quũ adduxissent illos, statuerunt in concilio: & interrogauit eos princeps sacerdotum dicens. Nonne præcepto præcepimus uobis, ne doceretis in nomine isto? Et ecce replestis Ierusalem doctrina uestra, & uultis inducere super nos sanguinem hominis istius.

Sabbatho. iij. post pascha. Lectio. j.

REspondens autem Petrus & apostoli dixerũt. Obedire oportet deo magis, quam hominibus. Deus patrum nostrorũ suscitauit Iesum: quem uos interemistis, suspendentes in ligno. Hunc principẽ & saluatorẽ deus exaltauit dextera sua, ad dãdam pœnitentiã Israeli, & remissionem peccatorũ: nosque sumus testes uerborum istorũ, & spiritus sanctus, quẽ dedit deus obediẽtibus ipsi. Lectio. ij.

HÆc autem quum audissent, dissecabantur, & consultabant interficere illos. Surgẽs autem quidam in concilio pharisæus, nomine Gamaliel, legis doctor, honorabilis uniuerso populo, iussit foras ad breue apostolos facere, dixitque ad illos. Viri Israelitæ, attendite uobis super hominibꝰ istis, quid acturi sitis. Ante hos enim dies extitit Theudas dicens se esse aliquem, cui adhæsit numerus uirorum circiter

quadringentorũ: qui occisus est, & oẽs qui credebant ei, dissipati sunt, & redacti ad nihilum.

Lectio. iij.

POst hunc, extitit Iudas Galilæus in diebus professiõis, & auertit populũ multũ: & ipse perijt, & omnes quotquot cõsenserunt ei dispersi sunt. Et nunc dico uobis, discedite ab hominibus istis, & finite illos. Quoniã si est ex hominibus cõsiliũ, aut opus hoc, dissoluetur: si uero ex deo est, nõ poteritis dissoluere, nequãdo & deo repugnare reperiamini. Cõsenserunt autẽ illi, & cõuocantes apostolos, cęsis pręceperunt, ne loquerentur in nomine Iesu, & dimiserunt eos. Et illi quidẽ ibant gaudentes a conspectu cõcilij, quod digni habiti essent pro nomine Iesu cõtumeliam pati. Et quotidie in tẽplo, & per domos, non cessabant docere, & annũtiare Iesum Christũ.

In sabbatho. iiij. & quĩto post pascha si fiat de feria, in laudate dicitur añt. Laudate deũ in sãctis ei⁹, laudate eũ in firmamento uirtutis eius allel. allel. allel. Cap. Veñite exultemus. &c. ut i sabbatho precedẽti.

Dñica. iij. post pascha. ad mat. oĩa ut in pascha. Euangelium secundum Ioannem. Lectio i.

DIxit Iesus discipulis suis. Modicũ & iã nõ uidebitis me, & iterũ modicũ et uidebitis me, quia uado ad patrẽ. Et reliqua. Cap. 16.

Homilia Bedę.

LÆta dñi & saluatoris nostri promissa, fratres charissimi, læto cordis auditu percipere debemus, sedulaque intentione persistere: quatenus ad hęc pertingere mereamur. Quid est enĩ quod merito lætius audiatur, quam peruenire posse ad gaudiũ, quod nũquã possit auferri? Quod enim ait, modicũ

& iam nõ uidebitis me, & iterũ modicũ & uidebitis me, quia uado ad patrem, ad illos specialiter pertinet, qui eius discipulatui prædicãtis in carne adhęrere, & post tristitiam passionis uisa resurrectione & ascensione eius lætificari meruerũt. ℟ Alleluia. ℣ Omnis terra. ut in pascha. Lectio. ij.

NAm quia hæc illa qua tradebatur nocte, loquutus est, modicum erat, id est eiusdẽ noctis & diei sequentis tempus, usque ad horã, qua illum nõ uidere inciperent: tentus enim nocte illa a Iudęis, et crastino crucifixus, quum sero factũ esset, depositus est de cruce: & intra septa sepulchri ab humanis seclusus obtutibus, iterum modicum erat, usque dum illũ uiderẽt. Resurrexit enim a mortuis tertia die, & apparuit illis in multis argumentis, per dies quadraginta. ℟ Alleluia. ℣ Pax multa. Lectio. iij.

QVare autem modicũ esset ut nõ uiderent eũ, adnectit causam dicens: quia uado ad patrem, ac si patenter dicat. Ideo post modicum a uestris aspectibus in monumenti claustris abscondor, & iterum post modicum, destructo mortis imperio, uobis intuendus appareo: quia tempus est, ut expleta dispensatione assumptæ mortalitatis, cũ resurrectionis triumpho reuertar ad patrẽ. Potest & aliter intelligi quod ait, modicum quippe tempus futurũ erat, quo quieturus erat in monumento: & iterũ modicum futurũ erat, illi uidelicet dies quadraginta, in quibus eis post passionem sępius, usque ad ascensionem apparuit. In benedict. Alleluia. iiij. ad cruce. Resurgens Iesus dñs.

ut in feria.iij. fol. 353
In Cãtem⁹ ut in pascha.
In bñdicite ut in dñica
j. fol.362. Oratio.

DEus qui fidelium mentes unius effi-cis uoluntatis, da popu lis tuis id amare quod præcipis, id desiderare quod promittis. Vt in-ter mũdanas uarietates ibi nostra fixa sint cor da, ubi uera sunt gaudia. Per dñm. In Laudate. ut in pascha. psallen. Clamaui ad te. ut in dñi ca præterita. Oratio.

DEus qui misericor diæ ianuam fideli-bus patere uoluisti, re-spice in nos & miserere nostri. Vt qui uolũtatis tuæ uiã te donãte sequi-mur, a uitæ nũquã tra-mite deuiem⁹. Per dñm pran. Alleluia. v. Cõpl. Sit splendor. Oratio.

TRibue quæsumus omnipotens deus: ut illuc redeat Christia nę deuotionis affectus, quo tecũ est nostra sub stantia. Per dominum.

Ad Vesperas lucerna. Quoniam tu. Añt in choro Alleluia, meditabor. in feria.iij.fo.354 R. in choro In uoce catarrhactarũ tuarum, abyssus abyssum inuo-cat, memor ero tui dñe de terra Iordanis, ut de-sideret te anima mea Alleluia. ℣. Apud me oratio deo uitę meę, di-cã deo susceptor meus es. Alleluia. psalmi. ut in j. dñica fol. 362. oratio. Deus qui fideliũ mẽtes. ut supra in mat. In mag Amen dico uobis, mũ-dus plorabit & uos gau debitis, et gaudiũ uestrũ nemo tollet a uobis alle luia. Oratio Deus qui misericordię. ut supra. psallen. Inclina ad me. ut in dñica pręterita fol. 370. Oratio Tribue quęsumus omnipotẽs. supra. psalle. Alleluia. v. Cõple. Quoniam. &c. Oratio. Deus qui nos fecisti. &c.

Feria.ij. hebdomadę.iiij.
Lectio.j.

PHilippus autē descē dens in ciuitatē Samarię, prædicabat illis Christū. Intēdebant autem turbæ his quę a Philippo dicebantur, unanimiter audientes, & uidentes signa quæ faciebat. Spiritus enim immūdi, e multis qui illos habebant, clamātes uoce magna exibant. Multi autem paralytici, & claudi sanati sunt. Et factum est gaudiū magnū in illa ciuitate. Lect. ij.

VIr autē quidam nomine Simon, qui ante fuerat in ciuitate magicā artem exercēs, & seducens gentem, dicens se esse aliquem magnū: cui auscultabant oēs, a minimo usque ad maximū, dicentes. Hic est uirtus dei quæ uocatur magna. Auscultabāt autē ei, propterea quod multo tempore magicis artibus demētasset eos. Lectio. iij.

QVum uero credidissent Philippo euangelizanti de regno dei, & in nomine Iesu Christi: baptizabantur uiri ac mulieres. Tunc Simon & ipse credidit: & quū baptizatus esset adhęrebat Philippo. Vidensque signa & uirtutes fieri, stupens admirabatur. Feria tertia hebdomadę. iiij. Lectio. i.

QVum autē audissent apostoli qui erāt hierosolymis quod recepisset Samaria uerbū dei, miserūt ad illos Petrū & Ioannem. Qui quū uenissent orauerūt pro ipsis, ut acciperent spiritū sanctū. Nōdum enim in quēquam illorū uenerat, sed baptizati tantū erant in nomine Christi Iesu. Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant spiritum sanctū. Lect. ii.

QVum uidisset autē Simon, quod per impositionem manuum apostolorū daretur spiritus sanctus, obtulit eis pecunias dicens.

Date & mihi hanc potestatem, ut cuicunque imposuero manus, accipiat spiritum sanctū. Petrus autem dixit ad eū. Pecunia tua tecū sit in perditionem, quoniam donū dei existimasti pecunia possideri. Nō est tibi pars neque sors in ratiōe ista. Cor enim tuum non est rectum coram deo. Lectio. iij.

POenitentiam igitur age ab ista malitia tua, & roga deum, si forte remittatur tibi cogitatio cordis tui. In felle enim amaritudinis, & in colligatione iniquitatis uideo te esse. Respōdens autē Simon dixit. Precamini uos pro me apud dñm, ut nihil ueniat super me horū quę dixistis. Et illi quidē testificati, & loquuti uerbum dñi, redibant Ierusalē, & multis uicis Samaritanorū euangelizabant. Feria quarta hebdomadę. iiij.

Lectio j.

ANgelus autem dñi loquutus est ad Philippū dicens. Surge & uade contra meridiem, ad uiam quę descendit ab Ierusalem in Gazā, hæc ē deserta. Et surgēs abijt, & ecce uir Æthiops eunuchus, præfect⁹ Candaces reginæ Æthiopū, qui erat super oēs Gazas ei⁹: uenerat adorare in Ierusalē: & reuertebatur sedens super currū suū, legēsque Isaiam prophetā. Dixit autē spiritus Philippo. Accede & adiunge te ad currū istum. Lectio. iij.

ACcurrens autē Philippus, audiuit eum legentē Isaiam prophetam, & dixit. Intelligis ne que legis. Qui ait. Quomodo possum, si nō aliquis ostenderit mihi? Rogauitque Philippum, ut ascenderet & sederet secum. Locus autem scripturæ quam legebat erat hic. Tanquā ouis ad occisionē Isaię
ductus est, & sicut agn⁹ 53.

coram tōdente se sine uoce, sic nō aperuit os suū. In humilitate ipsius iudiciū eius sublatū est. Respondens autē eunuchus Philippo dixit. Obsecro te, de quo propheta dicit hoc, de se, an de alio aliquo? Aperiēs autē Philippus os suū, & incipiens a scriptura ista, euangelizauit illi Iesum. Lectio. iij.

DVmque irēt per viā, uenerunt ad quādā aquā. Et ait eunuchus. Quid prohibet me baptizari? Dixit autē Philippus. Si credis ex toto corde, licet. Et respondens ait. Credo filiū dei esse Iesum Christū. Et iussit sisti currū: & descenderunt uterque in aquā, Philippus & eunuchus: & baptizauit eū. Quū autē ascendissent de aqua, spiritus dñi rapuit Philippū, & amplius nō uidit eū eunuchus: ibat enim per uiā suā gaudēs. Philippus autē inuētus est in Azoto, & pertransiens euāgelizabat cunctis ciuitatibus, donec ueniret Cæsaream. Feria. v. hebdomade. iiij. Lectio. i.

FActū est autē, ut Petrus, dū peragraret per uniuersos, deueniret etiā ad sanctos qui habitabant Liddæ. Inuenit autē ibi hominē quēdā nomine Ænæam, annis iā octo iacentē in grabbato, qui erat paralyticus. Et ait illi Petrus. Ænæa, sanet te dñs Iesus Christus, & cōtinuo surrexit. Et uiderunt eū omnes qui habitabant Liddæ, & Assaronæ, qui cōuersi sunt ad dominum. Lectio. ij.

IOppæ autē fuit quædam discipula nomine Tabitha, quæ interpretata dicitur Dorcas. Hæc erat plena operibus bonis, & eleemosynis, quas faciebat. Factū est autem in diebus illis, ut infirmata moreretur. Quā quū lauissent, posuerunt in cœnaculo.

Quũ autem uicina esset Lidda Ioppe, discipuli audientes quod Petrus esset in ea, miserunt ad eum rogantes, ne grauaretur uenire usque ad se. Lectio. iij.

EXurgens autem Petrus uenit cum illis. Et quũ aduenisset, duxerunt illũ in cœnaculũ, & circũsteterũt illũ omnes uiduæ flentes, & ostendentes tunicas & uestes quas faciebat quũ esset cũ ipsis, Dorcas. Eiectis autem omnibus foras, Petrus positis genibus orauit: & cõuersus ad corpus dixit. Tabitha surge. At illa aperuit oculos, uisoque Petro resedit. Dans autem illi manũ erexit eam, & quũ uocasset sanctos ac uiduas, assignauit eam uiuã. Notũ autem factũ est per uniuersam Ioppen, et crediderunt multi in dñm Feria.vi. hebdomadę. iiij. Lectio. j.

FActum est autem ut dies multos moraretur Ioppę, apud Simonẽ quẽdam coriariũ. Vir autem erat Cæsareæ nomine Cornelius, centurio, ex cohorte quæ dicitur Italica: religiosus ac timens deũ, cum tota domo sua: faciens eleemosynas multas plebi, deprecans deũ semper. Is uidit per uisum manifeste, quasi hora diei nona, angelũ dei introeuntẽ ad se, dicentẽque sibi: Corneli. At ille intuens eũ timore correptus dixit. Quis es dñe. Lect. ij.

DIxit autem illi. Orationes tuæ, & eleemosynę tuę ascenderũt in memoriã in cõspectu dei. Et nunc mitte uiros Ioppen, & accersi Simonem quẽdam, qui cognominatur Petrus. Hic hospitatur apud Simonem quẽdam coriariũ, cui est domus iuxta mare: hic dicet tibi, quid te oporteat facere. Et quũ discessisset angelus qui loquebatur illi, uocauit duos famulos suos

& militem pium, ex his qui sibi asſiſtebant. Quibus quũ narraſſet omnia, miſit illos Ioppen.

Lectio. iij.

POſtera autẽ die, iter illis facientibus, & appropinquãtibus ciuitati, aſcendit Petrus in ſuperiora domus, ut oraret circa horã ſextã, & quũ eſuriret, uoluit guſtare cibum. Parãtibus autẽ illis, cecidit ſuper eum mentis exceſſus: & uidit cœlũ apertum, & deſcendens ad ſe uas quoddã uelut linteum magnũ, quatuor initiis ligatũ, ſummitti e cœlo in terram: in quo erant oĩa quadrupedia terræ beſtiæ & reptilia, & uolatilia cœli j. Sabbatho iiii. poſt paſcha. Lect. j.

FActa eſt autem uox ad eum, ſurge Petre, occide, & mãduca. Ait autẽ Petrus. Nequaquã dñe, quia nũquã manducaui omne cõmune uel immũdũ. Et vox iterum ſecundo ad eum. Quæ deus purificauit, tu cõmunia ne dixeris. Hoc autẽ factum eſt tertio. Et rurſus receptum eſt uas in cœlũ. Et dum intra ſe hęſiſtaret Petr⁹, quidnã eſſet uiſio quã uidiſſet, ecce uiri, qui miſsi fuerant a Cornelio, inquirentes domum Simonis, aſtiterunt ad ianuam. Lectio. ij.

ET quum uocaſſent, interrogabãt an Simon qui cognominatur Petrus illic haberet hoſpitium. Petro uero cogitante de uiſione, dixit ſpiritus ei. Ecce tres uiri quęrunt te: ſurge itaque & deſcende, & uade cũ eis nihil dubitans: quia ego miſi illos. Deſcendens autẽ Petrus ad uiros qui miſsi erãt a Cornelio ad ipſum, dixit. Ego ſum quẽ quæritis, quæ cauſa eſt propter quam ueniſtis? Qui dixerunt. Lectio. iij.

COrnelius centurio, uir iuſtus, & timens deum, & teſtimoniũ habens

bens ab uniuersa gente Iudæorum, responsum accepit ab angelo sancto, ut accerseret te in domũ suam, & audiret uerba abs te. Introducens ergo eos, recepit hospitio. Sequenti uero die Petrus profectus est cũ illis: & quidã ex fratribus ab Ioppe comitati sunt eum. Postera autẽ die introierunt Cæsaream: Cornelius uero expectabat illos, cõuocatis cognatis suis ac necessarijs amicis.

Dñica. iiij. post pascha. Ad matut. omnia ut in pascha. Euangelium secundũ Ioannẽ. Lect. j.

ap. . DIxit Iesus discipulis suis. Vado ad eũ qui me misit, & nemo ex uobis interrogat me quo uadis. Et reliqua.

Homilia Bedę.

SIcut ex lectiõe euãgelica fratres charissimi audiuimus, dñs & redẽptor noster, imminente suæ passionis articulo, discipulis, & gloriã ascensionis, qua ipse post mortẽ & resurrectionẽ erat clarificandus, & aduentũ spiritus sancti, quo illi erant illustrandi, patefecit. Quatenus instante hora passionis eiusdẽ, minus pro morte sua dolerent, quẽ post mortẽ ad cœlos sublevandũ nõ dubitarẽt. Minus de sua desolatione trepidarent, quos abeũte licet dño spiritus sancti gratia cõsolandos esse sperarẽt. ℟ Allel. ℣ Ois terra. Lect. ij.

VAdo inquit ad eũ qui me misit, & nemo ex uobis interrogat me quo uadis? Ac si aperte dicat, Reuertens ascendo ad eũ qui me incarnari cõstituit. Et tã ta tamque manifesta erit eiusdẽ ascensionis claritas: ut nemini ueltrum opus sit interrogare quo uadam: quia uidentibus cunctis ad cœlos pergã. Bene autẽ quũ de ascensione sua dixisset, uado ad eũ qui me misit, addi

dit : & nemo ex uobis interrogat me quo uadis? ℟. Alleluia. ℣. Pax multa.

Lectio. iij

SVperius namque, quũ de sua passione protestaretur dicens, quo ego uado uos non potestis uenire, interrogauit eũ Petrus, & ait. Dñe quo uadis? Respõsum est ei. Quo ego uado, nõ potes me modo sequi, sequeris auté postea. Quia nimirũ passionis mortisque eius mysterium necdũ intelligere, necdũ poterant imitari. Maiestatem uero ascensionis statim ut uidere cognouerunt, totisque animi uotis ut sequi mererẽtur optabãt. Tu autẽ. In benedictus. Alleluia. iiij. ad cruc. Visus est domin⁹ in uia. supra feria. iiij. fol. 355. In cantemus ut in pascha. In benedicite ut in dñica. ij. fol. 369.

Oratio.

DEus qui errãtibus, ut in uiã possint redire iustitię, ueritatis tuę lumen ostendis, da cũctis qui Christiana professione censentur, & illa respuere quæ huic inimica sunt nomini, & ea quę unt apta sectari. Per dñm. In Laudates ut in pascha. psalleñ. Clamaui ad te. ut in dñica. j. fol. 362.

Oratio.

ACtiões nostras quę sumus dñe & aspirando præueni, & adiuuando prosequere. Vt cuncta nostra operatio & a te semper incipiat, et per te cœpta finiatur. Per dñm. psall. Allel. iiij. Cõple Sit splendor.

Oratio.

PRęsta quęsumus omnipotens deus. Vt noua proles ecclesiæ sẽpiterna retributiõe percipiat, quod magnis est mysterijs assequuta. Per dominũ. Ad Vęsperas. Lucerñ Quoniam tu. Añt. in choro.

dñs memor. in feria iiij. fol. 355. R. in choro. Hymnum cantate. in dñica. ij. fol. 369. psalmi ut in dñica prima. fol. 362. Oratio. Deus qui errantibus. ut in matut. In magn. Alleluia. iiij. Oratio. Actiones nostras. ut supra. psallen. Inclina ad me. in dominica. ij. fol. 370. Oratio. Presta quęsumus omnipotens deus. supra. psallen. Alleluia. v. Complet. Quoniã tu. &c. oratio. De⁹ qui nos fecisti. &c. Feria secunda hebdomadæ quintę.

Lectio. j.

FActum est autẽ, quũ introiret Petrus, obuiã uenit ei Cornelius, &, procidens ad pedes eius, adorauit eum. Petrus uero eleuauit eũ dicens. Surge, & ego ipse homo sum. Et colloquẽs cũ illo intrauit, & inuenit multos qui cõuenerant. Dixitque ad illos. Vos scitis quo modo nefas est uiro Iudæo cõiungi aut accedere ad alienigenã. Sed mihi ostendit deus neminẽ cõmunem aut immundũ dicere hominẽ, quapropter & sine cõtradictione ueni accersitus.

Lectio. ij.

INterrogo ergo quã ob causam accersistis me? Et Cornelius. Die ab hinc quarto, usque ad hanc horã sedebam ieiunus, & hora nona orãs erã in domo mea, & ecce uir stetitãte me in ueste splẽdida, & ait. Corneli, exaudita est oratio tua, & eleemosynæ tuæ in memoria habitæ sunt corã deo. Mitte ergo Ioppen, & accersi Simonẽ qui cognominatur Petrus: hic hospitatur in domo Simonis coriarij iuxta mare. Nunc ergo omnes nos coram deo adsumus audire omnia quęcunque tibi pręcepta sunt a deo.

Lectio. iij.

APeriens autem Petrus os suum dixit. In ueritate comperio, quod nõ sit personarũ acceptor deus: sed in omni gente, qui timet deum,& operatur iustitiã,acceptus est illi. Verbum misit deus filijs Israel,annuntians pacem per Iesum Christum: hic est omniũ dominus. Adhuc loquente Petro uerba hæc,cæcidit spiritus sanctus super omnes qui audiebant uerbum. Et obstupuerunt ex circuncisione qui erant fideles, qui uenerant cum Petro, quod & in gentes donũ spiritus sancti effusum esset. Et iussit eos Petrus baptizari in nomine dñi.

Feria.iiij. hebdomadę v. Lectio. j.

QVum autem ascendisset Petrus Hierosolymã,disceptabant aduersus illum,qui erãt ex circuncisione dicentes. Quare ad uiros præputium habentes introisti, & manducasti cum illis? Incipiens autem Petrus,exposuit illis ordine dicens. Ego eram in ciuitate Ioppe orãs,& uidi in excessu mentis meæ uisionem: descendens uas quoddam uelut linteum magnũ quatuor initijs submitti e cœlo, & uenit usque ad me. In quod intuens cõsiderabã,& uidi quadrupedia terrę, & bestias,& reptilia,& uolatilia cœli. Lect.ij.

AVdiui autem & uocem dicẽtem mihi. Surge Petre,occide, & mãduca. Dixi autẽ. Nequaquã dñe,quia omne cõmune uel immundũ nunquã introiuit in os meum. Respondit autẽ uox secundo de cœlo, quæ deus mundauit,tu communia ne dixeris. Hoc autem factum est tertio, & recepta sunt omnia rursum in cœlũ. Et ecce tres uiri cõfestim astiterunt in domo in qua erã, missi e Ce-

sarea ad me. Dixit autē ad me spiritus ut irem cum illis, nihil hæsitans. Venerunt autem & mecum sex fratres isti, & ingressi sumus in domū uiri. Lectio.iij.

NArrauit autem nobis quomodo uidisset angelum in domo sua stantē, & dicentem sibi. Mitte uiros Ioppen, & accersi Simonē qui cognominatur Petrus, qui loquetur tibi uerba in quibus saluus eris tu, & uniuersa domus tua. Quum autem cœpissem loqui, cæcidit spiritus sanctus super eos, sicut & in nos in initio. Si ergo idem donum dedit illis deus sicut & nobis qui credidimus in dominū Iesum Christum, quis ego erā qui possem prohibere deum? His auditis tacuerunt, & glorificauerunt deum dicentes. Ergo & gentibus pœnitentiam dedit deus ad uitā.

Feria.iiij.hebdomadę.v Lectio.j.

ERant autem quidam in ecclesia quæ erat Antiochiæ prophetę ac doctores, Barnabasque & Simō qui uocabatur Niger, & Lucius Cyrenensis, & Manahen qui erat Herodis tetrarchę collactaneus, & Saulus. Sacrificantibus autem illis dn̄o, & ieiunātibus, dixit illis spiritus sanctus: segregate mihi Barnabam & Saulum in opus, ad quod accersiui eos. Tunc ieiunantes & orantes, imponētesque eis manus dimiserunt illos. Lectio.ij.

ET ipsi quidem missi a spiritu sancto, abierunt Seleuciam, & inde nauigauerūt in Cyprū. Et quū essent Salaminæ, prędicabant uerbū dei in synagogis Iudęorum. Habebant autem & Ioannem ministrum: & quū perambulassent uniuersam insulā, usque ad Paphum, inuenerunt quēdam magum, pseu-

do prophetam, Iudæũ, cui nomen erat BarIesu qui erat cũ proconsule Sergio Paulo, uiro prudente. Resistebat autem illis Elimas magus (sic enim interpretatur nomen eius) quærens auertere procõsulem a fide.

Lectio. iij.

SAulus autẽ qui & Paulus, repletus spiritu sancto, intuens in eum dixit. O plene omni dolo & omni fallacia, fili diaboli, inimice omnis iustitiæ, nõ desinis inuertere uias dñi rectas. Et nũc ecce manus dñi super te, & eris cæcus nõ uidens solem usque ad tempus. Et cõfestim cecidit in eum caligo & tenebræ: & circuiens quærebat qui ei manum daret. Tunc procõsul, quũ uidisset factum, credidit, admirãs super doctrina dñi.

Feria quinta hebdomadæ quinte. Lectio. j.

QVũ autẽ a Papho nauigasset Paulus, & qui cũ eo erant, uenerunt Pergen Pamphiliæ. Ioannes autẽ discedens ab eis, reuersus est Hierosolymã. Illi uero pertranseuntes Pergen, uenerunt Antiochiam Pisidiæ: & ingressi synagogã die sabbathorũ, sederunt. Post lectionẽ autẽ legis ac prophetarum miserunt Principes synagogę ad eos dicentes. Viri fratres, si quis est in uobis sermo exhortationis ad plebem, dicite. Lectio. ij.

SVrgens autẽ Paulus, & manu silentium indicens, ait. Viri fratres, filij generis Abrahæ, & qui in uobis timent deũ, uobis uerbũ salutis huius missum est. Qui enim habitabãt Ierusalẽ, & principes eorũ, hunc ignorantes, & uoces prophetarum quæ per omne sabbathum leguntur iudicantes impleuerunt. Et nullam causam mortis inuenientes in eo, petię-

runt a Pilato ut interficerent eum. Quũ autẽ consummassent omnia quae de eo scripta erant, depositum de ligno posuerunt in monumẽto.

Lectio. iii.

DEus autẽ suscitauit eum a mortuis, qui uisus est per dies multos ijs qui simul ascenderant cũ eo a Galilaea Hierosolymam, qui sunt testes eius apud plebẽ. Et nos uobis annuntiamus, quod eam repromissionẽ ad patres nostros factam adimpleuerit filijs illorum, nobis suscitans Iesum, sicut in psalmo secundo scriptũ est. Filius meus es tu, ego hodie genui te.

Feria sexta hebdomadae quintae.

Lectio. i.

QVod autẽ suscitauit eum a mortuis, amplius nõ reuersurum in corruptionẽ, ita dixit. Dabo uobis sancta Isaię. 55.
Dauid fidelia. Ideoque
Ps. 15 & alibi dicit: nõ dabis sanctum tuũ uidere corruptionẽ. Nam Dauid quidem, quum suae generationi ministrasset, cõsilio dei dormiuit: & appositus est ad patres suos, & uidit corruptionem. Quem uero deus suscitauit, nõ uidit corruptionem.

Lectio. ii.

NOtum igitur sit uobis uiri fratres, quod per hunc uobis remissio peccatorũ annuntiatur ab omnibus, quibus nõ potuistis in lege Moysi iustificari: in hoc omnis qui credit iustificatur. Videte ergo, ne superueniat uobis, quod dictum est in prophetis. Videte cõtemptores & admiramini, & dispergimini: quia opus operor ego in diebus uestris, quod non credetis, si quis enarrauerit uobis. Haba cuc. 1.

Lectio. iiij.

EGressis autem e synagoga Iudæis, rogabant gentes, ut sequẽti sabbatho loquerẽtur sibi uerba. Q uũque dimissa esset turba, sequuti sunt multi Iudæorum & religiosorum proselytarum Paulum ac Barnabam: qui alloquentes suadebant eis, ut perseuerarent in gratia dei.

Sabbatho. v. post pascha. Lectio. j.

SEquenti uero sabbatho, pene uniuersa ciuitas conuenit audire uerbum dei. Videntes autẽ turbas Iudęi, repleti sunt zelo, & cõtradicebant ijs quæ a Paulo dicebantur: cõtradicentes ac loquentes blasphemias. Tunc cõstanter Paulus ac Barnabas dixerunt. Vobis oportebat primum loqui uerbum dei, sed quoniam repellitis illud, & indignos uos iudicatis uitæ æternę, ecce conuertimur ad gentes: sic enim præcepit nobis dñs. Posui te in lucem gentium, ut sis in salutem usque ad extremum terræ.

Lectio. ij.

AVdientes autẽ gentes gauisæ sunt, & glorificabant uerbum dñi: & crediderũt quotquot ordinati erant ad uitam æternam. Diuulgabatur autem uerbum dñi per uniuersam regionem. Iudæi autẽ cõcitauerunt mulieres religiosas & honestas, & primos ciuitatis: & excitauerunt persequutionem in Paulum & Barnabã, & eiecerunt eos de finibus suis. At illi excusso puluere pedũ suorũ in eos, uenerunt Iconium. Discipuli quoque replebantur gaudio, & spiritu sancto.

Lectio. iij.

FActum est autẽ Iconii, ut simul introirẽt synagogam Iudæorum, & loquerentur ita, ut crederet Iudæorum & Græcorũ copiosa multitudo. Q ui uero incre-

duli erant Iudæi, cōcitauerunt, & corruperunt animas gentium aduersus fratres. Multo igitur tempore demorati sunt fiducialiter agentes in domino, testimoniū perhibente uerbo gratiæ suæ: dante signa & prodigia fieri per manus eorum. Diuisa est autem multitudo ciuitatis; & quidam quidem erant cum Iudæis, quidam uero cū apostolis.

Dñica. v. post pascha. Ad matut. omnia ut in pascha. Euangelium secundum Ioannem.

Lectio. j.

Cap. 16. DIxit Iesus discipulis suis. Amen amē dico uobis, si quid petieritis patrem in nomine meo dabit uobis. Et reliqua. Homilia Bedę.

POtest mouere infirmos auditores, quo modo in capite lectionis huius euangelicæ, discipulis saluator promittat. Si quid (inquiens) petieritis patrē in nomine meo dabit uobis. Quū nō solum nostri similes multa quæ patrem in Christi nomine uidētur petere, nō accipiant, uerū etiam ipse apostolus Paulus tertio dñm rogauerit, ut a se angelus Satanæ a quo tribulabatur, abscederet: nec impetrare potuerit. Sed huius morio quæstionis antiqua iam patrū explanatione serenata est. Qui ueraciter intellexerunt illos solum in nomine saluatoris petere, qui ea quæ ad perpetuā salutem pertinent petunt. ℟. Alleluia. ℣. Omnis terra. Lect. ij.

IDeoque patet apostolum nō in nomine saluatoris petisse, ut tentatione careret, quam ob custodiam humilitatis acceperat. Quia si hac caruisset, saluus esse nō posset: ipso affirmante qui ait. Et ne magnitudo reuelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis meæ,

& militem pium, ex his qui sibi assistebant. Quibus quũ narrasset omnia, misit illos Ioppen.

Lectio. iij.

POstera autẽ die, iter illis facientibus, & appropinquãtibus ciuitati, ascendit Petrus in superiora domus, ut oraret circa horã sextã, & quũ esuriret, uoluit gustare cibum. Parãtibus autẽ illis, cecidit super eum mentis excessus: & uidit cœlũ apertum, & descendens ad se uas quoddã uelut linteum magnũ, quatuor initiis ligatũ, summitti e cœlo in terram: in quo erant oĩa quadrupedia terræ bestiæ & reptilia, & uolatilia cœli. Sabbatho iiii. post pascha. Lect. j.

FActa est autem uox ad eum, surge Petre, occide, & mãduca. Ait autẽ Petrus. Nequaquã dñe, quia nũquã manducaui omne cõmune uel immũdũ. Et vox iterum secundo ad eum. Quæ deus purificauit, tu cõmnnia ne dixeris. Hoc autẽ factum est tertio. Et rursus receptum est uas in cœlũ. Et dum intra se hęsitaret Petr⁹, quidnã esset uisio quã uidisset, ecce uiri, qui missi fuerant a Cornelio, inquirentes domum Simonis, astiterunt ad ianuam. Lectio. ij.

ET quum uocassent, interrogabãt an Simon qui cognominatur Petrus illic haberet hospitium. Petro uero cogitante de uisione, dixit spiritus ei. Ecce tres uiri quęrunt te: surge itaque & descende, & uade cũ eis nihil dubitans: quia ego misi illos. Descendens autẽ Petrus ad uiros qui missi erãt a Cornelio ad ipsum, dixit. Ego sum quẽ quæritis, quæ causa est propter quam uenistis? Qui dixerunt. Lectio. iij.

COrnelius centurio, uir iustus, & timens deum, & testimoniũ habens

bens ab uniuersa gente Iudæorum, responsum accepit ab angelo sancto, ut accerseret te in domũ suam, & audiret uerba abs te. Introducens ergo eos, recepit hospitio. Sequenti uero die Petrus profectus est cũ illis: & quidã ex fratribus ab Ioppe comitati sunt eum. Postera autẽ die introierunt Cæsaream: Cornelius uero expectabat illos, cõuocatis cognatis suis ac necessarijs amicis.

Dñica. iiij. post pascha. Ad matut. omnia ut in pascha. Euangelium secundũ Ioannẽ. Lect. j.

Cap. 6. Dixit Iesus discipulis suis, Vado ad eũ qui me misit, & nemo ex uobis interrogat me quo uadis. Et reliqua.

Homilia Bedę.

Sicut ex lectiõe euãgelica fratres charissimi audiuimus, dñs & redẽptor noster, imminente suæ passionis articulo, discipulis, & gloriã ascensionis, qua ipse post mortẽ & resurrectionẽ erat clarificandus, & aduentũ spiritus sancti, quo illi erant illustrandi, patefecit. Quatenus instante hora passionis eiusdẽ, minus pro morte sua dolerent, quẽ post mortẽ ad cœlos sublevandũ nõ dubitarẽt. Minus de sua desolatione trepidarent, quos abeũte licet dño spiritus sancti gratia cõsolandos esse sperarẽt. ℞ Allel. ℣ Ois terra. Lect. ij.

Vado inquit ad eũ qui me misit, & nemo ex uobis interrogat me quo uadis? Ac si aperte dicat, Reuertens ascendo ad eũ qui me incarnari cõstituit. Et tãta tamque manifesta erit eiusdẽ ascensionis claritas: ut nemini uestrum opus sit interrogare quo uadam: quia uidentibus cunctis ad cœlos pergã. Bene autẽ quũ de ascensione sua dixisset, uado ad eũ qui me misit, addi

dit : & nemo ex uobis interrogat me quo uadis? ℟. Alleluia. ℣. Pax multa.

Lectio. iij

SVperius namque, quũ de sua passione protestaretur dicens, quo ego uado uos non potestis uenire, interrogauit eũ Petrus, & ait. Dñe quo uadis? Respõsum est ei. Quo ego uado, nõ potes me modo sequi, sequeris auté postea. Quia nimirũ passionis mortisque eius mysterium necdũ intelligere, necdũ poterant imitari. Maiestatem uero ascensionis statim ut uidere cognouerunt, totisque animi uotis ut sequi mererẽtur optabãt. Tu autẽ. In benedictus. Alleluia. iiij. ad crucẽ. Visus est domin⁹ in uia. supra feria. iiij. fol. 355. In cantemus ut in pascha. In benedicite ut in dñica. ij. fol. 369.

Oratio.

DEus qui errãtibus, ut in uiã possint redire iustitię, ueritatis tuę lumen ostendis, da cũctis qui Christiana professione censentur, & illa respuere quæ huic inimica sunt nomini, & ea quę unt apta sectari. Per dñm. in Laudates vt in pascha. psalleñ. Clamaui ad te. ut in dñica. j. fol. 362.

Oratio.

ACtiões nostras quę sumus dñe & aspirando præueni, & adiuuando prosequere. Vt cuncta nostra operatio & a te semper incipiat, et per te cœpta finiatur. Per dñm. psall. Allel. iiij. Cõple Sit splendor.

Oratio.

PRęsta quęsumus omnipotens deus. Vt noua proles ecclesiæ sẽpiterna retributiõe percipiat, quod magnis est mysterijs assequuta. Per dominũ. Ad Vęsperas. Lucerñ Quoniam tu. Añt. in cnoro.

dñs memor. in feria. iiij. fol. 355. ℟. in choro. Hymnum cantate. in dñica. ij. fol. 369. psalmi ut in dñica prima. fol. 362. Oratio. Deus qui errantibus. ut in matut. In magn. Alleluia. iiij. Oratio. Actiones nostras. ut supra. psallen. Inclina ad me. in dominica. ij. fol. 370. Oratio. Presta quesumus omnipotens deus. supra. psalleñ. Alleluia. ℣. Complet. Quoniã tu. &c. oratio. De⁹ qui nos fecisti. &c.

Feria secunda hebdomadæ quintę.

Lectio. j.

FActum est autẽ, quũ introiret Petrus, obuiã uenit ei Cornelius, &c. procidens ad pedes eius, adorauit eum. Petrus uero eleuauit eũ dicens. Surge, & ego ipse homo sum. Et colloquẽs cũ illo intrauit, & inuenit multos qui cõuenerant. Dixitque ad illos. Vos scitis quo modo nefas est uiro Iudæo cõiungi aut accedere ad alienigenã. Sed mihi ostendit deus neminẽ cõmunem aut immundũ dicere hominẽ, quapropter & sine cõtradictione ueni accersitus.

Lectio. ij.

INterrogo ergo quã ob causam accersistis me? Et Cornelius. Die ab hinc quarto, usque ad hanc horã sedebam ieiunus, & hora nona orãs erã in domo mea, & ecce uir stetitãte me in ueste splẽdida, & ait. Corneli, exaudita est oratio tua, & eleemosynæ tuæ in memoria habitæ sunt corã deo. Mitte ergo Ioppen, & accersi Simonẽ qui cognominatur Petrus: hic hospitatur in domo Simonis coriarij iuxta mare. Nunc ergo omnes nos coram deo adsumus audire omnia quęcunque tibi pręcepta sunt a deo.

Lectio. iij.

APeriens autem Petrus os suum dixit. In ueritate comperio, quod nõ sit personarũ acceptor deus: sed in omni gente, qui timet deum, & operatur iustitiã, acceptus est illi. Verbum misit deus filijs Israel, annuntians pacem per Iesum Christum: hic est omniũ dominus. Adhuc loquente Petro uerba hæc, cæcidit spiritus sanctus super omnes qui audiebant uerbum. Et obstupuerunt ex circuncisione qui erant fideles, qui uenerant cum Petro, quod & in gentes donũ spiritus sancti effusum esset. Et iussit eos Petrus baptizari in nomine dñi.

Feria. iij. hebdomadę v.

Lectio. j.

QVum autem ascendisset Petrus Hierosolymã, disceptabant aduersus illum, qui erãt ex circuncisione dicentes. Quare ad uiros præputium habentes introisti, & manducasti cum illis? Incipiens autem Petrus, exposuit illis ordine dicens. Ego eram in ciuitate Ioppe orãs, & uidi in excessu mentis meæ uisionem: descendens uas quoddam uelut linteum magnũ quatuor initijs submitti e cœlo, & uenit usque ad me. In quod intuens cõsiderabã, & uidi quadrupedia terrę, & bestias, & reptilia, & uolatilia cœli. Lect. ij.

AVdiui autem & uocem dicẽtem mihi. Surge Petre, occide, & mãduca. Dixi autẽ. Nequaquã dñe, quia omne cõmune uel immundũ nunquã introiuit in os meum. Respondit autẽ uox secundo de cœlo, quæ deus mundauit, tu communia ne dixeris. Hoc autem factum est tertio, & recepta sunt omnia rursum in cœlũ. Et ecce tres uiri cõfestim astiterunt in domo in qua erã, missi e Cę-

farea ad me. Dixit autẽ ad me spiritus ut irem cum illis,nihil hæsitans. Venerunt autem & me cum sex fratres isti, & ingressi sumus in domũ uiri. Lectio.iij.

NArrauit autem nobis quomodo uidisset angelum in domo sua stantẽ,& dicentem sibi. Mitte uiros Ioppen, & accersi Simonẽ qui cognominatur Petrus, qui loquetur tibi uerba in quibus saluus eris tu,& uniuersa domus tua. Quum autem cœpissem loqui,cæcidit spiritus sanctus super eos, sicut & in nos in initio. Si ergo idem donum dedit illis deus sicut & nobis qui credidimus in dominũ Iesum Christum, quis ego erã qui possem prohibere deum? His auditis tacuerunt,& glorificauerunt deum dicentes. Ergo & gentibus pœnitentiam dedit deus ad uitã.

Feria.iiij.hebdomadę.v

Lectio i.

ERant autem quidam in ecclesia quæ erat Antiochiæ prophetę ac doctores, Barnabasque & Simõ qui uocabatur Niger, & Lucius Cyrenensis,& Manahen qui erat Herodis tetrarchę collactaneus,& Saulus. Sacrificantibus autem illis dño,& ieiunãtibus, dixit illis spiritus sanctus: segregate mihi Barnabam & Saulum in opus,ad quod accersiui eos. Tunc ieiunantes & orantes, imponẽtesque eis manus dimisserunt illos. Lectio. ij.

ET ipsi quidem missi a spiritu sancto,abierunt Seleuciam, & inde nauigauerũt in Cyprũ. Et quũ essent Salaminæ,prędicabant uerbũ dei in synagogis Iudęorum. Habebant autem & Ioannem ministrum: & quũ perambulassent uniuersam insulã,usque ad Paphum,inuenerunt quẽdam magum, pseu-

do prophetam, Iudæū, cui nomen erat BarIesu qui erat cū proconsule Sergio Paulo, uiro prudente. Resistebat autem illis Elimas magus (sic enim interpretatur nomen eius) quærens auertere procōsulem a fide.

Lectio. iii.

SAulus autē qui & Paulus, repletus spiritu sancto, intuens in eum dixit. O plene omni dolo & omni fallacia, fili diaboli, inimice omnis iustitiæ, nō desinis inuertere uias dn̄i rectas. Et nūc ecce manus dn̄i super te, & eris cæcus nō uidens solem usque ad tempus. Et cō festim cecidit in eum caligo & tenebræ: & circumiens quęrebat qui ei manum daret. Tunc procōsul, quū uidisset factum, credidit, admirās super doctrina dn̄i.

Feria quinta hebdomade quintę. Lectio. j.

QVū autē a Papho nauigasset Paulus, & qui cū eo erant, uenerunt Pergen Pamphiliæ. Ioannes autē discedens ab eis, reuersus est Hierosolymā. Illi uero pertranseuntes Pergen, uenerunt Antiochiam Pisidiæ: & ingressi synagogā die sabbathorū, sederunt. Post lectionē autē legis ac prophetarum miserunt Principes synagogę ad eos dicentes. Viri fratres, si quis est in uobis sermo exhortationis ad plebem, dicite.

Lectio. ii.

SVrgens autē Paulus, & manu silentium indicens, ait. Viri fratres, filij generis Abrahæ, & qui in uobis timent deū, uobis uerbū salutis huius missum est. Qui enim habitabāt Ierusalē, & principes eorū, hunc ignorantes, & uoces prophetarum quæ per omne sabbathum leguntur iudicantes impleuerunt. Et nullam causam mortis inuenientes in eo, petię

runt a Pilato ut interficerent eum. Quū autē consummassent omnia quæ de eo scripta erant, depositum de ligno posuerunt in monumēto.

Lectio. iii.

DEus autē suscitauit eum a mortuis, qui uisus est per dies multos ijs qui simul ascenderant cū eo a Galilæa Hirosolymam, qui sunt testes eius apud plebē. Et nos uobis annuntiamus, quod eam repromissionē ad patres nostros factam adimpleuerit filijs illorum, nobis suscitans Iesum, sicut in psalmo secundo scriptū est. Filius meus es tu, ego hodie genui te.

Feria sexta hebdomadæ quintæ.

Lectio. i.

QVod autē suscitauit eum a mortuis, amplius nō reuersurum in corruptionē, ita dixit. Dabo uobis sancta
Isaię. 55. Dauid fidelia. Ideoque
Ps. 15 & alibi dicit: nō dabis sanctum tuū uidere corruptionē. Nam Dauid quidem, quum suæ generationi ministrasset, cōsilio dei dormiuit: & appositus est ad patres suos, & uidit corruptionem. Quem uero deus suscitauit, nō uidit corruptionem.

Lectio. ii.

NOtum igitur sit uobis uiri fratres, quod per hunc uobis remissio peccatorū annuntiatur ab omnibus, quibus nō potuistis in lege Moysi iustificari: in hoc omnis qui credit iustificatur. Videte ergo, ne superueniat uobis, quod dictum est in prophetis. Videte cōtemptores & admiramini, & dispergimini: quia opus operor Haba cuc. 1.
ego in diebus uestris, quod non credetis, si quis enarrauerit uobis.

Lectio. iiij.

EGressis autem e synagoga Iudæis, rogabant gentes, ut sequẽti sabbatho loquerẽtur sibi uerba. Quũque dimissa esset turba, secuuti sunt multi Iudæorum & religiosorum proselytarum Paulum ac Barnabam: qui alloquentes suadebant eis, ut perseuerarent in gratia dei.

Sabbatho. v. post pascha. Lectio. j.

SEquenti uero sabbatho, pene uniuersa ciuitas conuenit audire uerbum dei. Videntes autẽ turbas Iudęi, repleti sunt zelo, & cõtradicebant ijs quæ a Paulo dicebantur: cõtradicentes ac loquentes blasphemias. Tunc cõstanter Paulus ac Barnabas dixerunt. Vobis oportebat primum loqui uerbum dei, sed quoniam repellitis illud, & indignos uos iudicatis uitæ æternę, ecce conuertimur ad gentes: sic enim præcepit nobis dñs. Posui te in lucem gentium, ut sis in salutem usque ad extremum terræ.

Lectio. ij.

AVdientes autẽ gentes gauisæ sunt, & glorificabant uerbum dñi: & crediderũt quot quot ordinati erant ad uitam æternam. Diuulgabatur autem uerbum dñi per uniuersam regionem. Iudæi autẽ cõcitauerunt mulieres religiosas & honestas, & primos ciuitatis: & excitauerunt persequutionem in Paulum & Barnabã, & eiecerunt eos de finibus suis. At illi excusso puluere pedũ suorũ in eos, uenerunt Iconium. Discipuli quoque replebantur gaudio, & spiritu sancto.

Lectio. iij.

FActum est autẽ Iconij, ut simul introirẽt synagogam Iudæorum, & loquerentur ita, ut crederet Iudæorum & Græcorũ copiosa multitudo. Qui uero incre-

duli erant Iudaei, cōcitauerunt, & corruperunt animas gentium aduersus fratres. Multo igitur tempore demorati sunt fiducialiter agentes in domino, testimoniū perhibente uerbo gratiae suae: dante signa & prodigia fieri per manus eorum. Diuisa est autem multitudo ciuitatis; & quidam quidem erant cum Iudaeis, quidam uero cū apostolis.

Dñica. v. post pascha. Ad matut. omnia ut in pascha. Euangelium secundum Ioannem.

Lectio. j.

Cap. 16. DIxit Iesus discipulis suis. Amen amē dico uobis, si quid petieritis patrem in nomine meo dabit uobis. Et reliqua. Homilia Bedę.

POtest mouere infirmos auditores, quomodo in capite lectionis huius euangelicae, discipulis saluator promittat. Si quid (inquiens) petieritis patrē in nomine meo dabit uobis. Quū nō solum nostri similes multa quae patrem in Christi nomine uidētur petere, nō accipiant, uerūetiam ipse apostolus Paulus tertio dñm rogauerit, ut a se angelus Satanae a quo tribulabatur, abscederet: nec impetrare potuerit. Sed huius morio quaestionis antiqua iam patrū explanatione serenata est. Qui ueraciter intellexerunt illos solum in nomine saluatoris petere, qui ea quae ad perpetuā salutem pertinent petunt. ℟. Alleluia. ℣. Omnis terra. Lect. ij.

IDeoque patet apostolum nō in nomine saluatoris petisse, ut tentatione careret, quam ob custodiam humilitatis acceperat. Quia si hac caruisset, saluus esse nō posset: ipso affirmante qui ait. Et ne magnitudo reuelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis meae,

angelus Satanæ, qui me collaphizet. Quotiescũque ergo petentes non exaudimur, ideo fit, uel quia contra auxiliũ nostræ salutis petimus, ac propterea a misericorde patre beneficij gratia nobis, quia inepte petim9, negatur. Quod eidẽ apostolo Paulo cõtigisse probatur: cui ter petenti responsum fuit, sufficit tibi gratia mea: nã uirtus in infirmitate perficitur. Vel utilia quidẽ, & quæ ad ueram salutẽ respiciunt petimus: sed ipsi male uiuẽdo auditũ nobis iusti iudicis auertimus, incidẽtes in illud Solomonis. Qui auertit faciẽ suam ne audiat legem, oratio eius erit execrabilis. ℟. Alleluia. ℣. Pax multa. Lectio. iij.

Vel dum pro peccãtibus quibusdã ut resipiscant oramus, & si salubriter petimus, atque ex nostro merito digni sumus auditu: ipsorum tamen peruersitas ne impetremus obsistit. Fit etiã aliquando, ut salutare prorsus, & precibus sollicitis, & deuotis quæramus actionibus, nec tamen statim quæ petimus obtineamus: sed in futurum petitionis nostræ differatur effectus. Sicut enim genibus flexis quotidie rogamus patrem dicentes, adueniat regnũ tuũ: idem tamen regnum nõ mox oratiõe finita, sed tempore cõgruo sumus accepturi. Quod prouisione nostri cõditoris cõstat actitari: ut uidelicet desideria nostrę deuotionis dilatione crescãt, et incremento quotidiano magis magisque prouecta, tandem perfectius capiãt gaudia quę requirunt. In bñdictus. Alleluia. iiij. ad crucẽ. Vndecim discipuli. supra in feria. v. fo. 357 In cãtemus ut i pascha. In Benedicite, ut in. j. dñica. fol. 362. Oio.

DEus qui hāc nobis cōfers gratiā, vt iusti ex impijs, & beati efficiamur ex miseris, adesto operib⁹ tuis, adesto muneribus. Vt quibus inest fidei iustificatio, nō desit perseuerantiæ fortitudo. Per dominum. In laudate, ut in pascha. psalleñ. Clamaui ad te. ut supra fol. 362. Oro.

AVxiliare dñe temporibus nostris. Vt tua nos ubique dextera protegēte, et religiōis integritas, & Christiani nominis securitas reparata cōsistat. Per dñm. Alleluia. iiij. Cōplet. Sit splendor. Oratio.

ADesto quęsumus domine familię tuę, & dignanter impende. Vt quibus fidei gratiā cōtulisti, & coronā largiaris æternam. Per dñm. Ad Vesperas Lucern. Quoniam. Añt. in cho. Alleluia. quis deus. sup. fol. 357. R. in cho. In uoce catarrhactarū. In dñica tertia fol. 374 psalmi ut fol. 362. Oratio. Deus qui hāc. ut in matut. In magn. Alleluia. v. Oratio. Auxiliare dñe. supra. psalleñ. Qui sequitur me nō ambulat in tenebris, sed habebit lumē uitę, alleluia. Cōplet. Regnum tuum. &c. Oratio. Adesto quęsumus domine. supra. psallenda. Alleluia. v. Cōple. Quoniā tu. &c. Oratio. Deus qui nos fecisti. &c.

Feria secūda hebdomadę. vj. Ex Apocalypsi. Lectio. i.

APocalypsis IESV Christi, quā dedit illi deus palā facere seruis suis, quæ oportet fieri cito, & significauit mittēs per angelum suū seruo suo Ioanni: qui testimoniū perhibuit uerbo dei & testimonio Iesu Christi, & quęcunque uidit. Beatus qui legit & audit uerba prophetię huius, & seruat ea quæ in ea scripta sunt.

Tempus enim prope est. Ioannes septē ecclesijs quæ sunt in Asia. Gratia uobis & pax ab eo qui est, & qui erat, & qui uēturus est: & a septē spiritib⁹, qui in cōspectu throni eius sunt, & a Iesu Christo, qui est testis fidelis, primogenitus mortuorum, & princeps regum terræ, qui dilexit nos, & lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo, & fecit nos reges & sacerdotes deo & patri suo: ipsi gloria & imperium in sæcula sæculorum. Amen.

Lectio. ij.

ECce uenit cum nubibus, & uidebit eū omnis oculus, & qui eū pupugerunt. Et plangent se super eum omnes tribus terræ: etiam amen. Ego sum alpha & o, principiū & finis, dicit dn̄s qui est, & qui erat, & qui uenturus est omnipotens. Ego Ioannes frater uester, & particeps in tribulatione, & regno, & patientia in Christo Iesu, fui in insula quæ appellatur Patmos: propter uerbum dei, & testimoniū Iesu Christi. Fui in spiritu, in dominico die, & audiui post me uocem magnā, tāquam tubæ dicentis. Ego sum alpha & o, primus & nouissimus. Quod uides scribe, & mitte septē ecclesijs quę sunt in Asia, Epheso & Smirnæ, Pergamo & Thyatire, & Sardis, & Philadelphiæ, & Laodiciæ.

Lectio. iij.

ET cōuersus sum, ut uiderē uocē quę loquebatur mecū. Et cōuersus uidi septem candelabra aurea, & in medio septem candelabrorum aureorū similem filio hominis, uestitum podere, & præcinctum ad mamillas zona aurea. Caput autem eius & capilli erant candidi uelut lana alba, & tanquam nix. Et oculi eius tanquam flamma ignis,

& pedes ei⁹ similes auri chalco, uelut in camino ardentes. Et uox illius tanquam uox aquarũ multarum, & habebat in dextera sua stellas septem. Et de ore eius gladius utraque parte acutus exibat, & facies eius sicut sol lucet in uirtute sua. Et quum uidissem eum cæcidi ad pedes eius tãquam mortuus: & posuit dexterã suam super me dicens. Noli timere, ego sum primus & nouissimus, & uiuus, & fui mortuus, & ecce sum uiuens in sæcula sæculorum: & habeo claues mortis & inferni.

Feria tertia hebdomadæ. vj. Lectio. j.

SCribe ergo quæ uidisti, & quæ sunt, & quæ oportet fieri post hæc. Sacramentũ septẽ stellarum quas uidisti in dextera mea, & septem candelabra aurea, septẽ stellæ angeli sunt septẽ ecclesiarum, & candelabra septem, septem ecclesiæ sunt. Angelo Ephesinæ ecclesiæ scribe. Hæc dicit qui tenet septem stellas in dextera sua, qui ambulat in medio septem candelabrorum aureorũ. Scio opera tua, & laborem & patientiam tuam, & quod nõ potes sustinere malos: & tẽtasti eos qui se dicunt apostolos esse, & nõ sunt: & inuenisti eos mendaces, & tulisti, & patientiam habes: & propter nomẽ meum laborasti, & nõ defecisti. Lectio. ij.

SEd habeo aduersum te, quod charitatem tuam primam reliquisti. Memor esto itaque unde excideris: & age pœnitentiã, & prima opera fac. Sin minus, uenio tibi cito, & mouebo cãdelabrum tuũ de loco suo, nisi pœnitentiã egeris. Sed hoc habes, quia odisti facta Nicolaitarum, quæ & ego odi. Qui habet aurem au-

diat, quid spiritus dicat ecclesijs. Vincenti dabo edere de ligno uitæ quod est in medio paradisi dei. Lectio. iij.

ET angelo Smyrnæ ecclesię scribe. Hęc dicit primus & nouissimus, qui fuit mortuus et uiuit. Scio opera tua, & tribulationē, & paupertatem, sed diues es: & blasphemiam eorum qui se dicunt Iudæos esse, & nō sunt: sed sunt synagoga Satanæ. Nihil horum timeas quæ passurus es. Ecce missurus est diabolus aliquos ex uobis in carcerē, ut tentemini, & habebitis tribulationē diebus decē. Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronā uitæ. Qui habet aurem audiat, quid spiritus dicat ecclesijs. Qui uicerit non lædetur a morte secunda.

Feria quarta hebdomadę sextę.

Lectio. j.

ET angelo Pergami ecclesię scribe. Hæc dicit qui habet rōphęā utraque parte acutam. Scio opera tua, & ubi habitas, ubi sedes est Satanæ: & tenes nomē meum, & non negasti fidem meā. Et in diebus meis Antipas testis meus fidelis, qui occisus est apud uos, ubi Satanas habitat. Sed habeo aduersus te pauca, quia habes illic tenentes doctrinam Balaam, qui docebat Balac mittere scādalum corā filijs Israel, edere ex ijs quæ simulacris immolantur, & fornicari: ita habes & tu tenentes doctrinā Nicolaitarum quod odi. Similiter pœnitentiam age, alioquin ueniam tibi cito, & pugnabo cum illis in gladio oris mei. Qui habet aurem audiat, quid spiritus dicat ecclesijs. Vincenti dabo edere manna absconditum, & dabo illi calculum nouum, & in

calculo nomen nouum scriptum, quod nemo scit, nisi qui accipit.

Lectio. ij.

ET angelo Thyatiræ ecclesiæ scribe. Hæc dicit filius dei, qui habet oculos tãquam flammam ignis, & pedes eius similes auri chalco. Noui opera tua, & charitatem tuã, & ministerium, & fidem, & patientiam tuã, & opera tua nouissima plura prioribus. Sed habeo aduersum te pauca, quia permittis mulierem Hiezabel, quæ se dicit prophetã, docere, & seducere seruos meos, fornicar', & manducare de idolothytis. Et dedi illi tempus ut pœnitentiã ageret, & non uult pœnitere a fornicatione sua. Ecce ego mitto eam in lectum, & qui mœchãtur cum ea in tribulatione maxima erunt, nisi pœnitentiam egerint ab operibus suis.

Lectio. iij.

VObis autẽ dico, & cæteris qui Thyatiræ estis: quicunque non habent doctrinam hanc, & qui nõ cognouerũt profunditates Satanæ (quemadmodum dicunt) non mittam super uos aliud pondus: tamen id quod habetis, tenete, donec ueniam. Et qui uicerit & custodierit usque in finem opera mea, dabo illi potestatem super gentes, & reget eas in uirga ferrea, & tanquam uas figuli confringentur. Sicut & ego accepi a patre meo, & dabo illi stellam matutinam. Qui habet aurem audiat, quid spiritus dicat ecclesijs.

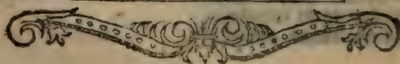

¶ In vigilijs Ascensionis domini ad vesperas Lucern. Quoniam tu. Añt. in choro. Ascendens in altum captiuã duxit captiuitatẽ, dedit dona hominibus alleluia alleluia. Hymnus.

O Ptatus uotis omnium sacratus illuxit dies: quo Christus mũdi spes deus cœlos ascẽdit arduos.

S candens in altum dominus, sedem recurrit propriam: gauisa sunt cœli regna regressu unigeniti.

M agni triumphum prę lij, mundi perempto principe, patris pręsentat uultibus uictricis carnis gloriam.

E t eleuatus nubibus, fecitque spem credentibus: & paradisum aperit, quem protoplasti clauserant.

O grande cunctis gaudium, quod partus almæ uirginis, post sputa, flagra, post crucem, sedi paternæ iungitur.

A gamus ergo gratias nostræ salutis uindici: nostrum corpus quod uexerit, sublimem ad cœli regiam.

S it nobis cum cœlestibus, comune manens gaudium: quod semet illis obtulit, nobisque se nõ abstulit.

N unc, prouocatis actibus, Christum operiri nos decet: uitaque tali uiuere, quæ possit cœlos scandere.

G loria tibi domine qui scandis super sydera, cũ patre. &c. ℟. in choro. Ascendens in altũ captiuam duxit captiuitatẽ, dedit dona hominibus alleluia, dñs deus benedictus. Prosperum iter facit alleluia alleluia.

℣. Regna terræ cantate domino, cãtate deo, qui ascendit super cœlos cœlorum ad orientem. Prosperum. Añt. Parata sedes tua deus allel. allel. allel. ps. Dñs regnauit decorem. fol. 51 cã. Ecce nũc. Oro.

EGressis autem e synagoga Iudæis, rogabant gentes, ut sequẽti sabbatho loquerẽtur sibi uerba. Q uũque dimissa esset turba, sequuti sunt multi Iudæorum & religiosorum proselytarum Paulum ac Barnabam: qui alloquentes suadebant eis, ut perseuerarent in gratia dei.

Sabbatho. v. post pascha. Lectio. j.

SEquenti uero sabbatho, pene uniuersa ciuitas conuenit audire uerbum dei. Videntes autẽ turbas Iudęi, repleti sunt zelo, & cõtradicebant ijs quæ a Paulo dicebantur: cõtradicentes ac loquentes blasphemias. Tunc cõstanter Paulus ac Barnabas dixerunt. Vobis oportebat primum loqui uerbum dei, sed quoniam repellitis illud, & indignos uos iudicatis uitæ æternę, ecce conuertimur ad gentes: sic enim præcepit nobis dñs. Posui te in lucem gentium, ut sis in salutem usque ad extremum terræ.

Lectio. ij.

AVdientes autẽ gentes gauisæ sunt, & glorificabant uerbum dñi: & crediderũt quotquot ordinati erant ad uitam æternam. Diuulgabatur autem uerbum dñi per uniuersam regionem. Iudæi autẽ cõcitauerunt mulieres religiosas & honestas, & primos ciuitatis: & excitauerunt persequutionem in Paulum & Barnabã, & eiecerunt eos de finibus suis. At illi excusso puluere pedũ suorũ in eos, uenerunt Iconium. Discipuli quoque replebantur gaudio, & spiritu sancto.

Lectio. iij.

FActum est autẽ Iconij, ut simul introirẽt synagogam Iudæorum, & loquerentur ita, ut crederet Iudæorum & Græcorũ copiosa multitudo. Q ui uero incre

duli erant Iudæi, cõcitauerunt, & corruperunt animas gentium aduersus fratres. Multo igitur tempore demorati sunt fiducialiter agentes in domino, testimoniũ perhibente uerbo gratiæ suæ: dante signa & prodigia fieri per manus eorum. Diuisa est autem multitudo ciuitatis: & quidam quidem erant cum Iudæis, quidam uero cũ apostolis.

Dñica. v. post pascha. Ad matut. omnia ut in pascha. Euangelium secundum Ioannem.

Lectio. j.

Cap. 16. DIxit Iesus discipulis suis. Amen amẽ dico uobis, si quid petieritis patrem in nomine meo dabit uobis. Et reliqua. Homilia Bedę.

POtest mouere infirmos auditores, quomodo in capite lectionis huius euangelicæ, discipulis saluator promittat. Si quid (inquiens) petieritis patrẽ in nomine meo dabit uobis. Quũ nõ solum nostri similes multa quæ patrem in Christi nomine uidẽtur petere, nõ accipiant, uerũ etiam ipse apostolus Paulus tertio dñm rogauerit, ut a se angelus Satanæ a quo tribulabatur, abscederet: nec impetrare potuerit. Sed huius motio quæstionis antiqua iam patrũ explanatione serenata est. Qui ueraciter intellexerunt illos solum in nomine saluatoris petere, qui ea quæ ad perpetuã salutem pertinent petunt. ℟. Alleluia. ℣. Omnis terra. Lect. ij.

IDeoque patet apostolum nõ in nomine saluatoris petisse, ut tentatione careret, quam ob custodiam humilitatis acceperat. Quia si hac caruisset, saluus esse nõ posset: ipso affirmante qui ait. Et ne magnitudo reuelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis meæ,

angelus Satanæ, qui me collaphizet. Quotiescũque ergo petentes non exaudimur, ideo fit, uel quia contra auxiliũ nostræ salutis petimus, ac propterea a misericorde patre beneficij gratia nobis, quia inepte petim⁹, negatur. Quod eidē apostolo Paulo cõtigisse probatur: cui ter petenti responsum fuit, sufficit tibi gratia mea: nã uirtus in infirmitate perficitur. Vel utilia quidē, & quæ ad ueram salutē respiciunt petimus: sed ipsi male uiuēdo auditũ nobis iusti iudicis auertimus, incidētes in illud Solomonis. Qui auertit faciē suam ne audiat legem, oratio eius erit execrabilis. ℞. Alleluia. ℣. Pax multa. Lectio. iij.

Vel dum pro peccãtibus quibusdã ut resipiscant oramus, & si salubriter petimus, atque ex nostro merito digni sumus auditu: ipsorum tamen peruersitas ne impetremus obsistit. Fit etiã aliquando, ut salutare prorsus, & precibus sollicitis, & deuotis quæramus actionibus, nec tamen statim quæ petimus obtineamus: sed in futurum petitionis nostræ differatur effectus. Sicut enim genibus flexis quotidie rogamus patrem dicentes, adueniat regnũ tuũ: idem tamen regnum nõ mox oratiõe finita, sed tempore cõgruo sumus accepturi. Quod prouisione nostri cõditoris cõstat actitari: ut uidelicet desideria nostrę deuotionis dilatione crescãt, et incremento quotidiano magis magisque prouecta, tandem perfectius capiãt gaudia quę requirunt. In bñdictus. Alleluia. iiii. ad crucē. Vndecim discipuli. supra in feria. v. fo. 357 In cãtemus ut i pascha. In Benedicite. ut in. j. dñica. fol. 362. Oro.

DEus qui hāc nobis cōfersgratiā, vt iusti ex impijs, & beati effi- ciamur ex miseris, ade- sto operib9 tuis, adesto muneribus. Vt quibus inest fidei iustificatio, nō desit perseuerantiæ for titudo. Per dominum. In laudate, ut in pascha. psalleñ. Clamaui ad te. ut supra fol. 362. Oro.

AVxiliare dñe tem- poribus nostris. Vt tua nos ubique dextera protegēte, et religiōis in tegritas, & Christiani nominis securitas repa rata cōsistat. Per dñm. Alleluia. iiij. Cōplet. Sit splendor. Oratio.

ADesto quęsumus do mine familię tuę, & dignanter impende. Vt quibus fidei gratiā cōtu listi, & coronā largiaris æternam. Per dñm. Ad Vesperas Lucern. Quoniam. Añt. in cho. Alleluia. quis deus. sup. fol. 357. R. in cho. In uoce catarrhactarū. In dñica tertia fol. 374 psalmi ut fol. 362. Oratio. Deus qui hāc. ut in matut. In magn. Alleluia. v. Oratio. Auxiliare dñe. supra. psalleñ. Qui sequitur me nō ambulat in tene bris, sed habebit lumē uitę, alleluia. Cōpleta. Regnum tuum. &c. Oratio. Adesto quęsu- mus domine. supra. psallenda. Alleluia. v. Cōple. Quoniā tu. &c. Oratio. Deus qui nos fecisti. &c.

Feria secūda hebdoma- dę. vj. Ex Apocalypsi.

Lectio. i.

APocalypsis IESV Christi, quā dedit illi deus palā facere seruis suis, quæ oportet fieri ci to, & significauit mittēs per angelum suū seruo suo Ioanni: qui testimo niū perhibuit uerbo dei & testimonio Iesu Chri sti, & quęcunque uidit. Beatus qui legit & au- dit uerba prophetię hu ius, & seruat ea quæ in ea scripta sunt.

Tempus enim prope est. Ioannes septẽ ecclesijs quæ sunt in Asia. Gratia uobis & pax ab eo qui est, & qui erat, & qui uẽturus est: & a septẽ spiritibꝰ, qui in cõspectu throni eius sunt, & a Iesu Christo, qui est testis fidelis, primogenitus mortuorum, & princeps regum terræ, qui dilexit nos, & lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo, & fecit nos reges & sacerdotes deo & patri suo: ipsi gloria & imperium in sæcula sæculorum. Amen.

Lectio. ij.

ECce uenit cum nubibus, & uidebit eũ omnis oculus, & qui eũ pupugerunt. Et plangent se super eum omnes tribus terræ: etiam amen. Ego sum alpha & o, principiũ & finis, dicit dñs qui est, & qui erat, & qui uenturus est omnipotens. Ego Ioannes frater uester, & particeps in tribulatione, & regno, & patientia in Christo Iesu, fui in insula quæ appellatur Patmos: propter uerbum dei, & testimoniũ Iesu Christi. Fui in spiritu, in dominico die, & audiui post me uocem magnã, tãquam tubæ dicentis. Ego sum alpha & o, primus & nouissimus. Quod uides scribe, & mitte septẽ ecclesijs quę sunt in Asia, Epheso & Smirnæ, Pergamo & Thyatire, & Sardis, & Philadelphiæ, & Laodiciæ.

Lectio. iij.

ET cõuersus sum, ut uiderẽ uocẽ quę loquebatur mecũ. Et cõuersus uidi septem candelabra aurea, & in medio septem candelabrorum aureorũ similem filio hominis, uestitum podere, & præcinctum ad mamillas zona aurea. Caput autem eius & capilli erant candidi uelut lana alba, & tanquam nix. Et oculi eius tanquam flamma ignis,

& pedes ei⁹ similes auri chalco, uelut in camino ardentes. Et uox illius tanquam uox aquarũ multarum, & habebat in dextera sua stellas septem. Et de ore eius gladius utraque parte acutus exibat, & facies eius sicut sol lucet in uirtute sua. Et quum uidissem eum cæcidi ad pedes eius tãquam mortuus: & posuit dexterã suam super me dicens. Noli timere, ego sum primus & nouissimus, & uiuus, & fui mortuus, & ecce sum uiuens in sæcula sæculorum: & habeo claues mortis & inferni.

Feria tertia hebdomadæ. vj. Lectio. j.

SCribe ergo quæ uidisti, & quæ sunt, & quæ oportet fieri post hæc. Sacramentũ septẽ stellarum quas uidisti in dextera mea, & septem candelabra aurea, septẽ stellæ angeli sunt septẽ ecclesiarum, & candelabra septem, septem ecclesiæ sunt. Angelo Ephesinæ ecclesiæ scribe. Hæc dicit qui tenet septem stellas in dextera sua, qui ambulat in medio septem candelabrorum aureorũ. Scio opera tua, & laborem & patientiam tuam, & quod nõ potes sustinere malos: & tẽtasti eos qui se dicunt apostolos esse, & nõ sunt: & inuenisti eos mendaces, & tulisti, & patientiam habes: & propter nomẽ meum laborasti, & nõ defecisti Lectio. ij.

SEd habeo aduersum te, quod charitatem tuam primam reliquisti. Memor esto itaque unde excideris: & age pœnitentiã, & prima opera fac. Sin minus, uenio tibi cito, & mouebo cã delabrum tuũ de loco suo, nisi pœnitentiã ẽgeris. Sed hoc habes, quia odisti facta Nicolaitarum, quæ & ego odi. Qui habet aurem au-

diat, quid spiritus dicat ecclesijs. Vincenti dabo edere de ligno uitæ quod est in medio paradisi dei. Lectio. iij.

ET angelo Smyrnæ ecclesię scribe. Hęc dicit primus & nouissimus, qui fuit mortuus et uiuit. Scio opera tua, & tribulationē, & paupertatem, sed diues es: & blasphemiam eorum qui se dicunt Iudæos esse, & nō sunt: sed sunt synagoga Satanæ. Nihil horum timeas quæ passurus es. Ecce missurus est diabolus aliquos ex uobis in carcerē, ut tentemini, & habebitis tribulationē diebus decē. Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronā uitæ. Qui habet aurem audiat, quid spiritus dicat ecclesijs. Qui uicerit non lædetur a morte secunda.

Feria quarta hebdomadę sextę.

Lectio. j.

ET angelo Pergami ecclesię scribe. Hæc dicit qui habet rōphęā utraque parte acutam. Scio opera tua, & ubi habitas, ubi sedes est Satanæ: & tenes nomē meum, & non negasti fidem meā. Et in diebus meis Antipas testis meus fidelis, qui occisus est apud uos, ubi Satanas habitat. Sed habeo aduersus te pauca, quia habes illic tenentes doctrinam Balaam, qui docebat Balac mittere scādalum corā filijs Israel, edere ex ijs quæ simulacris immolantur, & fornicari: ita habes & tu tenentes doctrinā Nicolaitarum quod odi. Similiter pœnitentiam age, alioquin ueniam tibi cito, & pugnabo cum illis in gladio oris mei. Qui habet aurem audiat, quid spiritus dicat ecclesijs. Vincenti dabo edere manna absconditum, & dabo illi calculum nouum, & in

calculo nomen nouum scriptum, quod nemo scit, nisi qui accipit.

Lectio. ij.

ET angelo Thyatiræ ecclesiæ scribe. Hæc dicit filius dei, qui habet oculos tāquam flammam ignis, & pedes eius similes aurichalco. Noui opera tua, & charitatem tuā, & ministerium, & fidem, & patientiam tuā, & opera tua nouissima plura prioribus. Sed habeo aduersum te pauca, quia permittis mulierem Hiezabel, quæ se dicit prophetā, docere, & seducere seruos meos, fornicari, & manducare de idolothytis. Et dedi illi tempus ut pœnitentiā ageret, & non uult pœnitere a fornicatione sua. Ecce ego mitto eam in lectum, & qui mœchātur cum ea in tribulatione maxima erunt, nisi pœnitentiam egerint ab operibus suis.

Lectio. iij.

VObis autē dico, & cæteris qui Thyatiræ estis: quicunque non habent doctrinam hanc, & qui nō cognouerūt profunditates Satanæ (quemadmodum dicunt) non mittam super uos aliud pondus: tamen id quod habetis, tenete, donec ueniam. Et qui uicerit & custodierit usque in finem opera mea, dabo illi potestatem super gentes, & reget eas in uirga ferrea, & tanquam uas figuli confringentur. Sicut & ego accepi a patre meo, & dabo illi stellam matutinam. Qui habet aurem audiat, quid spiritus dicat ecclesijs.

¶In vigilijs Ascensionis domini ad vesperas Lucern. Quoniam tu. Añt. in choro. Ascendens in altum captiuã duxit captiuitatẽ, dedit dona hominibus alleluia alleluia. Hymnus.

Optatus uotis omnium sacratus illuxit dies: quo Christus mũdi spes deus coelos ascẽdit arduos.

Scandens in altum dominus, sedem recurrit propriam: gauisa sunt coeli regna regressu unigeniti.

Magni triumphum prę lij, mundi perempto principe, patris pręsentat uultibus uictricis carnis gloriam.

Et eleuatus nubibus, fecitque spem credentibus: & paradisum aperit, quem protoplasti clauserant.

O grande cunctis gaudium, quod partus almae uirginis, post sputa, flagra, post crucem, sedi paternae iungitur.

Agamus ergo gratias nostrae salutis uindici: nostrum corpus quod uexerit, sublimem ad coeli regiam.

Sit nobis cum coelestibus, comune manens gaudium: quod semet illis obtulit, nobisque se nõ abstulit.

Nunc, prouocatis actibus, Christum operiri nos decet: uitaque tali uiuere, quae possit coelos scandere.

Gloria tibi domine qui scandis super sydera, cũ patre. &c. ℟. in choro. Ascendens in altũ captiuam duxit captiuitatẽ, dedit dona hominibus alleluia, dñs deus benedictus. Prosperum iter facit alleluia alleluia.

℣. Regna terrae cantate domino, cãtate deo, qui ascendit super coelos coelorum ad orientem. Prosperum. Añt. Parata sedes tua deus allel. allel. allel. ps. Dñs regnauit decorem. fol. 51. cã. Ecce nũc. Oro.

DEus qui ad declarã da tuę miracula maiestatis, post resurrectionem a mortuis hodie in cœlos apostolis astantibus ascendisti, cõcede nobis tuæ pietatis auxilium. Vt secundũ promissionẽ tuam, & tu nobiscũ semper in terris, & nos tecũ in cœlo uiuere mereamur. Qui cũ patre. Añt. Ascendit deus in iubilatione alleluia alleluia. ps. Oẽs gẽtes plaudite. fol. 25.

Oratio.

DEus qui ad cœlos ascendens discipulis tuis spiritum sanctũ collaturum te dignatus es polliceri, pręsta quęsumus. Vt sicut apostoli tui multifaria doctrinæ cœlestis munera perceperunt, ita nobis quoque spiritalia dona cõcedas. Qui uiuis & regnas cum deo patre in unitate eiusdẽ spiritus.

In magn. Sedes tua deus in sæculũ sæculi alleluia alleluia. Oratio.

PRęsta quęsumus omnipotens pater. Vt nostræ mentis intentio, quo solennitatis hodiernę gloriosus autor ingressus est semper intendat, & quo fide pergit, cõuersatiõe perueniat. Qui tecũ. capitul. Ascendisti in altum, cepisti captiuitatem, dñs deus benedictus alleluia.

Cõplet. Quoniã. &c.

Oratio.

TRibue quæsumus omnipotens deus. Vt munere festiuitatis hodiernæ illuc filiorũ tuorũ dirigatur intẽtio, quo in tuo unigenito tecum est nostra directa substantia. Qui tecum.

Ad matut. omnia ut in pascha. Ex actis apostolorũ. Lectio. i.

VOs eritis mihi testes in Ierusalẽ, & in omni Iudęa & Samaria, & usque ad ultimũ terræ. Et cũ hæc dixisset, uidentibus illis eleuatus est, & nubes suscepit eum ab oculis

eorũ. Quũque intuerẽtur in cœlũ euntẽ illũ, ecce duo uiri aſtiterunt iuxta illos in ueſtibus albis, qui & dixerunt. Viri Galilæi, quid ſtatis aſpicientes in cœlum? Hic Ieſus qui aſſumptus eſt a uobis in cœlũ, ſic ueniet quẽadmodũ uidiſtis eũ euntẽ in cœlum. Tũc reuerſi ſunt Hieroſolymã a mõte qui uocatur oliueti, qui eſt iuxta Ieruſalẽ ſabbathi habẽs iter. Et quũ introiſſent aſcẽderũt in cœnaculũ, ubi manebant. Petrus & Ioannes, Iacobus & Andreas, Philippus & Thomas, Bartholomeus & Matthæus, Iacobus Alphæi, & Simon Zelotes, & Iudas Iacobi. Hi oẽs erant perſeuerantes unanimiter in oratione, cũ mulieribus, & Maria matre Ieſu, & fratribus eius. ℟. Alleluia. ℣. Omnis terra.

Sermo ſancti Auguſtini Epiſcopi. Lectio. ij.

SAluator noſter dilectiſſimi fratres aſcẽdit in cœlum, nõ ergo turbemur in terra. Ibi ſit mens, & hic erit requies. Aſcendamus cũ Chriſto interim corde, ut quũ dies promiſſus aduenerit, ſequamur & corpore. Scire tamen debemus fratres, quia cũ Chriſto nõ aſcẽdit ſuperbia, nõ auaritia, non luxuria, nullũ uitiũ aſcẽdit cũ medico noſtro. Et ideo ſi poſt medicũ deſideramus aſcẽdere, debemus uitia & peccata deponere. Omnes enim quaſi quibuſdam cõpedibus nos premũt, & peccatorũ retib⁹ nos ligare cõtendũt. Et ideo cũ dei adiutorio, ſecundũ quod ait pſalmiſta: dirũpamus uincula eorum, ut ſecure poſsimus dicere domino. Dirupiſti uincula mea, tibi ſacrificabo hoſtiam laudis. ℟. Alleluia. ℣. Pax multa.

Lectio. iij.

Resurrectio domini spes nostra est, ascẽsio domini glorificatio nostra est. Ascensionis hodie solennia celebramus. Si ergo recte, si fideliter, si sancte, si pie ascensionem domini celebramus, ascendamus cum illo, & sursum corda habeamus. Ascendẽtes autem non extollamur, nec de nostris quasi de proprijs meritis præsumamus. Sursum enim corda habeamus, sed ad dominũ: sursum enim cor nõ ad dñm, superbia uocatur. Sursum autem cor ad dominum, refugiũ uocatur. Videte fratres magnũ miraculum. Altus est deus, humilias te, & uenit ad te: erigis te, & fugit a te. Quare hoc? Quia excelsus est, & humilia respicit: & alta à longe agnoscit. Humilia de proximo respicit, ut attollat: alta id est superba de longe cognoscit: ut deprimat. Tu autem. Te deum. In Benedictus. Alleluia. iiij. Ad crucem. Viri galilęi quid admiramini aspicictes in cœlum alleluia, quemadmodũ uidistis eum euntem in cœlum, ita ueniet alleluia alleluia. In cantemus añt. Sedes tua. vt supra. In Benedicite. Parata sedes. vt supra. Oratio.

Deus qui ecclesiam tuam euãgelicæ doctrinæ exhortatiõe quę sursum sunt iubes sapere, & ad eandem se altitudinem ad quam mundi saluator ascendit erigere, da populis tuis intellectu capere quod multi uiderunt cõspectu. Vt in secundo mediatoris aduentu ditentur donis, qui promissis crediderũt. Per eundem. In Laudate. Ascẽdit deus. ut supra. Cap. Cantate domino canticum nouum. &c. psalmus direct. Dñs regnauit decorẽ.

Hymnus. Optatus uotis omnium, ut supra. psall. Ascẽdo ad patrẽ meum & patrẽ uestrũ, deum meum & deum uestrum alleluia. ℟. in bapt. Excelsus super omnes gẽtes dominus, & super cœlos gloria eius. Alleluia. ℣ Quis sicut dominus deus noster qui in altis habitat, & humilia respicit in cœlo & in terra. Alleluia. Cõplet. Dominus in cœlo. &c. Oratio.

ADesto domine supplicationibus nostris. Vt sicut humani generis saluatorẽ cõsedere tecum in tua maiestate cõfidimus, ita usque ad consumationẽ sæculi manere nobiscũ quẽadmodũ est pollicitus sentiamus. Qui tecum. psall. Ascendisti in altũ. ut supra. Cõpl. Sit splendor domini.

Oratio.

COncede quæsumus omnipotens deus. Vt qui hodierna die unigenitum tuum redemptorem nostrum ad cœlos ascẽdisse credimus, ipsi quoque mente in cœlestibus habitemus. Per eundẽ. Ad primã. Cõfitemini. Ad tertiã. Iam surgit. Epistola.

REgna terræ cantate deo, psallite domino: cantate deo qui ascẽdit super cœlos cœlorum ad orientem. ℟. Deo gratias. ℣. Ascendit deus in iubilatione. Alleluia alleluia. ℣. Et dñs in uoce tubæ. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. &c. item. Ascendit. Cap. Ascendens in altum captiuam duxit captiuitatem, dedit dona hominibus, alleluia. Kyr. oratio. Tribue quęsumus omnipotẽs deus. ut supra in vesperis ultima. Ad sextam. Epistola.

VIri Galilæi, quid admiramini aspicientes in cœlum: quẽadmodũ uidistis eum euntem in cœlũ, ita ueniet.

℟ Deo gratias. ℣. Ascendens in altũ captiuam duxit captiuitatẽ. Alleluia alleluia. ℣. Dedit dona hominib⁹. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Excelsus super omnes gentes dñs, & super cœlos gloria eius, alleluia. Kyr. Oratio. Concede quęsumus omnipotens deus. vltima in matut. Ad nonam Epistola.

QVum ascenderet dñs in cœlũ, cœli curuati sunt, & suscepe runt eum. ℟. Deo gratias. ℣. Excelsus super omnes gẽtes dñs. Alleluia alleluia. ℣. Et super cœlos gloria eius. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Ascendo ad patrẽ meũ & patrem uestrum, deũ meum & deũ uestrum, alleluia. Kyr. Oratio.

DA quęsumus omnipotens deus, illuc tuorum subsequi mẽbra fidelium, quo caput nostrum principiũque pręcessit. Qui tecum. Eodem die ad uesperas omnia ut in uigiliis, nisi quod orationes dicuntur ut in matut. psall. ℟. Ascendo ad patrem. vt in matutiñ. Cõplet. Regnum tuum domine. &c. Oratio. Tribue quęsumus omnipotens deus. vltima in vigiliis. alia psal. Ascendisti in altũ ut in uigiliis. cõpl. Quoniam tu. Oratio. Da quęsumus omnipotens deus. ut ad nonã. Feria sexta sequenti. Ex apocalypsi. Lect. I.

ET angelo ecclesiæ quæ est Sardis, scribe. Hæc dicit qui habet septem spiritus dei, & septem stellas. Scio opera tua, quia nomen habes quod uiuas, & mortuus es. Esto uigilans, & cõfirma cætera quæ moritura erãt. Nõ enim inueni opera tua plena corã deo. In mente ergo habe, qualiter acceperis, & audieris, & serua, & pœnitentiã

age. Si ergo nõ uigilaueris, ueniam ad te tãquã fur, & nescies qua hora ueniã ad te. Habes pauca nomina in Sardis, qui nõ inquinauerũt uestimenta sua: & ambulabũt mecũ in albis, quia digni sunt. Qui uicerit, sic uestietur uestimẽtis albis: & nõ delebo nomen eius de libro uitæ: & cõfitebor nomẽ eius corã patre meo, & corã angelis eius. Qui habet aurẽ audiat, quid spiritus dicat ecclesijs.

Lectio ii.

ET angelo Philadelphiæ ecclesiæ scribe. Hæc dicit sanctus & uerus, qui habet clauẽ Dauid, qui aperit, & nemo claudit, claudit, & nemo aperit. Scio opera tua. Ecce dedi corã te ostiũ apertũ, & nemo potest claudere illud, quia modicã habes uirtutẽ. Et seruasti uerbũ meũ, & nõ negasti nomen meũ. Ecce do de synagoga Satanæ, qui dicũt se Iudęos esse, & nõ sunt: sed mẽtiũtur. Ecce faciã illos ut ueniãt, & adorẽt ante pedes tuos: & scient quod ego dilexi te.

Lectio iii.

QVoniã seruasti uerbũ patientię meę, & ego seruabo te ab hora tentationis, quæ uentura est in orbẽ uniuersum: ut tentet habitantes in terra. Ecce uenio cito, tene quod habes, ut nemo accipiat coronã tuã. Qui uicerit, faciã illum colũnam in templo dei mei, & nõ egredietur amplius. Et scribam super eum nomen dei mei, & nomen ciuitatis dei mei nouę Ierusalem, quę descendit de cœlo a deo meo, & nomen meũ nouũ. Qui habet aurẽ audiat, quid spiritus dicat ecclesiis.

Lectio i.

ET angelo Laodicię ecclesię scribe. Hæc dicit Amen, testis fidelis & uerus, qui est principiũ creaturę dei.

Scio opera tua, quia neque frigidus es, neque calidus: utinam frigidus esses, aut calidus. Sed quoniã tepidus es, & nec frigidus nec calidus: incipiam te euomere ex ore meo, quia dicis diues sum & locupletatus, & nulliꝰ egeo: & nescis quod tu es miser, & miserabilis; & pauper, & cæcus; & nudus. Lectio. ij.

SVadeo tibi emere a me aurum ignitum ex igne, ut locuples fias: & uestimentis albis induaris, ut non appareat confusio nuditatis tuæ: & collyrio inunge oculos tuos, ut uideas. Ego quos amo, arguo, & castigo. Æmulare ergo; & pœnitentiã age. Ecce sto ad ostiũ, & pulso. Si quis audierit uocem meam, & aperuerit ianuam, intrabo ad illum, & cœnabo cũ illo: & ipse mecum. Qui uicerit; dabo ei sedere mecum in throno meo: sicut & ego uici, & sedi cum patre meo in throno eius. Qui habet aurẽ audiat, quid spiritus dicat ecclesijs.

Lectio. iij.

POst hæc uidi, & ecce ostium apertum in cœlo, & uox prima, quam audiui, tanquam tubæ loquentis mecũ, dicens. Ascende huc, & ostendã tibi quæ oportet fieri cito. Et statim fui in spiritu. Et ecce sedes posita erat in cœlo, & super sedem sedens: & in circũitu sedis sedilia uigintiquatuor, & super thronos uigintiquatuor seniores sedentes, circumamicti stolis albis, & habebant in capitibus suis coronas aureas. Et in medio sedis, & circũitu sedis quatuor animalia plena oculis, ante & retro. Et quũ darent illa animalia gloriam, & honorem, & benedictionem sedenti super thronum, uiuenti in sæcula sæculorum:

procidebant uigintiqua tuor seniores ante sedē tem in throno, & adorabant uiuentem in sæcula sæculorum.

Isto die sabbathi. Ad vesperas, cōmuniter fieri debet de feria, ut fit in sabbathis ferialib⁹ post pascha, ut fol. 368. propterea quod die lune sequenti de sanctis nō fit, propter litanias. orationes tamen summuntur de dominica præceden ti fol. 382.

Dominica post ascensionem, ad matut. omnia ut in pascha.

Euangelium secundum Ioannem. Lectio. j.

IN illo tempore. Sub leuatis dominus Iesus oculis in cœlum dixit: Pater uenit hora, clarifica filium tuum, ut filius tuus clarificet te. Et reliqua. Ex tractatu sancti Augustini.

ANte ista quæ nunc sumus deo adiuuante tractaturi, dixerat Iesus. Hæc loquutus sum nobis, ut in me pacem habeatis. Quæ nō recentiora, uel paulo superius ab eo dicta, sed omnia debemus accipere siue quæcunque illis loquutus est, ex quo eos cæpit habere discipulos: siue certe, ex quo post cœnam exorsus est hunc admirabilem prolixūque sermonem. Talem quippe cō memorauit causam, cur eis sit loquutus: ut ad eum finem rectissime referantur, uel omnia quę loquutus est eis, uel ea maxime quæ dixit iā proxime moriturus. ℟. Alleluia. ℣. Omnis terra. Lectio. ij.

SIc enim euangelista sequitur dicēs. Hęc loquutus est Iesus, & subleuatis oculis in cœlum dixit. Pater uenit hora, clarifica filiū tuū. Poterat quidem dn̄s in forma serui (si hoc opus esset) orare silētio: sed ita se patri exhibere uoluit precatorem,

ut meminisset se nostrũ esse doctorem. Proinde nõ solũ ad ipsos sermocinatio, sed etiam pro ipsis ad patrem oratio, discipulorũ esset ędificatio. Et si illorũ qui hæc dicta aderant audituri, profecto & nostra qui fueramꝰ cõscripta lecturi. Dicit ergo, Pater uẽit hora, qui cũ patre disposuit oẽs horas, tãquã dicens. Pater, quã propter homines, & apud homines, ad me clarificãdũ simul cõstituimꝰ, uenit hora, clarifica filium tuũ, ut filius tuus clarificet te. ℟. Alleluia. ℣ Pax multa.

Lectio. iij.

Philip. 2. Clarificatum a patre filium nõnulli accipiunt in hoc, quod ei nõ pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illũ. Sed si passione clarificatus dicitur, quanto magis resurrectione? Nam in passione magis eius humilitas quã claritas cõmendatur, apostolo teste qui dicit. Humiliauit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortẽ autẽ crucis. Deinde sequitur, & de eius clarificatione, quũ dicit. Propter quod, & deus illum exaltauit. Quod ergo ait. Pater uenit hora, hora intelligenda est passionis: hoc est. Venit hora seminã dę humilitatis, fructum non differas claritatis. Clarifica filiũ tuũ resuscitando, atque in cœlis ad dexterã collocãdo: ut filius tuus clarificet te in mũdo per prędicationẽ: hoc est. Resuscita me, ut innotescas toti orbi per me. In benedictus. Alleluia. iiij. Ad crucem. Cantate domino, benedicite. vt in feria. vj. in albis. fol. 358. In cantemus, vt in pascha. In bñdicite, vt in secunda dñica fol. 369.

Oratio.

Implorantes dñe misericordiã tuã popu-

los fideles propitius intuere. Vt qui prçter te alium nõ nouerant, tuis beneficijs glorientur. Per dñm. in laudate ut in dominicis præteritis. Hymnus. Optatus uotis omniũ. vt in ascensione. vel de resurrectione secundũ nõnullos. psall. Clamaui ad te. ut in secũda dominica. fol. 369.

Oratiõ.

SAncti nominis tui domine timorẽ pariter & amorẽ fac nos habere perpetuũ. Quia nũquam tua gubernatione destituis, quos in soliditate tuæ dilectionis instituis. Per dñm. psall. Alleluia. v. Cœpi. Sit splendor dñi. &c.

Oratio.

EXultationem cõditionis humanç substantiç cõditor respice deus. Vt tua dignatiõe mundati, sacramentis magnæ pietatis aptemur. Per dominum. Ad tertiam sextã & nonam epistolæ dicuntur uel de ascensione cum orationibus tamen dominicç presentis ut in matut. uel de resurrectione iuxta ritum solitum, ut nõnulli asserũt de his censeant alij, ego quid sentiam nolo proferre mihi sufficiat si alijs discutiendũ relinquã. Ad vesperas lucer. Quoniam tu. Añt. in choro. Laudabo dominum in. ut in festa sexta fol. 359. Hymnus. Optatus uotis. vel de resurrectione ut dictum est. R. in choro. Excelsus super omnes. ut in matut. ascensionis fol. 387. uel. In uoce cantarr hactarum tuarum. ut fol. 374. psalmi dicũtur ut in dominica .j. a fol. 362. Oratio. Implorantes domine. vt in matut. In magn. Ego sum uia, ueritas, & uita, nemo uenit ad patrem nisi per me, alleluia alleluia alleluia alleluia alleluia. Oratio.

Sancti nominis tui dñe. ut supra. psalle. Clarifi ca me pater claritate quã habui priusquã mũ dus fieret alleluia. Compl. Regnum tuũ. &c. Oratio. Exultationem conditionis. ut supra. psallen. Alleluia. iiij. Cõple. Quoniam. &c. Oratio. Da quęsumus omnipotens deus. ut in die ascensionis ad nonam fol. 387.

Die primo litaniarum. Ad matut. omnia ut infra in feria secunda cõi. Sermo uenerabilis Bede. Lectio. j.

Dominus ac saluator noster ad cœlestis regni gaudia nos peruenire desiderans, & nos eadem gaudia a se petere docuit, & nobis petentibus se hæc daturum esse promisit. Petite inquit & dabitur uobis, quærite inquit & inuenietis: pulsate, & aperietur uobis. Quę uobis sunt uerba domini fratres charissimi magnopere, ac toto ex corde pensanda: quia uidelicet regnum cœlorum nõ otiosis ac uacantibus, sed petentibus, quęrẽtibus, pulsantibus dandũ esse testatur.

Lectio. ij.

Petenda est ianua regni orando: pulsanda perseuerando. Non enim sufficit uerbis tãtũmodo deum rogare, si non etiã quæsierimus diligentius, qualiter nobis sit uiuendum: ut digni sim⁹ impetrare quę poscimus: ipso attestante, qui ait. Non omnis qui dicit mihi domine domine intrabit in regnum cœlorũ: sed qui facit uoluntatem patris mei qui in cœlis est, ipse intrabit in regnum cœlorum. Neque aliquid prodest bõa inchoasse, si nõ quisque studeat ea quæ bene inchoauerat, usque ad finem firma perducere. Quin immo melius erat non cognoscere uiam iustitiæ,

quam post agnitionem retro conuerti.

Lectio. iij.

VNde necesse est fratres mei, ut petamus seduli, sine intermissione oremus: procidamus ante deum, ploremus corã dño qui fecit nos. Et ut exaudiri mereamur, uideamus sollicite, qualiter nos uiuere uelit: quid nos facere iusserit, qui fecit nos. Quæramus dominum & confirmemur, quæramus faciem eius semper: ut hunc inuenire ac uidere mereamur. Mundemus nos ab omni inquinamento carnis & spiritus, quia non nisi casti corpore in die resurrectionis ad cœlos subleuari, nõ nisi mundo corde gloriam ualent diuinæ maiestatis intueri. Pulsemus infatigabili desiderio æternæ beatitudinis aures pij conditoris, nec deficiamus acceptis.

Epistolæ ad horas ut infra in ferijs cõmunibus.

Ad Vesperis Lucernã. Dominus illuminatio. Hymnus. Deus creator omnium. R. in choro. Appropinquet oratio nostra, In cõspectu tuo domine. V. Intret postulatio nostra. In conspectu. Añt. In diebus. ps. Dilexi. &c. Oratio. Clementiã tua. In mag. Magnificat anima mea dominũ. Kyr. Oratio. Exaudi nos. & finiuntur cum. xij. Kyriel.

Die secundo litaniarũ ad matu. omnia ut infra in feria tertia cõmuni.

Sermo sancti Ambrosij Episcopi. Lectio. j.

LEgimus in prophetis, quũ Niniue ciuitati subuersio diuinitus immineret, & iuxta sententiam dei destruendi illam tempus ingrueret, consistentes in ea aliud nõ habuisse præsidium, nisi ut abiectis crapulosis epulis, ieiunia continuata susciperent, & diuitiarũ ambitione sepo-

ſita,humilitatem ſe pau pertatis inducerent: ſcili cet,ut exinde remediū perciperent, unde his perditio contingebat: hoceſt,ut irā diuinitatis, quā luxuriādo prouo cauerāt,abſtinēdo leni rent:&offenſam quā in eos ſuperbia cōtraxe rat,humilitas mitigaret. Dicitur enim, in illa tri bulatiōe,ipſum regē,de poſita imperiali purpu ra,regali ambitione ſub mota, membra ſua cili cio pręcinxiſſe: atque in ſacco ſe dieb⁹ ac no ctib⁹ uolutaſſe. Lect.ij.

SApiens ergo rex, qui ſciret quemad modum aduerſa ſibi ſu perare deberet: hoſtes enim uirtute ſuperabat, dñm humilitate uince bat. Sapiens plane rex, qui intelligeret,quibus armis uteretur pro tem poris qualitate. Quū enim inſidiantur illi ho mines, apprehendit ar ma bellica: quū iraſci tur ei de⁹,corripit arma iuſtitię. Sapiens inquā rex,qui pro ſalute ciuiū peccatorē ſe magis eſſe cōfitetur,quā regē. Obliuiſcitur enim ſe regē eſſe,ubi deū regē omniū pertimeſcit: nec poten tię ſuę meminit, ubi po tentiā diuinitatis agno ſcit. Obliuiſcitur ergo ſe regé eſſe, dum proijcit purpurā, dū diadema deponit: cilicio autem ueſtitur & ſacco, ieiu nijs perſeuerat, oratio nibus immoratur. Mira res, dum ſe regem ho minū eſſe nō meminit: incipit eſſe regem iuſti tiæ. Religioſus igitur princeps, nō perdidit imperiū, ſed mutauit: Nō iquā perdidit impe riū,quia ſiue ferro, ſiue iuſtitia pro ciuiū ſalute prim⁹ inuigilat. Lect.iij.

TOta igitur in tribu latione Niniuitarū ciuitas ieiunauit. Bene dixi tota: non ſolum enim ſenes,iuuenes, & infantes,ſed etiā pecora legimus ieiunaſſe. Mira

res, ieiunat pro ciuitatis peccato, quę peccati cōditio nō constringit. Vnde & nos fratres tēporū angustias sustinentes, oēs pariter ieiunare debemus: & misericordiā dei cunctorū abstinentia deplorare. Nam quale sit hoc, Christianum pro salute sua nō facere, quod pecudes pro hominū salute fecerunt: nisi quod stolidior pecude est, qui indicto pro se a sacerdote ieiunio non ieiunat. Nonne pecus est, qui nō intelligit quid illi immineat, quid illi incumbat? Et pecus quidem uidens declinat foueā, cauet præcipitia: tu autem nō uis ieiunādo periculū declinare quod cernis? Ieiunem⁹ ergo fratres sine intermissione, ut hostes nostros orationib⁹ & abstinētia superare possimus. Ad vesperas. R. in choro Fiāt aures tuæ Intendētes in orationē serui tui dñe. ℣. De profundis clamaui ad te dñe, dñe sint aures tuę. Intendentes. Añt. Fiat pax. ps. Lętatus sum in ijs. cū alijs. Oratio. Transacto diei. In mag. Quia fecit. oro. Adesto nobis misericors & finitur cū. xij Kyrie.

Die tertio litaniarum, ad matut. omnia ut in feria quarta cōmuni.

Sermo sancti Maximi Episcopi. Lectio. j.

Scire debemus & intelligere fratres charissimi, quia dies cōpunctionis & pœnitentię celebramus. Et ideo non nos oportet nimio risu, uel in aliquo minus cōgruo dissolui: timentes illud quod dñs in euangelio dixit. Ve uobis qui ridetis: quia flebitis & lugebitis. Et illud quod alibi scriptū ē. Extrema gaudij luct⁹ occupat. Ne aliquibus durū esse uideatur, quod magis ad tristitiā uel fletū, quāad lętitiā uel gaudiū uos prouocare uidemur Lucę 5.

Si enim diligentur atten ditis fratres, in omnibus scripturis hoc deus hortatur & admonet: ut sic in hoc sæculo debeamus esse solliciti, ut in futuro possimus esse securi. Quia arcta uia & angusta quæ ducit ad uitam: lata autē & spaciosa quæ trahit ad mortem. Lectio. ij.

VNde totis uiribus elaborare debemus: ut & pœnā purpurati diuitis possimus euadere, & ad beatitudinem Lazari pauperis peruenire. Quid enim illi profuit superbia diuiti, quod hic paruo tēpore luxuriosus pascebatur, delicijs suis, & nunc sine ullo termino inferni flammas pascit medullis suis? Melius ergo est, ut uos paruo tempore ad salubrē tristitiam prouocemus, ut postea uobiscū ad æternam lætitiam peruenire mereamur: quam si uobis ad tēpus falsam dulcedinem uelimus ingerere, & postea uobiscū perpetuam amaritudinē sustinere. In his prçcipue diebus ociosis fabulis conemur finē imponere, & quantū uires suppetunt, orare studeamus & psallere. Et si pacem temporum desideramus accipere, nō dissimulemus pacē cū proximis custodire.

Lectio. iij.

SI enim uis in ueritate ut uincatur diabolus, contra nullum hominē deseuiat ira tua: & cito a te indignatio diuina cessabit, secundum promissionem domini. Si inquit dimiseritis hominibus peccata eorū, dimittet & uobis pater uester cœlestis peccata uestra. Nullus sibi ex industria aliquas occupatiōes inquirat, per quas se de ecclesiæ cōuentu subducat. Sine dubio peccatorū suorū uulnera diligit: qui in his diebus ieiunando, orando,

orando, & psallendo medicamenta sibi spiritalia non requirit. Nec tam longo spacio fatigamur, ut hoc sustinere non ualeamus.

Ad uesperas. ℟. in cho. Precatus sum faciem. ut in feria quarta cõi. Añt. Nisi tu domine. ps. Nisi dñs ædificauerit. cũ reliquis. Oratio. Vespertinũ incensum. In magnifi. Recordare. Oratio. Deus qui nos ad hoc opus. qua finita fit cõmemoratio sancti sequentis, uel qui occurrerit. in aliquo istorum trium dierum, & finiuntur Vesperæ cum. iij. Kyrie leison. Si autem cõcurrat festum proprium alicuius sancti, potest facere de illo sancto omissis Vesperis ferialibus: si quis autem aliqua cõscientię scrupulositate prematur, dicat utrasque Vesperas, ut uel sic possit scrupulimulum euitare.

Feria quinta sequenti.

Ex epistola beati Iacobi apostoli. Lectio. j.

IAcobus dei ac domini nostri Iesu Christi seruus, duodecim tribubus quæ sunt in dispersione, salutem. Omne gaudium existimate fratres mei, quũ in tentationes uarias incideritis: scientes quod probatio fidei uestræ patiẽtiam operatur. Patientia autem opus perfectũ habeat, ut sitis perfecti & integri in nullo deficientes. Si quis autẽ uestrum indiget sapientia, postulet a deo, qui dat omnibus simpliciter, & nõ improperat: & dabitur ei. Postulet autem in fide nihil hæsitans. Qui enim hæsitat, similis est fluctui maris, qui a uento mouetur & circunfertur. Nõ enim existimet hõ ille, quod accipiet aliquid a dño.

Lectio. ij.

VIr duplex, animo inconstans est in omnibus uijs suis. Glo.

rietur autem frater humilis in exaltatiōe sua, diues autē in humilitate sua: quoniam sicut flos fœni transibit. Exortus est enim sol cū ardore, et arefecit fœnū, & flos eius decidit, & decor aspectus eius deperijt. Ita & diues in itinerib⁹ suis marcesset. Beatus uir qui suffert tentationem, quoniā cū probatus fuerit, accipiet coronā uitæ, quā repromissit dn̄s diligētibus se. Nemo cū tentatur, dicat quod a deo tentetur: deus enim intentator malorū est. Ipse autem neminem tentat. Vnusquisque uero tentatur a concupiscentia sua mala, abstractus & illectus. Lectio. iij.

NOlite itaque errare fratres mei dilectissimi. Omne datum optimū, & omne donū perfectū, desursum est, descendens a patre luminū: apud quē nō est transmutatio, nec uicissitudinis obūbratio. Volūtarie enim genuit nos uerbo ueritatis, ut sim⁹ primitiæ quædā creaturarū suarum. Itaque fratres mei dilecti, sit omnis homo uelox ad audiendū, tardus ad loquēdum, tardus ad irā. Ira enim uiri iustitiam dei non operatur. Propter quod abijcientes omnē immundiciā & abundātiam malitiæ, in mansuetudine suscipite insitum uerbū, quod potest saluare animas uestras.

Feria sexta post Litanias. Ex epistola priori Petri apostoli.

Lectio. j.

PEtrus apostolus Iesu Christi, electis aduenis dispersionis, Ponti, Galatię, Cappadocię, Asię, & Bithynię, iuxta pręscientiam dei patris, in sanctificationem spiritus, in obedientiam & aspersionem sanguinis Iesu Christi: gratia uobis & pax multiplicetur. Benedictus deus.

& pater domini nostri Iesu Christi, qui secundum misericordiam suã magnã regenerauit nos in spem uiuam, per resurrectionem Iesu Christi, ex mortuis, in hęreditatem incorruptibilem, & incontaminatã, & immarcessibilem, cõseruatam in cœlis, in uos: qui in uirtute dei custodimini, per fidem in salutem paratam reuelari in tempore nouissimo.

Lectio. ij.

IN quo exultabitis, modicũ nunc si oportet contristari in uarijs tentationibus: ut probatio fidei uestrę multo pretiosior sit auro, quod per ignẽ probatur, inueniatur in laudẽ, & gloriã, & honorem, in reuelatione Iesu Christi: quẽ quũ nõ uideritis diligitis: in quem nunc nõ uidentes, credentes autẽ exultabitis lætitia inenarrabili & glorificata, reportãtes finẽ fidei uestrę, salutem animarũ uestrarũ. De qua salute exquisierũt atque scrutati sunt prophetę, qui de futura in uos gra͠ prophetauerunt: scrutãtes, in quod uel quale tẽpus significaret in eis spirit⁹ Christi: prænuntiãs eas quę in Christo sunt passiones, & posteriores glorias: quibus reuelatũ est, quod nõ sibimetipsis, sed nobis ministrabant ea quę nunc nũtiata sunt uobis.

Lectio. iij.

PRopter quod succincti lumbos mentis uestræ, sobrij, perfecte sperate in eã quæ offertur uobis gratiã, in reuelationẽ Iesu Christi, quasi filij obediẽtiæ, nõ accõmodantes uos prioribus ignorantię uestrę cõcupiscentijs: sed secundum eum qui nos uocauit sanctum, ut & ipsi in omni conuersatiõe sancti sitis: quoniã scriptũ est. Sancti estote quoniã ego sanct⁹ sum. Leuit. 2.

bis introitus in æternũ regnum domini nostri & saluatoris Iesu Christi. Propter quod non negligã uos semper cõmonere de his, & quidẽ scientes, & cõfirmatos in præsenti ueritate. Iustum autem arbitror, quãdiu sum in hoc tabernaculo, excitare uos in commonitione, sciens quod uelox est depositio tabernaculi mei, sicut & dominus noster Iesus Christus significauit mihi. Dabo autem operam, semper habere uos post exitũ meum, ut horum memoriam faciatis.

In uigiliis pentecostes, ad uesperas Lucernar. Quoniam. uel ut reperi in quodam uetusto. Apud te dñe fons est. ut in uigil. Epiphanię. fol. 241. Hymnus.

IAm Christus astra ascenderat, regressus unde uenerat: promissa patris munera, sanctum daturus spiritum.

Solennis urgebat dies, quo mystico septempli ci orbis uolutus septies signat beata tempora.

Quũ hora cunctis tertia, repente mundus intonat, apostolis orantibus deum uenisse nuntiat.

De patris ergo lumine decorus ignis alm⁹ est: qui fida Christi pectora, calore uerbi compleat.

Impleta gaudent uiscera afflata sancto spiritu: uoces diuersæ cõsonãt, fantur dei magnalia.

Ex omni gẽte cogniti, græcis, latinis, barbaris, cunctisque admirãtibus, linguis loquuntur omnium.

Iudæa tunc incredula uesana toruo spiritu, ructare musti crapulam alumnos Christi concrepat.

Sed signis & uirtutibus occurrit & docet Petrus, falsa profari per fidos, Ioele teste comprobans.

Gloria tibi dñe, gloria unigenito cũ patre. ℟. In choro. Alleluia. ℣. Omnis terra. Sequitur. Dñs uobiscũ. In magn. Spiritu principali cõfirma nos dñe. Alleluia alleluia. Oratio

DEus qui credentiũ in te primitias tui spiritus aduentu mirifico decorasti, da nobis de tua maiestate præsumere, nõ de nostris meritis superbire. Per dominũ, in unitate eiusdẽ. & finiuntur cum. iij. Kyr. Ad matu. Omnia ut in pascha. Benedictio. Per infusionẽ spiritus sancti paracleti benedicat nos Christus filius dei uiui. Amen.

Ex actis apostolorum. Lectio

QVum cõpleretur dies pentecostes, erant oẽs pariter in eodem loco. Et factus est repente de cælo sonus tãquã aduenientis spiritus uehementis: & repleuit totam domũ ubi erant sedentes. Et apparuerunt illis dispertitæ linguæ tãquã ignis, seditque super singulos eorum. Et repleti sunt omnes spiritu sancto, & cœperunt loqui uarijs linguis: prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. Erant autem Ierusalem habitantes Iudæi uiri religiosi ex omni natione quæ sub cœlo est. Facta autẽ hac uoce, cõuenit multitudo, & mente cõfusa est: quoniam audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes. ℟. Apparuerunt apostolis dispertitæ linguæ tãquã ignis alleluia. Seditque super singulos eorũ spiritus sanct⁹ alleluia alleluia alleluia. ℣. Et cœperunt loqui uarijs linguis, prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. Seditque. Benedictio. Spiritus sancti gratia, illuminet sensus & corda nostra. Amen.

Lectio. ij.

STupebant autẽ omnes & mirabantur dicentes. Nonne ecce oẽs isti qui loquuntur Galilæi sunt? Et quomodo nos audim⁹ unusquisque linguã nostram in qua nati sumus. Parthi, & Medi, & Elamitæ, & qui habitant Mesopotamiã, Iudæam & Cappadociã, Pontũ & Asiã, Phrygiã & Pamphiliã, Ægyptũ, & partes Lybiæ quę est circa Cyrenen, & aduenæ Romani, Iudæi quoque & Proselyti, Cretes & Arabes, audimus eos loquẽtes nostris linguis magnalia dei. ℟. Repleti sunt oẽs spiritu sancto, & cœperunt loqui prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. Et cõuenit multitudo dicentium alleluia. ℣. Loquebãtur uarijs linguis apostoli magnalia dei. Et cõuenit. Benedictio. Ignem sui amoris, accẽdat deus in cordibus nostris. Amen.

Euangelium secundum Ioannem.

Lectio. iij.

DIxit Iesus discipulis suis. Si diligitis me, mandata mea seruate. Et reliqua.

Homilia Bedæ.

QVia sancti spiritus fratres celebram⁹ aduentũ, debemus ipsi cõgruere solẽnitati quã colimus. Hoc enim ordine tantum festiuitatis huius digne gaudia celebramus, si nos quoque dño opitulante aptos reddiderimus, ad quos spiritus sanctus aduenire, & in quibus habitare dignetur. Ea autem solũmodo ratione, aduentu & illustratione sancti spiritus apti existimus: si & corda nostra diuino amore repleta, & corpora sint dominicis mancipata præceptis. Paracletus quippe consolator interpretatur.

Et spiritus sanctus recte paracletus uocatur, quia corda fidelium, ne inter huius sæculi aduersa deficiant, cœlestis uitæ desiderijs subleuat ac reficit. Tu autem. Te deum laudamus.

In benedictus. Alleluia iiij. ad crucē. Spiritus domini repleuit orbem terrarū alleluia, & hoc quod continet oīa sciētiā habet uocis alleluia. ℟ij. In cantemus. Dū cōplerētur dies pentecostes, erant oēs pariter dicentes alleluia. In benedicite. Repleti sunt omnes spiritu sancto, & cœperunt loqui uarijs linguis alleluia. ℣. Oio.

DEus qui discipulis tuis spiritum sanctū paracletum in ignis feruore tui amoris mittere dignatus es, da populis tuis in unitate fidei esse feruentes. Vt in tua dilectione permanentes, & in in fide inueniantur stabiles, & in opere efficaces. Qui uiuis & regnas cū deo patre in unitate eiusdē. In Laudate. Loquebātur uarijs linguis apostoli magnalia dei alleluia alleluia alleluia. Cap. Prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. psal. direct. Dñs regnauit. fol. 51. Hymnus. Iam Christus astra ascēderat. ut supra. psalleñ. Spiritus sanctus docebit uos alleluia, quæ oporteat dicere alleluia. ℟ in bapt. Pētecosten diem festum domini celebramus alleluia, qui est sanctus a septimanis paschæ. Alleluia alleluia alleluia. ℣. Ecce quā bonum & quā iucundū habitare fratres in unū. Alleluia. Cōpl. Dominus in cœlo. &c.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui paschale sacramentū quinquaginta dierum uoluisti mysterio contineri, præsta. Vt gentium facta dispersio diuisione

linguarum, ad unam cō feſſionem tui nominis cœleſti munere congre getur. Per dominum.

pſallen. Redde mihi lætitiam ſalutaris tui, & ſpiritu principali cōfirma nos deus alleluia.

Complet. Sis ſplendor. &c. Oratio.

Exaudi domine preces noſtras: & ſicut profanas mundi caligines ſancti ſpiritus luce euacuaſti, ſic hoſtes noſtros, & inimicos catholicę profeſſionis expugna. Per dominum.

Ad tertiam. Epiſtola.

Eph. 4. Vnicuique noſtrum data eſt gratia ſecundū menſuram donationis Chriſti. ℟. Deo gratias. ℣. Emitte ſpiritum tuū & creabuntur. Alleluia alleluia. ℣. Et renouabis faciē terrę. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. Cōpl. Repleti ſunt omnes ſpiritu ſancto, & cœperūt loqui uarijs linguis alleluia. Kyr. Oratio.

Deus qui hodierna die corda fidelium ſancti ſpiritus illuſtratione docuiſti, da nobis in eodem ſpiritu recta ſapere, & de eius ſemper conſolatione gaudere. Per dominum.

Ad ſextam. Epiſtola.

Apparuerunt apoſtolis diſpartit lingę tanquā ignis, ſeditque ſuper ſingulos eorū ſpiritus ſanctus. ℟. Deo gratias. ℣. Repleti sūt omnes ſpiritu ſancto. Alleluia alleluia. ℣. Et cœperunt loqui uarijs linguis. alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. Cap. Loquebantur uarijs linguis apoſtoli magnalia dei alleluia. Kyr. Act. 2.

Oratio.

Concede nobis omnipotens deus Vt qui ſolennitatem doni ſpiritus ſancti colimus, cœleſtibus deſiderijs accenſi fontē uitę æternę ſitiamus. Per dominū. eiuſdem. Ad nonam. Epiſtola.

Sapię. 1. SPiritus domini repleuit orbem terrarũ, & hoc quod cõtinet omnia scientiã habet uocis. ℟ Deo gratias. ℣ Loquebantur uarijs linguis apostoli. Alleluia alleluia. ℣ Magnalia dei. Alleluia alleluia. ℣ Gloria patri. Cap Pacẽ meã do uobis, pacem meã relinquo uobis alleluia. Kyr. Oro

ADsit nobis domine quęsum⁹ uirtus spiritus sancti, quæ & corda nostra clementer expurget, & ab omnibus tueatur aduersis. Per dominum. eiusdem.

Eodẽ die ad vesperas. Lucer Quoniam tu. Añt in choro. Laudate dñm quoniã bonus est psalmus alleluia alleluia. Hymnus. Iã Christus astra ascenderat. vt supra. ℟ in choro. Apparuerũt apostolis. ut in matut. Añt. Alleluia. iiii ps. Dixit dñs. Añt. Alleluia alleluia. ps. Confitebor. Añt. Dñ cõplerentur. vt supra. ps Beatus uir. añt. Repleti sunt. ut supra. ps Laudate pueri. añt. Loquebãtur. ut supra. ps. In exitu. Oratio.

DEus qui sacramento festiuitatis hodiernæ uniuersam ecclesiam tuã in omni gente & natione sanctificas, in totam mundi latitudinem spiritus tui dona multiplica. Vt quod inter ipsa euangelicę prędicationis exordia operata est diuina dignatio, nunc quoque per credentiũ corda diffundat. Per dñm. eiusdem.

In magn. Spiritus sanctus. ut in matutino.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, deduc nos ad societatem cœlestium gaudiorum. Vt spiritu sancto renatos regnũ tuũ facias introire: atque eo perueniat humilitas gregis, quo præcessit celsitudo pastoris. Qui tecum.

eiufdem. pfall. Pacem meã do uobis alleluia, pacem meam relinquo uobis alleluia. Cōplet. Regnum tuū domine. &c. Oratio.

PRęfta quęfumus omnipotens deus. Vt qui tuæ maieftatis effectu, per filij tui mirabile facramentū, cooperante fpiritu fancto funt renati, cœleftis uitæ fiant cōuerfatione perpetui. Per eundem. eiufdem. pfallen. Iefus præcepit eis dicens, ab Hierofolymis ne difcederent, fed expectarēt promiffionem patris alleluia. Cōplet. Quoniam tu. &c. Oratio

ILlo nos igne quęfumus domine fpiritus fanctus inflammet, quē dñs nofter Iefus Chriftus mifit in terram, & uoluit uehementer accendi. Qui tecū uiuit. eiufdem.

Feria fecunda poft pentecoften. ad matut. omnia ut in die pētecoftes.

Ex actis apoftolorum. Lectio. j.

STupebant autē oēs ac mirabantur adinuicem dicentes. Quidnā uult hoc effe? Alij autē irridentes, dicebāt. Mufto pleni funt ifti. Stans autē Petrus cum undecim eleuauit uocē fuā, & loquutus eft eis. Viri Iudæi & qui habitatis Ierufalē uniuerfi, hoc uobis notū fit, & auribus percipite uerba mea. Nō enim ficut uos exiftimatis hi ebrij funt, quū fit hora diei tertia. Sed hoc eft, quod dictū eft per prophetam Ioel. ℟. Apparuerunt. ut fupra.

Lectio. ij.

ET erit in nouifsimis diebus, dicit dominus, effundam de fpiritu meo fuper omnem carnem. Et prophetabunt filij ueftri & filiæ ueftræ: & iuuenes ueftri uifiones uidebunt, & feniores ueftri fomnia fomniabūt.

Et quidē super seruos meos, & ancillas meas in diebus illis effundā de spiritu meo, & prophetabūt: & dabo prodigia in cœlo sursum, & signa in terra deorsum: sanguinē & ignem, & uaporem fumi. Sol cōuertetur in tenebras, & luna in sanguinem, antequam ueniat dies domini magnus & māifestus. Et erit omnis quicūque inuocauerit nomen dñi saluus erit. ℟. Repleti sunt. ut supra.

Ex eadem homilia Bede. Lectio. iij.

SI diligitis me, mandata mea seruate. In ipsis quidē discipulis, qui eum uere dilexisse, uere mandatis eius obedisse nō dubitantur, hodierna die cōpletū est: quando illis in cœnaculo orātibus repente spiritus sanctus in igneis linguis apparuit, eosque in ore per diuersitatem linguarū docuit, & in corde per amoris sui consolationem roborauit. Sed & nos fratres charissimi, si Christum perfecte diligimus, ita ut eiusdem dilectionis ueritatem mandatorum eius obseruatione probemus, rogabit etiā pro nobis patrem, & alium paracletū dabit nobis pater. Rogabit patrem per humilitatē, qui dabit cū patre per diuinitatē. Tu autē. Te deū. omnia ut in pentecoste. Ad primā. Cōfitemini. Ad tertiam Iam surgit. Ad horas. Epistolæ ut supra similiter & in die sequenti. Ad Vesperas ut in pentecoste. ℟. in choro Repleti sunt omnes. ut supra. Añt. Dum cōplerentur dies. ut supra. ps. Gaudete iusti. fol. 16. cū. Ecce nunc. Cætera omnia ut in die pentecostes.

Feria tertia post pentecosten. Ad matut. omnia ut in pentecoste.

Ex actis apostolorum. Lectio. j.

FActum est autẽ quũ Apollos esset Corinthi, ut Paulus, peragratis superioribus partibus, ueniret Ephesum, & inueniret quosdam de discipulis, dixitque ad eos. Num spiritum sanctum accepistis credentes? At illi dixerũt ad eum. Sed neque si spiritus sanctus est audiuimus. Ille uero ait. In quo ergo baptizati estis? Qui dixerunt. In Ioannis baptismate. Dixit autem Paulus. Ioãnes quidem baptizauit baptismo pœnitẽtiæ populum dicens, in eum qui uenturus est post ipsum, ut crederent: hoc est in Christum Iesum. His auditis, baptizati sunt in nomine domini Iesu. Et quũ imposuisset illis manus Paulus, uenit spiritus sanctus super eos, & loquebantur linguis, & prophetabant. ℟. Apparuerunt. ut supra. Ex eadem homilia Bedę. Lectio. ij.

HAbemus & nos paracletum dñm nostrũ Iesum Christũ: quẽ si corporaliter uidere nequimus, ea tamen quę in corpore gessit & docuit, in euãgelijs scripta tenemus. Si ergo hunc paracletum diligimus, eiusque mandata seruamus, rogabit patrem, & alium paracletum dabit nobis: id est spiritus sui gratiam cordibus nostris clemẽter infundet, quæ nos inter aduersa præsentis exilij patriæ cœlestis expectatione lætificet: ita ut cũ propheta possimus dicere. Secundũ multitudinem dolorum meorum in corde meo paraclisis, id est consolationes tuæ domine lætificauerunt animam meam. ℟. Repleti sunt. ut supra. Lectio iij.

ALium ergo inquit paracletũ dabit uobis, ut maneat uobiscũ in æternum. Et addidit. Spiritum ueritatis, quẽ

mundus nõ poteſt acci-
pere. Mundũ autem ap
pellat homines mundi
huius amori deditos. Si
cut cõtra, ſancti qui cœ
leſtiũ deſiderio flagrãt,
cœli recte uocantur: di-
cente pſalmiſta. Et an-
nuntiabunt cœli iuſtitiã
eius populo qui naſce-
tur. Quiſquis igitur cõ
ſolationem foris in mũ-
di rebus inquirit, hic di
uinæ cõſolationis mu-
nere intus reformari nõ
ualet. Quiſquis infimis
delectationibus inhiat,
nõ poteſt ſpiritũ acci-
pere ueritatis. Tu autẽ.
Te deum. Cætera om-
nia ut in pentecoſte.
Eodem die ad veſperas
ut in pentecoſte. R. in
choro. Pentecoſten dic.
ut ſupra. Añt. Repleti
ſunt oẽs. ut ſupra. ps.
Benedic anima mea do
minũ: dñe deus. fol 55.
cum. Ecce nunc. Reli-
qua omnia ut in pente
coſte, cũ cõmemora-
tione ſancti ſequentis.
Feria quarta poſt pen-
tecoſten; Ex epiſtola
prima Ioannis euange-
liſtę. Lectio. j.

QVod erat ab ini-
tio, quod audiui-
mus, quod uidimus ocu
lis noſtris, quod perſpe
ximus, & manus noſtrę
cõtrectauerunt, de uer
bo uitæ: & uita maniſe
ſtata eſt: & uidimus, &
teſtamur, & annuntia-
mus uobis uitam æter-
nam, quæ erat apud pa
trẽ, & apparuit nobis.
Quod uidimus & au-
diuimus annuntiamus
uobis: ut & uos ſocie-
tatem habeatis nobiſ-
cum, & ſocietas noſtra
ſit cũ patre & filio eius
Ieſu Chriſto.

Lectio ij.

ET hęc ſcribimus uo
bis, ut gaudium ue
ſtrum ſit plenum. Et
hæc eſt annũtiatio quã
audiuimus ab eo, & an-
nuntiamus uobis, quod
deus lux eſt, & tene-
bræ in eo nõ ſunt ullæ.
Si dixerimus quod ſo-
cietatem habemus cũ

eo, & in tenebris ambulamus, mentimur: & ueritatem non facimus. Quod si in luce ambulamus, sicut ipse est in luce, societatem habemus ad inuicem: & sanguis Iesu Christi filij eius emundat nos ab omni peccato.

Lectio. iij.

SI dixerimus peccatum nõ habemus: ipsi nos seducimus, & ueritas in nobis nõ est. Si confiteamur peccata nostra, fidelis est & iustus ut remittat nobis peccata nostra: & emũdet nos ab omni iniquitate. Si dixerimus quod non peccauimus, mendacem facimus eum: & uerbum eius non est in nobis. Filioli mei, hæc scribo uobis, ut non peccetis: & si quis peccauerit, aduocatũ habemus apud patrẽ Iesum Christũ iustum. Et ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantũ, sed etiã pro totius mundi.

Feria quinta post pentecosten. Ex epistola secunda beati Ioãnis apostoli. Lectio. j.

SEnior electæ dñæ, & filijs eius, quos ego diligo in ueritate: & non ego solus, sed & omnes qui cognouerũt ueritatem, propter ueritatem quę permanet in nobis: & nobiscum erit in æternum. Sit uobiscum gratia, misericordia, & pax a deo patre, & a domino Iesu Christo filio patris in ueritate, & charitate. Gauisus sum ualde, quod inueni de filijs tuis ambulantes in ueritate: sicut mandatum accepimus a patre.

Lectio. ij.

ET nunc rogo te domina, non tãquam mandatum nouum scribo tibi, sed quod habuimus ab initio, ut diligamus alterutrum.

Et hæc est charitas, ut ambulemus secundum mandata eius. Hoc est enim mandatum, quem admodũ audistis ab initio, ut in eo ambuletis: quoniam multi seductores exierunt in mundũ, qui nõ cõfitẽtur Iesum Christum uenisse in carnem. Hic est seductor & antichristus. Videte uos metipsos: ne perdatis quæ operati estis: sed ut mercedẽ plenam accipiatis. Lectio. iij.

OMnis qui recedit, & nõ permanet in doctrina Christi, deum non habet. Qui manet in doctrina Christi, hic & patrem & filium habet. Si quis uẽit ad uos, & hanc doctrinam non affert, nolite recipere eum in domũ, nec aue ei dixeritis. Qui enim dicit illi aue, cõmunicat operibus eius malis. Plura habẽs uobis scribere, nolui per chartã & atramentũ. Sed spero me uenturũ ad uos, & ore ad os loqui: ut gaudium nostrum plenum sit.

Feria sexta post pentecosten. Epistola beati Ioannis apostoli tertia.

Lectio. j.

SEnior Gaio charissimo, quẽ ego diligo in ueritate. Charissime, de omnib⁹ opto, ut prospere agãt, & recte ualeant: sicut prospere agit anima tua. Gauisus sum enim ualde uenientibus fratribus, & testimoniũ perhibentibus ueritati tuæ, sicut tu in ueritate ambulas. Maius his non habeo gaudiũ, quã ut audiam filios meos in ueritate ambulare. Charissime, fideliter facis quicquid operaris in fratres, & in peregrinis: qui testimoniũ reddiderũt charitati tuæ in cõspectu ecclesiæ, quos benefacies deducẽs digne deo. Pro nomine enim eius profecti sunt, nihil accipientes a gentibus. Lectio. ij.

Nos

NOs ergo debemus recipere huiusce- modi, ut cooperatores simus ueritati. Scripsi ecclesiæ, sed is qui amat primatum gerere in eis Diotrephes nõ recipit nos. Propter hoc, si uenero indicabo opera illius quæ facit, uerbis malignis garriẽs in nos, & nec his cõtentus, neque ipse suscipit fratres, & eos qui suscipiũt prohibet, & de ecclesia reijcit. Lectio. iij.

CHarissime, noli imitari malũ, sed quod bonum est. Qui benefacit, ex deo est: qui autẽ malefacit, nõ uidet deũ. Demetrio testimonium redditur ab omnibus, & ab ipsa ueritate: sed & nos testimoniũ perhibemus, & nosti quod testimoniũ nostrum uerum est. Multa habui tibi scribere, sed nolui per atramentum & calamũ scribere tibi. Spero autem protinus uidere te, & ore ad os loquemur. Pax tibi.

Sabbatho post pentecosten. Ex epistola Iudæ apostoli. Lectio. i.

IVdas Iesu Christi seruus, frater autem Iacobi, ijs qui sunt in deo patre dilectis, & Christo Iesu cõseruatis, uocatis: misericordia uobis, & pax, & charitas adimpleatur. Charissimi, omnem sollicitudinem faciens scribendi uobis de cõmuni salute, necesse habui scribere uobis, obsecrans supercertari semel traditæ sanctis fidei. Subintroierũt enim quidam homines, qui olim præscripti sunt in hoc iudicium impij, domini nostri gratiã transferentes in luxuriam, & deum solum dominatorem, & dominũ Iesum Christum negantes.

Lectio. ij.

COmmonere autem uos uolo, scientes semel hoc, quod dominus populũ ex Ægypto saluans, secundo eos

qui non crediderũt perdidit. Angelosque qui nõ seruauerunt suã originẽ, sed dereliquerunt suũ domiciliũ, in iudiciũ magni diei uinculis ęternis sub caligine reseruauit. Sicut Sodoma & Gomorrha, & finitimę ciuitates simili modo exfornicatę, & abeũtes post carnẽ alterã: facti sunt exẽplũ ignis ęterni pœnã sustinẽtes. Similiter et hi qui carnẽ quidẽ maculãt, dñationẽ autẽ spernũt, maiestatẽ autẽ blasphemãt. Lectio .iij.

Q Vum Michael archangelus cũ diabolo disputans, altercaretur de corpore Moysi, nõ est ausus iudiciũ inferre blasphemię: sed dixit. Increpet te deus. Hi autẽ quæcũque quidẽ ignorãt blasphemãt: quæcũque autẽ naturaliter tãquã muta animalia norunt: in his corrũpuntur. Vę illis, quia in uia Cain abierunt, & in errore mercedis Balaã effusi sunt, & cõtradictiõe Core perierunt. Hi sunt in dilectionibus nostris maculæ cõuiuãtes sine timore, semetipsos pascẽtes, nubes sine aqua, quæ a uẽtis circũferuntur: quibus caligo tenebrarũ in ęternũ seruata est. Tu autem.

Eodẽ die in ecclesia maiori propter fontes ad uesperas lucer. Quoniam tu. Añt. in choro. Alleluia, ecce hęreditas hymnus. Iam Christus. ℟. in choro. Alleluia. ℣. Omnis terra. Añt. In exitu. ipsẽ. Orationes ut in pentecoste. In mag. Spiritus sanctus. psall. Ecce hæreditas. alia psall. Dominus regit. &c. vt in sabbatho post pascha. fol. 361. cõmuniter tamen fiunt uesperæ de sancto diei lunæ sequentis, uel de aliquo alio.

Dominica prima post pentecosten. Ad mat. ℟. post hymnũ. Quoniã magnus dñs. Veni-

te adoremus. ℣. Venite exultemus dño, iubilemus deo salutari nostro, præueniamus faciē eius in cōfessione, & in psalmis iubilemus illi. Venite. In De nocte. Añt. De nocte uigilat spiritus meus ad te de⁹. In Confirmatū. Confirmatū ē cor meū in dño. In Clamaui. Exaudiuit dñs de uentre inferni uocē clamoris mei. Ky. &c. Iube dominé. &c. Benedictiōes require in dñica. j. aduētus fol. 138 Euangelium secundum Marcum.

Lectio. i.

ult. REcūbentibus undecim discipulis, apparuit eis Iesus, & exprobrauit incredulitatē eorum. Et reliqua.

Homilia beati Gregorij papæ.

QVod resurrectionē dominicā discipuli tarde crediderunt, nō tā illorū infirmitas, quā nostra (ut ita dicā) firmitas fuit. Ipsa nanque resurrectio, illis dubitantibus, per multa argumenta mōstrata est: quæ dum nos legentes agnoscimus, quid aliud quā de illorum dubitatione solidamur? Minus enim mihi Maria Magdalene præstitit, quæ citius credidit: quā Thomas qui diu dubitauit. Ille etenim dubitando uulnerū cicatrices tetigit, & de nostro pectore dubietatis uulnus amputauit. ℟. Media nocte surgebam tibi dominé. Ad confitendū super iudicia iustitię tuę. ℣. Portio mea deus, deprecatus sum faciem tuam. Ad Confitendū.

Lectio. ii.

QVa in re, quid cōsiderandum est? nisi quod dominus idcirco tunc discipulos suos increpauit, quum corporaliter reliquit: ut uerba quæ recedens diceret, in corde audientium arctius impressa remanerent.

Increpata igitur eorum duritia, quid admonẽdo dicat audiamus. Euntes in mundũ uniuersum, prędicate euangeliũ omni creaturę. Nunquid fratres mei sanctũ euangeliũ uel insensatis rebus, uel brutis animalibus fuerat prędicandũ, ut de eo discipulis dicatur, prędicate omni creaturę? Sed ois creaturę nomine signatur homo. Ois enim creaturę aliquid habet hõ. Habet nanque cõe esse cũ lapidibus, uiuere cũ arboribus, sentire cũ animalibꝰ, intelligere cũ ãgelis. ℞. In toto corde meo exquisiui te deus meus, nõ repellas me a mandatis tuis. In quo corrigit iunior uiã suã. ℣. In corde meo abscõdi eloquia tua dñe, ut nõ peccẽ tibi. In quo. Lectio. ij.

Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit: qui uero nõ crediderit, cõdẽnabitur. Fortasse unusquisque apud semetipsum dicit. Ego iã credidi, saluus ero. Verũ dicit, si fidẽ operibus tenet. Vera etenim fides est, quę in hoc quod uerbis dicit, moribus nõ cõtradicit. Hinc est enim quod de quibusdã Paulus dicit. Qui cõfitentur se deũ nosse, factis autẽ negant. Hinc Ioannes dicit. Qui dicit se nosse deũ, & mãdata eiꝰ nõ custodit, mẽdax ẽ. 1.C.2 Quod quũ ita sit, fidei nostræ ueritatẽ in uitæ nostræ consideratione nos debemꝰ agnoscere. Tunc etenim ueraciter fideles sumus, si quod uerbis promittimꝰ, operibꝰ implemꝰ. Tu autẽ. Te deum laudamus. In bñdictus. Sine timore inimicorũ seruiamus dño. Ad crucẽ. Iudica domine nocentes nos, & expugna impugnantes nos, apprehende arma & scutũ, & exurge in adiutorium nobis. Oratio secreta. Deꝰ qui populũ tuũ. supra in. j.

dñica aduētus fol. 139. In cantemus. Cātemus dño gloriose, quia fact⁹ est nobis in salutē. Oro secreta. Deus qui trib⁹ pueris. fol. 139. In bñdicite. Opera dñi dño hymnū dicite, & superexaltate eū i sęcula. oro

DEus in te sperantiū fortitudo, adesto propitius inuocatiōib⁹ nostris. Et quia sine te nihil potest mortalis infirmitas, præsta auxiliū gratię tuę. Vt in exequēdis mandatis tuis, & uoluntate tibi & actione placeamus. Per dñm. In Laudate Laudem⁹ patrē de cœlis, & filiū in excelsis: laudate sanctū spiritū oēs uirtutes eius. Cap. Cantate dño canticū nouū: laudatio eius in ecclesia sanctorū. ps. direct. Dñs regnauit. fol. 51. hymnus. Splendor paternæ. fol. 38. sequātur. xij. Kyr. psal. Magn⁹ dñs & laudabilis nimis, ipse liberauit nos i sæcula. Cōp. Dñs in cœlo, parauit se dē suā, & regnū eius omniū dominabitur. Kyr.

Oratio.

DEus qui te rectis ac synceris manere pectorib⁹ asseris, da nobis tua gratia tales existere, in quibus habitare digneris. Per dñm. psall. Regnū tuū dñe regnum omniū sæculorū, & dominatio tua in æternū. Comp. Sit splendor dñi dei nostri super nos. Kyr. Oratio. Vide quę sumus dñe infirmitates. ut infra ad tertiam.

Ad tertiam. Epistola.

GRatia dñi nostri Iesu Christi, & charitas dei, & cōmunicatio sancti spiritus, sit semper cū omnibus uobis. 2. Cor. vlt. ℟. Deo gratias. ℣. Bonitatē fecisti. Allel. allel. ℣. Cum seruo tuo dñe. Allel. allel. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Hæc dies quā fecit dñs, exultemus & lætemur in ea Allel. Kyr. preces. Pater noster. &c. Oratio.

VIde quęsumus dñe infirmitates nostras, et celeri nobis tua pietate succurre. Per. Possunt etiã dici orationes quæ sunt in matut. prior ad tertiã, altera ad sextã. Ad sextã epist.

2. Co. 1. BEnedictus deus, & pater dñi nostri Iesu Christi, qui benedixit nos in omni benedictione spiritali, in cœlestibus in Christo Iesu dño nostro. ℞. Deo gratias. ℣. Psallã & intelligã. Alleluia alleluia. ℣. In uia immaculata quãdo uenies ad me. All. all. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Anima mea in manibus tuis semper, & legẽ tuã nõ sum oblitus. Alleluia. Kyr. preces. Pater noster. Oratio.

AD aures clementiæ tuæ deus uox nostræ supplicationis ascẽdat, et tua nos misericordia prosequatur. Per dñm. Ad nonã epistola

Ro. 6. QVũ enim serui esse tis peccati, gratia dei adiuti, liberi facti estis iustitię. ℞. Deo gratias. ℣. Cantabimus & psallemus. All. all. ℣. Virtutes tuas dñe. All. allel. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Constituite solẽnitatẽ in cõfrequentatiõibus, usque ad cornu altaris, all. Kyr. preces. Pater noster. Oratio.

OS nostrũ dñe gaudio repleatur, & in tua misericordia semper exultet. Per dñm. Suprascriptæ epistolæ dicuntur omnibus diebus dñicis, præterquã in aduentu, & a resurrectione, usque ad pentec. In. xl. uero uersiculi sic dicuntur ad tertiam. Bonitatẽ fecisti. ℞. Bonitatẽ fecisti. Laus tib dñe. ℣. Cum seruo tuo dñe. ℞. Rex æternæ gloriæ. ℣. Gloria patri et filio et spiritui sancto. ℞. Bonitatẽ fecisti. Laus tibi dñe. ℣. Bonitatem fecisti. ℞. Rex æternæ gloriæ. Sic ad sextã & nonã, & ubi sit festum

de aliquo ſancto. Eodē die ad veſperas lucer. Quoniam tu illuminas lucernā meā dñe. Deus meus illumina tenebras meas. ℣. Quoniā in te eripiar a tētatiōe. Deus meus. Añt. in choro. De⁹ miſeratur nobis & benedicat nos, illuminet uultū ſuū ſuper nos. hymnus. Deus creator. fol. 93. ℟. in cho. Dñe deus miſerator et miſericors. Patiens & multū miſericors & uerax. Reſpice in nos & miſerere nobis. ℣. Quoniā magnus es tu, & faciēs mirabilia, tu es deus ſolus. Patiēs. Añt. Dixit dñs. ipſe cū alijs dñicalibus in fol. 61. Oratio. De⁹ in te ſperātiū. ut in matut. In mag. Anima mea magnificadeū, quia reſpexit hūilitatē meā. Oratio. Deus qui te rectis. ut ſupra pſalleñ. Salua nos dñe deus noſter, ſalua nos, & cōgrega nos de nationibus. Cōpl. Regnū tuū dñe alleluia. & dñatio tua in omni generatione & progenie allel. allel. aliud Cōpl. Benedictus es dñe de⁹ patrū noſtrorū, & laudabilis, & glorioſus in ſęcula. Kyr.

Oratio.

Fortitudo fideliū deus, uita & reſurrectio mortuorū, præbe tuis fidelibus firmitatē, & reſtitue nobis dōa ſalutis. Per dñm. pſallen. Nec obſeruauimus, nec fecimus, quæ præcepiſti nobis, ut bene nobis eſſet: peccauimus domine, miſerere nobis. Comple. Quoniā tu illuminas lucernā meā domine, deus meus illumina tenebras meas. alia Cōp. Benedictus es. &c.

Oratio.

Os noſtrum domine gaudio repleatur, & in tua miſericordia ſemper exultet. Per dominum noſtrum.

¶ In vigilijs corporis domini nostri Iesu Christi. Ad vesperas Lucer.

Accepit Iesus calicem postquam cœnauit dicens, hic calix nouum testamentum est in meo sanguine. Hoc facite in meam commemorationem. ℣. Memoria memor ero, & tabescet in me anima mea. Hoc facite. Añt. in choro.

Ego sum panis uiuus qui de cœlo descendi, si quis manducauerit ex hoc pane uiuet in æternum, & panis quẽ ego dabo caro mea est pro mundi uita.

Hymnus.

VErbum supernum prodiens, nec patris linquens dexterã, ad opus suum exiens, uenit ad uitæ uesperam.

In mortem a discipulo suis tradendus æmulis, prius in uitæ ferculo se tradidit discipulis.

Quibus sub bina specie carnem dedit & sanguinem, ut duplicis substantiæ totum cibaret hominem.

Se nascens dedit sociũ, conuescens in edulium, se moriens in pretium, se regnans dat in præmium.

O salutaris hostia quæ cœli pandis ostium, bella premunt hostilia, da robur, fer auxilium.

Vni trinoque domino sit sempiterna gloria, qui uitam sine termino nobis donet in patria. Amen. ℟. in choro.

Homo quidam fecit cœnam magnam, & misit seruum suum hora cœnæ dicere inuitatis ut uenirent. Quia iam parata sunt omnia. ℣. Venite comedite panem meum, & bibite uinũ quod miscui uobis. Quia iam. Añt. Cœnãtibus apostolis, accepit Iesus panem, & benedixit, ac fregit, deditque eis ad uescendum. psal. Laudate pueri. fol. 62. cum. Ecce nunc.

Oratio.

DEus qui nobis sub sacramento mirabili passionis tuae memoriam reliquisti, tribue quaesumus. Ita nos corporis & sanguinis tui sacra mysteria uenerari: ut tuę redemptionis fructum in nobis iugiter sentiamus. Qui uiuis & regnas. Ant. Accipite & comedite, hoc est corpus meum, quod pro uobis tradetur. ps. Laudate dominũ quoniã bonus est. fol. 79

Oratio.

COncede nobis omnipotens deus. Vt qui solennitatẽ corporis & sanguinis domini nostri Iesu Christi uenerando colimus, coelestibus desiderijs accensi fontem uitae aeternę sitiamus. Per eundem. In magn. O quã suauis est domine spiritus tuus qui ut dulcedinẽ tuam in filios demonstrares, pane suauissimo de coelo praestito, esurientes implesti bonis: diuites dimittens inanes.

Oratio.

FAc nos quaesumus domine diuinitatis tuae sempiterna fruitione repleri, quam pretiosi corporis & sanguinis tui temporalis perceptio praefigurat. Qui uiuis. psallen. O sacrũ conuiuium in quo Christus sumitur, recolitur memoria passiõis eius, mens impletur gratia, & futurae gloriae nobis pignus datur. Alleluia. Cõpl. Quoniã tu. &c.

Oratio.

PRęsta quęsumus omnipotens deus. Vt qui tuae maiestatis effectu, filij tui corporis & sanguinis mirabile sacramentũ hodierna die cooperante spiritu sancto uenerando recolunt, coelestis uitae fiant cõuersatione perpetui. Per eundem dominum.

eiusdem. Ad matut. R. post hymnum. Adoremus Christum regem regum dominantē gentibus. Qui se manducantibus dat spiritus dulcedinem. ℣. Venite exultemus domino, iubilemus deo salutari nostro. Qui se. In De nocte. Tu es uia, tu es ueritas, tu es uita mundi domine. In Cōfirmatum. Fructum salutiferum gustandū dedit dominus suæ mortis tempore. In Clamaui. Ex altari tuo dñe Christum sumimus, in quem cor & caro nostra exultāt. Iube. Benedictio. Per solēnitatem corporis & sanguinis domini nostri Iesu Christi, perducat nos dominus ad gaudia regni paradisi. Amen.

Euangelium secundum Ioannem.

Lectio. j.

C.6. IN illo tempore. Dixit Iesus discipulis suis & turbis Iudæorum. Caro mea uere est cibus, & sanguis meus uere est potus. Et reliqua.

Ex tractatu sancti Augustini Episcopi.

QVum enim cibo et potu id appetant homines, ut nō esuriāt neque sitiant, hoc uere nō præstat nisi iste cibus & potus: qui eos a quibus sumitur, immortales & incorruptibiles facit: id est sanctitas ipsa sanctorum: ubi pax erit, & unitas plena atque perfecta. Propterea quippe sicut etiā ante nos hoc intellexerunt homines dei, dominus noster Iesus Christus corpus & sanguinem suum in eis rebus commendauit, quæ ad unum aliquid rediguntur. Ex multis nāque granis unus panis efficitur, & ex multis racemus uinum confluit. ℟ Cœnantibus apostolis, accepit Iesus panem, & benedixit, ac fregit, deditque eis, & ait.

Accipite & comedite, hoc est corpus meum.
Iob. 31. ℣. Dixerunt uiri tabernaculi mei, quis dedit de carnibus eius ut saturemur. Accipite.

Lectio. ij.

DEnique iam exponit, quomodo id fiat quod loquitur: & quid sit manducare corpus eius, & sanguinem bibere: & qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinẽ, in me manet, & ego in eo. Hoc est enim manducare illam escam, & illum bibere potum, in Christo manere: & illum manentem in se habere. Ac per hoc, qui non manet in Christo, & in quo non manet Christus, proculdubio non manducat spiritualiter eius carnem: licet carnaliter, & uisibiliter premat dentibus sacramenta corporis & sanguinis Christi. Sed magis tantæ rei sacramentum ad iudiciũ sibi manducat & bibit, qui immundus præsumit ad Christi sacramenta accedere: quæ alius non digne sumit, nisi qui mũdus est: de quibus dicitur Beati mundo corde, quoniam ipsi deum uidebunt. ℟. Comedetis carnes & saturabimini panibus. Iste est panis quẽ dedit uobis dominus ad uescendum. ℣. Non Moyses dedit uobis panem, sed pater meus dat uobis panem de cœlo uerum. Iste est. Ioã. 6.

Lectio. iij.

SIcut misit me (inquit) uiuens pater, & ego uiuo propter patrem: & qui manducat me, & ipse uiuit propter me. Nõ enim filius participatione patris fit melior, qui est natus ęqualis: sicut participatio filij, per unitatem corporis & sanguinis, quam illa manducatio potatioque significat, efficit nos meliores. Viuim⁹ ergo nos prop-

ter ipsum, manducantes eum, id est ipsum accipientes, uitam æternam, quam non habemus ex nobis. Viuit autem ipse propter patrē missus ab eo: quia semetipsum exinaniuit, fact⁹ obediens usque ad lignū crucis. Tu autē. Te deum laudamus.
In Bn̄dictus. Ego sum panis uiuus, qui de cœlo descendi, si quis manducauerit ex hoc pane, uiuet in æternum. Ad crucem. Respexit Elias ad caput suum subcineritium panem, qui surgens comedit & bibit, & ambulauit in fortitudine cibi illius usque ad montem dei, si quis manducauerit ex hoc pane, uiuet in æternum. In cantemus. Panis quē ego dabo caro mea est pro mūdi uita. In benedicite. Vincenti dabo manna absconditum, & nomen nouum alleluia. Oratio. Deus qui nobis sub. ut supra. In laudate. Lauda Sion saluatorem, lauda ducem & pastorem, in hymnis & canticis. Cap. Canta te domino canticū. &c. ps. direct. Dominus regnauit. fol. 51. hymnus. Verbum supernum. ut supra. psall. Parasti in dulcedine tua pauperi deus, qui habitare facis unanimes in domo, omnes qui de uno pane & de uno calice participamus. ℟. in bapt. Qui manducat meā carnem, & bibit meum sanguinem. In me manet et ego in eo. ℣. Non est alia natio tam grandis, quę habeat deos appropinquantes sibi, sicut deus noster adest nobis. In me. Oratio.

Deus de cuius gratiæ rore descendit, ut ad mysteria tua purgatis sensibus accedamus, præsta quæsumus. Vt in honore corporis & sanguinis domini nostri Iesu Christi annua deuotione solēniter ce-

lebrando, cõpetens de feramus obsequiũ. Per eundẽ. Añt. Sapientia ędificauit. iiij. versiculi.
Conserua me domine quoniam in te speraui; dixi domine deus me9 es tu: quoniam bonorum meorũ nõ eges.
Sanctis qui in terra sunt ei9: mirificauit oẽs uolũtates meas inter illos.
Multiplicatę sunt enim infirmitates eorum: postea accelerauerunt.
Nõ cõgregabo conuẽticula eorũ de sãguinib9: nec memor ero nominũ illorũ per labia mea.
Gloria patri. &c. Añt. Sapientia ædificauit sibi domũ, miscuit uinũ, & posuit mẽsam. Cõple. Dñs in cœlo. Oõ. Pręsta quęsum9 oĩpotẽs de9 vt supra. psal. Caro cib9, sanguis pot9, manet tamẽ Christus totus: panis, quẽ nobis de cœlo præstitisti Christe, sit nobis dux ad gaudia uitæ. Cõple. Sit splẽdor. &c. Oõ. Fac nos quæsum9 dñe diuinitatis. vt supra Ad primã. Cõfitemini. Ad tertiam. Iam surgit.

Epistola.

Qvicunque manducauerit panẽ hũc, 1. Co 11.
uel biberit calicem domini indigne, reus erit corporis & sanguinis dñi. R. Deo gratias.
℣. Accepit Iesus panẽ gratias agẽs. Allel. allel. ℣. Accipite & comedite. Allel. allel. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Hoc est corpus meum quod pro uobis tradetur, hoc facite in meã cõmemorationẽ. Alleluia. Kyr. Oratio. Deus qui nobis sub. vt supra. Ad sextam Epistola.

Coenantibus illis, ac Mat
cepit Iesus panem, 26.
benedixit, ac fregit, deditque discipulis suis, & ait. R. Deo gratias. ℣. Accipite & comedite. Allel. allel. ℣. Hoc est corpus meũ. Allel. all. ℣. Gloria pri. &c. cap. Dixerũt uiri tabernaculi mei, quis dedit de

carnibus eius ut sature mur. All. Kyr. Oro. Cõ cede nobis omnipotẽs. ut sup. Ad nonã Epist.

COmedetis carnes & saturabimini panib⁹, iste est panis quẽ dedit uobis dñs ad uescendũ. ℞. Deo gras. ℣. Cibauit eos ex adipe frumẽti. All. all. ℣. Et de petra melle satiauit eos. All. all. ℣. Gloria pri. &c. Cap. Nõ Moyses dedit uobis panẽ, sed pater me⁹ dat uobis panẽ de cœlo uerũ. All Ky. Oro. Fac nos quęsum⁹ dñe. ut supra. Eodẽ die ad vesp. lucer Quoniã. Añt. in choro. Aqua sapiẽtię potauit eos all. firmabitur in illis, & nõ flectetur allel. ędificauit eos i ęternũ all. all. hym. Verbũ supernũ. vt sup.

Exo. 12. ℞. in choro. Immolabit hœdũ multitudo filiorũ Israel ad vesperã pasche. Et edent carnes & panes azimos. ℣. Pascha nostrũ immolatus est Christus, itaque ępulemur in azimis synceritatis & ueritatis. Et edent. añt. Cibauit eos dñs ex adipe frumẽti, et de petra melle satiauit eos. ps. Exultate deo adiutori nostro. fo. 44. cãt. Ecce nunc. Oratio. De⁹ qui nobis. vt supra. Añt. Memor sit dñs sacrificij nostri, & holocaustũ pingue fiat. ps. Exaudiat te dñs. fo. 10. Oratio. Cõcede quęsumus oipotẽs de⁹. vt supr. In Mag. O quã suauis. vt in vigiliis. Oratio. Fac nos quęsumus dñe. vt supra. psall. Cõmunione calicis, quo deus ipse sumitur, nõ uitulorũ sanguine cõgregauit nos dñs. ℞. in bapt. Panis quẽ ego dabo caro mea est pro mũdi uita, litigabãt Iudęi dicẽtes. Quomodo potest hic nobis dare carnẽ suã ad mãducãdũ. ℣. Loquutus est populus contra deũ, anima nostra nausẽat super cibo isto leuissimo. Quomodo. Oro

Deus de cuius. ut in matut. Añt. Qui pacem ponit. iiij. Versiculi.

L auda Ierusalem dominum: lauda deum tuum Sion.

Q uia cõfortauit seras portarum tuarum: benedixit filios tuos in te.

Q ui ponit fines tuos pacem: & adipe frumenti satiat te.

Q ui emittit eloquium suum terræ: uelociter currit sermo eius.

G loria patri & filio. &c. Añt. Qui pacem ponit fines ecclesię, frumenti adipe satiat nos dominus. Cõple. Regnum tuũ. &c. Oratio. Præsta quæsumus omnipotens. psall. Angelorum esca nutriuisti populum tuum, & panem de cœlo præstitisti eis, alleluia alleluia. Cõpl. Quoniam tu. &c. Oro. Fac nos quęsumus dñe. Præscriptum officium dicitur per totam octauam, & nihil mutatur, præter lectiones ad matutinum, quomodo autem cõueniat officium in baptisterio, in ista solẽnitate (salua pace omnium sacerdotum) non uideo, de hoc alias, de sanctis qui ueniunt intra octauam, aut fit officiũ si habuerint proprium, ante solennitatẽ corporis Christi, aut post ponitur ipsi octauæ. si cadat aliqua missã propria de sanctis intra ipsam octauã, potest dici illa missa cum collecta tamẽ de corpore Christi: præterea, si festum corporis Christi cadat in uigilijs sancti Ioannis Baptistæ, non ieiunatur illo die, sed in uigilijs corporis Christi ieiunatur pro utroque. ut patet ex extrauaganti facta sub Leone. x. Die ueneris ex tractatu sancti Ambrosij episcopi.

Lectio. j.

A Ntiquiora sunt ecclesiæ sacramenta quam synagoge, & præstantiora quã mãna est.

Synagoga

Synagoga enim ex lege Moysi principiũ sumpsit, Abraham uero longe anterior: qui uictis hostibus, & nepote proprio recepto, quum potiretur uictoria: tunc illi occurrit Melchisedec, & protulit ea quę Abraham ueneratus accepit. Non Abrahã protulit, sed Melchisedec: qui inducitur sine patre, sine matre, neque initiũ dierum, neque finem habens, similis autem filio dei. De quo ait Paulus ad Hebræos. Quia manet sacerdos in perpetuum. Lectio. ij.

NOn igitur humani, sed diuini est muneris sacramentum quod accepisti ab eo prolatũ: qui benedixit fidei patrem Abraham, illum cuius gratiam & gesta miraris. Probatum est antiquiora esse ecclesiæ sacramenta, nunc cognosce potiora. Re uera mirabile est, quod manna deus pluerit patribus, & quotidiano cœli pascebantur alimẽto. Vnde dictum est. Panem angelorum manducauit homo. Sed tamen panem illum qui manducauerunt, omnes in deserto mortui sunt. Ista autẽ esca quã accipis, iste panis uiuus qui descendit de cœlo, uitę ęternę substantiam subministrat: & quicũque hunc panem manducauerit, nõ morietur in æternum, quia corpus est Christi.

Lectio. iij.

COnsidera nũc, utrũ præstantior sit panis angelorum, an caro Christi, quæ utique corpus est uitæ. Manna illud e cœlo, hoc supra cœlum: illud cœli, hoc domini cœlorum. Illud corruptioni obnoxium si in diem alterum seruaretur, hoc alienũ ab omni corruptiõe: quod quicũque religiose gustauerit, corruptionem sentire nõ poterit. Illis

aqua de petra fluxit, tibi sanguis e Christo. Illos ad horam satiauit aqua, te sanguis diluit in æternum. Iudæus bibit & sitit, tu quū biberis sitire nō poteris. Et illud in umbra, hoc in ueritate.

Die sabbathi. Lectio prima. Ex eodē tractatu beati Ambrosij.

SI illud quod miraris umbra est, quantum istud est cuius umbram miraris? Audi quia umbra est, quę apud patres

1. Cor. 10. facta est. Bibebant (inquit) de consequēti petra, petra autem erat Christus. Sed nō in pluribus eorum cōplacitū est deo, nam prostrati sunt in deserto. Hæc autem in figurā facta sunt nostri. Cognouisti potiora, potior etenim lux quā umbra, ueritas quā figura, corpus autoris quā manna de cœlo. Forte dicas: aliud uideo, quomodo tu mihi asseris, quod Christi corpus accipiam? Et hoc nobis superest ut probemus.

Lectio. ij.

QVantis igitur utimur exemplis, ut probemus nō hoc esse quod natura formauit, sed quod benedictio cō secrauit: maiorēque vim esse benedictionis quā naturæ, quia benedictione etiā natura ipsa mutatur. Virgam tenebat Moyses, proiecit eā, & facta est serpens: rursus apprehendit caudā serpētis, & in uirgæ naturā reuertitur. Vides igitur prophetica gratia bis mutatā esse naturā, & serpentis, & uirgæ. Currebant Ægypti flumina puro aquarū meatu, subito de fontiū uenis sanguis cœpit erūpere. Nō erat potus in fluuijs: rursus ad prophetæ preces, cruor cessauit fluminū, aquarum natura remeauit.

Lectio. iij.

CIrcūclusſus erat undique populus Hebræorū, hinc Ægyptijs uallatus, inde mari clauſus. Virgam leuauit Moyſes, ſeparauit ſe aqua, & in murorum ſpeciem congelauit: atque inter undas uia pedeſtris apparuit. Iordanis retrorſum conuerſus, contra naturam, in ſui fontis reuertitur exordium. Nonne claret naturā uel maritimorum fluctuū, uel fluuialis curſus eſſe mutatā? Sitiebat populus patrū: tetigit Moyſes petram, & aqua de petra fluxit. Nunquid non præter naturā operata eſt gratia, ut aquam uomeret petra, quam nō habebat natura?

Die dominica. Ex eodem tractatu ſancti Ambroſij.

Lectio. j.

MAra fluuius amariſsimus erat, ut ſitiēs populus bibere nō poſſet: miſit Moyſes lignum in aquam; & amaritudinem ſuam aquarum natura depoſuit: quam infuſa ſubito gratia temperauit. Sub Eliſeo propheta, uni ex filijs prophetarum excuſſum eſt ferrū de ſecuri, & ſtatim merſum eſt. Rogauit Eliſeum qui amiſerat ferrum: miſit etiam Eliſeus lignum in aquam, & ferrum natauit: utique & hoc præter naturam factum eſſe cognoſcimus: grauior eſt enim ferri ſpecies, quam liquor aquarū. Aduertimus igitur maioris eſſe uirtutis gratiam quam naturā: & adhuc tamē propheticæ benedictionis miramur gratiam.

Lectio. ij.

QVod ſi tantum ualuit humana benedictio, ut naturam cōuerteret, quid dicimus de ipſa conſecratione diuina, ubi uerba ipſa domini ſaluatoris operātur? Nō ſacramentum

istud quod accipis, Christi sermone conficitur. Quod si tantum ualuit sermo Eliæ, ut ignem de cœlo deponeret, nõ ualebit Christi sermo, ut species mutet elemẽtorum? De totius mundi operibus legisti, quia ipse dixit & facta sunt, ipse mandauit & creata sunt. Sermo ergo Christi, qui potuit ex nihilo facere quod nõ erat, nõ potest ea quæ sunt, in id mutare quod nõ erat? Nõ enim minus est res de nihilo creare, quam nouas rebus mutare naturas. Lectio. iij.

SEd quid argumentis utimur? suis utamur exemplis, incarnationisque astruamus mysterij ueritatẽ. Nunquid naturæ usus præsensit, quũ dominus Iesus ex Maria nasceretur? Si ordinem quærimus, uiro mixta fœmina generare cõsueuerat. Liquet igitur, quod præter naturę ordinem uirgo generauit: & hoc quod conficimus corpus ex uirgine est. Quid hic quæris naturæ ordinem in Christi corpore, quũ præter naturam sit ipse dominus Iesus natus ex uirgine? Vera utique caro Christi quæ cruci fixa est, quę sepulta est, uere ergo carnis illius sacramentum est. Ipse clamat dominus Iesus: hoc est corpus meum.

Die Lunæ, ex eodem tractatu sancti Ambrosij. Lectio. j.

ANte benedictionem uerborum cœlestiũ, alia species nominatur, post consecrationẽ corpus Christi significatur. Tu dicis amen, hoc est, uerum est: quod os loquitur, mens interna fateatur: quod sermo sonat, affectus sentiat. His igitur sacramentis, pascit ecclesiam suam Christus: quibus animę firmatur substantia. Vnde & ecclesia uidens tãtam gratiam, horta-

tur filios suos, hortatur proximos, ut ad sacramenta concurrant, dicẽs. Edite proximi mei & bibite, & inebriami ni charissimi mei. Quid edamus, quid bibamus, alibi per prophetã spiritus sanctus expressit
Ps. 33. dicens. Gustate & uidete quoniam suauis est dominus, beatus uir qui sperat in eo.

Lectio. ij.

ERgo autor sacramẽtorum quis est nisi dominus Iesus? De cœlo ista sacramenta uenerunt. Panis iste panis est ante uerba sacramẽtorum: ubi accesserit consecratio, de pane fit Christi caro. Hoc igitur astruamus, quomodo potest qui panis est corpus esse Christi cõsecratione? Consecratio igitur quibus uerbis est, & cuius sermonibus? Domini Iesu. Nã reliqua omnia quæ dicũtur, laus deo offertur, oratiõe petitur pro populo, pro regibus, pro cæteris: ubi uenitur ut conficiatur uenerabile sacramentum, iam non suis sermonibus sacerdos, sed utitur sermonibus Iesu Christi. Ergo sermo Christi hoc conficit sacramẽtum. Quis sermo Christi? Nempe is quo facta sunt omnia.

Lectio. iij.

IVssit dominus & factum est cœlum, iussit dominus & facta est terra, facta sunt maria. Vides ergo quam operatorius sit sermo dei. Si ergo tanta uis est in sermone domini Iesu, ut inciperent esse quę non erant: quanto magis operatorius est, ut sint quę erãt, & in aliud cõmutentur? Cœlum nõ erat, terra non erat: sed audi dicentem. Ipse dixit & facta sunt, ipse mãdauit & creata sunt. Non erat corpus ante consecrationẽ, sed post consecrationẽ dico tibi, quod iam corpus est

Christi: & quod uinũ & aqua in calicem mittitur, sed fit sanguis, cõsecratione uerbi cœlestis. Sed forte dicis. Speciem sanguinis non uideo, sed habet similitudinem. Sicut enim mortis similitudinẽ sumpsisti, ita etiam similitudinem pretiosi sanguinis bibis: ut nullus horror cruoris sit, & pretium tamen operetur redemptionis.

Die Martis. Ex tractatu sancti Ambrosij episcopi. Lectio. j.

Didicisti quia quod accipis, corpus est Christi: uis scire quia uerbis cœlestibus consecratur? accipe quæ sunt uerba. Dicit sacerdos. Fac nobis (inquit) hanc oblationem ascriptam, rationabilem, acceptabilem: quod est figura corporis & sanguinis domini nostri Iesu Christi. Qui pridie quã pateretur in sanctis manibus suis accepit panem, respexit ad cœlũ, ad te sancte pater omnipotens æterne deus gratias agens, benedixit, fregit, fractumque apostolis suis & discipulis suis tradidit dicens: accipite & edite ex hoc omnes. Hoc est enim corpus meum, quod pro multis cõfringetur. Vide, omnia illa uerba sunt euangelistę, usque ad accipite siue corpus siue sanguinẽ. Inde uerba sunt Christi: accipite & bibite ex eo omnes: Hic ẽ enim sanguis me⁹.

Lectio. ij.

Vide singula. Qui pridie (inquit) quã pateretur, in sanctis manibus suis accepit panẽ: antequã cõsecretur panis est, ubi autẽ uerba Christi accesserint, corpus est Christi. Denique audi dicentẽ. Accipite & edite ex eo oẽs, hoc est corpus meum. Et ante uerba Christi, calix uini & aquæ plenus est, ubi uerba Chri-

sti operata fuerint: ibi sanguis efficitur, qui plebem redemit. Ergo uidete quantis generibus potẽs est sermo Christi uniuersa cõuertere. Deinde ipse dñs Iesus testificatur nobis, quod corpus suũ accipiamus & sanguinem.

Lectio. iij.

VT scias autem hoc esse sacramentum, huius figura ante pręcessit. Deinde quantum sit sacramentũ cognosce, uide quid dicat. Quotiescunque hæc feceritis, toties cõmemorationẽ mei facietis, donec iterum adueniã. Et sacerdos dicit. Ergo memores gloriosissimę eius passionis, & ab inferis resurrectionis, offerimus tibi hãc immaculatã hostiã. Ergo quotiescunque accipis, quid tibi dicit apostolus? Quotiescunque accipimus, mortẽ dñi annuntiamus: si mortẽ annuntiamus, annuntiamus remissionẽ peccatorũ. Si quotiescũque effunditur sanguis, in remissionẽ peccatorũ funditur: debeo illũ semper accipere, ut semper mihi peccata dimittantur. Qui semper pecco, semper debeo habere medicinam.

Die Mercurij. Ex tractatu sancti Ambrosij Episcopi. Lectio. j.

OMnia quęcunque uoluit dominus, fecit in cœlo & in terra, & quia uoluit sic, factũ est ita. Licet figura panis & uini uideatur, nihil tamen aliud quam caro Christi, & sanguis post consecrationẽ credendum est: unde ipsa ueritas ait ad discipulos. Hæc (inquit) caro mea est pro mundi uita: & (ut mirabilius loquar) non alia plane quam quæ nata est de Maria, & passa in cruce, & resurrexit de sepulchro, hæc (inquam) ipsa est.

Et ideo Christi caro est, quæ pro mundi uita adhuc hodie offertur: & quum digne accipitur, uitam utique in nobis operatur æternam.

Lectio. ij.

PAnem quidem istū quem sumimus, in mysterio illum utique intelligo panem, qui manu sancti spiritus formatus est in utero uirginis, & igne passionis decoctus in ara crucis. Panis enim angelorum factus est cibus hominū: unde ipse ait. Ego sum
Ioā. 6. panis uiuus qui de cœlo descendi: & item. Panis quem ego dabo, caro mea est pro mundi uita. Ex his nāque datur intelligi, quia panis iste & ille, non duo: sed unus panis & una caro procul dubio unum corpus efficitur: illud uere, illud sane quod sumptū est de uirgine, quod passum est & sepultum: quod resurrexit, & in cœlum ascendit: & sedet ad dexterā dei patris, & quod uenturū est iudicare uiuos & mortuos.

Lectio. iij.

DIximus quod in altari cōstituatur calix & panis. In calice mittitur uinum, & quid aliud? aqua. Sed tu dices. Quomodo ergo Melchisedec panem & uinum obtulit? Quid sibi uult admistio aquę? Rationem accipe. Quū sitiret populus Hebręorum, & murmuraret, quod aquā inuenire nō posset: iussit deus Moysi, ut tangeret petrā de uirga. Tetigit petrā, petra undam maximā fudit, sicut apostolus ait. Bibebant autem de cōsequenti petra, petra autem erat Christus. Non immobilis petra quæ populum sequebatur. 1. Co. 10.
Et tu bibe, ut Christus te sequatur. hoc die fiūt Vespere de uigil. Die Iouis, ex eodē tractatu sancti Ambrosij. Lect. j.

VIde mysteriũ. Moyses, hoc est propheta: uirga, hoc est uerbũ dei. Sacerdos uerbo dei tangit petram, & fluit aqua, & bibit populus dei. Tangit ergo sacerdos calicem: redũdat aqua in calice, salit in uitam æternam: & bibit populus dei, qui dei gratiam consecutus est. In tempore dominicę passionis unus de militibus lancea tetigit latus Christi, et de latere eius aqua fluxit & sanguis. Quare aqua? quare sanguis? Aqua ut mundaret, sanguis ut redimeret. Quare de latere? Quia unde culpa, inde gratia: culpa per fœminã, gratia per dominum Iesum Christum. Lectio. ij.

ERgo uenisti ad altare, accepisti corpus Christi. Audi iterũ quę sacramenta consecutus es: audi dicentem sanctum Dauid. Et ille in spiritu hęc mysteria prę uidebat, & lætabatur: & nihil sibi abesse dicebat. Quare? Quia qui acceperit corpus Christi, non esuriet in æternum. Quoties audisti uigesimum secundum psalmum, & non intellexisti? Vide quẽadmodum aptus sit cœlestibus sacramẽtis. Dominus inquit pascit me, & nihil mihi deerit: in loco pascuæ ibi me collocauit. Virga tua & baculus tuus: ipsa me cõsolata sunt. Virga imperium, baculus passio est, hoc est æterna diuinitas Christi, & passio corporalis: illa creauit, hæc redemit.

Lectio. iij.

VEnisti ergo ad altare, accepisti gratiã Christi, sacramenta es cœlestia cõsecutus. Gaudet ecclesia redemptione multorum, & astare sibi familiam candidatã spiritali exultatione lętatur. Quoties ergo bibis, remissionem peccatorum accipis, & ine-

briaris spiritu: unde &
Eph. apostolus ait. Nolite
5. inebriari uino, sed impleminí spiritu sancto. Vino qui inebriatur, uacillat, titubat: spiritu qui inebriatur, radicatus in Christo est. Et ideo præclara ebrietas, quę sobrietatem mentis operatur. hodie ad vesperas fit cõmemoratio de sancto occurrenti. & dicitur ad matutinũ. Quid gloriaris.

Dominica secunda post pentecosten. Ad matut. ℟. post hymnum. Regem magnum dominũ. Venite adoremus. ℣. Venite exultemus domino, iubilemus deo salutari nostro. Venite. In De nocte. De nocte spiritus meus ad te uigilat de⁹, quia lux est prę cepta tua domine. In Confirmatũ. Confirmatum est cor meum in domino, qui gloriatur in domino glorietur In Clamaui. Veniat oratio nostra ad templum sanctum tuum domine.

Euangelium secundum Matthęum.

Lectio. j.

DIscũbente domino Iesu in domo Leui, ecce multi publicani & peccatores ueniẽtes discumbebant cum eo. Et reliqua. C.9.

Ex tractatu sancti Ambrosij Episcopi.

SEquitur mystica uocatio publicani, quẽ sequi iubet, nõ corporis gressu, sed mentis affectu. Itaque ille prius auara de mercedibus, dura de laboribus, periculisque nautarũ emolumẽta cõuertens, uerbo uocatus, propria dereliquit, qui rapiebat aliena: ac uile illud sedile destituens, toto post dominum uestigio mentis incedit: cõuiuij quoque magni exhibet apparatum. Qui enim domicilio Christum recipit interno, maximis delectationibus exuberã

tium pascitur uolupta- tum. ℟. Domine cla- maui ad te et sanasti me. Domine abstraxisti ab inferis animam meam, saluasti me a descendēti bus in lacum. ℣. Exal tabo te domine quoniā suscepisti me, nec dele- ctasti inimicos meos su- per me. Domine abstra xisti.

Lectio. ij.

ITaque dominus libē ter ingreditur, & in eius qui crediderit re- cūbit affectu. Sed rur- sus accenditur inuidia perfidorum, & futuræ pœnæ species præfigu- ratur. Epulātibus enim fidelibus, & in illo cœ- lorum recumbentibus regno, perfidia ieiuna torquebitur. Simulque ostenditur, quantum in tersit inter æmulos le- gis & gratiæ: quod illi qui legem sequuntur, ieiunæ mentis famem patiantur æternam: qui uero uerbum in interio ribus animę receperūt alimēti cœlestis, & fon- tis ubertate recreati, e- surire & sitire non pos- sunt. Et ideo qui animo ieiunabant, murmura- bant dicentes. Quare cum publicanis & pec catoribus manducat & bibit? ℟. Misericor- dia tua domine adiuua bat me, secundum mul- titudinem dolorū meo- rum in corde meo. Consolationes tuæ do- mine lætificauerunt ani mam meam. ℣. Et fa- ctus est mihi dominus in refugium, & deus meus in auxilium spei meæ. Consolationes.

Lectio. iij.

NOn egent qui sa- ni sunt medico, sed qui male habent: & ideo ieiunare non possunt filij sponsi, quamdiu cum illis est sponsus: uenient au- tem dies, quum aufe- retur ab illis sponsus.

Qui sunt illi dies, quibus a nobis Christus au fertur, quum maxime ipse dixerit: uobiscum ero usque ad consumma tionem sæculi: ipse dixit, non relinquã uos orphanos: certum est enim, quod si nos relinquat, salui esse nequeamus. Nemo tibi Christum potest auferre, nisi teipse auferas. Nõ ueni uocare iustos, qui se iustos dicũt. Igno rantes enim deum, & suam iustitiam quærentes statuere, iustitiæ dei non sunt subiecti. Ergo usurpatores iustitiæ, nõ uocantur ad gratiam. In Benedictus. Memorare domine testamenti sancti tui, & fac nobiscum redemptionem: Ad crucẽ. Exaudi domine deus orationem populi tui, & noli nos tradere in interitũ, quia misericors es: intende & libera, & ne tardaueris. Oratio secreta. Deus qui populũ tuũ. quære. fol. 139. In Cantemus. Cantemus domino, qui liberauit populum suum, & transire fecit per siccum per mediũ mare. Oratio secreta. Deus qui tribus. ut in fol. 139. In Benedicite.

Cete & omnia quę mouentur in aquis domino hymnum dicite.

Oratio.

DEus lux uera credentium, deus gloria sempiterna iustorum, cuius lumen non occidit, cuius claritas terminũ nescit, da nobis in gloria tua uiuere, & ad lumen tuæ æternitatis intrare. Vt quos post hanc noctem lucẽ fecisti cernere, ab beatum illum & sempiternũ diem iubeas peruenire. Per dñm nostrũ. In Laudate. Dominũ de cœlis laudate omnes angeli eius. Cap. Cantate domino. &c. psall. Domine deus salutis meæ in die clama-

ui & nocte coram te. &c. Oratio. Vide quę sumus domine infirmitates. ut in dominica præterita. alia psalleñ. Si memor fui tui deus meus, super stratũ meũ, in matutinis meditabor in te. &c. Oratio. Ad aures clementiæ. ut in dominica præterita. Ad vesperas Lucerñ. Quoniã. Añt in choro. In multitudine magnitudinis eius laudate dominum, in sono tubæ laudate eũ. R. in choro. Ostende in me domine bonitatem tuã, quoniã indignum me saluabis. Et laudabo te per oẽs dies uitæ meæ. ℣. Quoniam te laudat omnis uirtus cœlorum, & tua est gloria, in sæcula sæculorum. Et laudabo.

Oratio.

RESpice domine de excelsa sede maiestatis tuæ, & tenebras noctis horrendæ radio tui splendoris illumina. Absterge a singulorum sensibus inertem diffidentiæ somnum, & a filijs lucis remoue nequitias tenebrarum. Per dominum. In magnif. Exultauit spiritus meus in deo, respexit dominus humilitatẽ meam.

Oratio.

DEus qui operatus es salutem in medio terræ, a quo tenebrę nõ obscurabuntur, & nox sicut dies illuminabitur, illumina quę sumus tenebras nostras. Vt tranquillã & quietam noctem deducentes, matutinis horis in tuis laudibus consurgamus. Per dñm. psalle. Nõ ueni uocare iustos, sed peccatores ad pœnitentiam. Oratio.

FOrtitudo fidelium deus, uita & resurrectio mortuorũ, prębe tuis fidelibus firmitatẽ, & restitue nobis dona salutis. Per dominum. psall. Peccata mea domine sicut sagittæ infixa sunt in me, antequã

uulnera generēt in me, sana me medicamento pœnitentiæ. Oratio.

OS nostrum domine gaudio repleatur, & in tua misericordia semper exultet. Per dominū. Suprascriptæ orationes in matut. & in vesperis dicuntur diebus dominicis, ubi aliæ non habentur.

Dominica tertia post pent. ad matut. ℟. post hymnum.

Quoniam magnus. fol. 401. In De nocte. Spiritus meus ad te uigilat deus, quia lux est præcepta tua super terram. In Cōfirmatū. Confirma deus cor nostrum in timore tuo: quia nō est sanctus alius præter te. In Clamāui. Exaudiuit. fol. 401.

Euangelium secundum Lucam. Lectio. j.

C.6. ESTote misericordes, sicut & pater uester misericors est. Et reliqua. Homilia Bedæ.

HOc loco nihil aliud præcipi existimo, nisi ut ea facta, que dubium est quo animo fiant, in meliorem partem interpretemur. Quod enim scriptum est: ex fructibus eorū cognoscetis eos, de manifestis peccatis dictum est: quæ non possunt bono animo fieri. Sicuti sunt, stupra, uel blasphemiæ, uel furta, uel ebrietas, & si qua sunt talia, de quibus nobis iudicare permittitur. ℟. Nocte cum corde meo cogitabam, exercitabam, & uentilabam spiritum meum, Et dixi: nunquid in æternū proiiciet deus. ℣. Cogitaui dies antiquos, & annos æternos in mente habui. Et dixi.

Lectio. ij.

DE genere autem ciborum, quia possunt bono animo, & simplici corde, sine uitio concupiscentiæ, qui

cunque humani cibi in-
differenter sumi: prohi
bet apostolus iudicari
eos qui carnibus ue-
scebantur, & uinum bi
bebant: ab eis qui se
ab huiusmodi alimentis
Ro. temperabant. Qui mā-
3. ducat (inquit) nō man
ducantem non spernat:
& qui non manducat,
manducantem non iu-
dicet. Ad hoc pertinet
etiam illud, quod alio
Co. loco dicit. Nolite ante
. tēpus iudicare, quoad-
usque ueniat dominus,
& illuminet abscondita
tenebrarum: & manife
stabit cogitatiões cor-
dis. ℟. Meditatus sum noctecum corde meo. Et dixi, nunquid obliuiscetur misereri deus, aut continebit in ira misericordiam suam. ℣. Cogitaui dies antiquos, & annos æternos in mente habui. Et dixi.

Lectio. iij.

SVnt ergo quædam facta media, quæ ignoramus quo animo fiant, quæ & bono & malo fieri possunt: de quibus temerarium est iudicare, maxime ut condēnemus. Horum autem ueniet tempus ut iudicentur, quum dominus illuminabit abscondita tenebrarū, & manifestabit cogitationes cordis. Duo sunt autem in quibus temerarium iudicium cauere debemus: quum incertum est, quo animo quicquid factum sit: uel quum incertum est, qualis futurus sit, qui nunc uel malus uel bonus apparet. Dimittite & dimittemini: dimittere nos iniurias, dare beneficia iubet: ut & nobis peccata dimittantur, & uita detur æterna. In Benedictus. DEVS Israel libera nos de manu omnium qui nos oderunt.

Ad crucem. Dicent inter gentes, magnificauit dominus facere cū illis, facti sumus lętantes: domine conuerte captiuitatem nostrā, sicut torrens in austro. Orationes secretas quaere fol. 139 In Canticum. Equum & ascensorem demersit dominus Pharaonem in mare, liberauit populum suum de iugo seruitutis. In Benedicite Filij hominū benedicite dño, & hymnū dicite deo nostro. Oro. Deꝰ lux uera. fol. 414 In Laudate. Laudate deum cœli cœlorum, & aquae omnes. Cap. Cantate domino. &c. psall. Exaudi nos deus salutaris noster, spes omnium finium terrae. alia psallē. Sollicitt estote, & uigilate: quia aduersarius uester inimicus, tāquam leo rugiēs, circuit quaerens quem deuoret. Ad uesperas Lucern. Quoniam. Ant. in choro. Ego ad dominum clamaui, & exaudiuit me, uespere, mane, & meridie. R. in choro. Veniāt mihi domine miserationes tuae ut uiuā. Quia lux tua meditatio mea est. ✠ Manus tuae domine fecerunt me, & plasmauerunt me, da mihi intellectum. Quia lex. Oro. Respice domine de excelsa. fol. 415. In mag. Humilitatem meā respexit dominꝰ, anima mea magnifica deum. psall. Oculi mei semper ad dominum, quoniā ipse euellet de laqueo pedes meos. alia psall. Pax in cœlo pax in terra, pax in omni populo, pax sacerdotibus ecclesiarum dei.

Dominica quarta post pent. ad matut. R. post hymnū. Regē magnū. fol. 413. In De nocte. Iustitiā discite qui habitatis terrā. In Confirmatum. Exaltatū est cor meū in dño. In clamaui. Veniat oratio. fol. 418

Euang.

Euangelium secundum Lucam. Lectio. j.

C.16. HOmo quidam erat diues,& induebatur purpura & bysso, & epulabatur quotidie splendide. Et reliqua.

Homilia Bedæ.

HOmo quidam erat diues, & protinus subiungitur: & erat quidam mendicus nomine Lazarus. Certe in populo plus solent nomina diuitum quã pauperũ sciri. Quid est ergo, quod dominus de paupere & diuite uerbum faciẽs, nomen pauperis dicit, & nomen diuitis non dicit? Nisi quod deus humiles nouit atque approbat,& superbos ignorat. Vnde & quibusdam de miraculorum uirtute superbientibus, in fine dicturus est. Nescio uos unde sitis: discedite a me oẽs operarij iniquitatis: At contra, Moysi dicitur, noui te ex nomine. ℞. Ad te domine clamabo. Et ad deum meum deprecabor. ℣. Exaltabo te domine quoniã suscepisti me, nec delectasti inimicos meos super me. Et ad deum.

Lectio. ij.

AIt ergo de diuite, homo quidam: ait de paupere, egenus nomine Lazarus. Ac si aperte dicat. Pauperẽ humilem scio, diuitem superbum nescio. Qui iacebat ad ianuam hulceribus plenus. Plenus hulceribus mendicus Lazarus ante ianuas diuitis iacebat. Qua de re, dominus duo iudicia expleuit. Habuisset enim fortasse aliquam excusationem diues, si Lazarus ante ianuam eius non iacuisset, si remotus fuisset, si eius inopia non esset oculis diuitis importuna. Rursus si longe esset diues ab oculis hulcerosi, minorẽ tolerasset tentationem pauper in animo. ℞. Benedicam

dominum in omni tempore. Semper laus eius in ore meo. ℣. In dño laudabitur anima mea, audiant mansueti & lætentur. Semper.

Lectio. iij.

SEd dum egenũ ante ianuam diuitis posuit, in una eadẽque re, & ex uisione pauperis, nõ miserenti diuiti cumulum dãnationis intulit, & rursum ex uisione diuitis tentatum quotidie pauperẽ probauit. Cui certe poterat ad pœnam sufficere paupertas, etiam si sanus fuisset: rursum suffecisset ægritudo, etiam si subsidium adesset. Sed ut probaretur amplius pauper, simul hunc & paupertas, & ægritudo tabefecit: atque insuper uidebat procedentẽ diuitem, obsequentibus cuneis fulciri, & se in infirmitate & inopia a nullo uisitari. Nã quia nemo ei ad uisitandum aderat, testantur canes:

qui licenter uulnera lingebant. In Benedictus. Visitauit, & fecit redẽptionem plebis suæ benedictus dominus. Ad crucem. Repleatur os meũ laude, ut hymnum dicam gloriæ tuæ, tota die magnificentiã tuam: noli me proijcere in tempore senectutis, quum defecerit uirtus mea, deus ne derelinquas me. Orationes secretæ. fol. 139. In Cãtemus. Adiutor & protector factus est nobis dominus in salutem. In Benedicite. Israel dominum benedicat, & hymnum dicat domino deo nostro. Oratio. De⁹ lux uera. fol. 414. In Laudate. De cœlis dominum laudemus, cuius regnum regnum sempiternum est. Cap. Cantate domino. &c. psall. Magnus dominus. supra fol. 408. alia psall. Cor nostrum conturbatũ est dñe, & formido mortis cecidit

super nos, ad tuã pietatẽ cõcurrimus, ne per das pctõres misericors. Ad vesperas. Lucer. Quoniã. Añt. in choro. Intende uoci orationis meæ, rex meus & deus meus. R. in choro. Mira opera tua domine. Et anima mea cognoscit ualde. ℣. Tu formasti me, & posuisti super me manũ tuã, mirificata est scientia tua. Et anima. Oratio. Respice domine de. fol. 415. In Magnificat. Fecit dominus potentiam in brachio suo. psallen. Populum humilem saluum facies domine, & oculos superborum humiliabis. alia psallen. Fratres, sit nobis cor unum in deo, & anima una, autor pacis, rex æterne, ab omni malo tu nos defende.

Dominica quinta post pent. Ad matut. R. post hymnum. Quoniam magnus dominus. fol. 401. In De nocte I Iustitiam discite qui habitatis terram, cessauit enim impius. In Confirmatum. Lætor ego domine in salute tua. In Clamaui. Exaudiuit dominus. fol. 401.

Euangelium secundum Lucam. Lectio. j.

DVm iret Iesus in Ierusalem, transibat per mediam Samariam & Galileam. Et reliqua.

Homilia Bedæ.

LEprosi nõ absurde intelligi possunt, qui scientiam ueræ fidei nõ habentes, uarias doctrinas profitentur erroris. Non enim abscondunt imperitiam suam, sed pro summa peritia proferunt in lucem, & iactãtiam sermonis ostentãt. Nulla porro ergo doctrina falsa est, quæ nõ aliqua uera immisceat. Vera ergo falsis inordinate permista, in una disputatione uel narratione hominis, tãquam

in unius corporis colo-re apparentia, significāt lepram, tāquam ueris falsisque colorum locis humana corpora uariā tem, atque maculantē. R. Statuit dominus su-pra petrā pedes meos. Et direxit gressus me-os, & misit in os meum canticum nouum. V. Expectās expectaui do minum, et respexit me, & exaudiuit depreca-tionem meā. Et dire-xit. Lectio. ij.

HI autem tam uitan di sunt ecclesiæ, ut si fieri potest, longius remoti, magno clamo re, Christum interpel-lent. Vnde & apte sub iungitur. Qui steterunt a longe, & leuauerunt uocem dicentes. Iesu præceptor, miserere no stri. Et bene ut saluen tur, Iesum præceptorē nomināt, Quia enim in eius uerbis se errasse si-gnificāt, hūc saluādi hu militer præceptorē uo-cant: quūque ad cogni tionem præceptoris re deunt, mox ad formā salutis recurrunt. Quos ut uidit dixit, Ite, osten dite uos sacerdotibus, & factum est dum irent mundati sunt. R. Medi tatio cordis meī in con spectu tuo semper. Do mine adiutor meus, & redemptor meus. V. Ab occultis meis mun da me domine, & ab alienis parce seruo tuo. Domine adiutor. Lectio. iij.

NVllū dominus eo-rū quibus hæc cor poralia beneficia præ-stitit, inuenitur misisse ad sacerdotes nisi le-prosos: quia uidelicet sacerdotium Iudæorū figura erat sacerdotij re galis, quod est in eccle sia, quo consecrantur omnes pertinentes ad corpus Christi summi & ueri principis sacer-dotum. Et quisquis uel hæretica prauitate, uel superstitione gentili, uel iudaica perfidia, uel etiā

schismate fraterno, qua si uario colore per domini gratiam caruerit, necesse est ad ecclesiam ueniat, coloremque fidei uerum quem acceperit ostendat. Cætera uero uitia tãquam ualetudinis, & quasi membrorũ animæ atque sensuum, per seipsum interius in conscientia & intellectu dñs sanat & corrigit. In Benedictus. Sine timore. fol. 402. Ad crucem. Non sumus memores multitudinis misericordiæ tuæ, libera nos propter nomen tuum, ut notum facias potentiam tuam. Orationes secretæ. fol. 139. In Cantemus. Dominus conterẽs bella, dominus nomẽ est ei. In Benedicite. Video uirũ similem filio dei, cõfortantem pueros in camino ignis. Oratio. De⁹ lux uera. fol. 414. In Laudate. Cœli cœlorum, sol & luna, dominũ laudate, omnes stellæ & lumen laudate deũ. Cap. Cantate domino. &c. psallenda. Domine deus salutis. fol. 414. alia psallen. Domine deus miserere, quia anni nostri in gemitibus consumati sunt, & mors furibunda succedit, dñe libera nos. Ad vesperas Lucerni Quoniã. Añt. in choro. Ad vesperum demoretur fletus domine, & ad matutinum lætitia. ℞. in choro. Erraui sicut ouis quæ perierat. Require seruum tuum domine. ℣. Declinate a me maligni, & scrutabor mandata dei mei. Require. Oratio. Respice domine. fol. 415. In magnificat. Magnificemus Christum regem regum, qui superbos humiliat, & exaltat humiles. psall. Fac nobiscũ domine signum in bonum, ut uideant qui oderunt nos, & cõfundantur. alia psallenda. Exurge domine nõ præ

ualeat homo, tibi derelictus est egenus & pauper.

Dominica sexta post pent. Ad matut. ℟. post hymnum. Regem magnum. fol. 413.

In De nocte. Tollatur impius ne uideat maiestatem dñi. In Confirmatum. Lætor ego domine in salute tua, quia confirmatũ est cor meũ in domino. In Clamaui. Vẽiat oratio. fol. 413.

Euangelium secundum Lucam.

Lectio. j.

C.14. HOmo quidam fecit cœnã magnã, & uocauit multos. Et reliqua.

Ex tractatu venerabilis Bedæ.

HOmo quidam fecit cœnam magnã. Quid hora cœnæ nisi finis mundi? in quo nimirum nos sumus, sicut iamdudũ Paulus testatur dicens. Nos sumus in quos fines sæculorum deuenerunt. Si ergo iam hora cœnæ est quum uocamur, tanto minus excusare debemus conuiuio dei, quãto propinquasse iã cernimus finem sæculi. Idcirco autem hoc cõuiuium dei nõ prandiũ sed cœna nominatur, quia post prandiũ cœna restat, post cœnam uero conuiuium nullũ restat. Sed quis per hũc seruum, qui a patre familias ad inuitandũ mittitur, nisi prædicatorũ ordo signatur? Et cœperunt simul oẽs excusare. ℟. In corde meo abscondi eloquia tua ut nõ pecem tibi. Quia benedictus es domine. ℣. In toto corde meo exquisiui te, nõ me repellas a mandatis tuis. Quia.

Lectio. ii.

OFfert deus quod rogari debuit, non rogat⁹ dare uult, quod uix sperari poterat: & tamen simul omnes ex

cusant. Primus dixit ei. Villam emi, & necesse habeo exire & uidere illam: rogo te, habe me excusatum. Quid per uillam nisi terrena substantia designatur? Exit ergo uidere uillã, qui sola exteriora cogitat, propter substantiam. Rogo te habe me excusatum. Dum enim dicit rogo, & tamen uenire contemnit: humilitas sonat in uoce, superbia in actione. Qui enim dicit peccator sum, humilitatem insinuat: subiũgens autem, conuerti non possum: superbiam demõstrat. R. Media nocte surgebam. fol. 402.

Lectio. iij.

Tunc iratus pater familias dixit seruo suo. Exi cito in plateas & uicos ciuitatis, & pauperes, ac debiles, & cæcos, & claudos, introduc huc. Quia ergo uenire superbi renuunt, pauperes eliguntur. Cur hoc? Quia iuxta Pauli uocem, infirma mundi elegit deus, ut confundat fortia. Pauperes autẽ & debiles dicuntur, qui iudicio suo apud semetipsos infirmi sunt. Cæci uero sunt, qui nullum ingenij lumen habent: claudi quoque, qui rectos gressus in operatione non habent. Sicut illi peccatores fuerunt, qui uocari uenire noluerunt: ita hi quoque peccatores sũt, qui inuitantur, & ueniunt: sed peccatores superbi respuuntur, & peccatores humiles eliguntur. In Benedictus. Memorare. fol. 414. Ad crucem. Bonum est confidere in domino, quam confidere in homine, bonum est sperare in domino, quam sperare in principibus: confitebor tibi deus, quoniam

ualeat homo, tibi derelictus est egenus & pauper.
Dominica sexta post pent. Ad matut. R. post hymnum. Regem magnum. fol. 413.
In De nocte. Tollatur impius ne uideat maiestatem dñi. In Confirmatum. Lætor ego domine in salute tua, quia confirmatū est cor meū in domino. In Clamaui. Veniat oratio. fol. 413.
Euangelium secundum Lucam.

Lectio. j.

C.14. HOmo quidam fecit cœnā magnā, & uocauit multos. Et reliqua.
Ex tractatu venerabilis Bedæ.

HOmo quidam fecit cœnam magnā. Quid hora cœnæ nisi finis mundi? in quo ni mirum nos sumus, sicut iamdudū Paulus testatur dicens. Nos sumus in quos fines sæculorum deuenerunt. Si ergo iam hora cœnæ est quum uocamur, tanto minus excusare debemus conuiuio dei, quāto propinquasse iā cernimus finem sæculi. Idcirco autem hoc cōuiuium dei nō prandiū sed cœna nominatur, quia post prandiū cœna restat, post cœnam uero conuiuium nullū restat. Sed quis per hūc seruum, qui a patre familias ad inuitandū mittitur, nisi prædicatorū ordo signatur? Et cœperunt simul oēs excusare. R. In corde meo abscondi eloquia tua ut nō pecem tibi. Quia benedictus es domine. V. In toto corde meo exquisiui te, nō me repellas a mandatis tuis. Quia.

Lectio. ii.

OFfert deus quod rogari debuit, non rogat⁹ dare uult, quod uix sperari poterat: & tamen simul omnes ex

cusant. Primus dixit ei. Villam emi, & necesse habeo exire & uidere illam: rogo te, habe me excusatum. Quid per uillam nisi terrena substantia designatur? Exit ergo uidere uillã, qui sola exteriora cogitat, propter substantiam. Rogo te habe me excusatum. Dum enim dicit rogo, & tamen uenire contemnit: humilitas sonat in uoce, superbia in actione. Qui enim dicit peccator sum, humilitatem insinuat: subiũgens autem, conuerti non possum: superbiam demõstrat. R. Media nocte surgebam. fol. 402.

Lectio. iij.

TVnc iratus pater familias dixit seruo suo. Exi cito in plateas & uicos ciuitatis, & pauperes, ac debiles, & cæcos, & claudos, introduc huc. Quia ergo uenire superbi renuunt, pauperes eliguntur. Cur hoc? Quia iuxta Pauli uocem, infirma mundi elegit deus, ut confundat fortia. Pauperes autẽ & debiles dicuntur, qui iudicio suo apud semetipsos infirmi sunt. Cæci uero sunt, qui nullum ingenij lumen habent: claudi quoque, qui rectos gressus in operatione non habent. Sicut illi peccatores fuerunt, qui uocari uenire noluerunt: ita hi quoque peccatores sũt, qui inuitantur, & ueniunt: sed peccatores superbi respuuntur, & peccatores humiles eliguntur. In Benedictus. Memorare. fol. 414. Ad crucem. Bonum est confidere in domino, quam confidere in homine, bonum est sperare in domino, quam sperare in principibus: confitebor tibi deus, quoniam

exaudisti, & factus es mihi in salutem. Orationes secretę. fol. 139. In Cātemus. Deus qui conteris bella, adiutor & protector esto nobis, & confringe inimicos nostros. In Benedicite. Tres ex uno ore cantabant regi magno gloriam, & benedicebant deum in sæcula. Oratio. Deus lux. fol. 414. In Laudate Cœli cœlorum laudate filiū dei, quia ipse dixit, & omnia facta sunt. Cap. Cantate domino. &c. psall. Exaudi nos deus. fol. 416. alia psallen. A salute nostra domine longe ne discesseris, sed respice ad defensionem nostram. Ad vesperas. Quoniā. Aña in choro. Salus uultus tui deus suscepit me, & laudabo nomen dei cum cantico, & magnificabo eū in laude. R. in choro. Domine de⁹ miserator. fol. 404. Oratio. Respice dñe de. fol. 415. In magn. Recordatus mei deus, fecit in me magna qui potens est. psall. Tibi domine derelictus est pauper, pupillo tu eris adiutor. alia psallen. Nec obseruauimus. fol. 404.

Dominica septima post pent. Ad matutinum. R. post hymnum. Quoniam magnus. fol. 401. In De nocte. Pacem tuam da nobis, & possidê nos domine. In Confirmatum. Non exeat uerbum magnū ex ore uestro, quia deus est scientię dominus. In Clamaui Exaudiuit dominus. fol. 401.

Euangelium secundum Matthęum. Lectio. j. C. 20.

EGrediente domino Iesu ab Iericho, secutæ sunt eum turbæ multæ. Et reliqua.

Homilia Bedæ.

MAtthæus hoc in loco, duos iuxta uiā sedentes, & ad dominū clamantes, cæcos dicit illuminatos, Marcus

unum maluit ponere illuminatum, cui tamen alterum affuisse non negat, intelligendum est unum eorum fuisse notissimũ. Cęci ergo, quos dominus ad se clamantes illuminauit, homines sunt uerę lucis (quę Christus est) inscij, sed ipso donante, ad cognoscendã confitendãque suã cæcitatem, ac petendam ueritatis lucem cõpuncti. Iericho autem, quæ interpretari dicitur luna, defectũ nostrę mutabilitatis ac mortalitatis significat. ℟. In toto corde meo. fol. 402. Lectio. ij.

DE Iericho proficiscens Iesus cæcos illuminauit: quia resurgens a mortuis, atque ascendens in cœlum, misit spiritum sanctum apostolis, eosque ad illustrationẽ omnium populorũ dispersit in mundum. Quod autem appropinquans Iericho unum illuminauit, & proficiscens de Iericho duos, hoc intimauit typice: quod ante passionem suam uni tantum populo Iudæorum prædicauit: post resurrectionẽ uero atque ascensionem suam, manifestius per apostolos & Iudæis, & gentibus, & æternę diuinitatis, & assumptæ a se humanitatis arcana patefecit. ℟. Domine clamaui ad te. fol. 414. Lectio. iij.

QVod uero Marcus unum illuminatum scribit, ad gentiũ salutẽ specialiter respicit: qui omnimodis a luce ueritatis extorres fuerant. Et ideo quantum famosa infidelitatis eorum erat cæcitas, tantum famosa facta est illuminantis eos gratia saluatoris. Et bene Marcus, qui gentibus scribebat euangelium, unum dicit illuminatũ: ut eorum quos instituebat ad fidem, saluationi figura cõgrueret. Mar-

thæus uero, qui creden tibus ex Hebræis suum scribebat euangelium, quod in gentium quoque notitiam erat peruenturum, recte duos dicit illuminatos: ut ad utrũque populum unã eandẽque fidei gratiam pertinere doceret.

In Benedictus. Deus Israel. fol. 416.

Ad crucem. In uoluntate tua domine uniuersa sunt posita, & non est qui possit resistere uoluntati tuæ: tu enim fecisti omnia, cœlum, & terram, & uniuersa quæ cœli ambitu continentur, dominus uniuersorum tu es. Orationes secretæ fol. 139.

In Cantemus. Dextera tua domine glorificata est in uirtute. In Benedicite. Tres in camino ignis deambulabant, & collaudabant dominũ regem: canẽtes ex uno ore, dicentes hymnum deo. Oratio. Deus lux uera. fol. 414. In Laudate. Ipse dixit & facta sunt, mandauit & creata sunt: laudate dominum de cœlis, laudate eum in excelsis. Cap. Cantate domino. &c. psall. Magnus dominus. fol. 403. alia psallen. Peccauimus tibi deus, fac misericordiam, & antequã pereamus, libera nos in manu tua.

Ad vesperas. Lucern. Quoniã. Ãnt. in choro. Laudans inuocabo dominum, & ab inimicis meis saluus ero. R. in choro. Ostende in me domine. fol. 415. Oro. Respice domine. fol. 415. In Magnif. Fac deus potentiam in brachio tuo, disperde superbos, & exalta humiles. psall. Inclina ad me aurem tuam & salua me, esto mihi in deũ protectorem. alia psal. Peccata mea domine. fol. 415.

Dominica octaua post pent. Ad matut. R. post hymnũ. Regẽ magnum

dominum. fol. 413. In De nocte. Domine in tribulatione eruditio tua est nobis. In Confirmatum. Arcum potentum infirma, & nos pręcinge uirtute, ut in timore tuo exaltetur cor nostrum. In Clamaui. Veniat oratio. fol. 413

Euangelium secundum Lucam.

Lectio. j.

15. ERant appropinquãtes ad dominũ Iesum publicani & peccatores, ut audirent illũ. Et reliqua.

Homilia beati Gregorij papæ.

AVdistis ex lectione euangelica fratres mei, quod peccatores & publicani accesserũt ad redemptorẽ nostrũ. Et non solum ad colloquendum, sed etiam ad uescendũ recepti sunt: quod uidentes pharisæi dedignati sunt, quia uera iustitia cõpassionem habet, falsa iustitia dedignationem: quamuis iusti soleant recte peccatoribus indignari. Sed aliud est quod agitur typo superbiæ, aliud zelo disciplinæ. Sed qui ægri erant, ita ut ęgros se esse nescirẽt quatenus quod erant agnoscerẽt, cœlestis eos medicus blandis fomẽtis curat, benignum paradigma obijcit, & in eorum corde uulneris tumorem premit. Ait nãque. R. Misericordia tua dñe. fol. 414.

Lectio. ij.

QVis ex uobis homo qui habet centum oues, & si perdiderit unam ex illis, nõne dimittit nonagintanouem in deserto, & uadit ad illam quæ perierat, donec inueniat illam? Ipse centũ oues habuit, quum angelorum substantiam & hominũ creauit. Sed una ouis tunc perijt, quando peccando homo pascua uitæ dereliquit.

Dimisit autem nonagin tanouem oues in deserto, quia summos illos angelorum choros reliquit in cœlo. Cur autẽ cœlum desertum uocatur, nisi quod desertum dicitur derelictũ: tunc autem cœlum homo deseruit, quum peccauit. ℟. Nocte cum corde meo. fol. 415.

Lectio. iij.

IN deserto autẽ nonagintanouem oues remanserant, quando in terra dominus unã quęrebat: quia rationabilis creaturæ numerus, angelorum uidelicet & hominum, quæ ad uidẽdum deum condita fuerat, pereunte homine erat imminutus, & ut perfecta summa ouium integraretur in cœlo, homo perditus quærebatur in terra. Et quũ inuenerit illam, imponit in humeros suos gaudens. Ouem in humeris suis imposuit, quia humanam naturam suscipiens, peccat:: nostra ipse portauit. Et ueniẽs domum, conuocat amicos, inuenta oue ad domũ redijt, quia pastor noster, reparato homine, ad regnum cœleste redijt: ibi amicos & uicinos inuenit, angelorum choros: quia uolũtatem eius continue in sua stabilitate custodiũt. In Benedictus. Visitauit & fecit. fol. 417. Ad crucem Iudica domine nocẽtes. fol. 402 Orationes secretæ fol. 139. In Cantemus.

Gelauerunt tãquam murus aquæ, gelauerunt fluctus in medio mari. In Benedicite. Tribus pueris in camino ignis, quartus apparuit cum rore cœli, una uoce psallebant dicentes benedictus es. Oratio. Deus lux uera. fol. 414. In laudate. In potentatibus eius laudate deũ, secundum multitudinẽ magnitudinis eius, laudate dominum deum.

Cap. Cantate dño.&c. pſall. Domine deus ſa/lutis.fol.4 14.alia pſal. Regnum tuum domine regnum. fol. 403. Ad veſperas Lucern. Quoniã.Aňt in choro. Deus meſereatur. fol. 404. R. in choro. Veniant mihi domine. fol. 416. Oratio. Reſpice domine de. fol. 415. In magnificat. Magnificemus, hono/remus regem cœli, quia omnes ambulantes in ſuperbia potens eſt hu/miliare. pſallen. Salua nos domine deus. fol. 404. alia pſall. Pax in cœlo. fol. 416.

Dominica nona poſt pent. Ad matut. ℟. poſt hymnum. Q uoniam magnus dñs. fol. 401. In De nocte, Præter te domine alium non no/uimus, domine deus no/ſter pacẽ tuã da nobis. In Confirmatũ. Arcum potentiũ infirmauit do/minus, & infirmos præ/cinxit uirtutẽ. In Cla/maui. Exaudiuit dñs. fol. 401. Euangelium ſecundum Lucam. Lectio. j.

FActum eſt autẽ, quũ turbæ irruerent in le/ C. 5.
ſum, ut audirent illum, & ipſe ſtabat ſecus ſta/gnum Geneſareth. Et reliqua.

Ex tractatu ſancti Am/broſij Epiſcopi.

VBi dominus multis impartiuit uaria ge/nera ſanitatum, nec tẽ/pore, nec loco cœpit ab ſtudio ſanandi turba cohiberi. Veſper incu/buit, ſequebantur: ſta/gnum occurrit, urge/bant. Et ideo aſcendit in Petri nauim. Hęc eſt illa nauis, quæ adhuc ſecun/dum Matthæum, flu/ctuat, ſecundum Lucã, repletur piſcibus: ut & principia eccleſiæ flu/ctuantis, & poſterio/ra exuberantis cogno/ſcas. Piſces enim ſunt, qui hãc enauigant uitã. Denique & ſi alijs im/peratur ut laxent retia

ſua, ſoli tamen Petro dicitur. Duc in altũ, hoc eſt in profundum diſputationum. ℞. Meditatus ſum nocte cum. fol. 416. Lectio. ij.

QVid enim tam altum, quam altitudinem diuitiarum uidere, ſcire dei filium, & profeſsionem diuinę generationis aſſumere? Quam licet mens nõ queat humana plene rationis inueſtigatione cõprehendere, fidei tamẽ plenitudo cõplectitur. Nam & ſi mihi ſcire nõ licet, quemadmodum natus ſit, non licet tamen neſcire, quod natus ſit. Quæ ſunt autem apoſtolorum quæ laxari iubentur retia? niſi uerborum cõplexiones, & quaſi quidã orationis ſinus, & diſputationum receſſus: qui eos, quos ceperint, non amittant. Et bene apoſtolica inſtrumenta piſcandi retia ſunt, quę non captos perimunt. Sed reſeruant: & de profundo ad lumen extrahunt, & fluctuantes de infernis ad ſuperna perducunt. ℞. Ad te domine clamabo. fol. 417

Lectio. iij.

PRęceptor, per totã noctem laborãtes, nihil cepimus, in uerbo autem tuo laxabo retia. Qui nihil ante ceperant, magnam in uerbo domini concludunt piſcium multitudinem. Nõ hoc humanę facundię opus, ſed supernæ uocationis eſt munus. Cedunt diſputationes hominũ, fide ſua plebs credit. Rũpuntur retia, nec labitur piſcis: uocantur ad adiumentum ſocij, qui erant in alia naui. Quæ eſt illa alia nauis, niſi forte Iudęa, ex qua Ioannes & Iacobus eliguntur. Hi igitur ad nauẽ Petri, hoc eſt, ad eccleſiã cõuenerunt: ut implerent ambas nauiculas. Omnes enim in nomine Ieſu ge

nu flectūt, siue Iudęus, siue Gręcus, omnia & in omnibus Christus. In Benedictus. Sine timore inimicorum. fol. 402. Ad crucem. Exaudi dñe deus orationē. fol 414. Orationes secretae: fol. 139. In Cantemus. Gelauit mare, gelauerūt & undae, dū transiret populus magnificātes dñm. In Benedicite. In camino ignis pueri tres, & in medio eorū ambulabat rex, una uoce psallebant, benedictus es. Oratio. Deus lux uera. fol. 414. In Laudate In tympano & choro, in chordis & organo, laudate deū. Cap. Cantate domino. &c. psal. Exaudi nos de⁹. fol. 416. alia psal. Si memor fui tui. fol. 415. Ad vesperas. Lucer. Quoniā. añt. in choro In multitudine. fol 415. R. in choro. Mira opera tua. fol. 418. Oratio Respice domine. fol. 415. In magnificat. Sicut loquutus es ad patres nostros dñe, recordare misericordiae tuae. psallē. Oculi mei semper. fol. 416. alia psal. Fratres sit nobis cor. fol 418. Dominica decima post pent. Ad matut. R. post hym. Regē magnū dñm fol. 413. In De nocte. De nocte uigilat. fol. 401. In cōfirmatō. Dñs pauperes & diuites facit, humiliat & exaltat. In Clamaui Veniat oratio. fol. 413. Euangelium secundum Lucam. Lectio. i.

ACcesit ad dñm Iesū quidā homo dicens. Magister, dic fratri meo vt diuidat mecū hęreditatē. Et reliqua. Sermo sancti Ambrosij Episc. C. 12

DVplex est tentatio nū species: aut enim tribulatio cor uexat humanum, & sicut aurum in camino, per patientiā probatur unusquisque & agnoscitur:

aut interdum etiam ipsa uitæ prosperitas ad tentationem cedit hominibus. Similis nãque eiusdem ignauiæ est, in aduersis humilem ac miserabilem fieri: & in prosperis insolẽter efferri. Exemplũ plane quod nõ debemus animo deijci in aduersis, habemus magnificũ Iob indignari in tristibus penitus nescientem: qui omnem diaboli uiolentiam, uelut torrentis cuiusdam aduersus se turbinẽ uenientem, immobili corde, & inconcussa mẽtis uiuacitate suscipiens, tanto clarior ex tentationibus factũ est: quanto difficiliora, & periculosiora ei sunt ab inimico intentata certamina. ℟. Benedicã dominũ in fol. 417. Lectio. ij.

Exempla uero eorum, qui per secundos uitæ successus prosperitatesque tentãtur, multa quidem & alia, non minus tamen eius qui nunc de euangelio recitatus est, diuitis: qui alias quidem reconditas premebat diuitias, alias uana spe inaniter pręsumebat: dum benignitas dei auiditatis eius intemperantiã non statim ab initio, nec continuo ut publicare cœperit, punit. Quinimmo, & reconditas diuitias nouis nihilominus & aduentitijs cumulat: si forte eum aliquando nimietate ipsa satiatum, ad sensum & intelligentiã humanitatis adduceret: animamque per abundantiæ nimietatem suaderet aliquid de indigẽtibus cogitare. ℟. Statuit dominus supra petram. fol. 418.

Lectio. iij.

Sed uideamus quid de eo dicit sermo diuinus. Hominis (inquit) cuiusdã diuitis fructus uberes ager attulit: dicis fortasse, cur ager hominis nihil boni operaturi uberes attulit fructus?

Vt magis magisque dei patientia nosceretur, dũ ad huiusmodi homines beneficia suæ benignitatis extendit: pluit enim super iustos & iniustos, & solem suum oriri iubet super bonos & malos. Largitus est ergo deus imbres uberes agris hominis auari, solẽ præstitit ad nutriendas segetes, multiplicandasque fruges : ut aceruos diuitis augeret in omnibus moderata tẽperies. In Benedictus. Memorare domine. fol 414 Ad crucem. Dicent inter gẽtes. fol. 416. Orationes secretę. fol 139. In Cantemus. Decidat super eos timor & tremor, magnitudine brachij tui dñe fiant tanquã lapis. In bñdicite. Opera dñi dño. fol. 403. Oratio. Deus lux ueræ. fol. 414. In Laudate. Laudemus patrem de. fol. 413 Cap. Cantate domino. &c. psallen. Magnus dñs & laudabilis. fol. 403. alia psal. Solliciti estote &c. fol 416. Ad vesperas Lucer. Quoniam. Añt. in choro. Ego ad domi num clamaui. fol 416. ℟. in choro. Erraui sicut. fol. 419. Oratio. Respice dñe. fol 415. In magnificat. Abrahã & semen eius, usque in sęculum magnifica deũ. psallen. Populum humilẽ. fol 417 alia psal. Exurge domine nõ prę ualeat. fol. 419.

Dominica undecima post pent. Ad matut. ℟. post hymnum. Quoniam magnus. fol. 401 In De nocte. De nocte spiritus. fol. 413. In Confirmatum. Cõfirmatũ est cor. fol. 401 In clamaui. Exaudiuit dñs. fol. 401. Euangelium secundum Lucam. Lectio. j.

Dixit Iesus ad quosdam qui in se confidebant tãquã iusti. Et aspernabãtur cęteros. Et reliqua. C. 18.

Ex tractatu venerabilis Bedæ.

QVia parabolã dominus, qua semper orare, & non deficere docebat, ita conclusit, ut diceret, ueniente iudice, difficile fidẽ in terra reperiendam: ne quis sibi forte de superuacua fidei cognitione, uel etiam confessione blandiretur, mox altera iuncta parabola, diligentius ostendit, a deo fidei nõ uerba examinanda sed opera: inter quæ nimirum opera maxime regnat humilitas. Duo homines ascenderunt in templum ut orarent: unus Pharisæus, alter publicanus. Publicanus humiliter orans, ad illa prefatæ uiduæ, hoc est ecclesiæ mẽbra pertinet: de quibus dicitur. Deus autem non faciet uindictam electorum suorum clamantiũ ad se? R. Miditatio cordis mei. fol. 418.

Lectio. ij.

PHarisæus autem merita iactans, ad ea de quibus terribilis in conclusione sententia subditur. Verũtamen filius hominis ueniens putas inueniet fidem in terra? Pharisęus stans, hæc apud se orabat. Quatuor sunt species, quibus oĩs tumor arrogãtiũ demõstratur: quũ aut a semetipsis habere se existimant, aut si sibi datũ desuper credunt, pro suis se hoc accepisse meritis putant: aut certe, quũ iactãt se habere quod nõ habent, aut despectis cæteris, singulariter uideri appetũt habere quod habent. Qua Pharisæus iste, iactantię peste laborasse deprehenditur, qui idcirco de templo absque iustificatione descendit, quia bonorum operum merita sibi quasi singulariter tribuens, oranti publicano se prętulit. R. In corde meo abscõdi. fol. 419. Lectio. iij.

ET publicãus a lõge stans, quantã vẽię fiduciam digne pœnitentibus præbet, quod publicanus, qui reatum suæ nequitiæ perfecte cognouit, fleuit, confessus est: et si iniustus ad templum uenit, iustificatus a templo rediit. Pharisæus Iudæorũ est populus, qui ex iustificationibus suis extollit merita sua: publicanus uero gentilis est, qui longe a deo positus, cõfite tur peccata sua. Quorũ unus superbiẽdo recessit humiliat⁹, alter lamẽtando appropinquare meruit exaltatus: quia ois qui se exaltat humiliabitur, & qui se humiliat exaltabitur. In Bñdict⁹. De⁹ Israel libera. fol. 416. Ad crucem. Repleatur os meũ laude. fol. 417. Orationes secretæ fol. 139. In Cãtemus. Filij Israel ambulauerunt per aridam in medio mari. In Benedicite. Cete & omnia quæ. fol. 414. Oratio Deus lux uera. fol. 414. In Laudate. Dñm de cœlis. fo. 414. Cap. Cãtate dño. &c. psall. Dñe de⁹ salutis. fol. 414. alia psal. Cor nostrũ cõturbatũ. fol. 417. Ad vesperas luce. Quoniã. Añt. in choro. Intẽde uoci. fol. 418. ℞. in cho. Dñe de⁹ miserator. fol. 404. oratio. Respice dñe de. fo. 415. In magn. Anima mea. fol. 404. psall. Fac nobiscum dñe. fol. 419. alia psall. Publicanus a lõge stans, percutiebat pect⁹ suũ dicẽs, de⁹ propiti⁹ esto mihi pcãtori. Dominica duodecima post pent. Ad matut. ℞. post hymnũ. Regẽ magnũ dñm. fol. 413. In De nocte. Spũs me⁹ adte. fol. 415. In Cõfirmatũ. Cõfirmatũ ẽ cor qui gloriatur. fol. 413. In Clamaui. Veniat oratio nostra. fol. 413. Euangelium secundum Matthæum. Lectio. ss

C. 5. AMen dico vobis, nisi abundauerit iustitia uestra plusquam scribarum & Pharisæorum, non intrabitis in regnum cœlorum. Et reliqua Ex tractatu sancti Hieronymi.

REprehenditur iustitia scribarũ & Pharisæorum, quia non fidẽ promissionis diuinę, sed humanã laudem, & sęculi gloriã quærebant. Sicuti habemus exemplum de illo Pharisæo superbo & elato, qui ut sibi uidebatur, iustitiæ suæ merita pręferens, impudenter se elato animo, ac superbis uocibus, in conspectu dei iactabat. Retinebant ergo speciem iustitiæ scribæ & pharisæi, non ut deo placerent, sed ut famam humanæ gloriæ quærerent: ut lucra terrena, & temporalia cõmoda mercarentur. ℟. Media nocte surgebã. fol. 402.

Lectio. ij.

ET ideo hortatur dominus, ut hanc famosam iustitiam laudis humanæ, operibus iustitiæ cœlestis, ac fidei meritis, pręcedamus. Audistis (inquit) quia dictum est antiquis, non occides? Qui autem occiderit, reus erit iudicio. Ego autẽ dico uobis, si quis irascitur fratri suo, reus erit iudicio. Hoc est quod dixit dominus: non ueni soluere legem, sed adimplere: id est, quod minus erat addere: pręcepta scilicet legis in melius reformare. Vnde & sanctus apostolus ait. Legẽ ergo destruimus per fidem? Absit: sed legem construimus. Duris & duro populo legis tradita sunt mandata iustitię: perfecto autem & fideli populo, euangelica traduntur pręcepta consumata fidei & cœlestis iustitiæ. ℟. In toto corde meo. fol. 402.

Lectio. iij.

L Ex pręcepit nõ occidendum, euangelium uero non sine causa irascendum, ut omnem radicem peccati auferat a cordibus nostris: quia per iracundiã potest etiam usque ad homicidium perueniri. Quum ergo irasci nõ licet, multo magis homicidij crimen admittere. Et quũ iracundia teneatur rea in futuro iudicio, quam putamus pœnam habiturum ipsius sceleris factorem ? Qui autem dixerit fratri suo raca, reus erit cõcilio: qui dixerit fatue, reus erit gehennæ ignis. Ita docet nos dominus, per omnia esse perfectos: ut ne leuibus quidem uel uanis sermonibus futuro iudicio rei teneamur. In Benedictus. Visitauit & fecit. fol. 417. Ad crucem. Nõ sumus memores. fol. 419. orationes secretę. fol. 139. In cãtemus. Filij Israel transierunt mare, quasi per aridam terrã, aqua illis erat murus dextera leuaque. In bñdicite. Filij hominum benedicite. fol. 416. Oratio. Deus lux uera. fol 414. In Laudate. Laudate eum cœli. fol. 416. Cap. Cantate domino. &c. psall. Exaudi nos deus. fol 416. alia psal. Domine deus miserere. fol. 419. Ad vesperas Lucer. Quoniã. Añt. in choro. Ad uesperũ. fol. 419. R. in choro. Ostẽde in me domine. fol. 415. Oratio. Respice domine de. fol. 415. In magnificat. Exultauit spũs meus. fol 415. psall. Tibi domine derelictus. fol. 419. alia psall. Nec obseruauimus. fol. 404.

Dominica decimatertia post pent. Ad matut. R. post hymnũ. Quoniã magnus. fol. 401. In De nocte. Iustitiam discite. fol. 416. In Cõfirmatã. Confirma deus cor. fol. 415. In Clamaui.

Exaudiuit dominus. fol. 401.
Euangelium secundum Marcum. Lectio. j.

C.8. QVum turba multa esset cum Iesu, nec haberent quod māducarent, conuocatis discipulis suis ait illis. Et reliqua.

Ex tractatu sancti Ambrosij Episcopi.

MIsereor turbę, quia triduū est iā quod perseuerant mecum. Quanta dignatio, quāta in eo hominibus inspiratur humanitas. Nō uult ieiunos dimittere, non uult ut deficiant in uia. Sed nō Iesus autor defectus, etiam si quis defecerit: omnib⁹ enim distribuit qui sequūtur, siue quinque milia, siue quatuor milia sint. Nō otiosus numerus, non otiosus ordo, non otiosę reliquię manducantium. Cur enim plures, id est quinque milia, quinque panibus, hoc est numero minori satiantur, pauciores uero, qui sunt quatuor milia, septem panibus, hoc est numero redundantiore pascuntur? R. Domine clamaui ad te. fo. 414.

Lectio. ii.

SI enim facti tantum sequamur miraculum, uidetur esse diuinius, quod de minori modo pluribus abundauit. Cur ergo quod minus est, ei quod est amplius, quasi præstaret adiectū est? Prius enim quinque milia quinque panibus, postea etiam quatuor milia septem pāibus satiata legimus. Quæramus ergo mysterium, quod miraculo præstet. Nec solum panis & numeri, sed etiā accubitionis est differentia: illi enim super fœnum discumbunt, isti super terram. Super fœnum quinque milia, super terram quatuor milia. Plus est terram premere, quam super fœnum iacere. R.

Misericordia tua domi ne adiuuabat. fol 414. Lectio. iij.

Illi enim adhuc, quibus sunt sensus corporales, mollioribus delectantur: & ideo super fœnum recũbunt: omnis enim caro fœnũ. Isti vero super terram, quæ triticum & uinum gignit, & oliuam, cibũ gratiæ consequuntur. Non piget ergo existimare, quod quatuor milia, ex quatuor mundi collecta partibus, in quibus ecclesia figuratur, maioris gratię cibum sumant, iuxta quod scriptum est. Quia ueniẽt ab oriente, & occidente, & a septentriõe, & austro, & recũbent cũ Abraham, & Isaac, & Iacob, in regno cælorum. In Benedictus. Sine timore inimicorũ. fol. 402. Ad crucem. Bonum est confidere in dño. fol. 420. Orationes secretę fol. 139. In Cantemus. Cantemus domino gloriose. fol 403. n benedicite. Israel dominum benedicat. fol 417. oratio. Deᵘˢ lux uera. fol 414 In Laudate. De cœlis dominum laudemus. fol. 417. Capitulũ. Cantate domino. &c. psallen. Magnus dñs. fol 403. alia psallen. A salute nostra dñe. fol 420. Ad vesperas. Lucern. Quoniam. Añt. in choro. Salus uultus. fol 420. R. in choro. Veniant mihi. fol. 416. Oratio. Respice dñe de. fol 415. In Mag. Humilitatem meã. fol 416 psal Inclina ad me aurẽ. fol 421 alia psall Peccata mea domine. fol. 415. Dñica. xiiij. post pent. Ad matut. R. post hyñi. Regem magnum dñm. fol 413 In De nocte. Iustitiã discite. fol 418 In Confirmatum. Exaltatum est cor. fol 416 In Clamaui. Veniat oratio nostra. fol. 413.

Euangelium secundum Marcum. Lectio.j.

C.7. EGressus dominus Iesus de finibus Tyri & Sidonis, uenit ad mare Galileç, per medios fines Decapolis. Et reliqua. Homilia beati Gregorij papæ.

VIgilanter intuendũ est, quod uoce domini dicitur ad prophetam, ut prius eius sermones audiat, & postmodũ loquatur: audimus enim uerba domini si facimus, & tunc ea proximis recte loquimur, quum prius ipsi fecerimus. Quod bene Marcus euangelista cõfirmat, quũ factum domini miraculum narrat dicens. Adducunt ei surdum & mutum, & deprecabantur eum ut imponeret illi manum. Cuius ordinem curationis insinuat dicẽs: misit digitos suos in auriculas, Quid est enim, quod dominus, quum surdũ & mutũ sanare uoluisset, in aures eius suos digitos misit, & expuẽs linguam eius tetigit. R. Nocte cum corde meo. fol 415. Lectio.ij.

QVid per digitos redemptoris, nisi dona sancti spiritus designantur? Vnde quum in alto loco eiecisset demonium, dixit. Si in digito dei eijcio demonia, profecto peruẽit in uos regnum dei. Quaꝗ de re, per alium euangelistam dixisse describitur. Si ego in spiritu dei eijcio demonia, igitur peruenit in uos regnũ dei. Ex quo utroque loco colligitur, quod digitus dei spiritus uocatur. Digitos autem in auriculam mittere, est per dona sancti spiritus, mẽtem surdi ad obediendũ aperire. R. Meditatus sum nocte cũ. fol. 416.

Lectio. iij.

QVid est uero quod expuens linguam eius tetigit? Saliua nobis est ex ore redem-

ptoris accepta sapiētia, in eloquio diuino. Saliua quippe ex capite defluit in ore. Ea ergo sapientia, quę ipse est, dū lingua nostra tangitur, mox ad prędicationis uerba ora formantur. Quod suspiciens in cœlum ingemuit, nō quod ipse necessarium gemitum haberet, qui dabat quod postulabat: sed nos ad eum gemere, qui cœlo præsidet, docuit: ut & aures nostræ per dona sancti spiritus aperiri, & linguā per saliuam oris, id est per sciētiam diuinæ locutionis, solui debeant ad uerba prædicationis. In Benedictus. Memorare dñe. fol. 414. Ad crucem. In uoluntate tua dñe. fol. 421. Orationes secretæ. fol. 139. In Cantemus. Cantemus domino qui. fol. 414. In Benedicite. Video uirum. fol. 419. Oratio. Deus lux uera. fol. 414. In Laudate. Cœli cœlorum sol &. fol. 419. Cap. Cantate domino. & capsall. Domine deus salutis. fol. 414. alia psall. Peccauimus tibi deus. fol. 421. Ad vesperas Lucer. Quoniam tu. Añtan choro. Laudans inuocabo. fol. 421. R. in choro. Mira opera tua. fol. 418. Oratio. Respice domine de. fol. 415. In magnificat. Fecit dominus. fol. 415. psall. Salua nos dñe. fo 404 alia psall. Pax in cœlo. fol. 416.

Dominica decimaquinta post pent. Ad matut. R. post hymnum. Quoniam magnus. fol. 401. In De nocte. Tollatur impius. fol. 419. In Confirmatum. Lætor ego domine. fol. 418. In Clamaui. Exaudiuit dñs. fol 401 Euangelium secundum Lucam. Lectio. j.

IBat dominus Iesus in ciuitatem quæ uocatur Naim, & ibant cum C.7.

eo discipuli eius. Et reliqua. Homilia sancti Augustini Episcopi.

DE iuuene illo resuscitato gauisa est mater uidua: de hominibus quotidie in spiritu resuscitatis, gaudet mater ecclesia. Ille quidẽ erat mortuus corpore, illi autem mente. Illius mors uisibilis uisibiliter plangebatur, illorũ mors iuisibilis alibi nec quærebatur, nec uidebatur. Quæsiuit ille qui nouerat mortuos: ille solꝰ nouerat mortuos, qui poterat facere uiuos. Nisi enim ad mortuos suscitãdos uenisset, apostolus non diceret: surge qui dormis, & exurge a mortuis: & illuminabit te Christus. Dormientem audis, quum dicit, surge qui dormis: sed mortuũ itellige, quũ audis, & exurge a mortuis. ℟. Ad te dñe clamabo. fo. 417. Lect. ij.

TRes mortuos inuenimus a domino suscitatos uisibiliter, millia inuisibiliter. Quot autẽ mortuos uisibiliter suscitauerit, quis nouit? Nõ enim omnia scripta sunt quæ fecit: Ioãnes hoc dicit. Multa & alia signa fecit Iesus, quæ si scripta essẽt, arbitror totum mundũ non posse libros capere. Multi sunt ergo alibi suscitati sine dubio fortasse, sed non frustra tres cõmemorati. Dominus enim noster Iesus Christus, ea quæ faciebat corporaliter, etiã spiritualiter uolebat itelligi. Neque enim tãtũ miracula propter miracula faciebat: sed ut illa quę faciebat, mira essẽt uidentibus, uera essent intelligẽtibꝰ. ℟. Benedicam dñm in omni. fo. 417. Lect. iij.

QVemadmodũ qui uidet literas in codice optime scripto, & nõ nouit legere. Laudat quidẽ antiquarij manũ, admirans apicũ pulchritudinẽ: sed quid si

bi uelint, quid iudicent illi apices nescit: & est oculis laudator, mente nõ cognitor. Alius autem & laudat artificiũ, & capit intellectũ. Itaque qui uiderunt Christi miracula, & nõ intellexerunt quid sibi uellent, & quid intelligentibus quodammodo innuerẽt, mirati sunt tantum facta. Alij uero, & facta mirati, & intellectum assequuti. Tales nos in schola Christi esse debemus. In Benedictus Deus Israel. fol. 416. Ad crucẽ. Iudica domine nocentes me. fol 402. Orationes secretæ fol. 139. In Cãtemus. Equum & ascẽsorẽ. fol 416. In Benedicite. Tres ex uno ore. fol. 420. oro Deus lux uera. fol 414. In Laudate. Cœli cœlorũ laudate. fol 420. cap. Cantate dño. & c psal. Exaudi nos de⁹. fol. 416. alia psal. Regnũ tuũ dñe regnũ. fol 403

Ad vesperas. Lucer. Q. m̃. Añt in cho Deus misereatur. fol 404. R. in cho. Erraui sicut ouis. fol 419. Oio Respice dñe de. fol. 415. In magn. Magnificem⁹ Christũ. fol 419. psal. Oculi mei semper. fol. 416. alia psal. Fratres sit nobis. fol 418.

Dñica. j. post decollat. Ad matut. R. post hym. Regẽ magnũ. fol 413. In De nocte Pacẽ tuã da. fol 420. In Cõfirmatũ. Lętor ego dñe. fol 416. In Clamaui. Veniat oratio. fol. 413

Euangelium secundum Lucam. Lectio. j.

AVdiuit Herodes tetrarcha oia quę fiebant a dño Iesu. Et reliqua. Ex tractatu venerabilis Bedæ. C.9.

QVãta Iudęorũ inuidia, qui cõtra dñm malitię furor extiterit, ex oibus pene locis euãgelij docemur. Ecce em̃ Ioannẽ, de quo dictũ est, quod nullũ signũ fecit,

a mortuis surgere potuisse, nullo attestante credebant: Iesum autē uirum approbatū a deo signis & uirtutibus, cuius morte elementa tremuerunt: resurrectionem uero atque ascensionē angeli, apostoli, uiri, ac fœminæ certatim prædicabant, non surrexisse, sed furtim fuisse ablatum credere maluerunt. ℟. Statuit dn̄s supra. fol. 418.

Lectio. ii.

NEc repugnare putandum est, quod Lucas perhibet Hęrodem hæsitasse, eo quod dicęretur a quibusdam, quod Ioannes surrexit a mortuis, quum Mattheus Marcusque, referant ipsum Hęrodem, audita fama Iesu, dixisse pueris suis, hic est Ioānes Baptista, ipse surrexit a mortuis, & ideo uirtutes operātur in eo: sed intelligendū est post hanc hæsitationem, eū confirmasse in animo suo quod ab alijs dicebatur. Et ait Herodes. Ioānem ego decollaui, quis autē est iste de quo ego audio talia? Et quęrebat uidere eum. ℟. Meditatio cordis mei. fol. 418. Lectio. iii.

HÆc uerba sunt hæsitantis Hęrodis: qui eum, quē fama magnum comperit, etiam uidere desiderat, si forte an ipse sit Ioannes agnoscere posit. Et reuersi apostoli narrauerunt illi quæcunque fecerunt: non solum quæ ipsi fecerunt & docuerunt apostoli domino narrant, sed etiam quæ Ioannes passus sit. Et assumptis illis, secessit seorsum, non timore mortis, sed parcens inimicis suis: ne homicidio homicidium iungerent. Quod quum cognouissent turbę, secutę sunt illum. Tentat dominus fidem turbarum, petendo enim solitudinem, an sequi curent

explorat: illæ sequendo, & proprio labore pedum iter arripiendo deserti, quantā salutis suæ curā gerant, ostendunt. In Benedictus. Visitauit & fecit. fol. 417. Ad crucē. Exaudi domine deus orationē. fol. 414. Orationes secretę. fol. 139. In Cantemus. Adiutor & protector. fol. 417. In Benedicite. Tres in camino. fol. 421. Ofo. Deus lux uera. fol. 414. In Laudate. Ipse dixit &. fol. 421. Cap. Cantate domino. &c. psall. Magnus dominus. fol. 403 alia psall. Si memor fui tui. fol. 415. Ad vesperas Lucer. Quoniā tu. Añt in cho. In multitudie. fol. 415 ℟. in choro. Domine de⁹ miserator. fol. 404 Oratio. Respice domine de. fol. 415. In magnificat. Recordatus mei. fol. 418. psallen. Populū humilem. fol. 417. alia psal. Exurge domine. fol. 419.

Dominica secunda post decollat. Ad matut. ℟. post hymnū. Quoniā magnus dñs. fol. 401 In De nocte. Domine in tribulatiōe. fol. 422 In Confirmatum. Non exeat. fol. 420. In Clamaui. Exaudiuit dñs. fol. 401.

Euangelium secundum Matthæum. Lectio. j.

ATtendite a falsis prophetis, qui ueniunt ad uos in uestimētis ouium, intrinsecus autē sunt lupi rapaces. Et reliqua. C.7.

Homilia Origenis.

QVod paulo superius, spatiosam & latam uiam nominauit, hic nunc apertius falsos prophetas ostendit, per quos multi in perditionem abominabilē abierunt: & qui primo in Iudæa multi apparuerunt, & modo perfidia totum mundum impleuerunt. Sed illi prius falsi prophetæ fuerūt,

uerissimosque dñi prophetas usque ad mortē persecuti sunt, sicut Ieremiā,& Micheam,aliosque multos. Isti autē nunc falsi prophetę,& falsi Christiani qui sunt, ueraces Christianos sine misericordia persequuntur,& opprimunt aliquando , si detur copia,etiā gladijs: sine intermissione autē suis prauis moribus & exēplis. Idcirco omnes pręueniens dñs adhortatus est dicens. Attendite a falsis prophetis. R. In corde meo abscōdi. fol. 419. Lectio. ij.

ATtendite ergo,hoc est cōsiderate ,quia nō sunt oues, sed lupi in uestimētis ouiū : quia non sunt religiosi, sed irreligiosi in figura religiositatis : quia nō sunt Christiani, sed ueritate uacui,Christianorū persecutores . Intrinsecus autē sunt lupi rapaces. Ipsos beatus apostolus, ad Ephesios loquens, designabat dicens.Scio enim,quod post discessum meum , introibunt in uos lupi graues,lupi rapaces. Lupi graues nominantur , qui grauiter sanctā ecclesiā cō primūt & persequūtur, qui sine misericordia rapere et coaceruare nō desinūt. Aliquādo pecunię irruūt alienę, aliquādo i pecūiarū dños. R. Media nocte surgebā. fol. 402. Lectio.iij.

ET uestimentū ouiū habere dicuntur, eo quod nomen Christianitatis habeāt:uel quia se simulant ministros iustitiæ, figurā religiositatis mentiētes. Per Christianū itaque nomen , multos seducere nituntur, dulcibus sermonibus multis scandalū inferentibus. Isti sunt,de quibus iterū ait apostolus. Per suos dulces sermones seducent corda innocentiū. Sed ex fructibus eorū cognoscetis eos.Nolitę ad uultū

attendere, sed ad opera: nolite uestimentū cōsiderare, sed inspicite figurā fallaciæ: apostolos prędicāt, sed apostolis cōtraria annūtiāt. Apostoli & martyres sancti nō persecutionē fecerunt, sed pertulerūt: nō maledixerūt, sed maledicta sustinuerūt. In Benedictus. Sine timore. fol. 402. Ad crucem. Dicent inter gētes. fol. 416 Orationes secretę fol. 139. In Cantemus. Dn̄s cōterēs bella fol. 419. In benedicite. Tribus pueris in camino. fol. 422. Oratio. De⁹ lux uera. fol 414 In Laudate. In potenta tib⁹ ei⁹. fol. 422. cap. Cantate dn̄o. &c. psall. Dn̄e deus salutis. fol. 414. alia psall. Solliciti estote &c. fol. 416. Ad vesperas. Lucer. Quoni., añt i cho. Ego ad dn̄m. fol. 416. R. in cho. Ostēde in me dn̄e fol. 415. Oratio. Respice dn̄e de. fol. 415. In magni. Fac de⁹ potentiā. fol. 421. psal. Fac nobiscum dn̄e. fol. 419. alia psal. Nec obseruauimus. fol. 404. Dominica tertia post decollat. Ad matut. R. post hymnū. Regē magnum dn̄m. fol. 413. In De nocte. Pręter te dn̄e. fol. 422. In cōfirmatū. Arcū potentum infirma. fol. 422. In clamaui. Veniat oro nr̄a. fol. 413. Euangelium secundū. Lucā. Lect. j.

Q Vidam legis peritus surrexit tētās Iesum & dicēs. Magister quid faciēdo uitam ęternā possidebo? Et reliquà. Ex tractatu sancti Ambrosij Episcopi. C.10.

IN hac lectione exponūtur hi qui sibi legis periti uidētur, qui uerba legis tenēt, uim legis ignorāt: unde dn̄s ait ad legisperitū, hoc fac & uiues. Et ille qui nesciret proximū suū, quia n̄ credebat i christū respōdit: quis ē proxim⁹ meus?

Ita qui Christum nescit, nescit & legē. Hō quidā descēdebāt ab Ierusalē in Iericho. Iericho figura istius mūdi est, in quā de paradiso, hoc est de Ierusalē illa coelesti eiectus Adam, praeuaricationis prolapsione descēdit: hoc est, de uitalibus ad inferna demigrans: cui non loci, sed morum mutatio, naturę suę fecit exilium: & incidit in latrones. ℟. In toto corde meo. fol. 402. Lectio. ij.

QVi sunt isti latrones, nisi angeli noctis atque tenebrarum: hi ante despoliant quae ante accipimus gratiae spiritalis, & sic uulnera inferunt. Caue ergo, ne ante nuderis, sicut Adā ante nudatus est, mandati coelestis custodia destitutus, & exutus fidei uestimento: & sic laetale uulnus accepit. In quo omne genus occidisset humanum: nisi samaritanus ille descendens, uulnera eius acerba curasset. Hic ergo samaritanus descendēs, uidens semiuiuū, quem nemo poterat ante curare, uenit secus eum: hoc est factus cōpassionis nostrę susceptione finitimus, & misericordię collatione uicinus, & alligauit uulnera ei9, infundens oleū & uinū. ℟. Dñe clamaui ad te. fol. 414. Lectio iij.

MVlta medicamina medic9 habet iste, quibus sanare cōsueuit. Sermo eius medicamentum est: alius sermo cōstringit uulnera, alius oleo fouet, alius uinū infundit. Cōstringit uulnera austeriore pręcepto, fouet remissione peccati: sicut uino cōpungit, dēnuntiatione iudicij. Et imposuit in iumentum suum. Audi quomodo te imponat. Hic peccata nostra portat, & pro nobis dolet: & pastor imposuit ouē lassam super humeros suos.

suos. Homo enim iumẽtis similis factus est, & ideo super iumentũ suũ nos imposuit, ne non essemus sicut equus & mulus: ut per nostri corporis assumptionem infirmitates nostræ carnis aboleret. In Benedict⁹. Memorare domine. fol. 414. Ad crucem. Repleatur os meum. fol. 417. Orationes secretę fol. 139. In Cantemus. Deus qui conteris bella. fol. 420. In Benedicite. In camino ignis. fol. 424. oratio. Deus lux uera. fol. 414. In Laudate: In tympano. fol. 424. Cap. Cantate domino. &c. psall. Exaudi nos deus salutaris. fol. 416. alia psall. Cor nostrum conturbatum est. fol. 417. Ad vesperas. Lucer. Quoniam tu. Añt. in choro. Intende uoci. fol. 418. ℞. in choro. Veniant mihi. fol. 416. Oratio. Respice domine. fol. 415. In magnificat. Magnificemus honoremus. fol. 425. psall. Tibi dñe derelictus. fol. 419. alia psall. Peccata mea. fol. 415.

Dominica quarta post decollat. Ad matut. ℞. post hymnũ. Quoniam magnus. fol. 401. In De nocte. De nocte uigilat. fol. 401. In cõfirmatum. Arcum potentiũ. fol. 423. In clamaui. Exaudiuit dñs. fol. 401.

Euangelium secundum Mattheum. Lectio. j.

Videns dominus Iesus arborem fici unam secus uiã, uenit ad eam. Et reliqua. C. 21.

Ex tractatu sancti Hieronymi.

Discußis noctis tenebris, matutina luce radiante, et uicino meridie, in quo dominus paßiõe lustraturus fuerat orbem, quum in ciuitatem reuerteretur, esuriit: uel ueritatem humanę carnis osten-

dens, uel esuriens salu tem credentium, uel æstuans ad incredulita tem Israelis. Q uũque uidisset arborem unam, quam intelligamus sy nagogam, & cõciliabu lum Iudæorum, iuxta uiam, habebat enim le gem, & iuxta uiã erat: quia non credebat in uia. ℟. Misericordia tua domine. fol. 414.

Lectio. ij.

VEnit ad eam stan tem, scilicet, & im mobilẽ, & nõ habentẽ euangelij pedes: nihil que inuenit in ea, nisi fo lia tantũ. Promissionũ strepitum, traditiones pharisaicas, iactationẽ legis, ornamenta uer borum, absque ullis fru ctibus ueritatis. Vnde & alius euangelista di cit. Nondũ enim erat tempus. Siue quod tẽ pus nõdum uenerat sal uationis Israel, eo quod nondum gentilium po pulus subintrasset: siue quod præterisset tẽpus fidei, quia ad illum pri mum ueniens, & spre tus, transisset ad natio nes. ℟. Nocte cũ cor de meo. fol. 415.

Lectio. iij.

ET ait illi. Nunquã ex te fructus nasca tur in sempiternum. Et arefacta est cõtinuo ficulnea. Q uia esurien te dño, cibos quos ille concupierat, nõ habe bat. Sic autẽ aruerunt folia, ut truncus ipse re maneret, & fractis ra mis, uiueret radix: quę in nouissimo tẽpore, si credere uoluerit, uirgul ta fidei pullulet: implea turque scriptura dicẽs, est arbori spes. Iuxta li teram autem, dominus passurus in populis, & baiulaturus scandalum crucis, debuit discipulo rum animos signi anti cipatione firmare: un de & discipuli mirãtur dicentes. Q uomodo continuo aruit? In Be nedictus. Deus Israel. fol. 416. Ad crucem.

Non sumus memores. fol. 419. Orationes secretę fol. 139. In Cã temus. Dextera tua domine. fol. 421 In Benedicite. Opera domini domino. fol 403. oratio. Deus lux uera. fol. 414. In Laudate. Laudemus patrem. fol. 403. Cap. Cantate domino. &c. psallenda. Magnus dominus &. fol. 403. alia psallen. Domine deus miserere. fol. 419. Ad vesperas. Lucern. Quoniam. Añt in choro Ad vesperum. fol. 419. ℟. in choro. Mira opera. fol 418. Oratio Respice domine de. fol 415 In magnificat. Sicut loquutus es. fol 424. psallen. Inclina ad me. fol. 421. alia psall. Pax in cœlo. fol. 416 Dominica quinta post decollat. Ad matutinũ ℟. post hymnũ. Regẽ magnum dominũ. fol. 413. In De nocte. De nocte spiritus. fol. 413. In Confirmatũ. Dominus pauperes. fol. 424. In Clamaui. Veniat oratio nostra. fol. 413.

Euangelium secundum Matthęum. Lectio. j.

HOmo erat pater familias, qui plantauit uineã suã, & sepẽ circũdedit ei, & fodit in ea torcular. Et reliqua. C. 21.

Ex tractatu sancti Ambrosij Episcopi.

PLerique uarias significationes de uineæ appellatione deriuant, sed euidenter Isaias uineam domini sabaoth, domũ Israel esse memorauit: hanc uineam, quis alius nisi deus condidit. Hic est ergo qui locauit, & peregre profectus est: nõ quia ex loco ad locum profectus est dominus, qui ubique semper præsens est: sed quia præsentior est diligentibus, negligentibus abest.

Et sepem circundedit ei: hoc est, diuinæ custodiæ munitione uallauit, ne facile spiritalium pateret incursibus bestiarum. R. Meditatus sum nocte. fol. 416.

Lectio. ij.

ET hic fodit torcular, in quod uuæ rationabilis fructus interior spiritali infusione deflueret. Ædificauit turrim, uerticē scilicet legis attollēs: atque ita hanc uineam munitā, instructā, ornatam, locauit Iudæis: & tēpore fructuū seruulos suos misit, bene fructuum posuit nō prouentuum. Nullus enim fructus extitit Iudæorum, nullus uineę huius prouētus, de qua dominus ait.

Isaię. 6. Expectaui ut faceret uuas, & fecit spinas. Itaque nō lætitię uino, nō spiritali musto, sed cruento prophetarum sanguine torcularia redūdarunt. Hæc enim erant torcularia Iudęorum, non uino repleta sed cruore. R. Ad te domine clamabo. fol. 417

Lectio. iij.

ET licet generaliter prophetę uideantur exprimi, dat tamen lectio, ut illum qui lapidatus est, Naboth esse credamus: cuius & si nullū acceperimus propheticum uerbum, accepimus tamen propheticum factum: quia multos pro hac uinea futuros martyres proprio sanguine prophetauit. Eo igitur factum est: ut quū plures alios destinasset, quos Iudæi in honoros & inanes sibi, de quibus nihil potuerunt proficere dimiserunt, nouissime etiam filium unigenitum mitteret: quē perfidi, quasi hæredem remouere cupientes, occiderunt crucifigendo, eiecerunt negando. In Benedictus. Visitauit & fecit. fol. 417. Ad crucem. Bonum est cōsidere in do-

mino. fol. 420. Orationes secretę fol. 139. In Cantemus. Gelauerunt tãquam. fol. 422 In Benedicite. Cete & omnia quæ. fol. 414. Oratio. Deus lux uera. fol. 414. In Laudate. Dominũ de cœlis. fol. 414. Cap. Cantate domino. &c. psall. Domine de⁹ salutis. fol. 414 alia psall. A salute nostra domine. fol. 420. Ad vesperas. Lucern. Quoniã. Añt in choro. Salus uult⁹ tui. fo. 420 ℟ in choro. Eerraui sicut. fol. 419. Oratio. Respice dñe. fol. 415. In Magnificat. Abraham &c. fol. 425. psal. Salua nos domine. fol. 404. alia psal. Fratres sit nobis. fol. 418. Dominica prima Octobris. Ad matut. ℟ post hymnum. Dominator dñe cœlorũ & terræ, creator aquarum. Rex uniuersæ creaturæ tuæ, exaudi orationẽ seruorum tuorum. ℣. Dñe exaudi orationem nostrã, & clamor noster ad te perueniat. Rex uniuersę. sequitur Añt. Benedictus es. in tono maiori, ut dictum est supra fol. 81. & dicitur ab hac dñica usque ad sabbathũ sanctũ. In De nocte. Spiritus meus. fol 415. In Cõfirmatũ. Confirmatum est. fol. 401. In Dñe audiui. Auditionem tuã audiui & timui domine.

Euangelium secundum Lucam. Lectio i.

ARborem fici habebat quidam homo plantatã in uinea sua. Et reliqua. C.13

Ex tractatu sancti Ambrosii Episcopi.

QVid sibi uult, quod in euãgelio suo dominus fici parabolã frequenter inducit? Habes enim alibi quod iussu domini uiriditas omnis ligni huius frondentis aruerit. Vnde intelligimus omniũ creatorẽ, qui potest impe-

tare naturis, ut uelare scant subito, uel uirescant. Etiam hic ergo altioris sensus aliquod quæramus arcanũ. Erat enim uinea domini sabaoth, quam dedit in rapinam gentiũ. Itaque, qui uineam suam diripi fecit, hic etiam ficum se cit excidi. Quærebat autẽ dominus, nõ quod fructum ficulneę deesse nesciret, sed ut ostenderet in figura, quod fructum synagoga iam habere deberet. Denique ex sequentibus docet, nõ se ante tempus uenisse, qui per triennium uenit. ℟. Benedicã dominum in. fol. 417.

Lectio. ij.

ECce anni tres sunt, ex quo uenio quęrens fructum in ficulnea hac, & nõ inuenio. Venit ad Abraham, uenit ad Moysen, uenit ad Mariam: hoc est, uenit in signaculo, uenit in lege, uenit in corpore. Aduentum eius ex beneficijs recognoscimus. Alibi purificatio, alibi sanctificatio, alibi iustificatio est: circuncisio purificauit, sanctificauit lex, iustificauit gratia. Nemo enim mũdari potest, nisi qui metuit dominũ: nemo legem meretur accipere, nisi purificatus a culpa: nemo accedit ad gratiã, nisi qui nouerit legem. ℟. Statuit dominus supra. fol. 418.

Lectio. iij.

ERgo populus Iudæorũ neque purificari potuit, quia circũcisionem nõ animi sed corporis habuit. Neque sanctificari, quia uirtutem legis ignorauit: qui carnalia magis quam spiritalia sequebatur. Neque iustificari, qui delictorũ suorũ pœnitentiam nõ gerebat t

& ideo gratiam nescie bat. Merito ergo nul- lus in synagoga fructus inuetus est, & ideo iube tur excidi. Sed bonus cultor, et fortasse ille, in quo ecclesiæ fundamen tum est, præsagiens al- terum ad gentes, se au- tem ad eos qui ex cir- cuncisione sunt esse mit tendum: & religiose ne excidatur interuenit, fretus uocatione sua, etiam populum Iudæo- rũ, per ecclesiam posse saluari. In Benedictus. Sine timore. fol. 402. Ad crucem. In uolun- tate tua domine. fol. 421. Orationes secre te fol. 139. In Cante- mus. Gelauit mare ge, lauerunt. fol. 424. In Benedicite. Filij ho minũ. fol. 416. oratio Deus lux uera. fol. 414. In Laudate. Laudate eum cœli. fol. 416. Capitulũ. Cantate domino. &c. psallen. Exaudi nos deus. fol. 416. alia psall. Peccauimus tibi deus. fol. 421. Ad vesperas. Lucer. Quoniam tu illuminas. Añt. in choro Lau- dans inuocabo. fol. 421. ℟. in choro. Domine deus misera- tor. fol. 404. Oratio. Respice do- mine de. fol. 415. In Magnificat. Anima mea. fol. 404. psall. Oculi mei semper. fol. 416. alia psall. Exur- ge domine, nõ. fol. 419. Dominica secũda Octo bris. Ad matutinum. ℣. post hymnum. Oremus dominum ut conterat bella. Et do net pacem in uniuer- sa terra. ℣. A solis or tu & occasu, ab aqui- lone & mari. Et donet. In De nocte ii. Iustitiam discite. fol. 416. In Confirmatum. Confirmatum est cor, qui gloriatur. fol. 413. In Domine audiui. Auditum tuum domine audiui & timui.

Euangelium secundum Ioannem. Lectio. j.

C. 8. PErrexit dominus Iesus in montē oliueti, & diluculo iterum uenit in templum. Et reliqua. Homilia uenerabilis Bedæ.

PRęsentē sancti euāgelij lectionem tanto intentius cōsiderare fratres charissimi, ac semper reminisci debemus, quanto maximam nobis cōmendat gratiā nostri cōditoris. Ecce ut audiuimus, oblatam sibi ab impijs accusatoribus mulierē peccatricem, nō iuxta legis pręceptum, lapidare, sed ipsos accusatores primo semetipsos cōsiderare, & sic in peccantē sententiam dare pręcepit. Vt ex cōsideratione proprię fragilitatis, qualiter alijs misereri debuissent agnoscerēt. Relaturus euangelista temperatā legis districtionē, misericordiam præmisit redemptoris. R. Meditatio cordis mei, fol. 418.

Lectio. ij.

PErgit ergo Iesus in montē Oliueti, ut arcē misericordię in se denuntiet. Venit iterū diluculo in templū, ut eādem misericordiam, cū incipiente noui testamenti lumine fidelibus, templo uidelicet suo, pandēdā prębendāque significet. Et omnis (inquit) populus uenit ad eum, & sedens docebat eos. Sessio domini humilitatē incarnationis, & per quam nobis misereri dignatus est, insinuat. Omnis populus uenit ad eum, quia postquā humilitate suę incarnatiōis proximus hominibus factus est, libētius a multis est eius sermo receptus. R. In corde meo abscondi. fol. 419. Lectio. iij.

DEnique Iudæi tentantes adduxerunt mulierem in adulterio deprehensam, interro

gantes quid de ea fieri iuberet: ut si & ipse hāc lapidandā decerneret, deriderent eum, quasi misericordiæ, quā sem per docebat, oblitum: si lapidari uetaret, stri derēt in eum dentibus suis: & quasi fautorem scelerum, legisque cō trarium, uelut merito dānarent. Iesus autem inclinās se deorsum, di giro scribebat in terra. Per inclinationem Iesu humilitas: per digitum, qui articulorum cōposi tione flexibilis est, subti litas discretionis expri mitur. Porro per terrā, cor humanū, quod uel bonarum uel malarum actionum solet reddere fructus, ostenditur.

In Benedictus. Memo rare domine. fol. 414. Ad crucem. Iudica do mine nocentes nos. fol. 402. Orationes se crete fol. 139. In Cā temus. Decidat super eos. fol. 425. In Bene dicite. Israel dominū benedicat. fol. 417. oratio. Deus lux uera, fol. 414. In Laudate. De cœlis dominum. fol. 417. Cap. Canta te domino. &c. psallē. Magnus dominus. fol. 403. alia psall. Regnū tuū domine. fol. 403. Ad vesperas. Lucer. Quoniā. Añt. in choro. Deus misereatur, fol. 404. R. in chore Ostē de in me dñe. fol. 415. Oratio. Respice domi ne de fol. 415. In Magnificat. Nemo te condēnauit mulier, nemo domine, nec ego te condemno, iam am plius noli peccare. psallē. Inclinauit se Ie sus, scribebat in terra, qui sine peccato est mit tat in eam lapidem. alia psall. Nec obser uauimus. fol. 404. In vigilijs Dedicationis maioris, Ad vesperas Lucer. Quoniam. Añt in choro. Benigne fac domine in bona uolun tate tua Sion, ut ædifi-

centur muri Ierusa-
lem. Hymnus.

CHriste cunctorum dominator alme, patris æterni genitus ab ore, supplicũ uota, pariterque hymnũ, cerne benignus.

Cerne quod puro deus in honore plebs tua supplex resonet in aula, annua cuius reuehunt colendũ tẽpora festũ.

Hęc domus rite tibi dedicata noscitur, in qua populus sacratum corpus assumit, bibit & beati sanguinis haustũ.

Hic sacrosancti latices ueternas diluunt culpas, perimuntque noxas: chrismate uero, genus ut creetur Christicolarum.

Hic salus ægris, medicina fessis, lumen orbatis, ueniaque nostris fertur offensis: timor atque mœror pellitur omnis.

Demonis sęua perit hic rapina: peruicax monstrum pauet, & retenta corpora linquens, fugit in remotas ocius umbras.

Hic locus nempe uocitatur aula regis immensi, niueique cœli porta: quæ uitæ patriam petentes accipit omnes.

Turbo quem nullus quatit, aut uagantes diruunt uenti, penetrantque nimbi: non tetris lędit piceus tenebris tartarus horrens.

Quęsumus ergo deus, ut sereno annuas uultu, famulos gubernans: qui tui summo celebrant amore gaudia templi.

Nulla nos uitæ crucient molesta, sint dies læti, placidæque noctes: nullus ex nobis, pereunte mundo, sentiat ignem.

Hic dies in quo, tibi consecratam conspicis aram, tribuat perenne gaudium nobis, uigeat que longo temporis usu.

Gloria summum reso- net parentem, gloria natum, pariterque san- ctum spiritum: dulci modulemur hymno, omne per ęuum. Amē. ℟. in choro. Audiam domine uocem laudis tuae. Vt enarrem uni- uersa mirabilia tua. ℣. Domine dilexi deco- rem domus tuae, & lo cum tabernaculi glo- riae tuae. Vt enarrem. Añt. Omnes gentes quascunque fecisti ue- nient, & adorabunt co ram te domine. ps. In- clina domine aurem. fol. 46. cum. Ecce nunc. Oratio

Magnificare domi ne in hoc templo nomini tuo aedificato. Et ita benignus appa- re, ut peccata populi tui deleas, & eorum uota clemēter assumas. Per dominum nostrū. In magnificat. Domus enim mea, dicit domi- nus, domus orationis uocabitur. Oratio.

Deus qui ad hono- rem nominis tui templi fabricam con- struere uoluisti, praesta quaesumus. Vt in hoc orationis domicilio cō gregatos pietatem tuā precātes cunctos exau dias, uota suscipias, & pręmia largiaris. Per dominū nostrum. psal. Protector noster aspi- ce deus, & respice in faciem ecclesiae tuae. ℟. in bapt. Benigne fac domine. In bona uoluntate tua Sion. ℣. Auerte faciem tuā a peccatis meis, & om nes iniquitates meas dele. In bona.

Oratio.

Veniat quaesumus domine super hāc orationis domum cla- ritas misericordiae tuae. Vt ab omnibus hic inuocātibus nomē tuū, protectionis tuae auxi- liū sentiatur. Per dñm. Añt. In domū domini

lætantes introibimus,
Quatuor versiculi.
Lætatus sum in ijs. fol. 70. Completorium.
Regnum tuū domine. &c. Oratio.

DOmum tuam quæ sumus domine clementer ingredere; & in tuorum cordibus fidelium perpetuam tibi construe mansionem. Per dominū. psallen. Templum domini sanctū est, dei cultura est, dei ædificatio. ℣. Intra te portas eius in confessione, date gloriam deo patri & filio, & spiritui sancto. ℣. Sicut erat in principio. &c. Item. Templum domini sanctum. Comple. Quoniam tu. &c.

Oratio.

DOmum tuam quæ sumus domine cōtinuis auge subsidijs: eamque de lapidibus viuis, id est fidelibus tuis, ita semper ædifica:, ut eam in perpetuū possidere digneris. Per dominum nostrum.

Ad matutinū. ℟. post hymnū. Te decet hymnus deus in Sion, & tibi reddetur uotū. In sancta tua ecclesia. ℣. Exaudi orationē meā domine, ad te omnis caro ueniet. In sancta. ℣. ij. Beatus quē elegisti & assumpsisti domine inhabitare. In sancta. In De nocte. Excelsum est brachium tuū, & nescierunt gentes, dum autem adueneris cōfundentur domine. In Confirmatum. Exaltatum est cornu meum in deo salutari meo: In Domine audiui. Super excelsa statuit me, ut unicam in claritate ipsius.

Euangelium secundum Ioannem. Lectio. j.

FActa sunt encænia Hierosolymis, & hyems erat: & ambu-

labat Iesus in templo, in porticu Solomonis. Et reliqua.

Homilia uenerabilis Bedæ.

AVdiuimus ex lectione euangelica fratres charissimi, quod facta sunt encęnia Hierosolymis. Encęnia uocabantur solennia dedicationis templi, quę populus dei, ex antiqua patrum traditione, per annos singulos, celebrare consueuerat. Et ambulabat Iesus in tēplo, in porticu Solomonis. Si ergo ambulare uoluit in templo, in quo caro & sanguis brutorum offerebatur, multo magis nostram orationis domum, ubi carnis ipsius ac sanguinis sacramenta celebrantur, uisitare gaudebit.
℟. Fundata est ecclesia super uerticem montis, & exaltata est supra omnes colles. Et uenient ad eam omnes gētes magnificantes deū.
℣. Fundamenta eius in mōtibus sanctis, diligit dominus portas Sion, super omnia tabernacula Iacob. Et uenient.

Lectio. ij

SI perambulare non despexit porticum, in qua rex quondam mortalis ac terrenus quamuis potentissimus ac sapiētissimus ad orandum stare solebat, quā to magis penetralia cordium nostrorū inuisere, atque illustrare desiderat: si tamen ea porticum esse Solomonis, hoc est, si ea timorem suum, qui est timor sapientiæ, habere perspexerit. Neque putandū est, quod domus solūmodo, in qua ad orandum, uel ad ministeria celebrāda cōuenimus, templum sit domini, & non ipsi, qui in nomine domini cōuenimus, multo amplius templū eius & appellemur, & simus: quum manifestè dicat apostolus. Vos

estis templũ dei uiui, sicut dicit deus: habitabo in eis, & inter illos ambulabo. ℟. Vidi speciosam, sicut columbã ascendentẽ, desuper riuos aquarũ, cuius inestimabilis odor erat magnus in uestimẽtis eius. Et sicut dies uerni circũdabant eã, flores rosarũ, & lilia cõuallium. ℣. Ascendebat per desertũ, sicut uirgula fumi, ex aromatibus myrrhæ & thuris. Et sicut.

Lectio. iij.

SI ergo templũ dei sumus, curemus solerter, & bonis satagamus operibus, ut in eodem suo templo sępius ipse & uenire & mansionẽ facere dignetur. Circundederunt autem eum Iudæi tentationis gratia, non ueritatis agnoscendę uoluntate, & dicebant. Quousque animã nostram tollis? Si tu es Christus, dic nobis palam. Hæc uero insidiando, & calũniam struendo dicebant, ut inuenirent quomodo accusarent eum. Et si se Christum esse responderet, cogitabant eum tradere præsidi puniendum, quasi contra Augustum repugnans, illicitum sibi usurparet imperium. Tu autem.

In clamaui. Quęcũque uoui reddã tibi saluatori meo dño. Ad crucẽ. Aperientur portæ tuæ in sempiternũ, per diẽ & noctem, & nõ erunt clausæ: adducentur ad te uirtutes gentium, & impij ad te conuertentur: gentes enim & reges qui tibi nõ seruient peribunt. Isaię. 60. Orationes secretę. fol. 139. In Cantemus. Mirabilis dominus in maiestatibus, & in sanctuario quod pręparauerunt manus tuæ. In Benedicite. Beati qui habitant in domo tua domine.

Oratio.

DEus qui de uiuis & electis lapidi-

bus æternum nomini tuo condis habitaculũ, da ædificationi huic incrementa iustitiæ. Vt ab omnibus hic inuocantibus nomen tuum, protectionis tuæ auxiliũ sentiatur. Per dñm. In Laudate. Ierusalem lauda dominum, benedixit filios tuos. Cap. Quia confortauit seras portarum tuarum. ps. direct. Fundamenta eius. fol 47. hymnus. Christe cunctorum. ut supra. psallen. Audi Israel, quam magna est domus domini, & ingẽs locus possessionis eius. ℟. in bapt. In monte domini Horeb, uidi tabernaculũ domini magna luce fulgere. Vbi cantant angeli dicẽtes, uere domus domini hęc est, & habitatio sanctorum. ℣. Lætatus sum in ijs quę dicta sunt mihi, in domum domini ibimus. Vbi cantant.

Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui in omni loco dominationis tuæ totus assistis, & totus operaris, adesto supplicatiõibus nostris, & huius domus cuius es fundator, esto protector. Nulla hic nequitia cõtrarię potestatis obsistat, sed uirtute spiritus sancti operante, fiat hic tibi semper purum seruitium, & deuota libertas. Per dominum. in unitate eiusdem. Quatuor versiculi. In domum domini. ut supra in uigil. Cõpl. Dñs in cœlo. Oratio. Domum tuam quæsumus domine clemẽter. ut in uigil. alia psallen. Si oblitus fuero tui Ierusalem, obliuiscatur me dextera mea. Cõplet. Sit splendor. Oratio. Domum tuam quæsumus domine continuis. ut in uigil.

Ad tertiam.

Epistola.

Apoc. 21. Vidi ciuitatem sanctam Ierusalem nouam descendentē de cœlo, a deo paratam, sicut sponsam ornatam uiro suo. ℟. Deo gratias. ℣. Hæc est domus domini ædificata firmiter. Alleluia alleluia. ℣. Fundata enim erat super petram. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Domus enim mea, dicit dominus, domus orationis uocabitur, alleluia. Kyrie. Oratio. Veniat quæsumus dñe super hāc ora ut supra in vigil. Ad sextam. Epistola.

Isaię. 16. Aperientur portę tuę Ierusalē iugiter die ac nocte, & nō claudentur: ut afferatur ad te fortitudo gentium, & reges earum adducātur. ℟. Deo gratias. ℣. Hæc est domus dei & porta cœli. Alleluia alleluia. ℣. Et uocabitur nomē loci hui⁹ aula dei. Alleluia alleluia ℣. Gloria patri. &c. Cap. Templum domini sanctum est, dei cultura est, dei ædificatio, alleluia. Kyr. Oratio. Domum tuam quæsumus domine clemēter. ut in vigil. Ad nonam. Epistola.

O Israel, quam magna est domus domini, & ingens locus possessionis eius, magnus & nō habet consumationem, excelsus & immensus. ℟. Deo gratias. ℣. Beati qui habitant in domo tua domine. Alleluia alleluia. ℣. In sæcula sæculorū laudabunt te, Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Sanctum est templum tuum domine mirabile in æquitate, alleluia. Kyr. Oratio. Domum tuā quæsumus domine continuis. ut in uigil. Eodem die ad uesperas Lucer. Quoniam tu: Aāt. in choro. Fundamenta eius in montibus sanctis, diligit dñs portas Sion, super omnia taber-

Bar 3.

tabernacula Iacob. hymnus. Christe cunctorum. R. in choro. Super muros tuos Ierusalem posui custodes. Tota die & nocte non tacebunt, laudare nomen domini dei sui. V. Lauda Ierusalē dominū, lauda deū tuū Sion. Tota die. Añt. Omnes gentes. ps. Inclina dñe. vt in vigil. Oratio. Deus qui de uiuis. vt in matut. In magn. Domus enim mea. vt in vigil. Oratio. Omnipotēs sempiterne deus, qui in omni loco. vt in matut. psallen. Protector noster. vt in vigil. Cōplet. Regnū tuum. &c. Oratio. Domū tuam quęsumus dñe clementer. ut in uigil. psall. Templum domini sanctum est. ut supra. Cōpl. Quoniā. &c. Oratio. Domum tuā quæsumus domine continuis. ut in uigil. Sequitur cōmemoratio sancti mox sequentis. non dicuntur vesperæ mortuorū, ut quidā faciunt, neque tenemur facere de feria, & si quis uelit potius de feria facere, nō tamen dicuntur vesperę pro defunctis hodie. Sabbatho primo post dedicationem ad nocturnum. Beati immaculati, dicitur totum usque ad Ad dñm quū tribularer usque ad sabbathum oliuarum.

Dominica prima post dedicat. Ad matut. R. post hymnum. Dominator domine. fo. 435. In De nocte. Iustitiam discite cessauit. fo. 418. In Confirmatū. Confirma deus cor. fol. 415. In Dñe audiui. Consideraui domine opera tua & expaui.

Euangelium secundum Matthęum. Lectio. j. C. 18.

Simile est regnū cœlorum homini regi, qui uoluit rationem ponere cum seruis suis. Et reliqua.

Homilia sancti Augustini Episcopi.

NArrauit dominus similitudinem ualde terribilem: quia simile est regnum cœlorum homini regi, qui posuit rationem cũ seruis suis, in quibus inuenit debitorẽ decem milium talentorũ. Et quũ iussisset, ut omnia quę habebat, & omnis eius familia, & ipse uenderẽtur, & debitum solueretur: aduolutus genibus domini sui, rogabat eũ dilationem, & meruit remissionem: misertus est enim dominus eius (sicut audiuimus) & omne debitum dimisit illi. At ille debito liber, sed iniquitatis seruus, inuenit etiam ipse debitorem suum, qui debebat centum denarios: cœpit suffocare eum, trahere, & dicere: redde quod debes. At ille rogabat conseruũ, sicut ipse rogauerat dominum. ℟. Media nocte surgebã. fol. 402.

Lectio. ij.

SEd non talem ipse inuenit conseruum, qualem ille dominum. Non solum illi remittere debitum noluit, sed nec dilationẽ dedit: con tortũ rapiebat ad solutionẽ, iã debito domini co liber. Displicuit cõseruis, renuntiauerunt dño suo quod actũ esset: & dñs iussit omnia quę illi dimiserat exigi. Ergo hanc similitudinẽ ad nostrã instructionẽ proposuit, & admonendo perire nos noluit. Sic (inquit) & uobis faciet pater uester cœlestis, si nõ remiseritis unusquisque uestrũ fratribus uestris ex corde uestro. Ecce fratres, res in aperto est: admonitio utilis & ualde salubris, obediẽtia debetur, ut quod iustũ est impleatur: quia hõ, & debitor est dei, & debitorẽ habet fratrem suũ. ℟. In toto corde meo exquisiui te. fol. 402

Lectio. iiij

QVis est enim, qui nō sit debitor dei nisi in quo nullū potest inueniri peccatū? Quis est autē qui nō habeat debitorē fratrē, nisi in quem nemo peccauit? Putas ne quisquā in genere humāo reperiri potest, qui nō aliquo peccato obstrictus sit fratri suo? Debitor ē ergo omnis hō, habēs tamē & ipse debitorē. Ideo deus iustus cōstituit tibi regulam in debitore tuo, quod faciet & ipse cū suo. Duo sunt opera misericordię, quæ nos liberāt, quę breuiter dñs posuit in euangelio: dimittite & dimittetur uobis, date & dabitur uobis. Dimittite & dimittetur, ad ignoscēdū pertinet, date & dabitur, ad pręstandū beneficiū pertinet. In Benedict᷑. Deus Israel. fol. 416. Ad crucē. Exaudi dñe de⁹ orationē. fol. 414. orōnes secretę fol. 139.

In Cātemus. Filij Israel ambulauerūt. fol. 426 In Benedicite. Video uirū. fol 419. Oratio. De⁹ lux uera. fol. 414 In Laudate. Cœli colorū fol. fol. 419. Cap. Cantate dño. &c. psal. Dñe deus salutis. fol. 414. alia psall. Si memor fui tui deus. fol. 415. Ad vesperas. Lucer. Quoniā. Añt. in cho. In multitudine. fol 415. ℟. in choro. Veniant mihi. fol. 416 Oro. Respice dñe de. fol. 415 In magn. Humilitatē meā. fol 416. psall. Populū humilē. fol. 417. alia psall. Peccata mea dñe. fol 415. Dominica secūda post dedicat. Ad matut. ℟. post hymnū. Oremus dñm. fol. 436. In De nocte. Tollatur impi⁹. fol. 419. In Confirmatum. Exaltatū est cor. fol. 416. In Dñe audiui Consideraui opera tua deus, & expaui quia metuendus es.

Euangelium secundum Matthęum. Lectio. i

C.12. Abeuntes pharisęi cõsilium inierunt aduersus Iesum, ut caperent eum in sermone. Et reliqua.

Homilia sancti Ioannis Chrysostomi.

Omnis malitia confunditur aliquoties ratione ueritatis, corrigitur autẽ nũquã: maxime eorũ qui proposito malo, & nõ ignorantia peccant. Quẽadmodũ enim si aliquis claudere uoluerit currentis aquæ meatũ, si una ex parte clausa fuerit aquæ uiolentia, aliunde sibi semitã rũpit: sic & eorum malignitas ex una parte confusa, aliũ sibi aditum adinuenit. Sicut enim nõ potest fieri, ut ligna mittendo extinguas ignẽ, sic fieri non potest, ut rationẽ reddendo places hominem malũ. Et sicut ignis, quãto magis ligna susceperit, in maiorẽ flãmam erigitur: sic animus malus, quanto magis ueritatem audierit, tanto amplius in malitia excitatur. ℟ Domine clamaui ad te. fol. 414.

Lectio. ij.

Abierunt ergo, & cõsilium acceperunt. Quo abierunt? Ad Herodianos. Homines coloni cuius terrã possident, eius auxilio opus habent. Qui iustitiam tenet, nullius patrocinio indiget nisi dei: qui in diaboli iniquitatibus ambulat, diaboli adiutorium necessariũ habet. Coloni enim dei, diaboli adiutoriũ nõ requirunt: colonus autẽ diaboli auxiliũ dei nõ requirit, & si quærit non inuenit. Vidisti aliquando euntem ad furtũ, & deũ orare, ut bene prosperetur in furto? Aut qui uadit ad fornicationem, nũquid signũ crucis ponit in fronte, ut non cõprehendatur in crimine? Quod si nõ

fecerit, nō solum nō iuuatur, sed amplius tradi tur: quia nescit iustitia dei patrociniū dare cri minibus. R. Misericor dia tua dñe adiuuabat. fol. 414. Lectio. iij.

Sic & isti Christum expugnare cupientes, cōuenienter ad Herodianos se contulerūt. Quale cōsilium, tales & cōsiliatores. Cogita bant enim apud se sacerdotes, si nos soli eūtes interrogauerimus il lū, quāuis dixerit quod licet dari Cęsari tributum, tamen nō nobis credetur dicentibus cō tra eum: iam enim oēs sciunt, quod inimici ei sumus. Inimicorū autē testimoniū in iudicio, & si uerū fuerit, quasi suspectum reprobatur. Sed nec per seipsos interrogare uolebāt Christum, quia in magna su spitione inimicitię fuerant apud eum, ne forte quasi suspecti circū uenire eum nō possint: nam inimicus manifestus melior est quam fictus amicus. In Benedict°. Visitauit & fecit. fol. 417. Ad crucem. Dicent inter gentes. fol. 416. Orationes se cretę fol. 139. In Can temus. Filij Israel tran sierūt. fol. 427. In Benedicite. Tres ex uno ore. fol. 420. Oratio. Deus lux uera. fol. 414. In Laudate. Cœli cœlorū laudate. fol. 420. Cap. Cantate domino. &c. psallē. Exaudi nos deus. fol. 416. alia psall. Sollici ti estote. fol. 416. Ad vesperas. Lucerna Quoniā. Añt in choro. Ego ad dominum clamaui. fol. 416. R. in cho. Mira opera tua. fol. 418. Oratio. Respice dñe de. fol. 415. In magnificat. Fecit dominus. fol. 418. psall. Fac nobiscū. fol. 419. alia psall. Pax in cœlo. fol. 416. In ista hebdomada & sequēti legitur

laetantes introibimus, Quatuor versiculi. Lętatus sum in ijs. fol. 70. Completorium. Regnum tuũ domine. &c. Oratio.

DOmum tuam quae sumus domine clementer ingredere: & in tuorum cordibus fidelium perpetuam tibi construe mansionem. Per dominũ. psallen. Templum domini sanctũ est, dei cultura est, dei aedificatio. ℣. Intra te portas eius in confessione, date gloriam deo patri & filio, & spiritui sancto. ℣. Sicut erat in principio. &c. Item. Templum domini sanctum. Comple. Quoniam tu. &c.

Oratio.

DOmum tuam quae sumus domine cõtinuis auge subsidijs: eamque de lapidibus viuis, id est fidelibus tuis, ita semper aedifica: ut eam in perpetuũ possidere digneris. Per dominum nostrum.

Ad matutinũ. ℟. post hymnũ. Te decet hymnus deus in Sion, & tibi reddetur uotũ. In sancta tua ecclesia. ℣. Exaudi orationẽ meã domine, ad te omnis caro ueniet. In sancta. ℣. ij. Beatus quẽ elegisti & assumpsisti domine inhabitare. In sancta. In De nocte. Excelsum est brachium tuũ, & nescierunt gentes, dum autem adueneris cõfundentur domine. In Confirmatum. Exaltatum est cornu meum in deo salutari meo. In Domine audiui. Super excelsa statuit me, ut unicam in claritate ipsius.

Euangelium secundum Ioannem. Lectio. j.

FActa sunt encęnia Hierosolymis, & hyems erat: & ambu- C.10

labat Iesus in templo, in porticu Solomonis. Et reliqua.

Homilia venerabilis Bedæ.

AVdiuimus ex lectione euangelica fratres charissimi, quod facta sunt encęnia Hierosolymis. Encęnia uocabantur solennia dedicationis templi, quę populus dei, ex antiqua patrum traditione, per annos singulos, celebrare consueuerat. Et ambulabat Iesus in tēplo, in porticu Solomonis. Si ergo ambulare uoluit in templo, in quo caro & sanguis brutorum offerebatur, multo magis nostram orationis domum, ubi carnis ipsius ac sanguinis sacramenta celebrantur, uisitare gaudebit. ℟. Fundata est ecclesia super uerticem montis, & exaltata est supra omnes colles. Et uenient ad eam omnes gētes magnificantes deū. ℣. Fundamenta eius in mōtibus sanctis, diligit dominus portas Sion, super omnia tabernacula Iacob. Et uenient.

Lectio. ij

SI perambulare non despexit porticum, in qua rex quondam mortalis ac terrenus quamuis potentissimus ac sapiētissimus ad orā dum stare solebat, quāto magis penetralia cordium nostrorū inuisere, atque illustrare desiderat: si tamen ea porticum esse Solomonis, hoc est, si ea timorem suum, qui est timor sapientiæ, habere perspexerit. Neque putandū est, quod domus solūmodo, in qua ad orandum, uel ad ministeria celebrāda cōuenimus, templum sit domini, & non ipsi, qui in nomine domini cōuenimus, multo amplius templū eius & appellemur, & simus: quum manifeste dicat apostolus. Vos

estis templũ dei uiui, sicut dicit deus: habitabo in eis, & inter illos ambulabo. ℟. Vidi speciosam, sicut columbã ascendentẽ, desuper riuos aquarũ, cuius inestimabilis odor erat magnus in uestimẽtis eius. Et sicut dies uerni circũdabant eã, flores rosarũ, & lilia cõuallium. ℣. Ascendebat per desertũ, sicut uirgula fumi, ex aromatibus myrrhæ & thuris. Et sicut.

Lectio. iij.

SI ergo templũ dei sumus, curemus sollerter, & bonis satagamus operibus, ut in eodem suo templo sępius ipse & uenire & mansionẽ facere dignetur. Circundederunt autem eum Iudæi tentationis gratia, non ueritatis agnoscendę uoluntate, & dicebant. Quousque animã nostram tollis? Si tu es Christus, dic nobis palam. Hæc uero insidiando, & calũniam struendo dicebant, ut inuenirent quomodo accusarent eum. Et si se Christum esse responderet, cogitabant eum tradere præsidi puniendum, quasi contra Augustum repugnans, illicitum sibi usurparet imperium. Tu autem.

In clamaui. Quęcũque uoui reddã tibi saluatori meo dño. Ad crucẽ. Aperientur portæ tuæ in sempiternũ, per diẽ & noctem, & nõ erunt clausæ: adducentur ad te uirtutes gentium, & impij ad te conuertentur: gentes enim & reges qui tibi nõ seruient peribunt. Isaię. 60. Orationes secretę. fol. 139. In Cantemus. Mirabilis dominus in maiestatibus, & in sanctuario quod prętparauerunt manus tuæ. In Benedicite. Beati qui habitant in domo tua domine.

Oratio.

DEus qui de uiuis & electis lapidi-

bus æternum nomini tuo condis habitaculũ, da ædificationi huic in' crementa iustitiæ. Vt ab omnibus hic inuo' cantibus nomen tuum, protectionis tuæ auxi' liũ sentiatur. Per dñm. In Laudate. Ierusalem lauda dominum, bene' dixit filios tuos. Cap. Quia confortauit se' ras portarum tuarum. ps. direct. Fundamenta eius. fol 47. hymnus. Christe cunctorum. ut supra. psallen. Audi Israel, quam magna est domus domini, & ingẽs locus possessionis eius. ℞. in bapt. In monte domini Horeb, uidi ta' bernaculũ domini ma' gna luce fulgere. Vbi cantant angeli dicẽtes, uere domus domini hęc est, & habitatio sancto' rum. ℣. Lætatus sum in ijs quę dicta sunt mi' hi, in domum domini ibimus. Vbi cantant.

Oratio.

Omnipotens sempi terne deus, qui in omni loco dominatio' nis tuæ totus assistis, & totus operaris, adesto supplicatiõibus nostris, & huius domus cuius es fundator, esto prote ctor. Nulla hic nequitia cõtrarię potestatis ob' sistat, sed uirtute spiri' tus sancti operante, fiat hic tibi semper purum seruitium, & deuota li' bertas. Per dominum. in unitate eiusdem. Quatuor versiculi. In domum domini. ut supra in uigil. Cõpl. Dñs in cœlo. Oratio. Domum tuam quæsu' mus domine clemẽter. ut in uigil. alia psallen. Si oblitus fuero tui Ie' rusalem, obliuiscatur me dextera mea. Cõplet. Sit splendor. Oratio. Domum tuam quæsumus domine con tinuis. ut in uigil.

Ad terram.

Epistola.

Apoc. 21. VIdi ciuitatem sanctam Ierusalem nouam descendentē de cœlo, a deo paratam, sicut sponsam ornatam uiro suo. ℟. Deo gratias. ℣. Hæc est domus domini ædificata firmiter. Alleluia alleluia. ℣. Fundata enim erat super petram. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Domus enim mea, dicit dominus, domus orationis uocabitur, alleluia. Kyrie. Oratio. Veniat quæsumus dñe super hāc ora ut supra in uigil. Ad sextam. Epistola.

Isaię. 16. APerientur portę tuę Ierusalē iugiter die ac nocte, & nō claudentur: ut afferatur ad te fortitudo gentium, & reges earum adducātur. ℟. Deo gratias. ℣. Hæc est domus dei & porta cœli. Alleluia alleluia. ℣. Et uocabitur nomē loci hui⁹ aula dei. Alleluia alleluia ℣. Gloria patri. &c. Cap. Templum domini sanctum est, dei cultura est, dei ædificatio, alleluia. Kyr. Oratio. Domum tuam quæsumus domine clemēter, ut in uigil. Ad nonam. Epistola.

Baru. 3. O Israel, quam magna est domus domini, & ingens locus possessionis eius, magnus & nō habet consumationem, excelsus & immensus. ℟. Deo gratias. ℣. Beati qui habitant in domo tua domine. Alleluia alleluia. ℣. In sæcula sæcu lorū laudabunt te, Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Sanctum est templum tuum domine mirabile in æquitate, alleluia. Kyr. Oratio. Domum tuā quæsumus domine continuis. ut in uigil. Eodem die ad uesperas Lucer. Quoniam tu: Añt. in choro. Fundamenta eius in montibus sanctis, diligit dñs portas Sion, super omnia taber-

tabernacula Iacob. hymnus. Christe cunctorum. ℟. in choro. Super muros tuos Ierusalem posui custodes. Tota die & nocte non tacebunt, laudare nomen domini dei sui. ℣. Lauda Ierusalē dominū, lauda deū tuū Sion. Tota die. Añt. Omnes gentes. ps. Inclina dñe. vt in vigil. Oratio. Deus qui de uiuis. vt in matut. In magn. Domus enim mea. vt in vigil. Oratio. Omnipotēs sempiterne deus, qui in omni loco. vt in matut. psallen. Protector noster. vt in vigil. Cōplet. Regnū tuum. &c. Oratio. Domū tuam quęsumus dñe clementer. ut in uigil. psall. Templum domini sanctum est. ut supra. Cōpl. Quoniā. &c. Oratio. Domum tuā quæsumus domine continuis. ut in uigil. Sequitur cōmemoratio sancti mox sequentis, non dicuntur vesperæ mortuorū, ut quidā faciunt, neque tenemur facere de feria, & si quis uelit potius de feria facere, nō tamen dicuntur vesperę pro defunctis hodie. Sabbatho primo post dedicationem ad nocturnum. Beati immaculati, dicitur totum usque ad Ad dñm quū tribularer. usque ad sabbathum oliuarum.

Dominica prima post dedicat. Ad matut. ℟. post hymnum. Dominator domine. fo. 435. In De nocte: Iustitiam discite cessauit. fo. 418. In Confirmatū. Confirma deus cor. fol. 415. In Dñe audiui. Considerauí domine opera tua & expaui.

Euangelium secundum Matthęum. Lectio. j.

Simile est regnū cœlorum homini regi, qui uoluit rationem ponere cum seruis suis. Et reliqua. C. 18.

Homilia sancti Augustini Episcopi.

NArrauit dominus similitudinem ualde terribilem: quia simile est regnum cœlorum homini regi, qui posuit rationem cũ seruis suis, in quibus inuenit debitorẽ decem milium talentorũ. Et quũ iussisset, ut omnia quę habebat, & omnis eius familia, & ipse uenderẽtur, & debitum solueretur: aduolutus genibus domini sui, rogabat eũ dilationem, & meruit remissionem: misertus est enim dominus eius (sicut audiuimus) & omne debitum dimisit illi. At ille debito liber, sed iniquitatis seruus, inuenit etiam ipse debitorem suum, qui debebat centum denarios: cœpit suffocare eum, trahere, & dicere: redde quod debes. At ille rogabat conseruũ, sicut ipse rogauerat dominum. ℟. Media nocte surgebã. fol. 402.

Lectio. ij.

SEd non talem ipse inuenit conseruum, qualem ille dominum. Non solum illi remittere debitum noluit, sed nec dilationẽ dedit: contortũ rapiebat ad solutionẽ, iã debito domini co liber. Displicuit cõseruis, renuntiauerunt dño suo quod actũ esset: & dñs iussit omnia quę illi dimiserat exigi. Ergo hanc similitudinẽ ad nostrã instructionẽ proposuit, & admonendo perire nos noluit. Sic (inquit) & uobis faciet pater uester cœlestis, si nõ remiseritis unusquisque uestrũ fratribus uestris ex corde uestro. Ecce fratres, res in aperto est: admonitio utilis & ualde salubris, obedictia debetur, ut quod iustũ est impleatur: quia hõ, & debitor est dei, & debitorẽ habet fratrem suũ. ℟. In toto corde meo exquisiui te. fol. 402

Lectio. iij.

QVis est enim, qui nõ sit debitor dei nisi in quo nullũ potest inueniri peccatũ? Quis est autẽ qui nõ habeat debitorẽ fratrẽ, nisi in quem nemo peccauit? Putas ne quisquã in genere humão reperiri potest, qui nõ aliquo peccato obstrictus sit fratri suo? Debitor ẽ ergo omnis hõ, habẽs tamẽ & ipse debitorẽ. Ideo deus iustus cõstituit tibi regulam in debitore tuo, quod faciet & ipse cũ suo. Duo sunt opera misericordiæ, quæ nos liberãt, quæ breuiter dñs posuit in euangelio: dimittite & dimittetur uobis, date & dabitur uobis. Dimittite & dimittetur, ad ignoscẽdũ pertinet, date & dabitur, ad præstandũ beneficiũ pertinet. In Benedict. Deus Israel. fol. 416. Ad cruc. Exaudi dñe de⁹ orationẽ. fol. 414. [illegible] fol. 139. In Cãtemus. Filij Israel ambulauerũt. fol. 426 In Benedicite. Video uirũ. fol 419. Oratio. De⁹ lux uera. fol. 414 In Laudate. Cœli cœlorũ sol. fol. 419. Cap. Cantate dño. &c. psal. Dñe deus salutis. fol. 414. alia psall. Si memor fui tui deus. fol. 415. Ad vesperas. Lucer. Quoniã. Añt. in cho. In multitudine. fol 415. ℟. in choro. Veniant mihi. fol. 416 Oro. Respice dñe de. fol. 415. In magn. Humilitatẽ meã. fol 416. psall. Populũ humilẽ. fol. 417. alia psall. Peccata mea dñe. fol 415.

Dominica secũda post dedicat. Ad matut. ℟. post hymnũ. Oremus dñm. fol. 426. In De nocte. Tollatur impi⁹. fol. 419. In Confirmatum. Exaltatũ est cor. fol. 416. In Dñe audiui Consideraui opera tua deus, & expaui quia metuendus es.

Euangelium secnndum Matthęum. Lectio. i.

C.12. ABeuntes pharisęi cõsilium inierunt aduersus Iesum, ut caperent eum in sermone. Et reliqua.

Homilia sancti Ioannis Chrysostomi.

OMnis malitia confunditur aliquoties ratione ueritatis, corrigitur autẽ nũquã: maxime eorũ qui proposito malo, & nõ ignorantia peccant. Quẽadmodũ enim si aliquis claudere uoluerit currentis aquæ meatũ, si una ex parte clausa fuerit aquæ uiolentia, aliunde sibi semitã rũpit: sic & eorum malignitas ex una parte confusa, aliũ sibi aditum adinuenit. Sicut enim nõ potest fieri, ut ligna mittendo extinguas ignẽ, sic fieri non potest, ut rationẽ reddendo places hominem malũ. Et sicut ignis, quãto magis ligna susceperit, in maiorẽ flãmam erigitur: sic animus malus, quanto magis ueritatem audierit, tanto amplius in malitia excitatur. ℟ Domine clamaui ad te. fol. 414.

Lectio. ij.

ABierunt ergo, & cõsilium acceperunt. Quo abierunt? Ad Herodianos. Homines coloni cuius terrã possident, eius auxilio opus habent. Qui iustitiam tenet, nullius patrocinio indiget nisi dei: qui in diaboli iniquitatibus ambulat, diaboli adiutorium necessariũ habet. Coloni enim dei, diaboli adiutoriũ nõ requirunt: colonus autẽ diaboli auxiliũ dei nõ requirit, & si quærit non inuenit. Vidisti aliquando euntem ad furtũ, & deũ orare, ut bene prosperetur in furto? Aut qui uadit ad fornicationem, nũquid signũ crucis ponit in fronte, ut non cõprehendatur in crimine? Quod si nõ

fecerit,nō ſolum nō iuuatur,ſed amplius tradi tur: quia neſcit iuſtitia dei patrociniū dare cri minibus. R. Miſericor dia tua dn̄e adiuuabat. fol. 414. Lectio. iij.

SIc & iſti Chriſtum expugnare cupientes,cōuenienter ad Herodianos ſe contulerūt. Quale cōſilium, tales & cōſiliatores. Cogita bant enim apud ſe ſacerdotes,ſi nos ſoli eūtes interrogauerimus il lū,quāuis dixerit quod licet dari Cęſari tributum, tamen nō nobis credetur dicentibus cō tra eum: iam enim oēs ſciunt, quod inimici ei ſumus. Inimicorū autē teſtimoniū in iudicio, & ſi uerū fuerit,quaſi ſuſpectum reprobatur. Sed nec per ſeipſos in terrogare uolebāt Chri ſtum,quia in magna ſu ſpitione inimicitię fuerant apud eum,ne for te quaſi ſuſpecti circūuenire eum nō poſsint: nam inimicus manifeſtus melior eſt quam ſi ctus amicus. In Benedict°. Viſitauit & fecit. fol. 417. Ad crucem. Dicent inter gentes. fol. 416. Orationes ſecretę fol. 139. In Cantemus. Filij Iſrael tranſierūt. fol. 427. In Benedicite. Tres ex uno ore. fol. 420. Oratio. Deus lux uera. fol. 414. In Laudate. Cœli cœlorū laudate. fol. 420. Cap. Cantate domino. &c. pſallē. Exaudi nos deus. fol. 416. alia pſall. Sollici ti eſtote. fol. 416. Ad veſperas. Lucerna Quoniā. Aāt in choro. Ego ad dominum clamaui. fol. 416. R. in cho. Mira opera tua. fol. 418. Oratio. Reſpice dn̄e de. fol. 415. In magnificat. Fecit dominus. fol. 418. pſall. Fac nobiſcū. fol. 419. alia pſall. Pax in cœlo. fol. 416. In iſta hebdomada & ſequēti legitur

Ezechiel propheta, sed ob immensitatē operis nō reposui: qui uoluerit, tollat biblia prę manibus.

Dominica tertia post dedicat. Ad matut. R. post hymnū. Dominator domine. fol. 435. In De nocte. Pacē tuā da nobis. fol. 420. In Confirmatū. Lętor ego domine. fol 418. In Dñe audiui In turbatione animę meę, in ira misericordię memorare domine.

Euangelium secundum Matthæum. Lectio j.

C.22. SImile factum est regnū cœlorū homini regi, qui fecit nuptias filio suo. Et reliqua.

Homilia beati Gregorij papæ.

IAm intelligit charitas uestra quis est rex, regis filij pater: ille nimirum cui psalmista ait. Deus iudiciū tuū regi da: & iustitiā tuā filio regis. Qui fecit nuptias filio suo. Tunc enim deus pater deo filio nuptias fecit: quando hūc in utero uirginis humanæ naturæ coniunxit. Quando deū ante sæcula fieri uoluit hominē in fine sæculorum. Sed quia ex duabus personis fieri solet ista cōiunctio, absit hoc ab intellectibus nostris, ut personam dei & hominis ex duabus personis credamus unitā. R. Nocte cū corde meo. fol. 415

Lectio. ij.

EX duabus quippe, atque in duabus personis existere dicimus: sed duabus personis cōpositū credi ut nefas vitamus. Apertius igitur atque securius dici potest, quod in hoc pater regi filio nuptias fecit, quando per incarnationis mysterium sanctā ei ecclesiam sociauit. Vterus autē genitricis uirginis huius sponsi thalamus fuit. Vnde psalmista dicit. In sole posuit tabernaculū suum, & ps.

ipse tãquã sponsus procedens e thalamo suo. ℞. Meditatus sum nocte cũ corde. fol. 416.

Lectio, iij.

MIsit ergo seruos suos, ut ad istas nuptias amicos suos inuitaret. Misit semel, misit iterum: quia incarnationis dominicę prędicatores, & prius prophetas, & postmodum apostolos misit. Bis itaque seruos ad inuitandum misit, quia incarnationẽ unigeniti & per prophetas dixit futurã, & per apostolos nunciauit factam. Sed quia ij qui prius inuitati sunt uenire noluerunt, in secunda inuitatione iam dicitur. Ecce prandiũ paraui, tauri mei & altilia occisa sunt, & omnia parata. Quid in tauris uel altilib⁹, nisi noui ac ueteris testamenti patres accipimus? Quid ergo per tauros nisi veteris testamenti patres significantur? per altilia uero noui testamenti patres figurantur. In Benedictus. Sine timore. fol. 402. Ad crucem. Repleatur os meum. fol. 417 Orationes secretæ fol. 139. In Cantemus. Cantemus domino gloriose. fol. 403. In Benedicite. Tres in camino ignis. fol. 421. Oratio Deus lux uera. fol. 414. In Laudate. Ipse dixit & facta. fol. 421. Cap. Cantate domino. &c. psall. Magnus domin⁹. fol. 403 alia psall. Cor nostrũ conturbatũ. fol. 417. Ad vesperas. Lucern. Quoniam tu. Añt. in choro. Intende uoci. fol. 418. ℞. in choro. Erraui sicut. fol. 419. Oratio Respice domine de. fol. 415. In Magn. Magnificemus Christũ. fol. 419. psall. Tibi domine derelictus est. fol. 419. alia psall. Fratres sit nobis. fol. 418.

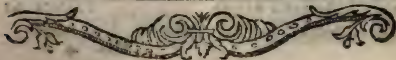

¶ Incipit proprium san ctorum, a pascha usque ad festũ sancti Martini. In festo sancti Galdini põtificis, omnia de uno pontifice, praeter istas orationes.

OMnipotens sempiterne deus, qui beatum Galdinũ pontificẽ misericordiae operũ tua gratia decorasti, da quę sumus. Vt eius exemplis egentiũ necessitatibus succurrentes, suis intercessionibus tuam misericordiam consequamur. Per dominũ.

Oratio.

DEus qui beato Galdino pontifici tantam fidei constantiã cõtulisti, ut peregrinari potius eligeret, quã schismaticis cõsentire hostibus ecclesiasticae unitatis, praesta quaesumus. Vt eius suffragantibus meritis in synceritate fidei cõstantes, ipsum bonorum operum gressibus imitemur. Per dominum nostrum.

Ad matutinum primę duę lectiones leguntur de actis apostolorum. sequitur tertia Lectio Mediolani, Depositio beati Galdini põtificis.

GAldinus ciuis Mediolanensis, ab infantia sacris literis eruditus, in ecclesia Mediolanensi constitutus eo usque peruenit: ut & archidiaconus effectus officio cancellarię etiã fungeretur. Orto uero schismate sub Alexandro tertio & Friderico Imperatore, Hubertus archiepiscopus cũ Galdino schismatis rabiem fugiens, Beneuentum proficiscuntur. Nõ multo post, beatus Galdinus ab Alexandro papa uocatus, Huberto pontifice permittente, Romam proficiscitur: ibique suis suffragantibus meritis, in prȩsbiterum cardinalem ordinatur. Quumque ibi aliquot dies moraretur, Hubertus archiepisco-

pus in pace migrauit ad dominũ. Procurata autẽ digne eius sepultura, exhibitisque sibi funeralibus exequijs, in ecclesia sanctæ Sophiæ ciuitatis Beneuentanæ corpus eius summo cũ honore tumulatum est. Alexãder uero Huberti obitũ cõdolens, cu-piẽsque Mediolanensi ecclesiæ (quæ quasi dispersa fuerat) prouidere, ad omniũ Cardinaliũ preces, Galdinũ in Episcopum cõsecrauit. Qui licet propter exilium & labores quos pertulerat corporis debilitate laboraret, nec tãtũ onus uoluntarie suscipere: animo tamen cõstanti, assiduis precibus, dominũ exorabat, ut aliquando ciuitas lapsa surgeret, paríterque instauraretur ecclesia. Postea uero, suscepta apostolicę sedis legatione, iter ad patriã Galdinus arripuit. Quũ que ciuitati iam propinquus esset, occurrerũt ei summa cũ exultatione uniuersi ciues cum toto clero, exceptũque dignissime, cũ hymnis, ad diui Ambrosij basilicã usque deduxerũt, anno domini milesimo cẽtesimo, sexagesimo septimo. Porro quum crebris uexaretur corporis infirmitatibus, in suo tamen peruigil existebat officio. Pauperes præ cæteris erãt illi curæ: circa quos erat adeo munificus, ut non sibi, sed Christi pauperibus uiuere crederetur. Tantæ etiam fuit humilitatis, ut a quibusdã cõtemptibilis haberetur. Quũ uero Catharorũ dogma pullulare cœpisset in ciuitate, multique temerarie illud publice prędicarẽt, huic pesti uir sanctus sese opponens, plures ab illa uesania retrahebat. Demũ, quũ in suo pontificatu iam decẽnium expleuisset, die dominica

priusquam euangelium legeretur, suggestu cõscenso, Catharorũ errores argumentis firmissimis apertissime cõuincens, fidem catholicam euangelicis scripturis comprobabat: factoque fine dicendi, cœpit corporis sentire molestiã, peractisque sacrorũ solẽnijs, in ipso suggestu fœliciter migrauit ad dominum.

Cętera de vno põtifice. In sancti Georgij martyris. Ad vesperas lucer. Exortum est. Añt. in choro. Lętabitur iustus.

Hymnus.

GEsta sanctorũ martyrũ meminisse iucundũ est: & in eorum laudibus, deo canere gloriam.

Georgius Christi miles ortus est Cappadocię: qui uana mundi respuens, mercatus est cœlestia.

Pecuniam quam tulerat propter honorẽ fragilem, fide repletus domini, stipem dedit pauperibus.

Tunc cogitur a principe saxis uota persoluere, sed ille per Christi fidem profundo abyssi perdidit.

Ira tyrãnus percitus, pœnam iniunxit martyri: flagella sæua, carceres, feras, siue sartagines.

Quas ille nõ contremuit, cõfortatus a domino: sed tunc magis in populo fructus diuinos intulit.

Reginam Alexandriã uocauit ad martyrium: mundi thesauros negligens, dei coronam meruit.

Bis tribus annis & vno mundi triumphat principẽ: ceruice cæsa gladio migrauit ad cœlestia.

Gloria tibi domine, gloria vnigenito.

R. in choro.

Sanctus Georgius dixit tenentibus se: sustinete me modicum fratres donec deprecer dominum. Dare nomini meo & corpori gratiā. ℣. Quicūque cōmemorationē meā fecerit, ne sis memor delictorum eius. Dare. Añt. Sanctus Georgius precabatur dominū, dare nomini suo & corpori gratiā. ps. Domine in uirtute. fol. 10. Oratio.

FAc nos quæsumus domine beati martyris tui Georgij solēnitatem multipliciter celebrare. Vt de tanti agonis certamine discat populus Christianus & firmā solidare patientiā, & pie exultare de eius uictoria. Per dominū. Añt. Georgi martyr Christi deprecare pro nobis dominū alleluia. ps. Exaudi deus uocē meā. fol. 33. Oratio.

TVus sanctus martyr Georgius, quęsumus domine nos ubique lætificet. Vt dum eius merita in præsenti festiuitate recolimus, patrocinia in augmentum uirtutū sentiamus. Per dominū. In magn. Sancte Georgi martyr Christi, fiduciā habes, intercede pro nobis. psall. Lętabitur iustus. &c. ut in cōmuni martyris. Ad Matutinum lectiones de actis apostolorū leguntur. In Bñdictus. Sancte Georgi. In Benedicite. Sanctus Georgius. In Laudate. Georgi martyr. Cap. Posuisti domine. &c. de uno martyre, hymn⁹ Gesta sanctorū. psall. Custodiuit anima. &c. Epistole ad horas possunt dici de uno martyre, pręsertim ubi sit festum.

In sancti Marci euangelistæ. Ad vesperas.

Exortum est. Añt. in choro. Lętabitur iust⁹, Hymnus. Hic est dies. si quis etiam diceret. Æterna Christi mūera.

nihil (ut opinor) admitteret in spiritũ sanctum. ℟. in choro. Clarus euãgelista Marcus. Cętera de uno martyre.

Oratio.

DEus qui hunc diem beati Marci euangelistæ & martyris tui roseo cõsecrasti cruore perfusum, præsta quæsumus. Vt ipse apud te pro nobis existat præcipuus suffragator, qui unigẽiti tui fieri meruit euãgelicus prædicator. Per eundem. Oratio.

DEus qui nos beati Marci euangelistæ & martyris tui solennitate lætificas, pietatis tuæ largitate concede benignus. Vt cuius triũphum pio amore ueneramur in terris, societatis eius lætitiã adipiscite largiẽte mereamur i cœlis. Per dñm. In Mag. Quam speciosi pedes. Infra de uno euangelista. Oratio. Deus qui es omnium sanctorum. psall. Bene euãgelizaui Oratio. Maiestatẽ tuã supplices exoramus. Ad matutinũ omnia de uno martyre, lectiones priores sumuntur de actis apostolorum.

Lectio. iij.

MArcus discipulus & interpres Petri apostoli, quẽadmodum Petrum referentẽ audierat, rogatus Romę a fratribus, breue scripsit euangeliũ. Quod quũ Petrus audisset, approbauit, & ecclesiæ legendum sua autoritate edidit. Postmodum uero, Aquileiam destinauit: qui priusquã ciuitatem introiret, iuuenẽ a lepra mũdauit. Quũque ibi innumerũ populum Christo acquisisset, Romam ad Petrũ magistrũ suum reuersus est. Et assũpto euãgelio quod scripserat, in Ægyptũ ab apostolo directus, primus Alexãdrię Christum predicauit: tantaque doctrina & uitæ cõtinentia ecclesiam con-

ſtituit, ut omnes ſectato res Chriſti ad exemplũ ſui cogeret. Tandem, quũ per oẽs Ægypti vr bes eccleſias conſttuiſ ſet, octoque annos ſan ctiſsime rexiſſet, Alexandriæ a paganis ten tus eſt: qui impoſito ſune ad collũ eius, per rupes & ſaxa traxerũt, ita ut carnes eius in ter ram fluerent: ipſe uero gratias agens, ac domi no ſpiritũ cõmendans, ibidem mortuus eſt & ſepultus. In Benedict. Quam ſpecioſi pedes. Cætera omnia de uno martyre ad horas epiſtolæ de uno martyre dici poſſunt.

In ſanctorum Vitalis et Valeriæ martyrum ad veſperas oĩa de plurib9 martiribus. Oratio.

SAnctorum nos quæ ſumus domine Vitalis & Valeriæ natalitia uotiua lætificent, & ſuæ beneficijs interceſſionis attollant. Per dominum. Oratio.

COncede quęſumus omnipotens deus: ut ad meliorem uitam ſanctorũ tuorũ exẽpla nos prouocent: quatenus quorũ ſolẽnia celebramus, etiã actus imitemur, Per dominũ.

Ad matutinũ omnia de pluribus martyribus. Lectiones priores de actis apoſtolorum, uel de apocalypſi ſi contingat. Lectio. iij.

Rauennię paſsio ſancti Vitalis martyris.

HIc Mediolanenſis fuit, ac miles: ſanctorũ Protaſij & Geruaſij pater, quos genuit ex Valeria cõiunge ſua. Qui quũ Rauennam fuiſſet ingreſſus, ac uidiſſet Chriſtianũ quẽdam nomine Vrſicinũ, medicũ, capitalem accepiſſe ſententiam, ac martyrium expaueſcẽtem, exclamauit. Noli Vrſicine, qui alios curare cõſueuiſti, teipſum ęternę mortis iaculo vulnerare. Quo audito Vrſi

cinus libẽter passus est martyrium: quem Vitalis religiose sepeliuit: & ad Paulinum iudicẽ posthac uenire contempsit. Porro Vitalis cõprehensus est, nõ solum quia ad iudicem redire cõtempsit, sed etiã quia Vrsicinũ trepidantẽ cõfirmauit. Itaque iussit eum iudex in equuleo torqueri, deinde ad locum qui palma dicebatur perduci: ibique sacrificare nolentem, in profundissimam foueã demiserunt, terraque ac lapidibus obruerũt. Valeria vero, audita morte Vitalis, Rauennam profecta, voluit corpus eius auferre: atqui in somnis admonita, ne corpus a malo homine bene positum violaret, dimisit: Mediolanũque reuertens, rusticos incurrit Syluano deo sacrificantes. Quam quũ ad epulandum cum ipsis hortarentur, respõdit se Christianam esse, sibique de immolatis Syluano vesci minime licere. Quo audito, eam tam dure mactauerũt, ut uix semiuiuã eius famuli Mediolanum usque perducerent: quæ intra triduum migrauit ad dominum.

In sanctorũ apostolorũ Philippi & Iacobi ad vesperas omnia de pluribus apostolis.

Oratio.

DEus qui conspicis, quod nos undique mala nostra conturbãt, pręsta quęsumus: vt beatorum apostolorũ Philippi & Iacobi intercessio gloriosa nos protegat. Per dominum.

Oratio.

INtercessionibus quęsumus domine sanctorum Philippi & Iacobi nos ubique confoueas. Vt eorum sacra natalitia, & temporaliter frequentemus, & conspiciamus æterna. Per dominum nostrum.

In Magnificat. Tanto tempore uobiscum sum & nõ cognouistis me, Philippe, qui uidet me uidet & patrem meum alleluia. psal. Philippe, qui uidet me uidet & patrem meum, quia ego in patre, & pater in me est alleluia. Ad matut. Lectiones priores de actis apostolorum uel de apocalypsi si occur rerit. Lectio. iij.

PHilippus apostolus a Bethsaida ciuitate Galileę per annos circi ter uiginti euangelium Christi in Scythia prædicauit. Qui quum ab infidelibus tentus esset, & ad statuam Martis adductus ut sacrificaret, draco magnus inde exiuit, qui filium pontificis percussit cũ duobus tribunis. Multi pręterea flatu ipsius in languorem pessimũ incide runt. Tunc Philippus languẽti multitudini dixit, Audite consilium meum, & non solũ uos sanitatẽ recuperabitis, sed & qui mortui sunt diuina uirtute suscitabuntur ad uitam, draco itidẽ in nomine dei mei fugabitur. Quicquid nobis præceperis omnes responderunt, exequemur. Hoc Martis simulacrum (inquit Philippus) confringite, in eodem uero loco crucem domini Iesu Christi erigite, & hanc in memoriam eius mecũ adorate. Quo facto, Philippus defunctos suscitauit, cæteris sanitas restituta est: similiter nunquã postea uisus est draco. His ita gestis Philippus Hierapolim Asię ciuitatem profectus, ab infidelibus detẽtus est, quem cruci affigentes, lapidibus obruerunt. De sancto Iacobo dictũ est in eius ordinatione. In Benedictus. Tanto tempore. cætera de pluribus apostolis. psal. Philippe qui uidet. Ad horas possunt etiã dici

epistolę

epistolę plurium aposto lorũ. Eodem die fiunt vesperę ut in vigilia, mutatis tamen mutandis, ut infra, in cõmuni plurium apostolorũ, cũ psal. sancti sequentis, uel fit de sancto cũ psal. Philippe qui. vt supra. In inuẽtione sanctę Cru cis. Ad vesperũ lucer. Quoniam tu. Añt. in choro. Ad vesperum demoretur. fol. 419. Hymnus. Hic est dies. fol. 348. ℟. in choro. Agnus dei Christus im molatus est pro salute mundi, nam de paren tis protoplasti fraude sa cta condolens, quando pomi noxialis morsu in mortẽ corruit: Ipse lignũ tunc notauit dam na ligni ut solueret. ℣. Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem, mortẽ au tem crucis. Ipse lignũ. Añt. Crucem tuã ado ramus domine, & san ctam resurrectionẽ tuã glorificamus. ps. Deus misereatur. fol. 34. cũ Ecce nunc. Oratio.

Deus qui in pręcla ra salutiferę crucis ĩuentiõe passionis tuę miracula suscitasti, con cede. Vt uitalis ligni pretio ęternę uitę suffra gia consequamur. Qui cũ patre &. Añt. Ado ramus crucem tuam, & signum de cruce tua, & qui crucifixus es uirtu tem. ps. Adhæsit paui mento. fol. 65.

Oratio.

Adesto familiæ tuæ clemẽtissime deus. Vt in aduersis & pro speris preces eius exau dias, & nefarias aduer sariorũ insidias per ue xillum sanctę crucis di gneris cõterere, ut per ennis gaudij salutẽ pos sit te protegẽte mereri. Per dñm. In Magni. Orabat Iudas, deus deus meus ostende mi hi lignum sanctę crucis alleluia. Oratio.

Deus qui unigeniti domini nostri Iesu

Christi pretioso sangui ne humanũ genus redimere dignatus es, concede propitius. Vt qui ad adorandam uiuificã crucẽ adueniunt, a peccatorum suorum nexibus liberentur. Per eundem. psall. O crux benedicta, quæ sola fuisti digna portare regem cœlorum & dominum alleluia. Cõple. Quoniam tu. &c.

Oratio.

Adesto nobis domine deus noster, & quos sanctę crucis lętari fecisti honore, eius quoque perpetuis defende subsidijs. Per dominum nostrum.

Ad matutinũ. ℞. post hymnũ, si uenerit die lunę mercurij & ueneris. Alleluia. iij. ℣. Ad te domine leuaui animam meam, deus meus in te confido, Alleluia.

In cæteris uero diebus. Alleluia. iij. ℣. Affer te domino filij dei, affer te domino filios arietũ. Alleluia. In sabbatho in Cantemus. Cantemus domino. Alleluia alleluia alleluia.

Ex tractatu sancti Ambrosij Episcopi.

Lectio. j.

Constantino licet baptismatis gratia in ultimis cõstituto omnia peccata dimiserit, tamẽ quia primus imperator credidit, & post se hęreditatem fidei principibus dereliquit, magni meriti locum reperit: cuius temporibus cõpletum est illud propheticum. In illo die, quod erit super frenum equi sanctum domino uocabitur. Quod illa sanctæ memorię Helena mater eius, infuso sibi dei spiritu reuelauit. Beat⁹ tali parente Constantinus, quæ imperanti filio diuini muneris quęsiuit auxilium: quo inter prælia quoque tutus assisteret, & periculum non timeret. ℞. Alleluia. ℣. Cantabo

tibi domine in toto corde meo. Alleluia.

Lectio. ij.

Anxia mater pro filio cui regnum urbis Romanæ cesserat, festinauit Hierosolymã: & scrutata est locum dominicę passionis. Stabulariam hanc primo fuisse asserunt, sed coniunctam Constantio seniori: qui postea regnũ adeptus est. Venit ergo Helena, & cœpit reuisere loca sancta: infudit ei spiritus, ut lignũ crucis inquireret. Accessit ad Golgoltha locum, & ait. Ecce locus pugnę, ubi est uictoria? Quæro uexillũ salutis, & non inuenio. Ego (inquit) in regnis, & crux domini in puluere: ego in aureis tectis, & in ruinis Christi triumphus. ℟. Agnus dei Christus. vt supra.

Lectio. iij.

Aperit itaque humum, decutit puluerem, tria patibula reperit: quæ ruina cõtexerat, inimicus absconderat. In incerto hæret ut mulier, sed certam indaginem spiritus sanctus inspirat, eo quod duo latrones cum domino crucifixi fuerant. Hinc collecta est series ueritatis, titulo crux patuit salutaris. Inuenit ergo titulum, regem adorauit, nõ lignum utique: quia hic gentilis est error, & uanitas impiorum: sed adorauit illum qui pependit in ligno, scriptus in titulo. Quæsiuit clauos quibus crucifixus est dominus, & inuenit: de uno frenũ fieri præcepit, de altero diadema intexuit: unum ad decorem, alterum ad tuitionẽ uertit. Te deum laudam9. In Benedictus. Orabat Iudas. vt supra. Ad crucẽ. Añt. Vnde transgresio mortem. fol. 349. In Cantemus ut in pascha.

In Benedicite. Crucem tuam. ut supra. Oratio. Deus qui in pręclara. ut supra. In Laudate. Laudamus te Christe, & hymnū dicimus tibi, quia per crucem redemisti mundum. Cap. Venite exultemus dño &c. ps. direct. Deus misereatur. fol. 34. Hymnus. Hic est dies uerus. fol. 348. psall. O crux benedicta, ut supra Cōpletoriū. Sit splendor dñi. &c. Oratio Adesto familię. ut supra. Ad primam. Cōfitemini. Ad tertiā. Iam surgit. Eodem die ad vesperas ut in uigilia, cum cōmemoratione sancti sequentis.

In sancti Victoris martyris ad uesperas lucer. Exortum est. Añt. in choro. Viam ueritatis elegi, iudicia tua dñe nō sum oblitus alleluia.

Hymnus.

Victor, Nabor, Fœlix, pij Mediolani martyres, solo hospites, Mauri genus, terrisque nostris aduenæ.

Torrens arena quos dedit, anhela solis æstibus: extrema terræ finium, exulque nostri nominis.

Suscepit hospites Padus, mercede magna sanguinis: sancto repleuit spiritu almæ fides ecclesiæ.

Et se coronauit trium cruore sacro martyrū: castrisque raptos impijs, Christo sacrauit milites:

Profecit ad fidē labor: armisque docti bellicis, pro rege uitam ponere, decere pro Christo pati

Non tela quærunt ferrea, non arma Christi milites: munitus armis ambulat ueram fidem qui possidet.

Scutum uero sua est fides, & mors triūphus: quem inuidens nobis tyrannus ad oppidum Laudense misit martyres.

Sed reddiderunt hosti-

as, raptis quadrigis cor
pora : reuecti in ora
principũ, plaustri trium
phalis modo.
Gloria tibi domine,
gloria unigenito. &c.
R. in choro. Gratias ti
bi ago domine. Quia
nõ me segregasti a san
ctis tuis Nabore & Fœ
lice. ℣. Benedico te
pater domini nostri Ie
su Christi, per omnia
sæcula sæculorũ. Quia
non. Añt. Incola ego
sum in terra, nõ abscõ
das a me mandata tua
dñe alleluia alleluia.
ps. Retribue seruo.
fol. 65. cũ Ecce nũc.
Oratio.
DEus qui laticum in
star gelidorũ plũ
bi ardorem mutasti, ne
gloriosi martyris tui
Victoris corpus exu
reret: tribue quęsumus.
Vt ipso pro nobis inter
ueniente, a pręsentibus
liberemur periculis &
futuris. Per dominum.
Añt. Principes perse
quuti sunt me gratis, &
a uerbis tuis domine
formidauit cor meum
alleluia alleluia. ipse.
Lætabor ego. fol 69.
Oratio.
FOrtitudo fideliũ de
us, & martyrum co
ronator, cuius gratia
beatus Victor in diuer
sis cruciatibus sui nomi
nis extitit autor, cõce
de propitius ipsius ora
tionũ suffragijs, omniũ
malignarum tentatio
num nos esse uictores.
Per dñm. In Magni.
Sub chlamyde terreni
imperij Christi miles la
tere non potuit.
Oratio.
DEus qui beatũ Vi
ctorem martyrem
tuum uirtute cõstantiæ
in passione roborasti,
ex eius nobis imitatio
ne tribue pro amore
tuo prospera mũdi de
spicere, & nulla eius
aduersa formidare.
Per dominum. psall.
Viam mãdatorum tuo
rum cucurri, quum di
latares cor meum do

mine, Alleluia. Cōple. Sancti tui. &c. Oratio.

PRęsta quęsumus domine: ut intercedēte beato Victore martyre tuo, & a cunctis aduersitatibus muniamur in corpore, & a prauis cogitationibus mundemur in mente. Per dominum. Ad matut. ℟. post hymnū. Iniqui persequuti sunt me gratis. Libera me domine, alleluia. ℣. Feci iudicium & iustitiam, non tradas me domine nocētibus me. Libera me.

Mediolani passio sancti Victoris martyris.

Lectio. j.

REgnāte impio Maximiano Imperatore in ciuitate Mediolanensi, erat ibi & Victor Maurus notissimus Imperatori. Nunciatum est autē Cæsari Victorem Christianum factum esse. Iratus Cæsar iussit eum coram adduci, compertoque illum esse Christianum, fecit eum in carcerem recludi iuxta circum: prope portam Ticinensem: ibique fuit sex dies sine pane & aqua. Septimo die pro tribunali sedēs imperator in hippodromo circi, iussit iterum coram se presentari Victorem, quūque ad sacrificia deorū eum hortaretur, illeque renueret: fecit eum diu fustibus cædi, deinde iterum conijci in carcerem, proxime portam quæ Romana dicitur. ℟. Sederunt principes & aduersum me loquebantur. Seruus autem tuus exercebatur alleluia. ℣. Nam & testimonia tua meditatio mea est, & consolatio mea iustitiæ tuæ. Seruus autem.

Lectio. ij.

TErtia die, eductū de carcere sanctum Victorem iussit Cæsar aut sacrificare, aut iterum crudelius fustibus cædi. Tunc Victor in pœnis positus, orabat

dominum dicens. Domine Iesu Christe, cuius annona quotidie nutrior, adiuua me in pœnis istis positum. Maximianus uero acrius interminabatur atrocioribus tormētis eum affecturū, ni dijs immolaret. Victor respondit: quod tibi uidetur fac imperator. Tunc Cæsar indigne ferens, quod sic respō disset, iussit consulente Anolino plumbum afferri, eoque liquefacto totum Victoris corpus perfundi. Affuit illico angelus, qui plumbum ita frigidum fecit: ut corpus eius in nulla parte fuerit cōbustum. ℟. Amauit eum dominus & ornauit eum, stolam gloriæ induit eū. Et ad portas paradisi coronauit eum. ℣. Induit eū dn̄s loricā iustitiæ, & armauit illum armis fidei. Et ad.

Lectio. iij.

TVnc Maximianus obstupuit, & omnes qui simul ibi aderant, iussitque militibus ut ad portam Vercellinam sanctū Victorem ducerent, ibique expectarent quid de eo Cæsar decerneret. Militibus uero somno sopitis, Victor aufugit, in amphitheatrique stabulo se abscondit. Experrectis postmodum ipsis, ac sequētibus eū, mulier quædam dixit: Vidi hominem canum scissa ueste fugere. Mox ingressi stabulum inuenerunt Victorem ante capita equorum latitantem. Quo audito Cæsar iussit illū extra ciuitatem duci, ad syluam quę uocatur ad ulmos, ibique decollari: mandauit insuper, ut nemo sepeliret corpus eius, ut à bestijs deuoraretur. Post dies autē sex, uenit sanctus Maternus, & inuenit duas bestias, unā ad caput,

alteram ad pedes, custodientes corpus: quod assumens non procul a sylua honorifice sepeliuit. In Benedictus. Victor Maurus martyr miles Christi, tantã a deo gratiã accepit, ut plũbi incendiũ illęsus euaderet. In Bñdicite. Principes persequuti. ut supra. Orationes ut supra. In Laudate. Sub chlamyde. Cap. Posuisti dñe in capite. &c. ps. direct. Beatus uir qui. fol.62. hymn⁹. Victor Nabor. ut supra psall. Sanctus Victor dixit, gratias tibi domine Iesu, cuius annona quotidie nutrior, rex meus & deus meus, adiuua me in pœnis istis positum, credo in te, quia potens es liberare me, & saluum facere ab ijs qui affligunt me alleluia alleluia. Cõple. Iustus ut palma. &c.

In translatione sancti Nazarij. Ad uesperas. Lucer. Exortum est. Añt. in choro. Lætabitur iustus. Hymnus. Sacri triumphale tui. ut infra in festo eiusdem in mẽse Iulij. ℟. in cho. Iste sanctus pro lege dei sui certauit usque ad mortem, & a uerbis impiorum nõ timuit. Fundatus enim erat super petram alleluia. ℣. Beatus uir qui nõ abijt in consilio impiorũ, & in uia peccatorũ nõ stetit. Fundatus. Añt. Refloruit caro mea, & ex uoluntate mea confitebor domino. ps. Ad te dñe clamabo. fol. 13.

Oratio.

PRæueniãt nos quæsum⁹ domine beati martyris tui Nazarij desiderata cõmercia. Vt cuius perpetuam dignitatem sacro ministerio frequentamus in terris, & præsentia nobis subsidia postulent & æterna. Per dominũ. Añt. Bonum mihi lex oris tui domine, super milia auri alleluia. ps.

Bonitatẽ fecisti. fol. 66.
Oratio.

FAc nos quæsumus domine sancti martyris tui Nazarij semper festa sectari: cuius suffragijs protectionis tuæ dona sentimus. Per dominũ. In Magn. Dicit dominus, simile æstimabitur regnũ cœlorum thesauro abscondito in agro, quem qui inuenit homo præ gaudio uendidit bona sua, & emit illum alleluia, alleluia, alleluia. Oratio in cõmuni. psal. Bonitatem fecisti cum seruo tuo dñe alleluia alleluia. Cõple. Sancti tui. &c. Ad matutinũ. R. post hymnũ. Iustus ut palma. infra in cõmuni unius martyris. Priores lectiones dicũtur de actis apostolorũ uel de alijs occurrentibus. Post primã lectionem. R. Iste sanctus. ut supra. Post secundã lectionẽ. R. Ecce uir, qui propter amorem dei, lætitiam temporalem nõ præposuit, sed certauit cũ antiquo serpẽte uiriliter, nec territus minis adorauit idola. Et dedit ei dominus de᷉ laboris sui coronã. V. Beatus uir qui nõ abijt in consilio impiorum, & in uia peccatorũ nõ stetit. Et dedit ei.

Lectio. iij.

POst multum tẽpus, quum deus omnipotens, pro salute credentium, sanctos suos ad nostrã uoluisset uenire notitiam, eorum corpora beato Ambrosio Mediolanẽsi episcopo reuelauit, Theodosio Imperatore regnante. Qui quum ad locum accessisset, una cum populo uniuerso, erudera desuper terra, inuenerunt sanctum Nazarium, quasi eadem hora positũ, miro odore fragrantẽ: sanctum uero Celsum in quo positus fuerat loco obtectum dereliquit. Porro

ſtituit, ut omnes ſectato res Chriſti ad exemplũ ſui cogeret. Tandem, quũ per oẽs Ægypti vrbes eccleſias conſtituiſſet, octoque annos ſanctiſsime rexiſſet, Alexandriæ a paganis tentus eſt: qui impoſito fune ad collũ eius, per rupes & ſaxa traxerũt, ita ut carnes eius in terram fluerent: ipſe uero gratias agens, ac domino ſpiritũ cõmendans, ibidem mortuus eſt & ſepultus. In Benedict°. Quam ſpecioſi pedes. Cætera omnia de uno martyre ad horas epiſtolæ de uno martyre dici poſſunt.

In ſanctorum Vitalis et Valeriæ martyrum ad veſperas oĩa de plurib9 martiribus. Oratio.

SAnctorum nos quæſumus domine Vitalis & Valeriæ natalitia uotiua lætificent, & ſuæ beneficijs interceſſionis attollant. Per dominum. Oratio.

COncede quęſumus omnipotens deus: ut ad meliorem uitam ſanctorũ tuorũ exẽpla nos prouocent: quatenus quorũ ſolẽnia celebramus, etiã actus imitemur. Per dominũ.

Ad matutinũ omnia de pluribus martyribus. Lectiones priores de actis apoſtolorum, uel de apocalypſi ſi contingat. Lectio. iij.

Rauennę paſsio ſancti Vitalis martyris.

HIc Mediolanenſis fuit, ac miles: ſanctorũ Protaſij & Geruaſij pater, quos genuit ex Valeria cõiunge ſua. Qui quũ Rauennam fuiſſet ingreſſus, ac uidiſſet Chriſtianũ quẽdam nomine Vrſicinũ, medicũ, capitalem accepiſſe ſententiam, ac martyrium expaueſcẽtem, exclamauit. Noli Vrſicine, qui alios curare cõſueuiſti, teipſum ęternę mortis iaculo vulnerare. Quo audito Vrſi

cinus libēter passus est martyrium: quem Vitalis religiose sepeliuit: & ad Paulinum iudicē posthac uenire contempsit. Porro Vitalis cōprehensus est, nō solum quia ad iudicem redire cōtempsit, sed etiā quia Vrsicinū trepidantē cōfirmauit. Itaque iussit eum iudex in equuleo torqueri, deinde ad locum qui palma dicebatur perduci: ibique sacrificare nolentem, in profundissimam foueā demiserunt, terraque ac lapidibus obruerūt. Valeria vero, audita morte Vitalis, Rauennam profecta, voluit corpus eius auferre: atqui in somnis admonita, ne corpus a malo homine bene positum violaret, dimisit: Mediolanūque reuertens, rusticos incurrit Syluano deo sacrificantes. Quam quū ad epulandum cum ipsis hortarentur, respōdit se Christianam esse, sibique de immolatis Syluano vesci minime licere. Quo audito, eam tam dure mactauerūt, ut uix semiuiuā eius famuli Mediolanum usque perducerent: quae intra triduum migrauit ad dominum.

In sanctorū apostolorū Philippi & Iacobi ad vesperas omnia de pluribus apostolis.

Oratio.

DEus qui conspicis, quod nos undique mala nostra conturbāt, pręsta quęsumus: vt beatorum apostolorū Philippi & Iacobi intercessio gloriosa nos protegat. Per dominum.

Oratio.

INtercessionibus quęsumus domine sanctorum Philippi & Iacobi nos ubique confoueas. Vt eorum sacra natalitia, & temporaliter frequentemus, & conspiciamus æterna. Per dominum nostrum.

In Magnificat. Tanto tempore uobiscum sum & nõ cognouistis me, Philippe, qui uidet me uidet & patrem meum alleluia. psal. Philippe, qui uidet me uidet & patrem meum; quia ego in patre, & pater in me est alleluia. Ad matut. Lectiones priores de actis apostolorum uel de apocalypsi si occurrerit. Lectio. iij.

PHilippus apostolus a Bethsaida ciuitate Galilęę per annos circiter uiginti euangelium Christi in Scythia prædicauit. Qui quum ab infidelibus tentus esset, & ad statuam Martis adductus ut sacrificaret, draco magnus inde exiuit, qui filium pontificis percussit cũ duobus tribunis. Multi prętere a flatu ipsius in languorem pessimũ inciderunt. Tunc Philippus languẽti multitudini dixit. Audite consilium meum, & non solũ uos sanitatẽ recuperabitis, sed & qui mortui sunt diuina uirtute suscitabuntur ad uitam, draco itidẽ in nomine dei mei fugabitur. Quicquid nobis præceperis omnes responderunt, exequemur. Hoc Martis simulacrum (inquit Philippus) confringite, in eodem uero loco crucem domini Iesu Christi erigite, & hanc in memoriam eius mecũ adorate. Quo facto, Philippus defunctos suscitauit, cæteris sanitas restituta est: similiter nunquã postea uisus est draco. His ita gestis Philippus Hierapolim Asię ciuitatem profectus, ab infidelibus detẽtus est, quem cruci affigentes, lapidibus obruerunt. De sancto Iacobo dictu est in eius ordinatione. In Benedictus. Tanto tempore. cætera de pluribus apostolis. psall. Philippe qui uidet. Ad horas possunt etiã dici

epistolę

epistolę plurium aposto lorũ. Eodem die fiunt vesperę vt in vigilia, mutatis tamen mutandis, ut infra, in cõmuni plurium apostolorũ, cũ psal. sancti sequentis, uel fit de sancto cũ psal. Philippe qui. vt supra.

In inuẽtione sancte Crucis. Ad vesperũ lucer. Quoniam tu. Añt. in choro. Ad vesperum demoretur. fol. 419. Hymnus. Hic est dies. fol. 348. R. in choro. Agnus dei Christus immolatus est pro salute mundi, nam de parentis protoplasti fraude sancta condolens, quando pomi noxialis morsu in mortẽ corruit: Ipse lignũ tunc notauit damna ligni ut solueret. V. Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem, mortẽ autem crucis. Ipse lignũ. Añt. Crucem tuã adoramus domine, & sanctam resurrectionẽ tuã glorificamus. ps. Deus misereatur. fol. 34. cũ Ecce nunc. Oratio.

Deus qui in pręclara salutiferę crucis ĩnuentiõe passionis tuę miracula suscitasti, concede. Vt uitalis ligni pretio ęternę uitę suffragia consequamur. Qui cũ patre &. Añt. Adoramus crucem tuam, & signum de cruce tua, & qui crucifixus es uirtutem. ps. Adhæsit pauimento. fol. 65.

Oratio.

Adesto familiæ tuæ clemẽtissime deus. Vt in aduersis & prosperis preces eius exaudias, & nefarias aduersariorũ insidias per uexillum sanctę crucis digneris cõterere, ut perennis gaudij salutẽ possit te protegẽte mereri. Per dñm. In Magni. Orabat Iudas, deus deus meus ostende mihi lignum sanctę crucis alleluia. Oratio.

Deus qui unigeniti domini nostri Iesu

Christi pretioso sangui ne humanũ genus redimere dignatus es, concede propitius. Vt qui ad adorandam uiuificã crucẽ adueniunt, a peccatorum suorum nexibus liberentur. Per eundem. psall. O crux benedicta, quae sola fuisti digna portare regem coelorum & dominum alleluia. Cõple. Quoniam tu. &c.

Oratio.

ADesto nobis domine deus noster, & quos sanctę crucis letari fecisti honore, eius quoque perpetuis defende subsidijs. Per dominum nostrum.

Ad matutinũ. ℟. post hymnũ, si uenerit die lunę mercurij & veneris. Alleluia. iij. ℣. Ad te domine leuaui animam meam, deus meus in te confido, Alleluia.

In caeteris uero diebus. Alleluia. iii. ℣. Affer te domino filij dei, affer te domino filios arietũ. Alleluia. In sabbatho in Cantemus. Cantemus domino. Alleluia alleluia alleluia.

Ex tractatu sancti Ambrosij Episcopi.

Lectio. j.

COnstantino licet baptismatis gratia in ultimis cõstituto omnia peccata dimiserit, tamẽ quia primus imperator credidit, & post se hęreditatem fidei principibus dereliquit, magni meriti locum reperit: cuius temporibus cõpletum est illud propheticum. In illo die, quod erit super frenum equi sanctum domino uocabitur. Quod illa sanctae memorię Helena mater eius, infuso sibi dei spiritu reuelauit, Beatus tali parente Constantinus, quae imperanti filio diuini muneris quęsiuit auxilium: quo inter praelia quoque tutus assisteret, & periculum non timeret. ℟. Alleluia. ℣. Cantabo

tibi domine in toto corde meo. Alleluia.

Lectio. ij.

ANxia mater pro filio cui regnum urbis Romanæ cesserat, festinauit Hierosolymā: & scrutata est locum dominicę passionis. Stabulariam hanc primo fuisse asserunt, sed coniunctam Constantio seniori: qui postea regnū adeptus est. Venit ergo Helena, & cœpit reuisere loca sancta: infudit ei spiritus, ut lignū crucis inquireret. Accessit ad Golgoltha locum, & ait. Ecce locus pugnę, ubi est uictoria? Quæro uexillū salutis, & non inuenio. Ego(inquit)in regnis, & crux domini in puluere: ego in aureis tectis, & in ruinis Christi triumphus. ℞. Agnus dei Christus. vt supra.

Lectio. iij.

APerit itaque humum, decutit puluerem, tria patibula reperit: quæ ruina cōtexerat, inimicus absconderat. In incerto hæret ut mulier, sed certam indaginem spiritus sanctus inspirat, eo quod duo latrones cum domino crucifixi fuerant. Hinc collecta est series ueritatis, titulo crux patuit salutaris. Inuenit ergo titulum, regem adorauit, nō lignum utique: quia hic gentilis est error, & uanitas impiorum: sed adorauit illum qui pependit in ligno, scriptus in titulo. Quæsiuit clauos quibus crucifixus est dominus, & inuenit: de uno frenū fieri præcepit, de altero diadema intexuit: unum ad decorem, alterum ad tuitionē uertit. Te deum laudam⁹. In Benedictus. Orabat Iudas. vt supra. Ad cruce. Añt Vnde transgreßio mortem. fol. 349. In Cantemus ut in pascha.

In Benedicite. Crucem tuam. ut supra. Oratio. Deus qui in prǽclara. ut supra. In Laudate. Laudamus te Christe, & hymnũ dicimus tibi, quia per crucem redemisti mundum. Cap. Venite exultemus dño &c. ps. direct. Deus misereatur. fol. 34. Hymnus. Hic est dies uerus. fol. 348. psall. O crux benedicta, ut supra. Cõpletoriũ. Sit splendor dñi. &c. Oratio Adesto familię. ut supra. Ad primam. Cõfitemini. Ad tertiã. Iam surgit. Eodem die ad vesperas ut in uigilia, cum cõmemoratione sancti sequentis.

In sancti Victoris martyris ad uesperas lucer. Exortum est. Añt. in choro. Viam ueritatis elegi, iudicia tua dñe nõ sum oblitus alleluia.

Hymnus.

Victor, Nabor, Fœlix, pij Mediolani martyres, solo hospites, Mauri genus, terrisque nostris aduenæ.

Torrens arena quos dedit, anhela solis æstibus: extrema terræ finium, exulque nostri nominis.

Suscepit hospites Padus, mercede magna sanguinis: sancto repleuit spiritu almæ fides ecclesiæ.

Et se coronauit trium cruore sacro martyrũ: castrisque raptos impijs, Christo sacrauit milites:

Profecit ad fidẽ labor: armisque docti bellicis, pro rege uitam ponere, decere pro Christo pati.

Non tela quærunt ferrea, non arma Christi milites: munitus armis ambulat ueram fidem qui possidet.

Scutum uero sua est fides, & mors triũphus: quem inuidens nobis tyrannus ad oppidum Laudense misit martyres.

Sed reddiderunt hosti-

as, raptis quadrigis cor pora: reuecti in ora princip ū, plaustri trium phalis modo.
Gloria tibi domine, gloria unigenito. &c. R. in choro. Gratias ti bi ago domine. Quia nō me segregasti a san cτis tuis Nabore & Fœ lice. ℣. Benedico te pater domini nostri Ie su Christi, per omnia sæcula sæculorū. Quia non. Añt. Incola ego sum in terra, nō abscō das a me mandata tua dñe alleluia alleluia. ps. Retribue seruo. fol. 65. cū Ecce nūc.

Oratio.

DEus qui laticum in star gelidorū plū bi ardorem mutasti, ne gloriosi martyris tui Victoris corpus exu reret: tribue quęsumus. Vt ipso pro nobis inter ueniente, a prçsentibus liberemur periculis & futuris. Per dominum. Añt. Principes perse quuti sunt me gratis, & a uerbis tuis domine formidauit cor meum alleluia alleluia. ipse. Lætabor ego. fol 69.

Oratio.

FOrtitudo fideliū de us, & martyrum co ronator, cuius gratia beatus Victor in diuer sis cruciatibus sui nomi nis extitit autor, cōce de propitius ipsius ora tionū suffragijs, omniū malignarum tentatio num nos esse uictores. Per dñm. In Magni. Sub chlamyde terreni imperij Christi miles la tere non potuit.

Oratio.

DEus qui beatū Vi ctorem martyrem tuum uirtute cōstantiæ in passione roborasti, ex eius nobis imitatio ne tribue pro amore tuo prospera mūdi de spicere, & nulla eius aduersa formidare. Per dominum. psall. Viam mādatorum tuo rum cucurri, quum di latares cor meum do

mine. Alleluia. Cōple. Sancti tui. &c. Oratio.

PRęsta quęsumus domine: ut intercedēte beato Victore martyre tuo, & a cunctis aduersitatibus muniamur in corpore, & a prauis cogitationibus mundemur in mente. Per dominum. Ad matut. R. post hymnū. Iniqui persequuti sunt me gratis. Libera me domine, alleluia. ℣. Feci iudicium & iustitiam, non tradas me domine nocētibus me. Libera me.

Mediolani passio sancti Victoris martyris.

Lectio. j.

REgnāte impio Maximiano Imperatore in ciuitate Mediolanensi, erat ibi & Victor Maurus notissimus Imperatori. Nuntiatum est autē Cæsari Victorem Christianum factum esse. Iratus Cæsar iussit eum coram adduci, compertoque illum esse Christianum, fecit eum in carcerem recludi iuxta circum & prope portam Ticinensem: ibique fuit sex dies sine pane & aqua. Septimo die pro tribunali sedēs imperator in hippodromo circi, iussit iterum coram se pręsentari Victorem, quūque ad sacrificia deorū eum hortaretur, illeque renueret: fecit eum diu fustibus cædi, deinde iterum conijci in carcerem, proxime portam quæ Romana dicitur. R. Sederunt principes & aduersum me loquebantur. Seruus autem tuus exercebatur alleluia. ℣. Nam & testimonia tua meditatio mea est, & consolatio mea iustitiæ tuæ. Seruus autem.

Lectio. ij.

TErtia die, eductū de carcere sanctum Victorem iussit Cæsar aut sacrificare, aut iterum crudelius fustibus cædi. Tunc Victor in pœnis positus, orabat

dominum dicens. Domine Iesu Christe, cuius annona quotidie nutrior, adiuua me in poenis istis positum. Maximianus uero acrius interminabatur atrocioribus tormẽtis eum affecturũ, ni dijs immolaret. Victor respondit: quod tibi uidetur fac imperator. Tuuc Cæsar indigne ferens, quod sic respõdisset, iussit consulente Anolino plumbum afferri, eoque liquefacto totum Victoris corpus perfundi. Affuit illico angelus, qui plumbum ita frigidum fecit: ut corpus eius in nulla parte fuerit cõbustum. ℟. Amauit eum dominus & ornauit eum, stolam gloriæ induit eũ. Et ad portas paradisi coronauit eum. ℣. Induit eũ dñs loricã iustitiæ, & armauit illum armis fidei. Et ad.

Lectio. iij.

Tunc Maximianus obstupuit, & omnes qui simul ibi aderant, iussitque militibus ut ad portam Vercellinam sanctũ Victorem ducerent, ibique expectarent quid de eo Cæsar decerneret. Militibus uero somno sopitis, Victor aufugit, in amphitheatrique stabulo se abscondit. Experrectis postmodum ipsis, ac sequẽtibus eũ, mulier quædam dixit: Vidi hominem canum scissa ueste fugere. Mox ingressi stabulum inuenerunt Victorem ante capita equorum latitantem. Quo audito Cæsar iussit illũ extra ciuitatem duci, ad syluam quę uocatur ad ulmos, ibique decollari: mandauit insuper, ut nemo sepeliret corp9 ei9, ut à bestijs deuoraretur. Post dies autẽ sex, uenit sanctus Maternus, & inuenit duas bestias, unã ad caput,

alteram ad pedes, custo dientes corpus : quod assumens non procul a sylua honorifice sepe liuit. In Benedictus. Victor Maurus martyr miles Christi, tantã a deo gratiã accepit, ut plũbi incendiũ illęsus euaderet. In Bñdicite. Principes persequuti. ut supra. Orationes ut supra. In Laudate. Sub chlamyde. Cap. Posuisti dñe in capite. &c. ps. direct. Beatus uir qui. fol. 62. hymn⁹. Victor Nabor. ut supra psall. Sanctus Victor dixit, gratias tibi domine Iesu, cuius annona quo tidie nutrior, rex meus & deus meus, adiuua me in pœnis istis posi tum, credo in te, quia potens es liberare me, & saluum facere ab ijs qui affligunt me alleluia alleluia. Cõple. Iustus ut palma. &c.

In translatione sancti Nazarij. Ad uesperas. Lucer. Exortum est. Añt. in choro. Lætabi tur iustus. Hymnus. Sacri triumphale tui. ut infra in festo eiusdem in mẽse Iulij. ℟. in cho. Iste sanctus pro lege dei sui certauit usque ad mortem, & a uerbis im piorum nõ timuit. Fun datus enim erat super petram alleluia. ℣. Beatus uir qui nõ abijt in consilio impiorũ, & in uia peccatorũ nõ ste tit. Fundatus. Añt. Re floruit caro mea, & ex uoluntate mea confite bor domino. ps. Ad te dñe clamabo. fol. 13.

Oratio.

PRæueniãt nos quæ sum⁹ domine beati martyris tui Nazarij de siderata cõmercia. Vt cuius perpetuam digni tatem sacro ministerio frequentamus in terris, & præsentia nobis sub sidia postulent & æter na. Per dominũ. Añt. Bonum mihi lex oris tui domine, super mi lia auri alleluia. ps.

Bonitatē fecisti. fol.66.
Oratio.

FAc nos quæsumus domine sancti martyris tui Nazarij semper festa sectari: cuius suffragijs protectionis tuæ dona sentimus. Per dominū. In Magn. Dicit dominus, simile æstimabitur regnū cœlorum thesauro abscondito in agro, quem qui inuenit homo præ gaudio uendidit bona sua, & emit illum alleluia, alleluia, alleluia. Oratio in cōmuni.psal. Bonitatem fecisti cum seruo tuo dñe alleluia alleluia. Cōple. Sancti tui. &c. Ad matutinū. R. post hymnū. Iustus ut palma. infra in cōmuni unius martyris. Priores lectiones dicūtur de actis apostolorū uel de alijs occurrentibus. Post primā lectionem. R. Iste sanctus, ut supra. Post secundā lectionē. R. Ecce uir, qui propter amorem dei, lætitiam temporalem nō præposuit, sed certauit cū antiquo serpēte uiriliter, nec territus minis adorauit idola. Et dedit ei dominus de⁹ laboris sui coronā. V. Beatus uir qui nō abijt in consilio impiorum, & in uia peccatorū nō stetit. Et dedit ei.

Lectio. iij.

POst multum tēpus, quum deus omnipotens, pro salute credentium, sanctos suos ad nostrā uoluisset uenire notitiam, eorum corpora beato Ambrosio Mediolanēsi episcopo reuelauit, Theodosio Imperatore regnante. Qui quum ad locum accessisset, una cum populo uniuerso, eruderata desuper terra, inuenerunt sanctum Nazarium, quasi eadem hora positū, miro odore fragrantē: sanctum uero Celsum in quo positus fuerat loco obtectum dereliquit. Porro

Nazarij corpus, ut erat integrum atque incorruptum, cum capillis capitis & barba, in lectica cõpositum, cum multitudine innumerabili, & canticis angelicis, ab basilicam apostolorum uenerabiliter tumulauit. In Benedictus. Apparuit thesaurus Nazarius in mundo, dignetur rogare pro nobis filium dei. In Bñdicite. Refloruit. vt supra. In Laudate. Bonum mihi. Capitulũ. Posuisti domine. &c. ps. direct. Beat⁹ uir qui. fol. 62. hymnus. Sacri triumphale tui. psall. Bonitatẽ fecisti. Cõple. Iustus ut palma.

In translatiõe sancti Victoris, & passione sanctorũ Fœlicis & Fortunati, ad vesperas lucer. Timete dominũ. Añt. in choro. Incola ego sum in terra, nõ abscõdas a me mandata tua dñe alleluia. hymnus. Victor Nabor. ℟. in choro. Verũtamẽ iusti. in cõmuni martyrum. Añt. In conspectu sanctorũ. ps. Confitebor tibi. quia. fol. 74. vel Añt. Intrauimus in tabernaculũ eius, adorauimus in loco ubi steterunt pedes eius. ps. Memento dñe Dauid. fol. 72. Oratio.

Adesto domine fidelibus tuis: nec ullis eos sinas subiacere periculis, quos beatorũ martyrum tuorũ Victoris Fœlicis & Fortunati munit gloriosa cõfessio. Per dominum. Añt. Pretiosa. ps. Credidi. fol. 64. uel Añt. Ecce quam bonum & quã iucundũ habitare fratres in unum. ipse. Sicut unguentum. fol. 72. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, fortitudo certantium & palma martyrum, solennitatem hodierni diei propitius intuere, & ecclesiam tuam continua

fac celebritate lętari:& intercessionibus beatissimorũ martyrum tuorum Victoris Fœlicis & Fortunati omnium in te credentium uota perfice. Per dominum. In Magnificat. Respexit dominus. in cõmuni. psallenda. Elongaui fugiens, & mansi in deserto, expectabam deũ alleluia alleluia.

Ad matutinũ. ℟. post hymnũ. Gaudete iusti. vt in cõmuni. Lectiones priores quę occurrunt. ℟. post primam. Vidi sanctos. ℟. post ij. Adduxit eum dominus de longinquis finibus, nomen gloriæ contulit ei. Et in campis syluæ custodiuit eum. ℣. Induit eum dominus loricam iustitiæ, & armauit illum armis fidei. Et in campis.

Lectio. iij.

Apud Aquileiam, Euphemius pręses, sub Dioclitiano & Maximiano Imperatoribus, publico edicto iussit omnes ad templum Iouis, ut eidem sacrificarent, conuenire. Quidam uero Apamius nomine, detulit apud præsidem Fœlicẽ & Fortunatum fratres, Christianos esse: quos comprehensos, & coram se adductos, cuiates essent interrogauit: deinde ut Ioui sacrificarent eos hortatus est. Qui omnino respuentes durissime fustibus flagellati sunt. Quum uero cæderentur, uno ore psallebant dicentes. Domine Iesu Christe, ecce perficis in nobis quod per prophetam olim prędixisti. Ecce quam bonum & quam iucundum habitare fratres in unum. Audiens hęc pręses iratus iussit ad latera eorum poni lampades ardentes: illis autem orantibus, lampades sunt extinctæ.

Tunc præses oleum calidum, illis extensis supinis super uentres eorum perfundi fecit. Porro in omnibus deo gratias agentes, iussit illos præses extra ciuitatem duci, & mox decollari. Nocte sequenti eorum corpora uiri religiosi cum aromatibus occulte sepelierunt.

Ad Laudes omnia ut in cõmuni martyrum. hymn⁹. Victor Nabor. fol 450. psall. Inuenimus eũ in cãpis syluę, adorauimus in loco ubi steterũt pedes eius alleluia alleluia alleluia.

cõpl. Exultabũt sancti.

In sancti Dionysij archiepiscopi Mediolani ad vesperas Lucern.

Lux orta est iusto.

Añt. in choro. Lętabitur iustus. Hymnus.

Regi polorum debitus cũcti canamus gratias, opem aulæ qui contulit Mediolani cõditæ.

Quæ pietatis munere bonos alendo reficit, sancto munita spiritu, fide coruscans fulgida.

Grex ille accept⁹ deo, nutritus a pastoribus, uitæ perennis pascua diues sumẽdo permanet.

Magno quẽ auxit dogmate confessor Dionysius, fidem tenens catholicam, turbam pauit credentium.

Sęua eundẽ contio Arrhianorũ cõprimit: vasluas tenentes delubri quærũt athletã capere.

At ille Christum obsecrans, uigil in aula extitit: diuina cũ orthodoxis patrat libãs officia.

Tunc palatini comites ui rapuerunt præsules, Eusebium, Dionysium, cum ijsdem & Luciferum.

Hos deprecemur sedule, Christi captos pro nomine: sacris ut horũ meritis cœli fruamur gaudijs.

Gloria tibi domine reliqua oĩa ut infra de vno põtifice. Oratio.

DEus qui nos in sancti Dionysij cõfessione gloriosa circundas & protegis, da nobis eius imitatione proficere, & oratione fulciri. Per dñm. Oratio.

SAncti Dionysij domine confessio recensita conferat nobis piæ deuotionis augmẽtũ: quia in nomine tuo perseuerans meruit honorari. Per dominum. Ad matut. omnia de uno pontifice. Mediolani depositio beati põtificis Dionysij.

Lectio. j.

QVũ Eusebius Vercellensis episcopus, Auxentiũ Mediolanensem Episcopum, Arrhiana prauitate corruptum, de episcopatu eiecisset, regnante Cõstãtio imperatore, Dionysium uirum catholicum in episcopum subrogauit. Indignatus Imperator (Arrhianis siquidem fauebat) cõtra Eusebium, Mediolani synodum fecit congregari. Videns uero Eusebium nõ adesse, iussit Arrhianos fidem suam describere, Dionysiũque cũ uigintinouẽ episcopis coegit eorũ dogmati subscribere. Quo audito, Eusebius Mediolanum proficisci uoluit, ut Dionysium ac cæteros ab hac subscriptione reuocaret: cui Dionysius obuiã properauit, & ad pedes eius procidens ueniam postulauit. Lectio ij.

CElebrata itaque synodo apud Mediolanum, exilio dãnati sunt quotquot Arrhianæ perfidiæ noluerunt consentire, neque contra Athanasium episcopum interponere sentẽtiam. Porro uidentes Arrhiani Dionysij cõstantiam, nihil ei persuadere ualentes, cõtra Eusebium cõuersi sunt, ut ad confirmandã cõtra Athanasium dãnationẽ eum inducerent:

quo contradicente, conabantur illi contra ipsum plebem excitare: fideles autem extra ecclesiam hæreticos eiecerunt. Remota seditione, Dionysius ecclesiam ingressus, rogatus a catholicis sacrũ fecit: quo peracto, Arrhiani cum palatinis comitibus domum dei ingressi sunt, persuasuri Dionysio, ut sententiam probaret contra Eusebium, Luciferum, ac cæteros, quos Imperator iam fecerat detineri. Lectio.iij.

Ille uero respondit, Ego magis cupio illis coniungi, qui pro religione fidei in custodia detinentur, quam contra eos proferre quippiam iniquum. Tunc raptus Dionysius nocte, in exilium destinatus est in Armeniã prouinciam; ibique in angustissimo carcere diu reclusus permansit. Postea, uero Constantius mãdauit Dionysium sedi suę restitui: atqui uir dei dominũ exorauit, ut potius in exilio uitã finiret, ne forte regressus inueniret fideles hęreticorũ imbutos perfidia: sicque multis, per totam prouinciam clarus miraculis, defectus macie, demum in pace migrauit ad dominum. Quem postmodũ Aurelius uenerabilis episcopus, nutu dei, Mediolanũ perduxit, summaque cũ ueneratione acceptũ Ambrosius episcopus tumulauit.

Ad Laudes omnia de uno pontifice.

In sanctorum martyrũ Sisinij, Martyrij, & Alexandri, ad uesperas lucer. Timete dominũ sancti. Añt. in choro Iusti epulétur. hymn. Æterna Christi munera. R. in choro. Verumtamen iusti. Cętera ut in cõmuni martyrũ.

Oratio.

Exaudi domine populum tuum toto tibi corde subiectum. Et intercessionibus beatissimorũ martyrum tuorum Sisinij, Martyrij, & Alexandri, a præsentibus defende periculis & futuris. Per dominum. Oratio.

Maiestati tuæ nos quæsumus domine martyrum tuorum Sisinij, Martyrij, & Alexãdri, intercessio beata conciliet. Vt qui incessanter actibus nostris offendimus, istorũ precibus adiuuemur. Per dominũ. In magni. Nolite timere pusillus grex, quia complacuit patri uestro dare uobis regnum. reliqua ut in cõmuni. Ad matutinũ. Omnia ut in cõmuni martyrũ. Passio sanctorum Sisinij, Martyrij, & Alexandri.

Lectio. j.

Hi e Cappadocia Mediolanum uenerunt, & a sancto Ambrosio benigne suscepti sunt: deinde ad Vigiliũ Tridenti Episcopum profecti sunt, a quo Sisinius diaconus, Martyrius uero lector, Alexander quoque ostiarius ordinati sunt, quos ad prædicandum gentibus delegauit. Ingressi itaque uallem Annoniam, eius incolis Christum predicabant: extructaque in quodam uico ecclesia, multos ad Christũ cõuerterũt.

Lectio. ij.

Contigit autem, ut rustici uallis illius semina sua circũirent frõdibus ac floribus cõronati, tali uero cultu Saturno sacrificantes, existimabant sibi frugibusque suis multũ prodesse. Quo uiso, Sisinius cum cęteris hortabatur multitudinem ab huiusmodi superstitione diabolica desistere. At illi contra nitebantur, ut sancti pariter cum ipsis immolarent,

Qui reluctātes diutius cæsi sunt. Ad hæc sancti Sisinij caput tuba ærea percusserunt, ac securibus cōfoderūt.

Lectio. iij.

MArtyrius uero, quū Sisinio fere exanimo calicem aquę porrigeret, uisa turba, inter rosetum se abscōdit: sed proditus a uirgine quadā, securibus cæso capite, ac sudibus perforatus, quū ad Saturni simulacrum traheretur, reddidit spiritum. Interea capitur Alexander, & medius inter duorū sanctorum corpora Saturni trahitur ad arā: corporibus uero in ignē copiosum proiectis, flagellabant Alexandrū, eum interpellātes, si uellet euadere flammas, Saturno immolaret. Qui omnino sacrificare contemnens, tamdiu flagellatus est, donec emisit spiritum. Ad Laudes omnia ut in cōi martyrū.

In sancti Barnabę apostoli ad vesperas, omnia ut in cōi unius apostoli.

Oratio.

DEus qui multitudinem gentium beati apostoli tui Barnabæ prædicatione docuisti, da nobis quæsumus: vt qui eius natalitia colimus, eius apud te patrocinia sentiamus. Per dominum.

Oratio.

DEus qui nos beati apostoli tui Barnabæ meritis & intercessione lætificas, cōcede propitius. Vt qui eius beneficia poscimus, dono tuæ gratiæ cōsequamur. Per dominum.

Ad matut. Lectio j.

IOseph qui cognominatus est Barnabas, quod interpretatur filius cōsolationis, Leuites, Cyprius genere, ad prędicandum gentibus euangelium cum Paulo in apostolatum assumptus est. Hic uendidit agrum quem habebat, & attulit pretium, & posuit

posuit ad pedes apostolorũ. Hic etiam quum esset Hierosolymis apprehensum Paulũ duxit ad Apostolos. Quũ autẽ multus credentiũ numerus Antiochię cõuersus esset ad dominum, & sermo ad apostolos peruenisset: miserunt Barnabã usque Antiochiã. Qui quũ peruenisset, & uidisset gratiã dei, gauisus est: hortabaturque omnes in domino permanere: quia erat uir bonus & plenus spiritu sancto & fide. Lectio. ij

PRofectus est deinde Tharsum, ut quæreret Saulũ: quem quũ inuenisset, perduxit Antiochiã: & annũ totum conuersati sunt ibi in ecclesia: & docuerunt turbam multã. Quũ autẽ ambo Lystram peruenissent, cõmota est omnis multitudo in doctrina eorũ. Quãque uidissent turbæ Paulum sanasse quẽdam qui erat infirmus pedibus, leuauerunt uocem suam Lycaonice dicentes. Dij in specie hominum descenderũt ad nos: & uocabant Barnabam Iouem, Paulum uero Mercurium: quia ipse erat dux uerbi. Sacerdos quoque Iouis tauros & coronas afferens cũ populis, uolebat sacrificare. Barnabas uero & Paulus insilierũt in turbas, scissis uestibus, clamantes, & dicentes. Viri quid facitis? & nos mortales sumus homines uobis similes: uixque sedauerunt turbas.

Lectio. iij.

QVum autẽ discessisset Paulus a Barnaba, assumpto Marco, Barnabas nauigauit in Cyprũ. Imperante uero Claudio Romã uenit, ibique Christi euangeliũ primus prędicauit. Porro quum inter alias Italiæ ciuitates audisset ciuitatem Me-

mm

diolani post Romanā esse ualde sublimem, illuc proficisci disposuit, assumpto secum Anathalone comite fidelissimo. Ingressus itaque ciuitatem, domino cooperante, magnam ciuiū multitudinem cōuertit ad Christum. Fundata demum ecclesia, constituit eam primariam supra cæteras eius prouinciæ ciuitates. Directoque ad Brixiensem ecclesiam Anathalone, ipse in Cyprum reuersus est. Qui ob prędicationem Christi a Iudæis cōprehēsus est, ac multis affectus supplicijs. Verentes autem ne liberaretur a quodā Eusebio uiro potente, ac Neronis propinquo, qui illuc aduenerat, eductum extra portam ciuitatis crudeliter cōbusserunt, reliqua ut in cōmuni unius apostoli.

In sanctorum martyrū Cantianorū, ad vesperas in cōmuni martyrū.

Ad matutinū. Lectio. j.

Seruus Christi Ambrosius episcopus, Christum uerum deum colētibus fratribus per omnem Italiam in domino salutem. Omnia quæ a sanctis dei gesta sunt uel geruntur, si quis uoluerit studiose perquirere, & sibi ac plurimis ædificationis exhibet fructum. Bene ac iucunde tres martyres uno pene uocabulo nuncupantur. Nec mirū si similes sint nomine, qui similes sunt passione. Audientes itaque Dulcisius pręses, & Sisinius comes, sanctos dei aduenisse, conueniri eos ab apparitoribꝰ pręceperūt: ut dijs thura pōerēt. Tūc martyres respōderūt. Nos demonijs non sacrificamus. At illi regressi, iudicibus quę dicta fuerāt retulerunt. Lectio. ij.

Tunc illi talem dederunt Diocletiano & Maximiano suggestio

nem dicentes. Aduenerunt huc tres germani ex urbe Roma, uno animo fortiter reluctantes, & nescio quem Christũ confitentes: quod pro ut uiderit clemẽtia uestra scriptis uestris decernite. His auditis iniquissimi Imperatores hanc dederunt autoritatem: ut si sacrificare nollent, capitali plecterentur sententia. Cũque hmõi definitio ad beatissimos martyres peruenisset: ascenso uehiculo, cũ Proto doctore suo, ex Aquileia urbe sunt egressi: nõ ut fugerẽt, sed ut citiꝰ ad martyriũ peruenirẽt. Lect. iij.

TUnc iudices iniquitatis hæc audiẽtes, iusserunt beatos martyres cõprehendi, hortantes eos, ut Ioui thura offerrẽt: famuli uero dei execrantes dixerũt se nũquã demonijs immolaturos, sed omnipotẽti deo. Tũc impijssimi uiri hoc audito ualde irati sunt, & iusserunt ut capite plecterentur. Beatissimi uero Cantius, Cãtianus, & Cantianilla, una cũ Proto pedagogo suo, gaudentes, & psallentes ducebantur a carnificibus, Oratione autẽ facta, ac positis genibus suis in terra, abscisa sunt capita eorũ, & ecce sanguis eorũ tãquã lac omnibus uidentibus apparuit. Eorum autem corpora venerabilis presbyter Zenus condiuit aromatibꝰ prẹtiosis: & in loculo optimo collocauit.

In sancti Viti martyris, Ad vesperas omnia de uno martyre, quãuis ecclesia Romana faciat de pluribus. Oratio.

DA ecclesiẹ tuẹ quẹ sumus domine sancto Vito intercedente superbe nõ sapere, sed tibi placita humilitate proficere. Vt proterua despiciẽs, qcũque matura sunt libera exerceat charitate. Per. Oratio.

DEus qui nos beati Viti martyris tui meritis & intercessione lætificas, concede propitius. Vt qui eius beneficia poscimus, dono tuę gratię cõsequamur. Per dominum. psall. O quã beatus Vitus in perpetuum, qui taliter promeruit a domino accipere coronam indulgentiæ, & triumphalem palmam martyrij. Cõple. Sancti tui. &c.

Ad matutinum.

Euangelium secundum Marcum. Lectio. j.

C.10. OFferebantur dño Iesu paruuli, ut tãgeret illos. Et reliqua.

Ex tractatu sancti Ambrosij Episcopi.

FOrtasse pueros aptos regno dicit esse cœlorum, quia malitiã nesciant, fraudare non nouerint, referire non audeant, scrutari ignorent opes, honorẽ ambitionemque nõ appetant. Sed non ignorare ista uirtus est, sed contemnere: nec continentiæ laus, ubi infirmitatis integritas. Nõ enim uirtus est non posse peccare, sed nolle: atque ita tenere perseuerantiam uoluntatis, ut uoluntas infantiã, usus imitetur naturã. Lectio ij.

DVrum uero aliquibus & immite uideri potest, quod discipuli ad dominum infantulos adire prohibebant: nisi uel mysteriũ intelligas, uel affectum. Neque enim inuidæ in pueros mentis asperitate faciebant, sed sedulę seruitutis obsequia domino deferebant: ne cõprimeretur a turbis. De hique alibi scriptũ est. Magister cõprimunt te turbæ. Respuẽda quippe est utilitas nostra, ubi diuinitatis iniuria ẽ.

Lectio. iij.

SCiebant ergo mysteriũ, quod utriusque populi uocatio deberetur: sed fortasse adhuc ordinem nescie-

bant. Nunc distantiã intẽde uerborum. Vbi ad se infantes accedere iubet, ut eos uel prędicatione, uel manuum impositione benediceret, pueros appellat: ubi pręcipit non scandalizandos, pusillos appellat. Non enim scandalizantur qui tanguntur a Christo, nõ labuntur qui Christo propinquãt. Sed labuntur illi, quos pusillos nõ ætatis exiguitas, sed uirtutis pusillitas facit.

In uigilijs sanctorũ martyrum Protasij & Geruasij. Ad uesperas lucernariũ. Signatum est super. Añt. in choro. Iusti epulentur.

Hymnus.

GRates tibi Iesu nouas, noui repertor muneris, Protasio, Geruasio martyribus inuẽtis cano.

Piæ latebant hostię, sed non latebat fons sacer: latere sanguis non potest, qui clamat ad deũ patrem.

Cælo refulgens gratia, artus reuelauit sacros: nequimus esse martyres, sed reperimus martyres.

Hic quis requirat testiũ uoces, ubi factum est fides: sanatus impos mẽtium, opus fatetur martyrum.

Cæcus recepto lumine mortis sacræ meritum probat: Seuerus est nomen uiro, usus minister publici.

Vt martyrum uestẽ attigit, & ora tersit nubila lumen refulsit illico: fugitque pulsa cæcitas.

Soluta turba uinculis, spiris draconum libera, emissa totis urbibus domum redit cum gratia.

Vetusta sicla uidimus iactata semicinctia tactu & umbra corporũ, ægris salutẽ redditam.

Gloria tibi domine. &c. R in choro. Hi sunt qui sequuti sunt domini mei Iesu Christi uestigia, nihil terrenum,

nihilque carnale cõcu-piscentes, Ad hoc per-tingere meruerunt, ut Christi martyres fierẽt. ℣. Ecce quam bonum & quam iucundũ habi tare fratres in unum. Ad hoc. Ãnt. Plantati in domo dñi, in atrijs dei nostri florebũt. ps. Bonum est confiteri. fol. 50. cum. Ecce nũc.

Oratio.

MArtyrum tuorum domine Protasij & Geruasij natalitia præeuntes, supplices te rogamus. Vt quos cœlesti gloria sublimasti, tuis adesse cõcedas fidelibus. Per dominũ. Ãnt. Ecce quam bonũ est fratres habitare in unum usque in sæculũ. ipsę. Sicut unguentum. fol. 73. Oratio.

ADesto domine sup-plicationibus no-stris, quas in beatissi-morũ martyrum tuorũ Protasij & Geruasij so lennitate deferimus. Vt qui nostre iustitiæ fidu-ciam nõ habemus, eo-rum qui tibi placuerũt meritis & intercessioni bus adiuuemur. Per do minum. In Magn. Dico autẽ uobis amicis meis, ne timeatis ab ijs qui oc cidũt corpus. Oratio.

LÆtificet nos quęsu mus domine beatissi morũ martyrum tuorũ Protasij et Geruasij glo riosa solennitas. Vt qui tibi placuerunt suis me ritis, pro nobis implo-rent auxiliũ. Per dñm. psall. Iusti & sancti. ut in cõi martyrũ. Oratio.

SAnctorum martyrũ tuorũ domine Pro tasij & Geruasij cõfes-sio beata cõueniat; & fragilitati nostrę subsi-diũ dignanter exoret. Per dñm. Ad matutin. ℟. Iustorum animę. Mediolani. Natiuitas sanctorum Protasij & Geruasij. Lectio. j.

EGo seruus Christi Philippus intra do mum meam sanctorum corpora cum filio meo

rapui & sepeliui. Quorum mater Valeria, pater Vitalis dicti sunt, quos uno ortu geminos genuerunt: & unum Protasiũ, alterũ Geruasium uocauerunt: qui per decẽ annos, post transitũ parẽtũ, lectioni & orationi uacãtes, hoc ordine, in anno cõuersionis suæ undecimo, ad palmã martyrij peruenerũt. Superueniẽte comite Astasio, qui proficiscebatur ad bellũ, quod a Marcomãnis fuerat excitatũ, occurrerũt ei tẽplorũ cultores cũ sacerdotib9 suis dicẽtes. Si uis lętus ad Augustos nostros reuerti & uictor, Protasium & Geruasiũ sacrificare cõpelle. Vehementer enim dij nostri de eorũ cõtemptu commoti, edicere nobis responsa cõtemnunt. ℟. Hi sunt qui sequuti sũt, ut supra. Lectio.ij.

AVdiẽs hęc Astasius, iussit eos teneri, & ad se adduci: quibus & dixit. Hortor uos ut a deorũ nostrorũ iniurijs tẽperãtes, ad immolandũ eis deuoti studeatis insistere: ut expeditio mea gnauiter celebretur. Geruasius dixit. Victoriã de cœlo debes a deo omnipotẽte requirere, & nõ a simulachris mutis & uãis: quę oculos habẽt sine lumine, aures sine auditu, os sine sermõe, manus sine tactu, pedes sine gressu. Indignatus comes iussit eũ tãdiu plũbatis cędi, quãdiu exhalaret spiritũ. ℟. Hæc est uera fraternitas, quæ nũquã potuit uiolari certamine, qui effuso sanguine sequuti sunt dñm. Cõtemnẽtes aulã regiã, peruenerũt ad regna cœlestia ℣. Hi sunt qui monita mea sequuti sunt, respuẽtes prædia & diuitias, sequuti sunt dñi mei Iesu Christi uestigia. Contemnentes.

Lectio. iij.

QVo amoto, iussit sibi astare Protasium, cui & dixit. Miser uel tu uiuere stude, & noli biothanatus fieri, sicut & frater tuus. Cui Protasius. Quis est miser, ego qui te non timeo, an tu qui me timere probaris? Astasius dixit. Ego quomodo te timeo? Protasius respõdit. In eo quod te times lædi a me, si non sacrificauero: si enim non timeres te lædi a me, ad sacrificium me nõ cõpelleres: ego autem te non timens contẽno minas tuas, & deũ solum qui regnat in cœlis adoro. Audiens hæc Astasius iussit eum fustibus cædi. Cui Protasius. Ego tibi non irascor, sed tui misereor, quia nescis quid facias: age ergo ut cœpisti, ut mihi possit hodie cum fratre meo benignitas nostri saluatoris occurrere. Astasius comes iussit eum capite cædi. Quod quũ factum esset, ego Philippus abstuli cum filio meo furtim nocte sãcta ista corpora: & in domo mea, deo solo teste, in ista arca saxea sepeliui. Te deum laudamus. In Benedictus. Añt. Vos estis ciues sanctorum, & domestici dei, super ædificati super fundamentũ apostolorũ & prophetarũ. In Benedicite. Vestri capilli capitis oẽs numerati sunt, nolite timere multis passeribus melio res estis uos. Oratio.

COncede quæsumus dñe populo tuo ueniam peccatorum, & religionis augmentum. Atque ut ei dona tua multiplices, sanctorum martyrum tuorũ Protasij & Geruasij patrocinia fac adesse, & largire pręsidia. Per dñm. In Laudate. Hi sunt qui sequuti sunt domini mei Iesu Christi uestigia. Cap. Mirabilis deus &c. ps. direct. Beati

oēs. fol. 71 hymnus. Grates tibi. psallenda. Sanctus Ambrosius dixit, gratias tibi domine Iesu, quod hoc tempore tales nobis sanctorū martyrū spiritus excitasti, quo ecclesia tua præsidia maiora desiderat: cognoscant omnes, quales ego propugnatores requiram, qui propugnare possint, impugnari nō soleant. Cōplet. Exultabunt.

Oratio.

PRæsta quæsum⁹ omnipotens deus. Vt nos geminata lętitia hodiernę festiuitatis excipiat, quæ de beatissimorū martyrum tuorū Protasij & Geruasij glorificatiōe procedit: quos eadem fides & passio fecit esse germanos. Per dominum.

Ad tertiam. Epistola.

HI sunt qui sequuti sunt domini mei Iesu Christi uestigia: nihil terrenum, nihilque carnale cōcupiscentes; ad hoc pertingere meruerunt, ut Christi martyres fierent. ℟. Deo gratias. ℣. Ecce quā bonū & quā iucundū. Alleluia alleluia. ℣. Habitare fratres in unū Alleluia alleluia. ℣. Gloria. &c. Capitulū. Hi sunt qui monita mea sequuti sunt, respuentes prædia & diuitias. Alleluia. Kyr. Oratio. Cōcede quęsumus dñe.

In matut. Ad sextam. Epistola.

HÆc est uera fraternitas, quæ nūquā potuit uiolari certamine: qui effuso sanguine sequuti sunt dominum, contēnentes aulam regiam peruenerunt ad regna cœlestia. ℟. Deo gratias. ℣. Hi sunt qui mōita mea sequuti sunt. Alleluia alleluia ℣. Respuentes prædia & diuitias alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Plantati in domo domini, in atrijs domus dei nostri florebūt. Alleluia. Kyr.

Oratio. Pręsta quęsumus dñe. in matutino. Ad nonam. Epistola.

Eph. 2. Vos estis ciues sanctorũ, et domestici dei, super ædificati super fundamentũ apostolorũ & prophetarũ. ℟. Deo gratias. ℣. Plantati in domo domini. Alleluia alleluia. ℣. In atrijs domus dei nostri florebunt. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Exultabũt sancti. &c. vt in cõi. Oratio. Sanctorum martyrum tuorum. vltima in vesperis. Eodẽ die ad vesperas ubi fit festum. Lucer. Timete dñm. Añt. in choro. Iusti epulentur. Hymnus. Grates tibi Iesu. ℟. in chõ. Hæc ẽ uera fraternitas. ut in matut. Añt. Vestri capilli. in matut ps. Beati oẽs qui. Oratio. Cõcede quęsumus dñe. añt. Hi sunt qui sequuti. ps. Ecce quã bonum. Oratio. Præsta quæsumus omnipotẽs. In magnificat. Vos estis ciues. Oratio. Lætificet nos quæsumus. in vigil. psall. Sanctus Ambrosius. Oratio. Sanctorũ martyrũ. in vigil. priuatim uero possunt dici vesperę ut dictũ est, cũ psall. sancti sequẽtis, uel de sancto sequenti cum psallen. Sanctus Ambrosius.

In sancti Iuliani martyris, ad vesperas omnia de uno martyre hoc tamẽ festum ab historicis ponitur in mense Ianuarij. Oratio.

Concede quæsumus omnipotens deus. Vt qui triumphũ laudabilẽ beati martyris tui Iuliani recolimus, digna ipsius sectando uestigia, gaudiorum eius participes effici mereamur. Per dominum.

Oratio.

Præsta quæsum⁹ omnipotens deus. Vt sicut beatum Iulianũ cõiugali toro sociatũ uirginitatis cultu decenter

ornasti, ita & nos per eius intercessionẽ a sordibus piaculorũ abluas, & corda nostra claritate tuæ gratiæ irradiare digneris. Per dominum. Ad matutinũ.

Lectio. j.

Euangelium secundum Lucam.

CVi simile est regnũ dei, & cui simile æstimabo illud? simile est grano sinapis. Et reliqua. Ex tractatu sancti Ambrosij episcopi.

DOcet nos præsens lectio naturam cõparationũ spectandam esse non speciem. Itaque uideamus, cur sublime regnum cœlorũ grano sinapis cõparetur? Nam memini etiã alio loco granum sinapis lectum, ubi fidei cõfertur: dicente domino. Si habueritis fidẽ sicut granum sinapis, dicetis huic monti, tollere & iactare in mare. Nec exigua hæc sed magna est fides, quę mõti possit, ut se transferat, imperare. Neque enim mediocrem fidem dñs exigit ab apostolis, quibus aduersus altitudinẽ extollentẽ se nequitiæ spiritalis scit esse certandum. Lectio. ij.

NVnc ex natura si napis quæ uirtus cõparationis sit, æstimemus. Granũ certe eius, res est uilis, & simplex: si teri cœperit, uim suã fundit. Etiã fides primo simplex uidetur, sed si teratur aduersis, gratiam suę uirtutis effundit: ut alios quoque, qui uel audiunt, uel legunt, odore sui cõpleat. Granũ sinapis martyres nostri sunt, Fœlix, Nabor, Victor, Geruasius, Protasius, Nazarius. Habebant odorẽ fidei, sed latebant: uenit persequutio, arma posuerunt, colla flexerunt: contriti gladio per totos terminos mũdi, gratiam sui sparsere martyrij. Lectio. iij.

Simile est fermento, quod acceptum mulier abscondit in farina. Qui in Matthęo legimus tribus mēsuris absconditum esse fermentum: congruere uisum est, ut dei filium crederemus absconditum in lege, adopertum in prophetis, euangelicis prędicationibus adimpletum: ut perfectam fidē nobis acquirat ex omnibus. Nec sum dubius animi, quod aliqui de hoc mundo dictum putent: donec fermentetur in lege, prophetis, & euangelio: ut dominum omnis lingua fateatur. Duobus enim testamentis fides nostra consurgit: nec iniuriā facit, qui parem dixerit in utroque fidei esse mensuram: quū dicat ipse dominus. Si crederetis Moysi, crederetis & mihi: quia & in Moyse dominus loquutus est.

In vigil. natiuitatis sancti Ioannis Baptistę. Ad vesperas Lucern. Paraui lucernam. fol. 214. Ant. in choro. Lætabitur iustus. quæ an conueniat uiderint alij. Hymnus.

Almi prophetę progenies pia, clarus parente, & nobilior patre, quem matris aluus claudere nescia, ortus herilis prodidit indicē.

Quū uirginalis regia, gloriam summi tonantis, nomine pignoris, gestaret, aula nobilis intimo, claustro pudoris fertilis integro.

Vox suscitauit missa puerperæ, fouitque uatis gaudia paruuli: matres prophetant munere pignorum, mutus loquutus nomine filij est.

Scribendus hic est, uocis ut augeat nostræ canores, duraque uincula dissoluat oris larga propheticis uerborum habenis litera nominis.

Vox namque uerbi,

uox sapientiæ est, maior prophetis, & minor angelis: qui prçparauit corda fidelium, strauit que rectas iustitiæ uias.
Assertor æqui, nō ope regia, nec morte dura, linquere tramitem ueri coactus, non licet, ait, tibi uxorem habere fratris adulteram.
Hinc ira regis, sęuaque funera, saltationis munere uendita: mensas tyrāni & uirginis ebrius luxus repleuit sanguine sobrio.
Hæc uitricus dat dona uesanior, quā si ueneni pocula traderet: negare præstat quam dare uitricum, odisse præstat, plus nocet horū amor.
Gloria tibi domine maxime, gloria unigenito filio, una cum sancto spiritu ęqualiter in sempiterna sæcula cōuenit. Amen. ℟. in choro. Priusquam te formarē in utero noui te, & ante quā exires de uentre sanctificaui te, & Prophetam in gentibus po sui te. ℣. Misit dominus manū suam, & tetigit os meū, & dixit mihi. Prophetam. Añt. Erant iusti ambo ante dominū, incedentes in omnibus mādatis eius. ps. Beati omnes qui. fol. 71. cum Ecce nūc.

Oratio.

Virtutum cœlestiū deus, qui annua beati Ioannis Baptistæ solēnia frequentare cōcedis, præsta quæsum⁹. Vt per te securis eadē mentibus celebremus, & eius patrocinio promerente, plenæ capiamus securitatis augmētum. Per dominum. Añt. De uentre matris meæ uocauit me dominus nomine meo. ps. Credidi. fol. 64. uel potius. Zacharias quū esset in templo, apparuit ei angelus dicens; uxor tua Elisabet concipiet & pariet filiū, & uocabitur nomen eius

Ioannes, & in natiuitate eius multi gaudebunt. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui instituta legalia, & sanctorum pręconia prophetarũ in diebus beati Baptistę Ioannis implesti, præsta quæsumus. Vt cessantibus significationum figuris, ipsam sui manifestationẽ ueritas eloquatur Iesus Christus dominus noster. Qui tecum. In magni. Vt audiui uocem salutaris tui in aurib⁹ meis, exultauit infans in utero meo. uel dicitur sequens añt, quia prior dicitur in uisitatione. Ioãnes pręcedet in spiritu & uirtute Eliæ, ut conuertat corda patrũ in filios, & incredulos ad pœnitentiã, parare deo plebem perfectã. Oratio.

Deus qui præsentẽ diẽ honorabilẽ nobis in beatis Ioannis natiuitate fecisti, da populis tuis spiritalium gratiã gaudiorũ: & omniũ fidelium mentes dirige in uiam salutis & pacis. Per dñm. psall. Maior prophetis & minor angelis, qui præparauit corda fideliũ. Cõplet. Sancti tui Oratio.

Deus qui beatũ Ioãnem Baptistam tua prouidentia destinasti, ut perfectã plebẽ Christo domino prępararet, da quæsumus. Vt familia tua huius intercessione præconis, & a peccatis omnibus exuatur, & eũ quẽ prophetauit inueniat. Qui tecũ uiuit. Ad matut. ℟. post hym. Præcursor dñi uenit, de quo ipse testatur, null⁹ maior inter natos mulierum. Ioanne Baptista. ℣. De uentre matris meæ uocauit me dñs nomine meo. Ioanne. Ad primũ nocturnum eius decurię quę occurrerit loco antiphonę ferialis põt dici hæc añ. Priusquã te formarẽ in

utero noui te, & ante quã exires de uẽtre san ctificaui te, & prophetã in gentibus posui te.
Ad secundũ nocturnũ añt. De uentre matris. ut supra in vesperis.
Ad tertiũ nocturnum añt. Ioannes est nomẽ eius, & multi in natiui tate eius gaudebunt.
Sermo sancti Ambrosij episcopi.

Lectio. j.

SAncti Ioannis Baptistę natalẽ hodie prosequuturus tacere uellẽ, & laborẽ atque imperitiã meã silentio coercere, sed eius ipsa uis nominis minime me silere permittit. Si enim pater Zacharias, quũ eũ nominauit, uocẽ recepit, quãto magis nos, quũ laudamus illũ, eloquium promereremur. Quũ enim Zacharias, propter incredulitatẽ natiuitatis illius, ab angelo silẽtij esset taciturnitate mulctatus, subito nato filio, quũ apud proximos esset intẽtio quo nomine uocaretur, tunc acceptis pugillaribus, ut stylũ figeret, linguã resoluit, ac literas sermone pręuenit, & Ioannẽ nõ testatus est sed loquutus. ℟. Elisabet Zacharię uirũ magnum genuit Ioannem Baptistam, præcursorem domini. Cuius natalitio lætatur ecclesia. ℣. Accipiens pugillarẽ scripsit dicẽs, Ioãnes est nomen eius. Cuius.

Lectio. ij.

VIdete igitur sancti Baptistę meritum: uocem patri reddidit, sacerdoti eloquentiam reparauit. Videte (inquam) meritum: os quod angelus alligauerat, Ioannes absoluit: quod Gabriel obstruxerat, paruulus reserauit: quãquã & ipse sit angelus, sicut scriptum est de eo. Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam. Respicite igitur Ioãnem, Malachię 3

quantauis sit eius uoca-
buli: cuius nuncupatio
reddidit muto uocē, pa
tri pietatē, populo sacer
dotē. Prius enim erat ta
cēs lingua, sterilis filio,
priuatus officio: at ubi
Ioānes nascitur, fit repē
te pater propheta uel
pōtifex, loquela usum
recipit, prolē affectio
suscipit, sacerdotē fun
ctio recognoscit. ℟.
Me oportet minui, illū
autē crescere, qui post
me uenit, ante me fa-
ctus est. Cuius nō sum
dignus corrigiā calcea-
mentorum soluere. ℣.
Ecce agnus dei, ecce
qui tollit peccatū mūdi.
Cuius. Lectio iij.

Q Vum ergo tanta
uis sit eius uoca-
buli, dicturi de eo, & si
tacere uolumus, silere
nō possumus. Ipse enim
Ioannes uox clamātis
dicitur: ego sum (inquit
ipse de se) uox claman-
tis in deserto. Videte
quid dixerit: non enim
ait tantū, ego sum uox,
sed & clamantis: uox
scilicet, ut ad fidem cō
sequendā uox aures pe
netret, clamor corda
concutiat: uox regnū
prædicet, clamor iudi-
cium cōminetur. Ma-
gnus igitur Ioannes,
cuius magnitudini etiā
saluator testimoniū per
hibet dicens. Inter na-
tos mulierū maior non
est Ioanne Baptista.
Præcellit cunctis, emi-
net uniuersis, antecedit
prophetas, supergredi
tur patriarchas: & quis-
quis de muliere natus
est, inferior est Ioanne.
Te deum laudamus.
In Benedictus. Apertū
est os Zacharię, & pro
phetauit dicens, bene-
dictus deus Israel.
Ad crucem. Iustus in
perpetuū. In Cantem°.
Gloriosus. vel. Elisa-
bet Zachariæ uirū ma
gnum genuit Ioannem
Baptistā. In Bñdicite.
De utero senioris, & de
sterili, natus est Ioānes
pręco luminis. Oratio.
Concede

Concede nobis humani generis conditor atque reparator. Vt ad celebranda sancti Ioannis natalitia, & figuratis ante per legem mētes nostrę mysterijs instruantur, & ijsdem Christi reuelatione patefactis proficiant in futurum. Per eundem.

In Laudate. Innuebāt patri eius quem vellet vocari eum, & scripsit dicens, Ioannes est nomē eius. Cap. Cuius natalitio lætatur ecclesia. ps. direct. Beatus uir. fol. 62. Hymnus. Almi prophetę. ut supra psal. Tu puer propheta altissimi uocaberis, pręibis enim ante faciem domini parare uias eius. Cōple. Iustus ut palma.

Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, da cordibus nostris illam sequi tuarum rectitudinē semitarū, quā beati Ioānis Baptistę uox clamātis edocuit. Per dñm.

Ad tertiam. Epistola.

Priusquam te formarē in utero noui te, & antequam exires de uentre sanctificaui te, & prophetam in gentibus dedi te. ℟. Deo gratias. ℣. Fuit homo missus a deo. Alleluia alleluia. ℣. Cui nomē erat Ioannes. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Hic uenit in testimonium, ut testimoniū perhiberet de lumine, alleluia. Kyr. Oratio. Omnipotens sempiterne deus da. ultima in matut. Ad sextam. Iere. 1.

Epistola.

Ecce dedi uerba mea in ore tuo, ecce constitui te super gentes & regna: ut euellas, & destruas, & disperdas, & dissipes, & ædifices, & plantes. ℟. Deo gratias. ℣. Zacharias quū esset in templo. Alleluia alleluia. ℣. Apparuit ei angelus dicens. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. cap. Vxor tua Iere. 1.

nn

Elisabet cōcipiet, & pariet filium, & uocabitur nomen eius Ioannes, alleluia. Kyriel.

Oratio.

PRęcursoris tui Ioannis Baptistę nos quęsum' domine intercessio sancta commendet. Vt & spiritualibus mereamur eius prædicationibus erudiri, et eo quo præcipis, ipso iuuante, nostra possit peruenire fragilitas. Qui cū patre.

Ad nonam. Epistola.

Isaię. 49. AVdite insulę, & attendite populi de longe: dominus ab utero uocauit me, de uentre matris meæ recordatus est nominis mei. ℟. Deo gratias ℣. Ioānes pręcedet in spiritu. Alleluia alleluia. ℣. Et uirtute Eliæ. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Inter natos mulierum non surrexit maior Ioanne Baptista, alleluia. Kyriel.

Oratio.

BEati nos quæsumus dn̄e Baptistę Ioānis oratio, et intelligere Christi tui mysterium postulet & mereri. Qui tecū uiuit. Eodem die ad uesperás. Lucer. Exortum est. Añt. in choro. Fuit homo missus a domino, cui nomen Ioannes erat, hic uenit ut testimonium perhiberet de lumine, & pararet deo plebem perfectam. Hymnus. Almi prophetæ. vt supra. ℟. in choro. Elisabet Zacharie. vt in matut. Añt. De utero senioris. vt in matutino in benedicte. ps. Laudate pueri dominum. cum. Ecce nunc.

Oratio.

DEus qui hunc diē ortu præconis tui atque Baptistę Ioannis consecrare dignatus es, quum puerperium mater sterilis, & uocem pater mutus accepit, concede propitius. Vt illud quod saluator no

ſter geſsit in Iordane myſterium, hoc in omnibus catholicis ſemper celebretur eccleſijs. Per eundem. Añt. Innuebant patri, vt in matut. ps. Beati omnes qui. fol. 71.

Oratio.

OMnipotens ſempiterne deus, qui etiam in beati Ioannis generatione promerenda confeſsionem plebis inſtituis, da nobis fidei pietatiſque conſtantiam. Vt magis magiſque fateamur excellentiam nuntiati, quã tanta ſit gloria nuntiantis. Per eundem dominum. In magnificat. Inter natos mulierum non eſt maior Ioanne Baptiſta, maior prophetis & minor angelis, qui pręparauit corda fidelium. Oratio. Præcurſoris tui Ioãnis. vt ſupra ad ſextam. pſallẽda. Lumen quod animi cernunt, non ſenſus corporeus, in utero uidit Ioannes exultans in domino: natus eſt luminis pręcurſor, propheta mirabilis: oſtendit agnum qui uenit peccata mundi tollere. Cõplet. Sancti. &c. Oratio. Beati nos quæſumus domine. vt ad nonam. Deinde fit cõmemoratio de ſancto ſequenti.

In ſanctorum Ioannis & Pauli omnia de pluribus martyribus.

Oratio.

DEfende quæſumus domine plebem tuam, in ſola miſericordiæ tuæ uenia confidentem. Et interuenie̅tibus ſanctis tuis Ioanne & Paulo, quicquid eidem debetur pro caſtigatione delicti, tranſeat ad cõſolationis effectum. Per dominum.

Oratio.

BEatorum martyrũ tuorũ Ioãnis & Pauli natalitia ueneranda

quęsumus domine ecclesia tua deuota suscipiat: & fiat magnæ glorificationis amore deuotior. Per dominum.

Romæ passio sanctorũ Ioannis & Pauli fratrũ.

Lectio. j.

QVorum prior prępositus alter primicerius fuit Constantiæ uirginis Constantini filiæ. Porro Iulianus Cęsar, cupiditate sacrilega, auaritiam suam euãgelij testimonio corroborabat. Nam facultates ac patrimonia Christianis auferẽs dicebat. Christus in euangelio docuit, qui non renunciauerit omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus. Quũque audisset quod Paulus & Ioannes quotidie Christianos pauperes ex opibus recrearent, quos Constantia reliquerat: misit qui eos circũuenirent, ut Iuliano adhærerent. Nos Christiani sumus respõderunt Ioannes & Paulus, ideo pro iniquitate tua a societate imperij tui nos subtraximus

Lectio. ij.

ET ego (inquit Iulianus) clericatum obtinui, sed considerans uanum esse inertiam sectari & otium, bellicis rebus animum tradidi: deorum quoque fauore quibus sacrificaui, ad imperij perueni fastigium. Proinde si fuero cõtemptus a uobis, necesse erit mihi ita agere, ne contemnar a uobis. Paulus & Ioannes dixerunt. Iniuriam tibi non facimus, si deum tibi præponimus, qui fecit cœlum & terram: tuas minas non timemus, neque ad palatiũ tuũ sumus unquã uenturi. Quibus Iulianus, decem dierum indutiæ uobis cõceduntur, quibus transactis, si ultro ad me nõ ueneritis, coacti postmodum facietis, quod sponte facere

non curatis. Lectio. iij.
TVnc sancti per totos decē dies eleemosynis institerūt, die noctuque, undecima die missus est ad eos Terentianus cāpi ductor, cum militibus, hora cœnę: qui ingressus inuēit eos orantes, quibus dixit. Dominus noster Iulianus hanc statuam Iouis pusillam ad uos misit, ut illam adoretis: sin minus, ambo gladio feriemini. Si Iulianus dominus tuus est, dixerunt sancti, habeto pacem cum eo: nobis autem nullus alius est dominus, nisi unus deus, pater, filius, & spiritus sanctus. Transacta itaque noctis hora tertia, facta fouea intra domū eorum, Terentianus sine ullo strepitu (ut iusserat Iulianus) eos decollauit, decollatos uero protinus in foueam reposuit, diuulgans quod iussu Cæsaris missi fuissent in exilium.

In vigil. sanctorum Petri & Pauli, ad vesperas Lucer. Signatum est. Ant. in choro. Iusti epulentur. Hymnus.

APostolorum passio diē sacrauit sæculi, Petri triumphum nobilem, Pauli coronā prę ferens.

Coniunxit æquales uiros cruor triumphalis necis: deum sequutos præsules Christi coronauit fides.

Primus Petrus apostolus, nec Paulus impar gratia: electionis uas sacræ, Petri adæquauit fidem.

Verso crucis uestigio, Simon honorem dans deo, suspensus ascendit dati nō immemor oraculi.

Præcinctus ut dictum est senex, leuatus & ab altero: quo nollet iuit, sed uolens mortem subegit asperam.

Hinc Roma celsum uerticem deuotionis extulit: fundata tali sangui

ne, & uate tãto nobili.
Tantæ per urbis ambitum stipata tendunt agmina: trinis celebratur uijs festum sacrorũ martyrum.
Prodire quis mundum putet, concurrere plebem poli, electa gentium caput, sedes magistri gentium.
Gloria tibi. ℟ in chõ.
Apoc. Isti sunt duæ oliuæ & duo candelabra lucentia ante dominũ. Habẽt potestatem claudendi cęlum nubibus, & aperiendi portas eius, quia linguæ eorũ claues cœli factæ sunt. ℣. In omnem terram exiuit sonus apostolorũ, & in fines orbis terræ uerba eorum. Habent. Añt. Vos estis lux mundi, & lucerna lucẽtis iis qui in domo sunt. ps. Gaudete iusti. fol. 16.

Oratio.

Familiam tuã quæsumus domine propitius intuere, & apostolicis foue præsidijs. Vt eorum precibus gubernetur, quibus nititur te constituente principibus. Per dominum.

Añt. Petrus & Paulus duo sunt luminaria, per quos omnis mũdus illuminabitur. ps. Beati omnes. fol. 71. Oratio.

Deus cui & martyrum fides, & ueneranda sanctorum uita complacuit: quique gradientem apostolum Petrum in elemento liquido confirmasti: nos quoque sæculi turbine fluctuãtes dexteræ tuæ protectione conserua. Per dominũ. In Mag. Simon Ioannis diligis me plus his, tu scis domine quia amo te.

Oratio.

Deus cuius dextera beatum Petrũ ambulantem in fluctibus ne mergeretur erexit, & coapostolũ eius Paulũ tertio naufragãtẽ de profundo pelagi liberauit, exaudi propitius supplicationem nostrã,

& concede : ut ambo-
rum meritis æternę tri
nitatis gloriam conse-
quamur. Qui uiuis.
psallēda: Vos qui se-
quuti. in cōmuni apo-
stolorū. Oratio. Exau
di nos deus salutaris no
ster. Ad matutī R. post
hymnum. Tu es pastor
ouium. fol. 278.
Sermo sancti Ambrosij
Episcopi. Lectio. j.

QVum omnes apo
stoli parem gra-
tiam apud dominū san
ctitatis obtineant, ne-
scio quo tamen pacto
Petrus & Paulus uidē
tur præ cæteris pecu-
liari quadam in saluato-
rem fidei uirtute præ-
cellere : quod quidem
ex ipsius domini iudi-
cio possumus approba-
re. Nam Petro, sicut
bono dispensatori, cla
ué regni cœlestis dedit,
Paulo, tanquā idoneo
doctori, magisterium
ecclesiasticę institutio-
nis iniunxit : scilicet,
ut quos iste erudierit ad
salutem, ille suscipiat
ad quietem : & quorū
corda Paulus patefece
rit doctrina uerborum,
eorū animabus Petrus
aperiat regna cœlorū.
R. Angelus domini Pe
trum suscitauit, & di-
xit, surge uelociter.
Et ceciderunt catenæ
de manibus eius. ℣.
Eloquium domini ussit
eum, misit rex & sol-
uit eum, princeps po-
pulorū, & dimisit eum.
Et ceciderunt.

Lectio. ij.

CLauem enim quo-
dāmodo a Christo
scientiæ & Paulus acce
pit. Ambo igitur cla-
ues a domino percepe-
runt, scientiæ iste, ille
potentiæ : diuitias im-
mortalitatis ille dispen-
sat, scientiæ thesauros
iste largitur. Sunt enim
scientiæ thesauri, sicut
scriptū est. In quo sunt Col.2.
oēs thesauri sapiētiæ &
sciētiæ absconditi. Vna
die passi sunt, ut ad Chri
stū pariter peruenirēt.

Vno in loco, ne alteri Roma deesset. Sub uno persequutore, ut æqualis crudelitas utrunque constringeret. Dies ergo pro merito, locus pro gloria, persequutor decretus est pro uirtute. R. Surge Petre, & indue te uestimenta tua, accipe fortitudinẽ ad saluãdas gẽtes. Quia ceciderunt catenæ de manibus tuis. ℣. Scio quia misit dominus angelum suum, & eripuit me de manu Herodis, & de omni expectatione plebis Iudęorum. Quia. Lectio. iij.

ET in quo tandẽ loco martyrium pertulerunt? In urbe Roma, quæ principatum & caput obtinet nationum: scilicet, ubi caput superstitionis erat, illic caput quiesceret sanctitatis. Et ubi gentilium principes habitabant, illic ecclesiarum principes morarẽtur. Hodierna igitur die beati apostoli sanguinem profuderunt. Sed uideamus causam, quare ista perpessi sunt: scilicet quod inter cætera mirabilia, etiam magnum illũ Simonẽ, orationibus suis, de aeris uacuo, pręcipiti ruina prostrauerũt. Te deum laudamus. In Benedictus. Simon Ioannis. vt supra in vesperis. In Benedicite. Petre amas me, domine tu scis quia amo te.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, da populis tuis apostolorum tuorum Petri & Pauli natalem plena deuotione uenerari. Vt quorũ doctrinis & confessione trinitatis unius institutus est mundus, eorũ suffragantibus meritis, diuinæ seruiat unitati. Per dñm. In Laudate. Dic mi Petre si amas me, domine, tu scis, tu nosti quia amo te. Cap. In omnem terrã exiuit sonus apostolo

rum, & in fines orbis terræ uerba eorum. ps. directus Beati oēs. fol. 71. Hymnus. Apostolorum passio. psal. Vt cognosceres me, spiritus patris mei manifestauit tibi, dicit dominus: & ego dicam tibi, tu es Petrus, tibi enim trado claues regni cœlorū: Paulus uero uas electionis est mihi alleluia. Cōple. Exultabunt sancti in. Oratio.

DEus qui beato Petro apostolo tuo, collatis clauibus, animas ligandi atque soluendi pontificium tradidisti, concede quæsumus: ut eius intercessionis auxilio, a peccatorum nostrorum nexibus liberemur. Qui uiuis &c. Ad tertiam. Epistola.

Act.12 PEtrus quidem seruabatur in carcere, oratio autem fiebat sine intermissione ab ecclesia ad deum pro eo. ℟. Deo gratias. ℣. In omnem terram. ut in cōmuni apostolorum. Cap. Nimis honorādi. &c. Oratio. Deus qui beato Petro. ultimā in matutino. Ad sextam. Epistola.

ANgelus domini astitit, & lumen refulsit in habitaculo illo: Act.12
percussoque latere Petri, suscitauit eum dicēs, surge uelociter, & surrexit: & ceciderunt catenæ de manibus eius. ℟. Deo gratias. ℣. Nimis honorandi. ut in cō muni. Cap. Constitues eos. Oratio. Exaudi nos deus. ut supra in vesperis uigil. ultima. Ad nonam. Epistola.

PEtrus ad se reuersus dixit: nunc scio uere, quia misit dominus angelum suum, & eripuit me de manu Herodis, & de omni expectatiōe plebis Iudęorum. ℟. Deo gratias. ℣. Cōstitues eos. ut in cōi. Cap. In hoc cognoscent. &c. Oratio.

APostolico quæsumus domine beatorum Petri & Pauli patrocinio nos tuere: & eosdem quorum tribuisti solennia celebrare, fac nostros semper esse custodes. Per dominũ. Ad vesperas. Lucern. Timete dominum. Añt. in choro. Iusti epulentur. Hymnus. Apostolorũ passio. vt supra. R. in choro. Surge Petre. vt in matutino. Añt. Petre amas me. in matut. ps. Beati oẽs. fol. 71. Oratio. Omnipotens sempiterne de9. in matut. Añt. Dic mi Petre. ut supra. ps. Domine probasti me. fol. 75. Oratio. Deus qui beato Petro. vltima in matut. In mag. Isti sunt duo testamenta, quæ fulgent in uniuersa terra, qui sicut agni exultauerunt ante faciem domini dei sui.

Oratio.

DEus qui ecclesiam tuam beati apostoli tui Petri fide & nominę consecrasti, quique beatum illi Paulũ ad prędicandam gentibus gloriam tuam sociare dignatus es, concede. Vt omnes qui ad eorum solennitatem cõuenerunt, spiritali remuneratione ditentur. Qui uiuis. psallenda. Vt cognosceres me. vt supra. Compl. Sancti tui. Oratio. Apostolico quæsumus dñe. vt ad nonam.

In vigilijs Visitationis beatę Marię ad vesperas Lucer. Quoniam. Añt. in choro. Lætamini cœli. fol. 220. quæ quidem in vigil. nõ uideo quomodo cõueniat. Hymnus. Mysteriũ ecclesię. fol. 179. R. in choro. Vidi speciosam. fol. 439. Añt. Aue uirgo Maria gratia plena dominus tecum. ps. Dilexi quia. fol. 65. cum. Ecce nũc.

Oratio.

DEus qui uirginalē aulam beatę Marię in qua habitares eligere dignatus es, da quęsumus. Vt sua nos defensione munitos iucundos facias suæ interesse uisitationi. Qui uiuis.

Añt. Elisabet Zachariæ uirum magnum genuit Ioannem Baptistã. psalm⁹. Gaudete iusti. fol. 16.

Oratio.

SVpplicationem seruorũ tuorũ deus miserator exaudi. Vt qui in visitatione dei genitricis & uirginis Marię cõgregamur, eius intercessionibus a te de instãtib⁹ periculis eruamur. Per eundem. in mag. Vt audiui uocē. in vigil. sancti Ioannis fol. 463

Oratio.

FAmulis tuis quæsumus domine cœlestis gratię munus impartire: Vt quibus beatæ uirginis partus extitit salutis exordiũ, uisitationis eius uotiua solēnitas pacis tribuat incrementum. Per dñm. psall. Lumen quod animi cernunt. fol 466 neque uideo hanc psallendã huic officio congruere. Cõplet. Quoniam tu illuminas.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui gloriosæ uirginis matris Marię corpus & animam, ut dignum filij tui habitaculum effici mereretur, spiritu sancto cooperante præparasti, da: ut cuius uisitationis festiuitate lætamur, eius pia intercessione, ab instantibus periculis, & a morte perpetua liberemur. Per eundem, eiusdem.

Ad matutinũ. ℟. post hymnum, Beata & uenerabilis. fol. 221. In De nocte. Suscipiãt domine montes & colles populo tuo pacem. In Confirmatum Beatã me dicent omnes generationes, quia ancillã humilem respexit deus.

In Clamaui. Beata es Maria, quæ credidisti, perficientur in te quæ dicta sunt a domino.

Euangelium secundum Lucam. Lectio. i.

Cap.1 EXurgẽs Maria abijt in montana cũ festinatiõe, in ciuitatẽ Iuda. Et reliqua.

Homilia sancti Ambrosij Episcopi.

MOrale est omnibus, ut qui fidem exigunt, fidem astruãt. Et ideo angelus, quum abscõdita nuntiaret, ut fides astrueretur exemplo, senioris fœminæ sterilisque conceptum uirgini Mariæ nuntiauit: ut posibile deo omne quod ei placuerit asfereret. Vbi audiuit hoc Maria, nõ quasi incredula de oraculo, nec quasi incerta de nũtio, nec quasi dubitans de exemplo: sed quasi læta pro uoto, religiosa pro officio, festina pro gaudio, in mõtana perrexit. ℟. Portam hanc quam. fol. 180.

Lectio. ij.

QVo enim iam deo plena, nisi ad superiora cũ festinatione conscenderet? Nescit tarda molimina spiritus sancti gratia. Discite & uos sanctæ mulieres sedulitatem, quã prægnãtibus debeatis exhibere cognatis. Mariã, quę ante sola in intimis penetralibus uersabatur, non a publico uirginitatis pudor, non ab studio asperitas montium nõ ab officio prolixitas itineris retardauit. In montana uirgo cum festinatione, uirgo officij memor, iniuriæ immemor, affectu urgente nõ sexu relicta perrexit domo. ℟. Benedicta tu inter mulieres. fol. 179

Lectio. iij.

DIscite uirgines, nõ circumcursare per alienas ædes, nõ demorari in plateis, nõ aliquos in publico miscere sermones. Maria in

domo sera, festina in publico: mansit apud cognatam suam tribus mẽsibus. Et enim quę propter officium uenerat, inhærebat officio. Mansit etiam mensibus tribus: nõ quod domus eam delectaret aliena, sed quia frequenter uideri in publico displicebat. Te deũ laudamus. In Benedictus. Vt audiui uocem. ut supra. Ad crucem. Ante multum temporis prophetauit Ezechiel, uidit portam clausam, & te deũ ante sæcula ex ea procedentem, pro salute mundi, & erit semper clausa: demonstrans uirginem, quia post partũ permanet uirgo. In Canticũ. Beata progenies. fol. 107. In Benedicite. Dignus es dñe. fol. 107. Oratio. Deus qui uirginalẽ. ut supra. In Laudate. Elisabet Zacharie. ut supra. Capitulũ. Cuius natalitio lætatur ecclesia. ps. directus, Fundamenta eius. fol. 47. Hymnus. Mysteriũ ecclesiæ. fol. 179. psall. Lumen quod animi. Cõplę. Dominus in cœlo. &c. Oratio. Supplicationẽ seruorũ. ut supra. psall. Virgo dei genitrix, quem totus nõ capit orbis, in tua se clausit uiscera factus homo. Vera fides geniti purgauit crimina mundi, & tibi uirginitas inuiolata mãet. Cõplę. Sit splendor. Oratio. Famulis tuis. Ad primã Confitemini. & ad tertiam. Iam surgit.

Ad tertiam. Epistola.

EGo mater pulchrę dilectionis, & timoris, & agnitionis, & sanctæ spei: in me omnis gratia uiæ & ueritatis, in me omnis spes uitæ & uirtutis. ℟. Deo gratias. ℣. Aue Maria gratia plena dominus tecũ Alleluia alleluia. ℣. Benedicta tu inter mulieres. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Ora

Eccl. 24.

pro nobis sancta dei genitrix, ut digni efficiamur promissiõib⁹ Christi, alleluia. Kyriel. Oratio. Deus qui uirginalem. Ad sextam.

Epistola.

Cor. 2. SVrge, propera, amica mea, columba mea, formosa mea, & ueni: iã enim hyems transijt, imber abijt & recessit, flores apparuerunt in terra nostra, tempus putationis aduenit. ℞. Deo gratias. ℣. Ora pro nobis sancta dei genitrix. Alleluia alleluia. ℣. Vt digni efficiamur promissionibus Christi. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Diffusa est gratia in labijs tuis, propterea benedixit te deus in æternũ, alleluia. Kyr. Oratio. Supplicationẽ seruorum. Ad nonam.

Epistola.

SVrge, propera, amica mea, speciosa mea & ueni columba mea, in foraminibus petræ, in cauerna maceriæ: ostende mihi faciẽ tuã, sonet uox tua in auribus meis: uox enim tua dulcis, & facies tua decora. ℞. Deo gratias. ℣. Diffusa est gratia in labijs tuis. Alleluia alleluia. ℣. Propterea benedixit te deus in æternũ. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Specie tua & pulchritudine tua intende prospera & regna, alleluia. Kyri. Oratio. Famulis tuis. Eodem die ad vesperas Lucer. Quoniã. Añt. in choro. O virgo virginũ. fol. 107. hymnus. Mysteriũ ecclesiæ. fol. 179. ℞. in choro. Sicut cedrus. fol. 180. Añt. Aue uirgo Maria. vt supra. ps. Dilexi. vt supra. oratio. Deus qui uirginalem. In magnificat. Añt. Beata es Maria. vt sup. oratio. Supplicationẽ. vt supra. psal. Lumen quod. ut supra. Cõple. Quoniã tu. &c. oratio.

Famulis tuis. Et hic or do officij seruatur per totã octauã, nihil mutando preter lectiones.

Die secundo. ex eadem homilia.

Lectio j.

DIdicistis uirgines pudorẽ Marię, discite humilitatẽ. Venit propinqua ad proximã, iunior ad seniorẽ: nec solum uenit, sed etiã prior salutauit. Decet enim, ut quanto castior uirgo, tanto humilior sit. Nouerat deferre seniorib9 honorẽ. Sit magistra humilitatis, in qua est professio castitatis. Est & causa pietatis, est etiam norma doctrinę.

Lectio. ij.

COntuẽdũ est enim, quia superior uenit ad inferiorem, ut inferior adiuuetur. Maria ad Elisabet. Christus ad Ioannem. Denique etiã postea; ut sanctificaret baptismum Ioannis, dominus uenit ad baptismum. Cito quoque aduentus Mariæ, & præsentiæ diuinæ beneficia declarantur. Simul enim ut audiuit salutationem Mariæ Elisabet, exultauit infans in utero eius: & repleta est spiritu sancto.

Lectio. iij.

VIde distinctionem, singulorũque uerborum proprietatem. Vocem prior Elisabet audiuit, sed Ioannes prior gratiam sensit. Illa naturæ ordine audiuit, iste exultauit ratiõe mysterij. Illa Mariæ, iste domini sensit aduentum: fœmina mulieris, & pignus pignoris. Istæ gratiam loquuntur, illi intus operantur: pietatisque mysterium maternis adoriuntur profectibus: duplicique miraculo prophetant matres spiritu paruulorum.

Die tertio. Ex eadem homilia. Lectio j.

EXultauit infans, repleta mater est: nõ prius mater repleta quã filius: sed quum filius esset replet⁹ spiritu sancto, repleuit & matrẽ. Exultauit Ioãnes, exultauit & Marię spiritus. Exultante Ioanne, repletur Elisabet, Mariã tamẽ nõ repleri spiritu, sed spiritum eius exultare cognouimus. Incõprehensibilis enim incõprehensibiliter operabatur in matre. Et illa post conceptum repletur, ista ante conceptũ.

Lectio. ij.

BEnedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus uẽtris tui. Nouit sermonẽ spiritus sanctus, nec unquam obliuiscitur. Et prophetia nõ solum rerũ cõpletur miraculis, sed etiam proprietate uerborum. Quis est uẽtris iste fructus, nisi ille de

ps. 126 quo scriptum est. Ecce hæreditas domini filij merces fructus uentris. Hoc est, hæreditas domini filij sunt: qui merces sunt fructus illius, qui de Mariæ uentre processit. Lectio. iij.

IPse fructus uẽtris est flos radicis, de quo bene prophetauit Isaias dicens. Exiet uirga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet. Radix enim est familia Iudæorum, uirga Maria, flos Mariæ Christus: qui ueluti bonæ arboris fructus, pro nostræ uirtutis processu nunc floret, nunc fructificat in nobis, nunc rediuiua corporis resurrectione reparatur.

Die quarto. ex eadem homilia. Lectio. j.

ET unde hoc mihi, ut ueniat mater domini dei ad me? Non quasi ignorans dicit. Scit enim esse spiritus sancti gratiam & operationem, ut mater prophetę a matre domini

ad

ad profectum sui pigno ris, salutetur. Sed quasi non humani hoc meri ti, sed diuinae gratiae munus esse cognoscat, ita dicit. Vnde hoc mi hi? hoc est, quantum bonum mihi accidit, ut mater domini mei ueniat ad me: non co‐ gnosco meum.

Lectio. ij.

VNde hoc mihi? qua iustitia? quibus fa‐ ctis? pro quibus meri‐ tis? Non usitata haec officia foeminarũ sunt, ut ueniat mater domini mei ad me. Miraculũ sentio, cognosco my‐ sterium, mater domini uerbo foeta deo plena est. Ecce enim ut facta est uox salutationis tuae in auribus meis, exul‐ tauit in gaudio infans in utero meo. Et beata que credidisti. Vides nõ dubitasse Mariam, sed credidisse, & ideo fructum fidei consecu‐ tam. Beata (inquit) quae credidisti. Lectio. iij.

SEd & uos beati qui audistis & credidi‐ stis. Quaecunque enim crediderit anima, & cõ cipit, & generat dei uerbum, & opera eius agnoscit. Sit in singulis Mariae anima ut magni ficet dominum, sit in singulis spiritus Marię, ut exultet in deo. Si se‐ cundum carnẽ una ma‐ ter est Christi, secundũ fidem tamen omnium fructus est Christus. Omnis enim anima cõ cipit dei uerbum, si ta‐ men immaculata & im munis a uitijs sit: & in temerato castimoniam pudore custodiat.

Die quinto. ex eadem homilia. Lectio. j.

QVaecunque igitur talis esse potuerit anima, magnificat do‐ minũ, sicut anima Ma rię magnificauit domi‐ num, & exultauit spiri‐ tus eius in deo salutari. Magnificatur enim de‐ us, sicut & alibi legisti: magnificate dominum

mecum. Non quod domino aliquid humana uoce posſit adiungi, ſed quia magnificatur in nobis. Imago enim dei Chriſtus eſt, & ideo, ſi quid iuſtum religioſumque fecerit anima illa, imaginem dei, ad cuius eſt ſimilitudinem creata, magnificat.

Lectio. ij.

ET ideo, dum magnificat eam, magnitudinis eius quadã participatione ſublimior fit, ut illam imaginem ſplendido bonorũ colore factorum, & quadam æmulatione uirtutis, in ſe uideatur exprimere. Magnificat autẽ anima Marię dominũ, & exultat ſpiritus eius in deo: eo quod & anima & ſpiritu patri filioque deuota, unum deum ex quo omnia, & unũ dominũ per quem omnia, pio ueneretur affectu: ſed Marię quo perſona melior, eo prophetia plenior. Lectio. iij.

NEc ocioſum uidetur, quod & ante Ioannem Eliſabet prophetauit, & Maria ante domini generationem. Serpunt enim iam tentamenta ſalutis humanæ. Nam ſicut peccatũ a mulieribus cœpit, ita etiã bonum a mulieribus inchoatur. Vt fœminæ quoque muliebria opera deponẽtes, infirmitati renuntient: & anima quæ nõ habet ſexum, ut Maria, quæ neſcit errorem, religioſo imitetur ſtudio caſtitatem.

Die ſexto, ex tractatu uenerabilis Bedæ.

Lectio. j.

MAgnificat anima mea dominum. Tanto (inquit Maria) me dominus tamque inaudito munere ſublimauit, quod non ullo linguę officio explicari, ſed ipſo uix intimi pectoris affectu ualeat cõprehendi. Et ideo totas animæ uires, in agẽ

dis gratiarum laudibus offero, totum in contẽplanda magnitudine eius, cui nõ est finis, quicquid uiuo, sentio, discerno, gratulanter impendo: quia & eiusdem Iesu, id est salutaris, spiritus meus æterna diuinitate lætatur, cuius mea caro temporali conceptione foetatur.

Lect o. ij.

QVia respexit humilitatem ancillæ suæ, ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generatiões. Cuius humilitas respicitur, recte beata ab omnibus cognominanda gratulatur: sicut econtrario, cuius superbia despecta condẽnatur, Euæ nomine mulctata tabescit. Decebat enim, ut sicut per superbiam primę nostrę parẽtis mors in mundum intrauit, ita denuo per humilitatem Mariæ uitæ introitus panderetur.

Lectio. iij.

QVia fecit mihi magna qui potẽs est. Solet quippe anima illa cui dominus magna facere dignatur, dignis eum præconijs magnificare, & ad consortes eiusdem uoti ac propositi potest cohortando dicere: magnificate dominum mecũ, & exaltemus nomẽ eius in inuicem. Nam qui dominum, quẽ cognouit quãtum in se est, magnificare, & nomen eius sanctificare contempserit: minimus uocabitur in regno cœlorum.

Die septimo. Lectio. j.

ET misericordia eius ą progenie in progenies timentibus eum. A specialibus se donis ad generalia dei iudicia conuertens, totius humani generis statum describit: & quid superbi, quid humiles mereãtur, quid filij Adę per liberum arbitrium, quid filij dei sint per gratiam, explicat.

Non ergo (inquit) soli mihi fecit magna, sed et in omni gente qui timet eum, & operatur iustitiã acceptus est illi.

Lectio. ij.

FEcit potentiã in brachio suo. Nõ quod deus pater figura determinetur carnis humanæ, eique filius tanquã membrum corporis hęreat, sed quia omnia per ipsum facta sunt, ideo brachiũ domini dictus est. Sicut enim tuũ brachium, per quod operaris, sic dei brachium dictum est eius uerbũ, quia per uerbum operatus est mundum. Quũ ergo audimus brachiũ dei patris esse deũ filiũ, non nobis obstrepat cõsuetudo carnalis, sed quantũ illo donãte possumus, dei uirtutem & sapientiam cogitemus, per quam facta sunt omnia.

Lectio. iij.

SVscepit Israel puerum suum. Pulchre puerum domini appellat Israel, qui ab eo fit ad saluandũ susceptus, obedientem, uidelicet, & humilẽ, iuxta quod Osee dicit. Quia puer Israel, & dilexi eum. Nam qui contemnit humiliari, nõ potest utique saluari, nec dicere cum propheta. Ecce enim deus adiuuat me, & dominus susceptor est animæ meæ. Quicunque humiliauerit sicut paruulus, hic est maior in regno cœlorum.

Hodie dicũtur vesperæ ut in uigilijs. Die octauo, ex eodem tractatu.

Lectio. j.

SIcut loquutus est ad patres nostros Abraham, & semini eius; Semen Abrahæ non carnale, sed spiritale significat: id est non eius tantum carne progenitos: sed siue in circuncisione, seu in præputio fidei illius uestigia sequutos. Nam & in præputio posit⁹ ipse credidit, reputatũque

est ei ad iustitiam. Aduentus ergo saluatoris Abrahæ est & semini eius promissus in sæcula, hoc est filijs promissiõis quibus dicitur. Si autem uos Christi, ergo Abrahę semen estis, secundum promissionem hæredes.

Ex homilia sancti Ambrosij Episcopi.

Lectio. ij.

MAnsit autem Maria cũ illa mensibus tribus. Bene inducitur sancta Maria, & exhibuisse officium, & mysticum numerum custodisse. Non enim sola familiaritatis est causa quod diu mansit, sed etiam tanti uatis profectus. Nam si primo ingressu tantus profectus extitit, ut ad salutationem Marię exultaret Infans in utero, repleretur spiritu sancto mater infantis: quantũ putamus usu tanti temporis sanctæ Mariæ addidisse præsentiam? Mãsit autem Maria cũ illa mensibus tribus.

Lectio. iij.

VNgebatur itaque, & quasi bonus athleta, exercebatur in utero matris propheta. Amplissimo enim uirtus ejus certamini parabatur. Denique tandiu mansit Maria, quãdiu Elisabet pariendi tẽpus impleret. Quod si diligenter aduertas, inuenies hoc nusquam positum nisi in generatione iustorum. Denique impleti sunt dies ut pareret Maria, impletum est tempus ut pareret Elisabet: impletum est uitæ tempus, quum sancti uiri ex hoc uitæ curriculo demigrarent. Plenitudinem iusti uita habet, inanes autẽ dies sunt impiorum.

Hodie ad uesperas fit cõmemoratio de festo intrã octauã occurrẽte. In translatione sancti Thomę apostoli omnia ut in suo festo. Oratio.

Concede quæsumus domine apostolum tuum Thomā interuenire pro nobis, cuius diem celebramus translationis. Quia tūc nos saluari posse confidimus, si eius precibus tua gubernetur ecclesia, cuius utitur te constituente doctrina. Per dominum.

Oratio.

Esto quæsumus domine plebi tuæ sanctificator & custos. Vt apostoli tui Thomę munita præsidijs, & conuersatione tibi placeat, & secura mente deseruiat. Per dominum.

Cætera omnia ut in festo. Lectiones de uno apostolo.

In sanctorum Naboris & Fœlicis martyrum. Ad vesperas hymnus.

Victor Nabor Fœlix pij. fol 450. R. in chō. Interrogaui angelū dicens, quis est iste, qui sanctis dedit coronam? & dixit mihi, filius dei

Esdrę. 4.

est, quem confessi sunt in sæcula. ℣. In cōspectu agni steterunt ante thronum, & palmę in manibus eorum, clamabant uoce magna dicentes, Filius dei. Añt. Transierunt de gente in gentem, & de regno ad populum alterum. ps. Confitemini domino & inuocate. fol 56.

C.

Oratio.

Benedic quæsumus domine plebē tuā: & beatissimorum martyrum tuorum Naboris & Fœlicis confidentem, tribue consequi quod sperare donasti. Per dominum. Añt. Venientes autem uenient in exultatione, portantes manipulos suos. ps. In conuertēdo dominus. fol 71.

Oratio.

Protegat ecclesiam tuā deus oratio ueneranda beatissimorū martyrum tuorum Naboris & Fœlicis. Et quorum frequentia de-

uotionē impendit, perpetuæ poscat redēptionis effectum. Per dñm. In Magni. Vos amici mei estis, si feceritis quę ego præcipio uobis.

Oratio.

ADesto domine supplicationibus nostris, & intercessionibus beatissimorū martyrum tuorum Naboris & Fœlicis cōfidēter tribue consequi, quod sperare donasti. Per dominum. psall. Psallite domino sancti eius, & confitemini memoriæ sanctitatis eius. Cōple. Sancti tui. &c. Oratio ut in cōmuni martyrū. Ad matutinū. R. post hymnū. Vt in cōmuni martyrum: Mediolani passio sanctorū Naboris & Fœlicis.

Lectio. j.

HI genere Mauri fuerunt, sed Christiani: erant autem Maximiano Imperatori notissimi. Quū uero Cæsar cognouisset eos christianos, iratus iussit eos aut sacrificare dijs, aut diuersis cruciatibus torqueri. Qui quum idolorū sacrificia firmiter detestarentur, missi sunt in carcerē: ibique duodecim dies, sine pāe & aqua detenti sunt. Tertiodecimo autem die coram se adductos Cæsar interrogauit, quid pro sua salute tractassent, eos interpellans amicos. Amicitiam ipsius sibi amaram fore sancti responderunt, & quam illis minabatur mortem, uitam potius afferebant. R. Interrogaui angelum. V. ut supra.

Lectio. ij.

MAximianus iratus, Anolino consiliario cras (inquit) diuersis puniantur supplicijs nisi sacrificauerint. Porro Anolinus suadebat, ut adorarent quibus ceruicem suam flectebat Imperator. Cui martyres.

Dijs gentilium immolare nobis est turpissimũ, qui baptismatis gratiam percepimus: faciat Cæsar quod facturus est. Tunc allatis fustibus iussit Naborẽ prius cædi, deinde in equuleo suspensum lampadibus uri fecit, et ungulis itidẽ lacerari. Demũ Anolinus iussit Naborẽ amoueri, & Fœlicẽ introduci. ℟. Isti sunt mauri genere, & sanctorũ ciues, incolæ terræ, sed Christi sunt domestici. Omnipotens deus gloriosi martyrij triumpho coronauit eos. ℣. Victor, Nabor, Fœlix, gloriosi milites Christi, quos ecclesiæ sociauit fides, hos fideliter concertantes. Omnipotens.

Lectio iij.

INtroductus est itaque Fœlix, eique dixit Anolinus, Dic mihi, cur Nabor tãtis uerberib⁹ mactatus, ustus, ac laceratus, nullo pacto Cæsari uelit consentire? Tormenta ista finem habent, Fœlix respondit, uerũ quæ parata sunt idolorũ cultoribus nullũ finem unquam habebunt. Tunc Anolinus iussit eos igne consumi, at ipsi in igne permãserũt incolumes. Tunc iterũ detrusi sunt in carcerem. Post aliquot uero dies Maximianus ad ciuitatẽ Laudensem proficiscens, secũ uinctos cathẽis martyres duci fecit: quos omnino sacrificare spernentes, fustibus cæsos, iussit iuxta portam ciuitatis Laudensis decollari. Quorum corpora Sabina matrona religiosa furto sublata, suoque uehiculo imposita, deduxit Mediolanum: ac sepeliuit. In Benedict⁹. Mauri quidem genere, sed nostri ciues, incolę terrę, sed Christi domestici. reliqua ut in cõmũi martyrũ. hymnus, Victor Nabor. fo. 450 psall. Vos qui aliquan-

do eratis longe ; facti estis prope in sanguine agni : iam non estis hospites nec peregrini, sed estis ciues sanctorũ, & domestici dei. Cõpl. Exultabunt sancti. &c. Orationes ut supra. In sancti Quirici martyris omnia de uno martyre. Oratio.

Adesto domine supplicationibus nostris : & beati Quirici martyris intercessionibus confidentes, nec minis aduersantiũ, nec ullo perturbemur incursu. Per dominum.

Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui in sancti tui Quirici semper es meritis ubique mirabilis, quæsumus clementiam tuam. Vt sicut ei eminentem gloriam contulisti, sic ad consequendam misericordiam tuã eius nos facias precibus adiuuari. Per dominum. psall. O quam beatus Quiricus in perpetuum, qui taliter promeruit a domino accipere coronã indulgentiæ, & triumphalẽ palmã martyrij. Cõple. Sancti. Ad matutinum omnia de uno martyre. Sermo sancti Ambrosij Episcopi.

Lectio. j.

Si diligenter audistis euangelicam lectionem, intelligere potestis, quæ ministris ac sacerdotibus dei reuerentia debeatur : ait enim dominus percunctantibus discipulis, quis eorum in regno cœlorum maior esset futurus, statuto corã omnibus puerulo : quicunque humiliauerit se sicut puer iste, hic maior erit in regno cœlorum. Vnde intelligimus, quod humilitate peruenitur ad regnũ, simplicitate penetratur ad cœlum. Quisquis ergo cupit diuinitatis tenere fastigia, humilitatis ima sectetur. Quicunque uult

fraternitatem obtinere: præueniat obſequẽdo, ſicut ait apoſtolus. Ho-
Rom. 12. nore inuicem præuenientes. Vincat eam officijs, ut poſsit uincere ſanctitatem.

Lectio ij.

SI enim te non læſit frater, obſequiũ meretur ut diligas: quod ſi forſitan læſit, magis obſequium meretur ut uincas. Hæc eſt enim noſtra Chriſtianitatis ſũma, ut amantibus uiciſſitudinem, lædentibus patientiã rependamus. Qui enim fuerit patientior ad iniuriam, patiẽtior conſtituetur in regno. Non enim ad imperium cœlorum peruenitur ſuperbia, diuitijs, præfectura: ſed humilitate, pauperie, lenitate. Arcta autem & anguſta uia eſt quæ ducit ad regnum.

Lectio iij.

QVisquis ergo honoribus inflatus fuerit, & auri theſauris dilatatus, tanquam onuſtum & impeditũ animal per anguſtum regni iter tranſire non poterit: ſimul etiam ut ſe exiſtimat perueniſſe, ſarcinã eius exigua porta non capiens, repercuſſam limine retrorſum redire cogit. Qui ſcandalizauerit unum de puſillis iſtis qui in me credunt, puſillos hic non ætate pueros, ſed malicia paruulos dicit: ſicut apoſtolus ait:
Malicia paruuli eſtote, 1. Cor
ut ſenſib9 perfecti ſitis. 14.
Saxi mola eſt paganorum Iupiter, Herculeſque lapideus: circa quos cæcis oculis, frequẽti errore circũeunt. Hic ergo gentilis populus, quum perſecutionem Chriſtiano intulerit, hac pœna plectetur: ut cum ſua ſacrilega mola iudicãdi ſæculi fluctibus demergatur.

In sanctę Marcellinę uirginis omnia de una uirgine. Oratio.

INtercessio quæsum⁹ domine beatissimæ uirginis Marcellinę tuã pro nobis placare non desinat maiestatem. Et quæ tibi placuit suę mẽtis & corporis integritate, nostram tibi deuotam iugiter efficiat seruitutem. Per dominũ.

Oratio.

INterueniat pro nobis quæsum⁹ domine beatissima uirgo Marcellina: quæ pro tui nominis amore, uirginitatis laudandę propositũ intemerato semper corpore & corde seruauit. Per dominum nostrũ.

Ad matutinũ omnia de communi uirginum. Mediolani. Depositio beatissimę uirginis Marcellinę. Lectio j.

HÆc diui Ambrosij ac Satyri germana fuit. Quorum pater Ambrosius ex Romani sanguinis prosapia extitit illustris: qui in senatu Romano, tutor reipublicæ iudicio Cæsaris est electus. Eorum quoque mater stirpe generosa fuit, ac plena religionis. Cuius sanctis institutis, beata Marcellina bene informata, priusquam ætatem nubilem attingeret, cœpit parentes de professione uirginitatis suppliciter implorare. Tandem obtinuit, ut dié natalis domini, sponsi cœlestis arram susciperet. Spargitur rumor in populo, fit cõcursus innumerabilium ad ecclesiam puellarũ.

Lectio ij.

PResidebat tunc Romanę ecclesię Liberius: qui in ecclesia principis apostolorum solẽnia natalis domini celebrãs, antequam sacrorum solẽnitas finiretur, parentum

uirginis pręcibus annuens, ut effectus eorũ adimpleret, pulpitum conscendit: atque admonitionis sermonem, tam uirgini quã astanti plebi prudenter adorsus est. Tum uero parentum oblatam manibus uirginem solemniter benedixit: parentes autem uoti quod polliciti fuerãt cõpotes effecti, uehemẽter exultabant, quod unicam sibi filiam dicassent obsequio Christi.

Lectio. iij.

PRęterea Ambrosio procurante Galliarum pręfecturam, natus est illi sanctus Ambrosius: post hunc editus est alius nomine Satyrus. Horũ igitur duorum fratrum, post obitum parentum, uirgo Marcellina adiuta praesidijs, continuatis ieiunijs ac uigilijs multis, nunquã ab oratione ac diuinarum scripturarũ lectiõe cessabat. Porro suscepto põtificatu sanctus Ambrosius, quũ Mediolani secum retineret Satyrum fratrẽ, Marcellina, domo patria, rebusque relictis, sese Mediolanũ cotulit: nõ ferens a duobus germanis charissimis diutius se disiungi. Erat autem Arrhianae perfidiae nõ parũ sollicita, nihilque pręter simplicem habitum ac cibos uiles de uniuersa paterna hęreditate requirebat. Caeterum defuncto primum fratre Satyro, pium erga fratrem affectum Marcellina demõstrabat: nam saepe diẽ sine cibo noctẽque insomnẽ transigens, & a sepulchro uix ad momentũ discedens, assiduis precibus animam fratris domino lachrymãs cõmendabat. Trãslato denique ad superos Ambrosio, duplicatur maeror, nihilque quã mori sorori nimiũ placebat: ingemiscere

quoque non desistebat, non quod fratres amisisset, sed quia sine illa transierant. Vltimum itaque uitæ suæ tempus fratrum tumulis dedicauit, ante quos die noctuque sacras persolue bat excubias. Obijt tãdem coram positis cleri populique maioribus ciuitatis, corpus uero eius a uenerabili Simpliciano iuxta tumulum fratris est recõditum.

In sancti Materni archiepiscopi Mediolani, ad uesperas omnia de uno pontifice, Oratio.

FAc nos quæsumus domine beati Materni pontificis uenerãda præconia confiteri. Vt eius adiuti præsidijs, maiestati tuę iugiter me reamur esse deuoti. Per dominũ. Oratio.

ADsit nobis quæsumus domine beati pontificis tui Materni sancta precatio: qui nos affectibus prauis incessanter expediat, & cœlestia desiderare perficiat. Per dominum.

Mediolani Depositio beati pontificis Materni. Lectio. j.

INterfectis Decio christianorũ persequutore cũ filio ac toto exercitu, quũ Gallus imperium suscepisset, & paulo mitius erga Christianos ageret, Christianorum animi cœpere quodãmodo recreari. In diebus illis, Mediolanensis ecclesiæ clerus, simul & populus, quotquot manus impiorum euaserant, ad Philippi basilicam conueniunt: expurgataque prius ecclesia idolorum spurcicijs, dominum deprecantur, ut posthac suæ uelit hæreditatis misereri. Præterea plebs iam dudum uiduata pastore, quid facto opus sit inuicem sciscitãtur. Sacerdotum siquidem nemo erat huiusce honoris dignus, uel potius

oneris capax. Quem ergo eligendum sibi diligenti trutina pensitabant. Tandem uni ex sacerdotibus & senectute & gratia insigni per ecstasim sanctus spiritus reuelauit, quē Christus ad onus pontificium esset electurus.

Lectio. ij.

ERat per idem tempus uir quidam religiosissimus, doctor, ac lectorum in prefata ecclesia primicerius, nomine Maternus, omni clero adeo charus, ut omnes illum unice diligerent: ipse uero circa omnes maternū affectum impendens, sic eos fouebat ut filios, sic monebat, ut omnes eum ut matrem complexarentur, & expectarent. Hunc ergo apprehensum senex pertrahit in medium, & circunstantibus exclamauit. Ecce pastor quē cupitis. Mihi credite, iste & gregi prodesse, & lupis circūlatrantibus poterit præualere. His uerbis qui aderant animati, Maternū supplices precantur, ne pastoris renuat obsequiū. Cessit is demum clemēter, intelligensque diuinæ prędestinationis examen, pastoris libēs amplexus est functionem.

Lectio. iij.

QVoniam uero supra quā credi potest æstus persequutionis aduersum Christianos iterū excitatus est, Materni cura atque sollicitudo erat: ut positos in ergastulis milites Christi patientia armaret, imbueret audacia, ac fiducia recrearet. Eorum quoque, si qui forte oppetijssent, aut gladio percussi, uel alijs exanimati tormentis, corpora sepulturæ mādabat. His atque alijs studijs intentus maximam apud deū & homines prærogatiuā sanctitatis obtinuit: eate-

nus, ut ab impijs etiã principibus pater patriæ uocaretur. Quũ itaque Maximianus Herculius Mediolani ciuitatem fuisset ingressus, in hippodromo circi altero die imperiali fastu cũ sederet, præcepit omnes numinibus sacris offerre libamina, contemptores uero turpiter nudatos per plateas cædi iussit. Tunc matres filias proprias tradebant, patres filios, filij itidem contra parentes Christianos insurgebant. Inter hæc discrimina, uir dei de suorũ gemens concussione filiorũ, nunc hos nunc illos contra ictus aduersarij reddebat firmissimos: sæpe etiam uinctus catenis nequissimo principi præsentatus est cum reliquis, interdum carcere inclusus, plerũque etiam flagris atrocibus est affectus. Istis itaque sanctis operibus ac sudoribus, imperante Maximiano, Christi confessor demum in pace quieuit, atque in sancto Nobore honorifice sepultus est.

In sanctæ Mariæ Magdalenæ, ad uesperas lucernariũ. Lucerna. Añ. in choro. Alleluia noli flere Maria alleluia, resurrexit dominus alleluia alleluia.

Hymnus.

Cœlorum regi psallite sancti iucundo carmine: qui noxios non desinit conuocare ne pereant.

Maria soror Lazari multis grauata uitijs, ad pedes eius corruit: est facta miserabilis.

Accessit deuotissima ingenti cum fiducia, magna mittens suspiria, dei repleta gratia.

Pedes rigabat lachrymis, tergebat atque crinibus: unguenta fundens optima, plura simul dat oscula.

Quod cernens Simon inuidus submurmurat interius: propheta dicens si foret, istius acta nosceret.

Sed qui de cœlo uenerat saluare quod perierat, quærere quod errauerat: flenti seipsum præparat.

Mox sensit eius Maria eloquia dulcissima, dimitto tibi omnia quæ tu patrasti crimina.

Sic pereuntes faciant, qui saluari desiderant, perpetuum ne pereant: sed regna cœli capiant.

Iste versiculus additus est. In quo Martha sollicita, regis cœlestis hospita, cum sorore pijssima, per cuncta gaudet sæcula.

Gloria tibi domine. R. in choro. Tulerunt dominũ meum, & nescio ubi posuerunt eum. Noli flere Maria, resurrexit dominus, alleluia alleluia. ℣. Venit Mariа plorãs uidere sepulchrum, dicit ei angelus. Noli. Añt. Domine si fuisses hic non fuisset mortuus frater meus. ps. Deus misereatur. fol 34. Oratio.

Deus qui per os beatę Marię Magdalenę dominicę resurrectionis gaudium primũ sanctis apostolis pręloquendo innotescere uoluisti, ut ipsa in secundo Adã fieret nuntius uitę, quę in primo propinauerat poculũ mortis, tribue quæsumus. Vt eius præsidijs infirmitas nostra roboretur in terris, de cuius profectibus angeli gratulãtur in cœlis. Per dñm.

Añt. Nemo te condennauit mulier, nemo domine, nec ego te condemno, uade, iam amplius noli peccare. ps. Beati quorum. fol 15.

Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui nõ uis mortem peccatorũ sed uitam semper inquiris, nostræ deuotionis preces placatus intẽde,

Vt

Vt quod peccatorum nostrorum uincula cō stringunt, beatę Marię Magdalenę precibus relaxetur. Per dominum. In Magnificat. Mittens hæc mulier unguentū hoc in corpus meum, ad sepeliendū me fecit. Oratio.

LArgire nobis quęsumus clementissime pater. Vt sicut beata Maria Magdalena dominum nostrum Iesum Christum super omnia diligendo suorum obtinuit ueniam peccatorū: ita nobis apud tuam misericordiam sempiternam imploret beatitudinem. Per eundem. psallē. Non ueni uocare iustos sed peccatores ad pœnitentiam. Cōpiet Sancti. &c. Oratio.

BEatæ Mariæ Magdalenæ quæsumus domine suffragijs adiuuemur: cuius precibus exoratus quatriduanum fratrem uiuum ab inferis resuscitasti. Qui uiuis. Ad matut. ℣. post hymnū. Audi filia & uide. ut in cōmuni uirginum. Sermo sancti Augustini episcopi. Lectio j.

EVuangelium quum legeretur, uidistis nō carne sed mente dominū Iesum in domo pharisæi recūbentem, & ab illo inuitatum nō fastidientem. Vidistis etiā mulierem in ciuitate famosam, malæ utique famæ: quæ erat peccatrix, nō inuitatā irruisse conuiuio, ubi suus medicus recumbebat: & quæsisse pia impudentia sanitatem. Accessit ergo nō ad caput domini, sed ad pedes: & quę diu male ambulauerat, uestigia recta quęrebat. ℟. Tulerunt dominū. ut supra. Lectio.ij.

PRius fudit lachrymas cordis, & lauit domini pedes obsequio confessionis. Capillis suis tersit, osculabatur,

unxit, tacita loquebatur, nõ promebat sermonē, sed deuotionem ostendebat. Quia ergo tetigit dominũ rigando, osculando, tergendo, ungendo pedes eius: pharisȩus, qui inuitauerat dominũ, quia ex illo genere erat hominũ superborũ, de quibus Isaias dicit, qui dicunt: recede longe a me, noli me tangere quia mundus sum: putauit dominũ nesciisse mulierem. Hæc apud se cogitans dicebat in corde suo: hic si esset propheta, sciret quȩ mulier illi accessit ad pedes. ℟. Congratulamini mihi. fol. 359.

Lectio. iij.

Ideo nescire credidit, quia ille non repulit, quia accedentē nõ prohibuit, quia tangi se a peccatrice permisit: nã illum nesciisse unde sciebat? Quid enim sciebat? O pharisȩe inuitator & irrisor domini, dominũ pascis, & a quo pascēd⁹ sis nõ intelligis. Vnde scis dominũ nesciisse quæ fuerit illa mulier, nisi quia permissa est accedere, nisi quia illo patiēte osculata est pedes eius, nisi quia tersit, nisi quia unxit? Hæc enim non debuit permitti facere in pedibus mũdis mulier immunda. Ad illius ergo pharisȩi pedes si talis mulier accessisset, dicturus erat, noli me tangere quia mundus sum. Accessit autem ad dominum nõ munda, ut rediret munda: accessit ȩgra, ut rediret sana. Tu autem. Te deum.

In Benedictus. Maria stabat ad monumentũ plorans, uidit angelum in albis sedentem, & sudariũ quod fuerat super caput Iesu, alleluia. In Benedicite. Domine si fuisses, ut supra. Orationes ut in vespe ris. In Laudate. Nemo te. ut supra. Capi Pulchra facie & pul-

chrior fide beata es sancta. ps. direct. Fundamenta eius. fol. 47. Hymnus. Cœlorũ regi. vt supra. psall. Maria noli me tangere, nondum enim ascendi ad patrem meum alleluia. Cōple. Audi filia. &c. Epistolæ ad horas de una matrona, ut infra in communi.

In sancti Apollinaris pontificis & martyris ad vesperas, ut de uno martyre.

Hymnus.

APollinaris martyris pijs triumphum uocibus, lætisque palmã mentibus promat fidelis contio.

Petri Rauennã iussibus pergens, ocellis lumina prius dedit quã mœnia intraret Iesum prædicans.

Theclam tribuni cōiugem, ægrã cubantem lectulo, reddens saluti pristinæ, plures uocauit ad fidem.

Mutum rogatus uisere, iens puellam spiritu curauit a nequissimo; sandique morem contulit.

Vitã refudit filiæ Rufi solutæ corpore: mortisque uinclis liberam Christo sacrauit uirginem.

Squalore lepræ sordidum monens fideli pectore, regem supernũ credere tingens sanauit gurgite.

Tauri carentem lumine pulsis tenebris filiũ, Phœbum serenis uisibus perfecit orans cernere.

Hic inter aras demonum delubra solus diruit: cædem famẽque pertulit, cœlo refudit spiritum.

Gloria tibi domine. R. in choro. Beatus Petrus apostolus dixit discipulo suo Apollinari. Surge, perge Rauennam, multitudo populi ibi moratur: prædica eis baptismũ pœnitentiæ in nomine Iesu.

unxit, tacita loquebatur, nõ promebat sermonẽ, sed deuotionem ostendebat. Quia ergo tetigit dominũ rigando, osculando, tergendo, ungendo pedes eius: phariseus, qui inuitauerat dominũ, quia ex illo genere erat hominũ superborũ, de quibus Isaias dicit, qui dicunt: recede longe a me, noli me tangere quia mundus sum: putauit dominũ nesciisse mulierem. Hæc apud se cogitans dicebat in corde suo: hic si esset propheta, sciret quę mulier illi accessit ad pedes. ℞. Congratulamini mihi. fol. 359. Lectio. iij.

IDeo nescire credidit, quia ille non repulit, quia accedentẽ nõ prohibuit, quia tangi se a peccatrice permisit: nã illum nesciisse unde sciebat? Quid enim sciebat? O pharisęe inuitator & irrisor domini, dominũ pascis, & a quo pascẽdꝰ sis nõ intelligis. Vnde scis dominũ nesciisse quæ fuerit illa mulier, nisi quia permissa est accedere, nisi quia illo patiẽte osculata est pedes eius, nisi quia tersit, nisi quia unxit? Hæc enim non debuit permitti facere in pedibus mũdis mulier immunda. Ad illius ergo pharisęi pedes si talis mulier accessisset, dicturus erat, noli me tangere quia mundus sum. Accessit autem ad dominum nõ munda, ut rediret munda: accessit ęgra, ut rediret sana. Tu autem. Te deum.

In Benedictus. Maria stabat ad monumentũ plorans, uidit angelum in albis sedentem, & sudariũ quod fuerat super caput Iesu, alleluia. In Benedicite. Domine si fuisses, ut supra. Orationes ut in vesperis. In Laudate. Nemo te. ut supra. Capi. Pulchra facie & pul-

chrior fide beata es sancta. ps. direct. Fundamenta eius. fol. 47. Hymnus. Cœlorũ regi. vt supra. psall. Maria noli me tangere, nondum enim ascendi ad patrem meum alleluia. Cõple. Audi filia. &c. Epistolæ ad horas de una matrona, ut infra in communi.

In sancti Apollinaris pontificis & martyris ad vesperas, ut de uno martyre.

Hymnus.

Apollinaris martyris pijs triumphum uocibus, lætisque palmã mentibus promat fidelis contio.

Petri Rauennã iussibus pergens, ocellis lumina prius dedit quã mœnia intraret Iesum prædicans.

Theclam tribuni cõiugem, ægrã cubantem lectulo, reddens saluti pristinæ, plures uocauit ad fidem.

Mutum rogatus uisere, iens puellam spiritu curauit a nequissimo; fandique morem contulit.

Vitã refudit filiæ Rufi solutæ corpore: mortisque uinclis liberam Christo sacrauit uirginem.

Squalore lepræ sordidum monens fideli pectore, regem supernũ credere tingens sanauit gurgite.

Tauri carentem lumine pulsis tenebris filiũ, Phœbum serenis uisibus perfecit orans cernere.

Hic inter aras demonum delubra solus diruit: cædem famẽque pertulit, cœlo refudit spiritum.

Gloria tibi domine. ℟. in choro. Beatus Petrus apostolus dixit discipulo suo Apollinari. Surge, perge Rauennam, multitudo populi ibi moratur: prædica eis baptismũ pœnitentiæ in nomine Iesu.

℣. Ecce eruditus es de omnibus quæ fecit Iesus, qui sedes nobiscum. Surge. Añt. Beatus Petrus apostolus dixit discipuli suo Apollinari, perge Rauennã, multitudo populi te expectat, prædica eis euãgelium dei. ps. Dilexi quia. fol. 63. Oratio.

MAiestatis tuæ clementiam suppliciter deprecamur omnipotens & misericors deus. Vt sicut unigeniti filij tui agnitionẽ per beatissimi pontificis & martyris tui Apollinaris prædicationem populorũ cordibus infudisti, ita & nos eius opitulãtibus meritis fidei stabilitate firmemur. Per eundem. Añt. Accipe spiritum sanctum, simulque pontificatũ, & perge ad urbem quę uocatur Rauenna. ps. Credidi. fol. 64.

Oratio.

BEati pontificis & martyris tui Apollinaris festiuitate lætantes, clementiã tuã supplices exoramus omnipotens deus. Vt sicut ille ob tanti agonẽ certaminis, triumphali redimitus exultat corona: ita & nos eius orationũ suffragio, tentationum tela superãtes, brauio lętemur ęterno. Per dominũ. In Mag. Super cęcati oculos beatus Apollinaris signum crucis edidit, lumẽque ei reddidit. Oratio.

DA quæsumus omnipotens deus, beati pontificis & martyris tui Apollinaris meritis immensæ nos tuę pietatis misericordiã consequi: quatenus eius interuenientibus meritis nostra queant deleri facinora. Per dominum. psallen. O martyr domini Apollinaris præclare, qui beatis precibus lumẽ reddidisti cęcato, & tribuni coniugi donasti medelã. Cõpl. Sancti tui. &c. Oratio.

PRęsta quęsumus omnipotens deus. Vt nullis nos permittas perturbationibus cōcuti, quos in apostolicæ confessionis petra solidasti. Per dominum.

Ad matutinū R. post hymnū. Iust[9] ut palma. Rauennæ passio sancti Apollinaris martyris.

Lectio. j.

IMperāte Claudio Cęsare, Petrus apostolus ex antiochia Romā uenit, multis Christianis eum comitantibus, inter quos erat & apollinaris Petri discipulus. Cui Petrus dixit. Surge, accipe spiritum sanctum simul & pontificatum, & perge ad urbē quę uocatur Rauenna, multitudo populi illic moratur, prędica eis de nomine Iesu. Qui quū applicuisset prope mœnia ciuitatis, hospitatus est apud quēda militem Irenęum nomine: cognito autem unde ueniret, & quid agere uellet, miles dixit: Est mihi filius sed cæcus, si qua uirtus est in te, cura, ut si fieri potest, filius meus uisum recipiat. Quo adducto, Apollinaris corā omnibus qui aderant, super ei[9] oculos signo crucis facto, statim sanatus est: qui cum parētibus suis & multis alijs baptizatus est. R. Deus qui operaris cum Petro magistro meo, operare & mecum inter gentes. Vt cognoscant te uerum deum, & credant in te. ℣. Deus in adiutoriū meum intende, domine ad adiuuandum me festina. Vt cognoscant.

Lectio. ij.

QVo audito miraculo tribunus militum accersiuit Apollinarem, ut Theclā uxorem suam, iam annos plurimos graui languore oppressam liberaret. Ingressus urbem Apollinaris dixit. Deus qui operaris cū Petro magi

ſtro meo, operare & mecum inter gentes, ut clarificetur nomē tuū, & fiat uoluntas tua. Quum autem tribuni domum introiſſet, prę‑catus prius pacem domini Ieſu ſuper illos, benigne ſuſceptus eſt. Porro apprehenſa manu mulieris dixit. Surge in nomine domini Ieſu: quæ ſtatim ſurrexit, & exiuit de lectulo. Mox tribunus ac cæteri milites uidentes obſtupuerunt: & ſimul cū muliere in dominum crediderunt, & baptizati ſunt. R. Iſte eſt ſacerdos domini, qui in mandatis eius meditatus eſt die ac nocte. Iſte directus eſt ab apoſtolo Petro Rauennā, prędicare baptiſmum pœnitētię in remiſſionē peccatorū. V. Beatus uir qui nō abijt i cōſilio impiorū, & in uia pctōrū nō ſtetit iſte. Lect. iij

NVntiatum eſt autē de eo Saturno duci, qui corā eo adductus ſtatuit eū ante pontifices capitolij, & cognito quod Chriſtianus eſſet, duxerunt illū louis ad templū. Ingreſſus templū Apollinaris pontificibus dixit. Iſta aurea ornamenta & argentea melius poterant pauperib⁹ erogari, quā in conſpectu demonum appendi. Irati pontifices eum ita crudeliter cæciderunt, ut ſemiuiuum relinquerēt: diſcipuli uero in domo cuiuſdā mulieris Chriſtianę ſex menſes curauerunt. Ad extremū uero quū egrederetur nocte in uicū ubi morabātur infirmi, donec populi furor conquieſceret, pagani quū hoc ſciuiſſent, inſequuti eū cōprehenderūt: & eouſque cæſus eſt, donec mortuū putauerūt. Diſcipuli autē ſui ante lucē detulerūt eū in vicū: ubi ſeptē dies ſuperuiuens monebat eccleſiā, ne a

fide Christi discederet. Tandē dormiuit i pace. In Benedictus. Apollinaris martyris festa recolimus, qui pro Christi nomine tormenta sustinuit. In Benedicite. Apollinaris egregi⁹ antistes tantā a deo gratiā accepit, ut demonia iussu fugaret. Oratiões ut supra. In Laudate. Āpollinaris martir, per unigenitū filiū dei, & coronā quā meruisti, intercede pro nobis. Cap. Posuisti dñe. &c. ps. direct. Beatus uir. fol. 62. hymnus. Apollinaris martiris. ut supra. psallē. O martyr dñi. ut supra. Cõple. Iustus ut palma. &c.

In sancti Iacobi apostoli, omnia de uno apostolo. Oratio.

DA nobis quæsum⁹ dñe de⁹ noster. Vt sicut in cõmemoratiõe beati apostoli tui Iacobi tẽporali gratulamur officio, ita cū ipso in tui uultus delectatiõe perpetuo lætemur aspectu. Per dominū. Oratio.

SOlennitatis apostolicæ multiplicatione gaudentes, clementiā tuā deprecamur omnipotẽs deus. Vt tribuas iugiter nos eorū & cõfessione benedici, & patrocinijs confoueri. Per dominū nostrum.

Ad matutinū omnia de uno apostolo.

Euangelium secundum Mattheum. Lectio. i.

ACcessit ad dominū Iesum mater filiorū Zebedęi cū duob⁹ filijs suis, adorãs, & petẽs aliquid ab eo. Et reliqua. C. 20.

Homilia beati Ioannis Chrysostomi.

NOn solū ex Marco euãgelista, qui manifeste ipsos fratres expõit accessisse ad Iesum, & hæc eadẽ postulasse, intelligere possumus, quod a filijs erat sūmissa, sed ẽt ex pręsentibus Christi sermonib⁹ quibus nõ quasi ad mulierẽ ipsā per se petẽtẽ,

sed quasi ad filios sum mittentes respondit, ne scitis quid petatis. Existimo enim, quod hi fratres, quum audissent dominũ de passione sua prophetantem, cœperũt dicere intra se. Ecce rex cœlestis descendet ad regna tartarea, ut regem quidem mortis destruat, ipsam autem mortem diuinitatis suæ potentia calcet: & sic uinculo tenebrarum soluto, captiuas animas ad sua regna reducat: nec innumerabilis militia demonum resistere poterit contra eum. Lectio.ij.

IN quem enim in corpore constitutum fremuerunt dicentes, quid nobis & tibi fili Dauid uenisti ante tempus torquere nos? quomodo nudam ipsam diuinitatem contra se descendentẽ poterunt sustinere? Ecce post tres dies mortis suæ reuertetur ab inferis, quasi uictor de bello: nam quũ uictoria fuerit cõsumata, quid aliud restat, nisi ut regni gloria subsequatur? Ergo quid facimus, quomodo possumus regni illius esse participes? Scimus quod inuidus nõ est: qui enim seipsum donauit hominibus, quomodo regni sui societatẽ non donabit? Petentis negligentia reprehenditur, ubi de dantis misericordia non dubitatur. Si nos rogamus magistrũ, forsitã cæterorũ fratrum corda concutiemus: & dum nobis duobus prouidere uolumus, inter omnes scandalũ excitamus. Nam & si sancti sunt, tamen homines sunt: & si uinci a carne non possunt iam quasi spirituales, tamẽ percuti possunt quasi adhuc carnales. Lectio.iij.

SVmmittamus ergo matrem nostrã, ut suo nomine deprecetur pro nobis, & fient duo

bona. Si enim res ipsa reprehensibilis inuenta fuerit, facile meretur ueniã quasi mulier, ipse enim sexus excusat errorem. Si autem non fuerit importuna, facilius impetrabit mater pro filijs rogans: ipse enim dominus, qui maternos animos filiorum miseratione impleuit, facilius exaudiet maternum affectum. Accessit ergo ad dominum Iesum rogans & petens aliquid ab eo. Dicit ei Iesus. Quid uis? Non interrogat quasi nesciẽs, ut audiret quid uellet: sed ut illa exponente, manifestam faceret irrationabilem petitionem ipsorum, quam petebant quidem quasi religiosi, & cœlestis gloriæ amatores, non quasi scientiam habentes utilium postulationum & nociuarum.

Cętera de vno apostolo. Eodẽ diẽ possũt dici vesperę sancti Iacobi, cũ psall. sancti Christophori, uel sanctę Annę, uel utriusque, iuxta deuotionẽ orãtis: uel fit de sancto Christophoro, quãuis multi de eo faciant post Epiphaniã, cũ psall. sancti Iacobi, & sanctę Annę, in hoc unusquisque poterit esse arbiter suiipsius. In ecclesijs tamen potius debet fieri de sancto Iacobo propter populũ. In sancti Christophori martyris, omnia de vno martyre. Oratio.

Deus qui ineffabili misericordia, per beatissimum martyrem tuũ Christophorũ, multorũ animas, ab errore infidelitatis, ad lumen fidei reuocasti, præsta populis tuis eiusdẽ suffragantibus meritis, in eadem fide permanere stabiles, et esse in opere efficaces. Per dominũ.

Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui agnitionẽ filij tui domini

nostri Iesu Christi, mirifica ostensione, beato martyri tuo Christophoro reuelare dignatus es, concede propitius. Vt eo interuenien te, mentes nostras, peccatorũ detersa caligine, clementiæ tuæ largitas copiosa purificet. Per eundem. Oratio.

BEati martyris tui Christophori nos quęsumus domine protegat gloriosa precatio, cui hæc impetrandi facultatẽ tribuisti magnificam. Per dominum.

In sanctę Annę matronę, omnia de una matrona, ut infra. Oratio.

OMnipotens sempiterne de⁹, qui beatam Annã diuturna sterilitate afflictam, gloriosę prolis fœtu tua gratia fœcundasti, da quæsumus. Vt pro nobis apud te eius interueniẽtibus meritis, efficiamur syncera fide fœcũdi, & salutiferis operibus fructuosi. Per dominum. Oratio.

DA quæsumus sancte pater. Vt beata Anna, quæ in conspectu maiestatis tuæ extitit gratiosa, suis orationibus, nos per fidẽ integrã, & sanctę uitę mũditiã, gratos tibi reddat pariter & deuotos. Per dominum nostrum.

Ad matutinũ omnia de una matrona, ut infra.

In vigil. sanctorũ martyrum Nazarij & Celsi ad vesperas lucernariũ. Signatum est. Aña. in choro. Iusti epulẽtur.

Hymnus.

SAcri triumphale tui Christi bellator inclyte, quo arma fides & crucis tropheũ uernat prelij.

Modis canora mysticis nunc turba laudem concinit: Nazari lux, uitæ decus, apostolorum particeps.

Petri coronaris fide, Paulique dogma nobili: ungẽte Lino pręsule, sancto muniris spũ.

Celsum hæredem sanguinis, hæredem tanti nominis, pari coronatum fide, Christo libasti uictimam.
Cœlo locans substantiam erugo quã nõ deuorat, gẽtes trahens ad gratiam, talenta sacra duplicans.
Sic elementum liquidum fixis premens uestigijs, reddis ereptos patriæ morti tributos æquoris.
His ita gestis inclyte sancto recisus uertice, coronam in signem ferens, uitæ nitescis prę mio.
Vota precantum susci pe precator o egregie, amator & uerbi dei, ac doctor euangelice.
Gloria tibi domine. R. In choro. Isti sunt duo uiri misericordiæ, qui assistunt. Ante dominũ dominatorem uniuersæ terræ. ℣. Hi sunt qui nõ coinquinauerunt uestimenta sua, ambulãt mecum in albis, quia sic sunt digni. Ante dñm.
Añt. Notas mihi fecisti uias uitę domine. ps. Conserua me domine. fol. 7. cũ. Ecce nunc.

Oratio.

Aeterne omnipotẽs deus, qui magno pietatis auxilio populo tuo prospera largiri dignaris, concede propitius beatissimorũ martyrum tuorum Nazarij & Celsi gloriosæ passionis uictoriam celebrare lætantes. Et quos te donante patronos defensoresque amplectimur, hos apud tuam misericordiam propacatores habeamus. Per dñm.
Añt. Satiabor domine dum manifestabitur mihi gloria tua. Psalm. Exaudi domine iustitiam. fol. 7.

Oratio.

Deus humani generis conditor & redemptor, qui ineffabili pietatis munere martyrum tuorum gloriosa certamina

potētissimus largitor re muneras, præsta quæsumus ecclesiæ tuę, quę sanctorū martyrū tuorum Nazarij & Celsi lætatur triumphis: & a peccatorū seruari cōtagijs: & quod illi te confitendo meruerunt percipere, hoc populus tu⁹ eorū cōsequi mereatur suffragijs. Qui uiuis. In Magnificat. Sancte uir dei libera nos, per deum qui te saluauit.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, da populo tuo præsentis diei festiuitatē syncero uenerari affectu. Et qui eā deuotis frequētant obsequijs, sanctorum martyrū tuorū Nazarij & Celsi suffragijs cœlestis regni gaudia consequantur. Per dominū. psall. Incōpositi iudices incōpositos habent milites, quare nō honeste dixistis, Nero uocat te. Cōpl. Sancti tui. &c. Oratio.

PRæsta quæsumus domine. Vt sicut populus Christianus sanctorum martyrū tuorū Nazarij & Celsi tēporali solēnitate congaudet, ita perfruatur æterna: & quod uotis amātissime celebrat, cōpleatur effectu. Per dñm. Ad matutinā. R. post hymnū. Iustorū animę. Mediolani passio sanctorū Nazarij & Celsi.

Lectio. i.

NAzarius genitus est a patre nomine Aphricano, genere Aphro, matre uero nomine Perpetua, ciue Romana, ex nobili prosapia, a beato Petro baptizata, Simone iam deuicto. Quūque esset annorū nouē Nazarius, & erudiretur a matre in lege Christi, uidens patrem in eadē religione minime persistere, legem siquidem sectabatur Iudęorum: dubius an baptismum Petri, an obseruantiā

ſabbathorum ſequeretur, dominũ orabat dicens. Demonſtra mihi domine, ut agnoſcam recte iuſtitias tuas. Annuit autẽ deus orationi Nazarij, & ſpiritus ſanctus adhęſit ei, & anima matris eius exultabat ſuper eum. Acceſſit deinde Nazarius ad Linum Petri ſucceſſorem, & poſtulauit ab eo ut baptizaretur. Baptizatus Nazarius, cœpit libere Chriſtum confiteri, idola uero publice execrari: adeo ut a multis deſtructor templorũ ac deorũ inimicus accuſaretur. ℟. Orauit beatus Nazarius ad dominũ dicens, demõſtra mihi, ut agnoſcam recte iuſtificationes tuas. Et exaudita eſt oratio eius. ℣. Acceſsit Nazarius ad Linum ſucceſſorẽ Petri, poſtulans ab eo, baptizatus eſt. Et exaudita,

Lectio. ij.

HIs auditis, parentes timuerunt ualde, ne pro tali confeſsione tormentis interrogatus filius deficeret, Ille uero parentibus cõpatiens, date (inquit) mihi bonorũ ueſtrorum aliquã portionẽ: ut hinc diſcedã. Tunc illi oneratis ſeptẽ animalibus magno pondere auri & argenti, dimiſerunt eũ. Egreſſus Roma Nazarius eleemoſynas multas faciebat: peragranſque ſingulas Italiæ ciuitates dominũ Ieſum prędicabat, facultatibus omnibus in pauperes erogatis: ita ut multi ad eius prędicationẽ conuerterentur ad Chriſtũ. Denique Mediolanum uenit, ibique Protaſiũ & Geruaſium ab Anolino in carcere detentos inuẽit. Quos adhortatus ut uiriliter agerẽt, Mediolano diſceſsit. Peruenit autem ad quãdam Galliæ ciuitatem, in qua quũ multos con-

uertiſſet, mulier quedam ex primarijs ciuitatis, & ipſa a Nazario conuerſa, donauit illi proprium filium nomine Celſum, quē in fide Chriſti erudiuit ac baptizauit. ℞. Sancti tui domine mirabile conſequuti ſunt iter, ſeruiētes præceptis tuis, ut inuenirentur illæſi, in aquis ualidis. Terra apparuit arida, & in mari longe uia ſine impedimento. ℣. Quis ſimilis tibi in dijs domine, aut quis ſimilis tibi glorioſus in ſanctis. Terra.

Lectio. iij.

MIſſa eſt autē relatio ad Neronem Cæſarem contra Nazarium tanquā ſeductorē omnium populorū. Indignatus Nero miſit ad capiendum Nazariū. Quē quū inueniſſent, ſubito ligauerunt dicētes. Nero uocat te. Quibus Nazarius. Incōpoſiti iudices incōpoſitos habent milites, quare honeſte non dixiſtis, Nero uocat te, & ego ueniſſem? Celſus autem plorans ſequebatur eū, quem alapis percutiebant milites, ut feſtinus ſequeretur. Viſo Nazario Cæſar, iuſsit eū recipi in carcere, ut cogitaret quibus cruciatibus eum perderet. Apparuit autem Angelus Nazario in carcere cōfortans eum. Educitur poſtmodum e carcere Nazarius, & ad templum idolorum deducitur, qui oratione facta, ſimulachra illico ſoluta ſunt, & redacta in nihilum. Quo audito Nero iuſsit Nazarium & Celſum iactari maris in profundū. Angelus autem domini deſcendit ad eos, & oſtendit illis teſtamentū domini cōfortans eos. Illi uero gradientes ſuper aquas glorificabant dominū. Oritur ſubito maxima in mari tempeſtas: nautę uero uidentes Naza

rium cũ Celso ambulãtem super aquas, exclamauerunt dicentes. Sãcte uir dei libera nos, per deum qui te saluauit, & credemus in deũ tuum. Ingressi nauẽ Nazarius & Celsus, catechizauit eos Nazarius ac baptizauit; factaque est repẽte tranquillitas magna. Ingressi postmodum ciuitatem Genuẽsem, uenerunt tandem Mediolanũ. Anolinus autem iterũ audiens de eo scripsit ad Neronẽ: qui mandauit ut ambo decollarentur. Educti itaque extra portã Romanam, ad locũ qui ad tres moros dicitur, decapitati sunt, quorum corpora in eodem loco uiri religiosi condita aromatibus sepelierũt. Te deum laudamus.

In Benedictus. Annuit deus orationi Nazarij, & spirit⁹ sanct⁹ adhęsit ei, & anima matris eius exultauit super eum.

In Benedicite. Turbati sunt nautæ uehementer, uidentes Nazariũ per mare ambulantem, & crediderunt in deũ eius. Oratio.

TRibue nobis quæsumus omnipotens deus sanctorum martyrum tuorũ Nazarij & Celsi desiderata cõmercia. Vt quorum perpetua dignitate sacra mysteria frequentamus in terris, & præsentia nobis subsidia postulent & æterna. Per dominũ.

In Laudate. Sancte uir dei. vt supra in vesperis. Cap. Mirabilis de⁹. &c. ps. direct. Beati omnes: fol. 71. hymn⁹. Sacri triumphale tui. vrsu. psall. Benedicimus te domine, quia uidemus & habemus Christe uiros sanctos tuos, & discipulos apostoli tui beati Petri.

Cõplet. Exultabunt sancti. &c.

Oratio.

Exaudi domine preces nostras. Vt populus tuus, qui sub tantis sanctorum martyrũ tuorũ Nazarij et Celsi, patrocinijs est constitutus, & a suis offensionibus liberetur, & ab omnibus tueatur aduersis. Per dominũ. Ad tertiã.

Epistola.

Zach. 4. Isti sunt duo uiri misericordiæ, qui assistũt ante dominũ dominatorẽ uniuersæ terræ. ℟. Deo gratias. ℣. Sãcti tui domine semper benedicent te. Alleluia alleluia. ℣. Gloriã regni tui dicent, & potentiam tuam loquentur. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Sancti tui sicut palma florebunt in conspectu tuo domine, alleluia. Kyri. Oratio. Tribue nobis quæsumus omnipotẽs. ut in matutino. Ad sextam. Epistola.

Sapiẽ. 10. Reddidit iustis deus mercedem laborũ suorũ, & deduxit eos per aquas nimias, & fuit illis in uelamento diei, & in luce stellarũ per noctem: & transtulit eos. ℟. Deo gratias. ℣. Sancti tui sicut palma florebunt. Alleluia alleluia. ℣. In circuitu tuo dñe. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Sanctorum sicut aquilæ iuuentus renouabitur, & florebunt ante conspectũ tuum domine, alleluia. Kyri. Oratio. Exaudi domine. ut in matutin. Ad nonam. Epistola.

Sapiẽ. vlt. Sancti tui domine mirabile cõsequuti sũt iter seruiẽtes præceptis tuis, ut inuenirentur illæsi in aquis ualidis, terra apparuit arida, & in mari longe uia sine impedimento. ℟. Deo gratias. ℣. Sanctorum sicut aquilæ iuuẽtus renouabitur. Alleluia alleluia. ℣. Et florebunt ante conspectum tuum dñe. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri &c.

Cap.

Cap. Iuſtorum animæ in manu dei ſunt, & nõ tanget illos tormentum malitiæ, alleluia. Kyri. Oratio. Præſta quæſumus domine. ut in vigil. Eodem die ad veſperas fit de ſancta Martha cũ pſallẽda. Benedicimus te domine. utſupra. ubi uero fit feſtum, dicitur ad veſperas Lucer. Timete. Añt. in choro. Iuſti epulẽtur. hymnus Sacri triumphale. ℟. in choro. Sancti tui dñe. vt ſupra. Añt. Turbati ſunt. vt in matut. ps. Credidi. Oratio. Tribue nobis. Añt. Sancte uir dei. vt ſupra. ps. Beati omnes. Oratio. Exaudi domine. vt in matut. In mag. Nazarius & Celſus ipſi ſunt uaſa ſacra, martyres Chriſti orant pro populo. Oratio. Omnipotẽs ſempiterne deus. vt in vigiliis. pſallẽdã. Benedicimus te. vt in matut. Oratio. Præſta quęſumus domine. &c.

In ſanctæ Marthæ uirginis ad veſperas Lucer. Lucerna. Añt. in choro Ornauit me. Hymnus. Ieſu corona uirginum. licet fere omnes dicant. Cælorum regi pſallite. fol. 480. ℟. in choro. Clara uirgo Martha uirtutum gratia pollens. Ad cultum fidei diuinæ prędicatiõe multos per duxit. ℣. Hæc uirgo ſapiens, & una de numero prudentum. Ad cultum. Cætera de una uirgine. Oratio.

Omnipotens clemẽtiſsime deus, cuius filius in æde beatę Marthę hoſpitari dignatus eſt, da quæſumus. Vt eius meritis quæ illum placide ſuſcepit, in ędes polorum miſericorditer hoſpitari ualeamus. Per eundem. Oratio.

Da quæſumus miſericors deus. Vt qui beatæ Marthæ filij tui hoſpitæ feſtiuitatẽ colimus, eius meritis a cũctis aduerſitatibus libe-

remur. Per eundem.
In Magnificat. Domine si fuisses hic, nō fuisset mortuus frater meꝰ.
Oratio in cōmuni vnius virginis. Psallenda.
Martha surget frater tuus, scio domine, quia resurget in resurrectione in nouissimo die.
Cōp. Sancti tui. &c.
Oratio in cōmuni virginum. Ad matut. omnia ut in cōi virginum.
Euangelium secundum Lucam. Lectio. j.
C. 10. INtrauit dominus Iesus in quoddam castellum: & mulier quædam Martha nomine excepit illum in domū suam. Et reliqua.
Homilia sancti Augustini Episcopi.
SAnctum euangeliū quū legeretur, audiuimus a fœmina religiosa susceptum esse dominū hospitio, eaque Martha uocabatur. Et quū esset ipsa occupata in cura ministrandi, soror eius Maria sedebat ad pedes domini, & audiebat uerbum eius. Laborabat illa, uacabat ista: illa erogabat, hæc implebatur. Verūtamē Martha laborans, multum in illa occupatione & negotio ministrandi interpellabat dominū: & de sorore sua cōquesta est, quod eam laborantem minime adiuuaret. Dominus autem pro Maria respondit Marthę: & ipse eius factus est aduocatus, qui iudex fuerat interpellatus. Lectio. ij.
MArtha (inquit) circa multa occupata es, quando unum est necessarium. Maria meliorem partem elegit, quæ non auferetur ab ea. Qua sentētia interpellāti respōdit, susceptā defendit: erat enim Maria intenta dulcedini uerbi dei. Intenta erat Martha quomodo pasceret dominum, intenta erat Maria quomodo pasceret-

tur a domino. A Martha conuiuium domino parabatur, in cuius cõuiuio iam Maria iucundabatur. Mira enim sua uitate tenebatur, quia profecto maior est refectio mentis quam uentris. Excusata est, sedet securior. Quid enim putamus reprehẽsum esse ministerium Marthę, quã cura hospitalitatis occupauerat, quæ ipsum dominum hospitio receperat. Lectio. iij.

Quomodo ergo recte reprehendebatur, quæ tãto hospite lętabatur? Hoc si uerum est, dimittant homines quod ministrant egentibus, eligant sibi partem meliorem quæ non auferetur ab eis. Nihil eis curæ sit, quis peregrinus in uico iaceat, quis egeat pane, quis induẽdus, quis uisitandus, quis redimendus, quis sepeliendus. Ecce aduerte, circa multa occupata es, quando unũ est necessarium. Maria meliorem partem elegit, non tu malam, sed ista meliorẽ. Sed unde meliorẽ? Quia tu circa multa, ista circa unum. Nõ ergo dñs opus Marthę reprehẽdit, sed distinxit. Ergo quod elegit Maria nõ auferetur ab ea, a te uero quod elegisti auferetur: sed bono tuo auferetur. Auferetur enim labor ut requies detur. In Benedict. Dñe si fuisses. vt su. cętera de una virgine. psa. Martha surget frater. vt su. Cõpl. Audi filia. In sancti Calimeri archiepiscopi Mediolani & martyris ad vesp. oia de uno martyre. Oro.

Omnipotens sempiterne deus, qui beatũ Calimerũ martyrẽ tuũ pontificalibus insulis decorasti. Pręsta quęsumus: nos eius exẽplo & magnifico interuẽtu mũdi gloriã mẽte despicere, & coelũ sẽper ambire. Per dñm. Oratio.

DEus qui es tuorũ antiſtitũ potentiſſimus remunerator, tribue quæſumus. Vt beatiſsimi põtificis & martyris tui Calimeri magnificis exemplis pariter & monitis informati, ſæculi iſtius caliginẽ ſine periculo trãſeamus. Per dominum noſtrũ.

Ad matutinũ omnia de uno martyre. Mediolani paſsio ſancti Calimeri põtificis. Lectio. j.

TRanslato ad ſuperos ſancto Caſtritiano, plebs fidelium non modica urgebatur triſtitia, & de obitu paſtoris, & de eligendo ſucceſſore: nam difficile uidebatur eo tempore uirum idoneum reperire, ob uexationem, qua ſub Adriano Imperatore eccleſia dei quatiebatur. Erat autẽ id temporis in clero uir ſanctiſsimus, ſcientia ac morum probitate clariſsimus, nomine Calimerus. Qui decẽnio antequã venerabilis Caſtritianus decederet, ob perſequutionẽ, quę ſub Teleſphoro papa in Chriſtianos ſæuiebat, a quo ſacris mõitis a puero fuerat edoctus, ne ſi ad pœnã raperetur perdurare nõ poſſet receſſit ab urbe: ac Mediolanum peruenit: qui a beato Caſtritiano benigne ſuſceptus eſt.

Lectio. ij.

POſtea uero, quum eum in omni patientia ac fidei documentis probatiſsimũ Caſtritianus inueniſſet, diſcipulorum ſuorum addidit cõſortio. Itaque defuncto Caſtritiano, quum nullus de eligendo epiſcopo auderet uel cogitare de ſeipſo, uel proferre de aliquo alio: omnes ad beatum Calimerum ſeſe conuertunt: cumque humiliter depoſcunt, ut ſuũ gregẽ miſeratus, nequaquam uelit officium paſtoris abnuere. Porro quum

ille omnino recusaret, ducitur uinctus ab omnibus clamantibus eum minime absolutũiri, nisi prius fuerit in episcopum sacratus. Igitur ordinatus episcopus beatus Calimerus, ita strenue pro seruando grege curam impendit, ut multorũ mentes ab idololatriæ tñbris reuocaret, plures baptizaret, plurimos quoque animo simul & corpore curaret. Lectio. iij.

Verum persequutionis turbine necdũ quiescente, non iam ut prius Calimerus abdita quæritabat: sed audacter ritus paganorum refellens, sponte se ipsis quoque tribunalibus ingerebat: carcerum ergastula ultro ingressus, Christianorum detentorũ animos ad tolerantiã incitabat. Denique cum uinctis sępe uinctus est: & quũ flagellatis flagellatus. Cæsus insuper, & carpento impositus, cum exulãtibus sæpius exulauit. Verũtamen odio peruersorũ concitato aduersus illum, nomen ipsius detulerunt ad Cæsarem, cõquerẽtes eum esse totius sceleris autorem, necnon a deorum cultu totã pene Liguriam auertentẽ. Mox rescribitur ubicunque repertus fuerit sine mora pũiatur. Vir autem dei, neque diebus, neque noctibus, cœptis nunquã desistebat. Contigit itaque, ut cũ alijs in Romano Cœmiterio inuẽtus (quod est in latere eiusdem urbis meridiano, haud longe ab Apollinis fano) uidens quosdam apollini thura offerentes quum acrius increparet, ab iisdem detentus, Phœbi excubitoribus traditur diuersis pœnis cruciandus. Quem captum utpote deorũ suorum inimicũ immenso exultan-

ſes gaudio, diuerſis un dique vulneribus cõſo derunt. Reminiſcentes etiã qualia eis probra obiecerit, quodque plu rimos ex eis ad fidem Chriſti conuerſos aqua baptiſmatis abluerit, quum adhuc ſeminecis coram illis iacẽs animã ſpirare cerneretur, in proximi putei profun dum inuerſis inuerſum pedib⁹ precipitauerũt, poſtquã per annorum circiter quinquaginta triũ curricula indefeſs⁹ eccleſiã gubernaſſet.

In ſanctorum martyrũ Machabęorũ, & Euſe bij, ad veſperas lucer. Timete dominũ. Añt. in choro. Iuſti epulen tur. &c. Hymnus. Regi polorum debitas. fol. 454. ℞. in choro Hi ſunt qui cuſtodierũt præcepta mea dicit do minus, ingredientur. Terram, quam iuraui patribus eorum, fluen tem lac & mel. ℣. Lo quutus eſt dominus ad Moyſen dicens, mitte uiros qui conſiderent terrã Chanaan. Terrã. Añt. Sacerdotes tui in duantur iuſtitia, & ſan cti tui domine lętentur. ps. Memento domine Dauid. fol. 72. cum Ecce nunc. Oratio.

ADeſto domine ſup plicationibus no ſtris: & interceſsioni bus beatiſsimorũ mar tyrum tuorũ Macha bęorum, atque Euſe bij, perpetuam nobis miſericordiã benignus impende. Per dominũ. Añt. Et in ſeruis ſuis dominus conſolabitur. ps. Laudate nomẽ do mini. fol 73. Oratio.

ANnue nobis quæ ſumus omnipotens deus: & ſanctorũ mar tyrum tuorũ Macha bęorum atque Euſebij ſuffragijs adiuuemur. Vt ſicut eis copioſa ui ctoria dedit triumphũ, ita & nobis continuũ præſtet auxilium. Per dominum noſtrũ.

In Magnificat. Hæc eſt generatio filiorum, cui diſpoſui teſtamentum meum. Oratio.

DEus qui per glorioſa bella certaminis ad immortales triumphos martyres tuos extuliſti, concede quæſumus. Vt eorum meritis protegamur, in quorũ feſtiuitate lætamur. Per dominum noſtrũ. pſall. Sancti tui domine lętentur propter Dauid ſeruum tuũ. Cõpl. Sancti tui domine. &c. Oratio in communi. Ad mat. R. poſt hym. Gaudete iuſti. Ex Machabeorum. ij. Lect. j.

COntingit autẽ ſeptẽ fratres una cũ matre apprehẽſos cõpelli a rege edere carnes porcinas. Vnus autẽ ex illis, qui primus erat ſic ait. Parati ſumus mori magis quã patrias dei leges pręuaricari. Irat⁹ rex iuſsit ei qui prior fuerat loquutus amputari linguã, & cute capitis abſtracta, ſummas quoque manus & pedes eius prę ſcindi. Mortuo itaque primo, ſequẽtem deducebant ad illudendũ: & cute capitis eius cũ capillis abſtracta, interrogabãt ſi mãducaret: at ille reſpondens dixit nõ faciã: & ita primi tormẽta ſuſcepit. Poſt hũc tertius illuditur, & linguã poſtulatus cito protulit, & manus cõſtanter extendit dicens. E cœlo iſta poſſideo, ſed propter dei leges hæc ipſa deſpicio. R. Hi ſunt qui cuſtodierunt, ut ſupra in reſperis. Lectio ij.

ISto autẽ defuncto, quartũ ſimiliter uexabant torquẽtes. Et quũ admouiſſent quintum, uexabãt eum. Poſt hũc ducebant ſextum, & is mori incipiens ait. Nos propter noſmetipſos hæc patimur: tu autẽ ne exiſtimes tibi impũe futurum, quod cõtra deũ pugnare tẽtaueris.

Supra modum autem mater mirabilis singulos illorum hortabatur repleta sapientia dicēs. Deus mundi creator spiritum uobis iterū cum misericordia reddet & uitam. Antiochus autē hortabatur matrem, ut ultimo filio fieret in salutem. Illa uero irridēs tyrannū ait. Fili mi miserere mei, ne timeas carnificem istum, sed suscipe mortem: ut in illa miseratione cū fratribus tuis te recipiam. Adolescens ait. Non obedio pręcepto regis, sed pręcepto legis. Tu autem scelestę iusto dei iudicio, superbiæ tuæ pœnā exolues. Tunc rex in hunc super omnes crudelius desæuit, indigne ferens se derisum. Et hic itaque mūdus obijt. Nouissime autem post filios & mater consumpta est. ℟. Propter testamentū domini & leges paternas ideo steterunt in amore fraternitatis. Quia unus fuit semper spiritus in eis, & una fides. ℣. Exultent in conspectu dei sancti, delectentur in lætitia. Quia.

Lectio. iij. Sermo sancti Ambrosij Episcopi.

AD sancti martyris Eusebij laudē aliquid addere uelle, decerpere est. Tam ineffabilium enim doctrinarū magister extitit: ut merita eius facilius operibus cognosci possint, quā sermonibus explicari. Igitur gesta illius non uerbis adornanda sunt, sed perstringēda sententijs, præsertim quum dicat apostolus. Regnum dei nō in sermōe est, sed in uirtute. 1. Co.
Quid ergo de martyris Eusebij gloria prædicem, cuius tota plebs 4.
ista sit gloria? Illud autem omnino tacendum nō arbitror: quod quū Arrhianorū detestanda perfidia totam cū uniuerso mundo Italiā per

turbaſſet, dicitur inter cæteras paſsionũ genera, hoc pœnale paſſionis ſuppliciũ pertuliſſe: ut dũ interrogaretur ab Arrhianis, & ſe eorum perfidiæ communicare denegaſſet, ſcalarum procliui tractu ſupinis pedibus ad imũ uſque pertraheretur: & iterũ reuocatus ad ſummũ interrogatus denuo quũ eadẽ reſpondiſſet, eadẽ pateretur: licet fuerit quaſſatũ caput, eliſum corpus, mẽbra cõfracta, animus tamen ſi dei manſit inuictus. Nã quanto plus illum Arrhiana perfidia corporaliter lacerabat, tanto magis eũ catholica integritas refouebat. Vnde fratres eum Machabęorum martyrum choro annumerandũ puto: ſi quidẽ illi ſingulis membris martyriũ pertulerunt, hic autẽ totius corporis paſsione dominũ eſt confeſſus: nec diſparem eorũ eſſe gratiam, quos etiam dies una in martyrio copulauit. In Benedictus. Hæc eſt generatio. ut ſupra. In Benedicite. Sacerdotes domini benedicite domino, ſerui domini hymnũ dicite deo noſtro. Orationes utſupra. In Laudate. ut in cõmuni martyrum. &c. Hymnus. Regi polorũ. fol. 454. ſupra. Moyſes & Aharon in ſacerdotibus eius, Euſebius inter eos qui inuocant nomen eius. Cõpl. Exultabunt ſancti. &c. Ad horas epiſtolæ de pluribus martyribus dicuntur.

In inuentione ſancti Stephani, ad veſperas omnia ut in feſto eiuſdem fol. 221. Ad matut. ℟. poſt hymnũ. Iuſtus ut palma. Inuentio ſancti Stephani protomartyris. Lectio. j.

IMperante Honorio, cuidã Luciano preſbitero in ſtratu ſuo quieſceuti, ſexta feria, ap-

Exaudi domine preces nostras. Vt populus tuus, qui sub tantis sanctorum martyrũ tuorũ Nazarij et Celsi, patrocinijs est constitutus, & a suis offensionibus liberetur, & ab omnibus tueatur aduersis. Per dominũ. Ad tertiã.

Epistola.

Zach. 4. Isti sunt duo uiri misericordiæ, qui assistũt ante dominũ dominatorẽ uniuersæ terræ. ℟. Deo gratias. ℣. Sãcti tui domine semper benedicent te. Alleluia alleluia. ℣. Gloriã regni tui dicent, & potentiam tuam loquentur. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Sancti tui sicut palma florebunt in conspectu tuo domine, alleluia. Kyri. Oratio Tribue nobis quæsumus omnipotẽs. ut in matutino.

Ad sextam. Epistola.

Sapiẽ. 10. Reddidit iustis deus mercedem laborũ suorũ, & deduxit eos per aquas nimias, & fuit illis in uelamento diei, & in luce stellarũ per noctem: & transtulit eos. ℟. Deo gratias. ℣. Sancti tui sicut palma florebunt. Alleluia alleluia. ℣. In circuitu tuo dñe. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Sanctorum sicut aquilæ iuuentus renouabitur, & florebunt ante conspectũ tuum domine, alleluia. Kyri. Oratio. Exaudi domine. ut in matuti.

Ad nonam. Epistola.

Sanctitui domine mirabile cõsequuti sũt iter seruiẽtes pręceptis tuis, ut inuenirentur illæsi in aquis ualidis, terra apparuit arida, & in mari longe uia sine impedimento. ℟. Deo gratias. ℣. Sanctorum sicut aquilæ iuuẽtus renouabitur. Alleluia alleluia. ℣. Et florebunt ante conspectum tuum dñe. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri &c. Sapiẽ. vlt.

Cap.

Cap. Iuſtorum animæ in manu dei ſunt, & nõ tanget illos tormentum malitiæ, alleluia. Kyri. Oratio. Præſta quæſumus domine. ut in vigil. Eodem die ad veſperas fit de ſancta Martha cũ pſallẽda. Benedicimus te domine. ut ſupra. ubi uero fit feſtum, dicitur ad veſperas Lucer. Timete. Añt. in choro. Iuſti epulẽtur. hymnus Sacri triumphale. ℟. in choro. Sancti tui dñe. ut ſupra. Añt. Turbati ſunt. ut in matut. ps. Credidi. Oratio. Tribue nobis. Añt. Sancte uir dei. ut ſupra. ps. Beati omnes. Oratio. Exaudi domine. ut in matut. In mag. Nazarius & Celſus ipſi ſunt uaſa ſacra, martyres Chriſti orant pro populo. Oratio. Omnipotẽs ſempiterne deus. ut in vigiliis. pſallẽda. Benedicimus te. ut in matut. Oratio. Præſta quęſumus domine. &c.

In ſanctæ Marthæ uirginis ad veſperas Lucer. Lucerna. Añt. in choro Ornauit me. Hymnus. Ieſu corona uirginum. licet fere omnes dicant. Cælorum regi pſallite. fol. 480. ℟. in choro. Clara uirgo Martha uirtutum gratia pollens. Ad cultum fidei diuinæ prędicatiõe multos perduxit. ℣. Hæc uirgo ſapiens, & una de numero prudentum. Ad cultum. Cætera de una uirgine. Oratio.

Omnipotens clementiſsime deus, cuius filius in æde beatę Marthę hoſpitari dignatus eſt, da quæſumus. Vt eius meritis quæ illum placide ſuſcepit, in ęde polorum misericorditer hoſpitari ualeamus. Per eundem. Oratio.

Da quæſumus miſericors deus. Vt qui beatæ Marthæ filij tui hoſpitæ feſtiuitatẽ colimus, eius meritis a cũctis aduerſitatibus libe-

remur. Per eundem.
In Magnificat. Domine si fuisses hic, nõ fuisset mortuus frater me⁹.
Oratio in cõmuni vnius virginis. Psallenda.
Martha surget frater tuus, scio domine, quia resurget in resurrectione in nouissimo die.
Cõp. Sancti tui. &c.
Oratio in cõmuni virginum. Ad matut. omnia ut in cõi virginum.
Euangelium secundum Lucam. Lectio. j.

C. 10. INtrauit dominus Iesus in quoddam castellum: & mulier quædam Martha nomine excepit illum in domũ suam. Et reliqua.

Homilia sancti Augustini Episcopi.

SAnctum euangeliũ quũ legeretur, audiuimus a fœmina religiosa susceptum esse dominũ hospitio, eaque Martha uocabatur. Et quũ esset ipsa occupata in cura ministrandi, soror eius Maria sedebat ad pedes domini, & audiebat uerbum eius. Laborabat illa, uacabat ista: illa erogabat, hæc implebatur. Verũtamẽ Martha laborans, multum in illa occupatione & negotio ministrandi interpellabat dominũ: & de sorore sua cõquesta est, quod eam laborantem minime adiuuaret. Dominus autem pro Maria respondit Marthę: & ipse eius factus est aduocatus, qui iudex fuerat interpellatus. Lectio. ij.

MArtha (inquit) circa multa occupata es, quando unum est necessarium. Maria meliorem partem elegit, quæ non auferetur ab ea. Qua sentẽtia interpellãti respõdit, susceptã defendit: erat enim Maria intenta dulcedini uerbi dei. Intenta erat Martha quomodo pasceret dominum, intenta erat Maria quomodo pasceret-

tur a domino. A Martha conuiuium domino parabatur, in cuius cõuiuio iam Maria iucundabatur. Mira enim sua uitate tenebatur, quia profecto maior est refectio mentis quam uentris. Excusata est, sedet securior. Quid enim putamus reprehẽsum esse ministerium Marthę, quã cura hospitalitatis occupauerat, quæ ipsum dominum hospitio receperat. Lectio. iij.

Quomodo ergo recte reprehendebatur, quæ tãto hospite lętabatur? Hoc si uerum est, dimittant homines quod ministrant egentibus, eligant sibi partem meliorem quæ non auferetur ab eis. Nihil eis curæ sit, quis peregrinus in uico iaceat, quis egeat pane, quis induẽdus, quis uisitandus, quis redimendus, quis sepeliendus. Ecce aduerte, circa multa occupata es, quando unũ est necessarium. Maria meliorem partem elegit, non tu malam, sed ista meliorẽ. Sed unde meliorẽ? Quia tu circa multa, ista circa unum. Nõ ergo dñs opus Marthę reprehẽdit, sed distinxit. Ergo quod elegit Maria nõ auferetur ab ea, a te uero quod elegisti auferetur: sed bono tuo auferetur. Auferetur enim labor ut requies detur. In Benedict. Dñe si fuisses. vi su. cętera de una virgine. psã. Martha surget frater. vi su. Cõpl. Audi filia. In sancti Calimeri archiepiscpoi Mediolani & martyris ad vesp. oia de uno martyre. Oro.

Omnipotens sempiterne deus, qui beatũ Calimerũ martyrẽ tuũ pontificalibus infulis decorasti: Pręsta quęsumus: nos eius exẽplo & magnifico interuẽtu mũdi gloriã mẽte despicere, & cœlũ sẽper ambire. Per dñm. Oratio.

DEus qui es tuorũ antiſtitũ potentiſſimus remunerator, tribue quæſumus. Vt beatiſsimi põtificis & martyris tui Calimeri magnificis exemplis pariter & monitis informati, ſæculi iſtius caliginẽ ſine periculo trãſeam⁹. Per dominum noſtrũ.

Ad matutinũ omnia de uno martyre. Mediolani paſsio ſancti Calimeri põtificis. Lectio. j.

TRanslato ad ſuperos ſancto Caſtritiano, plebs fidelium non modica urgebatur triſtitia, & de obitu paſtoris, & de eligendo ſucceſſore: nam difficile uidebatur eo tempore uirum idoneum reperire, ob uexationem, qua ſub Adriano Imperatore eccleſia dei quatiebatur. Erat autẽ id temporis in clero uir ſanctiſsimus, ſcientia ac morum probitate clariſsimus, nomine Calimerus. Qui decẽnio antequã venerabilis Caſtritianus decederet, ob perſequutionẽ, quę ſub Teleſphoro papa in Chriſtianos ſæuiebat, a quo ſacris mõitis a puero fuerat edoctus, ne ſi ad pœnã raperetur perdurare nõ poſſet ſeceſſit ab urbe: ac Mediolanum peruenit: qui a beato Caſtritiano benigne ſuſceptus eſt.

Lectio. ij.

POſtea uero, quum eum in omni patientia ac fidei documentis probatiſsimũ Caſtritianus inueniſſet, diſcipulorum ſuorum addidit cõſortio. Itaque defuncto Caſtritiano, quum nullus de eligendo epiſcopo auderet uel cogitare de ſeipſo, uel proferre de aliquo alio: omnes ad beatum Calimerum ſeſe conuertunt: eumque humiliter depoſcunt, ut ſuũ gregẽ miſeratus, nequaquam uelit officium paſtoris abnuere. Porro quum

ille omnino recusaret, ducitur uinctus ab omnibus clamantibus eum minime absolutũiri, nisi prius fuerit in episcopum sacratus. Igitur ordinatus episcopus beatus Calimerus, ita strenue pro seruando grege curam impendit, ut multorũ mentes ab idololatriæ tñbris reuocaret, plures baptizaret, plurimos quoque animo simul & corpore curaret. Lectio. iiij.

VErum persequutionis turbine necdũ quiescente, non iam ut prius Calimerus abdita quæritabat: sed audacter ritus paganorum refellens, sponte se ipsis quoque tribunalibus ingerebat: carcerum ergastula ultro ingressus, Christianorum detentorũ animos ad tolerantiã incitabat. Denique cum uinctis sępe uinctus est: & quũ flagellatis flagellatus. Cæsus insuper, & carpento impositus, cum exulãtibus sæpius exulauit. Verũtamen odio peruersorũ concitato aduersus illum, nomen ipsius detulerunt ad Cæsarem, cõquerẽtes eum esse totius sceleris autorem, necnon a deorum cultu totã pene Liguriam auertentẽ. Mox rescribitur ubicunque repertus fuerit sine mora pũiatur. Vir autem dei, neque diebus, neque noctibus, cœptis nunquã desistebat. Contigit itaque, ut cũ aliis in Romano Cœmiterio inuẽtus (quod est in latere eiusdem urbis meridiano, haud longe ab Apollinis fano) uidens quosdam apollini thura offerentes quum acrius increparet, ab iisdem detentus, Phœbi excubitoribus traditur diuersis pœnis cruciandus. Quem captum utpote deorũ suorum inimicũ immenso exultan-

ces gaudio, diuerfis un dique vulneribus cõfo derunt. Reminifcentes etiã qualia eis probra obiecerit, quodque plu rimos ex eis ad fidem Chrifti conuerfos aqua baptifmatis abluerit, quum adhuc feminecis coram illis iacẽs animã fpirare cerneretur, in proximi putei profundum inuerfis inuerfum pedib⁹ precipitauerũt, poftquã per annorum circiter quinquaginta triũ curricula indefefs⁹ ecclefiã gubernaffet.

In fanctorum martyrũ Machabęorũ, & Eufebij, ad vefperas lucer. Timete dominũ. Añt. in choro. Iufti epulentur. &c. Hymnus. Regi polorum debitas. fol. 454. ℞. in choro Hi funt qui cuftodierũt præcepta mea dicit dominus, ingredientur Terram, quam iuraui patribus eorum, fluentem lac & mel. ℣. Loquutus eft dominus ad Moyfen dicens, mitte uiros qui confiderent terrã Chanaan. Terrã. Añt. Sacerdotes tui induantur iuftitia, & fancti tui domine lętentur. ps. Memento domine Dauid. fol. 72. cum Ecce nunc. Oratio.

ADefto domine fupplicationibus noftris: & intercefsionibus beatifsimorũ martyrum tuorũ Machabęorum, atque Eufebij, perpetuam nobis mifericordiã benignus impende, Per dominũ. Añt. Et in feruis fuis dominus confolabitur. ps. Laudate nomẽ domini. fol 73. Oratio.

ANnue nobis quæfumus omnipotens deus: & fanctorũ martyrum tuorũ Machabęorum atque Eufebij fuffragijs adiuuemur. Vt ficut eis copiofa uictoria dedit triumphũ, ita & nobis continuũ præftet auxilium. Per dominum noftrũ.

In Magnificat. Hæc eſt generatio filiorum, cui diſpoſui teſtamentum meum. Oratio.
DEus qui per glorioſa bella certaminis ad immortales triumphos martyres tuos extuliſti, concede quæſumus. Vt eorum meritis protegamur, in quorũ feſtiuitate lætamur. Per dominum noſtrũ.
pſall. Sancti tui domine lętentur propter Dauid ſeruum tuũ. Cõpl. Sancti tui domine. &c. Oratio in communi.
Ad mat. R. poſt hymñ. Gaudete iuſti. Ex Machabęorum. ij. Lect. j.
COntingit autẽ ſeptẽ fratres una cũ matre apprehẽſos cõpelli a rege edere carnes porcinas. Vnus autẽ ex illis, qui primus erat ſic ait. Parati ſumus mori magis quã patrias dei leges pręuaricari. Iratꝰ rex iuſsit ei qui prior fuerat loquutus amputari linguã, & cute capitis abſtracta, ſummas quoque manus & pedes eius pręſcindi. Mortuo itaque primo, ſequẽtem deducebant ad illudendũ: & cute capitis eius cũ capillis abſtracta, interrogabãt ſi mãducaret: at ille reſpondens dixit nõ faciã: & ita primi tormẽta ſuſcepit. Poſt hũc tertius illuditur, & linguã poſtulatus cito protulit, & manus cõſtanter extendit dicens. E cœlo iſta poſſideo, ſed propter dei leges hæc ipſa deſpicio. R. Hi ſunt qui cuſtodierunt, ut ſupra in veſperis. Lectio ij.
ISto autẽ defuncto, quartũ ſimiliter uexabant torquẽtes. Et quũ admouiſſent quintum, uexabãt eum. Poſt hũc ducebant ſextum, & is mori incipiens ait. Nos propter noſmetipſos hæc patimur: tu autẽ ne exiſtimes tibi impũe futurum, quod cõtra deũ pugnare tẽtaueris.

Supra modum autem mater mirabilis ſingulos illorum hortabatur repleta ſapientia dicēs. Deus mundi creator ſpiritum uobis iterū cum miſericordia reddet & uitam. Antiochus autē hortabatur matrem, ut ultimo filio fieret in ſalutem. Illa uero irridēs tyrannū ait. Fili mi miſerere mei, ne timeas carnificem iſtum, ſed ſuſcipe mortem: ut in illa miſeratione cū fratribus tuis te recipiam. Adoleſcens ait. Non obedio pręcepto regis, ſed pręcepto legis. Tu autem ſceleſte iuſto dei iudicio, ſuperbiæ tuæ pœnā exolues. Tunc rex in hunc ſuper omnes crudelius deſæuit, indigne ferens ſe deriſum. Et hic itaque mūdus obijt. Nouiſsime autem poſt filios & mater conſumpta eſt. ℞. Propter teſtamentū domini & leges paternas ideo ſteterunt in amore fraternitatis. Quia unus fuit ſemper ſpiritus in eis, & una fides. ℣. Exultent in conſpectu dei ſancti, delectentur in lætitia. Quia.

Lectio. iij. Sermo ſancti Ambroſij Epiſcopi.

AD ſancti martyris Euſebij laudē aliquid addere uelle, decerpere eſt. Tam ineffabilium enim doctrinarū magiſter extitit: ut merita eius facilius operibus cognoſci poſſint, quā ſermonibus explicari. Igitur geſta illius non uerbis adornanda ſunt, ſed perſtringēda ſententijs, præſertim quum dicat apoſtolus. Regnum dei nō in ſermōe eſt, ſed in uirtute. 1.Co
Quid ergo de marty- 4.
ris Euſebij gloria prædicem, cuius tota plebs iſta ſit gloria? Illud autem omnino tacendum nō arbitror: quod quū Arrhianorū deteſtanda perfidia totam cū uniuerſo mundo Italiā per

turbaſſet, dicitur inter cætera paſsionū genera, hoc pœnale paſſionis ſuppliciū pertuliſſe: ut dñ interrogaretur ab Arrhianis, & ſe eorum perfidiæ communicare denegaſſet, ſcalarum procliui tractu ſupinis pedibus ad imū uſque pertraheretur: & iterū reuocatus ad ſummū interrogatus denuo quū eadē reſpondiſſet, eadē pateretur: licet fuerit quaſſatū caput, eliſum corpus, mēbra cōfracta, animus tamen ſi dei manſit inuictus. Nā quanto plus illum Arrhiana perfidia corporaliter lacerabat, tanto magis eū catholica integritas refouebat. Vnde fratres eum Machabęorum martyrum choro annumerandū puto: ſi quidē illi ſingulis membris martyriū pertulerunt, hic autē totius corporis paſsione dominū eſt confeſſus: nec diſparem eorū eſſe gratiam, quos etiam dies una in martyrio copulauit. In Benedictus. Hæc eſt generatio. ut ſupra. In Benedicite. Sacerdotes domini benedicite domino, ſerui domini hymnū dicite deo noſtro. Oratiões utſupra. In Laudate. ut in cōmuni martyrum. &c. Hymnus. Regi polorū. fol. 454. pſa. Moyſes & Aharon in ſacerdotibus eius, Euſebius inter eos qui inuocant nomen eius. Cõpl. Exultabunt ſancti. &c. Ad horas epiſtolæ de pluribus martyribus dicuntur.

In inuentione ſancti Stephani, ad veſperas omnia ut in feſto eiuſdem fol. 221. Ad matut. ℟. poſt hymnū. Iuſtus ut palma. Inuentio ſancti Stephani protomartyris. Lectio. j.

IMperante Honorio, cuidā Luciano preſbitero in ſtratu ſuo quieſcenti, ſexta feria, ap-

paruit quidã senex, vul tu decoro, proceraque statura, uirgam aureã manu tenens, qua tangens eum, nomineque uocans proprio, præcepit, ut suũ & cęterorum qui cum ipso erãt tumulum ubi iacebant indecẽter, Ioãni episcopo Hierosolymitano patefaceret: ut eorũ corpora honestiori loco reponerentur. Quis inde esset, & qui secum erant sepulti Luciano interroganti senex respondit, se esse Gamalielẽ Pauli apostoli præceptorem. Cæterorum autẽ primus erat Stephanus a Iudęis lapidatus, cuius corpus ipse collegerat, in suoque condiderat sepulchro: alter Nicodemus, qui nocte uenerat ad Iesum. Vltimus Abibon filius suus, qui ætate iuuenili baptizatus, & in uirginitate perseuerans, dormiuit in domino.

Lectio. ij.

His dictis Gamaliel disparuit. Lucianus uero dominũ obsecrabat, ut si hæc ita se haberent, sibi secundo ac tertio idem appareret. Igitur sexta feria sequenti iterum apparuit, & ut de uisione faceret Lucianum certiorẽ, ueritatẽ rei ex ostensione quatuor calathorum fecit clariorẽ: siquidem tres aureos ostendit, quorum primus rosis rubentibus erat plenus: qui (ut ipse inquit) loculũ Stephani denotabat, propterea quod solus ex illis meruit coronari martyrio. Reliqui duo rosis candidis conferti, sui ac Nicodemi loculos designabant: ex eo quod in Christi confessione perseuerarunt. Quartus uero argenteus erat, ac croco plenus, Abibonis filij sui loculũ declarabat: qui uirginitatis ornatus candore migrauit ad dominũ: ite-

rumque Camaliel di-
fcefsit. Lectio. iij.

Feria denique fexta fequentis hebdoma-
dę, iterũ apparẽs, negli-
gentię grauiter eũ incre
pauit. Qui exterritus
furrexit, & ad Ioannẽ
epifcopũ profectus, or
dine cuncta narrauit.
Tunc ille adiunctis fibi
uicinarũ ciuitatũ epifco
pis ac facerdotibus, ad
locũ Luciano prę often
fum perrexit. Porro ef-
foffa humo, loculos di-
ftinctos inueniũt: ex qui
bus fuauifsimus odor
diffundebatur: ingẽfque
hominũ multitudo con
currens uarijs oppreſsi
lãguoribus fani ad pro
pria reuertebãt. Demũ
fanctorũ corpora fum-
mo cũ honore in fanctã
Sion ecclefiã delata ibi
dẽ cõdiderũt. Ad lau-
des oĩa ut in octaua eiuf
dẽ. fol. 238. Epiftolę ad
lieras dicuntur de uno
martyre.

In fancti Xifti papę & martyris, ad vefperas

lucet. Exortũ eft. Añt in choro Lętabitur iu
ftus. Hymnus.

Magni palmã cer-
taminis inuicta fi-
des cõtulit: pro Chri-
fto dimicãtibus de cœ
lo datur calculus.

Sic fortis Xiftus athleta
Petri feques martyriũ,
ornauit mox ecclefiam
confefsionis titulo.

Ortus Athenis & ali-
tus philofophorũ ftu-
dijs, mutauit artẽ artiũ
præceptor apoftolicus.

Nam carnifex tyrãni-
dis ut leo fremens rabi
dus, aduectãs fecũ mar-
tyres, Abdon & Sen-
nen perimit.

Dehinc ad Xiftũ prope
rãs uincla catenas car-
ceres, minatur interni-
ciẽ, gladiali fententia.

Tunc pius ille põtifex
accerfiens Laurentiũ,
leuitæ fidelifsimo com-
mendauit ecclefiam.

Vterque cõfequuti fũt
agonis fui pręmiũ: ęnfis
& craticulæ coronã de
dit pafsio.

remur. Per eundem.
In Magnificat. Domine si fuisses hic, nō fuisset mortuus frater meus.
Oratio in cōmuni vnius virginis. Psallenda.
Martha surget frater tuus, scio domine, quia resurget in resurrectione in nouissimo die.
Cōp. Sancti tui. &c.
Oratio in cōmuni virginum. Ad matut. omnia ut in cōi virginum.
Euangelium secundum Lucam. Lectio. i.
C. 10. INtrauit dominus Iesus in quoddam castellum: & mulier quaedam Martha nomine excepit illum in domū suam. Et reliqua.
Homilia sancti Augustini Episcopi.
SAnctum euangeliū quū legeretur, audiuimus a fœmina religiosa susceptum esse dominū hospitio, eaque Martha uocabatur. Et quū esset ipsa occupata in cura ministrandi, soror eius Maria sedebat ad pedes domini, & audiebat uerbum eius. Laborabat illa, uacabat ista: illa erogabat, hæc implebatur. Verūtamē Martha laborans, multum in illa occupatione & negotio ministrandi interpellabat dominū: & de sorore sua cōquesta est, quod eam laborantem minime adiuuaret. Dominus autem pro Maria respondit Marthę: & ipse eius factus est aduocatus, qui iudex fuerat interpellatus. Lectio. ij.
MArtha (inquit) circa multa occupata es, quando unum est necessarium. Maria meliorem partem elegit, quae non auferetur ab ea. Qua sentētia interpellāti respōdit, susceptā defendit: erat enim Maria intenta dulcedini uerbi dei. Intenta erat Martha quomodo pasceret dominum, intenta erat Maria quomodo pasceret-

tur a domino. A Martha conuiuium domino parabatur, in cuius cōuiuio iam Maria iucundabatur. Mira enim sua uitate tenebatur, quia profecto maior est refectio mentis quam uentris. Excusata est, sedet securior. Quid enim putamus reprehēsum esse ministerium Marthę, quā cura hospitalitatis occupauerat, quæ ipsum dominum hospitio receperat. Lectio. iij.

QVomodo ergo recte reprehendebatur, quæ tāto hospite lętabatur? Hoc si uerum est, dimittant homines quod ministrant egentibus, eligant sibi partem meliorem quæ non auferetur ab eis. Nihil eis curæ sit, quis peregrinus in uico iaceat, quis egeat pane, quis induēdus, quis uisitandus, quis redimendus, quis sepeliendus. Ecce aduerte, circa multa occupata es, quando unū est necessarium. Maria meliorem partem elegit, non tu malam, sed ista meliorē. Sed unde meliorē? Quia tu circa multa, ista circa unum. Nō ergo dñs opus Marthę reprehēdit, sed distinxit. Ergo quod elegit Maria nō auferetur ab ea, a te uero quod elegisti auferetur: sed bono tuo auferetur. Auferetur enim labor ut requies detur. In Benedict. Dñe si fuisses. vt su. cętera de una virgine. psa. Martha surget frater. vt su. Cōpl. Audi filia. In sancti Calimeri archiepiscopi Mediolani & martyris ad vesp. oia de uno martyre. Oro.

OMnipotens sempiterne deus, qui beatū Calimerū martyrē tuū pontificalibus infulis decorasti. Pręsta quęsumus: nos eius exēplo & magnifico interuētu mūdi gloriā mēte despicere, & cœlū sēper ambire. Per dñm. Oratio.

DEus qui es tuorũ antiſtitũ potentiſſimus remunerator, tribue quæſumus. Vt beatiſsimi põtificis & martyris tui Calimeri magnificis exemplis pariter & monitis informati, ſæculi iſtius caligině ſine periculo trãſeam⁹. Per dominum noſtrũ.

Ad matutinũ omnia de uno martyre. Mediolani paſsio ſancti Calimeri põtificis. Lectio. j.

TRanslato ad ſuperos ſancto Caſtritiano, plebs fidelium non modica urgebatur triſtitia, & de obitu paſtoris, & de eligendo ſucceſſore: nam difficile uidebatur eo tempore uirum idoneum reperire, ob uexationem, qua ſub Adriano Imperatore eccleſia dei quatiebatur. Erat autẽ id temporis in clero uir ſanctiſsimus, ſcientia ac morum probitate claríſsimus, nomine Calimerus. Qui decẽnio antequã venerabilis Caſtritianus decederet, ob perſequutionẽ, quę ſub Telesphoro papa in Chriſtianos ſæuiebat, a quo ſacris mõitis a puero fuerat edoctus, ne ſi ad pœnã raperetur perdurare nõ poſſet receſſit ab urbe: ac Mediolanum peruenit: qui a beato Caſtritiano benigne ſuſceptus eſt.

Lectio. ij.

POſtea uero, quum eum in omni patientia ac fidei documentis probatiſsimũ Caſtritianus inueniſſet, diſcipulorum ſuorum addidit cõſortio. Itaque defuncto Caſtritiano, quum nullus de eligendo epiſcopo auderet uel cogitare de ſeipſo, uel proferre de aliquo alio: omnes ad beatum Calimerum ſeſe conuertunt: eumque humiliter depoſcunt, ut ſuũ gregẽ miſeratus, nequaquam uelit officium paſtoris abnuere. Porro quum

ille omnino recusaret, ducitur uinctus ab omnibus clamantibus eum minime absolutũiri, nisi prius fuerit in episcopum sacratus. Igitur ordinatus episcopus beatus Calimerus, ita strenue pro seruando grege curam impendit, ut multorũ mentes ab idololatriæ tẽbris reuocaret, plures baptizaret, plurimos quoque animo simul & corpore curaret. Lectio. iij.

VErum persequutionis turbine necdũ quiescente, non iam ut prius Calimerus abdita quæritabat: sed audacter ritus paganonorum refellens, sponte se ipsis quoque tribunalibus ingerebat: carcerum ergastula ultro ingressus, Christianorum detentorũ animos ad tolerantiã incitabat. Denique cum uinctis sępe uinctus est: & quũ flagellatis flagellatus. Cæsus insuper, & carpento impositus, cum exulãtibus sæpius exulauit. Verũtamen odio peruersorũ concitato aduersus illum, nomen ipsius detulerunt ad Cæsarem, cõquerẽtes eum esse totius sceleris autorem, necnon a deorum cultu totã pene Liguriam auertentẽ. Mox rescribitur ubicunque repertus fuerit sine mora pũiatur. Vir autem dei, neque diebus, neque noctibus, cœptis nunquã desistebat. Contigit itaque, ut cũ alijs in Romano Cœmiterio inuẽtus (quod est in latere eiusdem urbis meridiano, haud longe ab Apollinis fano) uidens quosdam apollini thura offerentes quum acrius increparet, ab ijsdem detentus, Phœbi excubitoribus traditur diuersis pœnis cruciandus. Quem captum utpote deorũ suorum inimicũ immenso exultan-

stes gaudio, diuersis un dique vulneribus cōfo derunt. Reminiscentes etiā qualia eis probra obiecerit, quodque plu rimos ex eis ad fidem Christi conuersos aqua baptismatis abluerit, quum adhuc seminecis coram illis iacēs animā spirare cerneretur, in proximi putei profundum inuersis inuersum pedib⁹ precipitauerūt, postquā per annorum circiter quinquaginta triū curricula indefess⁹ ecclesiā gubernasset.

In sanctorum martyrū Machabęorū, & Eusebij, ad vesperas lucer. Timete dominū. Añt. in choro. Iusti epulentur, &c. Hymnus. Regi polorum debitas. fol. 454. R. in choro. Hi sunt qui custodierūt præcepta mea dicit dominus, ingredientur. Terram, quam iuraui patribus eorum, fluentem lac & mel. ℣. Loquutus est dominus ad Moysen dicens, mitte uiros qui considerent terrā Chanaan. Terrā. Añt. Sacerdotes tui induantur iustitia, & sancti tui domine lętentur. ps. Memento domine Dauid. fol. 72. cum Ecce nunc. Oratio.

Adesto domine supplicationibus nostris: & intercessionibus beatissimorū martyrum tuorū Machabęorum, atque Eusebij, perpetuam nobis misericordiā benignus impende. Per dominū. Añt. Et in seruis suis dominus consolabitur. ps. Laudate nomē domini. fol. 73. Oratio.

Annue nobis quæsumus omnipotens deus: & sanctorū martyrum tuorū Machabęorum atque Eusebij suffragijs adiuuemur. Vt sicut eis copiosa victoria dedit triumphū, ita & nobis continuū præstet auxilium. Per dominum nostrū.

In Magnificat. Hæc eſt generatio filiorum, cui diſpoſui teſtamentum meum. Oratio.

DEus qui per glorioſa bella certaminis ad immortales triumphos martyres tuos extuliſti, concede quæſumus. Vt eorum meritis protegamur, in quorũ feſtiuitate lætamur. Per dominum noſtrũ. pſall. Sancti tui domine lętentur propter Dauid ſeruum tuũ. Cõpl. Sancti tui domine. &c. Oratio in communi. Ad mat. R. poſt hym. Gaudete iuſti. Ex Machabęorum. ij. Lect. j.

COntingit autẽ ſeptẽ fratres una cũ matre apprehẽſos cõpelli a rege edere carnes porcinas. Vnus autẽ ex illis, qui primus erat ſic ait. Parati ſumus mori magis quã patrias dei leges pręuaricari. Iratꝰ rex iuſsit ei qui prior fuerat loquutus amputari linguã, & cute capitis abſtracta, ſummas quoque manus & pedes eius pręſcindi. Mortuo itaque primo, ſequẽtem deducebant ad illudendũ: & cute capitis eius cũ capillis abſtracta, interrogabãt ſi mãducaret: at ille reſpondens dixit nõ faciã: & ita primi tormẽta ſuſcepit. Poſt hũc tertius illuditur, & linguã poſtulatus cito protulit, & manus cõſtanter extendit dicens. E cœlo iſta poſſideo, ſed propter dei leges hæc ipſa deſpicio. R. Hi ſunt qui cuſtodierunt, ut ſupra in veſperis. Lectio ij.

ISto autẽ defuncto, quartũ ſimiliter uexabant torquẽtes. Et quũ admouiſſent quintum, uexabãt eum. Poſt hũc ducebant ſextum, & is mori incipiens ait. Nos propter noſmetipſos hæc patimur: tu autẽ ne exiſtimes tibi impũe futurum, quod cõtra deũ pugnare tẽtaueris.

Supra modum autem mater mirabilis ſingulos illorum hortabatur repleta ſapientia dicēs. Deus mundi creator ſpiritum uobis iterū cum miſericordia reddet & uitam. Antiochus autē hortabatur matrem, ut ultimo filio fieret in ſalutem. Illa uero irridēs tyrannū ait. Fili mi miſerere mei, ne timeas carnificem iſtum, ſed ſuſcipe mortem: ut in illa miſeratione cū fratribus tuis te recipiam. Adoleſcens ait. Non obedio pręcepto regis, ſed pręcepto legis. Tu autem ſceleſte iuſto dei iudicio, ſuperbiæ tuæ pœnā exolues. Tunc rex in hunc ſuper omnes crudelius deſæuit, indigne ferens ſe deriſum. Et hic itaque mūdus obijt. Nouiſsime autem poſt filios & mater conſumpta eſt. ℟. Propter teſtamentū domini & leges paternas ideo ſteterunt in amore fraternitatis. Quia unus fuit ſemper ſpiritus in eis, & una fides. ℣. Exultent in conſpectu dei ſancti, delectentur in lætitia. Quia.

Lectio. iij. Sermo ſancti Ambroſij Epiſcopi.

AD ſancti martyris Euſebij laudē aliquid addere uelle, decerpere eſt. Tam ineffabilium enim doctrinarū magiſter extitit: ut merita eius facilius operibus cognoſci poſſint, quā ſermonibus explicari. Igitur geſta illius non uerbis adornanda ſunt, ſed perſtringēda ſententijs, præſertim quum dicat apoſtolus. Regnum dei nō in ſermōe eſt, ſed in uirtute. 1. Co 4.
Quid ergo de martyris Euſebij gloria prædicem, cuius tota plebs iſta ſit gloria? Illud autem omnino tacendum nō arbitror: quod quū Arrhianorū deteſtanda perfidia totam cū uniuerſo mundo Italiā per

turbaſſet, dicitur inter cætera paſsionũ genera, hoc pœnale paſſionis ſuppliciũ pertuliſſe: ut dñ interrogaretur ab Arrhianis, & ſe eorum perfidiæ communicare denegaſſet, ſcalarum procliui tractu ſupinis pedibus ad imũ uſque pertraheretur: & iterũ reuocatus ad ſummũ interrogatus denuo quũ eadẽ reſpondiſſet, eadẽ pateretur: licet fuerit quaſſatũ caput, eliſum corpus, mẽbra cõfracta, animus tamen ſi dei manſit inuictus. Nã quanto plus illum Arrhiana perfidia corporaliter lacerabat, tanto magis eũ catholica integritas refouebat. Vnde fratres eum Machabęorum martyrum choro annumerandũ puto: ſi quidẽ illi ſingulis membris martyriũ pertulerunt, hic autẽ totius corporis paſsione dominũ eſt confeſſus: nec diſparem eorũ eſſe gratiam, quos etiam dies una in martyrio copulauit. In Benedictus. Hæc eſt generatio. ut ſupra. In Benedicite. Sacerdotes domini benedicite domino, ſerui domini hymnũ dicite deo noſtro. Oratiões utſupra. In Laudate ut in cõmuni martyrum. &c. Hymnus. Regi polorũ. fol 454 ſpra. Moyſes & Aharon in ſacerdotibus eius, Euſebius inter eos qui inuocant nomen eius. Cõpl. Exultabunt ſancti. &c. Ad horas epiſtolæ de pluribus martyribus dicuntur.

In inuentione ſancti Stephani, ad veſperas omnia ut in feſto eiuſdem fol. 221. Ad matut. ℟. poſt hymnũ. Iuſtus ut palma. Inuentio ſancti Stephani protomartyris. Lectio. j.

IMperante Honorio, cuidã Luciano preſbitero in ſtratu ſuo quieſceuti, ſexta feria, ap-

paruit quidã ſenex, vul tu decoro, proceraque ſtatura, uirgam aureã manu tenens, qua tangens eum, nomineque uocans proprio, præcepit, ut ſuũ & cętero rum qui cum ipſo erãt tumulum ubi iacebant indecẽter, Ioãni epiſco po Hieroſolymitano pa tefaceret: ut eorũ cor pora honeſtiori loco re ponerentur. Quis inde eſſet, & qui ſecum erant ſepulti Luciano interroganti ſenex reſpondit, ſe eſſe Gamalielẽ Pauli apoſtoli præ ceptorem. Cæterorum autẽ primus erat Stephanus a Iudęis lapida tus, cuius corpus ipſe collegerat, in ſuoque condiderat ſepulchro: alter Nicodemus, qui nocte uenerat ad Ieſum. Vltimus Abibon filius ſuus, qui ætate iuuenili baptizatus, & in uirginitate perſeuerans, dor miuit in domino.

Lectio. ij.

His dictis Gamaliel diſparuit. Lucianus uero dominũ obſecrabat, ut ſi hæc ita ſe haberent, ſibi ſecundo ac tertio idem appareret. Igitur ſexta feria ſequenti iterum apparuit, & ut de uiſione faceret Lucianum certiorẽ, ueritatẽ rei ex oſtenſione quatuor calathorum fecit clariorẽ: ſiquidem tres aureos oſtendit, quorum primus ro ſis rubentibus erat plenus: qui (ut ipſe inquit) loculũ Stephani denotabat, propterea quod ſolus ex illis meruit coronari martyrio. Reliqui duo roſis candidis conferti, ſui ac Nicodemi loculos deſignabant: ex eo quod in Chriſti confeſsione per ſeuerarunt. Quartus uero argenteus erat, ac croco plenus, Abibonis filij ſui loculũ declarabat: qui uirginita tis ornatus candore mi grauit ad dominũ: ite-

rumque Camaliel diſceſsit. Lectio. iij.

Feria denique ſexta ſequentis hebdomadę, iterũ apparẽs, negligentię grauiter eũ increpauit. Qui exterritus ſurrexit, & ad Ioannẽ epiſcopũ profectus, ordine cuncta narrauit. Tunc ille adiunctis ſibi uicinarũ ciuitatũ epiſcopis ac ſacerdotibus, ad locũ Luciano pręoſtenſum perrexit. Porro effoſſa humo, loculos diſtinctos inueniũt: ex quibus ſuauiſsimus odor diffundebatur: ingẽſque hominũ multitudo concurrens uarijs oppreſsi lãguoribus ſani ad propria reuertebãt. Demũ ſanctorũ corpora ſummo cũ honore in ſanctã Sion eccleſiã delata ibidẽ cõdiderũt. Ad laudes oĩa ut in octaua eiuſdẽ, fol. 238. Epiſtolę ad horas dicuntur de uno martyre.

In ſancti Xiſti papę & martyris, ad veſperas lucer. Exortũ eſt. Añ. in choro Lętabitur iuſtus. Hymnus.

Magni palmã certaminis inuicta fides cõtulit: pro Chriſto dimicãtibus de cœlo datur calculus.

Sic fortis Xiſtus athleta Petri ſeques martyriũ, ornauit mox eccleſiam confeſsionis titulo.

Ortus Athenis & altus philoſophorũ ſtudijs, mutauit artẽ artiũ præceptor apoſtolicus.

Nam carnifex tyrãnidis ut leo fremens rabidus, aduectãs ſecũ martyres, Abdon & Sennen perimit.

Dehinc ad Xiſtũ properãs uincla catenas carceres, minatur internicię, gladiali ſententia.

Tunc pius ille põtifex accerſiens Laurentiũ, leuitæ fideliſsimo commendauit eccleſiam.

Vterque cõſequuti ſũt agonis ſui pręmiũ: ęnſis & craticulæ coronã dedit paſsio.

Iungamur ergo ſocij hymnũ gerentes domino, ut horũ interuentibus noſtra purgentur crimina.

Gloria tibi domine. R. in choro. Quo progrederis ſine filio pater, quo ſacerdos magne ſine diacono pergis. Tu nunquã ſine miniſtro ſacrificium offerre conſueuiſti. ℣. Audiẽs beatus Laurentius beatum Xiſtum epiſcopũ in carcerem reduci, his uerbis alloquebatur dicẽs. Tu nunquã. Añt. Docuiſti me deus a iuuentute mea. ps. Deus in te ſperaui. uſque ad Deus ne elonges. fol. 37. cũm. Ecce nunc.

Oratio.

Deus qui martyres tuos pręmio paſsionis remunerare cõſueuiſti, ita ut deuictis perſequutoribus coronam martyrij conſequãtur: præſta quæſumus. Vt beatus pontifex & martyr tuus Xiſtus cuius feſtiuitatẽ colimus, tuam pro nobis indulgentiã ſemper exoret. Per dominum. Añt. Vſque in ſenectam & ſeniũ deus ne derelinquas me. ps. Deus ne elonges.

Oratio.

Beati pontificis & martyris tui Xiſti nos quæſumus domine frequentantes ſolẽnia, & ſacerdotalis inſtruat te miſerante doctrina, & glorioſi martyrij ſoueant ubique ſuffragia. Per dominũ. In Mag. Quo progrederis pater ſine filio tuo, quo ſacerdos magne ſine diacono properas?

Oratio.

Deus qui ſanctis tuis in cõfeſſione tui nominis uirtutẽ atque uictoriam contuliſti, tribue quæſumus: Vt dũ beati pontificis & martyris tui Xiſti merita ueneramur, ſtudia eius imitari mereamur. Per dominũ. pſall. Iunior fui & ecce ſenui, & nõ

uidi iuſtum derelictum. Cōple. Sancti tui. &c.

Oratio.

PReſta quęſumus om nipotens deus. Vt beatus pōtifex & martyr tuus Xiſtus ſacris nos exerceat inſtitutis, & pie ſemper faciat per ſuam confeſſionē conſtantes. Per dominū.

Ad matutinū. ℞. poſt hymnū. A iuuentute mea in te ſperaui dn̄e. Et uſque in ſenectutē de⁹ ne derelinquas me. ℣. Deus in te ſperaui domine, nō confundar in æternum. Et uſque.

Romæ paſſio ſancti Xiſti papæ & martyris.

Lectio. j.

XIſtus urbis Romæ epiſcopus, Athenis natus & eruditus, prius quidem philoſophus fuit, poſtea uero Chriſti diſcipulus. Porro Decius Cæſar & Valerianus pręfectus, audito quod fidē Chriſti cōtra eorum decreta prædicaret, iuſſerunt eum cū clero ſuo ſibi pręſentari. Tunc Xiſtus ad clerum ſuū dixit. Fratres mei, nolite expaueſcere, omnes ſancti diuerſa paſſi ſunt tormenta: ut perpetuā uitæ æternæ palmā obtinerent. Nam & Chriſtus paſſus eſt pro ſalute noſtra, ut nobis relinqueret exemplū. Fœliciſſimus & Agapetus diaconi dixerunt. Et nos ſine te patre quo ibimus? ℞. Vſque in ſenectam & ſenīū deus nē derelinquas me. Donec annuntiem generationi quę uentura eſt pōtentiā tuā. ℣. Deus in te ſperaui nō confundar in æternū. Donec.

Lectio ij.

PRæſentatus eſt autem ſanctus Xiſtus cum duobus diaconis. Cui Decius dixit. Scis quare tentus & nobis præſentatus es? Scio & bene ſcio Xiſtus reſpōdit. Ergo ſi ſcis inquit Decius, ſacrifica dijs,

& eſto princeps ſacerdotum. Conſule igitur ſenectuti tuæ, niſi enim ſacriſicaueris, tu eris omnium exemplũ. Reſpõdit Xiſtus, ego mihi cõſului, nã ſacrificiũ ſemper offero deo meo, & filio eius Ieſu Chriſto. Tunc Decius militibus pręcepit, ut eum ducerent ad templũ Martis, dicens, ſi Marti nõ ſacrificauerit, in Mamertini cuſtodiã recludite. Audiens autem beatus Laurentius archidiaconus beatum Xiſtum in carcerem duci, cœpit eum appellare dicens. Quo progrederis ſine filio pater, quo ſacerdos magne ſine diacono properas? tu nunquã ſine miniſtro ſacrificium offerre cõſueuiſti. ℟. Ne proijcias me dñe in tẽpore ſenectutis, quũ defecerit uirtus mea. Deus ne derelinquas me. ℣. Donec annuntiem brachium tuum generationi uenturę, potentiam tuam. Deus ne.

Lectio. iij.

NOn ego te deſero fili, Xiſtus reſpondit, ſed maiora tibi pro fide Chriſti debẽtur certamina: flere deſiſte, poſt triduum me ſequetis. Theſauros autẽ eccleſię quos tradidi tibi, quibus tibi uidetur expende. Poſt hæc beatꝰ Xiſtus cũ Fœliciſsimo & Agapeto iterũ corã Decio ac Valeriano ducitur. Porro Decius inquit Xiſto. Nos cõſulimus ſenectuti tuę, audi igitur & ſacrifica. Qui quũ omnino Cęſari obedire cõtemnerẽt, Valerianus dixit. Ducantur iterum ad templum Martis, & ſi ſacrificare noluerint, in eodem loco capite puniãtur. Cumque extra portã Appiã ducerentur, beatus Laurentius clamauit dicens. Noli me derelinquere pater ſancte, quia theſauros

iam expendi quos tradidiſti mihi. Tunc milites tenuerunt Laurentium, audientes de theſauris eccleſiæ: Xiſtũ uero cum Fœlicisſimo & Agapeto diaconis ante Martis templum decollauerunt. In Benedictus. Noli me derelinquere pater ſancte, quia iam theſauros expendi quos tradidiſti mihi.

In Benedicite Qui mihi miniſtrat me ſequatur, ut ubi ego ſum, illic erit & miniſter meus.

Oratio.

MArtyrum tuorum deprecatione quæſumus domine benignus intende. Et ſicut beatum pontificem & martyrem tuum Xiſtũ pati pro tuo nomine uoluiſti, ita & tuis fidelibus eius facias merita ſuffragari. Per dominũ. In Laudate. Volo pater, ut ubi ego ſum, illic ſit & miniſter meus. Cap. Poſuiſti domine. &c. ps. directus. Beatus uir qui. fol. 62. Hymnus. Magni palmam. vt ſupra. pſall. Super ſeniores intellexi, quia mandata tua nõ ſum oblitus. Cõpleluſt⁹ ut palma. oratio. Præſta quæſumus omnipotens deus. vltima in veſperis.

In vigil. transfigurationis Domini, quamuis a nonnullis improbetur iſtud officium, tamen ne omnino uideas talibus adhærere, qualecunque ſit repoſui, alios potius imitando, in hoc ſiquidem nolo cenſor haberi. Ad veſperas igitur lucern. Apud te domine fons eſt uitæ, & in lumine tuo uidebimus lumen. Prætendiſti claritatem tuam ſcientibus te. ℣. Confeſſionem & ſpeciem induiſti, circũamictus es lumine ſicut ueſtimẽto. Prætendiſti.

Añt. in choro. Sunt de hic ftantibus qui nõ gu ftabunt mortẽ, donec uideant filium hominis uenientẽ in regno fuo.

Hymnus.

GAude mater pietatis in ualle gementium, pro ducatu dignitatis Chrifti regis omnium: quo dilecta prędotaris in culmine montium.

Vbi patres pręcellentes immortali corpore, admirantur affiftentes de tam grandi munere, diuinũ lumen cernẽtes in creato lumine.

Quod uertices prophetarũ pręcolunt deuotius, Moyfes lumen pręclarũ legis datæ cęlitus, & Elias iubar magnũ zelo dei feruidus.

Pręfentia deitatis declaratur prouide in audita uoce patris de fuperno germine: & fpiritu ueritatis forma nubis lucidę.

Genitori genitoque laus & iubilatio, falus honor uirtus quoque fit & benedictio: procedenti ab utroque cõpar fit laudatio. Amen.

R. in choro. Dum oraret, facta eft fpecies uultus eius altera, & ueftitus eius albus refulgẽs, & duo uiri loquebantur cũ illo. Moyfes & Elias uifi in maieftate. ℣. Dicebant autem exceffum eius, quod cõpleturus erat in Ierufalem. Moyfes. Añt. Lux orta eft iufto, & rectis corde lætitia. ps. Dominus regnauit, fol. 52. cum. Ecce nunc.

Oratio.

DEus qui in unigeniti tui gloriofa trãsfiguratione patrũ teftimonio roboraſti, & adoptionẽ filiorũ perfectã uoce delapfa in nube lucida mirabiliter pręfignafti, concede propitius. Vt ipfius regis gloriæ nos cohęredes efficias, & eiufdem gloriæ tribuas effe confortes. Per eundẽ. R. Reuelauit

uit dominus condenſā, & in templo eius omnes dicent gloriam. ps. Afferte dño. fol. 14.

Oratio.

ILlumina quæſumus domine populū tuū, & ſplendore gratiæ tuæ cor eorum ſemper accēde. Vt ſaluatoris mundi æterni luminis gloria famulante manifeſtata celebritas, mētibus noſtris reueletur ſemper & creſcat. Per eundē. In magnificat. Chriſtus Ieſus, ſplendor patris, & figura ſubſtātiæ eius, portans omnia uerbo uirtutis ſuæ, purgatione peccatorū faciēs, in monte excelſo glorioſus apparere hodie dignatus eſt. Oratio.

LVmen tuum domine magnum ac ſempiternum eſt: ideoque miſericordiam tuam petimus, quā opere non meremur. Vt oratio captiua peccatis, quæ inimico impediente fuſcatur, vultus tui candore purgetur. Qui cū patre. pſal. Splendor tuus domine illuminauit nos, quia mirabiliter glorificatus es. Cōplet. Quoniam tu illuminas. &c. Oratio.

DEus autor lucis & claritatis inuentor, illumina quæſumus noſtrarū tenebras animarum: noſque famulos tuos gratiæ tuæ claritate confirma. Per dñm. Ad matutinū. ℟ poſt hymnum. In ſplendēti nube ſpiritus ſanctus uiſus eſt, paterna uox audita eſt. Hic eſt filius meus dilectus in quo mihi cōplacui, ipſum audite. ℣. Apparuit nubes obūbrās, & uox patris intonuit. Hic eſt. In De nocte. Splendor tuus ſicut lumen erit, cornua ſunt in manibus tuis. In Cōfirmatū. Illuminans domine tu mirabiliter a montibus æternis. In Clamaui. Thabor & Hermon in nomine tuo exultabūt.

tuum brachium cum potentia. Euangelium secundum Matthęum. Lectio. i.

ASsumpsit Iesus Petrum, & Iacobum, & Ioannē fratrem eius, & duxit illos in montē excelsum, & transfiguratus est ante illos. Et reliqua. Ex tractatu sācti Ambrosij Episcopi.

ARduum quippe est crucem tollere, animā periculis, & morti corpus offerre: negare quod sis, quū uelis esse quod nō sis: raroque quāuis excelsa uirtus, futuris cōmutat præsentia. Ergo bonus & moralis magister, ne quis desperatione frangatur aut tedio, quoniā uitæ dulcis illecebra constātē quoque mulcet affectum: continuos uiuendi successus fidelibus pollicetur. Non habes igitur quod queraris, non habes quod excuses: arbiter omnium dedit & uirtuti pręmium, & infirmitati remediū. Si fortis es, contemne mortem, si imbecillis, fuge. Sed nemo potest fugere mortem, nisi uitam sequatur. ℟. Surge, illuminare Ierusalem, quia uenit lumen tuum. Et gloria domini super te orta est. ℣. Et ambulabunt gentes in lumine tuo, & reges in splēdore uultus tui. Et gloria.

Lectio. ii.

ITaque si uolumus mortem non timere, stemus ubi Christus est: ut & de nobis dicatur: uere sunt aliqui hic stātes, qui non gustabunt mortem. Tres igitur eliguntur, qui ascenderent in montē, quia & duo eliguntur, qui cum domino uiderentur. Petrus ascendit, quia claues regni coelorum accepit. Ioannes, cui cōmittitur mater: Iacobus, qui primus solium sacerdotale conscendit. Inde ap

parẽt Moyses & Elias, hoc est lex & prophetæ cum uerbo. Neque enim lex potest esse sine uerbo, neque propheta nisi qui de dei filio prophetauerit: unde bene Lucas addidit, quia dicebãt excessum eius, quem conpleturus erat in Ierusalem. ℟. Videte qualem dei charitatem dedit nobis deus pater. Vt filij dei nominemur & simus. ℣. Scimus quoniã quũ apparuerit similes ei erimus: quoniam uidebimus eum sicuti est. Vt filij dei.

Lectio. iij.

HOdie & Moyses docet, & hodie Elias loquitur: & hodie in maiore gloria Moysen uidere possumus. Quis enim non potest, quando & populus Iudęorum eum uidere potuit? Immo uidit. Vidit enim in gloria faciem Moysi, sed uelamen accepit: sed in montem non ascendit. Et ideo errauit, quia solum Moysen uidit: dei uerbum simul uidere non potuit. Reuelemus igitur nos faciem nostram, ut reuelata facie gloriã domini speculantes, in eandẽm imaginẽ reformemur. Ascendamus in montẽ, deprecemur dei uerbũ, ut in specie & pulchritudine sua appareat nobis, & confortetur: & prospere procedat, & regnet. Te deum laudamus. In Benedictus. Et ecce uox de nube dicens, hic est filius meus dilectus in quo mihi cõplacui, ipsum audite. Ad cruces. Assumpsit Iesus Petrũ & Iacobum & Ioannẽ fratrem eius, & duxit eos in montẽm excelsum seorsum: & transfiguratus est ante eos. In Cantemus. Resplenduit facies eius sicut sol, uestimenta autem eius facta sunt

alba ſicut nix alleluia. In Benedicite. Reſpondens autem Petrus dixit ad Ieſum, domine bonum eſt nos hic eſſe. Orationes ut ſupra. In Laudate. Adhuc eo loquente, ecce nubes lucida obumbrauit eos. Cap. Cantate domino. ps. direct. Dominus regnauit. fol. 51. hymn⁹. Gaude mater. pſallē. Illuminare illuminare Ieruſalem, uenit enim lux tua, & maieſtas domini ſuper te exorta ē. Cōplet. Dominus in cœlo. alia pſall. Splendor tuus, ut ſup. Cōpl. Sit ſplendor. &c. Ad primam. Confitemini. Ad tertiā. Iam ſurgit. Epiſtola.

Phil. 3. SAluatorem expectamus dominū noſtrum Ieſum Chriſtum, qui reformabit corpus humilitatis noſtræ, cōfiguratum corpori claritatis ſuæ. R. Deo gratias. ℣. Glorioſus apparuiſti in cōſpectu domini. Alleluia alleluia. ℣. Propterea decorē induit te dominus. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. Cap. Gloria & honore coronaſti eū, & cōſtituiſti eum ſuper opera manuum tuarū, alleluia. Kyr. Oratio. Deus qui fidei. ut ſupra. Ad ſextam. Epiſtola.

NOs omnes reuelata facie gloriā do- 2. Co. 3.
mini ſpeculantes in eandem imaginē transformamur a claritate in claritatem, tanquā a domini ſpiritu. R. Deo gratias. ℣. Gloria & honore coronaſti eum. Alleluia alleluia. ℣. Et conſtituiſti eū ſuper opera manuum tuarū. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Magna eſt gloria eius in ſalutari tuo domine, gloriam & magnum decorem imponens ſuper eum, alleluia. Kyr. Oratio. Illumina quæſumus domine. ut ſupra. Ad nonam. Epiſtola.

SVſtulit me dominus in ſpiritu in mõtem magnum & altum: & oſtendit mihi ciuitatem ſanctam Ieruſalē, deſcendentē de cœlo, habentem claritatē dei, & lucerna eius eſt agn°. ℞ Deo gratias. ℣ Magna eſt gloria eius in ſalutari tuo domine. Alleluia alleluia. ℣. Gloriã & magnum decorē imponēs ſuper eum. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Corona aurea ſuper caput eius, expreſſa ſigno ſanctitatis, alleluia. Kyriel. Oratio. Deus autor lucis. ut ſupra. Ad veſperas lucer. Quoniam tu. Añt. in choro. O oriens ſplendor lucis æternæ, ſol iuſtitiæ, & creator omnium, deduc nos ad cõtemplandã gloriã tuã. hymnus. Gaude mater. ℞. in choro. Inebriati ſunt ab ubertate domus tuæ. Et torrente uoluptatis tuæ potaſti eos. ℣. Quoniã apud te fons eſt uitæ, & in lumine tuo uidebimus lumē. Et torrente. Añt. Speciosus forma præ filijs hominũ diffuſa eſt gratia in labijs tuis. ps. Eructauit. fol. 24. Orationes ut ſup. Añt. Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. ps. Fundamenta eius. fol 47. In magnificat. Et audiẽtes diſcipuli ceciderũt in faciem ſuam, & timuerũt ualde, & acceſſit Ieſus, & tetigit eos, dixitque eis, ſurgite, nolite timere alleluia. pſall Oriens ex alto illuminare eos qui in tenebris et in umbra mortis ſedent. Cõple. Regnum tuum. &c. alia pſall Splendida facta eſt facies eius, dum loquerentur cũ eo Moyſes & Elias: uidentes diſcipuli claritatem uultus eius paueſcentes timuerunt ualde. Cõpl. Quoniam tu. &c.

Oratio.

SPlendore gratię tuę deus tuorum corda fidelium miſerator illuſtra. Et qui huius diei feſtiuitatē digna ueneratione recolimus, æterni luminis per tuā pietatem participatione gaudeamus. Per dominum. pſallēda de feſto ſequenti.

In ſanctorum martyrū Donati & Carpophori, omnia de pluribus martyribus. ℟. in chō. Beati Donati meritum factumque laudamus, calicem uitreum fragilitate formatum. Quem diues paupertas obtulerat, ſacer miniſter altaribus ingerebat: dignus antequā caderet, poſt caſum dignior quū rediret. ℣. Nō eſt huic uitro de fornace ſoliditas, ſed de trinitate unitatis coniunctio. Quem diues. ſpalmi ut in cōmuni martyrum.

Oratio.

FAmiliam tuam quæ ſumus domine ſupplicantem propitius reſpice. Vt quæ te inſpirāte depoſcit, beatorū martyrum tuorum Donati & Carpophori patrocinijs conſequatur. Per dominū noſtrum.

Oratio.

BEatorum martyrū tuorum Donati & Carpophori nos quæſumus domine corona lętificet: & fidei noſtræ præbeat incitaméta uirtutū, & multiplici nos ſuffragio conſoletur. Per dominū noſtrum. In Magnificat. Reſpexit dominus. Oratio.

ADſit nobis quæſumus domine beatorum martyrū tuorū Donati & Carpophori ſancta pręcatio: quæ nos & a terrenis affectibus inceſſanter expediat, & cœleſtia deſiderare perficiat. Per dominum. pſal. Lætamini iuſti. &c. Ad matut. ola ut in cōi martyrū. Euangelium ſecundum Lucam. Lectio. j.

C.21. QVū audieritis prælia & ſeditiones, nolite terreri. Et reliqua. Ex tractatu venerabilis Bedę.

MOrs quippe iuſtorum bonis in adiutorium eſt, malis in teſtimonium: ut inde peruerſi ſine excuſatione pereant, unde electi exemplum capiunt ut uiuant. Sed auditis tot terroribus turbari poterant infirmorū corda, atque ideo conſolatio adiungitur, quum protinus ſubinfertur. Ponite ergo in cordibus ueſtris non pręmeditari quēadmodum reſpondeatis. Ac ſi aperte membris ſuis infirmantibus dicat. Nolite terreri, nolite pertimeſcere: uos ad certamen acceditis, ſed ego prælior: uos uerba editis, ſed ego ſum qui loquor. Trademini autē a parentibus, & fratribus, & cognatis, & amicis, & morte afficient ex uobis. ℟. Beati Donati, ut ſupra.

Lectio. ij.

MInorem dolorem mala ingerūt quę ab extraneis inferuntur, plus uero in nobis ea tormenta ſæuiunt, quæ ab illis patimur, de quorum mentibus præſumebamus: quia cum dāno corporis mala nos cruciant amiſſæ charitatis. Sed quia dura ſunt quæ prędicuntur de afflictione mortis, protinus conſolatio ſubditur de gaudio reſurrectionis, quū dicitur. Et capillus de capite ueſtro non peribit. Scimus quia caro inciſa dolet, capillus non dolet inciſus, uidelicet aperte dicens. Cur timetis ne pereat quod inciſum dolet, quando & illud in uobis perire non poteſt, quod inciſum non dolet? ℟. Exultabunt ſancti.

Lectio. iij.

IN patientia ueſtra poſsidebitis animas ueſtras. Idcirco poſſeſſio animæ in uirtute patientiæ ponitur, quia radix omnium cuſtoſque uirtutum patientia eſt. Per patientiam uero poſsidemus animas noſtras, quia dum nobis ipſis dominari diſcim⁹, hoc ipſum incipimus poſsidere quod ſumus. Cuſtodem igitur cõditionis noſtræ patientiã dominus eſſe monſtrauit, qui in ipſa nos poſſidere noſmetipſos docuit. Patientia autẽ uera, eſt aliena mala ęquanimiter perpeti, contra eum quoque qui mala irrogat nullo dolore moueri. Nam qui ſic proximi mala portat, ut tamẽ tacitus doleat, & tempus digne retributionis quærat: patientiam non exhibet, ſed oſtendit.

In uigiliis ſancti Laurentij martyris. Ad ueſperas luces Lux orta.

Hymnus.

APoſtolorũ ſupparẽ Laurentium archidiaconum, pari corona martyrum Romana ſacrauit fides.

Xiſtum ſequẽs hic martyrem reſponſa uatis retulit: mœrere fili deſine, ſequere me poſt triduum.

Nec territus pœnę metu hæres futurus ſanguinis, ſpectauit obtutu pio quod ipſe mox perſoluerat.

Iam tunc in illo martyre egit triumphum martyris: ſucceſſor equus ſyngrapham uocis tenens & ſanguinis.

Poſt triduum iuſſus tamen cẽſus ſacratos prodere, ſpondet pie, nec abnuit: addens dolum uictoriæ.

Spectaculum pulcherrimũ egena cogit agmina, inopeſque monſtrãs prædicat, hi ſunt opes eccleſiæ.

Vere piorũ perpetes inopes profecto ſunt

opes : auarus illuſus dolet, flammas & ultrices parat.
Fugit peruſtus carnifex, ſuiſque cedit ignibus : uerſate me martyr uocat, uorate ſi coctum eſt iubet.
Gloria tibi domine. R. In choro. Puer meus noli timere, dicit dominus : ſi tranſieris per ignem flamma non cõburet te. Et odor ignis nõ erit in te. ℣. Veni fidelisſime bone diſpẽſator, ſuſcipiant te angeli mei. Et odor. añt. Proba me domine & tenta me, ure renes meos & cor meum. ps. Iudica me domine. fol. 12. cum Ecce nunc.

Oratio.

DEus qui refrigeriũ iuſtis & gehennam impijs præparaſti, cuius auxilio beatus Laurentius in ferrea crate diſtẽtus æſtuantis incendij flammas cõtempto perſequutore deuicit, concede propitius : ut eius interceſsiõibus ſiue meritis adiuuemur. Per dominum. Añt. Igne me examinaſti, & non eſt inuenta in me iniquitas. ps. Exaudi domine iuſtitiam. fol. 7. Oratio.

DEus quo iuuante beatus Laurentius ferrea crate libratus ſubiecto minime ceſsit incendio : nam flagrantibus membris coronam eſt martyrij conſequutus, præſta. Vt omnes qui paſsionis eius merita ueneramur, maieſtatis tuæ muniamur auxilio. Per dominũ noſtrũ. In Magnificat. Gratia dei ſum quod ſum, & gratia eius egena in me non fuit. Oratio.

DEus mundi creator & autor, qui hunc diem in leuitæ tui Laurentij martyrio conſecraſti, exaudi propitius ſupplices tuos & cõcede. Vt omnes qui martyrij eius merita ueneramur, ab æternis gehennæ incendijs libere-

mur. Per dominũ. Psal. Manducabunt pauperes & saturabuntur, & laudabunt dominũ qui requirunt eum. Căpl. Sancti tui. &c.

Oratio.

DA nobis quæsum⁹ omnipotens deus uitiorũ nostrorũ flammas extinguere, qui beato Laurentio tribuisti tormentorũ suorum incendia superare. Per dominũ nostrum. Ad matutinũ. R. post hymnũ. Stans ad ignẽ craticulę circundedit eum, Chorus sanctorũ. ℣. Exaudiat te domin⁹ in die tribulationis, protegat te nomen dei Iacob. Chorus. Sermo sancti Ambrosij Episcopi. Lectio. i.

BEatissimi Laurentij martyris, cuius natalẽ hodie celebramus, passionẽ nosse uos credo, & quanta in persequutione pertulerit, dilectionem uestram scire posse non dubito. Tanta enim martyrio eius gloria extitit, ut passione sua mundũ illuminauerit uniuersum. Illuminauit mundum plane Laurentius eo lumine, quo ipse succẽsus est: & flãmis quas ipse pertulit, omniũ Christianorum corda calefecit. Quis enim hoc exemplo nolit pro Christo ardere cũ Laurentio, ut possit a Christo cum Laurentio coronari? Quis nolit ad horã sustinere Laurentij ignẽ, ut æternum gehennæ nõ patiatur incendiũ? R. Hic est beatus Laurentius, qui pro ope ecclesię semetipsum tradidit: propterea meruit patibulum ignis. Vt lætus ascenderet ad dominum Iesum Christum. ℣. Ait autem iudici, disce miser quanta sit uirtus domini Iesu Christi. Vt lætus.

Lectio. ij.

BEati igitur Laurentij exẽplo prouoca

mur ad martyrium, accendimur ad fidem, incaleſcimus ad deuotionem. Et ſi nobis flamma deeſt, fidei tamen flamma non deeſt. Nō ardemus quidem corpore pro Chriſto, ſed ardemus affectu. Non ſubijcit mihi perſecutor ignem, ſed ſuggeſſerit mihi ignem deſiderium ſaluatoris. Eſſe autem ſaluatoris ignem legimus in euangelio dicente domino. Neſcitis quia ignem ueni mittere ſuper terram, & quid uolo niſi ut accendatur? Hoc igitur ſanctus Laurentius igne ſuccenſus flammarum non ſenſit incendium. Dicitur enim ab illo ſæuiſsimo perſecutore hæc illi conſtituta pœna, ut ardentium expoſita mole carbonum lenta flamma conſumeret, ut non tam inflammando cito interimeret hominem, quādiu exurēdo torqueret hominem. ℟. Quid ſæuis Cæſar impie Laurentiū extinguere? ex hoc debes cognoſcere, quia non uincis ſed uinceris: ignis ardor extinguitur. Et aſſatus non læditur. ℣. Extenſus in craticula, uoce clamās leuitica, deo reddidit ſpiritum. Et aſſatus.

Lectio. iij.

ITerum ergo beatus Laurentius exuſtis lateribus, in dorſum ſupinus uertitur, & renes eius ignibus exuruntur, ut impleretur pſalmi prophetia, quæ dicit ex perſona Laurentij. Proba me domine & tenta me, ure renes meos & cor meum. Duplici ſe utique poſtulat igne comburi. Nam ſi de uno & ſolo mundi igne loqueretur, ſufficeret renes tantum exurendos incendijs obtuliſſe: cor autē niſi Chriſti flāma nō uret, ſicut ſcriptū ē. Nōne cor noſtrū ardēs

erat in uia, quū aperiret nobis dominus fcripturas ? Atque ideo ad cōprobandā deuotionem fuā, geminum fibi ignem poftulat: ut luctamine habito, oftendat in fe plus poffe amorem Chrifti quā pœnā tyranni. Te deum laudamus. In Benedictus. Veni fidelifsime bone difpenfator, fufcipiant te angeli mei. In Benedicite Gratias ago deo meo, quia hoftia Chrifti effici merui, accufatus non negaui, interrogatus Chriftum confeffus fum. Oratio

ANnue quæfumus omnipotens deus, Vt ficut beatus leuita & martyr tuus Laurentius ignium globos te protegente euafit, ita fidelis populus huius aduerfitatem fæculi te auxiliante euadat. Per dominū. In Laudate. Interrogatus te domine confeffus fum, affatus gratias ago. Cap. Pofuifti dñe. &c. ps. dixi Beatus uir. fol 62. Hymnus Apoftolorū fupparē. pfall. In craticula te fanctum deum nō negaui, & ad ignem applicatus, Chriftum confeffus fum: probafti cor meum, & uifitafti nocte, igne me examinafti, & non eft inuenta in me iniquitas. Cōpl. Iuftus ut palma.

Oratio

BEati martyris tui Laurentij nos quæ fumus domine foueant continuata præfidia. Quia non definis propitius intueri, quos pro miffis auxilijs conceffe ris adiuuari. Per dñm.

Ad tertiam. Epiftola

QVi parce feminat parce & metet, qui autem feminat in benedictionibus, de benedictionibus & metet. 2.Co 9.
℟. Deo gratias. ℣. Difperfit dedit pauperibus. Alleluia alleluia. ℣. Iuftitia eius manet in fæculū fæculi. Alle-

luia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Mãducabunt pauperes & faturabuntur, & laudabunt dominum qui requirunt eum, alleluia. Kyri. Oratio.

DEus cuius charitatis ardore beatus Laurentius leuita & martyr edaces incendij flammas cõtempto persecutore de uicit, concede. Vt omnes qui martyrij eius merita ueneramur, protectionis tuæ muniamur auxilio. Per dominũ. Ad fextã. Epiftola.

Eccl. 51. LAudabit anima mea dominum, quoniã eripis fuftinentes te, & liberas eos de manibus anguftiæ, domine deus nofter. ℟. Deo gratias. ℣. Manducabunt pauperes & faturabuntur. Alleluia alleluia. ℣. Et laudabunt dñm qui requirũt. Alle. alle. ℣. Gloria. Cap. Igne me examinafti, & non eft inuẽta in me iniquitas, alleluia. Kyr. Oratio.

Da nobis quæfum⁹ omnipotens deus. ut fupra in uefperis. Ad nonã. Epiftola.

BEatus uir qui inuentus eft fine macula, & qui poft aurum non abijt, nec fperauit in pecuniæ thefauris. ℟. Deo gratias. ℣. Igne me examinafti. Alleluia alleluia. ℣. Et nõ eft inuenta in me iniquitas. Alleluia alleluia ℣. Gloria. Cap. In craticula te deum fanctum non negaui, & ad ignẽ applicatus Chriftũ confeffus fum, alleluia. Kyriel. Oratio. Eccl. 31.

INdulgentiam tuã domine nobis quæfum⁹ fancti Laurentij poftulet grata precatio, per dilectiffimũ filium tuũ deum dominũ & faluatorem noftrum. Qui tecũ uiuit. Eodẽ die ad uefpe. lucer. Exortũ ẽ. Ãnt. in choro. Igne me examinafti, & non eft inuẽta in me iniquitas: ut nõ loquatur os meũ

opera hominũ, propter uerba labiorũ tuorũ ego custodiui uias duras. hymnus Apostolorũ sup parẽ. ut sup. ℟. in chõ. Meruit esse hostia Christi leuita Laurẽtius, qui dũ assaretur nõ negauit dñm. Et ipse inuentus est sacrificiũ & minister. ℣. Spectaculũ pulcherrimũ, egena cogit agmina, inopesque monstrãs prędicat, hi sunt opes ecclesiæ. Et ipse. Añt. Dispersit dedit pauperibus, iustitia eius manet in sęculũ sęculi. ps Beatus uir qui timet. fo. 62 cũ. Ecce nunc. oratio. Annue quæsum⁹ omnipotẽs deus. qui uoluerit dicere altũ psalmũ. Añt. Gratias ago deo meo. ut in benedicite. ps. Credidi. fol. 64. Oratio Beati martyris Laurentij. ut in matut. In mag. Vẽi fidelissime. supra in matut. quãuis in sctõ Laurẽtio dicãt. Gratia dei sum. ut in uigilijs. Oratio. Da quæ sumus oĩpotens deus. ultima in uigil. psa. In craticula te deũ. ut in matut. Cõpl. Sãcti tui. &c. Oratio. Indulgentiam tuã. ut ad nonam. cũ cõmemoratione festi sequentis.

In sanctæ Radegundæ matronæ, omnia de una matrona ut infra.

Oratio.

DEus qui beatã Radegundam gratiæ tuæ magnitudine, nõ solum terestrem sed etiã cœlestem reginam fieri decreuisti, concede nobis famulis tuis. Vt intercessionis eius auxilio, ad æternæ beatitudinis consortium perueníre mereamur. Per dominum. Oratio.

DEus qui beatã ancillã tuã Radegundam in fragili sexu constitutam sanctificasti uocatione misericordiæ, & assumpsisti hodierna die fœlici consumatione, per ipsius merita suscipe propitius pre

ces noſtras & præſtat. Vt ſicut tecũ eſt illa meritis, ita a nobis nõ recedat exẽplis. Per dominum noſtrum.

In ſanctorũ Hyppoliti & Caſsiani martyrum, omnia de pluribus martyribus. Oratio.

INtercesſio domine beatorũ martyrũ tuorũ Hyppoliti et Caſsiãi, & tuã nobis nõ deſinat placare iuſtitiã, & noſtrũ tibi deuotũ efficere famulatũ. Oratio.

SAnctorũ martyrum tuorũ Hyppoliti & Caſsiani quæſumus domine ueneranda feſtiuitas, ſalutaris auxilij nobis preſtet augmẽtum. Per dñm. In magnif.

O Hyppolite, ſi credis in filiũ dei, theſauros tibi oſtendo, & uitam æternã promitto. Pſal.

Hi in curribus & hi in equis, nos autẽ in nomine domini. Cõplet.

Sancti tui. &c. Oratio ites in cõi martyrum.

Ad matutĩ. omnia de pluribus martyribus.

Lectio. j.

QVũ traditus eſſet beatus Laurẽtius ſub Hyppoliti cuſtodia, uidens Hyppolitus cæcorũ oculos ab Laurentio poſitis manibus illuminari, dixit. Oſtẽde mihi theſauros eccleſiæ. Cui Laurẽtius. O Hyppolite, ſi credis in deũ patrẽ omnipotentẽ, & in Ieſum Chriſtum filiũ eius, theſauros tibi oſtendo, & uitã æternã promitto. Si dictis facta cõpenſes, inquit Hyppolitus, faciã quod hortaris. Reſpõdens Laurentius, audi me (inquit) & tantũmodo baptizare. Tunc catechizauit eũ, & baptizauit. Baptizatus Hyppolitus, uidi (inquit) animas innocentum lętas gaudere. Adiurauitque beatum Laurentiũ dicens. Oro ut tota domus mea baptizetur, & baptizati ſunt omnes. Lectio. ij.

SEpulto uero beato Laurentio, regreſſus eſt Hyppolit⁹ in domum ſuam: dataque pace omnibus ſeruis ſuis, priuſquã cibum ſumerent, uenerunt milites, apprehenſumque eum duxerunt ad Decium. Cui Decius ſubridens ait. Nunquid & tu magus factus es, qui corpus Laurẽtij abſtuliſti? Hoc nõ magus ſed Chriſtianus feci reſpondit Hyppolitus. Tunc Cæſar lapidibus iuſsit os eius contundi, & ait. Sacrifica dijs & uiue, ne & tu pereas ſicut Laurentius. Vtinam exemplum fiam Laurẽtij martyris Hyppolit⁹ inquit, quẽ tu ore polluto auſus es nominare. Mox Cæſar iuſsit eum fuſtibus cædi, dicens. Recole militiæ noſtræ quam habuiſti.

Lectio iij.

TVnc Hyppolit⁹ ait. Militia mea hęc eſt, qua firmo me Chriſtianũ militare. Iratus Cæſar Valeriano pręcepit, ut omnem eius facultatem exquireret, eũque crudeliter interimeret. Eodem itaque die, omnem Hyppoliti facultatem Valerianus exquiſiuit, ſimulque reperit totã familiam Chriſtianam. Quos præfectus coram ſe adductos, in conſpectu Hyppoliti capite truncauit. Porro Hyppoliti pedes ad colla equorũ indomitorũ ligari fecit, ac trahi per tribulos & carduos. Tunc Hyppolitus leuatis in cœlum oculis ait. Ieſu Chriſte, lumen claritatis, & ſtella ſplendida, iube me recipi in locum, in quem receptiſti beatum Laurentium, & ſic reddidit ſpiritum. In Benedictus. O Hyppolite. pſallen. Hi in curribus. ut ſup. Cætera ut in communi martyrum.

In ſancti Simpliciani archiepiſcopi, & tranſlatione

tione ſanctorum Siſinij Martyrij, & Alexãdri martyrum, ad veſperas Lucern. Signatum eſt. Ant. in choro. Iuſti epu lentur. Hymnus.

S Vmmi uatis præconiũ Simpliciani canimus: qui uitę curſum explicans, confeſſor extitit dei.

P ręceſſor hunc ille ſacer inſignijt Ambroſius, dignum ſedis uicarium, prædixit tunc oraculo.

O quam fœlix ſucceſſio, præclara nunc hæreditas, ſignifera miſſa uoce trinis modis diſtinctio.

P aſtor electus eſt ſenex, ſimplex erat ſed moribus: & ſanctitas comes fuit, ab annis puerilibus.

D octrina potens claruit toto orbe notiſsimus, diuina tractãs plurima ingẽtia uolumina.

A urelium ſcriptis probat, ut agitet ingeniũ: quæſtionũ ludit forma epiſtolari problema.

V erbum dei fructificans in populorũ cordibus, prælatus Romæ habitus prædicator egregius.

S ic multitudo innumera per eum baptizata eſt: quos inter rhetor nobilis, & Victorinus credidit.

E ccleſiæ arce pollens hanc aulam Chriſto cõdidit Ambroſius mittens cæcum huc Dalmatino littore.

O cius ille uenit lumen recepit eminus, Siſinij, Martyrij, meritis & Alexandri.

G loria tibi domine.

duo ultimi uerſiculi additi ſunt a neſcio quo, qui quomodo quadrent huic hymno iudicẽt alij, hymnus eſt octonarius ut cæteri, pręterea quãuis fiat translatio ſanctorum, tamen nõ eſt feſtum proprium ipſorũ, ſed tantum diui Simpliciani, cui iſte hymnus totus aſcriptus eſt.

R. in chō. Sapientia iuſtum. Añt. Paſtor magne. ps. Dilexi. ut in cōi pontificū. Oratio.

IMpetret quæſumus domine fidelibus tuis auxilium pietatis oratio beatiſsimorū martyrū tuorū Siſinij, Martyrij, & Alexandri, atque pontificis tui Simpliciani. Vt in quorum ſolēnitate ſumus deuoti, facias nos propitius in eorum perpetua eſſe ſorte participes. Per dominū. Añt. Summe ſacerdos. ps. Credidi. ut in cōi pōtificū. Oro.

PRæſta quæſum⁹ omnipotens deus. Vt beatiſsimorū martyrū uorū Siſinij, Martyrij, & Alexandri, atque pontificis tui Simpliciani imitatione, te ducem mereamur ſectari, & oratione tueri. Per dominū. In magnificat. Nolite timere puſillus grex, quia cōplacuit patri ueſtro dare uobis regnum. Oratio.

DEus qui ad deprecandū te, noſtræ cōſcientiæ perſpicis nō ſufficere facultatē, cunctos martyres & confeſſores tuos fac pro nobis exorare: qui tibi digne poſsint pro noſtris actibus ſupplicare. Per dominum. pſallē. Cōfeſſor ſancte. Cō pl. Sancti tui. &c. Oratio.

MAieſtati tuæ nos quæſumus domine martyrū tuorū Siſinij, Martyrij, & Alexādri, atque pontificis tui Simpliciani interceſsio beata conciliet. Vt qui inceſſanter actibus noſtris offendimns, iſtorū precibus expiemur. Per dominum noſtrū. Ad matutinū. R. poſt hymnū. Beatus homo. Depoſitio beatiſsimi pontificis Simpliciani. Lectio. j.

SImplicianus natiōe Mediolanēſis, traditus a parētibus liberalibus ſtudijs, adeo in ipſa pueritia ſe exer-

cuit, ut ſupra omnes maximus philoſophus haberetur. Erat autem habitu humilis,in lectio ne aſsiduus, caſtitate pręcipuus. Profectus ē autē Romā eo tēpore, quo Liberius Romanā regebat eccleſiā, impe rium uero Cōſtantius. Per id quoque tempus quidā Victorinus, na- tiōe Apher, ſed rhetor, totā fere ciuitatē quo- dā ſuo dogmate pollue rat: cui Simplician⁹ fami liaritate cōiunctus, cœ- pit eū ſecretius corripe re, ut ab errore ſuo de- ſiſteret: & ſcripturas ſa cras ob ueritatē inquirē dā diligēti⁹ ſcrutaretur. R. Hō iſte. Lectio. ij.

QVumque diu am- bo ſimul illas tra ctaſſent exactius, demū Victorinus Simplicia- nū affatus inquit ſe iam factū eſſe Chriſtianum. Cui Simplicianus. In ec cleſia niſi te uidero, nō credā. Ergo parietes Vi ctorinus ait faciūt Chri ſtianū? Tūc Simplicia- nus, ſcio quidē parietes eccleſiæ nullos facere Chriſtianos: uerūtamē quia inſtinctu diaboli plurimos a uia feciſti ue ritatis diuertere, proin- de ęquū eſt, ut tuo exē plo doceas eos ad ipſā iterū cōuerti ueritatē. Victorinus tādē errorē ſuū cognoſcēs, a beato Simpliciano fidei uerita tē edoct⁹, corā populo ſacrū baptiſma ſuſcepit, magno hominū plauſu, ac totius Romanę ciui tatis lętitia. Quo bapti- zato, multi etiā ad fidē cōuerſi ſunt. ℣. Lex ueritatis. Lectio. iij.

POrro Simplicianus deſiderij ſui cōpos factus, Mediolanū pro fect⁹, in loco a tumultu ſequeſtrato ſe recepit: collectiſque multis fra- tribus, heremiticā uitā ducēs, totū ſe diuino ob ſequio mācipauit: quē beatus Ambroſius tūc eiuſdē urbis epiſcopus ut patrē uere diligebat,

Interea Auguftinus in eadem urbe profitens artem rhetoricen, quā Manichęorum dogmata quę diu fectatus fuerat, ob prædicationem fancti Ambrofij relinquere ftatuiffet, Simplicianum adijt: quia ei bonus dei feruus apparebat, cui quū errorum fuorum circuitus æftufque fui cordis enarraffet, cœpit eum Simplicianus exhortari diligēter inftruens: ad humilitatem quoque Chrifti eum inuitans, inter alia Victorini rhetoris cōuerfionem in mediū reuocauit. Quo exemplo Auguftinus cōpunctus, ad imitandum exardefcens deo feruire propofuit. Iam uero quū fanctus Ambrofius in lecto detineretur, Caftus, Polemius, ac Venerius diaconi, in extrema parte porticus in qua iacebat in uno pofiti, uoce ita preffa fecum tractabāt, ut uix inuicem audirent: quis poft obitum eius effet ordinandus epifcopus. Quumque de nomine Simpliciani loquerentur, tanquā intereffet tractatui, quāuis longe pofitus ab ipfis iaceret, approbans exclamauit tertio, fenex fed bonus: erat enim Simplicianus æui maturus. Qua uoce audita expauefcētes fuerunt. Defuncto tamen eo, nō alius illi fuccefsit in facerdotium, nifi is quē ille bonū fenē uiua uoce fignauerat. Ordinatus itaque epifcopus, circiter trienniū ecclefiam fanctifsime gubernauit: poftmodū in pace quieuit decenter in fua fepultus ecclefia. In Benedictus. Nolite timere. ut fupra. In Benedicite. Sacerdotes domini benedicite domino, ferui domini hymnum dicite deo noftro. In Laudate Sint lumbi ueftri præcincti, &

lucernæ ardētes in manibus ueſtris, dicit dominus. Cap. Mirabilis deus. ps. directus. Beati omnes. fol. 71. hymnus. Summi uatis. pſall. Sacerdos & pontifex. Cōple. Exultabunt. Epiſtolæ ad horas potius debent dici de uno pontifice, cum orationibus tamen ſupradictis.

In vigil. aſſumptionis beatiſsimę uirginis Mariæ, ad veſperas lucer. Lucerna pedibus. potius quam. Quoniam. Hymnus. Myſterium eccleſiæ. fol. 179. R. in choro. Vidi ſpecioſam ſicut. fol. 459. Añt. Ego autem. in cōmuni uirginum, alij ponunt. Añt. Aue uirgo Maria. fol. 469 ps. Dilexi quia. fol. 63.

Oratio.

SVbueniat quæſumus domine plebi tuæ dei genitricis oratio: quam & ſi per cōditionē carnis migraſſe cognouimus, in cœleſti tamen gloria pro nobis orare ſentiamus. Per eundē. Añt. Propter ueritatem, ut in cōmuni uirginum. Oratio.

MAgna eſt domine apud clementiam tuam dei genitricis oratio: quā idcirco de præſenti ſæculo tranſtuliſti, ut pro peccatis noſtris apud te fiducialiter intercedat. Per eundem. In Magnificat. Exaltata eſt ſancta dei genitrix ſuper choros angelorum, ad cœleſtia regna. Oratio.

COncede quęſumus miſericors deus fragilitati noſtrę pręſidiū. Vt qui ſanctę dei genitricis Marię requiē celebramus, interceſsionis ei⁹ auxilio a noſtris iniquitatibus reſurgamus. Per eundē. pſall. Hodie Maria uirgo cœlos aſcendit, gaudete, quia cum Chriſto regnat in æternum. Cōpl. Sancti tui. &c. Oratio.

FAmulorũ tuorũ quę sumus domine delictis ignosce. Vt qui tibi de actibus nostris placere nõ ualemus, genitricis filij tui domini nostri intercessione saluemur. Per eundem. Ad matutinũ. ℟. post hymnũ Beata & uenerabilis. fol. 222. Añt. ad primũ nocturnum eius decuriæ quæ occurrerit. Surge Aquilo, & ueni Auster, perfla hortum meũ, & fluent aromata. Añt. ad secundũ nocturnũ. Hortus cõclusus dei genitrix, hortus conclusus & fons signatus. Añt. ad tertiũ nocturnũ Reuertere reuertere Sulamitis, reuertere reuertere ut intueamur te In quodã mannuali tamen assignantur tres aliæ añt hoc est Aue Maria. vt infra in officio uirginis Mariæ. Canticum ✝ De nocte. & sic. Beatus ille uẽter. Cãt. Cõfirmatũ. Añt. Magnificamus te. Cãti Clamaui. sed reuera istud, ut ingẽue loquar, nõ est officiũ domini, sicut nec in natiuitate eius. ideo unusquisque dispiciat quid sequẽdũ. Sermo sancti Hieronymi. Lectio. j.

HOdie gloriosa semper uirgo Maria cœlos ascendit, rogo gaudete: quia ut ita fatear, ineffabiliter sublimata cũ Christo regnat in æternũ. Regina mundi hodie de terris, & de præsenti sæculo nequã eripitur: iterum dico gaudete, quia secura de sua immarcessibili gloria ad cœli palatiũ iam peruenit. Exultate inquã ac gaudete, & lætetur omnis orbis: quia hodie nobis omnibus, interuenientibus eius meritis, salus aucta est. Nobis quoque diligentibus eam, honor & uirtus, una cum reliquis uirginibus sacris amplius præstatur

& gratia. R. Vidi ſpeciosam. fol. 439.

Lectio. ii.

IDcirco dilectiſsimi lętamini & laudate, quia ſi deum ore prophetico in ſanctis ſuis laudare iubemur, multo magis eũ in hac celebritate beatæ Mariæ uirginis matris eius oportet nos cum hymnis & canticis diligentius extollere, & dignis deo præconijs, ac myſticis honorare muneribus. Nulli dubiũ eſt, quin totum ad gloriam laudis eius pertineat, quicquid digne genitricis ſuæ impenſum fuerit ac ſolenniter adimpletum. Igitur ſuper choros angelorum exaltata deuotiſſime hodie prædicatur, quia præceſsit eam dominus & ſaluator noſter, ut pararet ei, ſicut ipſe ſuis promiſit diſcipulis, in ęthereis manſionibus locum immortalitatis: ut cum eo regnare poſsit in perpetuum. R. Sicut cedrus. fol. 180. Lectio. iii.

HÆc eſt eius diei feſtiuitas, in qua glorioſa & fœlix ad ęthereum thalamum peruenit. Admiranda etiam uirtutib⁹ angelicis, propter quod ex perſona ſupernorum ciuium in eius aſſumptione admirans ſpiritus ſanctus ait in canticis. Quæ eſt iſta quæ aſcendit per deſertum, quaſi uirgula fumi, ex aromatibus ? Nimirum quia multis repleta erat uirtutum odoribus, manans ex ea fragrabat ſuauiſsimus odor etiam angelicis ſpiritibus. Aſcendebat autem de deſerto præſentis ſæculi uirga de radice Ieſſe olim exorta. Sed admirabantur electorũ animę præ gaudio, quæ nam eſſet, quæ etiam meritorum uirtutibus angelorum uinceret dignitatem: de qua rurſus in canticis.

Quæ eſt iſta quæ aſcen‐dit quaſi aurora conſurgens, pulchra ut luna, electa ut ſol, terribilis ut caſtrorum acies ordinata? Te deum laudamus. In Benedictus. Hodie Maria uirgo. ut ſupra. Ad crucem. Ante multum tẽporis. fol. 471. In cãtemus. Aſſumpta eſt Maria in cœlum, gaudent angeli, laudantes benedicũt dominum. In Benedicite. Maria uirgo aſſumpta eſt ad æthereum thalamum, in quo rex regum ſtellato ſedet ſolio. Oratio.

OMnipotens ſempiterne deus, qui terrenis corporibus uerbi tui ueritatis filij unigeniti per uenerabilem ac glorioſam ſemperque uirginem Mariã ineffabile myſterium coniungere uoluiſti, petimus immenſam clemẽtiam tuam. Vt quod in eius ueneratione depoſcimus, te propitiante conſequi mereamur. Per eundem. In Laudate. Ecce adeſt dies præclara, in qua ſancta dei genitrix cœlos aſcẽdit. Cap. Pulchra facie. &c. ps. direct. Fundamẽta. fol. 47. hymn. Myſterium eccleſiæ. pſall. Super ſalutem & omnem pulchritudinẽ electa es a domino ſancta dei genitrix. Cõpl. Audi filia. Oratio.

COncede nobis quę ſumus omnipotens deus, ad beatę Marię ſemper uirginis gaudia æterna pertingere, de cuius nos ueneranda aſſumptione tribuis annua ſolẽnitate gaudere. Per dominum noſtrũ. Ad tertiam. Epiſtola.

IN omnibus requiem quæſiui, & in hæreditate domini morabor: tunc prçcepit & dixit mihi creator omnium, & qui creauit me requieuit ĩ tabernaculo meo. ℞. Deo gratias. ℣. Exaltata eſt ſancta

Ecc 24

dei genitrix. Alleluia alleluia. ℣. Super choros angelorũ ad cœleſtia regna. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Aſſumpta eſt Maria in cœlum, gaudent angeli, laudantes benedicũt dominum, alleluia. Kyr. Oratio. Concede nobis quæſumus. ut ſupra in matutino.

Ad ſextam. Epiſtola

QVaſi cedrus exaltata ſum in libano, & quaſi cypreſſus in monte Sion, quaſi palma exaltata ſum in Cades, & quaſi plantatio roſæ in Iericho. ℟. Deo gratias. ℣. Aſſumpta eſt Maria in cœlum Alleluia alleluia. ℣. Gaudent angeli, laudãtes benedicũt dominũ. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Maria uirgo aſſumpta eſt ad æthereum thalamũ, in quo rex regum ſtellato ſedet ſolio, alleluia. Ky. Oratio. Concede miſericors deus. utſupra in uigil. Ad nonam.

Epiſtola.

SIcut cinnamomum & balſamum aromatizans odorẽ dedi, quaſi myrrha electa dedi ſuauitatem odoris. ℟. Deo gratias. ℣. Maria uirgo aſſumpta eſt ad æthereũ thalamum. Alleluia alleluia. ℣. In quo rex regum ſtellato ſedet ſolio. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Ecce adeſt dies præclara, in qua ſancta dei genitrix cœlos aſcendit, alleluia. Kyr. Oratio. Famulorũ tuorũ quæſumus domine. utſupra in uigil. Eodẽ die ad ueſperas lucern. Quoniam tu. alij uolũt. Exortum. Añt. in chõ. O uirgo uirginum. fol. 107. Hymnus. Myſterium eccleſię. fol 179. ℟. in choro. Sicut cedrus. fol. 180. Añt. Aſſumpta eſt Maria. ut ſupra in matut. ps. Dilexi. cũ Ecce nunc. Oratio. Omnipotens

fempiterne. ut in matu. Añt. Maria uirgo aſſumpta. ut in matu. ps. Lætatus ſum. fol. 70. Oratio. Concede quæſumus omnipotens de⁹. In Magnificat. Hodie Maria uirgo. ut in uigiliis. Oratio. Concede miſericors de⁹. ut in uigiliis. pſal. Super ſalutem & omnẽ. ut in matut. Cõpl. Sãcti tui. &c. Oratio. Famulorũ tuorum quęſumus dñe. pſal de feſto ſequenti.

In ſanctorum martyrũ Mãmetis & Agapeti, omnia ut in cõi martyrum. Añt. Virga tua & baculus tuus ipſa me domine conſolata ſunt. ps. Dominus regit me. fol ij cum. Ecce nunc.

Oratio.

AVxilium tuum nobis quęſumus domine placatus impende: & intercedentibus ſanctis tuis Mãmete & Agapeto dexterã ſuper nos tuæ propitiationis extende. Per dominũ. Añt. Non tradas beſtijs animas dñe cõfitentiũ tibi. ps. Vt quid deus. fol 93 Oratio.

SAnctorũ martyrũ tuorũ Mãmetis & Agapeti merita nos domine pretioſa tueantur: in quibus tuæ maieſtatis opera pręḍicantes, & pręſens capiamus adiutorium & futurum. Per dominũ. In Mag. Reſpexit domin⁹. pſal. In conſilio iuſtorum & congregatione magna opera domini. Orationes ut in cõmuni Ad matut. omnia ut in cõmuni martyrum.

Euangelium ſecundum Mat heum. Lectio j.

ABeuntes phariſęi cõſilium inierunt ut caperẽt dominũ Ieſum in ſermone. Et reliqua. C.22

Ex tractatu venerabilis Bedę.

BLanda & fraudulẽta interrogatio illuc prouocat reſpondentẽ, ut magis deũ quã Cęſarem timeat, & dicat nõ

debere tributa ſolui: ut ſtatim audientes Herodiani, ſeditionis contra Romanos autorē eum teneant. Qui ſciens uerſutiā illorum ait illis. Quid me tentatis hypocritę? oſtendite mihi numiſma cenſus. Sapiētia ſapienter ſemper agit, ut ſuis potius tentatores ſermonibus confutentur.

Lectio. ij.

CVius eſt imago hęc & inſcriptio? Qui putant interrogationē ſaluatoris ignorantiam eſſe & nō diſpenſationem, diſcant ex pręſenti loco, quod utique Ieſus ſcire potuerit cuius imago eſſet i nūmo: ſed interrogat, ut ad ſermonē eorum cōpetēter reſpōdeat. Dicūt illi Cęſaris. Reddite quę ſunt Cęſaris Cęſari, nūmum, tributū, & pecuniam. Et quæ ſunt dei deo, decimas, primitias, & oblationes, ac uictimas ſentiamus. Quomō & ipſe reddidit tributa pro ſe & Petro, & deo reddidit quæ dei ſunt, patris faciens uoluntatem.

Lectio iij.

REddite quæ ſūt Cęſaris Cęſari, quēadmodū Cęſar a nobis exigit impreſsionē imaginis ſuæ, ſic & deus: ut quēadmodū illi redditur nūmus, ſic deo reddatur anima lumine vultus eius illuſtrata atque ſignata. Homo enim factus eſt ad imaginē & ſimilitudinem dei, quā peccādo corrupit. Bonum ergo eius eſt uerum atque æternum, ſi renaſcendo ſignetur. Et audiētes mirati ſunt. Qui credere debuerāt ad tantam ſapientiam, mirati ſunt: quia calliditas eorum inſidiandi non inueniſſet locum. Et relicto eo abierunt, infidelitatem pariter cū miraculo reportantes.

Cætera ut in cōmuni martyrum.

In ſancti Bartholomęi apoſtoli, omnia ut in cõmuni unius apoſtoli.

Añ. i. Genibus flexis cẽties per diem, & cẽties per noctem orabat dominum. ps. Omnes gẽtes. fol. 25. cum. Ecce nunc. Oratio.

OMnipotens ſempiterne deus, qui huius diei uenerandã ſanctamque lætitiam beati apoſtoli tui Bartholomęi feſtiuitate tribuiſti, da eccleſiæ tuæ quæſumus, & amare quod credidit, & prędicare quod docuit. Per dominum.

Añt. Clamabat demõ apoſtole dei incendunt me orationes tuæ. ps. Domine probaſti. fol. 95. Oratio.

SVpplicationibus apoſtolicis beati Bartholomęi quæſumus domine eccleſiæ tuæ cõmendetur oratio, cuius magnificis prædicationibus eruditur. Per dominum. In magnificat. Bartholomęus templũ demonis ingreſſus, fallacis cominus ora condu ſit præpotens ſolus: nullis demon quos læſerat ſubuenit, medicus enim aderat uerbo mẽtes ſanare & corpora. Orationes ut in cõmuni unius apoſtoli. pſall. Apoſtole domini Bartholomęe laudande, qui uirtutum gratia, regiã curaſti puellam, & languenti populo dediſti ſalutem. Cõple. Sancti tui. &c. Ad matutiut in cõmuni unius apoſtoli. Lectio. i.

BArtholomęus euangeliũ Chriſti in Lycaonia primum prædicauit. Indiam uero ulteriorem ingreſſus, in templo ubi demõ Aſtaroth colebatur permanſit. Templo autẽ languentibus pleno, domone etiã nihil reſpondente, ad aliam ciuitatem ubi alter demon nomine Berith colebatur omnes profecti ſunt: interrogãtes cur Aſtaroth nullũ

ſibi daret reſponſum? Tunc Berith. Quū primū Bartholomæus Chriſti apoſtolus illuc ingreſſus eſt, catenis igneis adeo conſtrictus eſt, ut ne reſpirare quidem poſsit nedū loqui. Rogantibus illis quis eſſet iſte Bartholomæus, deſcriptis ſignis quibus eū poſſent agnoſcere, etiā hæc addidit Berith dicens. Centies in die, & totidem per noctem orat dominū. Illi uero hoc audito, duos dies diligenter eum quæſierunt, quem nullibi tamen inuenerunt.

Lectio ij.

POſtero die quidam arrepticius Pſeuſtius nomine clamauit dicens. Apoſtole dei incendunt me orationes tuæ. Continuo demonē tacere coegit apoſtolus, ac Pſeuſtium liberauit. Quo audito rex illius regionis nomine Polemius accerſiuit apoſtolū, ut filiā ſuam ſanaret lunaticā. Ad quā quū acceſsiſſet apoſtolus, iuſsit illam ſolui, erat enim uincta catenis, quæ confeſtim ſoluta a demonio liberata eſt. Mox oneratos auro & argento camelos miſit rex ad apoſtolū, ſed eum nuſquā inuenerunt. Mane facto, Bartholomæus in cubiculo regis ſolus affuit, dixitque: munera quibus eū rex donare uoluerat nequaquam appetere, ſed potius ſalutē animarum. Cœpit autem illi fidē Chriſti prædicare, promiſitque ſe ſi baptizari uellet, deum ipſius eidem oſtenſurum.

Lectio iij.

SEquenti die, præſente rege ac populo, ſacrificantibus demon ſacerdotibus clamabat ut deſiſterent. Confeſſus eſt inſuper ſe languētibus minime ſubuenire, ſed a læſione quam illis inferebat tantūmodo ceſſare. Tunc

iubente apoſtolo, demon ſimulachrũ egreſſus repente illud cõminuit. Mox angelus domini apparuit, & templum circũuolans, ſignum crucis parietibus inſculpſit, demonẽ flãmas ex ore ac naribus ſpirantem cunctis oſtendit. Quo ad deſertum locum poſtea relegato, ad cœlos ſtatim angelus euolauit. Rex illico cũ uxore ac filijs, necnõ & populo baptizatur, relictoque regno, apoſtoli diſcipulus efficitur. Porro templorũ pontifices regẽ Aſtiagẽ Polemij fratrẽ adeunt, & totius rei euentum narrauerunt. Indignatus rex apoſtolum capi iubet, doletque quod fratrẽ ſuũ peruertiſſet. Fratrẽ tuũ nõ peruerti, ſed cõuerti reſpondit apoſtolus. Audito autẽ quod Balach deus ſuus cecidiſſet, apoſtolũ cæſum flagellis iuſsit rex demũ excoriari. In Benedict9. Genib9 flexis, ut ſupra In Benedicite. Clamabat demõ. In laudate Beatum apoſtolũ cæſum flagellis iuſsit tyrannus excoriari. Cap. Miſſus ſum apoſtolus. &c. pſal. Apoſtole domini. ut ſupra. Compl. Iuſtus ut. &c. Eodẽ die ad veſperas ut in cõi unius apoſtoli, pſalmi & añt. ut in vigilijs. In magnificat. Beatum apoſtolũ. ut in matut. pſal. Apoſtole domini. ut ſupra pſal. de feſto ſequẽti. Poteſt etiã fieri priuatim de feſto ſequenti cum pſal. Apoſtole dñi. ut ſupra. In ſancti Geneſij martyris omnia de uno martyre ℟ in choro. Ante te dñe paratus ſum uictimã ſanguinis fundere, quia propter te multa ſuſtinui, tu es deus. Defende & libera me ab ijs qui perſequuntur me. ℣. Eripe me de dñe ab homine malo, & a uiro iniquo. Defende.

Añt. In confpectu tuo dñe fatiabor, dum mani feftabitur mihi gloria tua. ps Exaudi domine iuftitiam. fol. 7.

Oratio

BEati martyris tui Genefij nos faciat quæfumus domine paffio uenerãda lætantes; & ut eam fufficiẽter recolamus dignosefficiat. Per dominũ. Añt. De torrente in uia bibit, propterea exaltauit caput. ps. Dixit dominus. fol. 61.

Oratio.

SAncti martyris tui Genefij merita nos quæfumus domine pretiofa tueantur: in quibus tuæ maieftatis opera prædicãtes, & præfens capiamus adiutorium & futurum. Per dominũ. In magnificat. Incerta & occulta fapientiæ tuæ domine manifeftafti mihi. pfallen. Generatio & generatio laudabit opera tua dñe. Cap. Sãcti tui, &c.

Ad matut. omnia de uno martyre. Lectio j.

GEnefius quum uidiffet Chriftianos baptizari, eorum gefta ita memoriæ mandauit: ut de myfterijs religionis femel decreuerit arte fua, erat enim mimus, Diocletiano Imperatori ludum exhibere, uehementer fiquidem exofos habebat Chriftianos. Fingens itaque fe ægrotum, decũbens in lectulo, fecit fe in medium theatri, fpectante Imperatore, deferri. Accerfitis autem qui presbiterum & exorciftam agerent, lectuloque quũ accefsiffent, rogantibus cur eos accerfiuerit, Genefius cœlitus infpiratus refpondit fe uelle baptizari.

Lectio. ij.

BAptizatus Genefius, & albis indutus, ficte raptus eft a militibus Imperatoris, qui eũ per inde atque Chriftianũ

FAmulorũ tuorũ quę ſumus domine delictis ignoſce. Vt qui tibi de actibus noſtris placere nõ ualemus, genitricis filij tui domini noſtri intercesſione ſaluemur. Per eundem.

Ad matutinũ. ℟. poſt hymnũ Beata & uenerabilis. fol. 222.

Añt. ad primũ nocturnum eius decuriæ quæ occurrerit. Surge Aquilo, & ueni Auſter, perfla hortum meũ, & fluent aromata. Añt. ad ſecundũ nocturnũ. Hortus cõcluſus dei genitrix, hortus concluſus & fons ſignatus.

Añt. ad tertiũ nocturnũ Reuertere reuertere Sulamitis, reuertere reuertere ut intueamur te

In quodã mannuali tamen aſsignantur tres añæ añt hoc eſt Aue Maria. vt infra in officio uirginis Mariæ. Canticum ✝ De nocte. & ſic. Beatus ille uẽter. Cãt. Cõfirmatũ. Añt. Magnificamus te. Cãt. Clamaui. ſed reuera iſtud, ut ingẽue loquar, nõ eſt officiũ domini, ſicut nec in natiuitate eius. ideo unuſquiſque diſpiciat quid ſequẽdũ. Sermo ſancti Hieronymi. Lectio. j.

HOdie glorioſa ſemper uirgo Maria cœlos aſcendit, rogo gaudete: quia ut ita fatear, ineffabiliter ſublimata cũ Chricto regnat in æternũ. Regina mundi hodie de terris, & de præſenti ſæculo nequã eripitur: iterum dico gaudete, quia ſecura de ſua immarceſsibili gloria ad cœli palatium iam peruenit. Exultate inquã ac gaudete, & lætetur omnis orbis, quia hodie nobis omnibus, interuenientibus eius meritis, ſalus aucta eſt. Nobis quoque diligentibus eam, honor & uirtus, una cum reliquis uirginibus ſacris amplius præſtatu

& gratia. ℟. Vidi ſpecioſam. fol. 439.

Lectio. ii.

IDcirco dilectiſsimi lętamini & laudate, quia ſi deum ore prophetico in ſanctis ſuis laudare iubemur, multo magis eũ in hac celebritate beatæ Mariæ uirginis matris eius oportet nos cum hymnis & canticis diligentius extollere, & dignis deo præconijs, ac myſticis honorare muneribus. Nulli dubiũ eſt, quin totum ad gloriam laudis eius pertineat, quicquid digne genitricis ſuæ impenſum fuerit ac ſolenniter adimpletum. Igitur ſuper choros angelorum exaltata deuotiſſime hodie prædicatur, quia præceſsit eam dominus & ſaluator noſter, ut pararet ei, ſicut ipſe ſuis promiſit diſcipulis, in ęthereis manſionibus locum immortalitatis: ut cum eo regnare poſsit in perpetuum. ℟. Sicut cedrus. fol. 180. Lectio. iii.

HÆc eſt eius diei feſtiuitas, in qua glorioſa & fœlix ad ęthereum thalamum peruenit. Admiranda etiam uirtutib⁹ angelicis, propter quod ex perſona ſupernorum ciuium in eius aſſumptione admirans ſpiritus ſanctus ait in canticis. Quæ eſt iſta quæ aſcendit per deſertum, quaſi uirgula fumi, ex aromatibus? Nimirum quia multis repleta erat uirtutum odoribus, manans ex ea fragrabat ſuauiſsimus odor etiam angelicis ſpiritibus. Aſcendebat autem de deſerto præſentis ſæculi uirga de radice Ieſſe olim exorta. Sed admirabantur electorũ animę præ gaudio, quæ nam eſſet, quæ etiam meritorum uirtutibus angelorum uinceret dignitatem: de qua rurſus in canticis.

Quæ eſt iſta quæ aſcen‑
dit quaſi aurora conſur
gens, pulchra ut luna,
electa ut ſol, terribilis
ut caſtrorum acies ordi
nata? Te deum lauda‑
mus. In Benedictus.
Hodie Maria uirgo.
ut ſupra. Ad crucem.
Ante multum tẽporis.
fol 471. In cãtemus.
Aſſumpta eſt Maria in
cœlum, gaudent ange
li, laudantes benedicũt
dominum. In Benedi‑
cite. Maria uirgo aſſum
pta eſt ad æthereum
thalamum, in quo rex
regum ſtellato ſedet ſo
lio. Oratio.

Omnipotens ſempi
terne deus, qui ter‑
renis corporibus uerbi
tui ueritatis filij unige‑
niti per uenerabilem ac
glorioſam ſemperque
uirginem Mariã ineffa
bile myſterium con‑
iungere uoluiſti, peti‑
mus immenſam clemẽ‑
tiam tuam. Vt quod in
eius ueneratione depo‑
ſcimus, te propitiante
conſequi mereamur.
Per eundem. In Lau‑
date. Ecce adeſt dies
præclara, in qua ſancta
dei genitrix cœlos aſcẽ
dit. Cap. Pulchra facie.
&c. ps. direct. Funda‑
mẽta. fol. 47. hymn.
Myſterium eccleſiæ.
pſall. Super ſalutem &
omnem pulchritudinẽ
electa es a domino ſan
cta dei genitrix. Cõpl.
Audi filia. Oratio.

Concede nobis quę
ſumus omnipotens
deus, ad beatę Marię
ſemper uirginis gaudia
æterna pertingere, de
cuius nos ueneranda
aſſumptione tribuis an‑
nua ſolẽnitate gaudere
Per dominum noſtrũ.
Ad tertiam. Epiſtola
IN omnibus requiem
quæſiui, & in hære
ditate domini mora‑
bor: tunc pręcepit &
dixit mihi creator om
nium, & qui creauit m[e]
requieuit i tabernacul[o]
meo. ℟. Deo gratias.
℣. Exaltata eſt ſanct[a]

dei genitrix. Alleluia alleluia. ℣. Super choros angelorũ ad cœleſtia regna. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Aſſumpta eſt Maria in cœlum, gaudent angeli, laudantes benedicũt dominum, alleluia. Kyr. Oratio. Concede nobis quæſumus. ut ſupra in matutino.

Ad ſextam. Epiſtola

QVaſi cedrus exaltata ſum in libano, & quaſi cypreſſus in monte Sion, quaſi palma exaltata ſum in Cades, & quaſi plantatio roſæ in Iericho. ℟. Deo gratias. ℣. Aſſumpta eſt Maria in cœlum Alleluia alleluia. ℣. Gaudent angeli, laudãtes benedicũt dominũ. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Maria uirgo aſſumpta eſt ad æthereum thalamũ, in quo rex regum ſtellato ſedet ſolio, alleluia. Ky. Oratio. Concede miſericors deus. utſupra in vigil.

Ad nonam. Epiſtola.

SIcut cinnamomum & balſamum aromatizans odorẽ dedi, quaſi myrrha electa dedi ſuauitatem odoris. ℟. Deo gratias. ℣. Maria uirgo aſſumpta eſt ad æthereũ thalamum. Alleluia alleluia. ℣. In quo rex regum ſtellato ſedet ſolio. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Ecce adeſt dies præclara, in qua ſancta dei genitrix cœlos aſcendit, alleluia. Kyr. Oratio. Famulorũ tuorũ quæſumus domine. utſupra in uigil. Eodẽ die ad ueſperas lucern. Quoniam tu. alij uolũt. Exortum. Añt. in chõ. O uirgo uirginum. fol. 107. Hymnus. Myſterium eccleſię. fol 179. ℟. in choro. Sicut cedrus. fol. 180. Añt. Aſſumpra eſt Maria. ut ſupra in matut. pſ. Dilexi. cũ Ecce nunc. Oratio. Omnipotens

fempiterne. ut in matu. Añt. Maria uirgo affumpta. ut in matu. ps. Lætatus fum. fol. 70. Oratio. Concede quæ fumus omnipotens de⁹. In Magnificat. Hodie Maria uirgo. ut in uigilijs. Oratio. Concede mifericors de⁹. ut in uigilijs. pfal. Super falutem & omnẽ. ut in matut. Cõpl. Sãcti tui. &c. Oratio. Famulorũ tuorum quęfumus dñe. pfal de fefto fequenti.

In fanctorum martyrũ Mametis & Agapeti, omnia ut in cõi martyrum. Añt. Virga tua & baculus tuus ipfa me domine confolata funt. ps. Dominus regit me. fol ij cum. Ecce nunc.

Oratio.

AVxilium tuum nobis quęfumus domine placatus impende: & intercedentibus fanctis tuis Mamete & Agapeto dexterã fuper nos tuæ propitiationis extende. Per dominũ.

Añt. Non tradas beftijs animas dñe cõfitentiũ tibi. ps. Vt quid deus. fol 93 Oratio.

SAnctorũ martyrũ tuorũ Mametis & Agapeti merita nos domine pretiofa tueantur: in quibus tuæ maieftatis opera prędicantes, & pręfens capiamus adiutorium & futurum. Per dominũ. In Mag. Refpexit domin⁹. pfal. In confilio iuftorum & congregatione magna opera domini. Orationes ut in cõmuni. Ad matut. omnia ut in cõmuni martyrum.

Euangelium fecundum Mat[...]um. Lectio. i.

ABeuntes pharifęi cõfilium inierunt ut caperẽt dominũ Iefum in fermone. Et reliqua. C.22.

Ex tractatu venerabilis Bedę.

BLanda & fraudulẽta interrogatio illuc prouocat refpondentẽ, ut magis deũ quã Cęfarem timeat, & dicat nõ

debere tributa folui:ut ftatim audientes Herodiani, feditionis contra Romanos autorē eum teneant. Qui fciens uerfutiā illorum ait illis. Quid me tentatis hypocritę? oftendite mihi numifma cenfus. Sapiētia fapienter femper agit,ut fuis potius tentatores fermonibus confutentur.

Lectio. ij.

CVius eft imago hęc & infcriptio? Qui putant interrogationē faluatoris ignorantiam effe & nō difpenfationem, difcant ex pręfenti loco, quod utique Iefus fcire potuerit cuius imago effet i nūmo: fed interrogat, ut ad fermonē eorum cōpetēter refpōdeat. Dicūt illi Cęfaris. Reddite quę funt Cęfaris Cęfari, nūmum, tributū, & pecuniam. Et quæ funt dei deo, decimas, primitias, & oblationes, ac uictimas fentiamus. Quomō & ipfe reddidit tributa pro fe & Petro, & deo reddidit quæ dei funt, patris faciens uoluntatem.

Lectio iij.

REddite quæ fūt Cęfaris Cęfari, quēadmodū Cęfar a nobis exigit impreffionē imaginis fuæ, fic & deus: ut quēadmodū illi redditur nūmus, fic deo redditur anima lumine uultus eius illuftrata atque fignata. Homo enim factus eft ad imaginē & fimilitudinem dei, quā peccādo corrupit. Bonum ergo eius eft uerum atque æternum, fi renafcendo fignetur. Et audiētes mirati funt. Qui credere debuerāt ad tantam fapientiam, mirati funt: quia calliditas eorum infidiandi non inueniffet locum. Et relicto eo abierunt, infidelitatem pariter cū miraculo reportantes.

Cætera ut in cōmuni martyrum.

In sancti Bartholomęi apostoli, omnia ut in cõmuni unius apostoli.

An. Genibus flexis cẽties per diem, & cẽties per noctem orabat dominum. ps. Omnes gẽtes. fol. 25. cum. Ecce nunc. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui huius diei uenerandã sanctamque lætitiam beati apostoli tui Bartholomęi festiuitate tribuisti, da ecclesiæ tuæ quæsumus, & amare quod credidit, & prędicare quod docuit. Per dominum.

Añt. Clamabat demõ apostole dei incendunt me orationes tuæ. ps. Domine probasti. fol. 95. Oratio.

Supplicationibus apostolicis beati Bartholomęi quæsumus domine ecclesiæ tuæ cõmendetur oratio, cuius magnificis prædicationibus eruditur. Per dominum. In magnificat. Bartholomęus templũ demonis ingressus, fallacis cominus ora condusit præpotens solus: nullis demon quos læserat subuenit, medicus enim aderat uerbo mẽtes sanare & corpora. Orationes ut in cõmuni unius apostoli. psall. Apostole domini Bartholomęe laudande, qui uirtutum gratia, regiã curasti puellam, & languenti populo dedisti salutem. Cõple. Sancti tui. &c. Ad matutí ut in cõmuni unius apostoli. Lectio. i.

Bartholomęus euangeliũ Christi in Lycaonia primum prædicauit. Indiam uero ulteriorem ingressus, in templo ubi demõ Astaroth colebatur permansit. Templo autẽ languentibus pleno, domone etiã nihil respondente, ad aliam ciuitatem ubi alter demon nomine Berith colebatur omnes profecti sunt: interrogãtes cur Astaroth nullũ

ſibi daret reſponſum? Tunc Berith. Quū primū Bartholomęus Chriſti apoſtolus illuc ingreſſus eſt, catenis igneis adeo conſtrictus eſt, ut ne reſpirare quidem poſsit nedū loqui. Rogantibus illis quis eſſet iſte Bartholomęus, deſcriptis ſignis quibus eū poſſent agnoſcere, etiā hæc addidit Berith dicens. Centies in die, & totidem per noctem orat dominū. Illi uero hoc audito, duos dies diligenter eum quæſierunt, quem nullibi tamen inuenerunt.

Lectio ij.

POſtero die quidam arrepticius Pſeuſtius nomine clamauit dicens. Apoſtole dei incendunt me orationes tuæ. Continuo demonē tacere coegit apoſtolus, ac Pſeuſtium liberauit. Quo audito rex illius regionis nomine Polemius accerſiuit apoſtolū, ut filiā ſuam ſanaret lunaticā. Ad quā quū acceſsiſſet apoſtolus, iuſsit illam ſolui, erat enim uincta catenis, quæ confeſtim ſoluta a demonio liberata eſt. Mox oneratos auro & argento camelos miſit rex ad apoſtolū, ſed eum nuſquā inuenerunt. Mane facto, Bartholomęus in cubiculo regis ſolus affuit, dixitque: munera quibus eū rex donare uoluerat nequaquam appetere, ſed potius ſalutē animarum. Cœpit autem illi fidē Chriſti prædicare, promiſitque ſe ſi baptizari uellet, deum ipſius eidem oſtenſurum.

Lectio. iij.

SEquenti die, præſente rege ac populo, ſacrificantibus demon ſacerdotibus clamabat ut deſiſterent. Confeſſus eſt inſuper ſe languētibus minime ſubuenire, ſed a læſione quam illis inferebat tantūmodo ceſſare. Tunc

iubente apoſtolo, demon ſimulachrũ egreſſus repente illud cõminuit. Mox angelus domini apparuit, & templum circũuolans, ſignum crucis parietibus inſculpſit, demonẽ flãmas ex ore ac naribus ſpirantem cunctis oſtendit. Quo ad deſertum locum poſtea relegato, ad cœlos ſtatim angelus euolauit. Rex illico cũ uxore ac filijs, necnõ & populo baptizatur, relictoque regno, apoſtoli diſcipulus efficitur. Porro templorũ pontifices regẽ Aſtiagẽ Polemij fratrẽ adeunt, & totius rei euentum narrauerunt. Indignatus rex apoſtolum capi iubet, doletque quod fratrẽ ſuũ peruertiſſet. Fratrẽ tuũ nõ peruerti, ſed cõuerti reſpondit apoſtolus. Audito autẽ quod Balach deus ſuus cecidiſſet, apoſtolũ cæſum flagellis iuſsit rex demũ excoriari. In benedict⁹. Genib⁹ flexis. ut ſupra. In Benedicite. Clamabat demõ. In laudate. Beatum apoſtolũ cæſum flagellis iuſsit tyrannus excoriari. Cap. Miſſus ſum apoſtolus. &c. pſal. Apoſtole domini. ut ſupra. Copte. Iuſtus ut. &c. Eodẽ die ad veſperas ut in cõi unius apoſtoli, pſalmi & ãnt. ut in vigilijs. In magnificat. Beatum apoſtolũ. ut in matut. pſal. Apoſtole domini. ut ſupra. pſal. de feſto ſequẽti. Poteſt etiã fieri priuatim de feſto ſequenti cum pſal. Apoſtole dñi. ut ſupra. In ſancti Geneſij martyris omnia de uno martyre. ℞. in choro. Ante te dñe paratus ſum uictimã ſanguinis fundere, quia propter te multa ſuſtinui, tu es deus. Defende & libera me ab ijs qui perſequuntur me. ℣. Eripe me de dñe ab homine malo, & a uiro iniquo. Defende.

Añt. In conſpectu tuo dñe ſatiabor, dum manifeſtabitur mihi gloria tua. ps Exaudi domine iuſtitiam. fol. 7.

Oratio

BEati martyris tui Geneſij nos faciat quæſumus domine paſſio uenerãda lætantes: & ut eam ſufficiẽter recolamus dignos efficiat. Per dominũ. Añt. De torrente in uia bibit, propterea exaltauit caput. ps. Dixit dominus. fol. 61.

Oratio.

SAncti martyris tui Geneſij merita nos quęſumus domine preſioſa tueantur: in quibus tuæ maieſtatis opera prædicãtes, & pręſens capiamus adiutorium & futurum. Per dominũ. In magnificat. Incerta & occulta ſapientiæ tuæ domine manifeſtaſti mihi. pſallen. Generatio & generatio laudabit opera tua dñe. Cap. Sãcti tui, &c.

Ad matut. omnia de uno martyre. Lectio j.

GEneſius quum uidiſſet Chriſtianos baptizari, eorum geſta ita memoriæ mandauit: ut de myſterijs religionis ſemel decreuerit arte ſua, erat enim mimus, Diocletiano Imperatori ludum exhibere, uehementer ſiquidem exoſos habebat Chriſtianos. Fingens itaque ſe ægrotum, decũbens in lectulo, fecit ſe in medium theatri, ſpectante Imperatore, deferri. Accerſitis autem qui presbiterum & exorciſtam agerent, lectuloque quũ acceſsiſſent, rogantibus cur eos accerſiuerit, Geneſius cœlitus inſpiratus reſpondit ſe uelle baptizari.

Lectio. ij.

BAptizatus Geneſius, & albis indutus, ficte raptꝰ eſt a militibꝰ Imperatoris, qui eũ perinde atque Chriſtianũ

FAmulorũ tuorũ quę ſumus domine delictis ignoſce. Vt qui tibi de actibus noſtris placere nõ ualemus, genitricis filij tui domini noſtri intercesſione ſaluemur. Per eundem.

Ad matutinũ. ℞. poſt hymnũ Beata & uenerabilis. fol. 222. Añt. ad primũ nocturnum eius decuriæ quæ occurrerit. Surge Aquilo, & ueni Auſter, perfla hortum meũ, & fluent aromata. Añt. ad ſecundũ nocturnũ. Hortus cõcluſus dei genitrix, hortus concluſus & fons ſignatus. Añt. ad tertiũ nocturnũ Reuertere reuertere Sulamitis, reuertere reuertere ut intueamur te In quodã mannuali tamen aſsignantur tres aliæ añt hoc eſt Aue Maria. vt infra in officio uirginis Mariæ. Canticum Deno cte. & ſic. Beatus ille uẽter. Cãt. Cõfirmatũ. Añt. Magnificamus te. Cãt. Clamaui. ſed reuera iſtud, ut ingẽue loquar, nõ eſt officiũ domini, ſicut nec in natiuitate eius. ideo unuſquiſque diſpiciat quid ſequẽdũ. Sermo ſancti Hieronymi. Lectio. j.

HOdie glorioſa ſemper uirgo Maria cœlos aſcendit, rogo gaudete: quia ut ita faſtear, ineffabiliter ſublimata cũ Chriſto regnat in æternũ. Regina mundi hodie de terris, & de præſenti ſæculo nequã eripitur: iterum dico gaudete, quia ſecura de ſua immarceſsibili gloria ad cœli palatiũ iam peruenit. Exultate inquã ac gaudete, & lætetur omnis orbis: quia hodie nobis omnibus, interuenientibus eius meritis, ſalus aucta eſt. Nobis quoque diligentibus eam, honor & uirtus, una cum reliquis uirginibus ſacris amplius præſtatur

& gratia. R. Vidi ſpeciosam. fol. 439.

Lectio. ii.

IDcirco dilectiſsimi lætamini & laudate, quia ſi deum ore prophetico in ſanctis ſuis laudare iubemur, multo magis eũ in hac celebritate beatæ Mariæ uirginis matris eius oportet nos cum hymnis & canticis diligentius extollere, & dignis deo præconijs, ac myſticis honorare muneribus. Nulli dubiũ eſt, quin totum ad gloriam laudis eius pertineat, quicquid digne genitricis ſuæ impenſum fuerit ac ſolenniter adimpletum. Igitur ſuper choros angelorum exaltata deuotiſſime hodie prædicatur, quia præceſsit eam dominus & ſaluator noſter, ut pararet ei, ſicut ipſe ſuis promiſit diſcipulis, in æthereis manſionibus locum immortalitatis: ut cum eo regnare poſsit in perpetuum. R. Sicut cedrus. fol. 180. Lectio. iii.

HÆc eſt eius diei feſtiuitas, in qua glorioſa & fœlix ad ætheream thalamum peruenit. Admiranda etiam uirtutib⁹ angelicis, propter quod ex perſona supernorum ciuium in eius aſſumptione admirans ſpiritus ſanctus ait in canticis. Quæ eſt iſta quæ aſcendit per deſertum, quaſi uirgula fumi, ex aromatibus? Nimirum quia multis repleta erat uirtutum odoribus, manans ex ea fragrabat ſuauiſsimus odor etiam angelicis ſpiritibus. Aſcendebat autem de deſerto præſentis ſæculi uirga de radice Ieſſe olim exorta. Sed admirabantur electorũ animæ præ gaudio, quæ nam eſſet, quæ etiam meritorum uirtutibus angelorum uinceret dignitatem: de qua rurſus in canticis.

Quæ eſt iſta quæ aſcen‐dit quaſi aurora conſur gens, pulchra ut luna, electa ut ſol, terribilis ut caſtrorum acies ordi nata? Te deum lauda‐mus. In Benedictus. Hodie Maria uirgo. ut ſupra. Ad crucem. Ante multum tẽporis. fol 471. In cãtemus. Aſſumpta eſt Maria in cœlum, gaudent ange li, laudantes benedicũt dominum, In Benedi‐cite. Maria uirgo aſſum pta eſt ad æthereum thalamum, in quo rex regum ſtellato ſedet ſo lio. Oratio.

OMnipotens ſempi terne deus, qui ter‐renis corporibus uerbi tui ueritatis filij unige‐niti per uenerabilem ac glorioſam ſemperque uirginem Mariã ineffa bile myſterium con‐iungere uoluiſti, peti‐mus immenſam clemẽ‐tiam tuam. Vt quod in eius ueneratione depo‐ſcimus, te propitiante conſequi mereamur. Per eundem. In Lau‐date. Ecce adeſt dies præclara, in qua ſancta dei genitrix cœlos aſcẽ dit. Cap. Pulchra facie. &c. ps. direct. Funda‐mẽta. fol. 47. hymn. Myſterium eccleſiæ. pſall. Super ſalutem & omnem pulchritudinẽ electa es a domino ſan cta dei genitrix. Cõpl. Audi filia. Oratio.

COncede nobis quę ſumus omnipotens deus, ad beatę Marię ſemper uirginis gaudia æterna pertingere, de cuius nos ueneranda aſſumptione tribuis an‐nua ſolẽnitate gaudere. Per dominum noſtrũ.

Ad tertiam. Epiſtola. Eccl

IN omnibus requiem quæſiui, & in hære‐ 24.
ditate domini mora‐bor: tunc prǽcepit & dixit mihi creator om‐nium, & qui creauit me requieuit ĩ tabernaculo meo. ℟. Deo gratias. ℣. Exaltata eſt ſancta

dei genitrix. Alleluia alleluia. ℣. Super cho ros angelorũ ad cœle ſtia regna. Alleluia al leluia. ℣. Gloria. Cap. Aſſumpta eſt Maria in cœlum, gaudent ange li, laudantes benedicũt dominum, alleluia. Kyr. Oratio. Conce de nobis quæſumus. ut ſupra in matutino.

Ad ſextam. Epiſtola

QVaſi cedrus exal tata ſum in liba no, & quaſi cypreſſus in monte Sion, quaſi palma exaltata ſum in Cades, & quaſi planta tio roſæ in Iericho. ℟. Deo gratias. ℣. Aſſum pta eſt Maria in cœlum Alleluia alleluia. ℣. Gaudent angeli, laudã tes benedicũt dominũ. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Maria uirgo aſſumpta eſt ad æthereum thalamũ, in quo rex regum ſtellato ſedet ſolio, alleluia. Ky. Oratio. Concede miſe ricors deus. utſupra in vigil. Ad nonam.

Epiſtola.

SIcut cinnamomum & balſamum aro matizans odorẽ dedi, quaſi myrrha electa de di ſuauitatem odoris. ℟. Deo gratias. ℣. Ma ria uirgo aſſumpta eſt ad æthereũ thalamum. Alleluia alleluia. ℣. In quo rex regum ſtel lato ſedet ſolio. Alle luia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Ecce adeſt dies præclara, in qua ſan cta dei genitrix cœlos aſcendit, alleluia. Kyr. Oratio. Famulorũ tuo rũ quæſumus domine. utſupra in uigil. Eodẽ die ad ueſperas lucern. Quoniam tu. alij uolũt. Exortum. Añt. in chõ. O uirgo uirginum. fol. 107. Hymnus. Myſte rium eccleſię. fol 179. ℟. in choro. Sicut ce drus. fol. 180. Añt. Aſſumpta eſt Maria. ut ſupra in matut. pſ. Dilexi. cũ Ecce nunc. Oratio. Omnipotens

ſempiterne. ut in matu. Añt. Maria uirgo aſſumpta. ut in matu. ps. Lætatus ſum. fol. 70. Oratio. Concede quæ ſumus omnipotens de⁹. In Magnificat. Hodie Maria uirgo. ut in uigilijs. Oratio. Concede miſericors de⁹. ut in uigilijs. pſal. Super ſalutem & omnẽ. ut in matut. Cõpl. Sãcti tui. &c. Oratio. Famulorũ tuorum quęſumus dñe. pſal de feſto ſequenti.

In ſanctorum martyrũ Mãmetis & Agapeti, omnia ut in cõi martyrum. Añt. Virga tua & baculus tuus ipſa me domine conſolata ſunt. ps. Dominus regit me. fol ij cum. Ecce nunc.

Oratio.

AVxillum tuum nobis quęſumus domine placatus impende; & intercedentibus ſanctis tuis Mãmete & Agapeto dexterã ſuper nos tuæ propitiationis extende. Per dominũ. Añt. Non tradas beſtijs animas dñe cõfitentiũ tibi. ps. Vt quid deus. fol 93 Oratio.

SAnctorũ martyrũ tuorũ Mãmetis & Agapeti merita nos domine pretioſa tueantur: in quibus tuæ maieſtatis opera prędicantes, & pręſens capiamus adiutorium & futurum. Per dominũ. In Mag. Reſpexit domin⁹. pſal. In conſilio iuſtorum & congregatione magna opera domini. Orationes ut in cõmuni. Ad matut. omnia ut in cõmuni martyrum.

Euangelium ſecundum Mat hæum. Lectio. j. C.22.

ABeuntes phariſęi cõſilium inierunt ut caperẽt dominũ Ieſum in ſermone. Et reliqua.

Ex tractatu venerabilis Bedę.

BLanda & fraudulẽta interrogatio illuc prouocat reſpondentẽ, ut magis deũ quã Cęſarem timeat, & dicat nõ

debere tributa ſoluit:ut ſtatim audientes Herodiani, ſeditionis contra Romanos autorē eum teneant. Qui ſciens uerſutiā illorum ait illis. Quid me tentatis hypocritę? oſtendite mihi numiſma cenſus. Sapiētia ſapienter ſemper agit,ut ſuis potius tentatores ſermonibus confutentur.

Lectio. ij.

CVius eſt imago hęc & inſcriptio? Qui putant interrogationē ſaluatoris ignorantiam eſſe & nō diſpenſationem, diſcant ex pręſenti loco, quod utique Ieſus ſcire potuerit cuius imago eſſet i nūmo: ſed interrogat, ut ad ſermonē eorum cōpetēter reſpōdeat. Dicūt illi Cęſaris. Reddite quę ſunt Cęſaris Cęſari, nūmum, tributū, & pecuniam. Et quæ ſunt dei deo, decimas, primitias, & oblationes, ac uictimas ſentiamus. Quomō & ipſe reddidit tributa pro ſe & Petro, & deo reddidit quæ dei ſunt, patris faciens uoluntatem. Lectio iij.

REddite quæ ſūt Cęſaris Cęſari, quēadmodū Cęſar a nobis exigit impreſſionē imaginis ſuæ, ſic & deus: ut quēadmodū illi redditur nūmus, ſic deo reddatur anima lumine vultus eius illuſtrata atque ſignata. Homo enim factus eſt ad imaginē & ſimilitudinem dei, quā peccādo corrupit. Bonum ergo eius eſt uerum atque æternum, ſi renaſcendo ſignetur. Et audiētes mirati ſuut. Qui credere debuerāt ad tantam ſapientiam, mirati ſunt: quia calliditas eorum inſidiandi non inueniſſet locum. Et relicto eo abierunt, inſidelitatem pariter cū miraculo reportantes.

Cætera ut in cōmuni martyrum.

In sancti Bartholomei apostoli, omnia ut in cō muni unius apostoli.

Añ. Genibus flexis cē ties per diem, & cēties per noctem orabat do minum. ps. Omnes gē tes. fol. 25. cum. Ecce nunc. Oratio.

O Mnipotens sempi terne deus, qui hu ius diei uenerandā san ctamque lætitiam beati apostoli tui Bartholo męi festiuitate tribuisti, da ecclesiæ tuæ quæsu mus, & amare quod cre didit, & prędicare quod docuit. Per dominum.

Añt. Clamabat demō apostole dei incendunt me orationes tuæ. ps. Domine probasti. fol. 75. Oratio.

S Vpplicationibus a postolicis beati Bar tholomęi quæsumus do mine ecclesiæ tuæ cō mendetur oratio, cuius magnificis prædicatio nibus eruditur. Per do minum. In magnificat.

Bartholomęus templū demonis ingressus, falla cis cominus ora condu sit præpotens solus: nullis demon quos læ serat subuenit, medicus enim aderat uerbo mē tes sanare & corpora.

Orationes ut in cōmu ni unius apostoli. psall. Apostole domini Bar tholomęe laudande, qui uirtutum gratia, regiā curasti puellam, & lan guenti populo dedisti salutem. Cōple. San cti tui. &c. Ad matut. ut in cōmuni unius apo stoli. Lectio. i.

B Artholomęus euan geliū Christi in Ly caonia primum prædi cauit. Indiam uero ulte riorem ingressus, in tem plo ubi demō Astaroth colebatur permansit. Templo autē languenti bus pleno, domone etiā nihil respondente, ad aliam ciuitatem ubi al ter demon nomine Be rith colebatur omnes profecti sunt: interrogā tes cur Astaroth nullū

ſibi daret reſponſum? Tunc Berith. Quũ primũ Bartholomæus Chriſti apoſtolus illuc ingreſſus eſt, catenis igneis adeo conſtrictus eſt, ut ne reſpirare quidem poſsit nedũ loqui. Rogantibus illis quis eſſet iſte Bartholomæus, deſcriptis ſignis quibus eũ poſſent agnoſcere, etiã hæc addidit Berith dicens. Centies in die, & totidem per noctem orat dominũ. Illi uero hoc audito, duos dies diligenter eum quæſierunt, quem nullibi tamen inuenerunt.

Lectio ij.

POſtero die quidam arrepticius Pſeuſtius nomine clamauit dicens. Apoſtole dei incendunt me orationes tuæ. Continuo demonẽ tacere coegit apoſtolus, ac Pſeuſtium liberauit. Quo audito rex illius regionis nomine Polemius accerſiuit apoſtolũ, ut filiã ſuam ſanaret lunaticã. Ad quã quũ acceſsiſſet apoſtolus, iuſsit illam ſolui, erat enim uincta catenis, quæ confeſtim ſoluta a demonio liberata eſt. Mox oneratos auro & argento camelos miſit rex ad apoſtolũ, ſed eum nuſquã inuenerunt. Mane facto, Bartholomæus in cubiculo regis ſolus affuit, dixitque: munera quibus eũ rex donare uoluerat nequaquam appetere, ſed potius ſalutẽ animarum. Cœpit autem illi fidẽ Chriſti prædicare, promiſitque ſe ſi baptizari uellet, deum ipſius eidem oſtenſurum.

Lectio. iij.

SEquenti die, præſente rege ac populo, ſacrificantibus demon ſacerdotibus clamabat ut deſiſterent. Confeſſus eſt inſuper ſe languẽtibus minime ſubuenire, ſed a læſione quam illis inferebat tantũmodo ceſſare. Tunc

iubente apoſtolo, demon ſimulachrũ egreſſus repente illud cõminuit. Mox angelus domini apparuit, & templum circũuolans, ſignum crucis parietibus inſculpſit, demonẽ flãmas ex ore ac naribus ſpirantem cunctis oſtendit. Quo ad deſertum locum poſtea relegato, ad cœlos ſtatim angelus euolauit. Rex illico cũ uxore ac filijs, necnõ & populo baptizatur, relictoque regno, apoſtoli diſcipulus efficitur. Porro templorũ pontifices regẽ Aſtiagẽ Polemij fratrẽ adeunt, & totius rei euentum narrauerunt. Indignatus rex apoſtolum capi iubet, doletque quod fratrẽ ſuũ peruertiſſet. Fratrẽ tuũ nõ peruerti, ſed cõuerti reſpondit apoſtolus. Audito autẽ quod Balach deus ſuus cecidiſſet, apoſtolũ cæſum flagellis iuſsit rex demũ excoriari. In benedict⁹. Genib⁹ flexis. ut ſupra. In Benedicite. Clamabat demõ. In laudate Beatum apoſtolũ cæſum flagellis iuſsit tyrannus excoriari. Cap. Miſſus ſum apoſtolus. &c. pſal. Apoſtole domini. ut ſupra. Cõple. Iuſtus ut. &c. Eodẽ die ad veſperas ut in cõi unius apoſtoli. pſalmi & añt. ut in vigilijs. In magnificat. Beatum apoſtolũ. ut in matut. pſal. Apoſtole domini. ut ſupra pſal. de feſto ſequẽti. Poteſt etiã fieri priuatim de feſto ſequenti cum pſal. Apoſtole dñi. ut ſupra. In ſancti Geneſij martyris omnia de uno martyre ℞. in choro. Ante te dñe paratus ſum uictimã ſanguinis fundere, quia propter te multa ſuſtinui, tu es deus. Defende & libera me ab ijs qui perſequuntur me. ℣. Eripe me de dñe ab homine malo, & a uiro iniquo. Defende.

Añt. In conſpectu tuo dñe ſatiabor, dum manifeſtabitur mihi gloria tua. ps Exaudi domine iuſtitiam. fol. 7.

Oratio

BEati martyris tui Geneſij nos faciat quæſumus domine paſſio uenerãda lætantes; & ut eam ſufficiẽter recolamus dignos efficiat. Per dominũ. Añt. De torrente in uia bibit, propterea exaltauit caput. ps. Dixit dominus. fol. 61.

Oratio.

SAncti martyris tui Geneſij merita nos quęſumus domine pretioſa tueantur: in quibus tuæ maieſtatis opera prædicãtes, & pręſens capiamus adiutorium & futurum. Per dominũ. In magnificat. Incerta & occulta ſapientiæ tuæ domine manifeſtaſti mihi. pſallen. Generatio & generatio laudabit opera tua dñe. Cap. Sãcti tui, &c.

Ad matut. omnia de uno martyre. Lectio j.

GEneſius quum uidiſſet Chriſtianos baptizari, eorum geſta ita memoriæ mandauit: ut de myſterijs religionis ſemel decreuerit arte ſua, erat enim mimus, Diocletiano Imperatori ludum exhibere, uehementer ſiquidem exoſos habebat Chriſtianos. Fingens itaque ſe ægrotum, decũbens in lectulo, fecit ſe in medium theatri, ſpectante Imperatore, deferri. Accerſitis autem qui presbiterum & exorciſtam agerent, lectuloque quũ acceſsiſſent, rogantibus cur eos accerſiuerit, Geneſius cœlitus inſpiratus reſpondit ſe uelle baptizari.

Lectio. ij.

BAptizatus Geneſius, & albis indutus, ficte raptꝰ eſt a militibꝰ Imperatoris, qui eũ perinde atque Chriſtianũ

FAmulorũ tuorũ quę sumus domine deliꝯ ctis ignosce. Vt qui tibi de actibus nostris placere nõ ualemus, genitricis filij tui domini nostri intercessione saluemur. Per eundem.

Ad matutinũ. ℞. post hymnũ Beata & uenerabilis. fol. 222. Añt. ad primũ nocturnum eius decuriæ quæ occurrerit. Surge Aquilo, & ueni Auster, perfla hortum meũ, & fluent aromata. Añt. ad secundũ nocturnũ. Hortus cõclusus dei genitrix, hortus conclusus & fons signatus. Añt. ad tertiũ nocturnũ Reuertere reuertere Sulamitis, reuertere reuertere ut intueamur te In quodã mannuali tamen assignantur tres aliæ añt hoc est Aue Maria. vt infra in officio uirginis Mariæ. Canticum ꝑ De nocte. & sic. Beatus ille uẽter. Cãt. Cõfirmatũ. Añt. Magnificamus te. Cãt. Clamaui. sed reuera istud, ut ingẽue loquar, nõ est officiũ domini, sicut nec in natiuitate eius. ideo unusquisque dispiciat quid sequẽdũ. Sermo sancti Hieronymi. Lectio. j.

HOdie gloriosa semper uirgo Maria cœlos ascendit, rogo gaudete: quia ut ita fatear, ineffabiliter sublimata cũ Christo regnat in æternũ. Regina mundi hodie de terris, & de præsenti sæculo nequã eripitur: iterum dico gaudete, quia secura de sua immarcessibili gloria ad cœli palatiũ iam peruenit. Exultate inquã ac gaudete, & lætetur omnis orbis: quia hodie nobis omnibus, interuenientibus eius meritis, salus aucta est. Nobis quoque diligentibus eam, honor & uirtus, una cum reliquis uirginibus sacris amplius præstatur

& gratia. R. Vidi fpeciofam. fol. 439.

Lectio. ii.

IDcirco dilectifsimi lętamini & laudate, quia fi deum ore prophetico in fanctis fuis laudare iubemur, multo magis eũ in hac celebritate beatæ Mariæ uirginis matris eius oportet nos cum hymnis & canticis diligentius extollere, & dignis deo præconijs, ac myfticis honorare muneribus. Nulli dubiũ eft, quin totum ad gloriam laudis eius pertineat, quicquid digne genitricis fuæ impenfum fuerit ac folenniter adimpletum. Igitur fuper choros angelorum exaltata deuotiffime hodie prædicatur, quia præcefsit eam dominus & faluator nofter, ut pararet ei, ficut ipfe fuis promifit difcipulis, in ęthereis manfionibus locum immortalitatis: ut cum eo regnare pofsit in perpetuum. R. Sicut cedrus. fol 180. Lectio. iii.

HÆc eft eius diei feftiuitas, in qua gloriofa & fœlix ad ęthereum thalamum peruenit. Admiranda etiam uirtutib⁹ angelicis, propter quod ex perfona supernorum ciuium in eius affumptione admirans fpiritus fanctus ait in canticis. Quæ eft ifta quæ afcendit per defertum, quafi uirgula fumi, ex aromatibus ę Nimirum quia multis repleta erat uirtutum odoribus, manans ex ea fragrabat fuauifsimus odor etiam angelicis fpiritibus. Afcendebat autem de deferto præfentis fæculi uirga de radice Ieffe olim exorta. Sed admirabantur electorũ animę præ gaudio, quæ nam effet, quæ etiam meritorum uirtutibus angelorum uinceret dignitatem: de qua rurfus in canticis.

Quæ eſt iſta quæ aſcendit quaſi aurora conſurgens, pulchra ut luna, electa ut ſol, terribilis ut caſtrorum acies ordinata? Te deum laudamus. In Benedictus. Hodie Maria uirgo. ut ſupra. Ad crucem. Ante multum tẽporis. ſol. 471. In cãtemus. Aſſumpta eſt Maria in cœlum, gaudent angeli, laudantes benedicũt dominum. In Benedicite. Maria uirgo aſſumpta eſt ad æthereum thalamum, in quo rex regum ſtellato ſedet ſolio. Oratio.

OMnipotens ſempiterne deus, qui terrenis corporibus uerbi tui ueritatis filij unigeniti per uenerabilem ac glorioſam ſemperque uirginem Mariã ineffabile myſterium coniungere uoluiſti, petimus immenſam clemẽtiam tuam. Vt quod in eius ueneratione depoſcimus, te propitiante conſequi mereamur. Per eundem. In Laudate. Ecce adeſt dies præclara, in qua ſancta dei genitrix cœlos aſcẽdit. Cap. Pulchra facie. &c. ps. direct. Fundamẽta. fol. 47. hymn. Myſterium eccleſiæ. pſall. Super ſalutem & omnem pulchritudinẽ electa es a domino ſancta dei genitrix. Cõpl. Audi filia. Oratio.

COncede nobis quæſumus omnipotens deus, ad beatę Marię ſemper uirginis gaudia æterna pertingere, de cuius nos ueneranda aſſumptione tribuis annua ſolẽnitate gaudere. Per dominum noſtrũ.

Ad tertiam. Epiſtola.

IN omnibus requiem quæſiui, & in hæreditate domini morabor: tunc prçcepit & dixit mihi creator omnium, & qui creauit me requieuit ĩ tabernaculo meo. ℟. Deo gratias. Eccl. 24.

℣. Exaltata eſt ſancta

dei genitrix. Alleluia alleluia. ℣. Super choros angelorũ ad cœleſtia regna. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Aſſumpta eſt Maria in cœlum, gaudent angeli, laudantes benedicũt dominum, alleluia. Kyr. Oratio. Concede nobis quæſumus. ut ſupra in matutino. Ad ſextam. Epiſtola

Quaſi cedrus exaltata ſum in libano, & quaſi cypreſſus in monte Sion, quaſi palma exaltata ſum in Cades, & quaſi plantatio roſæ in Iericho. ℟. Deo gratias. ℣. Aſſumpta eſt Maria in cœlum Alleluia alleluia. ℣. Gaudent angeli, laudãtes benedicũt dominũ. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Maria uirgo aſſumpta eſt ad æthereum thalamũ, in quo rex regum ſtellato ſedet ſolio, alleluia. Ky. Oratio. Concede miſericors deus. ut ſupra in vigil. Ad nonam. Epiſtola.

Sicut cinnamomum & balſamum aromatizans odorẽ dedi, quaſi myrrha electa dedi ſuauitatem odoris. ℟. Deo gratias. ℣. Maria uirgo aſſumpta eſt ad æthereũ thalamum. Alleluia alleluia. ℣. In quo rex regum ſtellato ſedet ſolio. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Ecce adeſt dies præclara, in qua ſancta dei genitrix cœlos aſcendit, alleluia. Kyr. Oratio. Famulorũ tuorũ quæſumus domine. ut ſupra in uigil. Eodẽ die ad ueſperas lucern. Quoniam tu. alij uolũt. Exortum. Añt. in chõ. O uirgo uirginum. fol. 107. Hymnus. Myſterium eccleſię. fol. 179. ℟. in choro. Sicut cedrus. fol. 180. Añt. Aſſumpta eſt Maria. ut ſupra in matut. ps. Dilexi. cũ Ecce nunc. Oratio. Omnipotens

ſempiterne. ut in matu. Añt. Maria uirgo aſſumpta. ut in matu. ps. Lætatus ſum. fol. 70. Oratio. Concede quæ ſumus omnipotens de⁹. In Magnificat. Hodie Maria uirgo. ut in uigilijs. Oratio. Concede miſericors de⁹. ut in uigilijs. pſal. Super ſalutem & omnẽ. ut in matut. Cõpl. Sãcti tui. &c. Oratio. Famulorũ tuorum quęſumus dñe. pſal de feſto ſequenti.

In ſanctorum martyrũ Mãmetis & Agapeti, omnia ut in cõi martyrum. Añt. Virga tua & baculus tuus ipſa me domine conſolata ſunt. ps. Dominus regit me. fol ij cum. Ecce nunc.

Oratio.

A Vxilium tuum nobis quęſumus domine placatus impende: & intercedentibus ſanctis tuis Mãmete & Agapeto dexterã ſuper nos tuæ propitiationis extende. Per dominũ. Añt. Non tradas beſtijs animas dñe cõfitentiũ tibi. ps. Vt quid deus. fol. 93. Oratio.

S Anctorũ martyrũ tuorũ Mãmetis & Agapeti merita nos domine pretioſa tueantur: in quibus tuæ maieſtatis opera prędicantes, & pręſens capiamus adiutorium & futurum. Per dominũ. In Mag. Reſpexit domin⁹. pſal. In conſilio iuſtorum & congregatione magna opera domini. Orationes ut in cõmuni. Ad matut. omnia ut in cõmuni martyrum.

Euangelium ſecundum Mat[th]æum. Lectio j.

A Beuntes phariſęi cõſilium inierunt ut caperẽt dominũ Ieſum in ſermone. Et reliqua. C.22.

Ex tractatu venerabilis Bedę.

B Landa & fraudulẽta interrogatio illuc prouocat reſpondentẽ, ut magis deũ quã Cęſarem timeat, & dicat nõ

debere tributa ſolui: ut ſtatim audientes Herodiani, ſeditionis contra Romanos autorẽ eum teneant. Qui ſciens uerſutiã illorum ait illis. Quid me tentatis hypocritę? oſtendite mihi numiſma cenſus. Sapiẽtia ſapienter ſemper agit, ut ſuis potius tentatores ſermonibus confutentur.

Lectio. ij.

CVius eſt imago hęc & inſcriptio? Qui putant interrogationẽ ſaluatoris ignorantiam eſſe & nõ diſpenſationem, diſcant ex pręſenti loco, quod utique Ieſus ſcire potuerit cuius imago eſſet i nũmo: ſed interrogat, ut ad ſermonẽ eorum cõpetẽter reſpõdeat. Dicũt illi Cęſaris. Reddite quę ſunt Cęſaris Cęſari, nũmum, tributũ, & pecuniam. Et quæ ſunt dei deo, decimas, primitias, & oblationes, ac uictimas ſentiamus. Quomõ & ipſe reddidit tributa pro ſe & Petro, & deo reddidit quæ dei ſunt, patris faciens uoluntatem. Lectio iij.

REddite quæ ſũt Cęſaris Cęſari, quẽadmodũ Cęſar a nobis exigit impreſsionẽ imaginis ſuæ, ſic & deus: ut quẽadmodũ illi redditur nũmus, ſic deo reddatur anima lumine vultus eius illuſtrata atque ſignata. Homo enim factus eſt ad imaginẽ & ſimilitudinem dei, quã peccãdo corrupit. Bonum ergo eius eſt uerum atque æternum, ſi renaſcendo ſignetur. Et audiẽtes mirati ſunt. Qui credere debuerãt ad tantam ſapientiam, mirati ſunt: quia calliditas eorum inſidiandi non inueniſſet locum. Et relicto eo abierunt, infidelitatem pariter cũ miraculo reportantes.

Cætera ut in cõmuni martyrum.

¶ In sancti Bartholomęi apostoli, omnia ut in cõmuni unius apostoli.
Ant. Genibus flexis cẽties per diem, & cẽties per noctem orabat dominum. ps. Omnes gẽtes. fol. 25. cum. Ecce nunc. Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui huius diei uenerandã sanctamque lætitiam beati apostoli tui Bartholomęi festiuitate tribuisti, da ecclesiæ tuæ quæsumus, & amare quod credidit, & prędicare quod docuit. Per dominum.

Añt. Clamabat demõ apostole dei incendunt me orationes tuæ. ps. Domine probasti. fol. 75. Oratio.

SVpplicationibus apostolicis beati Bartholomęi quæsumus domine ecclesiæ tuæ cõmendetur oratio, cuius magnificis prædicationibus eruditur. Per dominum. In magnificat. Bartholomęus templũ demonis ingressus, fallacis cominus ora condusit præpotens solus: nullis demon quos læserat subuenit, medicus enim aderat uerbo mẽtes sanare & corpora. Orationes ut in cõmuni unius apostoli. psall. Apostole domini Bartholomęe laudande, qui uirtutum gratia, regiã curasti puellam, & languenti populo dedisti salutem. Cõple. Sancti tui. &c. Ad matut. ut in cõmuni unius apostoli. Lectio. i.

BArtholomęus euangeliũ Christi in Lycaonia primum prædicauit. Indiam uero ulteriorem ingressus, in templo ubi demõ Astaroth colebatur permansit. Templo autẽ languentibus pleno, domone etiã nihil respondente, ad aliam ciuitatem ubi alter demon nomine Berith colebatur omnes profecti sunt: interrogãtes cur Astaroth nullũ

ſibi daret reſponſum? Tunc Berith. Quū primū Bartholomęus Chriſti apoſtolus illuc ingreſſus eſt, catenis igneis adeo conſtrictus eſt, ut ne reſpirare quidem poſsit nedū loqui. Rogantibus illis quis eſſet iſte Bartholomęus, deſcriptis ſignis quibus eū poſſent agnoſcere, etiā hæc addidit Berith dicens. Centies in die, & totidem per noctem orat dominū. Illi uero hoc audito, duos dies diligenter eum quæſierunt, quem nullibi tamen inuenerunt.

Lectio ij.

POſtero die quidam arrepticius Pſeuſtius nomine clamauit dicens. Apoſtole dei incendunt me orationes tuæ. Continuo demonē tacere coegit apoſtolus, ac Pſeuſtium liberauit. Quo audito rex illius regionis nomine Polemius accerſiuit apoſtolū, ut filiā ſuam ſanaret lunaticā. Ad quā quū acceſsiſſet apoſtolus, iuſsit illam ſolui, erat enim uincta catenis, quæ confeſtim ſoluta a demonio liberata eſt. Mox oneratos auro & argento camelos miſit rex ad apoſtolū, ſed eum nuſquā inuenerunt. Mane facto, Bartholomęus in cubiculo regis ſolus affuit, dixitque: munera quibus eū rex donare uoluerat nequaquam appetere, ſed potius ſalutē animarum. Cœpit autem illi fidē Chriſti prædicare, promiſitque ſe ſi baptizari uellet, deum ipſius eidem oſtenſurum.

Lectio. iij.

SEquenti die, præſente rege ac populo, ſacrificantibus demon ſacerdotibus clamabat ut deſiſterent. Confeſſus eſt inſuper ſe languētibus minime ſubueníre, ſed a lęſione quam illis inferebat tantūmodo ceſſare. Tunc

iubente apoſtolo, demon ſimulachrũ egreſſus repente illud cõminuit. Mox angelus domini apparuit, & templum circũuolans, ſignum crucis parietibus inſculpſit, demonẽ flã mas ex ore ac naribus ſpirantem cunctis oſtendit. Quo ad deſertum locum poſtea relegato, ad cœlos ſtatim angelus euolauit. Rex illico cũ uxore ac filijs, necnõ & populo baptizatur, relictoque regno, apoſtoli diſcipulus efficitur. Porro templorũ pontifices regẽ Aſtiagẽ Polemij fratrẽ adeunt, & totius rei euentum narrauerunt. Indignatus rex apoſtolum capi iubet, doletque quod fratrẽ ſuũ peruertiſſet. Fratrẽ tuũ nõ peruerti, ſed cõuerti reſpondit apoſtolus. Audito autẽ quod Balach deus ſuus cecidiſſet, apoſtolũ cæſum flagellis iuſsit rex demũ excoriari. In benedict. Genib. flexis. ut ſupra. In Benedicite. Clamabat demõ. In laudate Beatum apoſtolũ cæſum flagellis iuſsit tyrannus excoriari. Cap. Miſſus ſum apoſtolus. &c. pſal. Apoſtole domini. ut ſupra. Cõple. Iuſtus ut. &c. Eodẽ die ad veſperas ut in cõi unius apoſtoli, pſalmi & añt. ut in vigilijs. In magnificat. Beatum apoſtolũ. ut in matut. pſal. Apoſtole domini. ut ſupra pſal. de feſto ſequẽti. Poteſt etiã fieri priuatim de feſto ſequenti cum pſal. Apoſtole dñi. utſupra. In ſancti Geneſij martyris omnia de uno martyre ℟ in choro. Ante te dñe paratus ſum uictimã ſanguinis fundere, quia propter te multa ſuſtinui, tu es deus. Defende & libera me ab ijs qui perſequuntur me. ℣. Eripe me de dñe ab homine malo, & a uiro iniquo. Defende.

Añt. In conſpectu tuo dñe ſatiabor, dum mani feſtabitur mihi gloria tua. ps Exaudi domi ne iuſtitiam. fol. 7.

Oratio

BEati martyris tui Geneſij nos faciat quæſumus domine paſſio uenerãda lætantes; & ut eam ſufficiẽter re colamus dignos efficiat. Per dominũ. Añt. De torrente in uia bibit, propterea exaltauit ca put. ps. Dixit dominus. fol. 61.

Oratio.

SAncti martyris tui Geneſij merita nos quęſumus domine pretioſa tueantur: in quibus tuæ maieſtatis ope ra prædicãtes, & pręſens capiamus adiutorium & futurum. Per dominũ. In magnificat. Incerta & occulta ſapientiæ tuæ domine ma nifeſtaſti mihi. pſallen. Generatio & generatio laudabit opera tua dñe. Cap. Sãcti tui, &c.

Ad matut. omnia de uno martyre. Lectio j.

GEneſius quum uidiſſet Chriſtianos baptizari, eorum geſta ita memoriæ mandauit: ut de myſterijs religionis ſemel decreuerit ar te ſua, erat enim mimus, Diocletiano Imperatori ludum exhibere, uehementer ſiqui dem exoſos habebat Chriſtianos. Fingens itaque ſe ægrotum, decũbens in lectulo, fecit ſe in medium theatri, ſpectante Imperatore, deferri. Accerſitis autem qui presbiterum & exorciſtam age rent, lectuloque quũ acceſsiſſent, rogantibus cur eos accerſiuerit, Geneſius cœlitus inſpiratus reſpondit ſe uelle baptizari.

Lectio. ij.

BAptizatus Geneſius, & albis indutus, ficte raptꝰ eſt a militibꝰ Imperatoris, qui eũ per inde atque Chriſtianũ

ad ſimulata ducerẽt tor menta. Exhibitus ita- que coram Imperato- re, in editiorem locum aſcendens cœpit corã omnibus & peccata ſua confiteri, & de Chriſti fide religioſe cõciona- ri dicens. Audi Impe- rator, audite quotquot adeſtis: ego Chriſtianũ nomen ſemper exhor- rui, & in eorũ tormen tis in Chriſti cõfeſsione perſeuerãtes inſultaui, adeo ut iſtius nominis cauſa parentes meos ſemper fuerim execra tus: immo Chriſtianos tanto habui ludibrio, ut baptiſmum eorum ioci cauſa ſimulauerim ſuſci pere. Lectio. iij.

VBi uero aqua nu- dũ me tetigit, uidi columbã ſuper caput meum, & angelum dei ſtantem, omniaque pec cata mea recitantẽ, de- inde in aqua qua perfu- ſus ſum coram uobis eã abſtergentẽ. Igitur ego credo in eam legẽ, per illũ uiuũ Ieſum Chri- ſtũ, quẽ uiderunt oculi mei. Credite itaque & uos mecũ, ut remiſsio nem peccatorũ ueſtro- rum percipiatis. Indi- gnatus Imperator iuſsit eum corã omnibus fu- ſtibus cædi. Sequenti uero die pręfecto ſuo pręcepit, ut tãdiu eum tormentis afficeret, do- nec ſacrificaret. Qui conſtanter in Chriſti no mine perſeuerans, de- mũ capite truncatus ẽ. In Benedictus. Incerta &. ut ſupra, pſall Ge- neratio. Cætera ut in coi unius martyris. In ſancti Alexãdri mar tyris omnia de uno mar tyre. Oratio.

PRæſta quæſum⁹ om nipotens & miſe- ricors deus. Vt qui bea ti Alexandri martyris tui natalitia colimus, in terceſsione eius in tui nominis amore robo- remur. Per dominum noſtrum.

Oratio.

Annue

ANnue quęſumus cle mentiſsime de⁹ orationibus populi tui. Et quos in celebritate beatiſsimi martyris tui Alexãdri adeſſe feciſti, eius propitius precibus ęterna perfrui beatitudine concedas. Per dominũ. In magnif. Alexandri martyris feſta recolimus, cuius caput militi inſtar montis apparuit. pſallen. Benedictus es domine deus, qui dignis cognitoribus tuis quæ bona ſunt tribuis. Cõple. Sancti tui. &c. Ad matu. omnia de uno martyre. Lectio. j.

BErgomi natale ſancti Alexandri martyris. Quem cõpertum Chriſtianum, erat enim unus ex Thebeorũ legione, Maximianus Imperator Mediolanum profectus, poſt quindecim dies accerſiuit, eique dixit. Nullã aliam ob cauſam te accerſiui, niſi ut ſacrifices. Appoſita itaque menſa, iubet Imperator Alexandrũ ſacrificare, & ait. Morieris niſi ſacrificaueris. Cui Alexander. Maximã tyrannidẽ exerces utique Cæſar, poſſum te quidem uereri ut regem, nõ autem amare ut deum. Semel ex hac uita recedendum eſt, ſi mortem mihi intuleris, uita erit apud deum.

Lectio. ij.

CÆſar autẽ nõ deſiſtebat ut ſacrificaret exhortari, uel ſaltem ſacrificantibus cõſentiret. Reſpondẽs autem Alexander, tuum præceptũ inquit o Cæſar eſt mihi ludibrio: deũ cœli ego colo, qui me de hoc errore, quo tu detineris, ad legis ſuę cognitionem perduxit: proinde ſi eius gratiæ merui particeps exiſtere, propter prauã libidinẽ tuã talẽ gratiã nũquã amittam. Cõmotus Cęſar, iuſsit aſtantibus, ut appoſitum ſacrificiũ eum etiã inuitum coge-

rent offerre. Alexander indigne ferens pedibus cum omnibus in ea appositis totam mēsam euertit. Lectio iij.

MAximianus iratus, uni militum tradidit eum decollandum: minister uero nudato gladio, stupidus permāsit, ferire nō audens: reprehendentique Cęsari respondit. Caput eius instar montis est ante me, ideo totus cōtremisco. Hoc audito Cęsar, alijs qui eum interficerent tradidit ministris, porro ille, deo permittente, manus eorum euasit, ac Bergomū profectus est. Quo cognito, Cæsar illuc milites delegauit, qui eū tenerent, & sacrificare nolentē interimerent. Tunc Alexander lotis aqua manibus, flexisque genibus orauit dicens. Benedictus es deus, qui dignis cognitoribus tuis quæ bona sunt tribuis. Mox oratione finita, gladio peremptus est, & a beata Grata matrona in prædiolo suo nō lōge a muris ciuitatis sepultus est. In Benedictus. Alexādri martyris. ut supra. psal. Sanctus Alexander benedicens deum dixit, benedictus es, qui ouem perditam reuocasti, & me indignū in tua ueritate confirmasti. Cōpl. Iustus ut palma. &c.

In sancti Augustini pontificis & doctoris, omnia de uno pontifice & doctore. Oratio.

MIsericordiam tuā nobis quæsumus dñe interueniente beato pontifice atque doctore tuo Augustino clementer impende: & nobis peccatoribus ipsius propitiare suffragijs. Per dominū. Oratio.

PRęsta quęsumus domine. Vt beati pontificis atque doctoris tui Augustini, cuius iugiter celebramus meritum,

continuũ ſentiamus au xilium. Per dominum.
Ad matutinũ omnia de unio pontifice & docto re. Depoſitio ſancti Au guſtini põtificis. Lect j.
HIc ex prouincia Aphricæ, ciuitate Tagaſtenſi, de numero curialiũ, parentibus ho neſtis & Chriſtiãis pro genitus eſt, eorũque cu ra nutritus, ſæcularibus literis apprime erudi tus eſt, omnibus diſci plinis, quas liberales uocant, imbutus. Nam grãmaticã prius in ſua ciuitate, rhetoricẽ uero Carthagine docuit. De inde trans mare, in urbe Roma: demũ & apud Mediolanũ, in qua ur be tunc epiſcopatũ ad miniſtrabat acceptiſſi mus deo & optimus uir ſacerdos Ambroſius. Huius interea uerbi dei prædicatoris frequẽtiſ ſimis in eccleſia diſpu tationibus aſtans in po pulo, ſuſpenſus inten debat. Lectio. ij.
VErum quia aliquã do apud Cartha ginẽ adoleſcens Mani chæorum fuerat errore ſeductus, ideo cæteris ſuſpenſior aderat: ne quid uel pro ipſa, uel cõ tra ipſam hæreſim dice retur. Dei autẽ clemen tia ſui ſacerdotis cor pertractantis contigit, ut contra illũ errorem incidentes legis ſolue rentur quæſtiones: at que ita edocto paula tim hæreſis illa eius ex animo pulſa eſt. Et factũ ẽ, diuina præſtãte opitulatiõe, ut per illũ tantũ ac talem antiſtitẽ Ambroſiũ, & doctrinã ſalutarem eccleſiæ ca tholicæ, & diuina perci peret ſacramẽta. Mox que ex intimis cordis medullis ſpẽ omnẽ quã habebat in ſæculo dere liquit. Lectio. iij.
FActũ eſt interea ut ordinaretur presbi ter in eccleſia Hipponẽ ſi, oĩbus id uno cõſilio magnoque clamore fla

gitãtib⁹. Mox sibi mõa steriũ instituit, & cũ dei seruis uiuere cœpit, secundũ modũ & regulã sub sanctis apostolis cõstitutã. Interiecto autẽ tempore, sancto Valerio episcopo id agente, omnibus gratulãtibus, episcopatum suscipere suo uiuente episcopo coactus est: atque ita episcopus ordinatus, multo feruentius uerbum salutis ecclesia domini crescente prædicabat. Vixit autem in clericatu uel episcopatu annis fere quadraginta, ætatis uero illius anni septuaginta sex fuerũt: dei usque ad extremam ægritudinẽ, sana mente prædicauit: orantibusque fratribus ac uidentib⁹ obdormiuit in dño. Testamẽtum nullum fecit, quia unde faceret pauper dei nõ habuit.

In decollatione sancti Ioannis Baptistæ. Ad uesperas lucer. Exortum est. Añs in choro. Lætabitur. Hymnus. Almi prophetæ. fol. 462. ℟. in choro. Verum dicendo odiosus apparuit bestiæ terræ, puellæ saltanti imperauit mater. Nihil aliud petas nisi caput Ioãnis. ℣. Noluit intelligere ut bene ageret, iniquitatẽ meditata ẽ in corde suo. Nihil. Añt. Educ de carcere animã meã, ad cõfitendum nomini tuo domine. ps. Voce mea ad. fol. 76. cum. Ecce nunc. Oratio.

PRotegat ecclesiam tuam deus oratio ueneranda beatissimi præcursoris & martyris tui Ioannis Baptistæ. Et cui frequentiã deuotionis impendit, perpetuę poscat redẽptionis effectum. Per dominum. Añt. Quid petam mater nisi caput Ioannis. ps. Dixit iniustus. fol. 18. Oratio.

PErpetuis nos quęsumus domine sancti Ioãnis Baptistę tue

re pręsidijs. Et quanto fragiliores sumus, tanto magis necessarijs attolle suffragijs. Per dñm. In Magnificat. Puellæ saltanti imperauit mater, nihil aliud petas nisi caput Ioannis.

Oratio.

Sancti Ioãnis Baptistę & martyris tui quæsumus domine ueneranda festiuitas salutaris auxilij nobis pręstet effectum. Per dñm. psal. Dixi iniquis noli te inique agere, & delinquẽtibus nolite exaltare cornu. Cõpl. Sancti tui. Sec. Oratio.

Beati pręcursoris & martyris tui Ioãnis Baptistę nos quęsumus domine pręclara comitetur oratio: & quem uenturum esse prędixit, poscat nobis habere placatũ. Qui tecũ. Ad matutinũ. R. post hymnũ. Me oportet minui. fol. 464. Euangelium secundum Marcum. Lectio. j.

Misit Herodes ac tenuit Ioannem, & uinxit eum in carcere. Et reliqua. C. 6.

Ex tractatu sancti Augustini episcopi.

Quum sanctũ euangelium legeretur, crudele spectaculũ ante oculos nostros constitutum est, caput sancti Ioannis in disco feralis missum crudelitatis propter odium ueritatis. Puella saltat & sæuit mater, & inter delicias & lasciuias cõuiuantiũ temere iuratur, & impie quod iuratur impletur. Factum est Ioanni, quod ipse prędixerat, de domino Iesu dixerat. Illum oportet crescere, me autem minui: iste minutus est capite, ille creuit in cruce. Odiũ peperit ueritas. Non potuit æquo animo tolerari, quod homo dei sanctus monebat, qui utique salutem eorum quærebat, quos sic monebat.

℟. Verũ dicẽdo.

Lectio. iii.

REx ille qui sanctũ uirum habebat Ioãnem, qui eum propter deum timebat, & si ei non obediebat: postquã ab illa petitum est caput Ioannis in disco, cõtristatus est: sed propter iurationẽ & recũbentes misit spiculatorem, & impleuit quod iurauit. Videtis istum miserum Herodẽ, Ioannem sanctũ uirũ dei dilexisse: sed qm̃ temere iurauit, ebri⁹ lętitia ex delectatione saltatricis daturũ se promisit quicquid illa saltando poposcisset. At ubi poposcit rẽ crudelẽ & nefariã, cõtristatus est quidẽ, uidebat enim tantũ scelus fieri. Sed positus inter iurationẽ suã & puellæ petitionẽ, ibi uidebat cruẽtũ facin⁹, hic rursus timebat reatũ periurij. ℟. Misit Herodes rex in carcerẽ, ut amputaret caput Ioãnis Baptistę. Pro eo quod dixit ei, nõ licet tibi, ut habeas uxorem fratris tui adulterã. ℣. Herodias autẽ insidiabatur illi, & quærebat occidere eũ. Pro eo. Lectio. iiii.

QVid debuit Herodes facere? Si dixero nõ debuit iurare, quis nõ uideat eũ hoc facere debuisse? sed nõ cõsulo de homine utrũ iurare debeat: sed quid facere debuit qui iurauit, ipsa est magna deliberatio. Temere iurauit. Ecce puella petiuit caput Ioannis. Quid facere debuerat Herodes, demus cõsilium. Si dixerimus noli periurare, ad scelus prouocamus implendũ. Mala cõditio. Antequã ueniatis ad istum bicipitẽ laqueum, tollite de ore uestro temerarias iurationes. Quid opus est ut ueniatis ad hunc articulum, ubi non possumus inuenire consiliũ? Tę deũ. In benedictus.

Puellæ ſaltanti. ut ſup. In Benedicite Verum dicendo odioſus appa ruit beſtiæ terræ. In ſta date. Ferrũ pertrãſiuit animã eius, donec ueni ret uerbũ eius. Cap. Poſuiſti dñe. &c. ps. direct. Beatus vir qui. fol. 62. Hymnus. Almi prophetæ. fol. 462. psal. In ſæcula gaudebo, pſallã deo Ia cob, & omnia cornua peccatorũ cõfringam, & exaltabũtur cornua iuſti. Cõple. Iuſtus ut palma. &c. Epiſtolę ad horas de uno martyre. In vigil. natiuitatis vir ginis Mariæ, ad veſpe ras luc. Quoniã. hym. Myſteriũ eccleſiæ. fol. 179. R. in chő. Exiet virga. fol 157 vel Vidi ſpecioſam. fol. 429. Añt. De rad ce Ieſſe exiet virga, & regni eius non erit finis. ps. Deᵒmiſereatur. fol 34 cũ Ecce nunc. Oratio. Adiuuet nos quæſu mus dñe ſanctę Ma rię interceſſio ueneran da: cuiᵒ etiã diẽ quo fœ lix eſt eius inchoata na tiuitas celebramus. Per dñm. Añt. Beata pro genies vnde Chriſtus na tus eſt, quam glorioſa eſt uirgo quæ cœli regẽ genuit. ps. Eructauit. fol. 24. Oratio. SVſcipe quęſumᵒ do mine preces populi tui, quibus in beatę Ma rię virginis iterata ſolẽ nitate tuã clementiã de precamur. Quia ad tua præcõia recurrit & lau dẽ, quod uel talis orta eſt uel talis aſſumpta. Per dñm. In Magni. Rubum quem uiderat Moyſes incõbuſtũ, cõ ſeruatã agnouimus tuã laudabilẽ uirginitatem, dei genitrix intercede pro nobis. Oratio. POrrige nobis deus dexterã tuã: & per interceſsionẽ beatæ & glorioſę ſemperque uir ginis Marię auxiliũ no bis ſupernę uirtutis im pende. Per dominum.

psal. Portam hanc quã uidetis, solus dominus ueniet, & egredietur per eam, & erit semper clausa. Cõpl. Quoniam tu. &c. Oratio.

BEatæ & gloriosæ semperque uirginis Mariæ intercessio gloriosa nos protegat, & ad uitam perducat æternam. Per dominum.

Ad matutinũ. R. post hymnum. Portam hãc quam. fol. 180.

Ad nocturnũ illius de curię quæ occurrerit añt. Surge aquilo. &c. ut in festo assumptiõis dictum est. fol. 507.

Ex tractatu sancti Hieronymi. Lectio. j.

BEata & gloriosa semper uirgo Maria, de stirpe regia, & familia Dauid oriunda, in ciuitate Nazareth nata est. Pater eius Ioachim, mater Anna dicebatur. Vita eorum simplex & recta apud dominũ, apud homines irreprehensibilis erat & pia. Nam substantiã suam trifariã diuiserunt, vnã partem templo & templi seruitoribus impendebant, alteram peregrinis & pauperibus erogabant, tertiã suæ familiæ usibus & sibi reseruabãt. Itaque per annos circiter uiginti castum domi coniugiũ sine liberorũ procreatione exercebant. Vouerunt tamen si forte deus donaret eis sobolem, eam se domini seruitio mancipaturos: cuius rei gratia templum domini singulis per annum festis frequentare solebant. R. De radice Iesse. fol. 157.

Lectio. ij.

FActum est autem ut encæniorum festiuitas appropinquaret, unde cum nõnullis contribulibus suis Hierosolymã & Ioachim ascendit. Quũque inter cæteros cõciues suos etiã Ioachim cum oblatiõe sua pontifex uideret,

despexit, & munera eius spreuit dicens, maledictum omnẽ qui nõ genuisset semẽ in Israel. Cuius opprobrij obiectu, pudore magno suffusus Ioachim ad pastores suos secessit: neque enim domum repetere uoluit. Verum quũ ibi aliquãdiu esset, quadã die quũ esset solus, angelus domini ei astitit: qui quum ad eius uisionem turbaretur, timorem eius cõpescuit dicens. Noli timere Ioachim, ego sum angelus domini missus ad te: ut annuntiem tibi preces tuas esse exauditas, & eleemosynas tuas ascendisse in conspectu eius. Proinde Anna uxor tua pariet tibi filiam, & uocabis nomen eius Mariam: hæc erit, ut uouistis, ab in fantia sua domino cõsecrata, & spiritu sancto replebitur adhuc ex utero matris suæ. ℟. Exiet uirga de.

fol. 157. Lectio. iij.

His dictis angelus discessit ab eo, deinde apparuit Annæ uxori eius dicens. Ne timeas Anna, ego enim sum angelus ille qui preces & eleemosynas uestras obtuli in conspectu dñi, & nunc missus sum ad uos: ut annuntiem uobis nascituram filiam, quæ Maria uocata, super omnes mulieres erit benedicta. Itaque surge, ascende Ierusalem, & quũ perueneris ad portã quæ aurea uocatur, ibi pro signo uirum tuum, pro cuius incolumitatis statu sollicita es, obuium habebis. Quũ hæc igitur ita euenerint, scito quod quæ annũtio sine dubio cõplenda erunt. Igitur uterque de loco in quo erant se promouentes ascenderunt Ierusalem, & quũ ad locum deuenissent angelico uaticinio designatũ, ibi se inuicẽ obuia-

uerunt. Tunc de mutua sua uisione læti, & promissæ prolis certitudine securi, debitas domino gratias egerunt. Concepit ergo Anna, & peperit filiam, & uocabant nomẽ eius Mariam. Te deũ. In Benedictus. Rubum quem. Ad cruct. Ante multũ tẽporis. fol. 471. In cãtemus Beata progẽies. ut supra. In Benedicite. Dignus es dñe deus noster accipere gloriã & honorem. Oratio.

SVpplicationẽ seruorũ tuorũ deus miserator exaudi. Vt qui in natiuitate dei genitricis & uirginis Mariæ congregamur, eius intercessionibus a te de instantib⁹ periculis eruamur. Per eundẽ. In laudate. Laudabilis uirgo, quæ meruisti portare in tuo utero dñm & saluatorem mundi. Cap. Pulchra facie. &c. ps. dire. Fundamenta eius. fol. 47. hymn⁹ Mysteriũ ecclesię. fol. 179. psal. Portam hanc quam. ut supra. Cõpl. Audi filia. &c. Oratio

FAmulis tuis quæsumus domine cœlestis gratię munus impartire. Vt quibus beatæ virginis partus extitit salutis exordiũ, natiuitatis eius uotiua solennitas pacis tribuat incrementũ. Per dominum. Ad tertiam. Epistola.

VNa est matris suæ electa genitricis suæ, uiderunt illam filiæ, & beatissimam prædicauerunt reginæ, & laudauerunt eam. ℟. Deo gratias. ℣. Aue Maria gratia. ut fol. 471. Cap. Ora pro nobis sctã. &c. Oratio. Supplicationẽ seruorũ. ut in matut. Ad sextã. Epistola.

QVæ est ista quæ progreditur quasi aurora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis ut castrorum acies ordinata. ℟.

Eccl. 4.

Cant. 6.

Deo gratias. ℣. Ora pro nobis, &c. Cap. Diffuſa eſt gratia. &c. Oratio. Famulis tuis quæſumus dñe. ut in matut. Ad nonam.

Epiſtola.

Eccl. 24. EGo quaſi uitis fru‑ctificaui ſuauitatem odoris, & fructus mei fructus honoris & ho‑neſtatis. ℟. Deo gra‑tias. ℣. Diffuſa eſt gra‑tia. &c. Cap. Specie tua & pulchritudine. &c. Oratio. Beatæ & glorioſæ. ut in veſpe‑ris vigil. Eodem die ad veſperas luce. Quoniã. Añt. in choro. O uirgo uirginum. fol. 107. ℟. in chõ. Exiet uirga. fol. 157. Añt. De radi ce Ieſſe. ps. Dilexi. Oratio. Supplicationẽ. ut ſupra. Añt. Beata progenies. ps. Eructa‑uit. uel. Lætatus ſum. fol. 70. Oratio. Famu lis tuis. In mag. Rubũ. Oratio. Porrige nobis. ut ſupra. pſall. Portam hanc quam. ut ſupra.

Oratio. Beatæ & glo‑rioſæ. ut ſupra. pſall. de feſto ſequenti.

In ſanctorũ martyrum Cornelij & Cypriani. omnia ut in communi martyrum. Oratio.

BEatorũ martyrũ pa riterque pontificum Cornelij & Cypriani nos quæſum⁹ dñe feſta tueantur: & eorũ cõmẽ det oratio ueneranda. Per dñm. Oratio.

DOmine deus noſter multiplicata ſuper nos gratiã tuam: & ſan ctorũ martyrũ tuorum Cornelij et Cypriãi quo rũ celebramus glorioſa certamina, tribue ſubſe qui in ſancta profeſſiõe uictoriam. Per dñm. In mag. Reſpexit dñs. pſallẽ. Sacerdotes tui induantur iuſtitia, & ſancti tui domine læten tur. Cõple. Sancti tui. &c. ut in cõmuni mar tyrũ. pſallẽ. O crux benedicta. fol. 449. Cõplẽ. Quoniam tu. &c. Oratio.

DEus qui nos hodierna die exaltationis sanctę crucis annua solennitate lætificas, præsta quæsumus, ut cuius mysterium in terra cognouimus, eius redemptionis præmiũ in cœlo mereamur. Per dominum nostrũ.

Ad matut. omnia ut in cõi martyrũ. Lectio. j.

REgnante Decio Cęsare, beatus Cornelius papa una cũ toto clero ob fidem Christi Centũcellis in exilium eiectus est. Ad quem beatus Cyprianus exhortatoriã direxit epistolam. Quo audito Cęsar ab exilio eũ reuocauit, cui & dixit. Sic decreuisti nec deos pauere, nec nostris minis terreri, ut contra rempublicã literas accipias & rescribas. Cui Cornelius, ego (inquit) cõtra rẽpublicã nullas accepi literas, sed tantum ad redimendas animas. Iratus Decius iussit ōs eius plũbatis cędi, deinde duci ut Marti sacrificaret. Qui corã simulachro adductus, cum uno & uiginti militibus ab ipso baptizatis in simulachrum expuerunt, eodẽque die una cum beato Cornelio decollati sunt.

Lectio. ij.

APud Carthaginem passio sancti Cypriani eiusdẽ ciuitatis episcopi, sub Valeriano & Galieno imperatoribus, Galerio Maximo proconsule. Qui quũ ex decreto Cæsarum idolorũ culturam minime sectaretur, ad ciuitatem Corubitanã, urgente Paterno procõsule, missus est in exilium. Post multos autẽ dies ab exilio restitutus, in hortis suis habitauit. Quumque illic moraretur, a Galerio Maximo, qui proconsuli Paterno successerat, duo officiales missi sunt ad eum, quem in

currum suum leuantes duxerunt ad proconsu lē, ad quēdam locū, ubi pro recuperāda sanitate degebat Galerius.

Lectio.iij.

ALtera die iussit Galerius sibi in atrio pręsentari Cyprianum, eique dixit. Sacratissimi principes iubent te cæremonias eorum amplecti. Hoc minime faciam Cyprianus respõdit. Cui proconsul. Cõsule tibi. Cyprianus respondens fac (inquit) quod tibi pręceptū est: nā in re tam iniusta nulla est cõsultatio. Tunc Galerius. Diu sacrilega mente uixisti, & nefarios tuæ cõspirationis homines aggregasti, inimicum te dijs Romanis ostendisti, idcirco quia totius criminis autor es deprehēsus, sanguine tuo sancietur disciplina. Data itaque sententia, mox Cyprian⁹ deo gratias respõdit. Iussitque suis, ut uigintiquinꝗ aureos spiculatori darēt. Denique accepto linteo oculos suos tegit, et sic decollatus est. Cętera ut in cõi martyrū. In Benedictus. Sacerdotes domini. fol. 491 & reliqua psallenda. O crux benedicta. Cõple. Sit splendor.

Oratio.

DEus qui unigeniti filij tui domini nostri Iesu Christi pretioso sanguine humanum genus redimere dignat⁹ es, concede propitius. Vt qui ad adorandam uiuificam crucem adueniunt, a peccatorum suorum nexibus liberentur. Per eundem.

In sanctæ Euphemiæ virginis & martyris, omnia ut in cõi virginū & martyrū. Oratio.

DEus qui beatę virgini & martyri tuę Euphemię pro tuo nomine dimicanti, fidem atque constantiam tribuisti, concede nobis supplicātibus. Vt sicut

illa horrenda uicit augmenta poenarum, ita & nos sæuissimi hostis uitia te auxiliante uincere ualeamus. Per dominum. Oratio.

Concede quæsumus omnipotens & misericors deus. Vt beata Euphemia, quæ uirginitatis pariter & martyrij promeruit palmã, intercessionibus suis, & presentis uitæ remedia conferat, & æternã salutem. Per dominum. In Magnificat. Beata Euphemia uirgo et martyr Christi gladio perempta migrauit ad cœlestia regna. psal. Euphemia uirgo humilis sancta, ad uirginem domini occurrite, quia hęc est uera martyr Christi, splendida lucerna ecclesiæ. Cõple. Sancti tui. &c. Ad matutinũ omnia de una uirgine & martyre. In Benedict. Beata Euphemia. psal. Euphemia uirgo. ut supra.

In sancti Satyri confessoris. omnia de uno cõfessore tantũ. R. in chõ. Nunc frater quo progrediar, quoue conuertar? bos bouem requirit, & frequenti mugitu pium testatur affectũ. Et ego nõ requirã te frater, cum quo uitæ mihi fuit labor, amorisque cõiunctio. ℣. Latus enim meum tuo latere sepiebas, charitate ut frater, cura ut pater. Et ego. Oratio.

Deus qui beatum Satyrum tui nominis confessorẽ mirabiliter effecisti, præsta quæsumus. Vt eũ pro nobis iugiter apud te interuẽtorem sentiamus, de cuius hic mirifico pignore gratulamur. Per dominum. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui beato Satyro inter procellas maris & turbines naufraganti admirabilem fidei constantiam tribuisti, concede pro-

pitius ipsius nos orationum suffragio inter mūdanæ discrimina solidissimum semper in uenire tutamen. Per dñm.

In Magnificat. Ego te frater hæredem fecerā, tu me hæredem post te reliquisti.

Oratio.

DEus qui es palma martyrum, & uictoria confessorum, da nobis illius digne sequi uestigia, cuius deuote solennia celebrare gestimus. Per dominum.

psal. Ambrosius & Satyrus ipsi sunt uasa sacra, confessores Christi orant pro populo.

Cōple. Sancti tui domine, &c.

Oratio.

VT tuis domine semper insistere ualeamus uestigijs, gloriosi confessoris tui Satyri & exēpla nos prouocēt, & merita prosequātur. Per dominū nostrum.

Ad matutinū omnia de uno confessore tantū.

Mediolani Depositio beatissimi Satyri confessoris. Lectio. i.

BEatus Satyrus sancti Ambrosij ac beatæ Marcellinæ frater fuit. Qui quū uidisset fratrem suum Ambrosium cœlesti oraculo ad pontificale sublimatum officium, propria domo relicta, ac genitali patria, Mediolanū profectus, adeo lateri fratris adhęsit, ut unici fratris amorē duceret ipsa uita chariorē. Erat nēpe illi in cōsilijs arbiter, curæ particeps, depulsor mœroris, ac cogitationū defensor. Denique unus erat, in quo domestica sollicitudo resideret, publica cura requiesceret. Itaque sine offensione ulla gubernabat domum fratris, & cōmendabat sacerdotium. Præterea tanta corporis similitudo inter utrunque cernebatur, ut alter in altero uideretur.

Vnde quũ multos salu taret Ambrosius, quoniam prius a beato Satyro fuerant salutati, dicebant se iam ab ipso Ambrosio salutatos. Multi insuper nõnulla ei referebant, qui se existimabãt Ambrosio retulisse. ℟. Homo iste.

Lectio ij.

IGitur priusquam perfectioribus esset initiatus mysterijs, in naufragio constitutus, quũ ea qua ueheretur nauis scopuloso illisa uado, & urgẽtibus hinc atque inde fluctibus solueretur, non mortẽ metuẽs, quos initiatos esse nouerat, ab ijs diuinũ fidelium sacramentũ poposcit: quod ligari fecit in orario, orariumque collo inuoluit, atque ita se deiecit in mare: nõ requirens de nauis cõpage resoluta tabulã, cui supernatans iuuaretur. Itaque nec deseruit spes, nec fefellit opinio: nã primus seruatus ex undis, ubi etiã cæteros seruulos liberatos cõperit, negligens facultatum quas amiserat, dei ecclesiam requisiuit, ut gratias ageret: aduocatoque ad se episcopo, percũctatus est ex eo, utrum nam cũ episcopis catholicis, hoc est cũ Romana ecclesia conueniret. Itaque ubi primũ copia liberior ecclesiæ fuit, dei gratiam accepit desideratã, & seruauit acceptã. Et enim intemerata sacri baptismatis dõa seruauit mũdo corpore, & purior corde. Denique adeo & castimoniã dilexit, ut nec uxorem expeteret: miro autem modo & cõiugium dissimulabat, & iactantiam declinabat. ℟. Nũc frater. ut supra. Lectio. iij.

ITerum autẽ ad aphricanas partes repedare beatus Satyrus opus habuit, recepturus uidelicet quosdã paternę hære-

hæreditatis honores: quod quidem iter ęgre tulit sanctus Ambrosius, nō ferens animo fratris absentiā. Missis ergo post ipsum literis fratrem reuocare conatus est, ne ipse in Aphricam pergeret, sed potius aliquē destinaret. At ille frętus animi fortitudine, cœptum iter prosequi non omisit, peruenitque, deo uolente, in Siciliam: peregit omnia, peregrinationē explicuit, cōmunem rem ordinauit. Perfunctus itaque omnibus, reuersionē accelerauit. Qui dū a Symmacho nobili uiro reuocaretur, quod ardere bello Italia diceretur, quod in periculū tenderet, quod hostē incurreret: respondit. Hæc ipsa mihi causa est ueniendi, ne cōmuni periculo desim, ut consortē me fraterni discriminis exhibeam. Itaque iterū se fluctibus credens, reuersus est, deo comite, Mediolanū. Nō multo post incōmoditate tactus corporis, lectulo grauiter fessus decubuit. Tum uero mœror & luctus omnium, pręcipue uenerabilis sororis dolor irremediabilis, quodque tā insperato sibi eriperetur lachrymabiliter flebant. Satyrus uero pręsenti uita decedens, ad Christum transijt uicturus in æternū. Cuius corpus sanctus Ambrosius ad basilicam Ambrosianā honorifice fecit deportari. Postmodū uero ad aliam basilicam, delatū ad leuam beati Victoris martyris proprijs manibus tumulauit. In Benedictus. Ego te frater. ut supra relquā de uno cōfessore. psal. Satyrum confessorem Christi domini nostri, omnes gētes & populi laudemus, honoremus, ut mitiget precibus suis pro nobis iracundiam

dei. Cōple. Iustus ut. Orationes ut supra. In sancti Eustorgij archiepiscopi, omnia ut in cōmuni unius pontificis. Oratio.

B Eati confessoris atque pontificis tui Eustorgij nos quæsumus domine foueat preciosa cōfessio, & pia iugiter intercessio tueatur. Per dñm. Oratio.

V Ota populi tui domine propitius intuere: & cuius nos tribuis solēnia celebrare, fac gaudere suffragijs. Per dñm. Mediolani, Depositio sancti Eustorgij pontificis. Lectio. j.

E Vstorgius natione Græcus, patria Cōstantinopolitanus fuit. Nobilis genere, sed nobilior moribus, scientia quoque inter oēs eruditissimus habebatur. Ideo apud Imperatorē a consilijs unus erat, cuius cōsilio Cōstantinus plura faciebat: siquidem uir erat spectabilis prudentiæ, consilio prouidus, sermone facundus, fide ac religiōe clarissimus. Contigit autē, deo sic disponente, ut Imperator in Italiā Eustorgiū ad partes Liguriæ legatū trāsmitteret: qui Mediolanū ei⁹ prouinciæ metropolim recta quū uenisset, a populo honorifice susceptus est. Porro legatiōe diligenter cōfecta, quū ibi aliquāto tēpore cōmoratus esset: tantū gratiæ sibi cōciliauit ac fauoris totius cleri, necnō & populi, ut mortuo tunc sancto dei uiro Protasio, illius ciuitatis episcopo, uidentes dei gratiam in eo mirabiliter refulgentē, oēs diuino spiritu suadente, uno corde, unaque uoce, in episcopum eligerent. Lectio. ij.

S Tupefactus Eustorgius, supra quā credi possit admirabatur, turbisque populi astantibus sermonē habuit,

inter cætera & dixit. Viri fideles & amici, quid facere decreuistis? qui hominē pro publicis imperij causis huc destinatū ad tam sacratissime dignitatis officium sic improuide elegistis. Non oportet in hoc incaute ambulare, nec mihi conuenit, nec uobis expedit ita agere. Reuertimini igitur, & spiritu domini inuocato, eligite uobis uirū sanctum, uirū qui in tanto regimine uobis præesse ualeat & prodesse: ego enim legationi cōmissæ dūtaxat attendo. Tunc oēs instanter precibus & lachrymis cœperūt supplicare, ne electionē, inspirante domino, tam unanimiter de se factā, repelleret: quin potius uoluntati diuinę & electioni cōsentiens, imperatori domino suo modo nō displicuerit, acquiesceret. Obsecrātes ad hæc, ut adeundem super hoc consulē dum redire dignaretur, assumptis sibi legatis quos propter hoc mittere disponebant.

Lectio. iij.

Vincitur tandē uir dei Bustorgius, spiritu sancto cor eius illustrante, uimque sibi faciente. Qui Constantinopolim regressus, cum legatis secum e Mediolano directis, facta prius relatione coram imperatore de obita fideliter legatione, exposuit etiam, quomodo se in episcopum Mediolanenses elegissent: idcirco (inquit) legatos istos mecum ad te cū supplicatione misserūt. His auditis imperator ualde gauisus est, talē se misisse legatū, qui summo sacerdotio tāto populo dignus haberetur. Alloquut⁹ itaq; Bustorgiū, reuertere (inquit) ad populum dei qui te elegit, dominus sit tecū. Tunc Bustorgius, fiat dñi uoluntas respondit.

Sed quæso inquit o imperator, ut de sacris reliquijs permittas me ad Mediolanensem ecclesiam deferre, ut populum illum aliquo digno munere remuneres. Tum Imperator. Accipe quę uelis ac deferto. Eustorgius itaque arcã marmoream sanctorũ magorũ corpora continentem elegit, quã multorum nobiliũ caterua comitatus, multis laboribus, ieiunijs, ac uigilijs, tandẽ Mediolanum usque perduxit. Iam uero quũ ibi resi dere cœpisset, ingenti cũ lætitia cunctorũ sacratus ad summũ sacerdotij gradũ prouectus est. In quo se adeo dignũ exhibere studuit, ut qui prius laudabilis ualde apud homines habebatur, apud deum multo laudabilior habe retur. Sanctę & enim prędicationi, & animarum saluti, usque ad extremũ uitæ suæ intẽdens, plurimos ad dei cultum perduxit, multosque infidelium Christo lucrifaciens, ecclesiam suam augmẽtauit, quã per annos circiter decem & septem fideliter gubernauit. Denique cursu uitæ suæ fœliciter consumato, in pace obdormiuit, sepultus in ecclesia sua, in qua magorum corpora reposuerat.

In sancti Matthęi apostoli & euangelistę, omnia ut in cõmuni unius apostoli. Oratio.

PRęsta quæsum⁹ omnipotens deus. Vt qui iugiter beati apostoli tui & euãgelistę Matthęi defensione munimur, nec succũbamus uitijs, nec opprimamur aduersis. Per dominũ nostrum. Oratio.

BEati apostoli & euãgelistę Matthęi domine precibus adiuuemur: ut quod possibilitas nostra nõ obtinet, eius nobis intercessiõe

donetur. Per dominũ.

Ad matutinũ omnia de uno apostolo.

Euangelium secundum Matthęum. Lectio. j.

9. VIdit Iesus hominẽ sedentẽ in telonio Matthęum nomine, & ait illi. Sequere me. Et reliqua. Ex tractatu venerabilis Bedę.

INtelligẽs Matthęus quid sit ueraciter se qui dominum, relictis omnibus sequitur: se qui enim imitari est. Ideoque, ut pauperem Christum nõ tã gressu quam affectu consectari posset, reliquit propria, qui rapere solebat aliena. Perfectãque nobis abrenuntiationis sæculi formã tribuens, nõ solum lucra reliquit uectigalium, sed & periculum contempsit, quod euenire poterat a principibus sæculi: quia uectigalium rationes imperfectas reliquit. Tanta enim cupiditate sequendi dominũ ductus est, ut in nullo prorsus huius uitæ respectũ uel cogitationẽ sibimet reseruauerit. Lectio. ij.

FActum est autẽ, discũbente eo in domo, ecce multi publicani & peccatores uenientes discũbebant cũ Iesu & discipulis eius. Ibat autem Iesus ad cõuiuia peccatorũ, ut occasionẽ haberet docendi, & spiritales inuitatoribus suis præberet cibos. Denique quũ frequenter pergere ad cõuiuiũ describatur, nihil refertur aliud nisi quid ibi fecerit, quid docuerit: ut & humilitas domini eundo ad peccatores, & potentia doctrinę eius in conuersione pœnitentium demõstretur. Scribę uero & Pharisęi uidẽtes murmurabant, quod cum publicanis & peccatoribus manducaret.

Lectio. iij.

QVo audito Iesus ait illis. Non est

opus ualentibus medicus, sed male habentibus. Sugillat scribas & Pharisęos, qui iustos se putantes, peccatorum consortia declinabant. Seipsum medicū dicit, qui miro medicādi genere, vulnerat⁹ ē propter iniquitates nostras, & liuore ei⁹ sanati sumus. Sanos autē & iustos appellat eos qui ignorantes dei iustitiā, & suam uolentes cōstituere, iustitię dei nō sunt subiecti: qui ex lege pręsumentes, euangelij gratiam nō quærūt. Porro male habentes & peccatores uocat eos qui suæ fragilitatis cōscientia deuicti, nec per legē iustificari se posse uidentes, Christi gratię pœnitendo colla submittūt. Cætera de uno apostolo. Hodie die ad vesperas in ecclesia fit de sancto Mattheo cū psal. sancti Mauritij; priuatim uero potest fieri de sancto Mauritio cum psal. sancti Matthęi. In sanctorū Mauritii & eius comilitonū, ut in cōmuni martyrum.

R. in choro. Bellatores inclyti iussi uenerunt ab orientis partibus, qui Christū sequētes dominū. Spōte sua corpora tradiderūt pro nomine Iesu. ℣. Hæc est gloriosa legio, & hi sunt laudabiles milites, qui mundi principē & mūdū cōtemnētes. Spōte. Añt. Sāctus Mauritius legionem sanctam præmonuit, ut ad cœlestia regna properarent: beatus Exuperius, miles Cādidus, & Victor, iunctis meritis se sociauerunt. ps. Gaudete iusti in dño. fol. 16. cū Ecce nunc. Oratio.

Annue quæsum⁹ clemētissime deus orationibus populi tui. Et quos in celebritate beatissimorū martyrū tuorum Mauritij & eius cōmilitonū adesse fecisti, corā propitius pre-

cibus æterna perfrui beatitudine concedas. Per dominũ. Añt. Sancta legio Agaunensium martyrũ, dum resisterent aduersarijs, sacro duce Mauritio interueniente, immortalitatis cõpendiũ acquisierunt. ps. Beati omnes. fol. 71

Oratio.

PRæsta quæsum⁹ omnipotens deus. Vt sicut legio sancta pro tui nominis confessiõe meruit uictoriæ palmã, ita & nos supplices eorũ festa celebrãtes, participes gaudiorũ effici mereamur. Per dñm. In Mag. Gaudete sancti in cõspectu dei, quia est testis in cœlo qui nos iustificat, cui angeli seruiunt. Oratio.

LÆtificet nos quæsumus domine beatissimorũ martyrũ tuorũ Mauritij & eius cõmilitonum gloriosa solennitas. Et qui tibi placuerunt suis meritis, pro nobis implorent auxilium. Per dñm. psal. Triumphant sancti martyres Christi, qui sub Maximiano mortẽ decreuerunt suscipere, & cũ sancto Mauritio regna cælestia sumpserũt. Cõple. Sancti tui dñe. &c. Oratio.

MIsericordiam tuã quæsumus domine clementer impende: & sanctorum martyrũ tuorũ Mauritij & eius cõmilitonum nobis placare presidijs. Per dñm. Ad matutinũ. ℟. post hymnũ. Vir martyr, qui pro Christi nomine suum sanguinem fudit, non timuit minas iudicum, nec terrenæ dignitatis gloriam quæsiuit, ut Ad cœlestia regna perueniret. ℣. Incitamentum sanctis fuit beatus Mauritius, ut sæuientem gladium nõ timerent, cum quibus Ad cœlestia.

Sermo sancti Ambrosij Episcopi.

Lectio. j.

NOnnulli fratres, qui aut militis cingulo detinentur, aut in actu sunt publico constituti, quã peccant grauiter, hac solent a peccatis suis se uoce excusare, quod militant: perinde quasi militia hominũ nõ & uoluntas in culpa sit. Nõ enim militare peccatum est, sed propter prædam militare. Propterea enim quadã prouidentia militantibus sunt stipendia cõstituta, ne dum sumptus quæritur, præda grassetur. Si quis autẽ ob errorẽ aliquem a senioribus arguatur, cur ebrius fuerit, cur res alienas prçuaserit, cçdem cur turbulentus admiserit? statim respõdeat: quid habebam facere homo sæcularis, aut miles, nunquid monachus sum professus aut clericus? Quasi omnis qui clericus nõ est aut monachus, posit ei licere quod non licet.

℟. Magnũ est præmiũ unius martyris, quãto altius beati Mauritij cũ socijs suis: qui dum tyranni cõtempserunt imperiũ. Sex milia sexcẽti coronati sunt martyrio. ℣. Qui ab inspirante sancto spiritu intercedant pro nobis ipsa martyrum multitudo. Sex milia.

Lectio. iij.

IGitur nemo se publicis excuset actibus, nemo occupatione militiæ cõqueratur. Apud omnẽ Christianũ prima honestatis debet esse militia. Nam ut id quod dicimus autoritate euangelica cõprobemus, uideamus lectionem: dicit enim ipse dominus. Reddite quç sunt Cæsaris Cæsari, & quç dei sunt deo. Igitur quod Cæsar præcepit ferendum est, quod imperator inducit tolerandum est. Sed fit intolerabile, dũ illud præda exactionis accumulat. Ma 22.

Qui huiusmodi necessitates procurant, fraudes ac rapinas suas cōmodum uocant. Illud autem addunt sceleribus suis: ut quos inde fensos uiderint, ipsos potius persequātur: & putant necessitates decepisse publicas, nisi & domos deceperint orphanorum. Quum his ergo fraudibus repleuerint sacculos suos, uidebis illos lætos ad ecclesiam properare, & deo gratias agere, quasi ab ipso illis hæc pecunia conferatur. Illud quoque peccantes, quod rapinarū suarū deum uolunt esse participē. Dicit autem sanctum euāgelium: neminē concutiatis, & cōtenti estote stipendijs uestris. ℟. Hæc est turba sanctorū, quā beatus Mauritius, in agone, siquidem armauit, ipse fuit autor, & in passione socius. Et ideo meruit coronā gloriæ. ℣. Iacebant milia martyrum, pro Christi nomine cæsa. Et ideo. Lectio. iiij.

Non tantum autem de his militantib⁹ scriptura loquitur, qui armata detinentur militia, sed etiā protectoribus, cunctisque ciuitatum rectoribus. Si amplius quærit, tanquā calūniator & concussor Ioannis sentētia cōdemnatur. Vsque adeo autē hoc inoleuit malum, ut iam quasi ex consuetudine uendantur leges, cōrumpantur iura, sententia ipsa sit uenalis. Potest etiam hæc sententia ad clericos retorqueri, qui etiā si nō militare uidentur sæculo, tamen domino & deo militamus, sicut ait apostolus. Nemo militans deo obligat se negotijs sæcularibus. Milites igitur Christi sumus, & stipendia ab ipso donatiuūque percipimus, sicut dicit beatus apostolus. Qui dedit nobis

2. Tim. 2.

1. Co. 1.

pignus spiritus. Si quis ergo Christianorũ hoc donatiuo forte contentus nõ fuerit, & quærit amplius: incipit hoc ipso carere quod meruit. Si enim clericus non cõtentus stipendijs fuerit, quæ de altari, domino iubente, consequitur: sed exercet mercimonium, intercessiones uẽdit, uiduarũ munera libenter amplectitur: hic negotiator magis potest uideri quã clericus. Nã licet dicere possumus, nemo nos inuasoris arguit uiolentiæ: quasi nõ interdum maiorẽ prædã blandimẽta eliciant quã tormenta. Nec interest apud deũ, utrum ui, an circũuentione quis res alienas occupet, dũmodo quoquo pacto teneat alienum. In Benedictus. Quatuor hi proceres, Mauritius & Candidus, Victor & Exuperius, preces nostras foueant. In Benedicite. Sex milia sexcenti pro Christo iacent martyres, Mauritio autore. In laudate. Pretiosa sunt Thebeorũ martyrũ vulnera, sancti Mauritij cũ socijs suis, qui sub Maximiano mortẽ decreuerunt suscipere. Cap. Mirabilis deus. &c. ps. directur. Beati omnes. fol. 71. psall. Cursum consumauerunt martyres, & fidẽ custodierunt, sicut sancti, pro Christo iugulati sunt, & coronauit eos. Cõp. Exultabunt. &c. Orationes ut supra.

In sanctæ Theclæ uirginis & martyris, omnia de una uirgine & martyre. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui infirma mundi eligis ut fortia quæque confundas, cõcede propitius: Vt qui beatæ uirginis & martyris tuæ Theclæ solennia colimus, eius apud te patrocinia sentiamus. Per do-

minum noſtrũ. Oratio.

EXaudi nos deus ſalutaris noſter. Vt ſicut nos de ſanctę Theclę feſtiuitate gaudem⁹, ita piæ deuotionis erudiamur effectu. Per dominum. Iconij paſsio ſanctæ Theclæ uirginis & martyris.

Lectio. j.

HÆc a beato Paulo apoſtolo inſtructa, ad fidẽ Chriſti conuerſa eſt. Quã mater cernens Chriſtianã, nuptũque repudiantem, erat enim iam ſponſo promiſſa, perrexit ad iudicẽ, accuſauit filiã Chriſtianã eſſe, uiuã eã (inquit) ut cęterę mulieres terrerentur, debere ardere. Quã ſibi quũ iuſſiſſet iudex adduci, & propoſitũ caſtitatis ei⁹ didiciſſet, focũ parari fecit, ut illã incẽderet. Rapta igitur ab apparitoribus ut in ignẽ iactaretur, ſponte pirã aſcendit, & ſigno crucis facto, inter medias flammas ſtetit. Subito facta inundatione pluuiarũ, ignis extinguitur, & uirgo illęſa, uirtute ſuperna eripitur. Lectio. ij.

POſt aliquot uero dies, iterum a quodã accuſata, & coram iudice conſtituta, continuo dãnatur ad beſtias. Interim tamen cõmendatur cuidã nobili fœminæ, quæ propinqua Cæſaris erat, cui nomen Triphena. Statuto itaque die ducitur e domo beata Thecla, quã ſequebatur Triphena doloris plena. Nudata igitur uirgo ſiſtitur in arenis medijs, dimittunturque ſuper eam leones & urſi: ſed nulla ferarum eam lædere præſumpſit. Deinde in foſſam aqua plenam, ubi erant ſerpentes adunati, ſigno crucis ſe muniens inſiliuit: ſed nec ab eis ullo pacto lęſa eſt.

Lectio. iij.

ALligatur insuper duobus tauris ferocissimis ferro candente stimulatis, ut eā discerperent: qui funibus diruptis, uagabundi huc illucque discurrentes, martyrē nil mali passam relinquunt. Accersitā autem proconsul interrogat, quæ & unde esset, quod tantæ uirtutis esset, & eam bestiæ lædere minime potuissent. Respondit beata Thecla dicens. Dei uiui tantū sum ancilla. Tunc proconsul ea uestibus induta, Theclam inquit pietatis cultricē relaxo, & dimisit eam. Quā Triphena in domum suā suscepit, & ab ea cū tota domo sua in fide Christi erudita ē. Deinde uenit Seleutiā, ibique in sancta uirginitate perseuerans, tandē duplici corona uirginitatis scilicet & martyrij ornata dormiuit in domino.

In sancto Anathalone archiepiscopo. Lect. j.

SVscepto pontificatu a sancto Barnaba Anathalon, uerbo dei indesinenter intendebat. Habebat autem secum Caium cōdiscipulum summæ sanctitatis uirū. Quem ob prędicandi gratiā iam magistri cohęres factus, presbiterū ordinauit: aliquot etiam ex ijs qui crediderāt egregia morum synceritate clarissimos diaconos instituit. Tunc ex improuiso ouile dominicū, dei gratia annuente, multiplicari cœpit. Porro Anathalon ob rabiem paganorū in suburbio ciuitatis baptismatis sacramenta orationūque solēnia faciebat. Rexit autē ecclesiā per annos circiter tredecim, usq; ad octauum Neronis annum. Lectio. ij.

EO quoque tempore ordinauit sibi successores duos, alterum

Mediolanensis ecclesiæ episcopum, alterũ Brixiensis. Igitur antę decessum suum episcopũ Mediolanensem metropolitanũ instituit, sicuti iam a suo nouerat magistro sanctissimo Barnaba esse concessum: qui inter reliquas totius Italię urbes, quæ ad occidentalem plagam protenduntur, Mediolanenses antistites post Romanũ pontificem fore digniores instituerat.

Lectio. iij.

His ita sancitis, ad Brixiensem profectus est ecclesiam, ibique omnibus recte dispositis, quieuit in domino, sub Nerone Cęsare, quo etiam tẽpore Petrus & Paulus apostoli cruento Cęsaris occubuere decreto. Iacet autẽ sanctus Anathalon in ciuitate Brixiẽsi.

In sancti Cai archiepiscopi Mediolani.

Lectio. j.

CAius ciuis Romanus, ac beati Barnabę discipulus fuit. Is a beato Anathalõe Mediolanẽsis ecclesiæ episcopus ordinatus est. Quũque crebris insisteret hortamẽtis & precibus, multos infideles ad fidei notitiam conuertit. Inter quos sanctus Vitalis inter Mediolanenses maximus & honoratus, cum coniuge Valeria, ac filijs Protasio & Geruasio, omniq́ familia sua, Christi fidem suscepit. Similiter & quam plurimi ex senatoribus & ciuiũ nobilioribus, cum quibus & Philippus fere inter ciues illustrior cũ suis ad fidem conuersi sunt. Lectio. ij.

EST autem haud longe ab eiusdem urbis mœnibus, ad plagam australem, iuxta uiam quæ tendit urbẽ Ticinẽsem uersus, fons quidã salubres aquas emanans, ad quem sanctus

Caius accessit, ipsumque solẽniter consecrauit: in eo quoque oẽs quos iam chatechizauerat baptizauit. Ex eo autẽ priusquã aliqua domus sacra fuisset extructa, ob tumultũ infidelium, cœptũ est tam a clero quã populo eodem conuenire, & ibi baptismatis sacramenta ministrari. Cuius fontis uirtutẽ, usque ad præsens, multi ægrotãtes experti, sanitatis beneficio perfruuntur. Interea beatus Caius desiderio uidendi sanctos apostolos Petrũ & Paulum cũ reliquis Romã proficiscens, in medio fere itineris nuntiatum est ei Neronis atrocitate eos recens fuisse peremptos. Illico sanctus cœpit grauiter ingemiscere: quamob causam uero interrogatus ita fleret, nisi deus omnipotens subueniat, respondit, iã nũc per totũ orbẽ christianis Cęsaris immanitas diuersas incipiet afflictiões irrogare. Properemus igitur quã ocissime, ut uel in extrema triumphi eorum sorte participes inueniamur: tandem cũ comitibus suis Romã applicuit. Vbi protinus salutatis fratribus, totius rei gestæ seriem intellexit, quomodo Cæsar alterum eorũ cruci affixerit, alterum uero gladio perdiderit. Itaque cum Clemente & alijs apostolorũ uicarijs aliquãdiu fuit. Lectio iiij.

IAm uero Cæsar ad explendam impietatis suæ nequitiam prę sides per unam quãque direxit prouinciã, qui Christiani nominis cultores diuerso pœnarũ genere dissiparẽt atque perimerent. In quibus Anolinum ueluti capitalem pestem in Christianos ad Insubres delegauit: quatenus Italicarum partium potestatem accipiens, Christia.

num nomen radicitus euelleret, ac germẽ disperderet: adeo ut nec uestigium aliquod sub cœlo remaneret. Mox ut Mediolanum ingressus est, cœpit diligenter inquirere, si qui huius nominis sectatores inuenirentur. Cui ab Idolorũ æditius responsum est multos esse, qui non diebus, non noctibus, ab huiusmodi doctrina cessarent, persuadentes populo, ut relicta deorum cultura, in quendam Iesum Nazarenum credant: adeo ut non parua tam nobiliũ quã vulgarium multitudo consenserit. Missis ergo satellitibus, alij rapiũtur, alij iugulantur, nulla miseratio, nulla sexus ætatisque discretio, cuncti passim Christi confessores ferro, flãmis, flagellisque laniantur, eorũque cadauera a bestijs deuoranda sub dio relinquebãtur. Inter quos detẽti sunt et beatissimi fratres Protasius & Geruasius: quorũ pater Vitalis ac mater Valeria pro confessione Christi martyrij palmã iã adepti fuerãt. In huiusmõ igitur cõstitut⁹ turbinib⁹ beat⁹ Caius, nũc idololatras publice pro zelo dei duriter increpabãt, nũc infirmis adhuc ecclesię mẽbris cõpatiens, latibula penetrabat, nõ sibi, sed suorũ necessitatibus cõsulens filiorũ: qui usque adeo eius optabant presentiã, ut nec ad momẽtũ quidẽ breuissimũ ei⁹ ferre possent absentiã. Peractis denique in episcopali ministerio annis uiginti duobus, quibus non tantũ Mediolanẽsibus, sed & urbiũ circũadiacentiũ populis pastoralẽ strenue curam impendit, post uaria certamina, nam sæpe ab impijs mactatus est fustibus, plerunque extra ciuitatem uiolenter eiectus, pro quibus

tamen afsidue domino fupplicabat: migrauit ad dominũ: fepultus in hortis Philippi: ac dili genter reconditus: ubi ipfe adhuc uiuens po lyandriũ extruxerat.

In dedicatione fancti Michaelis Archangeli ad vefperas lucernariũ.

Quoniam tua Añt. in choro. Fundamẽta eius fol 440. Hymnus.

MYfteriorũ fignifer cœleftium archã gele, te fupplicantes quæfumus, ut nos pla catus uifites.

Ipfe cum fanctis ange lis, cum iuftis, cũ apo ftolis, illuftra locum iugiter, quo nunc orã tes degimus.

Caftifsimorum omniũ doctorum ac pontificũ pro nobis preces pro fluas deuotas offer do mino.

Hoftem repellat im pium, opemque pacis dirigat: & noftra fimul pectora fides perfecta muniat.

Afcendant noftræ pro tinus ad thronum uo ces gloriæ: mentefque noftras dirigat, qui fe de fplendet fulgida.

Hic uirtus eius maneat, hic firma flagret cha ritas: hic ad falutis cõ moda fuis occurrat fa mulis.

Errores omnes aufe rat, uagofque fenfus corrigat, & dirigat ue ftigia noftra pacis per femitam.

Lucis in arce fulgida hæc facra fcribat car mina, & noftra fimul nomina in libro uitæ conferat.

Gloria tibi domine. ℟. in choro. Factum eft fi lentium in cœlo, dum cõmitteret draco bellũ cum Michaele archan gelo: & audita eft uox. Milia milium dicentia honor & poteftas da ta eft deo noftro in fæ cula. ℣. Vidi librum in dextera dei, fcriptũ intus & foris. Milia mi lium. Añt. Qui facit angelos

angelos suos spiritus, & ministros suos ignem ardentem. Ps. Benedic anima. fol. 55. cum. Ecce nunc. Oratio.

DA nobis quęsumus omnipotens deus beati Michaelis archangeli honore ad summa proficere. Vt cuius in terris gloriam prædicamus, eius quoque precibus adiuuemur in cœlis. Per dominū. Aūt. Angelū pacis & gratiæ dona nobis domine deus noster. Ps. Confitebor tibi domine. quia. fol 74. Oratio.

DEus qui miro ordine angelorū ministeria hominumque dispensas, concede propitius. Vt qui tibi ministrantes in cœlo semper assistunt, ab ijs in terra uita nostra muniatur. Per dominum. In magnificat. Michael archāgel⁹ erit in adiutorio populo dei. Oratio.

ADesto plebi tuæ misericors deus: & ut gratiæ tuæ potiora beneficia percipiat, beati Michaelis archangeli fac supplicem deprecationibus subleuari. Per dominū. psall. Cœlestis militiæ princeps magne Michael, deprecare Christū pro afflictorum gemitu redemptorem mundi. Cōpler. Sācti tui. &c. Oratio.

BEati archangeli tui Michaelis interuētione suffulti, supplices te dñe deprecamur: ut quos honore prosequimur contingamus & mente. Ad matut. ℟. post hymnū. Iste locus priscis temporibus fuit incertus, nunc autem, iuuante domino, aula sancta facta est. In honorem beati Michaelis. ℣. Lętatus sum i ijs quę dicta sūt mihi, in domū dñi ibim⁹. In honorē. Euangelium secundum Lucam. Lectio j.

INgressus Iesus per ambulabat Iericho. C.19.
Et ecce uir nomine Za

cheus, & hic erat princeps publicanorũ, & ipse diues. Et reliqua.

Ex tractatu sancti Ambrosij episcopi.

ZAcheus statura pusillus erat, hoc est nulla nobilitatis ingenite dignitate sublimis, exiguus meritis, sicut populus nationũ, audito domini saluatoris aduentu, quẽ sui nõ receperant, uidere cupiebat. Sed nemo facile Iesum uidet, nemo potest Iesum uidere cõstitutus in terris. Et quia nõ prophetas, nõ alibi regnum habebat, tanquã formæ gratiam naturalis ascendit in sycomorũ, uanitatem scilicet Iudeorum uestigio suo proterens, errata quoque corrigens superioris ætatis: & ideo Iesum interioris dom⁹ recepit hospitio. Et bene ascendit in arborem, ut arbor bona bonos fructus faceret: ac naturali excisus oleastro, & cõtra naturam insertus, in bonam oliuam, fructũ posset legis afferre. R. Factum est silentiũ.

Lectio. ij.

ET ipse diues. Discant nõ in facultatibus crimen hærere, sed in ijs qui uti nesciũt facultatibus. Nam diuitiæ ut impedimẽta improbis, ita bonis sunt adiumenta uirtutis. Diues certe Zacheus electus a Christo: sed dimidium bonorũ suorum pauperibus largiendo, reddendo etiam in quadruplum quæ fraude sustulerat, aliter enim nõ sat est, nec habet gratiam liberalitas, si in iniuria perseuerat, quia non spolia, sed dona quæruntur: uberiorem mercedem quam conferebat accepit. Et bene princeps inducitur publicanorum. Quis enim de se desperet, quando & iste peruenit, cui census ex fraude? Et ipse diues: ut

scias non omnes diuites auaros. R. Iste locus erit uobis in refugium. Et hic exaudietur omnis homo qui timet dominũ. ℣. Hęc est domus dñi, & hoc alta re dei. Et hic. Lect. ij.

QVia statura pusillus erat. Vide ne forte malitia pusillus, aut adhuc pusillus fide: nõdum enim promiserat quũ ascenderet, nõdum uiderat Christum: merito adhuc pusillus. Quae autem turba, nisi imperitae confusio multitudinis, quae uerticẽ nequit uidere sapiẽtię? Ergo Zachęus quãdiu in turba est, non uidet Christum, supra turbã ascendit, & uidit: hoc est, plebem iam transgressus, in scientiã meruit quam desiderabat aspicere. Pulchre autẽ additur, quia illa parte erat transiturus dominus, uel ubi sycomorus, uel ubi crediturus: ut & mysterium seruaret, & gratiam seminaret: sic enim uenerat, ut per Iudęos transiret ad gentes. Vidit itaque Zachęum sursum: iam enim sublimitate fidei, inter fructus nouorum operũ, uelut foecundae altitudine arboris eminebat. Te deũ. In Benedictus. Michael archangelus. ut supra. Ad crucem. Aperientur portae. fol. 439. In Cantemus. Stetit angelus iuxta arã templi, habẽs thuribulũ aureũ in manu sua. In Benedicite. Angeli dñi, & filij hominũ, hymnũ dicite deo. In Laudate. Ascẽdit fumus aromatũ in cõspectu dñi de mãu ãgeli. Cap. Cãtate dño canticũ nouũ. &c. ps. direct. Fundamẽta eius fol 47. hymn. Mysteriorũ signifer. ut supra. psal. Multos infirmos curasti, multi in tribulatione uenerunt ad te, quos tu orando liberasti Michael archãgele.

Cōplet. Sit splendor. &c. vel. Iustus ut pal'ma. &c. Ad tertiam.

Epistola.

Apoc. 12. FActum est prælium in cœlo, Michael & angeli eius prælia- bantur cum dracone, & draco pugnabat & angeli eius. ℟. Deo gratias. ℣. In conspectu angelorum psallam tibi deus meus. Alleluia alleluia. ℣. Adorabo ad templum sanctum tuū. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. Capitulū. Gloriosus apparuisti in conspectu domini, propterea decorem induit te dominus, alleluia. Kyrie. Oratio Da nobis quæsumus. &c.

Ad sextam. Epistola.

NVnc facta est salus, & uirtus, & regnum dei nostri, & potestas Christi eius. ℟. Deo gratias. ℣. Gloriosus apparuisti in conspectu domini. Alleluia alleluia. ℣. Propterea decorē induit te dominus. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Stetit angelus iuxta arā templi, habens thuribulū aureū in manu sua, alleluia. Kyr. Oratio. Adesto plebi tuę. Ad nonā.

Epistola.

VIcerunt illum propter sanguinē agni, & propter uerbū testimonij sui, & non dilexerunt animas suas usque ad mortē. ℟. Deo gratias. ℣. Stetit angelus iuxta aram templi. Alleluia alleluia. ℣. Habens thuribulū aureum in manu sua. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Ascendit fumus aromatum in conspectu domini, de manu angeli, alleluia. Kyr. Oratio Beati archangeli tui.

In sancti Hieronymi sacerdotis atque doctoris, omnia in communi unius sacerdotis atque doctoris ut infra.

In sancti Dōnini martyris omnia de uno martyre. Ad matut. Lectio. j.

PAcata Germania, quũ ibi Maximianus Imperator aliquot dies moraretur, omnes Christianos quos ibi inuenerat, diuersis cruciatibus cogebat immolare. Aderant tunc in eius exercitu milites fere quingenti, qui cernẽtes innumeros quotidie Christianos trucidari, inito inter se consilio, Romã cõfugere statuerunt. Huius autẽ consilij potissimus autor fuit Domninus, qui primus Cæsaris cubicularius erat: a quo & coronam imperij statutis diebus accipiebat, eamque semper in sua tenebat custodia. Lectio ij.

QVum itaque persuasu Dõnini maturare fugam decreuissent, Cæsari nuntiatum est, in suo exercitu plures existere milites, qui deserta militia, ob nomen Christi, persuasi essent Romã cõfugere. Quo audito, conuocatis ad se aliquot ex ijs qui uenerant in suspitionem, his dictis affatus est eos Cæsar. Quæ prçcipitatio mentis uestræ inquit, ut obliti Romanæ dignitatis in animo uestro cõstitueritis militiam deserere? Cui milites. Hactenus o Cęsar tibi seruiuimus, sub te fecimus stipendia: nunc uero, quoniã multorum sanguinẽ effundere nõ desistis innocẽtũ, ideo ne tantæ crudelitatis & nos apud deũ efficiamur participes, sub te posthac nequaquã amplius merere decernimus. Lectio iij.

HIs auditis, Maximianus respõdẽs, quãdoquidẽ (ut uideo) sic stat sententia uestra, ut ab isto proposito nullo pacto possitis reuocari, dignum est, ut quorum imitamini fidem, mortis quoque sentiatis exemplũ: ut sicut illi, ita & uos pereatis. His dictis, protinus omnes

capite dānati sunt. Dōninus uero cernens se ulterius solita adiumenta martyribus pręstare minime posse, habita de liberatione cū reliquis quos sibi sociauerat, fugam fecit. Tunc Cęsar audito quod Dōninus aufugisset, maiori furore in eum plusquā in cęteros exardescens, sparsis undique militibus, pręcepit ut ubicunque eum inuenirent, illico capite puniretur: qui celerius quoad fieri potuit insequuti sunt eū. Repertum autē in uia Claudia, prope fluuium Sistrionē, qua Parmam tenditur, decollauerūt. Mox Dōninus leuato capite e terra, traiecto flumine super aquas, in eadem uia seipsum cū capite sepeliuit.

In sancti Monæ archiepiscopi, omnia de uno pontifice. Oratio

O Mnipotens sempiterne deus, da populo tuo syncera mēte & puro corde beatissimi pontificis tui Monę solennitatē celebrare. Vt quod temporali effectu prodesse gaudet, æternali augmento minime desperet profuturū. Per dūm. Oratio.

P Opulum tuū quæsumus domine intercedente beato Mona confessore tuo atque pontifice, & a pręsentibus eripe benignus aduersis, & cœlestibus instrue documētis. Per dūm. Mediolani depositio sancti Monę archiepiscopi. Lectio.j.

S Ancto Calimero ad cœlestia per martyrij palmā translato, toto clero ac populo in ecclesia Portiana congregato, instanter oēs domino supplicabāt, ut suę familię uotis succurrens, quē patronū plebi suę necessariū eligendū que ostēderet. Erat eo tēpore uir admirabilis nomine Monas, unus eorum, qui diaconatus

officio in ecclesia fungebantur. Hunc sanctus Calimerus ab ipsis pene cunabulis sublatũ, ecclesiasticæ disciplinæ studijs informauerat. Ibidẽ igitur sacris studijs institutus, ad diaconatus officiũ prouectus est. Qui mox paternis facultatibus ex maiori parte uẽditis, ac pretio in pauperes erogato, reliqua donauit ecclesiæ, ut sibi ac cæteris forent usui cõfratribus. Hunc itaque cũ cæteris deũ interpellãtẽ dñs Iesus põtificalibus infulis dignũ cunctis in ecclesia cõstitutis pręmonstrauit. Nã finitis precibus, dũ cætibus fideliũ domini sanguinis sacramẽta porrigeret, subito fertur inopinato quodã splendore uallatus. Tũc oẽs stupefacti sanctũ Monã raptũ in ecstasi nubeq; cana speculãtur amictũ. Lectio ii.

Fit illico ingens uidẽtiũ cõcursus, ac Monã pontificio dignũ honore cõclamantiũ. At ille pauefactus ad eorũ clamorẽ, & quid erga se ageretur ignorãs, obstupidus permãsit. Vbi uero persensit quid oẽs intenderẽt, quidue acclamarẽt, mirũ in modũ reluctari cœpit, seque imeritũ profitebatur atque inofficiosum. Tandẽ in se reuersus, multũ ingemiscens, permisit fieri quod dei decretũ erat arbitrio. Ordinatus igitur episcopus, sparsam ob imminentẽ persequutionẽ plebeculã aggregauit, & tãquã sollicit⁹ pastor oues ad ouile propriũ reuocauit. Exinde circũquaque oppida castellaq; peragrãs, multos ĩfideliũ ad Christi fidẽ cõuertebat: adeo ut nõ tã Mediolanẽsib⁹ quã etiã liguribus uniuersis subueniret prędicãdo, passim baptizando, profana destruendo, Christoque sacraria dedicando. Lectio. iij.

F Actum est deinde ut collatis pręsidijs, ac necessarijs sumptibus subministratis, sanctum Monā ut parrœcias instituerct fideles postulabant. Ille uero Christianę fidei ualde profuturum intelligens assensit, distributisque magistris, promulgatisque ministris, fidelium uotis satis optime fecit. His igitur sancte dispositis, quū perniciosa cœpisset hęreticorū scabies ebullire, uir dei Monas more uigilātis agricolę zizaniorū mala semina de suorū collegio māipulorū procurabat excutere. Erat insuper inter fratres humilis, aduersarijs terribilis, Christo subiectus, diabolo erectus. Pacata interim Christi ecclesia, sub Philippis Augustis sanctus antistes immensas domino gratias agebat: cōuersusque ad discipulos, gaudete (inquit) fratres, quia dominus familiæ suæ precibus clementer annuere dignatus est. Verum noueritis clades ac dira pœnarū exitia Christi fidelibus, atrocius solito, instinctu diaboli, iterum ingerenda. Sed uos ea nequaquā paueatis, nam uelocius extinguentur rore cœlesti desuper ingruente. Denique quū per annos circiter quinquaginta nouem pastorale onus eadem mentis & corporis constantia sustulisset, usque ad annum Philippi quintū, ad profectum reseruatus est multorū. Sentiens uero resolutionis suæ diem in proximo esse, cōuocatis fratribus, eos admonet, ut cū orationibus se comitarentur: cū quibus & ipse orās, flectensque genua, uelut in sopore resolutus, obdormiuit in domino, octauo Kalendas Apriles. Fuit autē temporibus Seueri, Antonini,

Macrini, Aurelij, Alexãdri, Maximini, Gordiani, ac Philippi imperatorũ, translatus demum ad faustã ecclesiã requiescit.

In sancti Lucę euangelistę ad vesperas lucer. Exortum est, Añt. in choro. Lætabitur. hymnus Iesu corona celsior. ℟. in choro. Clarus euãgelista. Añt. Laborauit iustus. ps. Audite. fol. 26.

Oratio.

INteruenat pro nobis quæsumus domine sanctus tuus Lucas euangelista: qui crucis mortificationem iugiter in suo corpore pro tui nominis honore portauit. Per dominũ. Añt. In memoria. ps. Beatus uir. Oratio.

PRęsta quęsumus domine: ut beati Lucę euãgelistę suffragijs, cuius natalitia celebramus, hæc plebs tua semper & sua uota depromat, & desiderata percipiat. Per dominum. In magnificat. Quam speciosi. ut infra de uno euangelista. Oratio.

BEati Lucę euangelistę quæsumus domine supplicatione placatus, & ueniam nobis tribue, & remedia sempiterna concede. Per dominum. psal. Bene euangelizaui. ut infra.

Oratio.

EXaudi domine preces nostras: & interueniente beato Luca euangelista, supplicationes nostras placatus intende. Per dominum.

Ad matut. Lectio. j.

LVcas medicus, natione Syrus, Antiochensis, ut eius scripta indicant, Gręci sermonis nõ ignarus fuit: sectator apostoli Pauli, & omnis peregrinationis eius comes. Scripsit euangelium, de quo idẽ Paul⁹. Misimus (inquit) cum illo fratrem, cuius laus in euangelio, per omnes ecclesias. Et ad

Colossẽses. Salutat uos Lucas medicus charissimus. Et ad Thimotheum. Lucas est mecum solus. Aliud quoque edidit uolumẽ egregium, quod titulo, Acta apostolorũ prænotatur cuius historia usque ad bienniũ Romæ cõmorantis Pauli peruenit: id est usque ad quartũ Neronis annũ: ex quo intelligitur, in eadẽ urbe librũ esse cõpositũ. ℟. Homo iste.

Lectio. ij.

Igitur de laudib⁹ Pauli & Theclæ, & totã baptizati Leõis fabulã inter apocryphas scripturas cõputam⁹. Quale enim est, ut indiuidu⁹ comes apostoli, inter cæteras eius res hoc solum ignorauerit? Sed & Tertullianus uicinus eorũ tẽporum, refert presbiterũ quẽdã in Asia spudastin apostoli Pauli, conuictũ apud Ioannẽ, quod autor esset libri: et cõfessum se hoc Pauli amore fecisse, & ob id excidisse. Quidã suspicãtur quotiescunque in epistolis suis Paulus dicit, iuxta euangelium meum, de Lucæ significare uolumine: & Lucã nõ solũ ab apostolo Paulo didicisse euangelium, qui cum domino in carne non fuerat, sed a cæteris apostolis: quod ipse quoque in principio sui uoluminis declarat dicens. Sicut tradiderũt nobis, qui a principio ipsi uiderunt, & ministri fuerunt sermonis. ℟. Lex ueritatis. Lectio. iij.

Igitur euangelium sicut audierat scripsit: acta uero apostolorum sicut uiderat cõposuit. Euangelium itaque scripsit in Græcia Theophilo episcopo initians a sacerdotali spiritu: ut ostenderet Christũ hostiã fuisse effectum pro salute mundi, & in aduentu eius obmutescere sacerdotium Iudæo-

rum; & prophetiā cessare. Hic quidē per uituli mysticum vultū Christum pro nobis prædicat immolatum. Vnde merito in similitudine animalium boui cōparatur. Qui ab ineunte pueritia castissim⁹ fuit, & euangelicę prædicationis opus exercuit, seruiēs domino sine crimine. Vixit octoginta & quatuor annos, uxorem nō habens. Sepultus est Cōstantinopoli, ad quā urbē uigessimo Constantini anno ossa eius cum reliquijs Andreę apostoli translata sunt de Achaia. In Benedictus. Quā speciosi. psal. Bene euāgelizaui. Cætera de uno cōfessore.

In sanctorum martyrū Cosmę & Damiani, omnia ut in cōmuni martyrum fratrum. Oratio.

INtercedentibus sanctis tuis domine Cosma & Damiano plebi tuæ præsta subsidium. Vt ab omnibus noxijs expedita, & hic & in æternū cuncta sibi pro futura percipiat. Per dominum nostrum.

Oratio.

DA nobis quęsumus domine fidei miseratus augmentum. Vt quæ sanctos martyres tuos Cosmā & Damianum usque ad sanguinē retenta glorificat, nos etiam iustificet ueraciter hanc sequentes. Per dominum nostrū. In magnificat. Cosmas & Damianus, Antimus, Leontius, & Euprepius, hi quinque fratres a deo coronati sūt. psallē. Omnes fideles Christi ad hanc solennitatem Cosmæ & Damiani deuote cōcurrite. Cōple. Sancti tui. &c.

Ad matutinum.

Lectio. j.

APud Ægęam ciuitatem natale sanctorum Cosmæ & Damiani, sub Diocletiano Cæsare, & præside Lysia.

Hi matre uenerabili Theodora geniti, sacris literis eruditi, arte medicina edocti, omnes infirmitates sanabant in uirtute tamen nominis Christi. Quo audito, Lysias eos ad se fecit adduci. Interrogauit autẽ eos ex qua prouincia, quae patria, cuius fortunae essent, & quae nomina eorũ. Cui respõderunt. Ex Arabia sumus, fortunam nõ habemus, apud Christianos enim fortuna non est nec nominatur: nomina nostra Cosmas & Damianus. Sunt & alii tres fratres. Quibus illico praeses corã se prę sentatis suadebat omnibus sacrificare: sed quũ omnino cõtemnerent, iussit eos acriter torqueri. Lectio. ij.

Deinde uero simul uinctos in mare prę cipitari fecit. Angelus autem domini cõtinuo affuit, qui eos soluit ac liberauit. quod quidem milites quum uidissent praesidi retulerunt. Quibus iterum ad se adductis, docete me inquit praeses maleficia uestra. Christiani sumus respõderunt sancti, maleficia nescimus, immo in Christi nomine maleficiorũ uirtutem contẽnimus. Mox iubente praeside truduntur in carcerem, sequenti uero die eductos de carcere in ignẽ copiosum iactari prę cepit: in quo illi nihilo secius permanserũt illęsi. Stupefactus praeses, & quę circa martyres pro uenerant artibus magicis ascribens, suspendi atque torqueri eos iterum iubet. Lectio iij.

Porro sancti martyres, quũ hilari uultu tormenta sustinuissent, paratis crucibus eos suspendi fecit & lapidari. Verum quum lapides in iacientes retorquerentur, iussit illos iaculis sagittari: ut saltem leuiori uolatu

ferrum eis infigeretur. Verũtamen nec sic ullo pacto lædebantur martyres, sed potius iacula retro conuersa sagittarios adeo repercutiebant, ut plurimi eorũ deficerent. Cernens itaque præses malitiã suã diuina uirtute superari, iussit eorum pariter capita pręcidi. Quorum corpora religiosi uiri non procul ab Ægæa ciuitate sepelierunt. In Benedictus. Cosmas & Damianus. psallen. Omnes fideles. ut sup. Cõpl. Exultabũt. &c. In uigil. sanctorũ Simonis & Iudę ut in cõmuni apostolorum.

Oratio.

CONcede quæsumus omnipotens deus. Vt sicut apostolorũ tuorum Simonis & Iudæ natalitia gloriosa pręuenimus, sic ad tua beneficia promerenda maiestatem tuam pro nobis ipsi pręueniant. Per dominum. Oratio.

DEus mundi creator & rector, qui beatos apostolos tuos Simonem & Iudam nominis tui gloria sublimasti, exaudi populũ tuũ cum sanctorum tibi patrocinis supplicantem: ut pacis dono proficiat ad fidei & charitatis augmentum. Per dñm. Ad matut. omnia in cõmuni apostolorum.

Lectio. i.

SImon Cananęus, & Iudas Zelotes, apostoli domini, quũ per reuelationẽ spiritus sancti Persidem regionem fuissent ingressi, inuenerunt ibi duos magos, Zaroen & Arphaxat: qui a facie sancti Matthęi apostoli de Æthiopia fugerant. Erat autem doctrina eorũ praua, ita ut etiam magicis artibus totam Persidem corrupissent. Qui quum eorum præstigia, coram rege persarum, eiusque præfecto apostoli, multis miraculis

detegissent, pudore suffusi, ad aliam profecti regionē, & quādā ciuitatem ingressi, ubi sol & luna colebantur, septuaginta idolorum pontifices, ac totā denique regionē, aduersus apostolos cōmouerunt.

Lectio.ij.

Factum est autem ut apostoli, peragratis prouincijs Persidis, ad eandem ciuitatē peruenirent, capti a pontificibus ac populo innumerabili, ducuntur ad templū solis: quibus ingressis, demones clamare cœperunt per ergumenos, quid uobis & nobis apostoli dei uiui, ut in ingressu uestro flāmis exuramur? Cœperunt ergo pontifices apostolis dei uim facere cum populo ut simulachra solis adorarent & lunæ; hanc enim uiolentiam excitauerāt magi contra apostolos. Tunc dixit Iudas ad Simonem, Frater, uideo dominum Iesum Christum nos uocantem. Itidem & Simon respōdit. Diu est quod intueor aspectum domini in medio angelorum.

Lectio iij.

Facto autem silētio dixerunt apostoli. Vt sciatis simulachra ista nō sole sed demonijs plena esse, iubemus huic demonio, & conuersus Simon ad simulachrū solis, precipio (inquit) tibi demon pessime, ut de simulachrō exeas, ipsumque cōminuas & quadrigā eius. Idem fecit & Iudas lunæ simulachro. Tunc uisi sunt ab omni populo duo Æthiopes nigerrimi, qui egressi, cōfractis idolis, ululatū horribilem emiserunt. Omnes illico pontifices in apostolos irruentes eos interfecerunt. Erant autem gaudētes, & deo gratias agentes: quia digni habiti sunt pro nomine dñi pati.

Cætera ut in communi apostolorũ. Eodẽ die ad vesperas, ut in cõmuni apostolorũ in secũdis vesperis, cũ psal. sancti Fidelis, nisi fuerit in die sabbathi, quia tũc dicitur psall. de sancto Saturnino.

In sancti Fidelis martyris, omnia de uno martyre. Ad matutinum.

Lectio. j.

Maximianus Imperator Mediolani residens, iussit exercitũ suũ a Gallorũ prelio remeare in prouinciã. Sanctus uero Fidelis cũ alijs duobus cõmilitonib⁹ suis Exãto & Carpophoro se ab exercitu semouit, & ad Comẽsem ciuitatem pariter peruenerunt. Carpophorus uero & Exantus in loco qui syluula uocatur non procul ab urbe demorati sunt, Fidelis ad lacũ perrexit, ingressusque nauim lacũ nauigauit. Quo audito Maximianus iussit eos persequi, pręcepitque, ut ubicunque eos inuenissent, quãprimũ interimerẽt. Lectio. ij.

Milites igitur quũ peruenissent ubi Exantus & Carpophorus latitabant, simul ut inuenti sunt, eorũ capita præciderunt. Mox Comũ profecti, ac nauẽ ingressi, sanctũ Fidelem insectantur: quẽ, quum inuenissent, illũ affati, aut sacrifica dijs inquiunt, & reuertere nobiscũ ad Cęsarẽ, aut morte pũieris. Quibus sanctus Fidelis. Pœnas quibus me afficere cõminamini, nihil pertimesco, quia ab infantia Christo domino religiose seruiui. Et quãuis in militia sæculari degerim, nõ tamen imperio terreno militaui, sed cœlesti regi obediui. Tunc milites fustibus eũ grauiter cæciderũt; & nisi dijs sacrificaret, affirmabãt eũ cruciatibus perimẽdũ. Lect. iij.

ERudi quæsumus domine populum tuū spiritalibus instrumentis: & quorum pręstas solēnia præuenire, fac eorum & cōsideratione deuotum, & defensione securum. Per dominum. In magnificat. Congregamini omnes, & uidebitis uirtutem qualem dedit dominus sanctis suis.

Oratio.

DA quæsumus domine fidelibus populis omnium sanctorum tuorum semper ueneratione lætari, & eorum perpetua supplicatione muniri. Per dñm. psall. Celebremus diē sanctorum, quasi agni incontaminati & immaculati Christi domini nostri. Cōplet. Sancti tui. &c.

Oratio.

TRibue quęsum⁹ omnipotens deus, omnes sanctos tuos iugiter orare pro nobis, & eos clementer exaudire digneris. Per dñm.

Ad matutinum. R. post hymnum. Gaudete iusti in domino. Rectos decet collaudatio. ℣. Confitemini domino in cythara, in psalterio decem cordarum psallite ei. Rectos.

Euangelium secundum Mathęum.

Lectio. j.

VIdens dominus turbas ascendit in mōtem, & quum sedisset, accesserunt ad eum discipuli eius. Et reliqua.

Ex tractatu sancti Ambrosij Episcopi.

EVangelizaturus enim, & benedictionum de thesauro diuinitatis prompturus oracula, incipit esse sublimior. Hic autem, & si in humili stabat, tamen oculos eleuauit. Quid est enim leuare oculos, nisi interius lumen aperire? Aperuit os suum. Thesauros scilicet sapientiæ & sciētiæ dei, reclusis aditis

templi sui, ora reserauit. Beati inquit pauperes spiritu. Nõ omnes beati pauperes: paupertas enim media est, possunt & boni esse & mali pauperes: ideo dicitur beati pauperes spiritu. Pauper enim spiritu nõ inflatur, non extollitur mente carnis suæ. R. Vidi sanctos congregatos.

In cõmuni martyrum.

Lectio. ii.

PRima ergo ista benedictio est, quũ deposuero omne peccatũ, & exuero omnẽ maliciam, & simplicitate cõtentus fuero, inops malorum, superest ut mores meos tẽperẽ. Quid enim mihi prodest carere sæcularibus, nisi fuero mitis atque mansuetus? Nam qui sequitur uiam rectã, sequitur utique illum qui ait. Discite a me quia mitis sum, & humilis corde. Depone igitur quæ improba sunt, egeto uitijs secundũ bonã paupertatẽ: mitiga affectũ tuum, ut nõ irascaris: quũ hoc feceris, memẽto quia peccator es, & lugeto peccata tua. Et bene tertia benedictio est, peccata deflentis, quia trinitas est quę peccata cõdonat. R. Exultabũt sancti.

Matt. 2.

Lectio. iij.

VIde igitur ordinem. Oportet te pauperem fieri spiritu, humilitas enim spiritus diuitiæ uirtutum sunt. Nisi pauper fueris, mitis esse nõ poteris. Qui mitis est, potest lugere præsentia. Qui inferiora luget, potest desiderare meliora. Qui miseretur, cor suũ mundat: quid est enim mundare animũ, nisi sordem mẽtis abluere? Eleemosyna enim a morte liberat. Patientia uero perfectio est charitatis. Qui autem patitur persequutionem, in ultimo

certamine constitutus, probatur aduersis, ut quum legitime certauerit, coronetur. Hos qui dem gradus uolunt esse uirtutum, per quos ab ultimis ad superiora posfimus ascendere. Denique sicut incrementa uirtutum, ita etiã sunt incrementa præmiorum. Plus est enim dei esse filium, quã posfidere terrã, & cõsolationẽ mereri. Te deum laudamus. In Benedictus. Ecce odor sanctorum dei, tanquam odor agri pleni, quem benedixit deus. Ad crucem. Iustorum animæ. in cõmuni apostolorũ. In Cantemus. Gloriosus in. In Benedicite. Isti sunt qui cõfessi sunt nomen filij dei, ideo coronantur & accipiunt palmas.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui nos omnium sanctorum tuorum merita sub una tribuisti celebritate uenerari, quæsumus. Vt desideratam nobis tuæ propitiationis abundantiam, multiplicatis intercessoribus largiaris. Per dominum nostrum Iesum Christum filium tuum. In Laudate. Te laudent montes & omnes colles, te laudent reges & omnes populi, te laudent principes & omnes iudices terræ, omnes sancti tui te collaudent domine. Capitulũ. Mirabilis deus in sanctis suis. psalmus directus. Beati omnes. fol. 71. hymnus. Æterna Christi munera. psallenda. Sanctorum memoriam colimus, domine te magnificamus, quia tu Christe coronasti eos, qui custodierunt mandata tua: eorum precibus dele iniquitates nostras, et miserere nobis.

Cõplet. Exultabunt sancti. &c.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui nos omnium sanctorũ tuorum multiplici facis celebritate gaudere, concede quæsumus. Vt sicut illorum commemoratione temporali gratulamur officio, ita perpetuo lætemur aspectu. Per dominum. Ad horas epistolæ ut in cõmuni martyrum. Eodem die ad vesperas. Lucern. Timete dominum. Añt. in chõ. Iusti epulẽtur. hymnus. Æterna Christi. ℞. in choro. Interrogaui angelum. ut in vigil. Añt. & psalmi ut in vigil. nisi quod. Gaudete. dicitur totus. cum. Ecce nunc. Oratio. Omnipotens sempiterne deus qui. ut in matutino Añt. Fratres mei. ps. Beati omnes qui timẽt. Oratio. Omnipotens sempiterne deus. uitima in matut. vel dicitur antiphonç ut in matut. Ecce odor sanctorum. ut in Benedictus. ps. Credidi. cũ. Ecce nũc. Orationes. ut supra. Añt. Isti sunt qui confessi. ps. Beati omnes. In magnificat Beati pacifici, beati mundo corde, quoniam ipsi deum uidebunt. Oratio. Da nobis quæsumus dñe. ut in vigil. psallenda. Celebremus diẽ. ut in vigil. Oratio. Tribue quæsumus omnipotens deus. ut supra in vigil. psallẽda de sancto Magno pontifice, deinde dicuntur uesperę mortuorũ, quidam faciunt die sequenti de feria, faciant ut sibi placuerit quandoquidẽ ad id obseruandũ nullus astringitur. Finitis matutinis diei sequentis, siue fiat de feria, siue non dicitur etiam matut. pro defunctis. ut infra.

In sanctorũ martyrum Vitalis & Agricolę, omnia ut in communi martyrum.

Oratio.

SAnctorum Vitalis & Agricolæ quæsumus domine natalitia nobis uotiua resplẽdeant: & quod illis cõtulit excellentia sempiterna, fructibus nostræ deuotionis accrescat. Per dominum nostrum Iesum Christum filium tuum.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui in sanctorum tuorum Vitalis & Agricolæ cordibus flammam tuæ dilectionis accendis, da mentibus nostris eandem fidei charitatisque uirtutem: ut quorum gaudemus triumphis, proficiamus exemplis. Per dominum nostrum Iesum Christum filium tuum. ℣ fallenda. Ego sum uitis uera, uos palmites estis, pater meus agricola est, dicit dominus. Cõple. Sancti tui, &c.

Ad matutinum omnia ut in cõmuni martyrũ. Paßio sanctorum Vitalis & Agricolæ.

Lectio j.

AMbrosius seruus Christi, uocatus Episcopus, dilectißimis fratribus, & uniuersæ plebi in domino æternam salutem. Magna martyrum & præcelsa testimonia, quæ attenuat potius quam explicat sermo. Igitur inuitatus a plebe Bononiensi, negare præsentiam meam nullatenus potui, quia tempus aderat, ut sua dominus mirabilia quę solet ostẽderet. Apophoreta quidem plena sanctitatis & gratiæ mecum detuli: Christi enim nostri principis triumphi sunt martyrum palmę. Ergo quia in me minus est quam præsumebatur, in martyribus plus

reperitur. Sancti martyris nomen Agricola est, cuius sanctus Vitalis seruus fuit antea, nunc consors & collega martyrij. Præcessit seruus, ut præuideret locum: sequutus est dominus secure, quia iam fidem seruuli inuenerat paratam.

Lectio. ii.

QVum sanctus Vitalis cogeretur a persequẽtibus, ut Christum negaret, & ille amplius profiteretur dominum Iesum Christum, omnium tormentorum in eum genera exercentibus, ut non esset in corpore eius sine vulnere locus: orationem fudit ad dominum dicens. Domine Iesu Christe, saluator meus, & deus meus, iube suscipi spiritum meum, ut accipiam coronam, quam angelus tuus sanctus mihi ostendit: & completa oratione, emisit spiritum. Sanctus uero Agricola mitior habebatur moribus, ut ab ipsis etiã inimicis diligeretur: ideoque differebãt eius passionem. Denique post quã nõ acquieuit persequutoribus sanctus Agricola crucifixus est: ut aduertamus illas blãditias eorum non sedulitatis fuisse sed fraudis, per supplicia quæ sancto Vitali exercuerũt, dominum eius sanctum Agricolam terrere uoluerunt.

Lectio. iij.

PAssi sunt autem sancti martyres tẽporibus Diocletiani & Maximiani Imperatorum, sepultique sunt in Iudęorum solo, inter eorum sepulchra, qui dominum Iesum negauerunt: eodem loco mihi dominus noster Iesus Christus eos reuelare

dignatus est. Illic martyrum exuuias requirebamus, tanquam intra spinas rosam eligentes. Circũfundebamur a Iudęis, quum sacra corpora ueherentur: aderat populus Christianus cum plausu & lætitia: dicebant Iudæi flores uisi sunt in terra, Christiani dicebant: alij seminauerunt, nos metimus martyrũ fructus. Detuli ergo munera, quæ meis elegi manibus crucis trophęa, cuius gratiam in operibus agnoscitis. Certe & ipsi demones confitebantur, & ab hominibus mox egrediebantur: & multi qui ęgritudinibus diuersis affligebantur, contingentes sanctorum sudaria sanabantur.

¶ Incipit officium cõmune sanctorũ, & primum. In vigiliis unius apostoli ad vesperas. prius secreto dicuntur. Pater noster. totum & Aue Maria. ℣. Dominus uobiscũ. ℞. Et cũ spiritu tuo. si solus. Domine exaudi orationem meã. &c. Lucer. Lux orta est iusto, & rectis corde Lętitia. ℣. Domin⁹ regnauit exultet terra, lætentur insulæ multæ. Lætitia. Añt. in choro, quæ tamen quoties fit officiũ solenne de vigil. minime dici deberet. nisi in secundis vesperis. Lętabitur iustus in domino, sperabit in eo, & laudabuntur omnes recti corde. Hymnus.

Aeterna Christi munera, & martyrum uictorias, laudes ferẽtes debitas, lætis canamus mentibus.

Ecclesiarũ principes, belli triumphales duces, cœlestis aulæ milites, & uera mundi lumina.

Terrore uicto sæculi, pœnisque spretis corporis, mortis sacræ cõpendio lucem beatam possident.

Traduntur igni martyres, & bestiarum dentibus: armata sæuit ungulis tortoris insani manus.

Nudata pendent uiscera, sanguis sacratus funditur: sed permanent immobiles, uitæ perẽnis gratia.

Deuota sanctorum fides, inuicta spes credentiũ, perfecta Christi charitas mundi triũphat principem.

In his paterna gloria, in his uoluntas spiritus, exultat in his filius, cœlum repletur gaudio.

Te nunc redemptor quæsumus, ut martyrũ consortio iungas precantes seruulos, in sempiterna sæcula.

Gloria tibi domine,

gloria unigenito: una cum sancto spiritu, in sempiterna sęcula. Amē

℣. Dominus uobiscū. ℟. in chō. Clarus apostolus ill. uirtutum gratia pollens. Ad cultum fidei diuina prædicatione multos perduxit.

℣. Beatus uir qui non abijt in concilio impiorum, & in uia peccatorum nō stetit. Ad cultū. replicatio respōsoriorū nō est de necessitate cōscientiæ. Dñs uobiscū.

Añt. Subiecit populos nobis, & gentes sub pedibus nostris. ps. Omnes gentes. fol. 25. cū. Ecce nūc. Kyr. ter.

℣. Dominus uobiscū. Oratio ut in festo illius apostoli. Dñs uobiscū.

Añt. Nimis honorandi sunt amici tui deus, ualde confortatus est principatus eorū. ps. Dñe probasti me. fol. 75. Kyr. Dñs uobiscū. Oratio ut in festo Dñs uobiscū. In magnificat. Per os apostoli sui dominus loquut⁹ est. Kyr. Dñs uobiscū. Oratio. si nulla alia fuerit.

MAiestatem tuā domine suppliciter exoramus. Vt sicut ecclesiæ tuæ sanctus apostolus tuus ill. extitit prædicator & rector, ita sit pro nobis perpetu⁹ suffragator. Per. Dñs uobiscū. psallē. Bene annuntiaui iustitiam tuā domine in ecclesia magna. ℣. Gloria patri. &c. itē. Bene annuntiaui. &c. Cōpl. Sancti tui domine, semper benedicent te, gloriā regni tui dicent semper alleluia alleluia. aliud cōpl. Benedictus es domine deus patrū nostrorū, & laudabilis, & gloriosus in sæcula. Kyr. ter. Oratio.

PRotege quæsumus domine populū tuum: & apostoli tui ill. patrocinio confidentē, perpetua defensione cōserua. Per dominum. ℣. Dñs uobiscū. &c.

Kyr. ter. ℣. Benedicat & exaudiat nos de⁹. ℟. Amen. ℣. Procedam⁹ cum pace. ℟. In nomine Christi. ℣. Benedicamus dño. ℟. Deo gratias. Oratio. Pater noster. &c. Et ne nos inducas. &c. ℟. Sed libera. &c. ℣. Sancta trinitas nos semper saluet & benedicat. ℟. Amen. ℣. Fideliũ animę. &c. Ad matut. Inuitatoriũ. Deus in adiutoriũ meũ intende. ℟. Domine ad adiuuandũ me festina. ℣. Gloria patri. &c. Alleluia. Hymnus. Æterne rerũ conditor. fol. 80. quo finito absolute sequitur. ℟. Iust⁹ ut palma florebit. Sicut cedrus quæ est in libão multiplicabitur. ℣. Bonum est cõfiteri dño, & psallere nomini tuo altissime. Sicut. añt. Laudabilis. Canticũ Benedictus es dñe. fol. 81. in æstate vel vt in hieme. sequitur decuria occurrens. ℣. Iube dñe benedicere. Bñdictio. Christus cum apostolis det nobis gaudia pacis. Amen. Si fuerit de historia sancti. si autẽ fuerit de homilia, uel de textu bibliorum, benedictiones dicuntur ut in prima dñica aduentus fol. 138. ℟. post. j. lectionem. Regnum dei præparatũ est tibi electe dei. Deprecare pro nobis filium dei. ℣. Regnum tuum domine, regnum omniũ sæculorũ, & dñatio tua in omni generatiõe et progenie. Deprecare. ℣. Iube dñe. Bñdict. Merita apostolorũ saluent nos a pœnis infernorũ. Amẽ. ℟. post. ij. lecti. Coronã gloriæ dedit illi de⁹. Vt expugnaret aduersarios suos. ℣. Induit dñs sanctũ suum loricã iustitiæ, & armauit illũ armis fidei. Vt expugnaret. ℣. Iube dñe. bñdict. Supplicatio apostolorum perducat nos ad gaudia regni cœlorũ.

post tertiam lectionem.
Te deum laudamus.
In benedictus. Vos amici mei estis, si feceritis quæ ego præcipio uobis. Kyr. Ad crucem. Iustus in perpetuum uiuet, & apud dominum est merces eius, propterea accipiet regnũ decoris. Kyr. ter. itẽ. Iust⁹ in. &c. Gloria patri. &c. itẽ. Iustus in. &c. Kyr. ter. Oremus. Oratio. Deus qui populum tuũ. fol. 139. In Cantemus. Gloriosus in sanctis, faciens mirabilia, hic deus meus & honorificabo eum. Kyr. ter. Oremus. oratio. Deus qui trib⁹. fol 139. Dñs uobiscũ. In Benedicite. Iam nõ dicã uos seruos sed amicos, quia omnia nota feci uobis. Kyr. ter. Dñs uobiscũ. Oratio. ut in festo. Dñs uobiscũ In Laudate. In hoc cognoscent omnes, quia mei estis discipuli, si di lectionẽ habueritis ad inuicem. Cap. Missus sum apostolus a domino prædicare hominibus uiam salutis. Kyr. ter. Dñs uobiscũ. ps. direct. Beatus uir qui. fol. 62. Gloria in excelsis deo. fol. 87. hymnus. Æterna Christi. Kyr. 12. Dñs uobiscũ. psall. Bene annũtiaui, ut supra. cõpl. Iustus ut palma florebit, sicut cedrus quę est in libano multiplicabitur. Kyr. ter. Oratio. & finitur ut supra in vesperis. Ad tertiam.

Epistola.

Benedictio domini super caput iusti, ideo dedit illi hæreditatẽ, & diuisit illi partem in tribubus duodecim : & inuenit gratiã in conspectu omnis carnis. ℟. Deo gratias. ℣. Missus sum apostolus a domino. ℟. Missus sum. &c. Alleluia alleluia. ℣. Prædicare hominibus uiam salutis. ℟. Alleluia alleluia. ℣. Gloria

patri. &c. ℞. Missus sum. &c. Alleluia alleluia. Item. Missus sum. &c. ℞. Alleluia alleluia Cap. Bene annuntiaui iustitiam tuã domine in ecclesia magna. Allel. Kyr. ter. preces. Pater noster. &c. Ego dixi domine miserere mei. ℞. Sana animam meã quia peccaui tibi. ℣. Conuertere domine ali quantulũ. ℞. Et deprecabilis esto super seruos tuos. ℣. Ostende nobis domine misericordiam tuã. ℞. Et salutare tuũ da nobis. ℣. Dominus uirtutũ nobiscum. ℞. Susceptor noster deus Iacob. ℣. Domine exaudi orationem nostram. ℞. Et clamor noster ad te perueniat. ℣. Exurge Christe adiuua nos. ℞. Et libera nos propter nomẽ tuum. ℣. Dñs uobiscũ. &c. Oratio ut in festo. Dñs uobiscũ. &c. cum tribus. Kyr. ℣. Benedicamus domino. ℞. Deo gratias. Ad sextã.

Epistola.

Magnificauit eũ in conspectu inimicorũ, & in uerbis suis monstra placauit: glorificauit eum in conspectu regum, & beatificauit illum in gloria. ℞. Deo gratias. ℣. Bene annuntiaui iustitiã tuã dñe. Alleluia alleluia. ℣. In ecclesia magna. Allel. allel. ℣. Gloria patri. Cap. Gloria & honore coronasti eum dñe, & cõstituisti eũ super opera manuũ tuarũ, alleluia. Kyr. oratio ut in festo. Ad nonã. Eccl. 45.

Epistola.

Dedit illi præcepta, & legẽ uitæ & disciplinę: excelsum fecit illũ, & elegit illum ex omni carne. ℞. Deo gratias. ℣. Gloria & honore coronasti eum dñe. Allel. allel. ℣. Et cõstituisti eũ super opera manuũ tuarũ. Allel. allel. ℣. Gloria patri. &c. Cap. Per os apo- Eccl. 45.

ftoli sui dominus loquutus est, alleluia. Kyrie. Oratio. Maiestatē dñe. ut supra. Eodem die ad vesperas lucernarium. Exortum est in tenebris lumē rectis corde. ℣. Beatus uir qui timet dominum, in mādatis eius cupiet nimis. Lumen. Istud lucernarium dicitur quotidie de uno martyre & cōfessoribus; quando non fiunt due uesperę. Añt in choro. Lętabitur iustus. ut in uigil. hymnus Æterna Christi. ℟. in choro. Coronā gloriæ dedit. ut in mat. psalmi & antiphone ut in uigil. quarum loco eorū possint dici añt. Vos amici, ut supra. ps. Beati omnes alia añt. Iam nō dicā. ut supra. psalmus. Dñe probasti me, orationes ut in uigil. In mag. & psal. ut in uigil. cū psal. festi sequētis. & hoc in ecclesia; propter populū. priuatim uero potest fieri de utrolibet, iuxta deuotionē dicentis, licet rectius uideatur facere de apostolo, cū psallēda festi sequētis, preser tim quādo illud festum nihil habet de proprio. In festo euangelistarū tantum. ℟. in choro. Clarus euāgelista. & ei In magnificat. Quam speciosi pedes euangelizantiū pacem, euangelizantiū bona. Oratio.

DEus qui es omniū sanctorū tuorū splēdor mirabilis, quique hunc diē beati ill. euangelistę martyrio cōsecrasti, da ecclesię tuę de tāti pōtificis tui festiuitate lætari: ut apud misericordiā tuā & exemplis eius adiuuemur & meritis. Per. psal. Bene euāgelizauit. alsu. Oro.

MAiestatē tuā dñe suppliciter exoramus. Vt sicut ecclesię tuę sanctus euāgelista tuus ill. extitit prędicator & rector, ita sit pro nobis perpetuus suffragator.

Per dñm. reliqua oia de uno martyre si ē mar tyr, uel de uno cōfesso re, ut sanctus Lucas.

In vigil. pluriū apostolo rū, ad vesperas lucern.

Signatū est super nos lumen vultus tui dñe. ℣. Dedisti lętitiā in cor de meo, a tēpore frumē ti. Lumē. Añt in chō. Iusti epulētur, exultent in cōspectu dei, delectē tur in lætitia tua dñe. Hym. Æterna Christi. ℟. in chō. Isti sunt uiri sancti, quos elegit dñs in charitate nō ficta, & de dit illis gratiā sempiter nā. Quorū doctrina sctā fulget ecclesia. ℣. Ecce quā bonū & quā iucun dū habitare fratres in unum. Quorū. Añę & psalmi ut in vigil. vnius apostoli. Oratiōes ut in festo eorum. In magn. Ecce ego mitto uos si cut oues in medio lupo rū, dixit ad discipulos suos dñs, attēdite uobis ab hoibus, trādēt enim uos i cōcilijs & synago gis suis, flagellabūt vos propter me, qui aūt per seuerauerit vsq; in finē ipse salu⁹ erit. Oratio.

DEus qui nos per bea tos apostolos tuos. N. & N. ad cognitio nē tui nominis uenire tribuisti, da nobis eorū gloriā sempiternam, & proficiendo celebrare, & celebrando profice re. Per dominū. psall. Vos qui sequuti estis me, sedebitis super se des, iudicantes duode cim trib⁹ Israel. Cōpl. Sancti tui. &c. Oratio.

EXaudi nos deus sa lutaris noster: & a postolorū tuorū. N. & N. tuere præsidijs, quo rū donasti fideles esse doctrinis. Per dominū.

Ad matut. ℟. post hym. Iustorū aię in manu dei sunt. Et nō tanget illos tormētū malitiæ. ℣. Et si corā hominib⁹ tormē ta passi sunt, spes illorū immortalitate plena est. Et non. aliud. ℟. Gau dete iusti in domino.

Rectos decet collauda
tio. ℣. Confitemini do
mino in cithara, i psalte
rio decẽ chordarũ psal
lite ei. Rectos, benedi
ctiones ut supra de uno
apostolo. ℟. post pri
mã lectionem. Isti sunt
viri, ut supra in vespe
ris. ℟. post secundã le
ctionẽ Isti sunt sancti
martyres, Christi disci
puli, qui peruenerunt
ad martyrij palmã, &
passi sunt pro domino.
Dedit eis deus potesta
tẽ infirmos sanarę. ℣.
Sancti omnes per fidẽ
deuicerunt regna, ope
rati sunt iustitiã, adepti
sunt repromissiones.
Dedit eis. post tertiã
lectionẽ. Te deũ lauda
mus. In Benedictus.
Vos amici mei, ut sup.
de uno apostolo. Ad
crucem. Iustorum ani
mæ in manu dei sunt, &
nõ tanget illos tormen
tum malitiæ: tanquam
aurũ in fornace proba
uit eos, & regnabit su
per illos dominus in
perpetuũ. Orationes se
ãrẽtę. fol 139. In Cã
temus Gloriosus in san
ctis, ut supra de uno a
postolo. In Benedictie.
lam nõ dicã. ut supra,
Orationes ut in suis fe
stis In Laudare. In hoc
cognoscent. Capitulũ.
In omnem terram exi
uit sonus apostolorũ, &
in fines orbis terræ uer
ba eorum. ps. directus,
Beati oẽs qui, fol. 71.
hymnus. Æterna Chri
sti. psall. Vos qui se
quuti, ut supra compl.
Exultabunt sancti in
gloria, lętabuntur in cu
bilibus suis. Kyr. ter.
Ad tertiam. Epistola.

IAm nõ estis hospites Eph
& aduenæ, sed estis 2.
ciues sanctorũ, & dome
stici dei, superædificati
super fundamentũ apo
stolorũ & prophetarũ.
℟. Deo gratias, ℣. In
omnẽ terram exiuit so
nus apostolorũ. Alle
luia alleluia. ℣. Et in
fines orbis terræ uerba
eorũ. Alleluia alleluia.
℣.

℣. Gloria. Cap. Nimis honorandi sunt amici tui deus, ualde confortatus est principatus eorum, alleluia. Kyr. Oratio ut in festo.

Ad sextam. Epistola.

IVsti in perpetuum uiuent, & apud dominum est merces eorum: ideo accipient regnum decoris, & diadema speciei de manu domini. ℟. Deo gratias. ℣. Nimis honorandi sunt amici tui deus. Alleluia alleluia. ℣. Valde confortatus est principatus eorum. Allel. allel. ℣. Gloria. Cap. Constitues eos principes super omnē terram, memores erūt nominis tui domine, alleluia. Kyr. Oratio ut in festo.

Ad nonam. Epistola.

iſ. FVlgebunt iusti, & tanquam scintillæ in arūdineto discurrent: iudicabunt nationes, & dominabūtur populis, & regnabit dominus illorum in perpetuum. ℟. Deo gratias. ℣. Constitues eos principes super omnē terrā. Alleluia alleluia. ℣. Memores erunt nominis tui domine. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. Cap. In hoc cognoscēt omnes, quia mei estis discipuli, si dilectionē habueritis ad inuicem, alleluia. Kyr. Oratio si propria desuerit. Exaudi nos de⁹ salutaris. ut supra.

Eodem die ad vesperas lucer. Timete dominū. Sancti eius. ℣. Benedicam dominū in omni tempore, semper laus eius in ore meo. Sancti. Añt. in choro. Iusti epulētur. ut supra. hymnus. Æterna Christi munera. ℟. in choro. Isti sunt sancti martyres ut in matut. añt. & psalmi eodē modo quo dictum est supra in secundis vesperis vnius apostoli. orationes ut in festo In magnificat. In hoc cognoscent.

ut supra de uno apostolo. oratio. Deus qui nos per beatos apostolos. ut in .j. vesperis, psallē. Vos qui sequuti. &c. oratio Exaudi nos deus &c. cū psal. festi sequē tis, eo ritu ut dictū est supra de uno apostolo, in secundis vesperis.

¶ In festo unius martyris ad vesperas lucer. Lux orta. ut supra de uno apostolo, aliud luc. Exortū est. ut sup. añt. in chō. Lętabitur iust⁹. supra hymnus si fuerit martyr & pontifex. Æterna Christi. alius hymn⁹ si fuerit martyr tantū, uel etiā sacerdos & diaconus. Hymnus.

Deus tuorū militū sors, & corona, & præmiū, laudes canen tes martyris absolue ne xu criminis.

Hic testis ore protulit, quod cordis arca credidit: Christum sequen do repperit effusionē sanguinis.

Hic nempe mundi gaudia, & blandimenta noxia, caduca rite deputans, peruenit ad cœlestia.

Tempsit tyranni uincula, diras catenas, uerbera: & uoce clara nuntiat deū creasse omnia.

Pœnas cucurrit fortiter, & sustulit uiriliter: pro te effundens sanguinē ęterna dona possidet.

Ex hoc furor uesaniæ iussit perimi martyrē: iustumque terris obrui, quem regna cœli continent.

Hinc nos precātes supplices te poscimus piissime, in hoc triumpho martyris, dimitte noxam seruulis.

Ut partem eius muneris hæreditemus congrui: lætemur in perpetuum, iuncti polorum atrijs.

Gloria tibi domine. An in choro. Posuit corōnām capiti meo, & circundedit me dominus muro salutis. Ad expu

gnandū hostes, & omnes inimicos. ℣. Benedictus dominus deus meus, qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum. Ad expugnandū. aliud ℟. Ante te domine paratus sum uictimam sanguinis fundere, quia propter te multa sustinui, tu es deus. Defende me, & libera me ab ijs qui persequuntur me. ℣. Eripe me domine ab homine malo, & a uiro iniquo. Defende. Añt. Posuisti domine in capite eius coronam de lapide pretioso. ps. Domine in uirtute. fol. 80. com. Ecce nunc.

Oratio.

DA nobis quæsumus domine beati martyris tui ill. passione gloriari: ut eius semper & patrocinijs confidamus, & fidem congrua deuotione sectemur Per dominū. Añt. Lætabitur iustus in domino, sperabit in eo. ps. Exaudi deus uocē meam. fol. 33. Oratio.

PRæsta quæsumus omnipotens deus, Vt beati martyris tui ill. uenerantes natalitia, & fidei muniamur auxilio, & magnifico proficiamus exemplo. Per dominū. In magnificat. Fecit mihi magna dominus qui potens est, & sanctum nomē eius. alia añt. Qui uult post me uenire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me, dicit dominus. alia añt. Sancte ill. martyr Christi, fiduciam habes, intercede pro nobis. Oratio.

BEati martyris tui ill. domine solēnia recēsentes, quæsumus ut eius auxilio tua beneficia capiamus, pro quo tibi laudes offerimus, Per dominum nostrum. psalm. Lex dei eius in corde ipsius, & non supplantabuntur gressus eius.

alia psall. Lætabitur iustus in domino alleluia, sperabit in eo alleluia, & laudabuntur omnes recti corde, alleluia, alleluia. Cap. Sancti tui. &c. Oratio.

VT tibi domine placere possimus, beati martyris tui ill. precibus adiuuemur. Per dominum nostrum. Ad matutinũ. ℟. post hymnũ. Iust⁹ ut palma. supra in cõmuni unius apostoli. In sabbathis nũquã dicitur añt. ad crucem, sed dicitur solũ añt. Gloriosus in sanctis. uel alia si propria fuerit, canticũ. Cantemus domino. & hoc in primo nocturno antequã dicatur Beati immaculati. Iube domine benedicere. bñdictio. si fuerit de historia sctĩ. Passio sanctorũ iustificet nos in fine sæculorũ. si autẽ fuerit de euangelio, dicitur ut supra. quando nulla ponitur lectio propria, dicũtur sequentes lectiones. Euangelium secundum Matthæum. Lectio. j.

QVi uult post me uenire, abneget semetipsum, & tollat crucẽ suã, & sequatur me. Et reliqua. Homilia beati Gregorij papæ.

QVia dominus ac redemptor noster nouus homo uenit in mundum, noua præcepta edidit mundo. Vitæ etenim nostræ ueteri in uitijs enutritæ, contrarietatẽ opposuit nouitatis suæ. Quid enim uetus, quid carnalis homo nouerat, nisi sua retinere, aliena rapere si posset, concupiscere si non posset. Sed cœlestis medicus singulis quibusque uitijs obuiantia adhibet medicamenta. ℟. Coronauit te dominus corona iustitiæ. Stola gloriæ suæ circundedit te, & habitat in te deus sanctus Israel. ℣. Certamen bonum certasti,

cursum consumasti, reposita est tibi corona iustitiæ. Stola. benedictio. Ad consortiũ sanctorũ deducat nos rex angelorum. Amen.

Lectio ij.

NAm sicut arte medicinæ, calida frigidis, frigida calidis curantur: ita dominus noster contraria opposuit medicamenta peccatis: ut lubricis continentiã, tenacibus largitatem, iracundis mansuetudinem, elatis præciperet humilitatem. Certe cũ sequẽtibus mandata noua proponeret, dixit. Nisi quis renuntiauerit omnibus quæ posidet, nõ potest meus esse discipulus. Ac si aperte dicat. Qui per uitã ueterem aliena cõcupiscitis, per nouæ cõuersationis studiũ & uestra largimini. ℞. Posuisti domine in capite eius coronam De lapide pretioso. ℣. Vitam petijt a te, & tribuisti ei longitudinem dierum in sæculũ sæculi. De lapide. Benedictio. Cuius colimus festum, intercedat pro nobis ad dominũ. Amen. Lectio iij.

QVid uero in hac lectione dicat audiamus. Qui vult uenire post me, abneget semetipsum. Ibi dicitur ut abnegemus nostra, hic dicitur ut abnegemus nos. Et fortasse laboriosum nõ est homini relinquere sua, sed ualde laboriosum est relinquere semetipsum. Minimum quippe est abnegare quod habet, ualde autem multũ est abnegare quod est. Nõ tantum sufficit nostra relinquere, nisi relinquamus & nos. In Benedictus. Gloria & honore coronasti sanctũ tuũ domine. Ad cruce. Iustus in perpetuum & c. ut in cõmuni unius apostoli. orationes secrete. fol. 139. In Benedicite. Tu dñs

benedices iustũ. oratio Da nobis quæsum⁹ domine. ut supra in vesperis. In Laudate. Lætabitur iustus. ut supra. Cap. Posuisti domine in capite eius coronam de lapide pretioso. ps. direct⁹. Beatus uir qui. fol. 62. hymn⁹. Deus tuorũ militum. ut supra psal. Custodiuit anima mea testimonia tua, & dilexit illa nimis. Cõpl. Iustus ut palma. &c. oratio. Vt tibi domine. ultima in vesperis.

Ad tertiam. Epistola.

Iac. 1. BEatus uir qui suffert tentationẽ, quoniam quũ probatus fuerit, accipiet coronã uitæ, quã repromisit deus diligentibus se. R. Deo gratias. ℣. Posuisti domine super caput eius. Alleluia alleluia. ℣. Coronã de lapide pretioso. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Lætabitur iustus in domino, sperabit in eo, & laudabuntur omnes recti corde, alleluia. Kyr. &c. Oratio. Da nobis quæsumus domine.

Ad sextam. Epistola.

Sapi 10. IVstum deduxit dominus per uias rectas, & ostendit illi regnum dei, & dedit illi scientiam sanctorũ: honestauit illum in laboribus, & in fraude circũuenientiũ illũ astuit illi, & honestum fecit illũ. R. Deo gratias. ℣. Amauit eum dominus & ornauit eũ. Alleluia alleluia. ℣. Stolam gloriæ induit eum. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. Cap. Iustus in perpetuũ uiuet, & apud dominum est merces eius, alleluia. Kyr. &c. Oro. Præsta quæsumus omnipotens deus. ut in vesperis.

Ad nonam. Epistola.

Eccl 31. BEatus uir qui inuentus est sine macula, & qui post aurũ non abijt, nec sperauit in pecuniæ thesauris. R. Deo gratias. ℣. Magna est

gloria eius in salute tuã domine. Alleluia alleluia. ℣. Gloriã & magnã decorem impones super eũ. Allel. allel. ℣. Gloria. Cap. Iustus ut palma florebit, sicut cedrus quæ est in libano multiplicabitur, alleluia. Kyr. &c. Oratio. Vt tibi dñe. ut supra.

¶ In festo unius martyris põtificis, sacerdotis, vel diaconi, ad vesperas lucer. ut supra. hymnus. Æterna Christi. pro põtifice tantũ. ℟. in choro. Ante te domine paratus sum. ut supra. Añ. Posuisti domine. ps. Dñe in virtute. ut supra. Oratio.

Beati pontificis & martyris tui ill. nos quæsumus domine prę clara comitetur oratio: & misericordiã tuam nobis indesinenter imploret. Per dominum. Añ. Calicem salutaris accipiã, & nomen domini inuocabo. ps. Credidi. fol. 64. Oratio.

Beati pontificis & martyris tui ill. nos quæsumus domine gloriosa merita prosequantur, quæ fragilitatem nostrã & precibus tueantur & meritis. Per dominũ. In mag. Qui vult post me. ut su. Oratio. Beati pontificis & martyris tui ill. domine solẽnia recensentes. ut supra in vesperis unius martyris tantum. psal. Lex dei eius. Oratio. Vt tibi domine. &c. Ad matutinum. ℟. post hymnũ. Iust⁹ ut palma. ut supra benedictiones ut supra. Euangelium secundum Mattheum. Lectio. j.

Nolite putare quod uenerim mittere pacẽ in terrã: nõ ueni pacem mittere sed gladiũ. Et reliqua. C. 10.

Ex tractatu sancti Hieronymi.

Supra dixerat, quod dico uobis in tenebris, dicite in lumine: et quod in aure auditis, prædicate super tecta:

nunc infert quid post prædicationem sequatur ad fidẽ Christi. Totus orbis contra se diuisus est : unaquæque domus & infideles habuit & credentes. Et propterea bellũ missum est bonum, ut rũperetur pax mala. Veni separare hominem aduersus patrem suum, & filiam aduersus matrem suam, & inimici hominis domestici eius. ℟. Coronauit te dominus. ut supra. Lectio. ij.

C. 71 Hic locus proprie hisdem uerbis in Michæa scribitur. Qui amat patrem aut matrẽ plusquã me, nõ est me dignus. Quod autem promiserat nõ ueni mittere pacem sed gladiũ, & diuidere homines aduersus patrem & matrem & socrum, nequis pietatẽ religioni anteferret, subiecit dicens: qui amat patrem aut matrem plusquã me. Et in cantico canticorũ legimus. Ordinauit in me charitatem. Hic ordo in omni affectu necessarius est. ℟. Posuisti domine in capite. ut supra. Lectio. iij.

Ama post deum, patrem, ama matrem, ama filios. Si autem necessitas uenerit, ut amor parentũ ac filiorũ dei amori cõparetur, & nõ possit utrunque seruari : odium in suos, pietas in deum est. Non ergo prohibuit amari patrẽ aut matrem, sed signanter addidit : qui amat patrem aut matrẽ plusquã me : & qui nõ accipit crucem suã & sequitur me, nõ est me dignus. In alio euangelio scribitur : qui non crucem suam quotidie portat. Ne semel putemus fidei ardorẽ posse sufficere, semper crux portãda est : ut semper nos Christũ amare doceamus. In benedictus. Ill. martyris festa recolimus, qui pro Christi

nomine tormenta sustinuit. Ad crucē. Iustus in perpetuū. ut supra. Orationes secretæ fol. 139. In Cantemus. Gloriosus. In Benedicite. Qui mihi ministrat me sequatur, ut ubi ego sum, illic & minister meus erit. Oratio ut supra in vesperis. Beati pontificis. In Laudate. Volo pater ut ubi ego sum, illic sit & minister meus. Cap. Posuisti domine. &c. psalmus dilectus ut supra. Hymnus si fuerit pontifex tantum. Æterna Christi. psall. Custodiuit anima. &c. Oratio. Beati pōtificis &c. Epistolæ ad horas ut supra de uno martyre, cū suis tamen orationibus, & quādo dicitur Beati pontificis. potest etiam dici Beati sacerdotis. vel. Leuitę. &c. ¶ In festo plurimorū martyrum, ad vesperas lucer. Signatū est. vel. Timete dominum, ut supra, de apostolis. Aāt. in chō. Iusti epulētur. ut supra hymn⁹. Æterna Christi. ℞. in choro. Verūtamen iusti cōfitebuntur nomini tuo, & habitabunt recti cū vultu tuo Dñe. ℣. Eripe me domine ab homine malo, & a uiro iniquo libera mę Domine. Aāt. In conspectu sanctorū psallā tibi domine. ps. Confitebor tibi domine. fol. 74. cum. Ecce nunç.

Oratio.

PRotector fidelium deus, & sanctarū lumen animarum, supplicum tuorum preces dignanter exaudi. Vt spiritalium uirtutū amore flagrantes, beatissimorum martyrum tuorū. N. & N. consortio copulemur. Per dñm. Aāt. Pretiosa in conspectu domini mors sanctorū eius. ps. Credidi. fol. 64. si fuerint fratres. Aāt. Ecce quam bonum & quā iucun-

dum, habitare fratres in unum. ipse. Sicut unguentum. fol. 73.

Oratio.

DEus qui sanctis tuis copiosa fide pugnantibus, ipsius certaminis gloriã tribuisti, annue quæsumus. Vt eam in nobis suis patrocinijs operẽtur, quã sibi præstitam per tuã gloriã didicerunt. Per dominũ. In magnificat. Respexit dominus ad humilitatẽ sanctorũ suorum. alia ãnt. Nolite timere eos qui occidunt corpus, animã autem non possunt occidere, dicit dominus. Oratio.

DEus uita & fortitudo iustorum, da nobis in tua gratia amare quæ recta sunt: ut te custode seruati ab omnibus huius uitæ periculis liberemur. Per dominum nostrum. psal. Iusti & sancti in domino gaudete, uos elegit dominus in hæreditatem sibi. alia. Psallite domino sancti eius, & confitemini memoriæ sanctitatis eius. alia. Lætamini in domino & exultate iusti, & gloriamini omnes recti corde. Cõple. Sancti tui domine. &c. Oratio.

PRęsta quęsum⁹ omnipotens deus, ut non desinant sancti tui pro nostris tibi supplicare peccatis, a quib⁹ te uoluisti pro peccatoribus exorari. Per dominum nostrum. Ad matutinũ. ℟. post hymnũ. Iustorũ animę in manu. ut in cõmuni apostolorum. aliud. ℟. Gaudete iusti in domino. &c. Iube domine benedicere. Benedictio. Passio sanctorum. ut in cõmuni unius martyris. Euangelium secundum Ioannem. Lectio. j.

SIcut Dilexit me pater, & ego dilexi uos, manete in dilectione mea. Et reliqua. C.1

Homilia beati Gregorij papæ.

QVum cuncta sacra eloquia plena sint dominicis pręceptis, quid est quod de sola dilectione, quasi de singulari mandato dominus dicit. Hoc est praeceptum meũ, ut diligatis inuicem: nisi quia omne mandatũ de sola dilectione est, & omnia unũ pręceptũ sunt: quia quicquid pręcipitur, in sola charitate solidatur. Vt enim multi arboris rami ex una radice prodeunt, sic multae uirtutes ex una charitate generantur. Nec habet aliquid uiriditatis ramus boni operis, si nõ manet in radice dilectionis. ℟. Vidi sanctos congregatos, sicut rosę germinãtes, sub umbra montis. Et sicut lilia odorẽ suauitatis habentes. ℣. Sub umbra domini requiescunt iusti, & sicut uitis florebit memoria eorum. Et sicut. Benedictio. Ad consortiũ sanctorũ: ut supra. Lectio. ij.

PRaecepta ergo dominica multa sunt, & unum: multa per diuersitatem operis, unũ in radice dilectionis. Qualiter autem ista dilectio sit tenenda, ipse insinuat: qui in plerisque scripturae suae sententijs, & amicos iubet diligere in se, & inimicos diligere propter se. Ille enim ueraciter charitatem habet, qui & amicũ diligit in deo, & inimicũ diligit propter deum. Nam sunt nonnulli, qui diligunt proximos, sed per affectũ cognationis & carnis: quibus tamen in hac dilectiõe sacra eloquia nõ contradicunt. Sed aliud est quod sponte impẽditur naturę, aliud quod pręceptis dominicis ex charitate debetur obediẽtię. ℟. Exultabũt sancti in gloria. Laetabuntur in cubilibus suis. ℣. Cantate domino canticũ nouũ.

laudatio eius in ecclesia sanctorum. Lætabuntur. Benedictio. Quorum colimus festum ipsi intercedant pro nobis ad dominū. Amen. Lectio. iij.

QVa in re fratres charissimi, solerter intuendū est, quod antiquus hostis, dum mentem nostrā ad rerum temporalium dilectionem trahit, infirmiorem contra nos proximum excitat, quia ea ipsa quæ diligimus auferre molitur. Nec curat antiquus hostis hæc faciens, ut terrena tollat: sed ut charitatem in nobis feriat. Nam in odio repente exardescimus, & dum foris invicti esse cupimus, intus grauiter ferimur: dum parua foris defendimus, intus maxima amittimus. Quia dum rem diligimus temporalem, ueram amittimus dilectionem. Omnis quippe qui nostra tollit inimicus est. Sed si odio cœperimus habere inimicum, intus est quod perdimus. In Benedictus. Gaudete sancti ante conspectum agni, uobis paratum est regnū ab origine mundi. Ad crucem. Iustorum animæ: ut supra. Orationes secretę. fol 139 In Cantemus. Glorio sus. ut supra. In Benedicite. Sancti & humiles corde benedicite domino, Oratio.

DEus qui glorificaris in concilio sanctorum martyrum tuorum. N. & N. respice ad preces humilitatis nostræ. Et quorum solennia celebramus, eorum precibus adiuuari mereamur. Per dñm. In Laudate. In sanctis eius laudate deū. Capi. Mirabilis deus in sanctis suis. ps. directus. Beati omnes qui. fol. 71. Hymnus. Æterna Christi. psallen. Sancti tui domine florebunt si

cut lilia, & sicut odor Libani erunt ante te. Cōpl. Exultabunt sancti. &c. Oratio.

DEus qui nos in sanctorum. N. & N. solennitate lætificas, & imitatione excitas ad profectum, tribue quę sumus. Vt quos ueneramur, meritis horum piæ conuersationis sequamur exemplis. Per dominum. Ad tertiam. Epistola.

br. SAncti per fidem de uicerunt regna, ope rati sunt iustitiam, adepti sunt repromissiones in Christo Iesu domino nostro. R. Deo gratias. ℣. Iustorum animę in manu dei sunt. Alleluia alleluia. ℣. Et nō tanget illos tormen tum mortis. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Iusti autē in perpetuū uiuent, & apud dominum est merces eorum, alleluia. Kyr. Oratio. Deus uita & fortitudo. ut supra.

Ad sextam. Epistola.

IVstorum animæ in manu dei sunt, & nō tanget illos tormentū malitiæ: nisi sunt oculis insipientium mori, illi autem sunt in pace. R. Deo gratias. ℣. Iusti autē in perpetuum uiuēt. Alleluia alleluia. ℣. Et apud dominum est merces eorum. Alle luia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Lætamini in domino & exultate iusti, & gloriamini omnes re cti corde, alleluia. Kyr. Oratio. Præsta quæsumus omnipotens deus, Vt non. ut supra. Sapiē. 3.

Ad nonam. Epistola.

SCimus quoniam di ligentibus deū omnia cooperantur in bo num ijs qui secundum propositum uocati sunt sancti. R. Deo gratias. ℣. Exultent iusti in cōspectu dei. Alleluia alle luia. ℣. Delectentur in lætitiā tua domine. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Exulta Ro. 8.

bunt sancti in gloria lætabuntur in cubilibus suis, alleluia. Kyr.

Oratio.

DEus qui sanctis tuis coronã dedisti, & peccatoribus ueniã nõ negasti, omnes exaudi, & omnium miserere. Per dominũ nostrum. Eodem die ubi fit festũ, ad vesperas. Lucer. Timete. Añt. in choro. Iusti epulẽtur. hymn⁹. Æterna Christi. ℞. in choro. Isti sunt triumphatores & amici dei, qui cõtemnentes iussa principum, meruerũt pręmia æterna. Modo coronantur & accipiũt palmas. ℣. Isti sunt qui lauerunt stolas suas in sanguine agni, & sequuntur agnũ quocunque ierit. Modo coronantur. Añt. & psalmi ut in vigil. uel loco eorum possunt dici añt. Ad honorẽ sanctorum cõcurrite populi, uidete gloriã dei, ecce quid meruerunt qui Christũ dominũ nõ negauerũt. ps. Credidi. cum. Ecce nunc.

Oratio.

OMnium uirtutum deus bonorũque largitor, da quæsumus. Vt beatissimorũ martyrum tuorũ N. & N. semper nobis sint & honoranda solennia, & desiderata pręsidia. Per dominũ nostrũ. Añt. Isti sunt qui cõfessi sunt nomẽ filij dei, ideo coronantur & accipiunt palmas. ps. Beati oẽs qui. fol. 71.

Oratio.

DEus qui nos cõcedis sanctorũ martyrũ tuorũ, N. & N. natalitia colere, da nobis in æterna beatitudine de eorũ societate gaudere. Per dominum nostrũ. In magnificat. Gaudete gaudio magno martyres Christi, gaudete & exultate, quia merces uestra magna est in cœlis. Oratio. Præsta quæsumus omnipotẽs

deus, ut supra, in vigil. psal. Sanguis sanctorũ martyrum pro Christo effusus est in terra, ideo adepti sunt munera sempiterna. Cõplet. Sancti tui dñe. Oratio. Deus qui sanctis tuis coronam. ut supra.

Ad nonam.

¶ In festo unius ponti ficis ad vesperas lucer. Lux orta. aliud. Exortum est. ut in cõmuni unius apostoli. Añt. in choro, Lætabitur iustus in domino. ut in cõmuni unius apostoli.

Hymnus.

Iesu corona celsior, & ueritas sublimior, qui cõfitenti seruulo reddis perenne prę mium.

Da supplicanti cœtui obtentu huius optimi, remissionem criminũ, rũpendo nexũ uinculi.

Anni recurso tempore dies refulxit lumine, quo sanctus hic de corpore polum migrauit præpotens.

Hic uana terrę gaudia, & lutulenta prædia, polluta sorde deputãs, ouans tenet cœlestia.

Te Christe rex piissime hic confitendo iugiter, calcauit hostẽ fortiter superbum ac satellitem.

Virtutum actu & fide, confessionis ordine ieiuna membra deferens, dapes supernas obtinet.

Plus currit in certamine confessor ipse sustinens quam martyr ictum sufferens, mucrone fundens sanguinem.

Proinde te piissime precamur omnes supplices ut huius almi gratia nobis remittas debita.

Gloria tibi dñe, gloria. R. in choro. Iurauit dominus & non pœnitebit eum, tu es sacerdos in æternum. Secundum ordinem Melchisedec.

℣. Dixit dominus domino meo sede a dextris meis. Secundum. Añt. Pastor magne ill. sancte te deprecamur ora pro nobis. ps. Dilexi quia. fol. 63. cum. Ecce nunc.

Oratio.

DA quæsumus omnipotens deus: ut beati ill. confessoris tui atque põtificis ueneranda solennitas, & deuotionem nobis augeat & salutem. Per dominũ. Añt. Summe sacerdos ill. pastor egregie, ora pro nobis deum. ps. Credidi propter. fol. 64. Oratio.

BEatus confessor atque pontifex tuus ill. quæsumus domine sua nos intercessione lætificet: & pie faciat in sua solẽnitate gaudere. Per dominum. In mag. Beatus ille seruus, quẽ quum uenerit dominus eius, inuenerit uigilantem.

Oratio.

PLebs tua domine lætetur tuorum honore sanctorum: & eius percipiat intercessione uotiua subsidia, cuius patrocinijs gloriatur. Per dominum nostrũ. psall. Confessor sancte, sacerdos magne, beate ill. intercede pro nobis. Cõple. Sancti tui. &c.

Oratio.

EXaudi domine preces nostras, & intercessione beati confessoris atque pontificis tui ill. nos tuere ubique præsidijs. Per dominum nostrum. Ad matutinũ. R. post hymnum. Beatus homo quẽ tu erudieris domine, & de lege tua docueris eum. Vt mitiges eum a diebus malis. ℣. Quoniam non repellet dominus plebem suã, & hæreditatẽ suam nõ derelinquet. Vt mitiges. Iube domine benedicere. Benedictio si legatur de historia. Confessorum merita perducant

cant nos ad cœlestia re gna. Amen.

Euangelium secundum Ioannem. Lectio. i.

EGo sum pastor bonus, bonus pastor animã suam ponit pro ouibus suis. Et reliqua.

Homlia beati Gregorij papæ.

AVdistis fratres charissimi ex lectione euangelica eruditionẽ uestram, audistis & periculum uestrum. Ecce enim is qui non ex accidenti dono, sed essentialiter bonus est, dicit. Ego sum pastor bonus: atque eiusdem bonitatis formam quã nos imitemur adiungit dicens. Bonus pastor animam suam ponit pro ouibus suis. Fecit quod monuit, ostendit quod iussit. Bonus pastor animam suam pro ouibus posuit: ut in sacramentum nostrum corpus suũ & sanguinem uerteret: & oues quas redemerat, carnis suæ alimento satiaret. ℟. Homo iste impleuit omnia quæ loquutus est ei deus, & dixit ad eum, ingredere in requiem meam. Quia te uidi iustum coram me ex omnibus gentibus. ℣. Euge serue bone & fidelis, intra in gaudium domini dei tui. Quia te. Benedictio. Noster sit pius intercessor, gloriosus iste cõfessor. Amẽ.

Lectio. ij.

OStensa nobis est de cõtemptu mortis uia quam sequamur, apposita forma cui imprimamur. Primum nobis est exteriora nostra misericorditer ouibus eius impendere; postremũ uero (si necesse est) etiam mortem nostrã pro eisdem ouibus ministrare. A primo autẽ hoc minimo peruenitur ad postremum maius. Sed quũ incõparabiliter longe sit melior anima qua uiuimus, terrena substantia quã exte

nunc infert quid post prædicationem sequatur ad fidē Christi. Totus orbis contra se diuisus est: unaquæque domus & infideles habuit & credentes. Et propterea bellū missum est bonum, ut rūperetur pax mala. Veni separare hominem aduersus patrem suum, & filiam aduersus matrem suam, & inimici hominis domestici eius. R. Coronauit te dominus. ut supra. Lectio. ij.

C.71 Hic locus proprie hisdem uerbis in Michæa scribitur. Qui amat patrem aut matrē plusquā me, nō est me dignus. Quod autem promiserat nō ueni mittere pacem sed gladiū, & diuidere homines aduersus patrem & matrem & socrum, nequis pietatē religioni anteferret, subiecit dicens: qui amat patrem aut matrem plusquā me. Et in cantico canticorū legimus. Ordinauit in me charitatem. Hic ordo in omni affectu necessarius est. R. Posuisti domine in capite. ut supra. Lectio. iij.

Ama post deum, patrem, ama matrem, ama filios. Si autem necessitas uenerit, ut amor parentū ac filiorū dei amori cōparetur, & nō possit utrunque seruari: odium in suos, pietas in deum est. Non ergo prohibuit amari patrē aut matrem, sed signanter addidit: qui amat patrem aut matrē plusquā me: & qui nō accipit crucem suā & sequitur me, nō est me dignus. In alio euangelio scribitur: qui non crucem suam quotidie portat. Ne semel putemus fidei ardorē posse sufficere, semper crux portāda est: ut semper nos Christū amare doceamus. In benedictus. Ill. martyris festa recolimus, qui pro Christi

nomine tormenta sustinuit. Ad crucē, Iustus in perpetuū. ut supra. Orationes secretæ fol. 1 3 9. In Cantemus. Gloriosus. In Benedicite. Qui mihi ministrat me sequatur, ut ubi ego sum, illic & minister meus erit. Oratio ut supra in vesperis Beati pontificis. In Laudate Volo pater ut ubi ego sum, illic sit & minister meus. Cap. Posuisti domine. &c. psalmus directus ut supra. Hymnus si fuerit pontifex tantum. Æterna Christi. psall. Custodiuit anima. &c. Oratio, Beati pōtificis &c. Epistolæ ad horas ut supra de uno martyre, cū suis tamen orationibus, & qn̄do dicitur Beati pontificis, potest etiam dici Beati sacerdotis. vel Leuitę. &c. ¶ In festo plurimorū martyrum, ad vesperas lucer. Signatū est. vel. Timete dominum, ut supra de apostolis. Añt. in chō. Iusti epulētur. ut supra hymn⁹. Æterna Christi. R. in choro. Verūtamen iusti cōfitebuntur nomini tuo, & habitabunt recti cū vultu tuo Dñe. ℣. Eripe me domine ab homine malo, & a uiro iniquo libera me Domine. Añt. In conspectu sanctorū psallā tibi domine. ps. Confitebor tibi domine. fol. 7 4. cum. Ecce nunc,

Oratio.

PRotector fidelium deus, & sanctarū lumen animarum, supplicum tuorum preces dignanter exaudi. Vt spiritalium uirtutū amore flagrantes, beatissimorum martyrum tuorū. N. & N. consortio copulemur. Per dñm. Añt. Pretiosa in conspectu domini mors sanctorū eius. ps. Credidi. fol. 6 4. si fuerint fratres. Añt. Ecce quam bonum & quā iucun-

dum, habitare fratres in unum. ipse. Sicut unguentum. fol. 73.

Oratio.

DEus qui sanctis tuis copiosa fide pugnantibus, ipsius certaminis gloriã tribuisti, annue quæsumus. Vt eam in nobis suis patrocinijs operẽtur, quã sibi præstitam per tuã gloriã didicerunt. Per dominũ. In magnificat. Respexit dominus ad humilitatẽ sanctorũ suorum. alia ãnt. Nolite timere eos qui occidunt corpus, animã autem non possunt occidere, dicit dominus. Oratio.

DEus uita & fortitudo iustorum, da nobis in tua gratia amare quæ recta sunt: ut te custode seruati ab omnibus huius uitæ periculis liberemur. Per dominum nostrum. psal. Iusti & sancti in domino gaudete, uos elegit dominus in hæreditatem sibi. alia. Psallite domino sancti eius, & confitemini memoriæ sanctitatis eius. alia. Lætamini in domino & exultate iusti, & gloriamini omnes recti corde. Cõple. Sancti tui domine. &c. Oratio.

PRęsta quęsum° omnipotens deus, ut non desinant sancti tui pro nostris tibi supplicare peccatis, a quib° te uoluisti pro peccatoribus exorari. Per dominum nostrum. Ad matutinũ. ℟. post hymnũ. Iustorũ animę in manu. ut in cõmuni apostolorum. aliud. ℟. Gaudete iusti in domino. &c. Iube domine benedicere. Benedictio. Passio sanctorum. ut in cõmuni unius martyris. Euangelium secundum Ioannem. Lectio. i.

SIcut Dilexit me pater, & ego dilexi uos, manete in dilectione mea. Et reliqua. Homlia beati Gregorij papæ.

QVum cuncta sacra eloquia plena sint dominicis pręceptis, quid est quod de sola dilectione, quasi de singulari mandato dominus dicit. Hoc est praeceptum meū, ut diligatis inuicem: nisi quia omne mandatū de sola dilectione est, & omnia unū pręceptū sunt: quia quicquid pręcipitur, in sola charitate solidatur. Vt enim multi arboris rami ex una radice prodeunt, sic multæ uirtutes ex una charitate generantur. Nec habet aliquid uiriditatis ramus boni operis, si nō manet in radice dilectionis. ℟. Vidi sanctos congregatos, sicut rosę germinātes, sub umbra montis. Et sicut lilia odorē suauitatis habentes. ℣. Sub umbra domini requiescunt iusti, & sicut uitis florebit memoria eorum. Et sicut. Benedictio. Ad consortiū sanctorū: ut supra. Lectio iij.

PRæcepta ergo dominica multa sunt, & unum: multa per diuersitatem operis, unū in radice dilectionis. Qualiter autem ista dilectio sit tenenda, ipse insinuat: qui in plerisque scripturæ suæ sententijs, & amicos iubet diligere in se, & inimicos diligere propter se. Ille enim ueraciter charitatem habet, qui & amicū diligit in deo, & inimicū diligit propter deum. Nam sunt non nulli, qui diligunt proximos, sed per affectū cognationis & carnis: quibus tamen in hac dilectiōe sacra eloquia nō contradicunt. Sed aliud est quod sponte impēditur naturę, aliud quod pręceptis dominicis ex charitate debetur obediētię. ℟. Exultabūt sancti in gloria. Lætabuntur in cubilibus suis ℣. Cantate domino canticū nouū.

laudatio eius in ecclesia sanctorum. Lætabuntur. Benedictio. Quorum colimus festum ipsi intercedant pro nobis ad dominũ. Amen. Lectio. iij.

QVa in re fratres charissimi, solerter intuendũ est, quod antiquus hostis, dum mentem nostrã ad rerum temporalium dilectionem trahit, infirmiorem contra nos proximum excitat, quia ea ipsa quæ diligimus auferre molitur. Nec curat antiquus hostis hæc faciens, ut terrena tollat: sed ut charitatem in nobis feriat. Nam in odio repente exardescimus, & dum foris inuicti esse cupimus, intus grauiter ferimur: dum parua foris defendimus, intus maxima amittimus. Quia dum rem diligimus temporalem, ueram amittimus dilectionem. Omnis quippe qui nostra tollit inimicus est. Sed si odio cœperimus habere inimicum, intus est quod perdimus. In Benedictus. Gaudete sancti ante conspectum agni, uobis paratum est regnũ ab origine mundi. Ad crucem. Iustorum animæ: ut supra. Orationes secretę. fol 139 In Cantemus. Gloriosus. ut supra. In Benedicite. Sancti & humiles corde benedicite domino. Oratio.

DEus qui glorificaris in concilio sanctorum martyrum tuorum. N. & N. respice ad preces humilitatis nostræ. Et quorum solennia celebramus, eorum precibus adiuuari mereamur. Per dñm. In Laudate. In sanctis eius laudate deũ. Cap. Mirabilis deus in sanctis suis. ps. directus. Beati omnes qui. fol. 71. Hymnus. Æterna Christi. psallen. Sancti tui domine florebunt si

ent lilia, & sicut odor Libani erunt ante te. Cōpl. Exultabunt sancti. &c. Oratio.

DEus qui nos in sanctorum. N. & N. solennitate lætificas, & imitatione excitas ad profectum, tribue quę sumus, Vt quos ueneramur, meritis horum piæ conuersationis sequamur exemplis. Per dominum. Ad tertiam. Epistola.

Hebr. 11. SAncti per fidem deuicerunt regna, operati sunt iustitiam, adepti sunt repromissiones in Christo Iesu domino nostro. ℟. Deo gratias. ℣. Iustorum animę in manu dei sunt. Alleluia allelula. ℣. Et nō tanget illos tormentum mortis. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Iusti autē in perpetuū uiuent, & apud dominum est merces eorum, alleluia. Kyr. Oratio. Deus uita & fortitudo. ut supra.

Ad sextam. Epistola.

IVstorum animæ in manu dei sunt, & nō tanget illos tormentū malitiæ: nisi sunt oculis insipientium mori, illi autem sunt in pace. Sapiē. 3. ℟. Deo gratias. ℣. Iusti autē in perpetuum uiuēt. Alleluia alleluia. ℣. Et apud dominum est merces eorum. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Lætamini in domino & exultate iusti, & gloriamini omnes recti corde, alleluia. Kyr. Oratio. Præsta quæsumus omnipotens deus, Vt non. ut supra.

Ad nonam. Epistola.

SCimus quoniam diligentibus deū omnia cooperantur in bonum ijs qui secundum propositum uocati sunt sancti. Ro. 8. ℟. Deo gratias. ℣. Exultent iusti in cōspectu dei. Alleluia alleluia. ℣. Delectentur in lætitiā tua domine. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Exulta-

bunt sancti in gloria lætabuntur in cubilibus suis, alleluia. Kyr.

Oratio.

DEus qui sanctis tuis coronā dedisti, & peccatoribus ueniā nō negasti, omnes exaudi, & omnium miserere. Per dominū nostrum. Eodem die ubi fit festū; ad vesperas. Lucer. Timete. Añt. in choro. Iusti epulētur. hymn⁹. Æterna Christi. R. in choro. Isti sunt triumphatores & amici dei, qui cōtemnentes iussa principum, meruerūt prēmia æterna. Modo coronantur & accipiūt palmas. ℣. Isti sunt qui lauerunt stolas suas in sanguine agni, & sequuntur agnū quocunque ierit. Modo coronantur. Añt. & psalmi ut in vigil. uel loco eorum possunt dici añt. Ad honorē sanctorum cōcurrite populi, uidete gloriā dei, ecce quid meruerunt qui Christū dominū nō negauerūt. ps. Credidi. cum. Ecce nunc.

Oratio.

OMnium uirtutum deus bonorūque largitor, da quæsumus. Vt beatissimorū martyrum tuorū N. & N. semper nobis sint & honoranda solennia, & desiderata presidia. Per dominū nostrū. Añt. Isti sunt qui cōfessi sunt nomē filij dei, ideo coronantur & accipiunt palmas. ps. Beati oēs qui. fol. 71.

Oratio.

DEus qui nos cōcedis sanctorū martyrū tuorū. N. & N. natalitia colere, da nobis in æterna beatitudine de eorū societate gaudere. Per dominum nostrū. In magnificat. Gaudete gaudio magno martyres Christi, gaudete & exultate, quia merces uestra magna est in cœlis. Oratio. Præsta quæsumus omnipotēs

deus, ut supra, in vigil. psal. Sanguis sanctorū martyrum pro Christo effusus est in terra, ideo adepti sunt munera sempiterna. Cōplet. Sancti tui dñe. Oratio. Deus qui sanctis tuis coronam. ut supra. Ad nonam.

¶ In festo unius pontificis ad vesperas lucer. Lux orta. aliud. Exortum est. ut in cōmuni unius apostoli. Añt. in choro. Lætabitur iustus in domino. ut in cōmuni unius apostoli.

Hymnus.

Iesu corona celsior, & ueritas sublimior, qui cōfitenti seruulo reddis perenne prę mium.

Da supplicanti cœtui obtentu huius optimi, remissionem criminū, rūpendo nexū uinculi.

Anni recurso tempore dies reluxit lumine, quo sanctus hic de corpore polum migrauit præpotens.

Hic uana terrę gaudia, & lutulenta prædia, polluta sorde deputās, ouans tenet cœlestia.

Te Christe rex pijssime hic confitendo iugiter, calcauit hostē fortiter superbum ac satellitem.

Virtutum actu & fide, confessionis ordine, ieiuna membra deferens, dapes supernas obtinet.

Plus currit in certamine confessor ipse sustinens: quam martyr ictum sufferens, mucrone fundens sanguinem.

Proinde te pijssime precamur omnes supplices: ut huius almi gratia nobis remittas debita.

Gloria tibi dñe, gloria. ℟. in choro. Iurauit dominus & non pœnitebit eum, tu es sacerdos in æternum. Secundum ordinem Melchisedec.

℣. Dixit dominus domino meo sede a dextris meis. Secundum. Añt. Pastor magne ill. sancte te deprecamur ora pro nobis. ps. Dilexi quia. fol. 63. cum. Ecce nunc.

Oratio.

DA quæsumus omnipotens deus: ut beati ill. confessoris tui atque põtificis ueneranda solennitas, & deuotionem nobis augeat & salutem. Per dominũ. Añt. Summe sacerdos ill. pastor egregie, ora pro nobis deum. ps. Credidi propter. fol. 64. Oratio.

BEatus confessor atque pontifex tuus ill. quæsumus domine sua nos intercessione lętificet: & pie faciat in sua solẽnitate gaudere. Per dominum. In mag. Beatus ille seruus, quẽ quum uenerit dominus eius, inuenerit uigilantem.

Oratio.

PLebs tua domine lætetur tuorum honore sanctorum: & eius percipiat intercessione uotiua subsidia, cuius patrociniis gloriatur. Per dominum nostrũ. psall. Confessor sancte, sacerdos magne, beate ill. intercede pro nobis. Cõple. Sancti tui. &c.

Oratio.

EXaudi domine preces nostras, & intercessione beati confessoris atque pontificis tui ill. nos tuere ubique præsidijs. Per dominum nostrum. Ad maturinũ. ℟. post hymnum. Beatus homo quẽ tu erudieris domine, & de lege tua docueris eum. Vt mitiges eum a diebus malis. ℣. Quoniam non repellet dominus plebem suã, & hæreditatẽ suam nõ derelinquet. Vt mitiges. Iube domine benedicere. Benedictio si legatur de historia. Confessorum merita perduc

cant

gant nos ad cœleſtia regna. Amen.

Euangelium ſecundum Ioannem. Lectio. i.

EGo ſum paſtor bonus, bonus paſtor animã ſuam ponit pro ouibus ſuis. Et reliqua.

Homlia beati Gregorij papæ.

AVdiſtis fratres chariſsimi ex lectione euangelica eruditionẽ ueſtram, audiſtis & periculum ueſtrum. Ecce enim is qui non ex accidenti dono, ſed eſſentialiter bonus eſt, dicit, Ego ſum paſtor bonus: atque eiuſdem bonitatis formam quã nos imitemur adiungit dicens. Bonus paſtor animam ſuam ponit pro ouibus ſuis. Fecit quod monuit, oſtendit quod iuſsit. Bonus paſtor animam ſuam pro ouibus poſuit: ut in ſacramentum noſtrum corpus ſuũ & ſanguinem uerteret: & oues quas redemerat, carnis ſuæ alimento ſatiaret. ℟. Homo iſte impleuit omnia quæ loquutus eſt ei deus, & dixit ad eum, ingredere in requiem meam. Quia te uidi iuſtum coram me ex omnibus gentibus. ℣. Euge ſerue bone & fidelis, intra in gaudium domini dei tui. Quia te. Benedictio. Noſter ſit pius interceſſor, glorioſus iſte cõfeſſor. Amẽ.

Lectio. ij.

OStenſa nobis eſt de cõtemptu mortis uia quam ſequamur, appoſita forma cui imprimamur. Primum nobis eſt exteriora noſtra miſericorditer ouibus eius impendere: poſtremũ uero (ſi neceſſe eſt) etiam mortem noſtrã pro eiſdem ouibus miniſtrare. A primo autẽ hoc minimo peruenitur ad poſtremum maius. Sed quũ incõparabiliter longe ſit melior anima qua uiuimus, terrena ſubſtantia quã exte-

rius posſidemus, qui nõ dat pro ouibus ſubſtantiam ſuã, quando pro his daturus eſt animam ſuam? ℟. Lex ueritatis fuit in ore eius, & iniquitas nõ eſt inuenta in labijs eius. In pace & in æquitate ambulauit mecum dicit dñs. ℣. Manus enim mea auxiliabitur ei, & brachium ſanctũ meum cõfortabit eum. In pace. Benedictio. Oratio cõfeſſorum perducat nos ad conſortium ciuium ſupernorum. Amen.

Lectio. iij.

Et ſunt nõnulli, qui dum plus terrenã ſubſtantiã quã oues diligunt, meritũ paſtoris perdunt: de quibus protinus ſubditur. Mercenarius autẽ, & qui non eſt paſtor, cuius non ſunt oues propriæ, uidet lupum uenientem, & dimittit oues & fugit. Nõ paſtor ſed mercenarius uocatur, qui nõ pro amore intimo oues dominicas, ſed ad temporales mercedes paſcit. Mercenarius quippe eſt, qui locum quidẽ tenet paſtoris, ſed lucrum animarum non quærit. Terrenis commodis inhiat, honorẽ prælationis gaudet, temporalibus lucris paſcitur, impenſa ſibi ab hominibus reuerentia lætatur. In Benedictus. Ecce ſacerdos magnus qui in diebus ſuis placuit deo, & inuẽtus eſt iuſtus. Ad crucem. Iuſtus in perpetuum. ut in cõmuni unius apoſtoli, orationes ſecretæ. fol. 139. In Cãtemus. Glorioſus. ut ſupra. In Benedicite. Sacerdotes domini benedicite domino, ſerui domini hymnũ dicite deo noſtro. Orationes ut ſupra in veſperis. In laudate. Statuit illi dominus teſtamentũ ſempiternũ, & dedit illi ſacerdotiũ magnum. Cap. Et exaltauit cornu populi ſui.

ps. directus. Beatus uir qui. fol. 61. uel. Dñe quis habitabit. fol. 6. hymnus. Iesu corona celsior. psal. Sacerdos & pontifex, & uirtutũ artifex, pastor bonus in populo, qui placuisti dño. Cõple. Iustus ut palma. &c. Oratio. ut in uesperis. Ad tertiam. Epistola.

Hebr. 7. PLures facti sunt sacerdotes secũdũ legẽ, idcirco quod morte prohiberentur permanere: hic autẽ, eo quod maneat in æternũ, sempiternũ habet sacerdotium. ℞. Deo gratias. ℣. Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo. Alleluia alleluia. ℣. Et inuẽtus est iustus. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Tu es sacerdos in æternũ, secundũ ordinẽ Melchisedec, alleluia. Kyr. Oratio. Da quæsumus omnipotens deus. ut supra. Ad sextam. Epistola.

ECce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo, & inuẽtus est iustus: & in tẽpore iracundiæ factus est reconciliatio. ℞. Deo gratias. ℣. Tu es sacerdos in ęternũ. Alleluia alleluia. ℣. Secundũ ordinem Melchisedec. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Statuit illi dñs testamentũ sempiternũ, & dedit illi sacerdotium magnum, alleluia. Kyr. Oratio. Beatus cõfessor atque pontifex. ut supra. Ad nonam. Epistola. Eccl. 45.

OMnis pontifex ex hominib⁹ assumpt⁹, pro hominib⁹ cõstituitur in ijs quę sunt ad deum: ut offerat dona & sacrificia pro peccatis: qui cõdolere possit ijs qui ignorant & errant. ℞. Deo gratias. ℣. Statuit illi dñs testamentũ sempiternũ. Alleluia alleluia. ℣. Et dedit illi sacerdotiũ magnũ. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Hebr. 5.

Cap. Beatificauit illum dominus in gloria, & fungi sacerdotio fecit eum in sempiternum, alleluia. Kyr. Oratio. Exaudi domine preces ultima fe vesperis.

¶ In festo unius sacerdotis uel abbatis. Lucernarium. Añt. in choro & hymnus ut supra de uno pōtifice. R. in chō. Iste est uerus sacerdos, in quo dolus non fuit, neminē iudicans, neminē dānans. Nulli malum pro malo reddidit, & amicus dei factus est. ℣. Beatus uir qui non abijt in consilio impiorum, & in uia peccatorū nō stetit. Nulli malū. Añt. Laborabit iustus in finem, uiuet in æternum, quoniā nō uidebit interitum. ps. Audite hæc omnes. fol. 26.

Oratio.

DEus qui nos beati ill. sacerdotis annua solennitate lætificas, cōcede propitius. Vt qui eius natalitia colimus, per eius apud te exempla gradiamur. Per dominum nostrū. Añt. In memoria æterna erit iustus, ab auditu malo non timebit. ps. Beatus uir qui, fol. 62.

Oratio.

OMnipotens sempiterne deus, qui nos sancti ill. sacerdotis annua festiuitate lętificas, præstā. Vt cuius cōmemoratione gaudemus, eius præsidio muniamur. Per dominum. In magnificat. Domine quinque talenta tradidisti mihi, ecce alia quinque superlucratus sum.

Oratio.

DA nobis quęsumus omnipotens deus. Vt qui beati confessoris tui atque sacerdotis ill. solennia colimus, eius apud te intercessionibus adiuuemur. Per dominum nostrum. psall. Simulabo eum uiro sapienti, qui ædificauit domum suam super petrā. Cōpletoriū.

Sancti tui. &c Oratio.

PRæsta quæsum⁹ omnipotens deus: ut intercedente beato ill. confessore tuo atque sacerdote, & ueniam consequamur & pacem. Per dominum nostrũ.

Ad matutinum. R. post hymnũ. Beatus homo quem. ut supra. Benedictiones ut supra de uno pontifice.

Euangelium secundum Matthęum. Lectio. i

VIgilate, quia nescitis qua hora dominus uester uenturus sit. Et reliqua.

Ex tractatu sancti Ioannis Chrysostomi.

14 QVa enim ratione ab homine abscõditus est dies mortis ipsius, uidelicet ut semper benefaciat, semper mortẽ suam sperãs: ea dẽ ratiõe & ab omnib⁹ hominib⁹ abscõdit⁹ est dies aduentus Christi, uidelicet, ut nõ una generatio saluetur, sciens aduentum ipsius: sed omnes, dum in singulis quibusque generationibus Christi speratur aduentus. R. Homo iste. ut supra de uno pontifice. Lectio. ij.

IDeo & interrogantibus discipulis suis, domine, nũ in tempore hoc restitues regnũ Israel? respondit. Non est uestrum nosse tempora uel momenta, quę pater posuit in sua potestate. Illud autẽ scitote, quoniam si sciret paterfamilias qua hora fur ueniret, uigilaret utiq;, & nõ sineret perfodi domũ suã. Paterfamilias est unusquisque secundũ animam suam in domo patris sui: fur autem diabolus est, domus autẽ nostræ corporeæ ianuæ sunt os & aures, fenestræ autem oculi. R. Lex ueritatis. Lectio. iij.

SIcut autem per ianuas & fenestras cito ingreditur latro, & spoliat patrẽfami-

lias: sic per os & aures & oculos hominis facile inuenit diabolus occasionē ad animā, & facit eam captiuam: sicut & in Ieremia tale aliquid scriptū est, quia mors intrat per fenestras nostras. Si uis ergo esse securus, pone seram ianuæ tuæ, id est legem diuini timoris ori tuo: ut dicas cum propheta. Dixi custodiā uias meas, ut nō delinquam in lingua mea: posui ori meo custodiā. In Benedictus. Beatus quem elegisti & assumpsisti dñe. Ad crucem. Iustus in perpetuum. Orationes secretæ. fol. 13. q. In Cantemus. Gloriosus. In Benedicite. Confessus es bonā confessionē corā multis testibus. Oratio. Deus qui nos beati. ut supra in vesperis. In Laudate. Confessio ei⁹ super cœlū & terrā. Cap. Et exaltauit cornu populi sui. ps. dix ctus ut supra de uno pōtifice. psal. Confessus bonam confessionē coram multis testibus, apprehende uitā æternā, quam consequutus es sacerdos dei sancte. Cōple. Iustus ut. &c. Oratio. Omnipotens sempiterne deus. ut sup.

Ad tertiam. Epistola.

IVstus cor suū tradet ad uigilandū diluculo ad deum qui fecit illum: & in cōspectu altissimi deprecabitur. Eccl. 39. cl. 4. ℟. Deo gratias. ℣. Iustum deduxit dominus per uias rectas. Alleluia alleluia. ℣. Et ostēdit illi regnum dei. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. In memoria æterna erit iustus, ab auditu malo nō timebit, alleluia. Kyr. Oratio. De⁹ qui nos beati. ut in vesperis. Ad sextam.

Epistola.

GRatias ago deo meo quia confessus es bonam confessionē corā multis testibus. ℟. Deo 1. Tim 6.

gratiā ℣. In memoria æterna erit iustus. Alleluia allel. ℣. Ab auditu malo nō timebit. Allel. allel. ℣. Gloria. Cap. Cōfessio eius super cœlum & terrā, & exaltauit cornu populi sui, allel. Kyr. Oratio Omnipotēs sempiterne de⁹. ut supra. Ad nonam.

Epistola

Eccl. 44. BEnedictionē omniū gentiū dedit illi dominus, & testamentum suū cōfirmauit super caput eius. ℞. Deo gratias. ℣. Cōfessio eius super cœlum & terrā. Alleluia alleluia. ℣. Et exaltauit cornu populi sui. Alleluia alleluia. ℣. Gloria. Cap. Beatus ille seruus, quē quū uenerit dn̄s eius, inuenerit uigilātē, allel. Kyr. Oratio. Da nobis quæsumus omnipotens deus. ut supra.

¶ In festo unius doctoris, siue pontifex, siue sacerdos fuerit, omnia ut supra de uno pontifice. ℞. In choro. Sapientia iustū deduxit in uiam rectā. Et a pereuntibus impijs liberauit eum dominus. ℣. Iustus autem si morte aliqua præoccupatus fuerit, in refrigerio erit. Et a. Añt. Iocūdus homo qui disponit sermones suos in iudicio, non mouebitur in æternū. ps. Beatus uir qui. fol. 62. cum. Ecce nunc.

Oratio.

LIbera quæsumus domine a peccatis & hostibus tibi populum supplicantē. Et in beatī cōfessoris atque pontificis tui ill. doctrinis uiuentes nullis affligātur aduersis. Per dominū. Añt. Qui audit uerba mea & facit ea, ille est qui diligit me. ps. Dilexi quia. fol. 63.

Oratio.

BEati confessoris tui atque sacerdotis ill. dn̄e uenerādā gloria cōfessiōis & fidei suę nos documentis informet,

& meritis tueatur. Vt cuius natalitia recolimus, perpetuũ meruisse nõ diffidamus auxiliũ. Per dominum nostrũ. In mag. Magnificauit dominus sanctum suũ, & dedit illi scientiã sanctorum, ut consumarẽtur in bonũ opera eius. Caeterae orationes post magnificat sumũtur uel de uno pontifice ut sup. si pontifex fuerit, uel de uno sacerdote. psal. Os iusti meditabitur sapientiam, & lingua eius loquetur iudiciũ. Cõpl. Sancti tui. &c. Ad matutinũ omnia ut supra de uno põtifice, praeter lectiones sequẽtes si nõ habẽtur de historia. Euangelium secundum Matthaeum. Lectio.i.

C.5. VOs estis sal terrę, quod si sal euanuerit, in quo salietur? Et reliqua. Homilia beati Augustini episcopi.

HIc ostendit dominus fatuos esse iudicandos, qui temporalium bonorũ uel copiam sectantes, uel inopiam metuentes, amittunt aeterna, quae nec dari possunt ab hominibus, nec auferri. Itaque si sal infatuatũ fuerit, in quo salietur? id est, si uos, per quos cõdiendi sunt quodãmodo populi, metu temporaliũ persequutionũ amiseritis regna coelestia, qui erũt hoies per quos uobis error auferatur, quũ uos elegerit deus, per quos errores auferat cęterorũ? Ergo ad nihilum ualet sal infatuatũ, nisi ut mittatur foras, & conculcetur ab hominibus. R. ut supra.

Lectio.ij.

NOn itaque calcatur ab hominibus, qui patitur persequutionem, sed qui persequutionẽ timendo infatuatur. Calcari enim non potest nisi inferior. Sed inferior non est, qui quãuis corpore in terra multa sustineat, in caelo

tamen fixus est. Vos estis lumē mundi. Quo modo superius dixit sal terræ, sic nunc dicit lumen mundi. Nā neque superius ista terra accipiēda est, quam pedibus cōculcamus, sed homines qui in terra habitant, uel etiā peccatores: quorum condiendis & extinguendis putoribus apostolicū sal dominus misit.

Lectio iij

ET hic mundū non cœlum & terram, sed homines qui sunt in mundo, uel diligunt mundū, oportet intelligi, quibus illuminandis apostoli missi sunt. Non potest ciuitas abscondi super montem posita, neque accendunt lucernā, & ponūt eam sub modio, sed super candelabrū, ut luceat omnibus qui in domo sunt. Domū puto dictā habitationē hominum, id est ipsum mundum, propter id quod superius ait. Vos estis lumē mundi: aut si domum quisque uult accipere ecclesiam, neque hoc absurdū est. Sic luceat lumen uestrum coram hominibus, ut uideāt bona facta uestra, & glorificēt patrem uestrum qui in cęlis est.

Cætera omnia uel de uno pontifice si pontifex est, uel de uno sacerdote dicuntur, præter duas orationes, ut dictum est in uesperis. Ad horas epistolæ dicuntur prout fuerit sanctus.

¶ In festo unius confessoris tantum ad uesperas lucern. Aāt. in choro, & hymn⁹ ut sup. ℟. in choro. Ecce homo sine querela, uerus dei cultor. Abstinēs se ab omni opere malo, & perseuerans in innocentia. ℣. Beatus uir qui nō abijt in cōsilio impiorū, & in uia peccatorum nō stetit. Abstinens se. Aāt. Labo-

rabit iustus. ut supra de uno sacerdote: ps. Audi te hęc. fol. 26. Oratio.

Beatus cōfessor tuus ill. quæsumus domine sua nos intercessio ne apud te cōmendet. Vt tibi placito fulti suffragio, quā precamur indulgentiā peccatorū consequi mereamur. Per dominū nostrum. añt. In memoria. ut supra. ps. Beatus uir. fol. 62. Oratio.

Adesto domine precibus nostris, quas in sancti confessoris tui ill. cōmemoratione deferimus. Vt qui nostrę iustitię fiduciā nō habemus, ei⁹ qui tibi placuit precibus adiuuemur. Per dominū. In mag. Euge serue bone & fidelis, intra in gaudium domini dei tui. Oratio.

Concede quæsum⁹ domine beati confessoris tui ill. nos deprecatione muniri. Vt & tēporaliter his patrociniis foueamur, & spiritualiter præparemur æternis. Per dominū. psal. Similabo eum. ut supra de uno sacerdote cū oratiōe sequētē. Ad matut. omnia ut supra de uno pontifice; pręter lectiones sequētes si aliç nō habētur. Euangelium secundum Matthęum. Lectio. i.

Homo quidā peregre proficiscēs uocauit seruos suos: & tradidit illis bona sua. Et reliqua. Homilia beati Gregorii papę. C.15

Lectio sancti euāgelii, fratres charissimi, sollicite cōsiderare nos admonet, ne nos, qui plus cæteris in hoc mūdo accepisse aliquid cernimur, ab autore mundi grauius inde iudicemur. Quū enim augentur dona, rationes etiā crescunt donorū. Tanto ergo esse humilior, atque ad seruiendū deo prōptior quisque debet ex munere, quanto se obligatiorē cōspi-

cit in reddēda ratione. ℟. Beat⁹ uir Qui temet dñm. ℣. In mandatis eius cupiet nimis. Qui timet. Lectio. ij.

ECce homo qui peregre proficiscitur, seruos suos uocat, eisq; ad negotiū talēta partitur. Post multū uero tēporis, positur⁹ rationē, reuertitur, bene operātes pro apportato lucro remūerat: seruū uero a bono opere torpētē dānat. Quis itaque hō iste qui peregre proficiscitur, nisi redēptor noster, qui ea carne quā assūpserat abijt in cœlū? Carnis enim locus proprius terra est: quę quasi ad peregrinādū ducitur, dū per redemptorē nostrū in cœlo collocatur. Sed homo iste peregre proficiscens seruis suis bona sua tradidit: quia fidelibus suis spiritalia dona cōcessit. Et uni dedit quinque talēta, alij duo, alii vero unū cōmisit. ℟. Dñe deus uirtutū. Beatus homo qui sperat in te. ℣. Dñe deus uirtutū exaudi precē meā, auribus percipe deus Iacob: protector noster aspice deus, & respice. Beatus homo. Lectio. iij.

QVinque etenim sunt corporis sensus, uidelicet, uisus, auditus, gustus, odoratus, & tactus. Quinque igitur talentis donū quinque sensuū, id est exteriorū, scientia exprimitur. Duobus uero intellectus & operatio designatur. Vnius autē talēti nomine intellect⁹ tātūmodo designatur. Sed is qui quinque talēta acceperat, alia quinque lucratus est: quia sunt nōnulli, qui & si interna ac mystica penetrare nesciūt: pro intētiōe tamē supernę patrię docēt recta quos possunt de ipsis exterioribus quę acceperūt. Dūque se a carnis petulantia, a terrenarum rerū ambitu,

atque a uisibilium uo-
luptate custodiunt, ab
his etiam alios admonē
do cōpescunt. In Bene
dictus. Benedicta con-
fessio oris tui, & bene-
dict⁹ tu in introitu tuo,
& reliquiæ tuæ benedi
ctæ. Ad crucem. Iustus
ut sup. cętera de uno sa
cer dote pręter oratiões
quæ dicuntur ut in ue-
speris. psal. Illi confes-
sorē Christi domini no-
stri omnes gētes & po-
puli laudemus honore-
mus: ut mitiget preci-
bus suis pro nobis ira-
cundiam dei. Cōplet.
Iustus ut palma. &c.
Ad horas epistolæ di-
cuntur ut supra de uno
sacerdote, mutando so-
lum orationes uidelicet
ad tertiam oratio.
Beatus confessor tuus.
Ad sextā. Adesto do-
mine precibus. Ad no-
nam. Concede quæsu-
mus domine.

¶ In uigil. unius uirgi-
nis & martyris, ad ue-
speras lucer. Lucerna
pedibus meis uerbum
tuū domine. Et lumen
semitis meis. ℣. Iuraui
& statui custodire iudi
cia iustitiæ tuæ. Et lu-
mē. aliud lucer. Exor
tum est. Añt. in choro.
Ornauit me ornamēto
suo, posuit coronam ca
piti meo rex meus &
deus meus. Hymnus.

IEsu corona uirginū,
quem mater illa cō-
cipit, quæ sola uirgo
parturit: hæc uota cle
mens accipe.

Qui pascis inter lilia,
septus choreis uirginū,
sponsus decorus glo-
ria, sponsisque reddēs
pręmia.

Quocūque pergis uir
gines sequuntur, atque
laudibus post te canen
tes cursitant: hymnos-
que dulces personāt.

Te deprecamur largi-
us nostris adauge men
tibus nescire prorsus
omnia corruptiōis vul-
nera.

Gloria tibi domine,
gloria. ℟. in choro.

Clara martyr ill. uirtutum gratia pollens. Ad cultum fidei suis exemplis multos perduxit. ℣. Hæc uirgo sapiens & una de numero prudētū. Ad cultum. Añt. Ego autē sicut oliua fructifera in domo dei. ps. Deus in nomine. fol. 28. uel rectius psalm⁹. Quid gloriaris. fol. 28 cum. Ecce nunc.

Oratio.

DEus qui per beatā uirginē & martyrē tuam ill. ad cognitionē tui nominis multos uenire tribuisti, da nobis per eius gloriam passionis sempiternam tuam gratiā amplecti, & proficiendo eius solennitatem celebrare. Per dominum nostrum. Añt. Propter ueritatem & mansuetudinem dilexit te dominus. ps. Eructauit. fol. 14.

Oratio

DEus qui inter cætera potentiæ tuæ miracula etiā in fragili sexū uictoriam castitatis & martyrij contulisti, concede propitius. Vt qui beatæ uirginis & martyris tuæ ill. natalitia colimus, per eius ad te exempla gradiamur. Per dominum. In mag. Exultauit spiritus meus in domino, quia respexit humilitatem ancillæ suæ, ecce enim ex hoc beatam me dicunt omnes generationes. alia. Añt. Quia respexit humilitatem dominus ancillæ suæ. Oratio.

PRęsta quæsum⁹ omnipotens deus. Vt beata uirgo & martyr tua ill. nos orationibus suis apud te cōmendet, & incessabiliter contra aduersarias potestates defendat. Per dominū. psal. Ill. famula dei nec terrore concutitur, nec blandimētis seducitur: ideoque quia in Christo habet fiduciam. Cōpl. Sancti tui. &c. Oratio.

FOueat nos quęsum⁹ domine beata uirgo & martyr tua ill.in sua iucunda solennitate: & pietati tuę cõmendare nõ desinat. Per dñm. Ad matutinũ. ℞. post hymnũ. Audi filia & uide, Et inclina aurem tuã. ℣. Quoniam concupiuit rex speciẽ tuã, quia ipse est domin⁹ de⁹ tuus. Et incliua. Iube dñe benedicere. Benedictio si legatur de historia sanctæ. Deuotio sanctæ sit salus animæ nostræ.

Euangelium secundum Matthęum.

Lectio. j.

C.13. SImile ẽ regnũ cœlorũ thesauro abscõdito in agro, quẽ qui inuenit homo abscondit. Et reliqua.

Homilia beati Gregorij papę.

COelorũ regnũ fratres charissimi idcirco terrenis rebus simile dicitur, ut ex ijs quæ animus nouit, surgat ad incognita quę nõ nouit. Ecce regnũ cœlorũ thesauro in agro abscõdito cõparatur: quẽ qui inuenit homo abscõdit. Qua in re hoc notãdũ est, quod inuentus thesaurus abscõditur ut seruetur: quia studium cœlestis desiderij a malignis spiritibus custodire nõ sufficit: qui hoc ab humanis laudibus nõ abscondit. Thesaurus itaque est cęleste desideriũ, ager uero in quo thesaurus absconditur, est disciplina studij cœlestis: quẽ profecto uẽditis omnibus cõparat, qui uoluptatibus carnis renuntiãs, cũcta sua terrena desideria per disciplinam cęlestis regulę quotidie calcat. ℞. Pulchra facie & pulchrior fide beata es uirgo respuẽs mundũ, Lętare cũ angelis intercede pro nobis ad dominũ. ℣. Audi filia & uide, & inclina aurem tuã, et obliuiscere popu-

lũ tuũ, & domũ patris tui. Lętare. bñdictio. Cuius colimus festum ipsa intercedat pro nobis ad dominũ. Amen.

Lectio. ij.

RVrsum cœleste regnum negociatori homini simile dicitur, qui bonas margaritas quęrit, sed unã prętiosam inuenit: quam uidelicet inuentã omnia uendẽs emit, Quia qui cęlestis uitę dulcedinẽ, in quãtũ possibilitas admittit, perfecte cognouerit, ea quæ in terris amauerat libenter cuncta derelinquit. In cõparatione eius uilescũt omnia, deserit habita, cõgregata dispergit, quia sola pretiosę margaritę claritas fulget in mente, de cuius dilectione recte per Solomonẽ dicitur. Fortis ẽ ut mors dilectio: quia uidelicet sicut mors corpus interimit, sic amorem rerum corporaliũ æternę uitæ charitas occidit. ℞. Circundedit me uernantibus atque coruscãtibus gẽmis, posuit coronã capiti meo. Rex meus & deus meus. ℣. Virtus mea & laus mea dominus, & factus est mihi in salutem. Rex meus. Benedictio. Merita sanctarum consortes nos efficiant angelorum. Amen.

Lectio. iij.

NEque enim sancta hæc, cuius hodie natalitia celebramus, mori pro deo potuisset in corpore, nisi prius a terrenis desiderijs mortua fuisset in mente. Erectus nãque in uirtutis culmine animus tormenta despexit, præmia calcauit, ante armatos reges & pręsides ductus stetit, ferienti robustior, iudicanti sublimior. Quid inter hæc nos debiles dicimus, qui ire ad regna cœlestia puellas per ferrũ uidemus?

Quia si adipisci regna cœlorum per bella persecutionum non possumus, hoc ipsum nobis turpe sit, quod deum nolumus saltem per pacem sequi. Ecce nulli nostrũ dicit deus hoc tempore pro me morere, sed illicita tantũmodo in te desideria occide. Qui ergo in pace subijcere desideria carnis nolumus, quomodo in bello pro domino ipsam carnẽ daremus? In Benedictus. Sicut claritas solis sic fulget inter omnes uirtutes sacra uirginitas in ęternũ. Ad crucem. Grandis pulchritudo eius restaurata est super sidera, & brachium eius in nubibus cœli, & odor ei9 in ęternũ permãet. Orationes secretæ. fol. 139. In Cantemus. Gloriosus. ut supra de uno apostolo. In Benedicite. Concupiuit rex speciem tuã. Oratio. Deus qui per beatam.

In Laudate. Hæc uirgo sapiens, & una de numero prudentum. Cap. Pulchra facie & pulchrior fide beata es uirgo. ps. directus. Fundamenta eius. fol. 47. Hymnus. Iesu corona uirginũ. ut supra. psal. Veniente sponso, prudens uirgo pręparata introiuit cum eo ad nuptias. Cõple. Audi filia & uide, & inclina aurẽ tuam, & obliuiscere populũ tuum, & domum patris tui. Kyrie. ter. Oratio. Deus qui inter cætera. ut supra.

Ad tertiam. Epistola.

QVi gloriatur in domino glorietur, non enim qui seipsum cõmendat ille probatus est, sed quẽ dominus cõmendat. R. Deo gratias. ℣. Sancta ill. intercede pro nobis. Alleluia alleluia. ℣. Deprecare pro nobis filium dei. Alleluia alleluia. ℣. Gloria patri. Cap. Hæc uirgo sapiẽs

2. Cor 10.

& una

& una de numero pru-
dentũ, allelnia. Kyr.
Oratio. Deus qui per
beatam. ut supra.
Ad sextam. Epistola.
Sapię. Sapientia uincit ma
litiam, attingit ergo
a fine usque ad finẽ for-
titer, disponitque om-
nia suauiter. R. Deo
gratias. V. Diffusa est
gratia in labijs tuis. Alle
luia alleluia. V. Pro-
pterea benedixit te de
us in æternũ. Alleluia
alleluia. V. Gloria pa
tri. Cap. Pulchra facie
& pulchrior fide bea-
ta es uirgo, alleluia Ky.
oratio. Pręsta quęsum⁹
omnipotẽs deus. ut sup.
Ad nonam. Epistola
Cor. Aemulor uos dei
æmulatione, despõ
di enim uos uni uiro
uirginẽ castam exhibe-
re Christo. R. Deo gra
tias. V. Specie tua &
pulchritudine tua. Alle
luia alleluia. V. Inten-
de prospera & regna.
Alleluia alleluia. V.
Gloria. Cap. Concu-
piuit rex speciem tuã,
quia ipse est dominus,
deus tuus, alleluia. Ky.
Oratio. Foueat nos quę
sumus domine. Eodem
die ad vesperas ubi fiet
festum. Lucer. Exor-
tum est. añt. in choro.
Ornauit me. hymnus.
Iesu corona uirginum.
R. in choro. Circun-
dedit me uernantibus.
ut supra in matut. Añt.
Sicut claritas solis. ut in
matut. ps. Dilexi quia.
cũ. Ecce nũc. oratiões
ut in vigil. Añt. Hęc uir
go sapiẽs. ps. Credidi.
In mag. Veni sponsa
Christi, accipe coronã,
quã tibi dñs præpara-
uit in æternum. psal.
Veniente sponso. ut su
pra in matutino.
¶ In festo unius uirgi-
nis tantum, omnia ut
supra de una uirgine &
martyre. R. in choro.
Constans esto filia, &
in uirginitate permane,
& ego te faciam uide-
re spõsum tuũ Christũ.
Qui propter tuum amo

que, & quare uirgines prius uideamus. Omnis anima in corpore ideo quinario numero censetur, quia quinque sensibus utitur, nihil est enim quod sentiamus in corpore, nisi ianua quinquepartita, aut uidendo, aut audiẽdo, aut odorando, aut gustando, aut tangendo. ℟. Pulchra facie, ut supra.

Lectio. ij.

QVi ergo abstinet se ab illicito uisu, ab illicito auditu, ab illicito odoratu, ab illicito gustu, ab illicito tactu: propter ipsam integritatem uirginis nomen accepit. Sed quare quinque admittũtur & quinque repelluntur? Parũ est quia uirgines sunt & lampades habent: uirgines propter abstinentiã ab illicitis sensibus, lãpades habentes propter bona opera: de quibus operibus dominus dicit. Luceant opera uestra bona coram hominibus, ut uideant bona facta uestra, & glorificent patrem uestrũ qui in cœlis est. ℟. Circundedit me. ut supra.

Lectio. iij.

SI ergo ab illicitis abstinẽtia bona est, unde uirginitas nomen accepit? & si bona opera laudabilia sunt, quæ significantur in lampadibus: quare quinque admittuntur, & quinque repelluntur? Si uirgo est & lampades fert, & tamen non admittitur: ubi se uidet, qui nec uirginitatem ab illicitis seruat, nec opera bona uolens habere in tenebris ambulat? De istis ergo fratres potius disputemus. Qui non uult uidere quod malum est, qui non uult audire quod malũ est, qui ab illicitis sacrificiorum odoribus auertit odoratum, ab illicitis sacrificiorum cibis auertit gustum;

fugit cōplexum alienę, frangit esurienti panē, hospitem inducit in domum, uestit nudum, cō cordat litigiosum, uisitat ægrotū, sepelit mortuum: ecce uirgo, ecce habet lampades. Ad laudes nihil mutatur ut supra de una uirgine & martyre, præter orationes quæ dicū tur ut in uesperis. Ad horas dicuntur eędem epistolę ut supra de una uirgine & martyre, nisi quod ad tertiam dicitur oratio. Deus qui nos hodie. ut supra in uesperis. Ad sextam oratio. Sanctæ nos uirginis tuæ. Ad nonam oratio. Foueat nos quęsumus. In secundis uesperis omnia ut de una uirgine & martyre, pręter orationes quæ dicū tur ut supra in uesperis.

¶ In festo unius martyris nō uirginis, omnia ut supra de una uirgine et martyre. ℞. in choro. Regna mundi & omnē ornatū sęculi contēpsi, propter amorē domini mei Iesu Christi. Quem uidi, quē amaui, in quo credidi & dilexi. ℣. Eructauit cor meum uerbum bonum, dico ego opera mea regi. Quem uidi. Añt. Ego autē. ut supra. Oratio.

Beata martyr tua ill. quæsumus domine in suo natalitio fideliū tuorū precibus suffragetur. Et quæ tibi placuit sui martyrij certamine, a te quæ tuis pro misisti fidelibus nobis imploret beneficia. Per dominum nostrū. Añt. Propter ueritatem. ut supra Oratio.

Sanctæ martyris tuæ ill. precatio tibi grata nos domine comitetur: & tuam nobis indulgentiā poscere non desistat. Per dominum. In magnificat. Exultauit spiritus. ut supra de una uirgine & martyre Oratio. Præsta quæsumus omnipotens deus.

Vt beata martyr tua ill. ut supra, psal. Ill. famula dei. ut sup. oratio. Foueat nos quæsumus domine beata martyr tua ill. ut supra. Ad matutinū. Audi filia & uide. ut supra benedictiones & lectiones ut supra de una uirgine & martyre R. post. j. lectionem. Regna mundi. ut supra. R. post. ij. lectionem. Circundedit me. ut sup. In Benedictus. Veni sponsa Christi. ut supra fol. 561. reliqua ut supra de una uirgine & martyre orationes ut supra in uesperis. In Laudate. Ista est speciosa inter filias Ierusalem. Cap. Pulchra facie & pulchrior fide beata es sancta. cætera ut supra. psallen. Dilexisti iustitiam & odisti iniquitatem, propterea unxit te deus deus tuus oleo lętitiæ prę consortibus tuis. Cõple. Audi filia. &c. Oratio ut supra in uesperis. Ad terti am.

Epistola.

Confitebor tibi domine rex, & collaudabo te deum saluatorẽ meum: confitebor nomini tuo, quoniam adiutor & protector factus es mihi, & liberasti corpus meum a perditiõe. Eccl. vlt.
R. Deo gratias. ℣. Sancta ill. &c. ut supra. Cap. Diffusa est gratia. &c. Oratio. Beata martyr tua.
Ad sextam. Epistola.

Laudabo nomen tuũ assidue, & collaudabo illud in confessiõe, & exaudita est oratio mea. R. Deo gratias. ℣. Diffusa est gratia. &c. Cap. Specie tua & pulchritudine. &c. Oratio. Sanctæ martyris tuæ, &c. ut supra.
Ad nonam. Epistola.

Liberasti me de perditione, & eripuisti de tempore iniquo: propterea confitebor, & laudem dicam nomini tuo domine de[9] noster. R. Deo gratias. ℣. Spe

cie tua. &c. Cap. Concupiuit rex speciem. &c. ut supra. Oratio. Foueat nos quæsumus domine beata martyr tua ill. &c. In .ij. uespe ris ut supra de una uirgine & martyre. ℟ in choro. Circũdedit me, ut supra. fol. 560. Añt. Concupiuit rex. ut sup. fol. 560. ps. Dilexi. añ. Ecce nunc. Oratio nes ut in .j. uesperis añ. Ista est speciosa. ut in matut. ps. Credidi. In mag. Veni sponsa. psall. Dilexisti iustitiã. ut supra in matutino.

¶ In festo unius matronę, omnia ut supra de una uirgine & martyre ℟. in cho. Regna mũdi. ut supra de una martyre Añt. Ego autẽ. &c.

Oratio.

Concede quæsum⁹ omnipotens deus. Vt beata ill. suis pro nobis apud tuam misericordiam meritis obtineat, quo ipsius gloriosum excessum dignis apud tuam magnificentiam laudibus honoremus. Per dominũ. Añt. Propter ueritatẽ. &c. Oratio.

Da quæsumus sancte pater. Vt beata ill. quæ in conspectu maiestatis tuæ extitit gratiosa, suis orationibus nos per fidem integrã, & sanctę uitę mundiciam gratos tibi reddat pariter & deuotos. Per dominum nostrũ. In mag. Quia respexit. ut sup. fol. 559. Oratio Præsta quęsumus omnipotens deus. Vt beata ill. psall. Filię regum. ut supra. Oratio. Foueat nos quæsumus domine beata ill. &c. Ad matut. Audi filia & uide. ut supra. benedictiones ut supra.

Lectio j.

Mulierem fortem quis inueniet? longe a pretiosissimis pretium eius. Confidit in ea cor uiri sui, & spolijs non indigebit. Red-

det ei bonum & non malum omnibus diebus uitæ suæ. Quærit lanam & linū, & operatur in desiderio manuum suarum. Facta est quasi nauis mercatoris, de longe portans panem suū. Et surrexit de nocte, & dedit uictū domui suę, & cibaria ancillis suis. Considerauit agrum, & emit eū, de fructu manuum suarum plantauit uineam suam. ℟. Regna mūdi. ut supra. Lectio. ij.

ACcinxit fortitudine lumbos suos, & roborauit brachia sua. Gustauit quoniam bōa est negociatio eius, non extinguetur in nocte lucerna eius. Manū suam misit ad fusum, & palmę eius apprehenderunt colum. Manum suam extendit ad inopem, & palmas suas aperuit ad pauperem. Nō timebit domui suę a niue, omnes domestici eius uestiti sunt dupli cibus. Stragulatam uestem fecit sibi, byssus & purpura indumentum eius. Nobilis est in portis uir eius, quando sederit cum senioribus terræ. Sindonem fecit & uendidit, & cinctorium tradidit Chananęo. ℟. Sancta ill. Intercede pro nobis. ℣. Deprecare pro nobis filium dei. Intercede.

Lectio. iij.

FOrtitudo & decor indumentū eius, & ridebit in die nouissimo. Os suū aperuit sapientiæ, & lex clementiæ in lingua eius. Considerat semitas domus suæ, & panem suū otiosa non comedit. Surrexerunt filij eius, & beatissimā prædicauerunt eam, uir eius & laudauit eam. Multæ filiæ cōgregauerūt diuitias, tu supergressa es uniuersas. Fallax gratia, & uana est pulchritudo, mulier timens dominū ipsa laudabitur.

Date ei de fructu manuũ suarum, & laudent eã in portis opera ei⁹. In Benedictus. Benedicta es tu filia a domino deo excelso, eo quod castitatẽ amaueris, ideo eris benedicta in æternũ reliqua ut supra de una martyre, præter oratio nes quæ dicuntur ut in uesperis. Ad horas epi stolæ ut supra de una martyre, oratio uero ad tertiam. Concede quæsumus omnipotens deus. Ad sextam. Da quæsumus sanctę pater. Ad nonam. Foueat nos quæsumus. In ij. uespe ris omnia ut supra de una martyre. In mag. Benedicta es tu. ut sup. Si fuerit uidua dicuntur lectiones sequentes. Ex tractatu sancti Ambrosij episcopi.

Lectio. i.

DOcuit scriptura quãta collatio gratiæ, quantum etiam sit munus diuinę benedictionis in uiduis. Quibus quoniam honorificentia a deo tanta confertur, facile est aduertere, qualis debeat uita cõpetere. Docet enim Anna quales deceat esse uiduas, quæ immaturo mariti obitu destituta, maturæ tamẽ a deo remuneratione laudis inuenit: nõ minus religionis officio quam studio castitatis intenta. Vidua (inquit) octoginta & quatuor annorum, quæ nõ discedebat de tẽplo, uidua quę ieiunijs & obsecrationibus die ac nocte deo seruiret. Lectio. ij.

VIdes qualis uidua prędicetur, unius uiri uxor, ætatis quoque prouecta iam processu, uiuida religioni, & effœta iam corpore: cui diuersorium in templo, colloquiũ in prece uita in ieiunio: quę diẽrum noctiumque temporibus indefessæ deuotionis obsequio, quũ corporis agnosceret se

nectutē, pietatis tamen nesciret ætatē. Docuit igitur scriptura, quam attentus uiduæ esse debeat & religiosus affectus. Docuit etiam quā misericordē in pauperes & liberalē esse cōueniat. Denique domi nica uoce illa uidua omnibus antefertur, de qua dictum est. Vidua hæc plus omnibus misit. Nemo plus tribuit, quā qui nihil sibi relinquit. Lectio iij.

SEd nec fortitudo bonæ uiduæ deesse cōsueuit. Hæc enim uera est fortitudo, quę naturę usum, sexus infirmitatem, mentis deuotionem transgreditur. Qualis in illa fuit; cui nomen Iudith: quæ uiros obsidione fractos, perculsos metu, tabidos fame sola potuit a colluuione reuocare, ab hoste defendere. Quid cætera prosequamur, quod inter tot milia hostium casta permansit. Quid sobrietatem loquamur. Temperantia enim uirtus est fœminarū. Inebriatis uino uiris & sōno sepultis, abstulit sibi d a gladium, exeruit manum, bellatoris abscidit caput: per medias hostium acies inte merata processit.

ℭ Incipit officium feriarū cōmunium. Feria secunda. Ad matut. ℟. post hymnū in hyeme. Deus in nomine tuo saluum me fac, & in uirtute tua libera me Deus exaudi orationem meam. ℣. Quoniam alieni insurrexerunt super me, & fortes quęsierunt animam meam. Deus exaudi. aliud. ℟. in æstate. Deus in te speraui domine Nō cō fundar in æternum. ℣. In tua iustitia libera me & eripe me. Non con fundar. psalmi ut in psalterio decuria prima uel sexta. ℟. post primā lectionem. Spes

mea tu es. Domine deus meus. ℣. Deus in te speraui domine, nō cōfundar in æternū. Domine. ℞ post secundā lectionem. Dirige dn̄e in cōspectu tuo uiam meā. Vt lætentur oēs qui sperant in te. ℣. Verba mea aurib⁹ percipe domine, intellige clamorem meū. Vt lætentur. In Benedictus. Benedictus dn̄s quia uisitauit & liberauit nos Ky. ter. oratio secreta.

Miserere nobis omnipotens deus: & lucem tuam nobis concede perpetuū. Per dominū nostrum Iesum Christum filiū tuū, qui tecum uiuit & regnat: hic exaltetur uox una cū sanctō spiritu, in sæcula sæculorū ℞. Amē. ℣. Dn̄s uobiscū. &c. In miserere. Miserere mei deus secundū magnam misericordiā tuā. ipse fol: 27. Kyr. ter. ℣. Dominus uobiscū.

Oratio.

Deus autor lucis & claritatis inuētor, illumina quæsumus nostrarū tenebras animarum: nosque famulos tuos matutina benedictione confirma. Per dominū nostrum. &c. ℣. Dominus uobiscū. In quadragesima addū tur duę orationes.

Matutinas preces famulatus nostri quæsumus domine propitius exaudire digneris. Vt cupientibus ad te peruenire indulgentiæ tuæ nobis ianua patefiat. Per dominum. &c. fine. Dominus uobiscum. alia oratio.

Deus qui matutino tempore lumen effundis, uestigia nostra pie custodi. Vt bonis actibus ambulando, fides sanctitatis in nobis semper eluceat. Per dominum nostrum. Dominus uobiscum.

In Laudate. Laudate dominū de cœlis. Kyr. Cap. Cœli enarrant

gloriam dei, & opera manuum eius annuntiat firmamentum. ℣. Dominus uobiscum. ps. directus. Deus in nomine tuo. fol 28. Laus angel. Gloria in excelsis. fol 87. Splēdor paternæ. &c. fol 88. Kyr. 12. ℣. Dominus uobiscum. ℟. in bapt Declara super nos deus Tuā misericordiā. ℣. Declaratio sermonum tuorū illuminat me, & intellectū dat paruulis. Tuā.

Oratio.

A Cunctis iniquitatibus nostris exue nos domine, & in tua fac semper pace gaudere. Per dominum. in prima hebdomada quādo psalteriū inchoatur. Añt. Rex meus. Quatuor versiculi. Verba mea auribus percipe domine, intellige clamorem meum: intende uoci orationis meæ rex meus & deus meus.

Quoniam ad te orabo domine: mane exaudies uocem meam. Mane astabo tibi & uidebo: quoniam nō uolēs de⁹ iniquitatē tu es. Non habitabit iuxta te malignus: neque permanebunt iniusti ante oculos tuos. Gloria patri. &c. Añt. Rex me⁹ & deus meus ad te orabo dñe mane. In secūda hebdomada. Añt. Cor meum.

Quam amabilia sunt tabernacula tua: domine uirtutum. Concupiscit & deficit anima mea: in atria dñi. Cor meū & caro mea: exultauerūt i deū uiuū. Etenim passer inuenit sibi domū: & turtur nidum sibi ubi reponat pullos suos. Gloria patri. &c. Añt. Cor meū & caro mea exultauerunt in deum uiuum. Cōple. Ostende nobis dñe misericordiā tuā. & salutare tuū da nobis. Kyr. ter. Oratio.

PORrige nobis deus dexteram tuam, & auxiliũ nobis supernæ uirtutis impende. Per dominum. &c. ℣. Dominus uobiscũ. ℟. Et cum spiritu tuo. Kyr. ter. ℣. Benedicat & exaudiat. &c. Sequitur pro defunctis. In iniquitatibus. &c. cũ suis psalmis ut in officio mortuorũ ad uesperas. Dñs uobiscũ. Lucer. Dominus illuminatio mea. Et salus mea quẽ timebo. ℣. Dominus protector uitæ meæ. Et salus. Dñs uobiscũ. hymnus Deus creator. fol. 93. ℣. Dñs uobiscum. ℟. in choro Mane nobiscum domine. Quia iam declinauit dies ad uesperum. ℣. Sol agnouit occasum suum, posuisti tenebras, & facta est nox. Quia. ℣. Dñs uobiscũ. Añt. In diebus. psalm. Dilexi. deinde alij. iiij. psalmi, uidelicet. Credidi. Laudate dominũ. Ad dñm. Leuaui. cum suis añt. ut in psalterio. quibus finitis. Kyr. ter. ℣. Dominus uobiscum. Oratio.

CLementiam tuã supplices exoram^9 omnipotens deus. Vt sicut uespertinas tibi fundimus preces, ita nos dies futura lętos excipiat. Per dominum. ℣. Dominus uobiscũ. In mag. Magnificat anima mea dominũ deum. Kyriel. repetitio. Et exultauit spiritus meus in deo salutari meo. ℣. Dominus uobiscum. Oratio.

EXaudi nos de^9 recedẽte die accedẽte nocte. Vt puris precib^9 & uocibus castis te in auraro adorare possimus. Per dñm. ℣. Dominus uobiscum. ℟. in bapt. Adiutoriũ nostrum In nomine domini. ℣. Qui fecit cœlum & terram In nomine. Oratio.

TVa nos domine ueritas semper illuminet, & ab omni prauitate defendat. Per dñm.

Añt. Quã admirabile.
Quatuor versiculi.
Domine dominus noster: quam admirabile est nomen tuum in universa terra.
Quoniam eleuata est magnificentia tua super cœlos: ex ore infantiũ & lactentium perfecisti laudem.
Propter inimicos tuos: ut destruas inimicũ & defensorem.
Quoniam uidebo cœlos tuos opera digitorum tuorum: lunam & stellas quas tu fundasti.
Gloria. Añt. Quã admirabile est nomen tuũ in uniuersa terra dñe.
Cõple. Benedictus es domine.

Oratio.
Ut cunctis nos domine foueas adiumentis, tuis apta propitius disciplinis. Per dominum. ℣. Dominus uobiscũ. &c. & finitur ut in matut. dicuntur deinde uesperę mortuorum ut infra.

¶ Feria tertia ad matutinũ. ℟. post hymnum hyemale. Ne in ira tua arguas me domine. Miserere mei quoniam benignus es. ℣. Sana me domine, quoniã turbata sunt ossa mea, & anima mea turbata est ualde, & tu dñe usquequo. Miserere. alia in æstate. Miserere nobis domine. Miserere nobis. ℣. Ad te leuaui oculos meos, qui habitas in cœlo. Miserere. psalmi ad nocturnũ ut in psalterio de cursu secunda uel septima. ℟. post primã lectionem. Propter nomen tuum domine. Propitiare peccatis nostris. ℣. Ne quando dicant gentes, ubi est deus eorũ. Propitiare. ℟. post secundã lectionẽ. In omni loco tu benediceris. Qui tribulatis prope es domine. ℣. Dñe exaudi orationẽ nostram, & clamor noster ad te perueniat. Qui. In Dñe.

Visitauit & fecit redemptionem dominus plebis suę. Oratio secreta.

TV nos domine qui lux es & ueritas, sancta fac conuersatione fulgere. Per dominum. Vna cum sancto. &c. In miserere Secūdum magnā misericordiam tuā miserere mei deus. Oratio.

DEus cuius imperio ad te diluculo uigilamus, præsta quæsumus famulis tuis: ut impollutis semper tibi gressibus pręsentemur. Per dominum nostrū. In quadragesima addūtur duæ. Oratio.

Gall. 6. CAndidum & serenum cordibus nostris ueritatis tuæ lumē infunde omnipotēs deus. Vt peccati tenebras nesciamus, qui te æternum lumen meruimus & timere. Per dñm. alia Oratio.

EXaudi nos deus salutaris noster: & omnes prauas cupiditates a consensu nostrę mentis exclude. Vt qui te uerum lumen agnouimus, nullis sæculi laqueis implicemur. Per dominū. In Laudate Angeli eiᵘ laudate deū. Cap. Afferte domino gloriam & honorem. ps. directus Deus misereatur. fol. 34. ℟. in bapt. Misereatur nobis. Et benedicat nos deᵘ. ℣. Illumi net vultū suū super nos. Et benedicat. Oratio.

VT tuā domine misericordiā cōsequi mereamur, fac nos tibi toto corde semper esse deuotos. Per dominū. Aāt. Mane oratio. Quatuor versiculi.

Domine deus salutis meæ: in die clamaui & nocte coram te.

Intret oratio mea in cōspectu tuo: inclina aurem tuam ad precem meam domine.

Quia repleta est malis aia mea: & uita mea ad infernum appropiauit.

Aestimatus sum cũ de-
scendẽtibus in lacum:
factus sum sicut homo
sine adiutorio inter
mortuos liber. Gloria
patri. Añt. Mane ora-
tio mea præueniat te
domine. Cõplc. In ma
tutinis domine medita-
bor in te, quia factus es
adiutor meus. Kyriel.

Oratio.

Concede nobis quę
sumus domine stu-
dia peruersa deponere:
& sanctã semper ama-
re iustitiam. Per dñm.
Ad uesperes lucernariũ
Dominus illumina-
tio. ut supra. ℟. in chõ
Miserere mei domine,
quoniam ad te clama-
ui Tota die ℣. Lætifi-
ca animã serui tui, quia
ad te domine animam
meam leuaui. Tota.
Añt. Fiat pax dñe. ps.
Lætatus sum in ijs. fol.
7 ... cũ reliquis. Oratio.

Transacto diei cur-
su gratias nomini
uo referimus omnipo-
tens deus. Quæsumus
misericordiã tuam. Vt
quæcunque in hac die
per fragilitatẽ carnis cõ
traximus, ueniã nobis
largiri digneris. Per do
minũ. In mag. Quia fe-
cit mihi magna qui po-
tens est. Oratio.

Adest nobis mise-
ricors deus: & die
nocteque nos protege.
Vt quibuslibet alterna
tionibus tẽporũ fatiga
ti, tua semper imcõmu
tabilitate firmemur.
Per dñm. ℟. in bapt.
Esto nobis dñe Auxi-
liator & rector. ℣. Vt
uiã tuã rectis mentibus
ambulemus. Auxilia-
tor. Oratio.

Ab omnib⁹ nos quę
sumus domine pec
catis propitiatus absol-
ue: ut percepta uenia
peccatorũ, liberis tibi
mentibus seruiamus.
Per dñm. Añt. Timen
tes autem. iiij. ℣.
Dñe quis habitabit in
tabernaculo tuo: aut
quis requiescet in mõte
sancto tuo?

Qui ingreditur sine macula: & operatur iustitiam.

Qui loquitur ueritatem in corde suo, qui non egit dolum in lingua sua: nec fecit proximo suo malum.

Et opprobriũ nõ accepit aduersus proximũ suum, ad nihilum deductus est in cõspectu eius malignus: timentes autẽ dominũ magnificat.

Gloria patri. Añt. Timentes autẽ dominum magnificat. Cõplet. Benedictus es domine. &c. Oratio.

Iniquitates nostras ne respicias deus: sed sola nobis tua misericordia prosit indignis. Per dominum nostrum.

¶ Feria quarta ad matutinã. R. post hymnũ, in hyeme. Protector meus, & cornu salutis meę. Liberator noster dominus. ℣. Diligã te domine uirtus mea, dominus firmamẽtũ meũ, & refugium meũ. Liberator. alia in æstate. Deus meus in te confido. Non erubescam. ℣. Ad te domine leuaui animã meam: deus meus in te cõfido. Nõ. psalmi ad nocturnũ ut in psalterio, decuria tertia uel octaua. R. post primã lectionem. In omni loco dominationis eius, Benedic anima mea dñm. ℣. Benedic anima mea dominũ, & omnia interiora mea nomen sanctum eius. Benedic. R. post secũdã lectionẽ. In matutinis meditabor in te. Quoniam factus es adiutor meus domine. ℣. Et in uelamẽto alarum tuarum exultabo. Quoniã. In Benedictus. Erexit nobis cornu salutis in domo Dauid pueri sui.

Oratio secreta.

Tuæ domine nobiscum uirtutis dextera comitetur: & ab omni nos reatu nostri cordis absoluat. Per dominum

minum nostrũ. Vna cũ sancto. &c. In miserere Tibi soli peccaui, & malum coram te feci, miserere mei deus.

Oratio.

DEus a quo bona cuncta procedunt, largire nobis, ut cogitemus te inspirante quę recta sunt: & eadẽ semper te gubernãte faciamus. Per dñm. In quadragesima adduntur duæ.

DOmine deus noster cuius regnum æternitate diffunditur sæculorũ, tuo nos quæ sumus decore illumina: & uirtute confirma. Per dominum nostrũ.

ália Oratio.

DOna tua sunt quod quieuimus, muneris tui est quod ad te diluculo uigilamus, dà desiderabilẽ fontem lucis post ardorẽ noctis. Vt rore cœlestis guttę perfusi, tota die desiderijs cœlestibus foueamur. Per dominum. In Laudate. Cœli cœlorum laudate deum. Cap. Te decet hymnus deus in Sion, & tibi reddetur uotum in Ierusalem. ps. directus. Deus in adiutoriũ meũ. fol. 36. R. in bapta Tibi soli peccaui. Miserere mei domine. V. Auerte faciẽ tuã a peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele: cor mundũ crea in me deus. Miserere.

Oratio.

AD conditionẽ quæ sumus domine nostrę fragilitatis attẽde: & quia sine te subsistere nõ ualemus, potenti pietate succurre. Per dominum. Añ. Illumina domine. iiij. V. Deus misereatur nobis & benedicat nos: illuminet uultum suũ super nos & misereatur nobis. Vt cognoscamus in terra uiam tuã: in omnibus gentibus salutare tuum. Confiteantur tibi po-

puli deus: confiteantur tibi populi omnes.
Laetentur & exultent gentes, quoniã iudicabis populos in aequitate: & gentes in terra diriges. Gloria patri.
Añt. Illumina domine vultũ tuum super nos.
Cõple. Domine exaudi orationẽ nostram, & clamor noster ad te perueniat. Kyr. Oratio.
TVa nos dñe protectione defende: & ab omni semper iniquitate custodi. Per dñm.
Ad uesperas lucern.
Dominus illuminatio.
℞. in choro. Precatus sum faciem tuã. De toto corde meo, miserere mei domine. ℣. Legẽ pone mihi domine uiã iustificationum tuarũ, & exquirã eã semper. De toto. Añt. Nisi tu domine. ps. Nisi dominus ędificauerit. fol. 71 cum reliquis. Oratio.
VEspertinũ incensum nostrũ quaesumus domine clementer intende: ut ignitum eloquium tuũ credentiũ corda clarificet. Per dominũ. In magnificat. Recordare domine misericordię tuę.
Oratio
DEus qui nos ad hoc opus uespertinum perducere dignatus es, tribue quaesumus. Vt discussa caligine tenebrarum, ad matutinam laudem resurgamus incolumes. Per dominũ.
℞. in bapt. Repleatur os meũ Laude tua dñe. ℣. Vt possim cantare gloriam tuam tota die. Laude. Oratio.
FAmiliam tuã quaesumus domine coelesti protectione circunda: ut te parcente sit libera, te custodiente a malis omnibus sit secura. Per dñm nostrũ.
Añt. In tua iustitia.
Quatuor versiculi.
In te domine speraui: nõ cõfundar in aeternũ.
In tua iustitia: libera me & eripe me.

Inclina ad me aurem tuam : accelera ut eripias me.
Esto mihi in deum pro tectorẽ, & in domũ refugij: ut saluũ me facias.
Gloria patri. Añt. In tua iustitia libera me domine. Cõple. Benedictus es domine, &c.

Oratio.

Fac nos quæsumus domine deus noster in tua deuotione gaudere: quia perpetua est & plena fœlicitas, si bonorum omniũ tibi seruiamus autori. Per dñm.

¶ Feria quinta, ad matutinũ. ℞. post hymnũ, in hieme. Inclina ad me aurẽ tuã domine. Accelera ut me saluũ facias. ℣. In te dñe speraui nõ confundar in æternũ: in tua iustitia libera me & eripe me. Accelera. alia in æstate. In te domine speraui Non cõfundar in æternum. ℣. In tua iustitia libera me & eripe me. Non cõfundar. ad nocturnũ quarta decuria uel nona. ℞. post primã lectionẽ. Laua me a facinore meo. Dñe a peccato meo mũda me. ℣. Miserere mei deus secundũ magnã misericordiã tuã. Domine a. ℞ post secũdã lectionẽ. Magnus es domine in uirtute & inuisibilis. Tibi seruiet omnis creatura. ℣. A solis ortu & occasu, ab aquilone usque ad mare. Tibi seruiet. In Benedictus. De manu omnium qui nos oderunt libera nos domine.

Oratio secreta.

Miserere nobis omnipotens deus secundum tuæ misericordiam pietatis: ut magna calamitas delictorum magnæ miserationis releuetur auxilio. Per dominum nostrũ. Vna cũ sancto. In miserere. Auerte faciem tuã domine a peccatis meis.

Oratio.

DEus qui tenebras ignorãtię uerbi tui luce depellis, auge in cordibus supplicum uirtutem fidei quã dedisti. Vt ignis quẽ gratia tua fecit accẽdi, nullis tentationibus possit extingi Per dñm. In quadragesima adduntur duę.

LAudet te domine os nostrum, laudet & uita. Vt dum tibi in utroque inclinamur obsequio, mens nostra splendoris tui radio relucescat. Per dominum.

alia Oratio.

DOmine deus misericors matutinas preces nostras propitius intuere: & supplicibus tuis cœlestia beneficia præstare dignare: ut insidias inimici te auxiliante uitemus. Per dominũ nostrum. In Laudate. Montes & colles laudent nomen domini. Cap. Laudate pueri dominum, laudate nomen domini. ps. direct. Laudate pueri dominũ. fol. 62. ℟ in bapt. Sit nomẽ dñi. Benedictum in sæcula, ℣. Laudate pueri dominũ, laudate nomen domini. Benedictum.

Oratio.

CLamantes ad te deus dignanter exaudi: ut nos de profundo iniquitatis eripias. Per dominum nostrũ. Añt. Deus deus meus. Quatuor versiculi.

Sitiuit in te anima mea.

Quam multipliciter tibi & caro mea: in terra deserta in inuio & inaquoso.

Sic in sancto apparui tibi: ut uiderem uirtutẽ tuam & gloriam tuã.

Quia melior est misericordia tua super uitas: labia mea laudabunt te. Gloria patri.

Añt. Deus deus meus ad te de luce uigilo. Cõpl. Benedicam dominum in omni tempore, semper laus eius in ore meo. Kyriel.

Oratio.

PRotector noster aspice deus, & tibi nos iugiter seruire concede. Per dominum. Ad uesperas. Lucern. Dominus illuminatio. R. in choro. Vsque ad uesperum quam magnificata sunt Opera tua domine. ℣. Omnia in sapientia fecisti, repleta est terra Opera. Añt. Memento domine. ipse cum reliquis. fol. 7 2. Oratio.

VEspertinis orationibus te deprecamur omnipotens deus: ut peccata nostra placatus auertas: & quicquid pro delictis nostris meremur miseratus absoluas. Per dominum. In magnificat. Exalta domine humiles tuos sicut loquutus es.

Oratio.

DEus qui ad quietẽ laboris humani generis operũ tuorũ uelamen extendis, exaudi supplices tuos: & sine offensiõe matutinis laudibus repræsenta. Per dominum. R. in bapt. Benedic anima mea Dominũ. ℣. Et omnia interiora mea nomen sanctum eius Dominũ.

Oratio.

PRæsta quæsumus omnipontẽs deus: ut liberis tibi mentibus seruiamus. Per dominũ. Añt. Spera in domino. Quatuor versiculi.

Noli æmulari inter malignãtes: neque ęmulatus fueris faciẽtes iniquitatem.

Quoniam tanquã fœnum uelociter arescẽt: & sicut olera herbarũ cito decident.

Spera in domino & fac bonitatem: & inhabita terram, & pasceris in diuitijs eius.

Delectare in domino: & dabit tibi petitiones cordis tui.

Gloria patri. Añt. Spera in, domino & fac bonitatem. Cõpl. Benedictus es domine. &c. Oratio.

Concede nobis quę sumus domine ueniam peccatorum nostrorũ: ut quod meritis non præsumimus, indulgentię tuę celeri largitate percipiamus. Per dominũ nostrũ.

❡ Feria sexta, ad matutinũ. R. post hymnum in hieme. Deum exquisiui manibus meis. Nocte coram eo & nõ sum deceptus. ℣. Negauit cõsolari anima mea, memor fui dei & delectatus sum. Nocte. aliud R. in æstate. Adiutor meus Tibi psallam domine. ℣. Eripe me de inimicis meis deus meus, & ab insurgentibus in me libera me. Tibi. psalmi ad nocturnum decimumquintum uel decimam. R. post primã lectionẽ. Spes mea domine. A iuuẽtute mea. ℣. In te confirmatus sum ex utero, de uentre matris meæ tu es meus protector. A iuuentute. R. ij. Domine deus tu propitius esto populo tuo, & cõuerte tribulationẽ nostrã In gaudium. ℣. Conuertisti plãctum meum in gaudium mihi, conscidisti saccum meum, & præcinxisti me lætitia: ut cantẽ tibi gloria mea. In gaudium. In Benedictus. In sanctitate seruiamus domino deo nostro.

Oratio secreta.

Exurge domine fer opem nobis, & diabolicas a nobis semper repelle nequitias. Per dominum nostrũ. Vna cum sancto. &c. In miserere. Cor mundum crea in me deus.

Oratio

Omnipotens sempi- Prou.
terne deus, cui sine 31.
fine potestas est miserendi, qui humanum genus regis, & ut conuertatur expectas, te supplices rogamus & petim⁹. Vt oblitus prę teritorũ malorũ nostrorum, matutinas preces

nostras ad aures tuę pie tatis admittas. Per dñm. In quadragesima addũ ur tuæ. Oratio.

GRatias tibi agimus omnipotens deus, quod præteritæ noctis tenebris absolutos cla-ritate nos lucis illu-stras: itaque supplices deprecamur. Vt men-tis puritate seruata, sine labe corporis diei nos occasus inueniat. Per dominum nostrum.

alia Oratio.

EXaudi nos domine bonæ lucis indul-tor: & corda nostra re spectu tuę claritatis illu mina. Vt in nullo hic di es opere maculetur, sed te sequamur in cunctis actibus ducem, & uo-luntas nostra tuæ ser-uiat unitati. Per dñm. In Laudate. In firma-mento uirtutis eius lau date deum. Cap. Can-temus domino, glorio-se enim honorificatus est. ps. directus. Domi ne exaudi orationem.

fol. 77. ℟. in bapti. Mane oratio mea Præ ueniat te domine. ℣. Dñe deus salutis meæ in die clamaui & nocte coram te. Præueniat.

Oratio.

TVa nos domine gra tia benedicat, & ad uitã perducat æternã. Per dominũ nostrum. Añt. Exurgã diluculo. Quatuor versiculi.

Paratum cor meum de us, paratum cor meũ: cantabo & psallam in gloria mea.

Exurge gloria mea, exurge psalteriũ & ci thara: exurgãdiluculo.

Confitebor tibi in gen tibus domine: & psallã tibi in nationibus.

Quia magna est super cœlos misericordia tua: & usque ad nubes ueri tas tua.

Gloria patri. añ. Exur gam diluculo, cõfitebor dño. Cõple. Exurge dñe adiuua nos, & libe ra nos propter nomen tuũ. Kyr. Oratio.

dicta tu inter mulieres: ecce ancilla domini, fiat mihi secundū uerbum tuum. Canticū. Confirmatum est cor. fol. 82. vsque ad Pleni panibus Añt. Beatus ille uēter qui te portauit Christe, & beata ubera quæ te lactauerunt dominū & saluatorē mūdi, qui pro salute generis humani carnē assumere dignatus es. Canticū. Pleni panibus vsque ad Dās uotum. Añt. Magnificamus te dei genitrix, quia es te nat⁹ est Christus, saluans oēs qui te glorificant: sancta dña dei genitrix sanctificationes tuas transmitte nobis. Canticū. Dans uotum oranti. Iube. Benedictio. Nos cum prole pia benedicat uirgo Maria. Amen.

Lectio. j.

DEi genitrix, quæ archangeli gaudiū suscepisti, & deū in vtero portasti sanctū, quē videre vt est nō præsumūt angeli, Cherubim & Seraphim multis luminibus incessabili cū uoce glorificant: quem tu portasti ipsum deprecare, donare nobis magnam misericordiā deprecamur. ℟. Beata & uenerabilis. fol. 229. Benedictio. Per virginem matrem concedat nobis dominus salutem & pacem. Amen.

Lectio. ij.

NOn despexisti multū misericors deus in tribulatione clamantes ad te per genitricē tuā: sed nunc aduenisti ad saluandū populum tuū, rex ad captiuos, medicus ad infirmos, pastor ad errantes, uita desperatis. Ideoque clamamus ad te, reple gaudio animas nostras, & miserere nobis. ℣. Sancta dei genitrix. Intercede pro nobis. ℟. Deprecare pro nobis filiū dei. Intercede. Benedictio. Alma virgo virginum intercedat pro no

bis ad dominũ. Amen.

Lectio. iij.

SAncta Maria, regina cœli, mater domini, domina mundi, quę nullum despicis, nullũ derelinquis, noli nos propter peccata nostra derelinquere, sed exaudi nos pro tua pietate: & erue nos ab hostiũ uisibilium & inuisibiliũ potestate. In bñdictus. In flore mater, in partu uirgo, gaude & lætare uirgo mater domini. Oratio secreta. Deus qui tribus. fol. 139. In benedicite. Dignus es domine deus noster accipere gloriam & honorem. Oratio.

DEus qui salutis ęternę beatę Marię virginitate fœcunda humano generi præmia præstitisti, tribue quęsum^9. Vt ipsam pro nobis orare sentiamus, per quã meruimus autorem uitæ suscipere dominum nostrum Iesum. In laudate. Laudabilis uirgo, quæ meruisti portare in tuo utero dominũ & saluatorẽ mundi. Cap. Pulchra facie. &c. ps. direct. Fundamenta eius. fol. 47. hymnus. Vere gratia plena es. in Mysterium ecclesiæ. psal. Sub tuam misericordiã confugimus dei genitrix: ut nostrã deprecationem ne inducas in intentationem: sed de periculo libera nos sola casta & benedicta. Cõple. Audi filia & uide. &c. Oratio.

POrrige nobis deus dexteram tuam: & per intercessionem beatę uirginis Marię auxilium nobis supernę uirtutis impẽde. Per Christum dominũ nostrum amen. psal. pro sanctis. Sanctorum memoriam colimus, domine te magnificamus, quia tu Christe coronasti eos qui custodierunt mandata tua: eorum precibus dele iniquitates nostras, & miserere nobis.

Complet. Exultabunt sancti in gloria. &c.

Oratio.

DEus qui nos beatę Marię virginis, & beatorũ angelorũ, patriarcharum, prophetarum, apostolorum, martyrum, confessorum, virginum, omniumque simul sanctorum tuorum continua cõmemoratione lætificas, præsta quæsumus. Vt quos quotidiano ueneramur officio, etiã piæ conuersationis sequamur exemplo. Per dominum nostrũ. &c. In diebus Lunæ & Iouis ad nocturnum possunt dici isti psalmi cum suis Añt. Surge Aquilo, & ueni Auster, persta hortum meum, & fluent aromata. ps. Domine dominus noster. fol. 4. añt. Hortus conclusus dei genitrix, hortus conclusus & fons signatus. ps. Cœli enarrant. fol. 9. Añt. Reuertere reuertere Sulamitis, reuertere reuertere, ut intueamur te. ps. Domini est terra. fol. 12. In diebus Martis & Veneris, dicuntur psalmi. Eructauit. fol. 24. Deus noster refugium. fol. 25. Fundamenta. fol. 47. cum añt prędictis In diebus Mercurij, & Sabbathi, psalmi. Cantate domino. fol. 52. Dominus regnauit exultet. fol. 52. Cantate domino, quia. fol. 53. cum eisdẽ añt. Ad primã. Inuitatoriũ. Deus in adiutoriũ. &c.

Hymnus.

MEmẽto salutis autor, quod nostri quondã corporis, ex illibata virgine nascendo, formam sumpseris. Maria mater gratiæ, mater misericordiæ, tu nos ab hoste protege & horaque mortis suscipe. Gloria tibi domine, qui natus es. &c. ps. De⁹ in nomine. fol. 18.

Bñdixisti dñe. fol. 46. Laudate dñm omnes. fol. 64. Epistola.

SApientia uincit malitiam, attingit ergo a fine usque ad finem fortiter, disponitque omnia suauiter. ℞. Deo gratias. ℣. Aue Maria gratia plena. Dominus tecũ. ℣. Benedicta tu inter mulieres. Dominus tecum. ℣. Gloria. Cap. Post partum uirgo inuiolata permansisti, dei genitrix intercede pro nobis, alleluia Kyr. ℣. Dominus uobiscum. &c. Oratio.

FAmulorum tuorum quæsumus domine delictis ignosce, & quia tibi de actibus nostris placere non ualemus, genitricis filij tui domini nostri intercessione saluemur. Per eundem Christum dñm nostrũ, amen. psal. Sancti dei oẽs intercedite pro nostra omniumque salute. Cap. Lætamini in domino & exultate iusti, & gloriamini oẽs recti corde. Oratio.

INfirmitatem & fragilitatẽ nostrã quæsumus dñe propitius respice: & mala omnia quæ iuste meremur omnium sanctorũ tuorũ intercessionibus auerte: & pacẽ tuã nostris cõcede temporibus: & ab ecclesia tua cunctã repelle nequitiã: iter, actus, & uoluntates nostras, & omniũ famulorũ tuorũ in salutis tuæ prosperitate dispone: cũctisque fidelibus defunctis requiẽ æternam cõcede. Per dominum. Ad tertiã ps. Ad dñm. quũ. fol. 70. Leuaui oculos. fol. 70. Lætatus sum. fo. 70. Epistola.

SIcut cinnamomũ & balsamum aromatizãs odorẽ dedi, quasi myrrha electa, dedi suauitatẽ odoris. ℣. Post partum uirgo. Inuiolata permansisti, ℣. Dei genitrix intercede pro nobis. Inuiolata.

nomen tuum domine. Cõple. Benedictus es domine. &c. Oratio.

Redemptor noster aspice deus: & tibi nos seruire cõcede. Per dominũ nostrũ.

¶ Die sabbathi ad matutinũ. R. post hymnũ in hieme. Ab omni uia mala prohibe pedes meos. Vt custodiã mandata tua domine. ℣. A iudicijs tuis non declinaui domine, quoniam tu legẽ constituisti mihi. Vt custodiam. aliud. R. in æstate. Bonitatem & disciplinam. Et scientiam doce me domine. ℣. Bonitatem fecisti cũ seruo tuo domine: secundum uerbũ tuum uiuifica me. Et scientiam. Ad nocturnum. añt. in prima hebdomada. Gloriose honorificaris dñe. Cant. Cantemus dño. fol. 86. in altera hebdomada dicitur añt. Dextera tua domine confringat inimicos. deinde dicitur añt. Beati qui scrutantur testimonia eius. ps. Beati immaculati in uia fol. 65. usq; ad In æternum domine. sequitur alia añt. Fiat manus tua domine, ut saluos facias nos. ps. In æternũ dñe. usque ad Ad dominũ quum tribularer.

In quibusdã mannualibus reperitur a sabbatho secundo post resurrectionem usque ad sabbathũ dedicationis, non debere dici Beati immaculati. Quando psalteriũ nõdum finitũ sit, nisi usque ad In æternum: quando uero finitũ fuerit dicitur In æternum. usque Ad dñm. & ita nõ dicuntur nisi duo nocturna tantum per totum illud tẽpus: quod an recte precipiatur uiderint alij siquidẽ in enchiridijs antiquioribus non habetur ista rubrica. Itaque uidere tur quidã abusus introductus: uerũtamen in hoc nolim conscientijs

scrupulū inijcere, unusquisque uideat quid se quendum. ℞. post primā lectionē in hieme.

Da mihi intellectū domine. Vt discā mandata tua. ℣. Qui timent te uidebunt me & lætabuntur: quia in uerbis tuis speraui. Vt discā. aliud ℞. in æstate.

Fac cum seruo tuo secūdum misericordiā tuā. Adiuua me dñe & saluus ero. ℣. Feci iudiciū & iustitiā, nō tradas me dñe nocētibus me. Adiuua. ℞. post secundā lectionē in hieme.

Viam ueritatis elegi, doce me facere uoluntatē tuā domine. Quia seruus tuus ego sum. ℣. Adhęsi testimonijs tuis domine, noli me cōfundere. Quia. aliud. ℞. in æstate Septies in die laudem dixi tibi. Domine deus meus ne perdas me. ℣. Particeps sum ego omnium timentiū te, & custodiētiū mandata tua. Dñe.

In Benedictus. Illumina dñe sedentes in tenebris & umbra mortis. Oratio secreta.

PRotege nos deus salutaris noster: & circunda misericors remedijs præsentibus & futuris. Per dominum, una cum sancto. &c. In prima hebdomada. In Confitemini Bonū est cōfidere in domino, quā cōfidere i homine. In secūda hebdomada.

Virtus mea & laus mea dominus. ps Confitemini. fol. 64. Oratio.

DEus qui & lucem nobis tribuis temporalem & polliceris æternam, da: ut totam hanc diem prosperum actuum successione ducamus. Vt quia ducem te nouimus, quæ sunt recta te auxiliante consequi mereamur. Per dominum nostrum. In quadragesima addū tur duæ. Oratio.

DEus qui diē discernis a nocte, actus

noſtros a tenebrarum diſtingue caligine. Vt ſemper quæ ſancta ſunt meditantes, in tua iugiter laude uiuamus. Per dominum noſtrū.

alia Oratio.

OMnipotens ſempiterne deus, cuius imperio dies oritur, & ſplendore lucis mundus ornatur, ſuſcipe propitius orationē noſtram: tuūque nobis lumen oſtende. Vt uiam tui ſalutaris ingreſsi, te ducem ſequamur & principē. Per dominū. In Laudate In cymbalis beneſonātibus laudate deū. Cap. Venite exultemus domino, iubilemus deo ſalutari noſtro. ps. direct. Domine refugiū. fol. 49. ℟ in bapt. Sit ſplendor domini Dei noſtri ſuper nos. ℣. Domine refugium factus es nobis a generatione & progenie. Dei noſtri.

Oratio.

INiquitates noſtras ne reſpicias deus: ſed ſola nos tua miſericordia conſequatur. Per dominū. Añt. In cœlis præparabitur ueritas tua dñe. iiij. ℣. Miſericordias tuas dñe fol. 48. alia añt. Non nos derelinquas domine uſquequaque. iiij. ℣. Beati immaculati. fol. 66. alia añt. Tuus ſum ego ſaluū me fac dñe. iiij ℣. In æternū dñe. fol. 67. Cōple. Repleti ſumus mane miſericordia tua, & exultauimus & delectati ſumus. Kyriel.

Oratio.

REſpice in nos omnipotens deus: & preces noſtras miſeratus exaudi. Per dñm. Ad veſperas Lucern. Quoniam tu illuminas. ℟. in choro. Fundaſti terrā, & permanet in æternum, ordinatione tua perſeuerat dies.

Quia omnia seruiunt tibi. ℣. In æternū domine uerbum tuū permanet in cœlo: in generatione & progenie ueritas tua. Quia. aliud ℟. Reuela oculos meos, & considerabo mirabilia. De lege tua domine. ℣. Beati qui scrutantur testimonia eius, in toto corde exquirāt eum. De lege. Añt. Benedictus dominus. ipse fol. 77. cum reliquis.

Oratio.

DEus qui super omnia mutabilia incōmutabilis permanes, da uigorē cordibus nostris. Vt omni nos ignorantiæ caligine liberatos, in ueritatis luce cōstituas. Per dominum. In magnificat. Sanctū nomen domini magnificat anima mea. alia añt. Suscepit Israel puerum suū recordatus dñs misericordiæ suæ. Oratio.

LVmen tuū domine magnum ac sempiternum est: ideoque misericordiā tuam petimus, quā opere nō mereamur. Vt oratio captiua peccatis, quæ inimico impediente fuscatur, vultus tui candore purgetur. Per dñm. ℟. in bapt. Spera in domino. Et fac bonitatē. ℣. Delectare in domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. Et fac.

Oratio.

VEspere, mane, & meridie, maiestatē tuam supplices exoramus omnipotens deus. Vt expulsis peccatorum tenebris, ad uerā lucem quæ Christus est nos iubeas peruenire. Per eundem. Añt. Bonum est confiteri domino deo nostro. iiij. ℣. Et psallere nomini tuo altissime. fol. 50. Cōplet. Quoniam tu illuminas lucernā meā domine, deus meus illumina tenebras meas. aliud Cōplet. Benedictus es dñe deus patrū. &c. Oratio.

R Espice in nos om nipotens & miseri cors deus : & ab omni bus tribulatiõib us pro pitiatus absolue. Per do minum nostrnm. &c. vesperę pro mortuis nũquã dicuntur in die Sabbathi.

Primam require supra fol. 8 8.

Tertiam, sextam & nonam in dominicis die bus supra fol. 4 0 5.

Ad tertiam quando fit de feria. Epistola.

Rom. 1. GRatia uobis & pax a deo patre nostro, & domino Iesu Christo. ℟. Deo gratias. ℣. Ego dixi domine. ℟. Ego dixi domine. Miserere mei. ℣. Sana animam meam quia peccaui tibi. ℟. Miserere mei. ℣ Gloria. &c. ℟ Ego dixi. Cap Adiutor noster esto domine, ne derelinquas nos, neque despicias nos deus salutaris noster, alleluia. Kyr. preces. Pater noster, &c. ℣. Ego dixi domine. cũ reliquis ps. Miserere mei deus secundum. totus cum. Gloria patri. Alleluia. ℣. Domine auerte faciem. &c. ℣. Dominus uobiscum.

Oratio.

DEus pater omnipotens, gloriam maiestatis tuae suppliciter exoramus. Vt sicut hora tertia apostolos filij tui, uisitatione sancti spiritus cõfirmasti, ita corda & corpora nostra eo adueniente illuminare & custodire digneris. Per eundem. eiusdem. Ad sexam.

Epistola.

2. The. 3. DOminus autem dirigat corda & corpora nostra in charitate dei & patientia Christo. ℟. Deo gratias. ℣. Benedicam dominum. In omni tempore. ℣. Semper laus eius in ore meo. In omni. ℣. Gloria. Cap Dominus regit me, & nihil mihi deerit, in loco pascuae ibi

me collocauit, alleluia. Kyr. Pater noster. &c. ps. Miserere mei deus miserere mei. fol 30.

Oratio.

SAnctum & terribile nomen tuũ omnipotens deus humiliter deprecamur. Vt qui hora diei sexta gloriosissimũ filium tuũ dominũ nostrũ Iesum Christum crucem ascendere uoluisti, ut nos a potestate hostis nequissimi liberares, præsta quæsumus, Vt eius cruce redempti, tibi dño deo nostro sine offensione omni tempore seruiamus. Per eundem.

Ad nonam. Epistola.

MIhi absit gloriari nisi in cruce domini nostri Iesu Christi, per quẽ mihi mundus crucifixus est, & ego mũdo. ℟. Deo gratias. ℣. Redime me dñe. Et miserere mei. ℣. Pes meus stetit in uia recta. ℟. Et miserere. ℣. Gloria. Cap. Ab occultis meis mũda me domine, & ab alienis parce seruo tuo, alleluia. Kyr. Pater noster. &c. ps. Inclina dñe. fol. 46. Oratio.

DOmine Iesu Christe, qui hora nona in crucis patibulo latronẽ confitentẽ intra mœnia paradisi transire iussisti, te suppliciter deprecamur. Vt cõfitentes peccata nostra paradisi portas nos facias introire gaudẽtes. Qui cum patre.

Completorium require supra. fol. 93.

¶ Incipit officium mortuorũ, ad vesperas ãnt. prima absolute & psalmi dicuntur sine Gloria patri. Cõplacebo domino in regione uiuorum. ps. Dilexi quia fol. 63. Ãnt. Heu me quod incolatus meus prolongatus est habitare cum habitantibus Cedar. ps. Ad dominũ quum fol. 70. Ãnt. Dominus custodiat te

ab omni malo, custodiat animam tuam dominus. ps. Leuaui oculos. fol. 70. Aut. Si iniquitates obseruaueris domine, domine quis sustinebit. ps. De profundis. fol. 72. Aut. Opera manuum tuarum ne despicias domine. ps. Confitebor tibi domine. fol. 74. Aut. Audiui uocem de coelo dicentem, beati mortui qui in domino moriuntur. Canticum. Magnificat. fol. 93. Pater noster. ℣. Requiem æternã dona eis domine. ℟. Et lux perpetua luceat eis. ℣. Non intres in iudiciũ. ℟. Cum seruis tuis domine. ℣. Ne tradas bestijs animas confitentium tibi. ℟. Animas pauperum tuorum ne obliuiscaris in finem. ℣. Domine exaudi orationem nostram. ℟. Et clamor noster ad te perueniat. ℣. Exurge Christe adiuua nos. ℟. Et libera nos propter nomen tuum. ps. Miserere mei deus. 10 : 3 fine. Gloria patri. ℣. Domine auerte faciem tuam a peccatis nostris. ℟. Et omnes iniquitates nostras dele. ℣. Dominus uobiscũ.

Oratio.

Deus qui inter apostolicos sacerdotes famulos tuos pontificali seu sacerdotali fecisti dignitate uigere, præsta quæsumus: ut eorum quoque perpetuo aggregentur cõsortio. Per dominum nostrum Iesum Christum filium tuum.

Oratio.

Deus qui nos patrem & matrem honorare præcepisti, miserere clemẽter animabus parentum meorum: eorumque peccata dimitte: meque cũ eis æternæ claritatis gaudia fac uidere. Per dominum nostrum.

Oratio.

Deus ueniæ largitor, & humanę salutis amator, quæsumus clementiā tuam. Vt nostræ cōgregationis, fratres, sorores, ppinquos, & benefactores nostros, qui ex hoc sæculo transierunt, beata Maria semper uirgine intercedente, cū omnibus sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis cōsortiū peruenire conce das. Oratio.

Deus cuius miseratione animæ fidelium requiescunt, famulis & famulabus tuis, omnibus hic & ubique in Christo quiescentibus da propitius ueniā peccatorū: ut a cunctis reatibus absoluti tecū sine fine lætentur. Per eundem dominum nostrum. ℣. Requiē ęternam dona eis domine. ℟. Et lux perpetua luceat eis. ℣. Animę omnium fidelium defunctorum per dei misericordiam requiescant in pace. Amen. Ad matutinū in primo nocturno Añt. Dirige domine deus meus in cōspectu tuo uiam meā. ps. Verba mea auribus. fol. x. Añt. Conuertere domine & eripe animam meam, saluum me fac propter misericordiam tuam. ps. Domine ne in ira. fol. f. Añt. Nequando rapiat ut leo animam meā, dum nō est qui redimat, neque qui saluum faciat. ps. Domine deus meus in te speraui. fol. f.

Lectio. i.

Parce mihi domine, nihil enim sunt dies mie. Quid est homo, quia magnificas eum: aut quid apponis ergā eum cor tuum? Visitas eum diluculo, & subito probas illū. Vsque quo non parcis mihi? nec dimittis me ut gluttiam saliuam meā? Peccaui, quid faciam tibi o custos hominum? Quare posuisti me cōtrarium

Iob 7.

tratium tibi, & factus
sum mihimetipsi gra-
uis? Cur nõ tollis pec
catum meum, & quare
nõ aufers iniquitatem
meam? Ecce nunc in
puluere dormiam, & si
mane me quæsieris nõ
subsistam. ℟. Accepi-
mus bona. ut infra.

Lectio ij.

10. Tedet animam meã
uitæ meæ, dimittã
aduersum me eloquiũ:
loquar in amaritudine
animæ meæ. Dicã deo,
noli me cõdẽnare: in-
dica mihi cur me ita iu-
dices? Nunquid bonũ
tibi uidetur si calumnie
ris & opprimas me o-
pus manuũ tuarũ: &
cõsilium impiorũ adiu
ues? Nunquid oculi
carnei tibi sunt, aut si-
cut uidet homo ita &
tu uidebis? Nunquid
sicut dies hominis dies
tui, & anni tui sicut hu
mana sunt tempora? Vt
quæras iniquitatẽ meã,
& peccatũ meum scru
teris. Et scias quia ni-
hil impiũ fecerim, quũ
sit nemo qui de manu
tua possit eruere. ℟.
Antequã comedam.

Lectio iij.

Manus tuæ fecerũt 10.
me, & plasmaue-
runt me totum in cir-
cuitu, & sic repẽte præ
cipitas me? Memento
quæso quod sicut lutũ
feceris me, & in pulue
rẽ reduces me? Nõne
sicut lac mulsisti me, &
sicut caseum me coagu
lasti? Pelle & carnibus
uestisti me, ossibus &
neruis cõpegisti me.
Vitam & misericordiã
tribuisti mihi, & uisi-
tatio tua custodiuit spi
ritum meum. In secun
do nocturno. Añt.
In loco pascuæ ibi me
collocauit. ps. Domi-
nus regit me. fol. ij.
Añt. Delicta iuuentu-
tis meæ, & ignorantias
meas ne memineris do
mine. ps. Ad te domi
ne leuaui animã. fol. 12
Añt. Redemisti me do
mine deus ueritatis,

in manus tuas domine cõmendo spiritũ meũ. ps. In te dñe speraui. fol. 14.

Lectio. iiij.

13. RE sponde mihi quã tas habeo iniquitates & peccata, scelera mea & delicta ostende mihi. Cur faciem tuam abscõdis, & arbitraris me inimicũ tuũ? Contra foliũ quod a uento rapitur ostendis potentiam tuã, & stipulam siccã persequeris. Scribis enim cõtra me amaritudines, & cõsumere me uis peccatis adolescentiæ meæ. Posuisti in neruo pedẽ meũ, & obseruasti oẽs semitas meas, & uestigia pedũ meorũ cõsiderasti. Qui quasi putredo cõsumẽdus sum, & quasi uestimentum quod comeditur a tinea. R. Induta est caro. aliud. R. Desideriũ meũ omnipotẽs.

HOmo natus de muliere, breui uiuens tempore, repletur multis miserijs. Qui quasi flos egreditur & conteritur, & fugit uelut umbra, & nunquam in eodem statu permanet. Et dignum ducis super huiuscemodi aperire oculos tuos, & adducere eum tecum in iudicium? Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? Nonne tu qui solus es? Breues dies hominis sunt, numerus mensium apud te est. Constituisti terminos eius, qui præteriri non poterunt. Recede paululum ab eo ut quiescat, donec optata ueniat: & sicut dies mercenarij dies eius. R. Paucitas dierum. aliud. R. Caligauerunt. 14

Lectio. vi

Lectio. vj

14 QVis mihi hoc tribuat domine, ut in inferno protegas me, & abscondas me, donec pertranseat furor tuus, & constituas mihi tempus in quo recorderis mei? Putas ne mortuus homo rursum uiuet? Cunctis diebus quibus nunc milito, expecto, donec ueniat immutatio mea. Vocabis me & ego respondebo tibi, operi manuum tuarum porriges dexteram. Tu quidem gressus meos dinumerasti, sed parce peccatis meis. In tertio nocturno. ant. Anima autem mea exultabit in domino, & delectabitur super salutare eius. ps. Iudica domine nocentes me. fol. 17. Ant. Complaceat tibi domine ut eripias me, domine in auxilium meum respice. ps. Expectans expectaui. fol. 21. Ant. Sitiuit anima mea ad deum uiuum, quando ueniam & apparebo ante faciem dei. ps. Sicut ceruus. fol. 22.

Lectio. viii

17 SPiritus meus attenuabitur, dies mei abbreuiabuntur, & solum mihi superest sepulchrum. Non peccaui, & in amaritudinibus moratur oculus meus. Libera me, & pone me iuxta te, cuiusuis manus pugnet contra me. Dies mei transierunt, cogitationes meæ dissipatæ sunt, torquentes cor meum. Noctem uerterunt in diem, & rursum post tenebras spero lucem. Si sustinuero infernus domus mea est, & in tenebris straui lectulum meum. Putredini dixi pater meus es: mater mea, & soror mea uermibus,

Vbi est ergo nunc praestolatio mea, & patientia mea tu es domine deus meus. R. Libera me domine deus.

Lectio. viij.

19. PElli meae consumptis carnibus adhaesit os meum, & derelicta sunt tantummodo labia circa dentes meos. Miseremini mei, miseremini mei, saltem uos amici mei, quia dominus tetigit me. Quare persequimini me sicut deus, & carnibus meis non saturamini? Quis mihi tribuat ut scribantur sermones mei? Quis mihi det, ut exarentur in libro, stylo ferreo, & plūbi lamina, uel certe sculpantur in silice? Scio enim quod redēptor meus uiuit, & in nouissimo die de terra surrecturus sum: & rursum circundabor pelle mea, & in carne mea uidebo deum. Quem uisurus sum ego ipse, & oculi mei conspecturi sunt, & non alius. Reposita est haec spes mea in sinu meo. R. Non timebis anima.

Lectio. ix.

Mach. 2. Cap. 12. IN diebus illis. Vir fortissimus Iudas collatione facta duodecim mille drachmas argenti misit Hierosolymā, offerri eas ibi pro peccatis mortuorū, iuste & religiose de resurrectione cogitans. (nisi enim eos qui ceciderāt resurrecturos speraret, superfluum uideretur, & uanū orare pro mortuis). Et quia considerabat, quod hi qui cū pietate dormitionē acceperant, optimam haberent repositam gratiam. Sancta ergo & salubris est cogitatio offerre sacrificium pro defunctis, & exorare ut a peccatis soluantur.

Ad Laudes. Añt. In iniquitatibus conceptus sum, peccaui coram te domine miserere mei. ps. Miserere

mei deus. fol. 27. Añt. Exaudi orationẽ meam domine, ad te omnis caro ueniet. ps. Te decet hymnus. fol. 83. Añt. Me autem su scepit dextera tua domine. ps. Deus deus meus, fol. 32. & ps. Deus misereatur. fol. 34. Añt. A porta inferi erue domine animas omnium fidelium defunctorum. Canticũ. Clamaui ad dominum. fol. 83. Añt. Omnis spiritus laudet dominũ. ps. Laudate dominum de coelis. fol. 79. ps. Cantate domino canticum. ps. Laudate deũ in sanctis. Añt. in Benedictus. Ego sum resurrectio & uita, qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, uiuet, & omnis qui credit in me nõ morietur in æternum, dicit dominus. Pater noster. ut supra in vesperis. ps. Domine exaudi orationem meam. fol. 77.

Orationes ut in vesperis. Sequuntur Respõsoria mortuorũ ut dicuntur in quadragesima. ℟. primũ.

Accepimus bõa de manu domini, & gauisi sumus: quare non & mala sustineamus? dominus dedit & dominus abstulit. Sit nomen dñi benedictũ in sæcula. 2
℣. Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi, & confirmasti super me manum tuam. Sit nomen. ℟.

Antequã comedam suspiro, & tanquam inundantis aquæ sic rugitus meus, quia timor quẽ timebam euenit mihi, & quod uerebar accidit: nonne dissimulaui, nonne silui? & iam requieui. Et uenit super me misericordia tua domine. ℣. Afflictus sum & humiliatus sum usquequaque, rugiebam a gemitu cordis mei. Et uenit. ℟. 3

Induta est caro mea

9 putredine & sordibus pulueris. Cutis mea aruit & contracta est, memento domine quia uentus est uita mea. ℣. Quoniam non reuertetur oculus meus ut uideat bona, nec aspiciet me uisus hominis. Cutis mea. ℟.

10 Paucitas dierum meorum finitur breui, relaxa ergo mihi domine. Plangam paululum dolorem meum, antequam uadam, & non reuertar ad terram tenebrosam & opertam mortis caligine. ℣. Domine exaudi orationem meam, & clamor meus ad te perueniat. Plangam. ℟.

10 Quis mihi tribuat, ut in inferno protegas me, & abscondas me, donec pertranseat furor tuus domine? Nisi tu qui solus es deus, & constituas mihi tempus in quo recorderis mei.

9. ℣. Si fuero iustus, os meum impie loquetur: quod & si fuero sine crimine, prauus inueniar, si enim impie gessi in animam meam nescio. Nisi tu qui solus. ℟.

Scio domine quia morti me traditurus es, ubi constituta est domus omnis uiuentis: credo in te domine, quod non ad consumptionem meam emittis manum tuam. Si in profundum inferni demersus fuero, inde me liberabis. ℣. Memento domine quod manus tuę fecerunt me, pelle & carne me induisti, uitam & misericordiam dedisti mihi. Si in profundum. ℟. 30.

Libera me domine deus in die illa tremenda iudicij. Quando angeli offerent tibi chirographa peccatorum hominum. ℣. Miserere mei deus, miserere mei: quoniam in te confidit

anima mea. Quan-
do. ℟.
31. Nonne cognoscit deus
uiam meam, & cun-
ctos gressus meos di-
numerat? si ambulaui
in uanitate, aut festi-
nauit in dolo pes meus.
Appendat me in sta-
tera iusta, & probet
deus innocentiam meã.
℣. Domine deus meus
si feci istud, si est ini-
quitas in manibus me-
is, si reddidi retribuen
tibus mihi mala. Appẽ
dat. ℟.
29. Scio enim quod re-
demptor meus uiuit,
& in nouissimo die de
terra surrecturus sum.
Et rursum circunda-
bor pelle mea, & in
carne mea uidebo de-
um. ℣. Surgant mor-
tui, & resurgant om-
nes qui in monumen-
tis sunt: audiant uo-
cem filij dei. Et rur-
sum. ℟.
23. Desiderium meum om
nipotens audi. Et tri-
bue mihi auditorem,
qui aequitatem propo-
nat contra me: ut per 31.
ueniat ad uictoriam iu
dicium meum. ℣.
Deus in adiutorium
meum intende, do-
mine ad adiuuandum
me festina. Et tri-
bue. ℟.
Auditu auris audiui te 42.
domine, nunc autem
oculus meus uidet te
idcirco ipse me re-
prehendo: Et ago
poenitentiam in fauil-
la & cinere. ℣.
Vnum loquutus sum, 39.
quod utinam non di-
xissem: ponam di-
gitum ori meo. Et
ago. ℟.
Oculi mei fundite tan-
quam flumina lachri-
mas, & cor meum
clamet ad deum. Quia
recessit a me conso-
lator meus. ℣. La-
boraui in gemitu meo,
lauabo per singulas no
ctes lectum meum: la
chrimis stratum me-
um rigabo. Quia re-
cessit. ℟.

Caligauerunt oculi mei a fletu meo, quia elongauit qui consolabatur me, uidete omnes populi. Si est dolor similis sicut dolor meus. ℣. O uos omnes qui transitis per uiam aspicite & uidete. Si est. ℟. Remitte mihi ut refrigerer domine. Priusquam ueniam ante tuũ iudiciũ. ℣. Ad te dominẽ leuaui animã meã, deus meus in te confido non erubescam. Priusquam. ℟. Relaxẽtur uincula peccatorum meorũ. Dum sederis in iudicio deus. ℣. Vsquequaque laua me ab iniustitia mea, & a delicto meo munda me. Dum sederis. ℟. Nõ timebis anima quia Christus passus est. Per cuius passionem nos redempti sumus. ℣. Dominus custodiat te ab omni malo, custodiat animam tuam dominus. Per cuius. ℟. Qui suscitasti Lazarũ quatriduanum fœtidũ. Tu dona eis requiem & locum indulgentiæ. ℣. Requiem æternam dona eis domine, et lux perpetua luceat eis. Tu dona. ℟. In manus tuas domine Cõmendo spiritũ meũ. ℣. In te domine speraui non confundar in æternum. Cõmendo.

¶ Sequitur officiũ beatę Marię virginis, ad quod tamen nullus tenetur ex obligatione, sed ex deuotione tantum. Et licet dicatur in ecclesia maiori, hoc fit ex quodam legato (ut dicitur) per quendã põtificẽ relicto ipsius ecclesiæ capitulo. Ad matutinũ. Inuitatoriũ. Deus in adiutorium. &c. Hymnus: Mysterium ecclesiæ, usque ad Vere gratia, fol. 179. ℟. post hymnũ. Beata et uenerabilis, fol. 222. Añã in dñicis diebus. Aue Maria gratia plena dominus tecũ, bene

℣. Gloria. Cap. Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus uentris tui, alleluia. Kyriel. Oratio.

PRotege quæsumus dñe famulos tuos subsidijs pacis: & beatę Marię patrocinijs cōfidentes, a cunctis hostibus nos redde securos. Per Christum dominū. psa. Sancti dei. ut sup.

Oratio.

PRæsta quæsum⁹ omnipotēs deus: ut nō desinant oēs sancti tui pro nostris tibi supplicare peccatis, a quibus te uoluisti pro peccatorib⁹ exorari. Per dñm. Ad sextā. ps. Ad te leuaui. fol. 70. Nisi quod dñs. fol. 70. Qui confidunt fol. 71.

Epistola.

IN omnibus requiem quæsiui, & in hæreditate dñi morabor: tūc pręcepit & dixit mihi creator omniū, & qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. ℣. Benedicta tu, Inter mulieres. ℣. Et benedict⁹ fructus uētris tui. Inter. Cap. Elegit eā deus & pręelegit eā, & in tabernaculo suo habitare facit eam, alleluia. Kyr. Oratio. Porrige nobis ut supra in matut. psal. Sancti dei. ut supra.

Oratio.

DEus qui sanctis tuis coronā dedisti, & peccatoribus ueniā nō negasti, oēs exaudi, & omnium miserere. Per dominū. Ad nonā. ps. In cōuertendo. fol. 71. Nisi dñs. fol. 71. Beati oēs. fol. 71. Epistola.

MAria uirgo semper lætare, quæ tantā gratiā meruisti, cœli & terræ creatorē de tuo utero generare. ℣. Elegit eā deus. Et pręelegit eam. ℣. Et in tabernaculo suo habitare facit eam. Et pręelegit. Cap. Specie tua & pulchritudinē tua, intende prospera & regna, alleluia. Kyr. Oratio.

domino gaudete, uos elegit dominus in hære ditatem sibi. Cōplet. Sancti tui domine, &c.

Oratio.

PRotector fidelium deus, & sanctarum lumen animarū, suppli cū tuorū preces dignā ter exaudi. Vt spiritaliū uirtutum amore flagrā tes, beatissimorū ange lorum, patriarcharū, prophetarum, aposto lorum, martyrū, con fessorū, uirginū: om niumque simul sancto rum tuorum consortio copulemur. Per domi num nostrū. Ad cō pletoriū. Conuerte nos deus. &c. ps. Sæpe ex pugnauerunt. fol. 72. De profundis clamaui. fol. 72. Domine non est exaltatū. fol. 72.

Epistola.

AB initio & ante sæ cula creata sum, & usque ad futurum sæcu lum nō desinam, & in habitatione sancta co ram ipso ministraui.

℣. Specie tua. Et pul chritudine tua. ℣. In tende prospera & re gna. Et pulchri. Cap. Diffusa est gratia in la bijs tuis, propterea be nedixit te deus in æter num, alleluia. Kyr. Oratio. Famulorū tuo rum. ut supra ad primā Sancti dei. &c. Oratio Infirmitatē et fragilitatē &c. ut in cōpletorio magno. In tēpore ad uentus. Ad vesperas omnia ut supra. ℟. in choro. Suscipe uerbū uirgo Maria, quod ti bi per angelum a do mino transmissum est, concipies & paries de um pariter & hominē. Vt benedicta dicaris in ter omnes mulieres. ℣. Spiritus sanctus in te descendet Maria, ne timeas habebis in ute ro filium dei. Vt bene dicta. Añt. Aue uirgo. &c. ut supra.

Oratio.

DEus qui de beatę Marię uirginis utero uerbum tuū angelo nunciante carnē suscipere uoluisti, prę sta supplicibus tuis. Vt qui uere eā dei genetricē credimus, eius apud te intercessionibus adiuuemur. Per eundem.
In mag. Ecce ancilla. ut supra. Oratio.

GRatiam tuā quæsumus dn̄e mentibus nostris infunde. Vt qui angelo nunciante, filij tui incarnationē cognouimus, per passionē ei' & crucē ad resurrectionis gloriā perducamur. Per eundē dn̄m. psal. Spiritus sanctus in te descendet Maria, ne time as habebis in utero filiū dei. Cōple. Quoniam &c. Oratio.

COnsciētias nostras quæsumus dn̄e quotidie uisitando purifica. Vt ueniens filius tuus dn̄s noster, paratā sibi in nobis inueniat mā sionē. Qui tecū. psal. Iusti & sancti. ut supra in vesperis. Ad matut. ℟. post hymnū. Portā hanc quam. supra. fol. 180. psalmi ut supra. Lectio. j.

EGredietur uirga de radice Iesse, & flos de radice eius ascēdet: & requiescet super eū spiritus domini: spiritus sapientiæ & intellectus, spiritus cōsilij & fortitudinis, spiritus sciētiæ & pietatis: & replebit eum spiritus timoris domini. ℟. Benedicta tu inter mulieres. fol. 229. Lectio ii.

NOn secundū uisionē oculorū iudicabit, neque secundum auditū aurium arguet: sed iudicabit in iustitia pauperes, & arguet in æquitate pro mansuetis terræ: & percutiet terrā uirga oris sui: & spiritu labiorū suorum interficiet impium. Et erit iustitia cingulū lumborū eius, & fides cinctorium renum eius.

℟. Per Gabrielis angeli. fol. 182. Lect. iij.

ADiecit dominus loqui ad Achaz dicens. Pete tibi signum a domino deo tuo in profundū inferni, siue in excelsum supra. Et dixit Achaz. Nō petam, & nō tentabo dominū: & dixit. Audite ergo domus Dauid: nō parum uobis est molestos esse hominibus, quia molesti estis & deo meo: propter hoc dabit ipse dominus uobis signum. Ecce uirgo in utero cōcipiet, & pariet filium: & uocabitur nomen eius Emmanuel. Butyrū & mel comedet, ut sciat reprobare malum, & eligere bonū. In Benedictus, Aue uirgo. ut supra. In Benedicite. Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus uentris tui. Oratio. Deus qui de beatę. ut supra. In Laudate. Ecce ancilla. ut supra. Cap. Dixit autem Maria ad angelum. psal. Spiritus sanctus. ut supra cōple. Audi filia. &c. Oratio. Gratiam tuā quęsumus domine. ut supra. psal. Sanctorum memoriā. ut supra. Ad tertiam.

Epistola.

EGredietur uirga de radice Iesse, & flos de radice eius ascēdet, & requiescet super eū spiritus domini. Oratio. Deus qui de. ut supra. Ad sextam. Epistola.

ERit radix Iesse, & qui exurget regere gentes, in eo gentes sperabunt. Oratio. Gratiā tuā quæsumus. ut supra. Ad nonam.

Epistola.

ECce uirgo cōcipiet, & pariet filium, & uocabitur nomen eius Emmanuel. Oratio. Conscientias nostras. ut supra.

Errores.

	pascę	lege ubique	paschę.
fol. 2	col. 1	tibj	tibi.
		teriminos	terminos
fol. 3.	col. 3	reddibi	reddidi.
fol. 4	col. 1	parturit	parturijt
	col. 3	exaltabo	exultabo
fol. 6	col. 3	anrem	aurem
fol. 12	col. 1	capnt	caput
fol. 14	col. 2	banedic	benedic
fol. 19	col. 1	uperbię	ſuperbię
fol. 20	col. 1	punientur	diſperibunt
fol. 22	col. 1	multiplicati	multiplicatę
fol. 24	col. 2	Nonnne	Nonne
fol. 27	col. 2	feciem	faciem
fol. 34	col. 1	nota	uota
	col. 1	medulata	medullata
fol. 35	col. 4	ad te	a te
fol. 36	col. 3	uiuentiam	uiuentium
	col. 4	laudant	laudent
fol. 37	col. 3	eus	deus
	col. 3	tuum	tuam
fol. 38	col. 3	celaui	zelaui
fol. 39	col. 2	homo	Sion
fol. 50	col. 1	s.	ſis
fol. 54	col. 2	manducure	manducare
fol. 54	col. 4	io	in
fol. 56	col. 3	quęrat	quęrant
fol. 57	col. 3	ſeruum	puerum
	col. 4	multitudines.	multitudinis
fol. 61	col. 1	deripiant	diripiant
fol. 62	col. 4	habita	habitat
fol. 63	col. 3	timente	timentes
fol. 68	col. 3	topacium	topazium

fol. 69	col. 4	facias	faciat
fol. 70	col. 4	diglutiſſent	deglutiſſent
fol. 71	col. 2	& non	ut non
fol. 79	col. 3	mittet	mittit
	col. 3	criſtallum	cryſtallum
fol. 92	col. 3	pleb	plebs
fol. 99	col. 4	eſſe	eſſe
fol 108	col. 3	noluerit	uoluerit
fol. 111	col. 1	fantium	fontium
fol 113	col. 1	natum	uatum
fol. 125	col. 3	nobis	uobis
fol. 130	col. 4	proficiſcētes.	proficiſcens
fol. 143	col. 4	quum ob	quam ob
fol. 144	col. 4	donat	domat
fol. 153	col. 1	tu	ut
	col. 3	indicare	iudicare
fol. 154	col. 1	Tu multus	Tumultus
	col. 4	indicabant	iudicabant
fol. 157	col. 2	firmans	formans
fol. 158	col. 4	tu ultra	te ultra
fol. 173	col. 3	femore	ueſtimēto & in
fol. 175	col. 4	cōplacui	cōplacuit
fol. 182	col. 2	cognouimus.	credimus
fol. 192	col. 3	Tu domine.	Tuę domine
fol. 194	col. 3	libearti	liberati
fol. 203	col. 4	dominico	Miſſus eſt
fol. 206	col. 3	ſequitur	Diligam
	4	ſequitur	Deus iudicium.
fol. 207	col. 1	cōmutatione.	cōmutatione
fol. 211	col. 3	decebatur	decebat
fol. 215	col. 3	benedicere	benedictio.
	4	benedicere	benedictio.

Errores.

fol. 216.	col. 2.	benedicere,	benedictio.
fol. 217.	col. 3.	benedicere,	benedictio.
fol. 218.	col. 1.	benedicere,	benedictio.
	col. 2.	benedicere.	benedictio.
fol. 221.	col. 1.	peperi.	peperit.
fol. 222.	col. 3.	capite.	sangume.
fol. 233.	col. 2.	prȩsentibus.	prȩsentibus
fol. 265.	col. 1.	telis	tedis.
fol. 281.	col. 2.	inuentus.	iuuentus.
fol. 295.	col. 1.	& magnificat.	hinc magnificat.

MEDIOLANI.
Impensis Nicolai Landriani, ac Andreȩ
Opicini Sociorum. Ann. Sal.
M. D. XLIX.

Digitized by Google